

**ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΜΕΛΕΤΗ
ΤΟΥ
ΙΕΡΟΥ ΚΟΡΑΝΙΟΥ**

ἀπὸ τὸν
**ΜΑΚΑΡΙΤΗ ΧΑΝΤΡΑΤ ΜΙΡΖΑ
ΜΠΑΣΙΡ-ΟΥΝΤ-ΝΤΗΝ-ΜΑΧΜΟΥΝΤ ΑΧΜΑΝΤ
(Χαλιφατοῦλ-Μασίχ ΙΙ)**

©1993 Islam International Publications Ltd.

ISBN 1 85372 507 2

Printed in U.K. by:
Raqeem Press, Tilford.

Published by:
Islam International Publications Ltd.
Islamabad,
Sheephatch Lane,
Tilford, Surrey GU10 2AQ U.K.

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Ἡ Ἀνάγκη μιᾶς Νέας Μετάφρασης καὶ Νέου Σχολιασμοῦ	11
Ἡ παρούσα Μετάφραση Ἀναποκρίνεται στὴν Ἀνάγκη	12
Τὰ Ἰδιαίτερα Χαρακτηριστικὰ Αὐτοῦ τοῦ Σχολιασμοῦ	13
Ἄλλα Ἀποκαλυπτικὰ Βιβλία	16
Ἡ Ἀνάγκη γιὰ τὸ Κοράνιο	17
Ὁ Θεὸς τῆς Ἁγίας Γραφῆς Ἕνας Ἐθνικός Θεός	18
Τὰ Βέδας Ἐπίσης Μιά Ἐθνικὴ Γραφή	20
Ὁ Θεὸς Εἶναι Ἕνας	21
Ἡ Ἐρησκεία Ὅχι Προϊὸν τῆς Ἀνθρώπινης Φαντασίας	22
Οἱ Ἀποκαλυπτικὲς Διδασκαλίες Πάντα Ἐνάντια στὶς Σύγχρονες Ἰδέες	26
Γιατί Διαφέρουν οἱ Διδασκαλίες τῶν Διαφόρων Ἐρησκειῶν	28
Τὸ Ἰσλάμ Διδάσκει τὴ Μοναδικότητα τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Ἀνθρωπότητας	30
Ὁ Ἰησοῦς Δὲν Εἶναι Ἕνας Οἰκουμενικός Δάσκαλος	31
Τὸ Νόημα τοῦ Πολιτισμοῦ καὶ τῆς Πνευματικῆς Ἀνάπτυξης	34
Διάφορες Ἐποχὲς Πολιτισμοῦ καὶ Πνευματικότητας	38
Ἑβραϊκὴ καὶ Χριστιανικὴ Πνευματικότητα	40
Μιά Σχετικὴ Ἐρώτηση	44
Οἱ Ἀντιφάσεις στὴν Παλαιὰ Διαθήκη	51
Ἡ Διδασκαλία τῆς Βαναυσότητος στὴν Παλαιὰ Διαθήκη	58
Τὰ Παράλογα Διδάγματα τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης	61
Προφῆτες ποὺ Δυσφημίστηκαν στὴ Βίβλο	66
Ἀνάλυση τῆς Καινῆς Διαθήκης	70
Ὁ Ἰδιὸς ὁ Ἰησοῦς Παραδέχεται	73
Ἡ Μαρτυρία τῶν Χριστιανῶν Λογίων	74
Ἀντιφάσεις στὴν Καινὴ Διαθήκη	82
Προλήψεις στὰ Εὐαγγέλια	84
Ἀμφίβολα Ἦθη τῆς Καινῆς Διαθήκης	90
Παραποιήσεις στὰ Βέδας	96
Διδασκαλία Ἀγριότητος στὰ Βέδας	102
Προλήψεις στὰ Βέδας	106
Ἀντιφάσεις στὰ Βέδας	108

Ὁ Ἄριθμός τῶν Βεδικῶν Θεῶν	109
Ἡ Ὑπόσχεση τοῦ Θεοῦ στὸν Ἀβραάμ	110
Ἡ Προφητεία στὸ Δευτερονόμιο	116
Φαράν—Μέρος τῆς Ἀραβίας	124
Οἱ Κουραῖς εἶναι Ἀπόγονοι τοῦ Ἰσμαήλ	125
Ὁ Ἱερὸς Προφήτης Ἀναφέρεται στὸ κατὰ Ἀθθακοῦμ	130
Ἡ Προφητεία τοῦ Σολομώντος γιὰ τὴν Ἔλευση τοῦ Προφήτη	134
Οἱ Προφητεῖες τοῦ Ἡσαΐα	138
Οἱ Προφητεῖες τοῦ Δανιήλ	158
Οἱ Προφητεῖες στὴν Καινὴ Διαθήκη	163
Ὁ Ἱερὸς Προφήτης Μωάμεθ—Μιὰ Περιγραφή τῆς Ζωῆς του	175
Ἡ Ζωὴ τοῦ Προφήτη, Ἕνα Ἄνοιχτό Βιβλίον	179
Ἡ Ἀραβία τὴν Ἐποχὴ τῆς Γέννησης τοῦ Προφήτη	181
Ὁ Γάμος τοῦ Ἱεροῦ Προφήτη μὲ τὴ Χαντίτζα	188
Ὁ Προφήτης Δέχεται τὴν Πρῶτὴ Ἀποκάλυψη	190
Οἱ Πρῶτοι Νεοφώτιστοι	192
Οἱ Πιστοὶ Καταδιώκονται	193
Τὸ Μήνυμα τοῦ Ἰσλάμ	199
Μετανάστευση στὴν Ἀθησούνια	203
Ὁ Οὐμάρ Προσχωρεῖ στὸ Ἰσλάμ	205
Ἡ Καταδίωξις Ἐντείνεται	207
Ὁ Προφήτης Πάει στὸ Ταΐφ	209
Τὸ Ἰσλάμ Ἐπεκτείνεται στὴ Μεδίνα	213
Ἡ Πρῶτὴ Ἐπαγγελία στὴν Ἀκαμπα	218
Ἐγίρα (Μετανάστευση)	220
Ὁ Σουράκα Καταδιώκει τὸν Προφήτη	222
Ὁ Προφήτης Φθάνει στὴ Μεδίνα	224
Ὁ Ἄμπου Ἀγιούμπ Ἀνσάρη, Οἰκοδεσπότης τοῦ Προφήτη	226
Ἡ Ἀνασφάλεια τῆς Ζωῆς στὴ Μεδίνα	228
Συνθήκη Μεταξὺ τῶν Διαφόρων Φυλῶν τῆς Μεδίνας	231
Ἡ Μέκκα Ἐτοιμάζεται νὰ Ἐπιτεθεῖ Κατὰ τῆς Μεδίνας	234
Ἡ Μάχη τοῦ Μπάντρ	236
Ἡ Ἐκπλήρωση μιᾶς Μεγάλης Προφητείας	243
Ἡ Μάχη τοῦ Οὐχούντ	246
Ἡ Νίκη Μετατρέπεται σὲ Ἡττα	249
Ἡ Φήμη τοῦ Θανάτου τοῦ Προφήτη Φθάνει στὴ Μεδίνα	255
Συνάντησις μὲ τὸν Μπάνου Μουσταλίκ	265
Ἡ Μάχη τῆς Τάφρου	268
Μιὰ Μάχη μὲ Λίγες Πιθανότητες	270
Ἡ Προδοσία τῶν Μπάνου Κουραίτζα	274

Οί Σύμμαχοι Διασκορπίζονται	281
Οί Μπάνου Κουράιζα Τιμωρούνται	284
Ή Έκδίκηση του Σά'ντ Συμφωνεί με τή Βίβλο	287
Ήπιθυμούσε ό Προφήτης τή Συνέχιση τών έχθροπραξιών; 290 Διδάγματα του Ίουδαϊσμού και του Χριστιανισμού για τόν Πόλεμο	293
Τό Κοράνιο για τόν Πόλεμο και τήν Ειρήνη	295
Οί Έντολές του Προφήτη Σχετικά με τόν Πόλεμο	305
Σποραδικές Ήπιθέσεις τών "Απιστων	309
Ό Προφήτης πάει στη Μέκκα με 1.500 Συντρόφους	310
Ή Συνθήκη του Χουντάμπιγια	314
Ήπιστολές του Προφήτη σε Διάφορους Βασιλείς	318
Ήπιστολή στο Βασιλιά του Ίράν	323
Ήπιστολή στον Νέγκους	326
Ήπιστολή στον Κυβερνήτη της Αιγύπτου	328
Ήπιστολή στον Άρχηγό του Μπαχρέιν	330
Ή Πτώση του Χάιμπαρ	331
Τό Όραμα του Προφήτη Έκπληρώνεται	336
Ή Μάχη του Μουτā	338
Ό Προφήτης Βαδίζει Έναντίον της Μέκκας με 10.000 Όπαδούς	344
Ή Πτώση της Μέκκας	346
Ό Προφήτης Μπαίνει στη Μέκκα	349
Ή Κάαμπα Άπαλλάσσεται από τά Εϊδωλα	355
Ό Προφήτης Συγχωρεί τούς Έχθρούς του	357
Ό Ίκρίμα Γίνεται Μουσουλμάνος	359
Ή Μάχη του Χουνάνιν	361
Ό Προφήτης του Θεού σās Καλεί	363
"Ενας Θανάσιμος Έχθρός Μεταβάλλεται σ' έναν Άφοσιωμένο Όπαδό	367
Ό Προφήτης Μοιράζει τά Λάφυρα	368
Οί Σκευωρίες του "Άμπου Άμίρ	370
Ή Έκστρατεία στο Ταμπούκ	371
Τό Τελευταίο Προσκύνημα	375
Ό Προφήτης Κάνει Ύπαινιγμούς για τό Θάνατό Του	379
Οί Τελευταίες Μέρες του Προφήτη	382
Ό Θάνατος του Προφήτη	384
Ή Προσωπικότητα και ό Χαρακτήρας του Προφήτη	389
Ή Άγνότητα της Καρδιάς του Προφήτη και ή Σωματική (Προσωπική) Καθαριότητα	390
Ή Άπλή Ζωή του Προφήτη	391
Ή Σχέση του με τό Θεό	397

Ἐποδοκιμασία τῶν Ἐπιβαλλόμενων Ἐπιτιμίων	405
Ἡ Συμπεριφορά του Ἀπέναντι στίς Συζύγους του	407
Ἐψηλές Ἠθικές Ἀρετές	408
Ὁ Αὐτοέλεγχός του	409
Δικαιοσύνη καί Ἰση Μεταχείριση	411
Μέριμνα γιά τοὺς Φτωχοὺς	413
Ἡ Ἐξασφάλιση τῶν Συμφερόντων τῶν Φτωχῶν	417
Ἡ Μεταχείριση τῶν Σκλάβων	418
Ἡ Μεταχείριση τῶν Γυναικῶν	419
Ἡ Στάση πρὸς τοὺς Νεκροὺς	423
Ἡ Συμπεριφορά Ἀπέναντι στοὺς Γείτονες	423
Ἡ Συμπεριφορά πρὸς τοὺς Συγγενεῖς	424
Οἱ Καλές Συναναστροφές	427
Ἡ Διαφύλαξη τῆς Πίστης τῶν Ἀνθρώπων	428
Ἡ Παράβλεψη τῶν Ἐλαττωμάτων τῶν Ἄλλων	428
Ἡ Ἐπομονή στὴν Ἀντιξοότητα	432
Ἀμοιβαία Συνεργασία	432
Ἡ Εἰλικρίνεια	434
Ἡ Ἀδιακρισία	435
Οἱ Εἰλικρινεῖς καὶ Εὐθεεῖς Συναλλαγές	436
Ἡ Ἀπαισιοδοξία	437
Ἡ Κακομεταχείριση τῶν Ζώων	437
Ἡ Ἀνοχή σὲ Θρησκευτικὰ Θέματα	438
Ἀνδρεία	438
Σεβασμὸς Ἀπέναντι στοὺς Ἀμόρφωτους	439
Ἡ Τήρηση τῶν Συμφωνιῶν	439
Ὁ Σεβασμὸς πρὸς τοὺς Ἐπηρετοῦντες τὴν Ἀνθρωπότητα	440
Ἡ Σύνταξη τοῦ Ἱεροῦ Κορανίου	441
Τρόποι γιά νὰ Δαφυλαχθεῖ τὸ Κείμενο τοῦ Κορανίου	443
Οἱ Διδάσκοντες τὸ Κοράνιο	445
Οἱ Ἀπαγγέλοντες τὸ Κοράνιο	447
Ἡ Ἀποστήθιση τοῦ Κορανίου	448
Ἡ Συγκέντρωση τοῦ Κορανίου σ' ἓνα Τόμο	450
Τὰ Τυποποιημένα Ἀντίγραφα τοῦ Κορανίου	451
Ἡ Πρακτικὴ τῆς Ἀποστήθισης τοῦ Κορανίου Συνεχίζεται	453
Ἡ Ταξινομήση τῶν Κεφαλαίων καὶ τῶν Στίχων	456
Μερικὲς Προφητεῖες τοῦ Κορανίου	460
Τὰ Γνωρίσματα τῶν Διδαγμάτων τοῦ Κορανίου	468
Πίστη σὲ Ἐνα Ζωντανὸ Θεὸ	469

Κορανική Ἀντίληψη τῆς Λύτρωσης (τῆς Ψυχῆς)	473
Τὰ Θαύματα	475
Ἡ Λατρεία τοῦ Θεοῦ	482
Τὰ Τεμένη τοῦ Ἰσλάμ	483
Ἡ Νηστεία στοῦ Ἰσλάμ	485
Τὸ Προσκύνημα	486
Ζακάτ	487
Ὁ Ἰσλαμικὸς Τύπος Διακυβέρνησης	488
Τὸ Κοράνιο γιὰ τὴ Δουλεία	490
Ἡ Ἀνθρώπινη Ψυχὴ	491
Τὸ Σχέδιο τοῦ Κορανίου γιὰ Ἕνα Πνευματικὸ Κόσμο	495
Θεὸς—Τὸ Ἀπόλυτο Αἴτιο τῆς Δημιουργίας	499
Τὰ Κυριώτερα Θεῖα Γνωρίσματα	503
Ἄλλα Γνωρίσματα τοῦ Θεοῦ	506
Τρεῖς Κατηγορίες τῶν Γνωρισμάτων τοῦ Θεοῦ	510
Τὰ Θεϊκὰ Γνωρίσματα δὲν εἶναι Ἀντιφατικὰ	514
Ὁ Ἄνθρωπος — Κέντρο τοῦ Σύμπαντος	516
Τὸ Ἀποκορύφωμα τῆς Πορείας τῆς Ἐξελικτικῆς Θεωρίας .	519
Ὁ Σκοπὸς Δημιουργίας τοῦ Ἀνθρώπου	521
Ὁ Νόμος τῆς Φύσης καὶ ὁ Νόμος Σαρί'ατ	522
Ἡ Ἐξέλιξη τοῦ Πνευματικοῦ Κόσμου	
Ὁλοκληρώνεται μὲ τὸν Ἱερό Προφήτη	525
Τὸ Κοράνιο — Ἡ Τέλεια Γραφή	526
Ἀρχές γιὰ Ἐδραίωση Κοινωνικῆς Τάξης	528
Ζωὴ μετὰ τὸ Θάνατο	529
Ἄχμαντ, ὁ Ὑπεσχημένος Μεσσίας	531
Ὁ Ὑπεσχημένος Γιὸς τοῦ Μεσσία	534
Μεταφράσεις σὲ Ἄλλες Γλῶσσες	537
Ἀναγνωρίσεις	539

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΚΟΡΑΝΙΟΥ

ἀπὸ τὸν

ΜΑΚΑΡΙΤΗ ΧΑΝΤΡΑΤ ΜΙΡΖΑ

ΜΠΑΣΙΡ-ΟΥΝΤ-ΝΤΗΝ-ΜΑΧΜΟΥΝΤ ΑΧΜΑΝΤ

(Χαλιφατοῦλ-Μασίχ ΙΙ)

Η ΑΝΑΓΚΗ ΜΙΑΣ ΝΕΑΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΝΕΟΥ ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΥ

Παρουσιάζοντας τὴ νέα αὐτὴ Μετάφραση καὶ Σχολιασμοῦ τοῦ Κορανίου, θεωροῦμε σωστὸ νὰ ὑπογραμμίσουμε ὅτι ἐδῶ δὲν πρόκειται γιὰ μιὰ προσπάθεια ἐμπορικῆς ση-μασίας, καὶ οὔτε πῶς τὸ κύριο ἐνδιαφέρον τῆς ἔγκειται στὸ ὅτι εἶναι νέα.

Ἡ προσπάθειά μας αὐτὴ ὑποκινήθηκε ἀπὸ τὴν πεποι-θησι ὅτι, ἐνῶ μιὰ νέα μετάφραση εἶναι ἀπαραίτητη σήμερα γιὰ ὅσους δὲν γνωρίζουν τὴν Ἀραβικὴ γλῶσσα, ἕνας νέος σχολιασμὸς εἶναι ἀπαραίτητος γιὰ ὅλους, εἴτε αὐτοὶ γνω-ρίζουν τὴν Ἀραβικὴ, εἴτε ὄχι. Καὶ αὐτὸ γιὰ δυὸ λόγους:

(I) Οἱ μεταφράσεις πού ἔγιναν ἀπὸ μὴ Μου-σουλμάνους (μὲ ἐξαίρεση αὐτὲς στὴν Οὐρντου καὶ τὴν Περσικὴ) προέρχονταν ὅλες ἀπὸ ἀνθρώπους πού εἶχαν μικρὴ ἢ καμιὰ γνώση τῆς Ἀραβικῆς γλῶσσας καί, ἀκριβῶς γι' αὐτό, τοὺς ἦταν ἀδύνατο νὰ κατα-νοήσουν τὸ Ἀραβικὸ κείμενο, πόσο μᾶλλον νὰ τὸ μεταφράσουν. Μερικοὶ ἀπὸ αὐτοὺς μετέφρασαν ἀπὸ ἄλλες μεταφράσεις, πρᾶγμα πού εἶχε σὰν συνέπεια τὸ νόημα ν' ἀπέχει ἀκόμα περισσότερο ἀπὸ τὸ πρω-τότυπο.

(II) Στὴν ἐρμηνεία πού ἔδωσαν στὸ κείμενο, αὐτὲς οἱ μεταφράσεις στηρίζονταν ὄχι στὴ γνώση τῆς Ἀραβικῆς γλῶσσας, ἀλλὰ σὲ παλαιότερους σχο-

λιασμούς. Όμως, ένας σχολιασμός είναι βασικά θέμα ατομικής γνώμης, μέρος τῆς ὁποίας μπορεί νά γίνει ἀποδεκτό ἀπό ἕνα πρόσωπο, ἄλλο μέρος ἀπό ἕνα ἄλλο πρόσωπο καί ἕνα ἄλλο μέρος ἀπό κανέναν ἀπολύτως. Ἡ μετάφραση πού θασιζέται πάνω σέ ἕνα σχολιασμό, μπορεί νά πεί κανεῖς ὅτι ἀντικαθρεφτίζει μιὰ ατομική γνώμη καί ὄχι τὸ ἀληθινὸ νόημα τοῦ κειμένου.

Παίρνοντας ὑπ' ὄψη τὶς ἀτέλειες αὐτές, ὑπάρχει πραγματική καὶ ἐπείγουσα ἀνάγκη νά γίνει μιὰ νέα μετάφραση ἀπὸ λόγιους πού γνωρίζουν τὰ Ἀραβικά καὶ θασιζονται πάνω στὴ σταθερὴ γνώση τῆς Ἀραβικῆς γλώσσας, τῶν κανόνων καὶ τῶν ιδιωματισμῶν τῆς.

Ἡ Παρούσα Μετάφραση Ἄνταποκρίνεται στὴν Ἀνάγκη

Ἡ παρούσα Ἑλληνική μετάφραση σκοπὸ ἔχει τὴν ἐκπλήρωση τῶν δυὸ αὐτῶν ἀπαιτήσεων καί, μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ καὶ στὸν κατάλληλο χρόνο, θὰ τὴν ἀκολουθήσουν παρόμοιες μεταφράσεις σὲ ἄλλες γλώσσες.

Ἡ Ἀραβική εἶναι μιὰ γλώσσα φιλοσοφικῶν προθέσεων. Οἱ λέξεις τῆς ἔχουν δημιουργηθεῖ μὲ μιὰ σκοπιμότητα. Οἱ ρίζες τῆς ἐπινοήθηκαν γιὰ νά ἐκφράσουν στοιχειώδη συναισθήματα καὶ ἐμπειρίες· μὲ ἐλάχιστες παραλλαγές στὴν πρακτικὴ χρῆση, δίνουν πλατεῖα καὶ θαθεῖα ἔννοια στὶς Ἀραβικὲς λέξεις. Ἡ ἀκριβὴς μεταφορὰ τους σὲ ὁποιαδήποτε ἄλλη γλώσσα εἶναι σχεδὸν ἀδύνατη καί, καθὼς μόνη ἢ μετάφραση δὲν ἀρκεῖ, εἶναι ἀπαραίτητο νά προστεθοῦν ἐπεξηγηματικὲς ὑποσημειώσεις γιὰ νά ὑπογραμμισθεῖ ἡ εὐρύτητα τῆς ἔννοιας, ἢ ὁποία κρύβεται μέσα στὸ κείμενο. Ἡ δική μας μετάφραση δὲν ἀποτελεῖ ἐξαιρέση στὸν κανόνα. Δὲν εἶναι δυνατὸ νά ἐλπίζει ὅτι θ' ἀποδώσει τὴν πλήρη ἢ ἔστω τὴν κατὰ προσέγγιση ἔννοια τοῦ πρωτότυπου. Μπορεῖ μόνο νά ἐλπίζει ὅτι θ' ἀποδώσει μιὰ ἀπὸ τὶς πιθανὲς ἔννοιες του. Ἔτσι, γιὰ νά καλύψουμε τὶς ἐλλείψεις αὐτές, προσθέσαμε Ἐπεξηγηματικὲς Σημειώσεις στὴ μετάφρασή μας. Ἀλλὰ κι αὐτὲς ἀκόμα, δὲν εἶναι καταννητές. Δὲν ἀποδίδουν τὴν πλήρη αἴσθηση τοῦ κειμένου, ἀλλὰ σὲ ἕνα βαθμὸ ἀντισταθμίζουν τὶς ἀνεπάρκειες

της μετάφρασης. Με το «Σημαντικές Λέξεις» άφίσαμε να ύπονοηθεί ή εύρύτητα τών έννοιών που ένέχει τó κείμενο· γι' αυτό τó λόγο, άντλήσαμε άπό λεξικά που θεωρούνται πρότυπα όχι μόνο άπό τούς Μουσουλμάνους, αλλά και άπό τούς μη-Μουσουλμάνους, οί όποίοι μιλούν τά 'Αραβικά. Πιστεύουμε ότι ή μελέτη αυτής της ύλης θά διευρύνει και θά θαθύνει τή διεισδυτικότητα του άναγνώστη σ' αυτή τή Μετάφραση και θά τόν πείσει ότι τó νόημα που έπιδιώξαμε να δώσουμε στο 'Αραβικό πρωτότυπο δέν είναι αυθαίρετο, αλλά βασίζεται πάνω στην άποδεκτή 'Αραβική χρήση και στους κανόνες της. Ό άναγνώστης που δέν γνωρίζει τά 'Αραβικά πρέπει να αισθάνεται θέβαιοσ ότι ή άπόδοσή μας, άν και άπαράδεκτη σε μερικούς, βασίζεται στη σωστή χρήση της 'Αραβικής γλώσσας και μπορεί να άπορριφθεί μόνο άν άλλα μέρη του Κορανίου ή της σωστής χρήσης της 'Αραβικής γλώσσας, άποδείξουν τó αντίθετο.

Τά 'Ιδιαίτερα Χαρακτηριστικά Αυτού του Σχολιασμού

Έπειτα άπό όσα είπαμε για τή Μετάφρασή μας, θά θέλαμε να πούμε κάτι για τόν Σχολιασμό μας. Σχολιασμοί για τó Κοράνιο ύπάρχουν ήδη πολλοί και ή προσθήκη ένός άλλου άκόμα είναι δύσκολο να αίτιολογηθεί. Έχουμε, όμως, άρκετούς λόγους για να προσπαθήσουμε να παρουσιάσουμε ένα νέο Σχολιασμό. Αυτοί είναι:

(I) "Όπως ήδη έχουμε πεί, οί 'Αραβικές λέξεις έχουν μιá έξαιρετική εύρύτητα έννοιας. Συνεπώς, μιá μετάφραση μπορεί να υίοθετήσει μόνο μιá άπ' όλες τις πιθανές έννοιες. Γι' αυτό, ήταν άπαραίτητο να προσαρτήσουμε Σημειώσεις στη Μετάφραση και να ύποδείξουμε και άλλες πιθανές έννοιες του κειμένου.

(II) "Όλοι οί έκτενείς και συστηματικοί σχολιασμοί έπί του Κορανίου είναι στα 'Αραβικά και θά πρέπει και είναι φανερό ότι όσοι δέν μπορούν να διαθάσουν τó Κοράνιο στα 'Αραβικά, δέν μπορούν να κάνουν χρήση αυτών τών σχολιασμών.

(III) Οί έπεξηγηματικές σημειώσεις που έχουν προσ-

τεθεῑ στις μεταφράσεις ἀπὸ μὴ-Μουσουλμάνους συγγραφείς, εἶναι ἀνεπαρκεῖς γιὰ δυὸ λόγους:

(α) Εἶναι ἐπηρεασμένοι ἀπὸ τὰ γραφτὰ τῶν ἀντιπάλων τοῦ Ἰσλάμ.

(β) Οἱ συγγραφεῖς δὲν γνώριζαν τὰ Ἀραβικά, ἢ τὰ γνώριζαν πολὺ λίγο. Δὲν μπορούσαν νὰ διαβάσουν τοὺς εὐρύτερους καὶ πιὸ ἀξιόπιστους σχολιασμούς. Γι' αὐτό, οἱ Εὐρωπαῖοι μεταφραστὲς δὲν κάνουν ἀναφορὰ σ' αὐτοὺς τοὺς σχολιασμούς. Ἀναφέρονται μόνο στοὺς μικρότερους καὶ πιὸ δημοφιλεῖς σχολιασμούς. Ἄν γίνεται κάποια ἀναφορὰ σὲ μιὰ ἀπὸ τίς πιὸ μεγάλες ἐργασίες, αὐτὴ παίρνεται ἀπὸ μιὰ ἄλλη ἐργασία καὶ ὄχι ἀπὸ τὸ πρωτότυπο.

(IV) Ἡ κατανόηση ὁποιουδήποτε συστηματικοῦ ἢ ἐπιστημονικοῦ βιβλίου, ἀπαιτεῖ γνώση ὄχι μόνο τῆς γλώσσας στὴν ὁποία εἶναι γραμμένο τὸ βιβλίο καὶ οἱ σχολιασμοὶ ἐπὶ τοῦ βιβλίου, πὺ μπορεῖ νὰ γράφτηκαν ἀπὸ εἰδικούς τῆς γλώσσας ἢ τοῦ θέματος. Ἀπαιτεῖ, ἐπίσης, ἐπισταμένη μελέτη τοῦ ἴδιου τοῦ βιβλίου καὶ θαθεῖα γνώση τῆς ὁρολογίας, τοῦ ἰδίουματος καὶ τῶν οὐσιαστικῶν στοιχείων πὺ συμπεριλαμβάνονται στὸ βιβλίο καὶ ἀπὸ τὰ ὁποία τὸ περιεχόμενο ἀντλεῖ τὴ σημασία του. Αὐτοὶ πὺ προσπαθοῦν νὰ ἐρμηνεύσουν τὸ βιβλίο χωρὶς τὴ μελέτη τοῦ ἴδιου τοῦ βιβλίου, μικρὴ βοήθεια θὰ πάρουν ἀπὸ τοὺς σχολιασμούς. Οἱ Εὐρωπαῖοι μεταφραστὲς καὶ σχολιαστὲς τοῦ Κορανίου, δὲν φαίνεται νὰ ἔχουν κάνει τὴν ἀπαραίτητη ἐπισταμένη μελέτη τοῦ Ἱεροῦ Βιβλίου. Δὲν εἶναι περίεργο, λοιπόν, παράδοξο ὅτι τὰ σχόλιά τους, συχνὰ φτάνουν στὰ ὅρια τοῦ γελοίου.

(V) Κάθε ἐποχὴ δίνει ὦθηση σὲ νέες ἐπιστημες, μέσα στὸ φῶς τῶν ὁποίων κάθε βιβλίο πὺ διατείνεται ὅτι διδάσκει ὅ,τιδήποτε, εἶναι ἐκτεθειμένο σὲ μιὰ νέα κριτικὴ. Ἡ ἀξία ἑνὸς βιβλίου εἴτε ἐδραιώνεται πιὸ σίγουρα, εἴτε γίνεται πιὸ ἀμφίβολο ἀπὸ πρὶν. Ἀφοῦ καὶ τὸ Κοράνιο δὲν ἀποτελεῖ ἐξαίρεση στὸν κανόνα, ἦταν ἀπαραίτητο νὰ γραφεῖ ἕνας νέος σχολιασμός γι' αὐτό, μέσα στὸ φῶς τῆς νέας γνώσης. Χωρὶς αὐτόν, δὲν μπορούμε νὰ κρίνουμε πόσο τὸ Κοράνιο ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ἀποτελεσματικὸ σὰν Διδασκαλία ἢ σὲ ποῖο βαθμὸ ἔχει ξεπεράσει τὸ δικὸ του ἱστορικὸ.

“Όταν γράφτηκαν οί πρώτοι σχολιασμοί για τὸ Κοράνιο, ἡ Βίβλος ἦταν ἀνύπαρκτη στὰ Ἀραβικά. Δὲν ὑπῆρχε οὔτε ἓνα πλήρες ἀντίτυπο. Τὰ ἀποσπάσματα πού εἶχαν μεταφρασθεῖ στὰ Ἀραβικά, δὲν ἦταν διαθέσιμα στοὺς Σχολιαστὲς τοῦ Κορανίου. Γι’ αὐτό, ὅποτε χρειάζονταν νὰ συζητήσουν μέρη τοῦ Κορανίου πού περιεῖχαν ἀναφορὲς στὴ Βίβλο ἢ στὴ Μωσυσιακὴ παράδοση, ἀναγκάζονταν νὰ βασισθοῦν σὲ φῆμες ἢ στὶς δικές τους εἰκασίες. Περιττὸ νὰ πούμε, μερικὲς φορές τὰ σχόλιά τους εἶναι ἀπογοητευτικά καὶ ἄλλοτε γελοῖα. Οἱ Εὐρωπαῖοι συγγραφεῖς ἀποδίδουν τὰ λάθη τους στὸ Κοράνιο καὶ ἐκθέτουν τὸ Ἱερὸ Βιβλίον στὴ γελοιοποίηση. Ξεχνοῦν ὅτι αὐτοὶ οἱ Σχολιαστὲς δὲν γνώριζαν τὴ Βίβλο. Βασίσθηκαν σὲ λαϊκὲς ἀφηγήσεις ἢ στὰ ὄσα ἄκουσαν ἀπὸ Ἑβραίους καὶ Χριστιανούς λόγιους, οἱ ὁποῖοι μεταβίβασαν στοὺς ἀνύποπτους Σχολιαστὲς τοῦ Κορανίου ὑλικὸ παρμένο ἀπὸ τὰ βιβλία τους, πού ἀσχολοῦνταν μὲ τὴ παράδοση παρὰ μὲ τὴ Βίβλο, καὶ καμιά φορά καὶ ἀπὸ τὴ δική τους ὑπουλὴ φαντασία. Σ’ αὐτὴ τὴ δοσοληψία οἱ Σχολιαστὲς, χωρὶς ἀμφιβολία, ἔδειξαν ἀπλοϊκότητα καὶ ἔλλειψη προσοχῆς, ἀλλὰ οἱ Ἑβραῖοι καὶ οἱ Χριστιανοὶ λόγιοι ἔδειξαν ἔλλειψη ἐντιμότητος καὶ εὐσέβειας. Γι’ αὐτό, οἱ Εὐρωπαῖοι συγγραφεῖς τοῦ καιροῦ μας ἔχουν πολὺ μεγαλύτερο λόγο νὰ οἰκτίρουν τὴν ἔλλειψη ἐντιμότητος τῶν προγόνων τους, παρὰ νὰ χλευάζουν τοὺς Μουσουλμάνους Σχολιαστὲς τοῦ Κορανίου. Τώρα, ὅμως, οἱ συνθῆκες εἶναι διαφορετικὲς. Τώρα, ἡ γνώση τῆς Βίβλου ἔχει γίνεи κοινὴ. Ἀραβικὲς, Λατινικὲς καὶ Ἑλληνικὲς ἐργασίες εἶναι προσιτὲς στοὺς Μουσουλμάνους λόγιους καὶ εἴμαστε ἱκανοὶ νὰ σχολιάσουμε μὲ ἓνα νέο τρόπο τὰ μέρη τοῦ Κορανίου πού περιέχουν ἀναφορὲς στὴ Βίβλο καὶ στὴν Μωσυσιακὴ παράδοση.

(VI) Μέχρι τὴν ἐποχὴ μας, ἡ ἔριδα ἀνάμεσα στὴ μιὰ καὶ στὴν ἄλλη θρησκεία εἶχαν λιγώτερη σχέση μὲ τὰ ἠθικά καὶ κοινωνικά ἰδεώδη καὶ περισσότερη μὲ τὴν πίστη καὶ τὴν τελετουργία. Γι’ αὐτὸ τὸ λόγο, ἡ διδασκαλία τοῦ Κορανίου, πού ἀφοροῦσε τίς ἠθικὲς ἰδέες καὶ τὴν ἠθικὴ ἐκπαίδευση, τίς κοινωνικὲς, οἰκονομικὲς καὶ πολιτικὲς σχέσεις, ποτὲ δὲν συζητιόταν. Σήμερα, ὅμως, ὁ κόσμος σκέπτεται πολὺ περισσότερο πάνω σ’ αὐτὰ τὰ πρακτικὰ θέματα. Ἔτσι, ἀνέκυψε ἡ ἀνάγκη νὰ γίνεи μιὰ προσπάθεια νὰ σχολιαστῆ μὲ μεγαλύτερη ἐπάρκεια ἢ διδασκαλία τοῦ Κορανίου.

(VII) "Όντας τὸ Κοράνιο ἓνα Βιβλίο ἀποκαλυπτικό, περιέχει προφητείες. Μιὰ συζήτηση γύρω ἀπὸ τὶς προφητείες αὐτές δὲν εἶναι δυνατὴ παρὰ μόνο ἀφοῦ ἔχουν ἤδη ἐκπληρωθεῖ. Γι' αὐτὸ τὸ λόγο, ἐπίσης μᾶς χρειάζονταν ἓνας νέος σχολιασμός, πού ν' ἀπαριθμῆ τὶς προφητείες τοῦ Κορανίου, οἱ ὁποῖες ἤδη ἔχουν ἐκπληρωθεῖ καὶ οἱ ὁποῖες ἀποτελοῦν ἓνα σημαντικό μέρος τῆς ἀπόδειξης ὅτι τὸ Κοράνιο εἶναι ἓνα ἀποκαλυπτικό Βιβλίο τοῦ Θεοῦ.

(VIII) Τὸ Κοράνιο ἀσχολεῖται μὲ ὅλες τὶς ἄλλες θρησκείες καὶ ἰδεολογίες. Ἐνσωματώνει τὰ καλύτερα στοιχεῖα τῆς διδασκαλίας τους, ἐπισημαίνει τὶς ἀδυναμίες τους καὶ δείχνει τὶς ἐλλείψεις τους. Οἱ πρῶτοι Μουσουλμάνοι Σχολιαστὲς δὲν γνώριζαν τί δίδασκαν καὶ τί ὑποστήριζαν οἱ θρησκείες καὶ οἱ ἰδεολογίες αὐτές. Γι' αὐτὸ, δὲν τοὺς ἦταν δυνατό νὰ ἐκτιμήσουν ὀλοκληρωτικὰ αὐτὰ πού τὸ Κοράνιο ὄφειλε νὰ διδάξει γι' αὐτές. Τώρα καὶ οἱ πιὸ σκοτεινὲς διδασκαλίες ἔχουν ἔρθει στὸ φῶς, ἔτσι πού ἡ διδασκαλία τοῦ Κορανίου σχετικὰ μὲ τὶς διδασκαλίες ἄλλων θρησκειῶν, εἶναι πιὰ φανερὴ στοὺς ὁπαδούς του. Σὲ ἀντιστάθμισμα τῆς ἔλλειψης πού εἶχαν οἱ παλαιότεροι σχολιασμοί, μᾶς ἦταν ἀπαραίτητος ἓνας νέος σχολιασμός τοῦ Κορανίου.

Γι' αὐτοὺς τοὺς λόγους, πιστεύουμε ὅτι ἡ Μετάφραση καὶ ὁ Σχολιασμός μας, ὄχι μόνο δὲν ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ ἀπολογία, ἀλλὰ ἀνταποκρίνονται καὶ σὲ μιὰ πραγματικὴ καὶ σημαντικὴ ἀνάγκη. Παρουσιάζοντάς τα, ἐκπληρώνουμε ἓνα χρέος.

Ἐλπίζουμε ὅτι ὅσοι διαβάσουν τὴ Μετάφραση καὶ τὸ Σχολιασμό μας μὲ προσοχὴ καὶ χωρὶς προκαταλήψεις θὰ αἰσθανθοῦν τὴν ἀνάγκη νὰ δοῦν τὸ Ἰσλάμ ἀπὸ μιὰ νέα ἄποψη. Ἐλπίζουμε ὅτι θὰ πεισθοῦν ὅτι τὸ ἀληθινὸ Ἰσλάμ δὲν εἶναι ἔμφορτο ἀπὸ ἐλαττώματα, ὅπως τὸ φαντάζονται συγγραφεῖς τῆς Δύσης, ἀλλὰ ὅτι εἶναι μᾶλλον ἓνας καλοφτιαγμένος κῆπος τοῦ πνεύματος, ὅπου ὁ ἐπισκέπτης μπορεῖ νὰ διαμένει ἀνάμεσα σὲ ἀρώματα ὄλων τῶν εἰδῶν καὶ τὸ ὄραϊο, πού δημιουργεῖ τὸ ὄραμα τοῦ Παραδείσου, τὸ ὁποῖο ὑποσχέθηκαν ὅλοι οἱ θρησκευτικοὶ Δάσκαλοι.

"Ἄλλα Ἀποκαλυπτικὰ Βιβλία

"Όταν τὸ Κοράνιο ἀποκαλύφθηκε, πρὶν ἀπὸ 14 περίπου αἰῶνες, στὸν κόσμον ὑπῆρχαν πολλὲς θρησκείες καὶ πολλὰ

θρησκευτικά βιβλία. Στην Άραβία και κοντά σ' αυτήν, υπήρχαν άνθρωποι που πίστευαν στην Παλαιά και στην Καινή Διαθήκη. Πολλοί Άραβες είχαν γίνει Χριστιανοί ή έδειχναν μιὰ κλίση πρὸς τὸ Χριστιανισμό. Άραβες άσπάζονταν τὴ θρησκεία τῶν Έβραίων. Άνάμεσα στους προσήλυτους ἦταν ὁ Κάμπ Β. Άσραφ, ὁ ἀρχηγὸς τῶν Μεδι-νιτῶν καὶ διαβόητος ἐχθρὸς τοῦ Ἰσλάμ, καὶ ὁ πατέρας του. Ὁ πατέρας τοῦ Κάμπ ἀνῆκε στὴ φυλὴ Μπάνου Τά. Ἦταν τόσο ἀφοσιωμένος στὴν Έβραϊκὴ θρησκεία, πὺ ὁ Έβραῖος Ἄμποῦ Ραφὶ μπ' Ἄμπι Χακίκ, τοῦ ἔδωσε τὴν κόρη του σὲ γάμο καὶ ὁ Κάμπ ἦταν ὁ καρπὸς αὐτοῦ τοῦ γάμου. (Άλ-Χαμίς, τόμ. 1). Στὴ Μέκκα, ἔκτὸς ἀπὸ τοὺς Χριστιανοὺς σκλάβους υπήρχαν καὶ κάτοικοι τῆς Μέκκα, πὺ ἀπόκλιναν πρὸς τὸ Χριστιανισμό. Ὁ Γουάρακα Β. Ναουφάλ, ὁ ἐξάδελφος τῆς Χαντίτζας, τῆς πρώτης γυναικας τοῦ Ἱεροῦ Προφήτη, εἶχε ἀσπασθεὶ τὴ Χριστιανικὴ δοξασία. Εἶχε, ἐπίσης, κάποια γνώση τῆς Έβραϊκῆς γλώσσας καὶ μετέφρασε τὰ Έβραϊκὰ Εὐαγγέλια στὴν Άραβικὴ. Στὸ Μπουχάρη ἔχουμε:

Ὁ Γουάρακα Β. Ναουφάλ εἶχε ἀποδεχθεὶ τὸ Χριστιανισμό στὴν περίοδο τοῦ σκότους καὶ μετέφρασε τὰ Εὐαγγέλια ἀπὸ τὰ Έβραϊκὰ στὰ Άραβικὰ (Μπουχάρη κεφ. ἐπὶ τοῦ Μπάντ' αλ-Γουάχι).

Στὴν ἄλλη ἄκρη τῆς Άραβίας ζοῦσαν οἱ Πέρσες. Καὶ αὐτοὶ πίστευαν σὲ ἓνα Προφήτη καὶ ἓνα Βιβλίο. Μολονότι τὸ Ζέντ-Άθέστα εἶχε ὑποστει ἄλλαγές ἀπὸ ἀνθρώπινα χέρια, ὡστόσο εἶχε τὸ σεβασμὸ ἑκατοντάδων χιλιάδων πιστῶν καὶ τὴν προστασία ἑνὸς πανίσχυρου Κράτους. Στὴν Ἰνδία, ἀπὸ χιλιάδες χρόνια λάτρευαν τοὺς Βέδα. Ὑπῆρχε, ἐπίσης, τὸ Γκίτα τοῦ Σρι Κρίσνα καὶ ἡ Διδασκαλία τοῦ Βούδα. Στὴν Κίνα ἐπικρατοῦσε ὁ Κομφουκιανισμὸς, ἀλλὰ ἡ ἐπιρροὴ τοῦ Βουδισμοῦ αὐξανόταν.

Ἡ Ἀνάγκη γιὰ τὸ Κοράνιο

Άφοῦ υπήρχαν ὄλα αὐτὰ τὰ Βιβλία καὶ οἱ διδασκαλίες, εἶχε ὁ κόσμος ἀνάγκη ἀπὸ ἄλλο ἓνα Βιβλίο; Αὐτὸ εἶναι τὸ ἐρώτημα πὺ θὰ ἔπρεπε νὰ θέσει καθένας, πὺ ἀρχίζει τὴ μελέτη τοῦ Κορανίου. Ἡ ἀπάντηση θὰ εἶναι πολὺμορφη:

Πρώτο, ὁ διαχωρισμὸς ἀνάμεσα σὲ θρησκεία μὲ θρησκεία δὲν ἦταν ἀρκετὸς λόγος γιὰ τὸν ἐρχομὸ μιᾶς ἄλλης ἀκόμα θρησκείας, γιὰ νὰ τὶς ἐνώσει ὅλες;

Δεύτερο, δὲν ἔπρεπε ὁ ἀνθρώπινος νοῦς νὰ περάσει ἀπὸ μιὰ διαδικασίᾳ ἀνάπτυξης, παρόμοιᾳ μὲ αὐτὴ πού τὸ ἀνθρώπινο σῶμα εἶχε ἤδη περάσει; Καὶ ἀκριβῶς, ὅπως ἡ φυσικὴ ἐξέλιξη εἶχε τελικὰ ὀλοκληρωθεῖ, δὲν ἦταν καὶ ἡ διανοητικὴ καὶ πνευματικὴ ἐξέλιξη προορισμένη γιὰ μιὰ τελικὴ τελειοποίησι, πού εἶναι καὶ ὁ ὕστατος σκοπὸς τῆς ἀνθρώπινης ὑπαρξεως;

Τρίτο, τὰ παλαιότερα Βιβλία δὲν εἶχαν γίνοι τόσο ἐλαττωματικά, ὥστε ἓνα νέο Βιβλίον εἶχε καταστῆ μιὰ οἰκουμενικὴ ἀναγκαιότητα, πού ἰκανοποιήθηκε μὲ τὸ Κοράνιον;

Τέταρτο, θεωροῦσαν οἱ παλαιότερες θρησκείες τὰ Μηνύματά τους σὰν ἀπολύτως τελικά; Δὲν πίστευαν στὴ συνεχιζόμενη πνευματικὴ ἐξέλιξη; Δὲν βεβαίωσαν διαρκῶς τοὺς ὀπαδοὺς τους ὅτι θὰ ἐρχόταν ἓνα Μήνυμα πού θὰ ἔνωε τὴν ἀνθρωπότητα καὶ θὰ ὀδηγοῦσε τοὺς ἴδιους στὸν τελικὸ τους σκοπὸ;

Ἡ ἀπάντησι στὰ τέσσερα αὐτὰ ἐρωτήματα εἶναι ἡ ἀπάντησι στὸ ἐρώτημα σχετικὰ μὲ τὴν ἀνάγκη γιὰ τὸ Κοράνιον, ἐνῶ ὑπάρχουν τὰ παλαιότερα Βιβλία καὶ Μηνύματα.

Προχωροῦμε στὴν ἀπάντησι αὐτῶν τῶν ἐρωτημάτων, ἓνα πρὸς ἓνα.

(1) Δὲν ἦταν ὁ διχασμὸς ἀνάμεσα σὲ θρησκεία μὲ θρησκεία ἀρκετὸς λόγος γιὰ τὸν ἐρχομὸ μιᾶς νέας Διδασκαλίας, πού θὰ ἔνωε ὅλες τὶς ἀρχικὲς διδασκαλίες;

Ὁ Θεὸς τῆς Ἁγίας Γραφῆς

Ἕνας Ἐθνικὸς Θεὸς

Ἡ θρησκεία ἔχει ἓνα διπλὸ σκοπὸ: (I) Κάνει τὸν ἀνθρώπο ἰκανὸ νὰ συναντήσῃ τὸ Δημιουργὸ του· καὶ (II) τοῦ διδάσκει τὸ χρέος του ἀπέναντι στοὺς συνανθρώπους του. Ὅλες οἱ θρησκείες πού ὑπῆρχαν κατὰ τὴν ἐμφάνισι τοῦ Ἰσλάμ, δὲν ἦταν μόνο διαφορετικὲς, ἀλλὰ καὶ ἀμοιβαῖα ἀντιφατικὲς. Ἡ Βίβλος δὲν μιλοῦσε γιὰ Θεό, ἀλλὰ γιὰ τὸ Θεὸ τοῦ Ἰσραήλ. Διαθάζουμε σ' αὐτὴν ξανά καὶ ξανά:

Καὶ ὁ Δαυὶδ εἶπε στὸν Ἀμπιγκελ: « Ἄς εἶναι εὐλογημένος ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραήλ, πού σὲ ἔστειλε αὐτὴ

τὴν ἡμέρα γιὰ νὰ μὲ συναντήσεις». (Βασιλείων Α΄, ΚΕ΄:32).

Καὶ εἶπε προσέτι ὁ βασιλιάς: «Εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραήλ, ὅστις ἔδωκεν εἰς ἐμὲ σήμερον διάδοχον καθήμενον ἐπὶ τοῦ θρόνου μου, καὶ οἱ ὀφθαλμοί μου βλέπουσι τοῦτο». (Βασιλείων Γ΄, Α΄:48).

«Εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραήλ ἀπὸ αἰῶνος καὶ ἕως αἰῶνος. Καὶ πᾶς ὁ λαὸς εἶπεν, Ἀμήν καὶ ἤνεσε τὸν Κύριον». (Παραλειπομένων Α΄, ΙΣΤ΄:36).

«Καὶ εἶπεν: Εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραήλ, ὅστις ἐξετέλεσε διὰ τῶν χειρῶν αὐτοῦ ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἐλάλησε διὰ τοῦ στόματος αὐτοῦ πρὸς Δαυὶδ τὸν πατέρα μου, λέγων...». (Παραλειπομένων Β΄, ΣΤ΄:4).

«Εὐλογητὸς Κύριος, ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραήλ, ὁ ποιῶν θαυμάσια μόνος». (Ψαλμοὶ ΟΑ΄ [ΟΒ], 71:18).

Ὁ Ἰησοῦς ἐπίσης θεωροῦσε τὸν ἑαυτό του Δάσκαλο τῶν Μπάνι Ἰσραήλ. «Ὅταν τὸν πλησίαζαν ἄλλοι, τοὺς ἀπεμάκρυνε. Στὸν Ματθαῖον ΙΕ΄:21-26, διαβάζουμε:

«Καὶ ἐξελθὼν ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη Τύρου, καὶ Σιδῶνος. Καὶ ἰδοῦ, γυνὴ Χαναναία, ἐξελθοῦσα ἀπὸ τῶν ὀρίων ἐκείνων, ἐκραύγασε πρὸς αὐτὸν λέγουσα: Ἐλέησόν με, Κύριε, υἱὲ τοῦ Δαυὶδ, ἡ θυγάτηρ μου κακῶς δαιμονίζεται. Ὁ δὲ οὐκ ἀπεκρίθη πρὸς αὐτὴν λόγον. Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, παρεκάλουν αὐτόν, λέγοντες: Ἀπόλυσον αὐτήν, διότι κράζει ὀπισθεν ἡμῶν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν: Δὲν ἀπεστάλην εἰμὴ εἰς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα τοῦ οἴκου τοῦ Ἰσραήλ. Ἡ δὲ ἐλθοῦσα προσεκύνει αὐτόν λέγουσα: Κύριε βοήθει μοι. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε: Δὲν εἶναι καλὸν νὰ λάθῃ τις τὸν ἄρτον τῶν τέκνων καὶ νὰ τὸν ρίψῃ εἰς τὰ κυνάρια».

Ὁ Ἰησοῦς ἐπίσης δίδαξε στοὺς ἀποστόλους:

«Μὴ δώσητε τὸ ἅγιον εἰς τοὺς κύνες, μηδὲ ρίψητε τοὺς μαργαρίτας σας ἔμπροσθεν τῶν χοίρων, μήποτε καταπατήσωσιν αὐτοὺς μὲ τοὺς πόδας αὐτῶν καὶ στραφέντες σὰς διασχίσωσιν». (Κατὰ Ματθαῖον Α΄:6).

Τὰ Βέδας Ἐπίσης Μιά Ἐθνική Γραφή

Μεταξύ τῶν ὁπαδῶν τῶν Βέδας, ἡ μελέτη τῶν Βέδας εἶχε γίνει ἀποκλειστικό προνόμιο τῶν ἀνωτέρων τάξεων καὶ ὁ Γκοτάμα Ρίση λέει:

«Ἄν συμβεῖ ν' ἀκούσει ἕνας Σούντρα τὰ Βέδας, τότε τὸ καθήκον τοῦ βασιλιᾶ εἶναι νὰ χύσει μόλυβδο καὶ κερί μέσα στ' αὐτιά του· ἂν ἕνας Σούντρα ἀπαγγεῖλει τὰ Βεδικά-Μάντρα, ὁ βασιλιᾶς θὰ πρέπει νὰ τοῦ κόψει τὴ γλῶσσα καὶ ἂν ἐπιχειρήσει νὰ διαβάσει τὰ Βέδας, ὁ βασιλιᾶς πρέπει νὰ κομματιάσει τὸ σῶμα του». (Γκοτάμα Σμρίτι:12).

Ἡ διδασκαλία σχετικὰ μὲ τοὺς «ἐχθρούς» τῶν Βέδας εἶναι ἀκραία καὶ θάρβαρα.

Στὸ Ἄθαρθα-Βέδα, οἱ ὀρθόδοξοι διδάσκονται νὰ δένουν μὲ ἀλυσίδες ὄσους δὲν εἶναι ὁπαδοὶ τῶν Βέδα καὶ νὰ λεηλατοῦν τὰ σπίτια τους:

«Καταβροχθίσατε, σὰν τὰ λιοντάρια, ὅλα τὰ χωριά τους καὶ σὰν τίγρεις καταδιώξτε τοὺς ἐχθροὺς σας. Μοναδικὸς κύριος καὶ ἀρχηγὸς καὶ σύμμαχος τοῦ Ἰντρα, ἄρπαξε καὶ κατάκτησε τὰ ὑπάρχοντα τοῦ ἐχθροῦ σου». (Ἄθαρθα-Βέδα, IV, 22:7).

Παρόμοια, Βεδικὲς προσευχὲς ποὺ ἀπευθύνονται στὸν ἥλιο, στὴ σελήνη, στὴ φωτιά, στὸν Ἰντρα καὶ ἀκόμα καὶ στὰ χόρτα, ἐπιδιώκουν τὴν καταστροφή τῶν μὴ Βεδικῶν dharmis. Ἔτσι ἔχουμε:

«Ἐμπνέοντας ἀναστάτωση στὶς αἰσθήσεις τῶν ἐχθρῶν μας, ἄρπαξε τὰ κορμιά τους καὶ φύγε. Ὡ Ἄπθα! Ὁρμησε ἐναντίον αὐτῶν καὶ πυρπόλησε καὶ κάψε τὶς καρδιές τους. Καὶ ἔτσι ἄφισε τοὺς ἐχθροὺς μας νὰ μείνουν στὸ ἀπόλυτο σκοτάδι.

Ἀκονίζοντας τὸ θέλος καὶ τὸ αἰχμηρό σου ξίφος, Ὡ Ἰντρα, σύντριψε τὸν ἐχθρό καὶ σκόρπισε ἑκείνους ποὺ μᾶς μισοῦν». (Σάμα-Βέδα, Μέρους II, IX, III, 9).

«Τυφλοί ἐχθροί μου, νὰ εἶστε σὰν τὰ φίδια χωρὶς κεφάλια: Εἶθε ὁ Ἰντρα νὰ θανατώσει καὶ τοὺς καλύτερους ἀπὸ ἐσᾶς, ὅταν οἱ φλόγες τοῦ Ἄγνι σᾶς περικυκλώσουν». (Σάμα-Βέδα, Μέρος II, IX, III, 8).

«Σπάρραξε, Ὡ Ντάρβα, φυλαχτό, τοὺς ἐχθρούς μου, τὴν καρδιά τοῦ ἀντιπάλου μου. Σήκω καὶ συντριψε τὰ κεφάλια τους». (Ἄθαρβα-Βέδα, Μέρος XI, X, 28:4).

Ἐπίσης ἔχουμε:

«Μὴν ἐμπλέκεσαι σὲ συζητήσεις μὲ τοὺς μὴ Βεδικούς dharmis». (Γκόταμα-Ντάρμ Sut. v).

«Ἄν κάποιος ἀποδοκιμάσει τὰ Βέδας, διῶξε τον ἀπὸ τὸν τόπο, δηλαδή, καταδίκασέ τον σὲ ἰσόθια ποινή». (Μάνου Ντάρμ Σάστρα).

Ὁ Κομφουκιανισμὸς καὶ ὁ Ζωροαστρισμὸς ἦταν ἐπίσης θρησκείες ἐθνικές. Τὰ Μηνύματά τους δὲν ἀπευθύνονταν σ' ὀλόκληρο τὸν κόσμο, οὔτε καὶ ἡ διδασκαλία τους γινόταν σὲ εὐρεία κλίμακα. Ἀκριβῶς ὅπως ἡ Ἰνδουιστικὴ θρησκεία θεωρεῖ τὴν Ἰνδία σὰν χώρα εὐνοούμενη ἀπὸ τὸ Θεό, ἔτσι καὶ ὁ Κομφουκιανισμὸς θεωρεῖ τὴν Κίνα τὸ ἰδιαίτερο Βασίλειο τοῦ Θεοῦ. Μόνο δυὸ τρόποι ὑπάρχουν γιὰ νὰ ἐξαλειφθεῖ αὐτὸς ὁ διχασμὸς καὶ αὐτὴ ἡ διαφωνία ἀνάμεσα στὶς θρησκείες: (1) Ἡ πρέπει νὰ παραδεχθοῦμε ὅτι ὑπάρχουν πολλοὶ θεοί, ἢ, ἂν ὁ Θεὸς εἶναι ἕνας, πρέπει νὰ Τὸν ἀποδείξουμε. (2) Ἡ πρέπει ν' ἀντικαταστήσουμε τὶς ἀλληλοσυγκρουόμενες αὐτὲς θρησκείες μὲ μιὰ μοναδικὴ Διδασκαλία.

Ὁ Θεὸς Εἶναι Ἕνας

Ὁ κόσμος εἶναι πολὺ προχωρημένος τώρα. Δὲν χρειάζεται ν' ἀσχοληθοῦμε μὲ τὸ γεγονός ὅτι, ἂν ὁ κόσμος ἔχει ἕνα Δημιουργό, Αὐτὸς εἶναι καὶ μπορεῖ νὰ εἶναι μόνον ἕνας Δημιουργός. Ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραήλ, ὁ Θεὸς τῶν Ἰνδουιστῶν, ὁ Θεὸς τῆς Κίνας καὶ ὁ Θεὸς τοῦ Ἰράν δὲν εἶναι διαφορετικοὶ θεοί. Οὔτε εἶναι διαφορετικὸς ὁ Θεὸς τῆς Ἀραβίας,

του Ἀφγανιστάν καὶ τῆς Εὐρώπης. Οὔτε καὶ ὁ Θεὸς τῶν Μογγόλων ἢ τῶν Σημιτῶν εἶναι διαφορετικός. Ὁ Θεὸς εἶναι ἕνας, ὅπως καὶ ὁ νόμος στὸν ὁποῖο ὑπακούει ὁ κόσμος εἶναι ἕνας καὶ τὸ σύστημα τὸ ὁποῖο δένει ἕνα τμήμα τοῦ συστήματος μὲ τὸ ἄλλο, εἶναι κι αὐτὸ ἕνα σύστημα. Ἡ ἐπιστήμη στηρίζεται στὴ θεβαιότητα ὅτι ὅλες οἱ φυσικὲς καὶ τεχνικὲς ἀλλαγές εἶναι ἀποτέλεσμα ἑνὸς νόμου. Ὁ κόσμος ἔχει μιὰ ἀρχή—τὴν κίνηση, ὅπως θεβαιώνουν οἱ ὑλιστὲς φιλόσοφοι. Ἡ ἔχει ἕνα Δημιουργό. Ἄν αὐτὸ εἶναι ἀλήθεια, ἐκφράσεις ὅπως ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραήλ, ὁ Θεὸς τῶν Ἀράβων, ὁ Θεὸς τῶν Ἰνδουιστῶν δὲν ἔχουν νόημα. Ἄλλὰ, ἂν ὁ Θεὸς εἶναι ἕνας, γιατί πρέπει νὰ ἔχουμε τόσες διαφορετικὲς θρησκείες; Ἦταν προϊόν τοῦ ἀνθρώπινου νοῦ; Ἦταν γι' αὐτὸ τὸ λόγο πού ἡ κάθε χώρα καὶ ὁ κάθε λαὸς λάτρευε τὸ δικό του Θεό; Ἄν αὐτὲς οἱ θρησκείες δὲν ἦταν ἕνα ἀνθρώπινο προϊόν, τότε γιατί καὶ πῶς προήλθε αὐτὴ ἡ διαίρεση ἀνάμεσα σὲ θρησκεία καὶ θρησκεία; Ἄν ὑπῆρξε ποτὲ λόγος γι' αὐτὴ τὴ διαίρεση ἦταν σωστὸ νὰ συνεχιστεῖ ἡ διαίρεση;

Ἡ Θρησκεία Ὁχι Προϊὸν τῆς Ἀνθρώπινης Φαντασίας

Ὅσο γιὰ τὸ ἐρώτημα, ἂν αὐτὲς οἱ θρησκείες ἦταν προϊόν τῆς ἀνθρώπινης φαντασίας, ἡ ἀπάντηση εἶναι ὅτι ἀσφαλῶς ὄχι. Καὶ αὐτὸ γιὰ διάφορους λόγους.

Οἱ ἀνά τὸν κόσμο καθιερωμένες θρησκείες ἀποκαλύπτουν ὀρισμένα διακριτικὰ χαρακτηριστικά:

Πρῶτο, σύμφωνα μὲ ὅλα τὰ συνηθισμένα πρότυπα, οἱ Ἰδρυτὲς τῶν θρησκειῶν, ἦταν ἀνθρώποι μὲ πενιχροὺς πόρους. Δὲν διέθεταν ἰσχύ καὶ κύρος. Ὡστόσο, ἀπευθύνθηκαν πρὸς τοὺς μεγάλους, ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς μικροὺς καὶ μὲ τὸν καιρὸ οἱ ἴδιοι καὶ οἱ ἀκόλουθοί τους ἀνέθηκαν ἀπὸ μιὰ ταπεινὴ, σὲ μιὰ ὑψηλὴ θέση στὸν κόσμο. Αὐτὸ ἀποδείχνει ὅτι εἶχαν τὴν ὑποστήριξη καὶ τὴ βοήθεια μιᾶς Μεγάλης Δύναμης.

Δεύτερο, ὅλοι οἱ Ἰδρυτὲς θρησκειῶν ἦταν πρόσωπα ὑψηλὰ τιμώμενα καὶ ἐκτιμώμενα γιὰ τὴν καθαρότητα τῆς ζωῆς τους, ἀκόμα καὶ ἀπὸ ἐκείνους πού, ὅταν ἀργότερα ἔμαθαν γιὰ τὶς ἐπιδιώξεις τους, ἔγιναν ἐχθροὶ τους. Εἶναι ἀδιανόητο ὅτι ἐκείνοι πού δὲν ἔλεγαν ψέματα γιὰ τοὺς

άνθρωπους, ἄρχισαν ξαφνικά νὰ ψεύδονται γιὰ τὸ Θεό. Ἡ οἰκουμενικὴ ἀναγνώριση τῆς καθαρότητος τῆς ζωῆς τους, πρὶν ἀπὸ τὶς ἀνακοινώσεις γιὰ τὶς ἐπιδιώξεις τους, ἀποτελεῖ ἀπόδειξη γιὰ τὴν ἀλήθεια αὐτῶν τῶν ἐπιδιώξεων. Τὸ Κοράνιο τονίζει τὸ σημεῖο αὐτό:

Ἔχω πραγματικὰ περάσει μιὰ δλόκληρη ζωὴ ἀνάμεσά σας πρὶν αὐτό. Δὲν θὰ καταλάβετε, λοιπόν; (10:17).

Ὁ στίχος αὐτὸς παρουσιάζει τὸν Ἱερό Προφήτη νὰ λέει στοὺς κατηγοροῦς του: «Ἔχω ζήσει μιὰ δλόκληρη ζωὴ ἀνάμεσά σας, σὰν ἕνας ἀπὸ σᾶς. Εἴχατε τὴν εὐκαιρία νὰ μὲ δεῖτε ἀπὸ κοντά· ὑπῆρξατε μάρτυρες τῆς εἰλικρινείας μου. Πῶς, λοιπόν, τολμᾶτε νὰ πεῖτε ὅτι σήμερα ξαφνικὰ ἄρχισα νὰ ψεύδομαι γιὰ τὸ Θεό;».

Τὸ Κοράνιο λέει ἐπίσης:

Ἀληθινά, ὁ Ἀλλάχ ἀπένειμε στοὺς πιστοὺς ἕνα μεγάλο εὐεργέτημα δίνοντάς τους ἕναν Ἀγγελιαφόρο, ὁ ὁποῖος προῆλθε ἀπὸ αὐτοῦς (3:165).

Τὸ ἴδιο σημεῖο ὑπογραμμίζεται μὲ τὸ στίχο:

Σίγουρα, ἕνας Ἀγγελιαφόρος ἦρθε σὲ σᾶς ἀπὸ ἀνάμεσά σας (9:128).

Δηλαδή, «Ἐνας Ἀγγελιαφόρος γιὰ σᾶς, ὁ ὁποῖος εἶναι ἕνας ἀπὸ σᾶς, ὄχι ἕνας πού δὲν γνωρίζετε, ἀλλὰ ἕνας τὸν ὁποῖο ξέρετε καλὰ καὶ πού ἐσεῖς οἱ ἴδιοι ὑπῆρξατε μάρτυρες τῆς ἀγνότητος τοῦ χαρακτῆρα του».

Ἀκόμα καὶ γιὰ ἄλλους Προφῆτες ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Ἱερό Προφήτη τοῦ Ἰσλάμ, τὸ Κοράνιο κάνει παρόμοιες διαβεβαιώσεις. Καὶ αὐτοὶ ἀνατράφηκαν ἀνάμεσα στὸ δικὸν λαό. Δὲν θὰ μπορούσε νὰ λεχθεῖ γι' αὐτούς, ὅτι ἐκεῖνοι πρὸς τοὺς ὁποίους ἀρχικὰ ἀπευθύνθηκαν οἱ Προφῆτες, δὲν τοὺς γνώριζαν καλὰ. Ὅταν οἱ κρατούμενοι στὴν Κόλαση θὰ ἐναχθοῦν ἐκεῖ, ὁ Θεὸς θ' ἀπευθυνθεῖ σ' αὐτούς, λέγοντας:

Δὲν ἦρθαν Ἀγγελιαφόροι σὲ σᾶς, πού προέρχον-

ταν από ανάμεσά σας, και δὲν σᾶς δίδαξαν τὰ Σημάδια τοῦ Κυρίου σας, καὶ δὲν σᾶς προειδοποίησαν γιὰ τὴ συνάντηση αὐτῆς τῆς μέρας; (39:72).

Καί,

ᾠ ὀμήγουρη Τζινν καὶ ἀνθρώπων! Δὲν ἦρθαν οἱ Ἄγγελιαφόροι, ποὺ προέρχονταν ἀπὸ ἐσᾶς καὶ ποὺ σᾶς ἐξιστόρησαν τὰ Σημάδια Μου καὶ ποὺ σᾶς προειδοποίησαν γιὰ τὴν συνάντηση αὐτῆς τῆς ἡμέρας σας; (6:131).

Σὲ ἄλλο σημεῖο διαβάζουμε:

Καὶ στείλαμε σ' αὐτοὺς ἕναν Ἄγγελιαφόρο, τὸν ὁποῖο ἐπιλέξαμε ἀπὸ ἀνάμεσά τους καὶ ὁ ὁποῖος εἶπε: «Υπηρετεῖτε τὸν Ἀλλάχ. Δὲν ἔχετε ἄλλον Θεὸ ἀπὸ Ἐκεῖνον». (23:33).

Καὶ πάλι:

«Καὶ νὰ θυμηθεῖς τὴν ἡμέρα ὅταν θὰ καλέσουμε ἕνα μάρτυρα ἀπὸ κάθε ἔθνος». (16:85).

Ἡ λέξη «μάρτυς», ποὺ χρησιμοποιεῖται ἐδῶ, σημαίνει Προφήτης ποὺ ἀναδείχθηκε ἀνάμεσα ἀπὸ τὸν λαό. Τὴ Μέρα τῆς Κρίσης, οἱ Προφῆτες θὰ δείξουν τοὺς ἑαυτοὺς τους σὰν φανερά παραδείγματα γι' αὐτὰ ποὺ τὰ μηνύματα τοῦ Θεοῦ κατάφεραν γι' αὐτοὺς. Ὁ Θεὸς θὰ ντροπιάσει τοὺς ἄπιστους λέγοντας: «Ἴδου αὐτὸ ποὺ πέτυχε ὁ Προφήτης Μου καὶ ἰδου ποὺ σᾶς ὠδήγησε ἡ ἀπιστία σας!» Μᾶς λένε ὅτι ὅλοι οἱ Προφῆτες ἀναδείχθηκαν ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸ λαὸ ἀπὸ τὸν ὁποῖο προῆλθαν. Οἱ συνθηκὲς ὑπὸ τις ὁποῖες εἶχε ζήσει ὁ κάθε Προφήτης καὶ οἱ ἀντιδράσεις τοῦ κάθε ἕνα ἀπ' αὐτοὺς σ' αὐτὲς τις συνθηκὲς ἦταν γνωστὲς στοὺς ἀνθρώπους τοῦ λαοῦ τους. Κάθε λαός, ἐπομένως, εἶχε παραστεῖ μάρτυς, ὡς πρὸς τὴν εὐσέβεια καὶ τὴν ἀγνότητα τοῦ Προφήτη του. Ἐκτὸς αὐτοῦ, στὸ Κοράνιο ἔχουμε καὶ στίχους ὅπως οἱ παρακάτω:

Καὶ στὸ λαὸ τοῦ Ἄντ στείλαμε τὸν ἀδελφὸ τους Χούντ.
(7:66)

Καὶ σὸ λαὸ τοῦ Θαμούντ στείλαμε τὸν ἀδελφὸ τους
Σάλιχ. (7:74)

Καὶ σὸ λαὸ τοῦ Μαντιάν στείλαμε τὸν ἀδελφὸ τους
Σου'άϊμπ. (7:86)

Ἡ σημασία αὐτῶν τῶν στίχων εἶναι ὅτι ὁ Χούντ, ὁ Σάλιχ καὶ ὁ Σου'άϊμπ εἶχαν στενές σχέσεις μὲ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ λαοῦ τους καί, ἔτσι, μπορούμε νὰ ποῦμε ὅτι οἱ λαοὶ αὐτοὶ γνώριζαν τὰ πάντα πού τοὺς ἀφοροῦσαν. Ἐχουμε διαβάσει γιὰ τὸν Σάλιχ ὅτι, ὅταν τοὺς ἀνήγγειλε ὅτι εἶναι ὁ Προφήτης τους, τοῦ εἶπαν:

ᾤω Σάλιχ, ἤσουν κι ἐσὺ ἕνας ἀπὸ ἐμᾶς καὶ ἤσουν ἐκεῖνος στὸν ὁποῖο εἶχαμε στηρίζει τὶς ἐλπίδες μας. Μᾶς ἀπαγορεύεις νὰ λατρεύουμε ἐκείνους πού λάτρευαν οἱ πατέρες μας; (11:63).

Παρόμοια, ὁ λαὸς τοῦ Σου'άϊμπ εἶπε στὸν Σου'άϊμπ:

ᾤω Σου'άϊμπ, μὲ τὶς προσευχές σου μᾶς προτρέπεις νὰ ἐγκαταλείψουμε ἐκεῖνα πού πίστευαν οἱ πατέρες μας καὶ νὰ μὴν μπορούμε νὰ διαθέσουμε τὴν περιουσία μας ὅπως ἐμεῖς θέλουμε; Ἐσὺ εἶσαι, πράγματι, ἕξυπνος καὶ δίκαιος. (11:88).

Ἀπὸ τὰ ἀποσπάσματα αὐτὰ εἶναι φανερὸ ὅτι, σύμφωνα μὲ τὸ Κοράνιο, ὁ ἴδιος ὁ Ἱερὸς Προφήτης, καὶ ὁ Χούντ, ὁ Σάλιχ, ὁ Σου'άϊμπ καὶ οἱ ὑπόλοιποι Προφῆτες δὲν ἦταν ἀσήμαντα πρόσωπα, τὰ ὁποῖα ἦταν ἄγνωστα στοὺς ἀνθρώπους τοῦ ἀντίστοιχου λαοῦ τους. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ γνώριζαν καλὰ τὶ εἶδους ζωὴ εἶχαν ζήσει οἱ Δάσκαλοί τους καὶ ἂν αὐτοὶ ἦταν ἔντιμα Θεοφοβούμενα καὶ εὐλαβικὰ πρόσωπα. Δὲν μπορούσε νὰ λεχθεῖ γιὰ κανέναν ἀπ' αὐτοὺς ὅτι ἦταν ὑποκριτὴς καὶ ὅτι ἤθελε νὰ ἐκμεταλλευτεῖ τοὺς ἴδιους τοὺς ἀνθρώπους τοῦ λαοῦ του.

Τρίτο, οἱ Ἰδρυτὲς θρησκειῶν δὲν κατεῖχαν ἐκείνη τὴν ἰσχὺ καὶ τὶς ἐπιτευξεις, οἱ ὁποῖες συνήθως συμβάλλουν στὴν ἐπιτυχία μιᾶς ἡγεσίας. Γνώριζαν ἐλάχιστα πράγματα ἢ τίποτε γιὰ τὴν τέχνη καὶ τὴν πολιτιστικὴ ἀνάπτυξη τῆς ἐποχῆς τους. Αὐτό, ὅμως, πού δίδαξε ὁ καθένας ἀπ' αὐτοὺς ἀποδείχθηκε ὅτι ἦταν κάτι πού προπορευόταν ἀπὸ

την εποχή του, κάτι συναφές και σύγχρονο. Υίοθετώντας τὰ διδάγματα αὐτά, οἱ λαοὶ κατάρθωσαν ν' ἀνέβουν σὲ ὕψη πολιτισμοῦ καὶ πνευματικότητας καὶ νὰ διατηρήσουν τὴν αἴγλη αὐτὴ μέσα στοὺς αἰῶνες. Ἐνας πραγματικός θρησκευτικός Δάσκαλος κατορθώνει καὶ καθιστᾷ κάτι τέτοιο δυνατό. Εἶναι, ὅμως, ἀδιανόητο ὅτι ἕνας ἄνθρωπος, ποὺ δὲν ἔχει οὔτε ἕνα συνηθισμένο ἐπίτευγμα στὸ ἐνεργητικό του, ἀμέσως μόλις ἀρχίσει νὰ ψεύδεται γιὰ τὸ Θεό, θὰ ἀποχτοῦσε τέτοιες τεράστιες δυνάμεις, ποὺ ἡ διδασκαλία του νὰ ἐπικρατήσει πάνω ἀπὸ ὅλες τὶς ἄλλες διδασκαλίες ποὺ ἦταν σύγχρονες στὴν ἐποχὴ του. Μιὰ τέτοια ἐξέλιξη εἶναι ἀδύνατη χωρὶς τὴ βοήθεια ἑνὸς Ἰσχυροῦ Θεοῦ.

Οἱ Ἀποκαλυπτικές Διδασκαλίες Πάντα Ἐνάντια στὶς Σύγχρονες Ἰδέες

Τέταρτο, ὅταν λάβουμε ὑπ' ὄψη τὴ διδασκαλία τῶν Ἰδρυτῶν θρησκείων, θρῖσκουμε ὅτι ἦταν πάντα ἀντίθετη σὲ ὅλα τὰ σύγχρονα ρεύματα. Ἄν ἡ διδασκαλία αὐτὴ ἦταν εὐθυγραμμισμένη μὲ τὶς τάσεις τῆς ἐποχῆς τους θὰ μπορούσε νὰ λεχθεῖ ὅτι αὐτοὶ οἱ Δάσκαλοι ἐξέφρασαν μόνο αὐτὲς τὶς τάσεις. Στὴν πραγματικότητα, αὐτὰ ποὺ δίδαξαν ἦταν πολὺ διαφορετικὰ ἀπ' αὐτὰ ποὺ θρῆκαν στὴν ἐποχὴ τους. Ἀκολούθησε μιὰ τρομερὴ διαμάχη, ποὺ ἔμοιαζε σὰν νὰ εἶχε ἀναφλεγεῖ ἡ χώρα. Ὡστόσο, ἐκεῖνοι ποὺ προτίμησαν νὰ ἀγνοήσουν καὶ ν' ἀντικρούσουν τὴ διδασκαλία, ἦταν οἱ ἴδιοι ποὺ τελικὰ ὑποχρεώθηκαν νὰ ὑποκύψουν σ' αὐτήν. Αὐτὸ ἐπίσης ἀποδείχνει ὅτι οἱ Δάσκαλοι αὐτοὶ δὲν ἦταν τὸ προϊόν τῆς ἐποχῆς τους, ἀλλὰ ἦταν Δάσκαλοι, Ἀναμορφωτὲς καὶ Προφῆτες μὲ τὴν ἔννοια μὲ τὴν ὁποία οἱ ἴδιοι ὑποστήριξαν ὅτι εἶναι.

Στὴν ἐποχὴ τοῦ Μωυσῆ, πόσο νεότροπη πρέπει νὰ φάνηκε ἡ διδασκαλία γιὰ Ἐνα Θεό! Ὅταν ὁ Ἰησοῦς, στὴν ἐποχὴ του, ἀντιμετώπισε τὸν ὕλισμό ποὺ γεννήθηκε ἀπὸ τὴν ἐγκοσμιότητα τῶν Ἑβραίων καὶ τὴ φαύλη ἐπιρροὴ τῆς Ρώμης, πόσο παράξενη πρέπει νὰ φάνηκε ἡ ὑπογράμμισή του στὸ πνεῦμα! Πόσο ἔξω ἀπὸ τόπο πρέπει νὰ εἶχε φανεῖ τὸ Μήνυμά του γιὰ συγχώρεση σ' ἕνα λαὸ ποὺ ἔτρεμε κάτω ἀπὸ τὸν τυραννικὸ ζυγὸ τῶν Ρωμαίων στρατιωτῶν καὶ ποὺ στὸ μεταξύ στέναζε μὲ τὴν ἐλπίδα μιᾶς δίκαιης ἐκδίκησης! Πόσο ἀναχρονιστικὸς πρέπει νὰ

φάνηκε ὁ Κρίσνα, πού ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος δίδασκε πόλεμο καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο δίδασκε τὴν ἀπομάκρυνση ἀπὸ τὸν ὕλισμο τοῦ κόσμου, ὥστε νὰ καλλιεργηθεῖ τὸ πνεῦμα! Ἡ Ζωροαστρικὴ διδασκαλία, πού ἀγκάλιαζε ὅλες τὶς πτωχὲς τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς, πρέπει ἐπίσης νὰ εἶχε συνταράξει τὴν ἀκολασία τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ὁ Ἱερὸς Προφήτης ἐμφανίστηκε στὴν Ἀραβία καὶ ἀπευθύνθηκε στοὺς Ἑβραῖους καὶ στοὺς Χριστιανούς. Πόσο παράξενο πρέπει νὰ εἶχε φανεῖ αὐτὸ σ' ἐκείνους πού πίστευαν ὅτι δὲν ἐπρόκειτο νὰ ὑπάρξει ἄλλη διδασκαλία ἔξω ἀπὸ τὴ δική τους! Μετὰ δίδαξε τοὺς εἰδωλολάτρες τῆς Μέκκας ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι μόνο ἓνας καὶ ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἶναι ἴσοι. Πόσο ἰδιόρρυθμη πρέπει νὰ φάνηκε ἡ διδασκαλία του σ' ἓνα λαό, πού πίστευε ἔντονα στὴν ἀνωτερότητα τῆς φυλῆς του! Τὸ νὰ διδάξει κανεῖς τραχεῖς μέθυσους καὶ χαρτοπαίκτης, πόσο διεφθαρμένες εἶναι οἱ συνήθειές τους, τὸ νὰ κατακρίνει σχεδὸν τὸ κάθε τι πού πίστευαν καὶ ἔκαναν, τὸ νὰ τοὺς δώσει μιὰ νέα διδασκαλία καὶ νὰ πετύχει, φαίνεται κάτι τὸ ἀκατόρθωτο. Μοιάζει μὲ τὸ νὰ κολυμπήσει ἐνάντια σὲ ἓνα ρεῦμα πού ὀρμᾷ μὲ τεράστια δύναμη. Εἶναι ὀλότελα πέρα ἀπὸ τὴν ἀνθρώπινη ἰκανότητα.

Πέμπτο, οἱ Ἱδρυτὲς τῶν θρησκείων ἐπέδειξαν ὅλοι Σημάδια καὶ ἔκαναν θαύματα. Κάθε ἓνας ἀπ' αὐτοὺς ἀνήγγειλε ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ὅτι ἡ διδασκαλία του θὰ ἐπικρατοῦσε καὶ ὅτι ὅσοι θὰ ἐπιδίωκαν νὰ τὴν καταστρέψουν, θὰ καταστρέφονταν οἱ ἴδιοι. Δὲν εἶχαν οἰκονομικὰ μέσα καὶ ἦταν κακῶς ἐφοδιασμένοι. Οἱ διδασκαλίες τους ἦταν ἀντίθετες πρὸς τὶς σταθερὰ καθιερωμένες ἀντιλήψεις καὶ συνήθειες, καὶ προκαλοῦσαν σφοδρότατες ἀντιδράσεις ἀπὸ τοὺς λαοὺς τους. Πέτυχαν, ὅμως, καὶ αὐτὰ πού προεῖπαν συνέβησαν. Γιατί ἐκπληρώθηκαν οἱ προφητεῖες τους καὶ οἱ ὑποσχέσεις τους; Ἀναμφισβήτητα ὑπῆρξαν καὶ ἄλλοι, στρατηγοὶ καὶ δικτάτορες, πού εἶχαν φαινομενικὰ παρόμοιες ἐπιτυχίες. Ἡ ἐπιτυχία, ὅμως, δὲν εἶναι τὸ θέμα. Τὸ θέμα εἶναι ἡ ἐπιτυχία ἢ ὁποία ἔχει προαναγγελθεῖ, ἢ ὁποία ἔχει ἀποδοθεῖ στὸ Θεὸ ἀπὸ τὴν ἀρχή, ἢ ἐπιτυχία στὴν ὁποία βασίζεται ἡ ἠθικὴ ὑπόληψη τοῦ Προφήτη καὶ ἢ ὁποία ἔχει ἐπιτευχθεῖ παρὰ τὶς σφοδρότατες ἀντιστάσεις πού ἀντιμετώπισε. Ὁ Ναπολέων, ὁ Χίτλερ, ὁ Τζεγκίς Χὰν ἀνέβηκαν ψηλὰ ἀπὸ ταπεινὲς θέσεις. Δὲν στάθηκαν, ὅμως, ἐνάντια σὲ ρεύματα νοοτροπίας τῆς ἐποχῆς τους καὶ οὔτε εἶχαν δηλώσει ὅτι ὁ Θεὸς τοὺς εἶχε ὑποσχεθεῖ τὴ νίκη παρ' ὅλη

την αντίσταση πού θ' αντιμετώπιζαν. Ούτε και υποχρεώθηκαν νά αντιμετωπίσουν εύρεια αντίσταση. Οί στόχοι πού είχαν ξεκινήσει νά πετύχουν είχαν αγαπηθεί από τούς περισσότερους συγχρόνους τους, οί όποιοι μπορεί νά είχαν άλλες προτιμήσεις μεθόδου, αλλά όχι όμως και άλλους στόχους. "Αν νικήθηκαν, δέν έχασαν τίποτα. Ήξακολουθήσαν νά στέκονται ψηλά στην έκτίμηση του λαού τους και δέν φοβούνταν τίποτα. Τά πράγματα, όμως, ήταν διαφορετικά για τόν Μωυσή, τόν Χριστό, τόν Κρίσνα, τόν Ζωροάστρη και τόν Προφήτη του Ίσλάμ. Είναι αλήθεια ότι δέν απέτυχαν. Άλλά αν είχαν αποτύχει, θά έχαναν τά πάντα. Δέν θά ανακηρύσσονταν ήρωες, αλλά θά τούς κατηγορούσαν ότι είναι υποκριτές και ραδιοϋργοι. Ή ιστορία θά τούς έδινε ελάχιστη αναγνώριση και ή αιώνια δυσφήμιση θά ήταν ή ανταμοιβή τους. Γι' αυτό, μεταξύ τών Προφητών και ανθρώπων, όπως ο Ναπολέων ή ο Χίτλερ, υπάρχει τεράστια διαφορά—ή ίδια διαφορά πού υπάρχει μεταξύ τών αντίστοιχων επιτευγμάτων τους. Δέν υπάρχουν πολλοί άνθρωποι πού έχουν για τόν Ναπολέοντα, τόν Χίτλερ, ή τόν Τζεγκίς Χάν μεγάλη έκτίμηση και σεβασμό. Μερικοί τούς θεωρούν ήρωες, παρασυρόμενοι από τίς πράξεις τους. Μπορούν, όμως, νά εμπνεύσουν πραγματική άφοσίωση και υπακοή; Ή άφοσίωση και ή υπακοή δίνονται μόνο σέ θρησκευτικούς Δασκάλους, όπως ο Μωυσής, ο Χριστός, ο Κρίσνα, ο Ζωροάστρης και ο Ίερός Προφήτης του Ίσλάμ. Πολλά εκατομμύρια ανθρώπων διά μέσου τών αιώνων, έχουν κάνει ό,τι τούς υπέδειξαν οί Δάσκαλοι αυτοί. Πολλά εκατομμύρια απαρνήθηκαν όσα οί Δάσκαλοι αυτοί τούς απαγόρευσαν. Οί πιό μικρές τους σκέψεις, τά λόγια τους και οί πράξεις τους υπαγορεύονται από αυτά πού τούς δίδαξαν οί Δάσκαλοί τους. Χαίρουν έστω και ένα ιδώτα από τήν άφοσίωση και τήν υποταγή πού δίνονται στους Δασκάλους αυτούς, οί έθνικοί ήρωες; Αυτοί οί Δάσκαλοι, συνεπώς, στάλθηκαν από τόν Θεό και αυτά πού δίδαξαν ήταν διδάγματα του Θεού.

Γιατί Διαφέρουν οί Διδασκαλίες των Διαφόρων Θρησκειών

Άλλά τόν έρώτημα είναι: "Αν αυτοί οί Δάσκαλοι είχαν σταλεί όλοι από τόν Θεό, τότε γιατί οί διδασκαλίες τους

διέφεραν τόσο πολύ ή μιὰ ἀπὸ τὴν ἄλλη; Θὰ μπορούσε ὁ Θεὸς νὰ διδάσκει διαφορετικὰ πράγματα σὲ διαφορετικούς καιρούς; Ἀκόμα καὶ οἱ κοινοὶ θνητοὶ προσπαθοῦν νὰ εἶναι συνεπεῖς καὶ διδάσκουν τὰ ἴδια πράγματα σὲ διαφορετικές ἐποχές. Ἡ ἀπάντηση στὸ ἐρώτημα εἶναι ὅτι ὅταν οἱ συνθήκες παραμένουν ἀμετάβλητες, θὰ ἦταν ἀνόητο νὰ δίνονται διαφορετικὲς ὁδηγίες. Ὅταν, ὅμως, οἱ συνθήκες ἀλλάζουν, ἡ διαφοροποίηση τῆς διδασκαλίας εἶναι οὐσιαστικά σοφία. Στὸν καιρὸ τοῦ Προφήτη Ἰσάκ φαίνεται ὅτι οἱ ἄνθρωποι κατοικοῦσαν μαζὶ σ' ἓνα μέρος τοῦ κόσμου· γι' αὐτὸ μιὰ διδασκαλία τους ἦταν ἀρκετὴ. Πιθανό, ἀκόμα καὶ στὴν ἐποχὴ τοῦ Νῶε νὰ ζοῦσαν ἀκόμα μ' αὐτὸ τὸν τρόπο. Σύμφωνα μὲ τὴ Βίβλο, οἱ φυλὲς ἀνθρώπων ἐξακολουθοῦσαν νὰ ζοῦνε μαζὶ σ' ἓνα μέρος τοῦ κόσμου μέχρι τὴν ἐποχὴ τῆς Βαβυλωνός. Ἡ Βίβλος δὲν εἶναι ἱστορικὸ βιβλίο, ἀλλὰ ὑπάρχει ἔνδειξη πὺ στήριζει τὶς βιβλικὲς περιγραφές.

Σὲ ὅλες τὶς χῶρες τοῦ κόσμου, ἀκόμα καὶ ἀνάμεσα στοὺς ἄγριους πὺ κατοικοῦν σὲ ἀπομονωμένα νησιά, θρίσκουμε ἴχνη τῆς ἱστορίας τῆς πλημμύρας τοῦ Νῶε. Φαίνεται ἀπίθανο ὅτι ὁλόκληρος ὁ κόσμος καταποντισθῆκε πρῶτα σὲ ἓνα οἰκουμενικὸ κατακλυσμὸ καὶ κατόπιν διαδόθηκε ἡ εἶδηση αὐτὴ σὲ ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου. Πιὸ πιθανὸ φαίνεται ὅτι σὲ ἓνα μέρος τοῦ κόσμου ὑπῆρξε ἓνας κατακλυσμὸς πὺ εἶχε σὰν ἀποτέλεσμα τὴ διασπορὰ τοῦ πληθυσμοῦ σὲ διάφορες κατευθύνσεις. Ἄν δὲν ἀποδειχθεῖ ὅτι ὁ κόσμος ἦταν ἓνας μέχρι τὴν ἐποχὴ τῆς Βαβυλωνός, ἡ ἱστορία παρέχει ὑποστήριξη στὴν ἄποψη ὅτι ἦταν ἓνας μέχρι τὴν ἐποχὴ τοῦ Νῶε. Μετὰ τὴν ἐποχὴ τοῦ Νῶε, ὁ πληθυσμὸς διασκορπίστηκε σὲ διάφορες χῶρες. Ἡ ἐπίδραση τῆς διδασκαλίας τοῦ Νῶε ἄρχισε νὰ ἐλαττώνεται, γιὰ τὸ μὲσα ἐπικοινωνίας ἦταν πολὺ φτωχά. Ἐνας Δάσκαλος σὲ μιὰ χώρα δὲν μπορούσε νὰ μεταδώσει τὸ Μῆνυμά του σὲ ἄλλες χῶρες. Ἔτσι, ἦταν ἀπαραίτητο νὰ στείλει ὁ Θεὸς ἓναν Προφήτη σὲ κάθε χώρα, ὥστε καμιά χώρα νὰ μὴν εἶναι χωρὶς τὴν καθοδήγησή Του. Αὐτὸ δημιουργοῦσε διαίρεση ἀνάμεσα σὲ θρησκεία μὲ θρησκεία, γιὰ τὸ ἄνθρωπινος νοὺς δὲν εἶχε ἀκόμα ἀναπτυχθεῖ ὁλοκληρωτικά. Καθὼς ἡ ἀνθρώπινη νοημοσύνη καὶ κατανόηση δὲν εἶχαν ἀκόμα ἀναπτυχθεῖ σὲ βαθμὸ πὺ θ' ἀναπτύσσονταν ἀργότερα, κάθε χώρα λάθαινε μιὰ Διδασκαλία, ἀνάλογη μὲ τὸ ἐπίπεδο τῆς ἀνάπτυξης πὺ εἶχε πετύχει.

Τὸ Ἰσλάμ Διδάσκει τὴν Μοναδικότητα τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Ἀνθρωπότητας

Ἄλλὰ ὅταν τὸ ἀνθρώπινο γένος ἄρχισε νὰ ἐξελίσσεται καὶ ὄλο καὶ περισσότερες χῶρες ἄρχισαν νὰ κατοικοῦνται καὶ οἱ ἀναμεταξύ τους ἀποστάσεις ἄρχισαν νὰ ἐκμηδενίζονται καὶ τὰ ἐπικοινωνιακὰ μέσα ἄρχισαν νὰ βελτιώνονται, ὁ ἀνθρώπινος νοῦς ἄρχισε νὰ αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκη μιᾶς οἰκουμενικῆς διδασκαλίας, ποὺ νὰ καλύπτει ὅλες τὶς διαφορετικὲς ἀνθρώπινες καταστάσεις. Μέσω τῆς ἀμοιβαίας ἐπαφῆς, οἱ ἄνθρωποι κατάφεραν ν' ἀποκτήσουν ἐπίγνωση τῆς βασικῆς ἐνότητας τῆς ἀνθρώπινης φυλῆς καὶ τῆς Ἐνότητας τοῦ Δημιουργοῦ καὶ Καθοδηγητῆ τους. Κατόπιν, μέσα στὴν Ἀραβικὴ ἔρημο ὁ Θεὸς ἔστειλε τὸ τελευταῖο Μῆνυμά Του στὴν ἀνθρωπότητα διὰ μέσου τοῦ Ἱεροῦ Προφήτη τοῦ Ἰσλάμ. Δὲν εἶναι ἀπορίας ἄξιο ὅτι αὐτὸ τὸ Μῆνυμα ἀρχίζει μὲ ἐπαίνους γιὰ τὸ Θεὸ ὄλων τῶν κόσμων. Μιλáει γιὰ τὸ Θεὸ στὸν Ὅποιο ὀφείλονται ὄλοι οἱ ἔπαινοι, ὁ Ὅποιος δίνει τὴν ὑποστήριξή Του σὲ ὄλους τοὺς ἀνθρώπους καὶ ὅλες τὶς χῶρες μὲ δίκαιο τρόπο. Δὲν μεροληπτεῖ γιὰ καμιὰ χώρα καὶ γιὰ κανένα λαό. Γι' αὐτὸ, τὸ Μῆνυμα τὸ ὁποῖο ἀρχίζει μ' αὐτὸ τὸν τρόπο, ἀναπόφευκτα τελειώνει ἐπικαλούμενο τὸν Κύριο ὄλης τῆς ἀνθρωπότητας, τὸ Βασιλιά καὶ Θεὸ τῆς. Ὁ Προφήτης ποὺ ἔφερε αὐτὸ τὸ Μῆνυμα ἦταν ἕνας Δεύτερος Ἀδάμ.

Ὅπως στὸν καιρὸ τοῦ Πρώτου Ἀδάμ ὑπῆρχε μιὰ ἀποκάλυψη καὶ ἕνας λαός, ἔτσι καὶ στὴν ἐποχὴ τοῦ Δεύτερου Ἀδάμ ὁ κόσμος ἔλαθε πάλι μιὰ ἀποκάλυψη καὶ ὁ λαὸς ἔγινε ἕνας. Γι' αὐτὸ, ἂν ὁ κόσμος δημιουργήθηκε ἀπὸ ἕνα Θεὸ καὶ ἂν ὁ Θεὸς ἐνδιαφέρεται ἐξ ἴσου γιὰ ὄλους τοὺς λαοὺς καὶ ὄλα τὰ κράτη, εἶναι ἀπαραίτητο ὄλοι αὐτοὶ οἱ διαφορετικοὶ καὶ διάφορες θρησκευτικὲς παραδόσεις νὰ ἐνωθοῦν τελικὰ καὶ νὰ γίνουν μιὰ πίστη μὲ μιὰ προοπτικὴ. Ἄν δὲν εἶχαμε τὸ Κοράνιο ὁ πνευματικὸς προσορισμὸς γιὰ τὸν ὁποῖο δημιουργήθηκε ἡ ἀνθρωπότητα, θὰ εἶχε ἀνατραπεῖ. Ἄν ὁ κόσμος δὲν μπορεῖ νὰ συσπειρωθεῖ γύρω ἀπὸ μιὰ μόνο πνευματικὴ ἐστία, θὰ μᾶς ἦταν ἄραγε ποτὲ δυνατὸ νὰ κατανοήσουμε τὴ Μοναδικότητα τοῦ Δημιουργοῦ μας; Ἐνα ποτάμι ἀποτελεῖται ἀπὸ ἄλλα βοθητικὰ ποτάμια ποὺ συμβάλλουν σ' αὐτὸ καὶ τελικὰ τὸ μετατρέπουν σ' ἕνα πλατὺ ρεῦμα νεροῦ καὶ τότε ἡ δύναμή του

καὶ ἡ ὁμορφιά του μᾶς ἀποκαλύπτεται. Τὰ Μηνύματα πού ἐκόμισαν ὁ Μωυσῆς, ὁ Χριστός, ὁ Κρίσνα, ὁ Ζωροάστρης καὶ οἱ ἄλλοι Προφῆτες σὲ διαφορετικὰ σημεῖα τῆς γῆς, εἶναι σὰν τοὺς παραπόταμους πού πηγάζουν καὶ συμβάλλουν στὸ σχῆμα καὶ στὴν κατεύθυνση πού θὰ πάρει ἕνας μεγάλος ποταμός. “Ὅλα τὰ Μηνύματα ἦταν σωστά καὶ εὐεργετικά, ἔπρεπε ὅμως νὰ κυλήσουν τελικὰ πρὸς ἕναν ποταμὸ γιὰ νὰ ἀποδείξουν τὴ Μοναδικότητα τοῦ Θεοῦ καὶ ν’ ἀναδείξουν τὸ μοναδικό, τὸν ὕστατο σκοπὸ, γιὰ τὸν ὁποῖο δημιουργήθηκε ἡ ἀνθρωπότητα. “Ἄν τὸ Κοράνιο δὲν ἐκπληρώνει αὐτὸν τὸν προορισμό, τότε πού εἶναι ἡ Διδασκαλία ἡ ὁποία τὸν ἐκπληρώνει; Δὲν εἶναι δυνατὸ νὰ εἶναι ἡ Βίβλος, γιατί ἡ Βίβλος ἀναφέρεται μόνο στὸ Θεὸ τοῦ Ἰσραήλ. Οὔτε εἶναι Ζωροαστρισμός, γιατί ὁ Ζωροάστρης ἐκόμισε τὸ φῶς τοῦ Θεοῦ ἀποκλειστικά καὶ μόνο στὸ λαὸ τοῦ Ἰράν. Οὔτε εἶναι τοῦ Βέδα, γιατί οἱ Ρίσι προτείνουν τὴν τιμωρία τοῦ λυωμένου μολύβδου πού θὰ χυθεῖ στ’ αὐτιά τῶν Σούδρα—τῶν πρώτων κατοίκων τῆς Ἰνδίας— ἂν αὐτοὶ τολμήσουν ν’ ἀκούσουν ἀφηγήσεις τῶν Βέδα. Οὔτε ὁ Βούδας ἐκπληρώνει τὸ μεγάλο αὐτὸ σκοπὸ, γιατί μολοντί ἡ λατρεία τοῦ Βούδα ξαπλώθηκε στὴν Κίνα μετὰ τὸ θάνατό του, τὰ ὄράματά του δὲν ξεπέρασαν τὰ σύνορα τῆς Ἰνδίας. Οὔτε ἡ διδασκαλία τοῦ Ἰησοῦ ἐκπληρώνει αὐτὸ τὸ σκοπὸ.

‘Ο Ἰησοῦς Δὲν Εἶναι “Ένας Οἰκουμενικὸς Δάσκαλος

‘Ο Ἰησοῦς λέει:

Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον νὰ καταλύσω τὸν νόμον ἢ τοὺς προφήτας. Δὲν ἦλθον νὰ καταλύσω, ἀλλὰ νὰ ἐκπληρώσω. Διότι ἀληθῶς σᾶς λέγω, ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ἰῶτα ἓν ἢ μία κεραία δὲν θέλει παρέλθει ἀπὸ τοῦ νόμου, ἕως οὗ ἐκπληρωθῶσι πάντα. (Κατὰ Ματθαῖον, Ε΄:17-18).

Αὐτὰ πού ὁ Μωυσῆς καὶ οἱ Προφῆτες πού προηγήθηκαν αὐτοῦ δίδαξαν πάνω σ’ αὐτὸ τὸ θέμα, τὰ ἔχουμε ἤδη ἀναφέρει. Οἱ Χριστιανοὶ ἱεραπόστολοι πῆγαν σὲ ὅλα τὰ σημεῖα τῆς γῆς, ἀλλὰ ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς δὲν εἶχε τέτοια σχέ-

δια. Τὸ ἐρώτημα δὲν εἶναι αὐτὸ ποὺ οἱ ὄπαδοὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ προσπαθοῦν νὰ προβάλουν. Τὸ ἐρώτημα εἶναι, ποιές ἦταν οἱ προθέσεις τοῦ ἴδιου τοῦ Χριστοῦ; Ποιὸ ἦταν τὸ σχέδιο τοῦ Θεοῦ, ὁ Ὅποιος ἔστειλε τὸν Ἰησοῦ; Αὐτὸ κανεῖς δὲν μπορεῖ νὰ τὸ πεῖ καλύτερα ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸ Χριστὸ καὶ ὁ Χριστὸς εἶπε μὲ σαφήνεια:

Δὲν ἀπεστάλην εἰμὴ εἰς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα τοῦ οἴκου Ἰσραήλ. (Κατὰ Ματθαῖον, 1Ε΄:24).

Ἐπειδὴ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἦλθε διὰ νὰ σώσῃ τὸ ἀπολωλός. (Κατὰ Ματθαῖον, 1Η΄:11).

Ἡ διδασκαλία τοῦ Ἰησοῦ, ἐπομένως, εἶναι γιὰ τὸ Ἰσραήλ, ὄχι γιὰ ἄλλους. Λέγεται ὅτι ὁ Ἰησοῦς προέτρεπε τοὺς ὄπαδούς του νὰ πᾶνε σὲ ἄλλους λαούς:

Πορευθέντες, λοιπόν, μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. (Κατὰ Ματθαῖον, ΚΗ΄:19).

Τὸ νὰ ἰσχυρισθεῖ, ὅμως, κανεῖς, ἐξ αἰτίας αὐτοῦ, ὅτι ὁ Ἰησοῦς διέταξε τοὺς ὄπαδούς του νὰ κομίσουν τὸ Μήνυμά του καὶ σὲ ἄλλους λαούς, ἐκτὸς ἀπὸ αὐτὸν τοῦ Ἰσραήλ, δὲν εἶναι σωστό. Σημαίνει μόνο τὸ ἐξῆς, ὅτι δηλαδή, οἱ ὄπαδοὶ τοῦ Ἰησοῦ πῆραν ἐντολὴ ἀπὸ ἐκεῖνον νὰ κηρύξουν τὸ Μήνυμά του σὲ ὅλες τὶς φυλές τοῦ Ἰσραήλ καὶ ὄχι σὲ ὅλα τὰ κράτη καὶ ὅλους τοὺς λαοὺς τῆς γῆς. Ὁ Ἰησοῦς λέει καθαρά:

Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὑμεῖς οἱ ἀκολουθήσαντές μοι, ἐν τῇ παλιγγενεσίᾳ, ὅταν καθίῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ, καθίσεσθε καὶ ὑμεῖς ἐπὶ δώδεκα θρόνους κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλάς τοῦ Ἰσραήλ. (Κατὰ Ματθαῖον, 1Θ΄:28).

Οὐκ ἀπεστάλην εἰ μὴ εἰς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραήλ. (Κατὰ Ματθαῖον, 1Ε΄:24).

Οὐκ ἔστι καλὸν λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέκνων καὶ βαλεῖν τοῖς κυναρίοις. (Κατὰ Ματθαῖον, 1Ε΄:26).

Καί πάλι διαθάζουμε:

Τούτους τούς δώδεκα απέστειλεν ὁ Ἰησοῦς παραγγείλας αὐτοῖς λέγων· εἰς ὁδὸν ἐθνῶν μὴ ἀπέλθητε καὶ εἰς πόλιν Σαμαρειτῶν μὴ εἰσέλθητε· πορεύεσθε δὲ μᾶλλον πρὸς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραήλ. (Κατὰ Ματθαῖον, 1΄:5-6).

Κανεῖς δὲν πρέπει νὰ φαντασθεῖ ὅτι ἐδῶ τὸ νόημα εἶναι ὅτι οἱ Χριστιανοὶ ἱεραπόστολοι θὰ ἔπρεπε νὰ πάνε πρῶτα στὶς πόλεις τοῦ Ἰσραήλ καὶ μετὰ σὲ ἄλλες πόλεις. Γιατί, τὸ νὰ πάνε στὰ ἀπολωλότα πρόβατα τοῦ Ἰσραήλ, δὲν σημαίνει μόνο νὰ ἐπισκεφθοῦν τὶς πόλεις τους, ἀλλὰ καὶ νὰ τοὺς προσηλυτίσουν στὸ Χριστιανισμό. Ἡ ἰδέα, συνεπῶς, εἶναι ὅτι καμιὰ προσοχὴ δὲν πρέπει νὰ δοθεῖ σὲ ἄλλους, ἂν δὲν γίνουν πρῶτα Χριστιανοὶ οἱ Ἰσραηλίτες. Ὁ Ἰησοῦς καθιστᾷ σαφές ὅτι ἡ ἀποστολὴ τῶν κηρυγμάτων πρὸς τὸ Ἰσραήλ καὶ ὁ προσηλυτισμὸς τους δὲν θὰ ἐκπληρωθεῖ πρὶν ἀπὸ τὴ Δευτέρα Παρουσία αὐτοῦ. Ἔτσι, διαθάζουμε:

Ὅταν δὲ διώκωσιν ὑμᾶς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, φεύγετε εἰς τὴν ἄλλην· ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ τελέσητε τὰς πόλεις τοῦ Ἰσραήλ ἕως ἂν ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. (Κατὰ Ματθαῖον, 1΄:23).

Ἀπ' αὐτὸ εἶναι φανερὸ ὅτι στὸ Κατὰ Ματθαῖον, ΚΗ΄:19, ἀπαιτεῖται ἀπὸ τοὺς Χριστιανοὺς ἱεροκήρυκες νὰ ἐδραιώσουν τὸ Χριστιανισμό στὶς πόλεις τοῦ Ἰσραήλ καὶ ὄχι ἀπλῶς νὰ πάνε σ' αὐτὲς τὶς πόλεις. Διευκρινίζεται δὲ ὅτι τὸ ἔργο τοῦ προσηλυτισμοῦ τῶν Ἰσραηλιτῶν δὲν θὰ τερματισθεῖ πρὶν ἀπὸ τὴ Δευτέρα Παρουσία τοῦ Χριστοῦ. Κηρύσσοντες πρὸς ἄλλους, ἐνῶ ἡ Δευτέρα Παρουσία τοῦ Ἰησοῦ δὲν ἔχει ἀκόμα πραγματοποιηθεῖ, οἱ Χριστιανοὶ ἱεροκήρυκες δροῦν ἀντίθετα πρὸς τὰ διδάγματα τοῦ Ἰησοῦ.

Καὶ οἱ ἀπόστολοι θεωροῦν σφάλμα τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου πρὸς μὴ Ἰσραηλίτες. Ἔτσι, διαθάζουμε:

Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες ἀπὸ τῆς θλίψεως τῆς γενομένης ἐπὶ Στεφάνῳ διήλθον ἕως Φοινίκης καὶ Κύπρου καὶ Ἀντιοχείας, μηδενὶ λαλοῦντες τὸν λόγον εἰ μὴ μόνον Ἰουδαίους. (Πράξεις 1Α΄:19).

Παρόμοια, όταν ξμαθαν ότι ο Πέτρος είχε κηρύξει σε κάποιον μέρος σε μη Ίσραηλίτες, ένοχλήθηκαν:

Και ότε άνέβη Πέτρος εις Ίεροσόλυμα διεκρίνοντο πρός αυτόν οί έκ περιτομήσ λέγοντες ότι πρός άνδρας άκροθυσίαν έχοντας εισήλθες και συνέφαγες αύτοίς. (Πράξεις ΙΑ΄:2-3).

Γι' αυτό, πριν την άφιξη του Ίεροϋ Προφήτη του Ίσλάμ, κανένας Προφήτης δέν προόριζε τó Μήνυμά του πρός όλη την ανθρωπότητα. Πριν από τó Κοράνιο, καμιά Γραφή δέν άπευθυνόταν σε όλόκληρο τó ανθρώπινο γένος. Ο Ίερός Προφήτης ήταν εκείνος που δήλωσε:

Νά πείς: Ω άνθρωποι! Πραγματικά είμαι ό Άγγελιαφόρος για όλους σας από τόν Άλλάχ... (7:159).

Γι' αυτό τó λόγο, ή άποκάλυψη του Κορανίου σκοπό είχε νά έξουδετερώσει τίς διαφορές και τούς διχασμούς που είχαν δημιουργηθεί μεταξύ τών θρησκειών και τών λαών που είχαν πρωτοεμφανισθεί έξ αίτίας τών αναπόφευκτα περιορισμένων πρώτων διδασκαλιών. Άν δέν είχε έρθει τó Κοράνιο, αυτές οί διαφορές θά συνεχίζονταν. Η ανθρωπότητα δέν θά γνώριζε ποτέ ότι δέν είχε παρά Ένα Μοναδικό Δημιουργό και ούτε θά άντιλαμβάνόταν ότι ή δημιουργία του είχε ένα μεγάλο προορισμό. Οί διαφορές που ύπήρχαν μεταξύ τών θρησκειών πριν από την έλευση του Ίσλάμ, φαίνεται νά άπαιτούν μάλλον παρά νά άπορρίπτουν τόν έρχομό μιās Διδασκαλίας, που θά ένωνε όλες τίς θρησκείες.

(2) Τó δεύτερο έρώτημα είναι: Δέν ήταν προκαθορισμένο νά περάσει ό ανθρώπινος νους από την ίδια διαδικασία που είχε ήδη περάσει τó ανθρώπινο σώμα; Και άκριβώς, όπως τó ανθρώπινο σώμα είχε τελικά φτάσει σε μιá όρισμένη σταθεροποιημένη μορφή, δέν ήταν ό νους (και ή ψυχή) του ανθρώπου προορισμένος νά πετύχει άνάλογα μιá σταθερότητα, που ήταν ό τελικός προορισμός της;

Τó Νόημα του Πολιτισμού και τής Πνευματικής Άνάπτυξης

Όταν άπαντούμε σ' αυτό τó θέμα, πρέπει νά θυμού-

μαστε ότι, όταν εξετάζουμε αναδρομικά τόν πολιτισμό και την πνευματική ανάπτυξη διαφόρων χωρών, βρίσκουμε ότι υπήρξαν πολλές διαφορετικές περιόδους, μέσα από τις οποίες πέρασαν αυτές οι χώρες. Μερικές από αυτές τις περιόδους ήταν τόσο προχωρημένες, ώστε ανάμεσα σ' αυτές και στο δικό μας καιρό μικρή ή καμιά διαφορά δέν φαίνεται να υπάρχει. "Αν αγνοήσουμε τὰ τεχνολογικά έπιτεύγματα του σύγχρονου κόσμου, τὰ έπιτεύγματα τών παλαιότερων εποχών τής ιστορίας του ανθρώπου, φαίνεται να διαφέρουν έλάχιστα από τὰ έπιτεύγματα τής δικής μας εποχής. Τέτοιες όμοιομορφίες υπάρχουν και στον πολιτισμό και στην πνευματικότητα. "Αν, όμως, έμβραθύνουμε περισσότερο, τότε θά αντιληφθούμε ότι υπάρχουν δυο σημαντικές διαφορές μεταξύ τών παλαιότερων καιρών και τής σύγχρονης εποχής.

Προτού περιγράψουμε τις δυο αυτές διαφορές, θά θέλαμε να κάνουμε σαφές τί έννοούμε, όταν λέμε πολιτισμός και πνευματική ανάπτυξη. Κατά την άποψή μας, ό πολιτισμός είναι μιá καθαρά υλιστική αντίληψη. "Όταν γίνεται μιá έμπορική συναλλαγή, άποτέλεσμα αυτής είναι να έπέλθει κάποιος όμοιομορφία και μιá άνεση στις ανθρώπινες δραστηριότητες. Αυτή ή όμοιομορφία και ή άνεση, άποτελούν τόν πολιτισμό. Το προϊόν που προέρχεται από την ανθρώπινη έργασία και τὰ μεταφορικά μέσα που είναι άπαραίτητα για τή μετακίνηση αυτού του προϊόντος από ένα μέρος σε άλλο, άποτελούν μιá πρόοδο στον πολιτισμό. Παρόμοια, όλες οι μέθοδοι που μπορούν να έπινοηθούν για τή μεταβίβαση τών αγαθών από χέρι σε χέρι, όλα τὰ σχέδια που καταρτίζονται για τήν προαγωγή τής παιδείας, τής βιομηχανίας και τών έπιστημονικών έρευνών, άποτελούν πρόοδο στον πολιτισμό. "Όλα όσα είναι να γίνουν για να εξασφαλισθεί ή έθνική ασφάλεια και ή έθνική άμυνα, είναι πολιτισμός. "Όλα αυτά είναι συντελεστές που έπηρεάζουν τις ανθρώπινες πράξεις. Μιá χώρα που έχει μιá παρόμοια εξέλιξη σ' αυτά τὰ θέματα, παρέχει στους κατοίκους της έναν τρόπο καθημερινής ζωής, που είναι πολύ διαφορετικός από τή ζωή σε άλλες χώρες. Αυτή ή διαφορά είναι που συνιστά τή διαφορά στον πολιτισμό. Η καθημερινή τροφή τών κατοίκων μιás χώρας, που δέν είναι άγροτικά προηγμένη, είναι πολύ διαφορετική από την καθημερινή τροφή τών κατοίκων μιás χώρας με γεωργική ανάπτυξη. Μιá χώρα που είναι γεωργικά

ἀναπτυγμένη, προωθεί την κατανάλωση πολλών και διαφορετικών προϊόντων. Προσπαθεί να παράγει προϊόντα που ικανοποιούν ποικίλες ανάγκες και μια ἀφθονία προτιμήσεων. Μια χώρα, όμως, που είναι γεωργικά καθυστερημένη, δὲν μπορεί να προσφέρει μια τέτοια ποικιλία. Δὲν είναι δυνατό να δοθεί προσοχή σε προσωπικές προτιμήσεις για τὴ σωματική υγεία και τὴν καλαισθησία. Τὰ ὅποια προϊόντα παράγει συνολικά ἡ χώρα θὰ διατίθενται χωρίς καμιά ἢ πολλές συναλλακτικές λύσεις. Παρόμοια, μια βιομηχανικά καθυστερημένη χώρα, δὲν μπορεί να συγκριθεῖ με μια χώρα που είναι βιομηχανικά ἐξελιγμένη, οὔτε στὴ βιομηχανία ρουχισμοῦ, οὔτε στὴ στέγαση, στὴν ἐπίπλωση ἢ σε ἄλλα εἶδη που προσφέρουν ἄνετο βίο. Ἡ βιομηχανικά καθυστερημένη χώρα δὲν μπορεί να κατασκευάσει ἀρκετὸ ὕφασμα για να ντύσει τοὺς κατοίκους της. Τὸ θέμα προσφορᾶς ποικιλίας, σε σχήματα ἢ σε κοπή ὕφασμάτων, δὲν μπορεί καν να προκύψει. Ὁ λαὸς μιᾶς τέτοιας χώρας, δὲν γνωρίζει τί είναι ἓνα πανωφόρι, πόσο μᾶλλον διαφόρων εἰδῶν πανωφόρια, κατάλληλα για διαφορετικές χρήσεις. Ἀκόμα και ἓνα πουκάμισο είναι μια πολυτέλεια γι' αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους. Δὲν είναι δυνατό να διανοηθοῦν ὅτι ὑπάρχουν παπούτσια ἀπὸ μαλακὸ κατσικίσιο δέρμα. Τὸ να ἀποκτήσουν παπούτσια ἀπὸ κατεργασμένο δέρμα, θὰ ἦταν πολυτέλεια. Ἡ ἴδια ἢ ἰδέα τῆς ὑπόδησης θὰ είναι κάτι τὸ ἀσυνήθιστο. Οἱ κάτοικοι τῆς χώρας αὐτῆς κυκλοφοροῦν ξυπόλητοι ἢ ἀρκοῦνται σ' ἓνα κομμάτι ἀκατέργαστο και χωρίς σχῆμα δέρμα, δεμένο γύρω ἀπὸ τὰ πόδια τους. Ἀναφέρουμε αὐτὰ τὰ παραδείγματα ἐντελῶς τυχαῖα. Δὲν μπορούμε να καταπιαστοῦμε με λεπτομέρειες, ἀλλὰ δὲν χρειάζονται πολλὰ παραδείγματα για να ἀποδείξουμε ὅτι αὐτὲς οἱ διαφορὲς τῆς ἐξωτερικῆς μορφῆς τῆς ζωῆς μας είναι ἀποτέλεσμα τοῦ βαθμοῦ προόδου που ἔχουν πετύχει διάφοροι λαοί, στὴ γεωργία, τὴ βιομηχανία, τὴν ἐπιστήμη και τὴν παιδεία. Οἱ διαφορὲς είναι τόσο μεγάλες, ὥστε ὅσοι ἔχουν συνηθίσει σ' ἓναν τρόπο ζωῆς, δὲν θὰ ἐπιθυμοῦσαν να συναναστρέφονται μ' ἐκείνους που ἔχουν ἄλλο τρόπο διαβίωσης. Αὐτὲς είναι οἱ διαφορὲς, οἱ ὁποῖες, σύμφωνα με τὴ δική μας κρίση, ἀποτελοῦν τὶς διαφορὲς μεταξύ τῶν πολιτισμῶν και αὐτὲς οἱ διαφορὲς είναι ἐκείνες ἀπὸ τὶς ὁποῖες ἐξαρτᾶται, κυρίως, τὸ ζήτημα τῆς εἰρήνης και τοῦ πολέμου. Αὐτὲς είναι οἱ δια-

φορές, πού, στην τελευταία ανάλυση, ένθαρρύνουν τὰ ἐπεκτατικά σχέδια καὶ τὸ πάθος γιὰ τὴν ἐξουσία.

Ἡ πνευματικὴ ἀνάπτυξη εἶναι διαφοροτικὴ ἀπὸ τὸν πολιτισμό. Κατὰ τὴ γνώμη μας, ἡ πνευματικὴ ἐξέλιξη ἔχει τὴν ἴδια ἀκριβῶς σχέση μετὰ τὸν πολιτισμό, ὅπως ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τὸ σῶμα του. Οἱ διαφορὲς πολιτισμοὶ εἶναι, σὲ τελευταία ἀνάλυση, διαφορὲς πού ὀφείλονται σὲ ὑλικὲς προόδους, οἱ διαφορὲς πνευματικότητας ὅμως προέρχονται ἀπὸ τὶς διαφορὲς τῆς πνευματικῆς ἐξέλιξης. Μπορεῖ νὰ λεχθεῖ, ὅτι ἡ πνευματικὴ ἐξέλιξη ἐνός λαοῦ ἀποτελεῖται ἀπὸ τὶς ἰδέες καὶ ἰδεολογίες πού ἀναπτύσσονται κάτω ἀπὸ τὴν ἐπιρροὴ θρησκευτικῶν ἢ ἠθικῶν διδασκαλιῶν. Μιὰ θρησκευτικὴ διδασκαλία προσφέρει θάσεις καὶ οἱ ὀπαδοὶ αὐτῆς τῆς διδασκαλίας κτίζουν πάνω σ' αὐτὲς τὶς θάσεις. Καθὼς κτίζουν, στηριζόμενοι πάνω σ' αὐτὲς τὶς θάσεις, οἱ ὀπαδοὶ θὰ μπορούσαν νὰ ξεφύγουν ἀπὸ τὶς ἀρχικὲς διδασκαλίες, ἀλλὰ ποτὲ δὲν θὰ μπορούσαν νὰ χάσουν τελείως ἐπαφὴ μετὰ τὶς θάσεις αὐτῆς. "Ενας ἄνθρωπος πού κατασκευάζει ἕνα κτίριο σύμφωνα μετὰ κάποιο σχεδιάγραμμα, μπορεῖ νὰ παρεκκλίνει ὅσο θέλει ἀπὸ τὸ ἀρχικὸ σχέδιο, δὲν μπορεῖ ὅμως νὰ ἀγνοήσει τὰ κύρια σημεῖα του. Μὲ τὸν ἴδιο τρόπο, οἱ θρησκείες καὶ οἱ ἰδεολογίες προσφέρουν ὑποδείγματα ζωῆς. Ἐκεῖνο πού οἱ πιστοὶ αὐτῶν τῶν θρησκειῶν καὶ ἰδεολογιῶν ἀνεγείρουν μετὰ τὰ ἀρχικὰ σχέδια, ἀποκτᾶ μιὰ χαρακτηριστικὴ μορφή τέχνης καὶ ἠθικῆς καὶ ὅποιος παρακολουθεῖ τοὺς ὀπαδοὺς τῶν διαφόρων θρησκειῶν, τοὺς κατατάσσει σὲ πολὺ διαφοροτικὲς κατηγορίες. Αὐτὲς οἱ διαφορὲς εἶναι πνευματικὲς διαφορὲς. Οἱ πνευματικὲς διαφορὲς ἔχουν σήμερα μεγάλη σημασία. Εἶναι πολὺ συνηθισμένο στὴν ἐποχὴ μας νὰ μιλάμε καὶ νὰ ἐκδηλωνόμαστε ὑπὲρ τῆς ἀνεκτικότητας καὶ τῆς εὐρύτητας πνεύματος. Παρ' ὅλα αὐτὰ, ἕνας κατ' ὄνομα Χριστιανός, δηλαδὴ ἕνας ἄθεος, θὰ σχετισθεῖ μετὰ πολὺ μεγαλύτερη εὐκολία μ' ἕναν μισαλλόδοξο Χριστιανό, παρά μ' ἕναν κατ' ὄνομα Μουσουλμᾶνο, δηλαδὴ ἕναν ἄθεο. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι, στὴν ἐποχὴ μας, καὶ τὰ πολιτικὰ συμφέροντα ὑπαγορεύουν τὶς σχέσεις μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων καὶ αὐτὰ τὰ πολιτικὰ συμφέροντα προκύπτουν ἀπὸ τὶς διαφορὲς πολιτισμοῦ. Καὶ οἱ πνευματικὲς διαφορὲς δὲν ἔχουν λιγώτερη σημασία. "Ενας Εὐρωπαῖος Μουσουλμᾶνος φέρεται μετὰ μεγάλη ἐγκαρδιότητα σ' ἕναν Μουσουλμᾶνο ἀπὸ τὴν Ἀσία. Τὴν ἐγκαρδιότητα πού δείχνει πρὸς

έναν όμόθρησκο Μουσουλμάνο δέν τήν δείχνει ποτέ σ' έναν άλλον Εύρωπαίο. "Ένας μισαλλόδοξος Εύρωπαίος Χριστιανός φέρεται μέ μεγάλη φιλία σ' έναν άθεο Άμερικανό. Όφείλεται μήπως αυτό στις αύστηρά θρησκευτικές προκαταλήψεις; "Όχι, θέβαια. "Αν ό μόνος συντελεστής ήταν ή θρησκευτική προκατάληψη, τότε ένας Χριστιανός θά αύσθανόταν πλησιέστερα σ' έναν Μουσουλμάνο, παρά σ' έναν άθεο. Τό γεγονός είναι ότι μεταξύ Χριστιανών, έστω και άν ό ένας άπ' αυτούς είναι άθεος, ύπάρχουν δεσμοί πνευματικότητας, και θά μπορούσαμε νά τήν όνομάσουμε Χριστιανική πνευματικότητα. "Ένας άθεος Χριστιανός μπορεί νά μήν είναι Χριστιανός όσον άφορά τήν θρησκευτική του πίστη, αλλά τά αύσθήματά του και οι πράξεις του δέν είναι άπαλλαγμένες άπό τήν έπιρροή πού άσκει τό πνεύμα του Χριστιανισμού. Οι έπιρροές πού μεταβιβάζονται άπό γενεά σέ γενεά, δέν έξαλείφονται εύκολα. "Ένας Χριστιανός καλλιτέχνης, ό όποιος μπορεί νά είναι άθεος στή σκέψη, θά έξακολουθήσει νά επιδειχνει τήν έπιρροή του Χριστιανισμού στους πίνακές του και στή μουσική του. Στην πραγματικότητα, άν δέν ύπήρχε αύτή ή έπιρροή, ή τέχνη του θά ήταν έκτός τόπου, όπως τά γαϊδουράγκαθα σ' έναν κήπο άπό τριαντάφυλλα.

Διάφορες Έποχές Πολιτισμού και Πνευματικότητας

Θά θέλαμε τώρα νά ύπογραμμίσουμε ότι περίοδοι πολιτισμού και πνευματικότητας έρχονται πότε μεμονωμένες και πότε συνδυαζόμενες. "Έρχονται πότε χωριστά και πότε ταυτόχρονα. Περιστασιακά, μία χώρα έπιτυγχάνει έναν ύψηλό βαθμό πολιτισμού, όχι όμως και άνώτερη πνευματική έξέλιξη. "Άλλοτε, πάλι, πετυχαίνει μία μεγάλη πνευματική έξέλιξη, αλλά όχι ύψηλό βαθμό πολιτισμού. Η Ρώμη, στήν έποχή τής δόξας της, ήταν φορέας ένός άνώτερου πολιτισμού, όχι όμως και πνευματικότητας. Η τέχνη της και ή φιλοσοφία της δέν πήγάζαν άπό μία θεμελιωμένη ιδεολογία. Κάθε άνθρωπος μπορούσε νά έξελιχθεί μέ τό δικό του τρόπο και νά έρμηνεύσει τή ζωή χωρίς καμιά έξάρτηση άπό ύψηλές και βασικές άρχές. Στους πρώτους αύώνες τής έδραίωσης του ό Χριστιανισμός δέν έδωσε πολιτισμό στόν κόσμο, αλλά του έδωσε πνευματι-

κότητα ύψηλης στάθμης. Μιά πνευματικότητα που προήλθε από μια θετική προοπτική για τη ζωή και η οποία, έτσι, είχε τα δικά της ιδιαίτερα χαρακτηριστικά. Οι δραστηριότητες των πρώτων Χριστιανών είχαν τις ρίζες τους μέσα σε όρισμένες άρχές· η ζωή τους καθοριζόταν από όρισμένους περιορισμούς. Οί άρχές και οί περιορισμοί τους καθορίζονταν γι' αυτούς από τη διδασκαλία. Από το άλλο μέρος, οί άρχές και οί περιορισμοί μέσα στους οποίους λειτουργούσε η Ρωμαϊκή σκέψη, υπαγορεύονταν από τις υλιστικές παρορμήσεις. Με λίγα λόγια, η άρχική Ρώμη ήταν ένα τέλειο παράδειγμα πολιτισμού και ο άρχικός Χριστιανισμός ένα ανάλογο παράδειγμα πνευματικότητας. Αργότερα, ο πολιτισμός και η πνευματικότητα στη Ρώμη συγχωνεύθηκαν. Όταν η Ρώμη έγινε Χριστιανική, είχε τόσο πολιτισμό, όσο και πνευματικότητα αλλά ο πολιτισμός της ήταν υποδεέστερος της πνευματικής της ανάπτυξης. Σήμερα, η Ευρώπη έχει και πολιτισμό και πνευματική ανάπτυξη, αλλά λόγω της κυριαρχίας των υλιστικών αντιλήψεων, η πνευματική της ανάπτυξη είναι υποδεέστερη του πολιτισμού της. Όταν μελετάμε την παγκόσμια ιστορία, βλέπουμε ότι οί εποχές που η θρησκεία πέτυχε να προωθήσει μια πραγματική φιλοσοφία ήθων και μια πραγματική πνευματικότητα, φαίνονται να είναι παρόμοιες με τη δική μας εποχή. Επίσης, οί εποχές στη διάρκεια των οποίων υλιστικές προοπτικές για τη ζωή ανέπτυξαν έναν άληθινό πολιτισμό, φαίνονται να ήταν πολύ παρόμοιες με τη δική μας. Δυο όμως διαφορές ξεχωρίζουν. Οί πολιτισμοί και η πνευματική ανάπτυξη που υπήρχαν πριν από την έλευση του Ισλάμ, δεν ήταν οίκουμενικοί στην απήχηση και στις αντιλήψεις τους. Δεν είχαν προέλθει από μια οίκουμενική ήθική αρχή. Η θρησκεία και ο πολιτισμός δεν ήταν σαν τα θλαστώρια που ξεπετιούνται από την ίδια ρίζα. Αν κάποτε έδιναν αυτή την εντύπωση, δεν διέθεταν πραγματική ένότητα. Χωρίς άμφισβόλια, στην Έβραϊκή θρησκεία είχε γίνει μια προσπάθεια να συνδυαστούν ο πολιτισμός και η πνευματική ανάπτυξη. Στην Παλαιά Διαθήκη, σε ένα μεγάλο βαθμό, οί κοινωνικές ιδέες και τα ιδεώδη συνδυάστηκαν με υλιστικές αντιλήψεις, και τα δύο είχαν σαν επίκεντρο τη θρησκεία. Αλλά αυτή η προσπάθεια της Παλαιάς Διαθήκης μπορεί να θεωρηθεί μόνο σαν μια πρώτη προσπάθεια και όχι μια τελικά έπιτυχημένη προσπάθεια. Το ίδιο άληθεύει για την Ινδουιστική και την Ζωροαστρική

θρησκεία. Οί χίλιες δυο ανάγκες τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς φαίνεται νὰ ἀπαιτοῦν μιὰ ἰδεολογία καὶ ἕνα σύστημα σκέψης, πού νὰ εἶναι ἀρκετὰ ἐλαστικά, γιὰ νὰ χρησιμεύουν σὰν ὁδηγὸς γιὰ ὄλες τὶς περιστάσεις καὶ ὄλες τὶς ἀνάγκες. Οἱ παλαιότερες θρησκείες δὲν πρόσφεραν μιὰ τέτοια ἰδεολογία. Προσέφεραν μιὰ ἄκαμπτη, ἀνελαστικὴ διδασκαλία, πού ἦταν πιεστικὴ γιὰ τὶς ἀνάγκες μιᾶς πολιτισμένης κοινωνίας. Οἱ ἀμέτρητες, ὅμως, ἀπαιτήσεις μιᾶς πολυάριθμης κοινωνίας, δὲν μποροῦν ν' ἀντιμετωπισθοῦν ἀπὸ ἕνα ἀνελαστικὸ σύστημα διδασκαλίας. Αὐτὸ πού διακρίνει τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὰ ἄλλα ζῶα εἶναι τὸ πολὺ σημαντικὸ γεγονός, ὅτι οἱ ἄνθρωποι, μολονότι μοιάζουν πολὺ μεταξύ τους, εἶναι ὡστόσο πολὺ διαφορετικοὶ ὁ ἕνας ἀπὸ τὸν ἄλλον. Τὰ ζῶα ἔχουν μιὰ ἀπόλυτη ὁμοιομορφία. Τὰ μπούφαλο, οἱ ἀγελάδες, τὰ λιοντάρια, οἱ τίγρεις, τὰ γεράκια καὶ τὰ ψάρια, μὲ δυὸ λόγια τὰ ζῶα καὶ τὰ πτηνά, εἴτε ζοῦν πάνω στὴ γῆ, στὸ νερὸ ἢ στὸν ἀέρα, εἶναι ὅλα ὅμοια στὴν ἐξωτερικὴ τους ἐμφάνιση, καθὼς καὶ στὴ δομὴ τοῦ ἐγκεφάλου τους. Φαίνεται νὰ ὑπακούουν σ' ἕναν ἐνιαῖο νόμο. Ὁ ἄνθρωπος, ὅμως, εἶναι διαφορετικὸς. Οἱ ἄνθρωποι ἔρχονται στὸν κόσμο μὲ τὸ ἴδιο σῶμα, ἔχουν τὴν ἴδια ἐμφάνιση καὶ τὰ μέλη τοῦ σώματός τους καὶ τὰ αἰσθητικὰ τους ὄργανα μοιάζουν πολὺ. Ὅσον ἀφορᾷ τὴ διανοητικότητά τους καὶ τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο σκέφτονται καὶ αἰσθάνονται, εἶναι πολὺ διαφορετικοὶ οἱ μὲν ἀπὸ τοὺς δέ. Ἄν πρέπει νὰ ἔχουμε μιὰ καθοδήγηση γιὰ ὅλα αὐτὰ τὰ διαφορετικὴς κατάστασης καὶ διαφορετικὰ συγκροτημένα ἀνθρώπινα ἄτομα, πρέπει νὰ εἶναι μιὰ, ἡ ἀκαμψία, ἡ ὁποία μετριάζεται ἀπὸ τὸν ἀπαραίτητο βαθμὸ ἐλαστικότητος.

Ἑβραϊκὴ καὶ Χριστιανικὴ Πνευματικότης

Καθὼς ὁ κόσμος ἐξελισσόταν, ἔκανε τὴ μιὰ προσπάθεια μετὰ τὴν ἄλλη γιὰ νὰ πλησιάσει αὐτὸ τὸ ἰδεῶδες. Ὁ Μωυσῆς ἔδωσε στὸ Ἰσραὴλ τόσο μιὰ θρησκεία, ὅσο καὶ ἕναν πολιτισμὸ. Ἡ διδασκαλία του, ὅμως, ἀποδείχθηκε πολὺ ἄκαμπτη γιὰ ν' ἀνταποκριθεῖ στὴν ποικιλία τῶν παρορμήσεων γιὰ τὶς ὁποῖες εἶναι ἱκανὴ ἡ ἀνθρώπινη φύση. Ἀμέσως μὲν οἱ κάτοικοι τοῦ Ἰσραὴλ ἄρχισαν νὰ σκέφτονται μὲ νέους τρόπους, νὰ δέχονται νέα ἰδεώδη καὶ σκοποὺς καὶ ν' ἀνοίγουν νέους δρόμους, ἢ διδασκαλία πού

ἄφισε γι' αὐτούς ὁ Μωυσῆς, ἄρχισε ν' ἀποτυγχάνει. Ὁ Μωυσῆς δὲν κατάφερε νὰ δημιουργήσει καλοὺς πολίτες ἀπὸ τὶς νέες γενιὲς τοῦ Ἰσραήλ. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ἐξακολουθοῦσαν νὰ εἶναι προσκολλημένοι σ' αὐτὴ τὴ διδασκαλία, ἀλλὰ ἔγιναν ρέμπελοι ἢ ὑποκριτές. Γι' αὐτό, ὁ Χριστιανισμὸς δὲν μπορούσε παρὰ νὰ διακηρύξει ὅτι «Ὁ Νόμος εἶναι Κατάρρα». Ὁ Χριστιανισμὸς ὑποχρεώθηκε νὰ κάνει αὐτὴ τὴ διακήρυξη, γιατί εἶδε ὅτι ὁ ὀλότελα ἄκαμπτos Νόμος τοῦ Μωυσῆ ἔκαμε τοὺς ἀνθρώπους νὰ ἐπαναστατήσουν ἢ νὰ γίνουν ὑποκριτές. Τὸ Μήνυμα τοῦ Ἰησοῦ, ὅμως, ἦρθε πολλοὺς αἰῶνες μετὰ τὸ Μωυσῆ. Ὁ Νόμος τοῦ Μωυσῆ ἦταν σὰν ἓνα πανωφόρι πὺ εἶχε κατασκευαστεῖ στὰ μέτρα ἑνὸς παιδιοῦ καὶ δὲν ταίριαζε πιά σ' ἓνα Ἰσραήλ πὺ εἶχε ἐνηλικιωθεῖ. Ὁ Ἰησοῦς κατάλαβε ὅτι ἦταν μάταιο ἐνήλικοι καὶ ὑγιεῖς ἀνθρώποι νὰ προσπαθοῦν νὰ φορέσουν ἐνδύματα φτιαγμένα γιὰ ἀνήλικα παιδιά. Τὸ πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ ἀγανάκτησε καὶ μπορούμε νὰ ποῦμε ὅτι ἀπὸ τὰ θάθη τῆς ψυχῆς του ἀκούστηκε ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ νὰ λέει: «Αὐτοὶ οἱ ἀνθρώποι εἶχαν ἐξελιχθεῖ πολὺ ἀπὸ τὴν ἐποχὴ πὺ ἔλαβαν τὴ διδασκαλία τους ἀπὸ τὸ Μωυσῆ. Αὐτὴ ἡ διδασκαλία ἀρκοῦσε ὅσο αὐτοὶ θρῖσκονταν στὴν πρωτόγονή τους κατάσταση, τώρα ὅμως τοὺς χρειάζεται μιὰ νέα διδασκαλία, ἓνα νέο πανωφόρι πὺ νὰ ταυριάζει σὶς νέες τους διαστάσεις». Ἡ νέα διδασκαλία, ὅμως, πὺ ὁ Ἰησοῦς πρότεινε γιὰ τὸ Ἰσραήλ, ἢ γιὰ νὰ εἴμαστε ἀκριβεῖς, ἢ διδασκαλία πὺ οἱ Χριστιανοί, αἰῶνες μετὰ τὴν ἔλευση τοῦ Χριστοῦ, ἀπέδωσαν σ' ἐκεῖνον, μπορεῖ νὰ καλυφθεῖ μετὰ τὴ φράση: «Ὁ Νόμος εἶναι Κατάρρα». Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι οἱ τροφές πὺ εἶναι δυσκολοχόνευτες φθεῖρουν τὸν ὀργανισμὸ καὶ δὲν τὸν εὐεργετοῦν. Θὰ ἦταν, ὅμως, σφάλμα νὰ συμπεράνουμε ἀπ' αὐτὸ ὅτι ὀποιοσδήποτε τροφές εἶναι θλαθερές καὶ ὄχι εὐεργετικές. Ἄν ἓνας πλήρως ἀναπτυγμένος ἀνθρώπος φοροῦσε ἓνα μικρὸ γι' αὐτὸν πανωφόρι αὐτὸ θὰ ἔκανε περίεργη ἐντύπωση καὶ τὸ ἴδιο θὰ συνέβαινε καὶ μετὰ ἓνα μικρὸ παιδὶ πὺ θὰ φοροῦσε ἓνα μεγάλο γι' αὐτὸ πανωφόρι. Ἐνα μικρὸ πανωφόρι στὸ σῶμα ἑνὸς ἐνήλικου ἀνθρώπου καὶ ἓνα μεγάλο πανωφόρι στὸ σῶμα ἑνὸς παιδιοῦ κάνουν περίεργη ἐντύπωση, δὲν μπορούμε, ὅμως, νὰ ποῦμε ὅτι τὰ ἴδια πανωφόρια εἶναι περίεργα. Γι' αὐτό, πιστεύουμε ὅτι τὸ νὰ ἀποδώσουμε στὸν Ἰησοῦ τὸ δίδαγμα ὅτι: «Ὁ Νόμος εἶναι Κατάρρα», θάταν σκληρό. Τὸ μόνο πὺ πρέπει νὰ εἶπε καὶ νὰ ἐννοοῦσε ὁ Ἰησοῦς ἦταν,

ὅτι ἡ ἐκδοχή τῆς διδασκαλίας τοῦ Μωυσῆ πού ἐφαρμοζόταν στή δική του ἐποχή, εἶχε μεταβληθεῖ σέ κατάρα γιά τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνου τοῦ καιροῦ. "Ἄν αὐτὸ ἦταν ἐκεῖνο πού ἐννοοῦσε, δὲν εἶπε παρὰ μόνο τὴν ἀλήθεια. Οἱ ὄπαδοι τοῦ Χριστοῦ, ὅμως, ἔχουν παραμορφώσει αὐτὴ τὴ σοφία καὶ τὴν ἔχουν μεταβάλει σέ κάτι παράλογο. Ἐν πάση περιπτώσει, εἴτε ὁ Ἰησοῦς εἶπε αὐτὸ πού πιστεύουμε ὅτι εἶπε, ἢ αὐτὸ πού οἱ Χριστιανοὶ ἐσφαλμένα πιστεύουν ὅτι εἶπε, δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι στὴν ἐποχὴ του ἡ σκέψη τοῦ ἀνθρώπου εἶχε ξεπεράσει τὸ σημεῖο στὸ ὁποῖο θρискόταν τὴν ἐποχὴ τοῦ Μωυσῆ. Μιὰ νέα καθοδήγηση, μιὰ νέα ἠθική, ἕνας νέος πολιτισμὸς καὶ μιὰ νέα πνευματικότητα ἦταν ἀπαραίτητα. Ἐνῶ, ὅμως, οἱ Ἰσραηλίτες δάσκαλοι εἶχαν δεσμεύσει τοὺς ἀνθρώπους μὲ μισαλλόδοξες διδασκαλίες, οἱ Χριστιανοὶ δάσκαλοι τοὺς ἀποδέσμευσαν ἀπ' ὄλες τὶς ἠθικὲς καὶ θρησκευτικὲς τοὺς ὑποχρεώσεις. Ἡ διδασκαλία τοῦ Μωυσῆ ἐμπόδιζε τὸ νοῦ τοῦ Ἰσραὴλ ν' ἀναπτυχθεῖ πέρα ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Μωυσῆ, ἐκτὸς ἀν ἦταν μὲ τὴ μορφή ἐξέγερσης ἢ ὑποκρισίας. Ἡ Χριστιανικὴ διδασκαλία ἀπάλλαξε τὸν ἀνθρώπο ἀπὸ ὄλες τὶς ὑποχρεώσεις του καὶ τοῦ ἔδωσε τὴν πεποίθηση ὅτι ὁ Νόμος τοῦ Θεοῦ δὲν μπορούσε νὰ τὸν ἀνεβάσει στὰ ὕψη ἀνώτερης ἠθικῆς. Ὁ ἀνθρώπος πῆρε, δηλαδή, ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ Θεοῦ τὸ καθήκον νὰ φροντίζει γιά τὴν ἴδια του τὴ σωτηρία. Τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν ὅτι ἡ ἴδια ἡ θρησκεία, ἡ ὁποία πίστευε ὅτι ἡ θυσία τοῦ Θεοῦ ἦταν ἀπαραίτητη γιά νὰ λυτρωθεῖ ὁ ἀνθρώπος, ἄρχισε νὰ διδάσκει ὅτι, ἡ καθοδήγηση τοῦ Θεοῦ δὲν ἦταν ἀπαραίτητη γιά τὴν ἠθικὴ του ἐξύψωση. Τὰ μόνο πλήρη ἱστορικὰ στοιχεῖα πού ὑπάρχουν εἶναι αὐτὰ τῆς Ἑβραϊκῆς θρησκείας καὶ γι' αὐτὸ χρησιμοποίησαμε ἕνα παράδειγμα ἀπὸ τὴν ἱστορία τῆς. "Ὅταν ἕνα ἐρώτημα ἀφορᾷ τὸ σκοπὸ τὸν ὁποῖο ἐπιδιώκει νὰ πετύχει ἡ πορεία κάποιος ἐξέλιξης, μπορούμε νὰ δώσουμε τὴν ἀπάντηση μόνο ὅταν ἔχουμε ἱστορικὰ στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα καλύπτουν πλήρως ὅλα τὰ στάδια τῆς πορείας τῆς ἐξέλιξης αὐτοῦ. Ἡ ἱστορία τῆς Ἑβραϊκῆς θρησκείας ἀποδείχνει ὅτι ἡ ἀνθρώπινη νοημοσύνη ἐξακολούθησε ν' ἀναπτύσσεται γιά πολὺ καιρὸ. Πέρασε ἀπὸ πολλὰ στάδια, ἀλλὰ δὲν φάνηκε νὰ καταλήγει σ' ἕνα τελικὸ σκοπὸ. Συνάμα, καὶ ἡ ἱστορία τοῦ κόσμου ἀποδείχνει ὅτι ὁ ἀνθρώπινος νοῦς ἐξελίχθηκε καὶ πέρασε ἀπὸ πολλὰ στάδια κοινωνικῆς προόδου, ἀλλὰ δὲν στάθηκε ἀκόμα ἱκανὸς νὰ συλλάβει τὴν ἐννοια μιᾶς μεγάλης ἀδελ-

φότητας μεταξύ τῶν ἀνθρώπων. Καί τὰ δυὸ αὐτὰ ἀποδεικτικά στοιχεῖα ἐπισημαίνουν ὅτι ὁ ἀνθρώπινος νοῦς, ὅπως καὶ τὸ ἀνθρώπινο σῶμα, ἔχει περάσει ἀπὸ πολλὰ στάδια ἐξέλιξης, δὲν πέτυχε, ὅμως, καμιά ὀριστική πνευματική πρόοδο, μέχρι τὴν ἐμφάνιση τοῦ Ἰσλάμ. Στὸ πέρασμά του ἀπὸ τὰ διάφορα στάδια κοινωνικῆς προόδου δὲν στάθηκε ἱκανὸς (ὁ ἀνθρώπινος νοῦς) νὰ ξεπεράσει τοὺς ἐθνικοὺς καὶ φυλετικούς περιορισμοὺς καὶ ἡ ἰδέα τῆς ἰσότητος καὶ ἀδελφότητος μεταξύ τῶν ἀνθρώπων δὲν ρίζωσε μέσα του. Πέρασε ἀπὸ πολλὰ καὶ διάφορα στάδια πνευματικότητας, ἀλλὰ δὲν κατώρθωσε νὰ ἐδραιώσει ἕναν ἱκανοποιητικὸ Νόμο, ἕνα Νόμο γιὰ ὅλη τὴν ἀνθρωπότητα. Ἡ διδασκαλία τοῦ Μωυσῆ, χωρὶς ἀμφιβολία, προσπάθησε νὰ ἐνώσει τὰ κοινωνικά καὶ πνευματικά ἰδεώδη. Μετὰ ἀπὸ κάποιον χρονικὸ διάστημα, ὅμως, ἄρχισε ν' ἀποτυγχάνει. Ἀπέτυχε, γιατί αὐτὰ πού πρόσφερε δὲν ἦταν ἡ τελευταία λέξη πάνω στὸ θέμα. Καὶ ὁ Χριστὸς, χωρὶς ἀμφιβολία, προσπάθησε νὰ ἐπιβάλει ἀλλαγές, ἀλλὰ οἱ ἀλλαγές δὲν ἦταν ἀρκετές καὶ δὲν κατάφεραν ν' ἀντικρούσουν τὸ κύμα ἀνταρσίας, πού εἶχε κυριεύσει τὸν ἀνθρώπινο νοῦ ἐκείνης τῆς ἐποχῆς. Τὸ μόνο πού σῶθηκε ἀπὸ τὴ διδασκαλία τοῦ Ἰησοῦ εἶναι τὸ ἀπόφθεγμα πού ἀποδίδεται στὸ Χριστιανισμό: «Ὁ Νόμος εἶναι Κατάρα». Αὐτὸ τὸ ἀπόφθεγμα, στὴν κυριολεξία του, προσβάλλει τὴ νηημοσύνη κάθε ἀνθρώπου, πού εἶναι ἱκανὸς νὰ σκέφτεται. Ἄν δὲν ἐρμηνευθεῖ σωστά, τὸ ἀπόφθεγμα τὸ ἴδιο εἶναι βλασφημία, γιατί τὸ μόνο πού πετυχαίνει εἶναι νὰ ἀπομακρύνει πολλοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὸ Θεὸ καὶ νὰ τοὺς δώσει τὴ δυνατότητα ν' ἀπαλλαγοῦν ἀπὸ τὴν καθοδήγησή Του. Γι' αὐτὸ φαίνεται, ὅτι ὁ ἀντικειμενικὸς σκοπὸς τὸν ὁποῖον ἐπέδιωσε ὁ ἀνθρώπινος νοῦς, δὲν εἶχε ἐπιτευχθεῖ ἀκόμα. Ἡ πορεία καὶ τὰ στάδια ἀπὸ τὰ ὁποῖα εἶχε περάσει ὁ πολιτισμὸς καὶ ἡ πνευματικότητα τοῦ ἀνθρώπου, ὑπογράμμισαν τὸ γεγονὸς ὅτι καὶ ὁ πολιτισμὸς καὶ ἡ πνευματικὴ ἐξέλιξη ἔπρεπε νὰ ὑποβληθοῦν στὸν ἴδιο νόμο ἐξέλιξης στὸν ὁποῖο εἶχε ὑποβληθεῖ καὶ τὸ ἀνθρώπινο σῶμα. Γι' αὐτὸ, φαίνεται βέβαιον ὅτι ὁ πολιτισμὸς καὶ ἡ πνευματικότητα πρέπει νὰ φτάσουν σὲ μιὰ τελειότητα μὲ τὸν ἴδιον τρόπο πού καὶ τὸ ἀνθρώπινο σῶμα, μετὰ ἀπὸ ἀνάπτυξη πολλῶν ἐτῶν, ἔφτασε στὴν ὀριστικὴ τελειότητα τῆς μορφῆς του. Καὶ μόνο αὐτὸ δείχνει ὅτι ὑπάρχει ἀνάγκη γιὰ τὸ Ἰσλάμ, μολοντί ὑπάρχουν ἄλλες θρησκείες, ἡ ἀνάγκη μιᾶς θρησκείας, ἡ ὁποία θὰ μπορέσει νὰ

προσφέρει την τελειότητα στην εξέλιξη της ανθρώπινης πνευματικότητας. Μιά τελειότητα, ή όποια είναι ένσωματωμένη στη διδασκαλία του Κορανίου.

Μιά Σχετική Έρώτηση

Η τρίτη έρώτηση, στην οποία μιιά καταφατική απάντηση επιβεβαιώνει την ανάγκη για τὸ Κοράνιο, είναι: Εἶχαν ἄλλεῖψεις οἱ παλαιότερες Γραφές καὶ γι' αὐτὸ προέκυψε ἡ ἀνάγκη ἐνὸς νέου Βιβλίου, τὸ ὁποῖο εἶναι τὸ Κοράνιο;

Ἀπαντώντας σ' αὐτὸ, ὀφείλουμε νὰ ὑπενθυμίσουμε, ὅτι τὸ πρῶτο μέτρο κρίσης, μὲ τὸ ὁποῖο μποροῦμε νὰ μετρήσουμε τὴ χρησιμότητα ἐνὸς βιβλίου, εἶναι ἡ ἀνεξαρτησία του ἀπὸ ἐξωτερικὲς ἐπεμβάσεις. Ἐνα ἀποκαλυπτικὸ Βιβλίο εἶναι ἀνώτερο ἀπὸ ἕνα βιβλίο πὺ γράφτηκε ἀπὸ ἕναν ἄνθρωπο, γιὰτὶ μποροῦμε νὰ εἰμαστε βέβαιοι ὅτι τὸ πρῶτο δὲν θὰ μᾶς ὀδηγήσει σὲ σφάλματα. Ὁ Θεὸς προσφέρει μιιά ὀλοκληρωμένη καθοδήγηση. Συνεπῶς, στὸ Βιβλίο, τὸ ὁποῖο ἀποκαλύφτηκε ἀπὸ Ἐκεῖνον, μποροῦμε νὰ εἰμαστε βέβαιοι ὅτι θὰ θροῦμε μόνο φῶς καὶ ἀλήθειες καὶ ὄχι σκοτάδι καὶ λάθος. Ἐν ἡ ἰδέα Θεὸς δὲν μᾶς ἐμπνέει ἐμπιστοσύνη γι' αὐτὰ πὺ Ἐκεῖνος μᾶς ἀποκάλυψε, τότε ἡ ἰδέα μᾶς εἶναι χωρὶς ἀξία. Ἐν τὰ μηνύματα τοῦ Θεοῦ μποροῦν καὶ αὐτὰ νὰ εἶναι ἐσφαλμένα, τότε τί θάσεις μποροῦμε νὰ ἔχουμε γιὰ νὰ ἰσχυρισθοῦμε ὅτι ἡ Θεία Διδασκαλία εἶναι ἀνώτερη ἀπὸ τὴν ἀνθρώπινη διδασκαλία; Πίστη σὲ ἕνα Βιβλίο συνεπάγεται πεποίθηση ὅτι τὸ βιβλίο αὐτὸ εἶναι ἀλάθαστο. Παρὰ ταῦτα, δὲν εἶναι ἀδύνατο, ἕνα Βιβλίο τὸ ὁποῖο ἀποκαλύφτηκε ἀπὸ τὸ Θεὸ νὰ παραλλαγεῖ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους. Ὁταν τὸ χέρι ἀνθρώπου κάνει προσθέσεις ἢ ἀφαιρέσεις στὸ κείμενο ἐνὸς βιβλίου, τότε αὐτὸ τὸ βιβλίο δὲν μπορεῖ πιά νὰ χρησιμεύσει σὰν ὀδηγός.

Ὁταν ἐξετάζουμε τὰ παλαιότερα ἀποκαλυπτικὰ Βιβλία ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἄποψη, βλέπουμε ὅτι αὐτὰ δὲν εἶναι καθόλου ἱκανοποιητικά. Οἱ ὀπαδοὶ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης πιστεύουν ὅτι ἡ Παλαιὰ Διαθήκη εἶναι ἕνα ἀποκαλυπτικὸ Βιβλίο. Οἱ Χριστιανοὶ ἐπίσης τὴ χαρακτηρίζουν σὰν ἕνα Βιβλίο τοῦ Θεοῦ καὶ οἱ Μουσουλμᾶνοι ἐπίσης παραδέχονται ὅτι ἦταν μιιά ἀποκάλυψη. Ἐλλο, ὄμως, εἶναι νὰ γίνεῖ ἡ ἀποκάλυψη ἐνὸς βιβλίου καὶ ἄλλο νὰ διατηρηθεῖ

ἀνέπαφο τὸ ἀποκαλυπτικό του κείμενο. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι καὶ οἱ τρεῖς λαοί, οἱ Ἑβραῖοι, οἱ Χριστιανοὶ καὶ οἱ Μουσουλμᾶνοι πιστεύουν καὶ συμφωνοῦν ὅτι ὁ Θεὸς μίλησε στοὺς Προφῆτες σχετικὰ μὲ τὴν Παλαιὰ Διαθήκη. Δὲν πιστεύουν ὅμως πιά, καὶ οἱ ἀποδείξεις πού ἔχουμε καὶ ἀπὸ μέσα καὶ ἀπὸ ἔξω, ἐνισχύουν τὴν ἀποψη ὅτι ἡ Παλαιὰ Διαθήκη, ὅπως τὴν γνωρίζουμε σήμερα, δὲν εἶναι ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ, ὅπως αὐτὸς εἶχε ἀρχικὰ ἀποκαλυφθεῖ. Ἐκ τῆς Ἑβραϊκῆς ἱστορίας μαθαίνουμε ὅτι τὴν ἐποχὴ τοῦ Νεβουχαδνεζάρ τὰ βιβλία τοῦ Ἰσραὴλ κήκταν καὶ καταστράφηκαν. Ξαναγράφτηκαν ἀπὸ τὸν Προφῆτη Ἐζρα καὶ γιὰ τὸν Ἐζρα διαβάζουμε στὴν Ἑβραϊκὴ φιλολογία:

Εἶχε ξεχαστεῖ, ἀλλὰ ὁ Ἐζρα τὸ ἐπανέφερε (Suk. 20α Ἑβραϊκὴ Ἐγκυκ. Τόμ. 5, σελ. 322).

Καὶ ξανά:

Ὁ Ἐζρα ἀποκατάστησε τὸ κείμενο τῆς Πεντατεύχου, εἰσάγοντας σ' αὐτὴν τὴν Ἀσσυριακὴ γραφὴ ἢ τὰ τετράγωνα γράμματα (Sanh. 21b Ἑβραϊκὴ Ἐγκυκ. Τόμ. 5, σελ. 322).

Παρόμοια διαβάζουμε:

Ἐξέφρασε τὶς ἀμφιβολίες του γιὰ τὴν ὀρθότητα ὀρισμένων λέξεων τοποθετώντας σημάδια πάνω σ' αὐτές. Ἄν ὁ Ἥλιος, εἶπε, ἐγκρίνει τὸ κείμενο, τὰ σημάδια θὰ ἀφαιρεθοῦν· ἂν δὲν τὰ ἐγκρίνει, τότε οἱ ἀμφίβολες λέξεις θὰ ἀφαιρεθοῦν ἀπὸ τὸ κείμενο (Ab. R.N. xxxiv, Ἑβραϊκὴ Ἐγκυκ. Τόμ. 5, σελ. 322).

Ἄπ' αὐτὲς τὶς παραπομπὲς εἶναι φανερό ὅτι τὸ Τορά, ὅποια κι ἂν ἦταν ἡ δομὴ του στὴν ἐποχὴ ἐκείνη—ἡ δομὴ πού τοῦ εἶχε δώσει ὁ Ἐζρα ἢ ἡ δομὴ πού τοῦ εἶχε δοθεῖ παλαιότερα—ἦταν ἕνα πολὺ ἀσαφὲς καὶ ἀναξιόπιστο βιβλίο. Γενικὰ, τὸ περιεχόμενό του δὲν μπορούσε πιά νὰ θεωρηθεῖ ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ, πού εἶχε διατηρηθεῖ μὲ ἀδιάφθορη γνησιότητα. Τὸ «Βιβλίο τοῦ Ἐζρα» δὲν συμπεριλαμβανεται πιά στὴ Βίβλο, ἔτσι ὅπως τὴν ξέρουμε σήμερα. Δὲν εἶναι, ὅμως, λιγώτερο ἀξιόπιστο ἀπὸ τὰ ἄλλα βιβλία τῆς Βίβλου. Ὀνομάζεται «Τὸ Ἑλληνικὸ βιβλίο τοῦ Ἐζρα». Σὲ

ἀρχαιότερους χρόνους κατείχε προνομιοῦχο θέση πρὶν ἀπὸ τὰ βιβλία τοῦ Ἔζρα καὶ τοῦ Νεεμιά. Ἀργότερα, ὁ Ἰερώνυμος, ἕνας διακεκριμένος Χριστιανὸς ἱερέας, στὸν ὁποῖον ὁ Πάπας εἶχε ἀναθέσει τὴν ἐκδοτικὴ ἐπιμέλεια τῆς Βίβλου, τὸ διέγραψε ἀπὸ τὴν Βίβλο μὲ τὴ δικαιολογία ὅτι τὸ Ἑβραϊκὸ πρωτότυπο δὲν ὑπῆρχε πιά. Αὐτὸ τὸ βιβλίον ὀρισμένοι τὸ ἀποκαλοῦν τρίτον βιβλίον τοῦ Ἔζρα καὶ ἄλλοι δεύτερον. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, φαίνεται ὅτι μολονότι τὸ βιβλίον αὐτὸ ἀφαιρέθηκε ἀπὸ τὴ Βίβλο, ἡ πλειοψηφία τῶν Ἑβραίων καὶ τῶν Χριστιανῶν τὸ χαρακτηρίζουν «Τὸ Βιβλίον τοῦ Ἔζρα». Στους στίχους 20-25 τοῦ ΙΔ' (14ου) κεφαλαίου τοῦ βιβλίου αὐτοῦ διαβάζουμε:

Ἰδού, Κύριε, θὰ πορευθῶ ὅπως μὲ διάταξες καὶ θὰ ἐπιτιμῶ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ εἶναι ἤδη ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦς, ὅμως, ποὺ θὰ γεννηθοῦν ἀργότερα ποιὸς θὰ τοὺς ἐπιτιμήσει; Οὕτως, ὁ κόσμος θὰ θυθισθεῖ στὸ σκοτάδι καὶ ὅσοι ζοῦν εἰς αὐτὸν θὰ ζοῦν χωρὶς τὸ φῶς. Καὶ καθὼς ὁ νόμος Σου θὰ ἔχει καεῖ, κανεὶς δὲν θὰ γνωρίζει αὐτὰ ποὺ ἔκαμες καὶ ἐκεῖνα ποὺ θέλουν ἀκολουθήσει. Ἄν, ὅμως, ἀξίζω τὴν εὐνοιά Σου, στείλλε μου τὸ Ἅγιον Πνεῦμα καὶ ἐγὼ θὰ γράψω ὅλα ὅσα ἔχουν συμβεῖ ἀπὸ τὴν ἀρχὴν στὸν κόσμον, τὰ ὁποῖα ἦταν γραμμένα μέσα στους Νόμους Σου, ὥστε νὰ βροῦν οἱ ἄνθρωποι τὸ δρόμον Σου καὶ ἐκεῖνοι ποὺ ζοῦν τὶς τελευταῖες ἡμέρες νὰ ζήσουν. Καὶ μοῦ ἀπήντησε λέγων, πορεύσου εἰς τὸν δρόμον σου, συγκέντρωσε τοὺς ἀνθρώπους καὶ πῆς τους νὰ μὴν σὲ ζητήσουν ἐπὶ σαράντα ἡμέρες. Πρόσεξε, ὅμως, καὶ προμηθεύσου, μὲ πολλοὺς πυξοὺς καὶ πάρε μαζί σου τοὺς Σαρέα, Νταμπρία, Σελεμιά, Ἐκανους καὶ Ἀζιέλ, αὐτοὺς τοὺς πέντε ποὺ μποροῦν καὶ γράφουν γρήγορα. Καὶ ὅταν ἔρθεις σὲ Ἐμέ, θ' ἀνάψω τὸ κερὶ τῆς γνώσης στὴν καρδιά σου, τὸ ὁποῖο δὲν θὰ σθῆσει προτοῦ τελειώσεις τὴν καταγραφή ὅλων ποὺ θ' ἀρχίσεις νὰ γράφεις. (Ἀπόκρυφα ΙΙ, Ἔζρα 14).

Ἀπ' αὐτὸ φαίνεται ὅτι ὁ Ἔζρα καὶ οἱ πέντε γραφεῖς ἐργάστηκαν πυρετωδῶς καὶ ἀπομονωμένοι ἐπὶ σαράντα μέρες καί, μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ, ἔγραψαν 204 βιβλία. Στὴν παράγραφο 44 τοῦ ἴδιου τοῦ κεφαλαίου διαβάζουμε:

Μέσα σέ σαράντα ἡμέρες γράψανε διακόσια τέσσερα βιβλία. (Ἀπόκρυφα ΙΙ, Ἔζρα 14).

Ἀπὸ αὐτὸ μποροῦμε νὰ συμπεράνουμε ὅτι:

α. Στὴν ἐποχὴ τοῦ Προφήτη Ἔζρα, ὁ ὁποῖος ἔζησε 450 περίπου χρόνια πρὶν ἀπὸ τὸν Ἰησοῦ, τὸ Τορὰ καὶ τὰ ἄλλα βιβλία ἄλλων Προφητῶν εἶχαν ἀνακατευθεῖ μεταξὺ τους.

β. Δὲν ὑπῆρχε κανένα ἀξιόπιστο ἀντίτυπο τῶν βιβλίων αὐτῶν.

γ. Ὁ Ἔζρα ξαναέγραψε τὰ βιβλία.

Εἶναι ἀλήθεια, μᾶς λέγεται ὅτι τὰ βιβλία ἦταν ἐξ ἀποκαλύψεως. Ἐξ ἀποκαλύψεως, ὅμως, σημαίνει μόνο ὅτι ὁ Θεὸς συνέπραξε στὴ σύνταξη τῶν βιβλίων. Δὲν σημαίνει ὅτι τὸ περιεχόμενό τους, λέξη πρὸς λέξη, ἀποκαλύφθηκε ἀπὸ τὸ Θεό. Ἀπὸ τὴν Ἑβραϊκὴ ἱστορία μαθαίνουμε ὅτι ὁ ἴδιος ὁ Ἔζρα ἀρνήθηκε νὰ χρησιμοποιήσει ὀρισμένα τμήματα τοῦ κειμένου, λόγω ἀνακριθειῶν καὶ ὅτι ζήτησε ἀπὸ τὸν Ἡλία νὰ ἀποφασίσει ἐκεῖνος. Γι' αὐτὸ, τὸ Τορὰ, ἔτσι ὅπως τὸ γνωρίζουμε σήμερα, δὲν εἶναι τὸ Τορὰ, ὅπως εἶχε ἀποκαλυφθεῖ στὸ Μωυσῆ. Εἶναι τὸ Τορὰ, ὅπως τὸ συντάξε ὁ Ἔζρα μὲ τὴ βοήθεια τῆς μνήμης του καὶ γιὰ ὀρισμένα μέρη τοῦ ὁποίου καὶ ὁ ἴδιος εἶχε ἀμφιβολίες. Θὰ ἔπρεπε ἀκόμα νὰ ποῦμε ὅτι τὸ Τορὰ σήμερα δὲν εἶναι κἂν ἐκεῖνο ποὺ συντάξε ὁ Ἔζρα, γιατί ἐκεῖνος συντάξε 204 βιβλία καὶ ἡ Βίβλος δὲν ἀποτελεῖται ἀπὸ 204 βιβλία.

Σχετικὰ μὲ τὴν ἱκανότητα τῆς μνήμης τοῦ Ἔζρα, ἔχουν ἐκφράσει σοβαρὲς ἀμφιβολίες Χριστιανοὶ λόγιοι. Ὁ Ἄνταμ Κλάρκ, ὁ γνωστὸς σχολιαστὴς τῆς Βίβλου, λέει στὰ σχολίατά του (1891) ἐπὶ τῶν Παραλειπομένων Α' Ζ:6, ὅτι ἐδῶ ὁ Ἔζρα, κατὰ λάθος, γράφει ὀνόματα ἐγγονῶν ἀντὶ γυιῶν καὶ ὅτι ἡ προσπάθεια νὰ συμβιθᾷσει κανεὶς αὐτοῦ τοῦ εἴδους λάθη, εἶναι ἀδύνατη (σελ. 168). Στὸ Ζ:6 διαβάζουμε: Οἱ υἱοὶ τοῦ Βενιαμίν, Βελά καὶ Βαχίρ καὶ Ἰαδιήλ τρεῖς ἐνῶ στὸ Η:1 ἔχουμε: Καὶ Βενιαμὶν ἐγέννησε Βελά, τὸν πρωτότοκον αὐτοῦ, καὶ Ἀσθήλ τὸν δεῦτερον, Ἀαρά τὸν τρίτον, Νωᾶ τὸν τέταρτον καὶ Ραφή τὸν πέμπτον.

Οἱ Ἑβραῖοι λόγιοι ἔχουν τὴ γνώμη ὅτι ὁ Ἔζρα δὲν

γνώριζε καλά, ἂν ἓνα ὀρισμένο πρόσωπο ἦταν ὁ γυιὸς ἢ ὁ ἐγγονὸς κάποιου ἄλλου. Ἐν, λοιπόν, αὐτὴ εἶναι ἡ γνώμη τῶν Ἑβραίων καὶ τῶν Χριστιανῶν λογίων γιὰ τὸ μνημονικὸ τοῦ Ἔζρα, πῶς τότε θὰ μπορούσε ἓνας κοινὸς Ἑβραῖος ἢ Χριστιανός, ἢ ἄλλος, νὰ αισθάνεται σίγουρος γιὰ ἓνα βιβλίον ποὺ χαίρει τὴς ἀξιοπιστίας, ὅπως ἡ Βίβλος;

Ἐὰς ἀπευθυνθοῦμε τώρα στὶς ἀποδείξεις ἀπὸ τὸ ἐσωτερικὸ τοῦ θέματος. Ἡ σημαντικότερη καὶ πιὸ ὀριστικὴ ἀπόδειξη προσφέρεται στὸ Δευτερονόμιον (ΛΔ:5-6).

Καὶ ἐτελεῦτησε Μωυσῆς ὁ ἰκέτης Κυρίου ἐν τῇ γῆ Μωὰβ διὰ ῥήματος Κυρίου. Καὶ ἔθαψον αὐτὸν ἐν Γαὶ ἐγγυὸς οἴκου Φοθῶρ· καὶ οὐκ εἶδεν οὐδεὶς τὴν ταφὴν αὐτοῦ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. (Παλαιὰ Διαθήκη, κατὰ τοὺς ἐβδομήκοντα).

Αὐτοὶ οἱ στίχοι δείχνουν καθαρὰ ὅτι γράφτηκαν καὶ προστέθηκαν στὸ κείμενον ἑκατοντάδες χρόνια μετὰ τὴν ἐποχὴ τοῦ Μωυσῆ. Δὲν εἶναι δυνατόν ὁ Θεὸς ν' ἀπευθύνθηκε στὸ Μωυσῆ καὶ νὰ τοῦ εἶπε: «Κανεὶς μέχρι σήμερον δὲν ξέρει τὸν τόπον τῆς ταφῆς σου». Εἶναι δυνατόν νὰ εἰπωθοῦν τέτοια λόγια σ' ἓναν ζωντανὸ ἄνθρωπον; Θὰ μπορούσαν λέξεις ὅπως «μέχρι σήμερον», νὰ συμπεριληφθοῦν σὲ μιὰ ὁμιλία ποὺ ἀποτείνονται πρὸς αὐτόν;

Καὶ μετὰ τὸν στίχον 8 διαθάζουμε:

Καὶ ἔκλαυσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ Μωυσῆ ἐν Ἀραβῶθ Μωὰβ ἐπὶ τοῦ Ἰορδάνου κατὰ Ἰεριχώ τριάκοντα ἡμέρας καὶ συνετελέσθησαν αἱ ἡμέραι πένθους κλαυθμοῦ Μωυσῆ.

Καὶ αὐτὸς ὁ στίχος δείχνει ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν ν' ἀποκαλύφθηκε στὸ Μωυσῆ, ἀλλὰ ὅτι προστέθηκε ἀργότερα. Καὶ μετὰ στὸ στίχον 10 διαθάζουμε:

Καὶ δὲν ἠγέρθη πλέον ἐν τῷ Ἰσραὴλ προφήτης ὡς ὁ Μωυσῆς, τὸν ὁποῖον ἐγνώρισεν ὁ Κύριος πρόσωπον κατὰ πρόσωπον.

Καὶ αὐτό, ἐπίσης, δὲν φαίνεται νὰ εἶναι μιὰ ἀποκάλυψη στὸ Μωυσῆ, ἀλλὰ ἐπινοήθηκε ἑκατοντάδες χρόνια μετὰ τὸ

θάνατό του και γράφηκε στο βιβλίο του Μωυσή. Πιθανό να είναι έργο του "Έζρα, αλλά μπορεί να είναι και έργο κάποιου άλλου.

Για περισσότερες αποδείξεις επί του θέματος ότι το Τορά, όπως το γνωρίζουμε σήμερα, συντάχθηκε μετά την εποχή του Μωυσή και ότι περιέχει και πράγματα που έγραψαν και άλλοι, όφείλουμε να διαβάσουμε την Γένεση ΙΔ:14:

Ἄκουσας δὲ ὁ Ἀβραάμ ὅτι ἠχμαλωτίσθη ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ἐφώπλισε τριακοσίους δεκαοκτῶ ἐκ τῶν δούλων αὐτοῦ τῶν γεννηθέντων ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ καὶ κατεδίωξεν ὀπίσω αὐτῶν ἕως Δάν.

Συγκρίνετε το απόσπασμα αυτό με τους Κριτές ΙΗ:27-29, όπου αναφέρεται ή πόλη Δάν στο βιβλίο της Γένεσης, ή οποία παλαιότερα ονομαζόταν Λαϊσά. Περίπου 80 χρόνια μετά την εποχή του Μωυσή, ή πόλη αυτή κατακτήθηκε από τον Ἰσραήλ και μετονομάστηκε Δάν. Διαβάζουμε:

Καὶ αὐτοὶ ἔλαβον τὰ ὄσα κατασκεύασε ὁ Μιχαίας, καὶ τὸν ἱερέα τὸν ὁποῖον εἶχε καὶ ἦλθον εἰς Λαϊσά, πρὸς λαὸν ἠσυχάζοντα καὶ ζῶντα ἐν ἀφοβίᾳ καὶ ἐπέταξαν αὐτοὺς ἐν στόματι μαχαίρας καὶ τὴν πόλιν ἔκαυσαν ἐν πυρί. Καὶ δὲν ἦτο οὐδεὶς ὁ σώζων αὐτὴν διότι εὐρίσκετο μακρὰν ἀπὸ τῆς Σιδῶνος καὶ δὲν εἶχον συγκοινωνίαν μὲ οὐδένα· ἔκειτο δὲ ἐν τῇ κοιλάδι τῆς Βέθ-ρεώθ. Καὶ ὠκοδόμησαν πόλιν καὶ κατώκησαν ἐν αὐτῇ. Καὶ ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα τῆς πόλεως Δάν κατὰ τὸ ὄνομα Δάν τοῦ πατρὸς αὐτῶν ὅστις ἐγεννήθη εἰς τὸ Ἰσραήλ· τὸ δὲ ὄνομα τῆς πόλεως ἦτο τὸ παλαι ἐξ ἀρχῆς Λαϊσά.

Τὸ ζήτημα εἶναι ὅτι ἓνα ὄνομα, πὺ εἶχε προστεθεῖ 80 χρόνια μετὰ τὸ Μωυσή, δὲν ἦταν δυνατόν νὰ ὑπάρχει στὸ βιβλίο τοῦ Μωυσή. Ἔτσι, εἶναι ὀλοφάνερο ὅτι τὸ βιβλίο τοῦ Μωυσή εἶχε προσθηκὲς πὺ ἐγιναν σ' αὐτὸ μετὰ τὸ θάνατό του καὶ πολλοὶ συγγραφεῖς ἔβαλαν σ' αὐτὸ δικές τους σκέψεις καὶ εἰκασίες.

Αὐτὸ δὲν συνέβη μόνο μετὰ τὸ βιβλίο τοῦ Μωυσή. Καὶ ἄλλα βιβλία τῆς Βίβλου εἶχαν παρόμοια τύχη.

Στὸν Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ ΚΔ:30 διαβάζουμε:

Καί μετὰ τὰ πράγματα ταῦτα, ἐτελεύτησεν ὁ Ἰησοῦς ὁ υἱὸς τοῦ Ναυῆ, ὁ δοῦλος τοῦ Κυρίου, ἡλικίας ἑκατὸν δέκα ἐτῶν.

Καί στὸν Ἰώβ MB:17 ἔχει γραφτεῖ:

Καί ἐτελεύτησεν ὁ Ἰώβ γέρων καὶ πλήρης ἡμερῶν.

Ἐκ τῶν ἀπάντων τῶν ἀποσπάσματα ἀντιλαμβανόμεστε ὅτι τὸ βιβλίον τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ δὲν γράφηκε ἀπὸ τὸν ἴδιον καὶ ὅτι οὔτε τὸ βιβλίον τοῦ Ἰώβ γράφηκε ἀπὸ τὸν Ἰώβ. Αὐτὰ τὰ βιβλία γράφηκαν ἀπὸ ἀνθρώπους ποὺ ἐζήσαν ἀργότερα καὶ αὐτοὶ τὰ ἔγραψαν σύμφωνα μὲ αὐτὰ ποὺ ἄκουσαν ἀπὸ ἄλλους. Πιθανό, ἐπίσης, εἶναι ὅτι οἱ Προφῆτες, τῶν ὁποίων οἱ διδασκαλίαι περιέχονται στὴ Βίβλο, νὰ ἔγραψαν τοὺς λόγους τοῦ Θεοῦ ἀμέσως μόλις τοὺς ἄκουσαν, ἀλλὰ οἱ γραφές ποὺ ἄφισαν δὲν σώθηκαν καὶ ὅταν, μὲ τὴν πάροδο τοῦ χρόνου, αὐτὲς ἐξαφανίστηκαν, ἐκεῖνοι ποὺ τοὺς ἀκολούθησαν τὰ ξαναἔγραψαν ἀπὸ μνήμης καὶ γράφοντάς τα πρόσθεσαν δικές τους σκέψεις καὶ προσωπικὲς τους κρίσεις. Εἶναι, τότε, περίεργο ὅτι αὐτὰ τὰ βιβλία, τὰ ὁποῖα καὶ ἀπὸ ἱστορικὲς καὶ ἀπὸ τὶς δικές τους ἐνδείξεις ἔχουν παραποιηθεῖ καὶ παραμορφωθεῖ, νὰ ἔχουν πᾶσι ἐπιπέδῳ νὰ ἰκανοποιῶν τοὺς ἀναγνώστες τους; Καὶ εἶναι περίεργο ὅτι καὶ ὁ Θεός, γιὰ τὸ λόγο αὐτό, ἀνακάλεσε τὴν ὑποστήριξή Του γιὰ τὰ βιβλία αὐτὰ καὶ, ἔτσι, ἡ ἀνθρωπότητα ἀναζήτησε καὶ εὐχήθηκε νὰ τῆς ἀποκαλυφθεῖ ἕνα βιβλίον, ποὺ νὰ εἶναι ἀπαλλαγμένο ἀπὸ κάθε εἶδους παρεμβολὲς ἀπὸ ἀνθρώπους καὶ ἰκανὸ νὰ τὶς ἀποφύγει; Ἐάν μετὰ τὴ νόθευση αὐτῶν τῶν βιβλίων ὁ Θεός δὲν εἶχε ἀποκαλύψει στὸν κόσμον ἕνα βιβλίον, τὸ ὁποῖο μπορεῖ νὰ θεωρηθεῖ ὡς ὁ πραγματικὸς Λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ ποὺ, χωρὶς καμιά ἀμφιβολία, δὲν ἔχει ὑποστῆ καμιά παρέμβαση ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, τότε θὰ ἔπρεπε νὰ παραδεχτοῦμε ὅτι ὁ Θεός δὲν νοιάζεται γιὰ τὴν καθοδήγηση τῆς ἀνθρωπότητος καὶ ὅτι δὲν σπέρνει τοὺς σπόρους τῆς πίστεως σὲ ἐδάφη ποὺ ἀποδίδουν τὴν θεβαιότητα καὶ τὴν πεποίθηση, ἀλλὰ σὲ ἐδάφη ποὺ παράγουν τὴν ἀθεβαιότητα καὶ τὴν ἀμφιβολία καὶ ὅτι Ἐκεῖνος δὲν εὐνοεῖ τὴν πίστη, οὔτε κἄν μὲ τὸ μέτρο θεβαιότητος ποὺ ἀπολαμβάνει ἢ ἀπιστίας. Εἶναι ὅμως δυνατό νὰ κάνουμε τέτοιες σκέψεις; Θὰ ἦταν οἱ σκέψεις αὐτὲς ἀντάξιες τοῦ Θεοῦ; Ἐάν αὐτὸ δὲν εἶναι ἀλήθεια, καὶ ἀσφα-

λῶς δὲν εἶναι ἀλήθεια, ὅτι ὁ Θεὸς δὲν ἔχει κανένα ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν καθοδήγηση τοῦ ἀνθρώπου, τότε πρέπει ν' ἀναζητήσουμε τὸ Βιβλίο τὸ ὁποῖο παραγκώνισε τὴ Βίβλο καὶ ἀντικατέστησε τὴ διαστρεβλωμένη καὶ παραποιημένη αὐτὴ ἔρμηνεία τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ.

Οἱ Ἀντιφάσεις στὴν Παλαιὰ Διαθήκη

Συμπληρωματικές ἀποδείξεις, οἱ ὁποῖες δίνουν βαρύτητα στὸν ἰσχυρισμό, ὅτι τὰ βιβλία τῆς Βίβλου δὲν ἐπαναλαμβάνουν τὴν πρωταρχικὴ ἀποκάλυψη, μᾶς παρέχεται ἀπὸ τὶς ἀντιφάσεις πού ὑπάρχουν στὰ διάφορα σημεῖα τοῦ κειμένου τῆς.

Γιὰ παράδειγμα στὴ Γένεση Α':27 διαβάζουμε:

Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἑαυτοῦ.

Καὶ παρακάτω στὸ Κεφάλαιο Β':17 διαβάζουμε:

Ἄπο δὲ τοῦ ξύλου τῆς γνώσεως τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ δὲν θέλεις φάγει ἀπ' αὐτοῦ.

Αὐτὰ τὰ δύο ἀποσπάσματα εἶναι ἀντιφατικά. Γιὰ νὰ συμβιβάσουμε τὸ ἓνα μὲ τὸ ἄλλο, ἔπρεπε νὰ ποῦμε ὅτι ὁ Θεὸς δὲν γνωρίζει μεταξὺ καλοῦ καὶ κακοῦ. Ἐπειδὴ, ἂν ὁ Ἀδάμ, ὁ ὁποῖος ἦταν ἢ εἰκόνα τοῦ Θεοῦ, εἶχε ἀγνοία τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ, τότε πρέπει νὰ θεωρηθεῖ ὅτι καὶ ὁ Θεὸς δὲν ἔχει τὴ δυνατότητα νὰ διακρίνει μεταξὺ τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ, μιὰ ιδιότητα, ἢ ὁποῖα φρονεῖται ὅτι εἶναι τὸ ἀνώτερο θεϊκὸ γνῶρισμα. "Ὅλες οἱ ἄλλες ιδιότητες εἶναι ὑποδεέστερες αὐτῆς. "Ἄν ὁ ἄνθρωπος ἦταν ἀνίκανος νὰ διακρίνει μεταξὺ τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ, τότε θὰ ἦταν ἀνίκανος νὰ πράξει ὅ,τιδήποτε ἄξιο λόγου. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖο ἔχει σημασία καὶ εἶναι ἀνεκτίμητο, εἶναι ἐκεῖνο πού γίνεται σκοπίμως καὶ μὲ πλήρη συνείδηση. Ἐκεῖνο πού γίνεται ἄσκοπα καὶ ἀσυνείδητα δὲν ἔχει καμιά ἠθικὴ ἀξία. "Ἄν ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἀνίκανος νὰ κάνει τὴ διάκριση μεταξὺ τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ, τότε δὲν εἶναι ἓνα ἠθικὸ ὑποκείμενο, διότι δὲν δύναται νὰ διαλέξει τὸ καλὸ καὶ νὰ ἀπορρίψει τὸ κακό. Στερεῖται, λοιπόν, ὁ Θεὸς ἀπ' αὐτὰ τὰ ἠθικὰ χαρίσματα, σύμφωνα μὲ τοὺς

Ἐβραίους καὶ τοὺς Χριστιανοὺς σοφοὺς; Δὲν γνωρίζει ὁ Θεὸς ἐκεῖνο πού εἶναι καλὸ καὶ ἐκεῖνο πού εἶναι κακὸ; Ἄν δὲν τὰ γνωρίζει, τότε γιατί στέλνει τοὺς Προφῆτες καὶ ποῖό εἶναι ἐκεῖνο πού προσπαθεῖ νὰ διδάξει μέσω αὐτῶν; Δὲν εἶναι ἡ πρόθεση τοῦ Θεοῦ νὰ ἀναστηλώσει ἐκεῖνο πού εἶναι καλὸ καὶ νὰ ἐξαφανίσει ἐκεῖνο πού εἶναι κακὸ; Ἄν γιὰ μιὰ στιγμή παραβλέψουμε ὅτι ὁ κυριώτερος λόγος γιὰ τὸν ὁποῖο πλάστηκε ὁ ἄνθρωπος εἶναι νὰ ξεχωρίζει μεταξὺ τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ καὶ ἂν ποῦμε ὅτι ἡ γνώση αὐτῆ του ἔχει ἀπαγορευτεῖ, τότε ποῖός ἦταν ὁ προορισμὸς γιὰ τὸν ὁποῖο πλάστηκε; Ἄν ὁ ἄνθρωπος δὲν μπορούσέ νὰ γνωρίζει τὸ καλὸ καὶ τὸ κακὸ, τότε πῶς θὰ ἦταν δυνατὸ νὰ λεχθεῖ ὅτι πλάστηκε σύμφωνα μὲ τὴν εἰκόνα καὶ τὴν ὁμοιότητα τοῦ Θεοῦ; Χωρὶς τὴν ἐπίγνωση τῶν ἠθικῶν ἀξιῶν καὶ ἠθικῶν διακρίσεων, ὁ ἄνθρωπος δὲν θὰ μπορούσε νὰ ἔχει καμιὰ ὁμοιότητα μὲ τὸ Θεό. Ἄν ὁ ἄνθρωπος πλάστηκε σύμφωνα μὲ τὴν εἰκόνα τοῦ Θεοῦ, τότε θὰ ἦταν σφάλμα νὰ σκεφτεῖ κανεὶς ὅτι τοῦ εἶχε ἀπαγορευτεῖ νὰ πλησιάσει τὸ δένδρο τῆς γνώσης τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ. Ἄν δὲ τοῦ εἶχε ἀπαγορευτεῖ νὰ πλησιάσει τὸ δένδρο τῆς γνώσης τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ, τότε εἶναι σφάλμα νὰ πεῖ κανεὶς ὅτι ὁ Θεὸς ἔπλασε τὸν ἄνθρωπο σύμφωνα μὲ τὴν εἰκόνα Του.

(2) Στὴ Γένεση, Κεφάλαιο Β:17, διαβάζουμε:

Ἄπο δὲ τοῦ ξύλου τῆς γνώσεως τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ δὲν θέλεις φάγει ἀπ' αὐτοῦ, διότι καθ' ἡν ἡμέραν φάγεις αὐτοῦ, θέλεις ἐξάπαντος ἀποθάνει.

Στὴ Γένεση, Κεφάλαιο Β:9, διαβάζουμε:

Καὶ Κύριος ὁ Θεὸς ἔκαμνε νὰ θλαστήσει ἐκ τῆς γῆς πᾶν δένδρον ὠραῖον εἰς τὴν ὄρασιν καὶ καλὸν εἰς τὴν γεῦσιν· καὶ τὸ ξύλον τῆς ζωῆς ἐν μέσῳ τοῦ παραδείσου καὶ τὸ ξύλον τῆς γνώσεως τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ.

Αὐτὸς ὁ στίχος μπορεῖ νὰ σημαίνει μόνο ἓνα ἀπὸ τὰ δύο πράγματα. Εἴτε ὅτι ὑπῆρχε ἓνα δένδρο, τὸ ὁποῖο ἦταν ἱκανὸ νὰ δώσει τὴ ζωὴ, καθὼς καὶ τὴ γνώση τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ, ἢ ὅτι ὑπῆρχαν δυὸ δένδρα, τὸ ἓνα ἀπὸ τὰ ὁποῖα εἶχε τὴ δύναμη νὰ δώσει τὴ ζωὴ καὶ τὸ ἄλλο τὴ

γνώση του καλού και του κακού. "Αν σύμφωνα με το στίχο, δὲν ὑπῆρχε παρὰ μόνο ἓνα δένδρο, τότε τὸ Κεφάλαιο Β:17 τῆς Γένεσης ἀποδείχεται ἀναληθές, γιατί ὁ στίχος 9 ἀποδίδει στοῦ δένδρου δυνάμεις πού δίνουν ζωὴ καὶ ὄχι ἰδιότητες πού φέρνουν τὸ θάνατο. "Αν σύμφωνα με τὸ Κεφάλαιο Β:9 τῆς Γένεσης, ὑπῆρχαν δυὸ δένδρα καὶ ὄχι μόνο ἓνα, τότε αὐτοὶ οἱ δυὸ στίχοι εἶναι ἀντιφατικοί. "Αν ὁ Ἄδὰμ εἶχε γευτεῖ ἀπὸ τὸ δένδρο τῆς γνώσης τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ, τότε ὁ θάνατος δὲν ἦταν ἀναπόφευκτος, γιατί μποροῦσε νὰ εἶχε γευτεῖ καὶ ἀπὸ τὸ δένδρο πού δίνει ζωή. Στὴν πραγματικότητα καὶ σύμφωνα με τὴ Βίβλο, ὅταν ὁ Ἄδὰμ ἔφαγε ἀπὸ τὸ δένδρο τῆς γνώσης, θὰ μπορούσε νὰ εἶχε φάει καὶ ἀπὸ τὸ δένδρο πού δίνει ζωή. "Αν τὸ ἀποτέλεσμα τῆς κατανάλωσης τοῦ καρποῦ ἑνὸς δένδρου ἦταν ὁ θέβαιος θάνατος, τὸ ἀποτέλεσμα τῆς κατανάλωσης τοῦ καρποῦ τοῦ ἄλλου δένδρου ἦταν ἡ αἰώνια ζωή. Ἡ θέση στὴν ὁποία θρέθηκε ὁ Ἄδὰμ εἶναι δυσνόητη· τὸ ἓνα δένδρο τοῦ ἐξασφάλιζε τὴν αἰώνια ζωὴ καὶ τὸ ἄλλο τὸ θάνατο. Ἀπὸ τὴ Βίβλο γνωρίζουμε ὅτι ὁ Ἄδὰμ καὶ ἡ σύζυγός του ἔφαγαν ἀπὸ τὸν καρπὸ τοῦ δένδρου τῆς ζωῆς καὶ διαβάζουμε: Γένεση, Κεφάλαιο Γ:2-3.

Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς τὸν ὄφιν. Ἄπὸ τοῦ καρποῦ τῶν δένδρων τοῦ παραδείσου δυνάμεθα νὰ φάγωμεν· ἀπὸ δὲ τοῦ καρποῦ τοῦ δένδρου, τὸ ὁποῖον εἶναι ἐν μέσῳ τοῦ παραδείσου, εἶπεν ὁ Θεός: Μὴ φάγητε ἀπ' αὐτοῦ, μηδὲ ἐγγίσητε αὐτὸν διὰ νὰ μὴ ἀποθάνητε.

Ἄπ' αὐτοὺς τοὺς στίχους φαίνεται ὅτι ὁ Ἄδὰμ καὶ ἡ γυναίκα του ἔτρωγαν ἀπὸ τοὺς καρποὺς ὄλων τῶν δένδρων, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν καρπὸ τοῦ δένδρου τῆς γνώσης. "Αν αὕτη ἡ ἀναφορὰ τῆς Βίβλου εἶναι ἀληθής, τότε ὁ Ἄδὰμ καὶ ἡ γυναίκα του πρέπει νὰ εἶχαν φάει τὸν καρπὸ τοῦ δένδρου τῆς αἰώνιας ζωῆς καὶ ἂν τὸν ἔφαγαν, πῶς εἶναι δυνατὸ νὰ πεθάνουν; Ἐν τούτοις, διαβάζουμε στοῦ Κεφάλαιο Γ:22 τῆς Γένεσης:

Καὶ εἶπε Κύριος ὁ Θεός. Ἴδου ἔγινεν ὁ Ἄδὰμ ὡς ἐξ ἡμῶν, εἰς τὸ γινώσκειν τὸ καλὸν καὶ τὸ κακόν· καὶ τώρα μήπως ἐκτείνῃ τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ λάθῃ καὶ ἀπὸ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς, καὶ φάγῃ καὶ ζῆσῃ αἰώνιος.

Αυτός ο στίχος δείχνει ότι ο Ἀδάμ δεν είχε γευτεί καθόλου τὸν καρπὸ τοῦ δένδρου τῆς ζωῆς καὶ μᾶς εἶναι ἀδύνατο νὰ διαπιστώσουμε ποιὸς ἀπὸ τοὺς στίχους εἶναι ὁ σωστός. Ἐκεῖνος πού λέει ὅτι ὁ Ἀδάμ δεν ἔφαγε ἀπὸ τὸ δένδρο τῆς ζωῆς ἢ ἐκεῖνος στὸν ὁποῖο ἢ γυναίκα τοῦ Ἀδάμ ἀναφέρεται νὰ λέει ὅτι εἶχαν φάει καρποὺς ἀπὸ ὅλα τὰ δένδρα πού ὑπῆρχαν στὸν κῆπο ἐκτὸς ἀπὸ τὸν καρπὸ τοῦ δένδρου τῆς γνώσης. Ἐπίσης, δεν μπορούμε νὰ ξέρουμε, ἂν ἡ συνέπεια τῆς κατανάλωσης τοῦ καρποῦ τοῦ δένδρου τῆς γνώσης ἦταν βέβαιος θάνατος, ἢ ἂν ἡ συνέπεια τῆς κατανάλωσης τοῦ καρποῦ τοῦ δένδρου τῆς ζωῆς ἐξασφάλιζε τὴν αἰώνια ζωή.

“Ὅλες αὐτὲς οἱ δηλώσεις εἶναι ἀντιφατικές καὶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ δεν μπορεί νὰ περιέχει τέτοιες ἀντιφάσεις. Εἶναι βέβαιο ὅτι αὐτὲς οἱ ἀναφορὲς προστέθηκαν στὴ Βίβλο ἀπὸ τοὺς γραφεῖς πού εἶχαν ἀντίθετες γνώμες. “Ἐνα βιβλίον πού περιέχει τέτοιου εἴδους ἀντιφάσεις δεν θὰ ἦταν δυνατὸ ν’ ἀποδοθεῖ σ’ ἕναν ἄνθρωπο μὲ κοινὴ νοημοσύνη, πόσο μᾶλλον στὸ Θεό. Ὁ Μωυσῆς, παρ’ ὅλα αὐτά, ἦταν ἕνας σεβαστὸς Προφήτης τοῦ Κυρίου καὶ τὸ Τορὰ ἦταν, χωρὶς ἀμφιβολία, μιὰ ἀποκάλυψη τοῦ Θεοῦ, τὴν ὁποία ἐκεῖνος ἔλαθε. Γι’ αὐτὸ, πρέπει νὰ συμπεράνουμε ὅτι αὐτὲς οἱ ἀντιφάσεις προστέθηκαν ἀργότερα. Ὁ Θεὸς καὶ ὁ Μωυσῆς δεν εἶναι ὑπεύθυνοι γι’ αὐτὲς. Πρέπει, ὅμως, νὰ ποῦμε ὅτι ὅταν ὁ Κύριος ἀποφάσισε νὰ ἀντικαταστήσει τὴ Βίβλο μ’ ἕνα ἀνεκτίμητης ἀξίας Βιβλίον, ἔπαψε νὰ ὑποστηρίζει τὴ Βίβλο καὶ τότε αὐτὴ ἔγινε ἔρμαιο τῶν ἀνθρώπινων παρεμβάσεων καὶ τῆς φθορᾶς τοῦ χρόνου.

(3) Στὴ Γένεση ΚΒ:14 διαβάζουμε:

Καὶ ἐκάλεσεν ὁ Ἀβραάμ τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκεῖνου Ἰεοθά-ιρέ· ὡς λέγεται καὶ τὴν σήμερον. Ἐν τῷ ὄρει ὁ Κύριος θέλει ἐμφανισθῆ.

Στὴν Ἔξοδο, ΣΤ:2-3, ὅμως, διαβάζουμε:

Ὁ Θεὸς ἐλάλησεν ἔτι πρὸς τὸν Μωυσῆν καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν. Ἐγὼ εἶμαι ὁ Κύριος· καὶ ἐφάνην εἰς τὸν Ἀβραάμ, εἰς τὸν Ἰσαὰκ καὶ εἰς τὸν Ἰακώβ, μὲ τὸ ὄνομα Θεὸς Παντοκράτωρ· δεν ἐγνωρίσθην ὅμως εἰς αὐτοὺς μὲ τὸ ὄνομά μου Ἰεοθά.

Ἡ ἀντίφαση στὰ δυὸ αὐτὰ ἀποσπάσματα εἶναι φανερή. Τὸ ἀπόσπασμα τῆς Ἐξόδου λέει ὅτι τὸ ὄνομα Ἰεοθά ἀποκαλύφθηκε πρῶτα στὸ Μωυσῆ. Πρὶν ἀπὸ τὴν ἐποχὴ του, τὸ ὄνομα αὐτὸ δὲν εἶχε ἀποκαλυφθεῖ σὲ κανένα Προφήτη, οὔτε στὸν Ἀβραάμ, τὸν Ἰσαάκ ἢ τὸν Ἰακώβ. Τὰ ἀποσπάσματα τῆς Γένεσης, ὅμως, λένε ὅτι αὐτὸ τὸ ὄνομα εἶχε ἀποκαλυφθεῖ ἀκόμα καὶ στὸν Ἀβραάμ καὶ ὅτι αὐτὸς ἔδωσε τὴν ὀνομασία Ἰεοθά-ιρὲ σ' ἓνα θουνό.

(4) Μὲ τὸν ἴδιο τρόπο στοὺς Ἀριθμοὺς Κεφάλαιο ΛΓ:38, ἔχουμε:

Καὶ ἀνέβη Ἀαρὼν ὁ ἱερεὺς διὰ προσταγῆς τοῦ Κυρίου εἰς τὸ ὄρος Ὠρ καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ τὸ τεσσαρακοστὸν ἔτος τῆς ἐξόδου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου, τὸν πέμπτον μῆνα, τὴν πρώτην τοῦ μηνός.

Στὸ Δευτερονόμιον ὅμως Ι:6, διαβάζουμε:

Καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐσηκώθησαν ἀπὸ Βηρώθ-θενε-ιακὰν εἰς Μοσερά. Ἐκεῖ ἀπέθανεν ὁ Ἀαρὼν καὶ ἐκεῖ ἐτάφη καὶ ἱεράτωσεν Ἐλεάζαρ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

Εἶναι φανερὸ ὅτι ἓνας ἄνθρωπος δὲν εἶναι δυνατὸ νὰ πεθάνει σὲ δυὸ διαφορετικοὺς τόπους. Δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι αὐτὰ τὰ δυὸ ἀποσπάσματα γράφηκαν στὴ Βίβλο ἀπὸ δυὸ διαφορετικοὺς γραφεῖς, οἱ ὁποῖοι πρόσθεσαν σ' αὐτὸ τὶς δικές τους θεωρίες καὶ τὶς παρουσίασαν σὰν λόγος τοῦ Θεοῦ.

(5) Στὸ Βασιλείων Α' ΙΣΤ:10-13 διαβάζουμε ὅτι ὁ Δαυὶδ ἦταν ὁ ὄγδοος γυιὸς τοῦ Ἰεσσαί.

Καὶ διεβίβασεν ὁ Ἰεσσαί ἑπτὰ ἐκ τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ Σαμουὴλ. Καὶ εἶπεν ὁ Σαμουὴλ πρὸς τὸν Ἰεσσαί: Ὁ Κύριος δὲν ἐξέλεξε τούτους. Καὶ εἶπεν ὁ Σαμουὴλ πρὸς τὸν Ἰεσσαί: Ἐτελείωσαν τὰ παιδιά; Καὶ εἶπε: Μένει ἔτι ὁ νεώτερος· καὶ ἰδοῦ, ποιμαίνει τὰ πρόβατα. Καὶ εἶπεν ὁ Σαμουὴλ πρὸς τὸν Ἰεσσαί: Πέμψον καὶ φέρε αὐτόν· διότι δὲν θέλομεν καθῆσαι εἰς τὴν τράπεζαν, ἕως οὗ ἔλθῃ ἐνταῦθα. Καὶ ἔστειλε καὶ ἔφερον αὐτόν. Ἦτο δὲ ξανθὸς καὶ εὐόφθαλμος καὶ ὠραῖος τὴν ὄψιν. Καὶ εἶπεν

ὁ Κύριος: Σηκώθητι χρίσον αὐτόν· διότι οὗτος εἶναι. Τότε ἔλαθεν ὁ Σαμουὴλ τὸ κέρασ τοῦ ἐλαίου καὶ ἔχρισεν αὐτόν ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ· καὶ ἐπλήθη Πνεῦμα Κυρίου ἐπὶ τὸν Δαυὶδ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ ἐφεξῆς. Σηκωθείς δὲ ὁ Σαμουὴλ, ἀπῆλθε εἰς Βαμὰ.

Στὰ Παραλειπόμενα Α΄ Κεφ. Β:13-15 ὁμοῦς διαθάζουμε ὅτι ὁ Δαυὶδ ἦταν ὁ ἔβδομος γιὸς τοῦ Ἰεσσαί.

Καὶ Ἰεσσαί ἐγέννησεν Ἐλιάθ τὸν πρωτότοκον αὐτοῦ καὶ Ἀθιναδάθ τὸν δεύτερον καὶ Σάμμα τὸν τρίτον, Ναθαναήλ τὸν τέταρτον, Ραδδαὶ τὸν πέμπτον, Ὅσεμ τὸν ἕκτον, Δαυὶδ τὸν ἔβδομον.

Αὕτῃ ἡ ἀντίφαση ἐπίσης ἀποδεικνύει ὅτι ἱστοριογράφοι μὲ διαφορετικὰ γνώμες πρόσθεσαν τὶς θεωρίες τοὺς στὴ Βίβλο, ἔτσι ὥστε ἡ Βίβλος, ὅπως τὴν ξέρουμε σήμερα, δὲν μπορεῖ πιά νὰ θεωρηθεῖ ὅτι εἶναι Βιβλίον τοῦ Θεοῦ, πού ἔχει διασωθεῖ σὲ γνήσια κατάσταση.

(6) Στὸ Βασιλείων Β΄ Κεφ. ΣΤ:23 διαθάζουμε:

Διὰ τοῦτο ἡ Μιχάλ, ἡ θυγάτηρ τοῦ Σαούλ, δὲν ἐγέννησεν τέκνον ἕως τῆς ἡμέρας τοῦ θανάτου αὐτῆς.

Στὸ Βασιλείων Β΄ Κεφ. ΚΑ:8 ὁμοῦς διαθάζουμε:

... καὶ τοὺς πέντε υἱοὺς τῆς Μιχάλ, θυγατρὸς τοῦ Σαούλ, τοὺς ὁποίους ἐγέννησεν εἰς τὸν Ἀδριήλ, υἱὸν τοῦ Βαρζελλὶ τοῦ Μεωλαθίτου.

Τὸ ἴδιο βιβλίον λέει ὅτι ἡ Μιχάλ ἦταν ἄτεκνη, σ' ἓνα σημεῖο, καὶ ὅτι ἦταν μητέρα πέντε παιδιῶν, σὲ ἄλλο.

(7) Μὲ τὸν ἴδιο τρόπο στὰ Παραλειπόμενα Β΄ Κεφ. ΚΑ:19-22 διαθάζουμε ὅτι ὁ βασιλεὺς Ὀχοζίας ἀνέβηκε στὸ θρόνον, ὅταν ἦταν 32 ἐτῶν, ὅτι βασιλεύει ἐπὶ 8 χρόνια, ὅτι ἐκθρονίστηκε καὶ ὅτι παρέμεινε ἐκθρονισμένος δυὸ χρόνια καὶ μετὰ πέθανε ἀπὸ μιὰ φοβερὴ ἀρρώστεια, δηλαδὴ ἔζησε συνολικὰ 42 χρόνια. Στὸ ἴδιο, ὁμοῦς, βιβλίον διαθάζουμε Κεφ. ΚΒ:1-2:

Καὶ ἔκαμνον οἱ κάτοικοι τῆς Ἱερουσαλήμ ἀντ' αὐτοῦ

βασίλεα Όχοζίαν τὸν νεώτερον αὐτοῦ υἱόν, διότι πάντας τοὺς πρεσβυτέρους ἐθανάτωσαν τὰ τάγματα τὰ ἐπελθόντα μετὰ τῶν Ἀράβων εἰς τὸ στρατόπεδον. Καὶ ἐβασίλευσεν Όχοζίας ὁ υἱὸς τοῦ Ἰωράμ βασιλέως τοῦ Ἰούδα. Τεσσαράκοντα δύο ἐτῶν ἡλικίας ἦτο ὁ Όχοζίας ὅτε ἐβασίλευσεν, ἐβασίλευσε δὲ ἐν ἔτος ἐν Ἱερουσαλήμ.

Τὸ πρῶτο ἀπόσπασμα μᾶς λέει καθαρά ὅτι ὁ Ἰεωράμ ἦταν 42 ἐτῶν, ὅταν πέθανε. Τὸ δεύτερο ἀπόσπασμα, ὅμως, ἰσχυρίζεται ὅτι ὁ νεώτερος γιὸς τοῦ Ἰωράμ, ὁ Όχοζίας, ἦταν ἐπίσης 42 ἐτῶν, ὅταν ἀνέβηκε στὸ θρόνο μετὰ τὸ θάνατο τοῦ πατέρα του. Εἶχαν, λοιπόν, πατέρας καὶ γιὸς τὴν ἴδια ἡλικία καὶ ἦταν τὰ ἄλλα παιδιὰ τοῦ Ἰωράμ, τὰ ὁποῖα σκοτώθηκαν σὲ μάχη ἀπὸ τοὺς Ἀραβες, μεγαλύτερα ἀπὸ τὸν πατέρα τους; Εἶναι δυνατὸν ἕνας λογικὸς ἄνθρωπος νὰ κάνει τέτοιες ἀντιφατικὲς δηλώσεις; Ὁ πατέρας πεθαίνει στὸ τεσσαρακοστὸ δεύτερο ἔτος τῆς ἡλικίας του καὶ ὁ νεώτερος γιὸς του, ὁ ὁποῖος ἔχει τὴν ἴδια ἡλικία, γίνεται βασιλιάς μετὰ ἀπὸ αὐτόν. Τέτοιες διατυπώσεις δὲν μποροῦν νὰ γίνουν οὔτε σ' ἕνα κοινὸ βιβλίον, πόσο μάλλον σ' ἕνα βιβλίον, τὸ ὁποῖο ἀποκαλύφθηκε ἀπὸ τὸ Θεό. Δὲν ὑπάρχει ἀμφισβόλια, ὅτι αὐτὲς οἱ ἀντιφάσεις δὲν ὑπῆρχαν στὴν πρωταρχικὴ ἀποκάλυψη καὶ ὅτι δὲν ἀποτελοῦσαν μέρος τῶν ἐκφράσεων τῶν Προφητῶν. Ἐφ' ὅσον πρόκειται γιὰ ἀντιφάσεις, δὲν μποροῦμε νὰ τὶς ἀποδώσουμε σ' ἕνα μοναδικὸ συγγραφέα. Πρέπει νὰ συμπεράνουμε, ὅτι πολλοὶ γραφεῖς ἔγραψαν τὶς ἰδέες τους στὸ Βιβλίον τοῦ Θεοῦ, πιστεύοντας ὅτι αὐτὰ θὰ περνοῦσαν γιὰ ἀποκαλύψεις. Ἐνας συγγραφέας πίστευε ὅτι ὁ Ἰωράμ ἦταν 42 ἐτῶν, ὅταν πέθανε· ἔτσι ἔγραφε σύμφωνα μὲ τὸ τί πίστευε. Ἐνας ἄλλος πίστευε ὅτι ὁ Ἰωράμ ἦταν 100 ἐτῶν, ὅταν πέθανε καὶ ὅτι ἐκείνη τὴν ἐποχὴ ὁ νεώτερος γιὸς του ἦταν 42 ἐτῶν. Ἐτσι, ἔγραφε ἀνάλογα. Αὐτὲς οἱ ἀναφορὲς εἶναι ἀντιφατικὲς. Ὁφείλουμε νὰ ἀναγνωρίσουμε ὅτι ὁ συγγραφέας ποὺ πίστευε ὅτι ὁ Ἰωράμ πέθανε στὰ 42 τοῦ χρόνια δὲν μπορεῖ νὰ πίστευε ὅτι καὶ ὁ γιὸς του ὁ Όχοζίας ἦταν ἐπίσης 42 ἐτῶν τὴν ἐποχὴ τοῦ θανάτου τοῦ πατέρα του, ἀλλὰ μόνο 14 ἢ 15. Πρέπει ν' ἀναγνωρίσουμε, ἐπίσης, ὅτι ὁ συγγραφέας, ὁ ὁποῖος πίστευε ὅτι ὁ Όχοζίας ἦταν 42 ἐτῶν, ὅταν ἀνέβηκε στὸ θρόνο, δὲν πίστευε ὅτι καὶ ὁ πατέρας θὰ μποροῦσε νὰ εἶναι 42 ἐτῶν συγχρόνως. Τὸ ἐρώτημα παραμένει, ποῖο

είναι τὸ πνευματικὸ ὄφελος, πὺ μπορεῖ νὰ προκύψει ἀπὸ ἓνα τέτοιο βιβλίον; Ποιὰ ἢ πίστη ἢ ἡ ἐμπιστοσύνη, τὴν ὁποία μπορεῖ νὰ ἐμπνεύσει στοὺς ἀναγνῶστες του; Ἐάν εἶχε γίνεαι κάποιος ἰσχυρισμὸς ὅτι τὸ Τοῦρὰ εἶναι μιὰ περισυλλογὴ διατυπώσεων, πὺ ἔγιναν ἀπὸ ἑκατοντάδες χιλιάδες Ἑβραῖοι συγγραφεῖς, τότε τὸ βιβλίον θὰ εἶχε κάποια ἀξία. Βλέπουμε, ὅμως, ὅτι ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος αὐτὸ τὸ βιβλίον προβάλλεται σὰν λόγος τοῦ Θεοῦ, στὴν κυριολεξία του, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο περιέχει χιλιάδες ἀντιφάσεις. Αὐτὸς ὁ ὑπερβολικὸς ἰσχυρισμὸς ὑπὲρ τῆς Βίβλου μειώνει τὴν ἀξία, πὺ θὰ εἶχε, ἂν δὲν εἶχαν γίνεαι τέτοιοι ἰσχυρισμοί. Αὐτὸ τὸ βιβλίον δὲν μπορεῖ νὰ χρησιμοποιοθεῖ σὰν καθοδηγητικὸ βιβλίον καὶ ποιὸς εἶναι ἐκεῖνος πὺ μπορεῖ νὰ πεῖ, ὅτι μετὰ ἀπὸ ἓνα τέτοιο βιβλίον δὲν μᾶς χρειάζοταν ἓνα ἄλλο;

Ἡ Διδασκαλία τῆς Βαναυσότητος στὴν Παλαιὰ Διαθήκη

Δὲν ὑπάρχουν μόνο ἀντιλογίες· βλέπουμε, ἐπίσης, ὅτι καμιά φορὰ ἢ πιὸ θάναυση διδασκαλία ἀποδίδεται στὴ Βίβλο. Μιὰ διδασκαλία, ἢ ὁποία δὲν μπορεῖ ν' ἀποδοθεῖ σὲ ἓνα Γενναϊδῶρο καὶ Εὐσπλαχνικὸ Θεό.

(1) Στὴν Ἔξοδο, Κεφ. ΚΑ':20-21, διαθάζουμε:

Καὶ ἔάν τις πατάξη τὸν δοῦλον αὐτοῦ ἢ τὴν δούλην αὐτοῦ μὲ ράβδον, καὶ ἀποθάνῃ ὑπὸ τὰς χεῖρας αὐτοῦ, θέλει ἐξάπαντος τιμωρηθῆ. Ἐάν ὅμως ζήση μίαν ἡμέραν ἢ δύο, δὲν θέλει τιμωρηθῆ· διότι εἶναι ἀργύριον αὐτοῦ.

Πόσο αὐστηρὴ εἶναι αὐτὴ ἡ διδασκαλία, πὺ ἀφορᾷ τοὺς σκλάβους. Ἐνας θάρβαρος ἄνθρωπος δέρνει ἀμειλικτα τὸ σκλάβο του ἢ τὴ σκλάβο του καὶ τὸ θῦμα του πεθαίνει μετὰ ἀπὸ μιὰ ἢ δυὸ μέρες. Ἐν τούτοις, ἢ Βίβλος δὲν ἀπονέμει τιμωρία σ' αὐτὸν τὸν ἄκαρδο ἄνθρωπο, γιατί οἱ σκλάβοι καὶ οἱ σκλάβες εἶναι κτῆμα τοῦ κυρίου τους. Εἶναι δυνατὸ νὰ δικαιωθεῖ μιὰ τέτοια διδασκαλία; Δὲν θὰ ἔπρεπε αὐτὴ νὰ ἀντικατασταθεῖ μὲ μιὰ διδασκαλία, πὺ θὰ καταργοῦσε τὴ δουλεία καὶ θὰ ἀπαγόρευε στοὺς ἀφέντες τῶν σκλάβων νὰ τοὺς φέρονται θάναυση; Αὐτὴ τὴ διδασκαλία προσφέρει τὸ Ἰσλάμ. Τὸ Ἰσλάμ, ὄχι μόνο θέσπισε

νόμους ὑπὲρ τῆς κατάργησης τῆς δουλείας, ἀλλὰ καὶ θέσπισε μέτρο, σύμφωνα μὲ τὸ ὁποῖο οἱ σκλάβοι καὶ οἱ δούλες γυναῖκες πού δὲν μπόρεσαν ν' ἀποκτήσουν τὴν ἐλευθερία τους, δὲν ἔπρεπε νὰ ἔχουν σκληρὴ μεταχείριση. Κάποτε ὁ Ἄμπου Μασ'ούντ Ἄνσάρι ἔδερνε ἕνα σκλάβο του. Ἀπὸ πίσω του ἄκουσε μιὰ φωνὴ νὰ τοῦ λέει: «Ἄμπου Μασ'ούντ, ἡ ἐξουσία πού ἔχει ὁ Θεὸς πάνω σὲ σένα εἶναι πολὺ μεγαλύτερη ἀπὸ ἐκείνη πού ἐσύ ἔχεις πάνω σ' αὐτὸν τὸ σκλάβο». Ὁ Ἄμπου Μασ'ούντ γύρισε καὶ εἶδε νὰ τὸν πλησιάζει ὁ Ἱερὸς Προφήτης. Τὸ μαστίγιο ἔπεσε ἀπὸ τὰ χέρια του καὶ εἶπε: «Προφήτη τοῦ Θεοῦ, δίνω στὸ σκλάβο αὐτὸν τὴν ἐλευθερία του στὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ». Καὶ ὁ Προφήτης ἀπάντησε: «Ἄν δὲν τὸν ἐλευθέρωνες, τὰ πυρὰ τῆς Κόλασης θὰ ἔκαιγαν τὸ πρόσωπό σου». (Μουσουλμᾶνοι: Κιτάμπ ἄλ-Ἰμάν). Κάποιος ἄλλος Σύντροφος τοῦ Ἱεροῦ Προφήτη λέει: «Ἡμασταν ἑπτὰ ἀδελφία καὶ εἶχαμε μιὰ δούλη. Ὁ νεώτερος ἀπὸ μᾶς τῆς ἔδωσε ἕνα χαστούκι στὸ πρόσωπο. Ὅταν ὁ Ἱερὸς Προφήτης τὸ ἔμαθε, πρόσταξε νὰ ἀφεθεῖ ἡ δούλη αὐτὴ ἐλεύθερη, γιατί, εἶπε, ἕνας ἀφέντης πού χτυπᾷ τὸ σκλάβο του, δὲν εἶναι ἄξιος νὰ ἔχει σκλάβους». (Μπουχάρι: Κιτάμπ ἄλ-Ἰτκ).

Ὁ Ἱερὸς Προφήτης πρόσφερε τὸν ἑαυτὸ του σὰν παράδειγμα στὸ θέμα αὐτό. Ὅταν παντρεύτηκε γιὰ πρώτη φορά, ἡ γυναῖκα του ἡ Χαντίτζα, τοῦ μεταβίβασε ὅλη τῆς τὴν περιουσία, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν σκλάβων τῆς. Ὁ Ἱερὸς Προφήτης δήλωσε, ὅτι δὲν μπορούσε νὰ κρατήσῃ σκλάβο του ἕνα ἀνθρώπινο ὄν καί, ἀφοῦ τὸ εἶπε, ἀπελευθέρωσε ὅλους τοὺς σκλάβους, πού εἶχε λάθει σὰν δῶρο ἀπὸ τῆς γυναῖκα του καὶ στὸ διάστημα τοῦ ὑπόλοιπου βίου του ποτὲ δὲν δέχτηκε νὰ ἔχει οὔτε ἕνα σκλάβο.

(2) Στὸ Λευιτικὸν Κ:27 διαβάζουμε:

Καὶ ἀνὴρ καὶ γυνή, ἥτις ἔχει πνεῦμα μαντείας ἢ εἶναι ἑπακιδός, ἐξάπαντος θέλει θανατωθεῖ, μὲ λίθους θέλουσι λιθοβολήσῃ αὐτούς· τὸ αἶμα θέλει εἶσθαι ἐπ' αὐτούς.

Παρόμοια στὴν Ἑξοδο ΚΒ:18 διαβάζουμε:

Μάγισσαν δὲν θέλεις ἀφίσει νὰ ζῆ.

Πόσο παράλογη εἶναι αὐτὴ ἡ διδασκαλία καὶ πόσο ἄδι-

κο είναι, ἂν ἡ λέξη μαγεία σ' αὐτὸ τὸ κείμενο σημαίνει ἀπλῶς τὰ τεχνάσματα ποὺ χρησιμοποιεῖ μιὰ τάξη ἐπαγγελματιῶν ψυχαγωγῶν! Θὰ ἔπρεπε νὰ τὸ χαρακτηρίσουμε σὰν μιὰ ἀθῶα ἐνασχόληση. Στὴν πολυάσχολη καὶ γεμάτη ἄγχος ζωὴ ποὺ συχνὰ κάνουν οἱ ἄνθρωποι, τὸ κέφι καὶ ἡ διασκέδαση προσφέρουν μιὰ εὐπρόσδεκτη ἀνάπαυλα. Σὲ τέτοιες στιγμές, οἱ ἐπαγγελματίες γελωτοποιοὶ ἀποστρέφουν τὴν προσοχὴ τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ τὶς σοβαρὲς ἀσχολίες τους καὶ τὴν κατευθύνουν στὰ δικά τους κατορθώματα. Τὸ νὰ θεωρεῖ κανεὶς αὐτὴ τὴν ἀθῶα ἐνασχόληση ἄξια ποινῆς θανάτου, εἶναι ὀλότελα ἄδικο. "Ἄν τὰ μάγια καὶ ἡ μαγεία καλοῦν τὸν ἄνθρωπο τοῦ μυστηρίου νὰ μεταβάλλει ἕναν ἄνδρα σὲ ταῦρο καὶ μιὰ γυναῖκα σὲ πτηνὸ, τότε ἡ διδασκαλία αὐτὴ τῆς Βίβλου εἶναι ἀνόητη, ὅσο καὶ ἀπάνθρωπη. Τέτοιοι μάγοι δὲν ἔχουν ὑπάρξει ποτὲ καὶ τὸ νὰ κατηγορηθεῖ ὅποιοσδήποτε γιὰ τέτοιες ἀπίθανες ἱκανότητες καὶ κατόπιν νὰ ἐκδοθεῖ διαταγὴ γιὰ τὸ θάνατό του, εἶναι πέρα γιὰ πέρα ἀπάνθρωπο.

Στὸ Δευτερονόμιο, Κεφ. Ζ:2, διαβάζουμε:

Καὶ ὅταν ὁ Κύριος ὁ Θεός σου παραδώσῃ αὐτοὺς ἔμπροσθέν σου, θέλεις πατάξῃ αὐτούς· κατὰ κράτος θέλεις ἐξολοθρεύσει αὐτούς· δὲν θέλεις κάμῃ συνθήκην μετ' αὐτῶν, οὐδὲ θέλεις δεῖξει ἔλεος πρὸς αὐτούς.

Πόσο ἀπάνθρωπη εἶναι αὐτὴ ἡ διδασκαλία γιὰ ἕναν ἠττημένο ἐχθρό. Ἡ ἐκτέλεση ὅλων τῶν ἐχθρῶν μετὰ τὴν ἦττα, ἡ ἀποφυγὴ διαπραγματεύσεων μαζί τους καὶ ἡ μὴ ἐκδήλωση κάποιας εὐσπλαχνίας ἀπέναντί τους, μπορεῖ νὰ εἶναι συμπεριφορὰ σκληρῶν θνητῶν βασιλέων, δὲν μπορεῖ ὅμως νὰ ἀποδοθεῖ σὲ ἕνα Γενναϊόδωρο καὶ Εὐσπλαχνικὸ Θεό.

Εἶναι βέβαιο ὅτι αὐτὴ ἡ διδασκαλία πρέπει νὰ ἐπινοήθηκε ἀπὸ ἀδιάλλακτους Ἑβραίους, οἱ ὁποῖοι ἔζησαν μετὰ τὸ Μωυσῆ καὶ πρόσθεσαν αὐτὴ τὴ διδασκαλία στὴ Βίβλο, βεβηλώνοντάς τὴν μὲ τὸν τρόπο αὐτό.

Τὰ Παράλογα Διδάγματα τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης

Ἡ Παλαιὰ Διαθήκη περιέχει πολλές παράλογες ἀναφορές.

(1) Στὸ Λευιτικόν, 1Α:6, διαβάζουμε:

Καὶ τὸν λαγῶν, διότι ἀναμασᾶ μὲν, πλὴν δὲν εἶναι δίχηλος· εἶναι ἀκάθαρτος εἰς ἐσᾶς.

Ἐπίσης, στὸ Ἄριθμοι ΚΒ:28 λέγεται ὅτι ὁ ὄνος τοῦ Βαλαάμ τοῦ μίλησε.

Στὴ Γένεση, ΜΣΤ:27, διαβάζουμε ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν Ἰσραηλιτῶν, ὅταν εἰσῆλθαν στὴν Αἴγυπτο, ἦταν ἐξήντα καὶ δέκα, 215 χρόνια ἀργότερα, ὅμως, δηλαδή τὴν ἐποχὴ τοῦ Μωυσῆ, εἶχαν ἀυξηθεῖ σὲ τέτοιο βαθμὸ, ποῦ οἱ ἐνήλικοι ἄνδρες μόνον ἦταν ἐξακόσιες χιλιάδες. Στὴν Ἔξοδο, 1Β:37, γίνεται ἡ ἐξῆς ἀναφορά:

Ἀνεχώρησαν δὲ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ Ράμεση εἰς Σακὸθ, περίπου ἐξακόσιαι χιλιάδες ἄνδρες πεζοὶ ἄνευ τῶν παιδιῶν.

Ἄν λάθουμε ὑπ' ὄψη μας τὸν ἀριθμὸ τῶν ἐνηλίκων ἀρρέων, ὑπολογίζουμε ὅτι ὀλόκληρος ὁ πληθυσμὸς πρέπει νὰ ἀνέρχονταν στὰ δυὸ ἑκατομμύρια πεντακόσιες χιλιάδες περίπου. Αὐτό, ὅμως, θὰ ἦταν μεγάλη ὑπερβολὴ καὶ ἔξω ἀπὸ τὰ λογικὰ ὄρια τῶν πιθανοτήτων. Μέσα σὲ 215 χρόνια μιὰ ομάδα ἐβδομήντα ἀνθρώπων δὲν θὰ μπορούσε νὰ πολλαπλασιασθεῖ τόσο, ὥστε νὰ φτάσει στὰ 2.500.000. Ἐπίσης, καὶ τὰ ἱστορικὰ στοιχεῖα δὲν συμφωνοῦν μ' αὐτοὺς τοὺς ὑπολογισμοὺς. Ὄταν ὁ Μωυσῆς πῆγε ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο στὴν Καναάν καὶ ἔζησε στὴν ἔρημο ἐπὶ 40 χρόνια, αὐτὸ τὸ πλῆθος τῶν 2.500.000 πῶς ἔζησε; Εἶναι δυνατὸ νὰ θρῆκαν ἀρκετὰ τρόφιμα καὶ νερὸ μέσα στὴν ἔρημο γιὰ νὰ ἐπιζήσουν ἐπὶ 40 χρόνια; Εἶναι ἀλήθεια, ὅτι ἡ Βίβλος ἀναφέρει πῶς τοὺς ἐστάλησαν ὀρύκκια καὶ μελίτωμα ἀπὸ τὸν οὐρανὸ. Σύμφωνα μὲ τὴ Βίβλο, ὅμως, κι αὐτὲς οἱ τροφὲς ἀπὸ τὸν οὐρανὸ κατέφθαναν μόνον σποραδικά. Πῶς τράφηκε τότε αὐτὸς ὁ πληθυσμὸς κατὰ τὶς περιόδους ποῦ τὰ τρόφιμα δὲν ἔρχονταν ἀπὸ τὸν οὐρανὸ;

Ἀπὸ τὴ Βίβλο μαθαίνουμε, ἐπίσης, ὅτι οἱ διάφορες φυλὲς ἔπαιρναν νερὸ ἢ καθεμιὰ ἀπὸ μιὰ πηγὴ. Μποροῦμε, ὅμως, νὰ πιστέψουμε ὅτι 2.500.000 ψυχὲς μπορούσαν νὰ θροῦν ἄρκετὸ νερὸ γιὰ τὶς ἀνάγκες τοὺς ἀπὸ λίγες μόνο πηγές; Στὰ μέρη, ἀπὸ τὰ ὁποῖα περάσανε, δὲν ὑπάρχουν ποταμοὶ οὔτε ρυάκια. Ὑπάρχουν πηγές ποῦ καὶ ποῦ, ἀλλὰ μιὰ πηγὴ δὲν εἶναι ἄρκετὴ. Πῶς εἶναι δυνατὸ οἱ πηγές νὰ προσέφεραν ἄρκετὸ νερὸ γιὰ 2.500.000 ἀνθρώπους; Ἐνα βιβλίον ποῦ περιέχει τέτοιους παραλογισμοὺς, δὲν εἶναι δυνατὸ νὰ ἱκανοποιήσει τὴν ἀνθρώπινη νοημοσύνη. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι αὐτὸ ἦταν τὸ βιβλίον τοῦ Θεοῦ, τὸ ὁποῖο γράφηκε ἀπὸ τοὺς Προφῆτες Του. Ἔχασε ὅμως τὸν ἀρχικὸ του χαρακτήρα, γιὰτὶ ἔτυχε κακῆς μεταχείρισης καὶ ἔγινε ἐντελῶς ἀγνώριστο. Τὸ νὰ ἀναγνωρισθεῖ ἕνα βιβλίον, ποῦ ἔχει παραποιηθεῖ σὲ τέτοιο βαθμὸ σὰν Λόγος τοῦ Θεοῦ, εἶναι μιὰ πρόκληση κοροϊδίας κατὰ τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς θρησκείας. Ἦταν, λοιπόν, ἀπαραίτητο, μετὰ ἀπὸ ἕνα τέτοιο βιβλίον, ν' ἀποκτήσουμε ἕνα ἄλλο, τὸ ὁποῖο νὰ εἶναι ἀπαλλαγμένο ἀπὸ τὶς παρεμβάσεις τῶν ἀνθρώπων καὶ τὸ ὁποῖο δὲν κινδυνεύει νὰ ὑποστῇ παράλογες παραποιήσεις. Ὅσο δὲ γιὰ τὸν ἀριθμὸ τῶν Ἰσραηλιτῶν, τὸ Κοράνιον ἔρχεται σὲ βοήθειά μας καὶ μᾶς ἀποκαλύπτει τὴν ἀλήθεια λέγοντας:

Δὲν γνωρίζεις ἐκείνους ποῦ ἐγκατέλειψαν τὰ σπίτια τοὺς φοβούμενοι τὸ θάνατο καὶ ἦταν χιλιάδες (2:244) ;

Κατὰ τὸ Κοράνιον, οἱ Ἰσραηλίτες ποῦ διέφυγαν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο, γιὰτὶ φοβήθηκαν τὸν Φαραῶ, ἀνέρχονταν σὲ μερικὲς χιλιάδες καὶ αὐτὸ φαίνεται νὰ εἶναι ἡ ἀλήθεια, γιὰτὶ οἱ μικρὲς Παλαιστινιακὲς φυλὲς δὲν θὰ μπορούσαν νὰ προκαλοῦν φόβο σὲ 2.500.000 Ἑβραίους. Κάτω ἀπὸ τὶς πρὸ εὐνοϊκὲς συνθήκες, ἡ Παλαιστίνη δὲν εἶχε πληθυσμὸ μεγαλύτερο ἀπὸ δυὸ ἢ τρία ἑκατομμύρια. Ἀκόμα καὶ ὁ πληθυσμὸς τῆς σύγχρονης Παλαιστίνης (1949) εἶναι μετὰξὺ ἑνὸς καὶ ἐνάμισι ἑκατομμυρίου. Οἱ Ἄραβες αἰσθάνονται μεγάλῃ ἀγανάκτηση, ὅταν γίνονται προσπάθειες ν' αὐξηθεῖ ὁ ἀριθμὸς αὐτός. Τὸν παλιὸ καιρὸ, ἡ μεταφορὰ τροφίμων ἦταν ἀδύνατη. Οἱ μεγάλοι πληθυσμοὶ δὲν μπορούσαν νὰ τραφοῦν ἀπὸ τὰ προϊόντα τῆς γῆς, ποῦ ἦταν ἄγονη. Ὁ πληθυσμὸς τῆς Παλαιστίνης δὲν μπορούσε νὰ

ήταν μεγαλύτερος από μερικές χιλιάδες. Στα χρονικά τῶν πολέμων μεταξύ τῶν Ἰσραηλιτῶν καὶ τῶν ἐχθρῶν τους, ὁ ἀριθμὸς τους δὲν ἀνέρχονταν σὲ περισσότερους ἀπὸ μερικές ἑκατοντάδες ἢ μερικές χιλιάδες. Ἐάν ὁ Μωυσῆς ὀδήγησε 2.500.000 Ἰσραηλίτες στὴν Παλαιστίνη, τότε καὶ ἂν ἀκόμα ἐξαιρέσουμε τὴν ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποία ἔζησαν στὴν ἔρημο, ἀκόμα καὶ στὶς ὁμαλὲς περιόδους, δὲν θὰ μπορούσαν νὰ θρεθοῦν ἀρκετὰ τροφίμα γιὰ νὰ θρέψουν ἕνα τόσο μεγάλο ἀριθμὸ ἀνθρώπων. Ὅσο γιὰ τὴν ἀντίσταση ποὺ ἀντιμετώπισε ὁ πληθυσμὸς αὐτὸς στὴν Παλαιστίνη, δὲν χρειάστηκε νὰ γίνεῖ πόλεμος γιὰ νὰ κατασταλεῖ. Ὁ μεγάλος ἀριθμὸς τους καὶ μόνο θὰ ἦταν ἀρκετὸς γιὰ νὰ διωχθοῦν οἱ ἴδιοι οἱ κάτοικοι ἀπὸ τὸν τόπο τους.

(2) Στὴν Ἔξοδο, Κεφ. ΛΒ:1-6, διαβάζουμε:

Καὶ ἰδὼν ὁ λαὸς ὅτι ἐθράδυνεν ὁ Μωυσῆς νὰ καταστῆ ἐκ τοῦ ὄρου, συνήχθη ὁ λαὸς ἐπὶ τὸν Ἄαρὼν καὶ ἔλεγον πρὸς αὐτόν: Σηκώθητι, κάμε εἰς ἡμᾶς θεοὺς, οἵτινες νὰ προπορεύωνται ἡμῶν διότι οὗτος ὁ Μωυσῆς, ὁ ἄνθρωπος ὅστις ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐκ τῆς γῆς Αἰγύπτου, δὲν ἐξεύρομεν τί ἀπέγινεν αὐτός. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἄαρων: Ἀφαιρέσατε τὰ χρυσᾶ ἐνώτια τὰ ὁποῖα εἶναι εἰς τὰ ὦτα τῶν γυναικῶν σας, τῶν υἱῶν σας καὶ τῶν θυγατέρων σας, καὶ φέρετε πρὸς ἐμέ. Καὶ ἀφήρεσε πᾶς ὁ λαὸς τὰ χρυσᾶ ἐνώτια τὰ ὁποῖα ἦσαν εἰς τὰ ὦτα αὐτῶν, καὶ ἔφεραν πρὸς Ἄαρων. Καὶ λαθῶν ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν, διεμόρφωσεν αὐτὸν μὲ ἐργαλεῖον ἐγχαρρακτικὸν καὶ ἔκαμεν αὐτὸ μὸσχον χωνευτόν· οἱ δὲ εἶπον: Οὗτοι εἶναι οἱ θεοὶ σου, Ἰσραήλ, οἵτινες σὲ ἀνεθίβασαν ἐκ γῆς Αἰγύπτου. Καὶ ὅτε εἶδε τοῦτο ὁ Ἄαρων, ὠκοδόμησε θυσιαστήριον ἔμπροσθεν αὐτοῦ καὶ ἐκήρυξεν ὁ Ἄαρων λέγων: Αὐρῖον εἶναι ἑορτὴ εἰς τὸν Κύριον. Καὶ σηκωθέντες ἔνωρίς τὴν ἐπαύριον, προσέφεραν ὀλοκαυτώματα καὶ ἔφεραν εἰρηνικὰς προσφορὰς· καὶ ἐκάθησεν ὁ λαὸς νὰ φάγη καὶ νὰ πιῇ, καὶ ἐσηκώθησαν νὰ παίξωσι.

Εἶναι, ὅμως, ἀκατανόητο ὅτι, ἀφοῦ ἕνας ἄνθρωπος εἶχε ἀκούσει τὴ φωνὴ τοῦ Θεοῦ θὰ μπορούσε ν' ἀποδώσει θεϊκὲς ἰκανότητες σὲ κάποιους ἄλλους θεοὺς. Αὐτὸς ποὺ βλέπει ἕνα ἐλέφαντα, δὲν μπορεί νὰ πεῖ ὅτι

είδε ένα ποντίκι. Αὐτὸς ποὺ βλέπει τὸν ἥλιο, δὲν μπορεῖ νὰ πεῖ ὅτι εἶδε μιὰ φλόγα κεριοῦ. Ἕνας ἄνθρωπος ποὺ βλέπει κάποιον ἄλλον ἄνθρωπο, δὲν μπορεῖ νὰ πεῖ ὅτι εἶδε ἕνα σκουλήκι. Οὔτε λοιπὸν εἶναι δυνατὸ, ἕνας Προφήτης ποὺ εἶδε τὸ Θεὸ καὶ ἄκουσε τὴ φωνή του, νὰ πιστέψει ὅτι ἕνα χρυσὸ μοσχάρι θὰ μπορούσε νὰ εἶναι ὁ Θεός. Οὔτε ἀπὸ ἕναν τρελλὸ δὲν θὰ περιμέναμε τέτοιες δηλώσεις, πόσο μάλλον ἀπὸ ἕναν Προφήτη τοῦ Θεοῦ. Οἱ ἄπλοὶ Ἰσραηλίτες θὰ μπορούσαν νὰ δικαιολογηθοῦν. Αὐτοὶ δὲν εἶχαν δεῖ τὸ Θεό, οὔτε εἶχαν ἀκούσει τὴ φωνή Του. Εἶχαν ἀκούσει μόνο τὸ Μωυσῆ καὶ τὸν Ἄαρὼν νὰ τοὺς προσφωνοῦν καὶ εἶχαν πιστέψει αὐτὰ ποὺ εἶχαν ἀκούσει. Ἔτσι, ἀποδεχθῆκανε ὅλα ὅσα τοὺς εἶπε ὁ Σαμίρι γιὰ τὸ χρυσὸ μοσχάρι. Εἶναι ἀδύνατο, ὅμως, νὰ δικαιολογηθεῖ ὁ Ἄαρὼν. Ἐκεῖνος εἶχε δεῖ τὸ Θεὸ καὶ εἶχε ἀκούσει τὴ φωνή του. Πῶς ἦταν δυνατὸ νὰ παρασυρθεῖ ἀπὸ τὸν Σαμίρι καὶ νὰ πιστέψει ὅτι ἕνα χρυσὸ μοσχάρι, κατασκευασμένο ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ ἀνθρώπου, θὰ μπορούσε νὰ εἶναι ὁ Θεός; Εἶναι δυνατὸ ἕνας Παντογνώστης Θεός, ποὺ γνωρίζει τὰ πιὸ ἀπόκρυφα μυστικὰ τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς, νὰ ἀναθέσει τὴ μεταρρύθμιση τοῦ Ἰσραὴλ σ' ἕναν ἄνθρωπο, ὁ ὁποῖος ἦταν προκαθορισμένος νὰ ἀποδειχθεῖ τόσο ἀνίσχυρος, ὅσο ὁ Ἄαρὼν, σύμφωνα μὲ τὴν ἀφήγηση αὐτή; Ἀκόμα καὶ οἱ ἄπλοὶ ἄρχοντες εἶναι ἱκανοὶ νὰ διαλέξουν καλοὺς στρατηγούς καὶ ἀντιβασιλεῖς καὶ ὅταν τὸ ἐπιτυχάνουν, αὐτὸ βγαίνει πρὸς ὄφελός τους· καὶ κανένας βασιλιάς δὲν μπορεῖ νὰ διαβάσει αὐτὸ ποὺ ὑπάρχει μέσα στὴν ψυχὴ τῶν στρατηγῶν του. Σύμφωνα μὲ τὴ Βίβλο, ὁ Θεὸς γνωρίζει ὅλα τὰ μυστικὰ καὶ κατέχει περισσότερες γνώσεις ἀπὸ κάθε ἄνθρωπο καὶ ἀπὸ κάθε βασιλιά. Ἐν τούτοις, διάλεξε τὸν Ἄαρὼν καὶ τοῦ ἐμπιστεύθηκε τὸ ἔργο τῆς ἀναμόρφωσης τῶν ἀνθρώπων καὶ τοῦ μίλησε καὶ τοῦ ἀποκαλύφθηκε. Ὅταν, ὅμως, ὁ Σαμίρι παρουσίασε τὴν ἀσεβῆ διδασκαλίαν του στὸν Ἄαρὼν, αὐτὸς ἐνέδωσε στὴ διδασκαλίαν του καὶ μὲ τὶς ἐνθαρρύνσεις τοῦ λαοῦ του κατασκεύασε ἕνα χρυσὸ μοσχάρι, τὸ τοποθέτησε ψηλὰ καὶ ἀνήγγειλε ὅτι αὐτὸ εἶναι ὁ Θεός τους. Ὁ Ἄαρὼν λησμόνησε τὸν πραγματικὸ Θεό, γιατί φοβήθηκε τὸ λαό του, ξέχασε αὐτὸ ποὺ τοῦ εἶχε ἀνατεθεῖ, ξέχασε τὸ καθῆκον του, ξέχασε ὅλη τὴ σοφίαν ποὺ εἶχε καὶ σὰν ἕνας ἀγράμματος καὶ προληπτικὸς ἄνθρωπος, ἔκλινε τὸ κεφάλι του μπροστὰ σ' ἕνα ἄψυχο ἀντικείμενο. Αὐτοὶ ποὺ ἔγραψαν τὶς θεωρίες τους στὴ Βίβλο πρέπει νὰ

ήταν φτωχοί στο πνεύμα. Το γεγονός, όμως, ότι πίστεψαν πώς αυτοί που θα τους ακολουθούσαν αργότερα θα ήταν άνικανοί να αντιληφθούν τις παρεμβολές, είναι άκατανόητο. Παραμένει αληθινό, ωστόσο, ότι, μετά από τέτοιες σοβαρές παραβιάσεις, το Τορά δέν μπορεί να διατηρήσει την ισχύ που έχει ένα Βιβλίο που αποκαλύφθηκε. Ένα άλλο βιβλίο, το οποίο θα έξεθετε τις άνοησίες και θα διαβεβαίωνε τον κόσμο ότι ο 'Ααρών δέν ήταν άθεος και προληπτικός άνθρωπος, ήταν άπαραίτητο. Αυτό το Βιβλίο είναι το Κοράνιο. 'Απάλλαξε τον 'Ααρών από την κατηγορία της άσέβειας. 'Αντι να θεωρηθεί άσεβής ο 'ίδιος, προέτρεψε το λαό του να μην ύποκύψει στην τρομερή τάση που είχε προς στην άσέβεια. Στο Κοράνιο διαθάζουμε:

Και ο 'Ααρών τους είχε πεί, πριν συμβεί αυτό: "Ω λαέ μου, σάς δόθηκε μόνο μιá δοκιμασία μ' αυτό (τό μοσχάρι). 'Ο Μεγαλόψυχος Θεός είναι ο Κύριός σας' ακολουθείστε με λοιπόν και ύπακούστε στις έντολές μου. (20-91).

'Απ' αυτό φαίνεται ότι άκόμα προτου κατέβει ο Μωυσής από τό όρος Σινά, ο 'Ααρών είχε προειδοποιήσει τους 'Ισραηλίτες ότι τό χρυσό μοσχάρι θα χρησίμευε για να παραπλανηθούν και ότι ο Κύριος ήταν ο Θεός, ο 'Οποίος τους είχε δώσει όλα τά άγαθά της ζωής, προτου άκόμα αυτοί γεννηθούν. Τους είχε πεί ότι τό μοσχάρι είχε κατασκευαστεί μπροστά στα 'ίδια τους τά μάτια και γι' αυτό τό λόγο άπ' αυτούς έξαρτώνταν άν ήθελαν ν' ακολουθήσουν τον 'Ααρών, να τον ύπακούσουν και ν' άπαρηγοούν κάθε άσέβεια.

Κάθε λογικός άνθρωπος πρέπει να κρίνει άν τό Βιβλίο που αποκαλύφθηκε στο Μωυσή πρέπει να έξακολουθήσει να όρίζει την πίστη μας, όταν αυτό άρχίζει να διαψεύδει τις έδραιωμένες άλήθειες και να συστήνει παράλογα δόγματα. Δέν θα έπρεπε λοιπόν ν' άναζητήσουμε ένα βιβλίο που να μάς λείι την άλήθεια για τά γεγονότα της έποχής του Μωυσή, μολονότι αυτό τό βιβλίο έμφανίστηκε δυό χιλιάδες χρόνια μετά τό Μωυσή;

(3) Στη Γένεση, 1Θ:26, διαθάζουμε:

'Αλλ' ή γυνή αυτού περιβλέψασα όπισθεν αυτού έγινε στήλη άλατος.

Αυτό μοιάζει με τὰ μάγια. Μιά παρόμοια ιστορία ανήκει στα παραμύθια για φαντάσματα και νεράιδες που διηγείται κανείς στα παιδιά. Αὐτὰ δὲν ἔχουν θέση σ' ἓνα Βιβλίο τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἐξιστόρηση τοῦ ἐπεισοδίου αὐτοῦ ἀπὸ τὸ Κοράνιο εἶναι ἀπαλλαγμένη ἀπὸ κάθε λογῆς πρόληψη. Λέει:

Αὐτὴ (ἡ γυναίκα τοῦ Λῶτ) ἦταν μεταξὺ ἐκείνων ποὺ ἔμειναν. (7:48).

Δὲν μεταβλήθηκε σὲ στήλη ἄλατος, οὔτε σὲ κάτι τέτοιο. Ἀπλῶς ἀρνήθηκε νὰ πάει με τὸν Λῶτ καὶ θυσίασε τὴν ἀγάπη ποὺ εἶχε γιὰ τὸ Θεὸ χάρι τῆς ἀγάπης τῆς πρὸς τοὺς συγγενεῖς τῆς.

Τὸ Κοράνιο ἀναφέρει γεγονότα ποὺ συνέβησαν τὴν ἐποχὴ τοῦ Μωυσῆ. Τὸ σύγχρονο Τορά τὰ ἀφηγεῖται με λανθασμένο τρόπο. Τὸ Κοράνιο, ὅμως, δυὸ χιλιάδες χρόνια ἀργότερα, εἶναι ἱκανὸ νὰ διορθώσει τὶς ἀφηγήσεις αὐτές. Τὰ λάθη ποὺ ὑποδειχνεὶ τὸ Κοράνιο μποροῦν νὰ ἀναγνωρισθοῦν με τὴ χρήση τῆς λογικῆς.

Προφῆτες ποὺ Δυσφημίστηκαν στὴ Βίβλο

Στὴ Βίβλο ἔχουν εἰσχωρήσει καὶ ἀναφορές, οἱ ὁποῖες ἔχουν ἀνήθικη ἔννοια. Εἶναι ἀδύνατο ν' ἀποδοθοῦν οἱ πράξεις ποὺ ἀναφέρονται μέσα στὴ Βίβλο εἴτε στὸ Θεό, εἴτε στοὺς Προφῆτες Του.

(1) Στὴ Γένεση, Θ:20-22, διαθάζουμε:

Καὶ ἤρχισεν ὁ Νῶε νὰ εἶναι γεωργὸς καὶ ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα· καὶ ἔπιεν ἐκ τοῦ οἴνου καὶ ἐμεθύσθη, καὶ ἐγυμνώθη ἐν τῇ σκηνῇ αὐτοῦ. Καὶ εἶδεν ὁ Χάμ, ὁ πατὴρ τοῦ Χαναάν, τὴν γύμνωσιν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· καὶ ἀνήγγειλε τοῦτο πρὸς τοὺς δύο ἀδελφοὺς αὐτοῦ Ἰετὼ.

Αὐτὴ ἡ ἀφήγηση παρουσιάζει τὸν Νῶε με πολὺ ἀπρεπῆ τρόπο. Σύμφωνα μ' αὐτό, ὁ Νῶε φύτεψε ἓνα ἀμπέλι, ἤπιε κρασί, γδύθηκε μέσα στὴ σκηνή του καὶ ὁ γυιὸς του ὁ Χάμ τὸν εἶδε γυμνὸ καὶ τὸ εἶπε στὰ ἀδελφία του. Αὐτὸ τὸ

περιστατικό δὲν εἶναι καθόλου κολακευτικό γιὰ τὸν Νῶε, ὅμως παρ' ὅλα αὐτά, γιὰ τὸν Νῶε διαβάζουμε στὴ Γένεση, ΣΤ:9:

Ὁ Νῶε ἦτο ἄνθρωπος δίκαιος, τέλειος μεταξὺ τῶν συγχρόνων αὐτοῦ· μετὰ τοῦ Θεοῦ περιεπάτησεν ὁ Νῶε.

Εἶναι ἀδιανόητο ὅτι ἓνας τέτοιος ἄνθρωπος θὰ μποροῦσε νὰ κάνει μιὰ τέτοια πράξη ἀνηθικότητας, βγάζοντας τὰ ρούχα του μπροστὰ στὰ ἴδια του τὰ παιδιὰ. Προσβάλλεται καὶ ἡ ἠθικὴ μας κρίση, ὅταν σκεφτοῦμε ὅτι τὴν ἀνηθικότητα τὴν ἔκανε ὁ Νῶε, ἀλλὰ οἱ κατάρες πρέπει νὰ πῶσιν στὸν Χάμ. Τὸ σφάλμα τοῦ Χάμ, ἀκόμα καὶ σύμφωνα μετὰ τὴν ἀναφορὰ πού γίνεται στὴ Βίβλο, ἦταν ὅτι εἶδε τὸν πατέρα του γυμνό, μολοντί δὲν θὰ μποροῦσε νὰ κάνει διαφορετικὰ. Ὅταν βρῆκε τὸν πατέρα του μεθυσμένο καὶ γυμνό, δὲν μποροῦσε νὰ μὴν τὸν δεῖ, ἐν τούτοις, σύμφωνα μετὰ τὴ Βίβλο, ὁ Νῶε εἶπε: «Ἐπικατάρατος ὁ Χαναάν». (Γένεση, Θ:25).

Στὴν πραγματικότητα, τὸ σφάλμα δὲν εἶναι καθόλου τοῦ Χαναάν. Ὁ Χαναάν ἦταν γιὸς τοῦ Χάμ, ὁ ὁποῖος ἔπραξε τὴν ἀναπόφευκτη ἀνηθικότητα, νὰ δεῖ τὸν πατέρα του γυμνό. Ὁ Νῶε, ὅμως, δὲν εἶπε οὔτε λέξη εἰς θάρος τοῦ Χάμ. Καταράστηκε τὸν Χαναάν, ὁ ὁποῖος δὲν φταίει καθόλου. Εἶναι γιὰτὶ ὁ Χάμ ἦταν ὁ γιὸς του καὶ ὁ Χαναάν ἕγγονός του; Μιὰ τέτοια συμπεριφορὰ προσβάλλει τὴν εὐσυνειδησία μας καὶ δὲν εἶναι δυνατὸ νὰ ἀποδοθεῖ σ' ἓναν Προφήτη. Ἐκεῖνος πού ἀποδίδει κάτι τέτοιο σ' ἓναν Προφήτη, ὑποτιμᾷ τὸν ἑαυτό του. Ὡστόσο, μποροῦμε νὰ καταλάβουμε καλὰ ὅτι αὐτὰ τὰ πράγματα δὲν ἀποκαλύφθηκαν στὸ Μωυσῆ ἀπὸ τὸ Θεό, οὔτε καὶ ὁ Μωυσῆς τὰ ἔγραψε στὸ βιβλίον του. Οἱ Ἑβραῖοι λόγιοι, πού χαρακτηρίζουν τοὺς Προφήτες κλέφτες καὶ ληστές, πρέπει νὰ ἔβαλαν αὐτὰ τὰ πράγματα στὸ Βιβλίον τοῦ Μωυσῆ, γιὰ νὰ καλύψουν τὴ δική τους ἀμαρτίαν. Οἱ ἀσεβεῖς παρεμβάσεις τους στὸ κείμενον τοῦ Βιβλίου τοῦ Θεοῦ ἐπέβαλαν τὴν ἀνάγκη ν' ἀποκαλύψει ὁ Θεὸς ἓνα ἄλλο βιβλίον, πού νὰ εἶναι ἀπαλλαγμένο ἀπὸ τὶς ἀνοησίες καὶ τὶς ψευδολογίες πού εἶχαν εἰσχωρήσει μέσα στὸ παλιὸ βιβλίον.

Στὴ Γένεση, ΙΘ:30-36, διαβάζουμε:

Ἐνθάδε δὲ ὁ Λῶτ ἀπὸ Σηγῶρ καὶ κατώκησεν ἐν τῷ ὄρει, καὶ μετ' αὐτοῦ αἱ δύο θυγατέρες αὐτοῦ, διότι ἐφοθήθη νὰ κατοικήσῃ ἐν Σηγῶρ· καὶ κατώκησεν ἐν σπηλαίῳ, αὐτὸς καὶ αἱ δύο θυγατέρες αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν ἡ πρεσβυτέρα πρὸς τὴν νεωτέραν. Ὁ πατὴρ ἡμῶν εἶναι γέρον, καὶ ἄνθρωπος δὲν εἶναι ἐπὶ τῆς γῆς διὰ νὰ εἰσέλθῃ πρὸς ἡμᾶς κατὰ τὴν συνθήκην πάσης τῆς γῆς· ἐλθέ ἄς ποτίσωμεν τὸν πατέρα ἡμῶν οἶνον, καὶ ἄς κοιμηθῶμεν μετ' αὐτοῦ καὶ ἄς ἀναστήσωμεν σπέρμα ἐκ τοῦ πατρὸς ἡμῶν. Ἐπότισαν λοιπὸν τὸν πατέρα αὐτῶν οἶνον κατ' ἐκείνην τὴν νύκτα· καὶ εἰσῆλθεν ἡ πρεσβυτέρα καὶ ἐκοιμήθη μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς· καὶ ἐκεῖνος δὲν ἐνόησεν οὔτε πότε ἐπλαγίασεν αὐτὴ, καὶ πότε ἐσηκώθη. Καὶ τὴν ἐπαύριον εἶπεν ἡ πρεσβυτέρα πρὸς τὴν νεωτέραν: Ἰδού, ἐγὼ ἐκοιμήθην χθὲς τὴν νύκτα μετὰ τοῦ πατρὸς ἡμῶν· ἄς ποτίσωμεν αὐτὸν οἶνον καὶ τὴν νύκτα ταύτην, καὶ εἰσελθοῦσα σύ, κοιμήθητι μετ' αὐτοῦ, καὶ ἄς ἀναστήσωμεν σπέρμα ἐκ τοῦ πατρὸς ἡμῶν. Ἐπότισαν λοιπὸν καὶ τὴν νύκτα ἐκείνην τὸν πατέρα αὐτῶν οἶνον, καὶ ἡ νεωτέρα ἐκοιμήθη μετ' αὐτοῦ· καὶ ἐκεῖνος δὲν ἐνόησεν οὔτε πότε ἐπλαγίασεν αὐτὴ καὶ πότε ἐσηκώθη. Καὶ συνέλαβον αἱ δύο θυγατέρες τοῦ Λῶτ ἐκ τοῦ πατρὸς αὐτῶν.

Δὲν χρειάζεται νὰ σχολιασθεῖ αὐτὴ ἡ φοβερὴ ἀφήγηση. Προσβάλλει τὰ αἰσθήματά μας καὶ γιὰ τὰ πραγματικά καὶ τὰ ἠθικά γεγονότα. Τὸ Τορά, ὅμως, ὅπως εἶναι σήμερα, δὲν διστάζει νὰ τ' ἀποδώσῃ σ' ἕναν Προφήτη. Καὶ ἀπὸ αὐτὸ ὀφείλουμε νὰ συμπεράνουμε ὅτι ἡ Πεντάτευχος σήμερα δὲν εἶναι τὸ Τορά πού ἀποκαλύφθηκε στὸ Μωυσῆ. Πρέπει νὰ συντάχθηκε ἀργότερα ἀπὸ τοὺς Ἑβραίους λόγιους, τὴν ἐποχὴ πού αὐτοὶ μισοῦσαν τοὺς γιουίους, πραγματικούς ἢ ὑποθετικούς τοῦ Λῶτ, τὸν Μωάβ καὶ τὸν Ἀμμών. Ἡ πίστη αὐτῶν τῶν Ἑβραίων λογίων ἦταν τόσο λίγη καὶ ἡ καρδιά τους εἶχε σκληρυνθεῖ τόσο πολὺ, πού γιὰ νὰ δυσφημήσουν τὸν Μωάβ καὶ τὸν Ἀμμών, δὲν δίστασαν νὰ καταλογίσουν στὸν Προφήτη Λῶτ συμπεριφορά, πού εἶναι ἄκρως κατακριτέα καὶ πού εἶναι ἀπαράδεκτη στὴν περίπτωσι ὀποιοῦδήποτε Προφήτη. Εἶναι ὁ σημερινὸς Χριστιανικὸς καὶ Ἑβραϊκὸς κόσμος διατεθειμένος ν' ἀποδεχθεῖ τὴν ἀπόδοσι τέτοιων πράξεων στοὺς Προφήτες τοῦ Θεοῦ; Ἄν ναι, αὐτὸ ἀπο-

τελεί μιὰ πρόσθετη απόδειξη ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ ἔχουμε ἕνα βιβλίο πού νὰ διορθώσει τὴ διεφθαρμένη νοοτροπία τῶν ἡμερῶν μας.

(3) Στὸ Δευτερονόμιον, ΚΕ:5-6, διαθάζουμε:

Ἐὰν συγκατοικῶσιν ἀδελφοὶ καὶ ἀποθάνῃ εἰς ἕξ αὐτῶν καὶ δὲν ἔχῃ τέκνα, ἢ γυνὴ τοῦ ἀποθανόντος δὲν θέλει ὑπανδρευθῆ με ξένον· ὁ ἀδελφὸς τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς θέλει εἰσελθεῖ πρὸς αὐτήν, καὶ θέλει λάβει αὐτήν εἰς ἑαυτὸν γυναῖκα καὶ ἐκπληρώσει τὸ χρέος τοῦ ἀνδραδέλφου εἰς αὐτήν. Καὶ ὁ πρωτότοκος τὸν ὁποῖον γεννήσῃ, θέλει ἀνομασθῆ με τὸ ὄνομα τοῦ ἀποθανόντος ἀδελφοῦ αὐτοῦ καὶ δὲν θέλει ἐξελειφθῆ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκ τοῦ Ἰσραήλ.

Αὐτὴ ἡ διδασκαλία εἶναι γελοία καὶ ὀλότελα διστραμμένη. Ἐπιτρέπει σὲ μιὰ χήρα νὰ παραδοθεῖ στὸν ἀδελφὸ τοῦ ἀνδρὸς τῆς καὶ νὰ φέρει στὸν κόσμον παιδιὰ πού θὰ λάθουν τὸ ὄνομα τοῦ νεκροῦ. Εἶναι δυνατὰ παιδιὰ πού γεννιοῦνται ἀπὸ ἕναν ἄνθρωπο νὰ διακονίζονται ἀπὸ ὄνομα κάποιου ἄλλου; Ἄν τὰ παιδιὰ πού προέρχονται ἀπὸ ἕναν ἀδελφὸ, μποροῦν νὰ διακονίσουν τὸ ὄνομα τοῦ ἄλλου ἀδελφοῦ, τότε ποιά ἡ ἀνάγκη ν᾿ἔχει ὁ ἀδελφὸς συζυγικὲς σχέσεις με τὴ χήρα τοῦ ἄλλου; Ἄν ὁ γυιὸς ἑνὸς ἀδελφοῦ μπορεῖ νὰ θεωρηθεῖ σὰν πραγματικὸς γυιὸς τοῦ ἄλλου, δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ ἐπιτραπεῖ στὸν ἀδελφὸ νὰ ἔχει ἀνήθικες σχέσεις με τὴ γυναῖκα τοῦ ἄλλου. Θὰ ἦταν προτιμότερο ἂν ἡ Βίβλος ἔλεγε ὅτι ἕνας ἀπὸ τοὺς γυιούς τοῦ ἀδελφοῦ θὰ μπορούσε νὰ θεωρηθεῖ γυιὸς τοῦ νεκροῦ ἀδελφοῦ. Αὐτὸ θὰ ἦταν καὶ δίκαιο. Φαίνεται, ὅμως, ὅτι ὅπως οἱ Ἑβραῖοι λόγιοι ἐπινόησαν μιὰ ἀναίσχυντη κατηγορία ἐναντίον τοῦ Λῶτ, ἔτσι ὁ Θεὸς τοὺς ἐπέβαλε νὰ συμπεριλάβουν στὸ Τορὰ μιὰ ἐντολή, ἀποτέλεσμα τῆς ὁποίας ἦταν ἡ συντριβὴ τῶν Ἑβραίων λογίων, οἱ ὁποῖοι εἶχαν προσπαθήσει νὰ δυσφημήσουν τὸν Προφήτη Λῶτ. Ἡ ἐκδίκηση τοῦ Θεοῦ ἦταν φοβερή, ἀλλὰ τοὺς ἄξιζε. Οἱ Ἑβραῖες γυναῖκες καθοδηγούνταν ἀπὸ τίς ἐντολές πού ἐξέδιδαν οἱ Ἑβραῖοι λόγιοι, νὰ πράξουν αὐτὸ πού οἱ Ἑβραῖοι γιατροὶ εἶχαν ἀποδώσει στὸ Λῶτ. Αὐτὲς οἱ ἀτέλειες τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης δειχνουν καθαρὰ ὅτι ὑπάρχει ἀνάγκη γιὰ ἕνα τέλειο βιβλίο, πού νὰ εἶναι ἀπαλλαγμένο ἀπὸ ἀτέλειες, καὶ αὐτὸ τὸ βιβλίο εἶναι τὸ Κοράνιο.

Ἀνάλυση τῆς Καινῆς Διαθήκης

Μέχρι τώρα εἶδαμε ὅτι ἡ Παλαιὰ Διαθήκη ἔχει ὑποστει παρεμβολές καὶ παραλλαγές, τόσο στὴ μορφή, ὅσο καὶ στὸ κείμενο. Δὲν εἶναι πιά δυνατὸ νὰ χρησιμεύσει σὰν καθοδηγητικὸ βιβλίο. Καὶ τώρα, ἄς στραφοῦμε στὴν ἀνάλυση τῆς Καινῆς Διαθήκης.

Τὰ βιβλία ποὺ ἔχουν περισυλλεχθεῖ καὶ ἀποτελοῦν τὴν Καινὴ Διαθήκη, δὲν συγκροτοῦν τοὺς λόγους τοῦ Ἰησοῦ, οὔτε τῶν μαθητῶν του. Ὁ Ἰησοῦς ἦταν Ἑβραῖος, καθὼς καὶ οἱ μαθητές του. Ἄν οἱ ὀμιλίες τοῦ Ἰησοῦ μπορούσαν νὰ θρεθοῦν διατηρημένες στὴν ἀρχικὴ τους μορφή, θὰ μπορούσαν νὰ εἶναι μόνο στὴν Ἑβραϊκὴ γλῶσσα. Τὸ ἴδιο καὶ γιὰ τὶς ὀμιλίες τῶν μαθητῶν του. Ὅμως, κανένα ἀντίτυπο τῆς Καινῆς Διαθήκης στὰ ἀρχαῖα Ἑβραϊκὰ δὲν ὑπάρχει στὸν κόσμο. Ὅλα τὰ παλιὰ ἀντίτυπα εἶναι στὰ Ἑλληνικά. Οἱ Χριστιανοὶ συγγραφεῖς προσπαθοῦν νὰ δικαιολογήσουν αὐτὴ τὴν ἔλλειψη, λέγοντας ὅτι τὴν ἐποχὴ τοῦ Χριστοῦ ἡ γλῶσσα ποὺ εἶχε γενικὴ χρῆση ἦταν ἡ ἑλληνικὴ. Αὐτὸ εἶναι ἀδύνατο γιὰ πολλοὺς λόγους. Οἱ χῶρες δὲν παρατοῦν εὐκολὰ τὴ γλῶσσα τους. Εἶναι γι' αὐτὲς μιὰ κληρονομιά ἐξ ἴσου πολὺτιμη ὅσο καὶ ὁποιαδήποτε ἰδιοκτησία ἢ ἄλλο κτῆμα τους. Στὴν Ἀνατολικὴ Εὐρώπη ὑπάρχουν λαοὶ ποὺ γιὰ τριακόσια ἢ τετρακόσια χρόνια ἔζησαν ὑπὸ Ρωσικὴ κυριαρχία, ἀλλὰ οἱ γλῶσσες τους παραμένουν ἀνέπαφες μέχρι σήμερα. Ἡ Γαλλία καὶ ἡ Ἰσπανία κυβερνοῦσαν τὸ Μαρόκκο καὶ τὴν Ἀλγερία γιὰ μακρὸ χρονικὸ διάστημα. Ὅμως, ἡ γλῶσσα τῶν ὑποταγμένων αὐτῶν λαῶν ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ἡ Ἀραβικὴ. Δυὸ χιλιάδες χρόνια ἔχουν περάσει ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Ἰησοῦ. Ὅμως, οἱ Ἑβραῖοι δὲν ἔχουν ξεχάσει τὴ γλῶσσα τους. Ἀκόμα καὶ σήμερα σὲ ὀρισμένα μέρη τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς οἱ Ἑβραῖοι μιλοῦν «Γίντις», μιὰ παρεφθαρμένη διάλεκτο τῆς ἀρχαίας Ἑβραϊκῆς. Ἄν οἱ μακροχρόνιες περίοδοι κατὰ τὶς ὁποῖες αὐτοὶ ἔζησαν ἀνάμεσα στοὺς ξένους δὲν ἐξαφάνισαν τὴν Ἑβραϊκὴ γλῶσσα, εἶναι δυνατό, μιὰ σύντομη συμβίωση μὲ τοὺς Ρωμαίους νὰ τὴν εἶχε ἐξαφανίσει; Νὰ θυμηθοῦμε ὅτι ἡ Ρωμαϊκὴ κυριαρχία τῆς Παλαιστίνης δὲν εἶχε ἀρχίσει παρὰ 50 μόλις χρόνια ἀπὸ τὴν ἔλευση τοῦ Ἰησοῦ. Αὐτὸ τὸ χρονικὸ διάστημα δὲν ἦταν ἀρκετὸ γιὰ νὰ ξεχάσει ἕνας λαὸς τὴ γλῶσσα του. Ὑπάρχουν, ὅμως, καὶ ἄλλα σημαντικὰ στοιχεῖα ποὺ πρέπει νὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψη.

(1) Οί λαοί πού ἐπιτυγχάνουν κάποια ἱστορική σημασία, δὲν ἀποβάλλουν τὴ γλῶσσα τους καὶ οἱ Ἑβραῖοι ἦταν πραγματικά ἕνας σημαντικὸς λαός.

(2) Ἡ θρησκεία τῶν Ἑβραίων εἶχε γραφεῖ στὴν Ἑβραϊκὴ γλῶσσα καὶ γι' αὐτὸν κυρίως τὸ λόγο τοὺς ἦταν ἀδύνατο ν' ἀπαρνηθοῦν τὴ γλῶσσα τους.

(3) Στὴ ζυγαριὰ τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς πνευματικῆς καλλιέργειας, οἱ Ἑβραῖοι δὲν θεωροῦσαν τοὺς ἑαυτοὺς τους κατώτερους τῶν Ρωμαίων, ἀλλὰ μᾶλλον ἀνώτερους καὶ αὐτὸ ἔπρεπε νὰ τοὺς ἐνέπνεε ὑπερηφάνεια γιὰ τὴ γλῶσσα τους καὶ νὰ μὴν τοὺς ἐπέτρεπε νὰ τὴν ἀπαρνηθοῦν.

(4) Οἱ Ἑβραῖοι ἤλπιζαν ὅτι θὰ ἐπανακτοῦσαν τὴν πολιτικὴ τους ἰσχύ. Τὰ ἔθνη πού φοβοῦνται τὸ μέλλον, γίνονται ἀπαισιόδοξα καὶ τείνουν νὰ χάσουν τὴν ὑπερηφάνειά τους γιὰ τὴ γλῶσσα τους. Ἀλλὰ οἱ Ἑβραῖοι, τὴν ἐποχὴ τοῦ Ἰησοῦ, περίμεναν τὴν ἄφιξη τοῦ Βασιλιᾶ τους, ὁ ὁποῖος θὰ ἀποκαθιστοῦσε τὴν Ἑβραϊκὴ ἐξουσία. Προσθλέποντας σὲ ἕνα τέτοιο μέλλον, δὲν ἦταν δυνατὸ νὰ παραμελήσουν τὴν προστασία τῆς γλῶσσας τους.

(5) Οἱ Ἰουδαῖοι συγγραφεῖς ἐκείνης τῆς ἐποχῆς ἔγραφαν στὴ δική τους γλῶσσα ἢ σὲ κάποια διάλεκτό της. Ἄν ἡ γλῶσσα τους εἶχε ἀλλάξει, θὰ ἔπρεπε νὰ εἶχαμε βιβλία τῆς ἐποχῆς ἐκείνης γραμμένα σὲ διαφορετικὴ γλῶσσα ἀπὸ τὴν Ἑβραϊκὴ.

(6) Τὰ παλαιότερα χειρόγραφα τῆς Καινῆς Διαθήκης εἶναι γραμμένα στὴν Ἑλληνικὴ γλῶσσα. Στὴν ἐποχὴ τοῦ Ἰησοῦ, ὅμως, ἡ Ρωμαϊκὴ Αὐτοκρατορία δὲν εἶχε χωριστεῖ στὰ δύο. Ἡ ἔδρα τῆς Αὐτοκρατορίας ἦταν πάντα ἡ Ρώμη. Ἡ Ρωμαϊκὴ καὶ ἡ Ἑλληνικὴ εἶναι πολὺ δύσκολες γλῶσσες. Ἄν ἡ Ρωμαϊκὴ ἐπιρροὴ εἶχε καθόλου διεισδύσει στὴν Ἑβραϊκὴ ζωὴ, αὐτὸ θὰ εἶχε σάν ἀποτέλεσμα τὴν ἀφομοίωση Λατινικῶν (καὶ ὄχι Ἑλληνικῶν) λέξεων στὴν Ἑβραϊκὴ γλῶσσα. Ὅμως, τὰ ἀρχαιότερα χειρόγραφα τῶν Εὐαγγελίων εἶναι ὄλα στὰ Ἑλληνικά. Αὐτὸ ἀποδείχνει ὅτι τὰ Εὐαγγέλια γράφηκαν τὴν ἐποχὴ πού ἡ Ρωμαϊκὴ Αὐτοκρατορία εἶχε χωριστεῖ καὶ οἱ ἀνατολικὲς τῆς κῆσεις εἶχαν γίνει μέρος τῆς Ἑλληνικῆς Αὐτοκρατορίας καὶ, ἔτσι, ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα εἶχε ἀρχίσει νὰ ἀσκεῖ τὴν ἐπιρροὴ τῆς ἐπάνω στὸ Χριστιανισμὸ καὶ στὴ φιλολογία του.

(7) Φράσεις, ὅπως οἱ παρακάτω, πού ἔχουν διατηρηθεῖ στὰ Εὐαγγέλια στὴν ἀρχικὴ τους μορφή, εἶναι ὅλες Ἑβραϊκές:

- α) «Ώσαννά» (Κατὰ Ματθαῖον ΚΑ:9)
 β) «Ἦλί, Ἦλί λαμᾶ σαβαχθανι» (Κατὰ Ματθαῖον ΚΖ:46)
 γ) «Ραββί» (Κατὰ Ἰωάννην Γ:2)
 δ) «Ταλιθά κουμι» (Κατὰ Μᾶρκον Ε:41)

(8) Ἀπό τις Πράξεις τῶν Ἀποστόλων (Β:4-13) φαίνεται ὅτι ἀκόμα καί μετὰ τὴ σταύρωση τοῦ Ἰησοῦ, οἱ Ἑβραῖοι μιλοῦσαν Ἑβραϊκά:

Καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαντες Πνεύματος Ἁγίου καὶ ἤρχισαν νὰ λαλῶσι ξένας γλώσσας, καθὼς τὸ Πνεῦμα ἔδιδεν εἰς αὐτοὺς νὰ λαλῶσιν. Ἦσαν δὲ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλήμ Ἰουδαῖοι, ἄνδρες εὐλαθεῖς ἀπὸ παντὸς ἔθνους τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανόν· καὶ καθὼς ἐγίνεν ἡ φωνὴ αὐτῆ, συνῆλθε τὸ πλῆθος καὶ συνεταράχθη, διότι ἤκουον αὐτοὺς εἰς ἕκαστος λαλοῦντος μὲ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ διάλεκτον. Ἐξεπλήττοντο δὲ πάντες καὶ ἐθαύμαζον, λέγοντες πρὸς ἀλλήλους: Ἴδου πάντες, οὗτοι οἱ λαλοῦντες δὲν εἶναι Γαλιλαῖοι; Καὶ πῶς ἡμεῖς ἀκούομεν ἕκαστος ἐν τῇ ἰδίᾳ ἡμῶν διαλέκτῳ, ἐν ἣ ἐγεννήθημεν; Πάρθοι καὶ Μῆδοι καὶ Ἑλαμίται καὶ οἱ κατοικοῦντες τὴν Μεσοποταμίαν, τὴν Ἰουδαίαν τε καὶ Καππαδοκίαν, τὸν Πόντον καὶ τὴν Ἀσίαν, τὴν Φρυγίαν τε καὶ τὴν Παμφυλίαν, τὴν Αἴγυπτον καὶ τὰ μέρη τῆς Λιβύης τῆς κατὰ τὴν Κυρήνην καὶ οἱ παρεπιδημοῦντες Ῥωμαῖοι, Ἰουδαῖοι τε καὶ προσήλυτοι, Κρήτες καὶ Ἀραβες, ἀκούομεν αὐτοὺς λαλοῦντας ἐν ταῖς γλώσσαις ἡμῶν τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ. Ἐθαύμαζον δὲ πάντες καὶ ἠπόρουσαν ἄλλος πρὸς ἄλλον λέγοντες: Τί σημαίνει τοῦτο; Ἄλλοι δὲ χλευάζοντες ἔλεγον ὅτι εἶναι μεστοὶ ἀπὸ γλυκῶν οἴνων.

Εἶναι φανερό, λοιπόν, ὅτι ἡ γλῶσσα ποὺ μιλοῦσαν στὴν Παλαιστίνη ἐκείνη τὴν ἐποχὴ ἦταν ἡ Ἑβραϊκὴ. Ἡ χρῆση ἄλλης γλώσσας ἦταν σπάνια. Ἀνάμεσα στὰ ὀνόματα ποὺ ἀναφέρονται εἶναι καὶ ἡ Ῥώμη, ποὺ σημαίνει ὅτι στὴν Παλαιστίνη δὲν μιλοῦσαν τὴ Ῥωμαϊκὴ γλῶσσα καὶ ὅποιοι τὴν μιλοῦσε φαινόταν ξένος. Ἐδῶ δὲν μᾶς ἀπασχολεῖ ἡ ἀξία τῆς ἀφήγησης, ἀλλὰ θὰ θέλαμε μόνο νὰ τονίσουμε πῶς αὐτὸ τὸ ἀπόσπασμα ἀπὸ τις Πράξεις τῶν Ἀποστόλων, ἀποδείχνει ὀριστικὰ ὅτι ἀκόμα καί μετὰ ἀπὸ τὴ σταύρωση ἡ γλῶσσα ποὺ μιλοῦσαν οἱ Ἰουδαῖοι ἦταν ἡ Ἑβραϊκὴ. Ἐκεῖ-

νοι πού γνώριζαν άλλες γλώσσες αποτελούσαν εξαίρεση. "Όταν όρισμένοι από τους Άποστόλους μιλούσαν σέ διαφορετικές γλώσσες—μεταξύ τών όποιών και τή Λατινική—μερικοί άνθρωποι τούς πήραν για μεθυσμένους και πίστεψαν ότι έλεγαν άνοησίες. "Αν ή Ρωμαϊκή ή ή Έλληνική γλώσσα ήταν κοινής χρήσης, τότε δέν θά ύπήρχε τέτοια αντίδραση.

Είναι σαφές, λοιπόν, ότι ή γλώσσα πού μιλούσαν ό Ίησοϋς και οι μαθητές του ήταν ή Έβραϊκή και όχι ή Έλληνική ή ή Λατινική. "Ετσι, τά αντίτυπα τής Καινής Διαθήκης πού ήταν γραμμένα στή Λατινική ή τήν Έλληνική γλώσσα θά πρέπει νά γράφηκαν πολύ μετά τόν καιρό του Ίησοϋ, σέ μιá εποχή πού ή Χριστιανική θρησκεία είχε άρχίσει νά είσχωρεί στή Ρωμαϊκή επικράτεια και ή Ρωμαϊκή Αυτόκρατορία είχε χωρισθεί σέ Ίταλικό και Έλληνικό τμήμα. Τά βιβλία αύτου του είδους, πού γράφηκαν 100 ή 200 χρόνια μετά τόν Ίησοϋ από άγνωστους συγγραφείς και άποδόθηκαν από αύτούς στον Ίησοϋ και στους μαθητές του, μικρή χρήση μπορούν νά έχουν από τούς σημερινούς πιστούς. Ήταν, λοιπόν, άναγκαίο νά μάς σταλεί ένα άλλο βιβλίο από τόν "Υψιστο, άπαλλαγμένο από αύτά τά ψευδάδια και τό όποίο οι άναγνώστες θά θεωρούσαν μέ σιγουριά σάν τόν πραγματικό Λόγο του Θεοϋ.

Ό "Ίδιος ό Ίησοϋς Παραδέχεται

Ό Ίησοϋς διακηρύσσει καθαρά ότι δέν ήλθε για νά καταστρέψει, αλλά για νά εκπληρώσει τά γραφέντα τών παλαιών βιβλίων. "Ετσι στο Ματθαίο (Ε:17-18), διαβάζουμε:

Μή νομίσητε ότι ήλθον νά καταλύσω τόν νόμον ή τούς προφήτας· δέν ήλθον νά καταλύσω, αλλά νά εκπληρώσω. Διότι άληθώς σάς λέγω, έως αν παρέλθι ό ούρανός και ή γή, ίώτα εν ή μία κεραία δέν θέλει παρέλθει από του νόμου, έως ου εκπληρωθώσι πάντα.

Άπ' αύτό είναι φανερό ότι ή άποστολή του Ίησοϋ ήταν νά άποκαταστήσει τή διδασκαλία του Μωυσή, αλλά ή Καινή Διαθήκη, όπως τήν έχουμε σήμερα, διδάσκει ότι ό Ίησοϋς ανάκάλεσε όλη τή διδασκαλία του Μωυσή. "Ετσι,

είναι πολύ σαφές ότι η Καινή Διαθήκη σήμερα δεν διδάσκει αυτά που ο Ίησους δίδαξε και εκήρυξε. Η διδασκαλία του Ίησού θα έπρεπε να ήταν μια αναπαραγωγή της διδασκαλίας του Μωυσή, εκτός από εκείνα που είχαν προσθέσει οι ίδιοι οι Γραφείς και οι Φαρισαίοι. Η Καινή Διαθήκη, όμως, επιδιώκει να διορθώσει όχι μόνο εκείνα που επινόησαν οι Γραφείς και οι Φαρισαίοι, αλλά και εκείνα που ο Μωυσής και οι κατοπινοί Προφήτες δίδαξαν στην εποχή τους. Αυτή η θέση είναι αντιφατική. "Ένα μέρος της Καινής Διαθήκης διδάσκει ένα πράγμα, και ένα άλλο μέρος της κάτι το τελείως διαφορετικό. "Όταν ένα βιβλίο περιέχει αντιφάσεις, δεν μπορεί να είναι έργο ενός μόνο συγγραφέα ή, εν πάση περιπτώσει, ενός λογικού συγγραφέα. Λέγεται ότι τα βιβλία της Καινής Διαθήκης υπαγορεύθηκαν από τους μαθητές του Ίησού και δεν μπορούμε να πούμε ότι αυτοί δεν είχαν τα λογικά τους. Οί διακεκριμένοι μαθητές των Προφητών πάντα διαθέτουν ένα υψηλό βαθμό λογικότητας. Πρέπει, λοιπόν, να συμπεράνουμε ότι οι μαθητές δεν υπαγόρευαν ένα τέτοιο πράγμα. Συζητούσαν καθώς περιόδευαν. Αυτοί που τους άκουγαν μετέδιδαν σε άλλους την ουσία αυτών που είχαν άκουσει. "Όταν αυτοί οι άλλοι κάθονταν για να καταγράψουν αυτά που είχαν άκουσει, πρόσθεταν πολλές από τις δικές τους σκέψεις. Το αποτέλεσμα ήταν η Καινή Διαθήκη που γνωρίζουμε σήμερα, ένας έσμος αντιφάσεων.

Ή Μαρτυρία τῶν Χριστιανῶν Λογίων

Μετά την αναφορά της έσωτερικής απόδειξης για το συγκεκριμένο χαρακτήρα της Καινής Διαθήκης, προχωρούμε στη μαρτυρία χριστιανῶν λογίων:

(1) Στα σχόλια του Χόρν (1882) επί της Βίβλου, βλέπουμε ότι τα στοιχεία που αναφέρονται στη σύνθεση των Ευαγγελίων, τα όποια έφθασαν σε μᾶς από τους αρχαίους ιστοριογράφους της Έκκλησίας, είναι τόσο άβέβαια και τόσο ισχνά, πού είναι αδύνατο να συναχθεί απ' αυτά όριστικό συμπέρασμα. Άκόμα και οι πιο μεγάλες αυθεντίες φαίνεται να δέχονται σαν ευαγγελική ἀλήθεια τις εικασίες της εποχής τους και, από σεβασμό και μόνο, οι μεταγε-

νέστεροί τους αποδέχονται την αυθεντία τους. Οί άφηγίσεις, πότε έσφαλμένες και πότε έν μέρει άληθινές, περνών από τόν ένα συγγραφέα στον άλλον και μέ τόν καιρό άρχίζουν νά θεωρούνται υπεράνω κριτικής (Τόμος IV, Μέρος 2, Κεφ. 2).

(II) Στόν ίδιο τόμο διαβάζουμε ότι τό πρώτο Ευαγγέλιο φαίνεται νά γράφηκε τό έτος 37 ή 38 ή 41 ή 43 ή 48 ή 61-62 ή 64 μ.Χ. Τό δεύτερο, κάπου μεταξύ του 56 μέ 65 μ.Χ., πιθανόν μεταξύ του 60 και 63. Τό τρίτο, τό 53 ή 63 ή 64 μ.Χ. Και τό τέταρτο, τό 68 ή 69 ή 70 ή 97 ή 98 μ.Χ. Τά στοιχεία τά σχετικά μέ την Έπιστολή πρós τούς Ίουδαίους, τή δεύτερη Έπιστολή του Πέτρου και τή δεύτερη και τρίτη Έπιστολή του Ίωάννη, τήν Έπιστολή του Ίακώβου και τήν έπιστολή του Ίούδα, τήν Άποκάλυψη του Άγίου Ίωάννη και τήν πρώτη έπιστολή του Ίωάννη, είναι τόσο μπερδεμένα πού θά ήταν καλύτερα νά μη μιλήσουμε γι' αυτά. Αυτά αποδόθηκαν στους μαθητές χωρίς κανένα σοβαρό λόγο.

(III) Στο βιβλίο του «Ίστορία τής Έκκλησίας», ό Ευσέβιος γράφει ότι ή πρώτη Έπιστολή του Πέτρου είναι γνήσια. Η δεύτερη Έπιστολή του δέν αποτέλεσε ποτέ μέρος τής Ίερās Γραφής αλλά ήταν άναγνωστικό κείμενο (Τόμος IV, Κεφ. 3).

(IV) Στο ίδιο βιβλίο (Κεφ. 25), διαβάζουμε ότι ή Έπιστολή του Ίακώβου και ή Έπιστολή του Ίούδα, ή δεύτερη Έπιστολή του Πέτρου και ή δεύτερη και τρίτη Έπιστολή του Ίωάννη θεωρούνται όλες πολύ άμφίβολες. Είναι άγνωστο άν συντάχθηκαν από τούς συγγραφείς του Ευαγγελίου ή από άλλους μέ τά δικά τους δνόματα.

(V) Στη Βιβλική Έγκυκλοπαίδεια (Τόμος IV. σελ. 4980) έχουμε: «Η Καινή Διαθήκη γράφηκε από Χριστιανούς για Χριστιανούς» επί πλέον, γράφηκε στα Έλληνικά για τις Έλληνόφωνες κοινότητες και τό συγγραφικό της ύφος (μέ την εξαίρεση, ίσως, τήν Άποκάλυψη) ήταν αυτό τής φιλολογίας τής εποχής εκείνης. Δέν υπήρξε καμιά πραγματική διακοπή στη

συνέχεια της Έλληνόφωνης Έκκλησίας και συνακόλουθα βρίσκουμε ότι λίγα ουσιαστικά λάθη γραφής υπάρχουν στα βασικότερα διασωθέντα κείμενα. Αυτή η κατάσταση πραγμάτων δεν απέτρεψε παραλλαγές· αυτές, όμως, δεν ήταν, στο μεγαλύτερο μέρος, τυχαίες. Η συντριπτική πλειοψηφία από τα «διάφορα άναγνώσματα» τών χειρογράφων της Καινής Διαθήκης, προέρχονταν από τις πιο αρχικές σκόπιμες τροποποιήσεις. Η Καινή Διαθήκη στα πρώτα-πρώτα χρόνια δεν είχε το κωδικοποιημένο κύρος και μετατροπές και προθήκες γίνονταν πράγματι όπου θεωρούνταν ότι θα βελτίωναν το κείμενο.

Αυτό σημαίνει ότι η Καινή Διαθήκη γράφηκε από Χριστιανούς για Χριστιανούς. Έπί πλέον, γράφηκε στα Έλληνικά για Έλληνόφωνους και το ύφος της ήταν προσαρμοσμένο στο σύγχρονο γούστο. Δεν σημειώθηκε διακοπή στη συνέχεια της Έλληνόφωνης Έκκλησίας. Έτσι, δεν υπάρχουν σοβαρά λάθη αντιγραφής στις σύγχρονες μεταφράσεις, αν και δεν μπορούμε να πούμε ότι δεν υπάρχουν αντιφάσεις. Οί αντιφάσεις, όμως, δεν είναι τυχαίες, αλλά σκόπιμες. Φαίνεται ότι από την αρχή-αρχή όρισμένοι συγγραφείς έκαναν αυτές τις τροποποιήσεις στο κείμενο της Καινής Διαθήκης.

Η αλήθεια φαίνεται να είναι ότι αρχικά η Καινή Διαθήκη δεν θεωρήθηκε σοβαρά σαν ένα άποκαλυπτικό Βιβλίο. Γι' αυτό οι βελτιώσεις της έγιναν χωρίς δισταγμό όπουδήποτε αυτές φαίνονταν ότι μπορούσαν να γίνουν.

Και πάλι διαθάζουμε:

(VI) Έκείνο που είναι θέβαιο είναι ότι στα μέσα του τέταρτου αιώνα, τα Λατινικά βιβλικά χειρόγραφα παρουσίαζαν μια πολύ συγκεχυμένη ποικιλία κειμένων, που ήταν άποτέλεσμα, εν μέρει τουλάχιστον, από την άναθεώρηση κατοπινότερων Έλληνικών χειρογράφων, καθώς και από τις τροποποιήσεις της Λατινικής φρασεολογίας. Η σύγχυση αυτή κράτησε ως την έποχή που όλα τα «Παλαιολατινικά» κείμενα ύποκαταστάθηκαν με την άναθεωρημένη έκδοχή του Ίερώνυμου (383-400 μ.Χ.) που είχε άναθέσει ο Πάπας Δαμασκηνός και η όποία τελικά έγινε η Βουλγάτα

της Δυτικής Ἐκκλησίας (Βιβλ. Ἐγκυκλ. σελ. 4993, τόμ. IV).

Ἐκεῖνο πού εἶναι ἀπόλυτα θέβαιο εἶναι ὅτι στά μέσα τοῦ τέταρτου αἰῶνα, τὸ Λατινικὸ ἀντίτυπο τῆς Βίβλου θρισκόταν σὲ μιὰ πολὺ συγκεχυμένη κατάσταση. Ἡ σύγχυση προέκυψε ἀπὸ μιὰ σύγκριση μὲ τὸ Ἑλληνικὸ ἀντίτυπο καὶ ἀπὸ τὴν ἀλλαγὴ πού ἔγινε στὴ Λατινικὴ ὀρολογία. Αὐτὲς οἱ συγχύσεις παρέμειναν, ἕως ὅτου ἡ ἀναθεωρημένη ἔκδοσι τοῦ Ἱερώνυμου, πού ἔγινε μὲ ἐντολὴ τοῦ Πάπα ἀνάμεσα στὸ 383 καὶ 400 μ.Χ., ἀντικατέστησε γιὰ τοὺς Χριστιανοὺς, τὴν παλαιο-Λατινικὴ ἔκδοχή.

Ἔχουμε ἐπίσης:

(VII) Πιὸ σημαντικὲς ἀπὸ αὐτὰ τὰ ἐξωτερικὰ ζητήματα εἶναι οἱ παραλλαγές, πού στὸ πέρασμα τοῦ χρόνου τρύπωσαν μέσα στὸ ἴδιο τὸ κείμενο. Πολλὲς ἀπὸ αὐτὲς τὲς παραλλαγές εἶναι ἀπλὲς παραδρομὲς τοῦ ματιοῦ, τοῦ αὐτιοῦ, τῆς μνήμης ἢ τῆς κρίσης τοῦ ἀντιγράφοντος, πού δὲν εἶχε ἄλλη πρόθεσι νὰ κάνει ὅ,τιδήποτε ἄλλο, παρὰ ν' ἀκολουθήσει ὅ,τι εἶχε μπροστά του. Ἀλλὰ αὐτοὶ πού ἀντιγράφουν, καὶ ἰδιαιτέρως οἱ παλαιότεροι ἀντιγραφεῖς, κάθε ἄλλο παρὰ στόχευαν στὴ λεπτομερῆ ἀκρίβεια, τὴν ὁποία σήμερα ἀπαιτοῦν οἱ ἐκδότες. Διορθώσεις γίνονταν στὴ γραμματικὴ ἢ στὸ ὕφος. Μικρὲς ἀλλαγές υἱοθετοῦνταν γιὰ νὰ ὑπερπηδηθοῦν οἱ δυσκολίες, προσθηκὲς γίνονταν, ἰδιαιτέρως ἀπὸ παράλληλες ἀφηγήσεις ἀναφορῶν τῶν Εὐαγγελίων ἀπὸ τὴν Παλαιὰ Διαθήκη, γιὰ νὰ γίνουν οἱ ἀφηγήσεις πιὸ ἀκριβεῖς καὶ πιὸ ἄρτιες. Τὸ ὅτι ὅλα αὐτὰ γίνονταν μὲ ἀπόλυτα καλὴ πίστις καὶ ἀπλῶς γιὰτὶ δὲν ὑπῆρχε αὐστηρὴ ἀντίληψις γιὰ τὸ καθῆκον τοῦ ἀντιγράφοντος, εἶναι ἰδιαιτέρως σαφές ἀπὸ τὴ σχεδὸν ὀλοκληρωτικὴ ἔλλειψις παραποίησης τοῦ κειμένου πρὸς τὸ συμφέρον τῆς δογματικῆς διαπάλης. Ἄρκεϊ ἴσως ν' ἀναφέρουμε, ἐκτὸς ἀπὸ ὅσα λέχθηκα ἤδη, ὅτι σχόλια ἢ σημειώσεις πού εἶχαν γραφεῖ ἀρχικὰ στὸ περιθώριον, πολὺ συχνὰ κατέληγαν στὸ κείμενον καί, ὅτι τὸ ἔθιμον νὰ διαβάζονται οἱ Γραφές σὲ δημόσια λατρεία, φυσικὰ ἔφερε λειτουργικὲς προσθηκὲς, ὅπως ἡ δοξολογία τῆς Προσευ-

χῆς τοῦ Κυρίου· ἐπίσης, μπορούσε εὐκόλα ἡ ἀρχὴ ἐνὸς ἐκκλησιαστικοῦ χωρίου, τὸ ὁποῖο εἶχε ἀποσπασθεῖ ἀπὸ τῆ σωστῆ του θέσης, νὰ συμπληρωθεῖ μὲ ὀρισμένες ἐπεξηγηματικὲς λέξεις πού συχνὰ ἔφθαναν νὰ θεωροῦνται μέρος τοῦ πρωτότυπου. (Βρετ. Ἐγκυκλ., 12η ἔκδοση, σελ. 646, τόμ. ΙΙΙ).

Καὶ πάλι ἔχουμε:

(VIII) Φαίνεται, ἀπὸ ὅσα εἶδαμε μέχρι τώρα, ὅτι ἓνα σημαντικό τμήμα τῆς Καινῆς Διαθήκης ἀποτελεῖται ἀπὸ γραφές πού δὲν εἶναι ἄμεσα ἀποστολικές (Βρετ. Ἐγκυκλ., 12η ἔκδοση, σελ. 643, τόμ. ΙΙΙ).

Καὶ πάλι:

(IX) Ὅμως, γεγονὸς εἶναι, ὅτι κάθε βιβλίον τῆς Καινῆς Διαθήκης, μὲ ἐξαίρεση τίς τέσσερις μεγάλες Ἐπιστολὲς τοῦ Ἁγίου Παύλου, εἶναι τώρα λίγο-πολύ θέμα διενέξεων καὶ θεβαιώνεται ὅτι ὑπάρχουν παρεμβολές ἀκόμα καὶ σ' αὐτές (Βρετ. Ἐγκυκλ., 12η ἔκδοση, σελ. 643, τόμ. ΙΙΙ).

(X) Ἡ Καινὴ Διαθήκη ἀκόμα καὶ σήμερα δὲν εἶναι ἀπαλλαγμένη ἀπὸ παρεμβολές καὶ τροποποιήσεις. Σὰν παραδείγματα ἔχουμε τὰ ἑξῆς:

(1) Κατὰ Ἰωάννην (Ε:2-6), διαβάζουμε:

Εἶναι δὲ ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις πλησίον τῆς προβατικῆς πύλης κολυμβήθρα, ἡ ἐπονομαζομένη Ἐθραϊστὶ Βηθεσδά, ἔχουσα πέντε στοάς. Ἐν ταύταις κατέκειτο πλῆθος πολὺ τῶν ἀσθενούντων τυφλῶν, χωλῶν, παραλύτων, οἵτινες περιέμενον τὴν κίνησιν τοῦ ὕδατος. Διότι ἄγγελος κατέβαινε κατὰ καιρὸν εἰς τὴν κολυμβήθραν καὶ ἐτάραττε τὸ ὕδωρ: ὅστις δὲ εἰσῆρχετο πρῶτος μετὰ τὴν ταραχὴν τοῦ ὕδατος ἐγίνετο ὑγιῆς ἀπὸ ὅποιανδήποτε νόσον ἔπασχεν. Ἦτο δὲ ἐκεῖ ἀνθρωπὸς τις τριάκοντα ὀκτῶ ἔτη πάσχων ἀσθένειαν. Τοῦτον ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς κατακείμενον καὶ ἤεύρων ὅτι πολὺν ἤδη καιρὸν πάσχει, λέγει πρὸς αὐτόν: Θέλεις νὰ γίνεις ὑγιῆς;

Ἐπὶ ἑκατοντάδες χρόνια αὐτὴ ἡ ἀφήγησις ἀναπαρά-
 γοταν στὰ Εὐαγγέλια. Κανένας δὲν εἶχε ποτὲ σκεφτεῖ ὅτι
 δὲν ἦταν ἀξιόπιστη. Ὅταν, ὅμως, στὸ δέκατο ἕνατο αἰῶνα
 ἄρχισαν διαμάχες μεταξύ τῶν Μουσουλμάνων καὶ τῶν Χρι-
 στιανῶν, ὁ στίχος 4 καὶ ἕνα μέρος τοῦ στίχου 3, ἀφαιρέ-
 θηκαν ἀπὸ τὸ παραπάνω ἀπόσπασμα τῆς Ἀναθεωρημένης
 Ἐκδόσεως ποὺ δημοσιεύτηκε τὸ 1881, ἀπὸ τὸ φόβο Μου-
 σουλμανικῶν ἐπικρίσεων καὶ στὸ περιθώριο σημειώθηκε
 ὅτι πολλὰς ἀρχαῖες πηγὲς παρενέβαλαν, ὀλοκληρωτικὰ ἢ
 ἐν μέρει, τὶς λέξεις ποὺ ἀπαλείφθηκαν ἀπὸ τὸ κείμενο. Τὸ
 ἐρώτημα εἶναι, ἂν αὐτὸ τὸ ἀπόσπασμα βρέθηκε σὲ πολλὰς
 ἀρχαῖες πηγὲς, γιατί ἐγινε ἡ ἀλλαγὴ; Ἐπὶ πλέον, τὸ ἴδιο
 τὸ γεγονός ὅτι ἕνας ὀρισμένος στίχος θρῖσκεται σὲ ὀρι-
 σμένα ἀντίτυπα καὶ λείπει ἀπὸ ἄλλα, εἶναι ἀπόδειξις ὅτι
 στὸ ἀρχικὸ κείμενο εἶχε γίνῃ λαθροχειρία. Ὑπάρχουν,
 λοιπόν, μόνο δυὸ ἐναλλακτικὰς λύσεις. Εἴτε θὰ πρέπει νὰ
 παραδεχθῶμε ὅτι ὁ στίχος δὲν βρέθηκε στὸ ἀρχικὸ κεί-
 μενο. Σ' αὐτὴ τὴν περίπτωσι εἴμαστε ἀναγκασμένοι νὰ
 συμπεράνουμε ὅτι ὀρισμένοι γραφεῖς ἀποφάσισαν νὰ εἰσα-
 γάγουν τὶς δικὰς τους λέξεις. Ἡ νὰ παραδεχθῶμε ὅτι ὁ
 στίχος δὲν ὑπῆρχε στὸ ἀρχικὸ κείμενο. Σ' αὐτὴν τὴν
 περίπτωσι θὰ πρέπει νὰ συναγάγουμε ὅτι ὀρισμένοι γρα-
 φεῖς σκόπιμα διέγραψαν τὸ στίχο ἀπὸ τὸ κείμενο. Καὶ στίς
 δυὸ περιπτώσεις θὰ θεωρηθεῖ ὅτι στὸ κείμενο ἐγινε λαθρο-
 χειρία.

(2) Κατὰ Ἰωάννην Α (Ε:7-8) εἶχαμε:

Διότι τρεῖς εἶναι οἱ μαρτυροῦντες ἐν τῷ οὐρανῷ, ὁ
 Πατὴρ, ὁ Λόγος καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα: Καὶ αὐτοὶ
 οἱ τρεῖς εἶναι ἕν καὶ τρεῖς οἱ μαρτυροῦντες (ἐν τῇ
 γῆ) τὸ πνεῦμα καὶ τὸ ὕδωρ καὶ τὸ αἷμα: Καὶ οἱ τρεῖς
 οὗτοι ἀναφέρονται εἰς τὸ ἕν.

Τὸ παραπάνω ἀπόσπασμα ἀποτελοῦσε μέρος τῆς Και-
 νῆς Διαθήκης ἐπὶ αἰῶνες, ἀλλὰ ὅταν οἱ Χριστιανοὶ ἦρθαν
 σὲ διαμάχη μὲ τοὺς Μουσουλμάνους καὶ οἱ τελευταῖοι ἀρ-
 χισαν νὰ ἐκτοξεύουν ἐπιθέσεις ἐναντίων αὐτῶν τῶν ἀπο-
 σπασμάτων, οἱ πρῶτοι ἀλλοίωσαν τὸ κείμενο τῶν ἁγίων
 Γραφῶν τους καὶ οἱ λέξεις ποὺ ἦταν ἐντὸς παρενθέσεων
 διαγράφηκαν καὶ δὲν περιέχονται στὴν Ἀναθεωρημένη
 Ἐκδόσι ποὺ δημοσιεύτηκε τὸ 1881. Τώρα τὸ θέμα εἶναι,

ὄν οἱ λέξεις πού διαγράφηκαν μ' αὐτὸ τὸν τρόπο δὲν ἀποτελοῦσαν μέρος τοῦ ἀρχικοῦ κειμένου καὶ εἶχαν εἰσαχθεῖ ἀπὸ κάποιον, αὐτὸ σημαίνει ὅτι τὸ 1881 οἱ Χριστιανοὶ λόγιοι παραδέχθησαν πὼς οἱ Χριστιανικὲς Γραφές εἶχαν γίνῃ ἀντικείμενο παρεμβάσεων. Ἄν, ὅμως, τὰ παλιὰ ἀντίγραφα ἦταν τὰ σωστά καὶ ἡ σημερινὴ ἀλλαγὴ ἔγινε στὸ κείμενο, χάρη σκοπιμότητος, αὐτὸ σημαίνει ὅτι ἡ διαδικασία τῶν λαθροχειριῶν στὶς Χριστιανικὲς Γραφές συνεχίζεται.

(3) Κατὰ Ματθαῖον (1Ζ:14-21), ἔχουμε:

Καὶ ὅτε ἦλθον πρὸς τὸ πλῆθος ἐπλησίασεν εἰς αὐτὸν ἄνθρωπός τις γονυπετῶν εἰς αὐτὸν καὶ λέγων, Κύριε, ἐλέησόν μου τὸν υἱόν: διότι εἶναι ἐπιληπτικός καὶ κακῶς πάσχει, διότι πολλάκις πίπτει εἰς τὸ πῦρ καὶ ἐκπορεύεται εἰς τὸ ὕδωρ. Καὶ ἔφερον αὐτὸν πρὸς τοὺς μαθητάς σου, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ θεραπεύσωσιν αὐτόν. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν: ὦ γενεά, ἄπιστος καὶ διεστραμμένη, ἕως πότε θέλω εἶσθαι μεθ' ὑμῶν; ἕως πότε θέλω ὑποφέρει ὑμᾶς, φερετέ μοι αὐτὸν ἐδῶ. Καὶ ἐπετίμησεν αὐτόν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ τὸ δαιμόνιον καὶ ἔθεραπεύθη τὸ παιδίον ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης. Τότε προσελθόντες οἱ μαθηταὶ πρὸς τὸν Ἰησοῦν κατ' ἰδίαν, εἶπον: Διατί ἡμεῖς δὲν ἠδυνήθημεν νὰ ἐκβάλωμεν αὐτό; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτούς: Διὰ τὴν ἀπιστίαν σας. Διότι ἀληθῶς σᾶς λέγω, ἂν ἔχετε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως, θέλετε εἰπεῖ πρὸς τὸ ὄρος τοῦτο: Μετάθεθι ἐντεῦθεν ἐκεῖ καὶ θέλει μεταθῆ καὶ δὲν θέλει εἶσθαι οὐδὲν ἀδύνατον εἰς ἐσᾶς. Τοῦτο δὲ τὸ γένος δὲν ἐξέρχεται, εἰμὴ διὰ προσευχῆς καὶ νηστείας.

Οἱ ὑπέρμαχοι τῆς Χριστιανοσύνης, φαίνονται νὰ εἶναι πεπεισμένοι ὅτι μετὰ τὴν πίστη τοῦ Ἰησοῦ καμιά ἄλλη καλὴ πράξις δὲν απαιτεῖται γιὰ νὰ ἐξασφαλισθεῖ ἡ εὐνοια καὶ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ. Ἀπὸ τὸ παραπάνω κατὰ Ματθαῖον ἀπόσπασμα, ὅμως, φαίνεται ὅτι ὁ μέγας αὐτὸς σκοπὸς δὲν μπορεῖ νὰ ἐπιτευχθεῖ παρὰ μόνον μὲ τὴν προσευχὴ καὶ τὴ νηστεία. Κατὰ συνέπεια, ἡ προσευχὴ καὶ ἡ νηστεία εἶναι τὰ σημαντικὰ μέσα γιὰ τὴν ἀπόκτηση τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ. Ἐπειδὴ οἱ μαθητὲς τοῦ Ἰησοῦ δὲν ἔκαναν χρῆση αὐτῶν τῶν μέσων, δὲν ἦταν ἱκανοί, σύμφωνα μὲ τὴν ἀφήγηση

του Εὐαγγελίου, νὰ διώξουν τὰ κακὰ πνεύματα, παρὰ τὸ ὅτι εἶχαν διακηρύξει τὴν πίστη τους στὸν Ἰησοῦ. Οἱ Μουσουλμᾶνοι σχολιαστὲς χρησιμοποίησαν αὐτὸ τὸ ἀπόσπασμα γιὰ νὰ κάνουν σοβαρὲς ἐπικρίσεις. Εἶπαν ὅτι, ἀπλῶς καὶ μόνη ἡ πίστη στὸν Ἰησοῦ δὲν ἦταν ἀρκετὴ. Οἱ καλὲς πράξεις ἦταν καὶ αὐτὲς ἀπαραίτητες καὶ ὁ ἴδιος ὁ Ἰησοῦς εἶχε τόνισαι τὴ σημασία τῆς προσευχῆς καὶ τῆς νηστείας καὶ εἶχε κάνει χρήση αὐτῶν τῶν μέσων, γιὰ τὴν πνευματικὴν πρόοδο. Ἄν ἡ προσευχὴ καὶ ἡ νηστεία ἦταν ἐπίσης ἀπαραίτητες, τότε ἡ πίστη στὸν Ἰησοῦ δὲν μποροῦσε νὰ εἶναι ἀρκετὴ καὶ αὐτὸ δὲν μποροῦσε ν' ἀπαλλάξει τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὴν ὑποχρέωσή του νὰ κάνει καλὲς πράξεις. Αὐτὴ ἡ ἐπίκριση ἦταν τόσο ζωτικὴ, ποὺ στοὺς ὑπέρμαχους τοῦ Χριστιανισμοῦ στάθηκε ἀδύνατο νὰ δώσουν κάποια ἀπάντηση. Ὁ μόνος δρόμος διαφυγῆς, ποὺ θρῆσκαν, ἦταν ν' ἀπαλείψουν τὸ στίχο ἀπὸ τὸ Εὐαγγέλιο. Ἔτσι, στὴν Ἄναθεωρημένη Ἔκδοσι τῆς Βίβλου, στὸ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιο δὲν θρῆσκουμε πουθενὰ τὸ στίχο. Ὀλόκληρος ὁ στίχος ἀπαλείφθηκε καὶ ἀποδείχθηκε ὅτι τὸ κείμενο τοῦ Εὐαγγελίου ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ἀντικείμενο τῆς ἀνθρώπινης ἀνάμιξης.

Λέγεται ὅτι στὸ κατὰ Μᾶρκον Εὐαγγέλιο (Θ:29) ἡ λέξις «προσευχὴ» ἐξακολουθεῖ νὰ παραμένει καὶ ὅτι, ἂν ἡ ἀλλαγὴ εἶχε γίνει ἀπὸ κάποιο κακὸ κίνητρο, ἡ λέξις «προσευχὴ» δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ εἶχε διατηρηθεῖ στὸν Μᾶρκο. Αὐτὸς ὁ ἰσχυρισμὸς, ὅμως, δὲν στέκει. Οἱ ἐπικρίσεις τῶν Μουσουλμάνων δὲν ἀφοροῦσαν τὴ λέξις «προσευχὴ», ἀφοῦ οἱ Χριστιανοὶ ἐξακολουθοῦν νὰ προσεύχονται. Ἡ ἀντίρρηση ἦταν γιὰ τὴ λέξις «νηστεία». Ὁ στίχος ποὺ ἀπαλείφθηκε δείχνει ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶχε τὴ συνήθεια νὰ νηστεύει καὶ ὅτι ἔβλεπε τὴ νηστεία σὰν ἀπαραίτητη γιὰ τὴν πνευματικὴν πρόοδο· ἔτσι, ὁ Νόμος δὲν μποροῦσε νὰ θεωρεῖται σὰν κατάρρα. Γιὰ ν' ἀποφευχθεῖ αὐτὴ ἡ ἐπίκρισις, ὀλόκληρος ὁ στίχος ἀπαλείφθηκε ἀπὸ τὸ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιο καὶ ἡ λέξις «νηστεία» ἀπαλείφθηκε ἀπὸ τὸ κατὰ Μᾶρκον. Εἶναι, ἐπίσης, πιθανὸ ὅτι ἕνα μέρος τῶν ἀναθεωρητῶν θεώρησε ἀπαραίτητο νὰ παραλειφθεῖ ὀλόκληρος ὁ στίχος, ἐνῶ ἕνα μέρος τους θεώρησε ἀρκετὸ νὰ παραλείψει μόνον τὴ λέξις «νηστεία».

Ἀντιφάσεις στὴν Καινὴ Διαθήκη

Ἐξ ἄλλου, ὑπάρχουν ἀντιφάσεις στὶς ἀφηγήσεις τοῦ Εὐαγγελίου, πού ἐπίσης ἀποδείχνουν ὅτι τὰ Εὐαγγέλια δὲν ἀποτελοῦν ἀποκάλυψη τοῦ Θεοῦ ἢ ὅτι ἡ ἀνθρώπινη ἀνάμιξη ἔχει ἀλλάξει τὴν ἀρχικὴ ἀποκάλυψη, πέρα ἀπὸ κάθε ἀναγνώριση. Ὅποιοσδήποτε συνηθισμένος συγγραφέας, πού διαθέτει ἕνα συνηθισμένο μέτρο συνέπειας, δὲν θὰ ἐπιτρέψει ἀντιφάσεις σ' αὐτὰ πού γράφει. Πῶς, λοιπόν, μπορούμε ν' ἀνεχθοῦμε ἀντιφάσεις σὲ ἕνα «Βιβλίον τοῦ Θεοῦ»; Δίνουμε ἐδῶ μερικὰ παραδείγματα:

(I) Σχετικὰ μὲ τὴ γέννηση τοῦ Ἰησοῦ διαβάζουμε στὸ Κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιον (Α:1-22) καὶ στὸ Κατὰ Λουκᾶ (Α:32-33) ὅτι ὁ Μεσσίας θὰ ἦταν μιὰ ἀπὸ τὶς συνηθισμένες ἀνθρώπινες ὑπάρξεις. Μόνο πού θὰ ἔπρεπε νὰ ὀνομαζόταν υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Ὡστόσο, στὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Ἰωάννη (Α:1) διαβάζουμε ὅτι Μεσσίας ἦταν ἡ λέξη πού πάντα ἀνῆκε στὸ Θεὸ καὶ ἦταν, μάλιστα, Θεός, ἔτσι πού δλα προῆλθαν ἀπὸ αὐτόν.

(II) Ἀπὸ τὰ Εὐαγγέλια Κατὰ Ματθαῖον (Γ:13-17), Κατὰ Μάρκον (Α:9-12), καὶ Κατὰ Λουκᾶν (Γ: 21, 22 καὶ Δ:1), φαίνεται ὅτι ὁ Ἰησοῦς βαπτίστηκε ἀπὸ τὸν Ἰωάννην καὶ μετὰ τὴ θάψιση, ἔφυγε ἀμέσως τὴν ἴδια μέρα. Ὅμως, στὸ Εὐαγγέλιον Κατὰ Ἰωάννην δὲν γίνεται μνεία γιὰ θάψιση καὶ ἡ συνάντηση τοῦ Ἰωάννη μὲ τὸν Ἰησοῦ λέγεται ὅτι κράτησε δυὸ μέρες.

(III) Ἀπὸ τὸ Εὐαγγέλιον Κατὰ Ἰωάννην (Α:19-44) φαίνεται ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἔμεινε μὲ τὸν Ἰωάννην καὶ τοὺς μαθητὲς του ἐπὶ λίγες μέρες καὶ μετὰ πῆγε κατ' εὐθείαν στὴ Γαλιλαία. Ἀλλὰ στὰ Εὐαγγέλια Κατὰ Ματθαῖον (Δ:1), Κατὰ Μάρκον (Α:12) καὶ Κατὰ Λουκᾶν (Δ:1) φαίνεται ὅτι ὁ Ἰησοῦς, ἀφοῦ βαπτίστηκε ἀπὸ τὸν Ἰωάννην πῆγε στὸ δάσος γιὰ νὰ δοκιμάσει τὴ δύναμή του κατὰ τοῦ Σατανᾶ καὶ ἔμεινε ἐκεῖ 40 μέρες.

(IV) Ἀπὸ τὸ Κατὰ Ἰωάννην (Α:35-51) φαίνεται ὅτι λίγο μετὰ τὴ συνάντησή του μὲ τὸν Ἰωάννην, ὁ Ἰησοῦς ἔκαμε δύο ἀπὸ τοὺς μαθητὲς τοῦ Ἰωάννη, τὸν Ἀνδρέα καὶ ἕναν ἄλλον ἀνώνυμο, δικούς του μαθητὲς καὶ στὸ δρόμο πρὸς τὴ Γαλιλαία ἔκαμε μαθητὲς τοῦ τὸν Σίμωνα Πέτρον καὶ τὸν Ναθαναήλ. Σύμφωνα μὲ τὰ Κατὰ Ματθαῖον (Δ:12-22), Κατὰ Μάρκον (Α:12-20) καὶ Λουκᾶν (Δ:14-15, Ε:1-11)

Εὐαγγέλια, φαίνεται ὅτι μετὰ τὴ συνάντησή του μὲ τὸν Ἰωάννην καὶ τὴ σαρανταήμερη παραμονή του στὸ δάσος, ὁ Ἰησοῦς νήστεψε, καὶ ὅταν ἄκουσε γιὰ τὴ φυλάκιση τοῦ Ἰωάννη, πῆγε στὴ Γαλιλαία καὶ ἔκαμε ἐκεῖ κηρύγματα σὲ πολλὰ μέρη καὶ ἐπὶ πολλές μέρες, καὶ στὶς ὄχθες τῆς λίμνης τῆς Γαλιλαίας δέχθηκε ὡς μαθητὲς του τὸν Σίμωνα Πέτρον, τὸν Ἀνδρέαν, τὸν Ἰωάννην καὶ τὸν Ἰάκωβον. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι τὸ μέρος ὅπου σύμφωνα μὲ τὸ Εὐαγγέλιο τοῦ Ἰωάννη, αὐτὰ τὰ πρόσωπα ἔγιναν ἀποδεκτὰ ἀπὸ τὸν Ἰησοῦν σὰν μαθητὲς, δὲν εἶναι τὸ ἴδιο μέρος ὅπου, σύμφωνα μὲ τὰ ἄλλα Εὐαγγέλια, ἔγινε ἡ ἀποδοχή αὐτῶν τῶν μαθητῶν. Ἐπίσης, ὁ χρόνος κατὰ τὸν ὁποῖο ἔγινε ἡ ἀποδοχή, σύμφωνα μὲ τὸν Ἰωάννην, δὲν εἶναι ὁ χρόνος ποὺ ἀναφέρεται στὰ ἄλλα Εὐαγγέλια. Τὰ ἄλλα Εὐαγγέλια τοποθετοῦν τὸ χρόνο δυὸ μῆνες ἀργότερα.

(V) Στὸ κατὰ Ἰωάννην (Δ:3 καὶ 43-45) μᾶς δίνεται νὰ καταλάβουμε ὅτι ἡ γενέτειρα τοῦ Ἰησοῦ ἦταν ἡ Ἰουδαία καὶ ὅτι ὁ Ἰησοῦς, πιστεύοντας ὅτι ἕνας Προφήτης δὲν τιμᾶται στὴ γενέτειρά του, ἔφυγε γιὰ τὴ Γαλιλαία, ὅπου τοῦ ἀποδόθηκαν πολλές τιμές. Ἀλλὰ, σὲ ἀντίθεση μὲ αὐτό, στὰ Κατὰ Ματθαῖον (1Γ:54-58), Λουκᾶν (Δ:24) καὶ Μᾶρκον (ΣΤ:4) Εὐαγγέλια, μᾶς λέγεται ὅτι ἡ γενέτειρα τοῦ Ἰησοῦ δὲν ἦταν ἡ Ἰουδαία, ἀλλὰ ἡ Γαλιλαία. Ἀλλὰ, ἐπειδὴ δὲν τὸν τίμησαν στὴ Γαλιλαία, εἶπε, κανένας Προφήτης δὲν εἶχε τιμηθεῖ στὸ δικό του μέρος.

(VI) Στὸ Κατὰ Ἰωάννη (Γ:22-26 καὶ Δ:1-3) μᾶς λέγεται ὅτι προτοῦ ἀκόμα φυλακισθεῖ ὁ Ἰωάννης, ὁ Ἰησοῦς εἶχε ἀρχίσει νὰ κηρύσσει τὸ μῆνυμά του καὶ νὰ βαφτίζει ἀνθρώπους. Ἀλλὰ στὸ Κατὰ Ματθαῖον (Δ:12-17) καὶ Μᾶρκον (Α:14-15) μᾶς λέγεται ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἀρχισε νὰ κάνει κηρύγματα μετὰ τὴ φυλάκιση τοῦ Ἰωάννη.

(VII) Σύμφωνα μὲ τὸν Λουκᾶν (Γ:23), ὁ Ἰωσήφ, ὁ σύζυγος τῆς Μαρίας, ἦταν υἱὸς τοῦ Ἠλί· ἀλλὰ σύμφωνα μὲ τὸν Ματθαῖον (Α:16), ἦταν υἱὸς τοῦ Ἰακώβου.

(VIII) Σύμφωνα μὲ τὸν Λουκᾶν (Γ:31), ὁ Ἰησοῦς ἦταν ἀπόγονος τοῦ Δαυὶδ μέσω τοῦ Ναθάν, ἀλλὰ ὁ Ματθαῖος (Α:6) ἐντοπίζει τὴν καταγωγή τοῦ Ἰησοῦ στὸν ἀδελφὸ τοῦ Ναθάν, τὸν Βασιλιᾶ Σολομώντα.

(IX) Ἀπὸ τὴ γενεαλογία ποὺ μᾶς δίνει ὁ Ματθαῖος, ἔχουμε 41 πρόσωπα, ἀπὸ τὸν Ἰωσήφ μέχρι τὸν Ἀβραάμ, ἀλλὰ στὴ γενεαλογία ποὺ μᾶς δίνει ὁ Λουκᾶς, ἔχουμε 56

πρόσωπα. Ἐκτός ἀπὸ αὐτό, τὰ ὀνόματα τῶν δυὸ γενεαλογιῶν ἐπίσης δὲν ἀντιστοιχοῦν.

(X) Στὸ Κατὰ Λουκᾶν (ΚΔ:50-51) μᾶς λέγεται ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἀνῆλθε στὸν οὐρανὸ στὴ Βηθανία. Στις Πράξεις Ἀποστόλων (Α:12) ὅμως, διαβάζουμε ὅτι ἡ ἀνάληψη ἔγινε ἀπὸ ἓνα ὄρος ποῦ ὀνομάζεται Ἐλαιώνας.

(XI) Ὁ Λουκᾶς (ΚΔ:21-29, 36 καὶ 51) λέει ὅτι τὴν ἡμέρα ποῦ ὁ Ἰησοῦς ἀναστήθηκε ἀπὸ τοὺς νεκροὺς ἢ τὴν ἐπόμενη νύχτα, ἀνέβηκε στὸν οὐρανό. Στις Πράξεις Ἀποστόλων (Α:3) ὅμως διαβάζουμε ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἀνῆλθε στοὺς οὐρανοὺς 40 μέρες μετὰ ἀπὸ τὴν ἀνάστασή του ἀπὸ τοὺς νεκροὺς.

(XII) Στὸν Ματθαῖον (Ι:10) διαβάζουμε ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶπε στοὺς μαθητές του νὰ μὴ διαθέτουν «μηδὲ σακκίον διὰ τὴν ὁδόν, μηδὲ δύο χιτώνας, μηδὲ ὑποδήματα, μηδὲ ράβδον», ἀλλὰ ὁ Μᾶρκος (Ζ:8-9) λέει ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶπε στοὺς μαθητές του νὰ μὴν πάρουν τίποτα μαζί τους στὸ δρόμο, παρὰ μόνον μία ράβδο. Ὁ Μᾶρκος, ὡστόσο, παραδέχεται ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἔδωσε ἐντολὴ στοὺς μαθητές του νὰ φορέσουν σανδάλια. Ἀπ' αὐτὸ φαίνεται ὅτι, σύμφωνα μὲ τὸν Ματθαῖο, ὁ Ἰησοῦς τοὺς ἀπαγόρευσε νὰ φοροῦν ὑποδήματα καὶ νὰ φέρουν ράβδους, ἀλλὰ σύμφωνα μὲ τὸν Μᾶρκον, οἱ μαθητές εἶχαν ἐντολὲς νὰ φέρουν ράβδους καὶ νὰ φοροῦν ὑποδήματα.

Προλήψεις στὰ Εὐαγγέλια

Ἡ μελέτη τῆς Καινῆς Διαθήκης δείχνει ὅτι δὲν εἶναι ἀπαλλαγμένη ἀπὸ τὸ στοιχεῖο τῆς πρόληψης.

(I) Στὸ Κατὰ Μᾶρκον (Α:12-13), διαβάζουμε:

Καὶ εὐθὺς τὸ Πνεῦμα ἐκβάλλει αὐτὸν εἰς τὴν ἔρημον καὶ ἦτο ἐκεῖ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἡμέρας τεσσαράκοντα πειραζόμενος ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ, καὶ ἦτο μετὰ τῶν θηρίων, καὶ οἱ ἄγγελοι ὑπηρέτουν αὐτόν.

Τὰ περιστατικά ποῦ καταγράφονται ἐδῶ εἶναι παραισθήσεις. Ὁ Νόμος τοῦ Θεοῦ, ὅμως, ἀντιτάσσεται σ' αὐτές. Σ' αὐτὸν τὸν πλανήτη ὁ ἄνθρωπος ζεῖ μαζί μὲ ἄλλους ἀνθρώπους καὶ ὄχι μὲ τὰ θηρία, τοὺς διαβόλους καὶ τοὺς ἀγγέλους. Ἀποκλείεται ὁ Νόμος τοῦ Θεοῦ νὰ ἦταν διαφο-

ρετικός την εποχή εκείνη. Στόν κόσμο αυτό, δέν υπάρχουν δαίμονες πού ζοῦν φανερά ανάμεσα στοὺς ἀνθρώπους, οὔτε καὶ ἄγγελοι πού προσφέρουν φανερά τὶς ὑπηρεσίες τους στοὺς ἀνθρώπους. Τὰ ὄνειρα ἢ ὁ ὄραματισμὸς μιᾶς τέτοιας κατάστασης εἶναι ἄλλο θέμα. Παλιά, ὑπῆρχαν ἀνθρωποι πού εἶχαν τέτοιους ὄραματισμοὺς καὶ δέν ἀποκλείεται νὰ ὑπάρχουν ἀκόμα καὶ σήμερα. Οὔτε, ὅμως, στὸ παρελθόν, οὔτε στὸ παρὸν ἔχουμε ἀνθρώπους πού ζοῦν ανάμεσα σὲ θηρία, ὅπως οἱ λύκοι καὶ τὰ λιοντάρια. Οὔτε καὶ ἔχουμε Σατανᾶ, πού κυριεύει τοὺς ἀνθρώπους καὶ τοὺς ὑποχρεώνει νὰ τὸν ἀκολουθήσουν καὶ νὰ τὸν ὑπακούσουν παρὰ τὴ θέλησή τους καὶ σπανίως νὰ μποροῦν νὰ τοῦ ἀντιστέκονται. Οὔτε ἔχουμε ἄγγελους πού προσφέρουν τέτοιες ὑπηρεσίες, ὅπως ψήσιμο ψωμιοῦ, μαγείρεμα καὶ μεταφορὰ νεροῦ. Στὰ παραμύθια διαβάζει κανεὶς τέτοια πράγματα, ὅμως ποιά εἶναι ἡ θέση τους σ' ἓνα βιβλίον θρησκευτικό; Ἐὰν ἡ Καινὴ Διαθήκη ἦταν ἓνα βιβλίον, ὅπως τὸ «Βιβλίον τῆς Ζούγκλας» τοῦ Κίπλινγκ, αὐτὸ θὰ ἦταν ἐντελῶς διαφορετικὸ θέμα. Ἐὰν ἡ Καινὴ Διαθήκη εἶναι ἓνα Βιβλίον πού ἀποσκοπεῖ στὴ θρησκευτικὴ καθοδήγηση τοῦ ἀνθρώπου. Ποιά ἡ χρῆση ἑνὸς βιβλίου πού διηγεῖται παραμύθια τέτοιας ποιότητος; Ὁ Ἰησοῦς ἦταν ἓνας ἐνάρετος καὶ εὐλαβικὸς ἀνθρώπος. Δέν μποροῦμε νὰ τοῦ ἀποδώσουμε εὐθύνες γι' αὐτὲς τὶς παραδοξολογίες. Ἦταν ἓνας τιμημένος Προφήτης τοῦ Θεοῦ καὶ ἦρθε στόν κόσμο γιὰ νὰ καθοδηγήσει τοὺς λαοὺς του. Ἀποκλείεται νὰ δίδασκε τέτοιας φύσης πράγματα. Εἶναι ἀπίθανο ἢ διδασκαλία του νὰ διετάραξε τὴν πνευματικὴ ἰσορροπία τῶν ὁπαδῶν του καὶ νὰ τοὺς ὀδήγησε ἀπὸ τὸν δρόμο τῆς λογικῆς στοὺς θάλτους τῆς προκατάληψης. Γι' αὐτὸ, εἴμαστε ὑποχρεωμένοι νὰ ποῦμε ὅτι αὐτὰ τὰ στοιχεῖα προκατάληψης προστέθηκαν στὰ Εὐαγγέλια ἀργότερα. Οὔτε ὁ Ἰησοῦς, οὔτε οἱ μαθητὲς του εἶναι ὑπεύθυνοι γι' αὐτά. Τὴν εὐθύνη γιὰ τὴν ἔνταξη αὐτῶν τῶν προλήψεων στὰ κείμενα τῶν Εὐαγγελίων, ἔχουν ἐκεῖνοι οἱ Χριστιανοί, πού ἦρθαν ἀργότερα καὶ δέν ἦταν πιά εὐαίσθητοι καὶ πού προτιμοῦσαν τὰ λαϊκὰ χειροκροτήματα παρὰ τὴν αὐστηρὴ ἀλήθεια.

(II) Στὸ Κατὰ Μᾶρκον (Ε:1-14), διαβάζουμε:

Καὶ ἦλθον εἰς τὸ πέραν τῆς θαλάσσης, εἰς τὴν χώραν τῶν Γαδαρηνῶν. Καὶ ὡς ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ πλοίου, εὐ-

θὺς ἀπήνησεν αὐτὸν ἐκ τῶν μνημείων ἄνθρωπος ἔχων πνεῦμα ἀκάθαρτον, ὅστις εἶχε τὴν κατοικίαν ἐν τοῖς μνημείοις, καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ δέσῃ αὐτὸν οὐδὲ μὲ ἀλύσεις, διότι πολλάκις εἶχε δεθῆ μὲ ποδόδεσμα καὶ μὲ ἀλύσεις, καὶ διεσπάρθησαν ὑπ' αὐτοῦ αἱ ἀλύσεις καὶ τὰ ποδόδεσμα συνετριβήσαν, καὶ οὐδεὶς ἴσχυε νὰ δαμάσῃ αὐτὸν καὶ διὰ παντὸς νύκτα καὶ ἡμέραν ἦτο ἐν τοῖς ὄρεσι καὶ ἐν τοῖς μνημείοις, κράζων καὶ κατακόπτων ἑαυτὸν μὲ λίθους. Ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ μακρόθεν, ἔδραμε καὶ προσεκύνησεν αὐτόν, καὶ κράξας μετὰ φωνῆς μεγάλης εἶπε: Τί εἶναι μεταξὺ ἐμοῦ καὶ σοῦ, Ἰησοῦ, Υἱὲ τοῦ Θεοῦ τοῦ Ὑψίστου; Ὁρκίζω σε εἰς τὸν Θεόν, μὴ μὲ θασανίσῃς. Διότι ἔλεγε πρὸς αὐτόν: "Ἐξέλθε ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον. Καὶ ἠρώτησεν αὐτόν: Τί εἶναι τὸ ὄνομά σου; Καὶ ἀπεκρίθη λέγων: Λεγεὼν εἶναι τὸ ὄνομά μου, διότι πολλοὶ εἴμεθα. Καὶ παρεκάλε ἑαυτὸν πολλά, νὰ μὴ ἀποστείλῃ αὐτοὺς ἔξω τῆς χώρας. Ἦτο δὲ ἐκεῖ πρὸς τὰ ὄρη ἀγέλη μεγάλη χοίρων θοσκομένη καὶ παρεκάλεσαν αὐτὸν πάντες οἱ δαίμονες, λέγοντες: Πέμψον ἡμᾶς εἰς τοὺς χοίρους διὰ νὰ εἰσέλθωμεν εἰς αὐτούς. Καὶ ὁ Ἰησοῦς εὐθύς ἐπέτρεψε εἰς αὐτούς. Καὶ ἐξεληθόντα τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα εἰσῆλθον εἰς τοὺς χοίρους· καὶ ὤρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν· ἦσαν δὲ ἕως δύο χιλιάδες καὶ ἐπνίγοντο ἐν τῇ θαλάσῃ. Οἱ δὲ θόσκοντες τοὺς χοίρους ἔφυγον καὶ ἀνήγγειλαν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς καὶ ἐξῆλθον διὰ νὰ ἴδωσι τί εἶναι τὸ γεγονός.

Αὐτὸ τὸ ἀπόσπασμα περιέχει τόσες πολλές δεισιδαιμονίες, πού ὁ ἀναγνώστης ἀναρωτιέται πῶς εἶναι δυνατόν νὰ ἐντάχθῃκαν στὸ κείμενο ἀφηγήσεων τῶν Εὐαγγελίων. Πρῶτα, μᾶς λέγει ὅτι ἕνας ἄνθρωπος εἶχε χάσει τόσο πολὺ τὸ λογικὸ του, ὥστε οὔτε οἱ πιὸ γερῆς ἀλυσίδες δὲν ἦταν ἱκανῆς νὰ τὸν συγκρατήσουν. Ἡ ἰατρικὴ ἐπιστῆμη καὶ οἱ κοινῆς ἐμπειρίες ἀνθρώπων, διαψεύδουν τὶς διατυπώσεις αὐτές. Δὲν ὑπάρχει ἀμφισβολία ὅτι ὑπάρχουν ἀλυσίδες πού εἶναι ἀρκετὰ ἰσχυρῆς γιὰ νὰ συγκρατήσουν ἀκόμα καὶ τὸν πιὸ μανιακὸ. Εἶναι δυνατόν οἱ ἄνθρωποι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης νὰ μὴν ἤξεραν νὰ κατασκευάσουν ἀλυσίδες ἀρκετὰ δυνατῆς γιὰ νὰ συγκρατηθεῖ ἕνας ἄνθρωπος;

Δεύτερο, μᾶς λένε στὸ ἀπόσπασμα αὐτὸ ὅτι ὁ μανιακὸς

αὐτὸς ἄνθρωπος ἔκοβε τὸ σῶμα μὲ πέτρες. Αὐτὸ εἶναι πολὺ περίεργο. Κατὰ τὰ λεγόμενα, ἕνας ἄνθρωπος ἐξακολουθεῖ νὰ κόβει τὸν ἑαυτὸ του συνεχῶς καὶ ἐπὶ μακρὸν μὲ πέτρες καί, ὅμως, δὲν παθαίνει τίποτα.

Τρίτο, μᾶς λένε ὅτι ὁ Ἰησοῦς μίλησε μ' αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο καὶ εἶπε: «Φύγε ἀπὸ μέσα ἀπ' αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο, πνεῦμα ἀκάθαρτο». Τέτοια πράγματα μποροῦν νὰ λεχθοῦν μόνο ἀπὸ ἀνθρώπους πού εἶναι πρωτόγονοι καὶ ἀμαθεῖς. Δὲν μποροῦσαν νὰ εἶχαν λεχθεῖ ἀπὸ ἕναν Προφήτη. Ἄν τὰ ἀκάθαρτα αὐτὰ πνεύματα μποροῦν νὰ εἰσχωρήσουν στὸ ἐσωτερικὸ ἑνὸς ἀνθρώπου, τότε γιατί νὰ μὴν ἔχουμε τέτοια φαινόμενα καὶ σήμερα; Δὲν ἔχουμε τὸν ἀπαιτούμενο τρόπο γιὰ ν' ἀνακαλύψουμε τὰ ἀκάθαρτα αὐτὰ πνεύματα; Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ἡ ἱατρικὴ ἐπιστῆμη σήμερα ἐντοπίζει τίς διανοητικὲς διαταραχὰς στὴ νευρασθένεια, στὴν ὑστερία, στὴ φρενοβλάβεια κ.τ.λ., ἀλλὰ ἡ ἱατρικὴ ἐπιστῆμη τὰ ἀποδίδει σὲ ἄλλα αἷτια, ὄχι στὰ ἀκάθαρτα πνεύματα. Ὡστόσο, ἡ περιγραφή τοῦ Εὐαγγελίου, μᾶς λέει ὅτι ἕνας λογικὸς καὶ εἰλικρινὴς ἄνθρωπος, ὅπως ὁ Ἰησοῦς, πίστευε ὅτι, ὅταν ἕνας ἄνθρωπος χάνει τὰ λογικά του, αὐτὸ συμβαίνει γιατί ἕνα ἀκάθαρτο πνεῦμα εἰσχωρεῖ στὸ ἐσωτερικὸ του. Ἡ ἀπόδοση μιᾶς τέτοιας προληπτικῆς σκέψης σ' ἕναν Προφήτη μᾶς φαίνεται ἀπάνθρωπη. Εἶναι σὰν νὰ μεταφέρει κανεὶς τίς δικές του προκαταλήψεις σὲ ἕναν μεγάλο Προφήτη. Ὁ ἴδιος ὁ Ἰησοῦς δὲν θὰ μπορούσε ποτὲ νὰ πεῖ ἕνα τέτοιο πρᾶγμα. Οὔτε θὰ μπορούσαν νὰ τὸ ποῦν οἱ μαθητές του. Εἶναι, σίγουρα, ἕνα κατασκευάσμα κατοπινότερων χρόνων.

Ἄλλὰ ἡ προληπτικὴ σκέψη, γίνεται ἀκόμα βαθύτερη. Μᾶς λένε ὅτι ὁ Ἰησοῦς ζήτησε νὰ μάθει τὸ ὄνομα τοῦ ἀκάθαρτου πνεύματος καὶ τὸ πνεῦμα ἀπάντησε: «Τὸ ὄνομά μου εἶναι Λεγεών, γιατί εἴμαστε πλῆθος». Δηλαδή, ὅτι δὲν ἐπρόκειτο γιὰ ἕνα μόνο πνεῦμα, ἀλλὰ γιὰ μιὰ ὁλόκληρη στρατιά.

Μᾶς λένε, ἀκόμα, ὅτι τὰ πνεύματα παρακάλεσαν τὸν Ἰησοῦ νὰ μὴν τὰ ἐξορίσει ἀπὸ τὴ χώρα. Ὁ Ἰησοῦς, ὅμως, δὲν συμφώνησε καὶ τότε τὰ κακὰ πνεύματα παρακάλεσαν νὰ τὰ στείλει σὲ μιὰ ἀγέλη χοίρων γιὰ νὰ μποῦν μέσα τους. Σ' αὐτὸ ὁ Ἰησοῦς συμφώνησε πρόθυμα. Τότε, τὰ ἀκάθαρτα πνεύματα ἔφυγαν καὶ μπῆκαν μέσα στοὺς χοίρους καὶ ἡ ἀγέλη ἔτρεξε μανιασμένη ἀπὸ ἕνα γκρεμὸ

καὶ ἔπεσε στὴ θάλασσα. Καὶ μ' αὐτὸ τὸν τρόπο 2000 ἀκάθαρτα πνεύματα πνίγηκαν.

Πόσο προληπτικὸ καὶ ἀνόητο φαίνεται αὐτὸ τὸ ἀπόσπασμα! Μᾶς λένε ὅτι τὰ ἀκάθαρτα πνεύματα ζητοῦσαν ἄδεια νὰ τοὺς ἐπιτραπεῖ νὰ βγοῦν ἀπὸ τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου καὶ νὰ εἰσχωρήσουν στὰ σώματα τῶν χοίρων. Ἐνα πρόσθετο ἐρώτημα εἶναι: Αὐτὴ ἡ ἀγέλη χοίρων θὰ πρέπει νὰ ἦταν ἰδιοκτησία κάποιου ἀνθρώπου, ὅποτε τί δικαίωμα εἶχε ὁ Ἰησοῦς νὰ ἐξολοθρεύσει τὴν ἰδιοκτησίαν ἑνὸς ἄλλου ἀνθρώπου; Ἄν λεχθεῖ ὅτι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ εἶχε δικαίωμα πάνω σὲ κάθε εἶδους ἰδιοκτησίαν, τότε τὸ ἐρώτημα εἶναι, γιατί ν' ἀποκαλεῖται ὁ Θεός, Θεὸς τῆς ἀγάπης; Ἄν ὁ Θεός, σὰν Κύριος τῶν πάντων, μπορεῖ νὰ καταστρέφει πράγματα ποὺ ἀνήκουν σὲ ἀπλᾶ ἀνθρώπινα ὄντα, τότε ποιὸ νόμο ἢ τάξη ἔχουμε στὸν κόσμο; Καὶ τί ἀπόδειξη ἔχουμε γιὰ τὴν ἀγαθοεργία τοῦ Θεοῦ;

Ἐκτὸς ἀπὸ αὐτό, ὑπάρχει καὶ μιὰ ἄλλη σοβαρὴ πρόληψη, ποὺ διδάσκεται ἰσχυρῶς αὐτὸ τὸ ἀπόσπασμα. Μᾶς λένε ὅτι, ὅταν τὰ ἀκάθαρτα πνεύματα μπῆκαν μέσα στοὺς χοίρους αὐτοὶ ἔτρεξαν ἀπὸ ἕναν γκρεμὸ πρὸς τὴ θάλασσα. Τὸ ἐρώτημα εἶναι, γιατί αὐτὴ ἡ διαφορὰ συμπεριφορᾶς; Ὅταν τὰ κακὰ πνεύματα μπῆκαν μέσα στὸν ἀνθρώπο, αὐτὸς δὲν ρίχθηκε στὴ θάλασσα. Ἀλλὰ ὅταν μπῆκαν μέσα στὴν ἀγέλη τῶν 2.000 χοίρων, ὅλοι ἔτρεξαν πρὸς τὴ θάλασσα καὶ πέθαναν. Ὅλο αὐτὸ τὸ ἀπόσπασμα εἶναι προληπτικὸ καὶ ἀνόητο. Ὅποιος ἔχει πεισθεῖ γιὰ τὸ μεγαλεῖο καὶ τὴ λογικότητα τοῦ Ἰησοῦ, εἶναι ἀδύνατο νὰ ἀποδώσει τέτοια πράγματα ἰσχυρῶς αὐτὸν ἢ στοὺς μαθητὲς του. Θὰ ὑποχρεωθεῖ νὰ συμπεράνει ὅτι κάτι τέτοια ἀποσπάσματα προστέθηκαν στὴ Καινὴ Διαθήκη ἀπὸ μεταγενέστερους συγγραφεῖς.

(III) Ἀπὸ ἀναφορὰς τῆς Καινῆς Διαθήκης φαίνεται ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἀνάστασε τοὺς πεθαμένους. Σχετικὰ διαβάζουμε στὸ Κατὰ Ἰωάννην (1Α:43-44):

Καὶ ταῦτα εἰπὼν, μετὰ φωνῆς μεγάλης ἐκραύγασε: Λάζαρε, ἔλθε ἔξω. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ τεθνηκώς, δεδεμένος τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας μὲ τὰ σάβανα καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἦτο περιδεδεμένον μὲ σουδάριον. Λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς: Λύσατε αὐτὸν καὶ ἀφίσατε νὰ ὑπάγη.

Ἐπίσης, Κατὰ Ματθαῖον (ΚΖ:51-53), διαβάζουμε:

Καὶ ἰδοῦ, τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτωθεν, καὶ ἡ γῆ ἐσειέσθη καὶ αἱ πέτραι ἐσχίσθησαν καὶ τὰ μνημεῖα ἠνοιχθήσαν καὶ πολλὰ σώματα τῶν κεκοιμημένων ἁγίων ἀνέστησαν, καὶ ἐξελθόντες ἐκ τῶν μνημείων μετὰ τὴν ἀνάστασιν αὐτοῦ εἰσηλθον εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν καὶ ἐνεφανίσθησαν εἰς πολλούς.

Εἶναι δυνατόν ἓνα λογικὸ ὄν νὰ πιστέψει ποτὲ αὐτὲς τίς ἱστορίες; Ἄν ἦταν ποτὲ δυνατό νὰ ἐπανέλθουν στὴ ζωὴ οἱ νεκροί, γιατί ὄχι καὶ σήμερα; Ἄν μᾶς ποῦν ὅτι αὐτὸ ἦταν τὸ ἀποκλειστικὸ προνόμιο τοῦ Ἰησοῦ, ἡ ἀπάντησή μας εἶναι ὅτι αὐτὸ δὲν εἶναι ἀλήθεια, γιατί ὁ ἴδιος ὁ Ἰησοῦς εἶπε ὅτι ἂν οἱ ὄπαδοί του εἶχαν μιὰ μικρὴ πίστη, ὅσο ὁ κόκκος ἑνὸς σπόρου σιναπιοῦ, θὰ μπορούσαν νὰ δεῖξουν Σημάδια ἀκόμα πιὸ μεγάλα ἀπὸ αὐτὰ ποῦ ἔδειχνε ὁ ἴδιος.

Στὸ Κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγέλιο (ΙΔ:12-14), ἔχουμε:

Ἄληθῶς, ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὅστις πιστεύει εἰς ἐμέ, τὰ ἔργα τὰ ὁποῖα κάμνω καὶ ἐκεῖνος θέλει κάμει καὶ μεγαλύτερα τούτων θέλει κάμει, διότι ἐγὼ ὑπάγω πρὸς τὸν Πατέρα μου, καὶ ὅ,τι ἂν ζητήσητε ἐν τῷ ὀνόματί μου, θέλω κάμει τοῦτο, διὰ νὰ δοξασθεῖ ὁ Πατὴρ ἐν τῷ Υἱῷ. Ἐὰν ζητήσετέ τι ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἐγὼ θέλω κάμει αὐτό.

Τὸ ἐρώτημα εἶναι, μποροῦν οἱ Χριστιανοὶ σήμερα νὰ ἐπαναφέρουν τὸ νεκρὸ στὴ ζωὴ;

(IV) Στὸ Κατὰ Ματθαῖον (ΙΔ:25-27), διαβάζουμε:

Ἐν δὲ τῇ τετάρτῃ φυλακῇ τῆς νυκτὸς ὕπηγε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, περιπατῶν ἐπὶ τὴν θάλασσαν. Καὶ ἰδόντες αὐτὸν οἱ μαθηταὶ ἐπὶ τὴν θάλασσαν περιπατοῦντα, ἀταράχθησαν, λέγοντες ὅτι φάντασμα εἶναι, καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου ἔκραξαν. Εὐθὺς δὲ ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς λέγων: Θαρσεῖτε, ἐγὼ εἶμαι· μὴ φοβεῖσθε.

Και αυτό είναι μιὰ μεγάλη πρόληψη. Ποιός άνθρωπος μπορεί ποτέ νὰ θαδίσει ἐπάνω στοῦ νερό;

(V) Στὸ Κατὰ Λουκᾶν (1Α:24-26), ἔχουμε:

“Ὅταν τὸ ἀκάθαρτο πνεῦμα ἐξέλθη ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, διέρχεται δι’ ἀνύδρων τόπων καὶ ζητεῖ ἀνάπαυσιν, καὶ μὴ εὐρίσκον λέγει: “Ἄς ἐπιστρέψω εἰς τὸν οἶκόν μου, ὅθεν ἐξῆλθον καὶ ἐλθὼν εὐρίσκει αὐτὸν σεσαρωμένον καὶ ἐστολισμένον. Τότε ὑπάγει καὶ παραλαμβάνει ἑπτὰ ἄλλα πνεύματα πονηρότερα ἐαυτοῦ, καὶ εἰσελθόντα κατοικοῦσιν ἐκεῖ, καὶ γίνονται τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου χειρότερα τῶν πρώτων.

Πόσο ἐλεεινὴ εἶναι ἡ πρόληψη αὐτή! Ποιό μπορεί νὰ εἶναι τὸ νόημα μιᾶς τέτοιας ἀφήγησης! Εἶναι δυνατὸ ν’ ἀποδοθοῦν αὐτὰ σ’ ἓναν ἄνθρωπο, ὅπως ὁ Ἰησοῦς; Τὸ νὰ ψεύδεται κανεὶς εἶναι κακοήθεια, τὸ νὰ ἐπινοεῖ προλήψεις εἶναι ἐξ ἴσου ταπεινὸ, τὸ ν’ ἀποδίδει ὅμως ψέματα καὶ δεισιδαιμονίες στοῦ Θεοῦ καὶ στοὺς Προφῆτες Του εἶναι μιὰ κακοήθεια χειρίστης μορφῆς. Οἱ ἀπρόσεκτοι καὶ ἀμαθεῖς συγγραφεῖς τῶν Εὐαγγελίων εὐθύνονται γιὰ τὴ διάπραξη αὐτῆς τῆς ἀπανθρωπιᾶς. Μὲ τὴν πράξη τους αὐτή, συνέτριψαν τὰ Εὐαγγέλια καὶ τὰ ἔκαμαν ἀνάξια, σὰν θρησκευτικὰ βιβλία.

Ἄμφιβολα Ἡθῆ τῆς Καινῆς Διαθήκης

(I) Στὸ Κατὰ Μάρκον (1Α:12-14), ἔχουμε:

Καὶ τὴν ἐπαύριον, ἀφοῦ ἐξῆλθον ἐκ Βηθανίας, ἐπείνασε καὶ ἰδὼν μακρόθεν συκὴν ἔχουσιν φύλλα, ἦλθεν ἄν τυχὸν εὔρη τι ἐν αὐτῇ καὶ ἐλθὼν ἐπ’ αὐτὴν οὐδὲν εὔρεν εἰμὴ φύλλα· διότι δὲν ἦτο καιρὸς σύκων. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτήν: Μηδεὶς πλέον εἰς τὸν αἰῶνα μὴ φάγη καρπὸν ἀπὸ σοῦ. Καὶ ἤκουον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

Ἄπ’ αὐτὸ φαίνεται ὅτι:

(α) Ὁ Ἰησοῦς, ὁ ὁποῖος ζοῦσε σὲ μιὰ χώρα ὅπου

ὑπῆρχαν ἀφθονες συκιές, δὲν γνώριζε τὴν ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποία ὠριμάζαν τὰ σύκα.

(6) Φαίνεται δὲ ὅτι ὑστεροῦσε τόσο σὲ καλοὺς τρόπους ὥστε, ἀντὶ νὰ λυπᾶται γιὰ τὸ λάθος του, ἔσπευσε νὰ καταραστῆ ἕνα ἄμυχο δέντρο λέγοντας: «Μηδεὶς πλέον εἰς τὸν αἰῶνα μὴ φάγη καρπὸν ἀπὸ σοῦ».

Ἐμεῖς οἱ Μουσουλμᾶνοι δὲν πιστεύουμε ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι Θεός. Τὸν θεωροῦμε μόνον ἕναν Προφήτη τοῦ Θεοῦ. Ἄλλὰ κι ἐμεῖς ἀκόμα δὲν μπορούμε νὰ πιστέψουμε ὅτι θὰ μπορούσε νὰ εἶχε πεῖ αὐτό, πού τοῦ ἔχει ἀποδοθεῖ ἐδῶ. Δὲν μπορούμε παρὰ μόνον νὰ ξαφνιαζόμαστε μ' αὐτοὺς πού, μολονότι τὸν θεωροῦν υἱὸν Θεοῦ καὶ τὸ τελειότερο ὑπόδειγμα ἡθους, ὡστόσο, ἀνέχονται αὐτὲς τὶς περιγραφές, οἱ ὁποῖες τοῦ ἀποδίδουν ἔλλειψη καλῆς συμπεριφορᾶς. Ποτὲ δὲν στέκονται νὰ σκεφθοῦν κατὰ πόσο θὰ μπορούσαν νὰ εἰπωθοῦν τέτοια πράγματα ἀπὸ τὸν Ἰησοῦ καὶ κατὰ πόσο δὲν τοῦ ἀποδόθηκαν ἀδίκως αὐτὰ ἀπὸ ἄλλους.

Σήμερα οἱ Χριστιανοὶ ἀπολογητὲς προσπαθοῦν νὰ δικαιολογήσουν αὐτὸ τὸ ἀπόσπασμα. Ἀφίνουν νὰ ἐννοηθεῖ ὅτι ἡ κατάρα δὲν ἦταν γιὰ τὴν συκιά, ἀλλὰ γιὰ τὸ Ἑβραϊκὸ ἔθνος καὶ ὅτι αὐτὸ σημαίνει μόνον ὅτι ἔκτοτε οἱ Ἑβραῖοι δὲν θὰ εἶναι ἱκανοὶ ν' ἀποφέρουν καρπούς. Ἡ δικαιολογία χωλαίνει. Ἐκεῖνοι πού ἔχουν γνώση τοῦ ἀπλοῦ φιλολογικοῦ ὕφους, δὲν μπορούν νὰ πειθοῦν μὲ τέτοιες ἐξηγήσεις. Ἄν ἡ συκιά χρησιμοποιεῖται μὲ μεταφορικὴ ἔννοια, τότε γιατί ἦταν ἀνάγκη νὰ πλησιάσει ὁ Ἰησοῦς τὸ δέντρο ὅταν ὑπέφερε ἀπὸ πείνα; Σύμφωνα μὲ τὸ ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸ Κατὰ Μάρκον Εὐαγγέλιο, ὁ Ἰησοῦς εἶδε ὅτι τὸ δέντρο ἦταν γεμάτο ἀπὸ φύλλα κι ἀποφάσισε νὰ τὸ πλησιάσει, ἐλπίζοντας νὰ θρεῖ μερικοὺς καρπούς. Τὸ καταράστηκε ἀφοῦ τὸ εἶδε ἀπὸ κοντὰ καὶ διεπίστωσε ὅτι εἶχε μόνον φύλλα (ἡ ἐποχὴ πού ὠριμάζουν τὰ σύκα δὲν εἶχε ἔρθει ἀκόμα). Μὲ δυὸ λόγια, ὁ Ἰησοῦς πλησίασε τὸ δέντρο γιὰ νὰ ἱκανοποιήσει τὴν πείνα του. Τὸ δέντρο εἶχε μόνον φύλλα καὶ ὁ Ἰησοῦς ἔλπιζε ὅτι θὰ εὔρισκε μερικοὺς καρπούς. Ὁ ἀφηγητὴς προσθέτει ὅτι δὲν εἶχε ἔρθει ἀκόμα ἡ ἐποχὴ τῶν σύκων. Ὅλα αὐτὰ δείχνουν ὅτι ὁ προορισμὸς αὐτοῦ τοῦ περιστατικοῦ δὲν ἦταν γιὰ νὰ χρησιμεύσει σὰ μεταφορικὴ ἔννοια. Ὁ ἀφηγητὴς εἶναι πολὺ σαφής, ὅταν λέει ὅτι ὁ Ἰησοῦς πλησίασε τὸ δέντρο γιὰ νὰ πεινοῦσε καὶ ἔλπιζε νὰ θρεῖ λίγους καρπούς. Ἡ ἐποχὴ, ὅμως, πού ὠριμάζουν οἱ καρποί, δὲν εἶχε φτάσει ἀκόμα. Δὲν εἶναι ἀπίθανο ὅτι αὐτὸ

τὸ δέντρο εἶχε ἀργήσει νὰ δώσει καρπούς ἢ ἦταν ἀρρωστημένο καὶ δὲν καρποφοροῦσε. Ὁ Ἰησοῦς, ὅμως, δυσανασχέτησε καὶ καταράσθηκε τὸ δέντρο. "Ἄν αὐτὴ ἡ ἀφήγησις εἶναι σωστή, τότε δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ θέσουμε τὸ ἐρώτημα ἄν, ἐκεῖνοι ποὺ καταριοῦνται ἄψυχα ἀντικείμενα, ὅπως τὰ δέντρα, τὰ ποτάμια, τὰ βουνά, τὶς πέτρες, μποροῦν νὰ θεωρηθοῦν σὰν γνωστικοὶ ἄνθρωποι; Μπορεῖ ὁ συγγραφέας ποὺ ἀπέδωσε αὐτὰ στὸν Ἰησοῦ νὰ σκέφθηκε ὅτι οἱ γενεές ἀναγνωστικοῦ κοινοῦ, ποὺ θ' ἀκολουθοῦσαν, θὰ κατάπιναν αὐτὴ τὴ γελοιογραφία ἐνὸς λογικοῦ καὶ σεμνοῦ ἀνθρώπου, ὅπως ἦταν ὁ Ἰησοῦς; Οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ μπορεῖ νὰ ξεγελοιοῦνται μὲ ἀφηγήσεις αὐτοῦ τοῦ εἶδους, ἀλλὰ ἐμεῖς οἱ Μουσουλμᾶνοι, δὲν μποροῦμε ν' ἀποδώσουμε τέτοια πράγματα στὸν Ἰησοῦ. "Ὅχι γιατί ἐκεῖνος ἦταν διαφορετικὸς ἀπὸ τοὺς ἄλλους Προφῆτες, ἀλλὰ γιατί δὲν ἀναμένουμε τέτοια πράγματα, ἀκόμα καὶ ἀπὸ ἀπλοῦς, σεμνοῦς καὶ φρόνιμους ἀνθρώπους.

(11) Στὸ Κατὰ Ματθαῖον (Ζ:6), ἔχουμε:

Μὴ δώσητε τὸ ἅγιον εἰς τοὺς κύνας μηδὲ ρίψητε τοὺς μαργαρίτας σας ἔμπροσθεν τῶν χοίρων, μήποτε καταπατήσωσιν αὐτοὺς μὲ τοὺς πόδας αὐτῶν καὶ στραφέντες σὰς σπαράξωσιν.

Αὐτὸ ποὺ περιγράφεται ἐδῶ σὰν «ἅγιο» καὶ «μαργαρίται», εἶναι στὴν πραγματικότητα ἡ ἀποκάλυψη καὶ τὰ Σημάδια τοῦ Θεοῦ. Οἱ «κύνες» καὶ οἱ «χοῖροι» στὸ στίχο αὐτὸ σημαίνουν τοὺς ἀνθρώπους, ποὺ ἀρνήθηκαν νὰ πιστέψουν στὸν Ἰησοῦ. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι τὰ Σημάδια τοῦ Θεοῦ εἶναι ἱερώτερα ἀπὸ τὰ ἱερώτατα. Εἶναι πιὸ πολύτιμα καὶ ἀπὸ μαργαριτάρια. Ἄλλὰ δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἐκεῖνα ποὺ εἶναι ἱερά καὶ πολύτιμα, ὅπως τὰ μαργαριτάρια, προορίζονται γι' αὐτοὺς μόνο ποὺ δὲν τὰ στεροῦνται. Τὰ Σημάδια τοῦ Θεοῦ πρέπει νὰ δείχνονται σ' αὐτοὺς ποὺ δὲν ἔχουν πίστη σ' Ἐκεῖνον. Οἱ Προφῆτες δὲν φέρνουν πίστη μόνο σ' ἐκείνους ποὺ ἤδη πιστεύουν. Αὐτὸ εἶναι ἱστορικὰ ἀποδειγμένο, γιατί οἱ Προφῆτες ἔκαναν τὴν ἐμφάνισή τους μόνο σὲ καιροὺς ποὺ δὲν ὑπῆρχε πίστη. Ἐμφανίστηκαν μόνο ὅταν ὁ κόσμος εἶχε θυθισθεῖ στὸ σκοτάδι καὶ ὁ προορισμὸς τους ἦταν νὰ τὸν καθοδηγήσουν ἀπὸ τὸ σκοτάδι στὸ φῶς καὶ τὸ μήνυμά τους ἀπευθυνόταν σ' αὐ-

τοὺς ποὺ ἔψαχναν διστακτικὰ μέσα στὸ σκοτάδι. Εἶναι γι' αὐτοὺς ποὺ ἤρθαν στὸν κόσμο. Δὲν εἶναι δυνατὸ ἕνας ἀγαπημένος τοῦ Θεοῦ νὰ χαρακτήριζε «κύνες» καὶ «χοίρους» ἐκείνους ποὺ τὸ μόνο τους σφάλμα εἶναι ὅτι τὸ φῶς τῆς πίστεως δὲν ἀντέλει ἀκόμα γι' αὐτούς. Εἶναι ἀδύνατο ὅτι ἕνας Προφήτης θὰ ἔλεγε πῶς τὰ Σημάδια τοῦ Κυρίου δὲν πρέπει ν' ἀναφέρονται στοὺς μὴ πιστεύοντες, γιατί θὰ τὰ καταπατοῦσαν. Ἄν ἕνας Προφήτης ἔλεγε κάτι τέτοιο, πῶς θὰ ἦταν δυνατὸ ν' ἀρχίσουν νὰ πιστεύουν οἱ δύσπιστοι; Ἡ ἀπόδοση μιᾶς τέτοιας ρήσης στὸν Ἰησοῦ εἶναι κακοήθεια. Εἶναι σὰν νὰ ἔλεγαν ὅτι ἐκεῖνος χαρακτήρισε τοὺς ἀνθρώπους γιὰ τοὺς ὁποίους εἶχε ἔρθει, σὰν σκύλους καὶ χοίρους, ἐνῶ αὐτοὶ δὲν ἔφταιγαν, οὔτε εἶχαν κάνει κανένα κακὸ, ἀλλὰ ἀπλῶς γιατί δὲν τοὺς εἶχε ἀποκαλυφθεῖ ἀκόμα ἡ ἀλήθεια. Ἀντιπαραβάλετε αὐτὸ μὲ τὸ παράδειγμα τοῦ Ἱεροῦ Προφήτη τοῦ Ἰσλάμ. Στὸ Κοράνιο (26:4), διαβάζουμε:

«Ἴσως θρηνησεῖς, μέχρι νὰ πεθάνεις, γιατί δὲν πιστεύουν».

Ὁ στίχος αὐτὸς περιγράφει πόσο ἀνυπομονοῦσε ὁ Ἱερός Προφήτης νὰ φέρεי τὸ Μήνυμά του στοὺς δύσπιστους.

Ἄν ἀντιπαραβάσουμε τὸν Ἰησοῦ τῶν Εὐαγγελίων μὲ τὸν Ἱερό Προφήτη τοῦ Ἰσλάμ, βλέπουμε μιὰ τεράστια διαφορά. Ὁ ἕνας εἶναι ἔτοιμος νὰ ἐργασθεῖ μέχρι θανάτου γιὰ χάρι αὐτῶν ποὺ δὲν πιστεύουν· ὁ ἄλλος τοὺς ἀποστρέφεται καὶ τοὺς ἀποκαλεῖ κύνες καὶ χοίρους καὶ προστάζει τοὺς μαθητὲς του νὰ μὴν μιλήσουν γιὰ τὰ Σημάδια τοῦ Θεοῦ σ' αὐτούς.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ὁ Ἱερός Προφήτης τοῦ Ἰσλάμ εἶναι ἀνώτερος ὄλων τῶν ἄλλων Προφητῶν, μὲ τὸ δικό του ἠθικὸ παράδειγμα. Ἄλλὰ δὲν μπορούμε νὰ πιστέψουμε ὅτι ὁ Ἰησοῦς ὑστεροῦσε σὲ ἀρετὲς, ὅπως τὰ Εὐαγγέλια τὸν παρουσιάζουν. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι δὲν εἶχε φτάσει στὰ πνευματικὰ ὕψη τοῦ Ἱεροῦ Προφήτη τοῦ Ἰσλάμ. Ἐν τούτοις, ἦταν ἕνας Προφήτης τοῦ Θεοῦ καὶ εἶχε σταλεῖ ἀπὸ τὸ Θεὸ γιὰ νὰ διδάξει τοὺς ἀνθρώπους τὴν ἠθικὴ καὶ τοὺς τρόπους τοῦ πνεύματος. Τὸ παράδειγμά του πρέπει νὰ τὸν ξεχώριζε ἀπὸ ἑκατομμύρια ἄλλα ἀνθρώπινα ὄντα, ἀλλὰ οὐαὶ στὸ συγγραφεᾶ ποὺ τοῦ ἀποδίδει μιὰ τόσο ἀπρεπὴ συμπεριφορά.

Σχετικά μ' αυτό, δὲν μπορούμε νὰ παραλείψουμε ν' ἀναφέρουμε καὶ τὸ περιστατικὸ ποὺ ἀφορᾷ τὴ γυναίκα τῆς Χαναάν καὶ ποὺ περιγράφεται στὰ Κατὰ Ματθαῖον (ΙΕ: 21-26) καὶ Κατὰ Μάρκον (Ζ:24-27) Εὐαγγέλια. Αὐτὴ ἡ γυναίκα πλησίασε τὸν Ἰησοῦ πολὺ ταπεινά. Σύμφωνα μὲ τὸ ἔθιμο τῆς φυλῆς τῆς, ἔπεσε στὰ πόδια του καὶ δὲν τοῦ ζήτησε τίποτα ἄλλο ἀπὸ καθοδήγηση. Ἄλλὰ ὁ Ἰησοῦς, σύμφωνα μὲ τὸ συγγραφέα τοῦ Εὐαγγελίου, εἶπε: «Δὲν εἶναι πρέπον νὰ λάθῃ τις τὸν ἄρτον τῶν τέκνων καὶ νὰ τὸν ρίψῃ εἰς τὰ κυνάρια».

Μὲ τί λαχτάρα καὶ τί προσδοκία πρέπει νὰ πλησίασε ἡ φτωχὴ αὐτὴ γυναίκα τὸν Ἰησοῦ. Δὲν τὸν πλησίασε γιὰ νὰ ζητιανέψῃ ψωμί, ροῦχα ἢ ἄλλο τέτοιο πράγμα· τὸ μόνο ποὺ ζητοῦσε ἦταν πνευματικὴ καθοδήγηση. Ἐκεῖνο ποὺ τοῦ ζητοῦσε ἦταν ἀκριβῶς αὐτὸ γιὰ τὸ ὁποῖο ὁ Ἰησοῦς εἶχε ἔρθῃ νὰ προσφέρει. Ἄλλὰ οἱ ἀφηγήσεις τῶν Εὐαγγελίων λένε, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἔδιωξε τὴ γυναίκα. Καὶ ὄχι μόνο αὐτό. Πρόσβαλε τὴ γυναίκα κατὰ πρόσωπο, τὴν ἀποκάλεσε σκύλα καὶ τὴν ἐξευτέλισε. Ὁ Ἰησοῦς, ἂν ἡ ἀφήγηση τοῦ Εὐαγγελίου ἀληθεύει, δὲν ἐξευτέλισε μόνο αὐτὴ τὴ γυναίκα ἀπὸ τὴ Χαναάν. Πρόσβαλε ὁλόκληρο τὸ ὠραῖο φύλο καὶ μὲ τὰ λόγια του ἀπέδειξε ὅτι δὲν εἶχε τίποτα νὰ προσφέρει στὶς φτωχὲς γυναῖκες. Ὅλες του οἱ σκέψεις ἦταν συγκεντρωμένες γύρω ἀπὸ τὴν εὐημερία τῆς φυλῆς τῶν Ἰουδαίων. Προτιμοῦσε νὰ τοῦ μυράνει τὰ πόδια μιᾶ ἀμαρτωλῆ Ἑβραία (Λουκᾶς, Ζ:36-38), παρὰ νὰ πεῖ ἕναν παρήγορο λόγο σὲ μιᾶ μὴ Ἑβραία. Ἄν οἱ Χριστιανοὶ ἀποδέχονται αὐτὸ τὸ μέρος τῆς ἀφήγησης τοῦ Εὐαγγελίου, μὲ γειά τους, μὲ χαρὰ τους. Ἄλλὰ ἐμεῖς, ἀπὸ τὴ δικὴ μας πλευρὰ, δὲν μπορούμε νὰ πιστέψουμε ὅτι οἱ μαθητὲς του θὰ μπορούσαν νὰ εἶχαν πεῖ τέτοια πράγματα γι' αὐτόν. Αὐτά, γιὰ μᾶς, εἶναι ἐπινοήσεις μεταγενεστέρων συγγραφέων. Καὶ ἔγιναν σὲ μιᾶ ἐποχῇ ποὺ ὁ ἀληθινὸς Ἰησοῦς εἶχε ἀφανισθεῖ ἀπὸ τὸν κόσμον καὶ εἶχε κατασκευαστεῖ ἕνας φανταστικὸς Ἰησοῦς ἀπὸ τοὺς ἀμαθεῖς συγγραφεῖς.

(III) Στὸ Κατὰ Ἰωάννην (Β:1-4), ἔχουμε:

Καὶ τὴν τρίτην ἡμέραν ἔγινε γάμος ἐν Χαναάν τῆς Γαλιλαίας καὶ ἦτο ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ ἐκεῖ. Προσεκλήθη δὲ καὶ ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὸν γάμον. Καὶ ἐπειδὴ ἔλειπεν ὁ οἶνος, λέγει ἡ μήτηρ τοῦ

Ἰησοῦ πρὸς αὐτόν: Οἶνον δὲν ἔχουσιν. Λέγει πρὸς αὐτήν ὁ Ἰησοῦς: Τί εἶναι μεταξύ ἐμοῦ καὶ σοῦ, γύναι; Δὲν ἦλθεν ἔτι ἡ ὥρα μου.

Ἐπίσης καὶ Κατὰ Ματθαῖον (1Β:47-48), ἔχουμε:

Εἶπε δέ τις πρὸς αὐτόν: Ἰδοῦ, ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἴστανται ἔξω, ζητοῦντες νὰ λαλήσωσι πρὸς σε. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς πρὸς τὸν εἰπόντα τοῦτο, πρὸς αὐτόν εἶπε: Τίς εἶναι ἡ μήτηρ μου καὶ τίνας εἶναι οἱ ἀδελφοί μου;

Αὐτὰ τὰ ἀποσπάσματα ἀπὸ τὰ τοῦ Ἰωάννη καὶ Ματθαίου Εὐαγγέλια δείχνουν ὅτι ὁ Ἰησοῦς δὲν εἶχε πολὺ σέβας οὔτε καὶ γιὰ τὴ μητέρα του. Ἡ σχέση αὐτὴ ἀπαιτεῖ τέλειο σεβασμὸ καὶ ἐκτίμηση ἀπὸ ὅλους τοὺς σεμνοὺς ἀνθρώπους. Εἶναι δυνατὸ νὰ στραφεῖ ἓνας Χριστιανὸς πρὸς τὴ μάνα του καὶ νὰ τῆς πεῖ: «Τί εἶναι μεταξύ ἐμοῦ καὶ σοῦ, γύναι»; Θὰ μπορούσε ἓνας Χριστιανὸς σήμερα ν' ἀπαρνηθεῖ καὶ νὰ περιφρονῆσει τὴ μάνα του καὶ νὰ θεωρηθεῖ σὰν ἓνας ἄνθρωπος καλός; Γιατί τότε οἱ συγγραφεῖς τῶν Εὐαγγελίων διάλεξαν τὸν Ἰησοῦ, γιὰ νὰ τοῦ ἀποδώσουν μιὰ τέτοια συμπεριφορά; Ὁ σεβασμὸς πρὸς τὴ μητέρα εἶναι ἓνα κοινὸ ἠθικὸ συναίσθημα ἀκόμα καὶ στίς πρωτόγονες κοινωνίες. Εἶναι τὸ εἶδος τῆς καλῆς συμπεριφορᾶς ποὺ ἐκδηλώνεται ἀκόμα καὶ ἀπὸ τὸν χειρότερο ἄνθρωπο. Ἀλλά, ἂν εἶναι νὰ πιστέψουμε τίς ἀφηγήσεις τοῦ Εὐαγγελίου, αὐτὸς ὁ τελευταῖος Δάσκαλος τοῦ Ἰσραήλ, αὐτὸς ὁ ἥρωας τῆς Μωυσιακῆς παράδοσης, ὁ ὁποῖος ἦρθε γιὰ νὰ ὀδηγήσει ἓνα λαὸ ἀπὸ τὸ σκοτάδι στὸ φῶς καὶ νὰ τοῦ διδάξει ἠθικὰς ἀρετὰς, ἦταν ἀγενὴς πρὸς τὴ μητέρα του καὶ τῆς φερόταν μὲ ἀναίδεια. Σύμφωνα μὲ τὴν πίστη τῶν Χριστιανῶν, ὁ Ἰησοῦς ἦταν Υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ ὄχι ἀνθρώπινο ὄν. Ἄν ὁ Ἰησοῦς ἦταν Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, γιατί τότε γεννήθηκε ἀπὸ τὰ σπλάχνα τῆς Μαρίας; Ἄν γεννήθηκε ἀπὸ τὴ Μαρία καὶ αὐτὴ τὸν κύησε στὰ σπλάχνα της ἐπὶ ἑννέα μῆνες καὶ γαλουχήθηκε ἀπ' αὐτήν ἐπὶ δυὸ χρόνια καὶ αὐτὴ ἔφερε τὸ θάρος τῆς εὐθύνης τῆς ἀνατροφῆς του, δὲν ἔπρεπε νὰ τῆς ἀνταποδώσει τὸ χρέος ποὺ ὀφείλεται σὲ μιὰ μάνα καὶ νὰ τῆς δείξει τὴν εὐλάβεια καὶ τὸ σεβασμὸ ποὺ δικαιούνταν; Ἡ ἀλήθεια φαίνεται νὰ εἶναι, ὅτι αὐτὰ δὲν εἶναι παρὰ δικαιολογίες. Οἱ Χριστιανοὶ δὲν αἰσθάνονται γιὰ τὸν Ἰη-

σοῦ οὔτε τὸ μισὸ τῆς εὐλάβειας ποὺ ἔχουν γιὰ τὰ ἐπινοημένα Εὐαγγέλια. Τὰ ἐπινοημένα Εὐαγγέλια ἦταν δικό τους δημιούργημα καὶ ὁ Ἰησοῦς ἦταν δημιούργημα τοῦ Θεοῦ. Δὲν εἶναι ἔτοιμοι νὰ παραδεχθῶν ντόμπρα ὅτι οἱ ἀφηγήσεις τῶν Εὐαγγελίων εἶναι ἀνακριθεῖς. Προτιμοῦν νὰ δυσφημήσουν τὸν Ἰησοῦ, παρὰ νὰ διαψεύσουν τὶς ἀφηγήσεις τοῦ Εὐαγγελίου. Ἄλλὰ οἱ λογικοὶ καὶ ἔντιμοι ἄνθρωποι, ποὺ μελέτησαν τὴ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ καὶ προσπάθησαν νὰ συλλάβουν τὸ ἐξαγνιστικὸ παράδειγμα ποὺ ἔδωσε, δὲν μποροῦν παρὰ νὰ παραδεχθῶν ὅτι τὰ Εὐαγγέλια, ὅπως μᾶς προσφέρονται σήμερα, εἶναι γεμάτα ἀπὸ ἐπινοήσεις καὶ λάθη. Περιέχουν στοιχεῖα τὰ ὁποῖα δὲν προωθοῦν, ἀλλὰ, ἀντίθετα, τείνουν νὰ καταστρέψουν τοὺς πνευματικoὺς πόθους τοῦ ἀνθρώπου. Μὲ τὴν κατάντια στὴν ὁποῖα εἶχαν περιέλθει τὰ Εὐαγγέλια, ἦταν ἀνάγκη ὁ Θεὸς νὰ στείλει στὸν κόσμο μιὰ νέα ἀποκάλυψη, ἀπαλλαγμένη ἀπὸ λάθη καὶ ἱκανὴ νὰ ἐνσταλάξει στὴν ψυχὴ τῶν ἀνθρώπων, ὄχι μόνο ἀνώτερη ἠθικὴ, ἀλλὰ καὶ ὑψηλὲς πνευματικὲς ἀντιλήψεις. Ἡ ἀποκάλυψη ἐκείνη, εἶναι τὸ Κοράνιο.

Παραποιήσεις στὰ Βέδας

Ἡ τρίτη σημαντικὴ θρησκεία εἶναι ὁ Ἰνδουισμός. Σύμφωνα μὲ τὴ διδασκαλία τοῦ Κορανίου ἔχουμε τὴ θετικὴ θεβαιότητα ὅτι ἡ ἀρχὴ τῆς Ἰνδουιστικῆς θρησκείας ἦταν ἡ Θεῖα ἀποκάλυψη καί, ἐπειδὴ οἱ Ἰνδοὶ θεωροῦν τὰ Βέδας ὡς τὰ θρησκευτικὰ τους βιβλία, εἴμαστε κι ἐμεῖς ὑποχρεωμένοι νὰ πιστέψουμε ὅτι τὰ Βέδας περιέχουν ἀποκαλύψεις ποὺ ἔλαβαν οἱ Ἰνδοὶ Προφῆτες. Ἡ κατάσταση, ὅμως, στὴν ὁποῖα θρῖσκονται τὰ Βέδας σήμερα, εἶναι πολὺ συγκεχυμένη. Οὔτε τὰ ὀνόματα αὐτῶν ποὺ ἔλαβαν τὶς ἀποκαλύψεις δὲν γνωρίζουμε. Τὰ Βεδικὰ μάντρας ἀναφέρουν μερικὰ ὀνόματα, στὴν ἀρχή, αὐτὰ ὅμως τὰ ὀνόματα, σύμφωνα μὲ τοὺς ἴδιους τοὺς Ἰνδοὺς λόγιους, δὲν εἶναι τὰ ὀνόματα αὐτῶν ποὺ ἔλαβαν τὶς ἀποκαλύψεις, ἀλλὰ ἐκείνων ποὺ τὶς συνέλεξαν. Γι' αὐτὸ, ἡ ἱστορικὴ ἀξία τῶν Βέδας εἶναι πολὺ σημαντικὴ.

Οἱ Βεδικοὶ λόγιοι ἔχουν τὴν ἐξῆς γνώμη γιὰ τὰ Βέδας.

(1) Ὁ Πάντιτ Βέντικ Μούνι γράφει στὸ Βέδας Σαρβάσθα:

Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ἡ σύγχυση μέσα στήν ὁποία βρίσκεται αὐτό τὸ Ἄθαρβα-Βέδας, δὲν ἔχει ἄλλο παρόμοιο σὰ ἄλλα Βέδας. Καὶ μετὰ ἀπὸ τὸ Σαγιαναχάρια, πολλοὶ Σούκτας προστέθηκαν σ' αὐτό. Μιὰ ὠραία μέθοδος παραποίησης ἐπινοήθηκε. Στὸ πρῶτο στάδιο, τὸ παραποιημένο ἀπόσπασμα σημαδεύεται μὲ τὶς λέξεις "Αθα (ἀρχή) καὶ "Ιτι (τέλος), μέσα στὸ κείμενο. Ὄταν οἱ ἀναγνώστες συνηθίζουν στὴν ἀλλαγὴ, τότε οἱ λέξεις "Αθα καὶ "Ιτι ἀποσύρονται καὶ τὸ παραποιημένο ἀπόσπασμα ἀποτελεῖ τμήμα τοῦ γενικοῦ κειμένου.

Ἀκριβῶς ὅπως στὴ συλλογὴ τῶν Ριγκ-Βέδα προστίθενται οἱ Βαλκίλυα Σούκτας, ἔτσι καὶ στὸ τέλος τοῦ "Αθαρβα-Βέδα προστίθενται οἱ Κουντάπα Σούκτας. Ἄν ρωτήσετε, ἀπὸ ποῦ προέρχονται αὐτοὶ οἱ Σούκτας τοῦ πέμπτου Ἄνουβάκα μέχρι τὸ Κουντάπα, δὲν παίρνετε ἀπάντηση. Ἡ ἄγνοια εἶναι τόσο πλατεῖα διαδομένη, ποῦ τελικὰ οἱ λέξεις «"Αθαρβα-Βέδα Σαμχίτα Σαμάπτα» θεωροῦνται μιὰ ἱκανοποιητικὴ ἐγγύηση γιὰ τὸ ὅτι ὄλα ὅσα εἶχαν προηγηθεῖ, ἀποτελοῦν τὴ συλλογὴ "Αθαρβα. Κανεὶς δὲν ἀναρωτιέται ποιοὶ εἶναι οἱ συλλέκτες καὶ ποιοὶ οἱ ἐκδότες καὶ ποιές εἶναι οἱ ἱκανότητες ποῦ ἔχουν γιὰ νὰ ἐκτελέσουν τὸ ἔργο (σελίς 97).

(2) Ὁ Πάντιτ Μάχες Τσάντρα Πρασάντ γράφει στὴ Σανσηριτικὴ Σαχίτυα καὶ "Ιτιχας:

Τὰ Βάγια Σανέγι Σούκλα Γιάχουρ-Βέδα Σαμχίτα εἶναι μιὰ περίεργη συλλογὴ. Σ' αὐτὴν τὰ Βέδας καὶ οἱ Βραχμᾶνοι ἀποτελοῦν ξεχωριστὰ τμήματα. Ὑπάρχουν συνολικὰ σαράντα κεφάλαια, ἀλλὰ ὁ περισσότερος κόσμος εἶναι πεισμένος ὅτι μόνο τὰ 18 ἀπ' αὐτὰ εἶναι γνήσια καὶ ὅτι τὰ ὑπόλοιπα προσετέθησαν ἀργότερα. Τὰ κεφάλαια 1 μέχρι 18 ἀντιστοιχοῦν στὴν πρόζα καὶ στὸ στίχο μὲ τὸ Μπάγκα Ταϊτίριγια Σαμχίτα καὶ Κρίσνα Γιαχούρ-Βέδα. Γι' αὐτὰ τὰ 18 κεφάλαια ἔχουμε μιὰ λέξη πρὸς λέξη ἐπεξήγηση στοὺς Βραχμάνους τους. Γιὰ τὰ ὑπόλοιπα κεφάλαια, ὅμως, ἔχουμε τὶς ἐξηγήσεις γιὰ μερικὰ μόνο μάντρας, ἐδῶ κι ἐκεῖ. Ὁ Κατγιαγιάννα θεωρεῖ ὅτι τὰ κεφάλαια 26 μέχρι 35 εἶναι παρεμβολές. Τὰ κεφάλαια 19 μέχρι 25

περιέχουν περιγραφές θυσιῶν. Δὲν συμφωνοῦν μὲ τὸ Ταϊτίριγια Σαμχίτα. Τὰ κεφάλαια 26 μέχρι 29, κατὰ μέγα μέρος, ἀποτελοῦνται ἀπὸ μάντρας, πού ἀντιστοιχοῦν στὶς ἴδιες ἱεροτελεστίες θυσιῶν, πού ἀναφέρονται στὰ προηγούμενα κεφάλαια καὶ ἀπὸ τὰ ὁποῖα φαίνεται, χωρὶς ἀμφιβολία, ὅτι αὐτὰ προστέθησαν ἀργότερα (σελίδα 160).

(3) Ὁ Πάντιτ Σάντι Ντέθ Σάστρι γράφει στὸ Γκάνγκα (Φεβρουάριος 1931):

Κατ' ἀρχήν, δὲν ὑπῆρχαν σίγουρες ἐνδείξεις ἀνὰ τὰ Βέδας εἶναι τρία ἢ τέσσερα. Κατὰ τοὺς Μάνου Σμρτι καὶ Σάταπαθα Βραχμάνα, τὰ Ριγκ-Βέδα, Γιαχούρ-Βέδα καὶ Σάμα-Βέδα εἶναι τὰ μοναδικὰ Βέδας καὶ ἀνέρχονται σὲ τρία τὸν ἀριθμὸ. Σύμφωνα δὲ μὲ τοὺς Βάχα Σανέγι Οὐπάνισαντ, Βραχμάνα Οὐπάνισαντ καὶ Μουντάκα Οὐπάνισαντ, τὰ Βέδας εἶναι τέσσερα (σελίδα 232).

(4) Ὁ Πάντιτ Χίρντεη Ναρέν γράφει στὸ Γκάνγκα (Ἰανουάριος 1931):

Στὸ Τσάρανα Βγιούχα καὶ σὲ ἄλλα συγγράμματα τοῦ Σαουνάκα Ρίσι τὸ σύνολο τοῦ ἀκριβοῦς ἀριθμοῦ τῶν Βεδικῶν μάντρας, τῶν λέξεων καὶ τῶν γραμμάτων πού τὰ ἀποτελοῦν, δὲν ἀντιστοιχεῖ στὶς σημερινές ἐκδόσεις τῶν Βέδας, πρᾶγμα πού ἀποδείχνει ὅτι τὰ Βέδας ὑπέστησαν πολλές παραλλαγές μὲ προσθήκες καὶ ἀφαιρέσεις στὸ κείμενό τους.

(5) Ὁ Πάντιτ Σάντι Ντέθ Σάστρι γράφει στὸ Γκάνγκα (Φεβρουάριος 1931):

“Ὅταν γράφηκε τὸ Τσάρανα Βγιούχα τοῦ Σαουνάκα Ρίσι, τὸ Σακάλια Σαμχίτα τῆς συλλογῆς Ριγκ-Βέδα ἀποτελοῦνταν ἀπὸ 153.826 λέξεις, 432.000 γράμματα καὶ 10.622 μάντρας. Σήμερα, ὅμως, αὐτοὶ οἱ ὑπολογισμοὶ δὲν ἀληθεύουν (σελίδα 231).

(6) Ὁ Δρ. Ταραπάντ Τσάουντρι γράφει στὸ Γκάνγκα (Ἰανουάριος 1932):

Ἐκτὸς ἀπὸ αὐτά, ὑπάρχουν στὰ Βέδας λέξεις πού εἶναι ὀλοφάνερα ξένες πρὸς τὸ κείμενο, γενικά. Φαίνεται ὅτι τὸ κείμενο παραποιήθηκε ἀπὸ ἀσυναίσθητο λάθος αὐτῶν πού τὸ ὑπαγόρευσαν καὶ αὐτῶν πού τὸ ἀντέγραψαν (σελίδα 74).

(7) Ὁ Πάντιτ Βέντικ Μούνι γράφει στὸ Βέδα-Σαρ-θάσβα:

Ἡ ἐποχὴ τῆς συγγραφῆς τοῦ Γκοπάθα Βραχμάνα εἶναι ἡ ἐποχὴ, κατὰ τὴν ὁποία ἐπικρατοῦσαν αὐτοὶ πού ὑποστήριζαν τὸ ἔθιμο τῆς θυσίας. Ἐκείνη τὴν ἐποχὴ, οἱ πιστοὶ τῶν Ριγκ-Βέδα, Γιαχούρ-Βέδα, Σαμά-Βέδα καὶ Ἄθαρθα-Βέδα εἶχαν ἐμπλακεῖ σὲ ἄγριες διαμάχες καὶ ἀσχολοῦνταν μὲ παραποιήσεις μὲ διάφορες δικαιολογίες. Ὁ καθένας πρόσθετε στὰ δικά του Βέδα, τὰ μάντρας τοῦ Ριγκ-Βέδα πού προτιμοῦσε. Ὁ καθένας ἀπ' αὐτοὺς θεωροῦσε τὸν ἑαυτό του ὑπεράνω κριτικῆς καὶ μισοῦσε ὄλους τοὺς ἄλλους. Καὶ ὄχι μόνον αὐτό. Οἱ διαφορὲς πού εἶχαν εἰσχωρήσει στὰ διάφορα χειρόγραφα, προκαλοῦσαν τὸ διχασμὸ μεταξὺ τῶν ὄπαδῶν τῶν διαφόρων Βέδας. Οἱ ὄπαδοὶ τοῦ Βάσκαλα Σαμχίτα εἶχαν χωρίσει ἀπὸ τοὺς ὄπαδούς τοῦ Σακάλια Σαμχίτα, οἱ ὄπαδοὶ τοῦ Μαντιάντινα Σαμχίτα ἀπὸ τοὺς Κάνθα Σαμχίτα καὶ οἱ Σάουνακα Σαμχίτα ἀπὸ τοὺς Πιππαλάντα Σαμχίτα. Καθένας πίστευε ὅτι τὸ δικό του κείμενο ἦταν καλύτερο καὶ πιὸ γνήσιο καὶ πῶς ὄλα τὰ ἄλλα ἦταν παρεφθαρμένα καὶ παραπονημένα. Οἱ ἀναρίθμητες διαφορὲς πού συναντᾶμε στὰ κείμενα τῶν Βέδας σήμερα, ξεκίνησαν ἀπὸ ἐκείνους τοὺς πονηροὺς χρόνους (σελίδα 105-6).

(8) Ἡ ἴδια πηγὴ συνεχίζει:

Ἐκτὸς ἀπ' αὐτά, ἀποσπάσματα τῶν Βραχμάνα Γκράνθας ἐπίσης προστέθηκαν στὰ Βέδας, τὰ ὁποῖα ὁ διορατικὸς ἀναγνώστης μπορεῖ εὐκόλα νὰ ἐπισημάνει. Στὴν ἴδια θλιθερὴ κατάστασι θρῖσκειται καὶ τὸ Ἄθαρθα-Βέδα. Οἱ διδάκτορες τῆς θεολογίας, θὰ πρέπει νὰ διερευνήσουν τὴν κατάστασι. Εἶναι πολὺ λυπηρό, ὅταν ἓνα θρησκευτικὸ βιβλίον θρῖσκειται σὲ μιὰ τόσο οἰκτρὴν κατάστασι (σελίδα 108).

(9) Καί παρακάτω γράφει:

“Έχουμε ήδη τονίσει ότι υπάρχουν σήμερα δυο εκδόσεις του “Αθαρθα-Βέδα. Ή μιὰ είναι ή Πιππαλάντα Σαμχίτα και ή άλλη ή Σαουνάκα Σαμχίτα. Από τις δυο, ή Πιππαλάντα Σαμχίτα είναι ή πιό αξιόλογη. Αυτό, όμως, δέν έχει τονιστεί και ούτε τό έχει σχολιάσει ό Σαγιαναχάρια. Αντίτυπα του Σαουνάκα Σαμχίτα κυκλοφορούν σέ τρεις διαφορετικές εκδόσεις, που δημοσιεύτηκαν από τρία διαφορετικά τυπογραφεία. Από τά έντυπα αυτά, τά δυο προσφέρουν μόνο τό κείμενο, τό τρίτο, έκτός κειμένου, περιέχει και σχόλια του Σαγιαναχάρια. “Ένα από τά δυο άπλά κείμενα έχει έκδοθεί από τό Βεδικό Τυπογραφείο Άζμέρ, τό άλλο από τό Τυπογραφείο Βομβάη του όποίου τυπογράφος είναι ό Σέβακ Λάλ. Και οί τρεις εκδόσεις διαφέρουν μεταξύ τους και στά κεφάλαια και στό στίχο (σελίδα 109).

(10) Ό Πάντιτ Ραγκχουνούνταν Σάρμα, ό λόγιος του “Αρυα Σαμάτς γράφει στό βιβλίό του Σαχίτια Μπουσάνα Βαίντικ Σαμπάττι:

“Από όσα ξέρουμε, άποδείξεις για τό που ακριβώς έχουν γίνει παραποιήσεις στα Βέδας, δέν υπάρχουν και ούτε έχει άποδειχθεί ότι οί έρευνητές των Βέδας δέν γνώριζαν τά σημεία εκείνα, στα όποια είχαν γίνει παρεμβολές. Τά σημεία στα όποια υπάρχουν παρεμβολές, ήταν γνωστά από πολύν καιρό (άπό την εποχή των Βραχμάνα Γκράντας). Δέν πρόκειται δε για παρεμβολές, αλλά για σημειώσεις, οί όποιες, λόγω της άπροσεξίας των αντιγραφέων και των τυπογράφων, έγράφηκαν μέσα στό κείμενο και κατέληξαν ν’ άποτελοούν μέρος του. Βαλκίλια Σούκτας στό Ριγκ-Βέδα (συνολικά 11 κεφάλαια και 80 μάντρας). Κήλ ή Βραχμάνα Βάγκα στο Γιαχούρ-Βέδα (άρκετά κεφάλαια) στα Άράννακα και Μαχανάμι κεφάλαια (2 κεφάλαια και 65 μάντρας) στα Σάμα Βέδα και Κουντάπα Σούκτα (10 κεφάλαια και 150 μάντρας) στο “Αθαρθα-Βέδα—αυτά είναι παρεμβολές, γνωστές σέ όλους και για τις όποιες υπάρχουν πολλά άποδεικτικά στοιχεία. Έκτός αυτού, στο Για-

χουρ-Βέδα και "Αθαρβα-Βέδα, υπάρχουν αποσπάσματα με παρεμβολές και τὰ ὅποια εὐκόλα μποροῦν ν' ἀναγνωριστοῦν σάν τέτοιες. Μὲ λίγα λόγια, ὅπως οἱ παραλλαγές σὲ διάφορες ἐκδόσεις γίνονται γνωστές και ἐφ' ὅσον οἱ γνήσιες ἐκδόσεις ὑπάρχουν στὴν κυκλοφορία, ἔτσι οἱ παρεμβολές στὰ Βέδας πρέπει νὰ εἶναι πολὺ γνωστές... Βρίσκουμε ὅτι τὸ Βάχα Σανέγια Μαμχίτα (ἡ σημερινὴ ἔκδοση τοῦ Γιαχούρ-Βέδα), ἀποτελεῖται ἀπὸ 1900 μάντρας και αὐτὸς ὁ ἀριθμὸς συμπεριλαμβάνει τὸ Σάκβαρι μάντρας, γιατί ὅπως μᾶς λένε... ὅτι, τὸ Βάχα Σανέγι ἀποτελεῖται ἀπὸ δύο χιλιάδες μείον ἑκατὸ και ὅτι αὐτὸς ὁ ἀριθμὸς συμπεριλαμβάνει τὰ μάντρας τοῦ Σάκβαρι. "Ἄν εἶναι ὁ Βάχα Σανέγια θὰ ἔπρεπε νὰ συμπεριλαμβάνει μόνο τοὺς Βάχα Σανέγια μάντρας. Βλέπουμε ὅμως ὅτι ἡ ἐν κυκλοφορία ἐκδοχὴ τοῦ Βάχα Σανέγια περιλαμβάνει 1975 μάντρας. Ἀπ' αὐτὸ ἀποδεικνύεται ὅτι τὰ μάντρας τοῦ Σάκβαρι ἀσφαλῶς συνηπολογίζονται στὰ 1900. Τὰ ὑπόλοιπα 75 ἔχουν προστεθεῖ ἀπὸ κάπου ἄλλοῦ (σελίδες 570-71).

Αὐτὲς οἱ δηλώσεις, δείχνουν καθαρὰ ὅτι τὰ Βέδας δὲν εἶναι ἀπαλλαγμένα ἀπὸ παραποιήσεις. Οἱ ἀρχαιότεροι, ὅπως και οἱ νεώτεροι πὺ μελετοῦν τὰ Βέδας, συμφωνοῦν ὅτι και ἄλλα μάντρας προσετέθησαν σ' αὐτά. Εἶναι ἀνώφελο νὰ λέμε, ὅπως μεροληπτικὰ λένε οἱ σύγχρονοι λόγιοι, ὅτι οἱ μελετητὲς τῶν Βέδας ἔχουν ἐπισημάνει τίς παρεμβολές και τίς ἔχουν ἀφαιρέσει ἀπὸ τὸ γνήσιο κείμενο. "Ἄν οἱ μελετητὲς τῶν Βέδας εἶναι θέβαιοι ὅτι ὀρισμένα μάντρας εἶναι παραποιήσεις, τότε γιατί δὲν τὰ ἔχουν ἀφαιρέσει ἀπὸ τὸ κείμενο; Τὸ γεγονός ὅτι ἀκόμα και τὰ παραποιημένα μάντρας ἐξακολουθοῦν νὰ περιέχονται στὸ κείμενο ἀποδείχνει ὅτι οἱ Βεδικοὶ λόγιοι δὲν εἶναι ἐντελῶς θέβαιοι ἂν αὐτά εἶναι πλαστά. Ὁ συγγραφέας "Ἄρνα Σαμαζ παραδέχεται τελικὰ ὅτι μόνο 1900 μάντρας ἀπὸ τὸ Γιαχούρ-Βέδα εἶναι γνήσια και ὅτι τὰ ὑπόλοιπα 75 προστέθηκαν ἀργότερα. Παραδέχεται ὅτι, ἀκόμα και μετὰ τῶν 1900 μάντρας, ὑπάρχουν μερικὰ μάντρας ἀπὸ τὸ Σάκβαρι. Αὐτὲς οἱ δηλώσεις, συνοδευόμενες ἀπὸ θετικά στοιχεῖα, ἀποδείχνουν ὅτι κανεὶς δὲν γνωρίζει τὴν ἀλήθεια και ὅτι ὅλοι κάνουν ὑποθέσεις. Εἶναι, ὅμως, δυνατὸ

οί ύποθέσεις νά χρησιμοποιηθοῦν σάν βάση γιά τίς πνευματικές ἐπιδιώξεις τοῦ ἀνθρώπου;

Ἡ ἀλήθεια φαίνεται νά εἶναι ὅτι ἡ γνησιότητα τῶν "Α-θαρθα-Βέδας ἦταν πάντα ἀμφίβολη καί ὅτι τὸ Γιαχούρ-Βέδας καί τὸ Ριγκ-Βέδας ἐπίσης εἶναι τόσο παρόμοια στή σύνθεσή τους, ὥστε νά εἶναι πολὺ πιθανὸ ὅτι αὐτὰ τὰ δυὸ Βέδας ἔχουν δανειστεῖ τὸ ἓνα ἀπὸ τὸ ἄλλο. "Ὅταν ἡ σύγχυση εἶναι σὲ τόσο εὐρεία κλίμακα, ποιὸς μπορεῖ νά πεῖ ποιό μάντρα εἶναι ἡ γνήσια ἀποκάλυψη καί ποιό ὄχι, ποιό εἶναι πλαστὸ καί ποιό δὲν εἶναι; "Ἐνα βιβλίον, γύρω ἀπὸ τὸ ὁποῖο ὑπάρχουν τόσες ἀμφιβολίες, δὲν μπορεῖ νά χρησιμοποιηθεῖ γιά τὴν καθοδήγηση τῶν ἀνθρώπων. Συνεπῶς, τὸ βιβλίον αὐτὸ πρέπει ν' ἀντικατασταθεῖ μ' ἓνα βιβλίον, τὸ ὁποῖο νά εἶναι ἀπαλλαγμένο ἀπὸ κάθε σύγχρονη καί ἀνθρώπινη ἀνάμιξη. "Ἐνα βιβλίον, στὸ ὁποῖο μποροῦν νά θασιστοῦν οἱ ἀνθρώποι καί νά τὸ παραδεχτοῦν σάν μιὰ ἀποκάλυψη, μὲ τὴν ἴδια πεποίθηση μὲ τὴν ὁποία ἀναγνωρίζουν τὴ «χορωδία τῶν ἀγγέλων καί τὴν ἐπίπλωση τῆς γῆς» καί τὴν ἴδια τους τὴν ὑπαρξη. Μόνον ἓνα τέτοιο βιβλίον μπορεῖ νά ἐμπνεύσει τὸν ἀνθρώπο μὲ τὴ βεβαιότητα ποῦ τοῦ χρειάζεται γιά νά βρεῖ τὸ Θεό. Τέτοιο βιβλίον, εἶναι τὸ Κοράνιο.

Διδασκαλία Ἀγριότητος στὰ Βέδας

Παραθέτουμε μερικὰ παραδείγματα ἀπὸ τὴ θάρβαρα διδασκαλία ποῦ περιλαμβάνεται στὰ Βέδας.

(I) Στὸ "Αθαρθα-Βέδα (IV 22:7), ἔχουμε:

Καταβροχθίστε, ὅπως καί τὰ λιοντάρια, τὰ χωριά τους, ὅπως ἡ τίγρις, διώξτε τοὺς ἐχθροὺς σας. Σάν ἄρχοντες καί μοναδικοὶ ἡγέτες, σύμμαχοι τοῦ "Ἰντρα, ἀρπάξτε καί κατακτήσατε τὰ ἐδάφη τῶν ἐχθρῶν σας.

(II) Στὸ Σάμα-Βέδα (Μέρος II, IX, III, 8), ἔχουμε:

Τυφλοὶ θὰ εἶστε, ὦ ἐχθροὶ μου, ὅπως τὰ φίδια χωρὶς κεφάλι. Εἶθε ὁ "Ἰντρα νά σκοτώσει τοὺς καλύτεροὺς σας, ὅταν οἱ φλόγες τοῦ "Αγκν σᾶς ρίξουν στὸ ἔδαφος.

(III) Στο Σάμα-Βέδα (II:1), έχουμε:

“Ω Θεέ Ἰντρα, εἶθε οἱ χυμοὶ τοῦ Σόμα πού σοῦ παρέχουμε νά σέ κάνουν εὐτυχισμένο καί νά σέ μεθύσουν. Δώσε μας πλοῦτο καί δύναμη καί στούς ἐχθρούς μας δώσε καταστροφή καί δυστυχία.

(IV) Στο Σάμα-Βέδα, έχουμε:

Σκότωσε τοὺς ἐχθρούς μας τοὺς Ἀρίους. Ὡ ἄρχοντες ἡρώων, σκοτώστε τοὺς ἐχθρούς μας τοὺς Ντάσα καί κατατροπῶστε ὅλους τοὺς ἐχθρούς μας (μέρος II, II, II, 8).

Σύντριψέ τον κάτω ἀπὸ τὰ πόδια σου ὅποιον μᾶς παραμονεύει καί μᾶς κατασκοπεύει (Μέρος II, IV, I, 16).

(V) Στο Ἄθαρβα-Βέδα (XIX, 28:4-10), έχουμε:

Σπάρραξε, ὦ Δάρβα, φυλαχτό μου, τοὺς ἐχθρούς μου· τὴν καρδιά τοῦ ἀντιπάλου μου. Σήκω καί σύντριψε τὰ κεφάλια τους, ὅπως τοὺς ὄγκους πού καλύπτουν τὴ γῆ. Ξέσχισε τοὺς ἀντιπάλους μου, Δάρβα, σπάρραξε τοὺς ἀνθρώπους πού πρόθυμα θά μὲ πολεμοῦσαν... Σχίσε τοὺς ἀντιπάλους μου, Δάρβα... Πελέκησε τοὺς ἀντιπάλους μου... Διαπέρνα τοὺς ἐχθρούς μου, Δάρβα... Λόγγισε τοὺς ἄνδρες πού μὲ μισοῦν, Φυλαχτό μου.

(VI) Στο Ἄθαρβα-Βέδα (XIX, 29:1-9), έχουμε:

Ξέσχισε τοὺς ἀντιπάλους μου, Δάρβα... Σύντριψε τοὺς ἀντιπάλους μου, Δάρβα... Κάψε τοὺς ἀντιπάλους μου . . . Καταβρόχθισε τοὺς ἀντιπάλους μου. . . Φόνευσε τοὺς ἀντιπάλους μου, Δάρβα. . . Σκότωσε ὅλους, ὅσοι μοῦ εὐχονται κακῶς.

(VII) Στο Γιαχούρ-Βέδα (27:2), έχουμε:

Ἄγνι, εἶθε νά εἶναι σῶοι καί ἀθλαβεῖς ὅσοι σέ λατρεύουν, εἶθε οἱ δικοί σου ἱερεῖς νά εἶναι λαμπροὶ καί κανεῖς ἄλλος ἀπ’ αὐτούς.

(VIII) Στο Γιαχούρ-Βέδα (II:80), έχουμε:

“Αγνι, απανθράκωσε εκείνον πού προσπαθεῖ νά μᾶς κάνει κακό, τόν ἄνθρωπο πού μᾶς θωρεῖ μέ μῖσος.

Ἐκτός ἀπό τὰ Βέδας ὑπάρχουν καί ἄλλα Ἰνδουιστικά βιβλία πού περιέχουν παρόμοια διδάγματα. Στό Μάνου Σμρτί, τὸ ὁποῖο ὄλες οἱ Ἰνδουιστικές σχολές θεωροῦν ἀξιόπιστη Ἰνδουιστική Γραφή, διαβάζουμε:*

*Οἱ περικοπές εἶναι ἀπὸ τὴ μετάφραση τοῦ Σέρ Οὐίλλιαμ Τζόνς, 1869.

(I) Ὅποιοσδήποτε ἀνήκει στὶς τρεῖς ἀνώτερες τάξεις καὶ ἀσχολεῖται παθιασμένα μέ τὴν ἀνάγνωση ἱερετικῶν βιβλίων, πρέπει νά περιφρονεῖ τοὺς δυὸ αὐτοὺς βασικούς νόμους καὶ πρέπει νά ἐκδιωχθεῖ ἀπὸ τοὺς κύκλους ἐνάρετων ἀνθρώπων, ὅπως ἕνας ἄθεος ἢ κάποιος πού δὲν πιστεύει στὶς ἀποκαλύψεις.

Πρέπει νά ἐξοριστοῦν ἀπὸ τὴ χώρα οἱ ἐπικριτὲς τῶν Βέδας;

(II) Ἐνας ἄνθρωπος τῆς κατώτερης τάξης ὁ ὁποῖος εἶχε τὸ θράσος νά χρησιμοποιοῦν τὸ ἴδιο κάθισμα μέ κάποιον πού ἀνήκει στὴν ἀνώτερη τάξη, πρέπει ἢ νά ἐξοριστεῖ καὶ νά φέρει ἕνα σημάδι στὰ ὀπίσθιά του ἢ νά τὸν τραυματίσει ὁ βασιλιάς μέ μιὰ μαχαίριά στὰ ὀπίσθιά του (VIII:281).

(III) Ἐνας Βραχμᾶνος μπορεῖ ν’ ἀρπάξει ἀδίστακτα, ἂν αὐτὸ ἐπιβάλλει ἢ ἐπιβίωσή του, τὰ ἀγαθὰ τοῦ σκλάβου του διότι, ἀφοῦ σ’ ἕνα σκλάβο δὲν ἐπιτρέπεται νά ἔχει περιουσία, ὁ κύριός του μπορεῖ νά τοῦ πάρει ὅλα του τὰ καλὰ (VIII:417).

(IV) Κάποιος, ὅμως, ὁ ὁποῖος ἀνήκει στὴν τάξη τῶν δούλων, εἴτε αὐτὸς ἀγοράστηκε, εἴτε ὄχι, ἔχει τὸ καθήκον νά ὑπηρετεῖ, διότι ὁ Αὐτοδύναμος ἔπλασε τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς γιὰ νά ὑπηρετοῦν τοὺς Βραχμᾶνους (VIII:413).

(V) Ἐνας Σούδρα, ὁ ὁποῖος ἔχει τεθεῖ ἐλεύθερος ἀπὸ τὸν κύριό του, εἶναι ὑποχρεωμένος νά ἐξακολουθεῖ νά εἶναι δούλος καὶ δὲν ἀπαλλάσσεται ἀπὸ

τὸ χρέος του αὐτό, τὸ ὁποῖο εἶναι ἡ φυσικὴ του κατάσταση. Ποιός, λοιπόν, θὰ τὸν ἐλευθερώσει; (VIII:414).

(VI) Ἄν ἓνας Σούδρα, ἀπὸ ἐγωισμό, δώσει ὁδηγίες σὲ κάποιους ἱερεῖς, σχετικὰ μὲ τὴν ἐκτέλεση τῶν καθηκόντων τους, τότε ὁ βασιλιάς θὰ διατάξει νὰ τοῦ ρίξουν καυτὸ λάδι στὸ στόμα καὶ στὸ αὐτί του (VIII:272).

Ἄπ' αὐτὰ τὰ ἀποσπάσματα, παρμένα ἀπὸ τὸ Μάνου, εἶναι φανερό ὅτι, σύμφωνα μὲ τὴν Ἰνδουιστικὴ θρησκεία, ἡ εὐνοια καὶ ἡ εὐεργεσία τοῦ Θεοῦ περιορίζονται μόνο σὲ ὀρισμένες ἐκλεκτὲς κοινωνικὲς τάξεις. Εἶναι ἁμαρτία γιὰ ὀρισμένους ἀνθρώπους νὰ ἀπαγγέλουν τὰ Βέδας ἢ ν' ἀκοῦν σὲ ἀπαγγελίες τους καὶ ἂν δὲν ὑπακούσουν στοὺς κανόνες καὶ ἐπιμείνουν νὰ ἀπαγγέλουν, ν' ἀκοῦν ἢ ν' ἀποστηθίζουν ὁποιοδήποτε ἀπόσπασμα ἀπὸ τὰ Βέδας, θὰ τιμωρηθοῦν αὐστηρά, ἀκόμα καὶ μὲ θάνατο.

Αὐτοῦ τοῦ εἶδους ἡ διδασκαλία ἀποδεικνύει πειστικὰ ὅτι τὸ Βεδικό Δάρμα ἦταν μόνο γιὰ λίγους ἀνθρώπους. Δὲν ἐπρόκειτο γιὰ ἓνα παγκόσμιο μήνυμα. Οἱ Βραχμᾶνοι, Ἰσάτρουοι καὶ Βαῖσούοι δὲν ἀποτελοῦν ὁλόκληρη τὴν ἀνθρωπότητα. Τί προσφέρει ἡ Ἰνδουιστικὴ διδασκαλία στὰ ἄλλα μέλη τῆς ἀνθρωπότητας; Καθοδηγήσεις γιὰ ἐκείνους δὲν ὑπάρχουν; Μπορεῖ ἡ παγκόσμια Θεία πρόνοια νὰ συμφωνεῖ μὲ τὴν ἰδέα τῆς καθοδήγησης ἑνὸς μόνο μέρους τῆς δημιουργίας Του καὶ τὴν παραμέληση τοῦ ἄλλου; Τὴν ἔνταξη ἑνὸς μέρους στὸν Παράδεισο καὶ τὴν ἐγκατάλειψη τοῦ ἄλλου στὸν Ἄδη; Αὐτὴ ἡ διδασκαλία δὲν εἶναι μόνο ἀπάνθρωπη, ἀλλὰ καὶ ἀπεχθὴς καὶ ντροπιάζει τὸ Θεό. Ὁ Θεός μας εἶναι γεμᾶτος ἀπὸ χάρη καὶ οἰκουμενικὴ ἀγαθοεργία. Ὁλόκληρος ὁ κόσμος εἶναι ὑπὸ τὴν πρόνοιάν Του. Ἐκεῖνοι πού ζοῦν στὴν ἐπιφάνεια τῆς γῆς, ὅσοι ζοῦν ἀπ' αὐτὴν κι ἐκεῖνοι πού ὑπάρχουν στοὺς αἰθέρες, ὅλοι, ἀναπτύσσονται καὶ ἐκπληρώνουν τὸν προορισμό τους ὑπὸ τὴν καθολικὴν προστασίαν τοῦ Θεοῦ. Ἐχει προικίσει ὅλους τοὺς ἀνθρώπους μὲ τὶς ἴδιες δυνάμεις, τὶς ἴδιες ἐπιθυμίες καὶ τὰ ἴδια συναισθήματα. Οἱ παρορμήσεις πού ὠθοῦν τὸν ἀνθρώπο πρὸς τὴν πνευματικὴν ἀνοδο, ἔχουν διανεμηθεῖ ἰσοτίμα σὲ ὁλόκληρο τὸ ἀνθρώπινο γένος. Κανένας λαὸς δὲν ἔτυχε ἀνεπαρκoὺς μεταχείρισης, οὔτε οἱ Εὐρωπαῖοι, οὔτε

οί Ἀμερικανοί, οὔτε οἱ Ἰάπωνες καὶ οὔτε οἱ ἄλλοι Ἀσιατικοί. Οἱ Ἰνδοὶ δὲν εἶναι ἀνώτεροι ἀπὸ τοὺς ἄλλους λαοὺς σὲ ὅ,τι ἀφορᾷ τὶς πνευματικὲς τοὺς ἐπιδιώξεις καὶ τὶς διανοητικὲς τοὺς ἱκανότητες. Ὁ Θεὸς δὲν μπορούσε νὰ στερῆσει μεγάλα τμήματα τῆς ἴδιας Του τῆς δημιουργίας ἀπὸ τὴν καθοδήγησή Του, ὑπὲρ τοῦ ἑνὸς ἕκτου τῆς ἀνθρώπινης φυλῆς.

Ἡ ὑπαρξη αὐτῆς τῆς διδασκαλίας, δείχνει φανερὰ ὅτι ἡ ἐποχὴ αὐτῆς τῆς διδασκαλίας ἔχει περάσει. Τώρα ἔχουμε τὴν ἀνάγκη ἑνὸς βιβλίου, τὸ ὁποῖο ν' ἀπευθύνεται σὲ ὅλη τὴν ἀνθρωπότητα. "Ἐνα βιβλίο, ποὺ θὰ ἐνώσει Ἀραβες καὶ μὴ Ἀραβες, Ἑβραίους καὶ Χριστιανούς, Βραχμάνους καὶ μὴ Βραχμάνους καὶ ποὺ θὰ ἐμφυσήσει σὲ ὅλους ἕνα παγκόσμιο συναίσθημα ἀλληλεγγύης καὶ θὰ μᾶς διδάξει νὰ μὴ βλέπουμε τοὺς φτωχοὺς καὶ τοὺς περιφρονημένους σὰν ἀνάξιους, ἀλλὰ σὰν ἀνθρώπους ποὺ εἶναι ἄξιοι τῆς ἀγάπης, τῆς συμπόνιας καὶ τῆς φροντίδας μας. Σ' αὐτὴ τὴν ἀνάγκη ἑνὸς νέου βιβλίου ἀνταποκρίνεται τὸ Κοράνιο.

Προλήψεις στὰ Βέδας

Τὰ Βέδας θρίθουν ἀπὸ προλήψεις. Στοιχεῖα, ὅπως ἡ φωτιὰ, ἀποκαλοῦνται θεοί. Ἀληθινά, λέγεται ὅτι αὐτὰ δὲν εἶναι θεοί, ἀλλὰ μόνο ὀνομασίες τῶν χαρακτηριστικῶν γνωρισμάτων τοῦ Θεοῦ. Εἶναι δὲ ἐπίσης ἀλήθεια, ὅτι τὰ Βέδας διδάσκουν ὅτι τὸ ἀνάμμα τῆς φωτιᾶς καὶ τὸ κάψιμο λαδιοῦ, γκῆ καὶ ἄλλων καυσίμων εἰδῶν εἶναι καθῆκον ἱερὸ (Ριγκ-Βέδα II, 10:4) καὶ δὲν ἀφίνει καμιά ἀμφιβολία ὅτι τὸ λάδι, τὸ γκῆ καὶ ἄλλα τέτοια εἶδη ἀποτελοῦν τροφὲς γιὰ τὸν Ἄγκνι, τὸ Θεὸ τοῦ πυρός. "Ἄν ὁ Ἄγκνι εἶναι σύμβολο Θεοῦ, τότε ποιά ἡ ἀνάγκη ν' ἀνάθονται φωτιές καὶ νὰ καίονται πολυδάπανες ὕλες; Ἡ τελετουργία εἶναι εἶδος πρόληψης, ἀκόμα καὶ ἂν ὁ Ἄγκνι δὲν εἶναι παρὰ ἕνα σύμβολο. Ἄν, ὅμως, ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρά, πιστεύεται ὅτι ὁ Ἄγκνι εἶναι Θεός, καὶ ἡ τελετουργία μαρτυρεῖ ὅτι εἶναι, τότε ὅλα αὐτὰ, ἡ ἐθιμοτυπία καὶ ἡ πίστη ποὺ θρίσκειται μέσα της, δὲν εἶναι παρὰ μιὰ αἰσχροὺ πρόληψη.

Στὸ Ριγκ-Βέδα (II, 11:11), διαβάζουμε:

Πιές, ὦ Ἥρωα Ἰντρα, πιές Σόμα καὶ ἄφισε τοὺς

χυμούς που περιέχουν ευθυμία να σε καταστήσουν χαρούμενο.

Ίντρα είναι τώρα το όνομα ή του Θεού ή των αγγέλων Του. Ήν Ίντρα είναι το όνομα του Θεού, τότε ή ιδέα να Του δοθούν χυμοί του Σόμα είναι πολύ πρωτόγονη. Ήν, από την άλλη πλευρά, Ίντρα είναι όνομα αγγέλου ή κάποιου πνεύματος, τότε ή προσφορά του χυμού Σόμα είναι πρόληψη. Ο Θεός είναι άορατος και οί αγγελοί Του είναι πνευματικά όντα. Δέν έχουν ανάγκη άναψυκτικῶν.

Στήν ίδια παράγραφο (11:15), διαβάζουμε:

Νά χαρούν αύτοί άπό τούς όποιούς έσύ είσαι ίκανοποιημένος. Ίντρα, πιές Σόμα για ν' άποκτήσεις δυνάμεις και για να χαρείς.

Η ιδέα ότι οί χυμοί Σόμα θά δώσουν δυνάμεις στό Θεό και στός άγγέλους Του, είναι έντελῶς γελοία.

Δέν πρόκειται μόνο για έναν ή δυό στίχους διδασκαλίας βασιζόμενους σε προλήψεις. Μπορούμε ν' αναφέρουμε εκατοντάδες στίχων. Σε μερικούς άπ' αύτούς έχουμε περιγραφές θεῶν που διασχίζουν τόν ούρανό άνεβασμένοι πάνω στα σύννεφα ή σε άρματα.

Μέγα μέρος τῶν Βέδας περιέχει άνήθικες περιγραφές. Αύτές άφορούν θέματα σεξουαλικά και είναι τόσο άισχρές που άποφεύγουμε να τις έπαναλάβουμε, φοβούμενοι ότι αύτό θά έθιγε τά αίσθήματα ευπρέπειας του άνανγώστη. Οί σεξουαλικές τάσεις και τά σεξουαλικά όργανα περιγράφονται με τέτοια λεπτομέρεια, που αύτό θά προκαλούσε άηδία, άκόμα και άν αύτά διαβάζονταν σε ίατρικά φυλλάδια.

Έξ αίτίας αύτου, θά μπορούσαμε να πούμε ότι μολονότι ύπάρχουν μέρη τῶν Βέδας, τά όποια άποδεικνύουν πώς ή προέλευσή τους όφείλεται σε θεία άποκάλυψη, εν τούτοις ύπάρχουν μέρη σ' αύτά, τά όποια έπιβεβαιώνουν ότι έχουν παραποιηθεί με την παρέμβαση τῶν άνθρώπων. Γι' αύτό, τά Βέδας δέν μπορούν να θεωρηθούν τώρα πιά άξια να καθοδηγήσουν την ανθρώπινη συμπεριφορά. Άντι αύτῶν, μάς χρειάζεται ένα βιβλίό άπαλλαγμένο από τέτοιες άτέλειες κι αύτό τό βιβλίό είναι τό Κοράνιο.

Ἀντιφάσεις στὰ Βέδας

Τὰ Βέδας, ὅπως καὶ ἡ Βίβλος, ἔχουν παραποιηθεῖ καὶ οἱ παραποιήσεις ἔχουν γίνει ἀπὸ διάφορους ἀνθρώπους σὲ διάφορους καιροὺς. Δὲν εἶναι, λοιπόν, καθόλου παράξενο ὅτι ὑπάρχουν ἀντιφατικότητες στὰ κείμενα καὶ ἰδοὺ μερικὰ παραδείγματα:

(I) Στὰ Βέδας ἐγείρεται τὸ ἐρώτημα ποῖος ἔπλασε τὸν ἥλιο. Ἡ ἀπάντηση ποὺ δίνεται σ' αὐτὸ τὸ ἐρώτημα διαφέρει τελείως σὲ διάφορα σημεία τῶν Βέδας. Στὸ Ριγκ-Βέδα (IX, 96:5) μᾶς λέγεται ὅτι τὸν ἥλιο τὸν ἔπλασε ὁ θεὸς Σόμα.

Στὸ Ριγκ-Βέδα (VIII, 36:4), ὅμως, μᾶς λέγεται ὅτι ὁ ἥλιος δημιουργήθηκε ἀπὸ τὸ θεὸ Ἴντρα.

Τὸ ἴδιο θιβλίο, ἐνῶ διδάσκει ἓνα πρᾶγμα σὲ ἓνα κεφάλαιο, διδάσκει κάτι διαφορετικὸ σ' ἓνα ἄλλο. Σὲ ἓνα κεφάλαιο διδάσκει ὅτι ὁ ἥλιος δημιουργήθηκε ἀπὸ τὸ θεὸ Σόμα καὶ σ' ἓνα ἄλλο κεφάλαιο ὅτι τὸν ἔκανε ὁ θεὸς Ἴντρα. Ὅταν ἀποτεινόμεστε σὲ ἄλλα Βέδας, οἱ ἀντιφάσεις γίνονται ὁλοένα καὶ πιὸ σοβαρές.

Στὸ Γιαχούρ-Βέδα (31:12) διαβάζουμε ὅτι ὁ ἥλιος δημιουργήθηκε ἀπὸ τὸν Βράχμα, ἀπὸ τὸ μάτι του.

Τὸ Ἄθαρβα-Βέδα προσφέρει ἄλλη ἀντίφαση καὶ μᾶς λέει ὅτι οἱ θεοὶ ὄλοι μαζί ἔπλασαν τὸν ἥλιο.

Αὐτὸς ὁ ἰσχυρισμὸς εἶναι τελείως διαφορετικὸς καὶ ἀπορρίπτει ὄλους τοὺς ἄλλους.

(II) Τὰ Βέδας διδάσκουν ὅτι στὴν ἀρχὴ ὁ ἥλιος ἦταν πάνω στὴ γῆ καὶ ὅτι ἀργότερα μετέβη στὸν οὐρανὸ. Αὐτὸς ὁ ἰσχυρισμὸς εἶναι γελοῖος ὡς πρὸς τὴν ἀποψη τῆς ἀστρονομικῆς ἐπιστήμης καὶ ὁ μόνος λόγος ποὺ τὸν ἀναφέρουμε εἶναι γιὰ νὰ δείξουμε ὅτι ἀκόμα κι αὐτὸς ὁ παράλογος ἰσχυρισμὸς διατυπώνεται, μὲ πολλοὺς καὶ διαφορετικοὺς τρόπους σὲ διάφορα σημεία τῶν Βέδας.

Στὸ Κρίσνα Γιαχούρ-Βέδα Ταϊττηρίγια Σαμχίτα (7:1) διαβάζουμε ὅτι ὁ ἥλιος ἦταν πάνω στὴ γῆ καὶ ὅτι οἱ θεοὶ τὸν μετέφεραν πάνω στοὺς ὠμούς τους στὸν οὐρανὸ καὶ τὸν τοποθέτησαν ἐκεῖ.

Στὸ Ριγκ-Βέδα (X, 156:4) διαβάζουμε ὅτι ὁ θεὸς τοῦ πυρὸς μετέφερε τὸν ἥλιο στὸν οὐρανὸ καὶ τὸν ἔστησε ἐκεῖ.

Ὅμως, στὸ ἴδιο Ριγκ-Βέδα σὲ διαφορετικὸ σημεῖο

(VIII, 12:30), διαβάζουμε ότι ο θεός "Ιντρα μετέφερε μέρος του τόν ήλιο στον ούρανό.

Και σε άλλο páλι σημείο (X, 62:3), λέγεται ότι τόν ήλιο τόν μετέφεραν στον ούρανό οί γιοιό του Άνγκίρα Ρίσι.

Στό "Αθαρθα-Βέδα (XIII, 2:12) λέγεται ότι ο "Ατρι Ρίσι έφερε τόν ήλιο στον ούρανό χωρίς καμιά βοήθεια, για να δημιουργήσει τούς μήνες. Στό Σούκα Γιαχούρ-Βέδα (4:31) βλέπουμε ότι εκείνος που έβαλε τόν ήλιο στον ούρανό ήταν ο θεός Βαρούνα. Η ιδέα ότι ο ήλιος μεταφέρθηκε στον ούρανό από τη γή είναι άρκετά γελοία, πόσο μάλλον άλλες αυτές οί άλλες έκδοχές. Τό Ρίγκ-Βέδα, μόνο του προσφέρει τρεις άνόμοιες έκδοχές για τό θέμα αυτό. Η μιά είναι ότι ο θεός τής φωτιάς μετέφερε τόν ήλιο από τη γή στον ούρανό. Η δεύτερη, ότι ο θεός "Ιντρα έκανε τήν πράξη. Η τρίτη είναι ότι ο άθλος έγινε από τούς γιους του Άνγκίρα Ρίσι. Τό Γιαχούρ-Βέδα, επίσης, δίνει άντιφαστικές έκδοχές. Σύμφωνα με μιά άπ' αυτές, όλοι οί θεοί συνέφωσαν τά χέρια και μετέφεραν τόν ήλιο στον ούρανό. Σύμφωνα με τήν άλλη, αυτό τό καθήκον έκτελέστηκε από τό θεό Βαρούνα, χωρίς βοήθεια από κανένα. Τό "Αθαρθα-Βέδα δίνει μιά τελείως διαφορετική έκδοχή, λέγοντας ότι ή πράξη αυτή έγινε από τόν Ρίσι "Ατρι.

(III) Στά Βέδας έχουμε και πολλές άναφορές για τή δημιουργία του ούρανού και τής γής. Αυτές, όμως, οί άναφορές διαψεύδουν ή μιά τήν άλλη, όπως κάνουν και οί ιστορίες για φαντάσματα και νεράιδες στα παραμύθια για παιδιά.

Στό Σάμα-Βέδα, Πούρβα "Αρσικ (VI, 1:4) μαθαίνουμε ότι ο θεός Σόμα δημιούργησε τόν ούρανό και τη γή.

Στό Ρίγκ-Βέδα (VIII, 26:4), όμως, μαθαίνουμε ότι ο ούρανόσ και ή γή έγιναν από τό θεό "Ιντρα, ο όποιος ζεί από τούς χυμούς του Σόμα.

Σέ άλλο σημείο του Ρίγκ-Βέδα (II, 40:1), βλέπουμε ότι ο ούρανόσ δημιουργήθηκε από τόν Σόμα και τόν Πουσάν.

Τό Γιαχούρ-Βέδα (13:4) γράφει ότι ο ούρανόσ και ή γή έγιναν από τόν Βράχμα.

Ό Άριθμόσ τών Βεδικών Θεών

Όπως έχουμε ήδη άναφέρει, πιστεύουμε ότι τά πρώτα Βέδας άποκαλύφθηκαν από τό Θεό και ότι τό περιεχόμενό

τους δὲν δίδασκε τίποτα ἄλλο, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν Ἐνότητα καὶ τὸ Ἐνιαῖο, τὸ ὁποῖο εἶναι Θεός. Τὰ Βέδας, ὅμως, ὅπως τὰ γνωρίζουμε σήμερα, δὲν εἶναι τὰ ἴδια Βέδας πού εἶχαν ἀποκαλυφθεῖ στοὺς Ρίσι. Τὰ σημερινὰ Βέδας εἶναι γεμᾶτα ἀπὸ πολυθειστικὲς περιγραφές καὶ αὐτὲς οἱ περιγραφές εἶναι τόσο πολλές, ὥστε τὰ ἐλάχιστα πού ἀναφέρονται γιὰ τὴν Ἐνότητα τοῦ Θεοῦ, ἔχουν παραγκωνισθεῖ στὸ περιθώριο. Ἐδῶ προσφέρουμε τὰ ἐξῆς παραδείγματα:

Στὸ Γιαχούρ-Βέδα (7:19) μᾶς λέγεται ὅτι συνολικὰ ὑπάρχουν τριάντα τρεῖς θεοί. Ἐνδεκα ἐπὶ τῆς γῆς, ἔνδεκα στὸν οὐρανὸ καὶ ἔνδεκα μέσα στὰ νερά.

Στὸ Ρίγκ-Βέδα (III, 9:9) μᾶς λένε ὅτι ὁ συνολικὸς ἀριθμὸς τῶν θεῶν εἶναι 3.340. Αὐτό, διότι, σύμφωνα μὲ τὸ Ρίγκ-Βέδα 3.339 θεοὶ πῆγαν στὸ θεὸ τοῦ πυρὸς καὶ τὸν ἔθρεψαν μὲ ζωή. Ὅταν ἐκεῖνος ἀποτέλεσε μέρος τῆς μεγάλης συντροφιάς, ὁ συνολικὸς ἀριθμὸς τῶν θεῶν ἔγινε 3.340. Ἐνδεχομένως, ὁ συνολικὸς ἀριθμὸς τῶν θεῶν εἶναι 3.340 στὸ Ρίγκ-Βέδα (X, 52:6). Ἡ διαφορὰ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν παρόντων θεῶν στὶς διάφορες παραγράφους τῶν Βέδας εἶναι πολὺ περίεργη· σύμφωνα μὲ τὸ Γιαχούρ-Βέδα 33, καὶ σύμφωνα μὲ τὸ Ρίγκ-Βέδα 3.340!

Ἡ ἀπομάκρυνση ἀπὸ τὴν ἰδέα τοῦ Ἐνὸς Θεοῦ εἶναι πολὺ ἐπικίνδυνη. Μιὰ τέτοια, ὅμως, διαφορὰ στοὺς ἀριθμοὺς τῶν θεῶν, ὅπως αὐτὴ πού θρῖσκουμε στὰ διάφορα σημεῖα τῶν Βέδας, μᾶς φαίνεται κάτι περισσότερο ἀπὸ ἐπικίνδυνη. Οἱ ἀντιφάσεις αὐτοῦ τοῦ εἴδους μᾶς ἀναγκάζουν νὰ συμπεράνουμε ὅτι, μολονότι εἶναι βέβαιον πὼς τὰ Βέδας ἀποκαλύφθηκαν στὴν πρωταρχικὴ τους μορφή, τὰ σημερινὰ Βέδας δὲν διατηροῦν τὸν ἀρχικὸ τους χαρακτήρα καὶ τοὺς εἶναι ἀδύνατον ν' ἀποδειχθοῦν ἱκανοποιητικὰ γιὰ ὅσους ἀναζητοῦν πνευματικὴ ἀνακούφιση. Ὅφειλουν, λοιπόν, ν' ἀντικατασταθοῦν ἀπὸ ἕνα ἄλλο βιβλίον, τὸ ὁποῖο νὰ εἶναι ἀπαλλαγμένο ἀπὸ τὰ ἀνήθικα, τὰ ἀντιφατικὰ, τὰ πρωτόγονα καὶ τὰ προληπτικὰ διδάγματα. Ἰσχυριζόμαστε ὅτι ἐκεῖνο τὸ βιβλίον εἶναι τὸ Κοράνιο.

Ἡ Ὑπόσχεση τοῦ Θεοῦ στὸν Ἀβραάμ

Μιὰ τέταρτη ἐρώτηση, τῆς ὁποίας ἡ ἀπάντηση ὀφείλει νὰ ρίξει φῶς ἐπὶ τοῦ θέματος, ἂν ὑπάρχει ἀνάγκη γιὰ τὸ Κοράνιο, εἶναι: Οἱ παλαιότερες θρησκείες θεωροῦσαν ὅτι

είναι τελικές; "Η πίστευαν σὲ μιὰ πνευματική πρόοδο, ἢ ὁποῖα θὰ εὔρισκε τὸ ἀποκορύφωμά της μέσα σ' ἓνα παγκόσμιο δίδαγμα, τὸ ὁποῖο θὰ καθοδηγοῦσε τὴν ἀνθρωπότητα;

Ἀπαντώντας σ' αὐτό, ὀφείλουμε νὰ παραδεχθοῦμε ὅτι μόνο στὴ Βίβλο θρῖσκουμε μιὰ συνεχῆ ἀφήγηση, στὴν ὁποία ἡ ἱστορία ἑνὸς Προφήτη συνδέεται μὲ τὴν ἱστορία ἑνὸς ἄλλου. Ἡ βοήθεια, τὴν ὁποία μᾶς παρέχει ἡ Βίβλος στὴν ἀνασύνθεση τῆς ἱστορίας τῶν Προφητῶν, εἶναι ἀνεκτίμητη. Κανένα ἄλλο Βιβλίο, τὸ ὁποῖο εἶχε ἀποκαλυφθεῖ πρὶν ἀπὸ τὸ Κοράνιο, δὲν μπορεῖ νὰ μᾶς προσφέρει μιὰ τέτοια βοήθεια. Γιὰ ν' ἀπαντήσουμε στὸ ἐρώτημα, ἂν παλαιότερα διδάγματα καὶ παλαιότεροι Προφῆτες προεῖπαν ἢ ὄχι, ὅτι θ' ἀκολουθήσει ἓνα ἄρτιο Δίδαγμα καὶ ἓνας τέλειος Προφήτης, ὕστερα ἀπὸ αὐτούς, ὀφείλουμε νὰ στραφοῦμε στὴ Βίβλο.

Ὅταν κάνουμε αὐτό, βλέπουμε ὅτι ὁ Θεὸς ὑποσχέθηκε πολλὰ στὸν Πατριάρχη Ἀβραάμ. Ὁ Ἀβραάμ εἶχε γεννηθεῖ στὸ Οὐρ τοῦ Χαλδῆς. Ἀπὸ ἐκεῖ μετανάστευσε μαζί μὲ τὸν πατέρα του στὴ Χαναάν. Ὁ πατέρας του σταμάτησε καθ' ὁδὸν πρὸς τὸ Χαράν, ὅπου καὶ πέθανε. Μετὰ τὸ θάνατο τοῦ πατέρα του, ὁ Θεὸς διέταξε τὸν Ἀβραάμ νὰ φύγει ἀπὸ τὸ Χαράν καὶ νὰ πάει στὴ Χαναάν καὶ τοῦ ἔκανε τὴν ἐξῆς ἀποκάλυψη:

Καὶ θέλω κάμει ἀπὸ ἐσὲ ἓνα ἔθνος μέγα καὶ θέλω σε εὐλογῆσει καὶ θέλω μεγαλύνει τὸ ὄνομά σου καὶ θέλεις εἰσθαι εἰς εὐλογίαν καὶ θέλω εὐλογῆσει τοὺς εὐλογοῦντας σε καὶ καταρασθῶ ὅποιον καταρασθεῖ ἐσέ· καὶ ἐν τῷ προσώπῳ σου εὐλογημένοι ἔσσονται ὅλαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς (Γένεσις 1Β':2-3).

Καὶ πάλι (Γένεσις 1Γ':15):

Πᾶσαν τὴν γῆν ἣν βλέπεις, εἰς σὲ θέλω δώσει καὶ εἰς τὸ σπέρμα σου ἕως αἰῶνος.

Καὶ πάλι (Γένεσις 1ΣΤ': 10-12):

Εἶπεν ἔτι ὁ ἄγγελος Κυρίου πρὸς αὐτὴν (δηλ. τὴν Ἄγαρ), θέλω πληθύνει σφόδρα τὸ σπέρμα σου, ὥστε νὰ μὴ ἀριθμῆται διὰ τὸ πλῆθος, Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν

ὁ ἄγγελος Κυρίου: Ἴδού, ἐσὺ φέρεις τέκνον, καὶ θέλεις γεννήσει υἱὸν καὶ θέλεις ἀποκαλέσει αὐτὸν Ἰσμαήλ, διότι ἤκουσεν ὁ Κύριος τὴν θλίψιν σου. Καὶ οὗτος θέλει εἶσθαι ἄνθρωπος ἄγριος· ἡ χεὶρ αὐτοῦ θέλει εἶσθαι ἐναντίον πάντων, καὶ ἡ χεὶρ πάντων ἐναντίον αὐτοῦ καὶ κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ θέλει κατοικήσει.

Καὶ πάλι (Γένεσις 1Ζ': 9-11):

Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς πρὸς τὸν Ἀβραάμ: Σὺ δὲ τὴν διαθήκην μου θέλεις φυλάξει, σὺ καὶ τὸ σπέρμα σου μετὰ σέ εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν. Αὕτη εἶναι ἡ διαθήκη μου, τὴν ὁποίαν θέλετε φυλάξει, ἀναμέσον Ἐμοῦ καὶ ὑμῶν καὶ τοῦ σπέρματός σου μετὰ σέ. Πᾶν ἄρσεν ὑμῶν θέλει περιτέμνεσθαι. Καὶ θέλετε περιτέμνει τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας ὑμῶν καὶ εἶσθαι εἰς σημεῖον τῆς διαθήκης μεταξὺ Ἐμοῦ καὶ ὑμῶν.

Καὶ (Γένεσις 1Ζ':14):

Καὶ τὸ ἀπερίτμητον ἄρσεν, τοῦ ὁποίου δὲν ἤθελε περιτμηθῆ ἡ σὰρξ τῆς ἀκροβυστίας αὐτοῦ, ἡ ψυχὴ ἐκείνη θέλει ἀποκοπεῖ ἀπὸ τοῦ λαοῦ του· οὗτος παρέβη τὴν διαθήκην μου.

Παρακάτω (Γένεσις 1Ζ':16), μᾶς λέγεται ὅτι καὶ στὴ Σάρρα, τῆ γυναῖκα τοῦ Ἀβραάμ, εἶχε ὑποσχεθεῖ ἕνα γιό:

Καὶ θέλω εὐλογῆσει αὐτὴν καὶ θέλω προσέτι δώσει εἰς σέ υἱὸν ἐξ αὐτῆς· ναί, θέλω εὐλογῆσει αὐτὴν, καὶ αὕτη θέλει γίνεи μήτηρ ἐθνῶν· βασιλεῖς λαῶν θέλουσιν ἐξέλθει ἐξ αὐτῆς.

Γιὰ τοὺς γόνους τῆς Σάρρας (μέσω Ἰσαάκ) μᾶς λέγεται (Γένεσις 1Ζ':19):

... καὶ θέλω στήσει τὴν διαθήκην μου πρὸς αὐτὸν εἰς διαθήκην αἰώνιον, καὶ πρὸς τὸ σπέρμα αὐτοῦ μετ' αὐτόν.

Γιὰ τὸν Ἰσμαήλ (Γένεσις 1Ζ':20-22) διαβάζουμε:

Περὶ δὲ τοῦ Ἰσμαήλ, εἰσήκουσα ἐσοῦ (ἀναφέρεται στὴν προσευχὴ τοῦ Ἀβραάμ, Γένεσις 17:18 — «Εἶθε ὁ Ἰσμαήλ νὰ ζήσῃ ἐνώπιόν σου»): Ἰδού, εὐλόγησα αὐτὸν καὶ θέλω κάμει αὐτὸν ἀποδοτικὸν καὶ θέλω πληθύνει αὐτὸν σφόδρα· δώδεκα ἄρχοντας θέλει γεννήσει, καὶ θέλω κάμει αὐτὸν ἔθνος μέγα· ἀλλὰ τὴν διαθήκην μου θέλω στήσῃ πρὸς τὸν Ἰσαάκ, τὸν ὁποῖον θέλει γεννήσῃ ἡ Σάρρα εἰς σὲ τὸ ἐρχόμενον ἔτος, ἐν τῷ αὐτῷ τοῦτῳ καιρῷ. Ἀφοῦ δὲ ἐτελείωσε νὰ λαλῇ μετ' αὐτοῦ, ἀνέβη ὁ Θεὸς ἀπὸ τοῦ Ἀβραάμ.

Καὶ πάλι (Γένεσις ΚΑ':13):

Καὶ τὸν υἱὸν δὲ τῆς δούλης εἰς ἔθνος θέλω καταστήσει αὐτόν, διότι εἶναι σπέρμα σου.

Καὶ πάλι γιὰ τὸν Ἰσμαήλ ὁ Θεὸς εἶπε στὴν Ἄγαρ (Γένεσις ΚΑ':17-18):

... διότι ἤκουσεν ὁ Θεὸς τὴν φωνὴν τοῦ παιδίου ἐκ τοῦ τόπου ἐνθα κεῖται. Σηκώθητι, λάβε τὸ παιδίον καὶ κράτει αὐτὸ μὲ τὴν χεῖρα σου· διότι θέλω καταστήσει αὐτὸ εἰς ἔθνος μέγα.

Πάλι (Γένεσις ΚΑ':20-21):

Καὶ ἦτο ὁ Θεὸς μετὰ τοῦ παιδίου, καὶ ἠύξησε καὶ κατώκησεν ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ ἔγινε τοξότης. Καὶ κατώκησεν ἐν τῇ ἐρήμῳ Φαράν καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἔλαθεν εἰς αὐτὸν γυναῖκα ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

Ἀπ' αὐτὲς τὶς περικοπὲς εἶναι φανερὸ ὅτι ὁ Ἀβραάμ εἶχε δυὸ γιούς, τὸν Ἰσμαήλ καὶ τὸν Ἰσαάκ καὶ ὅτι ὁ Ἰσμαήλ ἦταν ὁ μεγαλύτερος καὶ ὁ Ἰσαάκ ὁ νεώτερος. Ὁ Θεὸς ὑποσχέθηκε στὸν Ἀβραάμ ὅτι θ' αὐξήσει καὶ θὰ εὐλογήσει τοὺς γόνους του. Ἡ ὑπόσχεση ἀφοροῦσε καὶ τὸν Ἰσαάκ καὶ τὸν Ἰσμαήλ. Ἀπὸ τὶς περικοπὲς φαίνεται, ἐπίσης, ὅτι ὁ Ἰσμαήλ ζοῦσε στὴν ἔρημο Φαράν, ὅτι τὰ ἐδάφη τῆς Χαναάν εἶχαν παραχωρηθεῖ στοὺς γιούς τοῦ Ἀβραάμ καὶ ὅτι τὸ ἐσωτερικὸ σημάδι τῆς συμφωνίας, τὴν ὁποία ἔκαμε ὁ Θεὸς μὲ τὸν Ἀβραάμ, ἦταν ἡ περιτομὴ στὰ γεννητικὰ ὄργανα ὄλων τῶν ἀρρένων. Ὅλες αὐτὲς οἱ ὑποσχέσεις ἐκπληρώ-

θηκαν. Ὁ γόνος τοῦ Ἰσαάκ πολλαπλασιάστηκε ἐκτεταμένα. Ἀπ' αὐτούς, προῆλθαν οἱ Προφῆτες Μωυσῆς, Δαυίδ, Ἐζεκίας, Δανιὴλ καὶ Ἰησοῦς. Ἐπὶ 2.000 χρόνια κυβέρνησαν τὴ Χαναάν. Ἡ ἐξουσία τους πάνω σ' αὐτήν, δὲν τερματίστηκε ποτέ, μολοντί γιὰ κάποιο σύντομο διάστημα χαλάρωσε. Μετὰ τὸν 7ο π.Χ. αἰῶνα, ὅμως, οἱ γιοὶ τοῦ Ἰσαάκ καὶ ὅσοι τηροῦσαν τὸ γράμμα τοῦ νόμου τοῦ Μωυσῆ, ἀναγκάστηκαν νὰ ἐγκαταλείψουν τὴ Χαναάν. Τότε, οἱ γιοὶ τοῦ Ἰσμαὴλ ἔγιναν οἱ πολιτικοὶ καὶ πνευματικοὶ ἡγέτες. Τὸ γεγονός ὅτι οἱ γιοὶ τοῦ Ἰσραὴλ ἔπρεπε νὰ παραδώσουν τὴ γῆ τῆς Χαναάν, εἶναι ἀπόδειξη ὅτι δὲν ἦταν πιά ἀντάξιοι τῆς ὑπόσχεσης ποὺ τοὺς εἶχε δώσει ὁ Θεός, μέσω τοῦ Ἀβραάμ. Ἡ ὑπόσχεση ἦταν ὅτι ὁ Ἰσραὴλ θὰ παρέμενε στὴν ἐξουσία αὐτοῦ τοῦ τόπου μέχρι τὴν Τελευταία Ἡμέρα, καὶ ἡ ὑπόσχεση ἦταν ἀληθινή. Ἡ Τελευταία Μέρα τῆς Θείας ὑπόσχεσης, συνεπῶς, δὲν μπορεῖ νὰ σημαίνει τὴ μέρα ποὺ θὰ σημειώσει τὸ τέλος τοῦ κόσμου, ἀλλὰ τὴ μέρα κατὰ τὴν ὁποία ὁ Νόμος τοῦ Μωυσῆ θὰ ὑποκατασταθεῖ ἀπὸ τὴ διακήρυξη ἑνὸς νέου Νόμου, γιὰ τὴν καθοδήγηση τοῦ κόσμου. Στὴ γλῶσσα τῆς Θείας ἀποκάλυψης, ὁ ἐρχομὸς ἑνὸς νέου Νόμου περιγράφεται συχνὰ σὰν ἡ γένεση ἑνὸς νέου οὐρανοῦ καὶ μιᾶς νέας γῆς. Καθὼς ἕνας νέος οὐρανὸς καὶ μιὰ νέα γῆ δὲν δύνανται νὰ δημιουργηθοῦν χωρὶς νὰ προηγηθεῖ μιὰ τεράστια ἀναστάτωση — ἡ ὁποία συνήθως εἶναι συσχετισμένη μὲ τὴν Τελευταία Ἡμέρα — ἔτσι καὶ ἡ καθιέρωση ἑνὸς νέου Νόμου πρέπει νὰ προκαλεῖ μιὰ μεγάλης κλίμακας ἀναστάτωση τῶν ἀνθρώπων ποὺ δέχονται αὐτὸ τὸ Νόμο. Γι' αὐτὸ τὸ λόγο, ὅταν ἡ προφητεία εἶπε ὅτι οἱ γιοὶ τοῦ Ἰσραὴλ θὰ διατηρήσουν τὴν ἐξουσία πάνω στὴ Χαναάν ὡς τὴν Τελευταία Ἡμέρα, ἐννοοῦσε πῶς ἡ ἐξουσία τους θὰ συνεχιζόταν μέχρι τὴν ἐμφάνιση ἑνὸς νέου Προφήτη, ὁ ὁποῖος θὰ ἔδινε Νόμους. Στὴν ἀναφορὰ τοῦ Δαυίδ γίνεται ἕνας ὑπαινιγμὸς γιὰ τὴν ἔννοια αὐτῆς τῆς προφητείας. Ἡ ὑπόσχεση ποὺ περιέχεται στὴ Γένεση, ὅτι ὁ Ἰσραὴλ θὰ διατηροῦσε τὴν ἐξουσία στὴ Χαναάν μέχρι τὴν Τελευταία Ἡμέρα, ἐκφράζεται διαφορετικά. "Ἐτσι, στοὺς Ψαλμοὺς (12':29) διαβάζουμε:

«Οἱ δίκαιοι θέλουσι κληρονομήσει τὴν γῆν, καὶ ἐπ' αὐτῆς θέλουσι κατοικεῖ εἰς τὸν αἰῶνα».

Ἡ ὑπόσχεση αἰώνιας ἐξουσίας δὲν δόθηκε στὸν Ἰσραὴλ,

ἀλλὰ στοὺς δίκαιους. Τὸ γεγονός εἶναι ὅτι αὐτὰ τὰ λόγια τοῦ Δαυὶδ ἦταν μιὰ προειδοποίηση, ὅτι οἱ μέρες τῆς ἐξουσίας τοῦ Ἰσραὴλ ἦταν μετρημένες. Ὁ Προφήτης φαίνεται ὅτι ἤθελε νὰ τονίσει πῶς ἡ Θεία ὑπόσχεση, μετὰ ἀπὸ κάμποσο καιρὸ, δὲν ἔπρεπε νὰ ἐννοηθεῖ μὲ τὴ φυλετικὴ, ἀλλὰ τὴν πνευματικὴ τῆς σημασίας· ὅτι οἱ γιοὶ τοῦ Ἰσμαὴλ θὰ κληρονομοῦσαν τὶς ὑποσχέσεις πού εἶχαν δοθεῖ στὸν Ἀβραάμ, κληρονομώντας τὴν Ἀλήθεια καὶ παίρνοντας τὴν πρωτοβουλία γιὰ νὰ συνάψουν μιὰ καινούργια συμφωνία. Ἄν ἡ ἐρμηνεία πού δίνουμε στὴν προφητεία δὲν εἶναι σωστή, τότε τὸ ἐρώτημα εἶναι: Γιὰ ποῖο λόγο ἔκαμε ὁ Θεὸς τοὺς γιούς τοῦ Ἰσμαὴλ — καὶ τοὺς πιστεύοντες στὸ Μήνυμα τοῦ Κορανίου — κυρίαρχους τῆς Παλαιστίνης; Ἡ προφητεία ἦταν ἀρκετὰ σαφής. Οἱ γιοὶ τοῦ Ἰσαὰκ ἦταν νὰ κρατήσουν τὴν Παλαιστίνη ὡς τὴν Τελευταία Ἡμέρα. Τὸ ἐρώτημα εἶναι: Γιατί δὲν τὸ ἔκαμαν; Γιατί ἐπέτρεψε ὁ Θεὸς τὴ μεταβίβαση τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας ἀπὸ τοὺς γιούς τοῦ Ἰσαὰκ στοὺς γιούς τοῦ Ἰσμαὴλ; Ἄν ἡ μεταβίβαση εἶχε διαρκέσει λίγο χρονικὸ διάστημα, αὐτὸ δὲν θὰ ἄλλαζε κατὰ τίποτα τὴν προφητεία. Ἡ ἄνοδος καὶ ἡ πτώση τῶν ἐθνῶν εἶναι ἓνα κοινὸ φαινόμενο. Ὅμως, ἡ μεταβίβαση γιὰ τὴν ὁποία μιλάμε, ἀποδείχθηκε ὅτι ἦταν μόνιμη. Ἐχουν περάσει περισσότερα ἀπὸ 1.300 χρόνια καὶ ἡ Παλαιστίνη ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι στὴν κυριότητα τῶν Μουσουλμάνων, τῶν γιῶν τοῦ Ἰσμαὴλ*. Οἱ δυνάμεις τῆς Εὐρώπης καὶ οἱ ΗΠΑ προσπαθοῦν ἐπίμονα ν' ἀλλάξουν αὐτὴ τὴν κατάσταση ἀλλά, πάντως, ὡς τώρα, δὲν τὸ ἔχουν πετύχει. Ἄν τελικὰ πετύχουν στὰ σχέδιά τους, ἡ ἐπιτυχία μέλλει νὰ εἶναι λιγδῶζη. Ἡ οἱ νέοι Ἰσραηλίτες ἐποικιστὲς θ' ἀσπασθοῦν τὸν ἰσλαμισμό καὶ θ' ἐπανακτήσουν τὴν Παλαιστίνη μὲ μιὰ καινούργια συμφωνία· ἢ θὰ ὑποχρεωθοῦν νὰ ἐγκαταλείψουν καὶ πάλι τὴν Παλαιστίνη.

Ἡ Παλαιστίνη ἀνήκει σ' αὐτοὺς πού τηροῦν τὴ συμφωνία πού ὁ Ἀβραάμ ἔκαμε μὲ τὸ Θεό. Οἱ Χριστιανοί, χωρὶς ἀμφιβολία, ἰσχυρίζονται ὅτι ἐκπληρώνουν τὴ συμφωνία. Ξεχνᾶν, ὅμως, ὅτι ἡ συμφωνία θάζει κάτω ἓνα σημαντικό ἐξωτερικὸ σημάδι. Αὐτὸ τὸ σημάδι εἶναι ἡ περιτομὴ τοῦ ἀνδρικοῦ πληθυσμοῦ. Μόνο οἱ Ἰσραηλίτες ἔχουν κρατήσει τὸ σημάδι, τόσο πρὶν, ὅσο καὶ μετὰ τὴν ἀποκάλυψη τοῦ Κορανίου.

*Τὸ βιβλίον γράφτηκε τὸ 1947, ὅταν ἡ Παλαιστίνη ἦταν ἀκόμα κτήση τῶν Μουσουλμάνων.

Κοντολογίς, ἡ προφητεία τοῦ Ἀβραάμ ὑποσχέθηκε εὐλογίες τόσο στὸν Ἰσαάκ, ὅσο καὶ στὸν Ἰσμαήλ. Σύμφωνα μὲν αὐτὴ τὴν ὑπόσχεση, οἱ γιοὶ τοῦ Ἰσαάκ ἐγκαταστάθηκαν στὴ Χαναάν καὶ οἱ γιοὶ τοῦ Ἰσμαήλ στὴν Ἀραβία. Ὅταν, ὅμως, ἔφθασε ἡ Τελευταία Ἡμέρα γιὰ τοὺς γιουὺς τοῦ Ἰσαάκ, τότε, σύμφωνα μὲν τοὺς ὄρους τῆς προφητείας τοῦ Δαυΐδ, ἡ ὑπόσχεση μεταβιβάστηκε ἀπὸ τὸν Ἰσραήλ στὸν Ἰσμαήλ. Ἡ διεκδίκηση τοῦ Ἰσραήλ ἦταν τώρα μόνο φυλετική. Ἡ διεκδίκηση τοῦ Ἰσμαήλ ἦταν πνευματική. Μὲ θάση τῆ φυλετικὴ τους διεκδίκηση, οἱ γιοὶ τοῦ Ἰσμαήλ κράτησαν τὴ Μέκκα καὶ τὴ γύρω περιοχὴ. (Β΄:125-29). Μὲ θάση τὴν πνευματικὴ τους διεκδίκηση, στίς κτήσεις τους πρόσθεσαν καὶ τὴ Χαναάν, μετὰ τὸν ἠθικὸ ἔκπεσμό τοῦ Ἰσραήλ.

Ἡ Προφητεία στὸ Δευτερονόμιο

Ὅταν ὁ Μωυσῆς, μὲ ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ, πῆγε στὸ ὄρος Χωρήθ, ἀπευθύνθηκε πρὸς τοὺς Ἰσραηλίτες λέγοντας:

Προφήτην ἐκ μέσου σοῦ θέλει ἀναστήσει εἰς σέ Κύριος ὁ Θεός σου ἐκ τῶν ἀδελφῶν σου, ὡς ἐμέ· αὐτοῦ θέλετε ἀκούει. (Δευτερονόμιον ΙΗ΄:15).

Ὁ Θεὸς μίλησε στὸ Μωυσῆ λέγοντας:

Προφήτην ἐκ μέσου τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν θέλω ἀναστήσει εἰς αὐτούς, ὡς σέ, καὶ θέλω θάλει τοὺς λόγους μου εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ· καὶ θέλει λαλεῖ πρὸς αὐτούς πάντα ὅσα ἐγὼ προστάζω εἰς αὐτόν. Καὶ ὁ ἄνθρωπος ὅστις δὲν ὑπακούσει εἰς τοὺς λόγους μου, τοὺς ὁποίους αὐτὸς θέλει λαλήσει ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἐγὼ θέλω ἐκζητήσει τοῦτο παρ' αὐτοῦ. Ὁ προφήτης, ὅμως, ὅστις ἀσεβῆσει καὶ λαλήσει ἐν τῷ ὀνόματί μου λόγον, τὸν ὁποῖον ἐγὼ δὲν προσέταξα εἰς αὐτόν νὰ λαλήσει ἐν τῷ ὀνόματι ἄλλων θεῶν, ὁ προφήτης ἐκεῖνος θέλει θανατωθῆ. (Δευτερονόμιον ΙΗ΄:18-20).

Ἀπ' αὐτὰ τ' ἀποσπάσματα, φαίνεται ὅτι ὁ Μωυσῆς ἔκανε μιὰ προφητεία σχετικὰ μὲ ἕναν Προφήτη Νομοθέτη, ὁ ὁποῖος θὰ ἐμφανιζόταν μετὰ ἀπὸ τὸν ἴδιο καὶ ὁ ὁποῖος θὰ κατὰγόταν ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς τοῦ Ἰσραήλ.

Τὸ ὅτι θὰ ἦταν ἓνας Νομοθέτης καὶ ὄχι ἓνας συνηθισμένος Προφήτης, φαίνεται ἀπὸ τὰ λόγια «ὅπως ὁ Μωυσῆς». Ὅπως ὁ Μωυσῆς ἦταν ἓνας Νομοθέτης, ἔτσι καὶ ὁ Προφήτης, ὁ ὁποῖος θὰ ἦταν σάν τὸ Μωυσῆ, θὰ ἦταν κι ἐκεῖνος ἓνας Νομοθέτης. Ὁ Προφήτης, τὸν ὁποῖο ὑποσχέθηκε νὰ στείλει ὁ Θεός, περιγράφεται σάν κάποιος ὁ ὁποῖος «θέλει λαλεῖ πρὸς αὐτοὺς πάντα ὅσα ἐγὼ προστάζω εἰς αὐτόν». Καὶ ἀπ' αὐτὸ φαίνεται ὅτι ὁ Προφήτης, τὸν ὁποῖο ὑποσχέθηκε νὰ στείλει ὁ Θεός, θὰ ἦταν ἓνας Προφήτης πού θὰ ἔφερνε ἐντολές. Ἡ διακήρυξη ἑνὸς νέου Νόμου, σημαίνει τὴν ἀρχὴ ἑνὸς νέου ἔθνους. Ὁ Προφήτης ὁ ὁποῖος διακηρύσσει ἓνα καινούργιο Νόμο, δὲν εἶναι, συνεπῶς, ἓνας συνηθισμένος Δάσκαλος ἢ ἓνας ἀπλὸς Μεταρρυθμιστής. Ὁφείλει νὰ παρουσιάσει ἓνα πλήρες δίδαγμα, τὸ ὁποῖο νὰ συμπεριλαμβάνει βασικὲς ἀρχές καὶ λεπτομερεῖς κανόνες. Χωρὶς αὐτό, δὲν εἶναι δυνατό ν' ἀναδειχθεῖ ἓνα καινούργιο ἔθνος. Ἐνας Προφήτης, ὅμως, ὁ ὁποῖος δὲν φέρνει ἓνα νέο Νόμο, δὲν ἔχει παρὰ νὰ ἐρμηνεύει καὶ νὰ σχολιάζει τὸν ἤδη ὑπάρχοντα Νόμο. Δὲν εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ παρουσιάσει στὸ λαὸ του ὅλα ὅσα ἔλαθε ἀπὸ τὸ Θεό. Εἶναι πιθανό, ὀρισμένες ἀπὸ τὶς ἀποκαλύψεις του νὰ ἔγιναν γιὰ τὴ δική του διαπαιδαγώγηση καὶ δὲν ἔχει τὴν ὑποχρέωση νὰ τὶς μεταβιβάσει στὸ λαὸ του. Ἡ προφητεία κάνει, ἐπίσης, σαφές τὸ γεγονός ὅτι ὁ Ὑπεσχημένος Προφήτης «θὰ λαλήσῃ ἐν τῷ ὀνόματί μου» καὶ ὅσοι δὲν θὰ τὸν ἀκούσουν, ὁ Θεός θὰ «τὸ ζητήσῃ» ἀπὸ αὐτούς. Δηλαδή, ὅσοι κωφεύσουν, θὰ τιμωρηθοῦν. Μᾶς λέγεται, ἐπίσης, ὅτι ὁποῖος προσποιηθεῖ ὅτι ἐκπληρώνει τὴν προφητεία, θὰ θανατωθεῖ.

Ἄν λάθουμε ὑπ' ὄψη ὅλους τοὺς ὄρους τῆς προφητείας, ὀφείλουμε νὰ παραδεχθῶμε ὅτι, τουλάχιστο μέχρι τὴν ἐποχὴ τοῦ Χριστοῦ, κανένας Προφήτης δὲν εἶχε παρουσιασθεῖ πού νὰ ἐκπληρώνει τὴν περιγραφή τοῦ Ὑπεσχημένου Προφήτη. Συνεπῶς, ὅλοι οἱ Προφῆτες, πού ἐμφανίσθηκαν ἀνάμεσα στὸ Μωυσῆ καὶ τὸ Χριστό, μπορεῖ ν' ἀγνοηθοῦν, ὅταν ἀρχίσουμε τὴν ἔρευνα γιὰ τὸν Προφήτη, γιὰ τὸν ὁποῖο θὰ μπορούσε νὰ λεχθεῖ ὅτι ἔχει ἐκπληρώσει αὐτὴ τὴν προφητεία. Αὐτοὶ δὲν ἄφισαν ὁπαδοὺς καὶ λαούς, πού θὰ μπορούσαν ν' ἀσπασθοῦν τοὺς ἰσχυρισμοὺς τους. Μόνο ὁ Ἰησοῦς παραμένει, πού ἔχει μεγάλη ἀκολουθία καὶ πού θεωρεῖται ἀπὸ τοὺς ὁπαδοὺς του σάν ὁ τελευταῖος Δάσκαλος, τὸν ὁποῖο ἔστειλε ὁ Θεός σ' αὐτὸ τὸν κόσμον. Ὅταν, ὅμως, ἐφαρμόσουμε, ἓναν πρὸς ἓναν, τοὺς ὄρους τῆς προ-

φητείας στο Χριστό, θά βρούμε ότι ούτε ένας απ' αυτούς δέν του εφαρμόζει:

Π ρ ὠ τ ο, ὁ Ὑπεσχημένος Προφήτης, ἔπρεπε νά εἶναι φορέας Νόμου. Ἦταν ὁ Ἰησοῦς φορέας Νόμου; Προσκόμισε ἕνα νέο Νόμο στόν κόσμο, σέ ἀντικατάσταση ἑνός παλαιοῦ; Ὁ Ἰησοῦς εἶπε καθαρά:

«Μή νομίσητε ὅτι ἔρχομαι ἵνα καταλύσω τὸν νόμον ἢ τοὺς προφήτας, οὐκ ἔρχομαι ἵνα καταλύσω, ἀλλὰ νά ἐκπληρώσω. Διότι ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ἕως ἄν παρέλθῃ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ἰῶτα ἕν ἢ μίαν κεραίαν θέλει παρέλθει ἀπὸ τοῦ νόμου, ἕως οὗ ἐκπληρωθῶσι πάντα». (Κατὰ Ματθαῖον Ε΄:17-18).

Οἱ ὄπαδοὶ τοῦ Ἰησοῦ ἔφθασαν στό σημεῖο νά δηλώνουν:

Ὁ δὲ νόμος δέν εἶναι ἐκ πίστεως, ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος ὁ πράττων αὐτὰ θέλει ζήσει δι' αὐτῶν. Ὁ Χριστὸς ἐξηγόρασεν ἡμᾶς ἐκ τῆς κατάρρας τοῦ νόμου... (Πρὸς Γαλάτας Γ΄:12-13).

Ὁ Ἰησοῦς δέν ἰσχυρίστηκε ὅτι ἔδωσε νέους νόμους καὶ οἱ ἀπόστολοὶ τοῦ θεωροῦν τὸ Νόμο κατάρρα. Πῶς, λοιπόν, εἶναι δυνατὸ ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ ἀπόστολοὶ του νά ἐκπληρῶνουν τὴν προφητεία πού περιέχεται στό Δευτερονόμιο;

Δ ε ὕ τ ε ρ ο, ὁ Ὑπεσχημένος Προφήτης δέν ἐπρόκειτο νά προέλθει ἀπὸ τοὺς Ἰσραηλίτες, ἀλλὰ ἀπὸ τοὺς ἀδελφοὺς τους καὶ ὁ Ἰησοῦς ἦταν Ἰσραηλίτης.

Ὅταν οἱ Χριστιανοὶ ἔρχονται ἀντιμέτωποι μ' αὐτὸ τὸ γεγονός, λένε συνήθως ὅτι ὁ Ἰησοῦς δέν εἶχε ἐπίγειο πατέρα καί, συνεπῶς, μπορεῖ νά λεχθεῖ ὅτι ἦταν ἕνας ἀπὸ τοὺς ἀδελφοὺς τοῦ Ἰσραήλ. Μιά τέτοια ἐρμηνεία, ὅμως, εἶναι ἀθάσιμη. Ἡ Προφητεία μιλάει γιὰ ἀδελφοὺς, πρῶγμα πού σημαίνει ὅτι ἐπρόκειτο ν' ἀποτελέσουν μιὰ φυλὴ ἀνθρώπων, μέσα ἀπὸ τοὺς ὁποῖους θά ἀναδειχνόταν ὁ Ὑπεσχημένος Προφήτης. Ὁ Ἰησοῦς στέκεται μόνος του, σὰν υἱὸς Θεοῦ. Ἄν ὑπῆρχαν καὶ ἄλλοι υἱοὶ Θεοῦ, τότε θά μπορούσε νά ἐκπληρώνει τοὺς ὅρους τῆς προφητείας. Ἀλλὰ πέρα ἀπ' αὐτό, στὴ Βίβλο διατυπώνεται σαφῶς ὅτι ὁ Χριστὸς θά προερχόταν ἀπὸ τὸ γόνο τοῦ Δαυὶδ (Ψαλμοὶ ΡΛΒ΄:11. Ἰερεμίας ΚΓ΄:5). Ὁ Ἰησοῦς θά μπορούσε ν' ἀποβάλλει τὴν

Ἰσραηλινή καταγωγή του, διότι δὲν εἶχε ἐπίγειο πατέρα· τότε ὅμως δὲν θὰ μπορούσε νὰ παραμείνει υἱὸς τοῦ Δαυὶδ κι ἔτσι ἡ προφητεία τῶ Ψαλμῶν γιὰ τὸν Ἰησοῦ, δὲν θὰ τὸν ἀφοροῦσε.

Τρίτο, ἡ προφητεία λέει: «Καὶ θέλω θάλει τοὺς λόγους μου εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ». Ἄλλὰ τὰ Εὐαγγέλια δὲν ἀποτελοῦνται ἀπὸ λόγια, ποὺ ὁ Θεὸς ἔβαλε στὸ στόμα τοῦ Ἰησοῦ. Μᾶς ἀφηγοῦνται μόνο τὴν ἱστορία τοῦ Ἰησοῦ καὶ αὐτὰ ποὺ εἶπε στὶς δημόσιες ἀγορεύσεις του καὶ αὐτὰ ποὺ εἶπαν ἢ ἔκαναν οἱ ἀπόστολοί του, σὲ διαφορετικὲς περιστάσεις.

Τέταρτο, ὁ Ὑπεσχημένος ἐπρόκειτο νὰ εἶναι ἓνας Προφήτης, ἐνῶ ἡ χριστιανικὴ ἄποψη εἶναι ὅτι ὁ Ἰησοῦς δὲν ἦταν ἓνας Προφήτης, ἀλλὰ υἱὸς Θεοῦ. Πῶς, λοιπόν, μπορεῖ ὁ Ἰησοῦς ν' ἀνταποκριθεῖ στὴν περιγραφὴ τῆς προφητείας;

Πέμπτο, στὴν προφητεία ἔχουμε: «Λόγους μου, τοὺς ὁποίους θέλει λαλήσει ἐν ὀνόματί μου». Ὅσο περίεργο κι ἂν φανεῖ, δὲν ὑπάρχει στὸ Εὐαγγέλιο οὔτε ἓνα παράδειγμα λόγων ποὺ μπορεῖ νὰ λεχθεῖ ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἔλαβε ἀπὸ τὸ Θεό, μὲ τὴν ἐντολὴ νὰ τοὺς μεταβιβάσει στοὺς ἀνθρώπους, τοὺς ὁποίους ἐδίδασκε.

Ἐκτο, στὴν προφητεία ἔχουμε: «Θέλει λαλεῖ πρὸς αὐτοὺς πάντα ὅσα ἐγὼ προστάζω εἰς αὐτόν». Σύμφωνα μ' αὐτό, ὁ Ὑπεσχημένος Προφήτης ἐπρόκειτο νὰ δώσει στὸν κόσμο ἓνα ὀλοκληρωμένο καὶ πλήρες διδάγμα. Ὁ Ἰησοῦς, ὅμως, δὲν ἐπικαλέστηκε μιὰ τέτοια ἀποστολὴ γιὰ τὸν ἑαυτό του. Πίστευε ὅτι ἦταν ὁ πρόδρομος ἑνὸς μεγαλύτερου Δασκάλου, ποὺ θὰ ἐρχόταν ἀργότερα. Ἔτσι, ἔχουμε (Ἰωάννης, 1ΣΤ':12-13):

Πολλὰ ἔτι ἔχω νὰ εἶπω πρὸς ἐσᾶς, δὲν δύνασθε, ὅμως, τώρα νὰ βαστάζητε αὐτά. Ὅταν δὲ ἔλθῃ ἐκεῖνος, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, θέλει σᾶς ὀδηγήσει εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν, διότι δὲν θέλει λαλήσει ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀλλ' ὅσα ἂν ἀκούσῃ θέλει λαλήσει, καὶ θέλει σᾶς ἀναγγεῖλαι τὰ μέλλοντα.

Ἀπ' αὐτοὺς τοὺς στίχους φαίνεται ὅτι ἡ προφητεία στὸ Δευτερονόμιο δὲν ἐκπληρώθηκε μὲ τὸν Ἰησοῦ. Δὲν μποροῦμε, λοιπόν, παρὰ νὰ καταλήξουμε στὸ ὅτι καὶ ἡ Παλαιὰ

καί ἡ Καινὴ Διαθήκη προεῖπαν τὸν ἐρχομὸ ἑνὸς Προφήτη, μετὰ ἀπὸ τὸν Ἰησοῦ, ὁ ὁποῖος θὰ ὀδηγοῦσε τὸν κόσμον «εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν» καὶ ὁ ὁποῖος θὰ θεμελίωνε τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, γιὰ πάντα. Ὁ δικός μας ἰσχυρισμὸς εἶναι ὅτι ἡ ἀποκάλυψη τοῦ Κορανίου καὶ ἡ ἔλευση τοῦ Ἱεροῦ Προφήτη ἐπεσήμαναν τὴν ἐκπλήρωση τῆς προφητείας πού γίνεται στὸ Δευτερονόμιον. Τὸ ἐπιβεβαιώνουν τὰ παρακάτω γεγονότα:

(I) Ὁ Ἱερὸς Προφήτης Μωάμεθ ἦταν ἀπόγονος τοῦ Ἰσμαήλ. Οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἰσμαήλ ἦταν ἀδελφία τῶν ἀπογόνων τοῦ Ἰσαάκ, πού εἶναι οἱ Ἰσραηλίτες.

(II) Ὁ Ἱερὸς Προφήτης εἶναι ὁ μόνος πού ἰσχυρίζεται ὅτι εἶναι Προφήτης, ὅπως καὶ ὁ Μωυσῆς. Στὸ Κοράνιον ἔχουμε (73:16):

«Καὶ ἀληθῶς σᾶς στείλαμε ἕναν Ἀγγελιαφόρο, ὁ ὁποῖος φέρει μαρτυρίαν ὅπως εἶχαμε στείλει ἕναν Ἀγγελιαφόρο στὸ Φαραώ».

Τὸ Κοράνιον παρομοιάζει τὸν Ἱερὸ Προφήτη μὲ τὸ Μωυσῆ.

(III) Ἡ προφητεία περιέγραψε τὸν Ὑπεσχημένο σὰν ἕνα Προφήτη. Ὁ Ἱερὸς Προφήτης ἰσχυρίστηκε ὅτι εἶναι ἕνας Προφήτης μόνο. Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος, μᾶς λένε ὅτι ὁ Ἰησοῦς δὲν ἰσχυρίστηκε ὅτι εἶναι ἕνας Προφήτης. Στὸ κατὰ Μάρκον (H':27-30) διαθάζουμε:

Καὶ ἐξῆλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὰς κώμας τῆς Καισαρείας Φιλίππου καὶ καθ' ὁδὸν ἠρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, λέγων πρὸς αὐτούς: Τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι ὅτι εἶμαι; Οἱ δὲ ἀποκρίθησαν, Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής· ἀλλὰ μερικοὶ λέγουσιν, ὁ Ἡλίας καὶ ἄλλοι, εἰς ἕκ τῶν προφητῶν. Καὶ αὐτὸς λέγει πρὸς αὐτούς: Ἀλλὰ σεῖς τίνα με λέγετε ὅτι εἶμαι; Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος, λέγει πρὸς αὐτόν: Σὺ εἶσαι ὁ Χριστός. Καὶ παρήγγειλεν αὐστηρῶς εἰς αὐτοὺς νὰ μὴ λέγωσιν εἰς μηδένα περὶ αὐτοῦ.

Δηλαδή, ὁ Ἰησοῦς ἀρνεῖται ὅτι εἶναι ὁ Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής, ὁ Ἡλίας ἢ ἕνας ἀπὸ τοὺς Προφήτες. Ἡ προφητεία τοῦ Δευτερονομίου, ὅμως, λέει ὅτι ὁ Ὑπεσχημένος Προφή-

της θά είναι ένας Προφήτης, όπως ήταν ο Μωυσής. Συνεπώς, η προφητεία ταιριάζει στον Προφήτη του Ίσλάμ και όχι στον Ίησού.

(IV) Η προφητεία λέει «θέλω θάλει λόγους μου εις τὸ στόμα αὐτοῦ». Τὰ Εὐαγγέλια δὲν περιέχουν τέτοιους λόγους. Ἀντίθετα, ὁ Ἱερὸς Προφήτης τοῦ Ίσλάμ προσκόμισε τὸ Κοράνιο, τὸ ὁποῖο, ἀπὸ ἀρχῆς μέχρι τέλους, εἶναι ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ, πού ὁ Θεὸς ἔθεσε στὸ στόμα του. Τὸ Κοράνιο αὐτοπεριγράφεται σὰν ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ (2:76).

(V) Ἡ προφητεία ἔλεγε ὅτι ὁ Ὑπεσχημένος μιλοῦσε γιὰ ὅλα ὅσα εἶχε ἐντολὴ νὰ πει. Δώσαμε ἀναφορὲς ἀπὸ τὰ Εὐαγγέλια, γιὰ ν' ἀποδείξουμε ὅτι ὁ Ίησοῦς δὲν μεταβίβασε ὅλα ὅσα ἔλαβε ἀπὸ τὸ Θεὸ καὶ ὅτι ἐπρόκειτο νὰ τὸν ἀκολουθήσει ἕνας ἄλλος, ὁ ὁποῖος θὰ ἔκανε αὐτό. Ὁ Ἱερὸς Προφήτης τοῦ Ίσλάμ, ἀνταποκρίνεται σ' αὐτὴ τὴν περιγραφή. Στὸ Κοράνιο ἔχουμε (5:68):

«²Ω Ἀγγελιαφόρε! Μεταβίβασε στοὺς ἀνθρώπους αὐτὰ πού σου ἀποκαλύφθηκαν ἀπὸ τὸν Κύριό σου». Ὁ στίχος φαίνεται νὰ λέει: «²Ω Προφήτη, ὑπάρχει μιὰ παλιά προφητεία γιὰ σένα, ἢ ὁποῖα ἔλεγε ὅτι, ὅταν θὰ ἔρθεις στὸν κόσμος, θὰ τὸν φέρεις ὅλες τὶς ἀλήθειες, τὶς ὁποῖες σοῦ ἔδωσε ὁ Κύριός σου. Γι' αὐτό, κήρυξε στὸν κόσμος ὅλα ὅσα σοῦ ἀποκαλύφθηκαν, εἴτε αὐτὸς τὸ θέλει, εἴτε ὄχι. Παρόμοια, ὁ στίχος πού ἀποκαλύφθηκε κατὰ τὴν ὀλοκλήρωση τῆς ἀποκάλυψης τοῦ Κορανίου, λέει:

Αὐτὴ τὴν ἡμέρα ἐτελειοποίησα τὴ θρησκεία σας γιὰ σᾶς καὶ ὀλοκλήρωσα τὴν εὐνοιά Μου σὲ σᾶς καὶ διάλεξα γιὰ σᾶς τὸ Ίσλάμ σὰν θρησκεία (5:4).

Δηλαδή: «Μὲ τὴν ἀποκάλυψη τοῦ Κορανίου, ἡ θρησκεία τελειοποιήθηκε καὶ τὸ δῶρο τῆς καθοδήγησης ὀλοκληρώθηκε γιὰ σᾶς καὶ εἰρήνη καὶ γαλήνη καθορίζονται σὰν θρησκεία σας». Ὁ Ἱερὸς Προφήτης τοῦ Ίσλάμ ἦταν, λοιπόν, ἐκεῖνος πού δίδαξε τὰ πάντα καὶ δὲν ἔκρυψε τίποτα. Στὴν ἐποχὴ τοῦ Ίησοῦ, οἱ ἄνθρωποι δὲν ἦταν ἔτοιμοι νὰ λάβουν καὶ νὰ πιστέψουν ὅλα ὅσα εἶχαν ἀξία. Στὴν ἐποχὴ τοῦ Ἱεροῦ Προφήτη τοῦ Ίσλάμ, ὅμως, ὁ ἄνθρωπος εἶχε περάσει ἀπ' ὅλες τὶς φάσεις τῆς πνευματικῆς ἐξέλιξης καὶ ὁ καιρὸς γιὰ ν' ἀποκαλυφθεῖ ἡ ἀλήθεια στὸν κόσμος, εἶχε πιά φθάσει.

(VI) Ἡ προφητεία μιλάει γιὰ «λόγους, τοὺς ὁποίους αὐτὸς θέλει λαλήσει ἐν ὀνόματί μου». Καὶ αὐτὸ τὸ μέρος τῆς προφητείας, ἐπίσης, ἐκπληρώθηκε μὲ τὸν Ἱερό Προφήτη τοῦ Ἰσλάμ. Εἶναι ὁ μόνος ποὺ μίλησε στὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, γιὰ τὸ κάθε ἓνα ἀπὸ τὰ κεφάλαια τοῦ ἀποκαλυφθέντος Βιβλίου ποὺ ἔφερε αὐτός, ἀρχίζει μὲ τὶς λέξεις: «Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Ἀλλάχ, τοῦ Μεγαλόψυχου καὶ Φιλεῦσπλαχνου». Αὐτὸ τὸ σημαντικό σημάδι, τὸ ὁποῖο κατάλληλα ἐνσωματώθηκε στὸ Κοράνιο, ἀποδεικνύει, ἐπίσης, ὅτι τὸ τελευταῖο βῆμα γιὰ τὴν πνευματικὴ πρόοδο τῆς ἀνθρωπότητας, ἢ ὁποῖα εἶχε προλεχθεῖ ἀπὸ τὸ Μωυσῆ, εἶχε καταγραφεῖ μὲ τὴν ἔλευση τοῦ Ἱεροῦ Προφήτη τοῦ Ἰσλάμ.

(VII). Ἡ προφητεία διατύπωνε τὸ σημαντικό κριτήριο:

Ἐπισημαίνεται ὅτι ὁ προφήτης, ὅμως, ὅστις ἀσεβῆσεν καὶ λαλήσῃ ἐν τῷ ὀνόματί μου λόγον, τὸν ὁποῖον ἐγὼ δὲν προσέταξα εἰς αὐτὸν νὰ λαλήσῃ, ἢ ὅστις λαλήσῃ ἐν τῷ ὀνόματι ἄλλων θεῶν, ὁ προφήτης ἐκεῖνος θέλει θανατωθεῖ (Δευτερονόμιον ΙΗ΄:20).

Σ' αὐτὸ τὸ στίχο ὁ κόσμος διδάχθηκε πῶς νὰ διακρίνει τὸν Ὑπεσχημένο τῆς προφητείας, ἀπὸ ἐκείνους ποὺ προσποιοῦνται ὅτι ἐκπληρώνουν τὴν προφητεία. Ἦταν ἀναγκαῖο νὰ διατυπωθεῖ ἓνα καθαρὸ κριτήριο. Ὁ Ὑπεσχημένος Προφήτης ἔπρεπε ν' ἀναλάβῃ τὴν σημαντικὴ ἀποστολὴ ν' ἀρχίσει τὸ τελευταῖο στάδιο τῆς πνευματικῆς προόδου τοῦ ἀνθρώπου. Ἄν παρουσιάζονταν διεκδικητές γι' αὐτὸ τὸ ἀξίωμα, ὁ κόσμος θὰ διέτρεχε μεγάλους κινδύνους. Γιὰ ν' ἀποφευχθοῦν αὐτοὶ οἱ κίνδυνοι, ὁ Θεὸς ἔθεσε σὰν κριτήριο τὸ ὅτι ἓνας διεκδικητὴς θὰ δεχόταν Ἱερά τιμωρία καὶ θὰ ἀντιμετώπιζε τὸ θάνατο καὶ τὴν ἡττα. Ὁ Ἱερός Προφήτης τοῦ Ἰσλάμ διεκδίκησε αὐτὸ τὸ ἀξίωμα, σὰ πρῶτα στάδια τῆς σταδιοδρομίας του μὲ ἓνα σαφὴ τρόπο. Ὅταν ἀνακοίνωσε τὴν διεκδίκησή του, ἦταν χωρὶς φίλους καὶ ἀδύναμος. Ὁ ἐχθρὸς ἦταν μέγας σὲ ἀριθμὸ καὶ δυνατός καὶ δὲν ἄφισε πέτρα ἀσήκωτη γιὰ νὰ ἐξουδετερώσει τὸ Μῆνυμά του καὶ τὴν ἀποστολή του καὶ δὲν φείσθηκε κόπων γιὰ νὰ θέσει ἓνα τέρμα στὴ ζωὴ του. Ἐναντίον του στραφίκαν καὶ πανίσχυροι ἄρχοντες, ἀλλὰ ἦταν αὐτοί, καὶ ὄχι ὁ Προφήτης, ποὺ περιῆλθαν σὲ ἀμηχανία καὶ ἀτιμάσθηκαν. Ὁ

Ἰερὸς Προφήτης πέθανε στὸ ἀποκορύφωμα τῆς ἐπιτυχίας του. Ὅταν ἀπεβίωσε, ὀλόκληρη ἡ Ἀραβία εἶχε διατρανώσει τὴν πίστη τῆς σ' αὐτόν· μετὰ τὸ θάνατό του, οἱ πρῶτοι Διάδοχοί του διέδωσαν, μέσα σὲ λίγα χρόνια, τὸ Ἰσλάμ σὲ ὅλο τὸν τότε γνωστὸ κόσμο.

Ὁ Μωυσῆς ἦταν ἕνας πραγματικὸς Προφήτης. Ἡ προφητεία τοῦ Δευτερονομίου ἦταν ἀποκάλυψη Θεοῦ. Θὰ μπορούσε, ὅμως, ὁ Ἰερὸς Προφήτης νὰ πετύχει μὲ τὸν τρόπο πού πέτυχε; Καὶ οἱ ἐχθροί, πού τόσο διψοῦσαν γιὰ τὸ αἷμα του, θ' ἀποτύγχαναν μὲ τὸν τρόπο πού ἀπότυχαν; Ὅχι, οὔτε ἡ ἐπιτυχία τοῦ Ἱεροῦ Προφήτη, οὔτε ἡ ἦττα τῶν ἐχθρῶν του ἦταν τυχαίες. Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος, φαίνεται ὅτι τὸ Κοράνιο εἶχε ὑπ' ὄψη τοὺς ὄρους τῆς προφητείας στὸ Δευτερονόμιο, ὅταν αὐτὸ διεκήρυσσε ἐνώπιον ὅλης τῆς Ἀραβίας καὶ στὰ πρῶτα στάδια τῆς σταδιοδρομίας τοῦ Ἱεροῦ Προφήτη.

Καὶ ὁ Ἀλλάχ θὰ σὲ προστατεύσει ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους (5-68).

Κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο, ἀπευθυνόμενο στοὺς ἐχθροὺς τοῦ Προφήτη, τὸ Κοράνιο διεκήρυσσε:

Αὐτὸς εἶναι Γνώστης τοῦ ἀόρατου· καὶ δὲν ἀποκαλύπτει τὰ μυστικά Του σὲ κανέναν, παρὰ μόνο σ' ἐκεῖνον πού εἶναι ὁ ἐκλεκτός Του, δηλαδή σὲ ἕναν Ἀγγελιαφόρο Του. Καὶ τότε ἀναθέτει σὲ φύλακες ἀγγέλους νὰ τὸν συνοδεύουν καὶ νὰ προπορεύονται αὐτοῦ καὶ νὰ τὸν ἀκολουθοῦν (72:27-28).

Μὲ ἄλλα λόγια, ὁ Προφήτης, στὸν ὅποιο εἶχε ἀνατεθεῖ μιὰ σημαντικὴ ἀποστολή, δὲν ἐπρόκειτο νὰ μείνει ἀπροστάτευτος καὶ οἱ ἐχθροί του δὲν θὰ μπορούσαν ποτὲ νὰ τὸν σκοτώσουν.

Μὲ λίγα λόγια, 1900 χρόνια πρὶν τὴν ἔλευση τοῦ Προφήτη τοῦ Ἰσλάμ, ὁ Μωυσῆς εἶχε δηλώσει ὅτι ὁ δικός του Νόμος δὲν ἦταν ὁ τελευταῖος, σύμφωνα μὲ τὰ Θεῖα σχέδια· ὅτι ὁ κόσμος θὰ λάθαινε ἕναν πληρέστερο Νόμο ἀργότερα· καὶ ὅτι, γι' αὐτό, ὁ Θεὸς θὰ ἔστειλε τὶς Τελευταίες Ἡμέρες ἕναν ἄλλον Ἀγγελιαφόρο Του. Αὐτὸς ὁ Ἀγγελιαφόρος θὰ δίδασκε ὅλες τὶς ἀλήθειες· ἦταν αὐτός, πού θὰ σήμειωνε τὰ τελευταῖα στάδια τῆς πνευματικῆς ἐξέλιξης τοῦ

άνθρωπου. Ὁ κόσμος ἔπρεπε νὰ περιμένει τὸν ἔρχομὸ μιᾶς νέας Ἐντολῆς καὶ ἐνὸς ἄλλου Προφήτη. Γι' αὐτό, ἂν τὸ Κοράνιο καὶ ὁ Ἱερὸς Προφήτης ἦλθαν μετὰ τὴ Βίβλο καὶ μετὰ τοὺς Προφήτες, Μωυσῆ καὶ Ἰησοῦ, καὶ ἂν αὐτοὶ ἰσχυρίζονται ὅτι στάλθησαν ἀπὸ τὸ Θεὸ γιὰ νὰ καθοδηγήσουν τὸν ἄνθρωπο, ὁ ἰσχυρισμὸς τους πρέπει νὰ θεωρηθεῖ δίκαιος καὶ ἀληθινός. Πρέπει νὰ γίνεῖ δεκτὸς σὰν ἡ ἐκπλήρωση ἀρχαίων προφητειῶν. Ἡ ἀποκάλυψη τοῦ Κορανίου δὲν ἦταν μιὰ ἀναιτιολόγητη ἀποκάλυψη, ἕνας πλεονασμὸς τῶν ἀποκαλύψεων ποὺ ἤδη ὑπῆρχαν. Στὴν πράξη, ἂν τὸ Κοράνιο δὲν εἶχε ἀποκαλυφθεῖ, οἱ ὑποσχέσεις, ποὺ εἶχε δώσει ὁ Θεὸς μέσω τῶν Ἀγγελιαφόρων Του, δὲν θὰ εἶχαν ἐκπληρωθεῖ καὶ ὁ κόσμος θὰ ταλαιπωροῦνταν μὲ ἀμφιβολίες καὶ δυσπιστία.

Φαράν—Μέρος τῆς Ἀραβίας

Στὸ Δευτερονόμιο (ΛΓ':2) ἔχουμε:

Καὶ εἶπε, ὁ Κύριος ἦλθεν ἐκ Σινᾶ καὶ ἐπεφάνη εἰς αὐτοὺς ἐκ Σηεῖρ. Ἐπέλαμψεν ἐκ τοῦ ὄρους Φαράν. Καὶ ἦλθε μετὰ μυριάδων ἀγίων. Ἐκ τῆς δεξιᾶς αὐτοῦ ἐξῆλθε πῦρ νόμου, δι' αὐτούς.

Σ' αὐτὸν τὸν στίχο, ὁ Θεὸς ὑπόσχεται στὸ Μωυσῆ τρεῖς ἐκδηλώσεις δόξας. Ἡ πρώτη ἀπ' αὐτές, ἔκανε τὴν ἐμφάνισή της ἀπὸ τὸ Σινᾶ καὶ ἀναφέρεται στὴν ἐξοδὸ (ΙΘ':20):

Καὶ κατέβη ὁ Κύριος ἐπὶ τὸ ὄρος Σινᾶ, ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους καὶ ἐκάλεσε Κύριος τὸν Μωυσῆν ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους καὶ ἀνέβη ὁ Μωυσῆς.

Αὐτὴ ἡ ἐκδήλωση τῆς Θείας δόξας φανερώθηκε τὴν ἐποχὴ τοῦ Μωυσῆ. Ὁ κόσμος ὑπῆρξε μάρτυς τῆς εὐημερίας ποὺ ἔφερε. Πέρασε καιρὸς. Ἡ δευτέρη ἐκδήλωση ποὺ εἶχε ὑποσχεθεῖ ἡ προφητεία, ἔγινε στὸ Σηεῖρ. Τὸ Σηεῖρ εἶναι ἐκεῖνο τὸ μέρος τοῦ κόσμου, στὰ περὶχωρα τοῦ ὁποῖου ὁ Ἰησοῦς ἔκανε τὰ θαύματά του. Τὸ «ἐπεφάνη εἰς αὐτούς ἐκ Σηεῖρ» ὑπογραμμίζει, συνεπῶς, τὴν ἔλευση τοῦ Ἰησοῦ. Οἱ χριστιανοὶ ἐρμηνευτὲς τῶν Εὐαγγελίων, ταυτίζουν τὸ Σηεῖρ μὲ τὸ Σινᾶ, αὐτό, ὅμως, εἶναι λάθος. Τὸ Σηεῖρ ἀπο-

τελεί τμήμα της Παλαιστίνης. Ἡ ὀνομασία του ἔχει πολλές παρεφθαρμένες μορφές. Μιά ἀπ' αὐτές, φέρεται ὡς ἡ ὀνομασία ἑνὸς λαοῦ ποῦ κατάγεται ἀπὸ τὸν Προφήτη Ἰάκωβο καὶ ἀναγνωρίζεται ὡς Μπανοῦ Ἰασσερ. Μιά ἄλλη μορφή τοῦ ὀνόματος, φέρεται ὡς ὀνομασία τῆς βορειοδυτικῆς πλευρᾶς τῆς Παλαιστίνης. Τὸ Σηεῖρ, λοιπόν, ἀντιπροσωπεύει τὴ δεύτερη ἐκδήλωση τῆς Θείας δόξας, δηλαδὴ ἐκείνη ποῦ σχετίζεται εἰδικὰ μὲ τὴν Παλαιστίνη. Ἡ ταύτιση τοῦ Σηεῖρ μὲ τὸ Σινᾶ καὶ ἡ ἀπόδοση καὶ τῶν δυὸ ἐκδηλώσεων στὸ Μωυσῆ, εἶναι, ἐπίσης, λαθασμένη γιατί ὁ Μωυσῆς δὲν μπῆκε ποτὲ στὴ Χαναάν καὶ πέθανε σ' ἕνα σημεῖο, ἀπὸ τὸ ὁποῖο μποροῦσε νὰ δεῖ μόνο τὰ σύνορά της. Μετὰ τὸ Μωυσῆ καὶ πρὶν ἀπὸ τὸν Ἰησοῦ, δὲν ἔγινε καμιὰ Θεία ἀποκάλυψη, ἡ ὁποία θὰ μποροῦσε νὰ ἰσοδυναμῆ μὲ τὴν ἀποκάλυψη τοῦ Σινᾶ. «Καὶ ἐπεφάνη εἰς αὐτοὺς ἕκ Σηεῖρ», λοιπόν, σημαίνει τὴν ἔλευση τοῦ Ἰησοῦ, ἡ ὁποία ἔλαθε χώρα στὴ Χαναάν καὶ μὲ τὴν ὁποία ὁ Θεὸς φανέρωσε τὸ πρόσωπό Του γιὰ δεύτερη φορά. Ἡ τρίτη ἐκδήλωση τῆς Θείας δόξας θὰ ἐμφανιζόταν στὸ Παράν, καὶ Παράν (Φαράν στὰ ἀραβικά) εἶναι ἡ ὀνομασία τῶν λόφων, ποῦ θρίσκονται ἀνάμεσα στὴ Μέκκα καὶ τὴ Μεδίνα. Οἱ Ἄραβες γεωγράφοι πάντα ὀνόμαζαν τὴν περιοχὴ αὐτῆ Φαράν. Μιά τοποθεσία ξεκούρασης στὸ δρόμο μεταξὺ Μέκκας καὶ τῆς Μεδίνας ὀνομάζεται ἡ Κοιλιάδα τῆς Φάτιμα. Ὅταν τὰ καραβάνια περνᾶν μέσα ἀπ' αὐτήν, τὰ παιδιὰ τῆς περιοχῆς τὰ προὔπαντοῦν καὶ τοὺς πουλοῦν ἄνθη. Ὅταν τὰ ρωτᾶν ἀπὸ ποῦ προέρχονται τὰ ἄνθη, τὰ παιδιὰ ἀπαντοῦν: «Μπαριγιὰτ Φαράν (Φάσλ ἄλ-Κιτάμπ), δηλαδὴ ἀπὸ τὴν ἔρημο τοῦ Φαράν. Γι' αὐτὸ τὸ Φαράν ἀποτελεῖ περιοχὴ τῆς Ἀραβίας, γιὰ τὴν ἀκρίβεια τοῦ Χιζάζ. Σύμφωνα μὲ τὴν Παλαιὰ Διαθήκη, ὁ Ἰσμαῆλ ζοῦσε σ' αὐτὴ τὴν περιοχὴ. Καὶ ἔτσι στὴ Γένεση (ΚΑ':20-21) λέγεται:

Καὶ ἦτο ὁ Θεὸς μετὰ τοῦ παιδίου (Ἰσμαῆλ) καὶ ἠύξησε καὶ κατώκησεν ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ ἔγινε τοξότης. Καὶ κατώκησεν ἐν τῇ ἐρήμῳ Φαράν καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἔλαθεν εἰς αὐτὸν γυναῖκα ἐκ τῆς Αἰγύπτου.

Οἱ Κουράις εἶναι Ἀπόγονοι τοῦ Ἰσμαῆλ

Ἡ περιγραφή τοῦ Φαράν τῆς Βίβλου, εἶναι κάπως δια-

φορετική από εκείνη που κάνουν οι "Αραβες γεωγράφοι. Κατά τη Βίβλο, τὸ Φαράν εἶναι μιὰ περιοχὴ πού συνορεύει μὲ τὴ Χαναάν. Μιὰ περιοχὴ, ὅμως, πού ἀποτελεῖται ἀπὸ δάση καὶ λόφους, πρέπει νὰ εἶναι μεγάλη, μερικές φορές ἐκτεινόμενη σὲ ἑκατοντάδες καὶ χιλιάδες μίλια. Δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι μόνο μιὰ λουρίδα γῆς, ἢ ὁποῖα ἐπεκτείνεται μέσα σὲ μιὰ ἄλλη ἐδαφικὴ περιοχὴ ἢ νὰ θρῖσκεται στὴ μεθόριό της. Ἡ περιγραφή τῆς Βίβλου μπορεῖ νὰ ἐννοεῖ μόνο, ὅτι τὰ δάση καὶ οἱ λόφοι τοῦ Φαράν θρῖσκονται κάπου κοντὰ στὴ Χαναάν. Δὲν μπορεῖ νὰ σημαίνει ὅτι τὸ Φαράν ἀποτελεῖ τὴ νότια περιφέρεια τῆς Χαναάν. Ἡ Βίβλος, ὅμως, παραδέχεται ὅτι ὁ Ἄθραάμ εἶχε ἕνα γιό, ὁ ὁποῖος ὀνομαζόταν Ἰσμαήλ καὶ ὁ ὁποῖος ζοῦσε στὸ Φαράν. Ἡ μαρτυρία τῶν γιῶν τοῦ Ἰσμαήλ, οἱ ὁποῖοι κατοικοῦσαν ἐκεῖ, εἶναι σπουδαίας σημασίας. Οἱ Ἰσραηλίτες δὲν μποροῦν νὰ ποῦν πολλὰ πάνω σ' αὐτὸ τὸ θέμα, γιατί οἱ γνώσεις πού εἶχαν γιὰ τὴν ἱστορία καὶ τὴ γεωγραφία ἦταν ἐλάχιστες. Δὲν μπόρεσαν νὰ δώσουν μιὰ ἀκριβῆ περιγραφή τῆς ὁδοῦ πού ἀκολούθησαν, ὅταν διέσχισαν τὴν ἀπόσταση μεταξύ Αἰγύπτου καὶ Χαναάν. Πῶς θὰ μπορούσαν, λοιπόν, ν' ἀποφανθοῦν γιὰ τὴ γεωγραφικὴ πραγματικότητα ἄλλων ἐδαφικῶν περιφερειῶν; Μόνο ἕνας λαὸς ἐντοπίζει σήμερα τὴν καταγωγὴ του στὸν Ἰσμαήλ καὶ αὐτὸς ὁ λαὸς εἶναι οἱ Κιουράις. Ζοῦν στὴν Ἀραβία καὶ ἡ Μέκκα εἶναι ἡ ἔδρα τους. Ἄν ὁ ἰσχυρισμὸς αὐτὸς τῶν Κιουράις εἶναι προσποιητός, μᾶς εἶναι δύσκολο ν' ἀνακαλύψουμε τὰ κίνητρά του. Ὁ ἰσχυρισμὸς αὐτὸς δὲν θὰ μπορούσε νὰ προωθήσει τὸ γόητρο τῆς φυλῆς τους, γιατί οἱ Ἰσραηλίτες ἐξακολουθοῦσαν νὰ τοὺς θεωροῦν κατώτερους. Τίποτα δὲν θὰ μπορούσε νὰ βοηθήσει ἕνα λαὸ τῆς ἐρήμου νὰ ἐντοπίσει τὴν καταγωγὴ του στὸν Ἰσμαήλ, παρὰ μόνο τὸ γεγονὸς τῆς καταγωγῆς του.

Ἐπίσης, ἂν ὁ ἰσχυρισμὸς τῶν Ἀράβων εἶναι λανθασμένος, τότε ποῦ ἐξαφανίσθηκαν οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἰσμαήλ; Σύμφωνα μὲ τὴ Βίβλο, ὁ Ἰσμαήλ εἶχε δώδεκα γιούς καὶ αὐτοὶ οἱ δώδεκα πάλι, σύμφωνα μὲ τὴ Βίβλο, θὰ πολλαπλασιάζονταν γοργότατα.

Ἔτσι, στὴ Γένεση (ΚΑ':13) ἔχουμε:

Καὶ τὸν υἱὸν δὲ τῆς δούλης (δηλ. τὸν Ἰσμαήλ) εἰς ἔθνος θέλω καταστήσει αὐτόν· διότι εἶναι σπέρμα σου.

Πάλι στη Γένεση (ΚΑ΄:18):

Σηκώθητι, λάβε τὸ παιδίον καὶ κράτει αὐτὸ μὲ τὴν χεῖρα σου· διότι θέλω καταστήσει αὐτὸ εἰς ἔθνος μέγα.

Πάλι στη Γένεση (ΙΖ΄:20) ὁ Θεὸς λέει στὸν Ἀβραάμ:

Περὶ δὲ τοῦ Ἰσμαήλ, εἰσήκουσα ἔσου: Ἴδου, εὐλόγησα αὐτὸν καὶ θέλω κάμει αὐτὸν καρποφόρον, καὶ θέλω πληθύνει αὐτὸν ἀπείρως· δώδεκα ἄρχοντας θέλει γεννήσει καὶ θέλω κάμει αὐτὸν ἔθνος μέγα.

Δηλαδή, οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἰσμαήλ θὰ πολλαπλασιαζόνταν τεράστια καὶ θὰ ἀποτελοῦσαν ἕνα μεγάλο ἔθνος. Ἄν ὁ ἰσχυρισμὸς τῶν Ἀράβων ὅτι εἶναι οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἰσμαήλ εἶναι λανθασμένος, τότε ἐξίσου λανθασμένες πρέπει νὰ εἶναι καὶ οἱ βιβλικὲς προφητεῖες, γιατί δὲν ὑπάρχει ἄλλος λαὸς στὸν κόσμο, ὁ ὁποῖος ἰσχυρίζεται ὅτι κατάγεται ἀπὸ τὸν Ἰσμαήλ. Μόνο ὅταν ὁ ἰσχυρισμὸς τῶν Ἀράβων γίνεῖ ἀποδεκτός, θὰ μπορέσουν ν' ἀποδειχθοῦν ἀληθινὲς οἱ βιβλικὲς προφητεῖες, οἱ ὁποῖες ἀφοροῦν τὸν Ἰσμαήλ· γιατί ὅλες τους ἀφοροῦν τοὺς Ἀραβες.

Ἡ ἰσχυρότερη ἱστορικὴ μαρτυρία ἀποτελεῖται ἀπὸ σταθερὲς ἐθνικὲς παραδόσεις. Ἐπὶ ἑκατοντάδες χρόνια, ἕνας λαὸς πιστεύει ὅτι κατάγεται ἀπὸ τὸν Ἰσμαήλ καὶ κανένας ἄλλος λαὸς στὸν κόσμο δὲν κάνει τὸν ἴδιο ἰσχυρισμὸ. Καλύτερη ἀπόδειξη ἀπ' αὐτὴ δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρξει.

Σύμφωνα μὲ τὴ Βίβλο, οἱ Ἰσμαηλίτες ζοῦσαν στὸ Φαράν, καὶ τὸ Φαράν, σύμφωνα μὲ τοὺς Ἀραβες γεωγράφους, εἶναι ἡ ἐδαφικὴ περιοχὴ ἢ ὁποῖα ἐκτείνεται ἀπὸ τὴ Μέκκα ὡς τὰ θόρεια σύνορα τῆς Ἀραβίας. Εἶναι ἐξίσου βέβαιον, συνεπῶς, ὅτι τὸ Φαράν ἀποτελεῖ ἕνα μέρος τῆς Ἀραβίας, ὅπως εἶναι βέβαιον ὅτι οἱ Κιουράις εἶναι οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἰσμαήλ. Ἡ θεϊκὴ δόξα ποὺ θὰ ξεκινοῦσε ἀπὸ τὸ Φαράν, θὰ ξεκινοῦσε λοιπὸν, ἀπὸ τὴν Ἀραβία.

Τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ Ἰσμαηλίτες ἐγκαταστάθηκαν στὴν Ἀραβία, ἐπιβεβαιώνεται καὶ μὲ μιὰ πρόσθετη ἀπόδειξη ἀπὸ τὴ Βίβλο. Στὴ Γένεση (ΚΣ΄:13-16) ἔχουμε τὰ ὀνόματα τῶν δώδεκα υἱῶν τοῦ Ἰσμαήλ ὡς ἐξῆς:

1. Ναθαϊώθ, 2. Κηδάρ, 3. Ἀθδεήλ, 4. Μισσάμ, 5. Μισμά,

6. Δουμά, 7. Μασσά, 8. Χοδδάρ, 9. Θαιμά, 10. Τετούρ, 11. Ναφίς, 12. Κεδμά.

Σύμφωνα με τὸ ἀρχαῖο ἔθιμο, θὰ περιμέναμε ὅτι οἱ ἀπόγονοὶ τους θὰ ἔφεραν τὰ ὀνόματα τῶν προγόνων τους. Οἱ ἀπόγονοὶ τοῦ Ἰακώβου, γιὰ παράδειγμα, θὰ ἔφεραν τὸ ὄνομα τοῦ προγόνου τους. Ἐπίσης, καὶ οἱ χῶρες φέρνουν τὰ ὀνόματα τῶν λαῶν τους. Ὑπὸ τὸ φῶς αὐτῶν τῶν ἐθίμων, μιὰ ἔρευνα γιὰ τὸν πληθυσμὸ τῆς Ἀραβίας ἀποκαλύπτει ὅτι τὰ ὀνόματα τῶν δώδεκα γῶν τοῦ Ἰσμαήλ θρῖσκονται διασκορπισμένα σὲ διάφορες περιοχὲς τῆς Ἀραβίας. Οἱ ἀπόγονοὶ τοῦ Ἰσμαήλ καλύπτουν τὴν περιοχὴ σὲ ὄλο της τὸ μῆκος καὶ πλάτος.

Ὁ πρωτότοκος γιὸς τοῦ Ἰσμαήλ ἦταν ὁ Ναθαϊῶθ. Ἡ περιοχὴ ποῦ κατοικεῖται ἀπὸ τοὺς ἀπογόνους του, σύμφωνα μὲ τοὺς γεωγράφους, εἶναι μεταξὺ 30 καὶ 38 μοιρῶν πρὸς Βορρᾶν καὶ 36 μὲ 38 μοιρῶν πρὸς Ἀνατολάς. Ὁ αἰδεσιμώτατος Κατριπικάρι (Χατουμπὰτ Ἀχμαντίγια) τὸ παραδέχεται αὐτὸ καὶ λέει, ὅτι οἱ ἀπόγονοὶ τοῦ Ναθαϊῶθ κατοικοῦσαν στὴν περιοχὴ μεταξὺ τῆς Παλαιστίνης καὶ τοῦ Γιανμποῦ, ποῦ εἶναι τὸ λιμάνι τῆς Μεδίνας.

Ὁ Κηδάρ ἦταν ὁ δευτερότοκος γιὸς. Καὶ αὐτοῦ οἱ ἀπόγονοὶ ἀποτελοῦν ἓνα μέρος τοῦ ἀραβικοῦ πληθυσμοῦ. Ἡ κατὰ γράμμα ἔννοια τοῦ Κηδάρ εἶναι «τῆς καμήλας», πράγμα ποῦ ἐπισημαίνει τὸν ἀραβικὸ χῶρο τῆς διαμονῆς τους. Αὐτοὶ θρῖσκονται στὴν περιοχὴ μεταξὺ τοῦ Χιτζάζ καὶ τῆς Μεδίνας. Ὁ Πτολεμαῖος καὶ ὁ Γάιος Πλίνιος, στὴν περιγραφή τους γιὰ τὸ λαὸ τοῦ Χιτζάζ, μιλᾶν γιὰ τὶς φυλὲς τῶν Κηδάρ καὶ Γεδῶρ (τὸ τελευταῖο φαίνεται νὰ εἶναι μιὰ παρεφθαρμένη μορφή τοῦ Κηδάρ). Σήμερα ὑπάρχουν Ἀραβες ποῦ ἰσχυρίζονται ὅτι εἶναι ἀπόγονοὶ τοῦ Κηδάρ.

Ὁ τρίτος γιὸς ἦταν ὁ Ἀθδεήλ. Σύμφωνα μὲ τὸν Ἰώσηπο, καὶ οἱ Ἀθδεήλ κατοικοῦσαν σ' αὐτὴ τὴν περιοχὴ τῆς Ἀραβίας.

Ὁ τέταρτος ἦταν ὁ Μισσάμ. Δὲν θρῖσκουμε ἴχνη αὐτῆς τῆς φυλῆς στὰ βιβλία γεωγραφίας. Εἶναι, ὅμως, πιθανὸ νὰ ἔχει ἀλλοιωθεῖ ἢ ὀνομασία τους, μὲ τρόπο ὥστε νὰ μὴν ἀναγνωρίζεται. Ὁ πέμπτος γιὸς ἦταν ὁ Μισμὰ καὶ οἱ Μισμὰ κατοικοῦν μέχρι σήμερα στὴν Ἀραβία. Ὁ ἕκτος ἦταν ὁ Δουμά. Ἐνα πασίγνωστο σημεῖο τῆς Ἀραβίας ὀνομάζεται ἀκόμα Δουμά καὶ οἱ Ἀραβες γεωγράφοι συσχετίζουν πάντα τὴν ὀνομασία αὐτὴ μ' ἐκείνην τοῦ ἕκτου γιοῦ τοῦ Ἰσμαήλ. Ὁ ἕβδομος γιὸς ἦταν ὁ Μασσά, τοῦ ὁποῦ το ὄνομα θρῖ-

σκεί κανείς αναλλοίωτο, σέ μιὰ φυλή Ἑμεένων. Εἶναι δυνατὸ ν' ἀναγνωρισθοῦν καὶ τὰ ἀρχαιολογικά τους ὑπολείμματα καὶ αὐτὸ ἀναφέρεται καὶ ἀπὸ τὸν Κατριπικάρι. Ὁ ὄγδοος γιὸς ἦταν ὁ Χαδδάρ, ἀπὸ τὸν ὁποῖο ἔχουμε τὴ γνωστὴ πόλη Χουδδαΐδα στὴν Ἑμεμένη.

Ὁ ἕνατος γιὸς ἦταν ὁ Θαιμά. Ἀπὸ τὸ Νάζδ μέχρι τὸ Χιτζάζ ἡ ἐδαφικὴ περιοχὴ ὀνομάζεται Θαιμά καὶ κατοικεῖται ἀπὸ τοὺς ἀπογόνους τοῦ Θαιμά. Αὐτοὶ ἔχουν ἐξαπλωθεῖ ὡς τὸν Περσικὸ Κόλπο.

Ὁ δέκατος γιὸς ἦταν ὁ Ἴετούρ (στὰ ἀραβικὰ Γιατούρ). Τὰ ἴχνη τῶν Ἴετούρ ὑπάρχουν στὴν Ἀραβία καὶ αὐτοὶ εἶναι γνωστοὶ ὡς Γιεντούρ. Ἐνδέκατος γιὸς ἦταν ὁ Ναφίς καὶ ὁ Φόρστερ πιστεύει ὅτι ἡ μαρτυρία τοῦ Ἰώσηπου καὶ ἡ Παλαιὰ Διαθήκη ὑποστηρίζουν τὴν ἀποψη ὅτι οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ναφίς ζοῦσαν στὴν ἔρημο τῆς Ἀραβίας.

Ὁ δωδέκατος γιὸς ἦταν ὁ Κεδμὰ. Εἶναι γνωστὸ ὅτι, σύμφωνα μὲ τὸν ξακουστὸ γεωγράφο Μασούντι, οἱ ἀπόγονοι τοῦ Κεδμὰ κατοικοῦν στὴν Ἑμεμένη. Οἱ ἄνθρωποι τῆς φυλῆς, πού εἶναι γνωστὴ ὡς Ἀσάμπ ἀλ Ράζ καὶ πού ἀναφέρεται, ἐπίσης, στὸ Κοράνιο, εἶναι ἀπόγονοι τοῦ Ἰσμαήλ καὶ ἀποτελοῦσαν δυὸ φυλές. Ἡ μιὰ ὀνομαζόταν Κεδμὰ καὶ ἡ ἄλλη Ἰαμίν. Σύμφωνα μὲ ὀρισμένους ἐμπειρογνώμονες, ἡ δευτέρη φυλὴ ὀνομαζόταν Ραουίλ καὶ ὄχι Ἰαμίν.

Γι' αὐτὸ, τὰ ἱστορικά καὶ γεωγραφικὰ στοιχεῖα δείχνουν ὅτι οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἀθραάμ κατοικοῦσαν στὴν Ἀραβία. Ὅλοι αἰσθάνονταν μεγάλη εὐλάβεια γιὰ τὴ Μέκκα καὶ τὴν Κά-μπα καὶ ἀπ' αὐτὸ φαίνεται ὅτι ὁ Ἰσμαήλ ἐγκαταστάθηκε ἀρχικὰ στὴ Μέκκα καὶ αὐτὴ εἶναι ἡ περιοχὴ, ἡ ὁποία, σύμφωνα μὲ τὰ ἀραβικὰ ἀρχεῖα καὶ τὴν Παλαιὰ Διαθήκη, ὀνομάζεται Παράν (ἢ, στὴν ἀραβικὴ, Φαράν). Οἱ δηλώσεις τῶν ἀποκαλύψεων πρὸς Ἡσαΐαν (ΚΑ' 13-17) ὑποστηρίζουν τὴν ἴδια ἀποψη:

Τὸ ἄχθος ἐπὶ τῆς Ἀραβίας. Ἐν τῷ δάσει τῆς Ἀραβίας θέλετε διανυκτερεύσει, ὦ ἔσεῖς ταξιδεύουσες συντροφίαι τῶν Δαιδανιτῶν. Φέρετε ὕδωρ εἰς συνάντησιν τοῦ διψῶντος, κάτοικοι τῆς γῆς Θαιμάν προὑπαντᾶτε μὲ ἄρτους τὸν φεύγοντα. Διότι φεύγουσιν ἀπὸ προσώπου τῶν ξιφῶν, ἀπὸ προσώπου τοῦ γεγυμνωμένου ξίφους καὶ ἀπὸ προσώπου τοῦ ἐντεταμένου τόξου καὶ ἀπὸ προσώπου τῆς ὀρμῆς τοῦ πολέμου. Διότι ὁ Κύριος εἶπεν οὕτω πρὸς ἐμέ: Ἐντὸς ἐνὸς

έτους, ως είναι τὰ ἔτη τοῦ μισθωτοῦ, θέλει ἐκλείψει θεβαίως πᾶσα ἡ δόξα τῆς Κηδάρ' καὶ τὸ ὑπόλοιπον τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἰσχυρῶν τοξοτῶν ἐκ τῶν υἰδῶν τοῦ Κηδάρ θέλουσιν ἐλαττωθῆ, διότι κύριος ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ ἐλάλησε.

Αὐτὸ τὸ ἀπόσπασμα ἀπὸ τὴν προφητεία εἶναι μιὰ εἰκόνα τῆς Μάχης τοῦ Μπάντρ, ἡ ὁποία ἔγινε ἕνα περίπου χρόνο μετὰ τὴ μετανάστευση τοῦ Ἱεροῦ Προφήτη ἀπὸ τὴ Μέκκα στὴ Μεδίνα. Στὴ μάχη αὐτῇ, οἱ γιοὶ τοῦ Κηδάρ, οἱ κάτοικοι τῆς Μέκκας καὶ τῶν γύρω περιοχῶν ὑπέστησαν μιὰ σοβαρὴ ἤττα ἀπὸ τοὺς Μουσουλμάνους. Ἄνικανοὶ ν' ἀντισταθοῦν στὴν ὀρμητικότητα τῶν τόξων, τῶν λογχῶν τῶν Μουσουλμάνων, οἱ κάτοικοι τῆς Μέκκας ὑπέστησαν μιὰ ἐξευτελιστικὴ ἤττα. Προσέξτε τὰ λόγια, μὲ τὰ ὁποῖα ἀρχίζει τὸ ἀπόσπασμα: «Τὸ ἄχθος ἐπὶ τῆς Ἀραβίας». Σ' αὐτό, τὸ Θαιμὰ καὶ τὸ Κηδάρ ἀναφέρονται ἀντίστοιχα σὰν ἀραβικὴ περιοχή καὶ ἀραβικὴ φυλὴ. Σύμφωνα μ' αὐτὸ τὸ κείμενο, τὸ ὁποῖο ἀποκαλύφθηκε 714 χρόνια πρὶν ἀπὸ τὸν Ἰησοῦ, στὸν Προφήτη Ἡσαΐα, οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἰσμαὴλ ζοῦσαν στὸ Χιτζάζ.

Μὲ λίγα λόγια, ἀπὸ ὅποια πλευρὰ καὶ ἂν πλησιάσουμε αὐτὸ τὸ θέμα, ὑπάρχουν ἀφθονες ἀποδείξεις ὅτι οἱ Κιουράις ἦταν ἀπόγονοι τοῦ Ἰσμαὴλ καὶ ὅτι τὸ Φαράν τῆς Βίβλου εἶναι ἡ χώρα στὴν ὁποία ζοῦσαν. Ἡ ἀποκάλυψη τῆς Θεϊκῆς Δόξας, ἡ ὁποία θὰ ἐκδηλωνόταν ἀπὸ τὸ Φαράν, ἦταν ὁ ἐρχομὸς τοῦ Ἱεροῦ Προφήτη Μωάμεθ, τὸν ὁποῖο εἶχε προφητέψει ὁ Μωυσῆς.

Ὁ Ἱερὸς Προφήτης Ἀναφέρεται στὸ κατὰ Ἀθβακούμ

Αὐτὴ τὴν ἔλευση τὴν εἶχε προφητεύσει καὶ ὁ Ἀθβακούμ (Γ' :3-7) 626 χρόνια πρὶν ἀπὸ τὸν Χριστό. Ἔτσι, ἔχουμε:

Ὁ Θεὸς ἦλθεν ἀπὸ Θαιμάν, καὶ ὁ Ἅγιος ἀπὸ τοῦ ὀρους Φαράν (Διάψαλμα). Ἐκάλυπεν οὐρανοὺς ἡ δόξα αὐτοῦ, καὶ τῆς αἰνέσεως αὐτοῦ ἦτο πλήρης ἡ γῆ. Καὶ ἡ λάμψις αὐτοῦ ἦτο ὡς τὸ φῶς. Ἀκτῖνες ἐξήρχοντο ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ: καὶ ἐκεῖ ἦτο ὁ κρυστῶν τῆς ἰσχύος αὐτοῦ. Ἐμπροσθεν αὐτοῦ προεπορεύετο ὁ θά-

νατος. Καί άστραπαί έξήρχοντο υπό τούς πόδας αυτού. Έστάθη και διεμέτρησε την γήν. Έπέβλεψε και διέλυσε τά ξθνη' και τά όρη τά αιώνια συνετριβήσαν, οί αιώνιοι θουνοί έταπεινώθησαν' αί όδοί αυτού είναι αιώνιοι. Έγώ είδον τάς σκηνάς της Αίθιοπίας έν θλίψει' έτρόμαξαν τά παραπετάσματα της γής Μαδιάμ.

Έδω έχουμε μιá άναφορά για τό Θαιμά και έναν Έρωμένο από τό Φαράν. Οί προφητείες του Μωυσή και του Άβθακούμ φανερώνουν ότι ή έλευση του Ίησου δεν έπρόκειτο ν' άποτελέσει τό τελευταίο στάδιο της πνευματικής εξέλιξης του ανθρώπου. Θά την άκολουθούσε ή έλευση ενός άλλου Προφήτη, ή όποία θά έπεσήμαινε την τρίτη έκδήλωση της Θείας δόξας. Αυτός ό Προφήτης θά έξέφραζε την Όμορφιά και τη Μεγαλειότητα του Θεού και θά έφερνε τον έμπνευσμένο Νόμο και όχι άπλώς ένα μήνυμα συγχώρησης.

Ό Έρωμένος πού θά έμφανίζοταν από τη γή Θαιμά και τό όρος Φαράν είναι ό Έρός Προφήτης Μωάμεθ και ό έμπνευσμένος Νόμος του είναι τό Κοράνιο, τό όποιο έχει τη δύναμη νά μετατρέπει σέ στάχτη όλα εκείνα, πού άποτελούν άμαρτήματα και σατανικές μηχανουργίες. Ό Μωυσής, πράγματι, είπε ότι τον Ύπεσχημένο, πού θά έρχόταν από τό Φαράν, θά τον άκολουθούσαν 10.000 άγιοι. Όπως ό κόσμος όλος τό ξέρει, ήταν ό Έρός Προφήτης του Ίσλάμ, πού ξεκίνησε από τό Φαράν και πού μπήκε στη Μέκκα με 10.000 όπαδούς. Θά μπορούσαμε νά πούμε ότι ό Ίησους έκπλήρωσε τις σημαντικές προφητείες του Δαυίδ και του Μωυσή; Καταγόταν κανείς άπ' αυτούς από τό Φαράν και προχώρησε προς τη νίκη με μιá άκολουθία 10.000 άφοσιωμένων όπαδών; Ό Ίησους είχε μόνο δώδεκα μαθητές, ό ένας από τούς όποιούς τον πούλησε για λίγα χρήματα. Ένας άλλος τον καταράστηκε, φοβούμενος πώς θά κακοποιούνταν. Οί δέκα του παρέμειναν πιστοί, αλλά, σύμφωνα με τις άφηγήσεις των Εύαγγελίων, ακόμα και αυτοί διασκορπίστηκαν όταν σταυρώθηκε. Άλλά και άν ακόμα είχαν σταθεί στο πλευρό του Κυρίου τους, ή άκολουθία των δέκα δεν θά μπορούσε νά έξισωθεί με μιá άκολουθία δέκα χιλιάδων. Επίσης, και ή θιβλική προφητεία λέει καθαρά ότι οί δέκα χιλιάδες θά παρέμειναν με τον Ύπεσχημένο Προφήτη. Άλλά τά Εύαγγέλια μās λένε ότι οί δέκα μαθητές του Χριστού πού παρέμειναν, τον έγκατέλειψαν, όταν εκείνος σταυρώθηκε.

Κατὰ τὸν Ἀθθακούμ, ἓνα σημάδι τοῦ Ὑπεσχημένου ἐπρόκειτο νὰ εἶναι οἱ ἔπαινοι ποὺ θὰ τὸν κατέκλυζαν. Ὁ Ἀθθακούμ (Γ':3) λέει: «Ἐκάλυψεν οὐρανοὺς ἡ δόξα αὐτοῦ καὶ τῆς αἰνέσεως αὐτοῦ ἦτο πλήρης ἡ γῆ».

Δὲν μᾶς φαίνεται νὰ εἶναι ἀπλή σύμπτωση ὅτι τὸ ὄνομα τοῦ Ἱεροῦ Προφήτη τοῦ Ἰσλάμ ἦταν Μωάμεθ (στὴν κυριολεξία, ὁ Ἀξιέπαινος). (Στὴν ἀραβικὴ, Μουχάμμαντ). «Ὅταν οἱ ἐχθροὶ του τὸν κατηγορήσαν, ἄρχισαν ν' ἀνησυχοῦν γιὰ τὴν ἀντίφαση ποὺ θὰ προκαλοῦσε μιὰ καταγγελία ἐναντίον ἑνὸς Ἀξιέπαινου. Γι' αὐτό, ἄλλαξαν τὸ ὄνομά του ἀπὸ Μωάμεθ σὲ Μουντχαμμάμ, δηλ. ἀπὸ Ἀξιέπαινο σὲ καταγγελλόμενο. Ὅταν οἱ Σύντροφοὶ του ἐξοργίζονταν ἀπὸ τὶς καταγγελίες καὶ τὶς ὕβρεις ποὺ ἐκτοξεύονταν ἐναντίον του, τοὺς ἔλεγε: «Ἦσυχᾶστε' δὲν κακολογοῦν ἐμένα, ἀλλὰ κάποιον ἄλλον ποὺ ὀνομάζεται Μουντχαμμάμ». Μόνο ἓνας ἄνθρωπος, μὲ ἓνα ὄνομα τόσο ὠραῖο, ὅσο ἡ προσωπικότητά καὶ ὁ χαρακτήρας του, θὰ μπορούσε ν' ἀνταποκριθεῖ στὴν περιγραφὴ τοῦ Ὑπεσχημένου, ποὺ ἔδωσε ὁ Ἀθθακούμ. Ὁχι λιγώτερο σημαντικὴ εἶναι ἡ παράδοση τοῦ εὐσεβοῦς στίχου ποὺ ἀνήκει στὸ Ἰσλάμ καὶ ὁ ὁποῖος ἀποτέλεσε ἓνα σπουδαῖο κλάδο τῆς ποιήσεως, ποὺ γράφθηκε ἀπὸ Μουσουλμάνους ὄλων τῶν χωρῶν.

Ὁ Ἀθθακούμ, ἐπίσης, λέει:

Ἐμπροσθεν αὐτοῦ προεπορεύετο ὁ θάνατος, καὶ ἀστραπαὶ ἐξήρχοντο ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ (Γ':5).

Καὶ αὐτὸ τὸ σημάδι τοῦ Ὑπεσχημένου, ἐπίσης, ἐκπληρώθηκε στὸ πρόσωπο τοῦ Ἱεροῦ Προφήτη τοῦ Ἰσλάμ. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ἡ Προφητεία μιλάει γιὰ λοιμὸ, δηλαδὴ, μιὰ ἀσθένεια ἐπιδημικῆς μορφῆς. Ἀλλὰ εἶναι μεγάλης κλίμακας καταστροφὴ καὶ θάνατος, ποὺ φέρνει ὁ λοιμὸς καὶ ποὺ χρησιμοποιεῖται μ' αὐτὴ τὴν ἔννοια ἐδῶ. Καθὼς οἱ ἐχθροὶ τοῦ Ἱεροῦ Προφήτη ὑπέστησαν μεγάλης κλίμακας καταστροφὴ καὶ θάνατο στὶς ἀντιπαραθέσεις μαζί του, μπορεῖ νὰ λεχθεῖ ὅτι καὶ αὐτὸ τὸ μέρος τῆς προφητείας γι' αὐτὸν ἐκπληρώθηκε.

Καὶ πάλι ἡ προφητεία λέει

Ἐστάθη καὶ διεμέτρησε τὴν γῆν. Ἐπέβλεψε καὶ διέλυσε τὰ ἔθνη (Γ':6).

Αυτό τὸ μέρος τῆς προφητείας, ὅπως καὶ τὰ ἄλλα, δὲν ἀφοροῦν οὔτε τὸ Μωυσῆ, οὔτε τὸν Ἰησοῦ. Ὁ Μωϋσῆς πέθανε, ἐνῶ πολεμοῦσε ἀκόμα κατὰ τῶν ἐχθρῶν του, ἐνῶ ὁ Ἰησοῦς σταυρώθηκε. Ὁ Προφήτης, ὁ ὁποῖος παρατηροῦσε καὶ διέλυσε τὰ ἔθνη, ἦταν ὁ Προφήτης τοῦ Ἰσλάμ. Εἶπε γιὰ τὸν ἑαυτό του μὲ εἰλικρίνεια: «Ἡ παρουσία μου προκαλεῖ τὸ φόβο, καὶ αὐτὸ μὲ βοήθησε ὄχι λίγο. Οἱ ἄνθρωποι μὲ φοβοῦνται καὶ ἀπὸ ἀπόσταση ταξιδιοῦ ἑνὸς μηνός. (Μπουχάρι).

Καὶ ξανά:

Καὶ τὰ ὄρη τὰ αἰώνια συνετρίβησαν. Οἱ αἰώνιοι βουνοὶ ἐταπεινώθησαν. (Ἀθθακούμ Γ':6).

Καὶ αὐτὸ τὸ μέρος τῆς προφητείας ταιριάζει στὸν Ἱερό Προφήτη τοῦ Ἰσλάμ, γιατί οἱ ἐχθροὶ του κυριολεκτικὰ κατατροπώθηκαν. Τὰ βουνὰ καὶ οἱ λόφοι ἐννοοῦν μόνο ἰσχυροὺς ἐχθροὺς.

Καὶ πάλι ἔχουμε στὸν Ἀθθακούμ (Γ':7):

Εἶδον τὰς σκηνὰς τῆς Αἰθιοπίας ἐν θλίψει. Ἐτρόμαξαν τὰ παραπετάσματα τῆς γῆς Μαδιάμ.

Αὐτὸ τὸ μέρος τῆς προφητείας δείχνει καθαρά ὅτι ὁ Ὑπεσχημένος θὰ καταγόταν ἀπὸ κάποια περιοχὴ, ἔξω ἀπὸ τὴ Συρία. Γιατὶ ἐκεῖνοι ποὺ θὰ δέχονταν πλήγματα καὶ θὰ τρομοκρατοῦνταν ἀπὸ τὴν ἐμφάνιση τῶν στρατιωτῶν τοῦ Ὑπεσχημένου, ἦταν οἱ ὄρδές τῆς Αἰθιοπίας καὶ τῆς γῆς Μαδιάμ. Αὐτὴ ἡ περιγραφή δὲν ταιριάζει στὸ Μωυσῆ, οὔτε στὸν Ἰησοῦ. Ταιριάζει μόνο στὸν Προφήτη τοῦ Ἰσλάμ. Ὁταν μιὰ μικρὴ στρατιά του, στὴν ἐποχὴ τοῦ Πρώτου του Διαδόχου, τοῦ Ἄμπου Μπάκαρ, προχώρησε πρὸς τὴν Παλαιστίνη, μολοντί ἡ Χαναάν ἦταν στὴν ἐξουσία τοῦ Ρωμαίου Καίσαρα, κυρίαρχου τοῦ μισοῦ γνωστοῦ τότε κόσμου, οἱ ἰσχυρὲς δυνάμεις τοῦ Καίσαρα συντρίβθηκαν ἀπὸ τὶς ὑποδεέστερες δυνάμεις τῶν Μουσουλμάνων. «Εἶδον τὰς σκηνὰς τῆς Αἰθιοπίας ἐν θλίψει καὶ ἐτρόμαξαν τὰ παραπετάσματα τῆς γῆς Μαδιάμ». Οἱ λαοὶ αὐτῆς τῆς γῆς βρῆκαν τὴ σωτηρία τους καταθέτοντες τὰ ὄπλα τους μπροστὰ στοὺς ὑπηρετοῦντες τὸν Ἱερό Προφήτη Μωάμεθ.

Ἡ Προφητεία τοῦ Σολομώντος γιὰ τὴν ᾽Ἐλευση τοῦ Προφήτη

(α) Στὸ ᾽Ἀσμα τοῦ Σολομώντος (Ε΄:10-16) διαβά-
ζουμε:

Ὁ ἀγαπητός μου εἶναι λευκὸς καὶ ἐρυθρὸς. Διακρι-
νόμενος μεταξὺ μυριάδων. Ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ εἶναι χρυ-
σίον δεδοκιμασμένον. Οἱ πλόκαμοι αὐτοῦ κλάδοι φοι-
νίκων, μέλανες ὡς κόραξ. Οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡς πε-
ριστερῶν ἐπὶ τῶν ρυάκων τῶν ὑδάτων, λελουσμένοι
ἐν γάλακτι, καθήμενοι ὡς λίθοι ἐνθέσεως. Αἱ σιαγό-
νες αὐτοῦ ὡς πρασιαὶ ἀρωμάτων, ὡς ἀλώνια φυτῶν
μυρεψικῶν. Τὰ χεῖλη αὐτοῦ ὡς κρίνα, στάζοντα σμύρ-
ναν σταλακτὴν. Αἱ χεῖρες αὐτοῦ δακτυλίδια χρυσᾶ,
πεπληρωμένα μὲ θερύλλιον. Ἡ κοιλία αὐτοῦ ἐλεφάν-
τινον τεχνούργημα περικεκοσμημένον μὲ σαπφεί-
ρους. Αἱ κνήμαι αὐτοῦ στῦλοι μαρμάρινοι ἐστηριγμέ-
νοι ἐπὶ θάσεων καθαροῦ χρυσοῦ. Τὸ εἶδος αὐτοῦ ὡς
λίθανος, ἕξοχος ὡς κέδροι. Ὁ οὐρανίσκος αὐτοῦ εἶ-
ναι γλυκασμοί· καὶ αὐτὸς ὄλος ἐπιθυμητός. Οὗτος
εἶναι ὁ ἀγαπητός μου καὶ οὗτος ὁ φίλος μὲ θυγατέρες
Ἱερουσαλήμ.

Αὐτὴ ἡ προφητεία ὑπόσχεται ἕναν Προφήτη, ὁ ὁποῖος θὰ
εἶναι ἀνώτερος ἀπὸ τοὺς ἄλλους καὶ θὰ εἶναι ὑψηλότερης
θέσης ἀπὸ ἄλλους. Αὐτὸ τὸ λέμε, γιατί ἡ γεμάτη ἀπὸ ἔκ-
σταση περιγραφή στὸ ᾽Ἀσμα τοῦ Σολομώντος ἔρχεται σὰν
ἀπάντηση σ' αὐτὸ τὸ ἐρώτημα:

Τί διαφέρει ἄλλου ἀγαπητοῦ, ὁ ἀγαπητός σου (Ε΄:9) ;

Μᾶς λέγεται ὅτι αὐτὸς ὁ ἀγαπημένος θὰ ξεχώριζε, ὅπως
μιὰ σημαία ἀνάμεσα σὲ δέκα χιλιάδες ἄνδρες. Ὅπως ἡ
σημαία εἶναι τὸ σύμβολο μιᾶς στρατιᾶς, ἡ περιγραφή ἀνα-
φέρεται σὲ μιὰ σπουδαία εὐκαιρία κατὰ τὴν ὁποία αὐτὸς
ὁ ἀγαπημένος θὰ διοικοῦσε μιὰ ἀκολουθία δέκα χιλιάδων
ἀνδρῶν.

Μᾶς λέγεται, ἐπίσης:

... Τὰ χεῖλη αὐτοῦ ὡς κρίνα στάζοντα σμύρναν στα-
λακτὴν (Ε΄:13).

Τὰ σμύρνα εἶναι ἓνα εἶδος δενδρόκολλας μὲ γεύση πικρή, ἀλλὰ τὸ ἄρωμά της εἶναι γλυκὸ καὶ πολὺ χρήσιμο. Σκοτώνει τὰ μικρόβια καὶ ἐπουλώνει πληγές, χρησιμοποιεῖται σὲ ἀντισηπτικά παρασκευάσματα, στὴ θεραπεία πληγῶν καὶ στὴν κατασκευὴ ἀρωμάτων.

Μᾶς λέγεται, ἐπίσης, ὅτι «εἶναι πανέμορφος» (σημειώστε τὸ Ἑβραϊκὸ Μαχαμαδδίμ). Σημαίνει ὅτι τὸ ἄτομό του καὶ ὁ χαρακτήρας του θὰ ἦταν τέτοιοι, πού θὰ ἐπέβαλαν τὴν ἀγάπη καὶ τὸ θαυμασμό.

Αὐτὴ ἡ προφητεία ἀναφέρεται σαφῶς στὸν Ἱερὸ Προφήτη τοῦ Ἰσλάμ. Αὐτὸς ἦταν ἐκεῖνος, πού ἐπικεφαλῆς τῶν 10.000 εὐσεβῶν ὄπαδῶν του θάδισε νικητῆς, ἀπὸ τὰ ὕψη τοῦ Φαράν στὴν κοιλάδα τῆς Μέκκας, ἀκριθῶς ὅπως τὸ εἶχε προφητεύσει ὁ Μωυσῆς. Αὐτὸς ἦταν ἐκεῖνος, τοῦ ὁποῖου τὰ διδάγματα ἦταν ὅπως τὰ σμύρνα, πικρὰ στὴ γεύση, ἀλλὰ γλυκὰ στὴν ἀπήχησή τους. Διδάγματα μὲ ἀρχές καὶ κανόνες, πού συνέβαλαν στὴ βελτίωση τῆς κατάστασης τοῦ ἀνθρώπου καὶ πού, ὅμως, γιὰ ὀρισμένους λαούς, ἦταν ἀκόμα πικρὰ στὴ γεύση. Καὶ αὐτός, λοιπόν, εἶναι ἐκεῖνος πού ὀνομάζεται (καὶ εἶναι πιστὸς στὴν περιγραφή Μουχάμμαντ) Μωάμεθ.

Οἱ χριστιανοὶ συγγραφεῖς προτιμοῦν νὰ λένε ὅτι ὁ ἀγαπημένος, τὸν ὁποῖο ὑπόσχεται ἡ προφητεία αὐτὴ, ὀνομάζεται Μαχαμεδδίν καὶ ὄχι Μουχάμμαντ (Μωάμεθ). Αὐτὴ τους, ὅμως, ἡ ἀντίρρηση δὲν πάει καὶ πολὺ μακριά. Τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ στὴν Παλαιὰ Διαθήκη εἶναι Ἐλοχίμ. Στὴν ἑβραϊκὴ γλῶσσα, συνηθίζεται νὰ χρησιμοποιεῖ κανεὶς τὸν πληθυντικὸ σὲ ἔνδειξη σεβασμοῦ καὶ ἀθρότητας, ὅταν ἀπευθύνεται σὲ ἓνα πρόσωπο. Τὸ ἴδιο συνηθίζεται καὶ στὴν Οὐρντου γλῶσσα. Στὶς διαλέξεις σὲ γλῶσσα Οὐρντου ἓνας ὁμιλητῆς θὰ μπορούσε εὐκόλα νὰ τελειώσει τὸ ἐγκώμιό του γιὰ τὸν Προφήτη, λέγοντας *Yè chāin chāmāre Mūchāmmanṭ*, πού σημαίνει, *Αὐτοὶ εἶναι οἱ Μωάμεθ μας!*

(β) Στὸ Ἄσμα τοῦ Σολομώντος ἔχουμε καὶ ἄλλη μιὰ προφητεία γιὰ τὸν Ἱερὸ Προφήτη τοῦ Ἰσλάμ. Αὐτὴ εἶναι στὴ Δ΄:9-12. Σ' αὐτοὺς τοὺς στίχους ὁ Σολομών ἀποκαλεῖ τὸ ἀγαπημένο του πρόσωπο καὶ ἀδελφὴ καὶ σύζυγο (Δ΄:8, Δ΄:10, Δ΄:12). Ἡ ταυτόχρονη χρῆση τῶν δύο μορφῶν — ἀδελφὴ καὶ σύζυγος — δὲν εἶναι χωρὶς σημασία. «Ἀδελφὴ» εἶναι ἔνδειξη ὅτι ὁ Ὑπεσχημένος Προφήτης θὰ ἦταν ἓνας Ἰσραηλίτης, ἓνας ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς τῶν Ἰσραηλιτῶν καὶ

«σύζυγος» είναι ένδειξη ότι το Μήνυμα του Ύπεσχημένου Προφήτη δεν θα περιορίζεται μόνο στους δικούς του λαούς, όπως ήταν το μήνυμα όλων των Προφητών του Ίσραήλ. Το μήνυμα αυτό θα ήταν άνοιχτό και σε άλλες χώρες και λαούς. Το θηλυκό γένος, που χρησιμοποιείται εδώ, δεν πρέπει να μάς παραπλανήσει. Το άπόσπασμα αυτό είναι διατυπωμένο σε ποιητική γλώσσα και είναι γεμάτο μεταφορικά σχήματα. Ο τελευταίος στίχος του κεφαλαίου χρησιμοποιεί το αρσενικό γένος, που είναι μὲν αντιφατικό, ἀλλὰ σημαντικό. "Ετσι, έχουμε:

"Ας ἔλθῃ ὁ ἀγαπητός μου εἰς τὸν κῆπον αὐτοῦ, καὶ ἄς φάγῃ τοὺς ἐξαιρέτους καρπούς αὐτοῦ (Δ':16).

Ἡ Προφητεία (Δ':9-15), λοιπόν, ἀρμύζει μόνο στὸν Ἱερὸ Προφήτη τοῦ Ἰσλάμ. Ὁ Ἰησοῦς δὲν ἦταν ἕνας ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς τοῦ Ἰσραήλ, οὔτε καὶ ἡ διδασκαλία του ἀπευθυνόταν σὲ ἄλλους λαούς, ἐκτὸς ἀπὸ αὐτὸν τοῦ Ἰσραήλ.

(γ) "Εχουμε, ἐπίσης, στὸ ᾠσμα τοῦ Σολομώντος (Α':5-6):

Μέλαινα εἶμαι, πλὴν εὐχαρις, ὧ ἐσεῖς θυγατέρες τῆς Ἱερουσαλήμ, ὡς τὰ σκηνώματα τοῦ Κηδάρ. Ὡς τὰ παραπετάσματα τοῦ Σολομώντος. Μὴ θλέπετε εἰς ἐμέ, ὅτι εἶμαι μεμελανωμένη.

Ἀπὸ τὴν περιγραφή αὐτὴ φαίνεται ὅτι ὁ Σολομών προφήτευσε τὴν ἔλευση ἑνὸς Προφήτη, ὁ ὁποῖος θὰ ἐρχόταν ἀπὸ τὸ νότο καὶ ὅτι αὐτὸς (ἢ ὁ λαὸς του) θὰ ἦταν σκοῦροι στὴν ἐπιδερμίδα, σὲ σύγκριση μὲ τοὺς ἀπογόνους τοῦ Ἰσαάκ. Εἶναι πασίγνωστο, ὅτι οἱ λαοὶ τῆς Συρίας καὶ τῆς Παλαιστίνης ἔχουν πιὸ ἀνοιχτόχρωμη ἐπιδερμίδα ἀπὸ τοὺς λαοὺς τῆς Ἀραβίας. Ὁ Προφήτης τοῦ Ἰσλάμ ἦταν ᾠραβας.

(δ) Στὸ ἴδιο σημεῖο δίνεται ἕνα ἄλλο σύμβολο γιὰ τὸν Ὑπεσχημένο καὶ αὐτὸ ἔχει ὡς ἐξῆς:

Οἱ υἱοὶ τῆς μητέρας μου ὠργίσθησαν κατ' ἐμοῦ. Μὲ ἔβαλαν φύλακα εἰς τοὺς ἀμπελώνας. Τὸν ἴδιον μου ἀμπελώνα, ὅμως, δὲν ἐφύλαξα.

Αὐτὴ εἶναι ἡ περιγραφή τοῦ λαοῦ, ἀπὸ τὸν ὁποῖο θὰ κα-

ταγόταν ὁ Ὑπεσχημένος. Οἱ Ἰσραῆτες, μέχρι τὴν ἔλευση τοῦ Προφήτη τοῦ Ἰσλάμ, ἦταν ἕνας λαὸς χωρὶς φιλοδοξίες. Ἄναλάμβαναν νὰ ἐργασθοῦν γιὰ τοὺς Ῥωμαίους καὶ γιὰ τοὺς Πέρσες, ἀλλὰ γιὰ τὴν ἴδια τους τὴν πατρίδα δὲν σκοτίζονταν πολὺ. Ὄταν ἦρθε ὁ Ἱερός Προφήτης, ἡ Ἰσραήλ ἀφύπνισθη. Ἀποτέλεσμα αὐτῆς τῆς ἀφύπνισης ἦταν ἕνα παγκόσμιο ἀραβικὸ κίνημα, τὸ ὁποῖο συμπεριλαμβάνει κάθε γνωστὴ ἄποψη τῆς ἀνθρώπινης προόδου—πνευματικὴ, διανοητικὴ, πολιτικὴ. Οἱ Ἰσραῆτες ἔγιναν φρουροί, ὄχι μόνον τῶν δικῶν τους ἀμπελώνων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀμπελώνων ὁλοκληροῦ τοῦ κόσμου.

(ε) Τὸ ᾠασμα τοῦ Σολομώντος περιέχει καὶ μιὰ προειδοποίησι πρὸς τοὺς Ἰσραηλίτες· τοὺς λέει νὰ μὴ ἀνακατεῦνται σχετικὰ μὲ τὸν Ὑπεσχημένο Προφήτη.

Στὸ (Β΄:7) διαβάζουμε:

Σῶς ὀρκίζω, θυγατέρες Ἱερουσαλήμ. Εἰς τὰς δορκάδας καὶ εἰς τὰς ἐλάφους τοῦ ἀγροῦ. Νὰ μὴ ἐξεγείρητε μηδὲ νὰ ἐξυπνήσητε τὴν ἀγάπην μου. Ἐως οὗ αὐτὸς θελήσῃ.

Ἡ κεντρικὴ ἰδέα συνεχίζεται στὸ ᾠασμα (Γ΄:5 καὶ Θ΄:4). Αὐτὰ τὰ ἀποσπάσματα σημαίνουν ἀπλῶς ὅτι, ὅταν ἐμφανίστηκε ὁ Ὑπεσχημένος Προφήτης, οἱ Ἰσραηλίτες καὶ οἱ Χριστιανοί, οἱ δυὸ αὐτοὶ κλάδοι τοῦ Ἰσραήλ, θὰ τοῦ ἀντιστέκονταν καὶ θὰ προσπαθοῦσαν νὰ τὸν καταπιέσουν, καθὼς, ὅμως, ὁ Προφήτης θὰ ἦταν ἕνας ἀπεσταλμένος τοῦ Θεοῦ, θὰ ἀπετύγχαναν στὶς προσπάθειές τους καὶ θὰ δοκίμαζαν μιὰ συντριπτικὴ ἤττα. Ὁ Σολομών προειδοποίησε τὸ λαὸν τοῦ λέγοντας:

Νὰ μὴ ἐξεγείρητε μηδὲ νὰ ἐξυπνήσητε τὴν ἀγάπην μου, ἕως οὗ αὐτὸς θελήσῃ.

Στοὺς Ἰσραηλίτες Ἰσραηλίτες καὶ Χριστιανοὺς εἶχε συσταθεῖ νὰ μὴ πειράξουν τὸν Ὑπεσχημένο Προφήτη καὶ, ὅταν ἡ ἐπιρροή του ξαπλωνόταν καὶ στὴ δική τους γῆ, νὰ τὸν ἀποδεχθοῦν. Δὲν θὰ ἦταν λογικὸ νὰ ἀντιταχθοῦν σ' αὐτὸν καὶ νὰ προσπαθήσουν νὰ σταματήσουν τὸ ρεῦμα τῆς ἐπιρροῆς του. Ἀντίστασις θὰ σήμαινε τὴν καταστροφὴν τῶν ἀντιπάλων του, γιὰτὶ ἕνας λαὸς ποὺ ἀντιστέκεται στὴν ἀπο-

στολή ενός Προφήτη, προκαλεί τη Θεία τιμωρία. Ἡ προειδοποίηση αὐτὴ ἀποδείχθηκε σωστὴ. Οἱ Ἑβραῖοι καὶ οἱ Χριστιανοὶ ἤλθαν σὲ σύγκρουση καὶ προκάλεσαν τὴ Θεία τιμωρία. Ὅταν ἕνας λαὸς παραμένει εἰρηνικὸς καὶ δὲν ἐκδηλώνεται ἐχθρικὰ ἐναντίον ἑνὸς Προφήτη, ἐκεῖνος δὲν καταφεύγει σὲ ἐχθροπραξίες ἐναντίον του, ἀλλὰ περιορίζεται στὴ διδασκαλία καὶ σὲ κηρύγματα πρὸς αὐτούς. Κατὰ καιροῦς, ὁ Προφήτης κάνει χρῆση τοῦ ξίφους του, ἀλλὰ μόνο ἐναντίον ἐκείνων πού τραβοῦν τὰ ξίφη τους πρῶτοι ἐναντίον του. Πολεμᾷ μόνο ἐναντίον ἐκείνων πού τοῦ κάνουν πόλεμο πρῶτοι καὶ πού προσπαθοῦν νὰ ἐμποδίσουν, μὲ τὴ θία καὶ τὴν καταπίεση, τὴ διάδοση τοῦ Μηνύματος πού ἔστειλε ὁ Θεός. Τὸ παράδειγμα τοῦ Ἱεροῦ Προφήτη ἀπεικονίζει αὐτὸ τὸ ἐπιχείρημα. Ὁ Σολομών προειδοποίησε γιὰ τοὺς ἐπικείμενους κινδύνους, πού θὰ ἦταν ἐπακόλουθο μιᾶς ἐχθρικῆς ἀντίθεσης σὲ ἕνα ἀληθινὸ Μῆνυμα.

Αὐτὲς οἱ προφητεῖες δὲν εἶναι δυνατὸ νὰ ἀφοροῦν τὸν Ἰησοῦ. Ὁ Ἰησοῦς δὲν ἤλθε ἀπὸ τὰ νότια τῆς Παλαιστίνης, οὔτε ἦταν ἕνας ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς τοῦ Ἰσραήλ. Οὔτε εἶχε τὰ μέσα γιὰ ν' ἀντισταθεῖ καὶ νὰ ἐξοντώσει τὴν ἀντίσταση τοῦ Ἰσραήλ. Οἱ προφητεῖες ἀρμολογῶν μόνο στὸν Προφήτη τοῦ Ἰσλάμ. Ἐκεῖνος εἶναι ὁ ἀγαπημένος τοῦ Ἄσματος τοῦ Σολομώντος. Τὸ Ἄσμα, στὴν πραγματικότητα, εἶναι μιὰ γεμάτη ἔκσταση περιγραφή τοῦ Προφήτη.

Οἱ Προφητεῖες τοῦ Ἡσαΐα

Τὸ Βιβλίον τοῦ Ἡσαΐα εἶναι ἐπίσης πλήρες προφητειῶν σχετικῶν μὲ τὸν Ἱερὸ Προφήτη τοῦ Ἰσλάμ. Ὅλες οἱ προφητεῖες ἐφιστοῦν τὴν προσοχὴ στὴν ἔλευση ἑνὸς ἄλλου σπουδαίου Προφήτη, πρῶτοδρομου τῆς εἰρήνης καὶ τῆς εὐδαιμονίας γιὰ ὅλοκληρο τὸν κόσμον. Σύμφωνα μὲ τὴ θεία μέθοδο, ὅμως, οἱ προφητεῖες περιέχουν ἕνα συμβολικὸ στοιχεῖο, τὸ ὁποῖο πρέπει νὰ ἐρμηνευθεῖ πρὶν ἀρχίσουμε νὰ ἐξηγοῦμε τὴν ἔννοια τῶν προφητειῶν. Ἡ χρῆση ὀνομασιῶν, ὅπως Ἱερουσαλήμ, Σιών κλπ., εἶναι ἀπλῶς συμβολικὴ. Οἱ Χριστιανοὶ συγγραφεῖς ἔχουν παραπλανηθεῖ ἀπὸ τοὺς συμβολισμοὺς αὐτοὺς καὶ ἔχουν πιστεύσει ὅτι οἱ προφητεῖες ἀφοροῦν τὸν Ἰησοῦ. Τὰ ὀνόματα ὑπὸ τὴν ιδιότητά τους, σὰν ὀνόματα, δὲν ἀποτελοῦν μέρος τῶν προφητειῶν. Ἄν τὸ γενικὸ περιεχόμενον τῆς προφητείας δὲν ταιριάζει στὸν Ἰησοῦ,

τότε ονόματα, όπως Ἱερουσαλήμ, Ἰσραήλ καὶ Σιών, δὲν θὰ προσφέρουν τὰ δικαιολογητικά γιὰ νὰ ταιριάσει (ἢ προφητεία). Εἶναι ἀλήθεια ὅτι τὰ ονόματα ἔχουν κάποιο νόημα. Ἐνα νόημα, ὅμως, ποῦ ἐφαρμόζεται στὸ κύριο περιεχόμενο τῶν προφητειῶν. Μὲ αὐτὸ τὸν τρόπο, ονόματα ὅπως Ἱερουσαλήμ καὶ Ἰσραήλ σημαίνουν ἀπλῶς «οἱ Ἅγιοί Μου τόποι» ἢ «ὁ ἐκλεκτὸς λαὸς Μου» καὶ ὄχι ἢ Ἱερουσαλήμ ἢ τὸ Ἰσραήλ αὐτὰ καθ' ἑαυτά.

(α) Ἡ πρώτη προφητεία τοῦ Ἡσαΐα, ποῦ θέλουμε νὰ ἀναφέρουμε, θρίσκεται στὸ (Δ΄:1-3) καὶ ἔχει ὡς ἐξῆς:

Καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἑπτὰ γυναῖκες θέλουσι πιᾶσει ἕνα ἄνδρα λέγουσαι. Θέλομεν τρώγει τὸν ἄρτον ἡμῶν καὶ θέλομεν ἐνδύεσθαι τὰ ἱμάτια ἡμῶν· μόνον ἄς κράζεται τὸ ὄνομά σου ἐφ' ἡμᾶς, διὰ νὰ ἀφαιρέσῃ τὸ ὄνειδος ἡμῶν.

Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὁ κλάδος τοῦ Κυρίου θέλει εἶσθαι ὠραῖος καὶ ἔνδοξος, καὶ ὁ καρπὸς τῆς γῆς ἐξαίρετος καὶ εὐφρόσυνος εἰς τοὺς διασωθέντας ἐκ τοῦ Ἰσραήλ· καὶ ὁ ὑπόλοιπος ἐν Σιών καὶ ὁ ἑναπολειφθεὶς ἐν Ἱερουσαλήμ θέλει ὀνομασθῆ ἅγιος, πάντες οἱ γεγραμμένοι μεταξύ τῶν ζώντων ἐν Ἱερουσαλήμ.

Μόλις ἀναγνωρίσουμε ὅτι ἡ Σιών καὶ ἡ Ἱερουσαλήμ τῆς προφητείας αὐτῆς δὲν εἶναι παρὰ συμβολισμοί, βλέπουμε ὅτι ἡ προφητεία αὐτὴ ἀφορᾷ τὸν Ἱερὸ Προφήτη τοῦ Ἰσλάμ καὶ κανέναν ἄλλον. Ἡ προφητεία λέει ὅτι ὁ Ὑπεσχημένος Προφήτης θὰ προσκομίσει πλοῦτη καὶ δόξα καὶ ὅτι οἱ θησαυροὶ τῆς γῆς θὰ τεθοῦν στὰ πόδια του, ὅτι ὁ λαὸς του θ' ἀποκληθεῖ ἅγιος καὶ ὅτι ἡ πολυγαμία θὰ γίνῃ ὁ κανὼνας τῆς ἐποχῆς. Ταιριάζουν αὐτὰ τὰ σημάδια στὸν Ἰησοῦ καὶ στοὺς μαθητές του; Ἐφεραν αὐτοὶ περίοδο πλοῦτου καὶ δόξας; Τέθηκαν οἱ θησαυροὶ τῆς γῆς στὰ πόδια τους καὶ ἀπαίτησαν οἱ κοινωνίες τους τὴν πολυγαμία; Ὁχι. Αὐτὰ τὰ σύμβολα ταιριάζουν μόνο στὸν Ἱερὸ Προφήτη τοῦ Ἰσλάμ, στοὺς ὀπαδοὺς του καὶ στὴν ἐποχὴ του. Ὁ Ἰησοῦς δὲν ἐνέκρινε τὴν πολυγαμία. Ὁ Ἱερὸς Προφήτης τοῦ Ἰσλάμ, ὅμως, τὴν ἐπικύρωσε καὶ σὲ ὀρισμένες περιπτώσεις τὴν ἐπέβαλε. Στὴν ἐποχὴ του γίνονταν πόλεμοι γιὰ νὰ προστατευθεῖ ἡ θρησκεία καὶ οἱ νέοι τοῦ ἔθνους θυσιάσαν τὴ ζωὴ τους

γι' αὐτήν. Οἱ χῆρες ἦταν πλῆθος καὶ οἱ νέες γυναῖκες δὲν μπορούσαν νὰ θροῦν συζύγους. Ὁ Ἱερός Προφήτης ἐπέτρεψε τότε τὴν πολυγαμία, γιὰ ν' ἀποφευχθεῖ ἡ ἀνηθικότητα καὶ γιὰ νὰ ἀναπληρωθεῖ ὁ χαμένος ἀριθμὸς τοῦ ἀρρενος πληθυσμοῦ.

(β) Στὸν Ἰσαΐα (Ε΄:26-30) ἔχουμε:

Καὶ θέλει ὑψώσει εἰς τὰ ἔθνη σημεῖον ἀπὸ μακρὰν, καὶ θέλει συρίξει εἰς αὐτὰ ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς· καὶ ἰδοῦ, ταχέως θέλουσιν ἔλθει μετὰ σπουδῆς· οὐδεὶς θέλει ἀποκάμει οὐδὲ προσκρούσει μεταξὺ αὐτῶν. Οὐδεὶς θέλει νυστάξει οὐδὲ κοιμηθῆ. Οὐδὲ ἡ ζώνη τῆς ὀσφύος αὐτῶν θέλει λυθῆ, οὐδὲ τὸ λωρίων τῶν ὑποδημάτων αὐτῶν θέλει κοπῆ, τῶν ὀποίων τὰ θέλη εἶναι ὀξέα καὶ πάντα τὰ τόξα αὐτῶν ἐντεταμένα· οἱ ὄνυχες τῶν ἵππων αὐτῶν θέλουσι νομισθῆ ὡς πυροβόλος πέτρα, καὶ οἱ τροχοὶ τῶν ἀμαξῶν αὐτῶν ὡς ἀνεμοστρόβιλος· τὰ θρυχήματα αὐτῶν θέλουσιν εἶσθαι ὡς λέοντος· θέλουσι θρυχᾶσθαι ὡς σκύμνοι λέοντος· ναί, θέλουσι θρυχᾶσθαι καὶ θέλουσι συναρπάσει τὸ θήραμα καὶ φύγει καὶ οὐδεὶς ὁ ἐλευθερῶν. Καὶ ὅταν κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν βοήσωσιν ἐναντίον αὐτῶν, ὡς βοή τῆς θαλάσσης, θέλουσιν ἐμβλέψει εἰς τὴν γῆν καὶ ἰδοῦ, σκότος, λύπη, καὶ τὸ φῶς ἐσκοτίσθη ἐν τῷ οὐρανῷ αὐτῆς.

Σύμφωνα μ' αὐτὴ τὴν προφητεία, θὰ ἐρχόταν μιὰ ἐποχὴ πού κάπου, ἔξω ἀπὸ τὴν Παλαιστίνη, ἕνας ἄνδρας θὰ ὑψωνε μιὰ σημαία. Αὐτὸς ὁ ἄνδρας θὰ καλοῦσε τοὺς λαοὺς τοῦ κόσμου νὰ συγκεντρωθοῦν γύρω του καὶ αὐτοὶ θὰ ἔσπευδαν νὰ τὸ πράξουν. Ἐκεῖνοι πού ὑπάκουαν, ἀπέβαλαν τὴ νωθρότητα καὶ τὴν ὀκνηρία τους καὶ ἔκαναν μεγάλες θυσίες γιὰ τὸν ἀγῶνα τους. Ἐπαιρναν μέρος σὲ μάχες καὶ τὰ πέταλα τῶν ἀλόγων τους ἔβγαζαν σπίθες. Οἱ ἐπιθέσεις τους ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν τους θὰ ἔμοιαζαν μὲ ἀνεμοστρόβιλο, καθὼς τοὺς ἀφόπλιζαν μὲ τρόπο, ὥστε κανένας δὲν θὰ μπορούσε νὰ προστρέξει σὲ βοήθειά τους. Καὶ γιὰ τὰ ἔκαναν ὄλα αὐτὰ; Γιὰ τὴν ἔβλεπαν ὅτι τὸ σκοτάδι εἶχε καλύψει τὸν κόσμον καὶ ὑπῆρχε ἀνάγκη νὰ γίνε μιὰ ἀλλαγὴ.

Ὁλόκληρη ἡ προφητεία αὐτὴ ἀφορᾷ τὸν Ἱερό Προφήτη τοῦ Ἰσλάμ. Μιὰ σχετικὴ ἀναφορὰ σ' αὐτὴν γίνεται καὶ στὸ

Κοράνιο. Σύμφωνα με αυτό, ο Ίερός Προφήτης έμφανίστηκε μακριά από την Παλαιστίνη, στη Μέκκα, και ύψωσε τη σημαία στη Μεδίνα· και αυτός ήταν εκείνος που ανήγγειλε στον κόσμο:

Νά πείς: «[?]Ω άνθρωποι, είμαι πραγματικά ο Άγγελιαφόρος για όλους σας». (7:159).

Άνδρες και γυναίκες, από τα πέρατα της γής, ανταποκρίθηκαν με μεγάλο ζήλο στη φωνή του. Στο διάστημα της ζωής του Ίησού ούτε ένας νεοφώτιστος άνθρωπος δέν προσχώρησε σ' αυτόν, που να προερχόταν απ' έξω από το Ίσραήλ. Όλοι οι μαθητές του Ίησού προέρχονταν από μία άκτίνα 40 μέχρι 50 μιλίων. Οι πιστοί, όμως, του Προφήτη του Ίσλάμ κατάγονταν από την Ύεμένη, το Νάζντ και το Ίράν και μεταξύ τους υπήρχαν ειδωλολάτρες και Έθραϊοι και Χριστιανοί. Έκαναν τόσο τεράστιες θυσίες, όταν ο Προφήτης τους το ζήτησε, χωρίς κανένα δισταγμό, που και οι χειρότεροι έχθροι του Ίσλάμ αισθάνονται την υποχρέωση ν' αποτίσουν φόρο τιμής για το πνεύμα της άφοσίωσης και της θυσίας τους. Ο Ίδιος ο Θεός τους άπονέμει φόρο τιμής στο Κοράνιο μ' αυτόν τον τρόπο:

«Ό Άλλάχ είναι ίκανοποιημένος μ' αυτούς και αυτοί είναι εύτυχεις με Έκείνον» (9:100).

«Ύπάρχουν μεταξύ τους εκείνοι που εκπλήρωσαν την υπόσχεσή τους και άλλοι που περιμένουν άκόμα» (33:24).

Οι άπαδοι του Προφήτη, ήταν υποχρεωμένοι να πολεμήσουν και να χρησιμοποιήσουν τόξα και βέλη. Τα πέταλα των άλόγων τους ήταν σαν πυρόλιθοι και οι ρόδες τους σαν τον άνεμοστρόβιλο και σ' αυτό γίνεται μία σαφής άναφορά στο Κοράνιο:

Μά τα άλογα των πολεμιστών που φριμάζουν. Που κάνουν να πετιούνται σπίθες, όταν κάνουν τις έπιδρομές τους τα χαράματα. Και άνασηκώνουν σύννεφα σκόνης, καθώς περνούν, και εισβάλλουν στο κέντρο των έχθρικών δυνάμεων (100:2-6).

Αυτή είναι μια περιγραφή τῶν πρώτων πολεμιστῶν τοῦ Ἰσλάμ, καὶ πόσο εἶναι πιστὴ στὴν προφητεία τοῦ Ἡσαΐα!
Σὲ ἓνα σημεῖο ἡ προφητεία λέει:

... θέλουσιν ἐμβλέψει εἰς τὴν γῆν καὶ ἰδοῦ, σκότος, λύπη, καὶ τὸ φῶς ἐσκοτίσθη ἐν τῷ οὐρανῷ αὐτῆς (Ἡσαΐας Ε΄:30).

Τὸ Κοράνιο ἀναφέρεται στὸ ἴδιο αὐτὸ σημεῖο μὲ τὸ ἐξῆς (30:41):

Ἡ διαφθορὰ ἔκανε τὴν ἐμφάνισή της ἐπάνω στὴ γῆ καὶ στὴ θάλασσα.

Δηλαδή, ὅτι καὶ ἡ σοφία τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὰ θεῖα διδάγματα ἔχουν καλυφθεῖ ἀπὸ σκοτάδι καὶ ὅτι οἱ δυὸ αὐτὲς καταστάσεις ἀπαιτοῦν ἓνα καινούργιο Δάσκαλο, ὁ ὁποῖος θὰ φέρει ἓνα νέο Μήνυμα ἀπὸ τὸ Θεό.

Ἐπίσης καὶ στὸ 65:11-12 ἔχουμε:

Ὁ Ἄλλᾳχ σὰς ἔστειλε μιὰ νουθεσία, ἓναν Ἀγγελιαφόρο ποὺ ἀπαγγέλλει σ' ἐσὰς τὰ φανερὰ Σημάδια τοῦ Ἄλλᾳχ, γιὰ νὰ ὀδηγήσει τοὺς πιστοὺς καὶ τοὺς ἀγαθοεργοὺς ἀπὸ τὸ σκοτάδι στὸ φῶς.

(γ) Στὸν Ἡσαΐα (Ἡ΄:13-17) ἔχουμε:

Τὸν Κύριον τῶν δυνάμεων αὐτὸν ἀγιάσατε· καὶ αὐτὸς ἄς εἶναι ὁ φόβος σας καὶ αὐτὸς ἄς εἶναι ὁ τρόμος σας. Καὶ θέλει εἶσθαι διὰ ἀγιαστήριον· θέλει εἶσθαι ὅμως διὰ πέτραν προσκόμματος καὶ διὰ θράχον πτώσεως εἰς τοὺς δύο οἴκους τοῦ Ἰσραὴλ· διὰ παγίδα καὶ διὰ θρόχον εἰς τοὺς κατοίκους τῆς Ἱερουσαλήμ. Καὶ πολλοὶ θέλουσι προσκόψει ἐπ' αὐτὰ καὶ πέσει συντριφθῆ καὶ παγιδευθῆ καὶ πιασθῆ. Δέσον τὴν μαρτυρίαν, σφράγισον τὸν νόμον μετὰ τῶν μαθητῶν μου. Ἐγὼ δὲ θέλω περιμένει τὸν Κύριον, ὅστις κρύπτει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ οἴκου Ἰακώβ, καὶ ἐπ' αὐτὸν θέλω εἶσθαι πεποιθῶς.

Ἡ προφητεία προλέγει καθαρὰ τὴν ἐμφάνιση ἑνὸς Ἀγγίου, τοῦ ὁποῖου ἡ ἔλευση θ' ἀποδειχθεῖ μιὰ δοκιμασία καὶ

για τους δυο οίκους του Ἰσραήλ, μιὰ παγίδα καὶ δόλωμα για τους κατοίκους τῆς Ἱερουσαλήμ, οἱ ὁποῖοι θὰ συντριβούν καὶ θὰ ἐξευτελισθοῦν, ἂν τοῦ ἀντισταθοῦν. Ἡ ἔλευσή του θὰ ἐπισημάνει τὸν ἐκτοπισμὸ τοῦ Νόμου τοῦ Μωυσῆ καὶ ὁ Θεὸς θὰ στρέψει τὸ πρόσωπό Του μακριὰ ἀπὸ τὸν Οἶκο τοῦ Ἰακώβου.

Οἱ Χριστιανοὶ συγγραφεῖς παραμένουν θουβοὶ πάνω σ' αὐτὸ τὸ θέμα. Ἴσως πιστεύουν ὅτι οἱ δυο οἴκοι τοῦ Ἰσραήλ σημαίνουν τὶς δυο πλευρές, ἀπὸ τὶς ὁποῖες ἢ μιὰ ὑποστήριξε καὶ ἢ ἄλλη ἀντιτάχθηκε στὸ γιὸ τοῦ Σολομῶντος καὶ ἴδρυσε ἓνα ἀντίπαλο κράτος. Αὐτό, ὅμως, εἶναι χωρὶς σκοπὸ, γιατί ἡ προφητεία μιλάει για ἓναν ἅγιο ἄνθρωπο καὶ για γεγονότα, πὺ θὰ διαδραματισθοῦν στὴν ἐποχὴ του. Αὐτὸς ὁ ἅγιος ἄνθρωπος, μπορεῖ νὰ εἶναι ὁ Ἰησοῦς ἢ κάποιος, πὺ θὰ ἐρχόταν μετὰ τὸν Ἰησοῦ, γιατί καμιά ἐξέχουσα θρησκευτικὴ προσωπικότητα δὲν ἐμφανίσθηκε στὸ διάστημα μετὰ τῶν ἐποχῶν τοῦ Ἡσαΐα καὶ τοῦ Ἰησοῦ, πὺ ἀντιμετώπισε τὸ Ἰσραήλ μ' ἓνα μήνυμα κρίσιμης σπουδαιότητος. Ἀντιμετώπισε, ὅμως, ὁ Ἰησοῦς τὸ Ἰσραήλ μ' ἓνα τέτοιο Μήνυμα; Νικήθηκε καὶ ἐξευτελίσθηκε τὸ Ἰσραήλ ἀντικατάστατο σ' αὐτὸ τὸ Μήνυμα; Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀπέκλεισε τὸ Νόμο για τους μαθητὲς του καὶ διεκήρυξε τὴν ἀντικατάστασή του με ἓναν ἄλλο Νόμο; Πάνω στὸ θέμα αὐτό, ἡ δήλωση τοῦ Ἰησοῦ εἶναι πολὺ σαφής. Εἶπε:

Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον νὰ καταλύσω τὸν νόμον ἢ τους προφήτας· δὲν ἦλθον νὰ καταλύσω, ἀλλὰ νὰ ἐκπληρώσω. Διότι ἀληθῶς σὰς λέγω, ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ἰῶτα ἓν ἢ μιὰ μικρὰ κεραία δὲν θέλει παρέλθει ἀπὸ τοῦ νόμου, ἕως οὔ, ἐκπληρωθῶσι πάντα. (Ματθαῖος Ε':17-18).

Ὁ Ἰησοῦς διευκρίνισε τὸ σημεῖο αὐτό, μιλώντας ὄχι μόνο για τὴ δική του ἐποχὴ, ἀλλὰ καὶ για τὸ μέλλον. Εἶπε χαρακτηριστικὰ:

Μήπως δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος, ἐνόσω ὁ νυμφίος εἶναι μετ' αὐτῶν, νὰ νηστεύωσιν; Ὅσον καιρὸν ἔχουσι τὸν νυμφίον μεθ' ἑαυτῶν, δὲν δύνανται νὰ νηστεύωσι· θέλουσιν ὅμως ἐλθῆ ἡμέραι, ὅταν ἀφαιρεθῆ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, καὶ τότε θέλουσι νηστεύσει ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. (Μάρκος Β':19-20).

Ἐκ τῶν δηλώσεων αὐτῶν εἶναι ἐμφανές ὅτι, σύμφωνα με τὸν Ἰησοῦ, ὁ Νόμος τοῦ Μωυσῆ θὰ παρέμενε δεσμευτικός γιὰ τοὺς μαθητὲς του καὶ μετὰ τὸ θάνατό του. Ἐὰν δὲν ἦταν ἔτσι, θὰ μπορούσε νὰ εἶχε πεί ὅτι οἱ ἡμέρες τῆς νηστείας εἶχαν πιά τελειώσει. Ἐναντίον, ὄχι μόνο νηστεύσε ὁ ἴδιος, ἀλλὰ προφήτευσε ὅτι οἱ μαθητὲς του θὰ ἀρχίζαν νὰ νηστεύουν μετὰ ἀπὸ αὐτόν. Συνεπῶς, ἡ σφράγιση τοῦ Νόμου δὲν σημαίνει τὴν κατάργηση τοῦ Νόμου ὡς τέτοιου ἢ τὴν ἀπόρριψη τῆς ἐννοίας τῶν καθορισμένων θρησκευτικῶν καθηκόντων. Σημαίνει, ὅτι στὴν ἐποχὴ τοῦ Ὑπεσχημένου Ἁγίου Ἀνθρώπου, ἕνας νέος Νόμος θ' ἀντικαθιστοῦσε τὸ Νόμο τοῦ Μωυσῆ καὶ θὰ ἀποτελοῦσε ἕναν καινούργιο θεσμό. Ἐὰν αὕτη ἡ ἐρμηνεία μας δὲν εἶναι ὀρθή, τότε γιατί μᾶς λέγεται ὅτι ὁ Θεός θ' ἀπέστρεφε τὸ πρόσωπό Του ἀπὸ τὸν Οἶκο τοῦ Ἰακώβου; Δὲν ἀνῆκε ὁ Ἰησοῦς στὸν Οἶκο τοῦ Ἰακώβου; Ἐὰν δὲν ἀνῆκε σ' αὐτόν, τότε δὲν εἶναι δυνατὸ νὰ εἶναι ἀπόγονος τοῦ Δαυὶδ. Καὶ ἂν δὲν εἶναι ἀπόγονος τοῦ Δαυὶδ, τότε δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ὁ Ἰησοῦς τῆς προφητείας. Γιατί ὁ Χριστὸς θὰ ἐπρόκειτο νὰ κατάγεται ἀπὸ τὸν Δαυὶδ.

(δ) Στὸν Ἠσαΐα (Θ':6-7) ἔχουμε:

Διότι παιδίον ἐγεννήθη εἰς ἡμᾶς, υἱὸς ἐδόθη εἰς ἡμᾶς καὶ ἡ ἐξουσία θέλει εἶσθαι ἐπὶ τὸν ὄμιον αὐτοῦ· καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ θέλει κληθῆ Ἐθαυμαστός Σύμβουλος, Θεός Ἰσχυρός, αἰώνιος Πατήρ, Ἄρχων εἰρήνης. Εἰς τὴν αὔξησιν τῆς ἐξουσίας αὐτοῦ καὶ τῆς εἰρήνης δὲν θέλει εἶσθαι τέλος ἐπὶ τὸν θρόνον τοῦ Δαυὶδ καὶ ἐπὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ, διὰ νὰ διατάξῃ αὐτὴν καὶ νὰ στερεώσῃ αὐτὴν ἐν κρίσει καὶ δικαιοσύνῃ ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος. Ὁ ζῆλος τοῦ Κυρίου τῶν δυναμῶν θέλει ἐκτελέσει τοῦτο.

Ἡ προφητεία ὑπόσχεται τὸν ἐρχομὸ ἐνός βασιλιᾶ, ὁ ὁποῖος θὰ εἶχε ὑπέροχα ὀνόματα καὶ τίτλους. (1) Θαυμαστός. (2) Σύμβουλος. (3) Θεός. Ἰσχυρός. Αἰώνιος. (4) Πατήρ. (5) Ἄρχων Εἰρήνης. Ἡ εὐημερία καὶ ἡ εἰρήνη ἐπὶ τῆς βασιλείας του δὲν θὰ γνωρίζῃ ὄρια· θὰ καθίσει ἐπὶ τοῦ θρόνου τοῦ Δαυὶδ γιὰ πάντα καὶ τὸ καλὸ του ὄνομα θὰ διαιωισθεῖ χάρις στὴν κρίση καὶ στὴ δικαιοσύνη του.

Οἱ σχολιαστὲς τῶν Εὐαγγελίων, στὶς σημειώσεις ποὺ ἔχουν κάνει γι' αὐτὸ τὸ κεφάλαιο, λένε ὅτι αὕτη ἡ προφη-

τεία ἀφορᾶ τὴ γέννηση τοῦ Ἰησοῦ. Ἀπὸ τὰ σημάδια, ὅμως, ποὺ ἀναφέρονται στὴν προφητεία αὐτῆ, οὔτε ἓνα δὲν ἀφορᾶ τὸν Ἰησοῦ. Π.χ. ἔγινε ὁ Ἰησοῦς ποτὲ βασιλιᾶς; Οἱ ὀνομασίες ποὺ ἀναφέρονται κατὰ σειρὰ στὴν προφητεία—Θαυμαστός Σύμβουλος, Θεός, Ἰσχυρός, αἰώνιος Πατήρ, Ἄρχων Εἰρήνης, ταιριάζουν σ' αὐτόν; Θὰ μπορούσε νὰ ὀνομασθεῖ Θαυμαστός λόγω τῆς ιδιόρρυθμης γέννησής του. Ἡ περιγραφή αὐτῆς, ὅμως, δὲν ἔχει ἀναφερθεῖ. Ἐκείνοι ποὺ τὸν ἀπαρνήθηκαν, θεώρησαν τὴ γέννησή του παράνομη καὶ δὲν τὸν ἀποκάλεσαν Θαυμαστό. Οἱ ὄπαδοί του, ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρὰ, δὲν ἦταν σίγουροι γιὰ τὴν καταγωγή του. Κατὰ τὴ γνώμη ὀρισμένων, ἦταν γιὸς τοῦ Δαυὶδ. Διαβάζουμε:

«... ἂν εἶναι βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ ἄς καταθῆ τώρα ἀπὸ τοῦ σταυροῦ καὶ θέλωμεν πιστεύσει εἰς αὐτόν· πέποιθεν ἐπὶ τὸν Θεόν, ἄς σώσῃ τώρα αὐτόν· ἐπειδὴ εἶπεν ὅτι Θεοῦ Υἱὸς εἶμαι. Τὸ αὐτὸ δὲ καὶ οἱ λησταὶ οἱ συσταυρωθέντες μετ' αὐτοῦ ὠνείδιζον εἰς αὐτόν (Ματθαῖος ΚΖ':42,44).

Ὁ Ἰησοῦς δὲν ἔκανε ἐπίδειξη τῆς δυνάμεώς του καὶ ποτὲ κανεὶς δὲν τὸν περιέγραψε ὡς «ἰσχυρό». Καὶ φίλοι καὶ ἐχθροὶ του ἀρνήθηκαν τὸν τίτλο αὐτό. Ἄν τὰ πράγματα ἦταν διαφορετικά, οἱ μαθητές του δὲν θὰ τὸν ἐγκατέλειπαν καὶ δὲν θὰ τρέπονταν σὲ φυγή. Ὁ Ματθαῖος λέει (ΚΣΤ':56):

«Τότε οἱ μαθηταὶ πάντες ἀφίσαντες αὐτόν ἔφυγον».

Θὰ μπορούσε νὰ συμβεῖ κάτι τέτοιο σὲ κάποιον, ποὺ ἦταν δυνατός;

Ἡ τέταρτη ὀνομασία εἶναι αἰώνιος Πατήρ, καὶ αὐτῆ, ἐπίσης, δὲν ἀνταποκρίνεται στὸν Ἰησοῦ, γιατί, ὅπως ἤδη ἀποδείξαμε ὁ ἴδιος προμήνυσε τὸν ἐρχομὸ ἑνὸς ἄλλου (προφήτη), ὁ ὁποῖος θὰ τὸν ἀκολουθοῦσε.

Ἡ πέμπτη ὀνομασία εἶναι Ἄρχων τῆς Εἰρήνης, ἀλλὰ οὔτε καὶ αὐτῆ ἀρμόζει στὸν Ἰησοῦ, γιατί δὲν ἔγινε ποτὲ βασιλιᾶς καί, ἐνδεχομένως, δὲν μπορούσε ποτὲ νὰ φέρει εἰρήνη στὸν κόσμο. Ἀντίθετα, ἐξακολούθησε νὰ καταπιέζεται ἀπὸ τοὺς Ἑβραίους καὶ τελικὰ σταυρώθηκε ἀπ' αὐτούς.

Ἡ προφητεία θέτει σὰν σημάδι: «Ὡς πρὸς τὴν αὔξησιν τῆς ἐξουσίας αὐτοῦ καὶ τῆς εἰρήνης, δὲν θέλει εἶσθαι τέ-

λος». Ὁ Ἰησοῦς δὲν εἶχε ποτὲ ἀποκτήσει ἐξουσία καί, συνεπῶς, δὲν μποροῦσε ποτὲ νὰ ἰδεῖ αὐξήσῃ της.

Ἔνα ἄλλο σημάδι εἶναι: «Ἐπὶ τὸν θρόνον τοῦ Δαυὶδ καὶ ἐπὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ, διὰ νὰ διατάξῃ αὐτὴν καὶ νὰ στερεώσῃ αὐτὴν ἐν κρίσει καὶ δικαιοσύνῃ ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος», ἀκόμα καὶ αὐτὸ δὲν ἀνταποκρίνεται στὸν Ἰησοῦ.

Αὐτὰ τὰ σημάδια ἀφοροῦν τὸν Ἱερὸ Προφήτη τοῦ Ἰσλάμ. Ἐκεῖνος ἦταν πού ἔπρεπε νὰ ἐπωμισθεῖ τὶς εὐθύνες τοῦ Κράτους καὶ πού, ἀντίθετα μὲ τὴ θέλησή του, ἔγινε βασιλιάς. Εἶναι αὐτὸ μιὰ εἰρωνεῖα τῆς τύχης γιατί ὁ Ἰησοῦς, πού δὲν ἔγινε ποτὲ βασιλιάς, πάντα ὀνειρευόταν νὰ βασιλεύσει (Ματθαῖος ΚΑ':4-5 καὶ ΚΖ':11, Λουκᾶς ΚΓ':1-3). Ὁ Ἱερὸς Προφήτης ἦταν βασιλιάς, ἀλλὰ περιφρονοῦσε τὴν ιδιότητά του αὐτὴ καὶ προειδοποιῶσε τοὺς ὁπαδοὺς του νὰ μὴ μιμοῦνται τὶς συνήθειες τοῦ Καίσαρα καὶ τοῦ Χοσρόη. Ἔνα ἀπὸ τὰ ὀνόματα τοῦ Ὑπεσχημένου εἶναι «ὁ Θαυμασιός». Ὁ Ἰησοῦς εἶπε ὅτι ἐκεῖνος πού θὰ τὸν ἀκολουθοῦσε θὰ ἔφερε αὐτὴ τὴν ὀνομασία. Αὐτὴ ἡ ὁμολογία ἔγινε στὴν παραβολὴ πού ἔκαμε στὸν ἀμπελῶνα (Ματθαῖος ΚΑ':33-44). Ἡ παραβολὴ ἀφορᾷ ἕνα γαιοκτήμονα, ὁ ὁποῖος φύτευσε ἕνα ἀμπέλι καὶ τὸ νοίκιασε σὲ γεωργούς. Κατόπιν, ἔστειλε τοὺς ὑπηρέτες του νὰ μαζέψουν τοὺς καρπούς. Οἱ γεωργοὶ ὅμως χτύπησαν, σκότωσαν, ἢ πετροβόλησαν τοὺς ὑπηρέτες ἕναν-ἕναν. Ἔστειλε κι ἄλλους ὑπηρέτες, ἀλλὰ καὶ αὐτοί, ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι, εἶχαν τὴν ἴδια κακομεταχείριση. Τότε, ἔστειλε τὸ γιό του καὶ οἱ γεωργοὶ σκότωσαν καὶ τὸ γιό του. Ἀφοῦ εἶπε αὐτὰ, ὁ Ἰησοῦς ρώτησε:

“Ὅταν, λοιπόν, ἔλθῃ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος, τί θέλει κάμει εἰς τοὺς γεωργούς ἐκείνους; (ΚΑ':40).

Καὶ ἐκεῖνοι πού τὸν ἄκουσαν ἀπάντησαν:

Κακοὺς κακῶς θέλει ἀπωλέσει αὐτοὺς καὶ τὸν ἀμπελῶνα θέλει μισθώσει εἰς ἄλλους γεωργούς, οἵτινες θέλουσιν ἀποδώσει εἰς αὐτὸν τοὺς καρπούς ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν (ΚΑ':41).

Ἄλλὰ ὁ Ἰησοῦς, εἶπε πάλι:

Ποτὲ δὲν ἀνεγνώσατε ἐν ταῖς γραφαῖς. Ὁ λίθος, τὸν

ὁποῖον ἀπέρριψαν οἱ οἰκοδομοῦντες, ὁ ἴδιος ἔγινε ἡ κεφαλὴ τῆς γωνίας. Παρὰ Κύριον ἔγινεν αὐτή. Καὶ εἶναι θαυμαστὴ ἐν ὄθαλμοῖς ἡμῶν. Διὰ τοῦτο λέγω πρὸς ὑμᾶς ὅτι θέλει ἀφαιρεθῆ ἀφ' ὑμῶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ καὶ θέλει δοθῆ εἰς ἔθνος κάμνον τοὺς καρπούς αὐτῆς· καὶ ὅστις πέσῃ ἐπὶ τὸν λίθον τοῦτον θέλει συντριβῆ: εἰς ὃν τινὰ δὲ ἐπιπέσῃ, θέλει κατασυντριβῆ αὐτόν. (ΚΑ':42-44).

Δηλαδή, μετὰ τὸ φόνο τοῦ γιοῦ, ὁ Θεὸς θὰ ἔστειλε ἕναν ἄλλον, ὁ ὁποῖος θ' ἀποτελοῦσε «τὴν ἀκροκεφαλὴ τῆς γωνίας» καὶ ὁ ὁποῖος θὰ ἦταν «θαυμαστός» στὰ μάτια τοῦ Ἰησοῦ καὶ ὄλων τῶν ἄλλων. Ὁ θαυμαστός, λοιπόν, θὰ ἐρχόταν μετὰ τὸ θάνατο τοῦ γιοῦ. Αὐτὸς μπορεῖ νὰ εἶναι μόνο ὁ Ἱερὸς Προφήτης τοῦ Ἰσλάμ, πού ἦρθε μετὰ τὸν Ἰησοῦ, ὁ ὁποῖος σταυρώθηκε.

Ἡ δευτέρη ὄνομασία τοῦ Ὑπεσχημένου εἶναι «ὁ Σύμβουλος». Ἡ ὄνομασία ταιριάζει ἰδιαίτερα στὸν Ἱερὸ Προφήτη. Ἐνας λαὸς ἐστράφη πρὸς αὐτόν, ζητώντας τὴ συμβουλή του καὶ ἐκεῖνος τηροῦσε τακτικὰ συμβουλία μὲ τὸ λαὸ του καὶ ὑποχρέωσε τὸ Κράτος νὰ συμβουλευέται τὸ λαὸ γιὰ ὅλα τὰ σοβαρὰ θέματα. Τὸ ὅτι πολλοὶ συχνὰ ζητοῦσαν τὴ συμβουλή τοῦ Προφήτη, ἀναφέρεται στὸ Κοράνιο, στὸ ὁποῖο μᾶς λέγεται:

Ὶ ἔσεῖς πού πιστεύετε, ὅταν ζητᾶτε τὴ συμβουλή τοῦ Ἀγγελιαφόρου, νὰ προσφέρετε ἐλεημοσύνη πρὶν τὸν συμβουλευθεῖτε. Αὐτὸ εἶναι καλύτερο γιὰ σᾶς καὶ σᾶς ἐξαγνίζει. Ἄν ὅμως δὲν ἔχετε τίποτα γιὰ νὰ προσφέρετε, μάθετε τότε ὅτι ὁ Ἀλλάχ εἶναι Ἐπιεικὴς καὶ Φιλεῦσπλαχνος (58:13).

Ὁ κανόνας προσφορᾶς ἐλεημοσύνης, χωρὶς τὴν προσφυγὴ στὶς συμβουλές τοῦ Προφήτη, ἀποδείχνει ὅτι ἡ προσφυγὴ στὶς συμβουλές του εἶχε γίνεῖ πιά τακτικὸς θεσμὸς καὶ μιὰ ἐθελοντικὴ προσφορὰ εἶχε συσταθεῖ, γιὰ νὰ συγκεντρωθοῦν χρήματα γιὰ τοὺς ἀπόρους. Ὁ κανόνας ἀφοροῦσε ὅσους ἦταν εὐκατάστατοι. Ὁ χρόνος τοῦ Ἱεροῦ Προφήτη ἦταν τόσο περιζήτητος, πού θεωρήθηκε ὀρθὸ καὶ ἐπιθυμητὸ νὰ ζητηθεῖ μιὰ σεβαστὴ εἰσφορὰ ἀπὸ μεμονωμένα πρόσωπα. Ἡ εἰσφορὰ δικαιολογοῦνταν, γιὰτὶ ὁ χρόνος τοῦ Προφήτη ἔπρεπε ν' ἀφιερώνεται γιὰ τὸ καλὸ τῆς ἀνθρω-

πότητας, γενικά· αν μεμονωμένα άτομα ξκαναν χρήση του χρόνου του, έπρεπε να καταβάλουν κάτι στο δημόσιο ταμείο. "Ετσι, ή προσφυγή στις συμβουλές του Προφήτη είχε καθιερωθεί σαν ένας τακτικός θεσμός. Στον 'Ιερό Προφήτη, λοιπόν, περισσότερο από κάθε άλλον, αξίζει ή όνομασία του Συμβούλου. 'Ο 'Ιερός Προφήτης ήταν, επίσης, εκείνος που καθιέρωσε το σύστημα του συμβουλίου, σαν μιá σημαντική λειτουργία καλής διακυβέρνησης. Το Κοράνιο λέει:

... και του όποιου οί υποθέσεις άποφασίζονται διά κοινής διαβουλεύσεως (42:39).

Τά κοινά μέτρα και οί διοικητικοί κανόνες δέν πρόκειται ν' αρχίσουν, αν δέν ζητηθεί ή συμβουλή των αντιπροσώπων του λαού. Μετά άπ' αυτή τή διάταξη, ό 'Ιερός Προφήτης επέβαλε τή διαβούλευση σαν ένα σημαντικό καθήκον του Χαλίφη ή του έκλεγμένου άρχηγού των Μουσουλμάνων. Λέγεται ότι είχε πεί: «Δέν ύπάρχει Χαλιφάτω χωρίς διαβούλευση». ('Ιγαλάτ άλ Χίφα αν Χιλάφατ άλ Χουλάφα). "Ενα κράτος που διοικείται χωρίς διαβούλευση με το λαό θά ήταν άντι-'Ισλαμικό. Σε σύγκριση μ' αυτό, τί έκαμε ό 'Ιησούς σαν σύμβουλος; Ποτέ δέν διαβουλεύθηκε σε κάποια σημαντική κλίμακα. Ούτε και ένθάρρυνε τήν παροχή συμβουλής σαν θεσμό. Γι' αυτό, ό 'Ιερός Προφήτης ήταν ό Σύμβουλος τής προφητείας και όχι ό 'Ιησούς.

'Η τρίτη όνομασία που αναφέρεται στην προφητεία είναι «ό Ισχυρός Θεός». 'Η Παλαιά Διαθήκη έπισημαίνει κάποια όμοιότητα μεταξύ του Θεού και του Μωυσή. Στην έξοδο (Ζ':1) έχουμε:

Και ειπε Κύριος προς τον Μωυσην, 'Ιδέ, έγώ σε κατέστησα Θεόν εις τον Φαραώ.

Και πάλι στην "Εξοδο (Δ':16):

... συ δε θέλεις εισθαι εις αυτον ('Ααρών) άντι Θεου.

Στή Βίβλο, ό 'Ιησούς άποκαλείται υιός Θεου και ό Μωυσης «όμοιος Θεού». Γι' αυτό, όταν γίνεται λόγος για έναν άνθρωπο, που είναι «όμοιος Θεού», αυτό σημαίνει το Μωυσή ή κάποιον που είναι σαν τον Μωυσή. 'Ο Μωυσης,

ὅπως δείξαμε παραπάνω, προμήνυσε τὴν ἀφίξη ἑνὸς Προφήτη, ὅπως ὁ ἴδιος (Δευτ. 18:18), καὶ ἐκεῖνος δὲν εἶναι ἄλλος, ἀπὸ τὸν Ἱερό Προφήτη τοῦ Ἰσλάμ, γιατί εἶναι ἐκεῖνος πού ἀνταποκρίνεται ἀληθινὰ στὴν περιγραφή τῆς προφητείας. Συνεπῶς, εἶναι ὁ Ἱερός Προφήτης τοῦ Ἰσλάμ, πού μπορεῖ νόμιμα ν' ἀποκληθεῖ Θεὸς ἢ, ἀκόμα καλύτερα, Ἐκδήλωση Θεοῦ. Στὸ Κοράνιο γίνονται σχετικὲς ἀναφορές. Στὴ μάχη τοῦ Μπάντρ, ὁ Προφήτης πῆρε μιὰ χούφτα πετραδάκια καὶ τὴν ἔρριξε πρὸς τὸν ἐχθρό. Αὐτὸ προκάλεσε ἀμμοθύελλα, ἡ ὁποία ἔτρεψε τὸν ἐχθρό σὲ φυγὴ καὶ συνέβαλε στὴν ἤττα του. Γι' αὐτό, ὁ Θεὸς λέει στὸν Προφήτη:

Δὲν εἶσαι ἐσὺ πού ἔρριξες (μιὰ χούφτα σκόνη), ἀντὴν ἔρριξες, ἀλλὰ ἦταν ὁ Ἄλλὰχ πού τὴν ἔρριξε (8:18).

Ἐπίσης, τὸν καιρὸ εἰσόδου στοῦ Ἰσλάμ, οἱ νεοφώτιστοι ἴστοι ἔπαιρναν ὄρκο πίστες στοῦ ὄνομα τοῦ Προφήτη καὶ ὁ Θεός, ἀναφερόμενος σ' αὐτό, λέει στοῦ Κοράνιο:

Ἀληθῶς, ἐκεῖνοι πού ὀρκίζονται πίστη σ' ἐσένα, στὴν πραγματικότητα ὀρκίζονται πίστη στὸν Ἄλλὰχ (48:11).

Ὁ Προφήτης ὑπηρετεῖ τὸ Θεό. Γι' αὐτό, ὁ ὄρος «Θεός» τῆς προφητείας ἀφορᾷ τὸν Προφήτη καὶ κανέναν ἄλλον. Τὸ διο καὶ γιὰ τὴν ἔκφραση «ἰσχυρός». Γιατί αὐτὸς ἦταν ἐκεῖνος, πού στὴ διάρκεια τῆς ζωῆς του μπόρεσε νὰ καθυποτάξει ὄλους τοὺς ἐχθρούς του καὶ νὰ συντρίψει κάθε ἀντίδραση.

Ἡ τέταρτη ὀνομασία τῆς προφητείας εἶναι «αἰώνιος Πατήρ». Κι αὐτὴ ἀφορᾷ τὸν Προφήτη καὶ κανέναν ἄλλον. Αὐτὸς ἦταν ἐκεῖνος, πού ἀναμφίβολα καθιέρωσε ἕναν διαχρονικὸ χαρακτήρα γιὰ τὴ διδασκαλία του. Προμήνυσε τὴ δευτέρα παρουσία τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ ἡ δευτέρα παρουσία τοῦ Χριστοῦ θὰ γινόταν μὲ τὸ πρόσωπο ἑνὸς ἀπὸ τοὺς ὀπαδούς τοῦ Προφήτη καὶ ὄχι ἀπὸ κάποιον, ἢ ἔλευση τοῦ ὀποίου θὰ μπορούσε νὰ παραβιάσει τὴν πνευματικὴ του ἐπικράτεια. Ἀναφερόμενος σ' αὐτό, ὁ Θεὸς λέει στοῦ Κοράνιο:

Καὶ δὲν σὲ στείλαμε παρὰ μόνο σὰν κομιστὴ χαρούμενων εἰδήσεων καὶ Προειδοποιητὴ γιὰ ὄλη τὴν ἀνθρωπότητα. Οἱ περισσότεροι ἀνθρώποι, ὄμως, δὲν τὸ

γνωρίζουν και λένε: «Πότε θα πραγματοποιηθεί αυτή η υπόσχεση, αν λές την αλήθεια;». Να πείς «Σας έχει δοθεί η υπόσχεση για την ημέρα από την οποία δεν μπορείτε να καθυστερήσετε ούτε στιγμή, ούτε να την επισπεύσετε» (34:29-31).

Ἡ ἔκφραση «ὄλη ἡ ἀνθρωπότητα», πού χρησιμοποιεῖται ἐδῶ, ἐπισημαίνει τὸν αἰώνιο χαρακτήρα τοῦ Μηνύματος τοῦ Ἰσλάμ. Τὸ μήνυμα αὐτὸ ἀπευθύνεται πρὸς ὅλα τὰ ἔθνη σὲ ὄλες τις ἐποχές. Οἱ ἄπιστοι χλευάζουν τὸν Ἱερὸ Προφήτη καὶ τὸν ἐρωτοῦν πότε θὰ ἔλθει ἡ ὑπεσχημένη μέρα, δηλαδή, πότε θὰ ἀποκαλυφθεῖ στὸν κόσμο ὁ παγκόσμιος καὶ αἰώνιος χαρακτήρας τοῦ Ἰσλάμ; Ὁ Θεὸς ἀπαντᾷ, λέγοντας ὅτι ἡ μέρα θὰ ἔλθει, ὅπως αὐτὴ ἔχει ὀρίσθεῖ.

Ἡ μέρα ἐκείνη ἀναφέρεται ἐπίσης καὶ στὸ 32:6 μ' αὐτὸ τὸν τρόπο:

Αὐτὸς θὰ σχεδιάσει τὴ Θεία τάξη ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ μετὰ ὅλα θὰ ἐπανέλθουν σ' Ἐκεῖνον σὲ μιὰ ἡμέρα, ἡ διάρκεια τῆς ὁποίας θὰ εἶναι χίλια χρόνια, σύμφωνα μὲ τοὺς ὑπολογισμοὺς σας.

Ἐκεῖνο πού σχεδιάζεται εἶναι τὸ Ἰσλάμ. Ἡ ἐπιρροή τοῦ Ἰσλάμ θὰ ἐξασθενήσει μὲ τὴν πάροδο τοῦ χρόνου. Μέσα σὲ χίλια χρόνια θὰ ἔχει ἐπανέλθει στὸν οὐρανὸ. Θὰ στερηθεῖ ἀπὸ τὴν ὅλως ἰδιαίτερη Θεία προστασία, πού τοῦ εἶχε δοθεῖ στὴν ἀρχή, καὶ ἡ τύχη του θὰ θρίσκειται στὸ ἔλεος τῶν διαφόρων δυνάμεων, πού θὰ ἐλέγχουν τὸν κόσμο. Στὸ Κοράνιο καὶ στὸ Χαντίς (Παραδόσεις) ἐπίσης, ἀποδείχνεται ὅτι ἡ διάδοση τοῦ Ἰσλάμ θὰ συνεχισθεῖ γιὰ τριακόσια χρόνια καὶ μετὰ θ' ἀκολουθήσει μιὰ περίοδος παρακμῆς. Ἡ περίοδος αὐτὴ θὰ διαρκέσει χίλια χρόνια. Ὅταν διαβάζουμε τὰ δυὸ ἀποσπάσματα — 34:29-31 καὶ 32:6 — μᾶς γνωστοποιεῖται ὅτι, γιὰ πολὺν καιρὸ οἱ ἄνθρωποι δὲν πείσθηκαν ὅτι τὸ Μήνυμα τοῦ Ἰσλάμ εἶχε καθολικὸ καὶ μόνιμο χαρακτήρα. Μετὰ ἀπὸ 1300 χρόνια, ὅμως, θὰ προέκυπταν γεγονότα καὶ καταστάσεις, οἱ ὁποῖες δὲν θὰ ἄφιναν πιά καμιὰ ἀμφιβολία στὴ σκέψη τῶν ἀνθρώπων. Τ' ἀποσπάσματα αὐτά, ὅταν διαβάζονται μαζί, ἐπισημαίνουν τὴ Δεύτερη Παρουσία τοῦ Μεσσία — τῆς ὁποίας ὑπάρχει ὑπόσχεση καὶ στὸ Κοράνιο καὶ στὸ Χαντίς — καὶ συγχρόνως μᾶς ὑπενθυμίζουν ὅτι ἡ Δευτέρα Παρουσία θὰ γίνῃ ἀπὸ ἄτομο προερχόμενο ἀπὸ

τούς όπαδούς του Προφήτη του Ίσλάμ. Καθώς ό έρχομός του Ύπεσχημένου Μεσσία προμηνύονταν και από άλλους Προφήτες, ή προέλευσή του από τούς όπαδούς του Ίεροϋ Προφήτη θ' αποδειξει με άποφασιστικότητα ότι ή πνευματική έξουσία του Προφήτη του Ίσλάμ είναι αιώνια και ότι δέν θά ύπάρξουν πιά άλλοι Ούράνιοι Δάσκαλοι, έκτός από εκείνους που θά προέρχονται από τούς όπαδούς του. Ό Νόμος και ή Διδασκαλία του Ίεροϋ Προφήτη θά καθιερωθούν και δέν θά ύποκατασταθούν από άλλον Νόμο ή Διδασκαλία. Έκτός αυτού, στον καιρό του Ύπεσχημένου Μεσσία θά δοθεί μεγάλη βαρύτητα στα καθήγοντα προσηλυτισμού, τά όποια τελικά θά καταλήξουν στη διάδοση του Ίσλάμ σε όλόκληρο τον κόσμο. "Όταν συμβεί αυτό, ό καθολικός και αιώνιος χαρακτήρας του Ίσλάμ θά θεμελιωθει χωρίς καμιά πιά άμφιβολία. Ό «αιώνιος Πατήρ» της προφητείας του Ήσαϊα είναι, λοιπόν, ό Ίερός Προφήτης του Ίσλάμ και κανένας άλλος. Η πέμπτη όνομασία της προφητείας είναι «Άρχων (Πρίγκιπας) της Ειρήνης».

Πρίγκιπας σημαίνει και βασιλιάς: ό πρίγκιπας είναι ξενας ένδεχόμενος βασιλιάς. Γι' αυτό, μπορούμε νά πούμε ότι ή έκφραση αυτή σημαίνει βασιλιάς της Ειρήνης και, σαν τέτοιος, αυτή (ή έκφραση) ταιριάζει μόνο στον Προφήτη του Ίσλάμ. Η θρησκεία, που θεμελίωσε, όνομάζεται Ίσλάμ, ή όποια στην κυριολεξία σημαίνει «Ειρήνη».

Δέν ξέρουμε με ποιά έννοια ό Ίησοϋς μπορεί νά θεωρηθει "Άρχων της Ειρήνης. Μιά τουλάχιστο έννοια της λέξης αυτής θά ήταν τό πρόσωπο που άποκαλείται έτσι, διαθέτει άφθονία της ιδιότητας που άποκαλείται ειρήνη. Ό "Άρχων της Ειρήνης, λοιπόν, πρέπει νά είναι άτομο, που ή ειρήνη είναι ένα από τά φυσικά του χαρίσματα και τό όποιο είναι ικανό νά φέρει την ειρήνη στους άλλους. Δέν ύπάρχουν τέτοια τεκμήρια στην περίπτωση του Ίησοϋ. Δέν ήταν ποτέ σε θέση ν' αποδώσει συγχώρηση στους έχθρούς του. Είναι αλήθεια ότι έκανε κηρύγματα ύπέρ της συγχώρησης και δίδασκε στους όπαδούς του νά στρέφουν τό άλλο μάγουλο. Από τό κήρυγμα, όμως, ως την πράξη, ύπάρχει τεράστια διαφορά κι αυτό που έχει πραγματική αξία, είναι ή πράξη και όχι τό κήρυγμα. Μόνο ό Ίερός Προφήτης έχει δώσει τεκμήρια συγχώρησης. Πόσο σκληρά του φέρθηκαν οι άνθρωποι! Δέν ύπάρχουν καταχρήσεις, που νά μήν ξγιναν έναντίον του και έναντίον των όπαδών του. Πολλοί από τούς συγγενείς και φίλους του δολοφονήθηκαν χω-

ρίς οίκτο. Ὁ Προφήτης ὁ ἴδιος παρευρέθηκε μάρτυρας σ' αὐτές τις βαρβαρότητες. Ὑπῆρξε ὁ στόχος πολλές φορές καὶ μὲ πολλοὺς τρόπους. Ὑποχρεώθηκε νὰ ἐγκαταλείψει τὴ γενέτειρά του καὶ νὰ βρεῖ καταφύγιο ἄλλου, ὅπως καὶ οἱ φίλοι του καὶ οἱ ὄπαδοί του. Ὅλοι τους σχεδὸν ὑποχρεώθηκαν νὰ ὑποστοῦν τὴν ὀδύνη τοῦ ἀποχωρισμοῦ ἀπὸ στενὰ καὶ ἀγαπημένα πρόσωπα. Ὅρισμένοι σχίσθηκαν στὰ δυό, δεμένοι σὲ δυὸ καμήλες, οἱ ὁποῖες ἔτρεχαν πρὸς ἀντίθετες κατευθύνσεις. Γυναῖκες δολοφονήθηκαν μὲ τὶς λόγχες, πού καρφώθηκαν στὰ σπλάχνα τους. Σκλάβοι, πού πίστευαν σ' ἐκεῖνον, ξεγυμνώθηκαν καὶ σύρθηκαν πάνω στὴν καυτὴ ἄμμο καὶ πάνω στὶς πέτρες. Οἱ πιστοὶ καταδιώχθηκαν καὶ τοὺς ζητήθηκε ν' ἀλλάξουν πίστη. Τὰ πτώματα τῶν Μουσουλμάνων πού ἔπεφταν στὴ μάχη κομματιάζονταν. Μὲ λίγα λόγια, οἱ πρώτοι Μουσουλμᾶνοι — ἄνδρες καὶ γυναῖκες, νέοι καὶ γέροι, νεκροὶ καὶ ζωντανοὶ — ὑπέφεραν πολὺ καὶ μὲ πολλοὺς διαφορετικοὺς τρόπους. Τελικά, ὅμως, ὁ Θεὸς τοὺς ἐπέτρεψε νὰ θριαμβεύσουν. Ὁ Ἱερὸς Προφήτης μὲ δέκα χιλιάδες ὄπαδούς, εἰσέβαλε καὶ πάλι στὴ Μέκκα νικητής. Ὁ ἀμείλικτος ἐχθρὸς ἦταν στὰ πόδια του, σκεφτόμενος ὅτι καμιὰ τιμωρία δὲν θὰ ἦταν ἀρκετὴ γιὰ ὅ,τι εἶχε πράξει. Καί, ὅμως, τὸ μόνο πού τοὺς εἶπε ὁ Προφήτης ἦταν: «Σήμερα συγχωρῶ ὄλους σας» (Χισάμ). Ὁ Προφήτης εἶχε τὴ δυνατότητα νὰ ἐκδικηθεῖ τὰ ἀδικήματα πού εἶχαν γίνει ἐναντίον του καὶ ἐναντίον τῶν ὄπαδῶν του. Ἀλλὰ προτίμησε νὰ τοὺς συγχωρήσει καὶ προσπάθησε ἀκόμα καὶ νὰ μὴ θίξει τὰ αἰσθήματά τους. Ὅταν οἱ Μουσουλμᾶνοι προχωροῦσαν πρὸς τὴ Μέκκα, ἕνας Μουσουλμᾶνος στρατηγὸς ἀκούστηκε νὰ λέει ὅτι ἐκείνη τὴν ἡμέρα θὰ πλήρωναν τοὺς κατοίκους τῆς Μέκκας μὲ τὸ ἴδιο τους τὸ νόμισμα (Μπουχάρι). Ὁ Προφήτης καθαίρεσε τὸ στρατηγό, λέγοντας ὅτι τέτοιες δηλώσεις θὰ ἔθιγαν ἐσκεμμένα τοὺς κατοίκους τῆς Μέκκας. Ὑπάρχουν τέτοιες ἐνδείξεις στὴ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ, ἢ στὴ ζωὴ τῶν μαθητῶν του γενικὰ σ' ὀλόκληρη τὴν ἱστορία τοῦ Χριστιανισμοῦ; Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι καὶ οἱ Χριστιανοὶ καταδιώχθηκαν καὶ ταλαιπωρήθηκαν καὶ ὅτι αὐτοὶ ὑπῆρξαν ἕνας ἀδύναμος λαός. Ἦλθε, ὅμως, ὁ καιρὸς πού ἀνέθηκαν στὴν ἐξουσία. Ποιὰ ἦταν, τότε, ἡ συμπεριφορά τους κατὰ τῶν ἐχθρῶν τους; Δὲν βάρφτηκε ἡ ἱστορία τους κόκκινη ἀπὸ τὸ αἷμα τῶν ἀντιπάλων τους; Πῶς εἶναι, λοιπόν, δυνατὸ ν' ἀποκαλεῖται ὁ Ἰησοῦς «Ἄρχων τῆς Εἰρήνης»; Ὁ ἴδιος δὲν μπόρεσε νὰ φέρει τὴν εἰρήνη

στούς άλλους και οί ὄπαδοί του, πού μπορούσαν νά τήν ἀποδώσουν, δέν τὸ ἔπραξαν. Ἀντίθετα, ἔφεραν τὸ θάνατο καί τήν καταστροφή. Ὁ Προφήτης τοῦ Ἰσλάμ εἶχε τὴ δυνατότητα νά τιμωρήσει τοὺς ἐχθρούς του γιὰ κακουργήματα, πολὺ πιὸ φρικτὰ ἀπ' αὐτὰ πού διέπραξαν οἱ Ἑβραῖοι ἐναντίον τοῦ Ἰησοῦ. Καί ὅμως, προτίμησε νά συγχωρήσει. Ἔτσι, ὁ Προφήτης ἦταν ὁ Ἄρχων τῆς Εἰρήνης τῆς προφητείας τοῦ Ἡσαΐα.

Καί ἄλλο ἓνα σημεῖο τοῦ Ὑπεσχημένου, κατὰ τὸν Ἡσαΐα (Θ':7):

Εἰς τὴν αὖξιν τῆς ἐξουσίας αὐτοῦ καί τῆς εἰρήνης
δὲν θέλει εἶσθαι τέλος.

Καί αὐτό, σαφῶς, ἀφορᾷ τὸν Ἱερὸ Προφήτη τοῦ Ἰσλάμ καί ὄχι τὸν Ἰησοῦ. Ὁ Ἰησοῦς δὲν ἀπέκτησε θέση πολιτικῆς σημασίας. Ὁ Προφήτης τὴν ἀπέκτησε καί οἱ ὄπαδοί του ἔγιναν κυβερνήτες ὀλόκληρου τοῦ τότε γνωστοῦ κόσμου καί κυβέρνησαν τόσο καλά, πού εἶναι ἀδύνατο νά βρεθεῖ παράλληλη περίπτωση.

Ἔνα ἄλλο σημάδι εἶναι:

... ἐπὶ τὸν θρόνον τοῦ Δαυὶδ καί ἐπὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ, διὰ νά διατάξῃ αὐτὴν καί νά στερεώσῃ αὐτὴν ἐν κρίσει καί δικαιοσύνῃ ἀπὸ τοῦ νῦν καί ἕως τοῦ αἰῶνος (Θ':7).

Ἀνῆλθε ποτὲ στὸ θρόνο τοῦ Δαυὶδ ὁ Ἰησοῦς; Μπορεῖ νά τὸ ἔκανε 300 χρόνια ἀργότερα, ὅταν ὁ Ρωμαῖος Αὐτοκράτορας βαπτίσθηκε Χριστιανός. Ἡ προφητεία, ὅμως, λέει ὅτι ὁ θρόνος θὰ διατηρηθεῖ αἰῶνια. Ἡ ἐπιρροή τοῦ Ἰησοῦ κράτησε περίπου 300 χρόνια καί τελείωσε μὲ τὴν ἀνοδο τοῦ Ἰσλάμ καί τώρα ἐπὶ 1300 χρόνια (1947 μ.Χ.), ἡ Παλαιστίνη — ἡ ἔδρα τοῦ Δαυὶδ — εἶναι κτήση τῶν Μουσουλμάνων. Ποιὸ εἶναι πιὸ κοντὰ στὴν ἔκφραση «διὰ παντός», πού χρησιμοποιεῖ ἡ προφητεία — 300 ἢ 1300 χρόνια; Σήμερα, ἡ Παλαιστίνη εἶναι στὰ χέρια ἐνὸς χριστιανικοῦ ἔθνους, εἶναι ἀξιοσημεῖωτο, ὅμως, ἀπὸ τὴ δική μας ἀποψη, ὅτι οἱ Βρετανοὶ δὲν βρίσκονται ἐκεῖ σὰν κυβερνῶντες, ἀλλὰ σὰν ἐπιτηρητὲς μιᾶς ἐντολῆς. Μιὰ προσωρινὴ διακοπὴ τῆς Μουσουλμανικῆς ἐξουσίας, δὲν μπορεῖ ν' ἀποτελεῖ ἀναίρεση τῆς προφητείας.

Ἡ ἐξουσία, τὴν ὁποία ἐδραίωνε στὸν κόσμον, μέσω τῶν ὀπαδῶν του, ὁ Ἴερὸς Προφήτης, ἦταν δίκαιη καὶ ἀμερόληπτη, γιὰ νὰ χρησιμοποιήσουμε τὶς λέξεις τῆς προφητείας καὶ ἔχουμε στὴν κατοχὴ μας ἱστορικές ἀποδείξεις γι' αὐτό. Στὴν ἐποχὴ τοῦ Οὐμάρ, τοῦ Δεύτερου Χαλίφη τοῦ Ἰσλάμ, μιὰ στρατιὰ Μουσουλμάνων ἔπρεπε νὰ ὑποχωρήσει προσωρινὰ ἀπὸ τὰ Χριστιανικὰ ἐδάφη, κάτω ἀπὸ τὶς πιέσεις τῶν ἰσχυρότερων ρωμαϊκῶν δυνάμεων. Πρὶν ἀπὸ τὴν ὑποχώρησή τους συγκέντρωσαν τοὺς κατοίκους καὶ τοὺς εἶπαν ὅτι δὲν τοὺς ἦταν πιά δυνατὸ νὰ προστατεύσουν αὐτοὺς καὶ τὶς περιουσίες τους καί, ἔτσι, θὰ τοὺς ἐπέστρεφαν τὰ χρήματα ποὺ τοὺς εἶχαν πάρει ἀπὸ φόρους. Οἱ Χριστιανοὶ κάτοικοι τῆς Ἱερουσαλὴμ ἐντυπωσιάστηκαν τόσο πολὺ ἀπ' αὐτὴ τὴν σπάνια, δίκαιη καὶ καλὴ πράξη, ποὺ συνόδευσαν τὸ Μουσουλμανικὸ στρατὸ κλαίγοντας καὶ προσευχόμενοι γιὰ τὴ σύντομη ἐπάνοδο τῶν Μουσουλμάνων («Χαλιφάτ» καὶ «Φουτούχ»).

Καθόλου περίεργο, λοιπόν, αὐτὸ ποὺ λέει ὁ Ἡσαΐας γιὰ τὸν Ὑπεσχημένο:

... ἐπὶ τὸν θρόνον τοῦ Δαυὶδ καὶ ἐπὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ διὰ νὰ διατάξῃ αὐτὴν καὶ νὰ στερεώσῃ αὐτὴν ἐν κρίσει καὶ δικαιοσύνῃ (Θ':7).

(ε) Στὸν Ἡσαΐα (1Θ':21-25) διαθάζουμε:

Καὶ θέλει γνωρισθῆ ὁ Κύριος εἰς τοὺς Αἰγυπτίους· καὶ οἱ Αἰγύπτιοι θέλουσι γνωρίσει τὸν Κύριον ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ καὶ θέλουσι προσφέρει θυσίαν καὶ προσφοράν· καὶ θέλουσιν εὐχηθῆ εὐχὴν εἰς τὸν Κύριον καὶ ἐκπληρώσει αὐτὴν. Καὶ θέλει κτυπήσει ὁ Κύριος τὴν Αἴγυπτον. Θέλει κτυπήσει καὶ θεραπεύσει αὐτὴν καὶ θέλουσιν ἐπιστραφῆ εἰς τὸν Κύριον καὶ θέλει παρακαλεσθῆ ὑπ' αὐτῶν καὶ θέλει ἰατρεύσει αὐτούς. Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ θέλει εἶσθαι ὁδὸς μεγάλη ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου πρὸς τὴν Ἀσσυρίαν καὶ οἱ Ἀσσύριοι θέλουσιν ἔλθαι εἰς τὴν Αἴγυπτον, καὶ οἱ Αἰγύπτιοι εἰς τὴν Ἀσσυρίαν καὶ οἱ Αἰγύπτιοι μετὰ τῶν Ἀσσυρίων θέλουσι δουλεύσει εἰς τὸν Κύριον. Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὁ Ἰσραὴλ θέλει εἶσθαι ὁ τρίτος μετὰ τοῦ Αἰγυπτίου καὶ μετὰ τοῦ Ἀσσυρίου· εὐλογία ἐν μέσῳ τῆς γῆς θέλει εἶσθαι· διότι ὁ Κύριος τῶν δυνάμεων θέλει

εὐλογῆσει αὐτοὺς λέγων: Εὐλογημένη ἡ Αἴγυπτος ὁ λαός μου καὶ ἡ Ἀσσυρία τὸ ἔργον τῶν χειρῶν μου καὶ ὁ Ἰσραὴλ ἡ κληρονομία μου.

Αὐτὴ ἡ προφητεία μιλάει γιὰ μιὰ ἐποχὴ, κατὰ τὴν ὁποία ὁ Θεὸς θὰ φανερωνόταν στὸ λαὸ τῆς Αἰγύπτου, πού θὰ Τὸν ἀναγνώριζε καὶ θὰ Τοῦ προσέφερε θυσίες καὶ δῶρα. Ἡ Συρία καὶ ἡ Αἴγυπτος θ' ἀποτελοῦσαν ἕνα συνασπισμὸ καὶ οἱ κάτοικοι τῆς μιᾶς χώρας θὰ ἐπισκέπτονταν τοὺς κατοίκους τῆς ἄλλης καὶ οἱ δυὸ χῶρες θὰ εἶχαν μιὰ κοινὴ θρησκεία.

Καὶ αὐτὴ ἡ προφητεία ἐκπληρώθηκε ἀπὸ τὸν Ἱερὸ Προφήτη τοῦ Ἰσλάμ. Οἱ κάτοικοι τῆς Αἰγύπτου ἔγιναν Χριστιανοί, ἀλλὰ μόνο γιὰ ἕνα σύντομο χρονικὸ διάστημα τῆς ἱστορίας τους. Τώρα, ἐδῶ καὶ 1300 (1947 μ.Χ.) οἱ Αἰγύπτιοι ἐξακολουθοῦν νὰ εἶναι Μουσουλμάνοι. Σύμφωνα μὲ αὐτὰ πού εἶπε ὁ Ἡσαΐας, ὁ Θεὸς εἶπε στοὺς Αἰγύπτιους: «Εὐλογημένη ἡ Αἴγυπτος, ὁ λαός μου». Ἄς ποῦν οἱ ἴδιοι οἱ Αἰγύπτιοι ὁφείλουν πίστη στὸν Ἰησοῦ ἢ στὸν Ἱερὸ Προφήτη του Ἰσλάμ;

Καὶ ἔχουμε κατόπιν:

... Ἡ Ἀσσυρία, τὸ ἔργο τῶν χειρῶν μου.

Ἄς μιλήσουν καὶ οἱ ἴδιοι οἱ Ἀσσύριοι. Αἰσθάνονται ὅτι ἀνήκουν στὸν Ἰησοῦ ἢ στὸν Ἱερὸ Προφήτη τοῦ Ἰσλάμ;

Καὶ ἔχουμε: «... καὶ Ἰσραὴλ, δική μου κληρονομία». Ποιὸς κρατᾶει τὴν Παλαιστίνη, τὴ γῆ τοῦ Ἰσραὴλ;

Χωρὶς ἀμφιβολία, κάτω ἀπὸ τὴν εὐρωπαϊκὴ καὶ ἀμερικανικὴ ἐπιρροή, οἱ Ἑβραῖοι μποροῦν νὰ εἰσέρχονται στὴν Παλαιστίνη. Ἀλλὰ οἱ Ἑβραῖοι δὲν εἶναι οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Ἰησοῦ. Καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει, οἱ Μουσουλμάνοι ἐξακολουθοῦν ν' ἀποτελοῦν τὴν πλειοψηφία σ' αὐτὴ τὴ γῆ τοῦ Ἰσραὴλ καὶ οἱ Χριστιανοὶ παραμένουν μιὰ μειονότητα. Ἄν οἱ Ἑβραῖοι ἔλθουν στὴν ἐξουσία αὐτῆς τῆς γῆς, αὐτὸ θὰ εἶναι μιὰ θραχυχρόνια μόνο ἀνάπαυλα στὴν κυριαρχία τῶν Μουσουλμάνων καὶ εἴτε οἱ Ἑβραῖοι, εἴτε οἱ Μουσουλμάνοι εἶναι οἱ ἡγέτες τοῦ τόπου αὐτοῦ, ὁ Ἰησοῦς δὲν μπορεῖ νὰ ἰσχυρισθεῖ ὅτι ἡ ἔννοια τῆς προφητείας αὐτῆς ἀφορᾷ ἐκεῖνον.

Ἡ προφητεία μιλάει γιὰ «μιὰ δημόσια ὁδὸ ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο πρὸς τὴν Ἀσσυρίαν», δηλ. ἕνα σημάδι δραστή-

ριας έπαφής μεταξύ τών δυο χωρών. Η προφητεία εικονίζει τους κατοίκους τών δυο χωρών να έπισκέπτονται οί μόν τους δέ και να συνάπτουν φιλικές σχέσεις μεταξύ τους και να προσεύχονται μαζί. Ποιός συνέβαλε σ' αυτό τό γεγονός, ό Ίησούς; Οί Χριστιανοί κατείχαν την Αίγυπτο και την Άσσυρία και ή πλειοψηφία τών κατοίκων αυτών τών χωρών ήταν Χριστιανοί. Οί συνθήκες, όμως, στις όποιες αναφέρεται ή προφητεία, διαμορφώθηκαν εκείνη την έποχή; Σύμφωνα με την προφητεία, οί δυο χώρες έπρόκειτο ν' αναπτύξουν τόσο στενή έπαφή, που για όλους τους πρακτικούς σκοπούς θα γίνονταν ένας λαός με μιá γλώσσα και μιá πίστη. Μιá κάποια έπαφή ανάμεσα σε δυο γειτονικές χώρες είναι συνηθισμένη και φυσική. Άλλά οί σχέσεις μεταξύ Αιγύπτου και Άσσυρίας έπρόκειτο να είναι διαφορετικές· θα κατέληγαν στην ένοποίηση τών δυο λαών και θα γίνονταν μιá κοινή έθνικότητα. Τέτοια συγχώνευση μεταξύ τών δυο, δέν έγινε ποτέ στην έποχή της χριστιανικής διακυβέρνησης. Υπό τή Ρώμη, ή Αίγυπτος και ή Συρία αποτελούσαν μέρος της ίδιας αυτοκρατορίας, αλλά ό τρόπος διακυβέρνησης τών δυο χωρών παρέμενε διαφορετικός. Η Αίγυπτος ήταν ένα ήμιανεξάρτητο βασίλειο και ή Άσσυρία υπό Ρωμαίο Κυβερνήτη. Επίσης, ή Έκκλησία της Αιγύπτου ήταν διαφορετική από την Έκκλησία της Άσσυρίας. Στην Αίγυπτο, κάτω από την επίδραση της Έκκλησίας της Άλεξανδρείας, ό Χριστιανισμός είχε μιá διαφορετική δομή από αυτήν τών Έκκλησιών της Παλαιστίνης και της Συρίας. Οί Αιγύπτιοι προσεύχονταν στη δική τους γλώσσα, την κοπτική, και οί Σύροι σε μιá γλώσσα, ή όποία ήταν ένα μίγμα παρεφθαρμένης έβραϊκής και έλληνικής. Υπό τό Ίσλάμ, οί συνθήκες άλλαξαν πολύ. Για αιώνες, ή Αίγυπτος και ή Συρία παρέμειναν κάτω από την ίδια ήγεσία. Και οί δυο λαοί άρχισαν να μιλούν, και έξακολουθούν να μιλούν, την ίδια γλώσσα. Και οί δυο υίοθέτησαν και έξακολουθούν να έχουν ένα κοινό τρόπο προσευχής, και έχουν αναπτύξει κοινή συνείδηση. Σύροι λόγιοι πήγαν στην Αίγυπτο και τιμήθηκαν σαν Αιγύπτιοι σοφοί. Αιγύπτιοι λόγιοι πήγαν στη Συρία και τιμήθηκαν σαν Σύροι σοφοί. Άκόμα και σήμερα, ενώ ό μουσουλμανικός κόσμος, κάτω από την ευρωπαϊκή διπλωματία, έχει διαμελισθεί, ή Άραβική Ένωση είναι ένα ένιαίο σώμα Αιγυπτίων, Σύρων και Παλαιστινίων. Οί τρείς φαίνεται να συμμερίζονται και να είναι περήφανοι για την κοινή έθνικότητά τους. Έτσι, ή προφη-

τεία του Ἡσαΐα ἐκπληρώθηκε μέσω του Ἱεροῦ Προφήτη του Ἰσλάμ καὶ τῶν ὀπαδῶν του. Ἡ ἀπόδοση αὐτῆς τῆς Προφητείας στὸν Ἰησοῦ καὶ στὴ Χριστιανικὴ Ἐκκλησία εἶναι ἐξωφρενικὴ.

(ζ) Στὸν Ἡσαΐα (ΞΒ΄:2) ἔχουμε:

... καὶ θέλεις ὀνομασθῆ με νέον ὄνομα, τὸ ὁποῖον τοῦ Κυρίου τὸ ὄνομα θέλει ὀνομάσει.

Προφανῶς, ἡ προφητεία προμηνύει ἕνα νέο κίνημα, τὸ ὁποῖο θὰ φέρει μιὰ νέα ὀνομασία, ἡ ὀνομασία, ὅμως, αὐτὴ δὲν θὰ υἱοθετηθεῖ ἀπὸ τὸ κίνημα, ἀλλὰ θὰ τοῦ δοθεῖ ἕνα ὄνομα τὸ ὁποῖο θὰ ὀρίσει ὁ Θεὸς με τὸν ἀποκαλυπτικὸ Του Λόγο. Οἱ σχολιαστὲς τῆς Βίβλου ἀποδίδουν τὴν προφητεία αὐτὴ στὴν Ἐκκλησία τοῦ Χριστιανισμοῦ, χωρὶς νὰ παίρνουν ὑπ' ὄψη τὴν κοινὴ γνώμη, ὅτι οἱ ὀνομασίες Χριστιανισμὸς καὶ Χριστιανικός, ἡ τὰ πολλαπλᾶ ἄλλα ὀνόματα πού φέρουν τὰ διάφορα Χριστιανικὰ δόγματα, δὲν προτάθηκαν ποτὲ ἀπὸ τὸ Θεὸ στὸν ἀποκαλυπτικὸ Του Λόγο, παρὰ καθιερώθηκαν ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους. Μόνο ἕνας λαὸς στὸν κόσμον φέρει τὸ ὄνομα, πού τοῦ δόθηκε ἀπὸ τὸ Θεό, καὶ αὐτὸς εἶναι ὁ Μουσουλμανικὸς λαός. Τὸ Κοράνιο λέει:

Σᾶς ἀποκάλεσε Μουσουλμάνους καὶ πρὶν καὶ στὸ Βιβλίο αὐτὸ (22:79).

Αὐτὴ εἶναι μιὰ σαφὴς ἀναφορὰ στὶς προφητείες τοῦ Ἡσαΐα. Ὁ στίχος στὸ Κοράνιο φαίνεται νὰ λέει: «Προειδοποιήσαμε ὅτι ἡ ὀνομασία, πού θὰ σᾶς δοθεῖ, δὲν θὰ εἶναι ἡ ὀνομασία τῆς προτίμησής σας, ἀλλὰ αὐτὴ πού θὰ διαλέξουμε Ἐμεῖς καὶ σύμφωνα μ' αὐτό, σήμερα, σᾶς δίνουμε τὴν ὀνομασία — Μούσλιμ». Ἡ ὀνομασία προέρχεται ἀπὸ τὸ «σαλάμ», τὸ ὁποῖο σημαίνει «Εἰρήνη» καὶ ἡ ὀνομασία αὐτὴ συμβαίνει νὰ εἶναι συνώνυμη με ἕναν ἀπὸ τοὺς τίτλους τοῦ Ὑπεσχημένου Προφήτη — «Ἄρχων τῆς Εἰρήνης». Αὐτὴ ἡ προφητεία ἦταν ἀξιοθαύμαστη καὶ ἐξίσου ἀξιοθαύμαστο εἶναι τὸ γεγονός ὅτι μόνο οἱ Μουσουλμάνοι ἰσχυρίζονται ὅτι ἔλαβαν τὴν ὀνομασία τους ἀπὸ τὸ Θεὸ διὰ τοῦ ἀποκαλυπτικοῦ Του Λόγου. Ὁ Ἡσαΐας προειδοποίησε ὅτι θὰ ἐρχόταν ἕνας Προφήτης, τὴν ὀνομασία τῶν ὀπαδῶν τοῦ ὁποῖου θὰ ἔδινε ὁ Θεός, κάνοντας τὴν ἀναγγελία αὐτῆς στὸν

ἀποκαλυπτικό Του Λόγου. Ὁ Ἱερὸς Προφήτης τοῦ Ἰσλάμ εἶναι ὁ Προφήτης ἐκεῖνος· καὶ οἱ ὄπαδοί του πῆραν τὴν ὀνομασία τοῦ Μουσλιμ (Μουσουλμάνοι) ἀπὸ τὸ Θεὸ καὶ ἡ θρησκεία του τὸ ὄνομα Ἰσλάμ.

Οἱ Προφητεῖες τοῦ Δανιήλ

Σύμφωνα μὲ τὸ βιβλίον τοῦ Δανιήλ, κεφάλαιο 2, ὁ Βασιλεὺς τῆς Βαβυλωνίας, ὁ Ναβουχοδονόσορ, εἶδε ἓνα ὄνειρο, τὸ ὁποῖο λησμόνησε σύντομα. Ἀργότερα κάλεσε τοὺς σοφοὺς τῆς ἐποχῆς γιὰ νὰ τοῦ ἐξηγήσουν τὸ ὄνειρο καὶ τὴν ἔννοιά του. Κανένας ἀπ' αὐτούς, ὅμως, δὲν μπόρεσε νὰ τοῦ τὸ ἐρμηνεύσει. Ὁ Δανιήλ ἔκανε τότε μιὰ παράκληση στὸ Θεὸ καὶ τὸ ὄνειρο καὶ τὸ νόημά του τοῦ ἀποκαλύφθηκαν.

Τὸ ὄνειρο εἶχε ὡς ἐξῆς:

Σὺ βασιλεῦ, ἐθεώρεις καὶ ἰδοῦ, εἰκὼν μεγάλη ἐξαισία ἦτο ἐκεῖνη ἢ εἰκὼν καὶ ὑπέροχος ἢ λάμπις αὐτῆς, ἰσταμένης ἐνώπιόν σου, καὶ ἡ μορφή αὐτῆς φοβερὰ. Ἡ κεφαλὴ τῆς εἰκόνος ἐκείνης ἦτο ἐκ χρυσοῦ καθαροῦ, τὸ στήθος αὐτῆς καὶ οἱ θραχίονες αὐτῆς ἐξ ἀργύρου, ἡ κοιλία αὐτῆς καὶ οἱ μηροὶ αὐτῆς ἐκ χαλκοῦ, αἱ κνήμαι αὐτῆς ἐκ σιδήρου, οἱ πόδες αὐτῆς μέρος μὲν ἐκ σιδήρου, μέρος δὲ ἐκ πηλοῦ. Ἐθεώρεις ἕως οὗ ἀπεκόπη λίθος ἄνευ χειρῶν, καὶ ἐκτύπησε τὴν εἰκόνα ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτῆς τοὺς ἐκ σιδήρου καὶ πηλοῦ καὶ κατεσυνέτριψεν αὐτούς. Τότε ὁ σίδηρος, ὁ πηλός, ὁ χαλκός, ὁ ἄργυρος καὶ ὁ χρυσὸς κατεσυνετρίβησαν ὁμοῦ καὶ ἔγιναν ὡς λεπτὸν ἄχυρον ἀλωνίου θερινοῦ καὶ ὁ ἄνεμος ἐσήκωσεν αὐτὰ καὶ οὐδεὶς τόπος ἠύρεθη αὐτῶν· ὁ δὲ λίθος ὁ κτυπήσας τὴν εἰκόνα ἔγενεν ὅρος μέγα καὶ ἐγέμισεν ὄλην τὴν γῆν (Δανιήλ Β΄:31-35).

Ἡ ἐρμηνεία ποῦ ὁ Δανιήλ ἔδωσε στὸ ὄνειρο, εἶχε ὡς ἐξῆς:

Σὺ, βασιλεῦ, εἶσαι βασιλεὺς βασιλέων· διότι ὁ Θεὸς τοῦ οὐρανοῦ ἔδωκεν εἰς σὲ βασιλείαν, δύναμιν καὶ ἰσχὺν καὶ δόξαν. Καὶ πάντα τρόπον, ὅπου κατοικοῦ-

σιν οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων, τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, ἔδωκεν εἰς τὴν χεῖρα σου καὶ σὲ κατέστησε κύριον ἐπὶ πάντων τούτων· σὺ εἶσαι ἡ κεφαλὴ ἐκείνη ἡ χρυσῆ. Καὶ μετὰ σὲ θέλει ἀναστηθεῖ ἄλλη βασιλεία κατωτέρα σου καὶ τρίτη ἄλλη βασιλεία ἐκ χαλκοῦ, ἣτις θέλει κυριεύσει ἐπὶ πάσης τῆς γῆς. Καὶ τετάρτη βασιλεία θέλει σταθῆ ἰσχυρὰ ὡς ὁ σίδηρος καθὼς ὁ σίδηρος κατακόπτει καὶ καταλεπτύνει τὰ πάντα· μάλιστα καθὼς ὁ σίδηρος ὁ συντριβὼν τὰ πάντα, οὕτω θέλει κατακόπτει καὶ κατασυντρίβει. Περὶ δὲ τοῦ ὅτι εἶδες τοὺς πόδας καὶ τοὺς δακτύλους, μέρος μὲν ἐκ πηλοῦ κεραμέων, μέρος δὲ ἐκ σιδήρου, θέλει εἶσθαι βασιλεία διηρημένη· πλὴν θέλει μένει τι ἐν αὐτῇ ἐκ τῆς δυνάμεως τοῦ σιδήρου, καθὼς εἶδες τὸν σίδηρον ἀναμειγμένον μετὰ ἀργιλώδους πηλοῦ. Καὶ καθὼς οἱ δάκτυλοι τῶν ποδῶν ἦσαν μέρος ἐκ σιδήρου καὶ μέρος ἐκ πηλοῦ, οὕτως ἡ βασιλεία θέλει εἶσθαι κατὰ μέρος ἰσχυρὰ καὶ κατὰ μέρος εὐθραυστος. Καὶ καθὼς εἶδες τὸν σίδηρον ἀναμειγμένον μετὰ τοῦ ἀργιλώδους πηλοῦ, οὕτω θέλουσιν ἀναμιχθῆ διὰ σπέρματος ἀνθρώπων· πλὴν δὲν θέλουσιν εἶσθαι κεκαλυμμένοι ὁ εἷς μετὰ τοῦ ἄλλου, καθὼς ὁ σίδηρος δὲν μιγνύεται μετὰ τοῦ πηλοῦ. Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν βασιλέων ἐκείνων θέλει ἀναστήσει ὁ Θεὸς τοῦ Οὐρανοῦ βασιλείαν, ἣτις εἰς τὸν αἰῶνα δὲν θέλει φθαρῆ· καὶ ἡ βασιλεία αὕτη δὲν θέλει διαμένει εἰς τοὺς αἰῶνας, καθὼς εἶδες ὅτι ἀπεκόπη λίθος ἐκ τοῦ ὄρους ἄνευ χειρῶν καὶ κατεσυνέτριψε τὸν σίδηρον, τὸν χαλκόν, τὸν πηλόν, τὸν ἄργυρον καὶ τὸν χρυσόν· ὁ Θεὸς ὁ μέγας ἔκαμε γνωστόν εἰς τὸν βασιλέα ὅτι θέλει γίνε μετὰ ταῦτα· καὶ ἀληθινὸν εἶναι τὸ ἐνύπνιον καὶ ἡ πιστὴ ἔρμηνεία αὐτοῦ (Δανιήλ Β΄:37-45).

Σύμφωνα με τὴν ἔρμηνεία τοῦ Δανιήλ ἡ χρυσῆ κεφαλὴ, εἶναι ὁ βασιλεὺς τῆς Βαβυλώνας· τὸ ἀργυροῦν στήθος καὶ οἱ βραχίονες, τὰ βασιλεία Περσίας καὶ Μηδίας, τὰ ὁποῖα ιδρύθηκαν μετὰ τὸ βασιλεῖο τῆς Βαβυλώνας· οἱ χάλκινοι μηροὶ ἀντιπροσωπεύουν τὴν Ἑλληνικὴ Αὐτοκρατορία τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἡ ὁποία ἐπικράτησε μετὰ τοὺς Πέρσες καὶ τοὺς Μήδους, καὶ τὰ πόδια ἀπὸ σίδηρο, ἀντιπροσωπεύουν τὴ Ρωμαϊκὴ Αὐτοκρατορία, ἡ ὁποία ἀνῆλθε στὴν ἐξουσία

μετά την πτώση της Αυτοκρατορίας του Ἀλεξάνδρου. Σχετικά μ' αὐτὸ τὸ τελευταῖο, τὸ ὄνειρο λέει:

...οἱ πόδες αὐτῆς (δηλ. τῆς εἰκόνας) μέρος μὲν ἐκ σιδήρου, μέρος δὲ ἐκ πηλοῦ (Β':33).

Ἡ περιγραφή ἐπισημαίνει τὸ γεγονός ὅτι ἡ Ρωμαϊκὴ Αυτοκρατορία θὰ ἐπεκτείνονταν σὲ περιοχὲς τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀσίας (Μικρᾶς Ἀσίας). Οἱ μῆροὶ ἐκ σιδήρου ὑποδηλώνουν τὴν εὐρωπαϊκὴν πτέρυγα τῆς Ρωμαϊκῆς Αυτοκρατορίας καὶ ὑποδεικνύουν τὸ κύρος μιᾶς μόνο ἐθνικότητος καὶ μιᾶς θρησκείας. Τὰ πόδια, ὅμως, λέει τὸ ὄνειρο, ἦταν μισὰ ἀπὸ σίδηρο καὶ μισὰ ἀπὸ πηλόν. Αὐτὸ σημαίνει, ὅτι ἡ εὐρωπαϊκὴ δύναμη θὰ ὑποδούλωνε περιοχὲς τῆς Ἀσίας καὶ μ' αὐτὸ τὸν τρόπο θὰ γινόταν μιὰ αυτοκρατορία. Οἱ αυτοκρατορικὲς δυνάμεις διοικοῦν τεράστιες ἐδαφικὲς διαστάσεις καὶ πλούσια παραγωγικὰ ἐδάφη. Μαστίζονται, ὅμως, καὶ ἀπὸ τὶς ἀδυναμίες οἱ ὁποῖες εἶναι συνέπεια τῆς ἑλλείψεως ἐνότητας μεταξὺ τῶν διαφόρων λαῶν. Προφανῶς, τὸ ὄνειρο σημαίνει ὅτι, ἐξαιτίας αὐτῆς τῆς ἑλλείψεως ἐνότητας ἡ Ρωμαϊκὴ Αυτοκρατορία θ' ἄρχιζε νὰ παρακμάζει ἀργότερα. Τὸ ὄνειρο, ὅμως, συνεχίζεται γιὰ νὰ ἐπισημάνει καὶ πιὸ σημαντικὰ θέματα.

Ἐθεώρεις ἕως οὗ ἀπεκόπη λίθος ἄνευ χειρῶν, καὶ ἐκτύπησε τὴν εἰκόνα ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτῆς, τοὺς ἐκ σιδήρου καὶ πηλοῦ καὶ κατεσυνέτριψεν αὐτούς. Τότε ὁ σίδηρος, ὁ πηλός, ὁ χαλκός, ὁ ἄργυρος καὶ ὁ χρυσός κατεσυνετριβήσαν ὁμοῦ καὶ ἔγειναν ὡς λεπτὸν ἄχυρον ἀλωνίου θερινοῦ καὶ ὁ ἄνεμος ἐσήκωσεν αὐτὰ καὶ οὐδεὶς τόπος ἠύρεθη αὐτῶν· ὁ δὲ λίθος ὁ κτυπήσας τὴν εἰκόνα ἔγινεν ὄρος μέγα καὶ ἐγένευσεν ὄλην τὴν γῆν (Δανιὴλ Β':34-35).

Ἐδῶ, ἔχουμε ἓνα προμήνυμα τῆς ἀνόδου τοῦ Ἰσλάμ. Στὰ πρῶτα στάδιά του τὸ Ἰσλάμ συγκρούσθηκε πρῶτα μὲ τὴ Ρώμη καὶ κατόπιν μὲ τὴν Περσία. Ὅταν συγκρούσθηκε μὲ τὴ Ρώμη, αὐτὴ εἶχε ἤδη ὑποτάξει τὴν Ἑλληνικὴν Αυτοκρατορία τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ εἶχε γίνῃ πιὸ ἰσχυρὴ παρὰ ποτὲ καί, ὅταν ἦλθε σὲ σύγκρουση μὲ τὴν Περσία, ἡ κυριαρχία τῆς Περσίας ἐπεκτείνετο ὡς τὴ Βαβυλωνία. Ὅταν οἱ συγκρούσεις τοὺς κατέληξαν στὴν καταστροφὴ τόσο τῆς

Ρώμης, όσο και της Περσίας, τότε το σίδηρο, ο πηλός, ο χαλκός, το άσχημο και ο χρυσός έγιναν κομμάτια και έγιναν άχυρα στον άέρα. Η σειρά των γεγονότων του όνειρου και ή έρμηνεία τους από τον Δανιήλ δέν άφίνουν καμιά άμφιβολία για ήν έννοιά του.

“Όλοι γνωρίζουν ότι ή Βαβυλωνία ή διαδέχθηκαν ή Περσία και ή Μηδία και ότι αυτά τά θασίλεια νικήθηκαν από τον Άλέξανδρο και ότι ήν αυτοκρατορία του Άλέξανδρου ή διαδέχθηκε ή Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία, ή όποία από ήν Άνατολική της έδρα, ήν Κωνσταντινούπολη, έβαλε τά θεμέλια μιās ισχυρής Εύρωπαιο-Άσιατικής Αυτοκρατορίας. Το Άσιατικό τμήμα ής Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας νικήθηκε και καταστράφηκε από τον Ίερό Προφήτη και από τους Συντρόφους του. Μιά φορά, όταν του γνωστοποιήθηκε ότι ο Ρωμαϊκός στρατός έπρόκειτο νά έπιτεθεί έναντίον των Μουσουλμάνων, μπήκε έπικεφαλής μιās στρατιάς και ήν όδήγησε στα σύνορα ής Συρίας. Δέν διεξήχθηκαν, όμως, μάχες σ’ εκείνη ήν εύκαιρία. Οί άτακτες άψιμαχίες και έπίδρομές συνεχίσθηκαν μέχρις ότου στην έποχή του Άμπου Μάκαρ ξανάρχισε ο πόλεμος, πού κατέληξε στην τελειωτική συντριβή και στον άφανισμό ής Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας από τον Ούμάρ, το Δεύτερο Χαλίφη, τον καιρό πού και ή Περσική Αυτοκρατορία νικήθηκε από το στρατό των Μουσουλμάνων. Ένδεχομένως, και οί δυο αυτές, κάποτε ισχυρές αυτοκρατορίες, κατάντησαν νά μήν είναι τίποτα άλλο, από δυο μικρά και απόμακρα Κράτη.

Οί Ήσαΐας και Ματθαίος άναφέρονται στο «λίθο» ής προφητείας του Δανιήλ. Στο κατά Ήσαΐαν Η΄:14 διαβάζουμε για τον Ίερό Προφήτη:

Και θέλει εΐσθαι διά άγιαστήριον· θέλει εΐσθαι όμως διά πέτραν προσκόμματος και διά θράχον πτώσεως εις τους δύο οΐκους του Ίσραήλ· διά παγίδα και διά θρόγγον εις τους κατοίκους ής Ίερουσαλήμ.

Και στο Η΄:15:

Και πολλοί θέλουσι προσκόψει έπ’ αυτά και πέσει και συντριφθή και παγιδευθή και πιασθή.

Και από το κατά Ματθαίον Κεφάλαιο ΚΑ΄ φαίνεται ότι ο Ύπεσχημένος — ή πέτρα ής προφητείας — δέν είναι

ὁ Ἰησοῦς, ἀλλὰ κάποιος ἄλλος, ὁ ὁποῖος θὰ ἐρχόταν μετὰ τὸν Ἰησοῦ καὶ στὸ ΚΑ΄:44 μᾶς δίνεται μιὰ καλὴ περιγραφή τοῦ λίθου:

Καὶ ὅστις πέση ἐπὶ τὸν λίθον τοῦτον θέλει συντριβῆ εἰς ὃν τινα δὲ ἐπιπέση, θέλει κατασυντρίψει αὐτόν.

Καὶ παρόμοια, στοὺς Ψαλμοὺς ΡΙΗ΄:22:

Ὁ λίθος, τὸν ὁποῖον ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες. Οὗτος ἔγινε κεφαλὴ γωνίας.

Σ' αὐτὸ ἀναφέρεται, ἐπίσης, καὶ ὁ Ματθαῖος (ΚΑ΄:42).

Λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς: Ποτὲ δὲν ἀνεγνώσατε ἐν ταῖς γραφαῖς. Ὁ λίθος, τὸν ὁποῖον ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἔγινε κεφαλὴ γωνίας. Παρὰ Κυρίου ἔγινεν αὕτη καὶ εἶναι θαυμαστὴ ἐν ὄφθαλμοῖς ἡμῶν.

Ὅπως δείξαμε παραπάνω, ὁ Ἰησοῦς ἀρνεῖται ν' ἀξιώσει, ὅτι ἡ προφητεία αὐτῆ, ἡ ὁποία ἀναφέρει κάποιον ποῦ θὰ ἔλθει μετὰ τῆ δολοφονία τοῦ υἱοῦ, ἀφορᾷ τὸν ἴδιο. Σήμερα, οἱ Χριστιανοὶ μὲ ζῆλο ἀξιῶνουν ὅτι ἡ προφητεία αὐτὴ τοὺς ἀνήκει, ὅμως ἡ προσπάθειά τους αὐτὴ εἶναι μάταιη. Κατὰ τὸν Δανιήλ, οἱ μηροὶ στὴν εἰκόνα ἦταν ἀπὸ χαλκό. Οἱ κνήμες (δηλ. ἡ Ρωμαϊκὴ Αὐτοκρατορία) ἀπὸ σίδηρο καὶ τὰ πόδια ἀπὸ πηλό· ὁ λίθος συνέτριψε τὴν εἰκόνα στὰ πόδια. Τὸ Ἰσλάμ, στὰ πρῶτα του στάδια, θὰ συγκρουόταν μὲ τὴ Ρωμαϊκὴ Αὐτοκρατορία στὰ ἀσιατικὰ της σύνορα καὶ θὰ τὴ συνέτριβε. Ἡ Ρωμαϊκὴ Αὐτοκρατορία ἦταν ἡ ἐγκόσμια ἐκδήλωση τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας. Ὁ λίθος τῆς προφητείας, λοιπόν, θὰ ἐρχόταν σὲ σύγκρουση μὲ τὴν Ἐκκλησία. Ὁ λίθος δὲν εἶναι δυνατὸ νὰ ἦταν ἡ Ἐκκλησία, γιατί ἡ Ἐκκλησία δὲν μπορεῖ νὰ συγκρουσθεῖ μὲ τὴν Ἐκκλησία. Δὲν μποροῦσε, ἐπίσης, νὰ εἶναι ὁ Ἰησοῦς, γιατί ὁ Ἰησοῦς ἦλθε πολὺν καιρὸ πρὶν ἀπὸ τὴν ἰδρυση τῆς Ἀνατολικῆς πτέρυγας τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας. Ὅπως συνέτριψε τὶς δυνάμεις τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας, ἐκπλήρωσε τὴν προφητεία αὐτῆ. Γι' αὐτὸ τὸ λόγο, ἡ προφητεία ἀφορᾷ τὸν Ἱερὸ Προφῆτη τοῦ Ἰσλάμ καὶ τοὺς ὄπαδούς του καὶ κανέναν ἄλλον.

Ἡ Προφητεία συνεχίζεται καὶ λέει:

... ὁ δὲ λίθος ὁ κτυπήσας τὴν εἰκόνα ἔγινεν ὄρος μέγα καὶ ἐγένισεν ὄλην τὴν γῆν (Δανιήλ Β΄:35).

Αὐτὸ ἀκριβῶς συνέβη. Ὁ Ἱερός Προφήτης καὶ οἱ ἀφοσιωμένοι σ' αὐτὸν ὄπαδοί, συνέτριψαν τὸν Καίσαρα καὶ τὸν Χοσρόη, καὶ οἱ Μουσουλμᾶνοι ἔγιναν κυρίαρχοι ὁλόκληρου τοῦ τότε γνωστοῦ κόσμου. Ὁ λίθος πῆρε τεράστιες διαστάσεις· γιὰ ἑκατοντάδες χρόνια, ἡ διευθέτηση θεμάτων παγκόσμιας σημασίας θρισκόταν στὰ χέρια τῶν Μουσουλμάνων.

Οἱ Προφητεῖες στὴν Καινὴ Διαθήκη

Περνάμε τώρα στὶς προφητεῖες γιὰ τὸν Ἱερό Προφήτη, ποὺ ἀναφέρονται στὴν Καινὴ Διαθήκη. Στὸν Ματθαῖο (ΚΑ΄: 34-46) διαβάζουμε:

Ἔστω παραβολὴν ἀκούσατε. Ἔστω ἄνθρωπος τις οἰκοδεσπότης, ὅστις ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα καὶ περιέβαλεν εἰς αὐτὸν φραγμὸν καὶ ἔσκαψεν ἐν αὐτῷ ληνὸν καὶ ὠκοδόμησε πύργον καὶ ἐμίσθωσεν αὐτὸν εἰς γεωργοὺς καὶ ἀπεδήμησεν. Ὅτε δὲ ἐπλησίασεν ὁ καιρὸς τῶν καρπῶν, ἀπέστειλε τοὺς δούλους αὐτοῦ πρὸς τοὺς γεωργοὺς διὰ νὰ λάβωσι τοὺς καρποὺς αὐτοῦ. Καὶ πιάσαντες οἱ γεωργοὶ τοὺς δούλους αὐτοῦ, ἄλλον μὲν ἔδειραν, ἄλλον δὲ ἐφόνευσαν, ἄλλον δὲ ἐλιθοβόλησαν. Πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους πλειότερους τῶν πρώτων, καὶ ἔκαμον εἰς αὐτοὺς ὡσαύτως. Ὑστερον δὲ ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς τὸν υἱὸν αὐτοῦ λέγων: Θέλουσιν ἐντραπή τὸν υἱόν μου. Ἄλλ' οἱ γεωργοί, ἰδόντες τὸν υἱόν, εἶπον πρὸς ἀλλήλους. Οὗτος εἶναι ὁ κληρονόμος. Ἐλθετε, ἅς φονεύσωμεν αὐτὸν καὶ ἅς κατακρατήσωμεν τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ. Καὶ πιάσαντες αὐτόν, ἐξέβαλον ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος καὶ ἐφόνευσαν. Ὅταν λοιπὸν ἔλθῃ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος, τί θέλει κάμει εἰς τοὺς γεωργοὺς ἐκείνους; Λέγουσι πρὸς αὐτόν. Κακοὺς κακῶς θέλει ἀπωλέσει αὐτούς, καὶ τὸν ἀμπελῶνα θέλει μισθώσει εἰς ἄλλους γεωργοὺς, οἵτινες θέλουσιν ἀπο-

δώσει εἰς αὐτόν τούς καρπούς ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν. Λέγει πρὸς αὐτούς ὁ Ἰησοῦς. Ποτὲ δὲν ἀνεγνώσατε ἐν ταῖς γραφαῖς. Ὁ λίθος τὸν ὁποῖον ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἔγινε κεφαλὴ γωνίας. Παρὰ Κύριον ἔγινεν αὕτη. Καὶ εἶναι θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν; Διὰ τοῦτο λέγω πρὸς ὑμᾶς ὅτι θέλει ἀφαιρεθῆ ἀφ' ὑμῶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ καὶ θέλει δοθῆ εἰς ἔθνος κάμνον τούς καρπούς αὐτῆς· καὶ ὅστις πέση ἐπὶ τὸν λίθον τοῦτον θέλει συντριφθῆ εἰς ὃν τινα δὲ ἐπιπέση, θέλει κατασυντρίψει αὐτόν. Καὶ ἀκούσαντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι τὰς παραβολὰς αὐτοῦ, ἐνόησαν ὅτι περὶ αὐτῶν λέγει καὶ ζητοῦντες νὰ πιάσωσιν αὐτόν, ἐφοβήθησαν τούς ὄχλους, ἐπειδὴ εἶχον αὐτόν ὡς προφήτην.

Ἔχουμε ἤδη ἀναφερθεῖ στὴν προφητεία αὐτῆ. Μ' αὐτὴ τὴν ὠραία παραβολή, ὁ Ἰησοῦς παρουσιάζει τὴν ἱστορία τῶν Προφητῶν μὲ μιὰ χαρακτηριστικὴ ἐκπροσώπηση. Τὸ ἀπόσπασμα αὐτὸ δὲν ἀφίνει καμιά ἀμφισβολία, ὅτι ὁ ἀπελώννας ἐκπροσωπεῖ τὸν κόσμον· οἱ γεωργοὶ εἶναι ἡ ἀνθρωπότητα, γενικὰ· οἱ καρποὶ ποὺ θέλει νὰ συλλέξει ὁ γαιοκτήμονας, εἶναι ἡ ἀρετὴ, ἡ εὐλάβεια καὶ ἡ ἀφοσίωση στὸ Θεό· ὑπηρετές εἶναι οἱ Προφῆτες, ποὺ ἔχουν ἔλθει στὸν κόσμο ὁ ἕνας μετὰ τὸν ἄλλον· ὁ υἱὸς εἶναι ὁ Ἰησοῦς, ὁ ὁποῖος ἐμφανίσθηκε μετὰ μιὰ σειρά ἀπὸ Προφῆτες. Τὸν υἱὸ τὸν ὑποτίμησαν καὶ τὸν σκότωσαν οἱ γεωργοί. Ἀφοῦ ἀνέφερε αὐτά, ὁ Ἰησοῦς συνέχισε λέγοντας «ὁ λίθος, τὸν ὁποῖον ἀπέρριψαν οἱ οἰκοδομοῦντες, ὁ ἴδιος ἔγινε κεφαλὴ γωνίας». Ὁ λίθος ποὺ ἀπορρίφθηκε, εἶναι ὁ ἀπόγονος τοῦ Ἰσμαήλ, τὸν ὁποῖο εἶχαν κάποτε περιφρονήσει οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰσαάκ. Σύμφωνα μὲ τὴν προφητεία, ἕνας ἀπὸ τούς υἱοὺς τοῦ Ἰσμαήλ θὰ παρουσιαζόταν καὶ θὰ γινόταν ἡ κεφαλὴ τῆς γωνίας, «ἡ Σφραγίδα τῶν Προφητῶν» γιὰ νὰ χρησιμοποιοῦμε τὴν πασίγνωστη φράση τοῦ Κορανίου — ὄχι ἕνας συνηθισμένος Προφήτης, ἀλλὰ ἕνας, ποὺ θὰ ἔφερνε ἕναν τελευταῖο καὶ πλήρη Νόμο ἀπὸ τὸ Θεό. Ὁ ἐρχομὸς ἐνὸς Ἰσμαηλίτη γιὰ τὸ λειτούργημα αὐτό, ποὺ ἦταν ὑψίστης σημασίας, θὰ φαινόταν καὶ αὐτὸς παράδοξος. Ὡστόσο, (ὅπως λέει ὁ Ἰησοῦς) ὁ Θεὸς θὰ πάρει τὸ βασίλειό Του ἀπὸ τούς Ἰσραηλίτες καὶ θὰ τὸ δώσει στους Ἰσμαηλίτες, οἱ ὁποῖοι θὰ ἀποδείξουν ὅτι εἶναι ἕνα ἔθνος ποὺ μπορεῖ νὰ προσφέρει καρπούς, δηλαδή, ἕνας λαὸς ὁ ὁποῖος θὰ κρα-

τήρει ζωντανή στον κόσμο τη λατρεία για τὸ Θεό. Ὁ καθέννας πρέπει νὰ ἔχει τὴν ἱκανότητα νὰ ἐννοήσει ὅτι ὁ μόνος ἐξέχων Προφήτης, ὁ ὁποῖος ἐμφανίστηκε μετὰ τὸν Ἰησοῦ καὶ ὁ ὁποῖος ἀνταποκρίνεται στὴν περιγραφή, εἶναι ὁ Ἱερὸς Προφήτης τοῦ Ἰσλάμ. Αὐτὸς ἦταν ποῦ ἦλθε σὲ διαμάχη μὲ τὸν Ἰουδαϊσμό καὶ τὸν Χριστιανισμό καὶ συνέτριψε τὴν ἐπιρροή καὶ τῶν δυό. Αὐτὸς ἦταν ποῦ ἡ φυλὴ του μισοῦνταν. Μόνο γιὰ ἐκεῖνον μπορεῖ νὰ λεχθεῖ εἰλικρινά:

«Ὅστις πέσει ἐπὶ τὸν λίθον τοῦτον θέλει συντριβῆ, εἰς ὃν τινὰ δὲ ἐπιπέση, θέλει κατασυντριβῆ αὐτόν».

(β) Στὸν Ματθαῖο (ΚΓ΄:38-39) ἔχουμε:

Ἰδοῦ, ἀφίεται εἰς ἐσᾶς ὁ οἶκος σας ἔρημος. Διότι σᾶς λέγω. Δὲν θέλετέ με ἰδεῖ εἰς τὸ ἐξῆς ἕως οὗ εἴπητε, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου.

Ἡ ἐννοια αὐτῶν τῶν στίχων εἶναι ὅτι ὁ Ἰησοῦς θὰ φύγει ἀπὸ τὸ λαὸ του καὶ ὅτι ὁ λαὸς του δὲν θὰ μπορέσει νὰ τὸν ξαναδεῖ ἕως ὅτου ποῦν: Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου.

Ἐδῶ ὑπάρχουν προφητεῖες γιὰ δυὸ ἐμφανίσεις. Ἡ μιὰ μετὰ τὴν ἀποχώρηση τοῦ Ἰησοῦ· αὐτὴ θὰ χαρακτηρισθεῖ σὰν ἔλευση Θεοῦ. Ἡ ἄλλη ἦταν ἡ δευτέρα παρουσία τοῦ ἴδιου τοῦ Ἰησοῦ. Γίνεται σαφές ὅτι, μέχρις ὅτου ἔλθει αὐτὸς ποῦ «ἔρχεται ἐν ὀνόματι Κυρίου», ἡ Δευτέρα Παρουσία τοῦ Ἰησοῦ δὲν θὰ πραγματοποιηθεῖ. Ἐχουμε ἀποδείξει παραπάνω, ὅτι ἐκεῖνος ποῦ ἔρχεται ἐν ὀνόματι Κυρίου εἶναι αὐτὸς ποῦ μοιάζει μὲ τὸν Μωυσῆ.

Ἡ προφητεία τοῦ Ἰησοῦ καὶ τὸ βέβαιο γεγονὸς τοῦ ἐρχομοῦ τοῦ Ἰσλάμ καὶ τοῦ Ἱεροῦ του Προφήτη, δὲν ἀφίνουν καμιά ἀμφισβόλια ὅτι, στὰ πλαίσια τῶν Θείων σχεδίων, ἡ ἔλευση τοῦ Ἰησοῦ δὲν θὰ ἐπεσήμαινε τὴν τελευταία φάση τῆς πνευματικῆς ἀνάπτυξης. Τὸ τελευταῖο στάδιο θὰ ἐπεσημαίνονταν μὲ τὴν ἔλευση ἐκεῖνου, ποῦ θὰ ἐρχόταν «ἐν ὀνόματι Κυρίου». Δὲν μπορεῖ νὰ λεχθεῖ, ὅτι μετὰ ἀπὸ ἐκεῖνον ὁ Ἰησοῦς θὰ ἐπανερχόταν, ἔτσι ὥστε ἡ τελευταία φάση πνευματικῆς ἐξέλιξης νὰ ἐπικυρωνόταν ἀπὸ τὸν Ἰησοῦ. Τὸ σημεῖο αὐτὸ ἔχει διασαφαισθεῖ ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν Ἰησοῦ. Ἐκεῖνος δὲν εἶπε;

Δὲν θέλετέ με ἰδεῖ εἰς τὸ ἐξῆς, ἕως οὗ εἴπητε: Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου (Ματθαῖος ΚΓ΄:39).

Μόνο ἐκεῖνοι θὰ ἰδοῦν, θὰ δεχθοῦν καὶ θ' ἀναγνωρίσουν τὸν Ἰησοῦ στὴ Δευτέρα Παρουσία του, πού θὰ ἔχουν πρῶτα παραδεχθεῖ ἐκεῖνον, πού εἶναι «ὅμοιος μὲ τὸν Μωυσῆ». Ὅποιος ἀπαρνείται τὸν «ὅμοιο τοῦ Μωυσῆ», δὲν θ' ἀναγνωρίσει τὸν Ἰησοῦ, ὅταν ἐκεῖνος θὰ ἐπανεέλθει γιὰ δευτέρη φορά. Καὶ γιατί αὐτό; Γιατί, ὅταν θὰ ἐπανεέλθει ὁ Ἰησοῦς, θὰ προέρχεται ἀπὸ τοὺς ὀπαδοὺς τοῦ «ὁμοίου τοῦ Μωυσῆ». Μόνο ἐκεῖνοι πού ἔχουν πιστέψει στὸν «ὅμοιο τοῦ Μωυσῆ» θὰ μπορέσουν νὰ πιστεύσουν στὴ Δευτέρα Παρουσία τοῦ Ἰησοῦ. Γι' αὐτό, ὅταν ὁ Ἰησοῦς θὰ ἔλθει γιὰ δευτέρη φορά, δὲν θὰ εἶναι ἕνας ἀνεξάρτητος Δάσκαλος, ἀλλὰ ἕνας πιστὸς ὀπαδὸς καὶ ἡ ἀπεικόνιση «τοῦ ὁμοίου τοῦ Μωυσῆ». Καὶ γι' αὐτὸ τὸ λόγο, ἡ τελευταία φάση τῆς πνευματικῆς ἀνάπτυξης θὰ ἐπισημανθεῖ ἀπὸ ἐκεῖνον πού εἶναι «ὅμοιος τοῦ Μωυσῆ» καὶ ἀπὸ κανέναν ἄλλον.

(γ) Στὸν Ἰωάννη (Α΄:20-21) διαβάζουμε ὅτι οἱ ἄνθρωποι πῆγαν στὸν Ἰωάννη τὸν Βαπτιστὴ καὶ τὸν ρώτησαν, ἂν ἦταν ὁ Χριστὸς τῆς προφητείας κι ἐκεῖνος εἶπε Ὅχι. Τότε τὸν ρώτησαν, Τί λοιπόν; Ὁ Ἠλίας εἶσαι σύ; Κι ἐκεῖνος ἀπεκρίθηκε, Δὲν εἶμαι (Α΄:21).

Καὶ τότε τὸν ρώτησαν:

Ὁ προφῆτης εἶσαι σύ; Καὶ ἀπεκρίθη, Οὐχί (Α΄:21).
Καὶ τότε εἶπαν,

Διὰ τί λοιπὸν βαπτίζεις, ἐὰν σὺ δὲν εἶσαι ὁ Χριστὸς, οὔτε ὁ Ἠλίας, οὔτε ἐκεῖνος ὁ προφῆτης; (Α΄:25).

Ἀπ' αὐτὸ φαίνεται ὅτι στὴν ἐποχὴ τοῦ Χριστοῦ τρεῖς προφητείες ἦταν γνωστές. (I) ὁ Δεύτερος Ἐρχομὸς τοῦ Ἠλία. (II) ἡ γέννηση τοῦ Χριστοῦ. (III) ἡ ἔλευση ἐκεῖνου τοῦ Προφήτη, δηλαδὴ τοῦ «Ὑπεσχημένου» τῆς προφητείας στὸ Δευτερονόμιο. Οἱ τρεῖς πιστευόταν ὅτι ἦταν ξεχωριστὰ πρόσωπα.

Τώρα, ὁ Ἰησοῦς δήλωσε ὅτι ὁ Ἰωάννης ὁ ἴδιος εἶναι ὁ Ἠλίας. Ἔτσι, στὸ Ματθαῖο (ΙΑ΄:14) ἔχουμε:

Καὶ ἂν θέλητε νὰ δεχθῆτε τοῦτο, αὐτὸς εἶναι ὁ Ἥλιος ὅστις ἔμελλε νὰ ἔλθει.

Ἐκ τῶν Λουκᾶ (Α΄:17) ἐπίσης φαίνεται ὅτι πρὶν ἀπὸ τῆς γέννησιν τοῦ Ἰωάννη, ὁ πατέρας του, ὁ Ζαχαρίας, εἶχε τὴν ἀποκάλυψιν:

Καὶ αὐτὸς θέλει ἔλθει πρὸ προσώπου αὐτοῦ ἐν πνεύματι καὶ δυνάμει Ἥλιου,

Καὶ στὸν Μᾶρκο (Θ΄:13) ὁ Ἰησοῦς λέει:

σᾶς λέγω ὁμοίως ὅτι καὶ ὁ Ἥλιος ἦλθε,

Καὶ πάλιν στὸ Ματθαῖο (12΄:12)

Σᾶς λέγω ὁμοίως ὅτι ἦλθεν ἤδη ὁ Ἥλιος καὶ δὲν ἐγνώρισαν αὐτόν, ἀλλ’ ἔπραξαν εἰς αὐτόν ὅσα ἠθέλησαν.

Ἐκ τῶν ὅλων αὐτὰ τὰ ἀποσπάσματα εἶναι φανερὸν ὅτι σύμφωνα μὲ τὰ Εὐαγγέλια, ἡ Δευτέρα Παρουσία τοῦ Ἥλιου εἶχε ὑλοποιηθῆ ἰσχυρῶς στὸ πρόσωπον τοῦ Ἰωάννη. Ὅσο γὰρ τὸ Χριστό, συμφωνοῦμε ὅτι δὲν εἶναι ἄλλος ἀπὸ τὸν Ἰησοῦ τῆς Καινῆς Διαθήκης. Ὁ μόνος ποῦ ἀπομένει, εἶναι «ἐκεῖνος ὁ Προφήτης». Αὐτὸς δὲν εἶναι οὔτε ὁ Ἰωάννης, οὔτε ὁ Ἰησοῦς, διότι διαφέρει καὶ ἀπὸ τοὺς δύο, εἶναι ἕνας τρίτος. Γνωστὸν, ἐπίσης, εἶναι ὅτι ἐκεῖνος ὁ Προφήτης δὲν εἶχε ἐμφανισθῆ μέχρι τὴν ἐποχὴ τοῦ Ἰησοῦ. Ἐπομένως, διαπιστώνουμε ὅτι «ἐκεῖνος ὁ Προφήτης» τῆς Βίβλου πρέπει νὰ ἐμφανίσθῃ, σύμφωνα καὶ μὲ τὰ μαρτυρίες τῶν Εὐαγγελίων, κάποτε ὕστερα ἀπὸ τὸν Ἰησοῦ. Μετὰ ἀπὸ τὸν Ἰησοῦ κανένας δὲν ἔχει διεκδικήσει τὸν τίτλον «ἐκείνου τοῦ Προφήτη» καὶ κανένας δὲν φαίνεται ν’ ἀνταποκρίνεται στὰ σημάδια ποῦ ἀποδίδονται «σ’ ἐκεῖνον τὸν Προφήτην», ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Ἱερόν Προφήτην τοῦ Ἰσλάμου.

(δ) Στὸ Λουκᾶ (ΚΔ΄:49) ἔχομε:

Καὶ ἰδοὺ, ἐγὼ ἀποστέλλω τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Πατρὸς μου ἐφ’ ὑμᾶς· σεῖς δὲ καθήσατε ἐν τῇ πόλει Ἱερουσαλήμ ἕως οὗ ἐνδυσθῆτε δυνάμιν ἐξ ὕψους.

Και από αυτόν το στίχο επίσης φαίνεται, ότι μετά τον Ίησου ένας άλλος (προφήτης) θά έκανε την εμφάνισή του. Και ποιός άλλος θά μπορούσε να είναι αυτός, εκτός από τον Ίερό Προφήτη; Κανένας άλλος, εκτός από εκείνον, δεν είχε διεκδικήσει αυτό το λειτούργημα.

(ε) Στόν Ίωάννη (ΙΔ΄:26) έχουμε:

‘Ο δέ Παράκλητος, τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, τὸ ὁποῖον θέλει πέμψει ὁ Πατήρ ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἐκεῖνος θέλει σᾶς διδάξει πάντα καὶ θέλει σᾶς ὑπενθυμίσει πάντα ὅσα εἶπον πρὸς ἐσᾶς.

Και αὐτὴ ἡ προφητεία θρῖσκει ἀνταπόκριση μόνο στο πρόσωπο τοῦ Προφήτη τοῦ Ίσλάμ. Πράγματι, λέει: «τὸν ὁποῖον θέλει πέμψει ὁ Πατήρ ἐν τῷ ὀνόματί μου». «Ἐν τῷ ὀνόματί μου», ὅμως, μπορεῖ μόνο να σημαίνει ὅτι «θα παρέχη μαρτυρίαν τῆς ἀληθείας μου». Ὁ Ίερός Προφήτης ἀνεγνώρισε τὴν ἀκεραιότητα τοῦ Ίησοῦ ὡς Θεοῦ καὶ τιμημένου Δασκάλου καὶ Προφήτη καὶ δήλωσε ὅτι ὅσοι πίστευαν ὅτι ἦταν καταραμένος, ἦταν παραπλανημένοι καὶ ἔσφαλαν. Ἡ προφητεία ἔλεγε καθαρὰ: «Καὶ θέλει σᾶς ὑπενθυμίσει πάντα ὅσα εἶπον πρὸς ἐσᾶς». Οἱ λέξεις αὐτὲς ὑπενθυμίζουν τὰ λόγια ποὺ χρησιμοποιήθηκαν στὴν προφητεία τοῦ Δευτερονομίου. Ἡ ἀναφορὰ ταιριάζει μόνο στόν Ίερό Προφήτη καὶ οἱ διδασκαλίες αὐτοῦ ἦταν ἐκείνες ποὺ ἔδωσαν ἀνακούφιση στοὺς ἀνθρώπους.

(ζ) Στόν Ίωάννη (ΙΣΤ΄:7-14) έχουμε:

Ἐγὼ ὅμως τὴν ἀλήθειαν σᾶς λέγω· συμφέρει εἰς ἐσᾶς νὰ ἀπέλθω ἐγώ. Διότι ἐὰν δὲν ἀπέλθω, ὁ Παράκλητος δὲν θέλει ἐλθεῖ πρὸς ἐσᾶς· ἀλλ’ ἀφοῦ ἀπέλθω, θέλω πέμψει αὐτόν πρὸς ἐσᾶς καὶ ἐλθὼν ἐκεῖνος, θέλει ἐλέγξει τὸν κόσμον περὶ ἁμαρτίας καὶ περὶ δικαιοσύνης καὶ περὶ κρίσεως. Περὶ ἁμαρτίας μὲν, διότι δὲν πιστεύουσιν εἰς ἐμέ· περὶ δικαιοσύνης δέ, διότι ὑπάγω πρὸς τὸν Πατέρα μου καὶ πλέον δὲν με βλέπετε· περὶ δὲ κρίσεως, διότι ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου ἐκρίθη. Ἔτι πολλὰ ἔχω νὰ εἶπω πρὸς ἐσᾶς, δὲν δύνασθε ὅμως τώρα νὰ θαστάζητε αὐτά. Ὅταν δὲ ἔλθῃ ἐκεῖνος, τὸ Πνεῦμα τῆς Ἀληθείας, θέ-

λει σᾶς ὁδηγήσει εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν· διότι δὲν θέλει λαλήσει ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀλλ' ὅσα ἂν ἀκούσῃ θέλει λαλήσει καὶ θέλει σᾶς ἀναγγεῖλει τὰ μέλλοντα. Ἐκεῖνος θέλει δοξάσει ἐμέ, διότι ἐκ τοῦ ἐμοῦ θέλει λάβει καὶ ἀναγγεῖλει πρὸς ἐσᾶς.

Ἡ προφητεία ἰσχυρίζεται ὅτι ὁ Παράκλητος θὰ ἔλθει μετὰ τὴν ἀποχώρηση τοῦ Ἰησοῦ. Ὅταν ὁ Παράκλητος θὰ ἐπικρίνει τοὺς ἀνθρώπους γιὰ τὶς ἁμαρτίες τους, γιὰ τὴν ψευτιά τους καὶ γιὰ τὴν ἔλλειψη δικαιοσύνης. Γιὰ τὶς ἁμαρτίες, γιατί θὰ κατηγορήσει τοὺς Ἑβραίους γιὰ τὴ δυσπιστία πού ἔδειξαν πρὸς τὸν Ἰησοῦ. Γιὰ τὴν ψευτιά, γιατί θὰ ἐπανορθώσει τὴν ἐσφαλμένη ἐντύπωση ὅτι ὁ Ἰησοὺς ἀναστήθηκε καὶ θὰ ἐπιβεβαιώσει τὸν κόσμον πὼς ὁ Ἰησοὺς ὁ Ναζωραῖος — ὁ Δάσκαλος πού ἐμφανίστηκε στὸ Ἰσραήλ — δὲν θὰ ἐπανεέλθει στὴ γῆ ὁ ἴδιος. Γιὰ τὴν ἔλλειψη δικαιοσύνης, γιατί θὰ θάλει τέλος σὲ ὅλες τὶς σατανικὲς δυνάμεις. Ἡ προφητεία λέει, ἐπίσης, ὅτι, ὅταν ἐπιτευχθεῖ Πνεῦμα Ἀληθείας, αὐτὸ θὰ τοὺς κατευθύνει πρὸς τὴν ἀπόλυτη ἀλήθεια, ὅτι τὸ βιβλίον πού θὰ τοῦ ἀποκαλυφθεῖ δὲν θὰ περιέχει ἀνθρώπινους λόγους, ὅτι θὰ προμηνύει πράγματα τὰ ὁποῖα θὰ συμβοῦν καὶ ὅτι θὰ καταστήσει ἔνδοξο τὸν Ἰησοῦ καὶ θὰ τὸν ἀπαλλάξει ἀπ' ὅλες τὶς κατηγορίες.

Ἡ προφητεία αὐτὴ ἀρμύζει στὸν ἱερό Προφήτη ἀναμφισβήτητα. Λέει καθαρὰ ὅτι ὁ Παράκλητος δὲν μπορεῖ νὰ ἔλθει ἂν δὲν φύγει ὁ Ἰησοὺς. Ἀπὸ τὶς Πράξεις (Γ':21-23) φαίνεται, ἐπίσης, ὅτι ὁ Προφήτης, γιὰ τὸν ὁποῖο δίνεται ὑπόσχεση στὸ Δευτερονόμιο ΙΗ':18, θὰ ἐμφανισθεῖ κάποτε μετὰ τὴν ἀποχώρηση καὶ τὴν Δευτέρας Παρουσίας τοῦ Ἰησοῦ. Γι' αὐτό, ὁ Παράκλητος δὲν εἶναι ἄλλος ἀπὸ τὸν Ὑπεσχημένο τοῦ Δευτερονομίου, ΙΗ':18. Ἡ προφητεία λέει ὅτι ὁ Ὑπεσχημένος θὰ ἐπικρίνει αὐτοὺς πού ἀρνιούνται τὸν Ἰησοῦ. Ὁ Ὑπεσχημένος δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι Χριστιανός. Εἶναι φυσικὸ οἱ ὄπαδοὶ ἐνὸς Προφήτη ν' ἀποδοκιμάζουν ὅσους δὲν παραδέχονται τὸν Προφήτη τους. Ἡ προφητεία ἐννοεῖ κάποιον, ὁ ὁποῖος θὰ κατάγεται ἀπὸ ἕναν ἄλλο λαό, ὁ ὁποῖος δὲν θὰ ἔχει φυλετικὲς ἢ θρησκευτικὲς σχέσεις μὲ τὸν Ἰησοῦ καί, καθὼς θὰ εἶναι εἰλικρινῆς καὶ ἀπεσταλμένος τοῦ Θεοῦ, θὰ δείχνει σεβασμὸ γιὰ τὸ ἔργο ὄλων τῶν πραγματικῶν Προφητῶν καὶ θὰ ἐνθαρρύνει καὶ ἄλλους νὰ δεῖξουν τὸν ἴδιο σεβασμὸ. Ὁ Προφήτης τοῦ Ἰσλαμ ἦταν Ἰσραηλῆς· δὲν ἦταν Χριστιανός, οὔτε

Ἑβραῖος. Μὲ ποῖο τρόπο, ὅμως, ὑπερασπίζεται τὴν τιμὴ τοῦ Ἰησοῦ. Ἀναφερόμενο στοὺς Ἑβραίους τὸ Κοράνιο (4:158 161) λέει:

Καὶ λένε: «Σκοτώσαμε τὸν Μεσσία, τὸν Ἰησοῦ, τὸ γιὸ τῆς Μαρίας, τὸν Ἀγγελιαφόρο τοῦ Ἀλλάχ· ἐνῶ οὐτε τὸν σκότωσαν, οὐτε τὸν σταύρωσαν, ἀλλὰ ἔτσι ἔγινε, ὥστε νὰ φαίνεται σ' αὐτούς· καὶ ἐκεῖνοι πού διαφωνοῦν στὸ θέμα αὐτὸ ἔχουν ἀμφιβολίες· οἱ γνώσεις τους στὸ θέμα αὐτὸ δὲν εἶναι θετικές, παρὰ μόνο ὑποθέτουν κι αὐτὲς οἱ εἰκασίες δὲν ἔχουν μετατραπῆ ποτὲ σὲ βεβαιότητα· ἀντίθετα, ὁ Ἀλλάχ τὸν ἀνύψωσε κοντὰ Του. Καὶ ὁ Ἀλλάχ εἶναι Παντοδύναμος, Σοφὸς καὶ δὲν ὑπάρχει κανένας μεταξὺ τῶν Λαῶν τοῦ Βιβλίου, πού θὰ τὸ πιστέψει πρὶν τὸ θάνατό του καὶ τὴν ἡμέρα τῆς Ἀνάστασης ἐκεῖνος (ὁ Ἰησοῦς) θὰ εἶναι μάρτυς ἐναντίον τους. Ἔτσι, ἐξ αἰτίας τῆς παράβασης τῶν Ἑβραίων, τοὺς ἀπαγορέψαμε τὴ χρῆση ἀγνῶν πραγμάτων τὰ ὅποια μποροῦσαν ἄλλοτε νὰ χρησιμοποιοῦν, καθὼς καὶ ἐπειδὴ ἐμπόδιζαν πολλοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὸ δρόμο τοῦ Ἀλλάχ.

Οἱ ὑπερβολὲς τῶν Ἑβραίων ἦταν ἡ δυσπιστία τους, ἡ ἀμείλικτη καταγγελία τους ἐναντίον τῆς Μαρίας καὶ ὁ ὀλότεια λανθασμένος ἰσχυρισμὸς τους ὅτι σκότωσαν τὸν Ἰησοῦ, τὸν Ἀγγελιαφόρο τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἀλήθεια εἶναι, ὅτι εἶχαν ἀποτύχει στὴν προσπάθειά τους νὰ τὸν σκοτώσουν καὶ μὲ τὸ ξίφος καὶ μὲ τὴ σταύρωση. Εἶχαν μόνο κάτι ἰσχυρὲς ὑπόνοιες, ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶχε πεθάνει πάνω στὸ Σταυρὸ κι αὐτὸ ἦταν μιὰ ὑποψία καὶ ὄχι μιὰ βεβαιότητα. Ἐξακολουθοῦσαν νὰ διαφέρουν μεταξὺ τους καὶ δὲν μποροῦσαν νὰ συμφωνήσουν γιὰ τὸ τί ἀκριβῶς συνέβη στὸν Ἰησοῦ. Μὴ ἔχοντας σαφεῖς πληροφορίες, ἔκαναν ἀπλῶς ὑποθέσεις. Τὸ βέβαιο εἶναι, ὅτι τὰ σχέδιά τους, νὰ σκοτώσουν τὸν Ἰησοῦ, ἀπέτυχαν. Ὁ Ἀλλάχ, ἐξ ἄλλου, τὸν ἔσωσε ἀπὸ ἕναν ἐπικατάρτο θάνατο πάνω στὸ Σταυρὸ καὶ τὸν δέχθηκε στὸν κύκλο τῶν ἐνοουμένων Του, καὶ ὁ Ἀλλάχ εἶναι καὶ Ἰσχυρὸς καὶ Σοφὸς. Κάθε ὀπαδὸς τοῦ Βιβλίου θὰ ἐξακολουθήσει νὰ ἐπιβεβαιώνει τὴν πίστη του στὸ θάνατο τοῦ Ἰησοῦ πάνω στὸ Σταυρὸ, ὅμως τὴν Ἡμέρα τῆς Κρίσεως ὁ ἴδιος ὁ Ἰησοῦς θὰ καταθέσει ἐναντίον τους καὶ θὰ τοὺς κατηγορήσει, γιὰτὶ ἐπικυρώνουν ἕνα ψέμα.

Ἐξ αἰτίας αὐτῶν τῶν ὑπερβολῶν τῶν Ἑβραίων, ὁ Θεὸς ἀπέσυρε ἀπὸ αὐτοὺς τὶς οὐράνιες εὐλογίες, οἱ ὁποῖες πρὶν φαινόταν νὰ εἶναι πατρογονικό τους δικαίωμα. Τὸ ἀπόσπασμα αὐτὸ ἐξηγεῖ.

“Ἐνα δεῦτερο σημάδι τῆς προφητείας τοῦ Ἰωάννη (1ΣΤ΄: 7-14) εἶναι ὅτι ὁ Ὑπεσχημένος θὰ ἐπανορθώσει τὴν ἐσφαλμένη ἐντύπωση σχετικὰ μὲ τὴν ἀνάσταση τοῦ Ἰησοῦ καὶ θὰ ἀποδείξει ὅτι ὁ Ἰησοῦς, ὁ Ἰσραηλίτης, δὲν θὰ ἐπανέλθει στὸν κόσμο. Αὐτὸ τὸ καθήκον ἐκτελέσθηκε ἤδη ἀπὸ τὸν Ἱερό Προφήτη τοῦ Ἰσλάμ· ξεσκέπασε τὸ λάθος ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἀναστήθηκε ἐκ νεκρῶν καὶ ἀνέβηκε στὸν οὐρανό, ὅπου ἐξακολουθεῖ νὰ θρῖσκεται ζωντανός. Τὸ Κοράνιο (5:117-119) λέει:

Καὶ ὅταν ὁ Ἀλλάχ θὰ πεῖ: «⁷ Ὁ Ἰησοῦ, γιὰ τῆς Μαρίας, εἶπες στοὺς ἀνθρώπους “δεχθεῖτε ἐμένα καὶ τὴ μητέρα μου, σὰν δυὸ θεοὺς μαζί μὲ τὸν Ἀλλάχ;”. Ἐκεῖνος θ’ ἀπαντήσει: “Ἄγιος εἶσαι Ἐσὺ. Ποτέ δὲν θὰ μποροῦσα νὰ πῶ ἐκεῖνο τὸ ὅποιο δὲν ἔχω δικαίωμα νὰ πῶ. Ἄν τὸ εἶχα πεῖ, Ἐσὺ σίγουρα θὰ τὸ γνώριζες. Ἐσὺ γνωρίζεις ὅλα ὅσα ἐγὼ ἔχω στὴ σκέψη μου, ἀλλὰ ἐγὼ δὲν γνωρίζω ὅσα εἶναι στὴ δικὴ Σου σκέψη. Ἐσὺ μόνο εἶσαι ὁ Γνώστης τῶν κρυφῶν πραγμάτων. Δὲν εἶπα τίποτα ἄλλο παρὰ μόνο αὐτὰ ποὺ Ἐσὺ μὲ πρόσταξες—“Λάτρευσε τὸν Ἀλλάχ, τὸν Κύριόν μου καὶ τὸν Κύριόν σας”. Κι ἐγὼ ἤμουν ἕνας μάρτυρας ἀνάμεσά τους ὅσον καιρὸν παρέμεινα ἀνάμεσά τους ἀπὸ τότε ποὺ μοῦ ἔστειλες τὸ θάνατό μου. Ἐσὺ εἶσαι ὁ Φύλακὰς τους καὶ Ἐσὺ εἶσαι Μάρτυς ὅλων τῶν πραγμάτων. Ἄν τοὺς τιμωρήσεις, αὐτοὶ εἶναι οἱ δοῦλοι Σου· ἂν τοὺς συγχωρήσεις, Ἐσὺ εἶσαι ὁ Παντοδύναμος, ὁ Σοφός».

Ἡ ἀνάκριση καὶ ἡ ἀπάντηση θὰ γίνουν τὴν Ἡμέρα τῆς Κρίσεως. Τὸ ἀπόσπασμα λέει ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι νεκρὸς καὶ δὲν ζεῖ στοὺς οὐρανοὺς· μόνο οἱ ὀπαδοὶ του τὸν θεοποίησαν μετὰ τὸ θάνατό του καὶ ἀπὸ τὴν ἀποχώρησή του ἀπὸ τὸν κόσμο. Ἡ ἀνάληψη στὸν οὐρανὸ σημαίνει μόνο ὅτι, ἀφοῦ ἐκτέλεσε τὸ καθήκον του, πῆγε στὸ Δημιουργό του, τιμημένος καὶ ἐπιτυχημένος.

Ἡ προφητεία (Ἰωάννης ΣΤ΄:7-14) λέει, ἐπίσης, ὅτι ὁ Σατανᾶς καὶ οἱ σατανικὲς δυνάμεις θὰ συντριφθοῦν ἀπὸ

τὸν Ὑπεσχημένο. Ἄπ' ὄλους τοὺς Προφῆτες, ὁ Προφήτης τοῦ Ἰσλάμ παραμένει ὁ κατ' ἐξοχὴν ἀνώτερος στὴ λήψη μέτρων γιὰ τὴν καταπολέμηση τῶν σατανικῶν δυνάμεων καὶ ἐπιδράσεων καὶ γιὰ τὴν ἐνθάρρυνση τῆς ἀγνότητος καὶ τῆς εὐλάβειας στὴν ἀνθρώπινη ζωὴ. Δὲν μᾶς εἶναι δυνατὸ νὰ ἐκθέσουμε λεπτομερειακὰ ἐδῶ τὰ σημεῖα αὐτά. Ὁ ἀναγνώστης θὰ τὰ συναντήσει σ' ἓνα ἄλλο σημεῖο τοῦ Σχολίου. Μποροῦμε μόνο νὰ ποῦμε ὅτι μιὰ τουλάχιστο ὀρατὴ ἀπόδειξη αὐτοῦ τοῦ ἰσχυρισμοῦ μας γιὰ τὸν Προφήτη, εἶναι ἡ προσευχὴ γιὰ τὴν προστασία κατὰ τῆς ἐπιρροῆς τοῦ Σατανᾶ. Ὁ Προφήτης τὴ δίδαξε στοὺς ὄπαδούς του καὶ ἐπέμεινε πάνω στὴ συχνὴ τῆς χρῆση ἐπὶ λέξει:

Ἄναζητῶ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ προστασία κατὰ τοῦ Σατανᾶ τοῦ ἀηδιαστικοῦ.

Ἡ προσευχὴ εἶναι μιὰ συνηθισμένη πράξη μεταξὺ τῶν Μουσουλμάνων. Δὲν ξέρουμε τίποτα παρόμοιο ἀπὸ ἄλλους Προφῆτες. Οἱ Μουσουλμᾶνοι, περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλο λαό, εἶναι πιστοὶ στὸ καθήκον τους γιὰ τὴν ἐξουδετέρωση τῶν σχεδίων τοῦ Σατανᾶ. Αὐτοί, περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλο λαό, ἔχουν διαπαιδαγωγηθεῖ γι' αὐτὸ τὸ καθήκον καὶ αὐτοὶ περισσότερο ἀπὸ ὄλους τοὺς ἄλλους εἶναι ἀντάξιοι τῆς ὑπόσχεσης ποὺ περιέχεται στὴν προφητεία. Γι' αὐτὸ, πρέπει νὰ ποῦμε ὅτι ὁ δικός τους Προφήτης ἐκπλήρωσε τὴν προφητεία. Ἡ ἐπιρροὴ τοῦ Σατανᾶ, ὅμως, δὲν πρέπει νὰ ἐξαλειφθεῖ ἀμέσως, ὥστε ἡ ἐπιρροὴ του νὰ ἐξαφανισθεῖ ἀπὸ τὸν κόσμο. Αὐτὸ δὲν ἔχει συμβεῖ ποτὲ καὶ οὔτε πρόκειται νὰ γίνεῖ. Ἡ ἐπιρροὴ τοῦ Σατανᾶ καὶ οἱ πειρασμοὶ πρέπει νὰ παραμείνουν, γιὰτὶ χωρὶς αὐτὴν, ἡ πίστη δὲν θὰ εἶχε καμιὰ ἀξία. Ἡ ἐξόντωση τοῦ Σατανᾶ, λοιπόν, εἶναι ἡ μείωση στὸ ἐλάχιστο τῶν ἀρνητικῶν ἐπιρροῶν καὶ ἡ μέγιστη προώθηση τῶν καλῶν ἐπιρροῶν καὶ προδιαθέσεων. Ἡ Ἐκκλησία δὲν διεκδικεῖ αὐτὸ τὸ μέρος τῆς προφητείας, γιὰτὶ ἡ Ἐκκλησία ἔχει διακηρύξει ὅτι ὁ Νόμος εἶναι ἀφορισμὸς καὶ ἔχει διασπείρει ἀμφιβολίες πάνω στὶς ἴδιες τρεῖς ἀντιλήψεις τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ. Τρεῖς λέξεις τῆς προφητείας — “θὰ σὲ ὀδηγήσει στὴν ἀπόλυτη ἀλήθεια” — ἔχουμε ἤδη ἐξηγήσει στὴ συζήτησή μας γιὰ τὴν προφητεία, ποὺ περιέχεται στὸ Δευτερονόμιο 1Η':18.

Σχετικὰ μὲ τὴν ὑπόσχεση — “θὰ σᾶς δεῖξει πράγματα ποὺ θὰ συμβοῦν” — πρέπει νὰ ποῦμε ὅτι κανένας ἄλλος

Προφήτης στον κόσμο δὲν προεῖπε τόσα πράγματα πού ἐπρόκειτο νὰ συμβοῦν, ὅσα ὁ Προφήτης τοῦ Ἰσλάμ.

Σχετικά μὲ τὸ σημάδι — “δὲν θὰ μιλήσει γιὰ τὸν ἑαυτὸ του, ἀλλὰ θὰ μιλήσει γιὰ ὅσα θ’ ἀκούσει” — ὀφείλουμε νὰ ποῦμε ὅτι αὐτὴ ἡ περιγραφή μπορεῖ νὰ ἀρμῶζει μόνο στον Προφήτη τοῦ Ἰσλάμ. Ἡ Καινὴ Διαθήκη καὶ ἡ Παλαιὰ Διαθήκη δὲν περιέχουν οὔτε ἓνα βιβλίον, στὸ ὁποῖο λόγοι ἀνθρώπου νὰ μὴν ἔχουν ἀναμιχθεῖ μὲ τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ. Τὸ Κοράνιο ἀποτελεῖται μόνο ἀπὸ τὸ Λόγο τοῦ Θεοῦ, ἀπὸ τὴν ἀρχὴ μέχρι τὸ τέλος. Οὔτε μιὰ λέξη τοῦ Προφήτη δὲν ἔχει προστεθεῖ σ’ αὐτό, πόσο μάλλον κάποιου ἄλλου.

Τὸ τελευταῖο σημάδι τῆς προφητείας — “θὰ μὲ δοξάσει” — καὶ αὐτὸ ἀνταποκρίνεται στον Ἱερὸ Προφήτη, γιὰ αὐτὸς εἶναι πού ἀπάλλαξε τὸν Ἰησοῦ ἀπὸ τὴν κατηγορία, ὅτι ὁ θάνατός του πάνω στὸ σταυρὸ ἦταν ἓνας ἐπικατάρρατος θάνατος καὶ ἀπὸ τὴν κατηγορία ὅτι, διεκδικώντας τὴ θεοποίησιν ὑπὲρ τοῦ ἑαυτοῦ του, ἔδειξε ἀνυπακοή καὶ πρόδωσε τὸ Θεὸ καὶ ἀπὸ τίς ἄλλες κατηγορίες, τίς ὁποῖες εἶχαν ἀπαγγεῖλει οἱ Ἑβραῖοι ἐναντίον του.

(ζ) Στις Πράξεις (Γ΄:21-24) ἔχουμε:

Τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ δεχθῆ ὁ οὐρανὸς μέχρι τῶν καιρῶν τῆς ἀποκαταστάσεως πάντων, ὅσα ἐλάλησεν ὁ Θεὸς ἀπ’ αἰῶνος διὰ στόματος πάντων τῶν ἁγίων αὐτοῦ προφητῶν. Διότι ὁ Μωυσῆς εἶπε πρὸς τοὺς πατέρες: Κύριος ὁ Θεὸς σας, θέλει ἀναστήσει εἰς ἐσᾶς προφήτην ἐκ τῶν ἀδελφῶν σας ὡς ἐμέ· αὐτοῦ θέλετε ἀκούει καὶ πάντα ὅσα ἂν λαλήσει πρὸς ἐσᾶς. Καὶ πᾶσα ψυχὴ, ἣτις δὲν ἀκούσῃ τὸν προφήτην ἐκεῖνον θέλει ἐξολοθρευθῆ ἐκ τοῦ λαοῦ. Καὶ πάντες δὲ οἱ προφῆτες ἀπὸ Σαμουὴλ καὶ τῶν καθεξῆς, ὅσοι ἐλάλησαν, προανήγγειλαν καὶ τὰς ἡμέρας ταύτας.

Οἱ στίχοι αὐτοὶ κάνουν μιὰ ἀναφορὰ στὴν προφητεία τοῦ Δευτερονομίου καὶ μιὰ σαφῆ νύξη, ὅτι ἡ Δευτέρα Παρουσία τοῦ Ἰησοῦ δὲν θὰ λάθει χώρα, παρὰ μόνο μετὰ τὴν ἄφιξιν τοῦ Προφήτη, τὴν ὁποία ὑπόσχεται ἡ προφητεία τοῦ Δευτερονομίου. Ἡ προφητεία αὐτὴ λέει ὅτι ὁ Ὑπεσχημένος Προφήτης, θὰ φέρει ἓναν καινούργιον Νόμον. Τὸ γεγονός τῆς ἀναφορᾶς τοῦ Νόμου στις Πράξεις, σημαίνει ὅτι τὰ διδάγματα τοῦ Ἰησοῦ θὰ ἀντικατασταθοῦν μὲ τὰ διδάγματα τοῦ Ὑπεσχημένου. “Ἐνας νέος Νόμος δὲν μπορεῖ νὰ ἔχει

καμιά άλλη έννοια. Γι' αυτό το λόγο, ο Προφήτης, τον οποίο υπόσχεται η προφητεία του Δευτερονομίου (και το απόσπασμα αυτό των Πράξεων), πρόκειται να έπιστημάνει την τελευταία φάση της πνευματικής εξέλιξης του ανθρώπου, γιατί θ' αντικαθιστούσε το Μωυσή και τον Ίησοῦ με το νέο Δίδαγμα και τον καινούργιο Νόμο, που θα ξέφερνε στον κόσμο.

Το απόσπασμα των Πράξεων υπογραμμίζει και άλλο ένα σημαντικό σημάδι του Ύπεσχημένου. Λέει:

Και πάντες οι προφήται από Σαμουήλ και των καθ' εξής, όσοι ἐλάλησαν, προανήγγειλαν και τὰς ἡμέρας ταύτας (Γ':24).

Ἦδη ἀναφέραμε τὴν προφητεία τοῦ Μωυσῆ. Ὅπως ὁ Ἰησοῦς ἦλθε μετὰ τὸν Σαμουήλ, ἡ μόνη ἔννοια ποὺ μπορεῖ νὰ ἔχει ὁ στίχος αὐτὸς εἶναι ὅτι κάθε Προφήτης, ἀπὸ τὸ Μωυσῆ μέχρι τὸν Ἰησοῦ, προανήγγειλε τὴν ἔλευση ἑνὸς Προφήτη, πρᾶγμα ποὺ σημαίνει ὅτι, μέχρι τὴν ἐμφάνιση αὐτοῦ τοῦ Προφήτη, οἱ πνευματικὲς δομὲς πάνω στὶς ὁποῖες στηρίζονταν οἱ ἄνθρωποι, δὲν εἶχαν ὀλοκληρωθεῖ. Καθὼς αὐτὸς ὁ Προφήτης, σύμφωνα με τὰ σημάδια ποὺ μᾶς δίνει ἡ Βίβλος, δὲν εἶναι ἄλλος ἀπὸ τὸν Ἱερό Προφήτη τοῦ Ἰσλάμ, εἴμαστε ὑποχρεωμένοι νὰ παραδεχθούμε ὅτι ὁ Ἱερός Προφήτης εἶναι ὁ Ὑπεσχημένος Προφήτης ἀπὸ ὄλους τοὺς προφήτες καὶ ὁ Νόμος του εἶναι ὁ Νόμος ποὺ προφήτευσαν ὄλοι οἱ Προφῆτες. Ποιός, λοιπόν, μπορεῖ νὰ πεῖ ὅτι, ἀφοῦ ἤδη ὑπῆρχαν ἡ Παλαιὰ καὶ ἡ Καινὴ Διαθήκη, τὸ Κοράνιο ἦταν πλεονασμός; Ὅλοι οἱ ἀρχικοὶ Προφῆτες τόνισαν τὴν ἀνάγκη τοῦ Κορανίου καὶ προανήγγειλαν τὸν ἐρχομὸ του. Οἱ ὀπαδοὶ τους δὲν μποροῦν πιά νὰ θροῦν καμιά λογικὴ δικαιολογία κατὰ τοῦ Κορανίου. Τὸ μόνο ποὺ μποροῦμε νὰ ποῦμε, ἂν ἀρνοῦνται τὴν ἀνάγκη γιὰ τὸ Κοράνιο, εἶναι ὅτι θὰ δημιουργήσουν ἀμφιβολίες γιὰ τὴν ἀξιοπιστία τῶν δικῶν τους Προφητῶν, καθὼς καὶ γιὰ τὴν ἀξιοπιστία τῶν προφητειῶν ποὺ αὐτοὶ εἶχαν κάμει. Δὲν εἶπε ὁ Μωυσῆς;

Ὅταν τις προφήτης λαλήσῃ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου καὶ ὁ λόγος δὲν γίνῃ οὐδὲ συμῆθῃ, οὗτος εἶναι ὁ λόγος τὸν ὁποῖον ὁ Κύριος δὲν ἐλάλησεν· ἐλάλησεν αὐτὸν ὁ προφήτης ἐν ὑπερηφανείᾳ· δὲν ἐέλετε φοβηθῆ ἀπ' αὐτοῦ. (Δευτερονόμιον ΙΗ':22).

Ο ΙΕΡΟΣ ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΜΩΑΜΕΘ

Μιά Περιγραφή τῆς Ζωῆς του

“Ὡς ἐδῶ δώσαμε ἀπάντηση στοῦ ἐρώτημα γιά τήν ἀνάγκη πού εἶχε προκύψει γιά νά γίνει ἡ ἀποκάλυψη τοῦ Κορανίου, ἐνῶ ὑπῆρχαν ἄλλα ἐξ ἀποκαλύψεως θρησκευτικά Βιβλία. Τώρα θά θέλαμε νά σκιαγραφήσουμε τή ζωὴ τοῦ Ἱεροῦ Προφήτη. Ἡ σχέση μεταξύ μιᾶς ἀποκάλυψης καί αὐτοῦ πού τή δέχεται, εἶναι στενὴ καὶ δὲν μπορούμε νά ἐλπίζουμε ὅτι εἶναι δυνατὸν νά ἐννοήσουμε τὴ μιὰ χωρὶς τὴν ἄλλη.

Ὁ φιλόσοφος μπορεῖ νά κάνει ἕναν διαχωρισμὸ μεταξύ αὐτῶν πού κάποιος λέει, ἀπὸ ἐκεῖνον πού τὰ λέει καὶ νά κρίνει τὸ ἕνα ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὸ ἄλλο. Μιά ἀραβικὴ παροιμία λέει, ὅτι αὐτὰ πού κάποιος λέει, εἶναι πιὸ σημαντικά ἀπὸ ἐκεῖνον πού τὰ λέει. Ἡ μεγάλη πλειοψηφία τῶν ἀνθρώπων, ὅμως, δὲν κάνει διάκριση μεταξύ τῶν δυὸ καὶ κρίνει ὅτι καὶ τὰ δυὸ εἶναι ἐξίσου σημαντικά. “Ὅσον ἀφορᾶ δὲ ἕνα ἐξ ἀποκαλύψεως βιβλίο, εἶναι ἰδιαίτερα σημαντικό τὸ ὅτι, ὅταν τὸ μελετᾶμε, πρέπει νά ἔχουμε ὑπόψη τὴ ζωὴ καὶ τὴν προσωπικότητα τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος ἔλαβε τὸ Βιβλίο ἀπὸ τὸ Θεὸ καὶ τὸ μεταβίβασε στοὺς ἀνθρώπους τῆς γενιᾶς του. “Ἐνα θρησκευτικὸ δίδαγμα, ὅσο καλὰ καὶ ἂν παρουσιάζεται, δὲν γίνεται ἀποδεκτὸ ἀπὸ ἕναν λαό, ἐκτὸς μόνο, ἂν τοὺς συναρπάσει ἢ πολὺ χαρισματικὴ προσωπικότητα αὐτοῦ πού τὸ παρουσιάζει. Αὐτὸ συμβαίνει, γιὰτὶ ὁ θρησκευτικὸς Νόμος εἶναι διαφορετικὸς ἀπὸ τὸν κοσμικὸ (μὴ θρησκευτικὸ) νόμο. Τὸ Κράτος εἶναι ὑπὲρ τῆς σταθερότητας καὶ τῆς τάξης. Προσπαθεῖ νά ἐπιβάλλει τὴν ἐξωτερικὴν πειθαρχία· γι’ αὐτὸ ἀρκεῖ νά ὑπάρχουν νόμοι, οἱ ὁποῖοι ἐξασφαλίζουν τὴ δημόσια καλὴ συμπεριφορά. Τὰ κίνητρα δὲν ἔχουν σημασία, ἐφόσον δὲν ὑπάρχει φανερὴ ἀνυπακοή στοὺς νόμους. Οἱ κακὲς προθέσεις δὲν τιμωροῦνται ἀπὸ τὸ δικαστήριον, παρὰ μόνον ὅταν αὐτὲς καταλήγουν σὲ μιὰ κα-

κή πράξη. Για τή θρησκεία, όμως, τὰ κίνητρα είναι έξισου σημαντικά, ὅσο καὶ ἡ πράξη, ἡ ὁποία είναι ἀποτέλεσμα αὐτῶν καί, θὰ μπορούσε νὰ πεί κανεῖς, ὅτι είναι ἀκόμα πιὸ σημαντικά. Καὶ οἱ πράξεις, ἐπίσης, ἔχουν σημασία — είναι οἱ ἐνδείξεις καὶ τὰ σημάδια τῶν ἀόρατων κινήτρων. Μιὰ θελτίωση τῶν φανερῶν πράξεων δὲν προσφέρει ἐγγύηση γιὰ μιὰ θελτίωση τῶν κρυφῶν κινήτρων. Ἀλλὰ μιὰ θελτίωση τῶν κρυφῶν κινήτρων είναι μιὰ ἐγγύηση γιὰ τὴ θελτίωση τῶν φανερῶν πράξεων. Εἶναι ἀδύνατο νὰ ὑπάρχει φωτιά, χωρὶς νὰ ὑπάρχει ζέστη· ἔτσι, καὶ ἡ εὐγένεια τῆς ψυχῆς εἶναι ἀδύνατο νὰ ἐπιτευχθεῖ, χωρὶς εὐγενικὴ συμπεριφορά.

Ἡ ἀγνότητα τῆς ψυχῆς ἐνθαρρύνεται περισσότερο μὲ τὴ βοήθεια συγκεκριμένων παραδειγμάτων. “Ενας καλὸς νόμος κάνει ἐπίκληση στὴν κατανόηση καὶ στὴ λογικὴ μας. “Ενα καλὸ παράδειγμα, ὅμως, κάνει ἔκκληση στὰ κίνητρα καὶ τὰ συναισθήματά μας. “Ενας καλὸς νόμος διεγείρει τὴ σκέψη μας, ἓνα καλὸ, ὅμως, παράδειγμα μᾶς προωθεῖ στὴν πράξη. “Οταν οἱ σκέψεις ἐξαγνισθοῦν, μποροῦν νὰ καταλήξουν στὴν ἐξάγνιση τῆς φύσης καὶ τοῦ πνεύματός μας — μπορεῖ ὅμως καὶ ὄχι. Μπορεῖ νὰ ἐξελιχθοῦν σὲ παροδικὲς μόνο ἀσκήσεις καλῶν πράξεων καὶ νὰ μὴν ὑπάρξει εὐστάθεια καὶ σταθερότητα χαρακτήρα. Τὸ σημεῖο αὐτὸ διευκρινίζεται μὲ τὴ διαφορὰ πού ὑπάρχει ἀνάμεσα στὴ συνηθισμένη ἀνιδιοτελεῖ συμπεριφορά καὶ στὴν ἀνιδιοτελεῖ συμπεριφορά, πού πηγάζει ἀπὸ τὰ φυσιολογικὰ ἔνστικτα, ὅπως εἶναι τὸ μητρικὸ ἔνστικτο. Τὸ ἓνα γεννιέται κατὰ τὸ πλεῖστον ἀπὸ τὴ λογικὴ καὶ τὸ ἄλλο, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἀπὸ τὰ συναισθήματα. Ἡ συμπεριφορά πού ἔχει σὰν ἀφετηρία τῆς τὴ λογικὴ, δὲν μπορεῖ νὰ συγκριθεῖ μὲ τὴ συμπεριφορά πού πηγάζει ἀπὸ τὰ συναισθήματα ἢ ἀπὸ τὶς διαθέσεις πού γεννιοῦνται ἀπὸ τὰ συναισθήματα.

Ἡ ἀγάπη μιᾶς μητέρας γιὰ τὸ παιδί τῆς, πηγάζει ἀπὸ τὰ συναισθήματά τῆς ἢ ἀπὸ τὶς διαθέσεις πού δημιουργοῦνται ἀπὸ τὰ συναισθήματά τῆς. Ἡ ἐκτίμηση πού ἔχει ἓνας φιλόσοφος γιὰ τὸν πλησίον του, προέρχεται ἀπὸ τὴ λογικὴ ἀνιδιοτέλεια. Ἡ συμπεριφορά διὰ τῆς λογικῆς, δὲν εἶναι εὐσταθῆς ἢ ἀμετάβλητη, γιατί ὁ στοχασμὸς συχνὰ ἀποτυγχάνει καὶ τὰ σχετικὰ θέματα δὲν μποροῦν νὰ ἐκπληρωθοῦν ὅλα πρὶν δοθεῖ ἡ ἐντολὴ τῆς πράξης. Ὁ δισταγμὸς καὶ ἡ ἐπιφύλαξη, οἱ ἀπαραίτητοι συντελεστὲς κάθε λογικῆς συμπεριφορᾶς, ἔχουν τὴν τάση νὰ τὴν καθυστερήσουν. Ἡ συμπεριφορά, ὅμως, πού πηγάζει ἀπὸ τὰ συναισθήματα

ή από τις διαθέσεις που έχουν δημιουργήσει τα συναισθήματα, είναι αυθόρμητη, εύσταθης και σταθερή. Μια μητέρα μπορεί να έχει την τάση ν' αυτοθυσιάζεται υπερβολικά, αλλά οι έκκλήσεις της λογικής δεν θα μπορέσουν να την αποστρέψουν από την οδό που της έχει χαράξει η φύση. "Αν το παιδί της αντιμετωπίσει δυσκολίες, δεν θα καθήσει να σκεφθεί, αλλά άμέσως θα σπεύσει να κάνει αυτό που πιστεύει ότι είναι καλό για το παιδί της. Οι σκέψεις της όλες, θα απορροφηθούν από αυτόν τον σκοπό. Γι' αυτό το λόγο, φαίνεται ότι τα θέματα της ήθικης αποκατάστασης δεν θα επιτύχουν, αν ο άνθρωπος δεν μάθει να ενεργοποιείται από τις διαθέσεις και τα συναισθήματα που βρίσκονται ριζωμένα μέσα στα φυσιολογικά του αίσθήματα και στις παρορμήσεις του. "Όταν καλείται να πράξει, η αντίδραση δεν πρέπει να καθυστερείται από τους άσκοπους στοχασμούς. Πρέπει αυτή να όρμησει αυθόρμητα από το έσωτερικό κάθε ανθρώπου και δεν πρέπει να προκληθεί βία απ' έξω με έκκλήσεις στη λογική.

Είναι αλήθεια, ότι στα συναισθήματα, συνήθως, δίνεται η δεύτερη θέση μετά τη λογική. Αυτό, όμως, συμβαίνει γιατί σκεφτόμαστε μόνο τα άκαλλιέργητα και παράλογα συναισθήματα. Η συμπεριφορά που είναι αποτέλεσμα συναισθημάτων, μειώνει ή καταργεί τελείως την περίοδο δισταγμού και στοχαστικότητας, που μεσολαβεί μεταξύ της κλήσης προς δράση και την ίδια την πράξη. Η κατάργηση αυτής της χρονικής περιόδου, είναι απαραίτητη, αν η δράση πρέπει να είναι άμεση και πολύπλευρη. "Ένα άτομο που σκέφτεται επί μακρόν, συχνά σπαταλάει χρόνο, ο οποίος θα έπρεπε να χρησιμοποιηθεί στη δράση. Ο άνθρωπος, όμως, που συλλαμβάνει μια αλήθεια και μεταβάλλει την αλήθεια αυτή σε συναίσθημα, δεν διστάζει ποτέ ν' αποκριθεί, όταν καλείται να δράσει. "Ένας τέτοιος άνθρωπος, δεν μπορεί ποτέ να υπερνικηθεί από κάποιον, ο οποίος δίνεται σε στοχασμούς. Η αποτελεσματικότητά του είναι είκοσι φορές μεγαλύτερη από την αποτελεσματικότητα του άλλου. Ο αυθορμητισμός του και η έκδηλη παρορμητικότητα του, δεν μπορούν να μειώσουν την αξία των πράξεών του. Γιατί, στην πραγματικότητα, δεν δρᾷ με θάση τις παρορμήσεις του· σκέπτεται και αποκτᾷ διορατικότητα του σκοπού και των μέσων. Αυτή τη διορατικότητα τη συχωνεύει μέσα στα συναισθήματά του. Δρᾷ με αυθορμητισμό και, προφανῶς, χωρίς να σκεφθεί. Οι πράξεις του, όμως,

έχουν μιὰ λογική βάση και είναι τὸ ἀποτέλεσμα στοχασμῶν, μόνο πού γι' αὐτόν, ὅταν οἱ σκέψεις τελειώσουν, δὲν ἔχουν πιά λόγο νὰ ἐπαναληφθοῦν. Ἡ ὑπερβολὴ τῆς σκέψης ἢ ἡ διαρκὴς ἐπανάληψή της δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι λογική. Ἡ ὁποιαδήποτε, σὲ εὐρεία κλίμακα, ἀποκατάσταση καὶ ἀνασυγκρότηση τοῦ κόσμου, λοιπόν, δὲν θὰ ἀναμένεται ἀπὸ τὴν πνευματικὴ διαύγεια καὶ τὴν πνευματικὴ θεβαιότητα, ἀλλὰ θὰ εἶναι συνυφασμένη μὲ τὰ φυσιολογικὰ συναισθήματα καὶ τὶς παρορμήσεις τοῦ ἀνθρώπου. Ἀκόμα καὶ ἡ ἀνώτερη δυνατὴ πνευματικὴ διαύγεια, δὲν θὰ μᾶς ἀπαλλάξει ἀπὸ τὶς ἀμφιβολίες καὶ τὶς ἀθεβαιότητες. Ἐνας μόνος τρόπος ὑπάρχει γιὰ ν' ἀποφύγουμε τὶς ἀμφιβολίες, καὶ αὐτὸς εἶναι νὰ κατανοήσουμε τὴν ἀλήθεια καὶ νὰ τὴν ἀφομοιώσουμε μέσα στὸ χαρακτῆρα μας. Ὅταν αὐτὸ γίνει, τότε ἡ ἀλήθεια δὲν θὰ εἶναι πιά τὸ ἀντικείμενο φόβου ἢ ἀπόλαυσης, ἀλλὰ θὰ μᾶς παρασταθεῖ σὰν ἓνα σύμβολο καὶ ἓνας καθοδηγητὴς στὶς πράξεις μας καὶ στὶς ἐπιτεύξεις μας. Γιὰ τὸν κοινὸ ἄνθρωπο, ἡ ἀφομοίωση αὐτῆς τῆς ἀλήθειας γιὰ ν' ἀποτελέσει τὸν καθημερινὸ του χαρακτῆρα, δὲν εἶναι δυνατὴ, παρὰ μόνο μὲ τὴν ἐπίδραση τῶν πρακτικῶν παραδειγμάτων. Ὁ συλλογισμὸς μπορεῖ νὰ ὑποκινήσει τὴν κατανόησή μας· δὲν μπορεῖ, ὅμως, νὰ ὑποκινήσει τὴν αὐταπάρνηση, τὴν ὁποία μόνο ἓνα ζωντανὸ ὑπόδειγμα αὐτοθυσίας καὶ αὐταπάρνησης μπορεῖ νὰ προσφέρει. Οἱ λέξεις μιᾶς προσευχῆς μποροῦν νὰ εἶναι πολὺ κατάλληλες καὶ πολὺ πειστικές, τίποτε, ὅμως, δὲν μπορεῖ νὰ προκαλέσει τὴν ἀπορρόφηση πού ἐπιβάλλεται στὴν προσευχή, περισσότερο ἀπὸ τὸ ὄραμα ἑνὸς προσκυνητῆ, ὁ ὁποῖος εἶναι ἀπορροφημένος ἀπὸ τὴν προσευχὴ του.

Ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ παρανοηθοῦμε. Ἐνα παράδειγμα μπορεῖ νὰ εἶναι ἀπατηλὸ καὶ ἐπικίνδυνο. Πρέπει νὰ τὸ ἐξετάσουμε πρὶν τὸ ἀφίσουμε νὰ μᾶς ἐπηρεάσει. Μιὰ ἀπομίμηση παραδείγματος, πού δὲν εἶναι ἱκανοποιητικό, θὰ μπορούσε νὰ δημιουργήσει ἀνθρώπους κυριευμένους ἀπὸ συνήθειες καὶ μιὰ κοινωνία κυριευμένη ἀπὸ ἔθιμα. Γι' αὐτὸ, ἐκεῖνο πού μᾶς χρειάζεται, εἶναι ἓνα ἀναλυτικὸ δίδαγμα καὶ ἓνα ἀκηλίδωτο πρακτικὸ ὑπόδειγμα. Εὐχαριστοῦμε τὸ Θεό, γιὰ τὰ βιβλία πού ἀποκάλυψε σὲ Προφῆτες καὶ πού δὲν ἔπεσαν ἀπὸ τὸν οὐρανό. Τὰ Βιβλία ἔχουν ἀπήχηση στὴ νοημοσύνη μας καὶ οἱ Προφῆτες στὶς καρδιές μας. Δὲν εἶναι καθόλου περίεργο, ὅτι οἱ Προφῆτες ἐπηρεάζουν πιὸ βαθιὰ τὸν κόσμο, παρὰ οἱ φιλόσοφοι· οἱ Προφῆτες ἐπιτυγ-

χάνουν, όπου οί φιλόσοφοι άποτυγχάνουν. Οί φιλόσοφοι προσπαθούν νά βοηθήσουν νά γίνουν οί σκέψεις μας πιό διαυγείς και όχι νά μᾶς μεταβάλουν μέ τό καλό τους παράδειγμα. Οί Προφήτες, όμως, κάνουν και τᾶ δυό. Διεγείρουν τό νοῦ μας μέ τᾶ Βιβλία τους και συγκινούν τίς καρδιές μας μέ τό παράδειγμά τους. Τᾶ καταγραμμένα διδάγματα τους δξύνουν τήν κατανόησή μας, ἐνώ τᾶ Σημάδια τῆς Θείας ὕπαρξης, στά όποία στάθηκαν οί ἴδιοι μάρτυρες, προάγουν τή θεβαιότητα, τήν πίστη και τό ζῆλο. Γι' αὐτό, πιστεύουμε ότι σ' αὐτή τήν Εἰσαγωγή θά ἔπρεπε νά κάνουμε μιᾶ περιγραφή τῆς ζωῆς και τοῦ χαρακτήρα τοῦ Ἱεροῦ Προφήτη τοῦ Ἰσλάμ.

Ἡ Ζωή τοῦ Προφήτη, Ἕνα Ἀνοιχτό Βιβλίο

Ἡ ζωή τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρυτῆ τοῦ Ἰσλάμ μοιάζει μέ ἀνοιχτό βιβλίο, τό όποίο μπορεί κανείς ν' ἀνοίξει σέ όποιαδήποτε σελίδα του και ν' ἀνακαλύψει λεπτομέρειες, πού ἔχουν ἐνδιαφέρον. Ἡ ζωή κανενός ἄλλου Διδασκάλου ἢ Προφήτη δέν ἔχει καταγραφεί τόσο καλά και δέν εἶναι τόσο εὐκόλα προσιτή γιά μελέτη, όσο ἡ ζωή τοῦ Ἱεροῦ Προφήτη. Εἶναι ἀλήθεια, ότι αὐτή ἡ ἀφθονία καταγραμμένου ὕλικου γιά τᾶ γεγονότα, ἔχει δώσει ἀναρίθμητες εὐκαιρίες γιά νά γίνουν κακοήθεις ἐπικρίσεις. Ἀλλά εἶναι, ἐπίσης, γεγονός, ότι, ἀφοῦ οί ἐπικρίσεις ἐξετασθοῦν και ἀπορριφθοῦν, ἡ πίστη και ἡ ἀφοσίωση πού ἐμπνέει ἡ ζωή του, δέν ἔχουν ἐμπνευθεῖ ἀπό τή ζωή κανενός ἄλλου Προφήτη. Οί ἀσήμαντες ὑπάρξεις διαφεύγουν ὅλες τίς ἐπικρίσεις, ἀλλά δέν κατορθώνουν νά ἐμπνεύσουν στοὺς ὀπαδούς τους τήν πεποίθηση και τήν ἐμπιστοσύνη. Πάντα ὑπάρχουν ὑπολείμματα ἀπογοητεύσεων και δυσκολιῶν. Μιά ζωή, όμως, τόσο πλούσια σέ τεκμηριωμένες λεπτομέρειες, ὅπως ἡ ζωή τοῦ Προφήτη, ἐμπνέει πρῶτα τό στοχασμό και μετά τήν πίστη. Ὅταν οί ἐπικρίσεις και ἡ κακή ἀνασυγκρότηση τῶν γεγονότων ἔχουν μιᾶ διασαφηνισθεῖ, μιᾶ τέτοια ζωή δέν μπορεί παρά νά μᾶς ἐμπνεύσει τήν τέλεια και αἰώνια ἀγάπη.

Πρέπει νά εἶναι φανερό, ὡστόσο, ότι ἡ ἱστορία μιᾶς ζωῆς πού ἦταν τόσο φανερή και τόσο πλούσια (σέ ἐμπειρίες), δέν μπορεί νά ἐξιστορηθεῖ μέ λίγα λόγια. Μπορούμε μόνο νά τῆς ρίξουμε μιᾶ ματιά, ἀλλά κι αὐτή ἡ σύντομη ματιά ἀξίζει τόν κόπο. Ὅπως εἴπαμε, ἕνα ἐξ Ἀποκαλύψεως Βι-

θλίο θα κινούσε ελάχιστο ενδιαφέρον, αν δεν ήταν συμπληρωμένο με πληροφορίες γύρω από το πρόσωπο του Δασκάλου, που διδασκε το περιεχόμενο του Βιβλίου. Πολλές θρησκείες έχουν παραβλέψει τη σπουδαιότητα αυτού του σημείου. Η Ίνδουιστική θρησκεία, για παράδειγμα, πιστεύει στα Βέδας, αλλά σχετικά με τους Ρίση, οι οποίοι έλαβαν τα Βέδας από το Θεό, δεν μπορεί να μάς πεί τίποτα. Η ανάγκη να συμπληρωθεί ένα μήνυμα με την ιστορία του αγγελιαφόρου του, δεν έχει γίνει αντιληπτή στους Ίνδους ύποστηρικτές του μηνύματος. Οί Έβραίοι και οί Χριστιανοί μελετητές, έξ άλλου, δεν διστάζουν να κατηγορήσουν τους ίδιους τους Προφήτες τους. Δεν θυμούνται, ότι η αποκάλυψη, ή όποια δεν δίνει αναγνώριση στο δέκτη της, δεν μπορεί να ώφελήσει κανέναν. "Αν ό δέκτης (της αποκάλυψης) δεν είναι άξιος έμπιστοσύνης, τότε τίθεται το έρώτημα, γιατί ό Θεός τον διάλεξε; Ήταν ύποχρεωμένος να τον διαλέξει; Ούτε το ένα, ούτε το άλλο είναι λογικό. Η ιδέα ότι ή αποκάλυψη άγνοεί το δέκτη της, είναι έξ ΐσου παράλογη, όσο και ή ιδέα, ότι ό Θεός δεν είχε άλλες δυνατότητες έπιλογής, εκτός από μερικούς άνεπιθύμητους ανθρώπους, που έπρεπε να γίνουν οί δέκτες μερικων αποκάλυψεων Του. Έν τούτοις, αντιλήψεις αυτού του είδους έχουν κερδίσει έδαφος σε διάφορες θρησκείες, έξ αίτιας, ίσως, του χρονικού διαστήματος, που έχει μεσολαθήσει και τις έχει απομακρύνει από τους Ίδρυτές τους ή έπειδή ό ανθρώπινος νους, μέχρι την έποχή της έλευσης του Ίσλάμ, δεν ήταν ικανός να συλλάβει την πλάνη των αντιλήψεων αυτών. Στο Ίσλάμ, ή σημασία και ή θαρύτητα της ταύτισης Βιβλίου και Διδασκάλου, έγινε πολύ νωρίς αντιληπτή. Μιά από τις ιερές συζύγους του Προφήτη ήταν ή Αϊσσά. Ήταν 13-14 ετών, όταν παντρεύτηκε τον Προφήτη. Έζησε μαζί του σαν σύζυγός του επί οκτώ περίπου χρόνια. "Όταν πέθανε ό Προφήτης, εκείνη ήταν 22 ετών. Ήταν νέα και άγράμματα, αλλά ήξερε, ότι δεν γίνεται διαχωρισμός μεταξύ ένός διδάγματος και του δασκάλου του. "Όταν της ζήτησαν να κάνει μια περιγραφή του χαρακτήρα του Προφήτη, απάντησε άμέσως ότι ό χαρακτήρας του ήταν το Κοράνιο ("Αμπου Νταούντ). Πώς ό,τι έπραττε, ήταν αυτά που διδασκε το Κοράνιο· αυτά που διδασκε το Κοράνιο δεν ήταν άλλα, από εκείνα που έκανε. Η δόξα του Προφήτη ένισχύεται από το γεγονός ότι μια άγράμματα και νέα γυναίκα ήταν ικανή να συλλάβει μια αλήθεια, ή όποια είχε

διαφύγει από τους Ίνδους, τους Έβραίους και τους Χριστιανούς μελετητές.

Η Αϊσσοᾶ, με μιὰ λακωνική φράση, διατύπωσε μιὰ σπουδαία και σημαντική ἀλήθεια. Είναι ἀδύνατο για ἕναν ἀληθινό και ειλικρινῆ διδάσκαλο νὰ διδάσκει κάτι και νὰ πράττει κάτι ἄλλο, ἢ νὰ πράττει αὐτὸ και νὰ διδάσκει ἄλλο. Ὁ Προφήτης ἦταν ἕνας ἀληθινὸς και ειλικρινῆς Δάσκαλος. Προφανῶς, αὐτὸ ἦταν πού ἤθελε νὰ πει ἡ Αἴσσοᾶ. Ἐφάρμοζε αὐτὰ πού κήρυσσε και κήρυσσε αὐτὰ πού ἐφάρμοζε. Για νὰ τὸν γνωρίσει κανεὶς, πρέπει νὰ ξέρει τὸ Κοράνιο, και για νὰ γνωρίσει κανεὶς τὸ Κοράνιο, πρέπει νὰ γνωρίσει τὸν Προφήτη.

Ἡ Ἀραβία τὴν Ἐποχὴ τῆς Γέννησης τοῦ Προφήτη

Ὁ Προφήτης γεννήθηκε στὴ Μέκκα, τὸν Αὔγουστο τοῦ 570 μ.Χ.*. Τοῦ ἔδωσαν τὸ ὄνομα Μουχάμμαντ (Μωάμεθ), τὸ ὁποῖο σημαίνει, ὁ Δοξασμένος. Για νὰ ἐνοήσουμε τὴ ζωὴ του και τὸ χαρακτήρα του, πρέπει ν' ἀποκτήσουμε κάποια γνώση για τὶς συνθήκες πού ἐπικρατοῦσαν στὴν Ἀραβία τὸν καιρὸ τῆς γέννησής του.

Ὅταν γεννήθηκε, ὀλόκληρη ἡ Ἀραβία, με ὀρισμένες ἐξαιρέσεις ἐδῶ κι' ἐκεῖ, πίστευε σὲ μιὰ θρησκεία πολυθεϊστική. Οἱ Ἀραβες ἀνήγαγαν τὴν καταγωγὴ τους στὸν Ἀθραάμ. Γνώριζαν ὅτι ἡ διδασκαλία τοῦ Ἀθραάμ ἦταν μονοθεϊκή, ἀλλά, παρ' ὅλα αὐτὰ, πίστευαν σὲ πολυάριθμους θεοὺς και ἔκαναν πολυθεϊστικές τελετουργίες. Ὑπεραμνόμενοι αὐτῆς τῆς πίστης τους, ἔλεγαν ὅτι ὀρισμένοι ἄνθρωποι εἶναι προνομιοῦχοι στὶς σχέσεις τους με τὸ Θεὸ και πὼς ἡ μεσολάβησή τους για λογαριασμὸ ἄλλων γίνεται ἀποδεκτὴ ἀπὸ τὸ Θεό. Ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι Ὑψηλὰ Ἰστάμενος και εἶναι δύσκολο νὰ Τὸν φθάσουν οἱ ἀπλοὶ ἄνθρωποι. Μόνο οἱ τέλειοι ἄνθρωποι μποροῦν νὰ Τὸν πλησιάσουν. Γι' αὐτὸ οἱ κοινοὶ ἄνθρωποι εἶναι ὑποχρεωμένοι ν' ἀποταθοῦν σὲ ἄλλους, πού μποροῦν νὰ μεσολαβήσουν ὑπὲρ αὐτῶν, για νὰ πετύχουν τὴν εὐνοια και τὴ βοήθειά Του. Μ' αὐτὸ τὸν τρόπο μποροῦσαν νὰ συνδυάσουν τὸ σεβασμὸ τους για τὸν Ἀθραάμ, τὸν μονοθεϊστὴ, με τὴ δικὴ τους πολυθεϊ-

*Ἡ, σύμφωνα με τὶς πιὸ πρόσφατες ἔρευνες, ὁ Προφήτης γεννήθηκε τὸν Ἀπρίλιο 571.

στική θρησκεία. Ὁ Ἀβραάμ, ἔλεγαν, ἦταν ἕνας ἅγιος ἄνθρωπος, ἱκανὸς νὰ φθάσει τὸ Θεό, χωρὶς μεσολαβητῆ. Οἱ ἄπλοί, ὅμως, κάτοικοι τῆς Μέκκας δὲν μποροῦσαν νὰ φθάσουν τὸ Θεό, χωρὶς τὴν παρέμβαση ἄλλων ἁγίων καὶ δίκαιων ἀνθρώπων. Ἀναζητώντας τὴν παρέμβαση αὐτῆ, οἱ κάτοικοι τῆς Μέκκας εἶχαν μετατρέψει σὲ εἰδωλα τοὺς πολλοὺς ἁγίους καὶ δίκαιους ἀνθρώπους, τοὺς ὁποίους λάτρευαν καὶ στοὺς ὁποίους ἔκαναν ἀφιερώματα, γιὰ νὰ πετύχουν τὴν εὐνοια τοῦ Θεοῦ, μέσω αὐτῶν. Αὐτὴ ἡ συμπεριφορὰ ἦταν θέβαια πρωτόγονη καὶ παράλογη καὶ γεμάτη ἐλαττώματα καὶ κενά. Αὐτὸ, ὅμως, δὲν ἀνησυχοῦσε τοὺς κατοίκους τῆς Μέκκας. Δὲν εἶχαν ἕνα μονοθεϊστὴ Δάσκαλο γιὰ πολὺ καιρὸ, καὶ ὁ πολυθεϊσμός, μόλις ριζώσει σὲ μιὰ κοινωνία, ἐξαπλώνεται ἀπεριόριστα. Ὁ ἀριθμὸς τῶν θεῶν ἀρχίζει νὰ αὐξάνεται. Τὸν καιρὸ πού γεννήθηκε ὁ Προφήτης, λέγεται ὅτι μόνο στὴν Κά'μπα, στὸ Ἱερό Τέμενος τοῦ Ἰσλάμ καὶ οἴκο λατρείας, τὸν ὁποῖο ἔκτισαν ὁ Ἀβραάμ καὶ ὁ γιὸς του Ἰσμαήλ, ὑπῆρχαν 360 εἰδωλα. Προφανῶς, οἱ κάτοικοι τῆς Μέκκας εἶχαν ἕνα εἶδωλο γιὰ κάθε μέρα τοῦ σεληνιακοῦ ἔτους. Στὶς ἄλλες περιοχὲς καὶ στὰ ἄλλα μεγάλα κέντρα, ὑπῆρχαν καὶ ἄλλα εἰδωλα, ἔτσι ὥστε μποροῦμε νὰ ποῦμε ὅτι ὀλόκληρη ἡ Ἀραβία ἦταν ἐμποτισμένη μὲ τὴν πολυθεϊστικὴ πίστη. Οἱ Ἀραβες ἦταν ἀφοσιωμένοι στὴν τέχνη τοῦ λόγου. Τοὺς ἐνδιέφερε πολὺ ἡ καθομιλουμένη γλῶσσα τους καὶ τοὺς ἀπασχολοῦσε ἡ ἐξέλιξή της. Οἱ πνευματικὲς φιλοδοξίες τους, ὅμως, ἦταν ἐλάχιστες. Δὲ γνωρίζαν τίποτα ἀπὸ Ἱστορία, Γεωγραφία, Μαθηματικά κλπ. Ὅπως, ὅμως, ἦταν ἄνθρωποι τῆς ἐρήμου καὶ ὑποχρεωμένοι νὰ θρῖσκουν τὸν προσανατολισμό τους χωρὶς τὴ βοήθεια ὀρόσημων, εἶχαν ἀναπτύξει ἕνα ζωηρὸ ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν Ἀστρονομία. Σ' ὀλόκληρη τὴν Ἀραβία, δὲν ὑπῆρχε οὔτε ἕνα σχολεῖο. Λέγεται ὅτι στὴ Μέκκα, μόνο μερικοὶ ἄνθρωποι μποροῦσαν νὰ διαβάσουν καὶ νὰ γράφουν.

Ἀπὸ ἠθικὴ ἀποψη, οἱ Ἀραβες ἦταν ἕνας ἀντιφατικὸς λαός. Εἶχαν ὀρισμένα μεγάλα ἐλαττώματα, ταυτόχρονα, ὅμως, εἶχαν καὶ ὀρισμένα ἀξιοθαύμαστα προτερήματα. Εἶχαν τὴ συνήθεια νὰ πίνουν πολὺ. Δὲν θεωροῦσαν τὴ μέθη καὶ τὴν ἑξαλλη συμπεριφορὰ, ὑπὸ τὴν ἐπίδραση ποτῶν, ἀνήθικη, ἀλλὰ μᾶλλον ἀρετὴ. Ἕνας καλός, κύριος γι' αὐτοὺς ἦταν ἐκεῖνος, πού καλοῦσε τοὺς φίλους του καὶ τοὺς γείτονές του νὰ γλεντήσουν μεθοκοπώντας. Ὅλοι οἱ πλοῦ-

οιοι κερνούσαν ποτά τουλάχιστο πέντε φορές την ημέρα. Τὰ τυχερά παιγνίδια ἦταν τὸ ἔθνικόν τους σπόρ καὶ τὰ εἶχαν ἀναγάγει σὲ τέχνη. Δὲν ἔπαιζαν γιὰ νὰ πλουτίσουν. Αὐτοὶ ποὺ κέρδιζαν ὄφειλαν νὰ κεράσουν τοὺς φίλους τους. Σὲ καιροὺς πολέμου, μάζευαν χρήματα ἀπὸ τὰ τυχερά παιγνίδια. Ἀκόμα καὶ σήμερα ὑπάρχει τὸ ἔθιμο ὁμολογῶν γιὰ τὴ συγκέντρωση κεφαλαίων γιὰ τοὺς πολέμους. Οἱ λαοὶ τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς ἐπανέφεραν τὸ θεσμὸ στὴν ἐποχὴ μας, ἀλλὰ θὰ ἔπρεπε νὰ θυμούνται ὅτι σ' αὐτὸ μιμοῦνται ἀπλούστατα τοὺς Ἀραβες. Ὅταν ξεσποῦσε ἕνας πόλεμος, οἱ φυλὲς τῶν Ἀράβων συγκεντρῶνονταν καὶ ἔπαιζαν τυχερά παιγνίδια. Ὅποιος κέρδιζε, ἦταν ὑποχρεωμένος ν' ἀναλάβει τὸ μεγαλύτερο μέρος τῶν δαπανῶν τοῦ πολέμου.

Οἱ Ἀραβες δὲν γνώριζαν τίποτα σχετικὰ μὲ τὶς ἀνέσεις μιᾶς πολιτισμένης ζωῆς. Ἡ ἀμοιβὴ τους ἦταν τὸ πιό καὶ τὰ τυχερά παιγνίδια. Τὸ ἐμπόριο ἦταν τὸ κύριο ἐπάγγελμα καὶ μ' αὐτὸ τὸν προορισμὸ τὰ καραβάνια τους ταξίδευαν σὲ μακρινὰ μέρη. Ἔτσι γίνονταν οἱ συναλλαγές μὲ τὴν Ἀθησούνια, τὴ Συρία καὶ τὴν Παλαιστίνη. Ἐμπορικὲς σχέσεις εἶχαν ἀκόμα καὶ μὲ τὴν Ἰνδία. Οἱ εὐποροὶ θαύμαζαν πολὺ τὰ Ἰνδικὰ σπαθιά. Ἡ Ἰνδία καὶ ἡ Συρία τοὺς προμήθευαν ἱματισμὸ. Τὰ ἐμπορικὰ κέντρα ἦταν μέσα στὶς πόλεις. Οἱ ὑπόλοιποι Ἀραβες, μὲ ἐξαιρέση τὴν Ἰνδία καὶ μερικὲς θόρειες περιοχές, ἦταν Βεδουῖνοι. Δὲν ὑπῆρχαν μόνιμα ἐγκαταστημένες κοινότητες, οὔτε μόνιμοι συνοικισμοί. Οἱ διάφορες φυλὲς εἶχαν μοιράσει τὸν τόπο ἀναμεταξύ τους καὶ τὰ μέλη τῆς κάθε φυλῆς περιφέρονταν ἐλεύθερα τὶς δικές τους περιοχές. Ὅταν δὲν ἔβρισκαν πιὰ νερὸ σὲ μιὰ περιοχὴ, μεταφέρονταν σὲ μιὰ ἄλλη καὶ ἐγκαθίσταντο ἐκεῖ. Οἱ περιουσίες τους ἀποτελοῦνταν ἀπὸ πρόβατα, γίδες καὶ καμήλες. Ἀπὸ τὸ μαλλὶ ἔφτιαχναν ὑφάσματα καὶ ἀπὸ τὰ δέρματα σκηνές. Ὅτι περισσότερο, τὸ πουλοῦσαν στὴν ἀγορά. Ὁ χρυσὸς καὶ τὸ ἀσήμι ἦταν γνωστὰ μέταλλα, ἀλλὰ πολὺ σπάνια. Οἱ φτωχοὶ καὶ οἱ ἀπλοὶ ἄνθρωποι ἔφτιαχναν κοσμήματα ἀπὸ μικρὰ κοχύλια (κάουρι) καὶ ἀπὸ εὐοσμες οὐσίες. Καθάριζαν καὶ περνούσαν σὲ κλωστή τοὺς σπόρους πεπονιῶν, γιὰ νὰ κάνουν περιδέραια. Τὸ ἔγκλημα καὶ οἱ ἀνηθικότητες ὄλων τῶν εἰδῶν ἦταν πλατιά διαδεδομένες. Κλεψιὲς γίνονταν σπάνια, οἱ ἔνοπλες ληστείες, ὅμως, ἦταν ἕνα πολὺ κοινὸ γεγονός. Οἱ ἀλληλοεπιθέσεις καὶ ἐξοντώσεις θεωροῦνταν δικαίωμα πα-

τρογονικό. Ταυτόχρονα, όμως, ήταν πιστοί στο λόγο τους, όσο κανένας άλλος λαός. "Όταν ένας άνθρωπος πήγαινε σ' έναν ισχυρό ηγέτη ή σε μια ισχυρή φυλή και τους ζητούσε προστασία, εκείνος ο ηγέτης ή η φυλή ήταν δεσμευμένοι με το λόγο της τιμής τους να τον προστατεύσουν. "Αν δέν τὸ ἔκαναν, ἡ ὑπόληψη τῆς φυλῆς ξέπεφτε στὰ μάτια ὀλόκληρης τῆς Ἀραβίας. Οἱ ποιητὲς εἶχαν μεγάλο κύρος. Τοὺς τιμοῦσαν σὰν ἔθνικούς ἡγέτες. "Ἦθελαν τοὺς ἡγέτες τοὺς νὰ ἔχουν ρητορικές ἰκανότητες καὶ ἀκόμα νὰ μποροῦν νὰ γράφουν στίχους. Ἡ φιλοξενία ἀποτελοῦσε ἔθνικὴ ἀρετὴ. "Ένας δυστυχισμένος ταξιδιώτης, ὅταν ἔφθανε στὴ σκηνὴ τοῦ ἀρχηγοῦ μιᾶς φυλῆς, γινόταν δεκτὸς σὰν ἕνας τιμῶμενος ἐπισκέπτης. Πρὸς τιμὴ τοῦ ἔσφαζαν τὰ καλύτερα ζῶα καὶ τὸν περιέβαλαν μὲ περιποιήσεις. Δέν εἶχε σημασία ποιὸς ἦταν ὁ φιλοξενούμενος. Τὸ μόνο ποῦ εἶχε σημασία, ἦταν ὅτι εἶχε ἀφίχθει ἕνας ἐπισκέπτης. Ἡ ἐπίσκεψη σήμαινε τὴν ἀνύψωση τοῦ γοήτρου τῆς φυλῆς. Γι' αὐτό, ἦταν καθῆκον τῆς φυλῆς νὰ τιμῆσει τὸν ἐπισκέπτη. Τιμώντας τὸν ἐπισκέπτη, τιμοῦσαν τὴν ἴδια τὴ φυλὴ τους. Στὴν ἀραβικὴ κοινωνία, ἡ γυναίκα δέν εἶχε καμιά κοινωνικὴ θέση, οὔτε δικαιώματα. Ἡ ἐξόντωση τῶν θρεφῶν θηλυκοῦ γένους θεωροῦνταν μεταξύ τους ἔντιμη πράξη. Εἶναι, ὅμως, σφάλμα νὰ πιστέψει κανεὶς ὅτι ἡ παιδοκτονία ἦταν μιὰ συνήθεια πλατιά διαδομένη στὴν περιοχὴ. "Ένας τόσο ἐπικίνδυνος θεσμὸς, δέν μποροῦσε νὰ πάρει μεγάλες διαστάσεις μέσα σὲ μιὰ χώρα. Κάτι τέτοιο θὰ σήμαινε τὴν ἐξάλειψη τῆς φυλῆς. Ἡ ἀλήθεια εἶναι, ὅτι στὴν Ἀραβία — καὶ στὴν Ἰνδία καὶ σὲ ὁποιαδήποτε ἄλλη χώρα ὅπου ἀσκήθηκε ποτὲ — ἡ παιδοκτονία ἦταν περιορισμένη σὲ μερικές μόνο οἰκογένειες. Οἱ ἀραβικὲς οἰκογένειες ποῦ τὴν ἀσκοῦσαν, εἴτε εἶχαν μιὰ ὑπερβολικὴ ἰδέα γιὰ τὴν κοινωνικὴ τους στάθμη, ἢ εἶχαν δυσχέρειες ἄλλης φύσης. Εἶναι πολὺ πιθανὸ ὅτι δέν τοὺς ἦταν δυνατὸ νὰ θροῦν κατάλληλους συζύγους γιὰ τίς κόρες τους καὶ καθὼς τὸ ἤξεραν αὐτό, σκότωναν τὰ θηλυκὰ βρέφη. Τὸ φοβερὸ αὐτῆς τῆς συνήθειας ἦταν ἡ ἀπανθρωπιὰ καὶ ἡ σκληρότητα καὶ ὄχι τὸ ἀποτέλεσμα, τὸ ὁποῖο θὰ κατέληγε σὲ μείωση τοῦ πληθυσμοῦ τῆς χώρας. Γιὰ τὸν ἀφανισμό τῶν θρεφῶν αὐτῶν, εἶχαν χρησιμοποιηθεῖ διάφοροι τρόποι, μεταξύ τῶν ὁποίων καὶ ὁ ζωντανὸς ἐνταφιασμός καὶ ὁ στραγγαλισμός τους.

Μόνο μιὰ φυσικὴ μητέρα θεωροῦνταν μητέρα στὴν ἀραβικὴ κοινωνία. Οἱ μητριεὲς δέν θεωροῦνταν μητέρες καὶ

δέν απαγορευόταν νά παντρευθεῖ ἕνας γιὸς τῆ μητριαί του μετὰ τὸ θάνατο τοῦ πατέρα του. Ἡ πολυγαμία ἦταν ἕνα κοινὸ φαινόμενο καὶ δέν ὑπῆρχαν ὄρια στὸν ἀριθμὸ γυναικῶν, ποὺ μποροῦσε νά παντρευθεῖ ἕνας ἄνδρας. Τὸ ἴδιο πρόσωπο μποροῦσε νά παντρευθεῖ πολλῆς ἀδελφῆς ταυτόχρονα.

Ἡ χειρότερη μεταχείριση ἦταν ἐκείνη ποὺ ἀσκούσαν ἀπὸ τῆ μιὰ ἐχθρική πλευρὰ πρὸς τὴν ἄλλη. Ὅπου τὸ μῖσος ἦταν βαθιὰ ριζωμένο, οἱ ἀντίπαλες πλευρῆς δέν δίσταζαν νά ξεσχίσουν τὰ κορμιὰ τῶν τραυματισμένων, νά τὰ ξεκοιλιάσουν καὶ νά καταβροχθίσουν τὰ διάφορα ὄργανα τοῦ σώματός τους σὰν καννίβαλοι. Δέν δίσταζαν, ἐπίσης, νά κομματιάσουν τὰ κορμιὰ τῶν ἐχθρῶν τους, κόβοντας μύτες καὶ αὐτιά. Ἡ ἀφαίρεση τῶν ματιῶν ἦταν μιὰ συνηθισμένη βαρβαρότητα. Σκλάβοι ὑπῆρχαν παντοῦ, καθὼς οἱ ἀσθενέστερες φυλῆς ὑποδουλώνονταν ἀπὸ τὶς πιὸ ἰσχυρῆς. Οἱ σκλάβοι δέν εἶχαν κανένα δικαίωμα. Ὁ κάθε ἀφέντης τοῦ ἔκανε ὅ,τι ἤθελε. Καμιὰ δίωξη δέν μποροῦσε νά ἀσκηθεῖ ἐναντίον τοῦ κυρίου, ποὺ καταπίεζε τὸ σκλάβο του. Ἐνας ἄρχοντας μποροῦσε νά σκοτώσει τὸ σκλάβο του, χωρὶς νά εἶναι ὑποχρεωμένος νά δώσει λογαριασμὸ γι' αὐτὴ τὴν πράξη. Ἀκόμα καὶ ὅταν ὁ ἕνας ἀφέντης σκότωνε τὸ σκλάβο κάποιου ἄλλου, ἡ τιμωρία του δέν ἦταν ὁ θάνατος. Ἡ μόνη ὑποχρέωσή του ἦταν ν' ἀποζημιώσει ἀνάλογα τὸν ἀφέντη γιὰ τὴν ἀπώλειά του. Οἱ σκλάβοι χρησίμευαν γιὰ νά ἱκανοποιοῦν τὶς σαρκικῆς ἐπιθυμίες τῶν ἀφεντάδων. Τὰ παιδιὰ ποὺ γεννιοῦνταν ἀπ' αὐτοὺς τοὺς δεσμοὺς θεωροῦνταν ἐπίσης σκλάβοι καὶ οἱ σκλάβοι, ποὺ γίνονταν μητέρες, παρέμεναν σκλάβοι. Στὰ θέματα τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς κοινωνικῆς προόδου, οἱ Ἀραβες ἦταν ἕνας πολὺ ὀπισθοδρομικὸς λαός. Ἡ καλωσύνη καὶ ἡ ἀλληλεγγύη μεταξύ τους ἦταν ἄγνωστα συναισθήματα. Ἡ θέση τῆς γυναίκας ἦταν ἡ πιὸ μειονεκτική. Παρ' ὅλα αὐτὰ, οἱ Ἀραβες εἶχαν μερικῆς ἀρετῆς. Ἡ ἀτομικὴ ἀνδρεία, γιὰ παράδειγμα, ἐφθανε μερικῆς φορῆς σὲ πολὺ ὑψηλὸ ἐπίπεδο.

Αὐτὸς ἦταν ὁ λαός, ἀπὸ τὸν ὁποῖο προῆλθε ὁ Ἱερὸς Προφήτης τοῦ Ἰσλάμ. Ὁ πατέρας του, Ἀμπντ' Ἀλλά, πέθανε πρὶν ἀπὸ τὴ γέννησή του. Σύμφωνα μὲ τὸ ἔθιμο, ὁ παπποῦς του, Ἀμπντ' ἄλ-Μουττάλιμπ, ἀνέλαβε τὴν κηδεμονία αὐτοῦ καὶ τῆς μητέρας του Ἀμίνια. Τὸ θρέφος Μωάμεθ θηλάστηκε ἀπὸ μιὰ χωριάτισσα, ποὺ ζοῦσε σ' ἕνα μέρος κοντὰ στὸ Ταΐφ. Ἐκείνη τὴν ἐποχὴ στὴν Ἀραβία ἔδι-

ναν τὰ θρέφει σὲ γυναῖκες τῆς ὑπαίθρου, πὺ καθῆκον τους ἦταν νὰ τὰ ἀναθρέψουν, νὰ τὰ μάθουν νὰ μιλοῦν καὶ νὰ τὰ ἐκπαιδεύσουν στὰ θέματα τῆς σωματικῆς τους ὑγιεινῆς. “Ὅταν ὁ Προφήτης ἦταν ἕξι ἐτῶν, ἡ μητέρα του πέθανε σ’ ἓνα ταξίδι ἀπὸ τὴ Μεδίνα στὴ Μέκκα καὶ ἐνταφιάσθηκε καθ’ ὁδόν. Μιὰ δούλη ἔφερε τὸ παιδί στὴ Μέκκα καὶ τὸ παρέδωσε στὸν παπποῦ του. “Ὅταν ἔγινε ὀκτῶ ἐτῶν, πέθανε καὶ ὁ παπποῦς του καὶ μετὰ ἀπ’ αὐτὸ ὁ θεῖος του, “Ἄμπου Τάλιμπ, ἀνέλαβε τὴν κηδεμονία του, σύμφωνα μὲ τις ἐπιθυμίες τοῦ παπποῦ του, τις ὁποῖες εἶχε ἐκφράσει στὴ διαθήκη του. Ὁ Προφήτης εἶχε δυὸ ἢ τρεῖς εὐκαιρίες νὰ ταξιδέψει ἔξω ἀπὸ τὴν Ἀραβία. Ἡ μιὰ ἀπ’ αὐτὲς παρουσιάσθηκε, ὅταν σὲ ἡλικία δώδεκα ἐτῶν πῆγε στὴ Συρία, μαζί μὲ τὸ θεῖο του. Κατὰ τὰ φαινόμενα, αὐτὸ τὸ ταξίδι ἔγινε πρὸς τις νοτιοανατολικὰς πόλεις τῆς Συρίας, γιὰ τὴν ἱστορικὰ γραπτὰ στοιχεῖα αὐτοῦ τοῦ ταξιδιοῦ δὲν γίνεται λόγος γιὰ πόλεις, ὅπως ἡ Ἱερουσαλήμ. Μετὰ ἀπὸ αὐτὸ τὸ ταξίδι καὶ μέχρι τὴν ἐνηλικίωσή του, διέμεινε στὴ Μέκκα. Ἀπὸ τὰ παιδικὰ του χρόνια συνήθιζε νὰ ἐπιδίδεται σὲ στοχασμοὺς καὶ στὴν αὐτοσυγκέντρωση. Δὲν ἔπαιρνε μέρος στοὺς καυγάδες καὶ στὶς διαμάχες ἄλλων, ἐκτὸς μόνο γιὰ νὰ συμβάλει στὸν τερματισμὸ τους. Λένε ὅτι οἱ φυλὲς πὺ διέμεναν στὴ Μέκκα καὶ σὲ περιοχὰς γύρω ἀπὸ αὐτὴν, κουράστηκαν ἀπὸ τις ἀδιάκοπες αἱματηρὲς διαμάχες καὶ ἀποφάσισαν νὰ ἰδρῦσουν ἓνα σωματεῖο, πὺ σκοπὸς του θὰ ἦταν νὰ βοηθᾷ τὰ θύματα τῆς ἐπιθετικότητος καὶ τῆς ἀδικῆς μεταχείρισῆς τους ἀπὸ ἄλλους. “Ὅταν ὁ Ἱερὸς Προφήτης πληροφορήθηκε γι’ αὐτὸ τὸ σωματεῖο, ἔσπευσε ἀμέσως νὰ γίνῃ μέλος του. Τὰ μέλη τοῦ σωματείου ἔδιναν τὴν ἐξῆς ὑπόσχεση:

Θὰ βοηθήσουν ὅσους ἔχουν καταπιεσθεῖ καὶ θὰ ἀποκαταστήσουν τὰ δικαιώματά τους, ὅσο ὑπάρχει καὶ μιὰ ἄλλη σταγόνα νεροῦ στὶς θάλασσες. “Ἄν δὲν μπορέσουν νὰ τὸ κάνουν, θ’ ἀποζημιώσουν τὰ θύματα ἀπὸ τὴ δική τους περιουσία (Ἄλ Ραοῦντ ἄλ-Οὐνούφ ἀπὸ τὸν Ἰμάμ Σουχαῖλι).

Φαίνεται ὅτι κανένα μέλος τοῦ σωματείου δὲν εἶχε κληθεῖ ποτὲ νὰ ὑλοποιήσῃ τὸ θεσμὸ πὺ εἶχαν ἀποδεχθεῖ ἐπίσημα ὄλα τὰ μέλη. Ἡ εὐκαιρία, ὅμως, δόθηκε στὸν Ἱερὸ Προφήτη, μόλις δήλωσε τὴ συμμετοχή του στὴν Ἀποστολή

αυτή. Ὁ χειρότερος ἐχθρός του ἦταν ὁ Ἄμπου Τζάλ, ἕνας ἀρχηγὸς τῆς Μέκκας, ποὺ ζητοῦσε τὸν κοινωνικὸ ἐξωστρακισμὸ καὶ τὸ δημόσιο ἐξευτελισμὸ τοῦ Προφήτη. Ἐκείνη περίπου τὴν ἐποχὴ, κάποιος ξένος ἦρθε στὴ Μέκκα, στὸν ὁποῖο ὁ Ἄμπου Τζάλ χρωστοῦσε χρήματα, ἀλλὰ ἀρνιοῦνταν νὰ τοῦ τὰ πληρώσει. Ὁ ξένος τὸ ἀνέφερε σὲ κατοίκους τῆς Μέκκας καὶ μερικοὶ νεαροί, γιὰ νὰ δημιουργήσουν φασαρία τὸν συμβούλευσαν ν' ἀποταθεῖ στὸν Προφήτη. Πίστευαν ὅτι ὁ Προφήτης θὰ τοῦ ἀρνιοῦνταν, φοβούμενος τὴν ἀντίδραση ἄλλων ἐναντίον του καὶ κυρίως φοβούμενος τὴν ἀντίδραση τοῦ Ἄμπου Τζάλ. Ἄν, ὅμως, δὲν δεχόταν νὰ βοηθήσει αὐτὸ τὸν ἄνθρωπο, θὰ ἔλεγαν ὅτι δὲν τήρησε τὴν ὑπόσχεση ποὺ ἔδωσε στὸ σωματεῖο. Ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρὰ, ὅμως, ἂν δὲν τοῦ τὰ ἀρνιοῦνταν καὶ ἀποφάσιζε νὰ πλησιάσει τὸν Ἄμπου Τζάλ καὶ νὰ τοῦ ζητήσει τὴν ἐπιστροφή αὐτοῦ τοῦ ποσοῦ, ὁ Ἄμπου Τζάλ θὰ τὸν ἔδιωχνε περιφρονητικά. Ὁ ἄνθρωπος, λοιπόν, αὐτός, πῆγε στὸν Προφήτη καὶ τοῦ ἔκανε τὰ παράπονά του ἐναντίον τοῦ Ἄμπου Τζάλ. Ὁ Προφήτης, χωρὶς νὰ διστάσει οὔτε λεπτό, σηκώθηκε, πῆρε τὸν ἄνθρωπο μαζί του καὶ πῆγε καὶ κτύπησε τὴν πόρτα τοῦ Ἄμπου Τζάλ. Ὁ Ἄμπου Τζάλ ἤλθε στὴν πόρτα καὶ εἶδε ὅτι ὁ πιστωτὴς του στεκόταν ἀπέξω, μαζί μὲ τὸν Προφήτη. Ὁ Προφήτης τοῦ μίλησε γιὰ τὸ χρέος του καὶ τοῦ ζήτησε νὰ πληρώσει. Ὁ Ἄμπου Τζάλ τὰ ἔχασε καί, χωρὶς νὰ προσβάλει καμιὰ ἀντίρρηση, πλήρωσε ἀμέσως. Ὅταν τὸ ἔμαθαν οἱ ἄλλοι φύλαρχοι τῆς Μέκκας, κατέκριναν τὸν Ἄμπου Τζάλ, λέγοντάς του ὅτι ἔδειξε ὅτι ἦταν ἕνας δειλὸς καὶ ἀνίκανος. Ζητοῦσε τὸ δημόσιο ἐξωστρακισμὸ τοῦ Προφήτη, ἀλλὰ ὁ ἴδιος τοῦ ἔδειχνε ὑποταγὴ ἐξοφλώντας τὸ χρέος του, σύμφωνα μὲ τὶς ἀπαιτήσεις του. Αὐτοαμυνόμενος, ὁ Ἄμπου Τζάλ εἶπε ὅτι, ὅποιοσδήποτε ἄλλος στὴ θέση του, θὰ εἶχε κάνει τὸ ἴδιο. Τοὺς διηγήθηκε ὅτι, ὅταν εἶδε τὸν Προφήτη νὰ στέκεται μπροστὰ στὴν πόρτα του, εἶδε καὶ δυὸ ἄγριες καμήλες νὰ στέκονται δίπλα του, μιὰ σὲ κάθε του πλευρὰ, ἔτοιμες νὰ ὀρμήσουν ἐναντίον του. Δὲν μπορούμε νὰ ξέρουμε τὴν ἔννοια αὐτοῦ τοῦ ὀραματισμοῦ. Μπορεῖ νὰ ἦταν μιὰ ὡς ἕκ θαύματος ὀπτασία, γιὰ νὰ τρομοκρατηθεῖ ὁ Ἄμπου Τζάλ, ἢ μπορεῖ ἡ παρουσία αὐτῶν τοῦ Προφήτη νὰ τοῦ προκάλεσε τέτοιο δέος, ποὺ τοῦ δημιούργησε αὐτὴ τὴν ψευδαίσθηση. Ἐνας ἄνθρωπος, τὸν ὁποῖο περιφρονοῦσε καὶ καταπίεζε ὀλόκληρη ἡ πόλη, εἶχε τὸ θάρρος νὰ πάει μόνος του σ' ἕναν ἠγέτη ἐκείνης τῆς πόλης καὶ νὰ

ἀπαιτήσει τὴν ἐπιστροφή κάποιου χρέους. Μπορεῖ αὐτὸ τὸ ἴδιο τὸ ἀπροσδόκητο θέαμα τοῦ Προφήτη νὰ τρόμαξε τὸν Ἄμπου Τζάλ καὶ γιὰ μιὰ στιγμή τὸν ἔκανε νὰ ξεχάσει αὐτὰ πού εἶχε ὀρκισθεῖ ὅτι θὰ τοῦ ἔκανε καὶ νὰ τὸν ἀνάγκασε νὰ κάνει αὐτὸ πὺ ὁ Προφήτης τοῦ ζητοῦσε (Χισσάμ).

Ὁ Γάμος τοῦ Ἱεροῦ Προφήτη μὲ τὴ Χαντίτζα

Ὅταν ὁ Προφήτης ἦταν 25 περίπου ἐτῶν, ὀλόκληρη ἡ πόλη γνώριζε τὴ φήμη πὺ εἶχε γιὰ τὸν ἀκέραιο χαρακτήρα καὶ τὴν ἀξιαγάπητη προσωπικότητά του. Οἱ ἄνθρωποι τὸν ἔδειχναν μὲ τὸ δάχτυλο καὶ ἔλεγαν γι' αὐτὸν ὅτι ἦταν ἕνας ἄνθρωπος, στὸν ὁποῖο μποροῦσε κανεὶς νὰ ἔχει ἐμπιστοσύνη. Αὐτὴ του ἡ φήμη ἔφθασε στ' αὐτιά μιᾶς πλούσιας χήρας, ἡ ὁποία πῆγε στὸ θεῖο τοῦ Προφήτη, τὸν Ἄμπου Τάλιμπ, καὶ τοῦ ζήτησε νὰ συνοδεύσει ὁ ἀνιψιὸς του ἕνα δικό της καραβάνι, φορτωμένο μὲ ἐμπορεύματα, στὴ Συρία. Ὁ Ἄμπου Τάλιμπ τὸ μεταβίβασε στὸν Προφήτη καὶ αὐτὸς δέχθηκε τὴν πρόταση. Ἡ ἀποστολὴ πέτυχε καὶ ἔφερε ἀπροσδόκητα κέρδη. Ἡ πλούσια χήρα, Χαντίτζα, ἦταν σίγουρη ὅτι ἡ ἐπιτυχία τῆς ἀποστολῆς δὲν ὀφειλόταν μόνο στὶς συνθήκες τῆς ἀγορᾶς τῆς Συρίας, ἀλλὰ καὶ στὴν ἀποδοτικότητα τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς. Συμβουλευθῆκε τὸν σκλάβο τῆς, τὸ Μάϊσσαρα, ἐπὶ τοῦ θέματος, καὶ ἐκεῖνος συμφώνησε μαζί της καὶ τῆς εἶπε ὅτι ἡ τιμιότητα καὶ τὸ ἐνδιαφέρον, μὲ τὸ ὁποῖο χειρίστηκε τὶς ὑποθέσεις τῆς ὁ νεαρὸς ἀρχηγὸς τοῦ καραβανιοῦ, ἦταν ὑποδειγματικὸς καὶ ὅτι ἕνας ὁμοίος του δὲν θὰ μποροῦσε νὰ θρεθεῖ. Ἡ Χαντίτζα ἐντυπωσιάστηκε πολὺ ἀπὸ αὐτὰ πὺ ἄκουσε καί, ἐνῶ ἡ ἴδια ἦταν 40 ἐτῶν καὶ εἶχε ἤδη χηρέψει δυὸ φορές, ἔστειλε μιὰ φίλη τῆς στὸν Προφήτη γιὰ νὰ δεῖ, ἂν αὐτὴ θὰ μποροῦσε νὰ τὸν πείσει νὰ τὴν παντρευτεῖ. Ἡ φίλη τῆς πῆγε καὶ ρώτησε τὸν Προφήτη, γιατί δὲν εἶχε ἀκόμη παντρευτεῖ, καὶ ἐκεῖνος τῆς ἀπάντησε ὅτι δὲν ἦταν ἀρκετὰ πλούσιος γιὰ νὰ παντρευτεῖ. Ἡ ἐπισκέπτρια τὸν ρώτησε, ἂν θὰ συμφωνοῦσε νὰ παντρευτεῖ ἂν εὑρίσκε μιὰ εὐκατάστατη καὶ ἔντιμη γυναῖκα. Ὁ Προφήτης ρώτησε ποιά ἦταν ἡ γυναῖκα καὶ αὐτὴ τοῦ εἶπε, ἡ Χαντίτζα. Ὁ Προφήτης ζήτησε συγγνώμη, λέγοντας ὅτι ἡ Χαντίτζα ἦταν πολὺ ὑψηλὰ ἰστάμενη γιὰ ἐκεῖνον. Ἡ ἐπισκέπτρια ἀνέλαβε νὰ διαχειριστεῖ ὅλες τὶς δυσκολίες καὶ ὁ Προφήτης εἶπε τότε ὅτι δὲν τοῦ ἔμενε νὰ πεί

τίποτα άλλο, παρά μόνο ότι συμφωνεί. Ἡ Χαντίτζα ἔστειλε ἓνα μήνυμα στοῦ θεῖο τοῦ Προφήτη καί ὁ γάμος ἔγινε καί ἐπισημοποιήθηκε. "Ενας φτωχός ἄνθρωπος, ὀρφανός ἀπό τὰ παιδικά του χρόνια, γιά πρώτη φορά στή ζωή του εἶδε τόν πλοῦτο ἀπό κοντά. Τώρα πιά ἦταν πλούσιος. Ὁ τρόπος, ὅμως, μέ τόν ὁποῖο χειρίστηκε τήν περιουσία του εἶναι ἓνα μάθημα γιά ὄλη τήν ἀνθρωπότητα. Μετά τὸ γάμο τους, ἡ Χαντίτζα σκέφθηκε ὅτι, ἐνῶ ἐκείνη ἦταν πλούσια, ἐκείνος ἦταν φτωχός καί ὅτι αὐτή ἡ ἀνισότητα μεταξύ τους θά στεκόταν ἐμπόδιο στήν εὐτυχία τους. Τοῦ πρότεινε, λοιπόν, νά τοῦ μεταβιβάσει τήν περιουσία της καί τοὺς δούλους της. Ὁ Προφήτης, ἀφοῦ βεβαιώθηκε ὅτι ἡ Χαντίτζα ἐννοοῦσε αὐτὰ πού ἔλεγε, δήλωσε ὅτι μόλις ἡ Χαντίτζα τοῦ μεταβίβαζε τοὺς σκλάβους της ἐκείνος θά τοὺς ἀπελευθέρωνε. "Ἔτσι καί ἔκανε. Ἐπὶ πλέον δέ, μοίρασε στοὺς φτωχοὺς τὸ μεγαλύτερο μέρος τῆς περιουσίας πού τοῦ ἔδωσε ἡ Χαντίτζα. Μεταξὺ τῶν σκλάβων πού ἀπελευθέρωσε, ἦταν καί κάποιοι ὀνομαζόμενοι Ζαῖντ. Φαινόταν νά εἶναι πιά ἔξυπνος ἀπὸ τοὺς ἄλλους καί καταγόμενος ἀπὸ μιὰ καλὴ οἰκογένεια. Τὸν εἶχαν ἀπαγάγει, ὅταν ἦταν ἀκόμα παιδί, καί τὸν εἶχαν πουλήσει ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος στοῦ ἄλλο, ὥσπου τελικὰ εἶχε βρεθεῖ στή Μέκκα. Ὁ νεαρός Ζαῖντ, ὁ ὁποῖος μόλις εἶχε ἀνακτήσει τήν ἐλευθερία του, κατάλαβε ἀμέσως ὅτι προτιμοῦσε νά θυσιάσει τήν ἐλευθερία του καί νά παραμείνει δούλος τοῦ Προφήτη. "Ὅταν, λοιπόν, ὁ Προφήτης ἀπελευθέρωσε τοὺς σκλάβους του, ὁ Ζαῖντ ἀρνήθηκε νά φύγει καί ζήτησε νά τοῦ ἐπιτραπεῖ νά συνεχίσει νά ζεῖ μαζί μέ τὸν Προφήτη. "Ἔτσι καί ἔγινε καί μέ τὸ πέρασμα τοῦ χρόνου ὁ σύνδεσμός του μέ τὸν Προφήτη ἔγινε πιά ἰσχυρός. Στὸ μεταξύ, ὅμως, ὁ πατέρας καί ὁ θεῖος τοῦ Ζαῖντ ἀκολούθησαν τὰ ἴχνη τοῦ στοῦ Προφήτη. "Ὅταν παρουσιάσθηκαν στὸν Προφήτη, τοῦ ζήτησαν νά δώσει τήν ἐλευθερία στὸν Ζαῖντ καί προθυμοποιήθηκαν νά πληρώσουν ὅσα λύτρα ἤθελε. Τοὺς πληροφόρησε ὅτι ὁ Ζαῖντ ἦταν ἤδη ἐλεύθερος καί ὅτι μπορούσε νά φύγει μαζί τους, ἀν τὸ ἐπιθυμοῦσε. Τὸν φώναξε, λοιπόν, καί τοῦ παρουσίασε τὸν πατέρα του καί τὸ θεῖο του καί, ἀφοῦ αὐτοὶ ἀγκαλιάσθηκαν καί στέγνωσαν τὰ δάκρυά τους, ὁ πατέρας τοῦ Ζαῖντ τοῦ εἶπε ὅτι ὁ καλός του Κύριος τὸν εἶχε ἀπελευθερώσει καί, καθὼς ἡ μητέρα του εἶχε ὑποφέρει πάρα πολὺ ἀπὸ τὸν ἀποχωρισμὸ τῆς ἀπὸ τὸν γιό της, ἦταν καλύτερα νά ἐπιστρέψει στοῦ στοῦ μαζί του. Ὁ Ζαῖντ ἀπάντησε: «Πατέρα,

ποιός είναι εκείνος που δεν αγαπά τους γονείς του; Ή καρδιά μου είναι πλημμυρισμένη με αγάπη για σένα και τη μητέρα μου. 'Αγαπῶ, όμως, αυτό τον άνθρωπο, Μωάμεθ, τόσο πολύ, που δεν μπορῶ νά φαντασθῶ ὅτι μπορῶ νά ζήσω ἄλλοῦ, παρὰ μόνο κοντά του. Χαίρομαι που σέ γνώρισα, δὲν μπορῶ, όμως, ν' ἀντέξω ἕναν ἀποχωρισμὸ ἀπὸ αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο, τὸν Μωάμεθ». Ὁ πατέρας του καὶ ὁ θεῖος του ἔκαναν ὅ,τι μπορούσαν γιὰ νὰ τὸν μεταπείσουν, ἀλλὰ ὁ Ζαΐντ ἦταν ἀνένδοτος. Τότε, ὁ Ἱερός Προφήτης εἶπε: «Ὁ Ζαΐντ ἦταν ἤδη ἕνας ἐλεύθερος ἄνθρωπος, ἀλλὰ ἀπὸ σήμερα καὶ στὸ ἔξῃς θὰ εἶναι γιὸς μου». Βλέποντας τὴν αγάπη που ὑπῆρχε μεταξὺ τοῦ Ζαΐντ καὶ τοῦ Προφήτη, ὁ πατέρας του καὶ ὁ θεῖος του γύρισαν στὸν τόπο τους καὶ ὁ Ζαΐντ ἔμεινε κοντὰ στὸν Προφήτη (Χισάμ).

Ὁ Προφήτης Δέχεται τὴν Πρῶτη Ἀποκάλυψη

Ὅταν ὁ Προφήτης πέρασε τὰ 30 του χρόνια, ἄρχισε νὰ κυριεύεται ὄλο καὶ περισσότερο ἀπὸ τὴν αγάπη καὶ πίστη πρὸς τὸ Θεό. Ἀπεχθανόμενος τὰ σκάνδαλα, τὶς μηχανορραφίες καὶ τὴν ἀνηθικότητα τῶν κατοίκων τῆς Μέκκας, διάλεξε, γιὰ τὴν αὐτοσυγκέντρωσή του, ἕνα σημεῖο δυὸ ἢ τρία μίλια μακριὰ ἀπὸ τὴ Μέκκα. Αὐτὴ ἡ τοποθεσία θρισκόταν πάνω σ' ἕνα λόφο, σὲ μιὰ σπηλιά που ἦταν μέσα σ' ἕνα θράχο. Ἡ γυναίκα του, ἡ Χαντίτζα, τοῦ ἐτοίμαζε ἀρκετὸ φαγητὸ γιὰ ἀρκετὲς ἡμέρες καὶ μ' αὐτὰ τὰ ἐφόδια ξεκινούσε γιὰ τὴ σπηλιά Χιρά κι ἐκεῖ προσευχόταν στὸ Θεὸ μέρα καὶ νύχτα. Ὅταν ἦταν 40 ἐτῶν, εἶδε ἕνα ὄραμα μέσα στὴν ἴδια ἐκείνη σπηλιά. Εἶδε κάποιον νὰ τὸν προστάζει ν' ἀπαγγεῖλει. Ὁ Προφήτης ἀποκρίθηκε ὅτι δὲν ἤξερε τί ν' ἀπαγγεῖλει ἢ πῶς ν' ἀπαγγεῖλει. Αὐτὴ ἡ ὄπτασις ἐπέμεινε καὶ τελικὰ τὸν ὑποχρέωσε ν' ἀπαγγεῖλει τοὺς ἀκόλουθους στίχους:

Διακήρυξε στὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου σου, Ἐκείνου που ἔπλασε, ἔπλασε τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ ἕναν θρόμβο αἵματος. Κήρυξε! Καὶ ὁ Κύριός σου εἶναι ἀπέραντα Γενναϊδῶρος, που δίδαξε τὸν ἄνθρωπο μὲ τὴν πένα, καὶ τοῦ ἔμαθε ὅσα ἐκεῖνος δὲν ἐγνώριζε (96:2-6).

Αὐτοὶ οἱ στίχοι, οἱ πρῶτοι που ἀποκαλύφθηκαν στὸν Προφήτη, ἀποτελοῦν μέρος τοῦ Κορανίου, καθὼς καὶ ἄλ-

λοι στίχοι, που ἀποκαλύφθηκαν ἀργότερα. Είναι δὲ αὐτοὶ οἱ στίχοι τεράστιας σημασίας, γιατί προστάζουν τὸν Προφήτη ν' ἀνασηκωθεί καὶ νὰ ἐτοιμασθεῖ γιὰ νὰ διακηρύξει τὸ ὄνομα τοῦ Ἐνὸς Θεοῦ, τοῦ Ἐνὸς Δημιουργοῦ — τοῦ Προφήτη καὶ ὄλων τῶν ἄλλων — Ἐκείνου ποῦ ἔπλασε τὸν ἄνθρωπο καὶ ἐνέσπειρε τὸν σπόρο τῆς ἀγάπης Του καὶ ἐμφύσησε στὴν ψυχὴ τους τὴν ἀγάπη γιὰ τοὺς συνανθρώπους τους. Ὁ Προφήτης πῆρε τὴν ἐντολὴ νὰ κηρύξει τὸ Μῆνυμα τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ δόθηκε ἡ ὑπόσχεση ὅτι θὰ ἔχει τὴ θεοῦθειά Του καὶ τὴν ὑποστήριξή Του στὸ κήρυγμα αὐτοῦ τοῦ Μηνύματος. Οἱ στίχοι προμήνυσαν τὸν καιρὸ ποῦ ὁ κόσμος θ' ἀποκοτῶσε πολλὰς γνώσεις μὲ τὸ γραπτὸ λόγο καὶ θὰ μάθαινε πράγματα πρωτάκουστα. Οἱ στίχοι ἀποτελοῦν μιὰ σύνοψη τοῦ Κορανίου. Ὅλα ὅσα θὰ πληροφοροῦνταν ὁ Προφήτης ἀπὸ τὶς μετέπειτα ἀποκαλύψεις, ἐμπεριέχονται ὑποτυπωδῶς σ' αὐτοὺς τοὺς στίχους καὶ τὰ θεμέλια μιᾶς μεγάλης καὶ μέχρι τοῦδε ἀγνωστής προόδου, στὴν πνευματικὴ ἐξέλιξη τοῦ ἀνθρώπου, ἦταν βασισμένα μέσα σ' αὐτούς. Τὴν ἐννοια καὶ τὴν ἐπεξήγηση αὐτῶν τῶν στίχων θὰ συναντήσουμε, μὲ τὴ σειρά τους, στὰ Σχόλια. Ἐδῶ τοὺς ἀναφέρουμε μόνο, γιατί ἡ ἀποκάλυψή τους ἀποτέλεσε ἕνα μεγάλο σταθμὸ στὴ ζωὴ τοῦ Προφήτη. Ὅταν ἐκεῖνος δέχθηκε τὴν ἀποκάλυψη αὐτή, αἰσθάνθηκε μεγάλο δέος καὶ εὐθύνη, ποῦ ὁ Θεὸς εἶχε ἀποφασίσει νὰ τοποθετήσῃ στοὺς ὤμους του. Στὴ θέση του, ὅποιοσδήποτε ἄλλος ἄνθρωπος θὰ αἰσθανόταν πολὺ περήφανος — θὰ πίστευε ὅτι εἶχε γίνῃ ἕνα σπουδαῖο πρόσωπο. Ὁ Προφήτης, ὅμως, ἦταν διαφορετικός. Ἦταν ἱκανὸς γιὰ πολὺ μεγάλες πράξεις, ἀλλὰ δὲν ἦταν ὑπερήφανος γιὰ τὰ ἐπιτεύγματά του. Μετά, λοιπόν, ἀπὸ αὐτὴ τὴ σημαντικὴ ἐμπειρία, πῆγε σπίτι του πολὺ ταραγμένος καὶ τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου του ἦταν τραθηγμένα. Ὅταν ἡ Χαντίτζα τὸν ρώτησε τί εἶχε, τῆς ἀφηγήθηκε ὀλόκληρο τὸ περιστατικὸ καὶ ἀνακεφαλαίωσε τοὺς φόβους του, λέγοντας: «Πῶς μπορῶ ἐγώ, ἕνας ἀδύνατος ἄνθρωπος, ν' ἀναλάβω τὴν εὐθύνη, ποῦ ὁ Θεὸς θέλει νὰ τοποθετήσῃ πάνω στοὺς ὤμους μου;». Ἡ Χαντίτζα τοῦ ἀποκρίθηκε ἀμέσως:

Ἄς εἶναι ὁ Θεὸς Μάρτυράς Μου, Ἐκεῖνος δὲν σοῦ ἔστειλε τὸ Λόγο Του γιὰ ν' ἀποτύχεις καὶ νὰ φανεῖς ἀνάξιος, γιὰ νὰ σὲ ἀποκηρύξει. Πῶς θὰ μπορούσε ὁ Θεὸς νὰ κάνει κάτι τέτοιο, ἐνῶ ἐσύ εἶσαι καλὸς

καὶ σέβεσαι τοὺς συγγενεῖς σου, βοηθᾶς τοὺς φτωχοὺς καὶ τοὺς ἐγκαταλειμμένους καὶ ἐπωμίζεσαι τὰ θάρη τους; Ἐσὺ ἀποκαθιστᾶς τὶς ἀρετές, ποὺ εἶχαν ἐξαφανισθεῖ ἀπὸ τὸν τόπο μας. Τιμᾶς τοὺς ἐπισκέπτες καὶ βοηθᾶς τοὺς δυστυχισμένους. Εἶναι δυνατό νὰ θέλει ὁ Θεὸς νὰ σοῦ δώσει δοκιμασίες; (Μπουχάρι).

Ἄφοῦ εἶπε αὐτά, ἡ Χαντίτζα πῆρε τὸν Προφήτη καὶ τὸν πῆγε στὸν ἐξάδελφό της, Οὐάρακα ἱμπν Ναουφάλ, ποὺ ἦταν Χριστιανός. Ὅταν ὁ Οὐάρακα ἄκουσε τὴν ἀφήγηση, τοῦ εἶπε:

«Εἶμαι θεέβαιος ὅτι ὁ ἴδιος ὁ ἄγγελος ποὺ πῆγε στὸ Μωουσή, ἦλθε καὶ σὲ σένα» (Μπουχάρι).

Οἱ Πρῶτοι Νεοφώτιστοι

Προφανῶς, ὁ Οὐάρακα ἀναφερόταν στὴν προφητεία τοῦ Δευτερονομίου, ΙΗ':18. Ὅταν ὁ Ζαΐντ, ὁ ἀπελευθερωμένος σκλάβος τοῦ Προφήτη, ποὺ ἦταν τότε περίπου 30 ἐτῶν, καὶ ὁ ἐξάδελφός του Ἄλῆ, ποὺ ἦταν περίπου 11 ἐτῶν, ἔμαθαν τὸ νέο, ἔσπευσαν ἀμέσως νὰ δηλώσουν τὴν πίστη τους σ' αὐτόν. Ὁ Ἄμπου Μπάκαρ, ὁ παιδικός του φίλος ἀπουσίαζε. Ὅταν, ὅμως, ἐπέστρεψε, ἄρχισε ν' ἀκούει σχετικά μὲ τὴ νέα ἐμπειρία ποὺ εἶχε ὁ Προφήτης. Τοῦ εἶπαν, ὅτι ὁ φίλος του εἶχε τρελλαθεῖ καὶ ὅτι ἔλεγε πὼς ἄγγελοι τοῦ εἶχαν φέρει μηνύματα ἀπὸ τὸ Θεό. Ὁ Ἄμπου Μπάκαρ εἶχε ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη στὸν Προφήτη. Δὲν ἀμφέβαλε οὔτε γιὰ ἓνα δευτερόλεπτο ὅτι ὁ Προφήτης ἔλεγε τὴν ἀλήθεια — ἤξερε ὅτι ἦταν σοβαρὸς καὶ εἰλικρινής. Πῆγε καὶ κτύπησε τὴν πόρτα τοῦ Προφήτη καί, ὅταν μπῆκε μέσα καὶ τὸν εἶδε, τὸν ρώτησε τί εἶχε συμβεῖ. Ὁ Προφήτης, φοβούμενος ὅτι ὁ Ἄμπου Μπάκαρ θὰ τὸν παρεξηγούσε, ἄρχισε νὰ μακρολογεῖ. Ὁ Ἄμπου Μπάκαρ τὸν διέκοψε καὶ τοῦ εἶπε ὅτι τὸ μόνο ποὺ ἤθελε νὰ μάθει ἦταν, ἂν ἓνας ἄγγελος εἶχε κατεβεῖ ἀπὸ τὸ Θεὸ καὶ τοῦ εἶχε δώσει τὸ Μῆνυμα. Ὁ Προφήτης καὶ πάλι προσπάθησε νὰ τοῦ δώσει ἐξηγήσεις, ἀλλὰ ὁ Ἄμπου Μπάκαρ τοῦ εἶπε ὅτι δὲν ἤθελε ν' ἀκούσει ἐξηγήσεις, ἤθελε ἀπλῶς νὰ λάβει μιὰ ἀπάντηση στὴν ἐρώτηση ποὺ ἔκανε, ἂν τοῦ ἔστειλε ὁ Θεὸς ἓνα Μῆνυμα. Ὁ Προφή-

της απάντησε «Ναί» και ο Άμπου Μπάκαρ άμέσως διακήρυξε την πίστη του σ' αυτόν. Άφου δέ δήλωσε την πίστη του, είπε ότι ή συζήτηση θα μείωνε την άξία της πίστης του. Γνώριζε τον Προφήτη από πολύ καιρό και καλά. Δέν είχε καμιά άμφιβολία και δέν είχε άνάγκη έπεξηγήσεων για να πεισθεί ότι έλεγε την άλήθεια.

Αυτή ή μικρή ομάδα Πιστών άποτέλεσε τους πρώτους όπαδούς του 'Ισλάμ' μιá μεσήλικη γυναίκα, ένα παιδί 11 έτων, ένας άπελευθερωμένος σκλάβος, που ζούσε άνάμεσα σέ ξένους, ένας νεαρός φίλος και ό ίδιος ό Προφήτης. Αυτή ήταν ή ομάδα, που έδωσε τή σιωπηλή ύπόσχεση να διαδώσει τά φώτα του Θεού παντού στον κόσμο. "Όταν οί λαοί και οί άρχηγοί τους άκουσαν, γέλασαν και είπαν ότι αυτοί οί άνθρωποι είχαν τρελλαθεί. Δέν ύπήρχε κανένας λόγος για ν' άνησυχεί κανείς. Καθώς, όμως, περνούσε ό καιρός, ή άλήθεια άρχισε ν' άνατέλει και όπως ό Προφήτης 'Ησαΐας είχε πεί πριν από πολλά χρόνια (ΚΗ':13), «Διδασκαλία έπί διδασκαλίαν, διδασκαλία έπί διδασκαλίαν, στίχος έπί στίχον, στίχος έπί στίχον, όλίγον έδω, όλίγον εκεί». Και ή άλήθεια άρχισε ν' άποκαλύπτεται στον Προφήτη.

Οί Πιστοί Καταδιώκονται

Ό Θεός άρχισε να μιλά στο Μωάμεθ σέ «διαφορετική γλώσσα». Οί νέοι του τόπου άρχισαν να διερωτώνται, εκείνοι που άναζητούσαν την άλήθεια άρχισαν να δείχνουν ένδιαφέρον. Μέσα από την καταφρόνηση και τή γελοιοποίηση, άρχισε να γεννιέται ή έπιδοκιμασία και ό θαυμασμός. Σκλάβοι, νέοι άνδρες και δυστυχισμένες γυναίκες, άρχισαν να συγκεντρώνονται γύρω από τον Προφήτη. Το Μήνυμά του και ή διδασκαλία του έδιναν έλπίδα στους ξεπεσμένους, στους άπελπισμένους και στους νέους. Οί γυναίκες πίστεψαν ότι ή άποκατάσταση των δικαιωμάτων τους δέν μπορούσε πιά να καθυστερήσει. Οί σκλάβοι πίστεψαν ότι ή μέρα τής έλευθερίας τους πλησίαζε και οί νέοι άνθρωποι πίστεψαν ότι ό δρόμος τής προόδου θ' άνοιγε και γι' αυτούς. "Όταν ή γελοιοποίηση έγινε έπιδοκιμασία και ή άδιαφορία μεταβλήθηκε σέ έξάρτηση, οί φύλαρχοι τής Μέκκας και οί άξιωματούχοι άρχισαν ν' άνησυχούν. Συγκεντρώθηκαν κι έκαναν συμβούλιο. Άποφάσι-

σαν ότι η γελοιοποίηση δεν ήταν η μέθοδος, με την οποία έπρεπε να θαλθούν κατά της άπειλης αυτής. "Έπρεπε να θρουν έναν πιο αποτελεσματικό τρόπο. Η νέα αυτή έπιρροή (έπι του λαού) έπρεπε να αποβληθεί με τη θία. Άποφάσισαν ότι έπρεπε να έφαρμόσουν καταδίωξη και κάποιια μορφή έξοστρακισμού. Γρήγορα άρχισαν να έφαρμόζουν όρισμένα πρακτικά μέτρα και η Μέκκα έξαπέλυσε έντονες έπιθέσεις έναντίον του 'Ισλάμ. Ο Προφήτης και η μικρή ομάδα των όπαδών του δεν θεωρούταν πιά τρελλοί, αλλά μια έπιρροή, η όποία έπαιρνε διαστάσεις και, άν της έπιτρεπόταν να συνεχίσει άνεμπόδιστα, θα μπορούσε ν' αποδειχθεί έπικίνδυνη για την πίστη, τó κύρος, τά ξήμμα και τις παραδόσεις της Μέκκας. Τό 'Ισλάμ άπειλούσε να γκρεμίσει και να έπανορθώσει την παλαιά δομή της Μέκκας, δημιουργώντας έναν καινούργιο ούρανό και μια καινούργια γή, η άποκατάσταση των όποιών θα σήμαινε την έξαφάνιση του παλιού ούρανού και της παλιάς γής της Άραθίας.

Οί κάτοικοι της Μέκκας δεν μπορούσαν πιά να γελοιοποιούν τó 'Ισλάμ, τώρα πιά άντιμετώπιζαν την έπιβίωση. Τό 'Ισλάμ άποτελούσε μια πρόκληση και η Μέκκα δέχθηκε την πρόκληση άκριθώς όπως οί άντίπαλοι των Προφητών είχαν άντιταχθεί πάντοτε στις προκλήσεις με τις όποιες οί Προφήτες τους τούς είχαν άντιμετωπίσει. Άποφάσισαν, λοιπόν, να μην καταφύγουν στη συζήτηση, αλλά να άποσιωπήσουν τά έπικίνδυνα διδάγματα με τη θία' δεν θέλησαν να μιμηθούν τó καλό παράδειγμα του Προφήτη και των όπαδών του, ούτε ν' άπαντήσουν στα ήρεμα λόγια με ήρεμία, αλλά προτίμησαν να κακοποιήσουν τους άθώους και να έξυθρίσουν αυτούς πού ήταν όλο καλωσύνη. Για μια φορά άκόμα άρχισε η διαμάχη μεταξύ πίστης και άπιστίας μέσα στόν κόσμο. Οί δυνάμεις του διαθόλου κήρυξαν τόν πόλεμο έναντίον των άγγέλων. Οί Πιστοί, πού ήταν άκόμα μια χούφτα ανθρώπων, δεν είχαν τή δύναμη ν' άντισταθούν στις έπιθέσεις και τις θιαιότητες των άπιστων. Ένας πολύ σκληρός άγώνας άρχισε. Η άνθρωποσφαγή άνδρών και γυναικών ήταν άναισχυντη. Οί σκλάβοι, πού είχαν δηλώσει πίστη στόν Προφήτη, σέρνονταν πάνω σε πυρωμένους λίθους και στην καυτή άμμο. Η έπιδερμίδα τους γινόταν τραχειά, όπως τó πετσί των ζώων. Πολλά χρόνια μετά την έδραίωση του 'Ισλάμ στα πλησίον και άπομακρυσμένα μέρη, ένας άπό τούς πρώτους όπαδούς του 'Ι-

σλάμ, ὁ Χαμπάμπ ἴμπν Ἄλ-Ἀράττ, ξεσκεπάσε τὸ δέρμα τοῦ σώματός του καὶ οἱ φίλοι του, ποὺ εἶδαν τὴν τραχειὰ ἐπιδερμίδα του, ποὺ ἔμοιαζε σὰν τὸ πετσί ζώου, τὸν ρώτησαν γιατί εἶναι ἔτσι. Ὁ Χαμπάμπ γέλασε καὶ εἶπε ὅτι δὲν ἦταν τίποτε, ἀπλῶς ἓνα ἐνθύμιό τῶν ἡμερῶν, ὅταν οἱ σκλάβοι ποὺ προσχωροῦσαν στὸ Ἰσλάμ σέρνονταν πάνω σὲ πυρωμένες πέτρες καὶ στὴν καυτὴ ἄμμο τῆς Μέκκας (Μουσνάτ, τόμος 5, σελ. 110).

Οἱ σκλάβοι, ποὺ γίνονταν ὄπαδοί, προέρχονταν ἀπὸ διάφορες κοινότητες ἀνθρώπων. Ὁ Μπιλάλ ἦταν νέγρος, ὁ Σουχάιμπ Ἕλληνας. Ἦταν ὄπαδοὶ διαφόρων θρησκείων. Ὁ Τζάμπρ καὶ ὁ Σουχάιμπ ἦταν Χριστιανοί. Ὁ Μπιλάλ καὶ ὁ Ἀμμάρ εἰδωλολάτρες. Τὸν Μπιλάλ τὸν ἀνάγκασαν νὰ ξαπλώσει πάνω στὴν καυτὴ ἄμμο, τὸν σκέπασαν μὲ πέτρες καὶ ἔβαλαν ἀγόρια νὰ χορέψουν πάνω του καὶ, ἀφοῦ ὁ κύριός του, ὁ Οὐμάγια ἴμπν-Χάλφ, τὸν θασάνισε μ' αὐτὸ τὸν τρόπο, τοῦ ζήτησε ν' ἀποκηρύξει τὸν Ἀλλάχ καὶ τὸν Προφήτη καὶ νὰ ὑμνήσει τοὺς θεοὺς τῆς Μέκκας, Λάτ καὶ Οὐζζά. Ὁ Μπιλάλ εἶπε μόνο: Ἀχάντ, Ἀχάντ... (Ὁ Θεὸς εἶναι Ἕνας).

Ἐξοργισμένος, ὁ Οὐμάγια, παρέδωσε τὸν Μπιλάλ σὲ ἀλήτες τοῦ δρόμου καὶ τοὺς εἶπε νὰ τοῦ δέσουν ἓνα σχοινὶ γύρω ἀπὸ τὸ λαιμό του καὶ νὰ τὸν σύρουν πάνω στὶς μυτερές πέτρες τῶν δρόμων τῆς πόλης. Μὲ τὸ κορμί του αἰμόφυρτο, ἐξακολουθοῦσε νὰ ψιθυρίζει, Ἀχάντ, Ἀχάντ... Ἀργότερα, ὅταν οἱ Μουσουλμάνοι ἐδραιώθηκαν στὴ Μεδίνα καὶ τοὺς ἦταν δυνατὸ νὰ ζήσουν καὶ νὰ λατρέψουν, μὲ σχετική ἀνεση, ὁ Ἱερὸς Προφήτης διόρισε τὸν Μπιλάλ ὡς Μου'αντίν, ἐπίσημο κήρυκα ποὺ καλεῖ τοὺς πιστοὺς γιὰ Προσευχή. Ὁ Μπιλάλ, ποὺ ἦταν Ἀφρικανός, δὲν μπορούσε νὰ προφέρει τὸ «χ» στὸ ἀραβικὸ Ἀσσ-χάντου (εἶμαι μάρτυς). Οἱ Μεδινίτες πιστοὶ γελοῦσαν καὶ τὸν κοροΐδευαν γιὰ τὴν κακὴ του προφορά. Ὁ Προφήτης, ὅμως, τοὺς μάλωσε καὶ τοὺς εἶπε ὅτι ὁ Μπιλάλ ἦταν ἀγαπητὸς στὸ Θεὸ γιὰ τὴν ἀκλόνητη πίστη, ποὺ ἔδειξε ὅταν θασανίσθηκε στὴ Μέκκα. Ὁ Ἀμπου Μπάκαρ πλήρωσε λύτρα γιὰ τὸν Μπιλάλ καὶ γιὰ πολλοὺς ἄλλους σκλάβους καὶ ἐξασφάλισε τὴν ἀπελευθέρωσή τους. Ἀνάμεσά τους ἦταν καὶ ὁ Σουχάιμπ, ἓνας πλούσιος ἔμπορος, ἐναντίον τοῦ ὁποῖου οἱ Κουραΐς ἐξακολουθοῦσαν νὰ καταφέρονται ἀκόμα καὶ μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσή του. Ὅταν ὁ Ἱερὸς Προφήτης ἔφυγε ἀπὸ τὴ Μέκκα καὶ πῆγε νὰ ἐγκατασταθεῖ στὴ Μεδίνα, ὁ Σουχάιμπ

θέλησε νά πάει μαζί του. Οί άξιωματούχοι τής Μέκκας, όμως, τόν έμπόδισαν, άπαγορεύοντάς του νά πάρει μαζί του τήν περιουσία πού είχε κάνει στή Μέκκα. 'Ο Σουχάιμπ δέχθηκε νά έγκαταλείψει τήν περιουσία του καί τά κέρδη του, άν τόν άφιναν νά φύγει. Οί έπίσημοι τής Μέκκας τó δέχθηκαν καί ó Σουχάιμπ έφθασε στή Μέκκα μέ άδειες τίς τσέπες καί πήγε νά δει τόν Προφήτη, ó όποιος, άκούγοντας τήν ιστορία του, τόν συγχάρηκε καί του είπε: «Αυτό ήταν ή καλύτερη συναλλαγή, πού έχεις κάνει στή ζωή σου».

Οί περισσότεροι άπό αυτούς τούς νεοφώτιστους παρέμειναν σταθεροί στήν πίστη τους. Μερικοί, όμως, ήταν αδύνατοι. Μιά φορά, ó 'Ιερός Προφήτης θρήκε τόν 'Αμμάρ ν' αναστενάζει μέ πόνο καί νά σκουπίζει τά δάκρυά του. "Όταν ó Προφήτης τόν πλησίασε, ó 'Αμμάρ του είπε ότι είχε ξυλοκοπηθεί καί τόν είχαν αναγκάσει ν' άπαρνηθεί τήν πίστη του. 'Ο Προφήτης τότε τόν ρώτησε: «Μέσα στήν καρδιά σου, όμως, πίστευες;». 'Ο 'Αμμάρ άπάντησε «ναί» καί ó Προφήτης του είπε ότι ó Θεός θά τόν συγχωρούσε γιά τήν αδυναμία του.

'Ο πατέρας καί ή μητέρα του 'Αμμάρ, ó Γιασίρ καί ή Σουμάγια, είχαν κι αυτοί θασανισθεί άπό τούς άπιστους. Μιά φορά, όταν τούς θασάνιζαν, ó Προφήτης έτυχε νά περνάει άπό εκεί. Γεμάτος άπό συγκίνηση, τούς είπε: «Οίκογένεια του Γιασίρ, ύπομείνετε μέ καρτερία, γιατί ó Θεός έχει έτοιμάσει γιά σάς έναν Παράδεισο». Τά προφητικά αυτά λόγια έκπληρώθηκαν γρήγορα. 'Ο Γιασίρ υπέκυψε στά θασανιστήρια καί μετά άπό λίγο ó "Αμπου Τζάλ σκότωσε τήν ήλικιωμένη γυναίκα του, τήν Σουμάγια, μέ τή λόγχη του.

Η Ζινίρα, μιá σκλάβα, έχασε τó ένα της μάτι στά θασανιστικά χέρια τών άπιστων.

Τόν "Αμπου Φουκάικ, τόν σκλάβο του Σαφουάν 'ιμπν Ουμάγια, τόν ξάπλωσαν πάνω στήν καυτή άμμο καί στο στήθος του στοιβαξαν θαριές καί καυτές πέτρες. 'Ο πόνος ήταν άφόρητος καί ή γλώσσα του πετάχθηκε έξω.

Καί άλλοι σκλάβοι θασανίσθηκαν μέ παρόμοιες μεθόδους.

Τά θασανιστήρια ήταν άθάστακτα, οί πρώτοι, όμως, πιστοί τά υπέφεραν γιατί οί καρδιές τους ήταν γενναίες καί ó Θεός τούς ενθάρρυνε κάθε μέρα. Τó Κοράνιο τó έλαθε ó Προφήτης άπό τó Θεό καί ή ενθαρρυντική φωνή του Θεού

ἀπευθυνόταν ἀπὸ ψηλὰ πρὸς ὄλους τοὺς πιστοὺς. Ἐὰν αὐτὸ δὲν ἦταν γεγονὸς, τότε οἱ Πιστοὶ δὲν θὰ ἄντεχαν τὰ βασανιστήρια, τὰ ὁποῖα τοὺς ἔγιναν. Ἐγκαταλειμμένοι ἀπὸ τοὺς συνανθρώπους τους, τοὺς φίλους καὶ τοὺς συγγενεῖς τους, δὲν εἶχαν ἄλλον ἀπὸ τὸ Θεὸ καὶ δὲν τοὺς πείραζε, ἂν δὲν εἶχαν κανέναν ἄλλον. Χάρη σ' Ἐκεῖνον, τὰ βασανιστήρια δὲν ἦταν τίποτα. Οἱ θρῆσιές τοὺς φαίνονταν σὰν προσευχές καὶ οἱ πέτρες ἦταν σὰν βελούδο.

Οἱ ἐλεύθεροι πολῖτες δὲν εἶχαν καλύτερη μεταχείριση. Οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ φύλαρχοι τοὺς βασάνιζαν μὲ διάφορους τρόπους. Ὁ Οὐθμάν ἦταν 40 ἐτῶν καὶ ἦταν πλούσιος. Ὅταν, ὅμως, οἱ Κουράις ἀποφάσισαν τὸ διωγμὸ τῶν Μουσουλμάνων, ὁ θεῖος του, ὁ Χακάμ, τὸν ἔδεσε καὶ τὸν ἔδειρε. Ὁ Ζουμπέαρ ἱμπν ἄλ-Ἀουάμ, ὁ ὁποῖος ἦταν ἓνας γενναῖος νέος καὶ ἀργότερα ἔγινε ἓνας σπουδαῖος Μουσουλμάνος στρατηγός, τυλίχθηκε σὲ μιὰ ψάθα ἀπὸ τὸ θεῖο του, ὁ ὁποῖος τὸν περιέβαλε μὲ καπνὸ καὶ τὸν βασάνισε, προκαλώντας του ἀσφυξία. Δὲν ἀποκήρυξε, ὅμως, τὴν πίστη του. Εἶχε θρεῖ τὴν Ἀλήθεια καὶ δὲν ἐννοοῦσε νὰ τὴν ἐγκαταλείψει. Ὁ Ἄμπου Ντάρρ, τῆς φυλῆς τῶν Γκιφάρ, εἶχε ἀκούσει σχετικὰ μὲ τὸν Προφήτη καὶ πῆγε στὴ Μέκκα, γιὰ νὰ ἐξακριβώσει αὐτὰ ποῦ εἶχε ἀκούσει. Οἱ κάτοικοι τῆς Μέκκας προσπάθησαν νὰ τὸν μεταπείσουν, λέγοντάς του ὅτι τὸν Μωάμεθ τὸν γνώριζαν πολὺ καλὰ καὶ ὅτι τὸ Κίνημά του ἦταν ἐμπνευσμένο ἀπὸ ἐγωισμό. Ὁ Ἄμπου Ντάρρ, ὅμως, δὲν πείσθηκε καὶ πῆγε νὰ θρεῖ τὸν Προφήτη. Ἄκουσε τὸ Μήνυμα τοῦ Ἰσλάμ ἀπὸ τὸν ἴδιο καὶ προσχώρησε στὴ θρησκεία. Ὁ Ἄμπου Ντάρρ ρώτησε, ἂν τοῦ ἐπιτρεπόταν νὰ κρατήσῃ τὴν προσχώρησή του μυστικὴ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τῆς φυλῆς του καὶ ὁ Προφήτης τοῦ εἶπε ὅτι αὐτὸ τοῦ ἐπιτρεπόταν γιὰ μερικὲς μόνο μέρες. Καθῶς, ὅμως, περνοῦσε ἀπὸ ἓνα δρόμο τῆς Μέκκας, ἄκουσε νὰ θρίζουν τὸν Προφήτη καὶ νὰ χυδαιολογοῦν. Δὲν συγκρατήθηκε καὶ δὲν μπόρεσε νὰ κρατήσῃ τὴν πίστη του μυστικὴ καὶ εἶπε: «Ἐγὼ εἶμαι μάρτυρας ὅτι δὲν ὑπάρχει ἄλλος Θεὸς ἀπὸ τὸν Ἀλλάχ καὶ ὅτι κανένας δὲν εἶναι σὰν τὸν Ἀλλάχ» καὶ ὅτι ὁ Μωάμεθ εἶναι Ἐπιστάτης καὶ Προφήτης Του». Αὕτῃ ἡ φωνὴ ποῦ ἀκούσθηκε μέσα σὲ μιὰ συγκέντρωση ἄπιστων, τοὺς φάνηκε σὰν θράσος. Σηκώθηκαν ὀργισμένοι καὶ τὸν ξυλοκόπησαν, ὥσπου ἔπεσε ἀναίσθητος. Ὁ Ἄμπας, ὁ θεῖος τοῦ Προφήτη, ὁ ὁποῖος δὲν εἶχε προσχωρήσει ἀκόμα καὶ ἔτυχε νὰ περνᾷ ἀπὸ ἐκεῖ, διαμαρ-

τυρήθηκε ὑπὲρ τοῦ θύματος λέγοντας: «Τὰ καρσάνια σας πού εἶναι φορτωμένα μὲ τρόφιμα περνοῦν ἀπὸ τὰ μέρη τῆς φυλῆς τοῦ Ἄμπου Ντάρρ, ὀργισμένοι γιὰ τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο τὸν κακοποιήσατε, ὁ λαὸς τῆς φυλῆς του μπορεῖ νὰ σᾶς πεθάνει στὴν πείνα». Τὴν ἐπόμενη, ὁ Ἄμπου Ντάρρ ἔμεινε στὸ σπίτι, τὴν μεθεπομένη, ὅμως, πῆγε πάλι στὴν ἴδια συγκέντρωση καὶ τοὺς θρῆκε καὶ πάλι νὰ θρίζουν τὸν Προφήτη, ὅπως καὶ προηγούμενα. Πῆγε στὴν Κάαμπα καὶ εἶδε ὅτι κι ἐκεῖ γινόταν τὸ ἴδιο. Δὲν ἄντεξε, σηκώθηκε καὶ ἀνήγγειλε τὴν πίστη του. Καὶ πάλι τὸν κακοποίησαν καὶ τὸ ἴδιο συνέβηκε ξανά καὶ γιὰ τρίτη φορά καὶ ὁ Ἄμπου Ντάρρ τελικὰ ἐπέστρεψε κοντὰ στὴ φυλὴ του.

Ὁ Ἰερός Προφήτης, ὁ ἴδιος, δὲν ἀποτέλεσε ἐξαίρεση καὶ εἶχε τὴν ἴδια κακομεταχείριση, ὅπως καὶ οἱ Πιστοὶ του. Μιὰ φορά, ἐνῶ προσευχόταν, μιὰ παρέα ἄπιστων τοῦ ἔβαλε ἓνα μανδύα γύρω ἀπὸ τὸ λαιμὸ του καὶ τὸν ἔσερναν, τὰ μάτια του εἶχαν γουρλούσει. Ὁ Ἄμπου Μπάκαρ, πού ἔτυχε νὰ περνᾶει ἀπὸ ἐκεῖ, τὸν ἔσωσε καὶ εἶπε: «Θέλετε νὰ τὸν σκοτώσετε, γιὰτὶ λέει ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι ὁ Κύριός του;». Μιὰ ἄλλη φορά, ἐνῶ θρισκόταν σὲ στάση προσκύνησης κατὰ τὴν προσευχή, τοῦ ἔβαλαν τὰ ἐντόσθια μιᾶς καμήλας στὴν πλάτη του. Δὲν μπόρεσε ν' ἀνασηκωθεί παρὰ μόνο ὅταν τὸν ἀπάλλαξαν ἀπὸ τὸ θάρος τους. Μιὰ ἄλλη φορά πάλι, ἐνῶ περνοῦσε ἀπὸ τὸ δρόμο, μιὰ ομάδα ἀπὸ ἀλλῆτες τὸν ἀκολούθησε. Τὸν χαστούκιζαν στὸ σθέρκο κι ἔλεγαν στοὺς περαστικoὺς ὅτι αὐτὸς αὐτο-δνομαζόταν Προφήτης. Αὐτὸ ἦταν τὸ μῖσος καὶ ἡ ἔχθρα, πού ἐπικρατοῦσαν ἐναντίον του καὶ αὐτὴ ἦταν ἡ ἀνίσχυρη θέση στὴν ὁποία θρισκόταν.

Ἡ κατοικία τοῦ Προφήτη πετροβολοῦνταν ἀπὸ τὰ γύρω σπιτία. Στὴν κουζίνα τοῦ πετοῦσαν σκουπίδια καὶ ἀπομεινάρια ἀπὸ σφαγμένα ζῶα. Πολὺ συχνὰ τοῦ πετοῦσαν χῶματα ἐπάνω του, ἐνῶ προσευχόταν, καὶ τὸν ἀνάγκασαν νὰ πάει νὰ βρεῖ ἓνα ἀσφαλὲς μέρος γιὰ τὶς δημόσιες Προσευχές του.

Αὐτὲς οἱ σκληρότητες ἐναντίον μιᾶς ἀνίσχυρης καὶ ἀθῶας ὀμάδας ἀνθρώπων καὶ τοῦ ἔντιμου καὶ καλοπροαίρετου, ἀλλὰ ἀνίσχουρου Ἀρχηγοῦ τους, δὲν πῆγαν χαμένες. Οἱ εὐυπόληπτοι ἀνθρώποι πρόσεξαν ὄλα αὐτὰ καὶ ἔδειξαν ἐνδιαφέρον γιὰ τὸ Ἰσλάμ. Μιὰ φορά, ὅταν ὁ Προφήτης ξεκουραζόταν στὸ Σαφά, σ' ἓναν λόφο κοντὰ στὴν Κάαμπα, ὁ φύλαρχος Ἄμπου Τζάλ ἀπὸ τὴ Μέκκα, ὁ ὁποῖος ἦταν ὁ πρῶτος ἐχθρὸς τοῦ Προφήτη, πέρασε ἀπὸ ἐκεῖ

καί ἄρχισε νά τόν θρίζει μέ χυδαίο τρόπο. Ὁ Προφήτης δέν ἀπάντησε καί πήγε σπίτι του. Μιά σκλάβθα, πού ἦταν μέλος τοῦ σπιτιοῦ του, εἶδε τή δυσάρεστη αὐτὴ σκηνή. Ὁ Χάμζα, ὁ θεῖος τοῦ Προφήτη, ἕνας γενναῖος ἄνθρωπος, τὸν ὁποῖο φοβοῦνταν ὅλοι οἱ συμπατριῶτες, γύρισε στοῦ σπίτι ἀπὸ κυνήγι στῆ ζούγκλα καί μπήκε μέσα περήφανος μέ τὸ τόξο κρεμασμένο στὸν ὄμο του. Ἡ σκλάβθα δέν εἶχε ξεχάσει τὸ πρωινὸ ἐπεισόδιο καί τὴν πείραξε πού εἶδε τὸν Χάμζα νά μπαίνει ἔτσι στοῦ σπίτι. Τοῦ μίλησε χλευαστικά, λέγοντάς του ὅτι ἐκεῖνος νόμιζε πὼς ἦταν γενναῖος καί πηγαينوερχόταν μέ τὸ τόξο του στὸν ὄμο. Δέν ἤξερε, ὅμως, ἐκεῖνο πού ὁ Ἄμπου Τζάλ εἶχε κάνει στὸν ἄθῶο ἀνιψιὸ του τὸ πρωί. Ὁ Χάμζα ἄκουσε τὴν ἀφήγηση τοῦ πρωينوῦ περιστατικοῦ καί, μολονότι δέν ἦταν ἕνας ἀπὸ τοὺς πιστοὺς, ἦταν ἄνθρωπος μέ εὐγενικὸ χαρακτήρα. Μπορεῖ νά εἶχε ἐπηρεασθεῖ ἀπὸ τὸ Μήνυμα τοῦ Προφήτη, ὅχι ὅμως τόσο πού νά θέλει νά προσχωρήσει σ' αὐτὸ φανερά. Ὅταν ἔμαθε γι' αὐτὴ τὴν κακοήθη ἐπίθεση πού ἔκανε ὁ Ἄμπου Τζάλ ἐναντίον τοῦ ἀνιψιοῦ του, δέν μπόρεσε νά συγκρατηθεῖ. Οἱ δισταγμοὶ πού εἶχε νοιώσει γιὰ τὸ καινούργιο Μήνυμα, τὸν ἐγκατέλειψαν καί αἰσθάνθηκε ὅτι εἶχε φερθεῖ πολὺ ἐπιπόλαια μέχρι τώρα. Πῆγε κατ' εὐθείαν στὴν Κάαμπα, ὅπου οἱ φύλαρχοι τῆς Μέκκας συνήθιζαν νά συγκεντρώνονται καί νά συνεδριάζουν. Πῆρε τὸ τόξο του μαζί του καί χτύπησε τὸν Ἄμπου Τζάλ μέ δύναμη. «Ἀπὸ σήμερα ἔνταξέ με μεταξὺ τῶν ὀπαδῶν τοῦ Μωάμεθ», τοῦ εἶπε. «Σήμερα τὸ πρωὶ τὸν πρόσβαλες κι ἐκεῖνος δέν σοῦ ἀπάντησε. Ἄν εἶσαι γενναῖος, ἔλα ν' ἀγωνισθεῖς μέ μένα». Ὁ Ἄμπου Τζάλ ἔμεινε ἐμβρόντητος. Οἱ φίλοι του σηκώθηκαν γιὰ νά τὸν βοηθήσουν, ἀλλὰ φοβούμενος τὸν Χάμζα καί τὴ φυλὴ του, ὁ Ἄμπου Τζάλ τοὺς συγκράτησε, γιατί σκέφθηκε ὅτι μιὰ φανερὴ περιπλοκὴ θὰ τοῦ στοίχιζε πολὺ ἀκριβά. «Φταίω ἐγὼ γιὰ τὸ πρωινὸ περιστατικὸ», τοῦ εἶπε (Χισσάμ καί Ταμπάρι).

Τὸ Μήνυμα τοῦ Ἰσλάμ

Ἡ ἀντίδραση ἐξακολουθοῦσε νά μεγαλώνει. Ταυτόχρονα, ὁ Προφήτης καί οἱ ὀπαδοὶ του ἔκαναν ὅ,τι μπορούσαν γιὰ νά φέρουν τὸ Μήνυμα τοῦ Ἰσλάμ στοὺς κατοίκους τῆς Μέκκας. Ἦταν ἕνα πολὺπλευρο Μήνυμα μεγάλης τελι-

κῆς σημασίας, ὄχι μόνο γιὰ τοὺς Ἑβραῖους, ἀλλὰ γιὰ ὅλο-
κληρο τὸν κόσμο. Ἦταν ἓνα Μήνυμα ἀπὸ τὸ Θεό. Ἔλεγε:

Ὁ Δημιουργὸς τοῦ σύμπαντος εἶναι Ἕνας. Κανένας ἄλλος δὲν εἶναι ἀντάξιός λατρείας. Οἱ Προφῆτες πάντα πίστευαν ὅτι εἶναι Ἕνας, καὶ αὐτὸ διδάξαν τοὺς ὀπαδοὺς τους. Οἱ κάτοικοι τῆς Μέκκας πρέπει νὰ ἐγκαταλείψουν τὶς εἰκόνες καὶ τὰ εἰδῶλα. Δὲν βλέπουν ὅτι τὰ εἰδῶλα δὲν μποροῦν νὰ διώξουν ἀκόμα καὶ τὶς μῦγες ποὺ λερώνουν τὰ ἀφιερώματα ποὺ τοποθετοῦνται στὰ πόδια τους; Ἄν τοὺς ἐπιτίθονταν δὲν θὰ μποροῦσαν νὰ τοὺς ἀντικρούσουν. Ἄν τοὺς γινόταν κάποιο ἐρώτημα δὲν θὰ μποροῦσαν νὰ ἀπαντήσουν. Ἄν τοὺς ζητοῦσαν βοήθεια, δὲν θὰ μποροῦσαν νὰ προσφέρουν τίποτα. Ὁ Ἕνας Θεός, ὅμως, βόηθησε αὐτοὺς ποὺ ζήτησαν τὴ βοήθειά Του, ἀπάντησε σ' αὐτοὺς ποὺ προσεύχονταν σ' Ἐκεῖνον, ὑπόταξε τοὺς ἐχθροὺς Του καὶ ἐξύψωσε αὐτοὺς ποὺ ἦταν ταπεινοὶ στὰ μάτια Του. Ὅταν ἔστειλε τὰ φῶτα Του, φώτισε τοὺς πιστοὺς Του. Γιατί, λοιπόν, οἱ κάτοικοι τῆς Μέκκας τὸν παραμέλησαν καὶ στράφηκαν στὶς ἄψυχες εἰκόνες καὶ στὰ εἰδῶλα καὶ σπαταλοῦν τὴ ζωὴ τους; Δὲν ἦταν ἱκανοὶ νὰ καταλάβουν ὅτι ἡ ἔλλειψη πίστεως στὸν Ἕνα καὶ Ἀληθινὸ Θεὸ τοὺς ἔχει κάνει τελείως προληπτικούς καὶ ἄχρηστους; Δὲν εἶχαν ἰδέα τί ἦταν καθαρὸ καὶ τί ἀκάθαρτο, δίκαιο καὶ ἄδικο. Δὲν σέβονταν τὶς μάνες τους καὶ τοὺς ἀρنيοῦνταν αὐτὰ ποὺ δικαιούνταν. Δὲν φέρονταν καλά στὶς συζύγους τους. Βασάνιζαν τὶς χήρες, ἐκμεταλλεύονταν τὰ ὀρφανά, τοὺς φτωχοὺς καὶ τοὺς ἀδύναμους καὶ προσπαθοῦσαν νὰ πετύχουν τὴν εὐημερία τους πάνω στὰ ἐρείπια ἄλλων. Τὸ ψέμα καὶ ἡ ἀπάτη δὲν τοὺς προκαλοῦσαν ντροπὴ, οὔτε ἡ ληστεία καὶ ἡ ἀρπαγὴ. Ὁ τζόγος καὶ τὸ πιοτὸ ἦταν ἡ χαρὰ τους. Ὁ πολιτισμὸς καὶ ἡ ἐθνικὴ πρόοδος δὲν τοὺς ἐνδιέφερε. Γιὰ πόσον καιρὸ ἀκόμα θὰ ἀγνοοῦσαν τὸν Ἕνα Ἀληθινὸ Θεὸ καὶ θὰ ἐξακολουθοῦσαν νὰ χάνουν καὶ νὰ χάνουν, νὰ υποφέρουν καὶ νὰ υποφέρουν; Δὲν θὰ ἦταν καλύτερα νὰ σταματήσουν νὰ ἐκμεταλλεύονται οἱ μὲν τοὺς δέ, ν' ἀποδώσουν τὰ δικαίωμάτα σὲ ὄσους τὰ δικαιούνταν, νὰ διαθέσουν τὴν περιουσία τους γιὰ τὶς ἐθνικὲς ἀνάγκες καὶ γιὰ τὴ βελ-

τίωση τῆς ζωῆς τῶν φτωχῶν καὶ τῶν ἀδύναμων ἀνθρώπων, νὰ φερθοῦν μὲ εὐθύνη στὰ ὄρφανὰ καὶ νὰ θεωρήσουν τὴν προστασία τους καθῆκον, νὰ βοηθήσουν τὶς χῆρες καὶ νὰ ἰδρῦσουν καὶ νὰ προωθήσουν τὶς ἀγαθοεργίες μέσα σὲ ὅλες τὶς κοινότητες, νὰ μὴν προωθοῦν μόνο τὴ δικαιοσύνη καὶ τὴν ἰσότητα, ἀλλὰ καὶ τὴ συμπόνια καὶ τὴν καλωσύνη; Ἡ ζωὴ σ' αὐτὸ τὸν κόσμο πρέπει νὰ εἶναι ἡ δημιουργία τοῦ καλοῦ. «Ἄφισε πίσω σου καλὰ ἔργα ποὺ μπορεῖ ν' αὐξηθοῦν καὶ νὰ καρποφορήσουν, ἀφοῦ ἐσὺ θὰ ἔχεις φύγει», συνέχιζε τὸ Μήνυμα. Ἡ ἀρετὴ εἶναι στὴν προσφορὰ πρὸς ἄλλους, ὄχι στὴν ἀποδοχὴ ἀπὸ ἄλλους. Μάθετε νὰ ταπεινώνεστε γιὰ νὰ βρεθεῖτε πιὸ κοντὰ στὸ Θεό σας. Ἀσκεῖστε αὐταπάρνηση πρὸς χάρι τῶν συνανθρώπων σας, γιὰ ν' αὐξηθεῖ ἡ πίστωσή σας μὲ τὸν Θεό. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι οἱ Μουσουλμάνοι εἶναι ἀνίσχυροι, ἀλλὰ μὴν καταφέρεσθε ἐναντίον τῆς ἀδυναμίας τους. Ἡ Ἀλήθεια θὰ θριαμβεύσει. Αὐτὸ εἶναι ἡ ἐντολὴ τοῦ Οὐρανοῦ. Μέσω τοῦ Προφήτη, θὰ καθιερωθεῖ μιὰ καινούργια ἀναμέτρηση καὶ ἕνα καινούργιο μέτρο καλοῦ καὶ κακοῦ, δίκαιου καὶ ἀδίκου. Ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ εὐσπλαχνία θὰ βασιλέψουν. Δὲν θὰ ἐπιτραποῦν περιορισμοὶ στὰ θέματα θρησκείας καὶ οὔτε παρεμβάσεις. Οἱ ἀδικίες, στὶς ὁποῖες ὑποβλήθηκαν οἱ γυναῖκες καὶ οἱ σκλάβοι, θὰ ἐξαλειφθοῦν. Ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ θὰ ἀντικαταστήσει τὴ βασιλεία τοῦ Διαβόλου». (Χισσάμ).

“Ὅταν αὐτὸ τὸ Μήνυμα κηρύχθηκε στοὺς κατοίκους τῆς Μέκκας καὶ οἱ καλοπροαίρετοι καὶ στοχαστικοὶ ἀπὸ αὐτοὺς ἐντυπωσιάσθηκαν, οἱ πρεσβύτεροι τῆς Μέκκας κατάλαβαν ὅτι ἔπρεπε νὰ πάρουν στὰ σοβαρὰ αὐτὸ ποὺ εἶχε ἀρχίσει νὰ ριζώνει. Συγκρότησαν μιὰ ἐπιτροπὴ καὶ πῆγαν στὸ θεῖο τοῦ Προφήτη, τὸν Ἄμπου Τάλιμπ, καὶ τοῦ εἶπαν τὰ ἑξῆς:

Ἐσὺ εἶσαι ἕνας ἀπὸ τοὺς ἀρχηγούς μας καὶ γιὰ χάρι σου μέχρι τώρα δὲν θίξαμε τὸν ἀνιψιό σου, Μωάμεθ. Ὁ καιρὸς, ὅμως, ἦρθε ποὺ πρέπει νὰ θάλομε κάποιον τέλος σ' αὐτὴ τὴν ἐθνικὴ μας κρίση καὶ σ' αὐτὴ τὴ διαμάχη, ποὺ δημιουργήθηκε μεταξύ μας. Κάνουμε ἔκκληση καὶ ἀπαιτοῦμε νὰ σταματήσει νὰ κα-

ταφέρεται έναντίον τῶν ειδώλων μας. Εἶναι ἐλεύθερος νὰ λέει ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι “Ἐνας, ἀλλὰ δὲν τοῦ ἐπιτρέπουμε νὰ ἐκφράζεται ἐναντίον τῶν ειδώλων μας. “Ἄν συμφωνήσει μ’ αὐτά, ἡ διαφωνία μας καὶ ἡ διένεξη μεταξύ μας θὰ πάρει τέλος. Σὲ παροτρύνουμε νὰ τὸν πείσεις. “Ἄν ὅμως δὲν μπορέσεις νὰ τὸν πείσεις, τότε θὰ συμβεῖ ἕνα ἀπὸ τὰ ἐξῆς πράγματα. “Ἡ θὰ χρειασθεῖ νὰ ἀπαρνηθεῖς ἐσὺ τὸν ἀνιψιό σου, ἢ ἐμεῖς, οἱ δικοὶ σου ἄνθρωποι, θ’ ἀπαρνηθοῦμε ἐσένα (Χισσάμ).

Ὁ “Ἄμπου Τάλιμπ ἀντιμετώπιζε μιὰ δύσκολη κατάσταση. Τοῦ ἦταν δύσκολο ν’ ἀπαρνηθεῖ τὸν ἀνιψιό του, ἀλλὰ ἐξίσου δυσάρεστο τοῦ ἦταν νὰ τὸν ἀποκηρύξουν οἱ σύντροφοί του. Οἱ “Αραβες εἶχαν πολὺ λίγα χρήματα καὶ τὸ γόητρό τους ἦταν οἱ ἡγετικές τους ἱκανότητες. Ἦταν ἀφοσιωμένοι στὸ λαό τους καὶ ὁ λαός τους σ’ αὐτούς. Ὁ “Ἄμπου Τάλιμπ ἦταν πολὺ στενοχωρημένος. Φώναξε τὸν Προφήτη καὶ τοῦ ἐξήγησε τὰ αἰτήματα τῶν πρεσβυτέρων τῆς Μέκκας. «“Ἄν δὲν συμφωνήσεις», εἶπε μὲ δάκρυα στὰ μάτια, «ἢ ἐγὼ θὰ ὑποχρεωθῶ νὰ σ’ ἀπαρνηθῶ, ἢ ὁ λαός μου θὰ ἀποκηρύξει ἐμένα». Ὁ Προφήτης ἔνοιωσε μεγάλη συμπάθεια γιὰ τὸ θεῖο του καὶ μὲ δακρυσμένα μάτια τοῦ εἶπε:

Σὲ ἱκετεύω νὰ μὴν ἀπαρνηθεῖς τὸ λαό σου. Σοῦ ζητῶ νὰ μὴ σταθεῖς στὸ πλευρό μου, ἀλλὰ νὰ μὲ ἀποκηρύξεις καὶ νὰ μείνεις μὲ τὸ λαό σου. Μάρτυράς μου, ὅμως, ὁ “Ἐνας καὶ Μοναδικὸς Θεὸς καὶ ἂν ἀκόμα μοῦ πρόσφεραν τὸν ἥλιο ἀπὸ τὴ δεξιὰ μου καὶ τὴ σελήνη στὴν ἀριστερά μου, δὲν θὰ μποροῦσα νὰ πάψω νὰ φωνάζω τὴν ἀλήθεια, ποῦ εἶναι ὁ “Ἐνας Θεός. Θὰ ἐξακολουθήσω νὰ τὸ κάνω ὡς τὸ τέλος τῆς ζωῆς μου. Ἐσὺ εἶσαι ἐλεύθερος νὰ κάνεις αὐτὸ ποῦ θέλεις (Χισσάμ καὶ Ζουρκανί).

Αὐτὴ ἡ ἀπάντηση, ἡ ὁποία ἦταν σταθερὴ, εὐθεῖα καὶ εἰλικρινής, ἀνοιξε τὰ μάτια τοῦ “Ἄμπου Τάλιμπ, ὁ ὁποῖος βυθίσθηκε σὲ ἰσοχασμούς καὶ, μολονότι δὲν εἶχε τὴ δύναμη νὰ πιστέψει ὁ ἴδιος, αἰσθάνθηκε τυχερὸς ποῦ εἶχε ἀξιωθεῖ νὰ θρεθεῖ μάρτυρας σὲ μιὰ τέτοια ἐκδήλωση πίστεως καὶ ἀφοσίωσης. Γύρισε πρὸς τὸν Προφήτη καὶ τοῦ εἶπε:

Ἀκολούθησε τὸ δρόμο σου, ἀνιψιέ μου, καὶ κάνε τὸ καθήκον σου. Ἄς μὲ ἀποκληρώσει ὁ λαός μου, ἐγὼ εἶμαι μὲ σένα (Χισσάμ).

Μετανάστευση στὴν Ἀθησούνια

Ὅταν ἡ τυραννία πῆρε ἀφόρητες διαστάσεις, ὁ Προφήτης μάζεψε τοὺς ὀπαδοὺς του καί, δείχνοντας μὲ τὸ δάχτυλό του πρὸς τὴ δύση, τοὺς μίλησε γιὰ μιὰ χώρα, ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρὰ τῆς θάλασσας, ὅπου οἱ ἄνθρωποι δὲν δολοφονοῦνταν γιὰτὶ ἄλλαζαν τὴν πίστη τους καὶ ἦταν ἐλεύθεροι νὰ λατρεύουν τὸ Θεὸ ἀνενόχλητοι, καὶ ὅπου βασίλευε ἕνας δίκαιος βασιλιάς. Νὰ πάνε ἐκεῖ, ἴσως ἡ ἀλλαγὴ τοὺς χαρίσει ἀσφάλεια καὶ ἡρεμία. Μιὰ ομάδα Μουσουλμάνων, ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παιδιά, ἀκολούθησαν τὶς ὑποδείξεις του αὐτὲς καὶ ξεκίνησαν γιὰ τὴν Ἀθησούνια. Τὸ πλῆθος αὐτὸ τῶν μεταναστῶν ἦταν μικρὸ καὶ ἀξιοθρήνητο. Οἱ Ἄραβες θεωροῦσαν τοὺς ἑαυτοὺς τους φύλακες τῆς Κάαμπα καὶ ἔτσι ἦταν. Ἡ ἀπομάκρυνσή τους ἀπὸ τὴ Μέκκα τοὺς ἦταν πολὺ ὀδυνηρὴ καὶ κανένας δὲν τὴν ἐγκατέλειπε, ἂν ἡ ζωὴ τους στὴ Μέκκα δὲν εἶχε γίνῃ οὐδέποτε ἀφόρητη. Οὔτε οἱ κάτοικοι τῆς Μέκκας ἦταν διατεθειμένοι νὰ ἐπιτρέψουν τὴ φυγὴ αὐτῆ. Δὲν θέλησαν ν' ἀφίσουν τὰ θύματά τους νὰ ξεφύγουν καὶ νὰ προσπαθήσουν νὰ ἐπιβιώσουν ἄλλοῦ. Γι' αὐτὸ τὸ λόγο, τὰ μέλη τῆς ομάδας αὐτῆς ἦταν ὑποχρεωμένα νὰ κάνουν τὶς προετοιμασίες τοῦ ταξιδιοῦ τους κρυφὰ καὶ νὰ φύγουν, χωρὶς ν' ἀποχαιρετήσουν τοὺς φίλους καὶ συγγενεῖς τους. Ἡ ἀναχώρησή τους, ὥστόσο, ἐγίνε γνωστὴ σὲ ὀρισμένους ἀνθρώπους καὶ τοὺς ἔκανε μεγάλη ἐντύπωση. Ὁ Οὐμάρ, ὁ ὁποῖος ἀργότερα ἐγίνε δεῦτερος Χαλίφης τοῦ Ἰσλάμ, ἐξακολουθοῦσε νὰ εἶναι ἕνας ἄπιστος καὶ ἕνας μεγάλος ἐχθρὸς καὶ τύραννος τῶν Μουσουλμάνων. Τελείως τυχαῖα συνάντησε ὀρισμένα ἀπὸ τὰ μέλη τῆς ομάδας αὐτῆς, ἀνάμεσα στὰ ὁποῖα ἦταν καὶ μιὰ γυναῖκα, πού λεγόταν Οὐμ Ἄμπντ Ἄλλα. Ὅταν ὁ Οὐμάρ εἶδε ὅτι πάνω στὰ ζῶα φόρτωναν οἰκιακὰ σκεύη, κατάλαβε ἀμέσως ὅτι ἐπρόκειτο γιὰ ἀνθρώπους πού ἐγκατέλειπαν τὴ Μέκκα γιὰ νὰ θροῦν ἄσυλο ἄλλοῦ. «Φεύγετε;», τοὺς ρώτησε. «Ναί, Μάρτυς μας ὁ Θεός», ἀπάντησε ἡ Οὐμ Ἄμπντ Ἄλλα. «Θὰ πᾶμε ἄλλοῦ, γιὰτὶ ἐσεῖς μᾶς φέρεστε πολὺ ἄσχημα ἐδῶ καὶ δὲν θὰ γυρίσουμε,

παρά μόνο, όταν ο Άλλάχ θα θελήσει να κάνει τη ζωή μας πιο εύκολη σ' αυτό τον τόπο». Ο Ουμάρ φάνηκε να ταραχθηκε και είπε: «Ο Θεός μαζί σας», και η φωνή του ήταν συγκινημένη. Η σκηνή αυτή τον είχε στενοχωρήσει. Όταν οι αξιωματούχοι της Μέκκας πληροφορήθηκαν για τη φυγή των Μουσουλμάνων, έστειλαν δυνάμεις ανδρών κατόπιν τους. Η αποστολή αυτή πήγε ως τη θάλασσα, αλλά διαπίστωσαν ότι οι Μουσουλμάνοι είχαν ήδη μπαρκάρι. Άφου δέν μπόρεσαν να τους αναχαιτίσουν, αποφάσισαν να στείλουν μιá αντιπροσωπεία στην Άθησσυνία με σκοπό να ξεσηκώσουν τó βασιλιá κατá τών προσφύγων και να τόν πείσουν να τους παραδώσει ξανά στη Μέκκα. Ένας άπό τους αντιπροσώπους ήταν ó "Άμρ ίμπν-άλ-"Άς, ó óποιος άργότερα προσχώρησε στο Ίσλάμ και κατέλαβε τήν Αίγυπτο. Η αντιπροσωπεία πήγε στην Άθησσυνία, συναντήθηκε με τó Βασιλιá και μηχανορραφούσε με τήν αύλή του. Άλλά ó Βασιλιáς παρέμεινε σταθερός, παρ' όλες τίς πιέσεις τών αντιπροσώπων τής Μέκκας και τών ίδιων του τών αύλικών. Άρνήθηκε να παραδώσει τους πρόσφυγες στους διώκτες τους. Η αντιπροσωπεία γύρισε πίσω άπρακτη, άλλά στη Μέκκα πολύ σύντομα σκέφθηκαν ένα άλλο σχέδιο για να έξαναγκάσουν τους Μουσουλμάνους να γυρίσουν άπό τήν Άθησσυνία. Άνάμεσα στα καρσάνια πού κατευθύνονταν πρós τήν Άθησσυνία, διέδωσαν τή φήμη ότι όλόκληρη ή Μέκκα είχε προσχωρήσει στο Ίσλάμ. Όταν ή φήμη αύτή έφθασε στην Άθησσυνία, πολλοί άπό τους Μουσουλμάνους πρόσφυγες όλο χαρά έπέστρεψαν στη Μέκκα, άλλά κατá τήν άφιξή τους ανακάλυψαν ότι ή φήμη ήταν κατασκευασμένη. Όρισμένοι ξαναγύρισαν στην Άθησσυνία, άλλά μερικοί αποφάσισαν να παραμείνουν. Άνάμεσα σ' αυτούς, ήταν ó Ουθμάν μπίν Μαζ'ούν, γιός ενός άπό τους πιό ισχυρούς άρχηγούς τής Μέκκας. Στόν Ουθμάν, προστασία πρόσφερε ένας φίλος του πατέρα του, ó Γουαλίτ ίμπν Μουγγίρα, κι άρχισε να ζει ήσυχá. Ένοιωθε, όμως, ότι άλλοι Μουσουλμάνοι έξακολουθούσαν να διώκονται άγρια και αυτό τόν έκανε πολύ δυστυχή. Πήγε στόν Γουαλίτ και άποποιήθηκε τήν προστασία του. Αισθανόταν ότι δέν θάπρεπε να έχει τέτοια προστασία, ένw οι άλλοι Μουσουλμάνοι συνέχιζαν να ύποφέρουν. Ο Γουαλίτ τó ανακóινωσε αύτó στους κατοίκους τής Μέκκας.

Μιά μέρα, ó Λαμπίντ, ó δαφνοστεφής ποιητής τής Άραβίας, καθόταν ανάμεσα στους άρχηγούς τής Μέκκας άπαγο-

γέλλοντας στίχους του. Διάβασε ένα στίχο, πού ἔλεγε ὅτι ὅλες οἱ χάρες τελικὰ πρέπει νὰ θροῦν ἕνα τέλος. Ὁ Οὐθμάν τὸν ἀντέκρουσε θαρραλέα λέγοντας: «Οἱ χάρες τοῦ Παραδείσου θὰ εἶναι αἰώνιες». Ὁ Λαμπίντ, πού δὲν ἦταν συνηθισμένος σὲ ἀντιλογίες, θύμωσε καὶ εἶπε: «Κιουράις, ποτὲ μέχρι τώρα δὲν εἶχαν προσβληθεῖ οἱ προσκεκλημένοι σας μὲ τέτοιο τρόπο. Πού ὀφείλεται μιὰ τέτοια συμπεριφορά;». Γιὰ νὰ καταπραῖνει τὸν Λαμπίντ, κάποιος ἀπὸ τὸ ἄκροατήριον σηκώθηκε καὶ εἶπε: «Συνέχισε καὶ μὴ δίνεις σημασία σ' αὐτὸ τὸν ἀνόητο». Ὁ Οὐθμάν ὅμως ἐπέμενε ὅτι δὲν εἶχε πεῖ καμιὰ ἀνοησία. Τότε ἐξοργισμένος ὁ Κιουραΐτης ὄρμησε κατὰ τοῦ Οὐθμάν καί, καθὼς τὸν χτύπησε, τοῦ ἔβγαλε τὸ ἕνα του μάτι. Παρὼν στὴ σκηνὴ αὐτὴ ἦταν καὶ ὁ Γουαλίντ, ὁ στενὸς φίλος τοῦ πατέρα τοῦ Οὐθμάν. Δὲν μποροῦσε ν' ἀνεχθεῖ μιὰ τέτοια πράξη κατὰ τοῦ γιοῦ τοῦ πεθαμένου φίλου του, ἀλλὰ ὁ Οὐθμάν δὲν ἦταν πιά ὑπὸ τὴν προστασία του καί, σύμφωνα μὲ τὸ ἔθιμο τῆς Ἀραβίας, δὲν μποροῦσε νὰ πάρει τὸ μέρος του. Συνεπῶς, δὲν τοῦ ἦταν δυνατὸ νὰ κάνει τίποτα. Γεμάτος ὀργή καὶ ὀδύνη γύρισε πρὸς τὸν Οὐθμάν καὶ τοῦ εἶπε: «Γιὰ τοῦ φίλου μου, θὰ εἶχες γλιτώσει τὸ μάτι σου, ἂν δὲν εἶχες ἀπορρίψει τὴν προστασία μου. Δὲν φταίει ἄλλος παρὰ μόνο ἐσύ». Ὁ Οὐθμάν τότε τοῦ ἀπάντησε: «Αὐτὸ τὸ περίμενα μὲ ἀσυπομονησία. Δὲν κλαίω γιὰ τὴν ἀπώλεια τοῦ ἐνὸς ματιοῦ μου, γιὰτὶ καὶ τὸ ἄλλο θὰ βρεῖ τὴν ἴδια τύχη. Νὰ θυμᾶσαι ὅτι, ὅσο ὁ Προφήτης ὑποφέρει, ἐμεῖς δὲν ἐπιθυμοῦμε τὴν ἡσυχία» (Χαλμπίγια, τόμος 1, σελ. 348).

Ὁ Οὐμάρ Προσχωρεῖ στὸ Ἰσλάμ

Ἐκεῖνη περίπου τὴν ἐποχὴ συνέβη καὶ ἕνα ἄλλο σπουδαῖο γεγονός. Ὁ Οὐμάρ, ὁ ὁποῖος ἀργότερα ἔγινε ὁ Δεύτερος Χαλίφης τοῦ Ἰσλάμ, ἦταν ἀκόμα ὁ πιὸ σκληρὸς καὶ ἕνας ἀπὸ τοὺς τρομερότερους ἐχθροὺς τοῦ Ἰσλάμ. Πίστευε ὅτι τὰ μέτρα πού εἶχαν ἐφαρμοσθεῖ κατὰ τοῦ Κινήματος, δὲν ἦταν ἀποτελεσματικὰ καὶ ἀποφάσισε νὰ τερματίσει τὴ ζωὴ τοῦ Προφήτη. Πῆρε τὸ σπαθὶ του καὶ ξεκίνησε. Ἔνας φίλος του, πού τὸν εἶδε, ξαφνιαστικὴ καὶ τὸν ρώτησε πού πῆγαινε καὶ τί εἶχε σκοπὸ νὰ κάνει. «Πάω νὰ σκοτώσω τὸν Μωάμεθ», εἶπε ὁ Οὐμάρ.

«Θὰ εἶσαι, ὅμως, ἀσφαλὴς ἀπὸ τὸ λαό του, ἂν τὸ κά-

νεις αυτό; Ξέρεις τί ακριβώς συμβαίνει; Ξέρεις ότι ἡ ἀδελφή σου καὶ ὁ ἄνδρας της ἔχουν προσχωρήσει στὸ Ἰσλάμ;».

Αὐτὸ τὸ νέο κατακεραύνωσε καὶ στενοχώρησε πολὺ τὸν Οὐμάρ. Ἀποφάσισε νὰ πάει καὶ νὰ ξεκαθαρίσει τὰ πράγματα μὲ τὴν ἀδελφή του καὶ τὸν ἄνδρα της πρῶτα. Καθὼς πλησίαζε τὸ σπίτι τους, ἄκουσε μιὰ ἀπαγγελία μέσα σ' αὐτό. Ἡ φωνή ἦταν τοῦ Χαμπάμπ, ὁ ὁποῖος τοὺς δίδασκε τὸ Ἱερὸ Βιβλίο. Ὁ Οὐμάρ μπήκε μέσα γρήγορα. Ὁ Χαμπάμπ τρομαγμένος ἀπὸ τὰ θιαστικά θήματα, εἶχε ἤδη κρυφθεῖ. Ἡ Φάτιμα, ἡ ἀδελφή τοῦ Οὐμάρ, ἔκρυψε τὰ φύλλα τοῦ Κορανίου. Ὁ Οὐμάρ, ἀπευθυνόμενος σ' ἐκείνη καὶ τὸν ἄνδρα της, εἶπε: «Ἔμαθα ὅτι ἀπαρνηθήκατε τὴν πίστη σας», καὶ λέγοντας αὐτό, σήκωσε τὸ χέρι του γιὰ νὰ χτυπήσει τὸν ἄνδρα τῆς ἀδελφῆς του, ὁ ὁποῖος ἦταν καὶ ἐξάδελφός τους. Ἡ Φάτιμα ρίχθηκε ἀνάμεσα στὸν Οὐμάρ καὶ στὸν ἄνδρα της καὶ τὸ χέρι τοῦ Οὐμάρ κατέβηκε πάνω στὸ πρόσωπο τῆς Φάτιμα καὶ τὴ χτύπησε στὴ μύτη, ἀπὸ τὴν ὁποία ἄρχισε νὰ τρέχει ἀφθονο αἷμα. Αὐτὸ ἔκαμε τὴ Φάτιμα ἀκόμα πιὸ θαρραλέα. Εἶπε: «Ναί, τώρα εἴμαστε Μουσουλμᾶνοι καὶ Μουσουλμᾶνοι θὰ παραμείνουμε· κάνε ὅπως καταλαβαίνεις». Ὁ Οὐμάρ ἦταν ἕνας γενναῖος ἄνθρωπος, ἀν καὶ ἄκαμπτος. Ἡ θεὰ τοῦ αἰμόφυρτου προσώπου τῆς ἀδελφῆς του, πού ἐκείνος εἶχε προξενήσει, τὸν γέμισε μὲ τύψεις. Ἀμέσως ἔγινε ἄλλος ἄνθρωπος. Ζήτησε νὰ τοῦ δείξουν τὶς σελίδες τοῦ Κορανίου, τὶς ὁποῖες διάβαζαν. Ἡ Φάτιμα ἔφερε ἀντιρρήσεις, γιὰτὶ φοβήθηκε ὅτι θὰ τὶς ξεσχιζε καὶ θὰ τὶς πετοῦσε, ἀλλὰ ὁ Οὐμάρ τῆς ὑποσχέθηκε ὅτι δὲν θὰ ἔκανε κάτι τέτοιο. «Δὲν εἶσαι, ὅμως, καθαρὸς», τοῦ εἶπε ἡ Φάτιμα. Ὁ Οὐμάρ προσφέρθηκε νὰ κάνει μπάνιο. Ὅταν πιὰ ἦταν καθαρὸς καὶ ἤρεμος, πῆρε τὶς σελίδες τοῦ Κορανίου στὰ χέρια του. Ἦταν ἕνα μέρος τοῦ Κεφαλαίου Τ α Χ α. Διάβασε τοὺς ἐξῆς στίχους:

«Ἐγὼ εἶμαι ὁ Ἀλλάχ, δὲν ὑπάρχει ἄλλος Θεὸς ἀπὸ Ἐμένα. Νὰ Μὲ ὑπηρετεῖς καὶ νὰ τηρεῖς τὶς Προσευχές καὶ τὴν ἀνάμνησή Μου. Ἡ Ὠρα ἔρχεται. Θὰ τὴν ἀποκαλύψω καὶ κάθε ψυχὴ θὰ λάβει τὴν ἀνταμοιβή γιὰ τὶς πράξεις της». (20:15,16).

Ἡ σταθερὴ πεποίθηση γιὰ τὴν ὑπαρξὴ τοῦ Θεοῦ, ἡ σαφὴς ὑπόσχεση ὅτι τὸ Ἰσλάμ σύντομα θὰ ἀποτελέσει μιὰ ἀληθινὴ θρησκεία καὶ θὰ ἀντικαταστήσει τὴ θρησκεία πού

ἐπικρατούσε στη Μέκκα -- όλα αυτά και ένα πλήθος από άλλες σχετικές ιδέες, θα πρέπει να συγκίνησαν τον Ουμάρ. Δέν κρατήθηκε άλλο, πίστη πλημμύρισε την καρδιά του, και είπε: «Πόσο ὄμορφα, πόσο ἐμπνευσμένα!». Ὁ Χαμπάμπ θγήκε ἀπὸ τὸν κρυψῶνα του καὶ εἶπε: «Ὁ Θεὸς εἶναι Μάρτυς μου, χθὲς μόνο ἄκουσα τὸν Προφήτη νὰ προσεύχεται γιὰ τὸν προσηλυτισμὸ τοῦ Οὐμάρ ἢ τοῦ Ἄμπ ἴμπν Χισσάμ. Ὁ προσηλυτισμὸς σου εἶναι ἀποτέλεσμα ἐκείνης τῆς προσευχῆς». Ὁ Οὐμάρ εἶχε πεισθεῖ, ρώτησε ποῦ θρισκόταν ὁ Προφήτης καὶ πῆγε κατ' εὐθείαν σ' αὐτόν, στὸ Ντάρ Ἄρκαμ, μὲ τὸ γυμνὸ σπαθί του στὸ χέρι του. Καθὼς χτυποῦσε τὴν πόρτα, οἱ Σύντροφοὶ τοῦ Προφήτη εἶδαν τὸν Οὐμάρ ἀπὸ τὶς χαραμάδες. Φοβήθηκαν μήπως εἶχε κάποιον κακὸ σχέδιο. Ἀλλὰ ὁ Προφήτης εἶπε: «Ἀφίστε τον νὰ μπεῖ». Ὁ Οὐμάρ μπῆκε μέσα, πάντα μὲ τὸ σπαθί στὸ χέρι. «Τί σὲ φέρνει ἐδῶ;», ρώτησε ὁ Προφήτης. «Προφήτη τοῦ Θεοῦ», εἶπε ὁ Οὐμάρ, «ἦρθα νὰ γίνω Μουσουλμάνος». Ἄ λ λ ά χ ο υ Ἄ κ μ π α ρ, φώναξε ὁ Προφήτης. Ἄ λ λ ά χ ο υ Ἄ κ μ π α ρ, φώναξαν καὶ οἱ Σύντροφοί του. Οἱ λόφοι γύρω ἀπὸ τὴ Μέκκα ἀντήχησαν ἀπὸ τὶς κραυγές τους. Ἡ εἶδηση τῆς προσχώρησης τοῦ Οὐμάρ στὸ Ἰσλάμ διαδόθηκε ὅπως ὁ ἀέρας μέσα στὰ φύλλα καὶ ἔκτοτε ὁ Οὐμάρ, ὁ τρομερὸς διώκτης τοῦ Ἰσλάμ, ἄρχισε ὁ ἴδιος νὰ γίνεται διωκόμενος, ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι Μουσουλμάνοι. Ἀλλὰ ὁ Οὐμάρ εἶχε ἀλλάξει. Ἦταν τώρα εὐτυχῆς ποῦ ὑπόφερε, τόσο εὐτυχῆς, ὅσο ἦταν πρὶν, ὅταν ἔκανε ἄλλους νὰ ὑποφέρουν. Τριγύριζε στὴ Μέκκα, ἕνας πολυθασανισμένος ἀνθρώπος.

Ἡ Καταδίωξη Ἐντείνεται

Ἡ καταδίωξη γινόταν ὀλοένα πιὸ ἔντονη καὶ ἀφόρητη. Πολλοὶ Μουσουλμάνοι εἶχαν ἤδη φύγει ἀπὸ τὴ Μέκκα. Ὅσοι εἶχαν παραμείνει, ὑπόφεραν τώρα περισσότερο ἀπὸ πρῶτα, ἀλλὰ δὲν παρεξέκλιναν ἀπὸ τὸ δρόμο ποῦ εἶχαν διαλέξει. Οἱ καρδιές τους ἦταν τόσο γερές, ὅσο ποτὲ ἄλλοτε, ἢ πίστη τους ἀκλόνητη. Ἡ ἀφοσίωσή τους στὸν Ἐνα Θεὸ μεγάλωνε, ὅπως καὶ τὸ μῖσος τους γιὰ τὰ ἔθνη καὶ εἰδίως διαστὰς τῆς Μέκκας. Ἡ διαμάχη εἶχε πάρει μεγαλύτερες διαστάσεις καὶ οἱ ἀρχηγοὶ τῆς Μέκκας κάλεσαν μιὰ ἄλλη μεγάλη σύσκεψη. Σ' αὐτὴν ἀποφάσισαν ἕνα ὀλομέτωπο μπούκοτάρισμα τῶν Μουσουλμάνων. Οἱ κάτοικοι τῆς Μέκκας

θά ἀρνιοῦνταν τὶς συναλλαγές μαζί τους. Δὲν θά ἀγόραζαν ἀπὸ αὐτούς, οὔτε θά πουλοῦσαν σ' αὐτούς. Ὁ Προφήτης, ἡ οἰκογένειά του καὶ ἓνα πλῆθος συγγενῶν του, οἱ ὁποῖοι δὲν ἦταν μὲν Μουσουλμᾶνοι, ἀλλὰ εἶχαν σταθεῖ στὸ πλευρό του, ἀναγκάστηκαν νὰ καταφύγουν σ' ἓνα μοναχικὸ σημεῖο, πού ἦταν ἰδιοκτησία τοῦ Ἄμπου Τάλιμπ. Χωρὶς χρήματα, χωρὶς μέσα ἐπιβίωσης καὶ χωρὶς ἐφόδια, ἡ οἰκογένεια τοῦ Προφήτη καὶ οἱ συγγενεῖς του ὑπόφεραν ἄπειρα μαρτύρια στὸ διάστημα αὐτοῦ τοῦ ἀποκλεισμοῦ. Ἐπὶ τρία χρόνια τὰ πράγματα δὲν χαλάρωσαν καθόλου. Τελικά, πέντε ἀπὸ τὰ μέλη τοῦ ἐχθροῦ, πού ἦταν ἄνθρωποι ἀξιοπρεπεῖς, ἐξεγέρθηκαν κατὰ τῶν συνθηκῶν πού ἐπικρατοῦσαν. Πῆγαν στὴν ἀποκλεισμένη οἰκογένεια, τῆς πρότειναν τὸν τερματισμὸ τοῦ μποῦκοτάρισματος καὶ κάλεσαν τὴν οἰκογένεια νὰ ἐξέλθει. Ὁ Ἄμπου Τάλιμπ βγήκε ἔξω καὶ ἐπέπληξε τοὺς ἀνθρώπους του. Ἡ ἐξέγερση τῶν πέντε ἔγινε γνωστὴ σὲ ὅλη τὴ Μέκκα, ἀλλὰ ἓνα καλὸ αἴσθημα ἀποκαταστάθηκε καὶ πάλι καὶ οἱ κάτοικοι τῆς Μέκκας ἀποφάσισαν ὅτι ἔπρεπε ν' ἀκυρώσουν τὸ θάρβαρο μποῦκοτάρισμα. Τὸ μποῦκοτάρισμα τερματίσθηκε, ὄχι ὅμως καὶ οἱ συνέπειές του. Λίγες μέρες κατόπιν πέθανε ἡ πιστὴ σύζυγος τοῦ Προφήτη, ἡ Χαντίτζα, καὶ ἓνα μῆνα ἀργότερα καὶ ὁ θεῖος του ὁ Ἄμπου Τάλιμπ.

Ὁ Ἱερὸς Προφήτης εἶχε χάσει τώρα τὴ συντροφιά καὶ ὑποστήριξη τῆς Χαντίτζα, καὶ αὐτὸς καὶ οἱ Μουσουλμᾶνοι εἶχαν χάσει τὶς καλὲς ὑπηρεσίες τοῦ Ἄμπου Τάλιμπ. Ὁ θάνατός τους, φυσικά, εἶχε καὶ σὰν ἀποτέλεσμα νὰ χάσουν ἓνα μέρος τῆς γενικῆς συμπάθειας. Ὁ Ἄμπου Λάχαμπ, ἓνας ἄλλος θεῖος τοῦ Προφήτη, φαινόταν ἕτοιμος νὰ σταθεῖ στὸ πλευρό τοῦ ἀνιψιοῦ του. Ὁ κλονισμὸς πού εἶχε νοιώσει ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ ἀδελφοῦ του καὶ ὁ σεβασμὸς γιὰ τὴν τελευταία θέλησή του πρὶν πεθάνει ἦταν ἀκόμα νωπὲς στὸ νοῦ του. Σύντομα, ὅμως, οἱ ἀξιωματικοὶ τῆς Μέκκας κατάφεραν νὰ τὸν ἀνταγωνισθοῦν. Χρησιμοποίησαν τὶς συνηθισμένες ἐκκλήσεις. Ὁ Προφήτης δίδασκε ὅτι ἡ ἔλλειψη πίστεως στὴν Ἐνότητα τοῦ Ἐνὸς Θεοῦ, ἦταν παράπτωμα πού θά τιμωροῦνταν στὸ Μετέπειτα. Ἡ διδασκαλία του ἐρχόταν σὲ ἀντίθεση μὲ ὅσα εἶχαν διδαχθεῖ ἀπὸ τοὺς προγόνους τους κλπ. Ὁ Ἄμπου Λάχαμπ ἀποφάσισε νὰ ταχθεῖ περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη φορὰ κατὰ τοῦ Προφήτη. Οἱ σχέσεις μεταξύ Μουσουλμάνων καὶ Μεκκανῶν εἶχαν ἐνταθεῖ. Τὸ τρίχρονο μποῦκοτάρισμα καὶ ὁ ἀποκλεισμὸς εἶχαν

διευρύνει τὸ χάσμα ἀνάμεσά τους. Συγκεντρώσεις καὶ κηρύγματα φαίνονταν ἀδύνατο νὰ γίνουν. Τὸν Προφήτη δὲν τὸν πείραζε ἡ κακοποίηση καὶ ἡ δίωξη· αὐτὰ δὲν ἦταν τίποτε, ὅσο εἶχε τὴν εὐκαιρία νὰ συναντιέται μὲ τὸ λαὸ καὶ νὰ τοῦ μιλάει. Τώρα, ὅμως, δὲν τοῦ δίνονταν πιά τέτοιες εὐκαιρίες στὴ Μέκκα. Ἐκτὸς ἀπὸ τὶς ἀντιδράσεις πὺ ἀντιμετώπιζε, τώρα τοῦ ἦταν ἀδύνατο νὰ ἐμφανισθεῖ σὲ ὅποιονδήποτε δρόμο ἢ στοὺς δημόσιους χώρους τῆς Μέκκας. Ὅταν ἔκανε ἀπόπειρα νὰ βγῆ ἔξω, τοῦ ἔρριχναν χώματα καὶ τὸν ἀνάγκαζαν νὰ γυρίσει στὸ σπίτι του. Μιὰ φορὰ γύρισε στὸ σπίτι μὲ τὸ κεφάλι γεμάτο χώματα. Μιὰ κόρη ἔκλαψε, καθὼς τὸν καθάριζε ἀπὸ τὰ χώματα καὶ ὁ Προφήτης τῆς εἶπε νὰ μὴν κλαίει, γιατί ὁ Θεὸς ἦταν μαζί του. Ἡ κακομεταχείριση δὲν τὸν ἐνοχλοῦσε, ἀντίθετα τὴν δεχόταν μὲ εὐχαρίστηση, γιατί πίστευε ὅτι ἦταν ἔνδειξη τῆς σημασίας τοῦ Μηνύματός του.

Μιὰ μέρα, γιὰ παράδειγμα, οἱ Μεκκανοί, ἔπειτα ἀπὸ κοινὴ συνεννόηση, δὲν τοῦ εἶπαν τίποτα, οὔτε τοῦ φέρθηκαν ἄσχημα, ὅταν βγῆκε. Ὁ Προφήτης γύρισε σπίτι του ἀπογοητευμένος, ἕως ὅτου ἡ καθησυχαστικὴ φωνὴ τοῦ Θεοῦ τοῦ εἶπε νὰ πάει στοὺς ἀνθρώπους του καὶ πάλι.

Ὁ Προφήτης Πάει στὸ Ταΐφ

Φαινόταν ὅτι τώρα στὴ Μέκκα κανεὶς δὲν ἤθελε νὰ τὸν ἀκούσει κι αὐτὸ τὸν λυποῦσε. Αἰσθανόταν ὅτι ἀδρανοῦσε. Γι' αὐτὸ, ἀποφάσισε νὰ κηρύξει τὸ Μήνυμά του κάπου ἄλλου. Διάλεξε τὸ Ταΐφ, μιὰ μικρὴ πόλη 60 περίπου μίλια νοτιοανατολικά τῆς Μέκκας, γνωστὴ γιὰ τοὺς καρπούς τῆς καὶ τὴ γεωργία γενικά. Ἡ ἀπόφαση τοῦ Προφήτη ἦταν σύμφωνη μὲ τὴν παράδοση ὄλων τῶν Προφητῶν. Ὁ Μωσῆς εἶχε στραφεῖ πότε πρὸς τὸ Φαραῶ, πότε πρὸς τὸ Ἰσραὴλ καὶ πότε στοὺς Μῆδες. Ὁ Ἰησοῦς, ἐπίσης, πότε πήγαινε στὴ Γαλιλαία, πότε σὲ μέρη πέρα ἀπὸ τὴν Ἰορδανία καὶ πότε στὴν Ἱερουσαλήμ. Ἔτσι, ὅταν ὁ Ἱερός Προφήτης εἶδε ὅτι οἱ κάτοικοι τῆς Μέκκας τὸν κακομεταχειρίζονταν καὶ δὲν τὸν ἄκουαν, στράφηκε πρὸς τὸ Ταΐφ. Σὲ πολυθεϊστικὴ πίστη καὶ στὴν ἄσκησι τοῦ πολυθεϊσμοῦ, τὸ Ταΐφ δὲν ὑστεροῦσε ἀπὸ τὴ Μέκκα. Τὰ εἰδῶλα τῆς Κάαμπα δὲν ἦταν τὰ μοναδικά, οὔτε καὶ τὰ πιὸ σπουδαία εἰδῶλα τῆς Ἀραβίας. Ἐνα ἀπὸ τὰ πιὸ γνωστὰ εἰδῶλα, τὸ ἄλ-Λάτ, θρι-

σκόταν στο Ταΐφ, λόγω δὲ αὐτοῦ τὸ Ταΐφ ἦταν κέντρο προσκυνήματος. Οἱ κάτοικοι τοῦ Ταΐφ εἶχαν ἐξ αἵματος δεσμούς μὲ τοὺς κατοίκους τῆς Μέκκας καὶ πολλές ἀπὸ τὶς γόνιμες περιοχὲς μεταξὺ τοῦ Ταΐφ καὶ τῆς Μέκκας ἦταν ἰδιοκτησία κατοίκων τῆς Μέκκας. Ὁταν ὁ Προφήτης ἔφθασε στὸ Ταΐφ, τὸν ἐπισκέφθηκαν πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἀρχηγούς τῆς πόλης, ἀλλὰ κανένας δὲν φάνηκε διατεθειμένος νὰ δεχθεῖ τὸ Μῆνυμά του. Ὁ λαὸς ὑπάκουσε στοὺς ἀρχηγούς του καὶ ἀπέρριψε τὰ διδάγματα μὲ περιφρόνηση. Αὐτὸ δὲν ἦταν κάτι τὸ ἀσυνήθιστο. Οἱ ἄνθρωποι ποὺ εἶναι προσηλωμένοι σὲ ἐγκόσμιες ἐμπειρίες, βρίσκουν ὅτι ἓνα τέτοιο Μῆνυμα εἶναι μιὰ παρέμβαση καὶ ἴσως καὶ μιὰ παρανομία. Ἐπειδὴ ἓνα Μῆνυμα δὲν ἔχει κάποια ὀρατὴ ὑποστήριξη — ὅπως τὰ πλήθη ἀνθρώπων ἢ τὸν ὄπλισμό — πιστεύουν ὅτι μποροῦν νὰ τὸ ἀπορρίψουν μὲ περιφρόνηση. Ὁ Προφήτης δὲν ἀποτελοῦσε ἐξάιρεση. Περιγραφὲς γιὰ τὸ ἀτομὸ του, εἶχαν ἤδη κυκλοφορήσει στὸ Ταΐφ καὶ τώρα εἶχε ἔλθει ἐκεῖ, χωρὶς ὄπλα, χωρὶς ὄπαδούς, ἓνας μοναχικὸς ἄνθρωπος μὲ ἓναν μόνο σύντροφο, τὸν Ζαΐντ. Οἱ κάτοικοι τῆς πόλης ἔκριναν ὅτι ἀποτελοῦσε ἓνα στοιχεῖο διατάραξης τῆς γαλήνης ποὺ ἔπρεπε νὰ ἐκλείψει, ἀκόμα κι ἂν αὐτὸ δὲν ἦταν ἢ ἐπιθυμία ὄλων, ἀλλὰ μόνο τῶν ἀρχηγῶν τους. Ξεσήκωσαν, λοιπόν, τοὺς θαγαπόμενους καὶ τοὺς ἀλλήτες τῆς πόλης, γιὰ νὰ τὸν πετροβολήσουν καὶ νὰ τὸν διώξουν ἀπὸ τὴν πόλη. Ὁ Ζαΐντ τραυματίσθηκε καὶ ὁ Προφήτης αἱμορραγοῦσε, ἀλλὰ ἡ καταδίωξή τους συνεχίσθηκε, ὥσπου οἱ δυὸ αὐτοὶ ἀπροστάτευτοι ἄνθρωποι θρέθηκαν πολλὰ μίλια μακριὰ ἀπὸ τὸ Ταΐφ. Ὁ Προφήτης ἦταν πολὺ λυπημένος καὶ ἀποκαρδιωμένος, ὅταν ἓνας ἄγγελος κατέβηκε ἀπὸ τὸν οὐρανὸ καὶ τὸν ρώτησε ἂν θὰ ἤθελε νὰ ἀφανισθοῦν οἱ θασανιστές του. «Ὁχι», εἶπε ὁ Προφήτης, «ἐλπίζω ὅτι ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς θασανιστές θὰ γεννηθοῦν ἐκεῖνοι ποὺ θὰ λατρεύσουν τὸν Ἐνα Ἀληθινὸ Θεὸ» (Μπουχάρι, Κιτάμπ Μπάντ ἀλ-Χάλλκ).

Ἐξαντλημένος καὶ ἀποκαρδιωμένος, σταμάτησε γιὰ νὰ ξεαποστάσει σ' ἓναν ἀμπελῶνα, ποὺ ἀνῆκε σὲ δυὸ κατοίκους τῆς Μέκκας, οἱ ὁποῖοι ἔτυχε νὰ βρίσκονται ἐκεῖ. Αὐτοὶ ἀνῆκαν στὴν ὁμάδα ποὺ τὸν καταδίωκε στὴ Μέκκα, ἀλλὰ σ' αὐτὴ τὴν εὐκαιρία τοῦ φέρθηκαν μὲ καλωσύνη. Ἦταν, μὴπως, γιὰτὶ ἓνας κάτοικος τῆς Μέκκας εἶχε βρεῖ κακὴ μεταχείριση ἀπὸ τοὺς κατοίκους τοῦ Ταΐφ, ἢ ἦταν γιὰτὶ μέσα τους ἔλαμψε μιὰ σπίθα ἀνθρώπινης συμπόνιας; Ἐ-

στειλαν στον Προφήτη ένα δίσκο με σταφύλια μ' ένα Χριστιανό σκλάβο, τον 'Αντάς, ο οποίος ήταν από τη Νινευή. 'Ο 'Αντάς πρόσφερε τὸ δίσκο στον Προφήτη καὶ τὸ σύντροφό του. Καθὼς τοὺς κύτταζε, συλλογισμένοι, ἔγινε πρὸς περιέργως ἀπὸ ποτὲ ἄλλοτε, ὅταν ἄκουσε τὸν Προφήτη νὰ λέει: «Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ 'Αλλάχ, τοῦ Μεγαλόψυχου, τοῦ Φιλεύσπλαχνου». Τὸ χριστιανικὸ του παρελθὸν ξύπνησε μέσα του καὶ νόμισε ὅτι βρῖσκεται μπροστὰ σ' ἓναν Ἑβραῖο Προφήτη. 'Ο Προφήτης τὸν ρώτησε ἀπὸ ποῦ ἦταν καὶ ὁ 'Αντάς εἶπε ἀπὸ τὴ Νινευή, ὁπότε ὁ Προφήτης εἶπε: «'Ο 'Ιωνᾶς, ὁ γιὸς τοῦ 'Αμαθί, ποῦ ἦταν ἀπὸ τὴ Νινευή, ἦταν ἓνας ἱερός ἄνθρωπος, ἓνας Προφήτης, ὅπως κι ἐγώ». 'Ο Προφήτης μίλησε μὲ τὸν 'Αντάς γιὰ τὸ Μήνυμά του καὶ ὁ 'Αντάς γοητευμένος πίστευσε ἀμέσως. 'Αγκάλιασε τὸν Προφήτη μὲ δάκρυα στὰ μάτια καὶ τὸν φίλησε στὸ κεφάλι, στὰ χέρια καὶ στὰ πόδια. "Όταν ἡ συνομιλία τοὺς τελείωσε, ὁ Προφήτης ἀποτάθηκε καὶ πάλι πρὸς τὸν 'Αλλάχ καὶ εἶπε:

'Αλλάχ, ὑποβάλλω τὰ παράπονά μου σὲ 'Εσένα, εἶμαι ἀδύναμος καὶ δὲν ἔχω τὰ ἐφόδια. Οἱ ἄνθρωποι μὲ περιφρονοῦν. 'Εσὺ εἶσαι Κύριος τῶν ἀνίσχυρων καὶ τῶν φτωχῶν. 'Εσὺ εἶσαι ὁ Κύριός μου. Σὲ ποιούς μὲ παραδίνεις — στοὺς ξένους ποῦ μὲ περιγελοῦν ἢ στοὺς ἐχθρούς ποῦ μὲ καταπιέζουν στὸν ἴδιο μου τὸν τόπο; "Αν 'Εσὺ δὲν εἶσαι θυμωμένος μαζί μου, δὲν μὲ νοιάζει ὁ ἐχθρός, ἀρκεῖ νὰ ἔχω τὴν εὐχὴ Σου. 'Αναζητῶ καταφύγιο στὸ φῶς τοῦ προσώπου Σου. 'Εσὺ εἶσαι 'Εκεῖνος ποῦ διώχνει τὸ σκοτάδι ἀπὸ τὸν κόσμο καὶ φέρνει τὴ γαλήνη στοὺς πάντες, τώρα καὶ πάντοτε. Μὴ στέλνεις τὴν ὀργὴ καὶ τὴν ἀγανάκτησή Σου ἐναντίον μου. Δὲν ὀργίζεσαι 'Εσὺ ποτέ, χωρὶς νὰ δείξεις σύντομα τὴν ἱκανοποίησή Σου. Δὲν ὑπάρχει δύναμη καὶ δὲν ὑπάρχει καταφύγιο, παρὰ μόνο κοντὰ Σου (Χισσάμ καὶ Ταμπάρι).

'Αφοῦ προσευχήθηκε μ' αὐτὸ τὸν τρόπο, ξεκίνησε γιὰ νὰ ἐπιστρέψει στὴ Μέκκα. Καθ' ὃ δὸν ἔμεινε γιὰ νὰ ξεκουρασθεῖ στὴ Ναχλά γιὰ μερικὲς μέρες καὶ μετὰ ξεκίνησε καὶ πάλι. Σύμφωνα μὲ τοὺς νόμους τῆς Μέκκας, δὲν ἦταν πιά ἓνας πολίτης της. Τὴν εἶχε ἐγκαταλείψει, γιὰ τὴ θεωροῦσε ἐχθρική καὶ δὲν μπορούσε νὰ ἐπανέλθει, παρὰ μόνο μὲ τὴν ἄδεια τῶν Μεκκανῶν. "Εστειλε, λοιπόν, μήνυμα στὸν Μουτ'ιμ ἴμπν "Αντι, σ' ἓναν ἀρχηγὸ τῆς Μέκ-

κας, για να ρωτήσει, αν του έπιτρεπόταν να γυρίσει. 'Ο Μουτ'ίν, αν και ανένδοτος έχθρός του, είχε εύγενικά αισθήματα. Μάζεψε τους γιούς του και τους συγγενείς του και όλοι μαζί, όπλισμένοι, πήγαν στην Κάαμπα. Στάθηκε στη μέση της πλατείας και ανήγγειλε ότι είχε δώσει άδεια στον Προφήτη να γυρίσει. 'Ο Προφήτης γύρισε και έκανε τó γύρο της Κάαμπα. 'Ο Μουτ'ίμ και οί γιοί του, όμως, έβγαλαν τά σπαθιά τους και τόν συνόδευσαν ως τó σπίτι του. 'Η προστασία πού του δόθηκε, δέν ήταν ή παραδοσιακή προστασία, σύμφωνα με τó έθιμο της 'Αραβίας. 'Ο Προφήτης έξακολουθούσε να βασανίζεται στα χέρια τών Μεκκάνων και ó Μουτ'ίμ δέν του παρείχε καμιά άλλη προστασία. 'Η πράξη του δέν ήταν παρά μόνο μιά παροχή άδειας στον Προφήτη, για να μπορέσει να γυρίσει.

Τó ταξίδι πού ó Προφήτης έκανε στο Τα'ήφ, σχολιάστηκε με θαυμασμό, άκόμα και από τους έχθρούς του 'Ισλάμ. 'Ο σέρ Ούίλλιαμ Μουίρ, στη βιογραφία του για τόν Προφήτη, λέει (σχολιάζοντας τó ταξίδι στο Τα'ήφ):

Τó ταξίδι του Μωάμεθ στο 'Ατ-Τα'ήφ ήταν μιά ύψηλόφρονη και ήρωική πράξη' ένας μοναχικός άνθρωπος, περιφρονούμενος και άποδοκιμαζόμενος από τόν ίδιο τó λαό του, ξεκίνησε με θάρρος και εις τó όνομα του Θεού, όπως ó 'Ιωνάς στη Νινευή, και κάλεσε μιά ειδωλολατρική πόλη να μετανοήσει και να ύποστηρίξει τήν άποστολή του. Αυτό ρίχνει δυνατó φώς πάνω στην έντονη πεποίθησή του για τή θεία προέλευση της άποστολής του. («'Η Ζωή του Μωάμεθ», του σέρ Ούίλλιαμ Μουίρ, έκδοση 1923, σελ. 112-113).

'Η Μέκκα ξαναγύρισε στην παλιά έχθρική της τάση. 'Η πατρίδα του Προφήτη έγινε πάλι μιά κόλαση γι' αυτόν. Συνέχισε, όμως, να διδάσκει τó Μήνυμά του στους ανθρώπους. 'Η φράση «'Ο Θεός είναι "Ένας», άρχισε ν' ακούγεται έδω κι εκεί. Με αγάπη και σεβασμό και με αίσημα φιλαλληλίας, ó Προφήτης επέμεινε στη διάδοση του Μηνύματός του. Πολλοί τόν άποστρέφονταν, αυτός προσπαθούσε να τούς πλησιάσει πάλι και πάλι. Τους έκανε τά κηρύγματά του, είτε αυτοί τó ήθελαν, είτε όχι, και ή έπιμονή του φαινόταν ν' άποδίδει καρπούς. 'Η χούφτα τών Μουσουλμάνων πού είχαν γυρίσει από τήν 'Αθησσυνία και είχαν άποφασίσει να παραμείνουν, κήρυσσαν κρυφά στους φί-

λους, στους γείτονες και στους συγγενείς τους. Μερικοί απ' αυτούς είχαν πεισθεί να βγούν άνοιχτά και να συμμεριστούν τὰ θάσανα άλλων Μουσουλμάνων. Πολλοί άλλοι, όμως, μολονότι πίστευαν βαθιά, δέν είχαν τὸ θάρρος νὰ τὸ ὁμολογήσουν φανερά· περίμεναν νὰ ἔλθει ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ στὴ γῆ.

Στὸ μεταξύ, οἱ ἀποκαλύψεις ποὺ λάβαινε ὁ Προφήτης, περιεῖχαν ὑπαινιγμούς γιὰ μιὰ πιθανὴ μετανάστευση ἀπὸ τὴ Μέκκα. Τοῦ ἔδιναν, ἐπίσης, καὶ κάποια ἰδέα γιὰ τὸν τόπο, ὅπου ἔπρεπε νὰ μεταβεῖ. Ἦταν ἓνα μέρος, ὅπου ὑπῆρχαν πηγές καὶ χουρμαδιές. Σκέφθηκε τὸ Γιάμαμα, ἀλλὰ γρήγορα τὸ ἀπέρριψε. Περίμενε μὲ βεβαιότητα ὅτι, ὅπου καὶ ἂν πήγαιναν, ἐκείνο τὸ μέρος θὰ ἦταν τὸ λίκνο τοῦ Ἰσλάμ.

Τὸ Ἰσλάμ Ἐπεκτείνεται στὴ Μεδίνα

Ἡ γιορτὴ τοῦ Χατζ πλησίαζε καὶ οἱ προσκυνητὲς εἶχαν ἀρχίσει νὰ καταφθάνουν στὴ Μέκκα ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τῆς Ἀραβίας. Ὁ Προφήτης, πήγαινε ὅπου ἦταν συγκεντρωμένα πλήθη, τοὺς ἐξηγοῦσε τὴν ἰδέα τοῦ Ἐνὸς Θεοῦ καὶ τοὺς ἔλεγε ν' ἀπαρνηθοῦν ὅλες τὶς ὑπερβολές καὶ νὰ προετοιμαστοῦν γιὰ τὴ Βασιλεία τοῦ Κυρίου. Μερικοὶ ἀκούγαν, ἀλλὰ τοὺς ἐμπόδιζαν οἱ Μεκκανοί, ἀπομακρύνοντάς τους. Ὅρισμένοι, ποὺ ἤδη εἶχαν διαλέξει τὴν πίστη ποὺ ἤθελαν, στέκονταν γιὰ νὰ τὸν κοροϊδέψουν. Μιὰ μέρα ποὺ ὁ Προφήτης ἦταν στὴν Κοιλιάδα τοῦ Μινᾶ, πρόσεξε μιὰ ὁμάδα ἀνθρώπων ἀπὸ ἔξι ἢ ἑπτὰ πρόσωπα. Πληροφορήθηκε ὅτι ἀνῆκαν στὴ φυλὴ τῶν Χαράζ, ἡ ὁποία ἦταν σύμμαχος τῶν Ἑβραίων. Τοὺς ρώτησε, ἂν ἤθελαν ν' ἀκούσουν κάτι, ποὺ ἤθελε νὰ τοὺς πεῖ, κι ἐκείνοι ποὺ εἶχαν ἀκούσει γι' αὐτόν, ἔδειξαν ἐνδιαφέρον καὶ δέχθηκαν. Ὁ Προφήτης διέθεσε κάμποσο χρόνο, λέγοντάς τους ὅτι ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἦταν πολὺ κοντά, ὅτι τὰ εἶδωλα θὰ ἔξαφανίζονταν, ἡ ἰδέα τοῦ Ἐνὸς Θεοῦ θὰ θριάμβευε καὶ ὅτι ἡ εὐλάβεια καὶ ἡ ἀγνότητα θὰ κυριαρχοῦσαν καὶ πάλι. Δέν θὰ δέχονταν στὴ Μεδίνα τὸ Μῆνυμά του; Αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι ἐντυπωσιάστησαν πολὺ μ' αὐτὰ ποὺ ἀκούσαν, ἀποδέχθηκαν τὸ Μῆνυμά του καὶ ὑποσχέθηκαν ὅτι στὴν ἐπιστροφὴ τους στὴ Μεδίνα θὰ συζητοῦσαν καὶ μετ' ἄλλους καὶ θὰ τοὺς ἀνακοίνωναν, μέσα σὲ ἓναν χρόνο, ἂν ἡ Μεδίνα θὰ συμφωνοῦσε νὰ δεχθεῖ τοὺς Μουσουλμάνους πρόσφυγες ἀπὸ τὴ Μέκκα.

Πήγαν πίσω στὸν τόπο τους καὶ τὸ συζήτησαν μὲ τοὺς φίλους τους καὶ τοὺς συγγενεῖς τους. Τὴν ἐποχὴ ἐκεῖνη, στὴ Μεδίνα ζοῦσαν δυὸ φυλές Ἀράβων καὶ τρεῖς φυλές Ἑβραίων. Οἱ ἀραβικὲς φυλές ἦταν οἱ ἄβους καὶ Χαζράζ καὶ οἱ ἑβραϊκὲς, οἱ Μπάνου Κουράιζα, οἱ Μπάνου Ναντίρ καὶ Μπάνου Καϊνούκα. Οἱ φυλές ἄβους καὶ Χαζράζ βρισκόνταν σὲ πόλεμο. Ἡ φυλὴ Κουράιζα καὶ Ναντίρ ἦταν σύμμαχοι μὲ τοὺς ἄβους καὶ οἱ Καϊνούκα μὲ τοὺς Χαζράζ. Ἀποκαμωμένοι ἀπὸ τοὺς ἀδιάκοπους πολέμους, ἀπόκλιναν πρὸς τὴν εἰρήνην. Ἐπιτέλους, συμφώνησαν νὰ ἀναγνωρίσουν σὰν Βασιλιὰ τῆς Μεδίνας τὸν ἀρχηγὸ τῶν Χαζράζ, τὸν Ἄμπντ Ἄλλα Ἴμπν Οὐμπέη Ἴμπν Σαλούλ. Οἱ ἄβους καὶ οἱ Χαζράζ εἶχαν ἀκούσει γιὰ τὶς προφητεῖες τῆς Βίβλου ἀπὸ τοὺς Ἑβραίους. Εἶχαν ἀκούσει τὶς ἑβραϊκὲς ἀφηγήσεις γιὰ τὴ χαμένη δόξα τοῦ Ἰσραὴλ καὶ γιὰ τὴν ἔλευση ἑνὸς Προφήτη «ἴμοιου τοῦ Μωυσῆ». Ὁ ἐρχομὸς του πρέπει νὰ πλησιάζει, ἔλεγαν οἱ Ἑβραῖοι. Αὐτὸ θὰ σήμαινε τὴν ἀποκατάσταση τῆς ἡγεμονίας τοῦ Ἰσραὴλ καὶ τὸν ἀφανισμό τῶν ἐχθρῶν τους. Ὅταν οἱ κάτοικοι τῆς Μεδίνας ἔμαθαν γιὰ τὸν Προφήτη, ἀμέσως ἐντυπωσιάσθηκαν καὶ ἄρχισαν νὰ ἀναρωτιοῦνται, ἂν αὐτὸς ὁ Προφήτης ἀπὸ τὴ Μέκκα δὲν ἦταν ὁ Προφήτης, γιὰ τὸν ὁποῖο εἶχαν ἀκούσει ἀπὸ τοὺς Ἑβραίους. Πολλοὶ νέοι ἄνθρωποι, πίστευσαν ἀμέσως. Στὴν ἐπόμενη γιορτὴ τοῦ Χάτζ, δώδεκα ἄνδρες ἀπὸ τὴ Μεδίνα ἦλθαν στὴ Μέκκα, γιὰ νὰ προσχωρήσουν στὸν Προφήτη. Δέκα ἀπ' αὐτοὺς ἀνῆκαν στὴ φυλὴ Χαζράζ καὶ δυὸ στοὺς ἄβους. Συναντήθηκαν μὲ τὸν Προφήτη στὴν Κοιλιάδα τοῦ Μινᾶ καί, κρατώντας τὸ χέρι του μὲ εὐλάβεια, δήλωσαν τὴν πίστη τους στὸν Ἐνα Θεὸ καὶ τὴν ἀπόφασή τους ν' ἀποφεύγουν ὅλα τὰ κοινὰ ἁμαρτήματα, τὴν παιδοκτονία καὶ τὶς ἄδικες καταγγελίες ἐναντίον ἄλλων. Συμφώνησαν, ἐπίσης, νὰ ὑπακούουν στὶς ὑποδείξεις τοῦ Προφήτη γιὰ τὶς καλὲς πράξεις. Ὅταν ἐπέστρεψαν στὴ Μεδίνα, ἄρχισαν νὰ συζητοῦν μὲ ἄλλους γιὰ τὴ Νέα τους Πίστη. Ὁ ζῆλος τους αὐξανόταν. Πέταξαν τὰ εἰδῶλα στοὺς δρόμους καί, ὅσοι εἶχαν ὑποκλιθεῖ μπροστὰ σὲ εἰκόνας, ἄρχισαν νὰ κρατᾶνε τὰ κεφάλια τους ψηλά καὶ νὰ ὑπόσχονται ὅτι δὲν θὰ ὑποκλιθοῦν μπροστὰ σὲ τίποτα καὶ κανένα, παρὰ μόνον στὸν Ἐνα Θεό. Οἱ Ἑβραῖοι ἀποροῦσαν. Αἰῶνες φιλίας, ἐπεξηγήσεις καὶ δημόσιες συζητήσεις δὲν εἶχαν καταφέρει νὰ προκαλέσουν τὶς ἀλλαγές, τὶς ὁποῖες, αὐτὸς ὁ Δάσκαλος ἀπὸ τὴ Μέκκα, κατόρθωσε σὲ λίγες μόνον μέρες.

Οί κάτοικοι τῆς Μεδίνας πλησίαζαν τοὺς λίγους Μουσουλμάνους, πού ζοῦσαν ἀνάμεσά τους καὶ τοὺς ρωτοῦσαν γιὰ τὸ Ἰσλάμ. Οἱ ἐλάχιστοι Μουσουλμᾶνοι, ὅμως, δὲν μπορούσαν ν' ἀπαντήσουν στὶς τόσες ἐρωτήσεις, οὔτε γνώριζαν ἀρκετά. Ἀποφάσισαν, λοιπόν, νὰ ζητήσουν ἀπὸ τὸν Προφήτη νὰ τοὺς στείλει κάποιον, ὁ ὁποῖος θὰ τοὺς διδάξει τὸ Ἰσλάμ. Ὁ Προφήτης συμφώνησε νὰ στείλει τὸ Μουσ'άμπ, ἓνα Μουσουλμᾶνο, ὁ ὁποῖος εἶχε πάει στὴν Ἀθησούνια. Ὁ Μουσ'άμπ ἦταν ὁ πρῶτος ἱεραπόστολος τοῦ Ἰσλάμ πού ταξίδευσε ἔξω ἀπὸ τὴ Μέκκα. Σ' αὐτὴ περίπου τὴν ἐποχὴ, ὁ Προφήτης πῆρε μιὰ σημαντικὴ ὑπόσχεση ἀπὸ τὸ Θεό. Εἶδε ἓνα ὄραμα, στὸ ὁποῖο ὁ ἴδιος ἦταν στὴν Ἱερουσαλήμ καὶ οἱ Προφῆτες τὸν ἀκολουθοῦσαν καὶ προσεύχονταν μαζί του. Ἡ Ἱερουσαλήμ ἦταν ἡ Μεδίνα, ἡ ὁποία ἀποτελοῦσε τὸ ἐπίκεντρο τῆς λατρείας τοῦ Ἐνὸς Θεοῦ. Οἱ ἄλλοι Προφῆτες, οἱ ὁποῖοι ἦταν μαζεμένοι πίσω ἀπὸ τὸν Προφήτη, σήμαινε ὅτι οἱ ἄνθρωποι πού ἀκολουθοῦσαν διαφοροτικούς Προφῆτες θὰ προσχωροῦσαν στὸ Ἰσλάμ καὶ τὸ Ἰσλάμ θὰ γινόταν, ἔτσι, μιὰ οἰκουμενικὴ θρησκεία.

Οἱ συνθήκες στὴ Μέκκα ἦταν τώρα πολὺ κρίσιμες. Ἡ καταδίωξη εἶχε πάρει τὴ χειρότερη δυνατὴ μορφή. Οἱ κάτοικοι τῆς Μέκκας εἰρωνεύονταν τὸ ὄραμα τοῦ Προφήτη, χαρακτηρίζοντάς το ἓνα εὐσεβῆ πόθο. Δὲν ἤξεραν ὅτι εἶχαν τεθεῖ τὰ θεμέλια τῆς Νέας Ἱερουσαλήμ. Οἱ χῶρες τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Δύσης περιέμεναν ἀνυπόμονα. Ἦθελαν ν' ἀκούσουν τὸ Τελευταῖο Μεγάλο Μήνυμα τοῦ Θεοῦ. Ἀκριβῶς τότε, ὁ Καΐσαρ καὶ ὁ Χοσρόης τῆς Περσίας κήρυξαν πόλεμο ὁ ἓνας ἐναντίον τοῦ ἄλλου. Ὁ Χοσρόης νίκησε καὶ οἱ στρατιᾶς τῆς Περσίας ξεχύθηκαν στὴ Συρία καὶ στὴν Παλαιστίνη. Ἡ Ἱερουσαλήμ καταστράφηκε. Ἡ Αἴγυπτος καὶ ἡ Μικρὰ Ἀσία κατακτῆθηκαν. Στὸ στόμιο τοῦ Βοσπόρου, δέκα μόλις μίλια ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολη, οἱ στρατηγοὶ τῆς Περσίας ἔστησαν τὶς σκηνές τους. Οἱ κάτοικοι τῆς Μέκκας χάρηκαν γιὰ τὶς νίκες τῶν Περσῶν καὶ εἶπαν ὅτι ἡ δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ εἶχε ἀποδειχθεῖ — οἱ εἰδολωλάτρες τῆς Περσίας εἶχαν νικήσει ἓνα Λαὸ τοῦ Βιβλίου. Καὶ τότε ὁ Ἱερὸς Προφήτης ἔλαβε τὴν ἐξῆς ἀποκάλυψη:

Οἱ Ρωμαῖοι νικήθηκαν σὲ χώρα γειτονικὴ καὶ μετὰ τὴν ῥῆττα τους θὰ εἶναι νικητὲς μέσα σὲ λίγα χρόνια — ὁ Ἀλλάχ ὀρίζει πρὶν καὶ κατόπιν αὐτῆς — καὶ τὴν ἡμέρα ἐκείνη, οἱ πιστοὶ θὰ χαροῦν μὲ τὴ βοήθεια τοῦ

Ἄλλάχ. Ἐκείνος βοηθάει αὐτὸν ποῦ θέλει καὶ εἶναι Παντοδύναμος καὶ Φιλεύσπλαχνος. Ὁ Ἄλλάχ ἔδωσε αὐτῇ τὴν ὑπόσχεση. Ὁ Ἄλλάχ ποτὲ δὲν ἀθετεῖ τις ὑποσχέσεις Του, ἀλλὰ οἱ περισσότεροι ἄνθρωποι δὲν τὸ γνωρίζουν αὐτό. (30:3-7).

Ἡ προφητεία ἐκπληρώθηκε μέσα σὲ λίγα χρόνια. Οἱ Ρωμαῖοι νίκησαν τοὺς Πέρσες καὶ ἐπανέκτησαν ὅλες τὶς ἐδαφικὲς περιοχὲς ποῦ εἶχαν χάσει. Τὸ σημεῖο τῆς προφητείας ποῦ ἔλεγε: «Τὴν ἡμέρα ἐκείνη οἱ πιστοὶ θὰ εὐφρανθοῦν μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Κυρίου», ἐπίσης ἐκπληρώθηκε. Τὸ Ἰσλάμ ἄρχισε νὰ προοδεύει. Οἱ Μεκκανοὶ εἶχαν πιστεῦσι ὅτι εἶχαν βάλει ἓνα τέλος σ' αὐτό, πείθοντας τοὺς ἄνθρώπους νὰ μὴν ἀκοῦν τοὺς Μουσουλμάνους, ἀλλὰ ἀντίθετα νὰ δείχνουν ἐνεργητικὴ ἐχθρότητα. Ἀκριβῶς τότε, ὁ Προφήτης ἔλαβε νέα γιὰ τὶς νίκες τῶν Μουσουλμάνων καὶ τὴν καταστροφὴ τῶν Μεκκανῶν. Ὁ Προφήτης ἀνακοίνωσε τοὺς παρακάτω στίχους:

Καὶ ἐκεῖνοι λένε: «Γιατί δὲν μᾶς δίνει ἓνα Σημάδι ἀπὸ τὸν Κύριό του;». Δὲν εἶχαν λάθει σαφεῖς ἀποδείξεις ἀπὸ ἐκεῖνα ποῦ περιέχονται στὶς προηγούμενες Γραφές; Καὶ ἂν τοὺς εἶχαμε ἀφανίσει, μὲ θασανιστήρια πρὶν ἀπὸ αὐτό, τότε σίγουρα θὰ ἔλεγαν: «Κύριε, γιατί δὲν μᾶς ἔστειλες ἓναν Ἀγγελιαφόρο, γιὰ νὰ ἀκολουθήσουμε τὶς ἐντολές Σου, πρὶν ταπεινωθοῦμε καὶ ἐξευτελιστοῦμε;». Νὰ πεῖς: «Ὅλοι περιμένουμε, γι' αὐτὸ νὰ περιμένετε κι ἐσεῖς καὶ θὰ μάθετε ποιοὶ εἶναι οἱ ἄνθρωποι ποῦ ἀκολούθησαν τὸ δρόμο τῆς σωτηρίας καὶ τὴν ἀληθινὴ διδασκαλία» (20:134-136).

Οἱ Μεκκανοὶ παραπονοῦνταν γιὰ ἔλλειψη Σημαδιῶν. Τοὺς εἶχε λεχθεῖ ὅτι οἱ προφητεῖες γιὰ τὸ Ἰσλάμ καὶ γιὰ τὸν Προφήτη, ποῦ εἶχαν καταγραφεῖ σὲ παλαιότερα Βιβλία, θὰ ἦταν ἀρκετά. Ἄν οἱ Μεκκανοὶ εἶχαν ἀφανισθεῖ πρὶν τοὺς ἐξηγηθεῖ τὸ Μήνυμα τοῦ Ἰσλάμ, θὰ παραπονοῦνταν ὅτι δὲν τοὺς εἶχε δοθεῖ εὐκαιρία νὰ ἐξετάσουν τὰ Σημάδια.

Γι' αὐτὸ οἱ Μεκκανοὶ πρέπει νὰ περιμένουν.

Ἀποκαλύψεις, ποῦ προμήνυαν τὶς νίκες τῶν πιστῶν καὶ τὴν ἦττα τῶν ἄπιστων, λάβαινε ὁ Προφήτης κάθε μέρα. Ὅταν οἱ Μεκκανοὶ ἔβλεπαν τὴ δύναμη καὶ τὸν πλοῦτο

πού είχαν και έκαναν τή σύγκριση αὐτῶν μέ τήν ἀδυναμία καί τή φτώχεια τῶν Μουσουλμάνων καί πληροφοροῦνταν τίς θείες ὑποσχέσεις βοήθειας καί νίκης τῶν Μουσουλμάνων, πού λάθαινε ὁ Προφήτης, ἀποροῦσαν καί ξανά ἀποροῦσαν. Ἦταν τρελλοί αὐτοί, ἢ ἦταν ὁ Προφήτης τρελλός; Ἦλπιζαν ὅτι ἡ καταδίωξη θά ὑποχρέωνε τοὺς Μουσουλμάνους ν' ἀπαρνηθοῦν τήν πίστη τους καί νά ἐπανέλθουν στή θρησκεία τῶν Μεκκανῶν καί ὅτι ὁ ἴδιος ὁ Προφήτης καί οἱ πιό στενοί ὄπαδοί του θά ἄρχιζαν ν' ἀμφιβάλλουν γιά τοὺς ἰσχυρισμούς του. Ἄντι αὐτοῦ, ὅμως, ὄφειλαν ν' ἀκοῦν σίγουρες ἐπιβεβαιώσεις, ὅπως οἱ ἐξῆς:

Ὅρκίζομαι σέ ὄλα αὐτὰ πού βλέπετε, καί ὄλα ἐκεῖνα πού δέν βλέπετε, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος πού ἔφερε ὁ εὐγενῆς Ἄγγελιαφόρος. Δέν εἶναι λόγια ἐνός ποιητῆ. Λίγο εἶναι αὐτὸ πού πιστεύετε. Οὔτε εἶναι λόγια μάντη. Λίγο, ὅμως, προσέχετε. Εἶναι ἡ ἀποκάλυψη (πού ἔχει σταλεῖ) ἀπὸ τὸν Κύριο τῶν κόσμων. Καί ἂν εἶχε καί ὁποιαδήποτε παραλλαγή σέ ἐκεῖνα πού Ἔμεῖς εἶπαμε, θά τὸν ἀρπάζαμε ἀπὸ τὸ δεξί του χέρι καί θά τοῦ κόβαμε — ὅπωςδήποτε — τήν ἀρτηρία τῆς καρδιάς του, καί κανένας δέν θά μπορούσε νά Μᾶς ἐμποδίσει. Καί αὐτὸ (τὸ Κοράνιο) εἶναι μιὰ ὑπενθύμιση γιά τοὺς ἐνάρετους. Γνωρίζουμε πὼς ἀνάμεσά σας ὑπάρχουν μερικοὶ πού ἀρνιοῦνται τὰ Σημάδια Μας. Καί αὐτὸ — στ' ἀλήθεια — θά εἶναι αἰτία θλίψης γιά τοὺς ἄπιστους. Καί αὐτὸ, ὅπωςδήποτε, εἶναι ἡ ἀληθινὴ θεβαιότητα. Γι' αὐτὸ δόξαζε τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου, τοῦ Ὑψιστου (69:39-53).

Οἱ Μεκκανοὶ εἶχαν προειδοποιηθεῖ ὅτι οἱ ἐλπίδες τους θά θρυμματίζονταν. Ὁ Προφήτης δέν ἦταν οὔτε ποιητής, οὔτε μάντης, οὔτε ὑποκριτής. Τὸ Κοράνιο ἦταν ἕνα ἀνάγνωσμα γιά τοὺς θεοσεβεῖς. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ὑπῆρχαν ἐκεῖνοι πού τὸ ἀπέρριπταν, εἶχε ὅμως καί τοὺς κρυφοὺς θαυμαστές του, ἐκείνους πού ζήλευαν τὰ διδάγματά του καί τίς ἀλήθειες του. Οἱ ὑποσχέσεις καί οἱ προφητείες πού περιεῖχε, θά ἐκπληρώνονταν ὄλες. Ἀπὸ τὸν Προφήτη ζητοῦνταν ν' ἀγνοήσει ὄλες τίς ἀντιδράσεις καί νά συνεχίσει νά ἐξυμνεῖ τὸν Πανίσχυρο Θεό του.

Ἦλθε ἡ γιορτὴ τοῦ Χάτζ, γιά τρίτη φορά. Μεταξὺ τῶν προσκυνητῶν ἀπὸ τὴ Μεδίνα, ἦταν καί ἕνα μεγάλο μέρος

Μουσουλμάνων. Λόγω τῶν ἀντιρρήσεων τῶν Μεκκανῶν, οἱ Μουσουλμάνοι τῆς Μεδίνας ζήτησαν νά δοῦν τὸν Προφήτη ἰδιαίτερα. Οἱ σκέψεις τοῦ Προφήτη στρέφονταν ὄλο καὶ περισσότερο πρὸς τὴ Μεδίνα, σὰν πόλη κατάλληλη γιὰ μετανάστευση. Τὸ εἶχε ἀναφέρει στοὺς πιὸ στενοὺς τοῦ φίλους, ἐκεῖνοι ὅμως προσπάθησαν νά τὸν μεταπείσουν, ἀλλάζοντας τὶς ιδέες του. Τοῦ πρόβαλαν τὴ δικαιολογία ὅτι, μολοντί ἡ Μέκκα ἦταν γεμάτη ἀντίδραση, ἐντούτοις ἐδῶ εἶχε προστασία ἀρκετῶν ἰσχυρῶν φίλων. Οἱ προοπτικές στὴ Μεδίνα ἦταν ἀμφίβολες καί, ἂν τελικὰ ἡ Μεδίνα ἀποδεικνυόταν ἐξίσου ἐχθρική, ὅσο καὶ ἡ Μέκκα, οἱ Μεκκανοὶ φίλοι τοῦ Προφήτη δὲν θὰ μπορούσαν νά τὸν βοηθήσουν. Ὁ Προφήτης, ὅμως, ἦταν πεισμένος ὅτι ἡ μετανάστευσή του στὴ Μεδίνα ἦταν ἐντολή. Ἔτσι, ἀπέρριψε τὶς συμβουλές τῶν φίλων του καὶ ἀποφάσισε νά μεταναστεύσει στὴ Μεδίνα.

Ἡ Πρώτη Ἐπαγγελία στὴν Ἄκαμπα

Μετὰ τὰ μεσάνυχτα, ὁ Προφήτης συναντήθηκε καὶ πάλι μὲ τοὺς Μουσουλμάνους τῆς Μεδίνας, στὴν Κοιλιάδα Ἄκαμπα. Ὁ θεῖος του ὁ Ἄμπας τὸν συνόδευε. Οἱ Μουσουλμάνοι τῆς Μεδίνας ἦταν 73 τὸν ἀριθμὸ, ἀπὸ τοὺς ὁποίους οἱ 62 ἀνῆκαν στὴ φυλὴ τῶν Χαζράζ καὶ οἱ 11 στοὺς Ἄους. Μεταξὺ τους ἦταν καὶ δυὸ γυναῖκες, ἡ μιὰ ἀπ' αὐτὲς ἦταν ἡ Οὕμ Ἄμμαραχ ἀπὸ τὸ Μπάνου Νατζάρ. Εἶχαν διδαχθεῖ γιὰ τὸ Ἰσλάμ ἀπὸ τὸν Μουσάμπ καὶ ἦταν πολὺ εὐσεβεῖς καὶ γεμάτοι πεποίθηση καὶ ὄλοι τους ἀποδείχθηκαν συλλοθάτες τοῦ Ἰσλάμ. Ἡ Οὕμ Ἄμμαραχ ἀποτελεῖ παράδειγμα. Ἐνέπνευσε στὰ παιδιὰ της μιὰ ἀκλόνητη πίστη καὶ ἀφοσίωση στὸ Ἰσλάμ. Ὁ ἕνας ἀπὸ τοὺς γιούς της, ὁ Χαμπίμπ, πιάστηκε αἰχμάλωτος, σὲ μιὰ μάχη, ἀπὸ τὶς δυνάμεις τοῦ Μουσαίλιμα, τοῦ Διεκδικητῆ, μετὰ τὸ θάνατο τοῦ Προφήτη. Ὁ Μουσαίλιμα προσπάθησε νά κλονίσει τὴν πίστη τοῦ Χαμπίμπ. «Πιστεύεις ὅτι ὁ Μωάμεθ ἦταν ἕνας Ἀγγελιαφόρος τοῦ Θεοῦ;», τὸν ρώτησε. «Ναί», τοῦ ἀπάντησε. «Πιστεύεις ὅτι ἐγὼ εἶμαι ἕνας Ἀγγελιαφόρος τοῦ Θεοῦ;», ξαναρώτησε ὁ Μουσαίλιμα. «Ἦχι», εἶπε ὁ Χαμπίμπ. Ὁ Μουσαίλιμα ἔδωσε διαταγὴ νά τοῦ ἀφαιρεθεῖ ἕνα μέλος τοῦ σώματός του. Ἀφοῦ ἔγινε αὐτό, ὁ Μουσαίλιμα ξαναρώτησε τὸν Χαμπίμπ: «Πιστεύεις ὅτι ὁ Μωάμεθ ἦταν ἕνας Ἀγγελιαφόρος

του Θεού;». «Ναί», είπε και πάλι ο Χαμπίμπ. «Πιστεύεις ότι εγώ είμαι ένας Άγγελιαφόρος του Θεού;». «Όχι». Ο Μουσαίλιμα διέταξε να του αφαιρεθεί και άλλο ένα μέλος του σώματος του Χαμπίμπ. Τό ένα μετά το άλλο, αφαιρέθηκαν τα μέλη του σώματός του, ώσπου έγιναν πολλά κομμάτια. Πέθανε από ένα θίαιο και φρικτό θάνατο, αλλά άφισε πίσω του ένα αξέχαστο παράδειγμα ήρωισμού και αυτοθυσίας, προς χάριν της θρησκευτικής του πίστης (Χαλμπίγια, τόμ. 2, σελ. 17).

Ἡ Οὐμ Ἀμμαράχ ἀκολούθησε τὸν Προφήτη σὲ πολυάριθμες ἐκστρατείες.

Μὲ λίγα λόγια, αὐτὴ ἡ ομάδα Μουσουλμάνων ἀπὸ τὴν Μεδίνα διακρίθηκε γιὰ τὴν ἀφοσίωση καὶ τὴν πίστη της. Ἦλθαν στὴ Μέκκα, ὄχι γιὰ χρήματα, ἀλλὰ χάριν τῆς πίστεως τους, ἡ ὁποία ἦταν σταθερή.

Παρακινημένοι ἀπὸ δεσμούς συγγενείας καὶ αἰσθανόμενος δικαιολογημένα ὑπεύθυνος γιὰ τὴν ἀσφάλεια τοῦ Προφήτη, ὁ Ἀμπάς ἀπηύθυνε τὸ λόγο στοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς καὶ τοὺς εἶπε:

Ἄνθρωποι τῆς φυλῆς Χαζράζ, ὁ συγγενῆς μου αὐτὸς ἔχει τὴν ἐκτίμηση τοῦ λαοῦ μου. Δὲν εἶναι ὄλοι Μουσουλμάνοι, ὅμως τὸ παρέχουν προστασία. Ἄλλὰ τώρα ἀποφάσισε νὰ μᾶς ἀφίσει καὶ νὰ ἀναχωρήσει μαζί μὲ σᾶς. Ἄνθρωποι τῆς φυλῆς Χαζράζ, ἔχετε γνώση τοῦ τί θὰ συμβεῖ; Ὅλη ἡ Ἀραβία θὰ στραφεῖ ἐναντίον σας. Ἄν ἀναγνωρίζετε τοὺς κινδύνους ποὺ συνεπάγεται ἡ πρόσκλησή σας αὐτή, τότε πάρτε τον μαζί σας ἂν ὅμως ὄχι, τότε παρατῆστε τὴν πρόθεσή σας καὶ ἀφίστε τον νὰ μείνει ἐδῶ.

Ὁ ἀρχηγὸς τῆς ομάδας, ὁ Ἀλ-Μπαρά, ἀπάντησε μὲ βεβαιότητα:

Σὲ ἀκούσαμε, ἀλλὰ ἡ ἀπόφασή μας εἶναι σταθερή. Οἱ ζωές μας εἶναι στὴ διάθεση τοῦ Προφήτη τοῦ Θεοῦ. Ἐμεῖς ἔχουμε ἀποφασίσει καὶ περιμένουμε μόνο τὴ δικὴ του ἀπόφαση (Χαλμπίγια, τόμ. 2, σελ. 18).

Ὁ Προφήτης ἔδωσε μιὰ ἐκτενέστερη ἐξήγηση τοῦ Ἰσλάμ καὶ τῶν διδαγμάτων του. Τοὺς εἶπε ὅτι θὰ πήγαινε στὴ Μεδίνα, ἂν αὐτοὶ θὰ συνέχιζαν νὰ ἔχουν τὴν ἴδια ἀγάπη

για τὸ Ἰσλάμ, μὲ αὐτὴν ποὺ ἔχουν γιὰ τὶς γυναῖκες τους καὶ τὰ παιδιὰ τους. Δὲν εἶχε ἀκόμα τελειώσει τὰ λόγια του, ὅταν ἀκούσθηκαν οἱ 73 ἀφοσιωμένοι ἄνθρωποι νὰ λένε: «Ναί, Ναί», μὲ ἓνα στόμα. Στὴν ἔξαρσή τους ἐπάνω εἶχαν ξεχάσει ὅτι μποροῦσαν νὰ ἀκουστοῦν, καὶ ὁ Ἄμπας τοὺς σύστησε νὰ προσέχουν καὶ νὰ μιλοῦν χαμηλόφωνα. Οἱ ἄνθρωποι, ὅμως, αὐτοὶ ἦταν γεμάτοι πίστη καὶ ὁ θάνατος δὲν τοὺς τρόμαξε τώρα πιά. Ὅταν ὁ Ἄμπας ἐπέστησε τὴν προσοχή τους, ἓνας εἶπε δυνατά: «Δὲν φοβόμαστε, Προφήτη τοῦ Θεοῦ. Δώσε μας τὴν ἄδειά σου καὶ ἐμεῖς μπορούμε νὰ λογαριαστοῦμε μὲ τοὺς Μεκκανοὺς ἀμέσως τώρα καὶ θὰ τοὺς ἐκδικηθοῦμε γιὰ τὶς ἀδικίες ποὺ σοῦ ἔχουν κάνει». Ἀλλὰ ὁ Προφήτης εἶπε ὅτι δὲν εἶχε ἀκόμα πάρεи ἐντολὲς γιὰ πόλεμο.

Ἡ ὁμάδα ὀρκίσθηκε ἀφοσίωση καὶ διαλύθηκε.

Οἱ Μεκκανοὶ ἔμαθαν σχετικά μὲ τὴ συγκέντρωση αὐτὴ καὶ πῆγαν στὴν κατασκήνωση τῶν Μεδινῶν, γιὰ νὰ κάνουν τὰ παράπονά τους κατὰ τῶν ἀτόμων αὐτῶν, στοὺς ἀρχηγούς τους. Ὁ Ἄμπας ἔλεγε: «Ἄλλα ἴμπν Οὐμπάι ἴμπν Σαλοῦλ — ὁ Ἀνώτατος ἀρχηγός — δὲν ἤξερε τίποτα γι' αὐτὰ ποὺ εἶχαν συμβεῖ καὶ τοὺς διαβεβαίωσε ὅτι, αὐτὰ ποὺ εἶχαν ἀκούσει πρέπει νὰ ἦταν κάποια λαθασμένη φήμη. Οἱ κάτοικοι τῆς Μεδίνας τὸν εἶχαν κάνει ἀρχηγό τους καὶ δὲν θὰ ἔκαναν κάτι τέτοιο, χωρὶς τὴ γνώμη καὶ ἔγκρισή του. Δὲν ἤξερε ὅτι οἱ κάτοικοι τῆς Μεδίνας εἶχαν ἀποκηρύξει τὴ βασιλεία τοῦ Διαβόλου καὶ εἶχαν ἀποδεχθεῖ τὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

Ἐγίρα (Μετανάστευση)

Ἡ ὁμάδα ἐπέστρεψε στὴ Μεδίνα καὶ ὁ Προφήτης καὶ οἱ ὄπαδοί του βάλθηκαν νὰ κάνουν προετοιμασίες γιὰ τὴ μετανάστευσή τους. Ἡ μιὰ μετὰ τὴν ἄλλη οἱ οἰκογένειες ἄρχισαν νὰ ἐξαφανίζονται. Οἱ Μουσουλμᾶνοι, οἱ ὁποῖοι ἦταν σίγουροι ὅτι ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ δὲν θ' ἀργοῦσε, ἦταν γεμάτοι θάρρος. Ποῦ καὶ ποῦ, μιὰ ὀλόκληρη σειρὰ ἀπὸ σπιτία ἄδειζε στὸ διάστημα μιᾶς νύχτας. Τὸ πρῶν οἱ Μεκκανοὶ ἔβρισκαν τὶς πόρτες ἀμπαρωμένες καὶ καταλάβαιναν ὅτι οἱ κάτοικοι εἶχαν φύγει γιὰ τὴ Μεδίνα. Ἡ ὀλοένα ἀυξανόμενη ἐπιρροή τοῦ Ἰσλάμ, τοὺς ἔκανε ἐντύπωση.

Τελικὰ, οὔτε ἓνας Μουσουλμᾶνος δὲν ἔμεινε στὴ Μέκκα,

ἐκτός ἀπὸ μερικοὺς σκλάβους, προσήλυτους, τὸν ἴδιο τὸν Προφήτη, τὸν Ἄμπου Μπάκαρ καὶ τὸν Ἄλῃ. Οἱ Μεκκανοὶ κατάλαβαν ὅτι ἡ λεία τοὺς ἐπρόκειτο νὰ τοὺς διαφύγει. Συγκεντρώθηκαν καὶ πάλι καὶ πῆραν τὴν ἀπόφαση νὰ τὸν σκοτώσουν. Χάρη σὲ Θεῖα ἐπέμβαση, ἡ μέρα πού εἶχε καθορισθεῖ γιὰ τὴ δολοφονία τοῦ Προφήτη, ἦταν ἡ μέρα πού εἶχε ὀρισθεῖ γιὰ τὴ φυγὴ του. Ὅταν οἱ Μεκκανοὶ ἀρχισαν νὰ μαζεύονται κοντὰ στὸ σπίτι τοῦ Προφήτη, γιὰ νὰ τὸν σκοτώσουν, ὁ Προφήτης εἶχε φύγει κρυφὰ μέσα στὴ νύχτα. Οἱ Μεκκανοὶ πρέπει νὰ πίστευαν ὅτι ὁ Προφήτης εἶχε ὑποψιασθεῖ τίς προθέσεις τοὺς καὶ γι' αὐτὸ κινουῦνταν μὲ προσοχή. Ὅταν ὁ Προφήτης τοὺς προσπέρασε, νόμισαν ὅτι ἦταν κάποιος ἄλλος καὶ ἀποτραβήχθηκαν γιὰ νὰ μὴ γίνουν ἀντιληπτοί. Ὁ Ἄμπου Μπάκαρ, ὁ στενότερος φίλος τοῦ Προφήτη, εἶχε ἐνημερωθεῖ γιὰ τὰ σχέδιά του τὴν προηγούμενη μέρα. Πῆγε καὶ τὸν συνάντησε, λοιπόν, καὶ οἱ δύο μαζί ἔφυγαν ἀπὸ τὴ Μέκκα καὶ βρῆκαν καταφύγιο σὲ μιὰ σπηλιά, πού ὀνομαζόταν Θαούρ, περίπου τρία ἢ τέσσερα μίλια ἔξω ἀπὸ τὴ Μέκκα, πάνω σὲ ἕνα λόφο. Ὅταν οἱ Μεκκανοὶ διαπίστωσαν ὅτι ὁ Προφήτης εἶχε φύγει, συγκέντρωσαν μιὰ ομάδα ἀπὸ ἄνδρες καὶ τοὺς ἔστειλαν νὰ τὸν βροῦν. Μὲ ἐπικεφαλῆς ἕναν ἰχνηλάτη, ἔφθασαν στὴ σπηλιά Θαούρ. Ὅταν βρέθηκαν μπροστὰ στὸ ἀνοιγμα τῆς σπηλιάς, ὅπου ὁ Προφήτης καὶ ὁ Ἄμπου Μπάκαρ ἦταν κρυμμένοι, ὁ ἰχνηλάτης εἶπε ὅτι ὁ Μωάμεθ ἢ ἦταν στὴ σπηλιά, ἢ εἶχε ἀνέλθει στὸν οὐρανό. Ὁ Ἄμπου Μπάκαρ τὸ ἄκουσε καὶ τὸ αἷμα του πάγωσε. «Βρισκόμαστε στὸ ἔλεος τοῦ ἐχθροῦ», ψιθύρισε. «Μὴν φοβᾶσαι, ὁ Θεὸς εἶναι μαζί μας», ἀπάντησε ὁ Προφήτης. «Δὲν φοβᾶμαι γιὰ μένα», συνέχισε ὁ Ἄμπου Μπάκαρ, «ἀλλὰ γιὰ σένα. Ἄν ἐγὼ πεθάνω, δὲν εἶμαι παρὰ ἕνας κοινὸς θνητός ἄν, ὅμως, πεθάνεις ἐσύ, αὐτὸ θὰ σημάνει τὸ τέλος τῆς θρησκείας καὶ τοῦ πνεύματος (Ζουρκάνι). «Ὅπως καὶ νὰ εἶναι, δὲν πρέπει νὰ φοβᾶσαι», τὸν καθησύχασε ὁ Προφήτης. «Στὴ σπηλιά αὐτὴ δὲν εἶμαστε μόνο δύο, ὑπάρχει καὶ ἕνας τρίτος — ὁ Θεὸς (Μπουχάρι).

Ἡ τυραννία τῶν Μεκκανῶν ἦταν προορισμένη νὰ τερματισθεῖ. Τὸ Ἰσλάμ ἔπρεπε νὰ βρεῖ τὴν εὐκαιρία ν' ἀναπτυχθεῖ. Οἱ διῶκτες ἐξαπατήθηκαν. Χλεύασαν τὸν ἰχνηλάτη γιὰ τὴν κρίση του. Ἡ σπηλιά ἦταν πολὺ ἀνοιχτὴ, εἶπαν, γιὰ νὰ βρεῖ καταφύγιο κάποιος ἐκεῖ μέσα, γιατί μὲ τὰ φίδια καὶ τίς ὀχιές δὲν ἦταν καθόλου ἀσφαλῆς. Ἄν ὅμως ἔσκυ-

βαν λίγο, θά μπορούσαν νά ἔβλεπαν τοὺς δυό. Ἄλλὰ δὲν τὸ ἔπραξαν καί, ἀφοῦ ἀπόλυσαν τὸν ἰχνηλάτη, ἐπέστρεψαν στὴ Μέκκα.

Ἐπὶ δυὸ μέρες ὁ Προφήτης καὶ ὁ Ἄμπου Μπάκαρ ἔμειναν μέσα στὴ σπηλιά. Τὴν τρίτη νύχτα, σύμφωνα μὲ τὸ σχέδιο, τοὺς ἔφεραν δυὸ γοργοπόδαρες καμήλες, μιὰ γιὰ τὸν Προφήτη καὶ τὸν ὀδηγό· καὶ τὴν ἄλλη γιὰ τὸν Ἄμπου Μπάκαρ καὶ τὸν ὑπηρέτη του, τὸν Ἀμίρ ἱμπν Φουχάιρα.

Ὁ Σουράκα Καταδιώκει τὸν Προφήτη

Πρὶν ξεκινήσουν, ὁ Προφήτης γύρισε καὶ κύτταξε πρὸς τὴ Μέκκα. Ἡ καρδιά του ξεχείλισε ἀπὸ συγκίνηση. Εἶχε γεννηθεῖ στὴ Μέκκα καὶ ἐκεῖ εἶχε ζήσει τὰ παιδικὰ του χρόνια καὶ σὰν ἄνδρας. Ἐκεῖ εἶχε δεχθεῖ τὸ Θεῖο Κάλεσμα. Ἦταν ὁ τόπος ὅπου οἱ πρόγονοί του εἶχαν ζήσει καὶ εἶχαν εὐημερήσει ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Ἰσμαήλ. Μ' αὐτὲς τὶς σκέψεις, ἀτένισε ἐπὶ μακρὸ καὶ γιὰ τελευταία φορὰ πρὸς τὴ Μέκκα καὶ εἶπε: «Μέκκα, εἶσαι γιὰ μένα τὸ πιὸ ἀγαπημένο μέρος στὸν κόσμο, ἀλλὰ ὁ λαός σου δὲν μ' ἀφίνει νὰ ζήσω ἐκεῖ». Μόλις ἄκουσε αὐτά, ὁ Ἄμπου Μπάκαρ πρόσθεσε, «Ἐνας τόπος ποὺ διώχνει τὸν Προφήτη του, δὲν μπορεῖ νὰ περιμένει τίποτε ἄλλο, παρὰ μόνο τὴν καταστροφὴ του». Οἱ Μεκκανοί, μετὰ τὴν ἀποτυχημένη ἀπόπειρα ἀνεύρεσης τοῦ Προφήτη, ὄρισαν μιὰ ἀμοιβὴ γιὰ τὰ κεφάλια τῶν δυὸ φυγάδων. Ὅποιοι ἔπιανε καὶ παρέδιδε στοὺς ἀρχηγούς τῆς Μέκκας τὸν Προφήτη καὶ τὸν Ἄμπου Μπάκαρ, πεθαμένους ἢ ζωντανούς, θά λάβαινε γιὰ ἀμοιβὴ ἕκατὸ καμήλες. Αὐτὸ ἀνακοινώθηκε πρὸς ὄλες τὶς φυλὲς γύρω ἀπὸ τὴ Μέκκα. Ὑποκύπτοντας στὸν πειρασμὸ τῆς ἀμοιβῆς, ὁ Σουράκα ἱμπν Μάλικ, ἕνας Βεδουίνος ἀρχηγός, ξεκίνησε γιὰ νὰ θρεῖ τοὺς φυγάδες καὶ τελικὰ τοὺς εἶδε στὸ δρόμο πρὸς τὴ Μεδίνα. Εἶδε δυὸ καμήλες μὲ τοὺς ἀναβάτες τους καί, σίγουρος ὅτι ἐπρόκειτο γιὰ τὸν Προφήτη καὶ τὸν Ἄμπου Μπάκαρ, σπιρῶνισε τὸ ἄλογό του, ἀλλὰ ἐκεῖνο πίσωδρόμησε καὶ ἔπεσε κάτω, προτοῦ ξεκινήσει καὶ ὁ Σουράκα ἔπεσε κι αὐτὸς μαζί του. Ἡ ἀφήγηση τοῦ ἴδιου τοῦ Σουράκα γιὰ τὸ τί ἀκριβῶς συνέβη ἔχει ἐνδιαφέρον. Λέει:

Ἄφοῦ ἔπεσα ἀπὸ τὸ ἄλογό μου, συμβουλευθῆκα τὴν τύχη μου μὲ τὴν προληπτικὴ μέθοδο τῶν Ἀράβων,

δοκιμάζοντας δηλαδή την εκτόξευση τῶν βελῶν μου. Τὰ θέλη ἀστόχησαν, ἀλλὰ ὁ πειρασμὸς τῆς ἀμοιβῆς ἦταν πολὺ μεγάλος. Καθαλλίκευσα πάλι στὸ ἄλογό μου καὶ ξαναπῆρα τὸ δρόμο τῆς καταδίωξης καὶ λίγο ἤθελα γιὰ νὰ τοὺς φθάσω. Ὁ Προφήτης, ἔβαινε μὲ ἀξιοπρέπεια καὶ δὲν κύτταζε πίσω. Ὁ Ἄμπου Μπάκαρ, ὅμως, γύριζε καὶ κύτταζε πίσω κάθε τόσο (προφανῶς φοβόταν γιὰ τὴν ἀσφάλεια τῆς ζωῆς τοῦ Προφήτη). Καθὼς τοὺς πλησίαζα, τὸ ἄλογό μου πι-σωδρόμησε ξανὰ καὶ μ' ἔρριξε. Δοκίμασα πάλι τὰ θέλη καὶ πάλι ἀστόχησαν. Τὰ πόδια τοῦ ἀλόγου μου θυθίσθηκαν πιὸ βαθιὰ στὴν ἄμμο. Ἦταν δύσκολο νὰ ξανανέβω στὸ ἄλογό μου καὶ νὰ συνεχίσω τὴν καταδίωξη. Κατάλαβα ὅτι οἱ ἀναθάτες ἔχαιραν Θείας προστασίας. Τοὺς φώναξα καὶ τοὺς παρακάλεσα νὰ σταματήσουν. Ὅταν τοὺς πλησίασα, τοὺς ὁμολόγησα τὶς κακὲς μου προθέσεις καὶ τοὺς εἶπα ὅτι εἶχα ἀλλάξει γνώμη καὶ θὰ σταματοῦσα τὴν καταδίωξή τους καὶ θὰ γύριζα πίσω. Ὁ Προφήτης μοῦ ἐπέτρεψε νὰ φύγω, ἀλλὰ μὲ ἔκανε νὰ ὑποσχεθῶ ὅτι δὲν θὰ ἔλεγα σὲ κανέναν ποῦ ἦταν. Ἦμουν θέβαιος ὅτι ὁ Προφήτης ἦταν ἕνας ἀληθινὸς Προφήτης καὶ ὅτι ἡ ἐπιτυχία του εἶχε προκαθοριστεῖ. Τοῦ ζήτησα νὰ μοῦ δώσει μιὰ γραπτὴ διαβεβαίωση, ποῦ θὰ μπορούσε νὰ μοῦ σταθεῖ χρήσιμη, ὅταν ἐκείνος θὰ ἦταν ἕνας ἀνώτερος ἄρχων. Ὁ Προφήτης εἶπε στὸν Ἄμιρ μπὶν Φουχαῖρα νὰ μοῦ δώσει μιὰ γραπτὴ βεβαίωση καὶ ἐκείνος τὸ ἔκανε. Καθὼς ἐτοιμαζόμουν νὰ φύγω, ὁ Προφήτης ἔλαθε μιὰ ἀποκάλυψη, σχετικὴ μὲ τὸ μέλλον, καὶ γύρισε καὶ μοῦ εἶπε, «Σουράκα, πῶς θὰ αἰσθανόσουν, ἂν φοροῦσες τὰ χρυσᾶ βραχιόλια τοῦ Χοσρόη στὰ χέρια σου;». Ἐμβρόντητος ἀπὸ τὴν προφητεία αὐτή, τὸν ρώτησα: «Ποιὸν Χοσρόη; Τὸν Χοσρόη ἴμπν Χορμίτζ, τὸν Αὐτοκράτορα τῆς Περσίας;». Ὁ Προφήτης εἶπε, «Ναί» (Οὐσοὺν ἀλ-Γκαμπάχ).

Δεκαεξὶ ἢ δεκαεπτὰ χρόνια ἀργότερα, ἡ προφητεία ἐκπληρώθηκε κατὰ γράμμα. Ὁ Σουράκα προσχώρησε στὸ Ἰσλάμ καὶ πῆγε στὴ Μεδίνα. Ὁ Προφήτης πέθανε καὶ μετὰ ἀπὸ ἐκείνον, πρῶτα ὁ Ἄμπου Μπάκαρ καὶ μετὰ ὁ Οὐμάρ, ἔγιναν Χαλίφες τοῦ Ἰσλάμ. Ἡ ὀλοένα αὐξανόμενη ἐπιρροή τοῦ Ἰσλάμ προκάλεσε τὴ ζήλεια τῶν Περσῶν καὶ τοὺς

ὑποκίνησε νὰ ἐπιτεθοῦν κατὰ τῶν Μουσουλμάνων. Ἄντί, ὅμως, νὰ ὑποτάξουν τοὺς Μουσουλμάνους, ὑποτάχθηκαν οἱ ἴδιοι ἀπὸ ἐκείνους. Ἡ πρωτεύουσα τῆς Περσίας ἔπεσε καὶ οἱ Μουσουλμᾶνοι ἔκαναν κατάσχεση τῶν θησαυρῶν τῆς, πὺ συμπεριλάμβαναν καὶ τὰ χρυσᾶ βραχιόλια, πὺ φοροῦσε ὁ Χοσρόης στὶς ἐθνικὲς γιορτές. Μετὰ τὸν προσηλυτισμὸ του, ὁ Σουράκα ἀφηγοῦνταν συχνὰ πῶς κατὰδίδωξε τὸν Προφήτη καὶ τὴ συνοδεία του καὶ αὐτὰ πὺ ἔγιναν, μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Προφήτη. "Ὅταν τὰ λάφυρα τοῦ πολέμου κατὰ τῆς Περσίας τοποθετήθηκαν μπροστὰ στὸν Οὐμάρ, ἐκεῖνος διέκρινε τὰ χρυσᾶ βραχιόλια καὶ θυμήθηκε αὐτὸ πὺ ὁ Προφήτης εἶχε πεῖ στὸ Σουράκα. "Ἦταν μιὰ σημαντικὴ προφητεία, ἡ ὁποία εἶχε ἀποκαλυφθεῖ σὲ μιὰ ἐποχὴ δυσχερειῶν καὶ ἀπόλυτου ἀδιεξόδου. Ὁ Οὐμάρ σκέφθηκε νὰ σκηνοθετήσῃ μιὰ ὄρατὴ ἐκπλήρωση τῆς προφητείας. "Ἔστειλε νὰ τοῦ φέρουν τὸν Σουράκα καὶ τὸν διέταξε νὰ φορέσῃ τὰ βραχιόλια. Ὁ Σουράκα δυσανασχέτησε, γιατί στὸ Ἰσλάμ εἶχε ἀπαγορευθεῖ οἱ ἄνδρες νὰ φοροῦν χρυσό. Ὁ Οὐμάρ τοῦ εἶπε, ναὶ μὲν αὐτὸ εἶναι ἀλήθεια, ὅμως, ἡ περίπτωσις αὐτὴ ἀποτελοῦσε ἐξαιρέσι. Ὁ Προφήτης εἶχε προβλέψῃ ὅτι θὰ φοροῦσε τὰ χρυσᾶ βραχιόλια τοῦ Χοσρόη, γι' αὐτὸ ἔπρεπε νὰ τὰ φορέσῃ τώρα, ἔστω καὶ ἂν τιμωροῦνταν. Ὁ Σουράκα εἶχε διαμαρτυρηθεῖ, γιατί σεβόταν τὰ διδάγματα τοῦ Προφήτη, διαφορετικὰ ἦταν πολὺ πρόθυμος νὰ προσφέρει τὴν ὄρατὴ ἀπόδειξι τῆς ἐκπλήρωσις μιᾶς σημαντικῆς προφητείας τοῦ Προφήτη. Φόρεσε τὰ βραχιόλια καὶ οἱ Μουσουλμᾶνοι εἶδαν τὴν ἐκπλήρωση τῆς προφητείας (Οὐσοῦντ ἀλ-Γκαμπάχ). Ὁ φυγάς Προφήτης εἶχε γίνῃ βασιλιάς. Ὁ ἴδιος δὲν ὑπῆρχε πιά σ' αὐτὸ τὸν κόσμο. Αὐτοί, ὅμως, πὺ τὸν διαδέχθηκαν, μπόρεσαν νὰ σταθοῦν μάρτυρες τῆς ἐκπλήρωσις αὐτῶν πὺ εἶπε καὶ αὐτῶν πὺ ὄραματίσθηκε.

Ὁ Προφήτης Φθάνει στὴ Μεδίνα

"Ἄς γυρίσουμε στὴν ἀφήγησί μας, σχετικὰ μὲ τὴν Ἐγίρα (Μετανάστευσι). Ἄφου ὁ Προφήτης ἀπαλλάχθηκε ἀπὸ τὸν Σουράκα, συνέχισε τὸ ταξίδι του στὴ Μεδίνα, χωρὶς νὰ ἐνοχληθεῖ. "Ὅταν ἔφθασε στὴ Μεδίνα, βρῆκε τὸν κόσμο νὰ τὸν περιμένῃ ἀνυπόμονα. Πιὸ εὐοίωνη μέρα ἀπ' αὐτὴν δὲν εἶχε ἀνατεῖλει ποτὲ γι' αὐτοῦς.

Ἡ εἶδηση ὅτι ὁ Προφήτης εἶχε ξεκινήσει ἀπὸ τὴ Μέκκα εἶχε ἤδη φθάσει καὶ περίμεναν ἀνυπόμονα τὴν ἄφιξή του. Ξεκινούσαν καὶ περπατοῦσαν μίλια ἔξω ἀπὸ τὴ Μεδίνα γιὰ νὰ τὸν προῦπαντήσουν. Ἐφευγαν τὸ πρῶν καὶ γύριζαν τὸ βράδυ, ἀπογοητευμένοι. Ὄταν, τελικά, ὁ Προφήτης ἦταν ἄρκετὰ κοντὰ στὴ Μεδίνα, ἀποφάσισε νὰ ξαποστάσει γιὰ λίγο στὴν Κουβά, πού ἦταν ἕνα γειτονικὸ χωριό. Ἐνας Ἑβραῖος, πού εἶδε τὶς δυὸ καμήλες καὶ κατάλαβε ὅτι οἱ ἀναβάτες τους ἦταν ὁ Προφήτης καὶ ὁ Σύντροφός του, σκαρφάλωσε σ' ἕνα ὕψωμα καὶ φώναξε: «Γιὸ τῆς Καϊλᾶ, ἐκεῖνος πὺ περιμένατε ἦλθε». Ὅλοι ὅσοι ἄκουσαν στὴ Μεδίνα τὴ φωνή του, ἔτρεξαν στὴν Κουβά, ἐνῶ οἱ κάτοικοι τῆς Κουβά, ἀπὸ τὴ χαρὰ τους πὺ τὸν εἶχαν κοντὰ τους, ἄρχισαν νὰ τραγουδοῦν γιὰ νὰ τὸν τιμήσουν.

Ἡ ἀπλότητα πὺ χαρακτήριζε τὸν Προφήτη, φαίνεται σ' ἕνα περιστατικὸ πὺ συνέβη ἐκείνη τὴ μέρα, στὴν Κουβά. Τὸ μεγαλύτερο μέρος τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Μεδίνας δὲν εἶχε δεῖ ποτὲ τὸν Προφήτη. Ὄταν εἶδαν μιὰ ομάδα ἀνδρῶν πὺ καθόταν κάτω ἀπὸ τὴ σκιά ἐνὸς δένδρου, πλησίασαν καὶ νόμισαν ὅτι ὁ Ἄμπου Μπάκαρ ἦταν ὁ Προφήτης. Ἐνῶ ὁ Ἄμπου Μπάκαρ ἦταν νεώτερος ἀπὸ τὸν Προφήτη, ἐν τούτοις ἡ γενειάδα του ἦταν πιὸ γκριζα καὶ ἡ ἐνδυμασία του πιὸ καλή. Προχώρησαν, λοιπόν, μπροστὰ του καὶ κάθησαν ἀπέναντί του, ἀφοῦ πρῶτα ἔκαναν τὴ χειρονομία ὑποταγῆς, πὺ ὀφείλεται σὲ ἕναν Προφήτη. Ὄταν ὁ Ἄμπου Μπάκαρ κατάλαβε ὅτι πίστευαν ὅτι αὐτὸς ἦταν ὁ Προφήτης, σηκώθηκε ἀπὸ τὴ θέση του καί, θγάζοντας τὸ μανδύα του, πῆγε καὶ τὸν κρέμασε, ρίχνοντας τὴ σκιά του πάνω στὸν Προφήτη καὶ εἶπε: «Προφήτη τοῦ Θεοῦ, εἶστε μέσα στὸν ἥλιο. Νὰ σᾶς κάνω λίγη σκιά» (Μπουχάρι). Μὲ λεπτότητα καὶ διακριτικὰ εἶχε ἐπισημάνει τὸ λάθος τῶν ἐπισκεπτῶν τῆς Μεδίνας. Ὁ Προφήτης ἔμεινε στὴν Κουβά δέκα μέρες, μετὰ ἀπὸ τὶς ὁποῖες τὸ πλῆθος ἀπὸ τὴ Μεδίνα τὸν συνόδεψε στὴν πόλη τους, ὅπου ὀλόκληρος ὁ πληθυσμὸς εἶχε θγεῖ γιὰ νὰ τὸν καλωσορίσει. Ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παιδιὰ τοῦ τραγουδοῦσαν καὶ ἕνα ἀπὸ τὰ τραγούδια πὺ εἶπαν ἦταν τὸ ἑξῆς:

Ἡ σελήνη τῆς δεκάτης τετάρτης νύχτας ὑψώθηκε πίσω ἀπὸ τὸ Ἄλ-Βιντά. Ὅσο θὰ ὑπάρχει ἀνάμεσά μας ἐκεῖνος πὺ μᾶς καλεῖ πρὸς τὸ Θεό, προνόμιό μας εἶναι νὰ δίνουμε τὶς εὐχαριστίες μας στὸ Θεό. Σ'

έσένα πού μάς ἔστειλε ὁ Θεός, δίνουμε τὴν ἀπόλυτη ὑπακοή μας (Χαλμπίγια).

Ὁ Προφήτης δὲν μπήκε στὴ Μεδίνα ἀπὸ τὴν ἀνατολική της πλευρά. Ὅταν οἱ κάτοικοι τῆς Μεδίνας τὸν ἀποκαλοῦσαν «σελήνη τῆς δεκάτης τετάρτης νύχτας», ἐννοοῦσαν ὅτι προτοῦ κατευθύνει ἐκεῖνος τὰ φῶτα του πρὸς αὐτούς, ζοῦσαν μέσα στὸ σκοτάδι. Ἦταν Δευτέρα, ὅταν ὁ Προφήτης μπήκε στὴ Μεδίνα. Ἦταν Δευτέρα, ὅταν ὁ Προφήτης ξεκίνησε ἀπὸ τὴ σπηλιὰ Θαοὺρ καί, ὅσο κι ἂν αὐτὸ φανεῖ περίεργο, Δευτέρα ἦταν, ὅταν δέκα χρόνια ἀργότερα κατέλαβε τὴ Μέκκα.

Ὁ Ἄμπου Ἀγιούμπ Ἀνσάρη, Οἰκοδεσπότης τοῦ Προφήτη

Στὸ διάστημα πού ὁ Προφήτης ἔμεινε στὴ Μεδίνα, ὅλοι ἐπιθυμοῦσαν τὴν τιμὴ νὰ τὸν φιλοξενήσουν. Καθὼς ἡ καμήλα του περνοῦσε μπροστὰ ἀπὸ σειρὲς κατοικιῶν, οἰκογένειες ὁλόκληρες ἔβγαιναν ἔξω γιὰ νὰ τὸν ὑποδεχθοῦν. Μὲ μιὰ φωνὴ τοῦ φώναζαν: «Ἐδῶ εἴμαστε ἐμεῖς, καὶ τὰ σπίτια μας καὶ οἱ περιουσίες μας καὶ ἡ ζωὴ μας, εἶναι δικά σου. Θέλουμε νὰ σὲ φιλοξενήσουμε καὶ νὰ σοῦ προσφέρουμε τὴν προστασία μας. Ἔλα νὰ ζήσεις κοντὰ μας». Μερικοὶ ἦταν πιὸ θαρραλέοι, πήγαιναν μπροστὰ στὴν καμήλα, ἔπαιρναν τὰ ἡνία στὰ χέρια τους καὶ ἐπέμεναν νὰ κατεβεῖ ὁ Προφήτης ἀπὸ τὸ ζῶο μπροστὰ στὴν πόρτα τους καὶ νὰ ἔλθει μέσα στὸ σπίτι τους. Εὐγενικά ὁ Προφήτης ἀρνιόταν λέγοντας, «Ἀφίστε τὴν καμήλα μου ἐλεύθερη, ἀκολουθεῖ ὁδηγίες ἀπὸ τὸ Θεὸ καὶ θὰ σταματήσει ἐκεῖ πού ὁ Θεὸς θέλει». Τελικά, σταμάτησε σὲ ἓνα χῶρο, πού ἀνῆκε σὲ ὄρφανὰ τῆς φυλῆς τῶν Μπάνου Ναζζάρ. Ὁ Προφήτης κατέθηκε ἀπὸ τὴν καμήλα καὶ εἶπε: «Φαίνεται ὅτι ὁ Θεὸς θέλει νὰ σταματήσουμε ἐδῶ». Ζήτησε πληροφορίες καὶ ὁ κηδεμόνας τῶν ὀρφανῶν πού ἐμφανίσθηκε, πρόσφερε τὸ οἰκόπεδο γιὰ τὴ χρῆση τοῦ Προφήτη. Ὁ Προφήτης τοῦ εἶπε ὅτι δὲν μποροῦσε νὰ δεχθεῖ τὴν προσφορά του, παρὰ μόνον ἂν τοῦ ἐπέτρεπε νὰ πληρώσει. Συμφώνησαν στὴν τιμὴ καὶ ὁ Προφήτης ἀποφάσισε νὰ κτίσει ἓνα τέμενος καὶ μερικά σπίτια. Ἀφοῦ αὐτὸ τὸ θέμα τακτοποιήθηκε, ὁ Προφήτης ζήτησε νὰ μάθει ποιὸς ζοῦσε κοντὰ στὸ οἰκόπεδο. Ὁ Ἄμπου Ἀγιούμπ Ἀνσάρη παρουσιάσθηκε καὶ εἶπε ὅτι

τὸ σπίτι του ἦταν τὸ πλησιέστερο καὶ ὅτι οἱ ὑπηρεσίες του ἦταν στὴ διάθεσή του. Ὁ Προφήτης τοῦ ζήτησε νὰ τοῦ ἐτοιμάσει ἓνα δωμάτιο. Τὸ σπίτι τοῦ Ἄμπου Ἀγιούμπ ἦταν διώροφο καὶ τοῦ πρόσφερε τὸ ἐπάνω πάτωμα, ἀλλὰ ὁ Προφήτης εἶπε ὅτι προτιμοῦσε τὸ κάτω πάτωμα γιὰ διευκόλυνση τῶν ἐπισκεπτῶν του.

Ἡ ἀφοσίωση ποὺ αἰσθανόταν ὁ λαὸς τῆς Μεδίνας γιὰ τὸν Προφήτη, ἔγινε καὶ πάλι αἰσθητή. Ὁ Ἄμπου Ἀγιούμπ δέχθηκε νὰ παραχωρήσει τὸ κάτω πάτωμα στὸν Προφήτη, ἀρνήθηκε ὅμως νὰ κοιμᾶται σ' ἓνα πάτωμα, κάτω ἀπὸ τὸ ὁποῖο ζοῦσε ὁ Προφήτης. Ἐκεῖνος καὶ ἡ γυναῖκα του τὸ θεωροῦσαν ἀγένεια. Κατὰ τὸ διάστημα τῆς νύχτας, τυχαῖα ἔσπασε μιὰ κανάτα νεροῦ, τὸ ὁποῖο χύθηκε στὸ πάτωμα. Ὁ Ἄμπου Ἀγιούμπ φοβήθηκε μήπως τὸ νερὸ στάξει στὸ κάτω πάτωμα, ὅπου θρυσκόταν ὁ Προφήτης καὶ πῆρε τὸ πάπλωμά του καὶ σκούπισε τὰ νερά, πρὶν προλάβουν νὰ στάξουν κάτω. Τὸ πρῶτὸ πῆγε νὰ δεῖ τὸν Προφήτη καὶ τοῦ ἀφηγήθηκε τὸ ἐπεισόδιο τῆς νύχτας. Ὅταν ὁ Προφήτης τὰ ἔμαθε, συμφώνησε ν' ἀνέβει στὸ ἐπάνω πάτωμα. Ὁ Ἄμπου Ἀγιούμπ ἐτοιμάζε φαγητὸ καὶ τὸ ἔστειλε ἐπάνω. Ὁ Προφήτης ἔτρωγε ὅ,τι ἤθελε καὶ ὁ Ἄμπου Ἀγιούμπ, ὅ,τι περίσσευε. Μετὰ ἀπὸ μερικές μέρες καὶ ἄλλοι ζήτησαν νὰ φιλοξενήσουν τὸν Προφήτη καὶ ὡς τὴ μέρα ποὺ ὁ Προφήτης ἐγκαταστάθηκε στὸ δικό του σπίτι καὶ ἔφτιαξε δικό του νοικοκυριό, οἱ κάτοικοι τῆς Μεδίνας τὸν περιποιούνταν, ὁ καθένας μὲ τὴ σειρά του. Μιὰ χήρα, ποὺ εἶχε ἓνα μονάκριβο γιό, ποὺ λεγόταν Ἀνᾶς καὶ ἦταν περίπου ὀκτῶ ἢ ἑννέα ἐτῶν, τὸν ὀδήγησε στὸν Προφήτη καὶ τοῦ τὸν πρόσφερε σὰν ἀτομικὸ του ὑπηρετή. Ὁ Ἀνᾶς ἀπαθανάτισθηκε στὰ χρονικὰ τοῦ Ἰσλάμ. Ἐξελίχθηκε σὲ πολὺ μορφωμένο ἄνθρωπο καὶ ἀπόκτησε πολλὰ πλοῦτη. Ἐζῆσε πάνω ἀπὸ ἑκατὸ χρόνια καὶ τὴν ἐποχὴ τῶν Χαλιφάτων ἔχαιρε μεγάλης ἐκτίμησης ἀπὸ ὅλους. Ὁ Ἀνᾶς φέρεται νὰ ἔχει πεῖ ὅτι, μολονότι μπῆκε στὴν ὑπηρεσία τοῦ Προφήτη, ὅταν ἦταν ἀκόμα παιδί καὶ ἔμεινε κοντὰ του, ὥσπου ἐκεῖνος πέθανε, αὐτὸς (ὁ Προφήτης) δὲν τοῦ μίλησε ποτὲ ἄγρια, ποτὲ δὲν τὸν μάλωσε καὶ ποτὲ δὲν τοῦ ἀνέθεσε καθήκοντα, ποὺ θὰ ἦταν δύσκολο νὰ διεκπεραιώσει. Κατὰ τὴν παραμονὴ του στὴ Μεδίνα, ὁ Προφήτης εἶχε μόνον τὸν Ἀνᾶς κοντὰ του καὶ γι' αὐτὸ οἱ ἀναφορὲς του ἀποκαλύπτουν τὸ χαρακτῆρα τοῦ Προφήτη, ὅπως αὐτὸς ἐκδηλωνόταν τὴν ἐποχὴ τῆς αὐξανόμενης ἐπιρροῆς καὶ εὐημερίας του στὴ Μεδίνα.

Ἀργότερα, ὁ Προφήτης ἔστειλε τὸν ἀπελευθερωμένο δοῦλο του Ζαΐντ στὴ Μέκκα γιὰ νὰ φέρει τὴν οἰκογένειά του καὶ τοὺς συγγενεῖς του. Οἱ Μεκκανοὶ εἶχαν μείνει ἔκπληκτοι ἀπὸ τὴν καλὴ ὀργάνωση καὶ τὸν αἰφνιδιασμό τῆς ἀναχώρησης τοῦ Προφήτη καὶ τῶν ὀπαδῶν του. Γι' αὐτὸ τὸ λόγο, δὲν ἔκαναν τίποτα γιὰ νὰ τὸν ἐνοχλήσουν κι' ἔτσι, ὅταν οἱ οἰκογένειες τοῦ Προφήτη καὶ τοῦ Ἄμπου Μπάκκαρ ἀναχώρησαν ἀπὸ τὴ Μέκκα, δὲν τοὺς πρόβαλαν δυσκολίες. Οἱ δυὸ οἰκογένειες ἔφθασαν στὴ Μεδίνα ἀνενόχλητα. Στὸ μεταξύ, ὁ Προφήτης ἔβαλε θεμέλια γιὰ ἓνα τέμενος στὸ χῶρο ποὺ εἶχε ἀγοράσει γι' αὐτὸ τὸν σκοπὸ. Μετὰ ἔκτισε κατοικίες γιὰ τὸν ἑαυτὸ του καὶ γιὰ τοὺς Συντρόφους του. Ἡ ἀποπεράτωση τούς ἔγινε σὲ περὶ πέντε μῆνες.

Ἡ Ἀνασφάλεια τῆς Ζωῆς στὴ Μεδίνα

Σὲ λίγες μέρες ἀπὸ τὴν ἄφιξη στὴ Μεδίνα, οἱ εἰδωλολατρικὲς φυλὲς τῆς περιοχῆς ἔδειξαν ἐνδιαφέρον γιὰ τὸ Ἰσλάμ καὶ οἱ περισσότερες ἀπὸ αὐτὲς προσχώρησαν σ' αὐτό. Πολλοί, μολοντί δὲν ἦταν θέβαιοι στὰ θάθη τῆς ψυχῆς τους, προσχώρησαν καὶ αὐτοί. Μ' αὐτὸ τὸν τρόπο, στὸ Ἰσλάμ προσχώρησε καὶ μιὰ μερίδα ἀνθρώπων, ποὺ δὲν ἦταν ἔνθερμοι Μουσουλμᾶνοι. Αὐτὴ ἡ μερίδα ἀνθρώπων, ἔπαιξε ἓναν πολὺ ἀπαίσιον ρόλον στὴ μεταγενέστερη ἱστορία τοῦ Ἰσλάμ. Μερικοὶ ἀπὸ αὐτούς, ἔγιναν εὐσεβεῖς Μουσουλμᾶνοι. Ἄλλοι παρέμειναν ἀνεϊλικρινεῖς καὶ ἐξακολούθησαν νὰ μηχανορραφοῦν κατὰ τοῦ Ἰσλάμ καὶ τῶν Μουσουλμάνων. Ὅρισμένοι ἀρνῆθηκαν νὰ προσηλυτισθοῦν, ἀλλὰ δὲν μποροῦσαν ν' ἀνεχθοῦν τὴν ὀλοένα αὐξανόμενη ἐπιρροὴ τῆς Καινούργιας Θρησκείας καὶ ἔφυγαν ἀπὸ τὴ Μεδίνα καὶ πῆγαν στὴ Μέκκα. Ἡ Μεδίνα ἦταν τώρα μιὰ μουσουλμανικὴ πόλη καὶ σ' αὐτὴν εἶχε καθιερωθεῖ ἡ λατρεία τοῦ Ἐνὸς Θεοῦ. Δὲν ὑπῆρχε ἄλλη πόλη στὸν κόσμον, ποὺ μποροῦσε νὰ διεκδικήσει τὸν τίτλον αὐτό. Δὲν ἦταν μικρὴ ἢ χαρὰ τοῦ Προφήτη καὶ τῶν φίλων του, ὅταν λίγες μόνον μέρες μετὰ τὴν ἄφιξή τους, μιὰ ὀλόκληρη πόλη δέχθηκε νὰ γίνῃ ἡ ἕδρα τῆς λατρείας τοῦ Ἐνὸς Ἀόρατου Θεοῦ καὶ ν' ἀποκηρύξει τὰ εἰδωλά της. Γιὰ τοὺς Μουσουλμάνους, ὅμως, δὲν μποροῦσε ἀκόμα νὰ ὑπάρξει εἰρήνη. Στὴν ἴδια τὴν πόλιν τῆς Μεδίνας, μιὰ ὀμάδα Ἀράβων εἶχε προσχωρήσει στὸ Ἰσλάμ, ἀλλὰ μόνον φαινομενικά. Κατὰ θάθος,

ήταν θανάσιμοι ἐχθροὶ τοῦ Προφήτη. Ὑπῆρχαν, βέβαια, καὶ οἱ Ἑβραῖοι, οἱ ὁποῖοι δολοπλοκοῦσαν συνεχῶς ἐναντίον του. Ὁ Προφήτης γνώριζε τοὺς κινδύνους καὶ ἦταν πάντα πολὺ προσεκτικὸς καὶ συνιστοῦσε στοὺς φίλους του καὶ στοὺς ὄπαδούς του νὰ προσέχουν καὶ αὐτοί. Πολὺ συχνὰ ἔμενε ξύπνιος ὅλη τὴ νύχτα (Μπάρη, τόμ. 6, σελ. 60). Ἐξαντλημένος ἀπὸ τὴν ὀλονύχτια ἐπαγρύπνηση, μιὰ φορὰ ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμία γιὰ λίγη βοήθεια. Ἀμέσως ἄκουσε τὸν ἦχο πανοπλίας. «Τί εἶναι αὐτό;», ρώτησε. «Εἶναι ὁ Σάντ ἴμπν Βακκάς, Προφήτη μου, ἦλθε γιὰ νὰ σὲ φυλάξει» (Μπουχάρι καὶ Μουสลίμ). Ὁ λαὸς τῆς Μεδίνας εἶχε ἀπόλυτη συνείδηση τῆς μεγάλης εὐθύνης του. Εἶχαν προσκαλέσει τὸν Προφήτη νὰ ἔλθει νὰ ζήσει ἀνάμεσά τους καὶ καθῆκον τους ἦταν νὰ τὸν προστατεύσουν. Οἱ φυλὲς συνεδρίασαν καὶ ἀποφάσισαν νὰ φυλᾶνε τὸν Προφήτη ἐκ περιτροπῆς.

Ἀπὸ τὴν ἀποψη ἀνασφάλειας τοῦ προσώπου του καὶ ἔλλειψης γαλήνης γιὰ τοὺς ὄπαδούς του, ἡ ζωὴ τοῦ Προφήτη στὴ Μεδίνα δὲν ἦταν διαφορετικὴ ἀπὸ τὴ ζωὴ του στὴ Μέκκα. Ἡ μόνη διαφορὰ ἦταν, ὅτι στὴ Μεδίνα οἱ Μουσουλμᾶνοι μποροῦσαν νὰ λατρεύουν δημόσια στὸ τέμενος, τὸ ὁποῖο εἶχαν κτίσει στὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ. Ἦταν ἐλεύθεροι νὰ συγκεντρώνονται, γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτό, πέντε φορές τὴ μέρα, χωρὶς κωλύματα.

Δυὸ ἢ τρεῖς μῆνες πέρασαν, καὶ οἱ κάτοικοι τῆς Μέκκας συνῆλθαν ἀπὸ τὴν ταραχὴ τους καὶ ἄρχισαν νὰ καταστρώνουν σχέδια γιὰ νὰ παρενοχλοῦν τοὺς Μουσουλμᾶνους. Σύντομα, ὅμως, ἀντιλήφθηκαν ὅτι αὐτὸ πού ἐπιδίωκαν, δὲν μποροῦσε νὰ πραγματοποιηθεῖ ἀπλῶς μὲ τὴ διάταξη τοῦ μουσουλμανικοῦ πληθυσμοῦ τῆς Μέκκας καὶ τῶν περιχώρων της. Ἔπρεπε νὰ ἐπιτεθοῦν κατὰ τοῦ Προφήτη καὶ τῶν ὄπαδῶν του στὴ Μεδίνα καὶ νὰ τοὺς διώξουν ἀπὸ τὸ καινούργιο τους καταφύγιο. Μὲ τὴν πρόθεση αὐτή, ἔστειλαν μιὰ ἐπιστολὴ στὸν Ἄμπντ Ἄλλα ἴμπν Οὐμπάγι ἴμπν Σαλούλ, ἕναν ἀπὸ τοὺς ἀρχηγούς τῆς Μεδίνας, ὁ ὁποῖος, πρὶν ἀπὸ τὴν ἀφίξη τοῦ Προφήτη, εἶχε ἀναγνωρισθεῖ ὡς βασιλιάς τῆς Μεδίνας ἀπὸ ὅλες τὶς φυλές. Στὸ γράμμα αὐτό, τοῦ ἔλεγαν ὅτι ἡ παρουσία τοῦ Προφήτη στὴ Μεδίνα ἀποτελοῦσε σκάνδαλο καὶ ὅτι ὁ λαὸς τῆς Μεδίνας ἔσφαλε πού τοῦ πρόσφερε ἄσυλο. Στὸ τέλος ἔλεγαν:

Τώρα πού δεχθήκατε τὸν ἐχθρό μας στὴν πατρίδα

σας, ἔμεῖς ὀρκιζόμεστε σὸ Θεό καὶ διακηρύσσουμε ὅτι ἔμεῖς, ὁ λαὸς τῆς Μέκκας, θὰ ἐπιτεθοῦμε κατὰ τῆς Μεδίνας, ἐκτὸς ἂν ἐσεῖς, ὁ λαὸς τῆς Μεδίνας, δεχθεῖτε νὰ τὸν διώξετε ἀπὸ τῆς Μεδίνας ἢ νὰ ἐνωθεῖτε μαζί μας σ' ἓνα κοινὸ ἀγῶνα ἐναντίον του. "Ὅταν θὰ ἐπιτεθοῦμε κατὰ τῆς Μεδίνας, θὰ σκοτώσουμε ὄλους τοὺς ἱκανοὺς ἄνδρες καὶ θὰ πάρουμε σκλάβους ὄλες τὶς γυναῖκες ("Ἀμπου Νταούντ, Κιτάμπ ἀλ-Χαράζ).

Ὁ "Ἀμπντ "Ἄλλα ἴμπν Οὐμπάγι ἴμπν Σαλοῦλ σκέφθηκε ὅτι τὸ γράμμα αὐτὸ εἶχε σταλεῖ ἀπὸ τὸ Θεό. Συσκέφθηκε μὲ τοὺς ἄλλους ὑποκριτὲς τῆς Μεδίνας καὶ τοὺς ἔπεισε ὅτι, ἂν ἐπέτρεπαν στὸν Προφήτη νὰ ζεῖ ἀνενόχλητος ἀνάμεσά τους, θὰ προκαλοῦσαν τὴν ὀργὴ τῆς Μέκκας. Γι' αὐτὸ, τοὺς συνιστοῦσε νὰ πολεμήσουν κατὰ τοῦ Προφήτη, ἂν ὄχι γιὰ ἄλλο λόγο, τουλάχιστο γιὰ νὰ κατευνάσουν τὰ πνεύματα τῶν Μεκκανῶν. Ὁ Προφήτης, ὅταν πληροφορήθηκε τὰ γεγονότα αὐτά, πῆγε στὸν "Ἀμπντ "Ἄλλα ἴμπν Οὐμπάγι ἴμπν Σαλοῦλ καὶ προσπάθησε νὰ τὸν πείσει, ὅτι μιὰ τέτοια ἀπόπειρα θὰ ὀδηγοῦσε στὴν καταστροφὴ τους. Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς κατοίκους τῆς Μεδίνας ἦταν Μουσουλμᾶνοι καὶ ἔτοιμοι νὰ θυσιάσουν τὴ ζωὴ τους γιὰ τὸ Ἰσλάμ. "Ἄν ὁ "Ἀμπντ "Ἄλλα ἔκανε πόλεμο ἐναντίον τῶν Μουσουλμάνων, ἢ πλειοψηφία τοῦ λαοῦ τῆς Μεδίνας θὰ πολεμοῦσε στὸ πλευρὸ τῶν Μουσουλμάνων. Γι' αὐτὸ, ἓνας τέτοιος πόλεμος θὰ στοίχιζε πολὺ ἀκριβὰ καὶ θὰ κατέληγε στὴν καταστροφὴ του. Ὁ "Ἀμπντ "Ἄλλα ἐπηρεάσθηκε ἀπὸ τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ Προφήτη καὶ ἐγκατέλειψε τὰ σχέδιά του.

Τὸν ἴδιο καιρὸ, ὁ Προφήτης ἔκανε καὶ ἓνα ἄλλο πολὺ σημαντικὸ βῆμα. Μάζεψε τοὺς Μουσουλμάνους καὶ τοὺς ὑπόδειξε ὅτι οἱ Μουσουλμᾶνοι θὰ πρέπει νὰ συνδεθοῦν ἀνὰ δυὸ μεταξύ τους σὰν ἀδελφία. Ἡ ἰδέα αὐτὴ ἄρесе πολὺ. Μεκκανοὶ δημιούργησαν ἀδελφικούς δεσμοὺς μὲ Μεδινοὺς. Συνέπεια αὐτῶν τῶν δεσμῶν, ἦταν νὰ θέλουν οἱ Μουσουλμᾶνοι τῆς Μεδίνας νὰ μοιρασθοῦν τὶς περιουσίες τους καὶ τὰ ὑπάρχοντά τους μὲ τοὺς ἀδελφούς, τοὺς Μουσουλμάνους τῆς Μέκκας. "Ἐνας Μουσουλμάνος ἀπὸ τὴν Μεδίνα, θέλησε νὰ χωρίσει μιὰ ἀπὸ τὶς δυὸ γυναῖκες του, γιὰ νὰ παντρευτεῖ τὸ Μεκκανὸ ἀδελφὸ του. Οἱ Μουσουλμᾶνοι τῆς Μέκκας ἀρνήθηκαν νὰ δεχθοῦν τὶς προτάσεις αὐτές, ἀνησυχώντας γιὰ τὶς ἀνάγκες τῶν Μουσουλμάνων τῆς Με-

δίνας. Οί Μουσουλμάνοι τῆς Μεδίνας, ὅμως, ἐπέμεναν καί, ἔτσι, θρέθηκαν ὑποχρεωμένοι νά θέσουν τὸ θέμα στὸν Προφήτη. Οἱ Μουσουλμάνοι τῆς Μεδίνας ὑποστήριζαν ὅτι, ἀφοῦ οἱ Μουσουλμάνοι τῆς Μέκκας ἦταν ἀδέλφια τους, ἔπρεπε νά μοιραστοῦν τὶς περιουσίες τους μαζί τους. Οἱ Μουσουλμάνοι τῆς Μέκκας δὲν ἤξεραν νά δουλέψουν τὴ γῆ, ἀλλὰ θὰ μπορούσαν νά μοιρασθοῦν μὲ τοὺς Μουσουλμάνους τῆς Μεδίνας αὐτὰ πού ἡ γῆ ἀπέδιδε, ἂν ὄχι τὴν ἴδια τὴ γῆ. Οἱ Μουσουλμάνοι τῆς Μέκκας τοὺς εὐχαρίστησαν, ἀλλὰ ἀρνήθηκαν νά δεχθοῦν καί αὐτὴ τὴν παράδοση καί γενναϊόδωρη χειρονομία, προτιμώντας νά παραμείνουν πιστοὶ στὸ δικό τους ἐπάγγελμα, τὸ ἐμπόριο. Πολλοὶ Μουσουλμάνοι τῆς Μέκκας ἔκαναν καί πάλι μεγάλες περιουσίες. Οἱ Μουσουλμάνοι τῆς Μεδίνας, ὅμως, δὲν ξεχνοῦσαν τὴν προσφορὰ τους νά μοιρασθοῦν τὴν περιουσία τους μὲ τοὺς Μουσουλμάνους τῆς Μέκκας. Συχνά, ὅταν ἕνας Μουσουλμάνος τῆς Μεδίνας πέθαινε, οἱ γιοὶ του μοιράζονταν τὴν κληρονομιά τους μὲ τοὺς Μεκκανοὺς ἀδελφοὺς τους. Αὐτὴ ἡ συνθήκη τηρήθηκε ἐπὶ πολλὰ χρόνια, μέχρι πού τὸ Κοράνιο τὴν ἀνακάλεσε μὲ τὸ δίδαγμα του, σχετικὰ μὲ τὴ διαίρεση τῆς κληρονομιάς (Μπουχάρι καί Μουσιλίμ).

Συνθήκη Μεταξὺ τῶν Διαφόρων Φυλῶν τῆς Μεδίνας

Ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς ἀδελφικούς δεσμοὺς πού ἐπέβαλε μεταξὺ Μεκκανῶν καί Μεδίνων, ὁ Ἱερός Προφήτης καθιέρωσε καί μιὰ συνθήκη μεταξὺ ὄλων τῶν κατοίκων τῆς Μεδίνας. Μὲ τὴ συνθήκη αὐτή, "Αραβες καί Ἑβραῖοι, ἐνώθηκαν σὲ μιὰ κοινὴ ὑπηκοότητα μαζί μὲ τοὺς Μουσουλμάνους. Ὁ Προφήτης ἐξήγησε στοὺς Ἀραβες καί στοὺς Ἑβραίους ὅτι, πρὶν ἀνακύψει τὸ μουσουλμανικὸ σχῆμα στὴν πόλη τους, ἡ Μεδίνα εἶχε δυὸ μόνο ομάδες στὴν πόλη τους, ἀλλὰ τώρα μὲ τοὺς Μουσουλμάνους ὑπῆρχαν τρεῖς ομάδες. Ἦταν, λοιπόν, ὀρθὸ νά κάνουν μιὰ συνθήκη, σύμφωνα μὲ τὴν ὁποία νὰ ὑπάρχει μιὰ δέσμευση ἀπὸ ὅλες τὶς πλευρές, πού θὰ τοὺς ἐξασφάλιζε ἕνα μέτρο εἰρηνικῆς συμβίωσης. Τελικὰ, ὑπογράφηκε μιὰ συνθήκη πού ἔλεγε:

Μεταξὺ τοῦ Προφήτη τοῦ Θεοῦ καί τῶν Πιστῶν ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος, καί ὄλων αὐτῶν ἀπὸ τὸ ἄλλο, πού ἔθελοντικὰ δέχθηκαν νά συμβληθοῦν. "Ἄν ἕνας Μεκκα-

νός Μουσουλμάνος σκοτωθεί, τότε οί Μουσουλμάνοι τῆς Μέκκας φέρουν τὴν εὐθύνη. Ἡ εὐθύνη τῆς ἐξασφάλισης ἀπελευθέρωσης τῶν αἰχμαλώτων τους θὰ εἶναι, ἐπίσης, δική τους. Οἱ μουσουλμανικὲς φυλὲς τῆς Μεδίνας εἶναι ὑπεύθυνες γιὰ τὶς δικές τους ζωὲς καὶ γιὰ τοὺς αἰχμαλώτους τους. "Ὅποιος ἐπαναστατήσει ἢ ἐνθαρρύνει ἐχθροπραξίες καὶ ἀταξία, θὰ θεωρηθεῖ κοινὸς ἐχθρὸς. Καθῆκον ὄλων θὰ εἶναι νὰ πολεμήσουν ἐναντίον αὐτοῦ, ἀκόμα καὶ ὅταν ὑπάρχουν στενοὶ συγγενικοὶ δεσμοί. "Ὅταν κάποιος ἄπιστος σκοτωθεῖ σὲ μάχη ἀπὸ ἕναν πιστό, οἱ Μουσουλμάνοι συγγενεῖς αὐτοῦ δὲν θὰ ἐπιχειρήσουν νὰ πάρουν ἐκδίκηση. Οὔτε θὰ βοηθήσουν τοὺς ἄπιστους στοὺς ἀγῶνες τους κατὰ τῶν πιστῶν. Οἱ Ἑβραῖοι, πού θὰ ὑπογράψουν τὴ συνθήκη αὐτή, θὰ ἔχουν τὴ συμπαράσταση τῶν Μουσουλμάνων. Οἱ Ἑβραῖοι δὲν θὰ ὑποβληθοῦν σὲ ταλαιπωρίες. Οἱ ἐχθροὶ τους δὲν θὰ βοηθηθοῦν ἐναντίον τους. Κανένας ἄπιστος δὲν θὰ προσφέρει στέγη σὲ κανένα Μεκκανό. Δὲν θὰ τοῦ ἐπιτρέπεται νὰ γίνῃ διαχειριστὴς περιουσίας Μεκκανῶν. Δὲν θὰ πάρει μέρος σὲ πολέμους μεταξὺ Μουσουλμάνων καὶ ἄπιστων. "Ἄν ἕνας πιστὸς κακοποιηθεῖ, χωρὶς δικαιολογία, οἱ Μουσουλμάνοι θὰ ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ καταφερθοῦν ἐναντίον ἐκείνων πού τὸν κακοποίησαν. "Ὅταν ἕνας κοινὸς ἐχθρὸς ἐπιτεθεῖ κατὰ τῆς Μεδίνας, οἱ Ἑβραῖοι θὰ πολεμήσουν στὸ πλευρὸ τῶν Μουσουλμάνων καὶ θὰ συμμετάσχουν στὰ ἔξοδα τοῦ πολέμου. Οἱ φυλὲς τῶν Ἑβραίων, πού ὑπογράφουν τὴ συνθήκη μαζὶ μὲ τὶς ἄλλες φυλὲς τῆς Μεδίνας, θὰ ἔχουν ἴσα δικαιώματα μὲ τοὺς Μουσουλμάνους. Οἱ Ἑβραῖοι θὰ διατηρήσουν τὴ θρησκεία τους καὶ οἱ Μουσουλμάνοι τὴ δική τους. Σὲ περίπτωσι πολέμου, ὅμως, θὰ δράσουν ἀπὸ κοινού. Ἡ πόλις τῆς Μεδίνας θὰ θεωρηθεῖ ἱερὴ καὶ ἀπαραβίαστη ἀπὸ μέρους ὄλων, ὅσοι ὑπογράφουν τὴ συνθήκη. Οἱ ξένοι πού θὰ εἶναι ὑπὸ τὴν προστασία ὑπηκόων τῆς Μεδίνας, θὰ ἔχουν τὴν ἴδια μεταχείριση, ὅπως καὶ οἱ ὑπήκοοί της. Δὲν θὰ ἐπιτραπεί στὸ λαὸ τῆς Μεδίνας νὰ παραχωρήσῃ τὴν ὑπηκοότητα τοῦ κράτους του σὲ μιὰ γυναῖκα, χωρὶς τὴν ἄδεια τῶν συγγενῶν της. "Ὅλες οἱ διαφορές, θὰ παραπέμπονται στὴν κρίσι τῶν Θεοῦ καὶ τοῦ Προφήτη. Οἱ ὁμάδες, πού θὰ συμμετά-

σχουν σ' αὐτὴ τὴ συνθήκη, δὲν θὰ ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ κάνουν ὁποιαδήποτε συμφωνία μὲ τοὺς Μεκκανοὺς ἢ μὲ τοὺς συμμάχους τους. Αὐτὸ τὸ τελευταῖο, γιατί οἱ συμμετέχοντες στὴ συνθήκη αὐτή, συμφωνοῦν νὰ προβάλουν ἀντίσταση κατὰ τῶν κοινῶν ἐχθρῶν. Οἱ ὀμάδες πού συμμετέχουν στὴ συνθήκη αὐτή, θὰ εἶναι ἐνωμένες στὴν εἰρήνη καὶ στὸν πόλεμο. Καμιὰ ἀπὸ τίς ὀμάδες δὲν θὰ ὑπογράφει χωριστὴ συνθήκη εἰρήνης. Καμιὰ, ὅμως, ὀμάδα δὲν θὰ εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ συμμετάσχει σὲ πόλεμο. Ἡ συμμετέχουσα ὀμάδα, ἢ ὁποία κάνει καταχρήσεις ὁποιασδήποτε φύσης, θὰ τιμωρεῖται. Βεβαιοῦμε ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι ὁ Προστάτης τῶν δίκαιων καὶ τῶν Πιστῶν καὶ ὁ Μωάμεθ εἶναι ὁ Προφήτης Του (Χισσάμ).

Αὐτή, μὲ λίγα λόγια, εἶναι ἡ συνθήκη. Τὸ κείμενο καταρτίσθηκε ἀπὸ τὰ ἀποκόμματα, πού θρέθηκαν σὲ ἱστορικά ἀρχεῖα. Τονίζει, χωρὶς καμιὰ ἀμφιβολία, ὅτι στὴ διευθέτηση διαφορῶν καὶ διαφωνιῶν μεταξὺ τῶν παρατάξεων τῆς Μεδίνας, οἱ καθοδηγητικὲς ἀρχές θὰ εἶναι ἡ ἐντιμότητα, ἡ εἰλικρίνεια καὶ ἡ δικαιοσύνη. Οἱ διαπράττοντες καταχρήσεις, θὰ θεωρηθοῦν ὑπεύθυνοι γι' αὐτές. Ἡ συνθήκη κάνει σαφές ὅτι ὁ Προφήτης τοῦ Ἰσλάμ ἦταν ἀποφασισμένος νὰ φερθεῖ καὶ στοὺς ἄλλους κατοίκους τῆς Μεδίνας μὲ εὐγένεια καὶ καλωσύνη, θεωρώντας τους ἀδελφούς. Ἄν ἀργότερα ἀνακύψουν διαφορὲς καὶ διαμάχες, τὴν εὐθύνη θὰ φέρουν οἱ Ἑβραῖοι.

Ὅπως ἤδη ἔχουμε πεῖ, πέρασαν δυὸ ἢ τρεῖς μῆνες προτοῦ οἱ Μεκκανοὶ ἀνανεώσουν τὰ ἐχθρικά τους σχέδια κατὰ τοῦ Ἰσλάμ. Ἡ εὐκαιρία παρουσιάσθηκε, ὅταν ὁ Σά'ντ μπὶν Μα'άντχ, ὁ ἀρχηγὸς τῶν Ἄουσι τῆς Μεδίνας, ἔφθασε στὴ Μέκκα γιὰ μιὰ περιοδεία στὴν Κάαμπα. Ὁ Ἄμπου Τζάλ πού τὸν ἀντιλήφθηκε, εἶπε: «Νομίζεις ὅτι μπορεῖς νὰ τριγυρνᾷς στὴν Κάαμπα τῆς Μέκκας ἀνενόχλητος, ὅταν ἐσεῖς δώσατε ἄσυλο σ' ἐκεῖνον τὸν ἀποστάτη Μωάμεθ; Πιστεύεις ὅτι ἐσεῖς εἴσθε ἱκανοὶ νὰ τὸν προστατεύσετε καὶ νὰ τὸν σώσετε; Ὅρκίζομαι στὸ Θεὸ ὅτι, ἂν δὲν ἦταν γιὰ τὸν Ἄμπου Σουφιάν, δὲν θὰ μπορούσες νὰ γυρίσεις ἀσφαλῆς στὴν οἰκογένειά σου».

Ὁ Σά'ντ Ἰμπν Μου'άντχ ἀπάντησε: «Δέξου το ἀπὸ μένα, ἂν σεῖς οἱ Μεκκανοὶ μᾶς ἐμποδίσετε νὰ ἐπισκεπτόμαστε καὶ νὰ περιφερόμαστε στὴ Κάαμπα, τότε κι ἐσεῖς θὰ ἀντι-

μετωπίσετε δυσχέρειες στο πέρασμά σας πρὸς τὴν Συρία». Ἐκείνη περίπου τὴν ἐποχὴ, ὁ Γουαλιντ μπὴν Μουγκίρα, ἕνας ἀπὸ τοὺς ἀρχηγούς τῆς Μέκκας, ἀρρώστησε βαριά. Κατάλαβε ὅτι τὸ τέλος του πλησίαζε. Οἱ ἄλλοι ἀρχηγοὶ τῆς Μέκκας ἦταν καθισμένοι γύρω του. Ὁ Γουαλιντ ἔχασε τὸν ἔλεγχο τοῦ ἑαυτοῦ του καὶ ἀρχισε νὰ κλαίει. Οἱ Μεκκανοὶ ἀρχηγοὶ ξαφνιάσθηκαν καὶ τὸν ρώτησαν γιατί ἔκλαιγε. «Νομίζετε ὅτι φοβᾶμαι τὸ θάνατο; Ὁχι, ἐκεῖνο ποὺ μὲ φοβίζει δὲν εἶναι ὁ θάνατος. Ἐκεῖνο ποὺ φοβᾶμαι εἶναι νὰ μὴν ἐπεκταθεῖ ἡ Πίστη τοῦ Μωάμεθ καὶ πέσει ἡ Μέκκα κάτω ἀπὸ τὴν ἐπιρροή του». Ὁ Ἄμπου Σουφιάν διαβεβαίωσε τὸν Γουαλιντ ὅτι, ὅσο ἐκεῖνοι θὰ ἦταν ζωντανοί, θὰ ἀντιστέκονταν στὴν ἐξάπλωση αὐτῆς τῆς Θρησκείας μὲ τίμημα τῆ ζωῆ τους (Χαμίς, τόμ. 1).

Ἡ Μέκκα Ἐτοιμάζεται νὰ Ἐπιτεθεῖ Κατὰ τῆς Μεδίνας

Ἀπὸ τὴν ἐξιστόρηση αὐτῆ τῶν γεγονότων, εἶναι σαφές ὅτι ἡ κάλμα τῆς ἐχθρότητας τῶν Μεκκανῶν, ἦταν ἀπλῶς προσωρινή. Οἱ ἀρχηγοὶ τῆς Μέκκας ἐτοίμαζαν μιὰ νέα ἐπίθεση κατὰ τοῦ Ἰσλάμ. Ἐτοιμοθάνατοι ἀρχηγοὶ ζητοῦσαν ἀπὸ τοὺς διαδόχους τους νὰ τοὺς ὀρκισθοῦν ὅτι θὰ συνέχιζαν τὶς ἐχθροπραξίες κατὰ τοῦ Προφήτη καὶ τοὺς παρότρυναν νὰ πολεμήσουν ἐναντίον αὐτοῦ καὶ τῶν ὀπαδῶν του. Ὑποκινοῦσαν τοὺς κατοίκους τῆς Μεδίνας νὰ σηκώσουν ὄπλα κατὰ τῶν Μουσουλμάνων καὶ τοὺς προειδοποιοῦσαν ὅτι, ἂν ἀρνιοῦνταν νὰ τὸ κάνουν, οἱ Μεκκανοὶ καὶ οἱ συμμαχικὲς τους φυλές, θὰ ἐπιτίθονταν κατὰ τῆς Μεδίνας, θὰ σκότωναν τοὺς ἄνδρες καὶ θὰ ἔπαιρναν σκλάβους τὶς γυναῖκες τους. Ἄν ὁ Προφήτης εἶχε παραμείνει ἄπρακτος καὶ δὲν εἶχε κάνει τίποτα γιὰ τὴν ἄμυνα τῆς Μεδίνας, θὰ ἔφερε τὸ θάρος μιᾶς σοβαρῆς εὐθύνης. Γι' αὐτὸ τὸ λόγο, κατάρτισε ἕνα σύστημα ἀνίχνευσης. Ἔστειλε ὀμάδες ἀνδρῶν σὲ περιοχὲς γύρω ἀπὸ τὴ Μέκκα γιὰ νὰ παίρνουν πληροφορίες σχετικὰ μὲ τὶς πολεμικὲς προετοιμασίες. Ποῦ καὶ ποῦ, γίνονταν ἐπεισόδια — συμπλοκὲς καὶ μάχες — μεταξὺ αὐτῶν τῶν ὀμάδων καὶ τῶν Μεκκανῶν. Οἱ Εὐρωπαῖοι συγγραφεῖς λένε ὅτι ὁ Προφήτης ἦταν ὑπεύθυνος γιὰ τὴν ἀρχὴ τῶν ἐπεισοδίων αὐτῶν, γι' αὐτὸ στοὺς πολέμους ποῦ ἀκολούθησαν ἐκεῖνος θεωρεῖται ὅτι εἶναι ὁ εἰσβολέας. Ἐχομε, ὅμως, μπροστά μας τεκμήρια

τῶν δεκατριῶν χρόνων τυραννίας, πού προηγήθηκαν στή Μέκκα, τίς μηχανορραφίες γιά νά ξεσηκωθεί ὁ λαός τῆς Μεδίνας κατὰ τῶν Μουσουλμάνων καί τίς ἀπειλές πολέμου κατὰ τῆς ἴδιας τῆς πόλης τῆς Μεδίνας. “Ὅλοι ὅσοι ἀναλογίζονται αὐτά τὰ γεγονότα δέν μποροῦν νά κατηγορήσουν τόν Προφήτη καί νά ποῦν ὅτι φέρει τήν εὐθύνη γιά τήν ἔναρξη τῶν ἐχθροπραξιῶν. “Ἄν ἔστειλε ὁμάδες Μουσουλμάνων γιά νά κάμουν ἀναγνώριση, αὐτό ἔγινε γιά αὐτοάμυνα. Τά δεκατρία χρόνια τυραννίας ἦταν ἄρκετά γιά νά δικαιολογηθεῖ ἡ ἀνάγκη αὐτῆς τῆς αὐτοάμυνας. “Ἄν ξέσπασε πόλεμος μεταξύ αὐτῶν καί τῶν Μεκκανῶν, οἱ Μουσουλμάνοι δέν ἦταν ὑπεύθυνοι γι’ αὐτό.

Τά ἐλάχιστα αἰτία, γιά τὰ ὁποῖα οἱ Χριστιανοί σήμερα κηρύσσουν πόλεμο οἱ μὲν κατὰ τῶν δέ, εἶναι πασίγνωστα. “Ἄν σήμερα, οἱ Μεκκανοί ἔκαναν σέ ἓνα λαό τῆς Εὐρώπης, τὰ μισά ἀπ’ αὐτά πού ἔκαναν στοὺς Μουσουλμάνους, οἱ Εὐρωπαῖοι θά θεωροῦσαν τοὺς ἑαυτοὺς τοὺς δικαιολογημένους γιά νά πολεμήσουν ἐναντίον τους. “Ὅταν ὁ λαός μιᾶς χώρας ὀργανώνει σέ εὐρεία κλίμακα τὴ γενοκτονία ἐνὸς ἄλλου λαοῦ, ὅταν ἓνας λαός ὑποχρεώνει ἕναν ἄλλον νά ἐγκαταλείψει τὰ σπίτια του, δέν παρέχουν αὐτά τὰ γεγονότα τὸ δικαίωμα στὰ θύματα νά κηρύξουν πόλεμο; “Ὅταν οἱ Μουσουλμάνοι κατέφυγαν στή Μεδίνα, δέν εἶχαν πιὰ λόγους γιά νά κάνουν πόλεμο ἐναντίον τῆς Μέκκας. Ὁ Προφήτης δέν κήρυξε πόλεμο. “Ἐδειξε ἀνεκτικότητα καί περιόρισε τίς δραστηριότητές του σέ ἀναγνωριστικές ἐνέργειες γιά ἄμυνα. Οἱ Μεκκανοί, ἐξακολούθησαν νά ἐρεθίζουν καί νά ταλαιπωροῦν τοὺς Μουσουλμάνους. Ξεσήκωσαν τὸ λαό τῆς Μεδίνας ἐναντίον τους καί τοὺς παρενέβαιναν στὸ δικαίωμά τους νά πηγαίνουν νά προσκυνήσουν. “Ἀλλάξαν τὴ συνηθισμένη ὁδὸ πού ἀκολουθοῦσαν τὰ καραβάνια τους, ὥστε νά περνοῦν διὰ μέσου ὁδῶν πού ὀδηγοῦσαν στὶς περιοχές τῶν διαφόρων φυλῶν τῆς Μεδίνας, μὲ σκοπὸ νά τίς ἐξεγείρουν κατὰ τῶν Μουσουλμάνων. Ἡ εἰρήνη στή Μεδίνα ἦταν ὑπὸ ἀπειλή. “Ἐτσι, φυσικὸ ἦταν νά δεχθοῦν οἱ Μουσουλμάνοι τὴν πρόκληση πολέμου, μὲ τὸν ὁποῖο τοὺς εἶχαν ἀπειλήσει οἱ Μεκκανοί ἐπὶ δεκατέσσερα χρόνια. Ὑπὸ τίς συνθήκες αὐτές, κανένας δέν μπορεῖ ν’ ἀρνηθεῖ στοὺς Μουσουλμάνους τὸ δικαίωμα νά δεχθοῦν τὴν πρόκληση αὐτή.

Ἐνῶ ὁ Προφήτης ἦταν καταπιασμένος μὲ τίς ἀναγνωριστικές δραστηριότητες, δέν παραμελοῦσε τίς καθημερινές καί πνευματικὲς ἀνάγκες τῶν ὁπαδῶν του στή Μεδίνα.

“Ένα μεγάλο ποσοστό τῶν κατοίκων τῆς Μεδίνας, εἶχαν γίνεи Μουσουλμᾶνοι στὴν ἐξωτερική τους συμπεριφορά, καθὼς καὶ στὴν ἐσώτερη πίστη τους. Ὅρισμένοι εἶχαν προσχωρήσει μόνο ἐπιφανειακά. Γι’ αὐτό, ὁ Προφήτης ἄρχισε νὰ ἐφαρμόζει τὸ ἰσλαμικὸ σύστημα διακυβέρνησης στὸ μικρὸ ἀριθμὸ τῶν ὁπαδῶν του. Παλαιότερα, οἱ Ἄραβες ἔλυναν τὶς διαφορὲς τους μὲ τὴ βοήθεια τοῦ σπαθιοῦ ἢ μὲ τὴν ἀτομική βία. Ὁ Προφήτης καθιέρωσε τὴ νομική διαδικασία. Διορίσθηκαν δικαστὲς γιὰ νὰ διευθετοῦν τὶς διεκδικήσεις ποὺ εἶχαν ἄτομα ἢ ὁμάδες, ὁ ἕνας ἐναντίον τοῦ ἄλλου. Ἄν ὁ δικαστὴς ἔκρινε ὅτι τὰ αἰτήματα δὲν ἦταν δίκαια ἢ ἀληθινά, δὲν γίνονταν δεκτά. Στὴν παλιὰ ἐποχή, οἱ πνευματικὲς ἐνασχολήσεις ἀντιμετωπίζονταν μὲ περιφρόνηση. Ὁ Προφήτης πῆρε μέτρα, ὥστε νὰ μάθει ὁ κόσμος γράμματα καὶ νὰ μορφωθεῖ. Ἄπ’ αὐτοὺς, ποὺ ἤξεραν νὰ διαβάζουν καὶ νὰ γράφουν, ζητήθηκε νὰ διδάξουν καὶ ἄλλους νὰ μάθουν τὸ ἴδιο. Ἡ ἀδικία καὶ ἡ κακία ἐξέλειψαν. Καθιερώθηκαν τὰ δικαιώματα τῶν γυναικῶν. Οἱ πλούσιοι ὑποχρεώθηκαν νὰ πληρώνουν γιὰ τὶς ἀνάγκες τῶν φτωχῶν καὶ τὴ βελτίωση τῶν κοινωνικῶν ἀνέσεων τῆς Μεδίνας. Οἱ χειρώνακτες ἐργάτες προστατεύονταν ἀπὸ τὴν ἐκμετάλλευση. Ἐγίναν ἐνέργειες ὑπὲρ τῶν κληρονόμων, ποὺ δὲν εἶχαν δυνάμεις ἢ τὴν ἱκανότητα νὰ προστατεύσουν τὰ δικαιώματά τους, μὲ τὸ διορισμὸ διαχειριστῶν γιὰ τὶς περιουσίες τους. Οἱ πιστωτικὲς συναλλαγὲς ἄρχισαν νὰ γίνονται γραπτῶς. Ἡ σημασία τῆς ἐκπλήρωσης ὅλων τῶν ὑποχρεώσεων, ἄρχισε νὰ υπογραμμίζεται. Καταργήθηκαν οἱ ὑπερβολὲς ποὺ γίνονταν σὲ θάρος τῶν δούλων. Ἡ καθαρὴ καὶ ἡ δημόσια ὑγειονομία ἄρχισαν νὰ προσέχονται. Ἐγίνεи ἀπογραφή τοῦ πληθυσμοῦ. Δόθηκαν ἐντολὲς γιὰ τὴ διαπλάτυνση δρόμων καὶ λεωφόρων καὶ ἔγιναν προσπάθειες γιὰ νὰ διατηροῦνται καθαροί. Κοντολογία, καθιερώθηκαν νόμοι γιὰ τὴ δημιουργία μιᾶς ἰδανικῆς οἰκογένειας καὶ κοινωνικῆς ζωῆς. Γιὰ πρώτη φορὰ στὴν ἱστορία τῶν ἀπολίτιστων Ἄράβων ἔγιναν συστάσεις γιὰ κανόνες εὐγενείας καὶ πολιτισμένου τρόπου ζωῆς.

Ἡ Μάχη τοῦ Μπάντρ

Ἐνῶ ὁ Προφήτης ἔκανε σχέδια γιὰ τὴν πρακτικὴ καθιέρωση νόμων, οἱ ὁποῖοι θὰ ἐξυπηρετοῦσαν ὄχι μόνο τὴ

δική του γενιά Ἀράβων, ἀλλὰ ὀλόκληρη τὴν ἀνθρωπότητα καὶ γιὰ πάντα, ὁ λαὸς τῆς Μέκκας ἔκανε τὰ δικά του σχέδια γιὰ πόλεμο. Ὁ Προφήτης ἐκπονοῦσε ἕνα νόμο, πού θὰ ἔφερνε εἰρήνη, τιμὴ καὶ πρόοδο στὸ δικό του καὶ σὲ ὄλους τοὺς ἄλλους λαούς· ὁ Μεκκανὸς ἐχθρὸς του ἔκανε σχέδια γιὰ τὸν ἀφανισμό αὐτοῦ τοῦ νόμου. Τελικά, τὰ σχέδια τῶν Μεκκανῶν εἶχαν σὰν ἀποτέλεσμα τὴ Μάχη τοῦ Μπάντρ. Ἦταν ὁ δέκατος ὕγδοος μῆνας μετὰ τὴν Ἐγίρα. Ἐνα ἐμπορικὸ καραβάνι, ἀρχηγὸς τοῦ ὁποίου ἦταν ὁ Ἄμπου Σουφιάν, ἐπέστρεφε ἀπὸ τὴ Συρία. Μὲ τὸ πρόσχημα ὅτι ἤθελαν νὰ προστατεύσουν τὸ καραβάνι αὐτό, οἱ Μεκκανοὶ συγκρότησαν ἕνα ἰσχυρὸ στρατὸ καὶ ἀποφάσισαν νὰ τὸ φέρουν στὴ Μεδίνα. Ὁ Ἱερὸς Προφήτης πληροφορήθηκε γιὰ τὶς προετοιμασίες αὐτές. Ἐπίσης εἶχε ἀποκαλύψεις ἀπὸ τὸ Θεό, πού τοῦ ἔλεγαν ὅτι ἔφθασε ὁ καιρὸς νὰ πληρωθεῖ ὁ ἐχθρὸς μὲ τὸ ἴδιο του τὸ νόμισμα. Ξεκίνησε ἀπὸ τὴ Μεδίνα μὲ κάμποσους ὄπαδούς του. Κανένας δὲν γνῶριζε, τότε, κατὰ πόσο αὐτὴ ἡ ὁμάδα Μουσουλμάνων θ' ἀντιμετώπιζε τὸ καραβάνι πού ἐρχόταν ἀπὸ τὴ Συρία ἢ τὸ στρατὸ πού ἐρχόταν ἀπὸ τὴ Μέκκα. Οἱ ὄπαδοὶ του ἦταν περίπου τριακόσιοι. Ἐνα ἐμπορικὸ καραβάνι, τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, δὲν ἀπαρτιζόταν μόνο ἀπὸ καμῆλες φορτωμένες μὲ ἐμπόρευμα. Συμπεριλάμβανε καὶ ἔνοπλους ἄνδρες, οἱ ὁποῖοι τὸ φρουροῦσαν καὶ τὸ συνόδευαν στὸ ταξίδι του. Ἀπὸ τότε πού οἱ σχέσεις μετὰ τῶν Μεκκανῶν καὶ τῶν Μουσουλμάνων τῆς Μεδίνας εἶχαν ἐνταθεῖ, οἱ ἀρχηγοὶ τῆς Μέκκας εἶχαν πάρει ἰδιαίτερα μέτρα γιὰ τὸν ἐξοπλισμὸ τῆς συνοδείας. Τὰ ἱστορικὰ ἀρχεῖα ἀναφέρουν ὅτι δυὸ ἄλλα καραβάνια εἶχαν περάσει ἀπὸ τὸ δρόμο αὐτὸ λίγο νωρίτερα. Ἐνα ἀπὸ αὐτά, εἶχε διακόσιους ἔνοπλους ἄνδρες, οἱ ὁποῖοι παρεῖχαν προστασία καὶ συνοδεία, καὶ τὸ ἄλλο τριακόσιους. Ἡ γνώμη χριστιανῶν συγγραφέων ὅτι ὁ Προφήτης ξεκίνησε μὲ τριακόσιους ἄνδρες, γιὰ νὰ ἐπιτεθεῖ ἐναντίον ἑνὸς ἀπροστάτευτου ἐμπορικοῦ καραβανιοῦ, εἶναι ἐσφαλμένη. Ἡ γνώμη αὐτὴ εἶναι καὶ κακόβουλη καὶ ἀθάσιμη. Τὸ καραβάνι πού ἐρχόταν ἀπὸ τὴ Συρία, ἦταν μεγάλο καὶ παίρνοντας ὑπόψη τὸ μέγεθός του καὶ τὸν ἀριθμὸ ὀπλιτῶν πού συνοδεύουν ἄλλα καραβάνια, αὐτὸ πρέπει νὰ συνοδευόταν ἀπὸ τετρακόσιους ἢ πεντακόσιους ὀπλίτες, πού ἀποτελοῦσαν τὴ φρουρά του καὶ τὴ συνοδεία του. Τὸ λεγόμενο ὅτι μιὰ ὁμάδα τριακοσίων, ἀνεπαρκῶς ὀπλισμένων Μουσουλμάνων μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Προφήτη, ξεκίνησε γιὰ νὰ ἐπιτεθεῖ σὲ ἕνα

τόσο καλά εξοπλισμένο караθάνι, με την ελπίδα να το λεηλατήσει, είναι όλοτελα άδικη. Μόνο μια ἀχαλίνωτη προκατάληψη και επίμονα κακόβουλη θέση κατά του Ἰσλάμ μπορεί να οδηγήσουν σε μια τέτοια σκέψη. Ἄν ἡ μουσουλμανική ομάδα θγήκε γιὰ ν' ἀντιμετωπίσει μόνο αὐτὸ τὸ караθάνι, ἢ περιπέτειά τους αὐτὴ θὰ μπορούσε νὰ χαρακτηριθεῖ ἕνας πολεμικὸς τυχοδιωκτισμὸς, ἂν και ἀμυντικὸς πόλεμος, δεδομένου ἢ μουσουλμανική ομάδα ἀπὸ τὴ Μεδίνα ἦταν μικρὴ καὶ λειψὰ ἐξοπλισμένη, ἐνῶ τὸ караθάνι τῆς Μέκκας ἦταν μεγάλο καὶ καλὰ ἐξοπλισμένο καὶ ἢ Μέκκα, γιὰ μεγάλο χρονικὸ διάστημα, διεξήγαγε μιὰ ἐχθρική ἐκστρατεία κατὰ τῶν Μουσουλμάνων τῆς Μεδίνας.

Στὴν πραγματικότητα, οἱ συνθήκες ὑπὸ τις ὁποῖες ξεκίνησε ὁ μικρὸς αὐτὸς ἀριθμὸς Μουσουλμάνων ἀπὸ τὴ Μεδίνα, ἦταν πολὺ πιὸ σοβαρές. Ὅπως ἔχουμε πεῖ, δὲν ἤξεραν ἂν ἐπρόκειτο ν' ἀντιμετωπίσουν τὸ караθάνι πὸ ἐρχόταν ἀπὸ τὴ Συρία ἢ τὸ στρατὸ πὸ εἶχε ξεκινήσει ἀπὸ τὴ Μέκκα. Τὸ Κοράνιο κάνει ὑπαινιγμοὺς γιὰ τὴν ἀβεβαιότητα κάτω ἀπὸ τὴν ὁποία κινήθηκαν οἱ Μουσουλμᾶνοι. Ἄλλὰ οἱ Μουσουλμᾶνοι ἦταν προετοιμασμένοι καὶ γιὰ τις δυὸ περιπτώσεις. Ἡ ἀβεβαιότητα μετὴν ὁποία οἱ Μουσουλμᾶνοι ἀναχώρησαν ἀπὸ τὴ Μεδίνα ἐπιθεβαιώνει τὸ μέγεθος τῆς πίστεως τους καὶ τὴν ἀπόλυτη εὐλικρίνειά τους. Ἦταν μόνο ἀφοῦ εἶχαν διανύσει κάποια ἀπόσταση ἀπὸ τὴ Μεδίνα, πὸ ὁ Προφήτης τους ἔκαμε γνωστὸ ὅτι ἐπρόκειτο ν' ἀντιμετωπίσουν τὸ μεγάλο στρατὸ τῶν Μεκκανῶν, παρὰ τὸ μικρὸ караθάνι, πὸ ἐρχόταν ἀπὸ τὴ Συρία.

Διάφορες εἰκασίες εἶχαν φθάσει στοὺς Μουσουλμάνους σχετικὰ μετὸ μέγεθος τοῦ στρατοῦ τῆς Μέκκας. Ἡ πιὸ συντηρητικὴ ἀπ' αὐτὲς τις εἰκασίες τοποθετοῦσε τὸν ἀριθμὸ τους στοὺς χίλιους, ὅλους καλὰ γυμνασμένους καὶ ἐμπειροπόλεμους στρατιῶτες. Ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν πὸ συνόδευαν τὸν Προφήτη, ἦταν 313 καὶ πολλοὶ ἀπὸ αὐτοὺς ἦταν ἀγύμναστοι καὶ ἄπειροι καὶ οἱ περισσότεροι ἦταν ἀνεπαρκῶς ὀπλισμένοι. Ἡ μεγάλη πλειοψηφία τους ἦταν πεζοὶ ἢ καβάλλα σὲ καμήλες. Σὲ ὅλη τὴν ομάδα, ὑπῆρχαν μόνο δυὸ ἄλογα. Αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι, πὸ ἦταν τόσο φτωχὰ ἐφοδιασμένοι μετὴν πολεμικὰ ὄπλα καὶ τόσο ἄπειροι, ἐπρόκειτο νὰ ἔλθουν ἀντιμέτωποι μετὴν μιὰ δύναμη τρεῖς φορές πιὸ μεγάλη καὶ ἀποτελούμενη ἀπὸ ἐμπειροὺς μαχητὲς. Ἦταν, πολὺ ἐκδηλα, τὸ πιὸ ἐπικίνδυνὸ πρᾶγμα πὸ ἐπιχειρήθηκε ποτὲ στὴν ἱστορία. Ὁ Ἴερὸς Προφήτης ἦταν ἀρκετὰ σῶφρων,

ώστε να υπάρξει έγγυση ότι κανένας δεν θα ξπαιρνε μέρος σ' αυτό χωρίς να έχει πλήρη επίγνωση, χωρίς τη θέληση και την καρδιά του. Είπε καθαρά στους όπαδούς του ότι δεν ήταν πιά τó καραθάνι που θά αντιμετώπιζαν, αλλά ó στρατός τής Μέκκας. Ζήτησε από την ομάδα τή γνώμη της. Ό ένας μετά τόν άλλον, οί όπαδοί του από τή Μέκκα, σηκώθηκαν και διαβεβαίωσαν τόν Προφήτη για τήν άφοσίωσή τους και τó ζήλο τους, και τήν άποφασιστικότητα τους να πολεμήσουν τó Μεκκανό έχθρό, που είχε έλθει για να έπιτεθει στους Μουσουλμάνους τής Μεδίνας, στά σπίτια τους. Κάθε φορά που ó Προφήτης άκουγε έναν Μουσουλμάνο τής Μέκκας, τού ζητούσε περισσότερη γνώμη και συμβουλή. Οί Μουσουλμάνοι τής Μεδίνας ήταν σιωπηλοί. Οί έπιδρομείς ήταν από τή Μέκκα, με συγγένειες αίματος με πολλούς από τούς Μουσουλμάνους, που είχαν μεταναστεύσει μαζί με τόν Προφήτη στη Μεδίνα και που τώρα θρίσκονταν ανάμεσα στη μικρή αυτή ομάδα ανθρώπων. Οί Μουσουλμάνοι τής Μεδίνας φοβούνταν μήπως ó ζήλος τους να πολεμήσουν τόν Μεκκανό έχθρό θά πλήγωνε τά αισθήματα τών αδελφών τους από τή Μέκκα. Άλλά όταν ó Προφήτης επέμεινε, ζητώντας όλοένα περισσότερη γνώμη, ένας από τούς Μουσουλμάνους τής Μεδίνας σηκώθηκε και είπε: «Προφήτη τού Θεού, έχεις άκούσει όλες τις συμβουλές που ήθελες, αλλά έξακολουθείς να ζητάς περισσότερες. Ίσως ν' άναφέρεις σ' έμάς, τούς Μουσουλμάνους τής Μεδίνας. Είμαι άλήθεια αυτό;».

«Ναί», είπε ó Προφήτης.

«Θέλεις να μάθεις τις σκέψεις μας», είπε, «γιατί νομίζεις ότι όταν ήλθες σ' έμάς, έμείς συμφωνήσαμε να πολεμήσουμε στο πλευρό σου, μόνο αν έσύ και οί συμπατριώτες μετανάστες σου από τή Μέκκα δεχόσασταν επιθέσεις τών Μεκκανών στη Μεδίνα. Άλλά τώρα φαίνεται ότι έχουμε θγει από τή Μεδίνα κι έσύ αισθάνεσαι ότι ή συμφωνία μας δεν καλύπτει τήν κατάσταση που διαμορφώθηκε σήμερα! Όμως, ώ Προφήτη τού Θεού όταν κάναμε τή συμφωνία μαζί σου, δεν σε γνωρίζαμε τόσο καλά όσο σε γνωρίζουμε τώρα. Τώρα γνωρίζουμε τί ανώτερος άνθρωπος είσαι. Δεν μάς άπασχολεί ή συμφωνία που κάναμε. Είμαστε στο πλευρό σου για ό,τιδήποτε μάς ζητήσεις να κάνουμε. Δεν θά κάνουμε, όπως οί όπαδοί τού Μωυσή, που είπαν: "Πήγαινε, έσύ με τόν Κύριό σου και πολεμήστε τόν έχθρό, έμεις θά παραμείνουμε έδω". "Αν πρέπει να πολεμήσουμε,

θά πολεμήσουμε και θά ταχθοῦμε στή δεξιά σου, στήν ἀριστερά σου, μπροστά σου και στά νῶτα σου. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ὁ ἐχθρὸς στοχεύει σέ σένα. Σέ διαθεβαιώνουμε, ὅμως, ὅτι δὲν θά καταφέρει νά σέ φθάσει, χωρίς νά πατήσει πάνω στα νεκρά κορμιά μας. Προφήτη τοῦ Θεοῦ, μᾶς καλεῖς σέ μάχη. Ἐμεῖς εἴμαστε ἕτοιμοι νά πράξουμε πιὸ πολλά. "Ὅχι μακρὰ μας, θρίσκεται ἡ θάλασσα. "Ἄν μᾶς προστάξεις νά πέσουμε μέσα σ' αὐτήν, δὲν θά διστάσουμε» (Μπουχάρι, Κιτάμπ-ἄλ-Μαγκάζι, Χισσάμ).

Αὐτὸ ἦταν τὸ πνεῦμα ἀφοσίωσης και αὐτοθυσίας, πού εἶχαν οἱ πρῶτοι Μουσουλμᾶνοι, παρόμοιοι τῶν ὁποίων δὲν ὑπῆρξαν στήν ἱστορία ὀλόκληρου τοῦ κόσμου. Τὸ παράδειγμα τῶν ὀπαδῶν τοῦ Μωυσῆ ἀναφέρθηκε παραπάνω. "Ὅσο γιὰ τοὺς μαθητὲς τοῦ Ἰησοῦ ξέρομε ὅτι αὐτοὶ τὸν ἐγκατέλειψαν στήν κρίσιμη ὥρα. "Ἐνας ἀπὸ αὐτοῦς, τὸν πρόδωσε γιὰ ἓνα μηδαμινὸ ποσόν. "Ἐνας ἄλλος, τὸν καταράσθηκε και οἱ ὑπόλοιποι δέκα τὸ ἔβαλαν στα πόδια. Οἱ Μουσουλμᾶνοι, πού ἀκολούθησαν τὸν Προφήτη ἀπὸ τὴ Μεδίνα, τὸν γνώριζαν μόνο ἓνα χρόνο και μισό, ἀλλὰ ἡ πίστη τους ἦταν τόσο δυνατή, πού ὁ Προφήτης δὲν εἶχε παρὰ νά τοὺς ζητήσει νά πέσουν στή θάλασσα, γιὰ νά τὸ κάνουν χωρίς δισταγμό. Ὁ Προφήτης δεχόταν συμβουλή. Ἄλλὰ δὲν ἀμφέβαλε γιὰ τὴν ἀφοσίωση τῶν ὀπαδῶν του. Δεχόταν συμβουλή, γιὰ νά ξεχωρίσει τοὺς ἀδύνατους και νά τοὺς ἀπομακρύνει. Ἄλλὰ ἀνακάλυψε, ὅτι οἱ Μεκκανοὶ και οἱ Μεδινίτες Μουσουλμᾶνοι συναγωνίζονταν ὁ ἓνας τὸν ἄλλον στήν ἐκδήλωση ἀφοσίωσης. Καὶ οἱ μὲν και οἱ δὲ ἦταν ἀποφασισμένοι νά μὴ γυρίσουν τὰ νῶτα στὸν ἐχθρό, παρ' ὄλο πού αὐτὸς ἦταν τρεῖς φορές μεγαλύτερος σέ ἀριθμό, καλύτερα ὀπλισμένος και πιὸ ἔμπειρος. Προτιμοῦσαν νά τοποθετήσουν τὴν πίστη τους στὶς ὑποσχέσεις πού τὸν ἔδωσε ὁ Θεός, νά δείξουν τὴν εὐσέβειά τους γιὰ τὸ Ἰσλάμ και νά θυσιάσουν τὴ ζωὴ τους γιὰ τὴν ὑπεράσπισή του.

Βεβαιωμένος γιὰ τὴν ἀφοσίωση τῶν Μεκκανῶν και τῶν Μεδινῶν Μουσουλμάνων, ὁ Προφήτης προχώρησε. "Ὅταν ἔφθασε στήν τοποθεσία Μπάντρ, δέχθηκε τὴν ὑπόδειξη ἑνὸς ἀπὸ τοὺς ὀπαδοὺς του και διέταξε τοὺς ἄνδρες του νά κατασκηνώσουν κοντὰ στὸ ρυάκι Μπάντρ. Οἱ Μουσουλμᾶνοι ἐξασφάλισαν αὐτὴ τὴν πηγὴ νεροῦ, ἀλλὰ τὸ ἔδαφος στὸ ὁποῖο ἔλαβαν θέσεις ἦταν ὄλο ἀμμῶδες και δὲν ἦταν κατάλληλο γιὰ πολεμικοὺς ἐλιγμούς. Οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Προφήτη φυσικὸ ἦταν ν' ἀνησυχῆσουν γιὰ τὸ μειονέκτημα τῆς

θέσης τους. Ὁ Προφήτης συμμεριζόταν κι αὐτὸς τὴν ἀνησυχία τους καὶ πέρασε ὅλη τὴ νύχτα προσευχόμενος. Ἔλεγε καὶ ξανάλαγε:

Θεέ μου, σ' ὄλο τὸ πρόσωπο τῆς γῆς αὐτὴ τὴ στιγμή, ὑπάρχουν μόνο αὐτοὶ οἱ τριακόσιοι ἄνθρωποι, πού εἶναι ἀφοσιωμένοι σὲ Σένα καὶ ἀποφασισμένοι νὰ καθιερώσουν τὴ λατρεία Σου. Κύριέ μου, ἂν αὐτοὶ οἱ τριακόσιοι ἄνθρωποι πεθάνουν σήμερα σ' αὐτὴ τὴ μάχη ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ ἐχθροῦ, ποιὸς θ' ἀπομείνει γιὰ νὰ δοξάζει τὸ ὄνομά Σου; (Ταμπάρι).

Ὁ Θεὸς εἰσάκουσε τὶς ἱκεσίες τοῦ Προφήτη Του. Τὴ νύχτα ἔθρεξε. Τὸ ἀμμῶδες ἔδαφος πού εἶχαν καταλάβει οἱ Μουσουλμάνοι θράχηκε καὶ πέτρωσε. Ἡ χωματώδης περιοχή πού εἶχε καταλάβει ὁ ἐχθρὸς μεταβλήθηκε σὲ λάσπη καὶ ἔγινε ὀλισθηρή. Μπορεῖ ὁ Μεκκανὸς ἐχθρὸς νὰ διάλεξε αὐτὴ τὴν πλευρὰ τῆς περιοχῆς καὶ νὰ ἄφισε τὴν ἄλλη στοὺς Μουσουλμάνους, γιὰ τὸ ἔμπειρο μάτι του προτίμησε τὸ στεγνὸ (χωματῶδες) ἔδαφος, γιὰ νὰ διευκολύνονται οἱ κινήσεις τῶν στρατιωτῶν καὶ τοῦ ἵππικου τους. Ὁ Θεός, ὅμως, ἀντέστρεψε ριζικὰ τοὺς ὁρους μὲ μιὰ ἔγκαιρη πράξη Του. Ἡ βροχὴ πού ἔπεσε τὴ νύχτα ἔκαμε σκληρὸ τὸ ἀμμῶδες μέρος τοῦ πεδίου πού ἀνήκε στοὺς Μουσουλμάνους, καὶ ὀλισθηρὸ τὸ σκληρὸ πεδίο ὅπου εἶχαν κατασκηνώσει οἱ Μεκκανοί. Στὴ διάρκεια τῆς νύχτας ὁ Θεὸς ἔκανε μιὰ σαφῆ νύξη στὸν Προφήτη· ὅτι σημαντικὰ μέλη τοῦ ἐχθροῦ θὰ πέθαιναν. Τοῦ ἀποκάλυψε ἀκόμα καὶ τὰ ὀνόματα ἀτόμων, καθὼς καὶ τὰ σημεῖα ὅπου θὰ ἔπεφταν νεκροί. Ἐκεῖνοι, τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα ἀποκαλύφθηκαν, σκοτώθηκαν καὶ ἔπεσαν στὰ σημεῖα πού ὁ Θεὸς εἶχε προεῖπει.

Στὴ μάχη αὐτῇ, ἡ μικρὴ ὀμάδα τῶν Μουσουλμάνων ἔδειξε θαυμάσια τόλμη καὶ ἀφοσίωση. Τὸ ἀποδεικνύει ἕνα ἐπεισόδιο. Ἐνας ἀπὸ τοὺς λίγους στρατηγούς πού εἶχε ἡ μουσουλμανικὴ δύναμη, ἦταν ὁ Ἄμπντ ἄλ-Ραχμάν ἴμπν Ἀούφ, ἕνας ἀπὸ τοὺς ἀρχηγούς τῆς Μέκκας καὶ ἔμπειρος στρατιώτης. Ὅταν ἡ μάχη ἄρχισε, κύτταξε δεξιά καὶ ἀριστερὰ γιὰ νὰ δεῖ πόση κάλυψη εἶχε. Ἐκπληκτος, διαπίστωσε ὅτι εἶχε μόνο δυὸ νέους ἀπὸ τὴ Μεδίνα, ἕναν σὲ κάθε του πλευρὸ. Τὸ αἶμα του πάγωσε καὶ εἶπε εἰς ἑαυτόν: «Κάθε στρατηγὸς χρειάζεται ἐνίσχυση στὰ πλευρὰ του. Περισσότερο αὐτὴ τὴ μέρα. Ἐγώ, ὅμως, ἔχω μόνο δυὸ ἄγουρα ἀγόρια.

Τί νά τούς κάνω;». Ὁ Ἄμπντ ἄλ-Ραχμάν ἴμπν Ἄουφ λέει ὅτι δὲν εἶχε καλὰ - καλὰ τελειώσει αὐτὰ τὰ λόγια στὸν ἑαυτό του, ὅταν ἓνα ἀπὸ τὰ ἀγόρια τὸν ἄγγιξε στὸ πλευρὸ μὲ τὸν ἀγκῶνα του. Καθὼς ἔσκυψε ν' ἀκούσει τὸ ἀγόρι, αὐτὸ εἶπε: «Θεῖε, ἔχουμε ἀκούσει γιὰ ἓναν Ἄμπου Τζάλ, πὺ ἐνοχλοῦσε καὶ ταλαιπωροῦσε τὸν Προφήτη. Θεῖε, θέλω νὰ πολεμήσω ἐναντίον του. Πές μου, πὺ εἶναι;». Πρὶν ἀκόμα ἀποκριθεῖ ὁ Ἄμπντ ἄλ-Ραχμάν στὸ νεαρό, τράθηξε τὴν προσοχὴ του ὁ νέος ἀπὸ τὴν ἄλλη του πλευρά, πὺ τοῦ ἔκαμε τὴν ἴδια ἐρώτηση. Στὸν Ἄμπντ ἄλ-Ραχμάν ἔκανε μεγάλη ἐντύπωση τὸ θάρρος καὶ ἡ ἀποφασιστικότητα αὐτῶν τῶν δυὸ ἀγοριῶν. Δοκιμασμένος στρατιώτης, καθὼς ἦταν, δὲν πίστευε ὅτι ἀκόμα καὶ ὁ ἴδιος θὰ διάλεγε τὸν ἀρχηγό τοῦ ἐχθροῦ γιὰ μιὰ ἀτομικὴ ἀναμέτρηση. Ὁ Ἄμπντ ἄλ-Ραχμάν σήκωσε τὸ δάχτυλό του γιὰ νὰ δείξει τὸν Ἄμπου Τζάλ — ὄπλισμένο ὡς τὰ δόντια — καὶ ὄρθιο στὶς πίσω γραμμὲς μὲ δυὸ στρατηγούς στὴν κάθε του πλευρά, μὲ τραθηγμένα τὰ σπαθιά. Ὁ Ἄμπντ ἄλ-Ραχμάν δὲν εἶχε κατεβάσει τὸ δάχτυλό του, ὅταν τὰ δυὸ ἀγόρια ὄρμησαν μὲ ἀετήσια ταχύτητα πρὸς τὶς ἐχθρικές γραμμὲς πηγαίνοντας κατ' εὐθείαν στὸν ἐπιλεγμένο στόχο τους. Ἡ ἐπίθεση ἦταν αἰφνίδια. Στρατιῶτες καὶ φρουροὶ ἔμειναν ἐμβρόντητοι. Ἐπιτέθηκαν κατὰ τῶν ἀγοριῶν. Τὸ ἓνα ἀπὸ τὰ ἀγόρια ἔχασε τὸ ἓνα του χέρι. Ἀλλὰ παρέμειναν ἀπτόητοι καὶ ἀκατάβλητοι. Ἐπιτέθηκαν στὸν Ἄμπου Τζάλ μὲ τέτοια θιασιότητα, πὺ ὁ μεγάλος διοικητὴς ἔπεσε κάτω, θανάσιμα τραυματισμένος. Ἀπὸ τὴν τολμηρὴ ἀποφασιστικότητά τῶν δυὸ αὐτῶν ἀγοριῶν, μπορεῖ κανεὶς νὰ κρίνει πόσο βαθιὰ οἱ ὄπαδοὶ τοῦ Προφήτη, μεγαλύτεροι στὰ χρόνια καὶ νεώτεροι, εἶχαν ἀναταραχθεῖ ἀπὸ τὴ θάρβαρα διώξη, πὺ εἶχαν ὑποστῆ αὐτοὶ καὶ ὁ Προφήτης. Ἐμεῖς ἀπλῶς διαβάζουμε γι' αὐτοὺς στὰ ἱστορικὰ βιβλία, ἀλλὰ ἀστόσο συγκινοῦμαστε βαθιά. Ὁ λαὸς τῆς Μεδίνας εἶχε ἀκούσει γι' αὐτὲς τὶς ὠμότητες ἀπὸ αὐτόπτες μάρτυρες. Τὰ αἰσθήματα πὺ πρέπει νὰ εἶχαν, μποροῦμε εὐκόλα νὰ φαντασθοῦμε. Ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος, ἄκουσαν γιὰ τὶς ὠμότητες τῶν Μεκκάνων, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο, τὴν ἀνεκτικότητά τοῦ Προφήτη. Δὲν εἶναι καθόλου περίεργο ὅτι ἔφθασε στὰ ὕψη ἡ ἀποφασιστικότητά τους νὰ ἐκδικηθοῦν γιὰ τὶς ἀδικίες πὺ ἔγιναν στὸν Προφήτη καὶ στοὺς Μουσουλμάνους τῆς Μέκκας. Περιμένα, λοιπόν, τὴν εὐκαιρία γιὰ νὰ ποῦν στοὺς Μεκκάνους βασανιστὲς ὅτι, ἂν οἱ Μουσουλμᾶνοι δὲν ἔκαμαν ἀντί-

ποινα, δὲν ἦταν γιατί δὲν εἶχαν τὴ δύναμη· ἦταν γιατί δὲν τοὺς τὸ εἶχε ἐπιτρέψει ὁ Θεὸς νὰ τὸ πράξουν. Πόσο ἀποφασισμένη ἦταν αὐτὴ ἡ μικρὴ μουσουλμανικὴ δύναμη νὰ πεθάνει μαχόμενη, ἀποδεικνύεται καὶ ἀπὸ ἓνα ἄλλο ἐπεισόδιο. Ἡ μάχη δὲν εἶχε ἀκόμα ἀρχίσει, ὅταν ὁ Ἄμπου Τζάλ ἔστειλε ἓνα Βεδουῖνο ἀρχηγὸ στὴ μουσουλμανικὴ πλευρά, γιὰ νὰ δεῖ τὴν ἀριθμητικὴ τῆς δύναμη. Ὁ ἀρχηγὸς γύρισε καὶ ἀνάφερε ὅτι οἱ Μουσουλμᾶνοι ἦταν 300 ἢ περισσότεροι. Ὁ Ἄμπου Τζάλ καὶ οἱ ὄπαδοί του χάρηκαν. Σκέφθηκαν ὅτι οἱ Μουσουλμᾶνοι ἦταν εὐκόλη λεία. «Ἄλλὰ ἡ συμβουλή μου σὲ σᾶς εἶναι», εἶπε ὁ Βεδουῖνος ἀρχηγός, «μὴν πολεμῆστε αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους, γιατί ὁ κάθε ἓνας ἀπ' αὐτοὺς φαίνεται ἀποφασισμένος νὰ πεθάνει. Δὲν εἶδα ἀνδρες, ἀλλὰ τὸ θάνατο νὰ εἶναι καθάλλα στὶς καμήλες» (Ταμπάρι καὶ Χισσάμ). Ὁ Βεδουῖνος ἀρχηγός εἶχε δίκιο — ἐκεῖνοι ποὺ εἶναι ἔτοιμοι νὰ πεθάνουν, δὲν πεθαίνουν εὐκόλα.

Ἡ Ἐκπλήρωση μιᾶς Μεγάλης Προφητείας

Ἡ ὥρα τῆς μάχης πλησίαζε. Ὁ Προφήτης βγήκε ἀπὸ τὴ μικρὴ σκηνή, μέσα στὴν ὁποία εἶχε προσευχηθεῖ καὶ ἀνήγγειλε:

«Ἡ στρατιὰ σίγουρα θὰ κατατροπωθεῖ καὶ θὰ δεῖξει τὰ νῶτα τῆς».

Αὐτὰ ἦταν λόγια ποὺ εἶχαν ἀποκαλυφθεῖ στὸν Προφήτη μερικὸ καιρὸ πρὶν στὴ Μέκκα. Προφανῶς, ἀναφέρονταν σ' αὐτὴ τὴ μάχη. Ὅταν ἡ θηριωδία τῶν Μεκκανῶν εἶχε φθάσει στὰ ἀκράτια τῆς ὄρια καὶ οἱ Μουσουλμᾶνοι μετανάστευαν σὲ μέρη, ὅπου θὰ μπορούσαν νὰ ζήσουν εἰρηνικά, ὁ Θεὸς ἔκαμε τὴν ἀκόλουθη ἀποκάλυψη στὸν Προφήτη:

Καὶ εἶναι θέβαιο ὅτι καὶ στὸ λαὸ τοῦ Φαραῶ πῆγαν Προειδοποιητές. Ἀπέριψαν, ὅμως, ὅλα Μας τὰ Σημάδια. Ἔτσι, τοὺς ἀρπάξαμε, ὅπως ἀρπάζει Ἐκεῖνος ποὺ εἶναι Ἰσχυρὸς καὶ Παντοδύναμος. Μήπως οἱ ἄπιστοι ἀπὸ ἐσᾶς εἶναι καλύτεροι ἀπὸ ἐκείνους; Ἡ ἔχει γίνει κάποια ἐξαίρεση γιὰ ἐσᾶς μέσα στὶς Γραφές; Μήπως λένε: «Εἴμαστε μιὰ νικηφόρος στρατιὰ»; Σίγουρα οἱ στρατιεὲς θὰ κατατροπωθοῦν καὶ θὰ δεῖ-

Ξουν τὰ νῶτα τους. Ἡ Ὠρα ἔχει πιά καθορισθεῖ καί ἡ Ὠρα θ' ἀποδειχθεῖ ὀλέθρια καί πολὺ πικρὴ (γι' αὐτούς). Ὅπωςδὴποτε, οἱ ἔνοχοι θρῖσκονται σὲ φανερὴ πλάνη καί εἶναι ἄφρονες. Τὴν ἡμέρα πού θά συρθοῦν μὲ τὰ πρόσωπά τους μέσα στὴ Φωτιά καί θά τοὺς ποῦν: «Δοκιμᾶστε τὸ ἄγγιγμα τῆς Κόλασης» (54:42-49).

Αὐτοὶ οἱ στίχοι εἶναι ἀπὸ τὴ Σούρα Ἄλ-Καμάρ καί αὐτὴ ἡ Σούρα, σύμφωνα μὲ ὅλες τὶς πληροφορίες, ἀποκαλύφθηκε στὴ Μέκκα. Οἱ μουσουλμανικὲς πηγὲς τοποθετοῦν τὴν ἡμερομηνία αὐτῆς τῆς ἀποκάλυψης μεταξὺ τοῦ 5ου καί 10ου ἔτους τοῦ Καλέσματος τοῦ Προφήτη, δηλαδή τουλάχιστο τρία χρόνια πρὶν ἀπὸ τὴν Ἐγίρα (δηλ. τὸ ἔτος πού ὁ Προφήτης μετανάστευσε ἀπὸ τὴ Μέκκα στὴ Μεδίνα). Κατὰ πᾶσα πιθανότητα, ἡ ἀποκάλυψη εἶχε γίνει πρὶν ἀπὸ ὀκτῶ χρόνια. Οἱ εὐρωπαϊκὲς πηγὲς ἔχουν τὴν ἴδια γνώμη. Κατὰ τὸν Νολντέκε, ὅλο αὐτὸ τὸ Κεφάλαιο εἶχε ἀποκαλυφθεῖ 5 χρόνια μετὰ ἀπὸ τὸ κάλεσμα τοῦ Προφήτη. Ὁ Γουέρρυ πιστεύει ὅτι αὐτὴ ἡ ἡμερομηνία ἔχει τοποθετηθεῖ πολὺ μπροστά. Σύμφωνα μ' αὐτόν, τὸ Κεφάλαιο αὐτὸ ἀνήκει στὸ 6ο ἢ 7ο ἔτος πρὶν ἀπὸ τὴν Ἐγίρα, ἢ μετὰ τὸ Κάλесμα τοῦ Προφήτη. Μὲ λίγα λόγια, καί οἱ Μουσουλμᾶνοι καί οἱ μη-Μουσουλμᾶνοι συμφωνοῦν ὅτι τὸ Κεφάλαιο αὐτὸ ἀποκαλύφθηκε πολλὰ χρόνια πρὶν ὁ Προφήτης καί οἱ ὄπαδοί του μεταναστεύσουν ἀπὸ τὴ Μέκκα στὴ Μεδίνα. Ἡ προφητικὴ ἀξία τῶν Μεκκανικῶν στίχων εἶναι πέρα ἀπὸ κάθε ἀμφισβήτηση. Ὑπάρχουν στοὺς στίχους αὐτοὺς σαφεῖς ὑπαινιγμοὶ γιὰ τὸ τί περίμενε τοὺς Μεκκανοὺς στὸ πεδίο τῆς μάχης τοῦ Μπάντρ. Ἡ μοίρα πού ἐπρόκειτο νὰ ἔχουν, εἶχε προλεχθεῖ καθαρά. Ὅταν ὁ Προφήτης βγῆκε ἀπὸ τὴν καλύβα του, ἐπανέλαθε τὴν προφητικὴ περιγραφή πού περιέχονταν στὸ Κεφάλαιο τῆς Μέκκας. Θά πρέπει νὰ θυμοῦνταν τοὺς Μεκκανικοὺς στίχους, στὴ διάρκεια τῶν προσευχῶν του στὴν καλύβα του. Ἀπαγγέλλοντας ἕναν ἀπ' αὐτοὺς τοὺς στίχους, ὑπενθύμισε στοὺς ὄπαδούς του ὅτι ἡ Ὠρα πού εἶχε ὑποσχεθεῖ ἡ ἀποκάλυψη στὴ Μέκκα εἶχε φθάσει.

Καί ἡ ὦρα, εἶχε πράγματι φθάσει. Ὁ Προφήτης Ἡσαΐας (ΚΑ':13-17) εἶχε προφητεύσει αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν ὦρα. Ἡ μάχη ἄρχισε, μολοντί οἱ Μουσουλμᾶνοι ἦταν ἀπροετοίμαστοι καί στοὺς Μη-Μουσουλμάνους εἶχε ὑπο-

δειχθεί να μη πάρουν μέρος σ' αυτήν. Τριακόσιοι δέκα τρείς Μουσουλμάνοι, οί περισσότεροι άπ' αυτούς χωρίς πείρα στην τέχνη του πολέμου και, σχεδόν όλοι, άνεπαρκώς έξοπλισμένοι, τάχθηκαν έναντίον ενός έχθρου, τρείς φορές πιό μεγάλου και ξμπειρου. Μέσα σέ λίγες ώρες, πολλοί άπό τούς κυριώτερους άρχηγούς της Μέκκας θρήκαν τó θάνατο. Άκριθώς, όπως ó Προφήτης Ήσαίας είχε προβλέψει, ή δόξα του Κεδδάρ έσβησε. Ό στρατός της Μέκκας έτράπη σέ έπαισχυντη φυγή, άφίνοντας πίσω του νεκρούς και αίχμαλώτους. Μεταξύ τών αίχμαλώτων, ήταν και ó θεός του Προφήτη, ó Άμπάς, ó όποιος τις ήμέρες της Μέκκας είχε γενικά παρασταθεί στον Προφήτη. Ό Άμπάς είχε άναγκασθεί να προσχωρήσει στους Μεκκανούς και να πολεμήσει κατά του Προφήτη. Ένας άλλος αίχμαλώς ήταν ó Άμπούλ Άς, γαμπρός του Προφήτη. Άνάμεσα στους νεκρούς, ήταν ó Άμπου Τζάλ, ó άνώτατος άρχηγός του στρατού της Μέκκας, και, σύμφωνα με όλες τις πληροφορίες, ó κυριώτερος έχθρός του Ίσλάμ.

Η νίκη ήλθε, αλλά προξένησε άνάμικτα αισθήματα στον Προφήτη. Χάρηκε για την έκπλήρωση της Θείας υπόσχεσης, που είχε δοθεί κατ' έπανάληψη στο διάστημα τών δεκαεσσάρων έτών που είχαν περάσει, και ύποσχέσεις που είχαν άναφερθεί και σέ παλαιότερες θρησκευτικές γραφές. Άλλά ταυτόχρονα θλιβόταν για την κατάντια τών Μεκκανών. Πόσο τραγικά ήταν όλα αυτά που τούς συνέβησαν! Άν κάποιος άλλος άπό τον Προφήτη είχε πετύχει μιá τέτοια νίκη, θά ήταν τρελλός άπό τή χαρά του. Η θεά, όμως, τών άλυσοδεμένων αίχμαλώτων, έφερε δάκρυα στα μάτια του Προφήτη και του πιστού του φίλου Άμπου Μπάκρ. Ό Ουμάρ, ó όποιος άντικατέστησε τον Άμπου Μπάκρ σαν Δεύτερος Χαλίφης του Ίσλάμ, είδε τή λύπη τους και δέν μπορούσε να τήν κατανοήσει. Γιατί να κλαίνε, ó Προφήτης και ó Άμπου Μπάκρ, άφου νικήσανε; Ό Ουμάρ θρέθηκε σέ άμηχανία. Έτσι, πήρε τó θάρρος να ρωτήσει τον Προφήτη: «Προφήτη του Θεού, πές μου γιατί κλαίς, όταν ó Θεός σου έδωσε μιá τόσο μεγάλη νίκη; Άν πρέπει να κλαίμε, θά κλάψω κι έγώ μαζί σου ή τουλάχιστο θά δείξω ότι κλαίω». Ό Προφήτης του άναφέρθηκε στην κατάντια τών Μεκκανών αίχμαλώτων. Νά, που όδήγησε ή άνυπακοή στο Θεό.

Ό Προφήτης Ήσαίας έπανειλημμένα μίλησε για τή δικαιοσύνη αυτού του Προφήτη, ó όποιος θά έβγαινε νικη-

της από μιὰ θανάσιμη μάχη. Μεγάλη ἀπόδειξη αὐτοῦ, εἶναι τὸ ἐξῆς περιστατικό. Ἐπιστρέφοντας στὴ Μεδίνα, ὁ Προφήτης ἀποφάσισε νὰ ξαποστάσει τὴ νύχτα. Οἱ ἀφοσιωμένοι ὀπαδοί του, πού τὸν φρόντιζαν, πρόσεξαν ὅτι στριφογυρνοῦσε ἀπὸ τὸ ἕνα πλευρὸ στὸ ἄλλο καὶ δὲν μποροῦσε νὰ κοιμηθεῖ. Ὑποπεύθησαν ὅτι αὐτὸ συνέβαινε γιὰτὶ ἄκουγε τὰ βογγητὰ τοῦ θείου του, τοῦ Ἄμπάς, ὁ ὁποῖος ἦταν δεμένος σφιχτά, ὅπως ὅλοι οἱ αἰχμάλωτοι, καὶ θρισκόταν μόνο λίγα θήματα πιὸ μακριά. Χαλάρωσαν τὰ δεσμὰ τοῦ Ἄμπάς κι ἐκεῖνος ἔπαψε νὰ βογγάει. Ὁ Προφήτης ἀποκοιμήθηκε μόλις τὰ βογγητὰ δὲν τὸν ἐνοχλοῦσαν πιά. Σὲ λίγο, ὅμως, ξύπνησε καὶ ἀναρωτήθηκε γιὰτὶ δὲν ἄκουγε πιά τὰ βογγητὰ τοῦ Ἄμπάς. Μισοπίστεψε ὅτι ἴσως ὁ Ἄμπάς εἶχε λιποθυμήσει. Οἱ Σύντροφοι, ὅμως, πού φύλαγαν τὸν Ἄμπάς, τοῦ εἶπαν ὅτι εἶχαν χαλαρώσει τὰ δεσμὰ του γιὰ νὰ μπορέσει (ὁ Προφήτης) νὰ κοιμηθεῖ ἀνενόχλητος. «Ἄχι, ὄχι», εἶπε ὁ Προφήτης, «δὲν πρέπει νὰ γίνονται τέτοιες ἀδικίες. Ἄν ὁ Ἄμπάς εἶναι δικός μου συγγενής, ὑπάρχουν καὶ ἄλλοι αἰχμάλωτοι πού εἶναι συγγενεῖς ἄλλων. Εἴτε χαλαρώστε τὰ δεσμὰ ὅλων, ἢ σφίξτε τὰ δεσμὰ τοῦ Ἄμπάς». Οἱ Σύντροφοι πού ἄκουσαν αὐτὴ τὴν ἐπίπληξη, ἀποφάσισαν νὰ χαλαρώσουν τὰ δεσμὰ ὅλων καὶ ν' ἀναλάβουν οἱ ἴδιοι τὴν εὐθύνη τῆς φύλαξης τῶν αἰχμαλώτων. Στους αἰχμαλώτους, πού ἦταν ἐγγράμματοι, δόθηκε ἡ ὑπόσχεση ὅτι θὰ ἐλευθερώνονταν, ἂν ὁ καθένας ἀναλάβει νὰ μάθει γράμματα σὲ δέκα παιδιὰ τῆς Μέκκας — σὰν λύτρα γιὰ τὴν ἀπελευθέρωσή τους. Ὅσοι δὲν εἶχαν κανένα πού θὰ μπορούσε νὰ πληρώσει λύτρα γι' αὐτούς, ἀποχτοῦσαν τὴν ἐλευθερία ἀπλῶς μὲ τὸ νὰ τὸ ζητήσουν. Ἐκεῖνοι πού μπορούσαν νὰ πληρώσουν λύτρα, ἀπελευθερώθηκαν μόλις τὰ πλήρωσαν. Μ' αὐτὸ τὸν τρόπο, ἀφίνοντας τοὺς αἰχμαλώτους ἐλεύθερους, ὁ Προφήτης ἔβαλε τέρμα στὴν ἀπαίσια πρακτικὴ τῆς μετατροπῆς τῶν αἰχμαλώτων πολέμου σὲ σκλάβους.

Ἡ μάχη τοῦ Οὐχούντ

Ὅταν ὁ στρατὸς τῆς Μέκκας ἐτράπη σὲ φυγὴ ἀπὸ τὸ Μπάντρ, ἀνακοίνωσε ὅτι θὰ ἐπιτίθονταν ξανά κατὰ τῆς Μεδίνας, γιὰ νὰ ἐκδικηθεῖ τοὺς Μουσουλμάνους γιὰ τὰ δεινὰ πού ὑπέστησαν οἱ Μεκκανοὶ στὴ μάχη· ἕνα μόλις χρό-

νο άργότερα, έπιτέθηκαν κατά τής Μεδίνας με όλες τους τις δυνάμεις. Είχαν ταπεινωθεί και ντροπιασθεί τόσο με την ήττα τους, ώστε οι άρχηγοί τής Μέκκας άπαγόρευσαν ακόμα και στους συγγενείς τών πεσόντων στή μάχη να θρηνήσουν για τo χαμό τους. Έπίσης, όρισαν ότι τα κέρδη από τα έμπορικά καραβάνια να καταβάλλονταν σ' ένα ταμείο πολέμου. Μετά τις σημαντικές αυτές προετοιμασίες, μια δύναμη 3.000 άνδρων, υπό τις διαταγές του "Άμπου Σουφιάν, έπιτέθηκε κατά τής Μεδίνας. Ο Προφήτης συσκέφθηκε με τους όπαδούς του και τους ρώτησε άν τόν συμβούλευαν να συγκρουσθούν με τόν έχθρό στή Μεδίνα ή έξω από αυτήν. Ο ίδιος προτιμούσε τήν πρώτη λύση. Προτιμούσε να μείνουν οι Μουσουλμάνοι στή Μεδίνα και να περιμένουν να τους έπιτεθεί ο έχθρός στον ίδιο τους τόν τόπο. Αυτό, σκέφθηκε, θα καθιστούσε τόν έχθρό υπεύθυνο για τήν έπίθεση. Στή σύσκεψη, όμως, παρόντες ήταν πολλοί Μουσουλμάνοι, οι όποιοι δέν είχαν πολεμήσει στή μάχη του Μπάντερ και πού τώρα άδημονούσαν να πολεμήσουν για να υπερασπισθούν τo Θεό. Έπέμειναν ότι θα ήθελαν να συμμετάσχουν σε μια άμεση και άνοιχτή άναμέτρηση και να έχουν τήν εύκαιρία να πεθάνουν μαχόμενοι. Ο Προφήτης άποδέχθηκε τις συστάσεις του συνόλου (Ταμπακάτ).

Ένω συζητιούνταν αυτά, ο Προφήτης μίλησε για ένα δραμά του. Είπε: «Είχα ένα δραμα. Είδα μια άγγελάδα και είδα, έπίσης, και τo σπαθί μου με τήν αίχμη σπασμένη. Είδα να σφάζεται ή άγγελάδα και ότι είχα θάλει τo χέρι μου μέσα σε μια πανοπλία. Είδα, έπίσης, τόν έαυτό μου καθάλλα σ' ένα κριάρι». Οι Σύντροφοι ρώτησαν τόν Προφήτη ποιά ήταν ή έρμηνεία, πού έδινε στο δραμα αυτό.

«Η σφαγή τής άγγελάδας», είπε ο Προφήτης, σημαίνει ότι όρισμένοι από τους Συντρόφους μου θα σκοτωθούν στή μάχη. Η σπασμένη αίχμη του σπαθιού μου, σημαίνει ότι ένας σπουδαίος συγγενής μου θα πεθάνει ή ίσως ότι έγω ο ίδιος θα δοκιμάσω κάποια θλίψη ή κάποιο τραύμα. Τo χέρι μου μέσα στην πανοπλία σημαίνει, ότι είναι καλύτερα να μείνουμε στή Μεδίνα. Τo γεγονός ότι είδα τόν έαυτό μου να καθάλλαι ένα κριάρι, σημαίνει ότι θα συντρίψουμε τόν άρχηγό τών άπιστων και ότι αυτός θα θρει τo θάνατο από τα χέρια μας» (Μπουχάρι, Χίσαμ και Ταμπακάτ).

Ήταν σαφές από τo δραμά του και από τήν έρμηνεία

πού ξδωσε, ότι ήταν καλύτερα για τούς Μουσουλμάνους νά μείνουν στη Μεδίνα. Ὁ Προφήτης, ὡστόσο, δὲν ἐπέμεινε σ' αὐτό, γιατί ἡ ἐρμηνεία τοῦ δράματος ἦταν δική του καὶ ὄχι γνώσεις πού τοῦ εἶχαν ἀποκαλυφθεῖ. Εἶχε ἀποδεχθεῖ τίς συστάσεις τῆς πλειοψηφίας καὶ ἀποφάσισε νά θγεί ἀπὸ τῆ Μεδίνα, γιὰ νά συναντήσῃ τὸν ἐχθρό. Καθὼς ξεκινούσαν, οἱ πιὸ ἐνθουσιώδεις ἀπὸ τούς ὄπαδούς του ἀντιλήφθηκαν τὸ σφάλμα τους, πλησίασαν τὸν Προφήτη καὶ τοῦ εἶπαν: «Προφήτη τοῦ Θεοῦ, οἱ συστάσεις σου ἦταν καλύτερες. Θὰ ἔπρεπε νά μείνουμε στὴ Μεδίνα καὶ ν' ἀντικρούσουμε τὸν ἐχθρὸ στοὺς δρόμους μας».

«Ὁχι τώρα», εἶπε ὁ Προφήτης. «Τώρα ὁ Προφήτης τοῦ Θεοῦ ἔχει φορέσει τὴν πανοπλία του. Ὅ,τι κι ἂν μέλλεται νά γίνει, ἐμεῖς θὰ προχωρήσουμε. Ἄν παραμείνετε σταθεροὶ καὶ ἀναλλοίωτοι, ὁ Θεὸς θὰ σᾶς βοηθήσῃ» (Μπουχάρι καὶ Ταμπακάτ). Ἄφου εἶπε αὐτά, προχώρησε, ἀκολουθούμενος ἀπὸ μιὰ δύναμη 1000 ἀνδρῶν. Λίγο ἔξω ἀπὸ τῆ Μεδίνα, κατασκήνωσαν γιὰ νά περάσουν τὴ νύχτα. Ὁ Προφήτης τὸ εἶχε συνήθεια ν' ἀφίνει τὸ στρατὸ του νά ξεκουράζεται πρὶν ἀντιμετωπίσῃ τὸν ἐχθρό. Τὴν ὥρα τῆς πρωινῆς προσευχῆς, ἔκανε ἕνα γῦρο καὶ εἶδε ὅτι μερικοὶ Ἑβραῖοι εἶχαν προσκολληθεῖ στὶς μουσουλμανικὲς δυνάμεις. Εἶχαν ἰσχυρισθεῖ ὅτι εἶχαν κάνει συνθήκη συμμαχίας μὲ τίς φυλὲς τῆς Μεδίνας. Καθὼς, ὅμως, ὁ Προφήτης γνώριζε τίς δολοπλοκίες τῶν Ἑβραίων, τοὺς ἔδιωξε. Μόλις τὸ ἔκανε αὐτό, ὁ Ἄμπντ Ἄλλα ἱμπν Οὐμπάγη ἱμπν Σαλούλ, ἀρχηγὸς τῶν Ὑποκριτῶν, ἀναχώρησε μὲ τοὺς 300 ὄπαδούς του καὶ εἶπε ὅτι ὁ μουσουλμανικὸς στρατὸς δὲν θὰ ἦταν τώρα ἱκανὸς νά τὰ θγάλει πέρα μὲ τὸν ἐχθρό. Ἡ συμμετοχὴ στὴ μάχη, ἦταν τώρα βέβαιος θάνατος. Ὁ Προφήτης ἔκανε ἕνα λάθος, ὅταν ἔδιωξε τοὺς συμμάχους του. Ἀποτέλεσμα τῆς ἀποχώρησης, τῶν τριακοσίων στὴν ἐνδέκατη ὥρα, ἦταν ὅτι τώρα εἶχαν μείνει μόνο 700 Μουσουλμάνοι ὑπὸ τὰ ὄπλα τοῦ Προφήτη. Αὐτοὶ οἱ ἑφτακόσιοι, ἔπρεπε ν' ἀντικρούσουν ἕναν στρατὸ, ὁ ὁποῖος ἦταν τέσσερις φορές μεγαλύτερός του καὶ πολὺ καλύτερα ἐξοπλισμένος. Στὸ Μεκκανικὸ στρατὸ ὑπῆρχαν ἑφτακόσιοι μὲ πανοπλία· στὸ μουσουλμανικὸ στρατὸ, μόνο ἑκατό. Οἱ Μεκκανοὶ εἶχαν ἕνα ἵππικὸ ἀπὸ 200 ἄλογα καὶ οἱ Μουσουλμάνοι μόνο δύο. Ὁ Προφήτης ἔφθασε στὸ Οὐχούντ. Σ' ἕνα στενὸ πέρασμα μιᾶς ὄρεινῆς περιοχῆς ἔστησε ἕνα φυλάκιο ἀπὸ πενήντα ἄνδρες μὲ τὴ διαταγὴ ν' ἀντικρούσουν ὅλες τίς

ἐπιθέσεις καὶ νὰ μὴν ἐπιτρέψουν στὸν ἐχθρὸ νὰ καταλάβει τὴ θέση τους. Ὁ Προφήτης τοὺς ἐξήγησε καθαρὰ τὰ καθήκοντά τους. Ἔπρεπε νὰ παραμείνουν ἐκεῖ πού τοὺς εἶχε ὀρίσει καὶ νὰ μὴν ἐγκαταλείψουν τὶς θέσεις τους, ἂν δὲν λάβαιναν διαταγὲς νὰ τὸ κάνουν, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὸ τί θὰ συνέβαινε στὸν ὑπόλοιπο μουσουλμανικὸ στρατό. Μὲ τοὺς ὑπόλοιπους 650, λοιπόν, ὁ Προφήτης προχώρησε στὴ μάχη κατὰ ἑνὸς ἐχθροῦ πέντε φορές μεγαλύτερου του. Μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ, αὐτοὶ οἱ 650 Μουσουλμᾶνοι ἔτρεψαν σὲ φυγὴ τοὺς 3.000 ἔμπειρους Μεκκανοὺς στρατιῶτες. Οἱ Μουσουλμᾶνοι τοὺς κυνήγησαν. Τὸ ὄρεινὸ πέρασμα, ὅπου εἶχαν τοποθετηθεῖ οἱ πενήντα Μουσουλμᾶνοι, ἦταν στὰ Μετόπισθεν. Ἐνας φρουρὸς εἶπε στὸ διοικητὴ του: «Ὁ ἐχθρὸς ἔχει νικηθεῖ. Καιρὸς εἶναι νὰ πάρουμε κι ἐμεῖς μέρος στὴ μάχη καὶ νὰ κερδίσουμε τὰ δαφνοστέφανά μας γιὰ τὴν ἐπόμενη ζωή». Ὁ διοικητὴς τοὺς ἐμπόδισε, θυμίζοντάς τους τὶς σαφεῖς ἐντολὲς τοῦ Προφήτη. Οἱ ἄνδρες, ὅμως, διαμαρτυρήθηκαν ὅτι οἱ ἐντολὲς τοῦ Προφήτη ἔπρεπε νὰ τηρηθοῦν στὸ πνεῦμα μόνον καὶ ὄχι κατὰ γράμμα. Δὲν εἶχε νόημα νὰ συνεχίσουν νὰ φρουροῦν ἕνα πέρασμα, ὅταν ὁ ἐχθρὸς εἶχε ἤδη τραπεῖ σὲ φυγὴ.

Ἡ Νίκη Μετατρέπεται σὲ Ἦττα

Μὲ αὐτὲς τὶς διαμαρτυρίες, ἐγκατέλειψαν τὸ πέρασμα πού φρουροῦσαν καὶ ρίχθηκαν στὴ μάχη. Στὸ στρατὸ τῆς Μέκκας, πού εἶχε τραπεῖ σὲ φυγὴ, ἦταν καὶ ὁ Χάλιντ ἱμπν Βαλίντ, ὁ ὁποῖος ἀργότερα ἔγινε ἕνας σημαντικὸς στρατηγὸς τῶν μουσουλμανικῶν δυνάμεων. Τὸ γυμνασμένο μάτι του ἔπεσε πάνω στὸ ἀφρούρητο στενὸ. Οἱ ἄνδρες πού τὸ φρουροῦσαν τώρα, ἦταν ἐλάχιστοι. Ὁ Χάλιντ φώναξε ἕναν ἄλλο στρατηγὸ τῶν Μεκκανῶν, τὸν "Ἄμρ ἱμπν ἄλ-" Ἄς καὶ τοῦ ζήτησε νὰ ρίξει μιὰ ματιὰ στὸ στενὸ, πού ἦταν πίσω τους. Ὁ "Ἄμρ τὸ εἶδε καὶ πείσθηκε ὅτι τοὺς εἶχε δοθεῖ ἡ μεγαλύτερη εὐκαιρία τῆς ζωῆς τους. Καὶ οἱ δυὸ στρατηγοὶ πῆραν τοὺς ἄνδρες τους καὶ ἀνέβηκαν στὸ λόφο. Σκότωσαν τοὺς ἐλάχιστους Μουσουλμάνους, πού φύλαγαν τὸ στενὸ καὶ ἀπὸ τὴ θέση αὐτὴ ἔβαλαν κατὰ τῶν Μουσουλμάνων. Ἀκούγοντας τὶς πολεμικὲς ἰαχές τους, ὁ στρατὸς τῆς Μέκκας, πού θρυσκόταν σὲ πλήρη ὑποχώρηση, γύρισε πίσω καὶ κατευθύνθηκε στὸ πεδίο τῆς μάχης. Ἡ ἐπίθεση κατὰ τοῦ

μουσουλμανικού στρατού ήταν αίφνιδιαστική. Καθώς κατάδιδωκε τούς Μεκκανούς, είχε διασκορπισθεί σέ ὄλο τὸ πεδίο. Μπροστά σ' αὐτὴ τὴν ἐπίθεση ἦταν ἀδύνατο νὰ συγκροτηθεῖ μαζικὴ μουσουλμανικὴ ἀντίσταση. Ἀτομικὰ μόνο οἱ Μουσουλμᾶνοι στρατιῶτες πρόβαλαν ἀντίσταση στὸν ἐχθρό. Πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς ἔπεσαν μαχόμενοι. "Ἄλλοι ὑποχώρησαν. Λίγοι ἔκαμαν ἕναν κλοιὸ γύρω ἀπὸ τὸν Προφήτη. Δὲν θὰ ἦταν περισσότεροι ἀπὸ εἴκοσι ὄλοι - ὄλοι. Ὁ στρατὸς τῶν Μεκκανῶν ἐπιτέθηκε στὸν κλοιὸ μὲ πείσμα. Ὁ ἕνας μετὰ τὸν ἄλλον, οἱ Μουσουλμᾶνοι τοῦ κλοιοῦ ἔπεσαν κάτω ἀπὸ τὰ πλήγματα τῶν Μεκκανικῶν σπαθιῶν. Ἀπὸ τὸ ὕψωμα, οἱ τοξότες ἔρριχναν βροχὴ τὰ βέλη. Ἀκριβῶς, τότε, ὁ Τάλχα, ἕνας ἀπὸ τοὺς Κιουράις καὶ Μουχατζιρίν (Μεκκανοὶ Μουσουλμᾶνοι, πού εἶχαν καταφύγει στὴ Μεδίνα), εἶδε ὅτι ὄλα τὰ βέλη τοῦ ἐχθροῦ κατευθύνονταν σὸ πρόσωπο τοῦ Προφήτη. "Ἀπλωσε τὸ χέρι του καὶ τὸ ἔβαλε μπροστὰ σὸ πρόσωπο τοῦ Προφήτη. Τὸ ἕνα μετὰ τὸ ἄλλο τὰ βέλη χτυποῦσαν τὸ χέρι τοῦ Τάλχα, ὅμως αὐτὸ δὲν ἔπεφτε, ἂν καὶ εἶχε γίνεи διάτρητο ἀπὸ τὰ βέλη. Τελικὰ, ἀκρωτηριάσθηκε ὀλότελα. Ὁ Τάλχα ἔχασε τὸ χέρι του καὶ σὲ ὄλη του τὴ ζωὴ ἦταν μὲ ἕνα χέρι. Τὴν ἐποχὴ τοῦ Τέταρτου Χαλιφάτου τοῦ Ἰσλάμ, ὅταν εἶχαν ἀρχίσει ν' ἀνακύπτουν ἐσωτερικὲς διαφωνίες, ἕνας ἐχθρὸς χαρακτήρισε κουλὸ τὸν Τάλχα. "Ἐνας φίλος τοῦ Τάλχα ἀπάντησε: «Κουλός, ναί, ξέρεις ὅμως ποῦ καὶ πῶς ἔχασε τὸ χέρι του; Στὴ μάχη τοῦ Οὐχούντ, ὅπου ὕψωσε τὸ χέρι του γιὰ νὰ προφυλάξει σὰν ἀσπίδα τὸ πρόσωπο τοῦ Προφήτη ἀπὸ τὰ βέλη τοῦ ἐχθροῦ».

Πολὺ ἀργότερα, μετὰ τὴ μάχη τοῦ Οὐχούντ, φίλοι τοῦ Τάλχα τὸν ρώτησαν: «Δὲν πόνεσε τὸ χέρι σου ἀπὸ τὰ βέλη καὶ δὲν σ' ἔκανε ὁ πόνος νὰ κλάψεις;». Ὁ Τάλχα ἀποκρίθηκε: «Μὲ πόνεσε καὶ μ' ἔκανε σχεδὸν νὰ κλάψω, ἀρνήθηκα ὅμως νὰ ὑποκύψω στὸν πόνο, γιὰτὶ ἤξερα ὅτι, ἂν τὸ χέρι μου κινιόταν, ἔστω καὶ λίγο, θὰ ἐξέθετε τὸ πρόσωπο τοῦ Προφήτη στὰ βέλη τοῦ ἐχθροῦ». Οἱ λίγοι ἄνδρες πού εἶχαν ἀπομείνει, δὲν μποροῦσαν νὰ προβάλλουν ἀντίσταση στὸν ἐχθρό. "Ἐνα τμημα τοῦ ἐχθρικοῦ στρατοῦ προχώρησε καὶ τοὺς ἀνάγκασε νὰ ὑποχωρήσουν. Ὁ Προφήτης στάθηκε τότε μόνος σὰν ἕνα τεῖχος καὶ σὲ λίγο μιὰ πέτρα τὸν χτύπησε σὸ μέτωπο, ἀνοίγοντάς του μιὰ βαθιὰ πληγὴ. Μιὰ ἄλλη πέτρα σφήνωσε τοὺς κρίκους τοῦ κράνουσ του μέσα στὰ μάγουλά του. "Ὅταν ἔπεφταν τὰ βέλη γρήγορα

καὶ πυκνὰ καὶ ὁ Προφήτης ἦταν πληγωμένος, προσευχόταν: «Θεέ μου, συγχώρεσε τὸ λαό μου, γιατί δὲν ξέρει τί κάνει» (Μουสลίμ). Ὁ Προφήτης ἔπεσε πάνω σὰ πτώματα ἐκείνων ποὺ εἶχαν σκοτωθεῖ γιὰ νὰ τὸν ὑπερασπισθοῦν. Ἦλθαν ἄλλοι Μουσουλμᾶνοι νὰ τὸν προστατεύσουν ἀπὸ ἄλλες ἐπιθέσεις. Σκοτώθηκαν καὶ αὐτοί. Ὁ Προφήτης κείτονταν ἀναίσθητος, ἀνάμεσα σὰ νεκρὰ αὐτὰ σώματα. Ὅταν οἱ ἐχθροὶ εἶδαν αὐτό, τὸν πῆραν γιὰ πεθαμένο. Ἀποχώρησαν σίγουροι ὅτι νίκησαν καὶ μπῆκαν ξανά σὲ ζυγό. Ἀνάμεσα στοὺς Μουσουλμάνους, ποὺ εἶχαν ὑπερασπισθεῖ τὸν Προφήτη καὶ εἶχαν ὑποχωρήσει κάτω ἀπὸ τὶς σφοδρὲς ἐπιθέσεις τοῦ ἐχθροῦ, ἦταν καὶ ὁ Οὐμάρ. Τὸ πεδίο τῆς μάχης ἦταν τώρα ἄδειο. Βλέποντας αὐτό, ὁ Οὐμάρ ἦταν βέβαιος ὅτι ὁ Προφήτης ἦταν νεκρός. Ὁ Οὐμάρ ἦταν ἕνας γενναῖος ἄνδρας. Τὸ ἀπόδειξε ἐπανειλημμένα, ἀλλὰ πιὸ πολὺ ὅταν πολεμοῦσε ταυτόχρονα τὶς μεγάλες Αὐτοκρατορίες τῆς Ρώμης καὶ τῆς Περσίας. Δὲν ἦταν γνωστός γιὰ δειλία κάτω ἀπὸ δυσκολίες. Αὐτὸς ὁ Οὐμάρ, κάθισε πάνω σὲ μιὰ πέτρα ἄκεφος, κλαίγοντας σὰν παιδί. Στὸ μεταξύ, ἕνας ἄλλος Μουσουλμᾶνος, ὁ Ἄνας ἱμπν Νάντρ, ἔκαμε τὴν ἐμφάνισή του, πιστεύοντας ὅτι οἱ Μουσουλμᾶνοι εἶχαν νικήσει. Τοὺς εἶχε δεῖ νὰ καταβάλουν τὸν ἐχθρό, καθὼς ὅμως δὲν εἶχε φάει τίποτα ἀπὸ τὴν προηγούμενη νύχτα, εἶχε ἀποσυρθεῖ ἀπὸ τὸ πεδίο τῆς μάχης μὲ λίγους χουρμάδες σὰ χέρια του. Μόλις εἶδε τὸν Οὐμάρ νὰ κλαίει, στάθηκε σαστισμένος καὶ τὸν ρώτησε: «Οὐμάρ, τί ἔχεις πάθει καί, ἀντὶ νὰ χαίρεσαι γιὰ τὴ θαυμάσια νίκη τῶν Μουσουλμάνων, κλαῖς;».

Ὁ Οὐμάρ τοῦ ἀπάντησε, «Ἄνας, δὲν ξέρεις τί συνέβη. Ἐσὺ εἶδες μόνο τὴν πρώτη φάση τῆς μάχης. Δὲν ξέρεις ὅτι ὁ ἐχθρὸς κατέλαβε τὸ στρατηγικὸ σημεῖο στὸ ὕψωμα καὶ μᾶς ἐπιτέθηκε πεισματικά. Οἱ Μουσουλμᾶνοι εἶχαν διασκορπισθεῖ, πιστεύοντας ὅτι εἶχαν νικήσει. Δὲν ὑπῆρξε καμιὰ ἀντίσταση σ' αὐτὴ τὴν ἐπίθεση τοῦ ἐχθροῦ. Μόνο ὁ Προφήτης μὲ μιὰ χούφτα φρουρῶν ὀρθώθηκαν ἐναντίον ὄλου τοῦ ἐχθροῦ καὶ ὄλοι ἔπεσαν μαχόμενοι».

«Ἄν αὐτὸ εἶναι ἀλήθεια», εἶπε ὁ Ἄνας, «ποῖο τὸ ὄφελος νὰ κάθεται ἐδῶ καὶ νὰ κλαῖς; Πᾶμε κι ἐμεῖς ἐκεῖ ποὺ πῆγε ὁ ἀγαπημένος μας Κύριος».

Ὁ Ἄνας εἶχε στὸ χέρι του τὸν τελευταῖο χουρμά. Ἐκανε νὰ τὸν βάλει στὸ στόμα του, ἀλλὰ σταμάτησε καὶ τὸν πέταξε, λέγοντας: «Χουρμά μου, ἐκτὸς ἀπὸ σένα, ὑπάρ-

χει τίποτα πού νά στέκεται ανάμεσα στόν "Ανας καί τόν Παράδεισο;».

Ἄφου εἶπε αὐτό, τράβηξε τὸ σπαθί του καί ὄρμησε κατὰ τῶν ἐχθρικών δυνάμεων, ἕνας ἐναντίον τριῶν χιλιάδων. Δὲν μπορούσε νά κάνει πολλά, ἀλλὰ ἕνα πνεῦμα μὲ πίστη, εἶναι ἀνώτερο πολλῶν. Πολεμώντας παλληκαρήσια ὁ "Ανας, τελικά τραυματίσθηκε, ἀλλὰ ἐξακολουθοῦσε νά μάχεται. Τότε, ἡ ἐχθρική ὀρδὴ ρίχθηκε θάρβαρα πάνω του. Λέγεται ὅτι, ὅταν ἔληξε ἡ μάχη καί ἐγινε ἡ ἀναγνώριση τῶν νεκρῶν, τὸ πτώμα τοῦ "Ανας ἦταν ἀγνώριστο. Εἶχε γίνει ἐβδομήντα κομμάτια. Τελικά, μιὰ ἀδελφή του, ἀφου ἀναγνώρισε τὸ ἀκρωτηριασμένο δάχτυλό του, εἶπε: «Αὐτὸ εἶναι τὸ πτώμα τοῦ ἀδελφοῦ μου» (Μπουχάρι).

Ἐκεῖνοι οἱ Μουσουλμᾶνοι πού εἶχαν κάνει ἕναν κλοιὸ γύρω ἀπὸ τὸν Προφήτη, ἀλλὰ εἶχαν ἀπωθηθεῖ, ἔτρεξαν καὶ πάλι μπροστὰ μόλις εἶδαν τὸν ἐχθρὸ νά ὑποχωρεῖ. Ἄνασῆκωσαν τὸ σῶμα τοῦ Προφήτη ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ πτώματα. Ὁ "Αμπου Οὐμπάιντα ἱμπν ἄλ-Ζαρράχ τράβηξε μὲ τὰ δόντια του τοὺς κρικούς πού εἶχαν θυθισθεῖ μέσα στὰ μάγουλα τοῦ Προφήτη. Στὴν προσπάθειά του αὐτῆ, ἔχασε δυὸ ἀπὸ τὰ δόντια του.

Σέ λίγο, ὁ Προφήτης ἐπανέκτησε τὶς αἰσθήσεις του. Οἱ στρατιῶτες πού ἦταν τριγύρω του, ἔστειλαν μήνυμα στοὺς Μουσουλμάνους νά ἐπανασυγκεντρωθοῦν. Ἄρχισε ἡ ἀνασυγκρότηση μιᾶς ἄτακτης δύναμης. Συνόδευσαν τὸν Προφήτη στοὺς πρόποδες τοῦ ὑψώματος καί ὁ "Αμπου Σουφιάν, ὁ διοικητὴς τοῦ ἐχθροῦ, ὅταν εἶδε τὰ ὑπολείμματα τῶν μουσουλμανικῶν δυνάμεων, τοὺς φώναξε: «Σκοτώσαμε τὸ Μωάμεθ». Ὁ Προφήτης ἄκουσε τὸ καύχημα αὐτό, ἀλλὰ δὲν εἶπε τίποτα καί ἀπαγόρευσε στοὺς Μουσουλμάνους νά δώσουν ἀπάντηση, γιατί φοβήθηκε ὅτι, ἂν ὁ ἐχθρὸς μάθαινε τὴν ἀλήθεια, θὰ τοὺς ἐπιτεθόταν καί πάλι καί οἱ κατακουρασμένοι καί πληγωμένοι Μουσουλμᾶνοι θὰ ὑποχρεώνονταν νά πολεμήσουν ξανά τὶς μᾶζες τῶν ἄγριων αὐτῶν πολεμιστῶν. Ὅταν δὲν πῆρε ἀπάντηση ἀπὸ τοὺς Μουσουλμάνους, ὁ "Αμπου Σουφιάν θεώρησε βέβαιο ὅτι ὁ Προφήτης εἶχε σκοτωθεῖ. Ὑψωσε πάλι τὴ φωνή του καί εἶπε: «Σκοτώσαμε καί τὸν "Αμπου Μπάκρ. Ὁ Προφήτης ἀπαγόρευσε καί στόν "Αμπου Μπάκρ νά δώσει ἀπάντηση. Ὁ "Αμπου Σουφιάν μίλησε γιὰ τρίτη φορὰ καί εἶπε: «Σκοτώσαμε καί τὸν Οὐμάρ». Ὁ Προφήτης ἀπαγόρευσε καί στόν Οὐμάρ ν' ἀπαντήσει. Ὁ Σουφιάν ξαναφώναξε ὅτι εἶχαν σκοτώσει

καί τούς τρεῖς. Ὁ Οὐμάρ, ὅμως, δέν μπόρεσε νά συγκρατηθεῖ καί φώναξε: «Εἶμαστε καί οἱ τρεῖς ζωντανοί καί μέ τή βοήθεια τοῦ Θεοῦ θά σᾶς πολεμήσουμε καί θά σᾶς σπάσουμε τά κεφάλια». Ὁ Ἄμπου Σουφιάν ἔδωσε τὸ ἐθνικὸ σύνθημα: «Δόξα στὸν Χουμπάλ. Δόξα στὸν Χουμπάλ. Γιατί ὁ Χουμπάλ ἔβαλε ἓνα τέλος στὸ Ἰσλάμ» (Χουμπάλ ἦταν τὸ ἐθνικὸ εἶδωλο τῆς Μέκκας). Ὁ Προφήτης δέν μπορούσε νά ὑπομείνει μιὰ τέτοια ἔπαρση κατὰ τοῦ Ἐνός καί Μοναδικοῦ Θεοῦ, τοῦ Ἀλλάχ, γιὰ τὸν Ὅποιο αὐτὸς καί οἱ Μουσουλμάνοι ἦταν ἔτοιμοι νά θυσιάσουν τὰ πάντα. Εἶχε ἀρνηθεῖ νά διαψεύσει τὴν ἀναγγελία τοῦ θανάτου του. Εἶχε ἀποφύγει τὴ διάψευση τῆς δήλωσης τοῦ θανάτου τοῦ Ἄμπου Μπάκρ καί τοῦ Οὐμάρ, γιὰ καθαρά πρακτικούς λόγους. Δέν ὑπῆρχαν πιὰ παρὰ τὰ ἀπομεινάρια τῆς μικρῆς του δύναμης. Οἱ δυνάμεις τοῦ ἐχθροῦ ἦταν ἰσχυρὲς καί ζωηρές. Τώρα, ὅμως, ὁ ἐχθρὸς εἶχε προσβάλει τὸν Ἀλλάχ καί ὁ Προφήτης δέν μπορούσε ν' ἀγνοήσει μιὰ τέτοια προσβολή. Τὸ πνεῦμα του φλογίσθηκε. Κύτταξε ὀργισμένος τοὺς Μουσουλμάνους γύρω του καί εἶπε: «Πῶς μπορούμε νά παραμεινουμε σιωπηλοὶ καί νά μὴ δώσουμε ἀπάντηση σ' αὐτὴ τὴν προσβολή κατὰ τοῦ Ἀλλάχ, τοῦ Μοναδικοῦ Θεοῦ;».

Οἱ Μουσουλμάνοι ρώτησαν: «Τί νά τοὺς ποῦμε, Προφήτη;». «Πέστε: “Ὁ Ἀλλάχ μόνο εἶναι Μεγάλος καί Ἰσχυρός. Μόνο ὁ Ἀλλάχ εἶναι Ὑψηλὰ Ἰστάμενος καί Σεβαστός. Μόνο Ἐκεῖνος εἶναι Ὑψηλὰ Ἰστάμενος καί Σεβαστός”».

Οἱ Μουσουλμάνοι φώναξαν αὐτὰ πού τοὺς εἶπε καί οἱ κραυγὲς τοὺς ἀφίσαν ἐμβρόντητο τὸν ἐχθρό. Τοὺς προκάλεσε κατάθλιψη ἢ σκέψη ὅτι τελικὰ ὁ Προφήτης δέν εἶχε πεθάνει. Μπροστὰ τοὺς στεκόταν μιὰ χούφτα τραυματισμένων καί ἔξαντλημένων Μουσουλμάνων. Τὸ νά τοὺς ἀποτελειώσουν, ἦταν ἀρκετὰ εὐκόλο. Ὅμως δέν τολμοῦσαν νά τοὺς ἐπιτεθοῦν πάλι. Ἰκανοποιημένοι ἀπὸ τὴ νίκη πού εἶχαν κερδίσει, γύρισαν πίσω μὲ μεγάλες ἐκδηλώσεις χαρᾶς.

Στὴ μάχη τοῦ Οὐχούντ, ἡ νίκη τῶν Μουσουλμάνων εἶχε μεταβληθεῖ σέ ἦττα. Παρ' ὅλα αὐτά, ἡ μάχη παρέχει ἀπόδειξη τῆς ἀλήθειας τοῦ Προφήτη. Στὴ μάχη αὐτὴ ἐκπληρώθηκαν οἱ προφητείες πού εἶχε κάνει, πρὶν ἀρχίσει ἡ μάχη. Οἱ Μουσουλμάνοι στὴν ἀρχὴ ἦταν οἱ νικητές. Ὁ ἀγαπημένος θεὸς τοῦ Προφήτη, ὁ Χάμζα, σκοτώθηκε στὴ μάχη. Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ ἐχθροῦ σκοτώθηκε στὴν ἀρχὴ τῆς μάχης. Ὁ Προφήτης πληγώθηκε καί πολλοὶ Μουσουλμάνοι σκοτώ-

θηκαν. Όλα αυτά διαδραματίστηκαν, όπως είχαν προμηνυθεί στο δράμα του Προφήτη.

Έκτος δὲ ἀπὸ τὴν ἐκπλήρωση τῶν περιστατικῶν ποὺ ἐλέγχθησαν προκαταβολικά, ἡ μάχη αὐτὴ πρόσφερε πολλές ἀποδείξεις τῆς εὐλικρίνειας καὶ εὐσέβειας τῶν Μουσουλμάνων. Ἡ συμπεριφορά τους ὑπῆρξε τόσο παραδειγματική, ποὺ ἡ ἱστορία εἶναι ἀνίκανη νὰ μᾶς προσφέρει μιὰ παρόμοια περίπτωση. Ἔχουμε ἤδη ἀναφέρει μερικά παραδείγματα καὶ παρουσιάζουμε ἄλλο ἓνα, ποὺ εἶναι ἄξιο προσοχῆς. Εἶναι τεκμήριο τῆς πεποίθησης καὶ εὐσέβειας ποὺ εἶχαν οἱ Σύντροφοι τοῦ Προφήτη. Ὄταν ὁ Προφήτης ἀποσύρθηκε καὶ πῆγε στοὺς πρόποδες τοῦ ὑψώματος, μὲ τὴν μικρὴ ὁμάδα Μουσουλμάνων, ἔστειλε μερικοὺς ἀπὸ τοὺς Συντρόφους του γιὰ νὰ φροντίσουν τοὺς τραυματίες. Ἐνας Σύντροφος, μετὰ ἀπὸ πολὺωρο ψάξιμο, βρῆκε ἓναν πληγωμένο Μουσουλμᾶνο ἀπὸ τῆ Μεδίνα. Ὁ ἄνθρωπος ἦταν σχεδὸν νεκρός. Ὁ Σύντροφος ἔσκυψε ἀπὸ πάνω του καὶ τοῦ εἶπε: «Εἰρήνη νὰ εἶναι μαζί σου». Ὁ πληγωμένος Μουσουλμᾶνος σήκωσε ἓνα τρεμάμενο χέρι καί, παίρνοντας τὸ χέρι τοῦ ἐπισκέπτη στοῦ δικό του, τοῦ εἶπε: «Περίμενα κάποιον νὰ ἔλθει».

«Ἡ κατάστασή σου εἶναι σοβαρὴ», εἶπε ὁ ἐπισκέπτης στοῦ στρατιώτη. «Θέλεις νὰ μοὺ δώσεις ἓνα μήνυμα γιὰ τοὺς δικούς σου;».

«Ναί, ναί», εἶπε ὁ ἔτοιμοθάνατος. «Πὲς στοὺς συγγενεῖς μου εἶθε ἡ εἰρήνη νὰ εἶναι μαζί τους καὶ πὲς τους ὅτι, ἐνῶ ἐγὼ πεθαίνω τώρα, ἀφίνω πίσω μου μιὰ πολὺ πολύτιμη κληρονομιά καὶ πρέπει νὰ τὴ φροντίσουν. Ἡ κληρονομιά αὐτὴ εἶναι ὁ Προφήτης τοῦ Θεοῦ. Ἐλπίζω ὅτι οἱ συγγενεῖς μου θὰ τὸν προστατεύσουν μὲ τὴ ζωὴ τους καὶ ὅτι θὰ θυμούνται τὴ μοναδικὴ αὐτὴ ἐπιθυμία μου, καθὼς πεθαίνω». (Μου'άττα καὶ Ζουρκάνι).

Οἱ ἔτοιμοθάνατοι ἔχουν συνήθως πολλὰ νὰ ποῦν στοὺς συγγενεῖς τους, ἀλλὰ αὐτοὶ οἱ πρῶτοι ὅμως Μουσουλμᾶνοι, ἀκόμα καὶ στίς στιγμὲς πρὶν ἀπὸ τὸ θάνατό τους, δὲν σκέφτονταν τοὺς συγγενεῖς τους, τοὺς γιους τους, τίς κόρες ἢ τίς γυναῖκες τους, οὔτε τὴν περιουσία τους. Σκέφτονταν μόνο τὸν Προφήτη. Συναυτοῦσαν τὸ θάνατό μὲ τὴ βεβαιότητα ὅτι ὁ Προφήτης ἦταν ὁ σωτήρας τοῦ κόσμου. Τὰ παιδιὰ τους, ἂν ἐπιζοῦσαν, θὰ πετύχαιναν ἐλάχιστα. Ἄν πέθαιναν, προστατεύοντας τὸν Προφήτη, θὰ εἶχαν προσφέρει ὑπηρεσίες καὶ στοῦ Θεοῦ καὶ στοῦ ἄνθρωπο. Ἦταν πεισμένοι

ὅτι, θυσιάζοντας τις οικογένειές τους, πρόσφεραν ὑπηρεσίες καὶ στὴν ἀνθρωπότητα καὶ στὸ Θεό. Προσκαλώντας τὸ θάνατο γι' αὐτούς, ἐξασφάλιζαν αἰώνια ζωὴ γιὰ ὅλοκληρη τὴν ἀνθρωπότητα.

Ὁ Προφήτης μάζεψε τοὺς τραυματίες καὶ τοὺς νεκρούς. Οἱ τραυματίες ἔλαβαν πρῶτες βοήθειες καὶ οἱ νεκροὶ θάφθηκαν. Μετά, ὁ Προφήτης ἔμαθε ὅτι ὁ ἐχθρὸς εἶχε φερθεῖ θάναυσα στοὺς Μουσουλμάνους. Ὅτι εἶχαν κάνει ἀκρωτηριασμοὺς πτωμάτων, κόβοντας μύτες καὶ αὐτιά. Ἐνα ἀπὸ τὰ πτώματα ποὺ εἶχαν ἀκρωτηριασθεῖ, ἦταν τοῦ Χάμζα, τοῦ θεοῦ τοῦ Προφήτη. Ὁ Προφήτης συγκινήθηκε καὶ εἶπε: «Οἱ πράξεις τῶν ἄπιστων δικαιολογοῦν τώρα μιὰ μεταχείριση ποὺ μέχρι τώρα θεωρούσαμε ἀδικαιολόγητη». Ἐνῶ, ὅμως, ἔλεγε αὐτά, ὁ Θεὸς τὸν πρόσταξε νὰ μὴν πειράξει τοὺς ἄπιστους καὶ νὰ συνεχίσει νὰ τοὺς δείχνει συμπόνια.

Ἡ Φήμη τοῦ Θανάτου τοῦ Προφήτη Φθάνει στὴ Μεδίνα

Ἡ φήμη τοῦ θανάτου τοῦ Προφήτη καὶ ἡ εἶδηση τῆς διασπορᾶς τοῦ μουσουλμανικοῦ στρατοῦ, ἔφθασε στὴ Μεδίνα πρὶν προλάβουν νὰ γυρίσουν τὰ ὑπολείμματα τοῦ μουσουλμανικοῦ στρατοῦ. Γυναίκες καὶ παιδιὰ ἔτρεξαν σὰν τρελλοὶ πρὸς τὸ Οὐχούντ. Πολλοὶ ἀπ' αὐτούς ἔμαθαν τὴν ἀλήθεια ἀπὸ τοὺς ἐπιστρέφοντες στρατιῶτες καὶ γύρισαν πίσω. Μιὰ γυναίκα τῆς φυλῆς Μπάνου Ντινὰρ συνέχισε τὸ δρόμο τῆς ἕως ὅτου ἔφθασε στὸ Οὐχούντ. Αὐτὴ ἡ γυναίκα εἶχε χάσει τὸν ἄνδρα τῆς, τὸν πατέρα τῆς καὶ τὸν ἀδελφὸ τῆς στὴ μάχη. Σύμφωνα μὲ ὀρισμένους ἀφηγητές, εἶχε ἐπίσης χάσει ἕνα γιό. Ἐνας στρατιώτης ποὺ ἐπέστρεφε, τῆς εἶπε ὅτι ὁ πατέρας τῆς εἶχε πεθάνει. Αὐτὴ ἀπάντησε: «Δὲν μὲ νοιάζει ὁ πατέρας μου, πές μου γιὰ τὸν Προφήτη». Ὁ στρατιώτης ἤξερε ὅτι ὁ Προφήτης ἦταν ζωντανὸς καὶ δὲν ἀπάντησε ἀμέσως στὸ ἐρώτημά τῆς, ἀλλὰ τῆς εἶπε γιὰ τὸν ἀδελφὸ τῆς καὶ γιὰ τὸν ἄνδρα τῆς, ποὺ ἐπίσης εἶχαν πεθάνει. Σὲ κάθε πληροφορία, αὐτὴ ἔμενε ἀσυγκίνητη καὶ ἐξακολουθοῦσε νὰ ρωτᾷ: «Τί ἔκαμε ὁ Προφήτης τοῦ Θεοῦ;». Ἦταν μιὰ περίεργη ἔκφραση, ἀλλὰ ἂν σκεφθεῖ κανεὶς ὅτι ἦταν γυναίκα ποὺ τὴ χρησιμοποίησε, τότε δὲν φαίνεται πιά τόσο περίεργη. Τὰ αἰσθήματα τῆς γυναίκας εἶναι πολὺ δυνατά. Πολλές φορές μιλάει σ' ἕνα νεκρὸ πρόσωπο, σὰν νὰ ἦταν ζωντανός. Ἄν αὐτὸ τὸ πρόσωπο εἶναι στενὸς συγγε-

νής, αυτή του παραπονιέται και τὸ ρωτᾷ γιατί τὴν ἐγκαταλείπει και τὴν ἀφίνει πίσω ἀφρόντιστη και ἀπροστάτευτη. Εἶναι κοινὸ στις γυναῖκες νὰ θρηνοῦν τὸ χαμὸ ἀγαπημένων τους προσώπων, μ' αὐτὸ τὸν τρόπο. Ἡ ἔκφραση, λοιπόν, ποὺ χρησιμοποίησε αὐτὴ ἡ γυναῖκα, ἀρμολογῆσε σὲ μιὰ γυναῖκα ποὺ θρηνεῖ τὸ θάνατο τοῦ Προφήτη. Αὐτὴ ἡ γυναῖκα ἀγαποῦσε τὸν Προφήτη και ἀρνοῦνταν νὰ πιστεύσει ὅτι ἦταν νεκρὸς, ἀκόμα και μετὰ ποὺ ἄκουσε ὅτι ἦταν νεκρὸς. Ταυτόχρονα, δὲν ἀρνοῦνταν τὴν εἶδηση, ἀλλὰ ἐξακολουθοῦσε νὰ λέει, μὲ ἀληθινὴ γυναικεῖα θλίψη: «Τί ἔκαμε ὁ Προφήτης τοῦ Θεοῦ;». Λέγοντας αὐτὸ, προσποιόταν ὅτι ὁ Προφήτης ἦταν ζωντανός, και παραπονιόταν ὅτι ἕνας πιστὸς ἡγέτης, σὰν αὐτόν, διάλεξε νὰ προκαλέσει σὲ ὄλους τὸν πόνο τοῦ ἀποχωρισμοῦ.

Ὅταν ὁ στρατιώτης ποὺ ἐπέστρεφε κατάλαβε ὅτι τὴ γυναῖκα αὐτὴ δὲν τὴν ἐνοιαζε ὁ θάνατος τοῦ πατέρα, τοῦ ἀδελφοῦ και τοῦ συζύγου της, κατάλαβε τὸ θάθος τῆς ἀγάπης της γιὰ τὸν Προφήτη και τῆς εἶπε: «Ὅσο γιὰ τὸν Προφήτη, εἶναι ὅπως τὸ εὐχεσθαι, εἶναι ὀλοζώντανος». Ἡ γυναῖκα τοῦ ζήτησε νὰ τῆς δείξει τὸν Προφήτη. Αὐτὸς τῆς ἔδειξε ἕνα μέρος τοῦ πεδίου. Ἡ γυναῖκα ἔτρεξε πρὸς τὰ ἐκεῖ και πιάνοντας μὲ τὸ χέρι της τὸ μανδύα του τὸν φίλησε και εἶπε: «Ὁ πατέρας και ἡ μητέρα μου ἄς θυσιασθοῦν γιὰ σένα, Προφήτη τοῦ Θεοῦ. Ἄν ἐσὺ ζεῖς, δὲν μὲ μέλλει ποιὸς ἄλλος πεθαίνει» (Χισάμ).

Ἔτσι, μπορούμε νὰ δοῦμε, τί σθένος και ἀφοσίωση ἐπέδειξαν οἱ Μουσουλμᾶνοι — ἄνδρες και γυναῖκες — στὴ μάχη αὐτῆ. Οἱ Χριστιανοὶ συγγραφεῖς ἀφηγοῦνται μὲ ὑπερηφάνεια τὴν ἱστορία τῆς Μαρίας τῆς Μαγδαληνῆς και τῶν συντρόφων της και μιλοῦν γιὰ τὴν ἀφοσίωση και γενναϊότητά τους. Λέγεται ὅτι στις μικρὲς πρωινὲς ὥρες πέρασαν μέσα ἀπὸ τοὺς Ἑβραίους και πῆγαν στὸν τάφο τοῦ Ἰησοῦ. Τί εἶναι, ὅμως, αὐτὸ συγκρινόμενο μὲ τὴν ἀφοσίωση ποὺ ἔδειξε αὐτὴ ἡ Μουσουλμᾶνα γυναῖκα τῆς φυλῆς τῶν Ντινάρ;

Ἐνα ἄλλο ἀκόμα παράδειγμα ἔχει καταγράψει ἡ ἱστορία. Ἄφοῦ ἔθαψαν τοὺς νεκροὺς και ὁ Προφήτης ἐπέστρεψε στὴ Μεδίνα, εἶδε γυναῖκες και παιδιὰ, ποὺ ἔρχονταν ἀπὸ τὴ Μεδίνα γιὰ νὰ τὸν ὑποδεχθοῦν. Τὸ σχοινὶ τῆς καμήλας του τὸ κρατοῦσε ὁ Σά'ντ ἱμπν Μου'άντχ, ἕνας ἀρχηγὸς τῆς Μεδίνας. Ὁ Σά'ντ ὀδηγοῦσε τὴν καμήλα μὲ ὕφος πομπῶδες. Φαινόταν νὰ διαλαλεῖ στὸν κόσμον, ὅτι στὸ κάτω τῆς γραφῆς οἱ Μουσουλμᾶνοι εἶχαν καταφέρει νὰ ξαναφέρουν

τὸν Προφήτη στὴ Μεδίνα, σῶο καὶ ἀθλασῆ. Καθὼς προχωροῦσε, εἶδε τὴ μητέρα του νὰ ἔρχεται γιὰ νὰ προὔπαντήσῃ τοὺς ἐπιστρέφοντες Μουσουλμάνους. Αὐτὴ ἦ γριὰ γυναῖκα δὲν ἔβλεπε καλά. Ὁ Σά'ντ τὴν ἀναγνώρισε καί, στρεφόμενος πρὸς τὸν Προφήτη, εἶπε: «Αὐτὴ, Προφήτη, εἶναι ἡ μητέρα μου».

«Ἄς πλησιάσει», ἀποκρίθηκε ὁ Προφήτης. Ἡ γυναῖκα πλησίασε καὶ μὲ ἄδειο βλέμμα, προσπάθησε νὰ διακρίνῃ τὸ πρόσωπο τοῦ Προφήτη. Τελικὰ, μπόρεσε νὰ τὸ δεῖ καὶ ἔδειξε τὴ χαρὰ της. Ὁ Προφήτης, βλέποντάς την, τῆς εἶπε: «Γυναῖκα, λυπᾶμαι γιὰ τὸ χαμὸ τοῦ γιου σου».

«Καὶ ὅμως», εἶπε ἡ πιστὴ γυναῖκα, «τώρα πού σέ εἶδα ζωντανό, μπορῶ νὰ καταπιῶ ὄλες μου τὶς δυστυχίες». Ἡ ἀραβικὴ φράση πού χρησιμοποίησε, ἦταν: «Ἔψησα τὴ δυστυχία μου καὶ τὴν κατάρπια» (Χαλμπίγια, τόμ. 2, σελ. 210). Πόσο μεγάλο βάθος αἰσθημάτων μαρτυράει αὐτὴ ἡ φράση! Συνήθως, ὁ πόνος τρώει τὸν ἄνθρωπο καὶ ἐδῶ ἔχουμε μιὰ γριὰ γυναῖκα, πού ἔχασε ἕναν γιό, ἕνα στήριγμα γιὰ τὰ γερατεία της, καὶ λέει ὅτι, ἀντὶ ν' ἀφίσει τὸν πόνο της νὰ τὴ φάει, ἐκείνη ἔφαγε τὸν πόνο της. Ἡ γνώση ὅτι ὁ γιός της εἶχε σκοτωθεῖ γιὰ τὸν Προφήτη, θὰ τὴν στήριζε σὲ ὄλες τὶς ὑπόλοιπες μέρες τῆς ζωῆς της.

Ὁ Προφήτης ἔφθασε στὴ Μεδίνα. Στὴ μάχη αὐτὴ πολλοὶ Μουσουλμᾶνοι εἶχαν σκοτωθεῖ καὶ πολλοὶ εἶχαν τραυματισθεῖ. Ὡστόσο, δὲν μποροῦμε νὰ ποῦμε ὅτι ὁ πόλεμος τελείωσε μὲ ἦττα τῶν Μουσουλμάνων. Τὰ ἐπεισόδια πού ἀναφέραμε πρὸ πάνω, μαρτυροῦν τὸ ἀντίθετο. Ἀποδείχνουν ὅτι στὸ Οὐχούντ, οἱ Μουσουλμᾶνοι ὑπῆρξαν τόσο νικητές, ὅσο καὶ οἱ ἄλλοι. Οἱ Μουσουλμᾶνοι πού ξεφυλλίζουν τὶς σελίδες τῆς παλιᾶς τους ἱστορίας, μποροῦν ν' ἀντλήσουν πνευματικὴ τροφή καὶ ἔμπνευση ἀπὸ τὴ μάχη τοῦ Οὐχούντ.

Στὴ Μεδίνα, ὁ Προφήτης ξαναγύρισε στὴν ἀποστολὴ του. Ἀσχολήθηκε ξανά μὲ τὴν ἐκπαίδευση καὶ τὴ διδασκαλία τῶν ὁπαδῶν του. Ὅπως καὶ πρὶν, ὅμως, οἱ ἀσχολίες του δὲν μπόρεσαν νὰ συνεχισθοῦν χωρὶς διακοπὴ. Μετὰ τὸ Οὐχούντ, οἱ Ἑβραῖοι ἔγιναν πρὸ θρασεῖς καὶ οἱ Ὑποκριτὲς σήκωσαν καὶ πάλι κεφάλι. Πίστευσαν ὅτι εἶχαν τὰ μέσα καὶ τὴν ἱκανότητα νὰ ἐξοντώσουν τὸ Ἰσλάμ καὶ ὅτι τὸ μόνο πού εἶχαν νὰ κάνουν, ἦταν νὰ συντονίσουν τὶς προσπάθειές τους. Γιὰ νὰ τὸ πετύχουν, οἱ Ἑβραῖοι ἔβαλαν σ' ἐφαρμογὴ καινούργιες μεθόδους παρενόχλησης. Ἄρχισαν νὰ δημοσιεύουν αἰσχρὴ καὶ ὑβριστικὴ στιχολογία, ἡ ὁποία προσέ-

βαλε τὸν Προφήτη καὶ τὴν οἰκογένειά του. Κάποτε, ὁ Προφήτης κλήθηκε νὰ λύσει μιὰ διαφορὰ καὶ χρειάσθηκε νὰ πάει σ' ἓνα ἔβραϊκὸ ὄχυρό. Οἱ Ἑβραῖοι σχεδίαζαν νὰ ρίξουν μιὰ λίθινη πλάκα πάνω του γιὰ νὰ τὸν σκοτώσουν. Ὁ Προφήτης εἶχε ἤδη προειδοποιηθεῖ γι' αὐτὸ ἀπὸ τὸ Θεό. Ἦταν συνήθειά του νὰ λαβαίνει τέτοια προμηνύματα ἔγκαιρα. Ὁ Προφήτης ἄφισε τὸ κάθισμά του, χωρὶς νὰ πεί τίποτα. Οἱ Ἑβραῖοι παραδέχθηκαν ἀργότερα τὴ σκευωρία. Μουσουλμάνες γυναῖκες γίνονταν στόχοι προσβολῶν στοὺς δρόμους. Σὲ ἓνα τέτοιο περιστατικὸ, ἓνας Μουσουλμάνος ἔχασε τὴ ζωὴ του. Μιὰ ἄλλη φορὰ, οἱ Ἑβραῖοι λιθοβόλησαν μιὰ νεαρὴ Μουσουλμάννα, ποὺ πέθανε μέσα σὲ φρικτοὺς πόνους. Αὐτὴ ἢ συμπεριφορὰ τῶν Ἑβραίων ὄξυνε τὶς σχέσεις τοὺς μὲ τοὺς Μουσουλμάνους, ποὺ ἀναγκάσθηκαν νὰ τοὺς ἀντιπαλέψουν. Οἱ Μουσουλμάνοι ἀπλῶς τοὺς ἔδιωξαν ἀπὸ τὴ Μεδίνα. Ἡ μιὰ ἀπὸ τὶς δυὸ ἔβραϊκὲς φυλὲς πῆγε στὴ Συρία. Ἀπὸ τὴν ἄλλη, μερικοὶ πῆγαν στὴ Συρία καὶ ὀρισμένοι ἐγκαταστάθηκαν στὸ Χαϊμπάρ, ἓνα καλὰ ὄχυρωμένο ἔβραϊκὸ φρούριο, θόρεια ἀπὸ τὴ Μεδίνα.

Στὸ διάστημα τῆς εἰρήνης ποὺ μεσολάβησε, μεταξὺ τῆς μάχης τοῦ Οὐχούρντ καὶ τῆς ἐπόμενης μάχης, ὁ κόσμος στάθηκε μάρτυρας ἑνὸς ἐξαίρετου παραδείγματος ἐπιρροῆς τοῦ Ἰσλάμ πάνω στοὺς ὄπαδούς του. Ἀναφερόμαστε στὴν ποτοαπαγόρευση. Περιγράφοντας τὶς συνθήκες ποὺ ἐπικρατοῦσαν στὴν ἀραβικὴ κοινωνία, πρὶν ἀπὸ τὸ Ἰσλάμ, τονίζαμε ὅτι οἱ Ἀραβες ἦταν μανιῶδεις πότες. Τὸ νὰ πίνει κανεὶς πέντε φορὲς τὴ μέρα, ἀποτελοῦσε τρόπο ζωῆς σὲ κάθε ἀραβικὸ σπίτι. Ἡ μέθη ἦταν ἓνα συνηθισμένο φαινόμενο καὶ οἱ Ἀραβες δὲν ἔνοιωθαν ντροπὴ γι' αὐτό. Τὸ θεωροῦσαν μᾶλλον ἀρετὴ. Ὅταν ἐρχόταν ἓνας ἐπισκέπτης, καθῆκον κάθε οἰκοδέσποινας ἦταν νὰ περιφέρει ἓνα δίσκο μὲ ποτά. Τὸ νὰ ἀποτρέψει κανεὶς ἓνα τέτοιο λαὸ ἀπὸ αὐτὴ τὴ θανάσιμη συνήθεια, δὲν ἦταν εὐκολο πρᾶγμα. Ἀλλὰ τὸν τέταρτο χρόνο, μετὰ τὴν Ἑγίρα, ὁ Προφήτης πῆρε τὴν ἐντολὴ τῆς ἀπαγόρευσης τῶν οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν. Μόλις ἔγινε ἡ διακήρυξη αὐτῆς τῆς ἐντολῆς, τὰ ποτὰ ἐξέλειψαν ἀπὸ τὴ μουσουλμανικὴ κοινωνία. Ἐχει γραφεῖ ὅτι, ὅταν ἔλαθε τὴν ἐντολὴ γιὰ τὴν ποτοαπαγόρευση, ὁ Προφήτης κάλεσε ἓναν ἀπὸ τοὺς Συντρόφους καὶ τοῦ ἀνέθεσε νὰ ἐξαγγεῖλει τὴ νέα ἐντολὴ στοὺς δρόμους τῆς Μεδίνας. Στὸ σπίτι ἑνὸς Ἀνσάρη (ἑνὸς Μουσουλμάνου ἀπὸ τὴ Μεδίνα) γινόταν μιὰ γιορτὴ μὲ ποτά. Πολλὰ πρόσωπα εἶχαν προσ-

κληθεί και ποτήρια με κρασί είχαν σερβιρισθεί. Είχε ήδη καταναλωθεί ένα μεγάλο δοχείο και είχαν αρχίσει να πίνουν και από ένα δεύτερο. Πολλοί είχαν χάσει τις αισθήσεις τους και άλλοι περισσότεροι ήταν σχεδόν μεθυσμένοι. Σ' αυτή την κατάσταση, άκουσαν κάποιον να διακηρύσσει ότι ο Προφήτης είχε πάρει έντολη από το Θεό, και ότι τα οίνοπνευματώδη ποτά ήταν στο έξης απαγορευμένα. "Ενας από το πάρτυ, σηκώθηκε και είπε: «Φαίνεται να υπάρχει μια διακήρυξη κατά των ποτών. "Ας δούμε, αν έχει το πράγμα». "Ενας άλλος σηκώθηκε, έδωσε μια με τη ράβδο του στο πήλινο δοχείο, που ήταν γεμάτο κρασί, το έκανε κομμάτια και είπε: «Πρώτα υπάκουσε και μετά έρευνηση. Άρκει ότι άκούσαμε το διάταγμα. Δεν είναι σωστό να συνεχίσουμε να πίνουμε, ενώ προσπαθούμε να το έπιθεβαιώσουμε. Καθήκον μας είναι να χύσουμε το κρασί στο δρόμο και μετά να ζητήσουμε να μάθουμε τα σχετικά με το διάταγμα (Μπουχάρι και Μουสลίμ, Κιτάμπ άλ-Άσσιμπάχ)». Αυτός ο Μουσουλμάνος είχε δίκιο. Γιατί, αν το ποτό είχε απαγορευθεί και αυτοί εξακολουθούσαν να πίνουν, θα ήταν ένοχοι παραπτώματος: από το άλλο μέρος, αν δεν είχε έπιβληθεί η ποτοαπαγόρευση, δεν θα έχαναν πολύ, αν για μια φορά άφιναν το κρασί των δοχείων τους να τρέξει στους δρόμους. Τα οίνοπνευματώδη ποτά εξαφανίσθηκαν από όλη τη μουσουλμανική ζωή μετά το διάγγελμα. Δεν χρειάστηκε να γίνουν ειδικές προσπάθειες για να εφαρμοσθεί αυτή η ριζική αλλαγή. Οί Μουσουλμάνοι που υπάκουσαν αυτή την έντολη, έζησαν μέχρι τα 70 ή 80 χρόνια. Δεν έγινε γνωστή καμιά περίπτωση κατά την οποία, κάποιος Μουσουλμάνος, αφού άκουσε την απαγόρευση, να υπέκυψε στην αδυναμία του για το ποτό και διέπραξε παράπτωμα. "Αν υπήρξε μια τέτοια περίπτωση, θα ήταν άνθρωπος, ο οποίος δεν είχε ποτέ την ευκαιρία να γνωρίσει τον Προφήτη και να θρεθεί κάτω από την άμεση έπιρροή του. Κάνετε την σύγκριση μεταξύ αυτού και του νόμου για την ποτοαπαγόρευση στην Άμερική και τις προσπάθειες που καταβάλλονται εδώ και πολλά χρόνια στην Εύρώπη για να ένθαρρυνθεί η άποχή από τα οίνοπνευματώδη ποτά. Στη μια περίπτωση, μια άπλη διακήρυξη του Προφήτη ήταν άρκετη για να έκλείψει μια κακή συνήθεια, η οποία ήταν βαθιά ριζωμένη στην άραβική κοινωνία. Στην άλλη περίπτωση, η απαγόρευση ποτών είχε θεσπιστεί με ειδικούς νόμους. "Η άστυνομία, ο στρατός, οί τελωνειακοί υπάλληλοι και έλεγκτικοί

προσωπικό, ἐργάσθηκαν μαζί για νά προσπαθήσουν νά ἐπιβάλουν τὴν ἐξάλειψη μιᾶς κακῆς συνήθειας, ἀλλὰ ἀπέτυχαν καὶ ὑποχρεώθηκαν νά ὁμολογήσουν τὴν ἀποτυχία τους. Οἱ μέθυστοι νίκησαν καὶ ἡ φθορὰ ποῦ εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς χρήσης ποτῶν, δὲν μπόρεσε νά καταπολεμηθεῖ. Λέγεται ὅτι ἡ ἐποχὴ μας εἶναι ἐποχὴ κοινωνικῆς προόδου. "Ὅταν, ὅμως, προβάλλουμε τὴν ἐποχὴ μας μὲ τὴν ἐποχὴ τοῦ παλαιοῦ Ἰσλάμ, ἀναρωτιόμαστε ποιά ἀπὸ τὶς δυὸ ἐποχὲς ἔχει τὸ δικαίωμα νά φέρει τὸν τίτλο τῆς ἐποχῆς κοινωνικῆς προόδου — ἡ δική μας ἢ ἡ ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποία τὸ Ἰσλάμ πέτυχε αὐτὴ τὴ μεγάλη κοινωνικὴ ἐπανάσταση;

Ἐκεῖνο ποῦ συνέβη στὴ μάχη τοῦ Οὐχούντ, δὲν ἐπρόκειτο νά ξεχασθεῖ εὐκόλα. Οἱ Μεκκανοὶ νόμισαν ὅτι τὸ Οὐχούντ ἦταν ἡ πρώτη τους νίκη κατὰ τοῦ Ἰσλάμ. Διέδωσαν τὴν εἴδηση σὲ ὅλη τὴν Ἀραβία καὶ ξεσήκωσαν τὶς φυλὲς τῶν Ἀράβων κατὰ τοῦ Ἰσλάμ. Προσπάθησαν νά τοὺς πείσουν ὅτι οἱ Μουσουλμᾶνοι δὲν ἦταν ἀήττητοι καὶ ὅτι, ἂν ἐξακολουθοῦσαν νά εὐημεροῦν, αὐτὸ δὲν ὀφειλόταν στὴ δική τους δύναμη, ἀλλὰ μᾶλλον στὴν ἀδυναμία τῆς ἀραβικῆς ὀρθοδοξίας. Ὅφειλόταν στὴν ἀδυναμία τῶν Ἀράβων εἰδωλοατρῶν. "Ἄν οἱ εἰδωλολάτρες τῆς Ἀραβίας ἔκαναν μιὰ συντονισμένη προσπάθεια γιὰ νά συντρίψουν τοὺς Μουσουλμάνους, αὐτὸ δὲν θὰ ἦταν δύσκολο. Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς προπαγάνδας αὐτῆς ἦταν νά αὐξηθεῖ ἡ ἐχθρότητα κατὰ τῶν Μουσουλμάνων. Οἱ ὑπόλοιπες φυλὲς τῶν Ἀράβων ἄρχισαν νά συναγωνίζονται τοὺς Μεκκανοὺς σὲ παρενοχλήσεις τῶν Μουσουλμάνων. Ὅρισμένοι δὲ ἄρχισαν νά καταφέρονται ἐναντίον τους ἀνοιχτὰ καὶ ἄλλοι τοὺς δημιουργοῦσαν προβλήματα μὲ ὑπουλο τρόπο. Τὸ τέταρτο μετὰ τὴν Ἐγίρα ἔτος, δυὸ ἀραβικὲς φυλὲς, οἱ Ἄντλ καὶ Καράχ, ἔστειλαν ἀντιπροσωπεῖες στὸν Ἱερό Προφήτη, γιὰ νά τὸν πληροφορήσουν ὅτι πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς ἔκλιναν πρὸς τὸ Ἰσλάμ. Ζήτησαν ἀπὸ τὸν Προφήτη νά τοὺς στείλει μερικοὺς Μουσουλμάνους, ποῦ γνώριζαν καλὰ τὰ διδάγματα τοῦ Ἰσλάμ, γιὰ νά ζήσουν ἀνάμεσά τους καὶ νά τοὺς διδάξουν τὴ Νέα Θρησκεία. Στὴν πραγματικότητα, ἐπρόκειτο γιὰ πλεκτάνη, ποῦ ἐκκολάφθηκε ἀπὸ τοὺς Μπάνου Λαχνάν, ἄσπονδους ἐχθροὺς τοῦ Ἰσλάμ. Σ' αὐτοὺς τοὺς ἀντιπροσώπους εἶχε δοθεῖ ὑπόσχεση πλοῦσιας ἀνταμοιβῆς. Ὁ Προφήτης δέχθηκε τὴν πρόταση, χωρὶς νά ὑποφιασθεῖ τίποτα καὶ ἔστειλε δέκα Μουσουλμάνους, γιὰ νά διδάξουν στὶς φυλὲς τὰ δόγματα καὶ τὶς ἀρχὲς τοῦ Ἰσλάμ. "Ὅταν οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ἔφθασαν

στην περιοχή τῶν Μπάνου Λαχνάν, οἱ συνοδοὶ τους συνέστησαν στὰ μέλη τῆς φυλῆς νὰ συλλάβουν τοὺς Μουσουλμάνους καὶ νὰ τοὺς σκοτώσουν. Ὑπακούοντες στὴν πρόταση αὐτή, διακόσιοι ὀπλίτες τῶν Μπάνου Λαχνάν ξεκίνησαν γιὰ νὰ καταδιώξουν τοὺς Μουσουλμάνους καὶ τοὺς πρόλαβαν στὴν τοποθεσία Ράτζι. Συνεπλάκησαν μὲ τοὺς Μουσουλμάνους. Οἱ Μουσουλμᾶνοι ἦταν εὐσεβεῖς πιστοὶ καὶ ὁ ἐχθρὸς δὲν πίστευε σὲ τίποτα. Οἱ δέκα Μουσουλμᾶνοι σκαρφάλωσαν σ' ἓνα ὕψωμα καὶ ἔβαλαν κατὰ τῶν διακοσίων ἀνδρῶν τοῦ ἐχθροῦ κι ἐκεῖνοι προσπάθησαν νὰ τοὺς ἀφοπλίσουν μὲ πονηρὲς κινήσεις. Τοὺς εἶπαν ὅτι δὲν θὰ τοὺς πείραζαν, ἂν κατέβαιναν ἀπὸ τὸ ὕψωμα. Ὁ ἀρχηγός, ὅμως, τῶν Μουσουλμάνων τοὺς ἀπάντησε ὅτι εἶχαν ἤδη λάβει ἀρκετὲς ἀποδείξεις τῶν προθέσεων τῶν ἀπίστων. Λέγοντας αὐτό, στράφηκαν πρὸς τὸ Θεὸ καὶ προσευχήθηκαν. Ὁ Θεός, γνῶριζε καλὰ τὴ δυσχερῆ θέσιν τους. Καὶ δὲν ἦταν καθόλου περίεργο, ὅτι προειδοποίησε τὸν Προφήτη γιὰ τὸ πάθημά τους. Ὅταν οἱ ἄπιστοι εἶδαν ὅτι ἡ μικρὴ ὁμάδα τῶν Μουσουλμάνων ἦταν ἀνένδοτη, τοὺς ἐπιτέθηκαν. Οἱ δέκα Μουσουλμᾶνοι ἀγωνίσθηκαν, χωρὶς νὰ σκεφθοῦν ὅτι θὰ μπορούσαν νὰ νικηθοῦν. Οἱ ἑπτὰ ἀπὸ αὐτούς, ἔπεσαν μαχόμενοι. Οἱ ἄπιστοι ἐπανέλαβαν τὴν πρόταση στὴν τρεῖς ἀπομειναντες, λέγοντας ὅτι θὰ τοὺς χάριζαν τὴ ζωὴ, ἂν συμφωνοῦσαν νὰ ἐγκαταλείψουν τὸ ὕψωμα. Αὐτοὶ τοὺς πίστευσαν καὶ παραδόθηκαν. Ἀμέσως μόλις ἔγινε αὐτό, οἱ ἄπιστοι τοὺς ἔδεσαν. Ἐνας ἀπὸ τοὺς τρεῖς εἶπε: «Αὐτὴ εἶναι ἡ πρώτη ἀθέτηση τοῦ λόγου σας. Ὁ Θεὸς μόνο ξέρει τί ἄλλο θὰ κάνετε». Καὶ ἀφοῦ εἶπε αὐτό, ἀρνήθηκε νὰ τοὺς ἀκολουθήσει. Οἱ ἄπιστοι ἄρχισαν νὰ δέρνουν τὸ θῦμα καὶ νὰ τὸ σέρνουν στοὺς δρόμους. Ἀλλὰ ἔνοιωσαν τόσο δέος ἀπὸ τὴν ἀντίσταση πού πρόβαλε ἓνας μόνον ἀνθρώπος, πού τελικὰ τὸν σκότωσαν ἐπὶ τόπου. Τοὺς ἄλλους δυὸ τοὺς πήραν μαζί τους καὶ τοὺς πούλησαν σὰν σκλάβους στοὺς Κιουράις τῆς Μέκκας. Ὁ ἓνας ἀπὸ αὐτούς, ἦταν ὁ Χουμπάιμπ καὶ ὁ ἄλλος ὁ Ζαΐντ. Ἐκεῖνος πού ἀγόρασε τὸ Χουμπάιμπ εἶχε σκοπὸ νὰ τὸν σκοτώσει, γιὰ νὰ ἐκδικηθεῖ τὸ θάνατο τοῦ πατέρα του, ὁ ὁποῖος εἶχε σκοτωθεῖ στὴ μάχη τοῦ Μπάντρ. Μιὰ μέρα, ὁ Χουμπάιμπ ζήτησε ἓνα ξυράφι γιὰ νὰ ξυρισθεῖ καί, καθὼς κρατοῦσε τὸ ξυράφι, ἓνα παιδί τῆς οἰκογένειας τὸν πλησίασε καὶ τὸν κύτταξε μὲ περιέργεια. Ὁ Χουμπάιμπ πήρε τὸ παιδί καὶ τὸ κάθισε στὰ γόνατά του. Ἡ μητέρα τοῦ παιδιοῦ εἶδε τὴν πράξιν του αὐτὴ

καὶ τρόμαξε. Τὴν κυρίευσαν τύψεις ἐνοχῆς. Αὐτὸν τὸν ἀνθρώπο ἐπρόκειτο νὰ τὸν σκοτώσουν, σὲ λίγες μόνο μέρες. Αὐτὸς κρατοῦσε ἓνα ξυράφι καὶ τὸ παιδί τῆς ἦταν καθισμένο στὰ γόνατά του. Ἦταν βέβαιη ὅτι ὁ Χουμπάιμπ θὰ σκοτώνει τὸ παιδί. Ὁ Χουμπάιμπ εἶδε τὸ τρομαγμένο πρόσωπο τῆς γυναίκας καὶ τῆς εἶπε: «Νομίζεις ὅτι θὰ σκοτώσω τὸ παιδί σου; Μὴν πιστεύεις οὔτε γιὰ ἓνα λεπτό, ὅτι θὰ μπορούσα νὰ κάνω μιὰ τόσο ἀπαίσια πράξη. Οἱ Μουσουλμᾶνοι δὲν εἶναι διπλοπρόσωποι». Τὸ τίμιο παρουσιαστικὸ καὶ ὁ εὐθύς χαρακτήρας τοῦ Χουμπάιμπ, ἔκαναν ἐντύπωση στὴ γυναίκα. Δὲν τὸ ξέχασε ποτὲ καὶ πάντα ἔλεγε ὅτι ποτὲ δὲν εἶχε δεῖ αἰχμάλωτο σὰν τὸν Χουμπάιμπ. Τελικὰ, οἱ Μεκκανοὶ πῆγαν τὸν Χουμπάιμπ σ' ἓνα ξέφωτο γιὰ νὰ γιορτάσουν τὴν ἐκτέλεσή του δημόσια. Ὅταν ἔφθασε ἡ καθορισμένη ὥρα, ὁ Χουμπάιμπ ζήτησε ἄδεια νὰ πεῖ δυὸ ρακάτ Προσευχῆς. Οἱ Κιουράις τοῦ ἔδωσαν τὴν ἄδεια καὶ ὁ Χουμπάιμπ ἔκανε τὴν τελευταία του Προσευχὴ πρὸς τὸ Θεὸ μπροστὰ σὲ ὄλους. Ὅταν τελείωσε τὴν Προσευχή, θέλησε νὰ τοὺς πεῖ ὅτι θὰ ἤθελε νὰ συνεχίσει νὰ προσεύχεται ἀλλὰ, φοβούμενος ὅτι θὰ νομίσουν ὅτι δειλιάζει μπροστὰ στὸ θάνατο, δὲν τὸ ἔκανε. Πρόσφερε τὸ σβέρκο του στὸ δῆμιο. Καθὼς τὸ ἔκανε αὐτό, ψιθύρισε τοὺς ἀκόλουθους στίχους:

Πεθαίνοντας Μουσουλμᾶνος, ἀδιαφορῶ, ἂν τὸ ἀκέφαλο σῶμα μου θὰ κυλήσει στὰ δεξιά ἢ πρὸς τ' ἀριστερά. Γιατὶ νὰ μ' ἐνδιαφέρει αὐτό; Ὁ θάνατός μου ἀνήκει στὸ Θεὸ κι Αὐτός, ἂν τὸ ἐπιθυμῆι, θὰ εὐλογῆσει τὸ κάθε ἓνα ἀπὸ τ' ἀκρωτηριασμένα μέλη τοῦ σώματός μου (Μπουχάρι).

Ὁ Χουμπάιμπ δὲν εἶχε καλὰ - καλὰ τελειώσει τοὺς στίχους αὐτοὺς, ὅταν τὸ σπαθὶ τοῦ ἐκτελεστῆ κατέπεσε στὸ σβέρκο του καὶ τὸ κεφάλι του κύλησε πέρα. Ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς πού εἶχαν συγκεντρωθεῖ γιὰ νὰ δοῦν τὴν δημόσια ἐκτέλεση τοῦ Χουμπάιμπ, ἦταν καὶ κάποιος τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα ἦταν Σαΐντ Ἰμπν Ἀμίρ καὶ ὁ ὁποῖος ἀργότερα προσχώρησε στὸ Ἰσλάμ. Λέγεται ὅτι ὅποτε γινόταν λόγος γιὰ τὴ δολοφονία τοῦ Χουμπάιμπ, τὸν ἔπιανε παροξυσμὸς (Χισσάμ).

Καὶ ὁ δεῦτερος αἰχμάλωτος, ὁ Ζαΐντ, ὀδηγήθηκε ἔξω ἀπὸ τὴν πόλη γιὰ νὰ δολοφονηθεῖ. Ἀνάμεσα στοὺς θεατὲς

ήταν ο "Αμπου Σουφιάν, ο άρχηγός της Μέκκας. Γύρισε προς τον Ζαΐντ και του είπε: «Δέν θά προτιμούσες νά ήταν ο Μωάμεθ στή θέση σου; Δέν θά'θελες νά ήσουν σπίτι σου, άσφαλής και νά 'ταν ο Μωάμεθ στα χέρια μας;».

‘Ο Ζαΐντ άπάντησε περήφανα: «Τί είπες, "Αμπου Σουφιάν, τί είναι αύτά πού λές; Για τό Θεό, θά προτιμούσα νά πεθάνω, παρά νά δώ τόν Προφήτη νά παταῖ πάνω σ' ἕνα άγκάθι τοῦ δρόμου στή Μεδίνα». Ἡ άφοσίωση τοῦ Ζαΐντ στόν Προφήτη, ἔκανε μεγάλη έντύπωση στόν Σουφιάν. Τόν κύτταξε μέ ἔκπληξη και είπε χωρίς δισταγμό, αλλά μέ χαμηλή φωνή: «‘Ο Θεός είναι μάρτυράς μου, ποτέ δέν ἔχω δεῖ ν' άγαπαῖ ἕνας άνθρωπος κάποιον άλλον τόσο, ὅσο άγαποῦν οἱ Σύντροφοι τοῦ Μωάμεθ, τόν Μωάμεθ» (Χισσάμ, τόμ. 2).

Αὐτό τόν καιρό περίπου, και μερικοί άνθρωποι τῆς φυλῆς τῶν Νάζντ πλησίασαν τόν Προφήτη, μέ τήν παράκληση νά τοὺς κάνει διδασκαλία για τό 'Ισλάμ. ‘Ο Προφήτης δέν τοὺς ἔμπιστευόταν. Ἄλλά ο "Αμπου Μπάρα, άρχηγός τῆς φυλῆς Ἄμνρ, ἔτυχε νά θρίσκειται στή Μεδίνα ἐκείνη τήν ἔποχή και προσφέρθηκε νά γίνει ἔγγυητής για τή φυλή και ἔδωσε ὑπόσχεση στόν Προφήτη, ὅτι δέν ἔπρόκειτο νά ἀνακυψουν ἀνωμαλίες. ‘Ο Προφήτης διάλεξε 70 Μουσουλμάνους, πού ἤξεραν ν' άπαγγείλουν τό Κοράνιο ἀπ' ἔξω. “Όταν αὐτοὶ ἔφθασαν στό Μπνρ Μα'ουνάχ, ἕνας ἀπ' αὐτούς, ὀνόματι Χαράμ ἴμπν Μαλχάν, πήγε στόν άρχηγό τῆς φυλῆς τῶν Ἄμνρ, ἀνιψιό τοῦ Μπάρα, για νά τοῦ φέρει τό μήνυμα τοῦ 'Ισλάμ. Κατά τά φαινόμενα, ὁ λαός τῆς φυλῆς τόν ὑποδέχθηκε καλά, αλλά ἐνῶ συνομιλοῦσε μέ τόν άρχηγό, κάποιος τόν πλησίασε ἀπό πίσω και τόν χτύπησε μέ τό ξίφος του. ‘Ο Χαράμ πέθανε ἀμέσως, αλλά καθῶς τό ξίφος διαπερνοῦσε τό λαιμό του, ἀκούσθηκε νά λέει: «‘Ο Θεός είναι μεγάλος. ‘Ο Κύριος τῆς Κάαμπα είναι μάρτυς μου, ἐγῶ ἔξεπλήρωσα τόν προορισμό μου». (Μπουχάρι). Ἄφου σκότωσαν τό Χαράμ, μ' αὐτό τόν ἀνελέητο τρόπο, οἱ φυλαρχηγοὶ προσπάθησαν νά πείσουν τῆς φυλῆς νά ξεσηκωθοῦν ἐναντίον τῶν ὑπόλοιπων Μουσουλμάνων δασκάλων. «‘Ο άρχηγός μας, ὁ "Αμπου Μπάρα, ἔδωσε ἔγγυση», είπαν οἱ άνθρωποι τῆς φυλῆς, «δέν μπορούμε νά τοὺς ἐπιτεθοῦμε». Τότε οἱ φυλαρχηγοὶ μέ τή βοήθεια τῶν δυο φίλων, πού είχαν πάει στόν Προφήτη, για νά ζητήσουν Μουσουλμάνους δασκάλους και μερικές άλλες φυλές, ἔπιτέθηκαν στους Μουσουλμάνους. Ἡ άπλή ἔκκλησή τους: «"Ἠλθαμε για νά κηρύξουμε και νά διδάξουμε και ὄχι για νά πολεμήσουμε»,

δὲν θρῆκε καμιὰ ἀπήχηση. Ἔρχισε ἡ σφαγή. Ὅλοι, ἐκτὸς ἀπὸ τρεῖς, ἀπὸ τοὺς ἐβδομήντα, θρῆκαν τὸ θάνατο. Ἐνας ἀπὸ τοὺς ἐπιζῶντες, ἦταν κουτσὸς καὶ εἶχε σκαρφαλώσει σ' ἓνα ὕψωμα πρὶν ἀρχίσει ἡ ἐπίθεση. Οἱ ἄλλοι δυὸ εἶχαν πάει σ' ἓνα δάσος γιὰ νὰ φροντίσουν τὶς καμήλες τους. Ὅταν γύρισαν, θρῆκαν ἐξήντα ἕξι ἀπὸ τοὺς συντρόφους τους στὸ ἔδαφος, νεκροὺς. Οἱ δυὸ συσκέφθηκαν καὶ ὁ ἓνας εἶπε: «Θά 'πρεπε νὰ πᾶμε νὰ πληροφορησοῦμε τὸν Ἱερό Προφήτη».

«Δὲν μπορῶ νὰ ἐγκαταλείψω τὸ σημεῖο ὅπου δολοφονήθηκε ὁ ἡγέτης μας, τὸν ὁποῖο εἶχε διορίσει ὁ Προφήτης», εἶπε ὁ ἄλλος καὶ ὄρμησε στὴ μάχη ἐναντίον τῶν ἀπιστων καὶ πέθανε μαχόμενος. Ὁ ἄλλος πιάστηκε αἰχμάλωτος, ἀλλὰ ἀφέθηκε ἀργότερα ἐλεύθερος χάρις στὴν ὑπόσχεση πὺ εἶχε δώσει ὁ ἀρχηγὸς τῆς φυλῆς. Ἀνάμεσα στοὺς νεκροὺς ἦταν καὶ ὁ Ἀμίρ Ἴμπν Φουχαίρα, ἓνας ἀπελευθερωμένος σκλάβος τοῦ Ἄμπου Μπάκρ. Δολοφόνος του ἦταν κάποιος Τζαμπάρ, ὁ ὁποῖος ἔγινε ἀργότερα Μουσουλμᾶνος. Ὁ Τζαμπάρ ἀπέδωσε τὴν προσχώρησή του σ' αὐτὴ τὴν ὁμαδικὴ σφαγὴ τῶν Μουσουλμάνων.

«Ὅταν ἄρχισα νὰ σκοτώσω τὸν Ἀμίρ», λέει ὁ Τζαμπάρ, τὸν ἄκουσα νὰ λέει: «Μὰ τὸ Θεό, ἐκπλήρωσα τὸν προορισμό μου». Τὸν ρώτησα: «Γιατί τὸ ἔλεγαν αὐτὸ οἱ Μουσουλμᾶνοι ὅταν ἐπρόκειτο νὰ πεθάνουν;». Ὁ Ἀμίρ μοῦ ἐξήγησε ὅτι οἱ Μουσουλμᾶνοι θεωροῦσαν τὸ θάνατο, πὺ ἔρχεται κατὰ τὴν ἐκπλήρωση τοῦ ἔργου τοῦ Θεοῦ, εὐλογία καὶ νίκη». Αὐτὴ ἡ ἀπάντηση ἔκανε τόσο μεγάλη ἐντύπωση στὸν Τζαμπάρ, πὺ καταπιάστηκε μὲ τὴ συστηματικὴ μελέτη τοῦ Ἱσλάμ καί, τελικά, ἔγινε Μουσουλμᾶνος (Χισσάμ καὶ Οὐσούντ ἀλ-Γκαμπάχ).

Οἱ εἰδήσεις γιὰ τὰ δυὸ θλιβερὰ γεγονότα, στὰ ὁποῖα ὀγδόντα Μουσουλμᾶνοι ἔχασαν τὴ ζωὴ τους, ἐφθασαν στὴ Μεδίνα ταυτόχρονα. Ἐκεῖνοι πὺ δολοφονήθηκαν, δὲν ἦταν ἀπλοὶ ἄνθρωποι. Ἦταν φορεῖς τοῦ Κορανίου. Δὲν εἶχαν διαπράξει ἐγκλήματα, δὲν εἶχαν πειράξει κανέναν καὶ δὲν εἶχαν ἔλθει γιὰ νὰ πολεμήσουν. Εἶχαν γίνεи δόλωμα στὰ χέρια τοῦ ἐχθροῦ μὲ ἓνα ψέμα, πὺ εἶχε λεχθεῖ στὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Θρησκείας. Αὐτὰ τὰ γεγονότα ἀπόδειχναν, ἀναμφισβήτητα, ὅτι ἡ ἔχθρα κατὰ τοῦ Ἱσλάμ, ἦταν ἀποφασιστικὴ καὶ μὲ ρίζες. Ἀπὸ τὴν ἄλλη, ὅμως, καὶ ὁ ζῆλος πὺ ἐνοιωθαν οἱ Μουσουλμᾶνοι γιὰ τὸ Ἱσλάμ, ἦταν ἐξ ἴσου ἀποφασιστικὸς καὶ βαθιὰ ριζωμένος.

Συνάντηση με τὸν Μπάνου Μουσταλίκ

Μετὰ τὴ Μάχη τοῦ Οὐχούντ, στὴ Μέκκα ἔπεσε μεγάλη πείνα. Ἄγνοώντας τὴν ἔχθρα ποὺ οἱ Μεκκανοὶ ἔτρεφαν γι' αὐτὸν καὶ τὶς δολοπλοκίες ποὺ εἶχαν ἐπινοήσει, γιὰ τὴν ἐξάπλωση τοῦ ἀνταγωνισμοῦ ἐναντίον τοῦ σὲ ὀλόκληρη τὴν περιφέρεια, ὁ Προφήτης ἔκανε ἔρανο γιὰ νὰ βοηθήσει τοὺς ἄπορους τῆς Μέκκας, σὲ ὥρα ἀνάγκης. Οὐτε αὐτὴ ἡ πράξη καλῆς θέλησης συγκίνησε τοὺς Μεκκανοὺς. Ἡ ἐχθρότητά τους ἦταν ἀμείωτη ἢ, μᾶλλον, ἔγινε ἀκόμα πιὸ μεγάλη. Φυλές, οἱ ὁποῖες μέχρι τώρα ἦσαν φιλικές πρὸς τοὺς Μουσουλμάνους, ἔγιναν ἐχθρικές. Μιὰ ἀπὸ αὐτὲς τὶς φυλές, ἦταν ἡ Μπάνου Μουσταλίκ. Εἶχαν διατηρήσει καλὲς σχέσεις μὲ τοὺς Μουσουλμάνους, ἀλλὰ τώρα ἐτοιμάζονταν νὰ ἐπιτεθοῦν κατὰ τῆς Μεδίνας. Ὅταν ὁ Προφήτης πληροφορήθηκε τὶς προθέσεις τους, ἀποφάσισε νὰ θγεῖ καὶ ν' ἀντιμετωπίσει τὴ νέα αὐτὴ ἐπίθεση. Μάζεψε μιὰ ὁμάδα ἀνδρῶν καὶ τοὺς ὀδήγησε στὴν περιοχὴ τῶν Μπάνου Μουσταλίκ. Ὅταν ἡ δύναμη τῶν Μουσουλμάνων συνάντησε τὸν ἐχθρό, ὁ Προφήτης προσπάθησε νὰ τοὺς μεταπεισὶ νὰ ὑποχωρήσουν, χωρὶς νὰ γίνεῖ πόλεμος. Αὐτοὶ ἀρνήθηκαν. Ἡ μάχη ἔγινε καὶ σὲ λίγες μόνο ὄρες ὁ ἐχθρὸς νικήθηκε.

Ἐπειδὴ οἱ ἄπιστοι τῆς Μέκκας μηχανορραφοῦσαν καὶ οἱ φιλικὰ διακεείμενες φυλές εἶχαν ἀρχίσει νὰ γίνονται ἐχθρικές, οἱ Ὑποκριτές, ἀνάμεσα στοὺς Μουσουλμάνους, προσφέρθηκαν νὰ συμμετάσχουν στὴ μάχη, πολεμώντας στὸ πλευρὸ τῶν Μουσουλμάνων. Ἴσως σκέφθηκαν ὅτι θὰ τοὺς δινόταν ἡ εὐκαιρία νὰ δολοπλοκήσουν. Ἡ συμπλοκὴ μὲ τοὺς Μπάνου Μουσταλίκ τελείωσε σὲ λίγες ὄρες καὶ οἱ Ὑποκριτές δὲν θρῆκαν εὐκαιρία γιὰ νὰ μηχανορραφήσουν στὴ διάρκειά τῆς μάχης. Ὁ Ἱερὸς Προφήτης ἀποφάσισε νὰ μείνει στὴν πόλη τῶν Μπάνου Μουσταλίκ γιὰ μερικές μέρες. Στὸ διάστημα τῆς ἐκεῖ παραμονῆς του, ξέσπασε μιὰ φιλονικία μεταξὺ κάποιου Μεκκανοῦ καὶ ἑνὸς Μουσουλμάνου ἀπὸ τὴ Μεδίνα, γιὰ τὸ νερὸ ἑνὸς πηγαδιοῦ. Ὁ Μεκκανὸς ἔτυχε νὰ εἶναι ἕνας πρῶν σκλάβος. Χτύπησε τὸν Μεδινό, ὁ ὁποῖος κάλεσε τοὺς συμπατριῶτες του ἀπὸ τὴ Μεδίνα — γνωστοὺς ὡς Ἀνσάρ ἢ Βοηθοί. Καὶ ὁ Μεκκανὸς κάλεσε τοὺς συμπατριῶτες του Μεκκανοὺς — γνωστοὺς ὡς Μουχατζιρίν ἢ Πρόσφυγες. Ἐπικράτησε μιὰ ἀναστάτωση. Κανένας δὲν ζήτησε νὰ μάθει τί εἶχε συμβεῖ καὶ οἱ νέοι

άνθρωποι και από τις δυο πλευρές τράβηξαν τα σπαθιά τους. 'Ο "Αμπντ "Αλλα ἴμπν Ούμπαγι ἴμπν Σαλούλ σκέφθηκε ὅτι αὐτὴ ἡ εὐκαιρία ἦταν Θεοῦ ἔργο και ἀποφάσισε νὰ ρίξει λάδι στὴ φωτιά. «Πήγατε πολὺ μακριὰ μὲ τὴν ἀνοχὴ ποὺ δεῖξατε στοὺς Πρόσφυγες. Ἡ καλὴ μεταχείρισή τους γύρισε τὰ κεφάλια τους και τώρα προσπαθοῦν νὰ ὑπερισχύσουν μὲ κάθε δυνατὸ τρόπο». 'Ο λόγος του θὰ μπορούσε νὰ εἶχε τὴν ἀπήχηση ποὺ ἐπιθυμοῦσε ὁ "Αμπντ "Αλλα. 'Ο καθγὰς θὰ μπορούσε νὰ εἶχε ἐπιφέρει σοβαρὲς συνέπειες. Δὲν ἔγινε, ὅμως, αὐτό. 'Ο "Αμπντ "Αλλα ἔκανε λάθος στὴν ἐκτίμησή τῆς ἐπίδρασης τοῦ ἐπιζήμιου λόγου του. Πιστεύοντας, ὡστόσο, ὅτι οἱ Ἄνσάρ εἶχαν ἀρχίσει νὰ πείθονται, συνέχισε και εἶπε:

Πᾶμε πίσω στὴ Μεδίνα και τότε ὁ πιὸ ἔντιμος κατοικὸς τῆς θὰ διώξει τὸν πιὸ ἀξιοκαταφρόνητο (Μπουχάρι).

Πιὸ ἔντιμο ἐννοοῦσε τὸν ἑαυτὸ του και ἀξιοκαταφρόνητο ἐννοοῦσε τὸν Προφήτη. Μόλις εἶπε τὰ λόγια αὐτά, οἱ πιστοὶ Μουσουλμᾶνοι κατάλαβαν τὴ δολοπλοκία.

'Ο λόγος τὸν ὁποῖο εἶχαν ἀκούσει, δὲν ἦταν ἕνας ἀθῶος λόγος, εἶπαν, ἀλλὰ ὁ λόγος τοῦ Σατανᾶ, ὁ ὁποῖος εἶχε ἔλθει γιὰ νὰ τοὺς ἀποπλανήσει. Ἐνας νέος σηκώθηκε και ἔστειλε ἕνα μήνυμα στὸν Προφήτη μὲ τὸ θεῖο του. 'Ο Προφήτης κάλεσε νὰ τοῦ φέρουν τὸν "Αμπντ "Αλλα ἴμπν Ούμπαγι ἴμπν Σαλούλ και τοὺς φίλους του και τοὺς ρώτησε τί εἶχε συμβεῖ. 'Ο "Αμπντ "Αλλα και οἱ φίλοι του ἀρνήθηκαν τὸ ρόλο, ποὺ τοὺς εἶχε ἀποδοθεῖ στὸ ἐπεισόδιο. 'Ο Προφήτης δὲν εἶπε τίποτα, ἡ ἀλήθεια, ὅμως, ἀρχισε νὰ διαδίδεται γρήγορα και ὁ γιὸς τοῦ "Αμπντ "Αλλα ἴμπν Ούμπαγι ἴμπν Σαλούλ, ὁ "Αμπντ "Αλλα, τὴν ἄκουσε. 'Ο νεαρὸς "Αμπντ "Αλλα πῆγε ἀμέσως στὸν Προφήτη και τοῦ εἶπε: «Προφήτη, ὁ πατέρας μου σὲ πρόσβαλε. 'Ο θάνατος θὰ εἶναι ἡ τιμωρία του. Ἄν ἐσὺ ἀποφασίσεις, ὅτι πρέπει νὰ πεθάνει, θὰ ἤθελα ν' ἀναθέσεις σ' ἐμένα νὰ τὸν σκοτώσω. Ἄν τὸ ἀναθέσεις σὲ ἄλλον και ὁ πατέρας μου πεθάνει ἀπὸ τὸ χέρι ἄλλου, ἴσως τότε ὑποχρεωθῶ νὰ ἐκδικηθῶ τὸν πατέρα μου, σκοτώνοντας ἐκείνον τὸν ἄνθρωπο και, ἴσως, ἔτσι θὰ δυσαρραστήσω τὸ Θεό».

«Μὰ δὲν ἔχω τέτοια πρόθεση», εἶπε ὁ Προφήτης, «θὰ φερθῶ στὸν πατέρα σου μὲ συμπόνια και μὲ σύνεση». 'Ο-

ταν ὁ νεαρός "Αμπντ" Ἄλλα ἔκαμε τὴ σύγκριση μεταξύ τῆς ἀπιστίας καὶ τῆς ἀναίδειας τοῦ πατέρα του καὶ τῆς εὐσπλαχνίας καὶ τῆς καλωσύνης τοῦ Προφήτη, ξεκίνησε γιὰ τὴ Μεδίνα γεμάτος συγκρατημένο θυμὸ κατὰ τοῦ πατέρα του. Τὸν θρῆκε καὶ τὸν σταμάτησε καθ' ὁδὸν καὶ τοῦ εἶπε ὅτι δὲν θὰ τοῦ ἐπέτρεπε νὰ προχωρήσει στὴ Μεδίνα, ἂν δὲν ἀνακαλοῦσε τὰ λόγια ποὺ εἶχε πεῖ ἐναντίον τοῦ Προφήτη. «Τὰ χεῖλη ποὺ εἶπαν "Ὁ Προφήτης εἶναι ἀξιοκαταφρόνητος κι ἐσὺ ἔντιμος", πρέπει νὰ ποῦν ὅτι "ὁ Προφήτης εἶναι ἔντιμος κι ἐσὺ ἀξιοκαταφρόνητος". Δὲν θὰ σοῦ ἐπιτρέψω νὰ φύγεις ἂν δὲν τὸ πεῖς». Ὁ "Αμπντ" Ἄλλα ἴμπν Οὐμπαγι ἴμπν Σαλοῦλ ἐξεπλάγη καὶ φοβήθηκε συνάμα καὶ εἶπε: «Συμφωνῶ μαζί σου, γιέ μου, ὁ Μωάμεθ εἶναι ἔντιμος κι ἐγὼ εἶμαι ἀξιοκαταφρόνητος». Τότε ὁ νεαρός "Αμπντ" Ἄλλα ἄφισε τὸν πατέρα του νὰ φύγει (Χισσάμ, τόμ. 12).

"Ἐχουμε ἀναφέρει δυὸ φυλές τῶν Ἑβραίων, οἱ ὁποῖες εἶχαν ἐκδιωχθεῖ ἀπὸ τὴ Μεδίνα, ἐξ αἰτίας δολοπλοκιῶν καὶ τῶν ἐγκληματικῶν πράξεων. Ἡ μιὰ ἀπὸ τὶς δυὸ, ἡ Μπάνου Ναντίρ, μετανάστευσε ἐν μέρει στὴ Συρία καὶ ἐν μέρει σὲ μιὰ πόλη ὀνόματι Χαϊμπάρ, βόρεια ἀπὸ τὴ Μεδίνα. Τὸ Χαϊμπάρ ἦταν ἓνα καλὰ ὀχυρωμένο ἑβραϊκὸ κέντρο τῆς Ἀραβίας. Οἱ Ἑβραῖοι, ποὺ εἶχαν πάει ἐκεῖ, ἄρχισαν νὰ ξεσηκώνουν τοὺς Ἀραβες κατὰ τῶν Μουσουλμάνων. Οἱ Μεκκανοὶ ἦταν ἤδη ὀρκισμένοι ἐχθροὶ τοῦ Ἰσλάμ. Δὲν χρειάζονταν νέες προκλήσεις, γιὰ νὰ ἐξεγερθοῦν κατὰ τῶν Μουσουλμάνων. Ἐπίσης καὶ οἱ Γατφάν τῆς Νάζντ, ἐπειδὴ εἶχαν φιλικὲς σχέσεις μὲ τοὺς Μεκκανοὺς, κρατοῦσαν ἐχθρική στάση πρὸς τοὺς Μουσουλμάνους. Οἱ Ἑβραῖοι ποὺ εἶχαν ἐγκατασταθεῖ στὸ Χαϊμπάρ, στηρίζονταν ἤδη στὴν ἐχθρότητα, ποὺ ἔτρεφαν γιὰ τοὺς Μουσουλμάνους, οἱ Κιουράις τῆς Μέκκας καὶ ὁ Γατφάν τῆς Νάζντ. Ἐκτὸς ἀπὸ αὐτοὺς, εἶχαν τὴν πρόθεση νὰ ξεσηκώσουν καὶ τοὺς Μπάνου Σουλαῖμ καὶ Μπάνου Ἀσάντ κατὰ τοῦ Ἰσλάμ. Ἐπεισαν, ἐπίσης, καὶ τοὺς Μπάνου Σά'ντ, μιὰ φυλὴ ποὺ εἶχε συνάψει συμμαχία μὲ τοὺς Ἑβραῖους, νὰ ἐνωθοῦν μὲ τοὺς Μεκκανοὺς μὲ μιὰ συμμαχία κατὰ τοῦ Ἰσλάμ. Μετὰ ἀπὸ μακροχρόνιες διαπραγματεύσεις, ὀργανώθηκε μιὰ συνομοσπονδία ἀραβικῶν φυλῶν, γιὰ νὰ πολεμήσουν τοὺς Μουσουλμάνους. Αὐτὴ συμπεριλάμβανε τοὺς Μεκκανοὺς, τὶς φυλές ποὺ ζοῦσαν στὶς ἐδαφικὲς περιοχὲς γύρω ἀπὸ τὴ Μέκκα, τὶς φυλές τῆς Νάζντ καὶ ἐκείνες ποὺ θρίσκονταν σὲ περιοχὲς βόρεια τῆς Μεδίνας.

Ἡ Μάχη τῆς Τάφρου

Πέντε χρόνια μετὰ τὴν Ἐγίρα, ἔγινε ἡ συγκρότηση ἑνὸς μεγάλου στρατοῦ. Σύμφωνα με τοὺς ὑπολογισμοὺς ἱστορικῶν, ὁ στρατὸς αὐτὸς πρέπει νὰ ἀποτελοῦνταν ἀπὸ δέκα μέχρι εἴκοσι τέσσερις χιλιάδες ἄνδρες. Ἐνας στρατὸς, ὅμως, ὁ ὁποῖος ἦταν ὁμοσπονδιακὸς καὶ εἶχε δημιουργηθεῖ μετὰ τὴ συμμετοχὴ τῶν διαφόρων φυλῶν τῆς Ἀραβίας, δὲν μπορούσε νὰ εἶχε μόνο δέκα χιλιάδες ἄνδρες. Εἴκοσι τέσσερις χιλιάδες πρέπει νὰ ἦταν ὁ πιὸ ἀκριβὴς ὑπολογισμὸς καὶ εἶναι πιὸ πιθανὸ νὰ ἦταν συνολικὰ δεκαοχτῶ ἢ εἴκοσι χιλιάδες. Ἡ Μεδίνα, κατὰ τῆς ὁποίας ἐπρόκειτο νὰ ἐπιτεθεῖ ἡ ὀρδὴ αὐτή, δὲν ἦταν ἱκανὴ νὰ φέρει ἀντίσταση κατὰ τῆς συντονισμένης ἐπίθεσης ἐκ μέρους ὀλόκληρου τοῦ ἀραβικοῦ κόσμου. Ὁ πληθυσμὸς τῆς αὐτῆς τῆν περιόδου ἦταν κάτι περισσότερο ἀπὸ τρεῖς χιλιάδες ἄρρενες (ἄνδρες ἡλικιωμένοι, νέοι καὶ ἀγόρια). Ὁ ἐχθρὸς εἶχε ὑπὸ τὰ ὄπλα εἴκοσι μέχρι εἴκοσι τέσσερις χιλιάδες ἄνδρες, οἱ ὁποῖοι ἦταν ἔμπειροι πολεμιστὲς καὶ (ἔχοντας συμπτυχθεῖ ἀπὸ διάφορα σημεῖα τῆς χώρας), ἦταν καὶ ἕνας σωστὰ ἐπιλεγμένος στρατὸς. Ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρά, ὁ ἀρσενικὸς πληθυσμὸς τῆς Μεδίνας, ὁ ὁποῖος ἔπρεπε ν' ἀνισταθεῖ στὸν τεράστιο αὐτὸ ὄγκο, ἀποτελοῦνταν ἀπὸ ἄνδρες ὅλων τῶν ἡλικιῶν. Μπορεῖ κανεὶς νὰ φαντασθεῖ, λοιπόν, ποιὲς ἦταν οἱ πιθανότητες τῶν κατοίκων τῆς Μεδίνας. Ἐπρόκειτο γιὰ μιὰ πολὺ ἄνιση ἀναμέτρηση. Εἴκοσι με εἴκοσι τέσσερις χιλιάδες ἄνδρες ἀπὸ τὴν πλευρὰ τοῦ ἐχθροῦ, ἐναντίον τριῶν μόλις χιλιάδων Μουσουλμάνων, συμπεριλαμβανομένων τῶν ἡλικιωμένων, τῶν νέων καὶ τῶν ἀγοριῶν τῆς πόλης. Ὄταν ὁ Προφήτης πληροφορήθηκε γιὰ τὶς τεράστιες πολεμικὲς προετοιμασίες τοῦ ἐχθροῦ, κάλεσε τοὺς Μουσουλμάνους σὲ σύσκεψη νὰ τοῦ δώσουν τὶς συμβουλές τους. Μεταξὺ αὐτῶν ποὺ συμβουλευθῆκε, ἦταν καὶ ὁ Σαλμάν, ἕνας Πέρσης, ὁ ὁποῖος ἦταν ὁ πρῶτος κάτοικος τῆς Περσίας ποὺ προσχώρησε στὸ Ἰσλάμ.

Ὁ Προφήτης, τὸν ρώτησε τί ἔκαναν οἱ Πέρσες, ὅταν ἔπρεπε νὰ ὑπερασπισθοῦν μιὰ πόλη ἐναντίον ἑνὸς πολυάριθμου στρατοῦ. «Ὄταν ἡ πόλη εἶναι ἀνοχύρωτη καὶ ὁ στρατὸς τῆς πολὺ μικρὸς, τότε ἡ μέθοδος ποὺ ἐφαρμόζουμε στὴν πατρίδα μας εἶναι ν' ἀνοίξουμε μιὰ τάφρο γύρω ἀπὸ τὴν πόλη καὶ ν' ἀμυνθοῦμε μέσα ἀπὸ αὐτήν», εἶπε ὁ

Σαλμάν. Ὁ Προφήτης ἐνέκρινε τὴν ἰδέα. Ἡ Μεδίνα ἔχει ὑψώματα ἀπὸ τὴ μιὰ πλευρά. Αὐτὰ τῆς παρῆσαν μιὰ φυσικὴ προστασία ἀπὸ ἐκείνη τὴν πλευρά. Ἡ ἄλλη πλευρὰ τῆς πόλης ἦταν πυκνοκατοικημένη καὶ δὲν μποροῦσε νὰ δεχθεῖ ἐπίθεση, χωρὶς νὰ γίνουν ἀντιληπτοὶ οἱ ἐπιτιθέμενοι. Ἡ τρίτη πλευρὰ τῆς πόλης εἶχε κατοικίες καὶ φυτεῖες ἀπὸ φοινικόδεντρα καὶ σὲ λίγη ἀπόσταση ἀπὸ αὐτὰ θρισκόταν ἕνα ὄχυρὸ τῆς ἐβραϊκῆς φυλῆς τῶν Μπάνου Κιουράιζα. Οἱ τελευταῖοι εἶχαν ὑπογράψει συνθήκη εἰρήνης μὲ τοὺς Μουσουλμάνους καί, γι' αὐτὸ καὶ ἡ πλευρὰ αὐτῆ, θεωροῦνταν ἀσφαλῆς ἀπὸ τὶς ἐπιδρομὲς τοῦ ἐχθροῦ. Πέρα ἀπὸ τὴν τέταρτη πλευρὰ τῆς πόλης, ἀπλωνόταν μιὰ πλατεῖα πεδιάδα καὶ ἀπὸ ἐκεῖ, κατὰ πᾶσα πιθανότητα, ἐπρόκειτο νὰ ἐπιτεθεῖ ὁ ἐχθρός. Γιὰ τὸ λόγο αὐτό, ὁ Προφήτης ἀποφάσισε νὰ σκάψει τὴν τάφρο ἀπὸ ἐκείνη τὴν πλευρὰ γιὰ τὴν παρεμπόδιση τοῦ ἐχθροῦ. Οἱ Μουσουλμᾶνοι μοιράσθηκαν μεταξύ τους τὴν ὀλοκλήρωση αὐτοῦ τοῦ ἔργου — δέκα ἄνδρες θὰ ἔσκαβαν δέκα γυάρδες ὁ καθένας. Συνολικά, ἔπρεπε νὰ σκαφθεῖ μιὰ ἀρκετὰ πλατεῖα καὶ θαθεῖα τάφρος μήκους ἐνὸς μιλίου.

Καθὼς τὸ ἔργο προχωροῦσε, συνάντησαν ἕνα θράχο, τὸν ὁποῖο οἱ σκαπανεῖς δὲν μπόρεσαν νὰ σπᾶσουν. Ἐνημέρωσαν τὸν Προφήτη γιὰ τὸ πρόβλημά τους κι ἐκεῖνος ἔσπευσε ἀμέσως ἐπὶ τόπου. Πῆρε μιὰ σκαπάνη καὶ τὴν ἄφισε νὰ πέσει πάνω στὴν πέτρα. Ἀμέσως πετάχθηκαν σπίθες καὶ ὁ Προφήτης κραύγασε: «Ἀλλάχου Ἄκμπαρ». Ξαναχτύπησε τὸ θράχο καὶ πάλι πετάχθηκαν σπίθες καὶ ξανά ὁ Προφήτης κραύγασε: «Ἀλλάχου Ἄκμπαρ». Χτύπησε γιὰ τρίτη φορά. Σπίθες ξεπετάχθηκαν καὶ πάλι καὶ πάλι ὁ Προφήτης εἶπε: «Ἀλλάχου Ἄκμπαρ» καὶ τότε ὁ θράχος ἔγινε κομμάτια. Οἱ Σύντροφοι τὸν ρώτησαν γιατί εἶχε κραυγάσει «Ἀλλάχου Ἄκμπαρ» κατ' ἐπανάληψη.

«Χτύπησα αὐτὸν τὸν θράχο τρεῖς φορές μὲ τὴ σκαπάνη μου καὶ τρεῖς φορές ἀποκαλύφθηκαν εἰκόνες τῆς μελλοντικῆς δόξας τοῦ Ἰσλάμ. Μέσα στὶς πρῶτες σπίθες, εἶδα τὰ παλάτια τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας στὴ Συρία. Εἶδα νὰ μοῦ παραδίνονται τὰ κλειδιά αὐτῶν τῶν παλατιῶν. Τὴ δεύτερη φορά, εἶδα τὰ φωτισμένα παλάτια τῆς Περσίας στὸ Μαντάν καὶ μοῦ ἔδωσαν τὰ κλειδιά τῆς Περσικῆς Αὐτοκρατορίας. Τὴν τρίτη φορά, εἶδα τὶς πύλες τῆς Σαν'ά καὶ μοῦ παραδόθηκαν τὰ κλειδιά τοῦ Βασιλείου τῆς Ὑεμένης. Αὐτὲς εἶναι οἱ ὑποσχέσεις, πού μᾶς δίνονται ἀπὸ τὸ Θεό

καί πιστεύω ότι θα δείξετε την πίστη σας γι' αυτές. Ὁ ἐχθρὸς δὲν μπορεῖ νὰ σᾶς κάνει κακὸ (Ζουρκάνι, τόμ. 2 καὶ Μπάρ, τόμ. 7). Μὲ τις ἐλάχιστες καὶ ἀβγαλτες δυνάμεις ποὺ διέθεταν οἱ Μουσουλμᾶνοι, δὲν μπορούσαν ν' ἀνοίξουν μιὰ ἀποτελεσματικὴ, ἀπὸ στρατηγικὴ ἀποψη, τάφρο. Ἦταν, ὅμως, ἀρκετὰ καλὴ γιὰ νὰ προσφέρει ἓνα μέτρο ἀσφάλειας στὴν περίπτωσι αἰφνιδιαστικῆς ἐπίθεσις ἀπὸ τὸν ἐχθρὸ. Τὰ γεγονότα ποὺ ἀκολούθησαν, ἔδειξαν ἔμπρακτα, ὅτι ἡ τάφρος δὲν ἦταν ἀδιαπέραστη. Κανένα ἀπὸ τὰ ἄλλα σημεῖα, δὲν ἦταν κατάλληλα γιὰ ἐπίθεσι.

Ὁ τεράστιος στρατός, ποὺ ἀποτελοῦνταν ἀπὸ τὰ μέλη τῶν φυλῶν τῆς Ἀραβίας, ἀρχισε νὰ πλησιάζει τὴ Μεδίνα ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῆς τάφρου. Μόλις ὁ Προφήτης ἔμαθε ὅτι βρισκόταν κοντά, βγήκε συνοδευόμενος ἀπὸ χίλιους διακόσιους ἄνδρες, γιὰ νὰ ὑπερασπισθεῖ τὴν πόλη, ἀφοῦ προηγούμενα τοποθέτησε φρουροὺς σὲ πολλὰ σημεῖα τῆς.

Οἱ ἱστορικοὶ ἔχουν κάνει διάφορες ἐκτιμήσεις τοῦ ἀριθμοῦ ἀνδρῶν, ποὺ ἀμύνθησαν στὴν τάφρο. Ὅρισμένοι λένε ὅτι ἦταν τρεῖς χιλιάδες, καὶ ἄλλοι ὅτι ἦταν χίλιοι διακόσιοι μέχρι χίλιοι τριακόσιοι καὶ ἄλλοι πάλι λένε ὅτι ἦταν ἑφτακόσιοι. Οἱ γνώμες εἶναι πολὺ διχασμένες καὶ εἶναι δύσκολο νὰ ἐξακριβωθοῦν. Ἀφοῦ, ὅμως, ἐξετάσαμε τὰ στοιχεῖα ποὺ ἔχουμε στὴ διάθεσή μας, καταλήξαμε στὸ συμπέρασμα ὅτι καὶ οἱ τρεῖς ὑπολογισμοὶ γιὰ τὸν ἀριθμὸ τῶν Μουσουλμάνων, οἱ ὁποῖοι πολέμησαν γιὰ τὴν ἄμυνα τῆς πόλης ἀπὸ τὴν τάφρο, εἶναι σωστοί, γιὰτὶ ἀναφέρονται σὲ διαφορετικὰ στάδια τῆς μάχης.

Μιὰ Μάχη μὲ Λίγες Πιθανότητες

Ἐχουμε ἤδη ἀναφέρει, ὅτι μετὰ τὴν ἀποχώρησι τῶν Ὑποκριτῶν ἀπὸ τὴ μάχη τοῦ Οὐχούντ, ὁ συνολικὸς ἀριθμὸς τῶν Μουσουλμάνων ἦταν 700. Ἡ Μάχη τῆς Τάφρου ἔγινε δυὸ μόνο χρόνια μετὰ τὴ Μάχη τοῦ Οὐχούντ. Ἡ ἱστορία δὲν ἀναφέρει ὅτι ἔγιναν πολυάριθμες προσχωρήσεις στὸ Ἰσλάμ, στὸ διάστημα τῶν δυὸ αὐτῶν χρόνων. Δὲν εἶναι, λοιπόν, δυνατὸ νὰ αὐξήθηκε ὁ ἀριθμὸς τῶν πολεμιστῶν ἀπὸ 700 σὲ 3.000. Ταυτόχρονα, ὅμως, δὲν εἶναι δυνατὸ νὰ μὴν ὑπῆρξε κάποια αὐξηση στὸν ἀριθμὸ τῶν Μουσουλμάνων πολεμιστῶν ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῆς Μάχης τοῦ Οὐχούντ καὶ τῆς Μάχης τῆς Τάφρου. Στὸ Ἰσλάμ ἐξακολουθοῦσαν νὰ προ-

στίθενται ὄπαδοι καὶ πρέπει νὰ αὐξήθηκε ὁ ἀριθμὸς τους μεταξὺ τῆς Μάχης τοῦ Οὐχούντ καὶ τῆς Μάχης τῆς Τάφρου. Αὐτὰ τὰ δυὸ στοιχεῖα δικαιολογοῦν τὸ συμπέρασμα ὅτι οἱ ὑπολογισμοί, πού τοποθετοῦν τοὺς Μουσουλμάνους πολεμιστὲς στοὺς 1.200 κατὰ τὴ Μάχη τῆς Τάφρου, πρέπει νὰ εἶναι σωστοί. Τὸ ἐρώτημα πού πρέπει νὰ λάβει κάποια ἀπάντηση εἶναι, γιατί ὀρισμένοι ἐμπειρογνώμονες τοποθετοῦν τὸν ἀριθμὸ τους στοὺς 3.000 καὶ ἄλλοι στοὺς 700. Ἡ ἀπάντησή μας εἶναι ὅτι οἱ δυὸ διαφορετικοὶ ὑπολογισμοὶ ἀναφέρονται σὲ δυὸ διαφορετικὰ στάδια τῆς μάχης. Ἡ Μάχη τῆς Τάφρου ἐξελίχθηκε σὲ τρία στάδια. Τὸ πρῶτο, ἦταν ὅταν ὁ ἐχθρὸς πλησίαζε τὴ Μεδίνα καὶ οἱ Μουσουλμάνοι ἐργάζονταν πυρετωδῶς γιὰ ν' ἀνοίξουν τὴν τάφρο. Σ' αὐτὸ τὸ διάστημα, μποροῦμε νὰ συμπεράνουμε ὅτι γιὰ νὰ μεταφέρουν τὸ χῶμα ἀπὸ τὸ χῶρο τῆς τάφρου, πρέπει νὰ βοηθήσαν ἀκόμα καὶ παιδιὰ καὶ ὡς ἓνα σημεῖο καὶ γυναῖκες. Γιὰ τὸ ἀνοιγμα, λοιπόν, τῆς τάφρου, μποροῦμε νὰ ποῦμε ὅτι ἐργάστηκαν συνολικὰ 3.000 Μουσουλμάνοι. Σ' αὐτὸ τὸ σύνολο συμπεριλαμβάνονταν καὶ παιδιὰ καὶ μερικὲς γυναῖκες. Τὰ παιδιὰ βοηθοῦσαν στὴ μεταφορὰ τῶν χρωμάτων καὶ οἱ γυναῖκες, οἱ ὁποῖες πάντα συναγωνίζονταν τοὺς ἄνδρες στὶς ἐπιδιώξεις τοῦ Ἰσλάμ, πρέπει νὰ ὑπῆρξαν πολὺ χρήσιμες γιὰ τὴ διεκπεραίωση τῶν ἐργασιῶν τῆς τάφρου. "Ἐχουμε ἀποδείξεις, οἱ ὁποῖες στηρίζουν τὴ γνώμη αὐτή. "Ὅταν ἄρχισε τὸ σκάψιμο, ζητήθηκε ἀκόμα καὶ ἀπὸ τὰ παιδιὰ νὰ ἔλθουν νὰ βοηθήσουν. "Ὅλος σχεδὸν ὁ πληθυσμὸς συνέβαλε στὸ σκάψιμο. Μόλις ὅμως ἐμφανίσθηκε ὁ ἐχθρὸς καὶ ἄρχισε ἡ μάχη, ὁ Προφήτης ἔδωσε ἐντολὴ ν' ἀπομακρυνθοῦν ἀπὸ τὸ πεδίο τῆς μάχης ὅλα τὰ παιδιὰ, πού ἦταν κάτω τῶν δεκαπέντε χρόνων. "Ὅσα ἦταν ἄνω τῶν δεκαπέντε χρόνων, μποροῦσαν νὰ πάρουν μέρος στὴ μάχη, ἂν τὸ ἐπιθυμοῦσαν (Χαλμπιγιά τόμ. 2). Ἀπὸ αὐτὸ φαίνεται ὅτι στὴν περίοδο τῆς ἐκσκαφῆς τῆς τάφρου, ὁ ἀριθμὸς τῶν Μουσουλμάνων ἦταν μεγαλύτερος ἀπὸ τὸν ἀριθμὸ τους, ὅταν ἄρχισε ἡ μάχη. Ὅταν ἡ μάχη ἄρχισε, ὅλα τὰ μικρὰ παιδιὰ ἀπομακρύνθηκαν. Οἱ ἐκτιμήσεις πού τοποθετοῦν τοὺς Μουσουλμάνους στοὺς 3.000 κατὰ τὴ μάχη, ἀναφέρονται στὴν περίοδο τῆς ἐκσκαφῆς τῆς τάφρου καὶ ἡ ἐκτίμηση πού τοὺς τοποθετεῖ στοὺς 1.200 ἀναφέρεται στὸ διάστημα τῆς μάχης, στὴν ὁποία ἔλαθαν μέρος μόνο ἐνήλικοι ἄρρενες. Τὸ μόνον ὑπολογισμὸ πού δὲν ἐξηγήσαμε, εἶναι ἐκεῖνος πού τοὺς τοποθετεῖ στοὺς 700. Κατὰ τὴν ἀπο-

πή μας, ακόμα κι αυτός ο ύπολογισμός είναι σωστός. Αυτό ο ύπολογισμός έγινε από μια έγκυρη πηγή, όπως είναι ο "Ιμπν 'Ισσάκ, και αυτός επιβεβαιώνεται από μιάν άλλη έξ 'Ισου έγκυρη πηγή, όπως είναι ο "Ιμπν Χάζμ. Είναι δύσκολο ν' άμφισβητήσει κανείς αυτό τόν ύπολογισμό και, όταν λάβουμε υπόψη άλλες λεπτομέρειες τής μάχης, και αυτός άποδείχεται σωστός. Υπάρχουν τεκμήρια, τά όποια άποδεικνύουν ότι, όταν οί Μπάνου Κουράιζα, παρά τή συμφωνία πού είχαν κάνει, ένώθηκαν με τόν έχθρο και άποφάσισαν νά έπιτεθούν κατά τής Μεδίνας, από τήν πίσω πλευρά τής πόλης, ό 'Ιερός Προφήτης είχε πληροφορίες για τίς κακές τους προθέσεις και άποφάσισε νά έγκαταστήσει φρουρούς στά σημεία τής πόλης, πού θά μπορούσαν νά είναι έκτεθειμένα στις επιθέσεις τών Μπάνου Κουράιζα. Αυτό ή πλευρά τής Μεδίνας, αρχικά ήταν χωρίς προστασία, γιατί οί Μπάνου Κουράιζα ήταν σύμμαχοι τών Μουσουλμάνων και ήταν βέβαιο ότι δέν θά άφιναν τόν έχθρο νά έπιτεθεί από τή δική τους πλευρά. Είναι γνωστό ότι, όταν ό Προφήτης πληροφορήθηκε για τήν άποστασία τών Μπάνου Κουράιζα και έγινε φανερό ότι οί Μουσουλμάνες γυναίκες, πού θεωρούταν άσφαλείς σ' αυτή τήν περιοχή τής πόλης, λόγω τής συμμαχίας, δέν ήταν πιά άσφαλείς, άποφάσισε νά στείλει δυό άποσπάσματα από διακόσιους και τριακόσιους άνδρες, για νά φρουρήσουν δυό διαφορετικά μέρη τής έκτεθειμένης τώρα πόλης. 'Ο Προφήτης τούς διέταξε νά φωνάζουν «'Αλλάχου "Ακμπαρ» κατά καιρούς, για νά ξέρει τó κύριο τμήμα του μουσουλμανικού στρατού ότι οί γυναίκες τους ήταν άσφαλείς. Γι' αυτό, ό ύπολογισμός του "Ιμπν 'Ισσάκ, ό όποιος τοποθετεί τόν αριθμό τών πολεμιστών στη Μάχη τής Τάφρου στους 700, είναι έπίσης σωστός. "Αν πεντακόσιοι από τους 1.200 άνδρες στάλθηκαν νά φρουρήσουν τά μετόπισθεν τής πόλης μόνο 700 θά παρέμειναν. "Ετσι, και οί τρεις ύπολογισμοί για τήν άριθμητική δύναμη του μουσουλμανικού στρατού στη Μάχη τής Τάφρου θγαίνουν σωστοί.

'Ο 'Ιερός Προφήτης είχε, λοιπόν, μόνο 700 άνδρες για τήν άμυνα τής τάφρου. Είναι αλήθεια ότι είχε έκκαφεϊ ή τάφρος. 'Αλλά ή άντιμετώπιση και άπώθηση ένός τόσο μεγάλου στρατού, όπως ό έχθρικός, ακόμα και με τή βοήθεια τής τάφρου, ήταν κάτι σχεδόν αδύνατο. 'Αλλά, όπως συνήθως, οί Μουσουλμάνοι είχαν πίστη στό Θεό τους και στηρίζονταν στη βοήθειά Του. 'Η μικρή δύναμή τους άνέ-

μενε την έχθρική ὄρδη, ἐνῶ οἱ γυναῖκες καὶ τὰ παιδιά εἶχαν σταλεῖ σὲ δυὸ προφανῶς ἀσφαλῆ σημεῖα τῆς πόλης. Ὅταν ὁ ἐχθρὸς ἔφθασε στὴν τάφρο, ἔμειναν κατὰπληκτοί, γιατί αὐτὸ τὸ στρατήγημα δὲν εἶχε ποτὲ πρὶν χρησιμοποιηθεῖ σὲ καμιὰ ἀραβικὴ μάχη. Ἀποφάσισαν, λοιπόν, νὰ στρατοπεδεύσουν στὴν πλευρὰ τῆς τάφρου πού θρισκόταν στὸ δικό τους μέρος καὶ νὰ σκεφθοῦν τίς μεθόδους ἐπίθεσης καὶ εἰσόδου στὴ Μεδίνα. Ἡ μιὰ πλευρὰ προστατευόταν ἀπὸ τὴν τάφρο. Μιὰ δευτέρη πλευρὰ διέθετε ὑψώματα μὲ τὴ φυσικὴ τους προστασία. Μιὰ τρίτη πλευρὰ εἶχε πέτρινα σπίτια καὶ ἄλλη. Ἦταν ἀδύνατο νὰ κάνει ὁ ἐχθρὸς μιὰ αἰφνιδιαστικὴ ἐπίθεση σὲ ὁποιοδήποτε σημεῖο τῆς πόλης. Οἱ διοικητὲς τοῦ ἐχθροῦ συσκέφθηκαν καὶ ἀποφάσισαν ὅτι ἦταν ἀπαραίτητο νὰ προσπαθήσουν ν' ἀποσπάσουν τοὺς Μπάνου Κουράιζα, τὴν ἐβραϊκὴ φυλὴ; πού ζοῦσε ἀκόμα στὴ Μεδίνα, ἀπὸ τὴ συμμαχία μὲ τοὺς Μουσουλμάνους καὶ νὰ τοὺς ζητήσουν νὰ πολεμήσουν μὲ τοὺς ὁμόσπονδους Ἄραβες σ' αὐτὴ τὴν κρίσιμη μάχη κατὰ τῆς Μεδίνας. Μόνο οἱ Μπάνου Κουράιζα μπορούσαν νὰ τοὺς ἐξασφαλίσουν μιὰ δίοδο πρὸς τὴν πόλη. Τελικὰ, ὁ Ἄμπου Σουφιάν διάλεξε τὸν Χουγιαῖγ ἴμπν Ἀχτάμπ, ἀρχηγὸ τῆς ἀπόβλητης φυλῆς τῶν Μπάνου Ναντίρ καὶ βασικὸ ὑποκινητὴ τῶν ἀραβικῶν φυλῶν κατὰ τῆς Μεδίνας, καὶ τοῦ ἀνέθεσε νὰ διαπραγματευθεῖ μὲ τοὺς Μπάνου Κουράιζα γιὰ τὴν παροχὴ διευκολύνσεων κατὰ τὴν ἐπίθεση στὰ μετόπισθεν τῆς πόλης. Ὁ Χουγιαῖγ ἴμπν Ἀχτάμπ πῆγε στὸ ἐβραϊκὸ φρούριο γιὰ νὰ δεῖ τὸν ἡγέτη τῶν Μπάνου Κουράιζα. Στὴν ἀρχὴ ἀρνήθηκαν νὰ τὸν δοῦν. Ὅταν, ὅμως, τοὺς ἐξήγησε ὅτι αὐτὴ ἦταν μιὰ πολὺ κατάλληλη στιγμή νὰ ἡττηθοῦν οἱ Μουσουλμάνοι, κατάφερε νὰ πείσει ἕναν ἀπὸ τοὺς Κουράιζα, τὸν Κά'μπ. Ἐξήγησε ὅτι ὀλόκληρη ἡ Ἀραβία θγῆκε ἔξω γιὰ νὰ ἐπιτεθεῖ καὶ νὰ ἐξοντώσει τοὺς Μουσουλμάνους. Ὁ στρατὸς πού θρισκόταν στὴν ἄλλη πλευρὰ τῆς τάφρου, δὲν ἦταν ἀπλῶς ἕνας στρατὸς, ἀλλὰ ἕνας ὠκεανὸς ἀνδρῶν μὲ γερὰ κορμιά; στοὺς ὁποίους θὰ ἦταν ἀδύνατο στοὺς Μουσουλμάνους ν' ἀντισταθοῦν. Τελικὰ, συμφωνήθηκε ὅτι, μόλις ὁ στρατὸς τῶν ἄπιστων θὰ πετύχαινε νὰ παραβιάσει τὴν τάφρο, οἱ Μπάνου Κουράιζα θὰ ἔκαναν ἐπίθεση στὸ σημεῖο τῆς Μεδίνας, ὅπου ὁ Ἱερὸς Προφήτης εἶχε στείλει γιὰ ἀσφάλεια ὅλες τίς γυναῖκες καὶ τὰ παιδιά. Πίστευαν ὅτι αὐτὸ τὸ σχέδιο θὰ συνέτριβε τὴ μουσουλμανικὴ ἀντίσταση καὶ θ' ἀποτελοῦσε μιὰ παγίδα θανάτου γιὰ

ολόκληρο τὸν πληθυσμὸ τους — ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παιδιά. Ἐὰν τὸ σχέδιο αὐτὸ πετύχαινε, ἔστω καὶ κατὰ ἕνα μέρος, θὰ κόστιζε πολὺ ἀκριβὰ στοὺς Μουσουλμάνους καὶ θὰ τοὺς δημιουργοῦσε πολλὰς δυσκολίες. Δὲν θὰ τοὺς ἦταν δυνατὸ νὰ διαφύγουν ἀπὸ αὐτὴ τὴν παγίδα θανάτου.

Ἡ Προδοσία τῶν Μπάνου Κουράιζα

Ὅπως εἶπαμε, οἱ Μπάνου Κουράιζα ἦταν σύμμαχοι μὲ τοὺς Μουσουλμάνους. Ἐστω καὶ ἂν δὲν ἔπαιρναν μέρος στὴ μάχη, στὸ πλευρὸ τῶν Μουσουλμάνων, ἀναμενόταν ὅτι τουλάχιστο θ' ἀπαγόρευαν στὸν ἐχθρὸ νὰ περάσει ἀπὸ τὸ δικὸ τους μέρος. Γι' αὐτὸ, ὁ Προφήτης εἶχε ἀφίσει αὐτὸ τὸ μέρος τῆς πόλης, ὁλοτέλα ἀφρούρητο. Οἱ Μπάνου Κουράιζα ἤξεραν ὅτι οἱ Μουσουλμάνοι τοὺς ἐμπιστεύονταν. Ἔτσι, ὅταν ἀποφάσισαν νὰ προσχωρήσουν στοὺς Ἀραβες, συμφωνήθηκε νὰ μὴ φανερώσουν ἀνοιχτὰ τὴν προσχώρησή τους, ὥστε νὰ μὴ δημιουργηθοῦν ὑπόνοιες στοὺς Μουσουλμάνους καὶ τοὺς κάνουν νὰ πάρουν μέτρα γιὰ τὴ φρούρηση τοῦ σημείου τῆς πόλης, ἀπὸ τὴ δική τους πλευρά. Ἦταν μιὰ πολὺ ἐπικίνδυνη συνωμοσία.

Ὅταν ἀποφασίσθηκε ὅτι ἡ ἔφοδος κατὰ τῶν Μουσουλμάνων θὰ γινόταν ἀπὸ δυὸ πλευρές, ὁ ἀραβικὸς στρατὸς ἄρχισε τὴν ἐπίθεση κατὰ τῆς τάφρου. Πέρασαν, ὅμως, ἀρκετὲς μέρες καὶ τίποτα δὲν εἶχε γίνει. Τότε, τοὺς ἦλθε ἡ ἰδέα νὰ τοποθετήσουν τοὺς τοξότες τους πάνω σ' ἕνα ὕψωμα καὶ τοὺς διέταξαν νὰ χτυπᾶν τὶς ὀμάδες τῶν Μουσουλμάνων, πού ὑπεράσπιζαν τὴν τάφρο. Αὐτὲς οἱ ὀμάδες στέκονταν στὸ μεταίχμιο τῆς τάφρου καὶ τὶς χῶριζαν μικρὰς ἀποστάσεις. Μόλις οἱ ἀμυντικὲς δυνάμεις τῶν Μουσουλμάνων ἔδειχναν ὅτι σπάζουν, οἱ ἄπιστοι θὰ προσπαθοῦσαν νὰ διασχίσουν τὴν τάφρο μὲ τὴ βοήθεια τοῦ ἐξαιρετικοῦ ἱππικοῦ τους. Πίστευαν ὅτι μὲ τέτοιες διαδοχικὲς ἐπιθέσεις θὰ μπορούσαν νὰ καταλάβουν ἕνα σημεῖο τῆς μουσουλμανικῆς πλευρᾶς τῆς τάφρου, στὸ ὁποῖο θὰ μπορούσαν ν' ἀποθιβάσουν τὶς δυνάμεις τους γιὰ μιὰ ὀλόπλευρη ἔφοδο κατὰ τῆς πόλης. Ἡ μιὰ ἐπίθεση διαδεχόταν τὴν ἄλλη. Οἱ Μουσουλμάνοι ἀμυνόμενοι ἦταν ὑποχρεωμένοι νὰ μάχονται ἀκατάπαυστα. Μιὰ μέρα, ἦταν τόσο ἀπασχολημένοι μὲ τὴν ἀπώθηση αὐτῶν τῶν ἐπιθέσεων, πού δὲν εἶχαν τὸν καιρὸ νὰ ποῦν τὶς καθιερωμένες ἡμερήσιες Προσευχὲς τους στὴν

κανονική τους ώρα. Ὁ Προφήτης ἦταν στενοχωρημένος γι' αὐτό, καί εἶπε: «Ὁ Θεός νά τιμωρήσει τοὺς ἄπιστους, πού μᾶς ἐμποδίζουν νά ποῦμε τίς Προσευχές μας». Αὐτὸ τὸ περιστάτικο δείχνει τὴ σφοδρότητα τῶν ἐχθρικών ἐπιθέσεων. Ἀλλὰ δείχνει, ἐπίσης, ὅτι τὸ πρῶτο καὶ τὸ τελευταῖο μέλημα τοῦ Προφήτη ἦταν ἡ λατρεία πρὸς τὸ Θεό. Ἡ Μεδίνα ἦταν πολιορκημένη ἀπ' ὅλες τίς πλευρές. Ὅχι μόνο οἱ ἄνδρες, ἀλλὰ καὶ οἱ γυναῖκες καὶ τὰ παιδιὰ, ἀντιμετώπιζαν θέβαιο θάνατο. Σ' ὀλόκληρη τὴν πόλη κυριαρχοῦσε ἡ ἀγωνία. Ὁ Προφήτης, ὅμως, ἐξακολουθοῦσε νά ἐπιμένει ὅτι οἱ Προσευχές ἔπρεπε νά γίνονται στίς κανονικές τους ὥρες. Οἱ Μουσουλμᾶνοι δὲν λατρεύουν τὸ Θεὸ μόνο μιὰ φορά τὴ βδομάδα, ὅπως κάνουν οἱ Χριστιανοὶ καὶ οἱ Ἰνδουιστές. Οἱ Μουσουλμᾶνοι εἶναι ὑποχρεωμένοι νά προσεύχονται πέντε φορές τὴ μέρα. Στὴ διάρκεια τῆς μάχης εἶναι δύσκολο νά γίνει ὁμαδικὴ προσευχή, ἔστω καὶ μιὰ φορά τὴν ἡμέρα, πόσο μᾶλλον πέντε φορές μὲ μιὰ συγκεντρωμένη θρησκευτικὴ κοινότητα. Ὁ Προφήτης, ὅμως, καλοῦσε τοὺς Μουσουλμάνους νά προσευχηθοῦν πέντε φορές τὴ μέρα, ἀκόμα καὶ κατὰ τὴ διάρκεια τῆς μάχης. Ὅταν μιὰ ἐπίθεση τοῦ ἐχθροῦ παρεμπόδιζε αὐτὲς τίς Προσευχές, στενοχωριόταν πολὺ.

Γιὰ νά ἐπιστρέψουμε στὴ μάχη, ὁ ἐχθρὸς ἐπιτίθονταν ἀπὸ μπροστά· οἱ Μπάνου Κουράιζα σχεδίαζαν νά ἐπιτεθοῦν ἀπὸ τὰ νῶτα, ὄχι ὅμως μὲ τρόπο πού θὰ προξενοῦσε ὑπόνοιες στοὺς Μουσουλμάνους. Αὐτοὶ ἤθελαν νά μποῦν στὴν πόλη ἀπὸ τὰ πίσω καὶ νά σκοτώσουν τίς γυναῖκες καὶ τὰ παιδιὰ πού στεγάζονταν ἐκεῖ. Μιὰ μέρα, οἱ Μπάνου Κουράιζα ἔστειλαν ἕναν κατάσκοπο γιὰ νά ἐξακριβώσῃ ἂν ὑπῆρχαν ἐκεῖ φρουροί, γιὰ τὴ προστασία τῶν γυναικῶν καὶ παιδιῶν καί, ἂν ναί, ποιά ἦταν ἡ δύναμή τους. Ὑπῆρχε ἕνας περιφραγμένος χῶρος γιὰ οἰκογένειες, πού ὁ ἐχθρὸς θεωροῦσε ἰδιαίτερο στόχο του. Ὁ κατάσκοπος ἐφθασε καὶ ἄρχισε νά τριγυρίζει στὸν περιφραγμένο αὐτὸ χῶρο καὶ νά κυττάζει γύρω ὑποπτα. Ἐνῶ ἔκανε αὐτό, ἡ Σαφίγια, μιὰ θεία τοῦ Προφήτη, τὸν πρόσεξε. Ἐκείνη τὴν ὥρα, ὑπῆρχε μόνο ἕνας φρουρὸς σὲ ὑπηρεσία, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἄρρωστος. Ἡ Σαφίγια τοῦ ἀνέφερε τί εἶχε δεῖ καὶ τοῦ ὑπέδειξε νά συλλάβῃ τὸν κατάσκοπο προτοῦ αὐτὸς μπορέσει νά πληροφορήσῃ τὸν ἐχθρὸ πόσο ἀπροστάτευτες ἦταν οἱ γυναῖκες καὶ τὰ παιδιὰ σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο τῆς πόλης. Ὁ ἄρρωστος Μουσουλμᾶνος ἀρνήθηκε νά κάνει ὅ,τιδήποτε,

ὁπότε ἡ Σαφίγια ἄρπαξε ἓνα ρόπαλο καὶ ἄρχισε νὰ χτυπάει τὸν ἀνεπιθύμητο αὐτὸ ἐπισκέπη. Μὲ τὴ βοήθεια ἄλλων γυναικῶν κατάφερε νὰ τὸν καταβάλλει καὶ νὰ τὸν σκοτώσει. Ἀργότερα, ἀποδείχθηκε ὅτι αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ἦταν πράγματι κατάσκοπος τῶν Μπάνου Κουράιζα. Οἱ Μουσουλμᾶνοι ἀναστατώθηκαν καὶ ἄρχισαν νὰ φοβοῦνται καὶ γιὰ ἄλλες ἐπιθέσεις ἀπὸ αὐτὴ τὴν πλευρά, πὺ μέχρι τώρα θεωροῦσαν ἄρκετὰ ἀσφαλῆ. Ἀλλὰ ἡ ἐπίθεση ἀπὸ τὴ μπροστινὴ πλευρά, ἦταν τόσο σφοδρὴ, ὥστε ὀλόκληρη ἡ μουσουλμανικὴ δύναμη ἦταν ἀπαραίτητη γιὰ ν' ἀντισταθεῖ σ' αὐτήν. Παρ' ὅλα αὐτά, ὁ Προφήτης ἀποφάσισε ὅτι ἔπρεπε νὰ στερηθεῖ ἓνα τμήμα τῆς δυνάμεις αὐτῆς, γιὰ νὰ προστατευθοῦν οἱ γυναῖκες καὶ τὰ παιδιά. «Ὅπως εἶπαμε σχετικὰ μὲ τὸν ἀριθμὸ τῶν Μουσουλμάνων πὺ πολέμησαν στὴ μάχη αὐτῆ, ὁ Προφήτης ἔστειλε πεντακόσιους ἀπὸ τοὺς χίλιους διακόσιους ἄνδρες, στὴν πόλη, γιὰ νὰ προστατεύσουν τὰ γυναικόπαιδα. Ἔτσι, γιὰ τὴν προστασία τῆς τάφρου ἔμειναν μόνο ἑφτακόσιοι ἄνδρες ἐναντίον ἑνὸς στρατοῦ πὺ ὁ ἀριθμὸς τους κυμαίνονταν μεταξύ δεκαοκτῶ καὶ εἴκοσι χιλιάδων. Πολλοὶ Μουσουλμᾶνοι τρόμαξαν γιὰ τὶς πιθανότητες πὺ ἀντιμετώπιζαν. Πῆγαν στὸν Προφήτη καὶ τοῦ εἶπαν πόσο κρίσιμη ἦταν ἡ κατάσταση καὶ ὅτι τοὺς φαινόταν ἀδύνατο πὺς θὰ μπορούσαν νὰ σώσουν τὴν πόλη. Τοῦ ζήτησαν νὰ προσευχηθεῖ καὶ νὰ τοὺς μάθει μιὰ εἰδικὴ Προσευχὴ γιὰ τὴν περίπτωσι αὐτῆ. Ὁ Προφήτης τοὺς εἶπε: «Μὴ φοβᾶστε. Παρακαλέστε μόνο τὸ Θεὸ νὰ σᾶς προστατεύσει ἀπὸ τὶς ἀδυναμίες σας, νὰ δυναμώσει τὸ πνεῦμα σας καὶ νὰ σᾶς ἀπαλλάξει ἀπὸ τὴν ἀνησυχία σας». Ὁ Προφήτης ὁ ἴδιος προσευχήθηκε καὶ εἶπε τὰ ἑξῆς:

Κύριε, μοὺ ἀποκάλυψες τὸ Κοράνιο. Ἐσὺ δὲν ἀργεῖς νὰ ζητήσεις ἀπολογισμὸ ἀπὸ τὸν καθένα. Σύντριψε τὶς ὀμάδες αὐτὲς πὺ ἤλθαν νὰ μᾶς ἐπιτεθοῦν. Κύριε, σὲ ἱκετεύω καὶ πάλι. Σύντριψέ τους, κάνε μας νὰ ἐπικρατήσουμε καὶ ν' ἀνατρέψουμε ὅλες τὶς κακὲς τους προθέσεις (Μπουχάρι).

Καὶ πάλι:

Κύριε, Ἐσὺ ἀκοῦς αὐτοὺς πὺ Σὲ καλοῦν μέσα ἀπὸ τὴν συμφορὰ τους καὶ μέσα ἀπὸ τὸν πόνο τους. Ἐσὺ ἀποκρίνεσαι σὲ ὅλους ὅσοι ἀγωνιοῦν. Ἀπάλλαξέ με

ἀπὸ τὸν πόνο μου, τὴν ἀγωνία μου καὶ τοὺς φόβους μου. Ἐσὺ γνωρίζεις τοὺς κινδύνους, τοὺς ὁποίους ἀντιμετωπίζουμε ἐγὼ καὶ οἱ Σύντροφοί μου (Ζουρκάνι).

Οἱ Ὑποκριτὲς ἀνησυχοῦσαν περισσότερο ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἄνδρες τοῦ μουσουλμανικοῦ στρατοῦ. Κάθε σκέψη γιὰ τὴν τιμὴ τῆς πλευρᾶς τους, τὴν ἀσφάλεια τῆς πόλης τους, τῶν γυναικῶν καὶ τῶν παιδιῶν τους, ἐξέλειψε ἀπὸ τὶς καρδιές τους. Δὲν ἤθελαν ὅμως νὰ ἐξευτελισθοῦν στὰ μάτια τῶν δικῶν τους ἀνθρώπων καί, γι' αὐτό, ἄρχισαν νὰ ἐγκαταλείπουν τοὺς Μουσουλμάνους ὁ ἕνας μετὰ τὸν ἄλλον, μὲ τὶς πιὸ ἰσχνές δικαιολογίες. Τὸ Κοράνιο ἀναφέρεται σ' αὐτὸ στὸ 33:14:

Καὶ μιὰ ομάδα ἐξ αὐτῶν ζήτησε τὴν ἄδεια τοῦ Προφήτη γιὰ νὰ ἀναχωρήσουν, λέγοντας: «Τὰ σπίτια μας εἶναι ἐκτεθειμένα καὶ χωρὶς προστασία». Δὲν ἦταν ὅμως ἐκτεθειμένα. Τὸ μόνο πού ἐπεδίωκαν ἦταν νὰ φύγουν.

Οἱ συνθήκες τῆς μάχης καὶ ἡ κατάσταση στὴν ὁποία βρίσκονταν οἱ Μουσουλμάνοι ἐκείνη τὴν ὥρα, περιγράφεται στοὺς ἀκόλουθους στίχους τοῦ Κορανίου:

«Ὅταν σὰς ἐπιτέθηκαν ἀπὸ ὑψηλὰ καὶ ἀπὸ χαμηλὰ καὶ ὅταν τὰ μάτια σας σάστισαν καὶ οἱ καρδιές σας ἔφθασαν στὸ λαρύγγι καὶ κάνατε διάφορες σκέψεις γιὰ τὸν Ἀλλάχ. Ἐκεῖ καὶ τότε οἱ πιστοὶ δοκιμάσθηκαν σκληρὰ καὶ ταράχθηκαν ἀπὸ τὴν ἄγρια ἀναταραχὴ. Καὶ ὅταν οἱ Ὑποκριτὲς κι ἐκεῖνοι τῶν ὁποίων οἱ καρδιές ἦταν ἀρρωστημένες εἶπαν: «Ὁ Ἀλλάχ καὶ ὁ Ἀγγελιαφόρος Του μᾶς ὑπόσχονται μόνο τὴν πλάνη». Καὶ ὅταν μιὰ ομάδα ἀπὸ αὐτοὺς εἶπε: «ῶ ἄνθρωποι τῆς Γιαθρίμπ, δὲν εἶναι δυνατόν ν' ἀντισταθεῖτε στὸν ἐχθρό, γι' αὐτὸ γυρίστε πίσω» (33:11-14).

Ἐδῶ ὑπενθυμίζεται στοὺς Μουσουλμάνους, ὅτι ἡ ὁμοσπονδία τῶν ἀραβικῶν φυλῶν τοὺς ἐπιτέθηκε ἀπὸ ἔμπροσς καὶ οἱ Ἐβραῖοι τοὺς ἐπιτέθηκαν ἀπὸ τὰ νῶτα. Τοὺς ὑπενθυμίζεται πόσο δυστυχισμένοι ἦταν τότε. Τὰ μάτια τους ἔτρεμαν καὶ οἱ ψυχές τους εἶχαν ἀνέβει στὰ στόματά τους.

“Αρχισαν ακόμα νά ἔχουν ἀμφιβολίες καί γιά τὸ Θεό. Τότε οἱ πιστοὶ τέθηκαν σὲ δοκιμασία. “Ὅλοι ἔνωισαν ἀναστάτωση. Οἱ Ὑποκριτὲς καί οἱ πνευματικὰ ἄρρωστοὶ ἀρχισαν νά λένε: «“Ὅλοι μας ἐξαπατηθήκαμε ἀπὸ ψευδεῖς ὑποσχέσεις, πού μᾶς ἔδωσαν ὁ Θεὸς καί ὁ Προφήτης Του». Μιά ομάδα ἀπὸ αὐτούς, προσπάθησε νά προκαλέσει φόβο στὸ μουσουλμανικὸ στρατό, λέγοντας: «Δὲν μπορεῖ νά δοθεῖ μάχη. Δὲν ἔχουμε ἄλλη ἐπιλογή ἀπὸ τὸ νά γυρίσουμε πίσω».

Στὸ Κοράνιο περιγράφεται καί ἡ συμπεριφορὰ τῶν ἀληθινὰ πιστῶν, στὴν περίπτωσι αὐτῆ:

“Ὅταν οἱ πιστοὶ εἶδαν τοὺς συνασπισμούς, εἶπαν: «Αὐτὸ εἶναι ἐκεῖνο πού ὁ Ἄλλάχ καί ὁ Ἀγγελιαφόρος Του μᾶς ὑποσχέθηκαν· ὁ Ἄλλάχ καί ὁ Ἀγγελιαφόρος Του εἶπαν τὴν ἀλήθεια». Καί αὐτὸ ἐνίσχυσε τὴν πίστι καί ἀφοσίωσή τους. Μεταξὺ τῶν πιστῶν ὑπάρχουν ἄνθρωποι, πού ἦσαν εἰλικρινεῖς στὴ συμφωνία τους μὲ τὸν Ἄλλάχ. Ὑπάρχουν ὀρισμένοι, πού ἔχουν ἐκπληρώσει τὴν ὑπόσχεσή τους καί ἄλλοι, πού ἀκόμα περιμένουν καί δὲν ἔχουν ἀλλάξει τὴν κατάστασή τους στὸ ἐλάχιστο (33:23, 24).

Δηλαδή, οἱ ἀληθινοὶ πιστοὶ δὲν ἔμοιαζαν μὲ τοὺς Ὑποκριτὲς καί τοὺς ἀδύναμους. “Ὅταν εἶδαν τὸ μέγεθος τοῦ ἐχθρικοῦ στρατοῦ, θυμήθηκαν ἐκεῖνο πού ὁ Θεὸς καί ὁ Προφήτης Του τοὺς εἶχαν ἤδη πεῖ. Αὐτὴ ἡ συντονισμένη ἐπιθεση τῶν ἀραθικῶν φυλῶν ἦταν ἀπόδειξη τῆς ἀλήθειας, πού ἦταν ὁ Θεὸς καί ὁ Προφήτης Του. Οἱ πραγματικὰ πιστοὶ παρέμειναν ἀκλόνητοι καί τὸ πνεῦμα τῆς ὑπακοῆς τους καί τὸ δῶρο τῆς πίστεως τους μεγάλωσαν. Οἱ ἀληθινὰ πιστοὶ ἔγιναν ἕνα μὲ τὸ Θεό. Ὅρισμένοι, εἶχαν ἤδη φθάσει στὸν προορισμὸ τῆς ζωῆς τους, συναντώντας τὸ θάνατό τους. Ὅρισμένοι, ἀπλῶς, περίμεναν νά πεθάνουν στὸ δρόμο τοῦ Θεοῦ καί νά φθάσουν στὸ σκοπὸ τους.

Ὁ ἐχθρὸς ἐπιτέθηκε στὴν τάφρο μὲ ἀγριότητα καί χωρὶς διακοπές. Καμιὰ φορὰ κατάφερνε νά τὴν ἐξουδετερώσει. Μιά μέρα, μερικοὶ σημαντικοὶ στρατηγοὶ τοῦ ἐχθροῦ κατάφεραν νά περάσουν ἀπέναντι. Ἀλλὰ οἱ Μουσουλμᾶνοι τοὺς ἐπιτέθηκαν τόσο γενναῖα, πού ἀναγκάστηκαν νά ὑποχωρήσουν. Σ’ αὐτὴ τὴ συμπλοκή, ὁ Ναουφάλ, ἕνας μεγάλος ἠγέτης τῶν ἀπιστων, ἔχασε τὴ ζωὴ του. Τόσο μεγάλος ἦταν ὁ ἠγέτης αὐτός, πού οἱ ἀπιστοὶ σκέφθηκαν

ὅτι δὲν θὰ μπορούσαν ν' ἀνεχθοῦν τὴν ὁποιαδήποτε προσβολὴ κατὰ τοῦ νεκροῦ σώματός του. Ἔστειλαν, λοιπόν, μήνυμα στὸν Προφήτη, λέγοντας ὅτι, ἂν ἔστειλε πίσω τὸ πτώμα τοῦ ἀρχηγοῦ τους, θὰ πλήρωναν δέκα χιλιάδες δηνάρια. Ἦταν μεγάλο ποσό γιὰ τὴν ἐπιστροφή τοῦ νεκροῦ σώματος. Ἡ προσφορὰ ἔγινε ἀπὸ αἰσθημα ἐνοχῆς. Οἱ ἄπιστοι εἶχαν ἀκρωτηριάσει τὰ πτώματα τῶν Μουσουλμάνων νεκρῶν στὸ Οὐχούντ καὶ φοβοῦνταν ὅτι καὶ οἱ Μουσουλμάνοι θὰ ἔκαναν τὸ ἴδιο. Ἡ διδασκαλία, ὅμως, τοῦ Ἰσλάμ ἦταν διαφορετικὴ. Τὸ Ἰσλάμ ἀπαγόρευε ρητὰ τὸν ἀκρωτηριασμό πτωμάτων. Ὅταν ὁ Προφήτης ἔλαβε τὸ μήνυμα καὶ τὴν προσφορὰ, εἶπε: «Τί μᾶς ὠφελεῖ ἐμᾶς αὐτὸ τὸ πτώμα; Δὲν θέλουμε τίποτα σὲ ἀντάλλαγμα. Ἄν τὸ θέλετε, πάρτε το». (Ζουρκάνι, τόμ. 2, σελ. 114).

Ἐνα ἀπόσπασμα ἀπὸ τὴ «Ζωὴ τοῦ Μωάμεθ» τοῦ Μουῖρ (Λονδίνο—1878, σελ. 322) περιγράφει εὐγλωττα τὴ σφοδρότητα τῆς ἐπίθεσης κατὰ τῶν Μουσουλμάνων. Δὲν χρειάζεται νὰ ζητήσουμε συγγνώμη γιὰ τὴν παράθεσή του ἐδῶ:

Τὸ ἐπόμενο πρωί, ὁ Μωάμεθ εἶδε ὅλη τὴ συμμαχικὴ δύναμη ποῦ εἶχε παραταχθεῖ ἐναντίον του. Χρειάστηκε τεράστια δραστηριότητα καὶ ἀδιάκοπη ἐπαγρύπνηση ἀπὸ τὴν πλευρὰ του γιὰ νὰ ματαιώσει τοὺς ἐλιγμούς τοῦ ἐχθροῦ. Πότε ἀπειλοῦσαν μὲ γενικὴ ἔφοδο· πότε, χωριζόμενοι σὲ μικροὺς σχηματισμούς, ἔκαναν ἐπίθεση σὲ διάφορα φυλάκια μὲ ἀστραπιαία καὶ παραπειστικὴ διαδοχὴ· καὶ τελικά, караδοκώντας τὴν εὐκαιρία, συγκέντρωσαν τὸ στρατό τους στὸ λιγώτερο προστατευόμενο σημεῖο, καί, κάτω ἀπὸ τὴν κάλυψη παρατεταμένου καταιγισμοῦ θελῶν, προσπαθοῦσαν νὰ παραθιάσουν τὸ χαράκωμα. Ξακουστοὶ ἀρχηγοί, ὅπως ὁ Χάλιντ καὶ ὁ Ἄμρου, ἐξαπέλυαν ἀλλεπάλληλες ἐπιθέσεις ἐναντίον τῆς πόλης καὶ τῆς σκηνῆς τοῦ Μωάμεθ· ἀλλὰ καὶ αὐτὲς ἀποκρούονταν ἀπὸ ἐπίμονες ἀντεπιθέσεις καὶ τὴν ἀκατάπαυστη θολὴ τὸξων. Αὐτὸ συνεχιζόταν ὅλη τὴ μέρα καί, καθὼς ὁ στρατὸς τοῦ Μωάμεθ μόλις καὶ μετὰ θίας κατόρθωνε νὰ καλύψει ὄλο τὸ μάκρος τοῦ μετώπου, δὲν ἦταν δυνατὸ νὰ ὑπάρξει ἀνάπαυλα. Ἀκόμα καὶ τὴ νύχτα ὁ Χάλιντ, μὲ ἰσχυρὸ ἵππικό, συνέχιζε τὸ συναγεμὸ καὶ ἀπειλώντας ἀδιάκοπα τὴ γραμμὴ ἄμυνας, παρέδιδε προκεχωρημένα φυλάκια σὲ συχνὰ ἀναγ-

καΐα διαλείμματα. “Ολες, ὅμως, οἱ προσπάθειες τοῦ ἐχθροῦ δὲν ἔφερναν ἀποτέλεσμα. Τὸ χαράκωμα παρέμενε ἀπροσπέλαστο.

Ἡ μάχη συνεχιζόταν ἐπὶ δυὸ μέρες, ἀλλὰ δὲν εἶχαν ἔλθει σὲ σῶμα πρὸς σῶμα πάλη καὶ δὲν εἶχε χυθεῖ πολὺ αἷμα. Σ’ ἓνα εἰκοσιτετράωρο μάχης, ὑπῆρξαν τρεῖς νεκροὶ ἀπὸ τὴν πλευρὰ τοῦ ἐχθροῦ καὶ πέντε ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῶν Μουσουλμάνων. Ὁ Σάντ ἴμπν Μά’αντ, ἓνας ἀπὸ τοὺς ἀρχηγοὺς τῆς φυλῆς τῶν Ἀοὺς καὶ πιστὸς ὁπαδὸς τοῦ Προφήτη, τραυματίσθηκε. Οἱ ἀλλεπάλληλες θολές κατὰ τῆς τάφρου προκάλεσαν, ὡστόσο, ὀρισμένες ζημιές, οἱ ὁποῖες διευκόλυναν τὶς παραπέρα ἐπιθέσεις τοῦ ἐχθροῦ. Διαδραματίσθηκαν πολλὰς σκηνές ἡρωισμού καὶ πίστης. Ἡ νύχτα ἦταν ψυχρή. Ἴσως ἡ ψυχρότερη σὲ ὅλη τὴν Ἀραβία. Ἐχομε τὶς αὐθεντικὲς διαθεβαιώσεις τῆς Ἀϊσσα, τῆς ἱερῆς συζύγου τοῦ Προφήτη, ὅτι ἐκεῖνος σηκώθηκε πολλές φορές ἀπὸ τὸν ὕπνο του γιὰ νὰ πάει νὰ πολεμήσει στὰ τμήματα τῆς τάφρου, πού εἶχαν ὑποστῆ τὶς ζημιές. Εἶχε πιά ἐξαντληθεῖ. Ξαναγυρνοῦσε στὸ κρεβάτι, ἀλλὰ μόλις ξαναζεσταινόταν λίγο ἐπέστρεφε πάλι γιὰ νὰ φυλάξει τὴν τάφρο. Μιὰ μέρα αἰσθάνθηκε τόσο κουρασμένος, πού τοῦ ἦταν δύσκολο νὰ κινηθεῖ. Τότε, εἶπε ὅτι θὰ ἤθελε νὰ ἔλθει κάποιος πιστὸς Μουσουλμάνος, γιὰ νὰ τὸν ἀνακουφίσει ἀπὸ τὴ σωματικὴ ἐργασία τῆς φρούρησης τῆς τάφρου, μέσα στὴν παγωμένη νύχτα. Σὲ λίγο, ἄκουσε μιὰ φωνή. Ἦταν ὁ Σά’ντ ἴμπν Βάκκας. Ὁ Προφήτης τὸν ρώτησε γιατί εἶχε ἔλθει.

«Νὰ σὲ προστατεύσω», εἶπε ὁ Σά’ντ.

«Ἐγὼ δὲν ἔχω ἀνάγκη ἀπὸ προστασία», εἶπε ὁ Προφήτης. «Ἐνα τμήμα τῆς τάφρου ἔχει ὑποστῆ ζημιές. Πήγαινε νὰ τὸ φυλάξεις, γιὰ νὰ εἶναι ἀσφαλεῖς οἱ Μουσουλμάνοι». Ὁ Σά’ντ ἔσπευσε ἀμέσως καὶ ὁ Προφήτης μπόρεσε νὰ κοιμηθεῖ. (Ἐδῶ ὑπάρχει κάποια σύμπτωση. Γιατί, ὅταν ὁ Προφήτης ἦλθε στὴ Μεδίνα καὶ ὁ κίνδυνος κατὰ τῆς ζωῆς του ἦταν πολὺ μεγάλος, ἀκόμα καὶ τότε ὁ Σά’ντ ἦταν πού προσφέρθηκε νὰ τὸν φρουρεῖ). Σὲ μιὰ ἄλλη περίπτωση σὲ δύο σκολες αὐτὲς μέρες, ὁ Προφήτης ἄκουσε τὸν ἦχο ὄπλων. «Ποιοὶ εἶναι;», ρώτησε. «Ὁ Ἀμπάντ ἴμπν Μπίσρ», ἦταν ἡ ἀπάντηση.

«Ἐχεις καὶ ἄλλους μαζί σου;», ρώτησε ὁ Προφήτης.

«Ναί», απάντησε ὁ Ἄμπάντ. «Μερικούς ἀπὸ τοὺς Συντρόφους. Θὰ φρουρήσουμε τὸ ἀντίσκηνό σου». «Ἀφήστε ἤσυχο τὸ ἀντίσκηνό μου. Οἱ ἄπιστοι προσπαθοῦν νὰ καταλάβουν τὴν τάφρο. Πηγαίνετε καὶ παλέψτε τους». (Χαλμπίγια, τόμ. 2).

Ὅπως εἶπαμε ἤδη, οἱ Ἑβραῖοι προσπάθησαν νὰ εἰσβάλουν στὴν πόλη κρυφά. Ἕνας Ἑβραῖος κατάσκοπος σκοτώθηκε στὴν προσπάθεια αὐτή. Ὅταν κατάλαβαν ὅτι οἱ σκευωρίες τους εἶχαν ἀποκαλυφθεῖ, ἄρχισαν νὰ συνεργάζονται μὲ τὴν ὁμοσπονδία τῶν Ἀράβων πιὸ φανερά. Ὡστόσο, δὲν ἔκαναν τὴν ἀπόπειρα νὰ συντονίσουν μιὰ ἐπίθεση μαζί τους κατὰ τῆς πόλης, γιὰτὶ ὁ χῶρος ἀπὸ αὐτὴ τὴν πλευρὰ τῆς πόλης ἦταν στενός καὶ μετὰ τὴν ἐγκατάσταση τῶν Μουσουλμάνων φρουρῶν στὴν πλευρὰ αὐτή, μιὰ μεγάλη ἔφοδος ἦταν τελειῶς ἀδύνατη. Παρ' ὅλα αὐτά, οἱ Ἑβραῖοι καὶ οἱ εἰδωλολάτρες συμφώνησαν νὰ αἰφνιδιάσουν τοὺς Μουσουλμάνους, ταυτόχρονα καὶ λίγες μόνο μέρες ἀργότερα.

Οἱ Σύμμαχοι Διασκορπίζονται

Αὐτὸ τὸ ἐπικίνδυνο σχέδιο τὸ ἀνέτρεψε ὁ Θεός, ὡς ἐκ θαύματος. Συνέβη κάπως ἔτσι. Κάποιοι Νου'αἴμ, πού ἀνήκε στὴ φυλὴ τῶν Γκατφάν, καταγοητεύθηκε ἀπὸ τὸ Ἰσλάμ. Ἐνῶ εἶχε ἔλθει μὲ τὸ στρατὸ τῶν ἄπιστων, ἔψαχνε νὰ βρεῖ μιὰ εὐκαιρία, γιὰ νὰ βοηθήσει τοὺς Μουσουλμάνους. Μόνος του, δὲν μποροῦσε νὰ κάνει πολλὰ πράγματα. Ὅταν κατάλαβε ὅτι οἱ Ἑβραῖοι εἶχαν κάνει συμμαχία μὲ τοὺς Ἀραβες καὶ ὅτι οἱ Μουσουλμᾶνοι κινδύνευαν ν' ἀφανιστοῦν, ὁ Νου'αἴμ ἀποφάσισε νὰ κάνει ὅ,τι μποροῦσε γιὰ νὰ σώσει τοὺς Μουσουλμάνους. Πῆγε στοὺς Μπάνου Κουράιζα καὶ μίλησε μὲ τοὺς ἀρχηγούς τους. Ἄν ὁ ἀραβικὸς στρατὸς τὸ ἔβαζε στὰ πόδια, τί πίστευαν ὅτι θὰ ἔκαναν σ' αὐτοὺς οἱ Μουσουλμᾶνοι; Δὲν θὰ τιμωροῦσαν τοὺς Ἑβραῖους, οἱ ὁποῖοι εἶχαν πρῶτα συνάψει συμφωνία μὲ τοὺς Μουσουλμάνους καὶ μετὰ τὴν εἶχαν προδώσει; Αὐτὲς οἱ ἐρωτήσεις προκάλεσαν φόβο στοὺς Ἑβραῖους ἀρχηγούς καὶ τὸν ρώτησαν τί νόμιζε ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ κάνουν. Ὁ Νου'αἴμ τοὺς συμβούλευσε νὰ ζητήσουν 70 ἄπιστους σὰν ὄμηρους. Ἄν οἱ εἰδωλολάτρες ἦταν εἰλικρινεῖς καὶ ἤθε-

λαν μιὰ συντονισμένη επίθεση, δέν θά ἀπέρριπταν τὸ αἷτημά τους αὐτό. "Ἐπρεπε νὰ τοὺς πούν ὅτι οἱ ἑβδομήντα αὐτοὶ ἄνδρες θά φρουρούσαν τὰ στρατηγικῆς σημασίας σημεία, ἐνῶ οἱ ἴδιοι θά ἐπιτίθονταν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ ἀπὸ τὰ νῶτα. Ἀφοῦ μίλησε μὲ τοὺς Ἑβραίους, πῆγε στοὺς ἀρχηγοὺς τῶν εἰδωλολατρῶν. Τοὺς ρώτησε ποιά θά ἦταν ἡ στάση τους, ἂν οἱ Ἑβραῖοι ἀναιροῦσαν τὴ συμφωνία τους; ἂν, γιὰ νὰ κατευνάσουν τοὺς Μουσουλμάνους, ζητοῦσαν εἰδωλολάτρες ὁμήρους ἀπὸ τοὺς "Αραβες καὶ μετὰ τοὺς παρῆδιδαν στοὺς Μουσουλμάνους. Δέν θά ἦταν καλύτερα νὰ θέσουν σὲ δοκιμασία τὴν εἰλικρίνεια τῶν Ἑβραίων καὶ νὰ τοὺς ζητήσουν νὰ συμμετάσχουν σὲ μιὰ κοινὴ ἐπίθεση ἀμέσως; Ἐνεργώντας ἀμέσως, ἔστειλαν μῆνυμα στοὺς Ἑβραίους καὶ τοὺς ζήτησαν νὰ ἐπιτεθοῦν κατὰ τῆς Μεδίνας ἀπὸ τὰ νῶτα, τώρα πού οἱ ἴδιοι (οἱ ὁμοσπονδιακοί) ἦταν ἔτοιμοι νὰ κάνουν τὴν προσχεδιασμένη ἐπίθεση. Οἱ Ἑβραῖοι ἀπάντησαν, ὅτι ἡ ἐπόμενη μέρα ἦταν Σάββατο καὶ δέν μπορούσαν νὰ πολεμήσουν ἐκείνη τὴ μέρα. Δεύτερο, εἶπαν, οἱ ἴδιοι ἀνῆκαν στὴ Μεδίνα καὶ οἱ "Αραβες ὁμοσπονδιακοὶ ἦταν ὅλοι ξένοι. "Ἄν οἱ "Αραβες τρέπονταν σὲ φυγή, τί θά ἔπρεπε νὰ κάνουν οἱ Ἑβραῖοι; Γι' αὐτὸ τὸ λόγο, οἱ "Αραβες ἔπρεπε νὰ τοὺς δώσουν 70 ὁμήρους. Τότε οἱ Ἑβραῖοι θά ἦταν ἔτοιμοι νὰ ἐκπληρώσουν τὸ δικό τους μέρος στὴν ἐπίθεση. Ἡ καχυποψία εἶχε ἀρχίσει νὰ τοὺς ἐπηρεάζει. Οἱ "Αραβες ἀρνήθηκαν τὰ αἰτήματα τῶν Ἑβραίων. "Ἄν οἱ Ἑβραῖοι ἦταν πιστοὶ στὴ συμφωνία πού εἶχαν κάνει, τότε τὸ αἷτημά τους δέν δικαιολογοῦνταν. Ἡ δυσπιστία ὑπονομεύει τὸ θάρρος καί, ἔτσι, ὁ ἀραβικὸς στρατὸς ἔχασε τὸ ζῆλο του καί, ὅταν ἦλθε ἡ νύχτα, ἔπεσαν νὰ κοιμηθοῦν γεμάτοι ὑποψίες καὶ κακὲς σκέψεις. Οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ οἱ ἄνδρες ἀποσύρθηκαν στὶς σκηνές τους ἀποκαρδιωμένοι. Τότε ἔγινε ἓνα θαῦμα! Βοήθεια ἦλθε στοὺς Μουσουλμάνους ἀπὸ τὸν οὐρανό. "Ἐνας σαρωτικὸς ἄνεμος ἀρχισε νὰ φυσάει. Σκορπίστηκαν τὰ τοιχώματα τῶν σκηνῶν. Τὰ μαγειρικὰ σκεύη ἀναποδογύρισαν πάνω στὶς φωτιές. Μερικὲς φωτιές ἔσθησαν. Οἱ εἰδωλολάτρες πίστευαν ὅτι ἡ φωτιά ἔπρεπε νὰ μένει ἀναμμένη ὅλη τὴ νύχτα. Μιὰ ἀναμμένη φωτιά ἦταν καλὸς οἰωνός καὶ μιὰ φωτιά πού εἶχε σθῆσει ἦταν κακὸς οἰωνός. "Ὅταν ἡ φωτιά μπροστὰ σὲ μιὰ σκηνὴ ἔσθηνε, οἱ ἔνοικοι τῆς σκηνῆς, πιστεύοντας ὅτι αὐτὸ ἦταν ἓνας κακὸς οἰωνός, δέν ἔπαιρναν μέρος στὴ μάχη τὴ μέρα ἐκείνη. Πήγαιναν στὴ μάχη τὴν ἐπόμενη. Οἱ εἰδω-

λοάτρεις άρχηγοί ήταν πολύ συγχυσμένοι. "Όταν μερικοί κατασκηνωτές μάζεψαν τὰ πράγματά τους, οί ύπόλοιποι νόμισαν ότι οί Μουσουλμάνοι είχαν έπιτεθεί τή νύχτα. Ή ύποβολή έγινε κολλητική. "Όλοι άρχισαν νά τὰ μαζεύουν και νά έγκαταλείπουν τήν περιοχή. Λέγεται ότι ό "Άμπου Σουφιάν κοιμόταν μέσα στο άντίσκηνό του. Ή είδηση για τήν ύποχώρηση τών ταγμάτων τών ειδωλολατρών έφθασε στ' αυτιά του. Σηκώθηκε άναστατωμένος και μέσα στην τα-ραχή του καθάλλησε μιá καμήλα πού ήταν δεμένη. Σπι-ρούνισε τó ζωó, αλλά αυτό δέν κουνήθηκε. Οί φίλοι του τού έδειξαν τί έφταιγε, έλυσαν τó ζωó και ό "Άμπου Σου-φιάν και οί φίλοι του μόρεσαν νά φύγουν από τó πεδίο.

Τά δυó τρίτα τής νύχτας είχαν περάσει. Τó πεδίο τής μάχης ήταν έγκαταλειμμένο. "Ένας στρατός, πού άριθμού-σε είκοσι μέχρι είκοσι πέντε χιλιάδες άνδρες, έξαφανί-σθηκε άφίνοντας πίσω του έναν έρημότοπο. Τότε άκριβώς ό Προφήτης έλαθε τήν άποκάλυψη, ότι ή κατατρόπωση τού έχθρου ήταν έργο Θεού. Για νά μάθει τί είχε συμβεί, ό Προ-φήτης έστειλε έναν από τούς όπαδούς του, για νά έξακρι-θώσει τó τί είχε συμβεί και νά τού δώσει αναφορά. "Ό και-ρός ήταν πάρα πολύ κρίος. Δέν είναι καθόλου παράδοξο, ότι οί έλαφρά ντυμένοι Μουσουλμάνοι είχαν ξεπαγιάσει. Μερικοί άκουσαν τή φωνή τού Προφήτη νά τούς φωνάζει μέσα στη νύχτα και ήθελαν νά τού άπαντήσουν, αλλά δέν μπορούσαν. Τó κρύο τούς έμπόδιζε. Μόνο ό Χουντάιφα μό-ρεσε νά φωνάζει δυνατά: «Ναί, Προφήτη τού Θεού, τί είναι αυτό πού θέλεις νά κάνουμε;».

"Ό Προφήτης ξαναφώναξε. Και πάλι κανείς δέν μπορού-σε νά τού άπαντήσει, λόγω τού κρύου, παρά μόνο ό Χουν-τάιφα. "Ό "Ιερός Προφήτης είπε στο Χουντάιφα νά πάει νά έξετάσει τó πεδίο τής μάχης, γιατί ό Θεός τού είχε πεί ότι ό έχθρός είχε τραπεί σέ φυγή. "Ό Χουντάιφα πλησίασε τήν τάφρο και από εκεί έπιβεβαιώθηκε ότι ό έχθρός είχε έγ-καταλείψει τó πεδίο τής μάχης. Δέν ύπληρχαν στρατιώτες, εί-χαν φύγει όλοι. "Ό Χουντάιφα γύρισε πίσω στον Προφήτη, άπάγγειλε τó «Κά λ ι μ α» και είπε ότι ό έχθρός είχε τρα-πεί σέ φυγή. Τήν έπόμενη μέρα, οί Μουσουλμάνοι κατέ-θασαν τ' άντίσκηνά τους και τὰ μάζεψαν για νά γυρίσουν στην πόλη. Ή σκληρή δοκιμασία πού είχε διαρκέσει περίπου είκοσι μέρες, είχε τελειώσει.

Οί Μπάνου Κουράιζα Τιμωρούνται

Οί Μουσουλμάνοι μπορούσαν και πάλι ν' ανασάνουν ἐν εἰρήνῃ. Ἐπρεπε, ὅμως νά διευθετήσουν τίς διαφορές τους μέ τούς Μπάνου Κουράιζα. Αὐτοί εἶχαν προδώσει τή συμφωνία τους μέ τούς Μουσουλμάνους καί αὐτό δέν ἦταν δυνατό ν' ἀγνοηθεῖ. Ὁ Προφήτης μάζεψε τούς ἀνθρώπους τῆς δύναμῆς του, πού ἦταν ἀποκαμωμένοι, καί τούς εἶπε ὅτι δέν μπορούσαν ν' ἀναπαυθοῦν ἀκόμα. Πρὶν δύσει ὁ ἥλιος, ἔπρεπε νά πέσουν πάνω στοὺς Μπάνου Κουράιζα, μέσα στο ὄχυρό τους. Μετά, ἔστειλε τὸν Ἄλῃ στοὺς Μπάνου Κουράιζα, γιὰ νά ρωτήσῃ γιατί εἶχαν ἀθετήσῃ τὸ λόγο τους. Οἱ Μπάνου Κουράιζα δέν ἔδειξαν ὅτι εἶχαν μετανιώσει καί δέν εἶχαν καμιὰ πρόθεση νά ζητήσουν συγγνώμη. Ἀντίθετα, πρόσβαλαν τὸν Ἄλῃ καί τούς ἄλλους ἀντιπροσώπους τῶν Μουσουλμάνων καί ἄρχισαν νά βρίζουν τὸν Προφήτη καί τίς γυναῖκες τῆς οἰκογένειάς του. Εἶπαν ὅτι δέν εἶχαν συμπαθήσῃ ποτέ τὸ Μωάμεθ καί ποτέ δέν εἶχαν συνάψει συνθήκη μαζί του. «Ὅταν ὁ Ἄλῃ γύρισε γιὰ νά τοῦ φέρει τὴν ἀπάντησι τῶν Ἑβραίων, τὸν εἶδε καθ' ὁδὸν νά προχωρεῖ μαζί μέ τούς Συντρόφους του, κατὰ τῶν ὄχυρῶν τῶν Ἑβραίων. Οἱ Ἑβραῖοι ἐξύβριζαν τὸν Προφήτη, τίς γυναῖκες του καί τίς κόρες του. Φοβούμενος ὅτι αὐτὸ θά ἔθιγε τὸν Προφήτη, ὁ Ἄλῃ τοῦ εἶπε ὅτι δέν ἦταν ἀνάγκη νά συμμετάσχει ὁ ἴδιος, καθὼς καί οἱ Μουσουλμάνοι μπορούσαν νά χειρισθοῦν τὸ θέμα τῶν Ἑβραίων μόνοι τους. Ὁ Προφήτης κατάλαβε τί ἐννοοῦσε καί τοῦ εἶπε, «Ἄλῃ, δέν θέλεις ν' ἀκούσω τίς ὕβρεις τους;».

«Ἀκριβῶς», εἶπε ὁ Ἄλῃ.

«Ἀλλά, γιατί;», εἶπε ὁ Προφήτης. «Ὁ Μωυσῆς ἦταν δικός τους ἀνθρώπος καί συγγενῆς τους, ἀλλὰ τοῦ προκάλεσαν περισσότερο πόνον ἀπὸ τὴν ὀδύνη πού προκαλοῦν σέ μένα». Καί ὁ Προφήτης συνέχισε νά προχωρεῖ. Οἱ Ἑβραῖοι ἀντιστάθηκαν καί ἄρχισαν νά τοὺς πολεμοῦν. Εἶχαν καί τὴ βοήθεια καί τῶν γυναικῶν τους. Μερικοὶ Μουσουλμάνοι ἦταν καθισμένοι μπροστὰ σ' ἕναν τοῖχο. Μιά Ἑβραία τοὺς εἶδε, τοὺς πέταξε μιὰ πέτρα καί σκότωσε ἕνα Μουσουλμάνο ὀνόματι Χαλλάντ. Ἡ πολιορκία κράτησε μερικὲς μέρες. Τελικά, οἱ Ἑβραῖοι κατάλαβαν ὅτι δέν ἐπρόκειτο ν' ἀνθέξουν πολὺ περισσότερο. Οἱ ἀρχηγοὶ τους ἔστειλαν μήνυμα στὸν Προφήτη καί τοῦ ζήτησαν νά τοὺς στείλει τὸν Ἄμπου Λουμπάμπα, ἕναν Ἀνσάρι, ἀρχηγὸ τῆς φυλῆς Ἄου,ς,

ή όποία ήταν φιλική πρός τους Έβραίους. Ήθελαν νά τόν συμβουλευθοϋν, άν νόμιζε ότι μπορούσαν νά συνθηκολογήσουν μέ τους Μουσουλμάνους. Ό Προφήτης τούς έστειλε τόν "Άμπου Λουμπάμπα καί αϋτοί τόν ρώτησαν, άν τούς συμβούλευε νά καταθέσουν τά όπλα καί νά δεχθοϋν τούς όρους του Προφήτη. Ό "Άμπου Λουμπάμπα τούς είπε ναι. Ταυτόχρονα, όμως, πέρασε τό δάχτυλό του γύρω από τό λαιμό του, κάνοντας τή χειρονομία πού σήμαινε θάνατο. Ό Προφήτης δέν είχε πεί τίποτα σέ κανέναν, σχετικά μ' αϋτό τό θέμα. Ό "Άμπου Λουμπάμπα, όμως, πιστεύοντας ότι ή έγκληματική συμπεριφορά τους ήταν άξια θανάτου, έκανε άσυναίσθητα τή χειρονομία αϋτή, ή όποία άποδείχθηκε μοιραία για τούς Έβραίους. Άπέριψαν τή συμβουλή του "Άμπου Λουμπάμπα καί άρνήθηκαν νά δεχθοϋν τήν άπόφαση του Προφήτη. "Αν τήν είχαν άποδεχθεί, ή χειρότερη τιμωρία πού θά μπορούσαν νά ύποστοϋν, θά ήταν τό διώξιμό τους από τήν περιοχή. Για κακή τους τύχη, άρνήθηκαν τήν έτυμηγορία του Προφήτη καί είπαν ότι, αντί αϋτής, θά άποδέχονταν τήν κρίση του Σά'ντ Ίμπν Μά'αντ, άρχηγού τών συμμάχων τους, τών "Αους. Θά συμφωνούσαν νά δεχθοϋν όποιαδήποτε τιμωρία, πού θά πρότεινε εκείνος. Ταυτόχρονα, άρχισε μιá διαμάχη μεταξύ τών Έβραίων. Όρισμένοι από αϋτούς έλεγαν ότι, πράγματι, ένα μέρος του λαού τους είχε άθετήσει τή συμφωνία μέ τους Μουσουλμάνους, ότι ή διαγωγή τών Μουσουλμάνων ήταν άπόδειξη τής ειλικρίνειας καί έντιμότητάς τους καί ότι ή θρησκεία τους ήταν μιá άληθινή θρησκεία. Εκείνοι πού σκέφτονταν μ' αϋτό τόν τρόπο, προσχώρησαν στο Ίσλάμ. Ό "Άμρ Ίμπν Σά'ντ, ένας από τούς Έβραίους άρχηγούς, επέκρινε τό λαό του, λέγοντας, «Παραβιάσατε τήν έμπιστοσύνη τους καί άθετήσατε τό λόγο σας. Ό μόνος τώρα άνοιχτός δρόμος για σάς είναι ή νά προσχωρήσετε στο Ίσλάμ ή νά δώσετε Τζίζζια».

Αϋτοί άπάντησαν ότι ούτε στο Ίσλάμ θά προσχωρούσαν, ούτε θά έδιναν τζίζζια, γιατί ό θάνατος ήταν προτιμώτερος από τό Τζίζζια. Ό "Άμρ τούς είπε ότι, άν ήταν έτσι, τότε θεώρωσε τόν έαυτό του δικαιωμένο, καί λέγοντας αϋτό, έφυγε από τό όχυρό. Ό Μουχάμμαντ Ίμπν Μασλάμα, ένας Μουσουλμάνος άρχηγός τάγματος, τόν είδε καί τόν ρώτησε ποιός ήταν. "Όταν έμαθε ποιός ήταν, του είπε νά άναχωρήσει έν ειρήνη καί ό ίδιος προσευχήθηκε δυνατά:

«Θεέ μου, δίνε μου πάντα τὴ δύναμη νὰ συγκαλύπτω τὰ σφάλματα τῶν ἀξιοπρεπῶν ἀνθρώπων».

Ἐκεῖνο πού ἐννοοῦσε ἦταν ὅτι ὁ Ἑβραῖος αὐτὸς εἶχε μετανιώσει καὶ εἶχε δεῖξει ὅτι λυπόταν γιὰ τὶς πράξεις τοῦ λαοῦ του. Γι' αὐτό, τὸ καθήκον τῶν Μουσουλμάνων ἦταν νὰ συγχωρήσουν ἀνθρώπους σὰν κι ἐκεῖνον. Ἀφίνοντάς τον νὰ φύγει εἶχε κάνει μιὰ καλὴ πράξη καὶ παρακαλοῦσε τὸ Θεὸ νὰ τοῦ δώσει πολλές εὐκαιρίες γιὰ νὰ κάνει τέτοιες καλὲς πράξεις. Ὅταν ὁ Προφήτης πληροφορήθηκε αὐτὸ πού εἶχε κάνει ὁ Μουχάμμαντ ἱμπν Μασλάμα, δὲν τὸν κατέκρινε, γιατί εἶχε ἀφίσει τὸν Ἑβραῖο ἀρχηγὸ ἐλεύθερο νὰ φύγει. Μᾶλλον ἐνέκρινε αὐτὸ πού εἶχε κάνει.

Ἡ ἐπιθυμία τῆς ἀποκατάστασης τῆς εἰρήνης καὶ ἀποδοχῆς τῆς ἐκδίκησης τοῦ Προφήτη, εἶχε προταθεῖ ἀπὸ μεμονωμένους μόνο Ἑβραῖους. Σὰν λαὸς, παρέμειναν ἀμετάβλητοι καὶ ἀπέρριψαν τοὺς ὄρους τοῦ Προφήτη καὶ ἔβλησαν, ἀντὶ αὐτῶν, ν' ἀποδεχθοῦν τὴν ἀπόφαση τοῦ Σά'ντ ἱμπν Μά'αντ (Μπουχάρι, Ταμπάρι καὶ Χαμίς). Ὁ Προφήτης δέχθηκε τὸ αἴτημά τους καὶ ἔστειλε μήνυμα στὸ Σά'ντ, ὁ ὁποῖος ἦταν πληγωμένος στὸ κρεβάτι του καὶ τοῦ εἶπε νὰ ἔλθει γιὰ νὰ προφέρει τὴν ἀπόφασή του γιὰ τὴν ἀθέτηση ἐμπιστοσύνης τῶν Ἑβραίων. Μόλις ἡ ἀπόφαση τοῦ Προφήτη ἔγινε γνωστή, ἀνθρώποι τῆς φυλῆς τῶν Ἄους οἱ ὁποῖοι ἦταν παλιοὶ σύμμαχοι τῶν Μπάνου Κουράιζα, ἔτρεξαν ἀμέσως στὸ Σά'ντ καὶ τὸν πείσαν νὰ πάρει μιὰ ἀπόφαση εὐνοϊκὴ γιὰ τοὺς Μπάνου Κουράιζα. Τοῦ εἶπαν ὅτι οἱ Χαζράτζ εἶχαν πάντα προσπαθήσει νὰ βοηθήσουν τοὺς Ἑβραῖους, πού ἦταν σύμμαχοί τους. Ἀπὸ κείνον ἐξαρτῶνταν ἡ διάσωση τῶν Ἑβραίων, πού ἦταν οἱ σύμμαχοι τῆς φυλῆς του. Ὁ Σά'ντ πῆγε στοὺς Μπάνου Κουράιζα καὶ τὰ μέλη τῆς φυλῆς του ἔτρεχαν μαζί του ἀπὸ τὶς δυὸ πλευρὲς τοῦ ζώου καὶ τὸν ἐπέεζαν νὰ μὴν τιμωρήσει τοὺς Μπάνου Κουράιζα. Τὸ μόνο πού τοὺς εἶπε, ἦταν ὅτι ἐκεῖνος, στὸν ὁποῖον εἶχε ἀνατεθεῖ ἡ κρίση, ἔφερε εὐθύνη καὶ γι' αὐτὸ ὄφειλε νὰ ἐκτελέσει τὰ καθήκοντά του μὲ ἀκεραιότητα. «Γι' αὐτό, θὰ κρίνω παίρνοντας ὑπόψη μου τὰ πάντα, χωρὶς νὰ φοβηθῶ τίποτα καὶ χωρὶς νὰ δεῖξω εὐνοια», εἶπε. Ὅταν ὁ Σά'ντ ἔφθασε στὸ ἑβραϊκὸ φρούριο, εἶδε τοὺς Μπάνου Κουράιζα, στημένους προστὰ στὸ τεῖχος τοῦ φρουρίου νὰ τὸν περιμένουν. Οἱ Μουσουλμᾶνοι στέκονταν στὴν ἀπέναντι πλευρά. Ὅταν ὁ Σά'ντ τοὺς πλησίασε, τοὺς ρώτησε: «Θὰ δεχθεῖτε τὴν κρίση μου;». Καὶ αὐτοὶ ἀπάντησαν: «Ναί».

Ἡ Ἐκδίκαση τοῦ Σά'ντ Συμφωνεῖ μετὰ τὴ Βίβλο

Γύρισε πρὸς τοὺς Μπάνου Κουράιζα καὶ τοὺς ἔθεσε τὴν ἴδια ἐρώτηση. Καὶ αὐτοὶ συμφώνησαν. Μετὰ, δειλὰ, ἔδειξε μετὰ τὸ δάχτυλό του πρὸς τὴν πλευρὰ ὅπου καθόταν ὁ Προφήτης καὶ ρώτησε, ἂν καὶ τὰ ἄτομα ἐκείνης τῆς πλευρᾶς ἦταν σύμφωνα νὰ συμμορφωθοῦν μετὰ τὴν ἀπόφασή του. Ὁταν ὁ Προφήτης ἄκουσε τὴν ἐρώτηση αὐτὴ, εἶπε: «Ναί». (Ταμπάρι καὶ Χισσάμ). Τότε ὁ Σά'ντ ἔβγαλε τὴν ἀπόφασή του, σύμφωνα μετὰ τὴν ἀκόλουθη ἐντολὴ τῆς Βίβλου:

“Ὅταν πλησιάσεις εἰς πόλιν διὰ νὰ ἐκπολεμήσης αὐτήν, τότε κάλεσον αὐτήν εἰς εἰρήνην καὶ ἐὰν σοὶ ἀποκριθῇ εἰρηνικὰ καὶ ἀνοιξῇ εἰς σέ, τότε πᾶς ὁ λαὸς εὐρισκόμενος ἐν αὐτῇ, θέλει γίνεαι ὑποτελής εἰς σέ καὶ θέλει σέ δουλεύει· ἐὰν ὅμως δὲν κάμει εἰρήνην μετὰ σοῦ, ἀλλὰ σέ πολεμήσει, τότε θέλεις πολιορκήσεις αὐτήν καὶ ἀφοῦ Κύριος ὁ Θεὸς σου παραδώσῃ αὐτήν εἰς τὰς χεῖρας σου, θέλεις πατάξῃ πάντα τὰ ἀρσενικὰ αὐτῆς ἐν στόματι μαχαίρας· τὰς δὲ γυναῖκας καὶ τὰ κτήνη καὶ τὰ κτήνη καὶ πάντα ὅσα εὐρίσκονται ἐν τῇ πόλει, πάντα τὰ λάφυρα αὐτῆς, θέλεις λάβῃ εἰς σεαυτόν· καὶ θέλεις τρώγει τὰ λάφυρα τῶν ἐχθρῶν σου, ὅσα Κύριος ὁ Θεὸς σου ἔδωκεν εἰς σέ. Οὕτω θέλεις κάμει εἰς πάσας τὰς πόλεις τὰς πολὺ μακρὰν ἀπὸ σοῦ, αἵτινες δὲν εἶναι ἐκ τῶν πόλεων τῶν ἐθνῶν τούτων, ἐκ τῶν πόλεων ὅμως τῶν λαῶν τούτων, τὰς ὁποίας Κύριος ὁ Θεὸς σου δίνει εἰς σέ κληρονομίαν, δὲν θέλεις ἀφίσει ζῶν οὐδὲν ἔχον πνοήν· ἀλλὰ θέλεις ἐξολοθρεύσει αὐτοὺς κατὰ κράτος, τοὺς Χετταίους καὶ τοὺς Ἀμορραίους, τοὺς Χαναναίους καὶ τοὺς Φερετζαίους, τοὺς Εὐαίους καὶ τοὺς Χαναναίους καὶ τοὺς Ἰεθουσαίους, καθὼς προσέταξεν εἰς σέ Κύριος ὁ Θεὸς σου· διὰ νὰ μὴ σᾶς διδάξωσι νὰ πράττητε κατὰ πάντα τὰ βδελύγματα αὐτῶν, τὰ ὁποῖα ἔκαμαν εἰς τοὺς θεοὺς αὐτῶν καὶ ἀμαρτήσητε ἐναντίον Κυρίου τοῦ Θεοῦ σας (Δευτερονόμιον Κ: 10-18).

Σύμφωνα μετὰ τὸ διδάγμα τῆς Βίβλου, ἂν οἱ Ἑβραῖοι εἶχαν νικήσει καὶ ὁ Προφήτης εἶχε ἠττηθεῖ, ὅλοι οἱ Μουσουλμᾶνοι — ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παιδιὰ — θὰ εἶχαν θανατω-

θεϊ. Ἡ ἱστορία μᾶς διδάσκει ὅτι αὐτὴ ἦταν ἡ πρόθεση τῶν Ἑβραίων. Τὸ λιγώτερο ποὺ θὰ ἔκαναν οἱ Ἑβραῖοι, θὰ ἦταν νὰ σκοτώσουν τοὺς ἄνδρες, νὰ σκλαβώσουν τὶς γυναῖκες καὶ παιδιὰ καὶ νὰ ἀρπάξουν τὰ υπάρχοντα τῶν Μουσουλμάνων. Αὐτὴ εἶναι ἡ ὑπόδειξη συμπεριφορᾶς πρὸς τοὺς λαοὺς, ποὺ εἶναι καὶ μακρυνοὶ καὶ ποὺ διατυπώνεται στὸ Δευτερονόμιο. Ὁ Σά'ντ εἶχε φιλικὰ αἰσθήματα γιὰ τοὺς Μπάνου Κουράιζα. Ἡ φυλὴ του εἶχε συμμαχία μὲ τὴ δική του. Ὅταν εἶδε ὅτι οἱ Ἑβραῖοι εἶχαν ἀπορρίψει τὴν ἀπόφαση τοῦ Προφήτη καὶ μ' αὐτὸν τὸν τρόπο εἶχαν ἀρνηθεῖ τὴν πιὸ ἐπιεικὴ τιμωρία, ποὺ μποροῦσε νὰ ἐπιβάλλει τὸ Ἰσλάμ σ' ἓνα τέτοιο πταῖσμα, ἀποφάσισε νὰ τιμωρήσει τοὺς Ἑβραίους μὲ τὴν τιμωρία ποὺ εἶχε ἐπιβάλλει ὁ Μωσῆς. Τὴν εὐθύνη αὐτῆς τῆς τιμωρίας δὲν τὴ φέρει ὁ Προφήτης τῶν Μουσουλμάνων, ἀλλὰ ὁ Μωσῆς καὶ τὸ δίδαγμα του, καὶ οἱ Ἑβραῖοι, ποὺ φέρθηκαν τόσο σκληρὰ στοὺς Μουσουλμάνους. Τοὺς εἶχε γίνει πρόταση γιὰ μιὰ ἐκδίκηση, ἡ ὁποία ἦταν εὐσπλαχνικὴ, ἀλλὰ ἀντὶ νὰ τὴν ἀποδεχθοῦν, ἐπέμειναν νὰ τοὺς ἀπονεύει ἐκδίκηση ὁ Σά'ντ κι ἐκεῖνος ἀποφάσισε νὰ τοὺς τιμωρήσει, σύμφωνα μὲ τοὺς Νόμους τοῦ Μωσῆ. Ὡστόσο, οἱ Χριστιανοὶ μέχρι σήμερα κακολογοῦν τὸν Προφήτη τοῦ Ἰσλάμ, λέγοντας ὅτι φέρθηκε θάναυσα πρὸς τοὺς Ἑβραίους. Ἄν ὁ Προφήτης φέρθηκε θάναυσα στοὺς Ἑβραίους, τότε γιατί δὲν φέρθηκε θάναυσα καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους λαοὺς, σὲ ἄλλες εὐκαιρίες; Ὑπῆρξαν πολλὲς περιπτώσεις στὶς ὁποῖες οἱ ἐχθροὶ του θρῖσκονταν στὸ ἔλεός του καὶ ποτὲ δὲν τοῦ ζήτησαν τὴ συγγνώμη του ἄδικα. Στὴν προκειμένη περίπτωση, ὁ ἐχθρὸς ἐπέμεινε νὰ τὸν ἐκδικάσει κάποιος ἄλλος, παρὰ ὁ Προφήτης. Αὐτὸς ὁ ὑποψήφιος τῶν Ἑβραίων, ἐκτελώνοντας χρέη διαιτητῆ μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν Μουσουλμάνων, ρώτησε τὸν Προφήτη καὶ τοὺς Ἑβραίους, δημόσια, ἂν θὰ ἀποδέχονταν τὴν ἀπόφασή του. Ὅταν αὐτοὶ εἶπαν ναί, τότε προχώρησε στὴν ἀνακοίνωση τῆς ἀπόφασής του. Καὶ ποιά ἦταν ἡ ἀπόφασή του; Δὲν ἦταν ἄλλη, ἀπὸ τὴν ἐφαρμογὴ τοῦ Μωσαιοῦ Νόμου στὸ πταῖσμα τῶν Ἑβραίων. Γιατί, τότε, νὰ μὴν τὴν ἀποδεχθοῦν; Δὲν ἦταν αὐτοὶ ὀπαδοὶ τοῦ Μωσῆ; Ἄν ἐφαρμόσθηκαν σκληρὰ μέτρα, ἦταν τὰ μέτρα ποὺ εἶχαν ὑποδείξει οἱ Ἑβραῖοι κατὰ τῶν Ἑβραίων. Οἱ Ἑβραῖοι ἀρνήθηκαν ν' ἀποδεχθοῦν τὴν ἀπόφαση τοῦ Προφήτη καὶ προκάλεσαν τὴν ἐφαρμογὴ τοῦ δικοῦ τους θρησκευτικοῦ νόμου στὸ πταῖσμα τους. Ἄν ὑπῆρξε σκληρότητα, αὐτὴ ὀφειλόταν στὸ Μωσῆ,

ὁ ὁποῖος εἶχε ὑποδείξει αὐτὴν τὴν τιμωρία σὲ ἕναν πολιορκημένο ἐχθρὸ καὶ τὴν διατύπωσε στὸ βιβλίον του ὑπὸ τὴν καθοδήγηση τοῦ Θεοῦ. Οἱ Χριστιανοὶ συγγραφεῖς δὲν θὰ ἔπρεπε, λοιπόν, νὰ ἐκτονῶνουν τὴν ὀργή τους στὸ πρόσωπο τοῦ Προφήτη τοῦ Ἰσλάμ. Θὰ ἔπρεπε μᾶλλον νὰ ἐπικρίνουν τὸ Μωυσῆ, ὁ ὁποῖος ὑπέδειξε αὐτὴ τὴ θάναυση τιμωρία ἢ τὸ Θεὸ τοῦ Μωυσῆ, ὁ ὅποιος τὸν πρόσταξε νὰ τὴν διατυπώσει.

Ὅταν τελείωσε ὁ Πόλεμος τῆς Τάφρου, ὁ Προφήτης δήλωσε ὅτι ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη καὶ στὸ ἐξῆς, οἱ εἰδωλολάτρες δὲν θὰ ἐπιτεθοῦν κατὰ τῶν Μουσουλμάνων. Ἄντιθετα, οἱ Μουσουλμάνοι θὰ ἐπιτεθοῦν ἐναντίον τῶν ἄπιστων. Τὸ ρεῦμα θὰ ἄλλαζε πορεία. Οἱ Μουσουλμάνοι ἐπρόκειτο νὰ περάσουν στὴν ἐπίθεση ἐναντίον φυλῶν καὶ ὁμάδων, οἱ ὁποῖες μέχρι τώρα τοὺς κατέτρεχαν καὶ τοὺς ταλαιπωροῦσαν. Αὐτὰ πού εἶπε ὁ Προφήτης, δὲν ἦταν κούφαις ἀπειλές. Στὸν Πόλεμο τῆς Τάφρου, ἡ ὁμοσπονδία τῶν Ἀράβων δὲν εἶχε-σημαντικὲς ἀπώλειες. Εἶχαν χάσει μερικὸς μόνον ἄνδρες. Σὲ λιγώτερο διάστημα τοῦ ἐνὸς ἔτους, θὰ μπορούσαν νὰ ἐπιτεθοῦν καὶ πάλι ἐναντίον τῆς Μεδίνας, μὲ ἀκόμα καλύτερες προοπτικές. Ἄντὶ γιὰ εἴκοσι χιλιάδες ἄνδρες, θὰ μπορούσαν νὰ συγκεντρώσουν ἕνα στρατὸ τῶν σαράντα χιλιάδων καί, ἴσως καὶ τῶν πενήντα χιλιάδων ἀνδρῶν. Δὲν ἦταν πέρα ἀπὸ τὶς δυνατότητές τους νὰ ἔχουν ἕνα στρατὸ τῶν ἑκατὸ μὲ ἑκατὸν πενήντα χιλιάδων. Ἐπὶ εἴκοσι ἕνα χρόνια, οἱ ἐχθροὶ τοῦ Ἰσλάμ εἶχαν κάνει ὅ,τι μπορούσαν γιὰ νὰ ἐξοντώσουν τὸ Ἰσλάμ καὶ τοὺς Μουσουλμάνους. Οἱ ἀλλεπάλληλες ἀποτυχίες τῶν προσπαθειῶν τους εἶχαν κλονίσει τὴν πεποίθησή τους. Εἶχαν ἀρχίσει νὰ πιστεύουν ὅτι αὐτὰ πού δίδασκε ὁ Προφήτης, ἦταν ἀλήθεια καὶ ὅτι τὰ ἐθνικὰ εἰδωλά τους καὶ οἱ θεοὶ τους ἦταν ψεύτικα. Ὅτι ὁ Πλάστης ἦταν ὁ Ἕνας Ἀόρατος Θεός, ὅπως δίδασκε ὁ Προφήτης. Ὁ φόβος ὅτι ὁ Προφήτης εἶχε δίκιο καὶ οἱ ἴδιοι ἄδικο, εἶχε ἀρχίσει νὰ τοὺς κυριαρχεῖ. Φαινομενικά, δὲν ὑπῆρχαν ἐνδείξεις φόβου καὶ οἱ ἄπιστοι ἐξακολουθοῦσαν νὰ ζοῦν, ὅπως πάντα. Ἐπισκέπτονταν τὰ εἰδωλά τους καὶ προσεύχονταν σ' αὐτά, ὅπως πάντα. Ἐπισκέπτονταν τὰ εἰδωλά τους καὶ προσεύχονταν σ' αὐτά, ὅπως τὸ ἀπαιτοῦσε τὸ ἐθνικὸ τους ἔθιμο. Τὸ πνεῦμα τους, ὅμως, εἶχε συντριθεῖ. Ἐπιφανειακά, ζοῦσαν τὴ ζωὴ τοῦ ἄθεου καὶ τοῦ ἄπιστου· ἐνδόμυχα, οἱ καρδιές τους φαίνονταν ν' ἀπηχοῦν τὸ σύνθημα τῶν Μουσουλ-

μάνων: «Δὲν ὑπάρχει ἄλλος Θεὸς ἀπὸ τὸν Ἄλλάχ».

Μετὰ τὸν Πόλεμο τῆς Τάφρου, ὅπως ἤδη ἔχουμε πει, ὁ Προφήτης δήλωσε ὅτι στὸ ἐξῆς ἄπιστοι δὲν ἐπρόκειτο νὰ ἐπιτεθοῦν κατὰ τῶν Μουσουλμάνων, ἀλλὰ ἀντίθετα οἱ Μουσουλμᾶνοι ἐπρόκειτο νὰ ἐπιτεθοῦν κατὰ τῶν ἄπιστων. Ἡ ὑπομονὴ τῶν Μουσουλμάνων εἶχε ἐξαντληθεῖ. Τὸ ρεῦμα θὰ ἀλλάζε πορεία. (Μπουχάρι, Κιτάμπ ἄλ-Μαγκάζι).

Ἐπιθυμοῦσε ὁ Προφήτης τὴ Συνέχιση τῶν ἐχθροπραξιῶν;

Σὲ ὅλες τὶς μάχες ποὺ ἔγιναν μέχρι τώρα, οἱ Μουσουλμᾶνοι εἶχαν παραμείνει μέσα στὴ Μεδίνα ἢ εἶχαν θγει λίγο ἔξω ἀπὸ τὴν πόλη γιὰ ν' ἀποκρούσουν τοὺς ἄπιστους ἐπιδρομείς. Οἱ Μουσουλμᾶνοι δὲν ἔφεραν τὴν εὐθύνη γιὰ τὴν ἐναρξη τῶν ἐχθροπραξιῶν καὶ δὲν εἶχαν κανένα σκοπὸ νὰ τὶς παρατείνουν. Κανονικά, ὑπάρχουν δυὸ μέθοδοι γιὰ νὰ σταματήσουν ἐχθροπραξίες ποὺ ἔχουν ἤδη ἀρχίσει, μὲ συνθήκη εἰρήνης ἢ τὴν ὑποταγὴ τῆς μιᾶς πλευρᾶς στὴν ἄλλη. Στὶς μάχες μεταξὺ τῶν Μουσουλμάνων καὶ τῶν ἄπιστων, μέχρι στιγμῆς, δὲν εἶχε γίνει κανένας ὑπαινιγμὸς γιὰ εἰρήνευση καὶ καμιὰ ἀπὸ τὶς δυὸ πλευρὲς δὲν εἶχε προσφερθεῖ γιὰ νὰ ὑποταχθεῖ στὴν ἄλλη. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ὑπῆρξαν περίοδοι κατὰ τὶς ὁποῖες δὲν διεξήχθησαν ἐχθροπραξίες, ἀλλὰ κανένας δὲν θὰ μπορούσε νὰ πει ὅτι ὁ πόλεμος μεταξὺ τῶν δυὸ ἀντιπάλων εἶχε τελειώσει. Σύμφωνα μὲ τοὺς συνηθισμένους κανόνες, οἱ Μουσουλμᾶνοι θὰ μπορούσαν νὰ εἶχαν ἐπιτεθεῖ κατὰ τῶν ἐχθρικῶν πρὸς αὐτοὺς φυλῶν καὶ νὰ τὶς εἶχαν ἀναγκάσει νὰ ὑποταχθοῦν. Οἱ Μουσουλμᾶνοι, ὅμως, δὲν τὸ ἔκαναν. Ὅταν ὁ ἐχθρὸς ἔπαυε νὰ πολεμᾷ, σταματοῦσαν καὶ οἱ Μουσουλμᾶνοι. Σταματοῦσαν, γιὰτί πίστευαν ὅτι θὰ μπορούσαν νὰ κάνουν διαπραγματεύσεις γιὰ εἰρήνευση. Ὅταν, ὅμως, γινόταν φανερὸ ὅτι οἱ ἄπιστοι δὲν ἐπιθυμοῦσαν τὴν εἰρήνη καὶ ὅτι δὲν εἶχαν σκοπὸ νὰ παραδοθοῦν, ὁ Προφήτης ἀποφάσισε ὅτι εἶχε ἔλθει πιά ὁ καιρὸς γιὰ νὰ τεθεῖ ἕνα τέρμα στὸν πόλεμο, εἴτε μὲ τὴν εἰρήνευση, εἴτε μὲ τὴν ὑποταγὴ τῆς μιᾶς πλευρᾶς στὴν ἄλλη. Γιὰ νὰ ἐπιτευχθεῖ εἰρήνη, ἔπρεπε νὰ τερματισθεῖ ὁ πόλεμος. Γι' αὐτό, μετὰ τὴ Μάχη τῆς Τάφρου, ὁ Προφήτης ἀποφάσισε νὰ ἐξασφαλίσει μιὰ ἀπὸ τὶς ἐξῆς δυὸ καταστάσεις — τὴν εἰρήνη ἢ τὴν ὑποταγὴ. Ἡ ὑποταγὴ τῶν Μουσουλμάνων

στούς άπιστους, ήταν αδύνατη. Ὁ Θεός εἶχε ὑποσχεθεῖ ὅτι τὸ Ἰσλάμ θὰ ἐπιτύγχανε μιὰ ἀποφασιστικὴ νίκη ἐναντίον ἐκείνων πού τὸ κατεπίεζαν. Ὅταν ὁ Προφήτης κατοικοῦσε στὴ Μέκκα, εἶχε κάνει δηλώσεις σχετικὲς μὲ αὐτό. Ἦταν, λοιπόν, δυνατόν οἱ Μουσουλμάνοι, νὰ κάνουν ἔκκληση εἰρήνης; Προτάσεις γιὰ εἰρήνευση μποροῦν νὰ γίνουν ἀπὸ τὴν ἰσχυρότερη ἢ τὴ λιγώτερο ἰσχυρὴ πλευρά. Ὅταν ἡ ἀδύνατη πλευρά κάνει ἔκκληση εἰρήνης, ὀφείλει νὰ παραδώσει, προσωρινὰ ἢ μόνιμα, ἓνα τμῆμα τοῦ ἐδάφους τῆς ἢ ἓνα μέρος τῶν ἐσόδων τῆς ἢ ὀφείλει ν' ἀποδεχθεῖ ἄλλους ὄρους πού ἐπιβάλλει ὁ ἐχθρός. Ὅταν ἡ πρόταση εἰρήνης γίνεται ἀπὸ τὴν πιὸ ἰσχυρὴ πλευρά, τότε κατανοεῖται ὅτι αὐτὴ δὲν ἐπιδιώκει τὴν ὀλοκληρωτικὴ ἐξόντωση τῆς ἀνίσχυρης πλευρᾶς, ἀλλὰ εἶναι διαθεθεμένη νὰ τῆς ἐπιτρέψει ἀπόλυτη ἢ μερικὴ ἀνεξαρτησία, ὑπὸ συγκεκριμένους, ὅμως, ὄρους. Οἱ ἄπιστοι εἶχαν ὑποστῆι πολλές ἡττες, τὴ μιὰ μετὰ τὴν ἄλλη, στὶς ἀναμετρήσεις τους μὲ τοὺς Μουσουλμάνους. Ἡ δύναμή τους, ὅμως δὲν εἶχε μειωθεῖ. Μόνο οἱ προσπάθειές τους γιὰ τὴν ἐξόντωση τῶν Μουσουλμάνων εἶχαν ἀποτύχει. Ἡ ἀποτυχία τῆς προσπάθειας νὰ ἐξοντωθεῖ κάποιος ἄλλος, δὲν σημαίνει ἡττα. Σημαίνει μόνο ὅτι οἱ ἐχθροπραξίες δὲν ἔχουν ἀκόμα πετύχει τὸ σκοπὸ τους. Οἱ ἀποτυχημένες ἐπιθέσεις μποροῦν νὰ ἐπαναλαμβάνονται. Ἔτσι, οἱ Μεκκανοὶ δὲν εἶχαν ἡττηθεῖ ἀπλῶς οἱ ἐπιθέσεις τους κατὰ τῶν Μουσουλμάνων εἶχαν ἀποτύχει. Ἀπὸ στρατιωτικὴ ἀποψη, οἱ Μουσουλμάνοι ἦταν σαφῶς ἡ λιγώτερο ἰσχυρὴ πλευρά. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ἐξακολουθοῦσαν νὰ προβάλλουν ἀντίσταση, ἀλλὰ ἀποτελοῦσαν μιὰ ἐξαθλιωμένη μειονότητα, μιὰ μειονότητα, ἡ ὁποία, μολονότι εἶχε καταφέρει ν' ἀντισταθεῖ στὶς ἐπιθέσεις τῆς πλειοψηφίας, ὥστόσο δὲν εἶχε καταφέρει νὰ περάσει στὴν ἐπίθεση. Γι' αὐτό, οἱ Μουσουλμάνοι δὲν εἶχαν ἐδραιώσει ἀκόμα τὴν ἀνεξαρτησία τους ἂν εἶχαν ζητήσῃ εἰρήνη, αὐτὸ θὰ σήμαινε ὅτι ἡ ἀμυνὰ τους εἶχε συντριθεῖ πιὰ καὶ ὅτι δὲν ἦταν τώρα ἔτοιμοι ν' ἀποδεχθοῦν τοὺς ὄρους τῶν ἀπιστων. Μιὰ πρόταση εἰρήνης ἀπὸ τοὺς ἴδιους τοὺς Μουσουλμάνους, θὰ σήμαινε τὸν ἀφανισμό τοῦ Ἰσλάμ καὶ τὴν αὐτοκαταστροφή του. Θὰ σήμαινε ἀνανεωμένες δυνάμεις γιὰ ἓναν ἐχθρό, τοῦ ὁποίου τὸ ἡθικὸ εἶχε σπάσει ἀπὸ τίς ἀλλεπάλληλες ἡττες. Νέες ἐλπίδες καὶ νέες φιλοδοξίες θ' ἀντικαθιστοῦσαν τὴ συνεχῶς αὐξανόμενη ἡττοπάθειά του. Οἱ ἄπιστοι θὰ νόμιζαν ὅτι, μολονότι οἱ Μουσουλμάνοι εἶχαν καταφέρει νὰ σώσουν τὴ Μεδίνα καὶ εἶχαν τε-

λικά νικήσει τούς άπιστους, ήταν ώστόσο κυριευμένοι από συναισθήματα άπαισιοδοξίας. Γι' αυτό, ή πλευρά τών Μουσουλμάνων δέν μπορούσε νά κάνει προτάσεις ειρήνης. Τέτοιες προτάσεις θά μπορούσαν νά προέλθουν από την πλευρά τών Μεκκανών ή μιās τρίτης πλευράς, άν θά μπορούσε νά θρεθεί μιā τρίτη πλευρά. Αύτή ή τρίτη πλευρά δέν μόρεσε νά θρεθεί. Στη διαμάχη πού είχε προκύψει, ή Μεδίνα ήταν τοποθετημένη έναντίον όλόκληρης τής Άραβίας. Γι' αυτό, εκείνοι πού έπρεπε νά κάνουν προτάσεις ειρήνης στους Μουσουλμάνους ήταν οί άπιστοι και αυτοί δέν έδειχαν τή διάθεση νά τό κάνουν. "Ετσι, οί έχθροπραξίες μεταξύ Μουσουλμάνων και Άράβων θά μπορούσαν νά συνεχίζονται έπ' άπειρον. Οί Μουσουλμάνοι δέν μπορούσαν και οί Άραβες δέν έπιθυμούσαν νά ζητήσουν ειρήνη. Γι' αυτό, οί πολιτικές προστριβές στην Άραβία φαινόταν ότι δέν είχαν ένα τέλος, τουλάχιστο για άλλα έκατό χρόνια.

Γιά τούς Μουσουλμάνους ένας μόνο δρόμος ύπήρχε, άν ήθελαν νά θάλουν ένα τέλος στη διαμάχη αύτή. Δέν ήταν έτοιμοι ν' άπεμπολήσουν την άραβική τους συνείδηση, δηλαδή νά παραιτηθούν από τό δικαίωμά τους νά έκφράζουν, νά εφαρμόζουν και νά κηρύσσουν αυτό πού ήθελαν' και δέν ύπήρχε καμιā κίνηση πρός την ειρήνη από την πλευρά τών άπιστων. Οί Μουσουλμάνοι μόρεσαν ν' άπωθήσουν την άλλεπάλληλη έπιδρομή. Έναπόκειτο, λοιπόν, σ' αυτούς νά έξαναγκάσουν τούς Άραβες είτε νά παραδοθούν, είτε ν' άποδεχθούν την ειρήνη. Ό Προφήτης άποφάσισε νά κάνει αυτό.

Ήταν ό πόλεμος πού έπεδίωκε ό Προφήτης; "Όχι, δέν ήταν ό πόλεμος, αλλά ή ειρήνη. "Αν δέν έκανε τίποτα αυτό τόν καιρό, ή Άραβία θά παρέμενε στην άρπάγη του έμφυλου πολέμου. Τό μέτρο πού πήρε, ήταν ό μόνος δρόμος πρός την ειρήνη. Ύπήρξαν στην ιστορία μερικοί μακρόχρονοι πόλεμοι. Μερικοί κράτησαν έκατό χρόνια, μερικοί τριάντα χρόνια ή περίπου τόσα. Οί μακρόχρονοι πόλεμοι ήταν πάντα άποτέλεσμα τής έλλειψης άποφασιστικής ένέργειας τής μιās ή τής άλλης πλευράς. Η άποφασιστική δράση, όπως είπαμε, μπορεί νά πάρει μόνο μιā από δυό μορφές — την πλήρη ύποταγή ή τή διαπραγματευμένη ειρήνη.

Μπορούσε ό Προφήτης νά παραμείνει άπαθής; Μπορούσε ν' άποσυρθεί, μαζί μέ τό μικρό κύκλο Μουσουλμάνων, πίσω από τά τείχη τής Μεδίνας και νά τά παρατήρει όλα

στην τύχη; Αυτό ήταν αδύνατο. Οί άπιστοι ήταν εκείνοι που άρχισαν τις έχθροπραξίες. Ή άπάθεια δέν θα σήμαινε τó τέλος του πολέμου, αλλά μάλλον τή συνέχισή του. Θα σήμαινε ότι οί άπιστοι ήταν έλεύθεροι νά έπιτεθούν έναντίον τής Μεδίνας όποτε ήθελαν. Θα μπορούσαν νά σταματούν όποτε θα ήθελαν και νά έπιτίθενται όποτε θα ήθελαν. Μιά κατάπαυση τών έχθροπραξιών δέν σήμαινε τó τέλος του πολέμου. Σήμαινε μόνο μία στρατηγική κίνηση.

Διδάγματα του Ίουδαϊσμού και του Χριστιανισμού για τόν Πόλεμο

Άλλά τώρα έγείρεται τó έρώτημα — μπορεί νά είναι ποτέ σωστό νά γίνεται πόλεμος για τήν πίστη; Άς άσχοληθούμε, λοιπόν, με τó έρώτημα αυτό.

Ή διδασκαλία τής θρησκείας πάνω στο θέμα του πολέμου έχει διάφορες έρμηνείες. Πιο έπάνω αναφέραμε τά διδάγματα τής Παλαιάς Διαθήκης. Ο Μωυσής παίρνει έντολή νά εισέλθει στη γή τής Χαναάν, νά καταβάλει θίαια τó λαό της και νά έγκαταστήσει εκεί τó δικό του λαό (Δευτερονόμιο Κ΄: 10-18). Παρά τó γεγονός ότι τó διδάγμα αυτό περιέχεται στο Βιβλίό του Μωυσή και στηρίζεται και άπό τά έμπρακτα παραδείγματα που παρείχαν οί Προφήτες, Ίησούς του Ναυή, Δαυίδ και άλλοι, οί Έβραίοι και οί Χριστιανοί έξακολουθούν νά σέβονται τούς Προφήτες τους και νά θεωρούν ότι τά βιβλία τους είναι Βιβλία του Θεού.

Πρός τó τέλος τής Μωυσιακής παράδοσης έχουμε τόν Ίησού, ó όποιος δίδαξε:

Έγώ όμως σάς λέγω νά μη άντισταθήτε προς τόν πονηρόν' άλλ' όστις σε ραπίση εις τήν δεξιάν σου παρειάν, στρέψον εις αυτόν και τήν άλλην' (Ματθαίος Ε΄:39).

Συχνά οί Χριστιανοί αναφέρονται σ' αυτό τó διδάγμα του Ίησού και λένε ότι ó Ίησούς δίδασκε κατά του πολέμου. Στην Καινή Διαθήκη, όμως, έχουμε άποσπάσματα, τά όποια ύποστηρίζουν και διδάσκουν τó αντίθετο. Ένα άπό τ' άποσπάσματα, για παράδειγμα, λέει:

Μή νομίσητε ότι ήλθον νά βάλω ειρήνην έπί τήν γήν'

δὲν ἦλθον νὰ θάλω εἰρήνην, ἀλλὰ μάχαιραν. (Ματθαῖος Ι΄:34).

Καὶ ἓνα ἄλλο ἀπόσπασμα λέει τὸ ἐξῆς:

Εἶπε λοιπὸν πρὸς αὐτούς. Ἄλλὰ τώρα ὅστις ἔχει βαλάντιον ἄς λάθῃ αὐτὸ μεθ' ἑαυτοῦ, ὁμοίως καὶ σακκίον, καὶ ὅστις δὲν ἔχει ἄς πωλήσῃ τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ καὶ ἄς ἀγοράσῃ μάχαιραν (Λουκᾶς ΚΒ΄:36).

Ἀπὸ τοὺς τρεῖς στίχους, οἱ δυὸ τελευταῖοι ἔρχονται σὲ ἀντίφαση μὲ τὸν πρῶτο. Ἄν ὁ Ἰησοῦς εἶχε ταχθεῖ ὑπὲρ τοῦ πολέμου, τότε γιατί διδάσκει νὰ γυρίσουν τὴν ἄλλη παρεῖα; Μᾶς φαίνεται ὅτι ἢ πρέπει νὰ ὁμολογήσουμε ὅτι στὴν Καινὴ Διαθήκῃ ὑπάρχει ἀντιφατικότητα, ἢ πρέπει νὰ δώσουμε μιὰ ἱκανοποιητικὴ ἐξήγησι σὲ ἓνα ἀπὸ τὰ ἀντιφατικὰ διδάγματα. Ἐδῶ δὲν μᾶς ἐνδιαφέρει, ἂν ἡ προσφορὰ τῆς ἄλλης παρεῖας μπορεῖ νὰ ἐπιφέρει ἓνα πρακτικὸ ἀποτέλεσμα. Ἐκεῖνο πού μᾶς ἀπασχολεῖ, εἶναι ὅτι στὴ μακρόχρονη ἱστορία τους οἱ λαοὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ δὲν δίστασαν ποτὲ νὰ κάνουν πολέμους. Ὄταν οἱ Χριστιανοὶ πῆραν γιὰ πρώτη φορὰ τὴν ἐξουσία στὴ Ρώμῃ, πῆραν μέρος σὲ πολέμους, τόσο ἀμυντικούς, ὅσο καὶ ἐπιθετικούς. Εἶναι κυρίαρχες δυνάμεις στὸν κόσμον σήμερον καὶ συνεχίζουν νὰ παίρνουν μέρος σὲ ἀμυντικούς καὶ ἐπιθετικούς πολέμους. Μόνον τώρα ἡ πλευρὰ πού νικᾷ ἐπιδοκιμάζεται ἀπὸ τὸν ὑπόλοιπον χριστιανικὸν κόσμον. Ἡ νίκη τῆς λέγεται ὅτι εἶναι νίκη τοῦ χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ. Χριστιανικὸς πολιτισμὸς ἔφθασε νὰ σημαίνει ὁ,τιδήποτε τείνει νὰ γίνῃ κυρίαρχο καὶ ἐπιτυχημένο. Ὄταν δυὸ χριστιανικὲς δυνάμεις θγαίνουν στὸν πόλεμον, ἡ καθεμιὰ ἰσχυρίζεται ὅτι εἶναι προστάτις τῶν χριστιανικῶν ἰδεωδῶν. Ἡ δύναμη πού νικᾷ, καθιερώνεται σάν ἡ γνήσια Χριστιανικὴ δύναμη. Εἶναι, ὡστόσο, ἀλήθεια ὅτι ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Ἰησοῦ μέχρι τώρα, ὁ Χριστιανισμὸς ἔχει ἐμπλακεῖ — καὶ οἱ ἐνδείξεις εἶναι ὅτι θὰ συνεχίσει νὰ ἐμπλέκεται — σὲ πολέμους. Ἡ πρακτικὴ ἐτυμηγορία τῶν χριστιανικῶν λαῶν, συνεπῶς, εἶναι ὅτι ὁ πόλεμος εἶναι τὸ πραγματικὸν διδάγμα τῆς Καινῆς Διαθήκης καὶ ὅτι ἡ προσφορὰ τῆς ἄλλης παρεῖας ἢ ἀποτελοῦσε ἓνα κερδοσκοπικὸν διδάγμα, τὸ ὅποῖον εἶχε ὑπαγορεύσει ἡ ἀδυναμία τῶν πρώτων χριστιανῶν, ἢ συνηθᾶται μόνον σὲ ἄτομα καὶ ὄχι σὲ Κράτη καὶ σὲ λαοὺς.

Δεύτερον, ἀκόμα καὶ ἂν ἀκόμα ὑποθέσουμε ὅτι ὁ Ἰησοῦς

δίδαξε ὑπὲρ τῆς εἰρήνης καὶ ὄχι ὑπὲρ τοῦ πολέμου, αὐτὸ δὲν σημαίνει ὅτι, ἐκεῖνοι ποὺ δὲν πράττουν σύμφωνα μὲ τὸ δίδαγμα αὐτό, δὲν εἶναι θεοφοβούμενοι καὶ ἔντιμοι ἄνθρωποι. Ὁ Χριστιανισμὸς πάντα σεβάσθηκε τοὺς ὑπέρμαχους τοῦ πολέμου, ὅπως ἦταν ὁ Μωυσῆς, ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ καὶ ὁ Δαυίδ. Καὶ ὄχι μόνο αὐτό, ἀλλὰ ἡ ἴδια ἡ Ἐκκλησία ἔχει ἁγιοποιήσει ἐθνικοὺς ἥρωες, ποὺ ὑπόφεραν σὲ πολέμους. Ἔγιναν ἅγιοι ἀπὸ τοὺς Πάπες.

Τὸ Κοράνιο γιὰ τὸν Πόλεμο καὶ τὴν Εἰρήνη

Τὸ δίδαγμα τοῦ Ἰσλάμ διαφέρει ἀπὸ τὰ δυὸ αὐτὰ διδάγματα. Ἀποτελεῖ ἓνα μέσο ὄρο μεταξὺ τῶν δυὸ.

Τὸ Ἰσλάμ δὲν διδάσκει τὴν ἐπιδρομή, ὅπως ἔκανε ὁ Μωυσῆς. Οὔτε διδάσκει τὴν ἀντίφαση, ὅπως ὁ σημερινὸς (καὶ ὑποτίθεται διεφθαρμένος) χριστιανισμὸς. Δὲν μᾶς ζητάει νὰ στρέψουμε τὴν ἄλλη παρειὰ καὶ ταυτόχρονα νὰ πουλᾶμε τὰ ἱμάτιά μας γιὰ ν' ἀγοράσουμε ὅπλα. Τὸ δίδαγμα τοῦ Ἰσλάμ ταιριάζει στὰ φυσικὰ ἔνστικτα τοῦ ἀνθρώπου, ποὺ προωθεῖ τὴν εἰρήνη μὲ τὸν μόνο ἐφικτὸ τρόπο.

Τὸ Ἰσλάμ ἀπαγορεύει τὴν ἐπιθετικότητα, ἀλλὰ μᾶς ἐνθαρρύνει νὰ πολεμήσουμε, ἂν ἡ παράλειψή μας νὰ τὸ κάνομε θέτει σὲ κίνδυνο τὴν εἰρήνη καὶ προωθεῖ τὸν πόλεμο. Ἄν ἡ παράλειψή μας νὰ πολεμήσουμε, σημαίνει ἐξάλειψη τῆς ἐλεύθερης δοξασίας καὶ τῆς ἀναζήτησης τῆς Ἀλήθειας, τότε καθῆκον μας εἶναι ν' ἀγωνισθοῦμε. Αὐτὸ εἶναι τὸ δίδαγμα πάνω στὸ ὁποῖο μπορεῖ τελικὰ νὰ στηριχθεῖ ἡ εἰρήνη καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ δίδαγμα ποὺ πάνω του στήριξε ὁ Ἰερὸς Προφήτης τὴ δική του πολιτικὴ καὶ πρακτικὴ. Ὁ Πρόφητης ὑπόφερε πολὺ καὶ συνεχῶς, ὅταν ἦταν στὴ Μέκκα, ἀλλὰ δὲν πολέμησε ἐναντίον τῆς ἐπιθετικότητας τῆς ὁποίας ὑπῆρξε τὸ ἄθωο θῦμα. Ὅταν κατέφυγε στὴ Μεδίνα, ὁ ἐχθρὸς προσπαθοῦσε νὰ ἐξοντώσει τὸ Ἰσλάμ. Γι' αὐτὸ, ἦταν ἀνάγκη νὰ πολεμήσει κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, γιὰ νὰ προστατεύσει τὴν ἀλήθεια καὶ τὴν ἐλευθερία νὰ πιστεύει σ' αὐτὸ ποὺ θέλει.

Παραθέτουμε παρακάτω ἀποσπάσματα ἀπὸ τὸ Κοράνιο, σχετικὰ μὲ τὸ θέμα τοῦ πολέμου.

(1) Στὸ 22:40-42 διαβάζουμε:

Θὰ δοθεῖ ἡ ἄδεια νὰ πολεμήσουν, σ' ἐκείνους ἐναντίον τῶν ὁποίων κηρύσσεται πόλεμος, γιατί ἐκεῖνοι ἔχουν ἀδικηθεῖ καὶ ὁ Ἄλλάχ ἔχει πραγματικά τὴ δύναμη νὰ τοὺς βοηθήσει — Ἐκεῖνοι ποὺ ἀδίκῃ διώχθηκαν ἀπὸ τὰ σπίτια τους μόνο γιατί εἶπαν, «Ὁ Κύριός μας εἶναι ὁ Ἄλλάχ» — καὶ ἂν ὁ Ἄλλάχ δὲν χρησιμοποιοῦσε ὀρισμένους ἀνθρώπους γιὰ νὰ πολεμήσουν ἄλλους, εἶναι θέβαιο ὅτι τὰ μοναστήρια, οἱ ἐκκλησίες, οἱ συναγωγές καὶ τέμενα μέσα στὰ ὁποῖα δοξάζεται τὸ ὄνομα τοῦ Ἄλλάχ, θὰ εἶχαν καταστραφεῖ. Καὶ εἶναι σίγουρο ὅτι ὁ Ἄλλάχ θὰ βοηθήσει ἐκείνους ποὺ τὸν βοηθοῦν. Ὁ Ἄλλάχ εἶναι πράγματι Δυνατὸς καὶ Πανίσχυρος. Ἐκείνους τοὺς ὁποίους, ὅταν τοὺς ἐγκαταστήσουμε πάνω στὴ γῆ, θὰ λένε τῖς Προσευχές τους καὶ θὰ πληρώνουν Ζακάτ καὶ θὰ ἐπιβάλλουν τὸ καλὸ καὶ θ' ἀπαγορεύουν τὸ κακὸ. Καὶ ἡ τελικὴ ἔκβαση ὅλων τῶν ὑποθέσεων ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸν Ἄλλάχ.

Οἱ στίχοι αὐτοὶ ὑπονοοῦν ὅτι σὲ θύματα ἐπιδρομῆς ἔχει δοθεῖ ἡ ἄδεια νὰ πολεμήσουν. Ὁ Θεὸς εἶναι ἱκανὸς νὰ βοηθήσει τὰ θύματα — ἐκεῖνα ποὺ ἔχουν ἐκδιωχθεῖ ἀπὸ τὰ σπίτια τους λόγω τῆς θρησκευτικῆς τους πεποίθησης. Αὐτὴ ἡ παροχὴ ἄδειας ἦταν μιὰ πράξη σοφίας γιατί, ἂν ὁ Θεὸς δὲν ἀπέκρουε τοὺς κακοὺς μὲ τὴ βοήθεια τῶν δίκαιων, στὸν κόσμον, δὲν θὰ ὑπῆρχε ἡ ἐλευθερία θρησκευτικῆς πίστεως καὶ οὔτε τὸ δικαίωμα λατρείας. Ὁ Θεὸς πρέπει νὰ βοηθήσει ἐκείνους ποὺ συμβάλλουν στὴ θεμελίωση τῆς ἐλευθερίας τῆς λατρείας. Εἶναι φυσικό, νὰ ἐπιτρέπεται ὁ πόλεμος στοὺς λαοὺς ποὺ ὑπόφεραν ἐπὶ μακρῶ καὶ ἀνάιτια κάτω ἀπὸ τὸ ζυγὸ τῆς ἐπιδρομῆς ἄλλων — ὅταν στὸν εἰσβολέα δὲν ἔχουν δοθεῖ ἄλλα αἷτια γιὰ τὴν ἐχθρική του στάση καὶ ἐκεῖνος προσπαθεῖ μόνο ν' ἀναμιχθεῖ στὰ θέματα τῆς θρησκευτικῆς πεποίθησης τῶν θυμάτων του. Τὸ θῦμα ἔχει τὸ καθῆκον, ὅταν ἔλθει στὴν ἐξουσία, νὰ ἐξασφαλίσει τὴν ἐλευθερία τῆς θρησκευτικῆς πίστεως καὶ νὰ προστατεύσει ὅλες τῖς θρησκείες καὶ ὅλους τοὺς χώρους λατρείας. Ἡ ἰσχὺς του δὲν πρέπει νὰ χρησιμοποιηθεῖ γιὰ νὰ ἐξυμνήσει τὸν ἑαυτὸ του, ἀλλὰ γιὰ νὰ βοηθηθοῦν οἱ φτωχοί, νὰ προοδεύσει ἡ χώρα καὶ νὰ προαχθεῖ ἡ εἰρήνη γενικά. Τὸ δίδαγμα αὐτὸ εἶναι τόσο ἀνεπίληπτο, ὅσο εἶναι σαφές καὶ ἀκριβές. Μαρτυράει τὸ γεγονός ὅτι οἱ πρῶτοι Μουσουλ-

μᾶνοι κατέφευγαν σὲ πόλεμο, γιατί αὐτὸ ἐπιβαλλόταν. Τὸ Ἰσλάμ κατέκρινε τοὺς πολέμους πού γίνονταν γιὰ ἐπιθετικούς σκοπούς. Οἱ Μουσουλμᾶνοι ἔχουν τὴν ὑπόσχεση ὅτι θ' ἀποκτήσουν πολιτικὴ ἰσχύ, ἀλλὰ ἔχουν προειδοποιηθεῖ ὅτι ἡ ἰσχύς αὐτὴ δὲν πρέπει νὰ χρησιμεύσει γιὰ τὴν αὐτοπροβολή, ἀλλὰ γιὰ τὴ βελτίωση τῆς ζωῆς τῶν φτωχῶν καὶ τὴν προαγωγή τῆς εἰρήνης καὶ τῆς προόδου.

(2) Στὸ κεφ. 2:191-194 ἔχουμε:

Μάχεστε γιὰ τὸ ἔργο τοῦ Ἀλλάχ καὶ ἐναντίον ἐκείνων πού μάχονται ἐναντίον σας, ἀλλὰ μὴν κάνετε παραβάσεις. Εἶναι βέβαιο ὅτι ὁ Ἀλλάχ δὲν ἀγαπᾷ τοὺς παραβάτες. Σκοτῶστε τοὺς ὅπου τοὺς συναντᾶτε καὶ διώξτε τοὺς ἀπὸ ἐκεῖ πού σᾶς ἔδιωξαν· ὁ διωγμὸς εἶναι χειρότερος ἀπὸ τὸ θάνατο. Καὶ μὴν τοὺς πολεμᾶτε μέσα ἢ κοντὰ στὸ Ἱερὸ Τέμενος, ἐκτὸς ἂν ἐκεῖνοι σᾶς ἐπιτεθοῦν ἐκεῖ. "Ἄν ὅμως, σᾶς ἐπιτεθοῦν, τότε πολεμεῖστε τοὺς. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀνταπόδοση γιὰ τοὺς ἄπιστους. "Ἄν ὅμως ἐκεῖνοι σταματήσουν, τότε, ἀσφαλῶς, ὁ Ἀλλάχ εἶναι ὁ Πιὸ Ἐπιεικὴς, καὶ Φιλεὺσπλαχνος. Καὶ πολεμεῖστε τοὺς μέχρις ὅτου δὲν ὑπάρχει διωγμὸς, καὶ διακηρυχτεῖ ἐλεύθερα ἡ θρησκεία γιὰ τὸν Ἀλλάχ. "Ἄν, ὅμως, τερματίσουν τὴ δρᾶση τοὺς, τότε θυμηθεῖτε ὅτι οἱ ἐχθροπραξίες δὲν ἐπιτρέπονται, ἐκτὸς μόνο ἐναντίον ἐκείνων πού σᾶς ἀπειλοῦν.

Ὁ πόλεμος γίνεται γιὰ χάρη τοῦ Κυρίου καὶ ὄχι γιὰ δικό μας συμφέρον ἢ λόγῳ ὀργῆς ἢ γιὰ λόγους ἀτομικῆς φιλοδοξίας καὶ ὁ πόλεμος δὲν πρέπει νὰ ὀδηγεῖ σὲ παραβάσεις, γιατί οἱ παραβάσεις δὲν ἀρέσουν στὸ Θεό. Ὁ πόλεμος διεξάγεται μεταξύ ἀντιπάλων. Οἱ ἐπιθέσεις ἐναντίον ἀτόμων ἀπαγορεύονται. Ἡ ἐπίθεση κατὰ τῆς θρησκείας πρέπει ν' ἀντιμετωπισθεῖ σὲ ἀκμαία ἀντίσταση. Μιὰ τέτοια ἐπίθεση εἶναι χειρότερη ἀπὸ τὴν αἱματοχυσία. Ἀπαγορεύεται στοὺς Μουσουλμάνους νὰ πολεμοῦν κοντὰ στὸ Ἱερὸ Τέμενος, ἐκτὸς βέβαια, ἂν ὁ ἐχθρὸς τοὺς ἐπιτεθεῖ ἐκεῖ πρῶτος. Μάχες πού γίνονται κοντὰ στὸ Ἱερὸ Τέμενος στεροῦν τοὺς προσκυνητὲς ἀπὸ τὸ δικαίωμά τοὺς νὰ λάβουν μέρος στὸ Λαϊκὸ Προσκύνημα. "Ὅταν, ὅμως, ὁ ἐχθρὸς τοὺς ἐπιτεθεῖ, τότε καὶ οἱ Μουσουλμᾶνοι εἶναι ἐλεύθεροι ν' ἀντεπιτεθοῦν, καθὼς αὐτὰ εἶναι τὰ δίκαια ἀντίποινα γιὰ τοὺς

είσβολείς. "Όταν όμως ο έχθρός καταθέσει τα όπλα, τότε και οι Μουσουλμάνοι πρέπει να σταματήσουν τις έχθροπραξίες και να συγχωρήσουν και να ξεχάσουν τα περασμένα. Ο πόλεμος πρέπει να συνεχισθεί για όσο διάστημα εξακολουθεί ν' άσκειται ή καταδίωξη για θρησκευτικούς λόγους και έφ' όσον δεν μπορεί κανείς να πιστεύει ελεύθερα στο θρήσκευμα που θέλει. Η θρησκεία είναι του Θεού. Η χρήση βίας και πιέσεων στο όνομα της θρησκείας είναι παραβίαση. "Αν οι "Απιστοι δηλώσουν άποχή από αυτές και καταστήσουν τη θρησκεία ελεύθερη, οι Μουσουλμάνοι θα σταματήσουν τον πόλεμο κατά των "Απιστων. Τα όπλα θα στραφούν έναντίον εκείνων, που κάνουν παραβιάσεις. "Όταν σταματούν οι παραβιάσεις, τότε πρέπει να σταματήσει και η μάχη.

Μπορούμε κατηγορηματικά να πούμε ότι οι στίχοι διδάσκουν τους έξης κανόνες:

(I) Θα γίνεται προσφυγή σε πόλεμο μόνο για χάρη του Θεού και ποτέ για προσωπικούς λόγους, για λόγους έπεκτατισμού ή για την προώθηση άλλων συμφερόντων.

(II) Μπορούμε να πολεμήσουμε μόνο έναντίον εκείνων που μάς άπειλούν πρώτοι.

(III) Μπορούμε να πολεμήσουμε μόνο έναντίον εκείνων που πολεμούν έναντίον μας. Δεν μάς έπιτρέπεται να πολεμούμε έναντίον εκείνων που δεν παίρνουν μέρος σε μάχη.

(IV) "Εχουμε καθήκον να περιορίσουμε τις έχθροπραξίες στα έλάχιστα πλαίσια, άκόμα και όταν ο έχθρός είναι εκείνος που μάς έπιτέθηκε πρώτος. Η έξάπλωση του πολέμου, είτε έδαφικά, είτε σχετικά με τα χρησιμοποιούμενα όπλα, είναι σφάλμα.

(V) Μπορούμε να πολεμήσουμε μόνο έναντίον ένός τακτικού στρατού έπιφορτισμένου από τον έχθρο να πολεμήσει για λογαριασμό του. Δεν μάς έπιτρέπεται να πολεμήσουμε έναντίον άλλων, που είναι από την πλευρά του έχθρου.

(III) Στόν πόλεμο, θά γίνεται κατάπαυση πυρών γιά ὅλες τίς θρησκευτικές τελετουργίες καί τίς καθιερωμένες ἱεροτελεστίες. Ἄν ὁ ἐχθρός ἀποφύγει νά πολεμήσει στούς χώρους ὅπου γίνονται θρησκευτικές τελετές, τότε καί οἱ Μουσουλμᾶνοι πρέπει ν' ἀποφύγουν νά πολεμήσουν στούς χώρους αὐτούς.

(VII) Ἄν ὁ ἐχθρός χρησιμοποιεῖ ἕνα χῶρο λατρείας σάν θάση γιά νά ἐξαπολύσει τίς ἐπιθέσεις του, τότε οἱ Μουσουλμᾶνοι μποροῦν ν' ἀνταποδώσουν πυρά. Δέν θά ἀποδοθεῖ μομφή ἐναντίον τους γι' αὐτό. Ὁ πόλεμος ἀπαγορεύεται ἀκόμα καί στίς περιφέρειες, πού εἶναι κοντά σέ θρησκευτικούς χώρους. Οἱ ἐπιθέσεις ἐναντίον αὐτῶν τῶν χώρων, ἢ καταστροφή ἢ ἡ πρόκληση ὁποιασδήποτε ζημίας σ' αὐτούς, ἀπαγορεύεται αὐστηρά. Ἕνας θρησκευτικός χῶρος, ὁ ὁποῖος χρησιμοποιεῖται σάν θάση γιά ἐχθρικές ἐπιχειρήσεις, μπορεῖ νά προκαλέσει μιᾶ ἀντεπίθεση. Τότε, τήν εὐθύνη γιά τή φθορά τῶν χώρων αὐτῶν θά τήν φέρει ὁ ἐχθρός καί ὄχι οἱ Μουσουλμᾶνοι.

(VIII) Ἄν ὁ ἐχθρός ἀντιληφθεῖ τόν κίνδυνο καί τήν παραβίαση πού κάνει, χρησιμοποιώντας τὸ θρησκευτικό χῶρο σάν θάση καί ἀποφασίσει ν' ἀλλάξει μέτωπο, τότε οἱ Μουσουλμᾶνοι πρέπει νά προσαρμοθοῦν στήν ἀλλαγὴ. Τὸ γεγονός ὅτι ὁ ἐχθρός εἶχε ἀρχίσει τίς ἐπιθέσεις του ἀπὸ ἕνα θρησκευτικό χῶρο, δέν θά χρησιμοποιηθεῖ σάν δικαιολογία γιά νά κινδυνεύσει ὁ χῶρος αὐτός. Ἀπὸ σεβασμὸ οἱ Μουσουλμᾶνοι, πρέπει ν' ἀλλάξουν μέτωπο ἀμέσως μόλις τὸ ἀλλάξει ὁ ἐχθρός.

(IX) Ὁ πόλεμος θά συνεχισθεῖ μόνο ἐφ' ὅσον ὑπάρχει ἀνάμιξη στὰ θέματα τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας. Ὅταν ἡ θρησκεία εἶναι πιά ἐλεύθερη καί δέν ὑπάρχει ἀνάμιξη στοῦ θέματος αὐτῆς καί ὁ ἐχθρός ἐκφράζεται καί συμπεριφέρεται ἀνάλογα μὲ τίς ἐλευθερίες αὐτές, τότε ὁ πόλεμος πρέπει νά σταματήσει ἀκόμα καί ὅταν ὁ ἐχθρός ἦταν ἐκεῖνος πού τὸν εἶχε ἀρχίσει.

(3) Στὸ κεφ. 8:39-41 ἔχουμε:

Πές σ' εκείνους πού δέν πιστεύουν ὅτι, ἂν σταματήσουν, οἱ πράξεις τοῦ παρελθόντος θά τοὺς συγχωρηθοῦν καί ὅτι, ἂν ἐπανεέλθουν σ' αὐτά, τότε ἔχουν μπροστά τους τὸ παράδειγμα τῶν λαῶν πού ἦλθαν πρὶν ἀπὸ αὐτοῦς. Καί πολεμεῖστε τους ἕως ὅτου ἐκλείψει ὁ διωγμὸς καί ἡ θρησκεία νὰ εἶναι μοναδική γιὰ τὸν Ἀλλάχ. "Ἄν, ὅμως, σταματήσουν, τότε εἶναι βέβαιο ὅτι ὁ Ἀλλάχ εἶναι Ἐνήμερος τῶν πράξεών τους. Καί ἂν γυρίσουν τὰ νῶτα τους, τότε νὰ εἴστε βέβαιοι ὅτι ὁ Ἀλλάχ εἶναι ὁ Προστάτης σας. Τί ἕξοχος Προστάτης καί τί ἕξοχος Βοηθός!

Δηλαδή οἱ Μουσουλμᾶνοι ἀναγκάστηκαν νὰ πολεμήσουν, ἂν ὅμως ὁ ἐχθρὸς σταματήσει τὶς ἐχθροπραξίες, τότε τὸ καθήκον τῶν Μουσουλμάνων εἶναι νὰ σταματήσουν καί αὐτοὶ καί νὰ τοὺς συγχωρήσουν γιὰ τὰ περασμένα. "Ἄν ὅμως ὁ ἐχθρὸς δὲν σταματήσει καί συνεχίσει νὰ καταφέρεται κατὰ τῶν Μουσουλμάνων, τότε πρέπει νὰ θυμηθεῖ τὴν τύχη πού εἶχαν οἱ ἐχθροὶ τῶν παλαιότερων Προφητῶν. Οἱ Μουσουλμᾶνοι, πρέπει νὰ πολεμοῦν ὅσο χρόνο συνεχίζεται ἡ καταδίωξη, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει πίστη στὸ Θεὸ καί δὲν σταματάει ἡ ἀνάμιξη στὰ θέματα τῆς θρησκείας. "Ὅταν ὁ ἐχθρὸς σταματήσει τὶς ἐχθροπραξίες, τότε καί οἱ Μουσουλμᾶνοι πρέπει νὰ σταματήσουν τὶς δικές τους. Δὲν τοὺς ἐπιτρέπεται νὰ συνεχίσουν τὸν πόλεμο, γιατί ὁ ἐχθρὸς πιστεύει σὲ μιὰ ἀπατηλὴ θρησκεία. Ὁ Θεὸς γνωρίζει καλὰ τὴν ἀξία τῆς πίστεως καί τῶν πράξεων καί θά τὶς ἀνταμείψει ὅπως Ἐκεῖνος νομίζει. Οἱ Μουσουλμᾶνοι δὲν ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ἀναμιγνύονται σὲ θέματα θρησκείας ἄλλων, ἀκόμα καί ὅταν τοὺς φαίνεται ὅτι ἡ θρησκεία τους εἶναι ἀπατηλή. "Ἄν, μετὰ ἀπὸ μιὰ πρόταση εἰρήνης, ὁ ἐχθρὸς ἐξακολουθήσει νὰ μάχεται, τότε οἱ Μουσουλμᾶνοι μποροῦν νὰ εἶναι βέβαιοι ὅτι θά νικήσουν, ἀκόμα καί ὅταν εἶναι λιγοστοί. Κι αὐτό, γιατί ὁ Θεὸς θά τοὺς βοηθήσει καί ποιὸς μπορεῖ νὰ βοηθήσει καλύτερα ἀπὸ τὸ Θεό; Αὐτοὶ οἱ στίχοι ἀποκαλύφθηκαν σὲ σχέση μὲ τὴ Μάχη στὸ Μπάντρ. Αὐτὴ ἡ μάχη ἦταν ἡ πρώτη τακτικὴ μάχη πού ἔγινε ἀνάμεσα στοὺς Μουσουλμάνους καί τοὺς ἄπιστους. Σ' αὐτὴ τὴ μάχη, οἱ Μουσουλμᾶνοι ἦταν τὰ θύματα μιᾶς ἀπρόκλητης ἐπιδρομῆς. Ὁ ἐχθρὸς εἶχε ἀποφασίσει νὰ διαταράξει τὴν εἰρήνη στὴ Μεδίνα καί στὶς γύρω τῆς περιοχῆς. Παρ' ὅλα αὐτά, ἡ νίκη ἀνῆκε στοὺς Μουσουλμάνους καί σ' αὐτὴ τὴ

μάχη σκοτώθηκαν σημαντικοί ηγέτες του έχθρου. Η ανταπόδοση σε μια απρόκλητη επίθεση, μάς φαίνεται ότι είναι πράγμα φυσικό, δίκαιο και αναγκαίο. Ωστόσο, στους Μουσουλμάνους υποδειχνεται να σταματήσουν τις έχθροπραξίες, άμέσως μόλις τις σταματήσει ο έχθρός. Η μόνη παραχώρηση που αναμένεται να κάνει ο έχθρός, είναι να δώσει τη θρησκευτική έλευθερία.

(4) Στο κεφ. 8:62-63 έχουμε:

“Αν τείνουν προς την ειρήνη, τότε να κλίνεις κι εσύ προς αυτήν και θέσε την έμπιστοσύνη σου στον Άλλάχ. Είναι βέβαιο ότι Εκείνος άκούει και γνωρίζει τά πάντα. Και αν εκείνοι έχουν πρόθεση να σε έξαπατήσουν, τότε είναι βέβαιο ότι ο Άλλάχ σου άρκει. Εκείνος σε δυνάμωσε με τη βοήθειά Του και με τους πιστούς.

Αυτό έννοει ότι, αν στη διάρκεια της μάχης οί άπιστοι δείξουν ότι κλίνουν προς την ειρήνη, οί Μουσουλμάνοι πρέπει ν' άποδεχθούν την πρότασή τους αυτή και να κάνουν άμέσως ειρήνη. Οί Μουσουλμάνοι πρέπει να τó κάνουν αυτό άκόμα και αν κινδυνεύουν να παραπλανηθούν. Πρέπει να έχουν έμπιστοσύνη στο Θεό. Η έξαπάτηση τών Μουσουλμάνων, οί όποιοι στηρίζονται στη βοήθεια του Θεού, δέν θά ώφελήσει σε τίποτα. Οί νίκες δέν τους άνήκουν, αλλά άνήκουν στο Θεό. Ο Θεός στάθηκε στο πλευρό του Προφήτη και τών όπαδών του στις πιό σκοτεινές και δύσκολες στιγμές. Με τόν ίδιο τρόπο θά τους παρασταθεί και εναντίον τών άπατεώνων. Μιά πρόταση ειρήνης πρέπει να γίνει άποδεκτή. Δέν πρέπει ν' άπορριφθεί με την πρόφαση ότι ίσως να πρόκειται για τέχνασμα, με τó όποίο ο έχθρός έλπίζει να κερδίσει χρόνο, για να έξαπολύσει μια νέα επίθεση.

Η έξμφαση που δίνεται στο θέμα ειρήνης, σ' αυτό τó άπόσπασμα, δέν είναι χωρίς σημασία. Προμηνύει τή συνθήκη ειρήνης τήν όποία υπέγραψε ο Προφήτης στο Χουντάμπιγια. Ο Προφήτης προειδοποιεί, ότι θά έλθει έποχή κατά τήν όποία ο έχθρός θά θελήσει τήν ειρήνη. Η πρόταση δέν πρέπει ν' άπορριφθεί με τó έπιχείρημα ότι ο έχθρός ήταν εκείνος που άρχισε τις έχθροπραξίες, ότι έκανε καταχρήσεις ή ότι δέν ήταν άξιος έμπιστοσύνης. Ο ευθύς δρόμος, στον όποίο έμμένει ή διδασκαλία του Ίσλάμ, άπαιτεί τήν άπο-

δοχή μιᾶς πρότασης εἰρήνης. Ἡ εὐσέβεια καὶ διπλωματία καθιστοῦν τὴν ἀποδοχή τῆς εἰρήνης ἐπιθυμητή.

(5) Στὸ κεφ. 4:95, ἔχουμε:

᾽Ω ἐσεῖς ποῦ πιστεύετε! Ὅταν πηγαίνετε νὰ πολεμήσετε γιὰ τὴν ὑπόθεση τοῦ Ἰσραὴλ, ἔχετε τὸν ἑαυτὸ σας ὑπὸ ἔλεγχο καὶ μὴν λέτε σὲ ὅποιον σᾶς ἀπευθύνει χαιρετισμὸ εἰρήνης: «Ἐσὺ δὲν εἶσαι πιστός». Ἐπιδιώκετε τὰ ἀγαθὰ αὐτῆς τῆς ζωῆς, ἀλλὰ κοντὰ στὸν Ἰσραὴλ, τ' ἀγαθὰ εἶναι ἀφθονα. Κι ἐσεῖς ἦσασταν κάποτε ἔτσι, ἀλλὰ ὁ Ἰσραὴλ σᾶς ἔδωσε τὴν εὐνοιά Του γι' αὐτὸ ἐρευνεῖστε σωστά. Ὁ Ἰσραὴλ γνωρίζει καλὰ ἐκεῖνα ποῦ κάνετε.

Αὐτὸ σημαίνει ὅτι, ὅταν οἱ Μουσουλμᾶνοι ἐτοιμάζονται γιὰ νὰ κάνουν πόλεμο, πρέπει νὰ εἶναι βέβαιοι ὅτι ὁ παραλογισμὸς, ποῦ εἶναι ὁ πόλεμος, ἔχει ἐξηγηθεῖ στὸν ἐχθρὸ καὶ ὅτι ἐκεῖνος ἐξακολουθεῖ νὰ θέλει τὸν πόλεμο. Καὶ τότε ἀκόμα, ὅταν ληφθεῖ μιὰ πρόταση εἰρήνης, εἴτε ἀπὸ ἰδιώτη, εἴτε ἀπὸ ὀμάδα ἀνθρώπων, οἱ Μουσουλμᾶνοι δὲν πρέπει νὰ τὴν ἀπορρίψουν μὲ τὸ δικαιολογητικὸ ὅτι δὲν εἶναι εἰλικρινῆς. Ὅταν οἱ Μουσουλμᾶνοι ἀπορρίπτουν μιὰ πρόταση εἰρήνης, τότε δὲν πολεμοῦν γιὰ τὸ Θεό, ἀλλὰ γιὰ λόγους αὐτοπροβολῆς τους καὶ γιὰ ἐγκόσμια κέρδη. Ἄκριβῶς, ὅπως ἡ θρησκεία προέρχεται ἀπὸ τὸ Θεό, ἔτσι καὶ τὰ ἐγκόσμια κέρδη καὶ ἡ δόξα προέρχονται ἀπὸ Ἐκεῖνον. Δὲν πρέπει ἡ σφαγή νὰ εἶναι ὁ σκοπός. Ἐκεῖνος ποῦ θὰ θέλαμε νὰ σκοτώσουμε σήμερα, μπορεῖ νὰ καθοδηγηθεῖ αὐριο. Θὰ μπορούσαν οἱ Μουσουλμᾶνοι νὰ γίνουν Μουσουλμᾶνοι, ἂν δὲν εἶχαν διασωθεῖ; Οἱ Μουσουλμᾶνοι δὲν πρέπει νὰ σκοτώνουν, γιὰτὶ οἱ ζωῆς ποῦ ζῶνται μποροῦν νὰ εἶναι ζωῆς ποῦ μποροῦν νὰ καθοδηγηθοῦν. Ὁ Θεὸς γνωρίζει καλὰ ἐκεῖνο ποῦ κάνουν οἱ ἄνθρωποι, μὲ ποιὸ σκοπὸ τὸ κάνουν καὶ ποιὰ εἶναι τὰ κίνητρα.

Τὸ ἀπόσπασμα διδάσκει ὅτι ἀκόμα καὶ ὅταν ἀρχίσει ὁ πόλεμος, οἱ Μουσουλμᾶνοι ὀφείλουν νὰ εἶναι βέβαιοι πῶς ὁ ἐχθρὸς ἐπιμένει στὴ διεξαγωγή ἐχθροπραξιῶν. Συχνὰ συμβαίνει νὰ μὴν ὑπάρχουν ἐπιθετικὲς προθέσεις, ἀλλὰ λόγῳ τῆς ἀνησυχίας καὶ τοῦ φόβου, ὁ ἐχθρὸς νὰ ἔχει ἀρχίσει προετοιμασίες πολέμου. Οἱ Μουσουλμᾶνοι δὲν πρέπει νὰ προσφύγουν σὲ πόλεμο, ἂν δὲν εἶναι ἱκανοποιητικὰ βέβαιοι

ὅτι ὁ ἐχθρὸς σχεδιάζει ἐπίθεση. Ἄν ἀποδειχθεῖ, ἢ ἂν ὁ ἐχθρὸς ἰσχυρισθεῖ ὅτι οἱ προετοιμασίες του ἦταν γιὰ τὴν αὐτοάμυνά του, οἱ Μουσουλμᾶνοι πρέπει ν' ἀποδεχθοῦν τὶς δηλώσεις του καὶ νὰ μὴν πολεμήσουν. Δὲν πρέπει νὰ διαφωνήσουν μαζί τους, λέγοντάς τους ὅτι οἱ προετοιμασίες τους εἶναι ἀπειλητικές. Μπορεῖ, ἀρχικὰ νὰ εἶχε τὴν πρόθεση νὰ ἐπιτεθεῖ καὶ μπορεῖ οἱ προθέσεις του νὰ ἄλλαξαν. Δὲν εἶναι ἀλήθεια ὅτι ἀλλάζουν συνεχῶς οἱ προθέσεις καὶ τὰ κίνητρα (τῶν ἀνθρώπων); Δὲν εἶναι ἀλήθεια ὅτι οἱ ἐχθροὶ τοῦ Ἰσλάμ ἔγιναν τελικὰ φίλοι του;

(6) Γιὰ τὸ ἀπαραβίαστο τῶν συνθηκῶν, τὸ Κοράνιο λέει μὲ σαφήνεια:

Ἐξαιρουμένων ἐκείνων τῶν εἰδωλολατρῶν, μὲ τοὺς ὁποίους συνθηκολογήσατε καὶ οἱ ὁποῖοι μεταγενέστερα δὲν σᾶς πρόδωσαν, οὔτε βοήθησαν ἄλλους ἐναντίον σας. Ἐκπληρώστε μέχρι τέλους τὶς ὑποσχέσεις πρὸς τοὺς δώσατε μὲ τὴ συνθήκη. Εἶναι θέβαιο ὅτι ὁ Ἄλλάχ ἀγαπάει ἐκείνους πρὸς τοὺς εἶναι δίκαιοι (9:4).

Οἱ ἄθεοι πρὸς ὑπογράφουν συνθήκη εἰρήνης μὲ τοὺς Μουσουλμάνους, πρὸς ὑπακούουν στοὺς ὅρους τῆς συνθήκης καὶ δὲν βοηθοῦν τοὺς ἐχθροὺς κατὰ τῶν Μουσουλμάνων, πρέπει νὰ βρίσκουν τὴν ἴδια μεταχείριση ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῶν Μουσουλμάνων. Ἡ δικαιοσύνη ἀπαιτεῖ ἀπὸ τοὺς Μουσουλμάνους νὰ τηροῦν τοὺς κανόνες τῆς συνθήκης κατὰ γράμμα καὶ νὰ τὶς τηροῦν, ἐπίσης, καὶ στὸ πνεῦμα.

(7) Γιὰ τὸν ἐχθρὸ, ὁ ὁποῖος, ἐνῶ μάχεται ἐναντίον Μουσουλμάνων, ἐν τούτοις θέλει νὰ μελετήσῃ τὸ Μήνυμα τοῦ Ἰσλάμ, τὸ Κοράνιο λέει:

Καὶ ἂν ἓνας ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρες σου ζητήσῃ προστασία, δώσε του προστασία, ἔτσι ὥστε ν' ἀκούσῃ τὸ Λόγο τοῦ Ἄλλάχ. Μετὰ μεταβίβασέ τον σὲ χῶρο ἀσφαλῆ. Αὐτό, γιατί εἶναι λαὸς πρὸς ὅστερεῖ σὲ γνώσεις (9:6).

Δηλαδή, ἂν μερικοὶ ἀπὸ ἐκείνους πρὸς μάχονται κατὰ τῶν Μουσουλμάνων ζητήσουν ἄσυλο ἀπὸ τοὺς Μουσουλμάνους γιὰ νὰ μελετήσουν τὸ Ἰσλάμ καὶ νὰ ἐξετάσουν τὸ

Μήνυμά του, πρέπει να θρούν καταφύγιο ένώπιον τών Μουσουλμάνων για όσον καιρό τούς χρειάζεται για την ολοκλήρωση του σκοπού αυτού.

(8) Για τούς αίχμαλώτους πολέμου, τó Κοράνιο διδάσκει:

Δέν άρμόζει σ' έναν Προφήτη να πάρει αίχμαλώτους προτου έμπλακει σέ τακτική μάχη με τόν έχθρό. Έπιθυμείτε τά άγαθά του κόσμου, ένw ό 'Αλλάχ έπιθυμεί για σάς τó Μετέπειτα. Καί ό 'Αλλάχ είναι Παντοδύναμος καί Σοφός (8:68).

Δηλαδή, δέν άρμόζει σ' έναν Προφήτη να πάρει αίχμαλώτους άπό τόν έχθρό, έκτός άν αυτό είναι άποτέλεσμα τακτικού πολέμου, ό όποιος έχει καταλήξει σέ μεγάλη αίματοχυσία. Τó σύστημα τής αίχμαλωσίας τών έχθρικών φυλών, χωρίς πόλεμο καί αίματοχυσία, τó όποιο έφαρμoζόταν μέχρι — καί μετά — τήν έλευση του 'Ισλάμ, γίνεται έδw παράνομο. Οί αίχμάλωτοι θά προέρχονται μόνο άπό τούς πολεμιστές καί μετά άπό τή μάχη.

(9) Οί Κανονισμοί για τήν άπελευθέρωση τών αίχμαλώτων έχουν, έπίσης, διατυπωθεί. "Έτσι, έχουν:

... καί μετά άφίστε τούς έλεύθερους, είτε σαν χάρη, είτε έναντι λύτρων — έως ότου ό πόλεμος έξαντλήσει τά θάρη που μάς δίνει (47:5).

Είναι προτιμότερο, σύμφωνα με τó 'Ισλάμ, να έλευθερώνονται οί αίχμάλωτοι χωρίς πληρωμή λύτρων. Καθώς, όμως, αυτό δέν είναι πάντα δυνατό, ή άπελευθέρωσή τους γίνεται δυνατή καί με τήν πληρωμή λύτρων.

(10) Έχουν γίνει προβλέψεις για τούς αίχμαλώτους πολέμου, οί όποιοι είναι άνίκανοι να πληρώσουν οί ίδιοι καί δέν έχουν κανέναν, ό όποιος θά μπορούσε να καταβάλει λύτρα για τήν άπελευθέρωσή τους. Συχνά, οί συγγενείς μπορούν να τούς έξαγοράσουν, αλλά δέν τó κάνουν, γιατί προτιμούν ν' άφίνουν τούς συγγενείς τους να παραμένουν αίχμάλωτοι πολέμου — προφανώς γιατί έπιθυμούν να καταχραστούν τήν περιουσία τους κατά τήν άπουσία τους. Αυτή ή πρόβλεψη έμπεριέχεται στο Κοράνιο:

Δώστε έγγραφως τὴ χειραφέτηση σ' αὐτοὺς πού τὸ δεξί σας χέρι ἐξουσιάζει καὶ πού τὸ ἐπιθυμοῦν καὶ τὸ ἀξίζουν, καὶ δώστε σ' αὐτοὺς ἀπὸ τὰ ἀγαθὰ τοῦ Ἄλλάχ, τὰ ὁποῖα Ἐκεῖνος σᾶς παραχώρησε (24:34).

Δηλαδή, ἐκεῖνοι πού δὲν εἶναι ἄξιοι ν' ἀφεθοῦν ἐλεύθεροι, χωρὶς πληρωμὴ λύτρων, καὶ δὲν ἔχουν κανέναν, ὁ ὁποῖος θὰ μπορούσε νὰ τοὺς ἐξαγοράσει — ἂν ἐξακολουθοῦν νὰ ἐπιθυμοῦν ν' ἀποκτήσουν τὴν ἐλευθερία τους — μπορούν νὰ τὴν ἀποκτήσουν, ὑπογράφοντας μιὰ δέσμευση, σύμφωνα μὲ τὴν ὁποῖα, ἂν τοὺς ἐπιτραπῆ νὰ ἐργασθοῦν καὶ νὰ κερδίσουν χρήματα, θὰ ἐξαγοράσουν τὴν ἐλευθερία τους. Πρέπει νὰ τοὺς ἐπιτραπῆ νὰ τὸ κάνουν, μόνο ὅμως ἐφ' ὅσον ἡ ἱκανότητά τους γιὰ νὰ δουλέψουν καὶ νὰ κερδίσουν χρήματα, εἶναι σχετικὰ θέβαιη. Ἄν ἀποδείξουν τὴν ἱκανότητά τους, ἢ προσπάθειά τους γιὰ νὰ ἐργασθοῦν καὶ νὰ κερδίσουν, θὰ μπορούσε νὰ ἐνθαρρυνθεῖ οἰκονομικῶς καὶ ἀπὸ τοὺς Μουσουλμάνους. Μεμονωμένά ἄτομα, τὰ ὁποῖα εἶναι ἱκανὰ νὰ πληρώσουν, θὰ ἔπρεπε νὰ τοὺς ἐνισχύσουν ἢ θὰ ἔπρεπε νὰ γίνεῖ ἕνας δημόσιος ἔρανος γιὰ νὰ συγκεντρωθοῦν χρήματα, μὲ τὰ ὁποῖα θὰ μπορούσαν αὐτοὶ οἱ δυστυχεῖς ν' ἀξιωθοῦν νὰ σταθοῦν στὰ δύο τους πόδια.

Τ' ἀποσπάσματα τοῦ Κορανίου, στὰ ὁποῖα ἀναφερθήκαμε πιὸ πάνω, ἐμπεριέχουν τὰ διδάγματα τοῦ Ἰσλάμ, τὰ ὁποῖα ἀφοροῦν θέματα πολέμου καὶ εἰρήνης. Μᾶς μιλοῦν γιὰ τὶς συνθήκες, κάτω ἀπὸ τὶς ὁποῖες τὸ Ἰσλάμ ἐπιτρέπει νὰ διεξαχθεῖ πόλεμος καὶ ποιοὶ εἶναι οἱ περιοριστικοὶ κανόνες, πού ὀφείλουν νὰ τηρήσουν οἱ Μουσουλμάνοι, ὅταν ἐμπλέκονται σὲ πολέμους.

Οἱ Ἐντολὲς τοῦ Προφήτη Σχετικὰ μὲ τὸν Πόλεμο

Ὡστόσο, τὰ διδάγματα τῆς μουσουλμανικῆς θρησκείας δὲν περιορίζονται μόνο στὶς ἐντολές, πού ἐμπεριέχονται στὸ Κοράνιο. Συμπεριλαμβάνουν, ἐπίσης, καὶ τὶς ἐντολές καὶ τὸ παράδειγμα τοῦ Ἱεροῦ Προφήτη. Ἐκεῖνα πού ἔπραξε καὶ ἐκεῖνα πού δίδαξε, στὶς συγκεκριμένες περιστάσεις, ἀποτελοῦν καὶ αὐτὰ ἕνα σημαντικό μέρος τῶν διδαγμάτων τοῦ Ἰσλάμ. Ἐδῶ θὰ ἐπαναλάβουμε ὀρισμένα ἀποφθέγματα τοῦ Ἱεροῦ Προφήτη γύρω ἀπὸ τὰ θέματα πολέμου καὶ εἰρήνης:

(I) Ἀπαγορεύεται αὐστηρὰ ὁ ἀκρωτηριασμός τῶν νεκρῶν (Μουσλίμ).

(II) Ἀπαγορεύεται στοὺς Μουσουλμάνους νὰ ἐξαπατοῦν ἄλλους (Μουσλίμ).

(III) Ἀπαγορεύεται ἡ δολοφονία παιδιῶν καὶ γυναικῶν (Μουσλίμ).

(IV) Ἀπαγορεύονται οἱ παρεμβάσεις στὴν ἐκπλήρωση καθηκόντων τῶν ἱερέων, τῶν θρησκευτικῶν λειτουργῶν καὶ θρησκευτικῶν ἀρχηγῶν (Ταχαβί).

(V) Ἀπαγορεύεται ὁ φόνος γερόντων, ἀναπήρων, γυναικῶν καὶ παιδιῶν. Ἡ δυνατότητα νὰ ἐπιτευχθεῖ εἰρήνη πρέπει πάντα νὰ εἶναι ὑπ' ὄψη ("Ἄμπου Νταούτ).

(VI) Ὄταν οἱ Μουσουλμάνοι εἰσβάλλουν σὲ ἐχθρικὰ ἐδάφη, ἀπαγορεύεται νὰ τρομοκρατοῦν τὸν πληθυσμό. Ἀπαγορεύεται ἡ κακοποίηση τῶν ἀπλῶν κατοίκων (Μουσλίμ).

(VII) Ἀπαγορεύεται ὁ μουσουλμανικὸς στρατὸς νὰ στρατοπεδεύει σὲ σημεῖα, ὅπου θὰ μπορούσε νὰ παρεμποδίζει τὸ κοινό. Ὄταν κάνει πορεία, πρέπει νὰ προσέχει, ὥστε νὰ μὴν φράζει τοὺς δρόμους καὶ νὰ μὴ δημιουργεῖ προβλήματα στοὺς ἄλλους ὁδοιπόρους.

(VIII) Ἀπαγορεύεται ἡ παραμόρφωση τοῦ προσώπου (Μπουχάρι καὶ Μουσλίμ).

(IX) Πρέπει νὰ δίνεται προσοχή, ὥστε ὁ ἐχθρὸς νὰ ὑποστῇ τὶς λιγώτερες δυνατὸν ἀπώλειες ("Ἄμπου Νταούτ).

(X) Ὄταν οἱ αἰχμάλωτοι πολέμου τίθενται ὑπὸ περιορισμό, ὅσοι μεταξὺ αὐτῶν ἔχουν στενὴ συγγένεια πρέπει νὰ κρατοῦνται μαζὶ ("Ἄμπου Νταούτ).

(XI) Στοὺς αἰχμαλώτους πρέπει νὰ ἐπιτραποῦν ἀνέσεις. Οἱ Μουσουλμάνοι πρέπει νὰ νοιάζονται πρὸ πολὺ γιὰ τὴν ἄνεση τῶν αἰχμαλώτων τους, παρὰ γιὰ τὴ δική τους (Τιρμιντχί).

(XII) Ἡ συμπεριφορά, ἀπέναντι σὲ ἀπεσταλμένους καὶ σὲ ἀντιπροσώπους ἄλλων κρατῶν, πρέπει νὰ εἶναι εὐσεβῆς καὶ πρέπει νὰ ἀγνοοῦνται τὰ λάθη τους καὶ ἡ τυχὸν ἀπρεπὴς συμπεριφορά τους (᾿Αμπου Νταούντ, Κιτάμπ ἄλ-Τζιχάντ).

(XIII) Ὅταν ἕνας Μουσουλμᾶνος ἀμαρτάνει, κακοποιώντας ἕναν αἰχμάλωτο πολέμου, τότε πρέπει νὰ γίνεῖ ἐπανάρθωση τῆς πράξης αὐτῆς μὲ τὴν ἀπόδοση τῆς ἐλευθερίας τοῦ αἰχμαλώτου αὐτοῦ, χωρὶς τὴν πληρωμὴ λύτρων.

(XIV) Ὅσο ἕνας Μουσουλμᾶνος ἔχει ἀναλάβει τὴ φροντίδα ἐνὸς αἰχμαλώτου πολέμου, ὀφείλει νὰ τὸν τρέφει καὶ νὰ τὸν ντύνει μὲ τὸν ἴδιο τρόπο ποὺ τρέφει καὶ ντύνει τὸν ἑαυτό του (᾿Αμπου Νταούντ).

Ὁ Ἱερὸς Προφήτης ἐπέμενε τόσο πολὺ στὸ νὰ τηρεῖ ὁ μαχόμενος στρατὸς αὐτοὺς τοὺς κανόνες, ποὺ δήλωσε ὅτι, ὅποιος δὲν ἀκολουθεῖ αὐτοὺς τοὺς κανόνες, θὰ μάχεται ὄχι γιὰ τὸ Θεό, ἀλλὰ γιὰ τὸ δικό του ἄθλιο ἄτομο (᾿Αμπου Νταούντ).

Ὁ ᾿Αμπου Μπάκρ, ὁ πρῶτος Χαλίφης τοῦ Ἰσλάμ, πρόσθεσε μερικές δικές του ἐντολές σ' αὐτὲς τοῦ Προφήτη. Μιὰ ἀπὸ αὐτές, ἡ ὁποία ἔχει διατυπωθεῖ ἐδῶ, ἀποτελεῖ μέρος τῆς μουσουλμανικῆς διδασκαλίας.

(XV) Δὲν ἐπιτρέπεται ἡ καταστροφή τῶν δημοσίων κτιρίων, τῶν ὀπωροφόρων δένδρων (καὶ ἐσοδεῖες τροφίμων) (Μου᾿άττα).

Ἀπὸ τὰ Ἀποφθέγματα τοῦ Προφήτη καὶ ἀπὸ τὶς ἐντολές τοῦ Πρώτου Χαλίφη τοῦ Ἰσλάμ, φαίνεται ὅτι τὸ Ἰσλάμ εἶχε θεσπίσει μέτρα, ἡ τήρηση τῶν ὁποίων θὰ μπορούσε νὰ ἐμποδίσει ἢ νὰ θέσει τέρμα σὲ ἕναν πόλεμο ἢ νὰ ἐλαττώσει τὰ ἐπιζήμια ἀποτελέσματά του. Ὅπως ἔχουμε πεῖ ἤδη, οἱ κανόνες, τοὺς ὁποίους διδάσκει τὸ Ἰσλάμ, δὲν εἶναι ἀπλῶς σεβαστὲς ἐντολές· παρέχονται πρακτικὰ παραδείγματα τῆς συμπεριφορᾶς τοῦ Προφήτη καὶ τῶν πρώτων Χαλίφηδων τοῦ Ἰσλάμ. Ὅπως ὅλος ὁ κόσμος τὸ γνωρίζει, ὁ Προφήτης δὲν δίδασκε ἀπλῶς τοὺς κανόνες αὐτοὺς, ἀλλὰ τοὺς ἐφάρμοζε καὶ ἐπέμενε νὰ τοὺς ἐφαρμόζουν καὶ οἱ ἄλλοι.

Ἀναφερόμενοι στὴ δική μας ἐποχὴ, πρέπει νὰ ὁμολογήσουμε ὅτι κανένα ἄλλο δίδαγμα δὲν ἔχει φανεῖ ἱκανὸ νὰ

δώσει τη λύση στο πρόβλημα του πολέμου και της ειρήνης. Το δίδαγμα του Μωυσή απέχει πολύ από την έννοια που δίνουμε στη δικαιοσύνη και στην ισότητα. Ούτε μᾶς είναι δυνατό σήμερα να εφαρμόσουμε το δίδαγμα εκείνο. Το δίδαγμα του Ἰησοῦ είναι και ἦταν πάντα ἀπραγματοποίητο. Οἱ Χριστιανοὶ δὲν τὸ ἀκολούθησαν ποτὲ στὴν ἱστορία τους. Μόνο τὸ δίδαγμα τοῦ Ἰσλάμ εἶναι ἐφαρμόσιμο· τὸ διακήρυξαν καὶ τὸ ἐφάρμοσαν οἱ ὑποστηρικτές του καὶ αὐτὸ εἶναι ἱκανὸ νὰ στερεώσει καὶ νὰ διατηρήσει τὴν εἰρήνην στὸν κόσμο.

Στὶς μέρες μας, ὁ Κος Γκάντι φαίνεται νὰ διδάσκει. (Αὐτὴ ἡ εἰσαγωγή γράφτηκε τὸ 1947, ὅταν ὁ Κος Γκάντι ζοῦσε ἀκόμα) ὅτι, καὶ ἂν ἀκόμα μᾶς θιάσουν νὰ κάνουμε πόλεμο, δὲν πρέπει νὰ τὸν κάνουμε. Ὅτι δὲν πρέπει νὰ πολεμοῦμε. Αὐτὸ ὅμως τὸ δίδαγμα δὲν ἐφαρμόσθηκε ποτὲ στὴ μακρὰ ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητας. Δὲν δοκιμάσθηκε καὶ δὲν τέθηκε ποτὲ ὑπὸ ἐξέταση. Γι' αὐτὸ, μᾶς εἶναι ἀδύνατο ν' ἀποφρανοθοῦμε γιὰ τὴν ἀξία τοῦ διδάγματος αὐτοῦ γιὰ τὴν ἀποφυγὴ πολέμου καὶ τὴν ἐδραίωση τῆς εἰρήνης. Ὁ Κος Γκάντι ἔζησε ἀρκετὰ χρόνια καὶ εἶδε τὸ Κογκρέσο τῶν Ἰνδιῶν νὰ πραγματοποιεῖ τὴν πολιτικὴ του ἀνεξαρτησία. Ὡστόσο, ἡ Κυβέρνηση τοῦ Κογκρέσσοῦ δὲν διέλυσε οὔτε τὸ στρατό, οὔτε καὶ καμιὰ ἄλλη στρατιωτικὴ ὀργάνωση τῶν Ἰνδιῶν. Ἀπλῶς ἔκανε ἐνέργειες γιὰ νὰ ἐθνικοποιηθοῦν. Ἔχει, ἐπίσης, σχέδια γιὰ τὴν ἀποκατάσταση ἐκείνων τῶν Ἰνδιῶν ἀξιωματικῶν, οἱ ὁποῖοι ἀνήκαν στὸν Ἑθνικὸ Ἰνδικὸ Στρατὸ (καὶ οἱ ὁποῖοι εἶχαν ἀπολυθεῖ ἀπὸ τὴ Βρετανικὴ Ἡγεσία) κατὰ τὴ διάρκεια τῶν ἐπιθέσεων τῆς Ἰαπωνίας κατὰ τῆς Βερμανίας καὶ τῶν Ἰνδιῶν, πού ἔγιναν στὰ τελευταῖα στάδια τοῦ Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου. Ὁ ἴδιος ὁ Κος Γκάντι ἔχει ὑψώσει πολλὰς φορὰς τὴ φωνή του ὑπὲρ τῆς μετρίασης τῆς ποινῆς γιὰ ἐγκλήματα βίας καὶ ἔχει πιέσει ὑπὲρ τῆς ἀπαλλαγῆς ἐκείνων πού διέπραξαν αὐτοῦ τοῦ εἶδους ἐγκλήματα. Αὐτὸ τουλάχιστο, ἀποδεικνύει ὅτι τὰ διδάγματα τοῦ Κου Γκάντι δὲν μποροῦν νὰ ἐφαρμοσθοῦν καὶ ὅτι αὐτὸ τὸ γνωρίζει καλὰ καὶ ὁ Κος Γκάντι καὶ οἱ ὄπαδοί του. Δὲν ὑπάρχει πρακτικὸ παράδειγμα, τὸ ὁποῖο μπορεῖ ν' ἀποδείξει ὅτι, ὅταν προκύπτουν διαφορὲς, μεταξὺ τῶν κρατῶν καὶ τῶν διαφόρων Κυβερνήσεων τους, μποροῦν αὐτὲς νὰ διευθετηθοῦν χωρὶς βία, ὅτι ἡ ἔλλειψη βίας μπορεῖ νὰ ἐμποδίσῃ ἢ νὰ σταματήσει τὴ διεξαγωγὴ πολέμου. Ἡ διδασκαλία μιᾶς μεθόδου,

ἡ ἐφαρμογή τῆς ὁποίας θὰ μπορούσε νὰ ἐμποδίσει τοὺς πολέμους, χωρὶς ὅμως τὴ δυνατότητα παροχῆς πρακτικοῦ παραδείγματος, ἀποδεικνύει ὅτι ἡ μέθοδος εἶναι ἀκατόρθωτη. Ἐνδεχομένως, αὐτὸ ἐπιβεβαιώνει ὅτι ἡ ἀνθρώπινη ἐμπειρία καὶ σοφία πιστοποιοῦν μιὰ μόνο μέθοδο γιὰ νὰ ἐμποδισθεῖ ἢ νὰ σταματήσει ἕνας πόλεμος· καὶ αὐτὴ τὴ μέθοδο δίδασκε καὶ ἐφάρμοζε ὁ Ἱερὸς Προφήτης τοῦ Ἰσλάμ.

Σποραδικές Ἐπιθέσεις τῶν Ἄπιστων

Οἱ Ἄραβες σύμμαχοι ἐπέστρεψαν ἀπὸ τὴ Μάχη τῆς Τάφρου ἠττημένοι καὶ ἀπογοητευμένοι. Ἀπείχαν, ὅμως, πολὺ ἀπὸ τὸ νὰ παραδεχθοῦν ὅτι ἡ ἱκανότητά τους νὰ ταλαιπωροῦν τοὺς Μουσουλμάνους εἶχε ἐξαντληθεῖ. Μολονότι εἶχαν ἠττηθεῖ, γνώριζαν ὅτι ἐξακολουθοῦσαν ν' ἀποτελοῦν τὴν ἐπικρατέστερη πλειοψηφία. Δὲν δίσταζαν νὰ κακοποιοῦν μεμονωμένους Μουσουλμάνους, νὰ τοὺς δέρνουν ἢ καὶ νὰ τοὺς σκοτώνουν. Μὲ τὶς πράξεις θίας, ἐναντίον μεμονωμένων ἀτόμων, ἤλπιζαν ὅτι θὰ ἐξαλείψουν τὸ συναίσθημα ἠττοπάθειας ποὺ εἶχαν. Γι' αὐτό, λίγο καιρὸ μετὰ τὴ μάχη, ἄρχισαν τὶς ἐπιθέσεις κατὰ τῶν Μουσουλμάνων, ποὺ κατοικοῦσαν γύρω ἀπὸ τὴ Μεδίνα. Μερικοὶ ἄνδρες τῆς φυλῆς Φάζαρα, ἀνεθασμένοι πάνω σὲ καμήλες, ἐπιτέθηκαν ἐναντίον Μουσουλμάνων κοντὰ στὴ Μεδίνα. Πῆραν τὶς καμήλες, ποὺ βρῆκαν στὴν περιοχή ἐκείνη, αἰχμαλώτισαν μιὰ γυναῖκα καὶ ἔφυγαν παίρνοντας τὰ λάφυρα μαζί τους. Ἡ γυναῖκα κατάφερε νὰ ξεφύγει, ἀλλὰ οἱ Φάζαρα κατάφεραν ν' ἀρπάξουν ἄρκετὰ ἀπὸ τὰ ζωντανά. Ἐνα μῆνα ἀργότερα, μιὰ ομάδα τῆς φυλῆς Γκατσὰν ἐπιτέθηκε ἀπὸ τὸ βορρᾶ στὴν προσπάθεια ν' ἀφαιρέσει ἀπὸ τοὺς Μουσουλμάνους τὰ κοπάδια ἀπὸ καμήλες ποὺ τοὺς ἀνῆκαν. Ὁ Προφήτης ἔστειλε τὸν Μουχάμμαντ Ἰμπν Μάσλαμα μὲ δέκα ἔφιππους Σунτρόφους, γιὰ νὰ ἐξετάσουν τί συνέβη καὶ νὰ προσφέρουν προστασία στὰ κοπάδια ποὺ ἀνῆκαν στοὺς Μουσουλμάνους. Οἱ ἐχθροὶ, ὅμως, τοὺς ἔστησαν ἐνέδρα, τοὺς ἐπιτέθηκαν καὶ τοὺς φόνευσαν ὅλους. Ὁ Μουχάμμαντ Ἰμπν Μάσλαμα, ὅμως, εἶχε χάσει μόνο τὶς αἰσθήσεις του. Ὅταν συνῆλθε, γύρισε πίσω στὴ Μεδίνα καὶ ἔκανε ἀναφορὰ τῶν γεγονότων. Μερικὲς μέρες ἀργότερα, ἕνας ἀπεσταλμένος τοῦ Προφήτη, ὁ ὁποῖος πῆγαινε στὴ ρωμαϊκὴ πρωτεύουσα,

δέχθηκε επίθεση από άνδρες της φυλής Τζουντχάμ, οι όποιοι καί τόν λήστεψαν. Μετά από ένα μήνα, οι Μπάνου Φάζαρα έπιτέθηκαν έναντίον ενός καραβανιού Μουσουλμάνων καί διέφυγαν μέ πολλά λάφυρα. Δέν είναι άπίθανο τά κίνητρα της έπιδρομής αύτης νά μην όφείλονταν σέ θρησκευτικό άνταγωνισμό. Οι Μπάνου Φάζαρα ήταν φυλή ληστών, πού λεηλατούσαν καί σκότωναν. Οι Έβραίοι της Χαϊμπάρ, ό κυριώτερος παράγοντας στη Μάχη της Τάφρου, ήταν καί αυτοί άποφασισμένοι νά έκδικηθούν για την ταπεινωτική ήττα πού είχαν ύποστει στη μάχη εκείνη. Πήγαιναν, λοιπόν, καί ύποκινούσαν τις φυλές πού ζούσαν στους συνοικισμούς καί τους δημόσιους ύπαλλήλους πού θρίσκονταν κοντά στα Ρωμαϊκά σύνορα. Οι "Αραβες ήγέτες, πού δέν μπορούσαν νά έπιτεθούν άπ' ευθείας κατά της Μεδίνας, συνωμοτούσαν μαζί μέ τους Έβραίους για νά κάνουν τη ζωή των Μουσουλμάνων έφιαλτική. Ό Προφήτης, ώστόσο, δέν είχε άποφασίσει άκόμα νά δώσει την άποφασιστική μάχη. "Ηλπιζε ότι οι άρχηγοί των Άράβων θα έκαναν πρόταση ειρήνης καί ότι οι πολιτικές προστριβές μπορεί νά τελείωναν.

Ό Προφήτης πάει στη Μέκκα μέ 1.500 Συντρόφους

Στό διάστημα αυτό, ό Προφήτης είδε ένα δράμα, τό όποιο άναφέρεται στό Κοράνιο μέ τόν άκόλουθο τρόπο:

«... Θα μπειτε στο Έιρό Τέμενος μέ ασφάλεια καί μέ τη θούληση του Άλλάχ καί θα μπουν άλλοι μέ τά κεφάλια τους ξυρισμένα ή μέ κοντά μαλλιά, καί χωρίς φόβο. Ό Θεός γνώριζε όμως εκείνα πού έσεις δέν γνωρίζατε. Είχε όρίσει, έκτός αυτού, μιá γρήγορη νίκη (48:28).

Αυτό σημαίνει ότι ό Θεός έχει άποφασίσει ότι οι Μουσουλμάνοι θα μπουν στην περιφέρεια της Κάαμπα χωρίς πόλεμο, μέ τά κεφάλια τους ξυρισμένα, ή τά μαλλιά τους κομμένα κοντά (αυτά είναι τά έξωτερικά γνωρίσματα των προσκυνητών της Κάαμπα) καί χωρίς φόβο. Οι Μουσουλμάνοι, όμως δέν ήξεραν πώς ακριβώς ό Θεός θα επέτρεπε νά συμβεί αυτό. Έξ άλλου, πριν πάνε νά προσκυνήσουν ήσυχά, θα είχαν μιá άλλη νίκη, έναν προάγγελο της νίκης, της όποίας δίνεται ή ύπόσχεση στό δράμα.

Στό δράμα αυτό ο Θεός προειδοποίησε ότι οι Μουσουλμάνοι θα νικούσαν τελικά, ότι θα βιάζαν στη Μέκκα ειρηνικά και ότι θα κατακτούσαν την πόλη χωρίς τη χρήση όπλων. Ο Προφήτης, όμως, νόμισε ότι έννοουσε πως οι Μουσουλμάνοι είχαν εντολή του Θεού να προσπαθήσουν να κάνουν το γύρο της Κάαμπα άμέσως. Το λάθος που έκανε ο Προφήτης, έρμηνεύοντας το δράμα, έδωσε την ευκαιρία της «έπικείμενης νίκης», για την οποία είχε δοθεί υπόσχεση στο δράμα. "Έπειτα απ' αυτό, λοιπόν, ο Προφήτης έκανε σχέδια για να θαδίσει στην Κάαμπα. Έκανε την ανακοίνωση του δράματός του και την έρμηνεία που του είχε δώσει, στους Μουσουλμάνους, και τους ζήτησε να έτοιμασθούν. «Θά πάτε», τους είπε, «μόνο για να κάνετε το γύρο της Κάαμπα. Γι' αυτό, δέν θά γίνουν έκδηλώσεις κατά του έχθρου». Άργά τον Φεβρουάριο του 628, χίλιοι πεντακόσιοι* προσκυνητές, με επί κεφαλής τον Προφήτη, ξεκίνησαν για την Μέκκα. Μιά ξφίππη έμπροσθοφυλακή από είκοσι άνδρες προπορευόταν, με σκοπό να προειδοποιήσει τους Μουσουλμάνους, στην περίπτωση που ο έχθρός θά έκανε την εμφάνισή του για να τους έπιτεθει.

Οί Μεκκανοί έλαβαν γρήγορα πληροφορίες για το καθιερωμένο παραδοσιακό δικαίωμα όλων. Δέν μπορούσαν να στερηθούν τους Μουσουλμάνους από το δικαίωμά τους αυτό. Αυτοί είχαν δηλώσει άπερίφραστα ότι ο σκοπός της πορείας τους ήταν να κάνουν το γύρο της Κάαμπα και τίποτ' άλλο. Ο Προφήτης είχε άπαγορεύσει οποιαδήποτε άλλη δραστηριότητα. Είχε άπαγορεύσει τις λογομαχίες, τις έρωτήσεις και τους ίσχυρισμούς. Παρ' όλα αυτά, οί Μεκκανοί άρχισαν τις έτοιμασίες για μία μάχη. Τοποθέτησαν άμυντικά φυλάκια σε όλες τις πλευρές της πόλης, κάλεσαν τις γύρω φυλές να έλθουν σε βοήθειά τους και φαινόταν ότι ήταν άποφασισμένοι να πολεμήσουν. "Όταν ο Προφήτης πλησίασε τη Μέκκα, πληροφορήθηκε ότι οί Κουράις ήταν έτοιμοι για πόλεμο. Φορούσαν δέρματα τίγρης,

*Σ' αυτό το Προσκύνημα, το όποιο οργανώθηκε ένα χρόνο μετά τη Μάχη της Τάφρου, μόνο 1.500 άνδρες συνόδευσαν τον Προφήτη. Ο αριθμός των Μουσουλμάνων μαχητών, στη Μάχη της Τάφρου, θά μπορούσε να είναι μικρότερος, αλλά δέν είναι μεγαλύτερος από αυτόν τον αριθμό. Γι' αυτό, οί ίστορικοί, οί όποιοι τοποθετούν τον αριθμό των Μουσουλμάνων μαχητών στη Μάχη της Τάφρου στους 3.000, κάνουν λάθος. Ο αριθμός μπορεί να τοποθετηθεί λογικά στους 1.200.

είχαν μαζί τους τις γυναίκες τους και τὰ παιδιά τους και είχαν ὀρκισθεῖ ἐπίσημα νὰ μὴν ἀφίσουν νὰ περάσουν οἱ Μουσουλμᾶνοι. Τὰ δέρματα τίγρης ἦταν σύμβολα τῆς ἐντονης ἀποφασιστικότητάς τους νὰ πολεμήσουν. Σὲ λίγο χρόνο, μιὰ φάλαγγα ἀπὸ Μεκκανοὺς προχώρησαν μαζί με τοὺς ἀρχηγοὺς τοῦ στρατοῦ καὶ ἀντιμετώπισαν τοὺς Μουσουλμάνους. Οἱ Μουσουλμᾶνοι δὲν μπορούσαν νὰ προχωρήσουν, παρὰ μόνο με τὴ χρήση τῶν σπαθιῶν τους. Ὁ Προφήτης, ὅμως, ἦταν ἀποφασισμένος νὰ μὴν πολεμήσει. Προσέλαθε ἕναν ὁδηγό, ὁ ὁποῖος ἔδειξε στὸ καραβάνι ἕναν ἄλλο δρόμο, πὺ περνοῦσε μέσα ἀπὸ τὴν ἔρημο. Ἀκολουθώντας τὸν ὁδηγὸ αὐτό, ὁ Προφήτης καὶ οἱ Σύντροφοὶ του ἔφθασαν στὸ Χουντάμπιγια, ἕνα σημεῖο πὺ εἶναι πολὺ κοντὰ στὴ Μέκκα. Ἡ καμήλα τοῦ Προφήτη σταμάτησε καὶ ἀρνήθηκε νὰ προχωρήσει ἄλλο.

«Φαίνεται ὅτι τὸ ζῶο κουράσθηκε, ὦ Προφήτη τοῦ Θεοῦ! Εἶναι καλύτερα νὰ ἀλλάξεις ζῶο», εἶπε ἕνας ἀπὸ τοὺς Συντρόφους.

«Ὁχι, ὄχι», εἶπε ὁ Προφήτης, «τὸ ζῶο δὲν εἶναι κουρασμένο, φαίνεται ὅτι μᾶλλον ὁ Θεὸς θέλει νὰ σταματήσουμε ἔδῳ καὶ νὰ μὴν προχωρήσουμε ἄλλο. Γι' αὐτό, ἐγὼ προτείνω νὰ κατασκηνώσουμε ἔδῳ καὶ νὰ ρωτήσουμε τοὺς Μεκκανοὺς, ἂν θὰ μᾶς ἐπιτρέψουν νὰ κάνουμε τὸ Προσκύνημα. Ἐγὼ προσωπικὰ θὰ δεχθῶ ὅποιους ὄρους καὶ ἂν θελήσουν νὰ μᾶς ἐπιβάλουν» (Χαλμπίγια, τόμ. 2, σελ. 13).

Ὁ στρατὸς τῶν Μεκκανῶν δὲν ἦταν τότε στὴ Μέκκα. Εἶχε βγεῖ στὴν κύρια ὁδὸ, πὺ ὁδηγοῦσε στὴ Μέκκα, γιὰ νὰ ἀντιμετωπίσει τοὺς Μουσουλμάνους. Ἄν ὁ Προφήτης ἤθελε, θὰ μπορούσε νὰ εἶχε ἐπιτεθεῖ κατὰ τῆς Μέκκας μαζί με τοὺς χίλιους πεντακόσιους ἄνδρες του καὶ νὰ τὴν καταλάβει, χωρὶς νὰ συναντήσει καμιά ἀντίσταση. Ἦταν, ὅμως, ἀποφασισμένος νὰ μὴν κάνει ἄλλο ἀπὸ τὸ γῦρο τῆς Κάαμπακι αὐτὸ με τὴν ἄδεια τῶν Μεκκανῶν. Θὰ πρόβαλε ἀντίσταση καὶ θὰ πολεμοῦσε τοὺς Μεκκανοὺς, μόνο ἂν ἐκεῖνοι χτυποῦσαν πρῶτοι. Γι' αὐτό καὶ ἔφυγε ἀπὸ τὴν κύρια ὁδὸ καὶ κατασκηνώσε στὸ Χουντάμπιγια.

Ἡ πληροφορία ἔφθασε σύντομα στ' αὐτιά τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Μεκκανῶν, ὁ ὁποῖος διέταξε τοὺς ἄνδρες του νὰ ὑποχωρήσουν καὶ νὰ καταλάβουν θέσεις κοντὰ στὴ Μέκκα. Κατόπιν, οἱ Μεκκανοὶ ἔστειλαν ἕναν ἀπὸ τοὺς ἀρχηγοὺς τους, τὸν ὀνομαζόμενο Μπουντάιλ, γιὰ νὰ συζητήσει με τὸν Προφήτη. Ὁ Προφήτης τοῦ ἐξήγησε ὅτι τὸ μόνο πὺ ὁ ἴδιος

καί οί Μουσουλμάνοι ήθελαν, ήταν νά κάνουν τò γύρο τής Κάαμπα, άν όμως οί Μεκκανοί ήθελαν νά πολεμήσουν, τότε οί Μουσουλμάνοι ήταν έτοιμοι νά τους άντιμετωπίσουν. Μετά από αυτό, ó Ούρουά, ó γαμπρός του "Άμπου Σουφιάν, του άρχηγού τών Μεκκανών, ήλθε νά συζητήσει με τόν Προφήτη. Η συμπεριφορά του ήταν πολύ άπρεπη και άποκάλεσε τους Μουσουλμάνους άλήτες και άποθράσματα τής κοινωνίας και είπε ότι οί Μεκκανοί δέν θα τους επέτρεπαν νά μπουν στή Μέκκα. Όλοένα και πιό πολλοί Μεκκανοί ήλθαν για νά συζητήσουν και ή τελευταία τους δήλωση ήταν ότι εκείνο τουλάχιστο τò χρόνο δέν θα έπιτρεπόταν στους Μουσουλμάνους νά πραγματοποιήσουν έστω και τò γύρο τής Κάαμπα. "Αν οί Μεκκανοί επέτρεπαν στους Μουσουλμάνους νά κάνουν τò γύρο μέσα σ' εκείνο τò έτος, θα έξευτελιζονταν. Θα τους επέτρεπαν νά τò κάνουν τò έπόμενο έτος.

Μερικές από τις συμμαχικά πρòς τους Μεκκανούς προσκειμενες φυλές, πίεζαν τους άρχηγούς τών Μεκκανών νά έπιτρέψουν στους Μουσουλμάνους νά πραγματοποιήσουν τò γύρο. Στο κάτω - κάτω, τò μόνο πού ζητούσαν ήταν τò δικαίωμα νά κάνουν τò γύρο. Γιατί νά τους φέρουν έμπόδια; Οί Μεκκανοί, όμως, ήταν άνένδοτοι. Τότε οί φύλαρχοι είπαν ότι οί Μεκκανοί δέν επιδίωκαν τήν ειρήνη και άπειλησαν νά άποδεσμευθουν από αυτούς. Οί Μεκκανοί τότε, από φόβο, ένέδωσαν και πείσθησαν νά προσπαθήσουν νά έλθουν σέ μιá συμφωνία με τους Μουσουλμάνους. Μόλις ó Προφήτης τò έμαθε, έστειλε τόν Ούθμάν (ó όποιος άργότερα έγινε ó τρίτος Χαλίφης του 'Ισλάμ) στους Μεκκανούς. Ό Ούθμάν είχε πολλούς συγγενείς στή Μέκκα. Βγήκαν όλοι έξω και τόν περικύκλωσαν και δέχθηκαν νά του έπιτρέψουν νά κάνει τò γύρο τής Κάαμπα, αλλά δήλωσαν ότι δέν θα επέτρεπαν στόν Προφήτη νά πραγματοποιήσει τò γύρο πριν από τόν έπόμενο χρόνο. «Έγώ όμως», είπε ó Ούθμάν, «δέν θα κάνω τò γύρο, παρά μόνο μαζί με τόν Κύριό μου». Οί συζητήσεις του Ούθμάν με τους άρχηγούς τής Μέκκας παρατάθηκαν. Διαδόθηκε ή επικίνδυνη φήμη ότι είχε δολοφονηθεί. Αύτη ή φήμη έφθασε και στα αυτιά του Προφήτη. Άμέσως, ó Προφήτης συγκέντρωσε τους Συντρόφους και τους είπε: «Τή ζωή κάποιου άπεσταλμένου τή σέβονται όλοι οί λαοί. Πληροφορήθηκα ότι οί Μεκκανοί σκότωσαν τόν Ούθμάν. "Αν αυτό είναι άλήθεια, τότε πρέπει νά εισθάλουμε στή Μέκκα, όποιες και άν είναι οί συ-

νέπειες». Ὁ σκοπὸς ποὺ εἶχε ὁ Προφήτης γιὰ νὰ μπεῖ στὴ Μέκκα εἰρηνικά, ἔπρεπε νὰ ἀλλάξει ἐξ αἰτίας τῆς κατάστασης ποὺ διαμορφώθηκε. Ὁ Προφήτης συνέχισε λέγοντας ὅτι: «Ἐκεῖνοι ποὺ δίνουν τὴ σταθερὴ ὑπόσχεση ὅτι, ἀφοῦ προχωρήσουν δὲν θὰ γυρίσουν πίσω, παρὰ μόνο σὰν νικητές, ἄς προσέλθουν καὶ ἄς πάρουν τὸν ὄρκο ἀπὸ τὸ χέρι μου». Ὁ Προφήτης μόλις εἶχε τελειώσει τὴ φράση του, ὅταν καὶ οἱ χίλιοι πεντακόσοι Σύντροφοι σηκώθηκαν σπρώχνοντας ὁ ἕνας τὸν ἄλλο γιὰ νὰ ἀγγίξουν τὸ χέρι τοῦ Προφήτη καὶ νὰ πάρουν τὸν ὄρκο. Ὁ ὄρκος αὐτὸς ἔχει ἰδιαίτερη σημασία στὰ ἱστορικὰ τοῦ παλαιοῦ Ἰσλάμ. Ἀποκαλεῖται ἡ «ὑπόσχεση τοῦ Δένδρου». Ὅταν οἱ Σύντροφοι πῆραν τὸν ὄρκο, ὁ Προφήτης ἦταν καθισμένος κάτω ἀπὸ ἕνα δένδρο. Κάθε ἕνας ἀπὸ ἐκείνους ποὺ πῆραν τὸν ὄρκο, αἰσθανόταν περήφανος γι' αὐτὸ μέχρι τὸ τέλος τῆς ζωῆς του. Ἀπὸ τοὺς χίλιους πεντακόσους, ποὺ ἦταν παρόντες, οὔτε ἕνας δὲν δίστασε. Ὅλοι ὀρκίσθηκαν ὅτι, ἂν ὁ Μου σουλμάνος ἀπεσταλμένος εἶχε δολοφονηθεῖ, δὲν θὰ γύριζαν πίσω. Ἡ θὰ κατελάμβαναν τὴ Μέκκα πρὶν νυχτώσει ἢ θὰ πέθαιναν μαχόμενοι. Ὅταν ὁ Οὐθμάν γύρισε, ἡ ὀρκωμοσία δὲν εἶχε τελειώσει ἀκόμα. Τοὺς εἶπε ὅτι οἱ Μεκκανοὶ δὲν ἦταν διατεθειμένοι νὰ ἐπιτρέψουν στοὺς Μου σουλμάνους νὰ κάνουν τὸ γύρο, παρὰ μόνο τὸν ἐπόμενο χρόνο. Εἶχαν διορίσει ἀντιπροσώπους, γιὰ νὰ ὑπογράψουν συμφωνία μὲ τοὺς Μου σουλμάνους. Λίγο ἀργότερα, ὁ Σουχαῖλ, ἕνας ἀρχηγὸς τῆς Μέκκας, ἦλθε νὰ δεῖ τὸν Προφήτη. Συνέταξαν μιὰ συμφωνία καὶ τὴν ὑπέγραψαν.

Ἡ Συνθήκη τοῦ Χουντάμπιγια

Αὐτὴ εἶχε ὡς ἐξῆς:

Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Ἀλλάχ. Αὐτὲς εἶναι οἱ συνθήκες εἰρήνης στὶς ὁποῖες συμφώνησε ὁ Μωάμεθ, υἱὸς τοῦ Ἄμπντ Ἀλλά, καὶ ὁ Σουχαῖλ ἴμπν Ἄμπρ, ὁ ἀπεσταλμένος τῆς Μέκκας. Πόλεμος δὲν θὰ γίνῃ γιὰ δέκα χρόνια. Ὅποιος θελήσει νὰ ἀκολουθήσῃ τὸν Μωάμεθ καὶ νὰ ἔλθῃ σὲ συμφωνία μαζί του, εἶναι ἐλεύθερος νὰ τὸ κάνει. Ὅποιος θέλει νὰ πάει στοὺς Κιουραῖς καὶ νὰ κάνει συμφωνία μαζί τους, εἶναι ἐπίσης ἐλεύθερος νὰ τὸ κάνει. Ἄν ἕνας νέος, τοῦ ὁποῖου ὁ πατέρας ζεῖ, πάει στὸ Μωάμεθ, χωρὶς τὴ συγκατάθεση

του πατέρα του ή του κηδεμόνα του, θά επιστραφεί στον πατέρα του ή στον κηδεμόνα του. "Αν, όμως, ένας πάει στους Κιουράις δέν θά επιστραφεί. Αυτό τó χρόνο ó Μωάμεθ θά επιστρέψει, χωρίς νά μπει στή Μέκκα. Τόν επόμενο, όμως, χρόνο εκείνος και οί όπαδοί του θά μπορέσουν νά μπούν στή Μέκκα, νά παραμείνουν τρείς μέρες και νά κάνουν τó γύρο της. Στο διάστημα τών τριών αυτών ημερών οί Κιουράις θά άποσυρθοῦν στα περίξ ύψώματα. "Όταν ó Μωάμεθ και οί όπαδοί του θά εισέλθουν στή Μέκκα, δέν θά φέρουν όπλα, εκτός άπό τά περικαλυμμένα σπαθιά τους, τά όποία πάντα φέρουν μαζί τους οί όδοιπόροι στην Άραβία (Μπουχάρι).

Δυό ένδιαφέροντα γεγονότα συνέβησαν κατά την ύπογραφή αυτής τής συνθήκης. Άφου ξγινε ή συμφωνία για τούς όρους τής συνθήκης, ó Προφήτης άρχισε νά ύπαγορεύει τó κείμενο και είπε: «Είς τó όνομα του Άλλάχ, του Μεγαλόψυχου, του Φιλεύσπλαχνου».

Ό Σουχαίλ διαμαρτυρήθηκε και είπε: «Τόν Άλλάχ τόν γνωρίζουμε και πιστεύουμε σέ Έκείνον, αλλά ποιός είναι αυτός "ó Μεγαλόψυχος και ó Φιλεύσπλαχνος;"». Αυτή ή συμφωνία γίνεται μεταξύ δυό πλευρών, γι' αυτό πρέπει νά σεβάσθοῦμε τίς θρησκευτικές πεποιθήσεις και τών δυό».

Ό Προφήτης συμφώνησε άμέσως μαζί του και είπε στό γραμματέα του, «Γράψε μόνο "στό όνομα του Άλλάχ"». Ό Προφήτης συνέχισε κατόπιν την ύπαγόρευση τών όρων τής συμφωνίας. Η είσαγωγική φράση ήταν: «Αυτοί είναι οί όροι τής συνθήκης ειρήνης, μεταξύ του λαού τής Μέκκας και του Μωάμεθ, του Προφήτη του Θεού». Ό Σουχαίλ διαμαρτυρήθηκε και πάλι και είπε: «"Αν πιστεύαμε ότι είσαι ó Προφήτης του Θεού, δέν θά σε άντικρούαμε». Ό Προφήτης δέχθηκε και αυτή τή διαμαρτυρία και άντι Μωάμεθ, Προφήτη του Θεού, πρότεινε Μωάμεθ, γιοῦ του Άμπντ Άλλά. Έπειδή ó Προφήτης άποδεχόταν όλα όσα πρότειναν οί Μεκκανοί, οί Σύντροφοι άρχισαν νά δυσανασχετοῦν για την ταπείνωση που τούς γινόταν. Αισθάνθηκαν τó αίμα τους νά θράζει και ó Ούμάρ, ó όποιος ήταν ó πιό άναστατωμένος άπό όλους, πήγε στον Προφήτη και τόν ρώτησε: «ΐΩ Προφήτη του Θεού, δέν είναι τó δίκιο με τó μέρος μας;».

«Ναί», είπε ó Προφήτης, «τό δίκιο είναι δικό μας». «Και

δὲν μᾶς εἶπε ὁ Θεὸς ὅτι θὰ κάνουμε τὸ γῦρο τῆς Κάαμπα;», ρώτησε ὁ Οὐμάρ.

«Ναί», εἶπε ὁ Προφήτης.

«Τότε, γιατί κάνουμε τὴ συμφωνία αὐτὴ καὶ γιατί ἀποδεχόμαστε τοὺς ἐξευτελιστικούς αὐτοὺς ὄρους;».

«Εἶναι ἀλήθεια», εἶπε ὁ Προφήτης, «ὁ Θεὸς προμήνυσε ὅτι θὰ κάνουμε τὸ γῦρο τῆς Κάαμπα εἰρηνικά, δὲν εἶπε, ὅμως, πότε. Ἐγὼ πίστεψα ὅτι αὐτὸ θὰ γινόταν τὸ χρόνο αὐτό. Εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνεῖ τὸ χρόνο αὐτό;».

Ἦ Οὐμάρ δὲν ἤξερε τί νὰ πεῖ.

Μετὰ καὶ ἄλλοι Σύντροφοι ἐξέφρασαν ἄλλες ἀντιρρήσεις. Μερικοὶ ἤθελαν νὰ τοὺς πεῖ, γιατί εἶχαν συμφωνήσει νὰ ἐπιστρέψουν στὸν πατέρα του ἢ στὸν κηδεμόνα του ἕνα νέο, ὁ ὁποῖος ἤθελε νὰ γίνεῖ Μουσουλμᾶνος, χωρὶς νὰ ἐξασφαλίσουν τοὺς ἰδίους ὄρους γιὰ ἕνα Μουσουλμᾶνο, ὁ ὁποῖος θὰ πήγαινε στοὺς Μεκκανοὺς; Ὁ Προφήτης ἐξήγησε ὅτι αὐτὸ δὲν μπορούσε νὰ εἶναι ἐπιβλαβὲς γιὰ τοὺς Μουσουλμᾶνους. «Κάθε ἕνας πού γίνεται Μουσουλμᾶνος», εἶπε, «γίνεται Μουσουλμᾶνος, γιατί ἔχει ἀσπασθεῖ τὴν πίστη καὶ τὰ ἤθη πού διδάσκει τὸ Ἰσλάμ. Δὲν γίνεται Μουσουλμᾶνος γιατί θέλει νὰ γίνεῖ μέλος κάποιας ὁμάδας καὶ νὰ ἐξασκεῖ τίς συνήθειές της. Ἐνας τέτοιος ἄνθρωπος θὰ μεταβιβάσει τὸ Μήνυμα τοῦ Ἰσλάμ ὅπου καὶ ἂν πάει καὶ θὰ εἶναι ἕνας μεσάζων στὴν ἐξάπλωση τοῦ Ἰσλάμ. Ἐνας ἄνθρωπος, ὅμως, ὁ ὁποῖος ἀπαρνιέται τὸ Ἰσλάμ, μᾶς εἶναι ἄχρηστος. Ἄν δὲν πιστεύει πιά ἀπὸ τὰ θάθη τῆς ψυχῆς του, σ' ἐκεῖνα πού ἐμεῖς πιστεύουμε, τότε δὲν μπορεῖ νὰ ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ἕνας ἀπὸ ἐμᾶς. Καλύτερα νὰ πάει ἄλλου». Ἡ ἀπάντηση πού ἔδωσε ὁ Προφήτης, ἱκανοποίησε ἐκείνους πού εἶχαν ἀμφιβολίες γιὰ τὴ σοφία τῆς πορείας, τὴν ὁποία εἶχε ἀκολουθήσει ὁ Προφήτης. Αὐτὴ θὰ πρέπει νὰ ἱκανοποιεῖ καὶ σήμερα ἐκείνους πού πιστεύουν ὅτι στὸ Ἰσλάμ ἡ τιμωρία γιὰ τὴν ἀποστασία εἶναι ὁ θάνατος. Ἄν αὐτὸ ἦταν ἔτσι, τότε ὁ Προφήτης θὰ εἶχε ἀπαιτήσει τὴν ἐπιστροφή καὶ τὴν τιμωρία ἐκείνων, πού εἶχαν ἀποστατήσει ἀπὸ τὸ Ἰσλάμ.

Ὅταν τελείωσε ἡ γραφὴ τῆς συμφωνίας καὶ μῆκαν οἱ ὑπογραφές, δόθηκε σύντομα μιὰ εὐκαιρία γιὰ νὰ δοκιμασθεῖ ἡ καλὴ πίστη τῶν δυὸ πλευρῶν. Ἐνας ἀπὸ τοὺς γιουὺς τοῦ Σουχαῖλ, τοῦ πληρεξουσίου τῶν Μεκκανῶν, παρουσιάσθηκε στὸν Προφήτη δεμένος, πληγωμένος καὶ κατάκοπος. Ἐπεσε στὰ πόδια τοῦ Προφήτη καὶ τοῦ εἶπε: «ᾠ Προφήτη

του Θεού, είμαι Μουσουλμάνος στην ψυχή και εξαιτίας της πίστης μου είμαι υποχρεωμένος να υποφέρω στα χέρια του πατέρα μου. 'Ο πατέρας μου ήταν εδώ, μαζί σου, κι εγώ κατάφερα να ξεφύγω και να έλθω κοντά σε σένα». 'Ο Προφήτης δέν είχε πεί τίποτα ακόμα, αλλά ο Σουχαϊλ έπενέθη και είπε ότι ή συμφωνία είχε υπογραφεί και ότι ο γιός του έπρεπε να επιστρέψει μαζί του. 'Ο "Άμπου Τζαντάλ — αυτό ήταν τὸ ὄνομα τοῦ νέου — θρῖσκόταν μπροστά σε Μουσουλμάνους, ἀδελφὸς μεταξύ ἀδελφῶν, εἶχε φθάσει σε ἄκρα ἀπελπισία ἀπὸ τὴν κακομεταχείριση στὰ χέρια τοῦ πατέρα του. Δέν μποροῦσαν ν' ἀντέξουν στὴ σκέψη ὅτι ἦταν ὑποχρεωμένοι νὰ τὸν στείλουν πίσω. Τράβηξαν τὰ σπαθιά τους και ἦταν ἀποφασισμένοι νὰ πεθάνουν ἢ νὰ γλιτώσουν τὸν ἀδελφὸ τους αὐτόν. 'Ο "Άμπου Τζαντάλ και ὁ ἴδιος ἰκέτευε τὸν Προφήτη νὰ τὸν ἀφίσει νὰ μείνει. Πῶς μποροῦσε νὰ τὸν στείλει πίσω στοὺς τυράννους, ἀπὸ τὰ νύχια τῶν ὁποίων εἶχε κατορθώσει νὰ ξεφύγει; 'Ο Προφήτης, ὅμως, ἦταν ἀποφασισμένος γι' αὐτὸ πὸν έπρεπε νὰ κάνει και τοῦ εἶπε: «Οἱ Προφῆτες δέν μποροῦν νὰ παίρνουν πίσω τὸ λόγο τους. Τώρα ἔχουμε ἤδη ὑπογράψει τὴ συμφωνία. Πρέπει νὰ ὑπομείνεις με καρτερικότητα και νὰ ἔχεις πίστη στὸ Θεό. Εἶναι σίγουρο ὅτι 'Εκείνος θὰ φροντίσει γιὰ τὴν ἀπελευθέρωσή σου και γιὰ τὴν ἐλευθερία ἄλλων νέων ἀνθρώπων, ὅπως ἐσύ». Μετὰ τὴν ὑπογραφή τῆς συνθήκης, ὁ Προφήτης ἐπέστρεψε στὴ Μεδίνα. Σὲ λίγο, ἕνας ἄλλος νεοφώτιστος ἀπὸ τὴ Μέκκα, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα ἦταν Μπασίρ, ἦλθε στὴ Μεδίνα. Σύμφωνα με τοὺς ὅρους τῆς συνθήκης, ὁ Προφήτης ἔστειλε πίσω και αὐτόν. Κατὰ τὴν ἐπιστροφή του μάλωσε με τοὺς φύλακές του και στὴ διάρκεια τοῦ καυγᾶ σκότωσε ἕναν ἀπὸ αὐτοὺς και κατάφερε νὰ ξεφύγει. Οἱ Μεκκανοὶ πῆγαν στὸν Προφήτη και τοῦ παραπονέθηκαν. «'Εμεῖς», εἶπε ὁ Προφήτης, «σᾶς παραδώσαμε τὸν ἀνθρώπο σας. 'Εκείνος δραπέτευσε ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὰ χέρια σας. 'Εμεῖς δέν ἔχουμε καμιὰ εὐθύνη γιὰ νὰ τὸν θροῦμε και νὰ σᾶς τὸν παραδώσουμε και πάλι». Μερικὲς μέρες ἀργότερα, μιὰ γυναῖκα ξέφυγε και πῆγε στὴ Μεδίνα. Μερικοὶ ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς τῆς τὴν ἀκολούθησαν και ἀπαίτησαν τὴν ἐπιστροφή τῆς. 'Ο Προφήτης τοὺς ἐξήγησε ὅτι ἡ συμφωνία ἔθετε ὄρους γιὰ ἄνδρες και ὄχι γιὰ γυναῖκες και ἀρνήθηκε νὰ τοὺς παραδώσει τὴ γυναῖκα.

Ἐπιστολές τοῦ Προφήτη σὲ Διάφορους Βασιλεῖς

Ὄταν ὁ Προφήτης ἐπανεγκαταστάθηκε στὴ Μεδίνα, μετὰ τὴν ἐπιστροφή του ἀπὸ τὸ Χουντάμπιγια, κατάρτισε ἕνα καινούργιο σχέδιο γιὰ τὴ διάδοση τοῦ Μηνύματός του. Ὁταν τὸ ἀνέφερε στοὺς Συντρόφους, μερικοὶ ἀπὸ αὐτοὺς, πού ἦταν ἐξοικειωμένοι μὲ τὶς συνήθειες καὶ τοὺς τύπους πού τηροῦνταν στὶς βασιλικές αὐλές, τὸν συμβούλευσαν ὅτι οἱ βασιλεῖς δὲν δέχονται ἐπιστολές, πού δὲν φέρουν τὴ σφραγίδα τοῦ ἀποστολέα. Ὁ Προφήτης τότε, ἔδωσε καὶ τοῦ κατασκευάσαν μιὰ σφραγίδα, ἡ ὁποία εἶχε χαραγμένες τὶς λέξεις *Μ ω ά μ ε θ Ρ α σ ο ὕ λ Ἄ λ λ ά χ*.

Ἄπο σεβασμό, ἡ λέξη *Ἄ λ λ ά χ* τοποθετήθηκε ἐπάνω, κάτω ἀπὸ αὐτὴν ἦταν ἡ λέξη *Ρ α σ ο ὕ λ* καὶ τελευταία ἡ λέξη *Μ ω ά μ ε θ*.

Τὸ (μῆνα) Μουχάρραμ τοῦ 628, ἀπεσταλμένοι τοῦ Προφήτη ξεκίνησαν πρὸς διάφορες πρωτεύουσες καὶ ὁ καθένας ἀπὸ αὐτοὺς κόμιζε μιὰ ἐπιστολή, ἡ ὁποία καλοῦσε τοὺς ἡγέτες νὰ προσχωρήσουν στὸ Ἰσλάμ. Οἱ ἀπεσταλμένοι πῆγαν στὸν Ἡράκλειο, τὸ Ρωμαῖο Αὐτοκράτορα, στοὺς Βασιλεῖς τοῦ Ἰράν, τῆς Αἰγύπτου (ὁ Βασιλιάς τῆς Αἰγύπτου ἦταν τότε ὑποτελὴς τοῦ Καίσαρα), καὶ τῆς Ἀθησυνίας. Πῆγαν καὶ σὲ ἄλλους βασιλεῖς καὶ σὲ ἄλλους ἡγέτες. Τὴν ἐπιστολὴ πού ἀπευθυνόταν πρὸς τὸν Καίσαρα, τὴν πῆγε ὁ Ντίχγια Καλμπί, ὁ ὁποῖος εἶχε ὁδηγίες νὰ ἐπισκεφθεῖ πρῶτα τὸν Κυβερνήτη τῆς Μπούσρα. Ὄταν ὁ Ντίχγια πῆγε στὸν Κυβερνήτη, ὁ μέγας Καίσαρ ἦταν στὴ Συρία γιὰ μιὰ ἐπίσκεψη τῆς Αὐτοκρατορίας. Ὁ Κυβερνήτης παρουσίασε πρόθυμα τὸν Ντίχγια στὸν Καίσαρα. Ὄταν ὁ Ντίχγια ἔφθασε στὴν αὐλή, τοῦ εἶπαν ὅτι ὁποῖος γινόταν δεκτὸς σὲ ἀκρόαση ἀπὸ τὸν Καίσαρα, ἔπρεπε νὰ ὑποκλιθεῖ σὲ ἔνδειξη ὑποταγῆς. Ὁ Ντίχγια ἀρνήθηκε νὰ τὸ κάνει, λέγοντας ὅτι οἱ Μουσουλμάνοι δὲν ὑποκλίνονται μπροστὰ σὲ ἀνθρώπους καὶ ὁ Ντίχγια κάθησε μπροστὰ στὸν Καίσαρα, χωρὶς νὰ κάνει τὶς ὑποδεικνύμενες κινήσεις ὑποταγῆς. Ὁ Καίσαρ ζήτησε ἀπὸ ἕναν διερμηνέα νὰ τοῦ διαβάσει τὸ γράμμα καὶ ρώτησε, ἀν ὑπῆρχε στὴν πόλη κάποιος καραθάνι Ἀράβων. Εἶπε ὅτι ἤθελε νὰ ρωτήσει κάποιον Ἀραβὰ γιὰ τὸν Ἀραβὰ Προφήτη, ὁ ὁποῖος τοῦ εἶχε στείλει πρόσκληση νὰ προσχωρήσει στὸ Ἰσλάμ. Ἐτυχε νὰ θρῖσκειται ἐκεῖ ὁ Ἀμπου Σουφιάν μὲ ἕνα καραθάνι ἐμπορευμάτων.

Οί αύλικοί τὸν πῆγαν στὸν Καίσαρα καὶ τὸν διέταξαν νὰ σταθεῖ μπροστὰ σὲ ἄλλους Ἕλληνας, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ζητήθηκε νὰ τὸν διορθώσουν, ἂν ἔλεγε ἕνα ψέμα ἢ ἔκανε λάθος δηλώσεις. Μετά, ὁ Ἡράκλειος ἀρχισε τὶς ἐρωτήσεις καὶ ὁ διάλογος εἶχε ὡς ἐξῆς:

- H. Γνωρίζετε τὸν ἄνθρωπο αὐτόν, ὁ ὁποῖος ἰσχυρίζεται ὅτι εἶναι ἕνας Προφήτης καὶ ὁ ὁποῖος μοῦ ἔστειλε μιὰ ἐπιστολή; Μπορεῖτε νὰ μοῦ πεῖτε ἀπὸ τί οἰκογένεια προέρχεται;
- A. Σ. Προέρχεται ἀπὸ οἰκογένεια εὐγενῶν καὶ εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς μου.
- H. Ὑπῆρξαν καὶ ἄλλοι Ἕλληνας πρὶν ἀπὸ αὐτόν, οἱ ὁποῖοι ἔχουν κάνει παρόμοιους ἰσχυρισμούς;
- A. Σ. Ὁχι.
- H. Τὸν κατήγγειλε ποτὲ ὁ λαός σας ὅτι ψεύδεται, προτοῦ ἀνακοινώσει τὸν ἰσχυρισμὸ του;
- A. Σ. Ὁχι.
- H. Ὑπῆρξε ποτὲ ἕνας βασιλιάς ἢ κυβερνήτης μεταξὺ τῶν προγόνων του;
- A. Σ. Ὁχι.
- H. Πῶς κρίνετε ἐσεῖς τὴ γενικὴ ἱκανότητα καὶ ἐπιδεξιότητά του νὰ κρίνει;
- A. Σ. Δὲν ἀντιληφθήκαμε ποτὲ ὅτι ὕστερεῖ στὴν ἱκανότητα καὶ ἐπιδεξιότητα κρίσης.
- H. Ποιοὶ εἶναι οἱ ὀπαδοί του; Εἶναι σπουδαῖα καὶ ἰσχυρὰ πρόσωπα, ἢ εἶναι φτωχοὶ καὶ ταπεινοὶ ἄνθρωποι;
- A. Σ. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶναι φτωχοὶ καὶ ταπεινοὶ νέοι.
- H. Ὁ ἀριθμὸς τους αὐξάνεται ἢ μειώνεται;
- A. Σ. Αὐξάνεται.
- H. Ἐπιστρέφουν οἱ ὀπαδοί του στὶς παλιές τους θρησκείες;
- A. Σ. Ὁχι.
- H. Ἀναίρεσε ποτὲ τὸ λόγο του;
- A. Σ. Μέχρι στιγμῆς, ὄχι. Πρόσφατα ὑπογράψαμε μιὰ συνθήκη μαζί του καὶ περιμένουμε νὰ δοῦμε τί θὰ κάνει.
- H. Τσακωθήκατε ποτὲ μαζί του;

A. Σ. Ναί.

H. Μὲ ποιὸ ἀποτέλεσμα;

A. Σ. "Ὅπως συμβαίνει μὲ κάδους πάνω σὲ ρόδα, ἡ νίκη καὶ ἡ ἥττα εἶναι ἐναλλασσόμενες μεταξύ ἡμῶν καὶ ἐκείνου. Στὴ Μάχη τοῦ Μπάντρ, παραδείγματος χάριν, στὴν ὁποία δὲν ἤμουν παρῶν, κατάφερε νὰ νικήσει τὴν πλευρά μας. Στὴ μάχη τοῦ Οὐχούντ, ὅπου ἤμουν ὁ διοικητὴς τῆς δικῆς μας πλευρᾶς, τοῦ δώσαμε καλὸ μάθημα. Τοὺς ξεσχίσαμε τὰ στομάχια, τὰ αὐτιά καὶ τὶς μύτες τους.

H. Ποιὰ εἶναι ἡ διδασκαλία του;

A. Σ. "Ὅτι πρέπει νὰ λατρεύουμε τὸν Ἕνα Θεὸ καὶ ὅτι δὲν πρέπει νὰ θάζουμε ἄλλους θεοὺς στὸ ἴδιο ὕψος μὲ Ἐκεῖνον. Διδάσκει κατὰ τῶν εἰδώλων, τὰ ὁποία λάτρευσαν οἱ πρόγονοί μας. Θέλει, ἀντὶ αὐτῶν, νὰ λατρεύουμε τὸν Ἕνα Θεό, νὰ λέμε πάντα καὶ μόνο τὴν ἀλήθεια καὶ ν' ἀπαρνηθοῦμε ὅλες τὶς κακοήθειες καὶ διεφθαρμένες συνήθειες. Μᾶς παροτρύνει νὰ φερόμαστε στοὺς ἄλλους μὲ καλωσύνη καὶ νὰ ἔχουμε τὶς συμφωνίες, πού ἔχουμε κάνει καὶ νὰ ἐκτελοῦμε τὶς ὑποχρεώσεις μας.

"Ὅταν ἡ ἐνδιαφέρουσα αὐτὴ συζήτηση τελείωσε, ὁ Καΐσαρ εἶπε:

Πρῶτα ζήτησα νὰ πληροφορηθῶ σχετικά μὲ τὴν οἰκογένειά του κι ἐσεῖς μοῦ εἶπατε ὅτι ἀνήκει σὲ μιὰ οἰκογένεια εὐγενῶν. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι οἱ Προφῆτες προέρχονται πάντα ἀπὸ οἰκογένειες εὐγενῶν. Μετὰ σᾶς ρώτησα, ἂν ὑπῆρξε ἄλλος ἀπὸ ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος εἶχε κάνει παρόμοιο ἰσχυρισμὸ καὶ μοῦ εἶπατε «"Ὅχι». Σᾶς ἔθεσα αὐτὴ τὴν ἐρώτηση γιατί σκέφθηκα ὅτι, ἂν κάποιος ἄλλος εἶχε κάνει ἕνα τέτοιο ἰσχυρισμὸ, στὸ πρόσφατο παρελθόν, τότε θὰ ὑπῆρχε μιὰ πιθανότητα νὰ τὸν μιμείται ὁ Προφῆτης αὐτός. Μετὰ σᾶς ρώτησα, ἂν ποτὲ τὸν εἶχαν κατηγορήσει ὅτι ψεύδεται, πρὶν κοινοποιήσει τὸν ἰσχυρισμὸ του, κι ἐσεῖς εἶπατε «"Ὅχι». Ἀπὸ αὐτὸ συνεπέρανα ὅτι ἕνας ἄνθρωπος πού δὲν ψεύδεται γιὰ τοὺς ἀνθρώπους, δὲν θὰ ψευθεῖ γιὰ τὸ Θεό. Τότε σᾶς ρώτησα, ἂν μετὰ τῶν προγόνων του ὑπῆρχε κάποιος βασιλιάς, κι ἐσεῖς μοῦ εἶπατε «"Ὅχι». Ἀπὸ αὐτὸ κατάλαβα ὅτι ὁ ἰσχυρισμὸς του αὐτὸς δὲν

μπορούσε να είναι ένα επιδέξιο πρόσχημα για να επανακτήσει κάποιο θασίλειο. Μετά, σās ρώτησα, αν οι προσχωρούντες στο ποίμνιό του είναι ως επί το πλείστον σπουδαίοι, πλούσιοι και ισχυροί άνθρωποι ή είναι φτωχοί και άσημαντοι. Έσείς μου άπαντήσατε ότι είναι γενικά φτωχοί και άσημαντοι και όχι άλαζονικοί και σπουδαίοι, και τέτοιοι είναι συνήθως οι πρώτοι όπαδοί ένός Προφήτη. Μετά σās ρώτησα, αν ό άριθμός τών όπαδών του αύξάνεται ή μειώνεται, και μου είπατε αύξάνεται. Πάνω σ' αυτό θυμήθηκα ότι οι όπαδοί ένός Προφήτη αύξάνονται συνεχώς, έως ότου ό Προφήτης έπιτύχει τό σκοπό του. Και τότε σās ρώτησα, αν οι όπαδοί του τόν έγκατέλειπαν γιατί δοκίμαζαν άποστροφή και άπογοήτευση, κι έσείς μου είπατε «Όχι». Σ' αυτό, θυμήθηκα ότι οι όπαδοί Προφητών είναι συνήθως σταθεροί. Μπορεί ν' άποχωρήσουν για άλλους λόγους, αλλά ποτέ λόγω άποστροφής πρός την πίστη. Τότε, σās ρώτησα αν είχατε ποτέ μαλώσει μαζί του, και αν ναι, ποιό ήταν τό αποτέλεσμα. Μου είπατε ότι έσείς και οι όπαδοί του ήσασταν σάν κάδοι στή ρόδα και οι Προφήτες είναι έτσι. Στήν άρχή οι όπαδοί τους ύποφέρουν από άναποδιές και είναι δυστυχείς, τελικά όμως ύπερνικούν. Μετά σās ρώτησα ποιά είναι ή διδασκαλία του, κι έσείς μου είπατε ότι διδάσκει λατρεία για άυτό "Ένα Θεό, την ειλικρίνεια, τή χρηστότητα και τή σημασία τής τήρησης συμφωνιών και έκτέλεσης ύποχρεώσεων. Σās ρώτησα άκόμα, αν ποτέ είχε άποπλανήσει κανέναν, και έσείς μου είπατε «Όχι». Και αυτό είναι τό χαρακτηριστικό ένός ένάρετου ανθρώπου. Γι' αυτό, νομίζω ότι ό ισχυρισμός του ότι είναι ένας Προφήτης, είναι άληθινός. Έγώ μισοπερίμενα ότι θά έκανε τήν εμφάνισή του κάποιος Προφήτης στίς μέρες μας, αλλά δέν ήξερα ότι αυτός θά ήταν Άραβας. Άν αυτά πού μου είπατε είναι άλήθεια, τότε πιστεύω ότι ή έπιρροή του και ή έξουσία του θά έπικρατήσουν και θά έξαπλωθούν στους τόπους αυτούς (Μπουχάρι).

Η όμιλία του άναστάωσε τούς αύλικούς, οι όποιοι κατηγορήσαν τόν Βασιλιά, γιατί έπιδοκίμασε τό Δάσκαλο μιās άλλης κοινότητας. Άκουσθηκαν διαμαρτυρίες. Οι άξιωμα-

τουῦχοι τῆς αὐλῆς ἀπομάκρυναν τὸν Ἄμπου Σουφιὰν καὶ τοὺς φίλους του. Τὸ κείμενο τῆς ἐπιστολῆς πού ὁ Προφήτης ἔστειλε στὸν Καίσαρα συμπεριλαμβάνεται σὲ ἱστορικά ἔγγραφα καὶ ἔχει ὡς ἑξῆς:

Ἀπὸ τὸ Μωάμεθ, τὸ Δοῦλο τοῦ Ἀλλάχ καὶ Ἀγγελιαφόρο Του. Πρὸς τὸν Ἀρχηγὸ τῆς Ρώμης, τὸν Ἡράκλειο. Ὅποιος ἀκολουθεῖ τὸ δρόμο τῆς θείας καθοδήγησης, εἰρήνῃ ἐπ' αὐτοῦ. Κατόπιν αὐτοῦ, Βασιλιᾶ, σὲ προσκαλῶ νὰ προσχωρήσεις στὸ Ἰσλάμ. Νὰ γίνεις Μουσουλμᾶνος. Ὁ Θεὸς θὰ σὲ προστατεύσει ἀπὸ ὅλες τὶς συμφορὰς καὶ θὰ σὲ ἀνταμείψει διπλᾶ. Ἄν, ὅμως, ἀρνηθεῖς καὶ δὲν ἀποδεχθεῖς τὸ Μήνυμα αὐτό, τότε, ὄχι μόνο ἡ ἁμαρτία τῆς δικῆς σου ἀρνήσης, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ τῶν ὑπηκόων σου θὰ θαραίνει ἐσένα. Πές: «ᾧ ἄνθρωποι τοῦ Βιβλίου, ἔλατε σ' ἕναν κόσμο ἰσότητος μεταξύ μας, στὸν ὁποῖο λατρεύουμε μόνο τὸν Ἀλλάχ καὶ δὲν παραδεχόμαστε ὅτι ὑπάρχουν συνεργοὶ Του, σ' ἕναν κόσμο, στὸν ὁποῖο κανένας μας δὲν παραδέχεται ἄλλον κύριο ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Ἀλλάχ. Καὶ ἂν ἀδιαφορήσουν, τότε πές: «Ἔσο μάρτυς, ὅτι ἐμεῖς ἐνδώσαμε στὸ Θεό» (Ζουρκάνι).

Ἡ πρόσκληση πρὸς τὸ Ἰσλάμ ἦταν μιὰ πρόσκληση πίστεως, ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι ἕνας καὶ ὅτι ὁ Μωάμεθ εἶναι ὁ Ἀγγελιαφόρος Του. Τὸ σημεῖο τῆς ἐπιστολῆς, πού λέει ὅτι, ἂν ὁ Ἡράκλειος γίνε Μουσουλμᾶνος, θὰ ἀνταμειφθεῖ διπλᾶ, εἶναι μιὰ μνεία στὸ γεγονός ὅτι τὸ Ἰσλάμ διδάσκει πίστη καὶ στὸν Ἰησοῦ καὶ στὸ Μωάμεθ.

Λέγεται ὅτι ὅταν ἡ ἐπιστολὴ ἐπιδόθηκε στὸν Αὐτοκράτορα, μερικοὶ ἀπὸ τοὺς αὐλικούς του τὸν συμβούλευσαν νὰ τὴν σχίσει καὶ νὰ τὴν πετάξει. Εἶπαν ὅτι ἡ ἐπιστολὴ ἦταν προσβολὴ γιὰ τὸν Αὐτοκράτορα. Ἡ προσφώνηση δὲν ἦταν πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα, ἀλλὰ ἀπλῶς πρὸς τὸν Σάχιμπ ἄλ-Ρούμ, δηλαδὴ Ἀρχηγὸ τῆς Ρώμης. Ὁ Αὐτοκράτορας, ὅμως, εἶπε ὅτι δὲν ἦταν σωστὸ νὰ σχισθεῖ ἡ ἐπιστολὴ χωρὶς προηγουμένως νὰ διαβασθεῖ. Εἶπε, ἐπίσης, ὅτι ἡ προσφώνηση «Ἀρχηγὸς τῆς Ρώμης», δὲν ἦταν λαθασμένη. Ὁ Κύριος ἐπὶ τῶν πάντων εἶναι ὁ Θεὸς καὶ ὁ Αὐτοκράτορας ἦταν ἀπλῶς ἕνας ἀρχηγός.

Ὅταν ὁ Προφήτης πληροφορήθηκε γιὰ τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο ὁ Ἡράκλειος δέχθηκε τὴν ἐπιστολὴ του, εὐχαρι-

στήθηκε και είπε ότι χάρη στον τρόπο, με τον οποίο είχε αποδεχθεί ο Αυτοκράτορας της Ρώμης την επιστολή του, το βασίλειό του θα σωζόταν. Οί απόγονοι του Αυτοκράτορα θα θασίλευαν για μακρό διάστημα, όπως και έγινε. Στους πολέμους που ακολούθησαν, ένα μεγάλο μέρος της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, σύμφωνα με μια άλλη προφητεία του Προφήτη του Ίσλάμ, ξφυγε από την κυριαρχία της Ρώμης. Ωστόσο, επί εξακόσια χρόνια ή δυναστεία του Ήράκλειου παρέμεινε έδραιωμένη στην Κωνσταντινούπολη. Η επιστολή του Προφήτη αποτέλεσε για πολύν καιρό μέρος των αρχείων του Κράτους. Οί Πρεσβευτές του Μουσουλμάνου Βασιλιά Μανσούρ Καλαούν επισκέφθηκαν την αύλη της Ρώμης και εκεί τους έδειξαν την επιστολή, ή οποία ήταν τοποθετημένη σε μια θήκη. Ο τότε Αυτοκράτορας της Ρώμης, όταν τους έδειξε την επιστολή, τους είπε ότι την είχε λάβει ένας πρόγονός του από τον Προφήτη και ότι από τότε αυτή είχε προσεκτικά διατηρηθεί.

Έπιστολή στο Βασιλιά του Ίράν

Η επιστολή στο βασιλιά του Ίράν είχε σταλεί με τον "Αμπντ Άλλα Ιμπν Χουντχάφα. Το κείμενό της είχε ως εξής:

Είς τὸ ὄνομα τοῦ Ἀλλάχ, τοῦ Μεγαλόψυχου, τοῦ Φιλεύσπλαχνου. Αὐτὴ ἡ ἐπιστολὴ εἶναι ἀπὸ τὸ Μωάμεθ, τὸν Ἀγγελιαφόρο τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀπευθύνεται στὸν Χοσρόη, τὸν Ἡγέτη τοῦ Ίράν. Εἰρήνη σ' ἐκεῖνον ποῦ ἀποδέχεται τὴν τέλεια καθοδήγηση, πιστεύει στὸν Ἀλλάχ καὶ φέρει μαρτυρία ὅτι ὁ Ἀλλάχ εἶναι "Ενας, δὲν ἔχει ὁμοίό Του ἢ συνεργό Του καὶ ὅτι ὁ Μωάμεθ εἶναι ὁ Δούλος Του καὶ ὁ Ἀγγελιαφόρος Του. Βασιλιά, κατ' ἐντολὴ τοῦ Κυρίου, σὲ προσκαλῶ νὰ προσχωρήσεις στὸ Ίσλάμ. "Ἐγὼ σταλεῖ ἀπὸ τὸ Θεὸ καὶ εἶμαι ὁ Ἀγγελιαφόρος Του γιὰ δλόκληρη τὴν ἀνθρωπότητα, γιὰ νὰ προειδοποιήσω ὄλους ὄσοι εἶναι ἐν τῇ ζωῇ καὶ νὰ ἀναγγείλω τὸ Μῆνυμά μου σὲ ὄλους ὄσοι εἶναι ἄπιστοι. Προσχώρησε στὸ Ίσλάμ καὶ προστάτευσε τὸν ἑαυτὸ σου ἀπὸ ὄλες τὶς συμφορές. "Ἄν ἀπορρίψεις τὴν πρόσκληση αὐτὴ, τότε ἡ ἁμαρτία τῆς ἀρνησῆς σου γιὰ ὄλο τὸ λαὸ σου θὰ εἶναι ἐπὶ τῆς δικῆς σου κεφαλῆς (Ζουρκάνι καὶ Χάμις).

Ὁ Ἄμπντ ἄλλα ἴμπν Χουντάφα λέει ὅτι ὅταν ἔφθασε στὴν αὐλὴ τοῦ Χοσρόη, ζήτησε τὴν ἄδεια νὰ συναντηθεῖ μὲ τὸ βασιλιᾶ. Τοῦ παρέδωσε τὴν ἐπιστολὴ καὶ ὁ Αὐτοκράτορας διέταξε τὸ διερμηνεῖα νὰ τοῦ τὴ διαβάσει καὶ νὰ τὴ μεταφράσει. Ὅταν ἄκουσε τὸ περιεχόμενο τῆς ἐπιστολῆς, ὁ Χοσρόης ἔγινε ἔξω φρενῶν, ἄρπαξε τὴν ἐπιστολὴ καὶ τὴν ἔκαμε κομμάτια. Ὁ Ἄμπντ ἄλλα ἴμπν Χουντάφα ἔδωσε ἀναφορὰ τῆς συμπεριφορᾶς τοῦ Χοσρόη στὸν Προφήτη καί, ὅταν ἐκεῖνος τὴν ἄκουσε, εἶπε:

Αὐτὸ ποῦ ὁ Χοσρόης ἔκαμε στὴν ἐπιστολὴ μας, θὰ κάνει ὁ Θεὸς στὸ Βασίλειό του (δηλ. θὰ τὸ κάνει κομμάτια).

Ἡ ὀργὴ τὴν ὁποία ἐπέδειξε ὁ Χοσρόης στὴν περίπτωση αὐτῆ, ἦταν συνέπεια τῆς κακοήθους προπαγάνδας κατὰ τοῦ Ἰσλάμ, τὴν ὁποία εἶχαν ἐξαπολύσει οἱ Ἑβραῖοι, ποῦ εἶχαν μεταναστεύσει στὸ Ἰράν ἀπὸ τὰ ρωμαϊκὰ ἐδάφη. Αὐτοὶ οἱ Ἑβραῖοι μετανάστες, ἔπαιζαν τὸν πρωτεύοντα ρόλο στὶς ἀντι-ρωμαϊκὲς δολοπλοκίες, οἱ ὁποῖες εἶχαν τοὺς ὑποστηρικτὲς τοὺς στὸ Ἰράν καί, γι' αὐτό, ἦταν καὶ εὐνοούμενοι τῆς αὐλῆς τοῦ Ἰράν. Ὁ Χοσρόης ἦταν πολὺ ἐξοργισμένος κατὰ τοῦ Προφήτη. Ἡ ἐπιστολὴ ἐπιβεβαίωνε τὶς πληροφορίες ποῦ οἱ Ἑβραῖοι εἶχαν διαδώσει στὸ Ἰράν γιὰ τὸν Προφήτη. Πίστευε ὅτι ὁ Προφήτης ἦταν ἕνας ἐπιθετικὸς τυχοδιώκτης μὲ βλέψεις στὸ Ἰράν. Λίγο χρόνο ἀργότερα, ὁ Χοσρόης ἔγραψε στὸν Κυβερνήτη τῆς Ἰερουσαλὴμ ὅτι, ἕνας ἀπὸ τοὺς Κουράις τῆς Ἀραβίας, εἶχε ἀναγγεῖλει ὅτι ἦταν Προφήτης, ὅτι οἱ ἰσχυρισμοὶ του εἶχαν γίνῃ ἐνοχλητικοὶ καὶ διέταξε τὸν Κυβερνήτη νὰ ἐξουσιοδοτήσῃ δυὸ ἄνδρες νὰ πᾶνε νὰ τὸν συλλάβουν καὶ νὰ τὸν φέρουν στὴν αὐλὴ τοῦ Ἰράν. Ὁ Μπαντχάν, ὁ Κυβερνήτης τῆς Ἰερουσαλὴμ ὑπὸ τὸν Χοσρόη, ἔστειλε ἕναν ἀξιωματικὸ τοῦ στρατοῦ μαζί μὲ ἕναν ἔφιππο σύντροφο, στὸν Προφήτη. Τοὺς εἶχε δώσει καὶ μιὰ ἐπιστολὴ, ἡ ὁποία ἀπευθυνόταν στὸν Προφήτη καὶ τοῦ ἔλεγε ὅτι μόλις λάβαινε τὴν ἐπιστολὴ, ἔπρεπε ν' ἀκολουθήσῃ ἀμέσως τοὺς δυὸ ἀγγελιαφόρους, οἱ ὁποῖοι θὰ τὸν συνόδευαν στὴν αὐλὴ τοῦ Ἰράν. Οἱ δυὸ ἀπεσταλμένοι σκόπευαν νὰ πᾶνε στὴ Μέκκα, ἀλλὰ κάπου κοντὰ στὸ Ταῆφ, τοὺς εἶπαν ὅτι ὁ Προφήτης κατοικοῦσε στὴ Μεδίνα κι ἔτσι πῆγαν στὴ Μεδίνα. Ὅταν ἔφθασαν ἐκεῖ, ὁ λοχίας εἶπε στὸν Προφήτη ὅτι ὁ Χοσρόης εἶχε δώσει ἐντολὲς στὸν Μπαντχάν,

τὸν Κυβερνήτη τῆς Ὑεμένης, νὰ κάνει ἐνέργειες γιὰ τὴ σύλληψή του καὶ τὴν ἀποστολὴ του στὸ Ἰράν. Ἐὰν ὁ Προφήτης ἀρνιόταν νὰ ὑπακούσει, τότε ἐκείνος καὶ ὁ λαὸς του θὰ ἔπρεπε νὰ ἀφανισθοῦν καὶ νὰ ἐρημωθεῖ ἡ χώρα του. Ἐκτὸς συμπίθειας, ὁ ἀπεσταλμένος τῆς Ὑεμένης ἐπέμεινε ὅτι ὁ Προφήτης ἔπρεπε νὰ ὑπακούσει καὶ νὰ τὸν ἀφίσει νὰ τὸν ὀδηγήσει στὸ Ἰράν. Ἐκτὸς ὁ Προφήτης τοὺς ἄκουσε, ζήτησε ἀπὸ τοὺς ἀπεσταλμένους νὰ ἔλθουν νὰ τὸν δοῦν τὴν ἐπόμενη μέρα. Τὴ νύχτα, ὁ Προφήτης προσευχήθηκε στὸ Θεό, ὁ ὅποιος τὸν πληροφόρησε ὅτι ἡ ἀναίδεια τοῦ Χοσρόη τοῦ εἶχε στοιχίσει τὴ ζωὴ του. «Ἐχομε ξεσηκώσει τὸν ἴδιο του τὸ γιὸ ἐναντίον του καὶ ὁ γιὸς του αὐτὸς θὰ δολοφονήσει τὸν πατέρα του τὴ Δευτέρα, τὴν 10ῃ Τζούμαντ ἀλ-Οὐλά αὐτοῦ τοῦ χρόνου». Σύμφωνα μὲ ὀρισμένες πληροφορίες, ἡ ἀποκάλυψη ἔλεγε: «Ὁ γιὸς σκότωσε τὸν πατέρα τὴ νύχτα αὐτῆ». Μπορεῖ ἐκείνη ἡ νύχτα νὰ ἦταν ἡ 10ῃ Τζούμαντ ἀλ-Οὐλά. Τὸ πρῶτὸ ὁ Προφήτης ἔστειλε νὰ τοῦ φέρον τὸς ἀντιπροσώπους τῆς Ὑεμένης καὶ τοὺς φανέρωσε τὴν ἀποκάλυψη, πού τοῦ εἶχε γίνει, κατὰ τὴ διάρκεια τῆς νύχτας. Μετὰ, ἔγραψε ἕνα γράμμα στὸν Μπαντχάν καὶ τοῦ εἶπε ὅτι ὁ Χοσρόης ἐπρόκειτο νὰ δολοφονηθεῖ τὴ συγκεκριμένη μέρα τοῦ συγκεκριμένου μηνῆ. Ὅταν ὁ Κυβερνήτης τῆς Ὑεμένης ἔλαβε τὸ γράμμα, εἶπε: «Ἐὰν αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἀληθινὸς Προφήτης, ὅλα θὰ γίνουν, ὅπως τὰ λέει. Ἐὰν ὅμως δὲν εἶναι, τότε εἶθε ὁ Θεὸς νὰ βοηθήσει καὶ ἐκείνον καὶ τὸ λαὸ του». Λίγο ἀργότερα, ἕνα καράβι πὺ προερχόταν ἀπὸ τὸ Ἰράν, ἔρριξε ἄγκυρα στὸ λιμάνι τῆς Ὑεμένης. Ἡ ἐπιστολὴ πὺ ἐκόμιζε ἔφερε μιὰ καινούργια σφραγιδα, ἀπὸ τὴν ὁποία ὁ Κυβερνήτης κατάλαβε ὅτι ἡ προφητεία τοῦ Ἀραβὰ Προφήτη ἦταν σωστὴ. Μιὰ καινούργια σφραγιδα, σήμαινε καινούργιο βασίλειον. Ἐνοιξε τὴν ἐπιστολὴ καὶ διάβασε:

Ἐκτὸς Χοσρόη τοῦ Σιρὸη πρὸς τὸν Μπαντχάν, Κυβερνήτη τῆς Ὑεμένης. Σκότωσα τὸν πατέρα μου, γιὰτὶ ὁ τρόπος τῆς διακυβέρνησός του ἦταν διεφθαρμένος καὶ ἄδικος. Δολοφονοῦσε τοὺς εὐγενεῖς καὶ φερόταν θάναυσα στοὺς ὕπηκόους του. Μόλις λάβεις τὴν ἐπιστολὴ μου αὐτῆ, συγκέντρωσε ὅλους τοὺς ἀξιωματούχους καὶ ζήτησέ τους νὰ δηλώσουν τὴν ἀφοσίωσή τους σ' ἐμένα. Ὅσο γιὰ τὶς διαταγές τοῦ πατέρα μου, σχετικὰ μὲ τὴ σύλληψη τοῦ Ἀραβὰ Προ-

φήτη, θεώρησέ τες ἄκυρες (Ταμπάρι, τόμ. 3, σελ. 1572-1574 καὶ Χισσάμ σελ. 46).

Ὁ Μπαντχάν ἐντυπωσιάσθηκε τόσο πολὺ ἀπὸ αὐτὰ τὰ γεγονότα, ὥστε ὁ ἴδιος καὶ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς φίλους του διαδήλωσαν ἀμέσως τὴν πίστη τους στὸ Ἰσλάμ καὶ πληροφόρησαν τὸν Προφήτη σχετικά.

Ἐπιστολὴ στὸν Νέγκους

Τὴν ἐπιστολὴ στὸν Νέγκους, τὸ Βασιλιᾶ τῆς Ἀθησούνιας, τὴν κόμισε ὁ Ἄμρ ἱμπν Οὐμάγια Νταμρί. Εἶχε ὡς ἐξῆς:

Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Ἀλλάχ τοῦ Μεγαλόψυχου, τοῦ Φιλεúσπλαχνου. Ὁ Μωάμεθ, ὁ Ἀγγελιαφόρος τοῦ Θεοῦ, γράφει στὸν Νέγκους, τὸ Βασιλιᾶ τῆς Ἀθησούνιας. Βασιλιᾶ, ἅς εἶναι ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ μαζί σου. Ὑμνῶ ἐν τῇ παρουσίᾳ σου, τὸν Ἐνα καὶ Μοναδικὸ Θεό. Δὲν ὑπάρχει ἄλλος, πού εἶναι ἄξιος λατρείας. Ἐκεῖνος εἶναι ὁ Βασιλεὺς τῶν θασιλέων, Πηγῆ ὄλων τῶν ἀρετῶν καὶ Ἀλάνθαστος. Φέρνει τὴν εἰρήνην σὲ ὄλους τοὺς δούλους Του καὶ προστασία σὲ ὄλα τὰ πλάσματά Του. Εἶμαι μάρτυς ὅτι ὁ Ἰησοῦς, ὁ γιὸς τῆς Μαρίας, ἦταν Ἀγγελιαφόρος τοῦ Θεοῦ καὶ ἦλθε γιὰ νὰ ἐκπληρώσει τὴν ὑπόσχεση πού Ἐκεῖνος εἶχε δώσει στὴ Μαρία. Ἡ Μαρία εἶχε ἀφιερῶσει τὴ ζωὴ της στὸ Θεό. Σὲ προσκαλῶ νὰ λατρεύσεις, μαζί μ' ἐμένα, τὸν Ἐνα καὶ Μοναδικὸ Θεό καὶ νὰ Τοῦ δεῖξεις ὑπακοή. Σὲ καλῶ, ἐπίσης, νὰ μὲ ἀκολουθήσεις καὶ νὰ πιστεύσεις στὸ Θεό πού μὲ ἔστειλε. Ἐγὼ εἶμαι ὁ Ἀγγελιαφόρος Του. Καλῶ ἐσένα καὶ τίς στρατιῆς πού ἀνήκουν σὲ σένα, νὰ προσχωρήσετε στὴ θρησκεία τοῦ Παντοδύναμου Θεοῦ. Κάνω τὸ καθῆκον μου, στέλνοντάς σου αὐτὴ τὴν ἐπιστολή. Σοῦ φέρνω τὸ Μήνυμα τοῦ Θεοῦ καὶ σοῦ δίνω τὴν ἔρμηνεία τῆς ἔννοιάς του. Τὸ κάνω μὲ ὄλη μου τὴν εἰλικρίνεια καὶ πιστεύω ὅτι θὰ ἐκτιμήσεις τὴν εἰλικρίνεια, τὴν ὁποία ὑπαγορεύει τὸ μήνυμα αὐτό. Ἐκεῖνος πού ὑπακούει στὴν καθοδήγηση τοῦ Θεοῦ, κληρονομεῖ τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ (Ζουρκάνι).

Όταν ο Νέγκους έλαβε αυτή την έπιστολή, έπέδειξε μεγάλη εύλαβεια και σεβασμό γι' αυτήν. Την έφερε στο ύψος των όφθαλμών του, κατέθηκε από τó θρόνο του και πρόσταξε νά του φέρουν ένα κουτί από έλεφαντόδοντο. Την τοποθέτησε μέσα σ' αυτό και είπε: «Όσο αυτή ή έπιστολή είναι άσφαλής, τó θασίλειό μου θά είναι άσφαλές». Αυτό πού είπε, άποδείχθηκε αλήθινό. Για μιá χιλιετηρίδα οί στρατιές των Μουσουλμάνων ήταν νικήτριες. Έξαπλώθηκαν πρòς όλες τις κατευθύνσεις και προσπέρασαν την Άθησσουνία από όλες τις πλευρές, αλλά δέν πείραξαν τó μικρό αυτό θασίλειο του Νέγκους· και αυτό από σεβασμό σέ δυò αξέχαστα γεγονότα — την προστασία πού πρόσφεραν στους πρόσφυγες στα άρχικά στάδια του Ίσλάμ και τó σεβασμό πού έδειξε ó Νέγκους για την έπιστολή του Προφήτη, Η Αυτοκρατορία της Ρώμης διαμελίσθηκε. Ο Χοσρόης έχασε τις κτήσεις του. Τά θασίλεια της Κίνας και της Ίνδίας έξαφανίσθηκαν, αλλά τó μικρό αυτό θασίλειο του Νέγκους παρέμεινε άθικτο, γιατί ó άρχηγός του είχε προστατεύσει τους πρώτους Μουσουλμάνους πρόσφυγες και είχε έπιδείξει εύλάβεια και σεβασμό για την έπιστολή του Προφήτη.

Οί Μουσουλμάνοι άνταπέδωσαν τή μεγαλοψυχία του Νέγκους μέ αυτό τόν τρόπο. Συγκρίνατε αυτά μ' εκείνα πού, στα χρόνια μας, οί λαοί του Χριστιανισμού άπονέμουν στο χριστιανικό θασίλειο του Νέγκους. Βομβάρδισαν από τόν άέρα τις άνοχύρωτες πόλεις της Άθησσουνίας και τις κατέστρεψαν. Η θασιλική οικογένεια άναγκάσθηκε νά καταφύγει άλλου και νά μείνει μακριά από τή χώρα της για πολλά χρόνια. Ο ίδιος λαός, είχε διαφορετική μεταχείριση από δυò διαφορετικούς λαούς. Οί Μουσουλμάνοι κήρυξαν την Άθησσουνία ιερή και άπαραβίαστη χώρα, γιατί ó άρχηγός της είχε φερθεί μέ μεγαλοψυχία. Ένα χριστιανικό κράτος της έπιτέθηκε και την λεηλάτησε στο όνομα του πολιτισμού του. Αυτό άποδείχνει την εύεργετικότητα και αϊωνιότητα των διδαγμάτων και παραδειγμάτων πού έδωσε ó Προφήτης. Η εύγνωμοσύνη των Μουσουλμάνων επέβαλε, ώστε τó Χριστιανικό θασίλειο νά είναι ιερό στους Μουσουλμάνους. Η άπληστία των Χριστιανών τούς ώθησε νά έπιτεθούν κατά του ίδιου θασιλείου, χωρίς νά νοιάζονται ότι ήταν χριστιανικό.

Ἐπιστολή στὸν Κυβερνήτη τῆς Αἰγύπτου

Τὴν ἐπιστολή στὸ Μουκάουκις κόμισε ὁ Χατίμπ ἴμπν Ἄμπι Μπαλτά'α. Τὸ κείμενο αὐτῆς τῆς ἐπιστολῆς ἦταν ἀκριβῶς τὸ ἴδιο μ' ἐκεῖνο ποὺ ἔστειλε στὸν Αὐτοκράτορα τῆς Ρώμης. Ἡ ἐπιστολή στὸν Αὐτοκράτορα τῆς Ρώμης ἔλεγε ὅτι ἡ ἁμαρτία τῆς ἄρνησης τῶν ὑπηκόων τῆς Ρώμης, θὰ ἔπεφτε στὸ κεφάλι του. Ἡ ἐπιστολή πρὸς τὸν Μουκάουκις ἔλεγε ὅτι ἡ ἁμαρτία τῆς ἄρνησης τῆς προσχώρησης τῶν Κοπτῶν θὰ ἔπεφτε στὸ κεφάλι τοῦ ἀρχηγοῦ τους. Ἡ ἐπιστολή εἶχε ὡς ἑξῆς:

Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Ἀλλάχ τοῦ Μεγαλόψυχου, τοῦ Φιλεὺσπλαχνου. Αὐτὴ ἡ ἐπιστολή εἶναι ἀπὸ τὸν Μωάμεθ τὸν Ἀγγελιαφόρο τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν Μουκάουκις, τὸν ἀρχηγὸ τῶν Κοπτῶν. Εἰρήνη σ' ἐκείνον ποὺ ἀκολουθεῖ τὴν ὁδὸ τῆς δικαιοσύνης. Σὰς προσκαλῶ νὰ δεχθεῖτε τὸ Μήνυμα τοῦ Ἰσλάμ. Πιστέψτε καὶ θὰ λυτρωθεῖτε καὶ ἡ ἀμοιβή σας θὰ εἶναι διπλῆ. Ἄν δὲν πιστέψετε, ἡ ἁμαρτία τῆς ἄρνησης τῶν Κοπτῶν θὰ πέσει καὶ αὐτὴ στὸ κεφάλι σας. Πές: «ᾠ Λαὲ τοῦ Βιθλίου! Ἀσπασθεῖτε μιὰ λέξη, κοινὴ ἀνάμεσά μας, μὲ τὴν ὁποία λατρεύουμε μόνο τὸν Ἀλλάχ, καὶ δὲν ἀναγνωρίζουμε ὅτι ἔχει συνεργὸ καὶ δὲν ὑπάρχουν ἄνθρωποι ποὺ παραδέχονται τὴν ὑπαρξὴ ἄλλων κυριῶν, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Ἀλλάχ. Ἄν, ὅμως, στρέψουν τὰ νῶτα, τότε πές ὅτι εἶσαι μάρτυρας καὶ ὅτι ἐμεῖς σὰς ὑποδείξαμε τὸ Θεὸ» (Χαλμπίγια, τόμ. 3, σελ. 275).

Ὅταν ὁ Χατίμπ ἔφθασε στὴν Αἴγυπτο, ὁ Μουκάουκις δὲν βρισκόταν στὴν πρωτεύουσα. Πῆγε νὰ τὸν συναντήσει στὴν Ἀλεξάνδρεια, ὅπου εἶχε ἐγκαταστήσει τὴν αὐλή του, κοντὰ στὴ θάλασσα. Ὁ Χατίμπ πῆγε μὲ τὸ πλοῖο. Τὸ παλάτι φρουροῦνταν καλὰ καί, γι' αὐτό, τοὺς ἔδειξε τὴν ἐπιστολή ἀπὸ μακρὰ καὶ τοὺς μίλησε φωνάζοντας, γιὰ ν' ἀκουσθεῖ. Ὁ Μουκάουκις διέταξε νὰ τοῦ φέρον τὸ Χατίμπ, διάβασε τὴν ἐπιστολή καὶ εἶπε: «Ἄν αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἕνας ἀληθινὸς Προφήτης, τότε γιατί δὲν προσεύχεται γιὰ τὴν ἐξαφάνιση ὅλων τῶν ἐχθρῶν του;». Ὁ Χατίμπ τοῦ εἶπε: «Ἐσὺ πιστεύεις στὸν Ἰησοῦ. Ἐκεῖνος κακοποιήθηκε ἀπὸ τὸ λαὸ του καί, ὅμως, δὲν προσευχήθηκε γιὰ τὴν ἐξόντωση ἐκείνων». Ὁ βασιλιάς τὸν ἐπαίνεσε καὶ τοῦ εἶπε ὅτι

Ήταν ὁ σοφὸς ἀντιπρόσωπος ἑνὸς σοφοῦ ἀνθρώπου. Εἶχε δώσει σωστὴ ἀπάντηση στὴν ἐρώτηση ποῦ τοῦ εἶχε τεθεῖ. Ὁ Χατίμπ μίλησε πάλι καὶ εἶπε: «Πρὶν ἀπὸ σένα, ὑπῆρξε ἕνας βασιλιάς, ποῦ ἦταν περήφανος, ὑπεροπτικὸς καὶ κακεντρεχῆς. Ἦταν ὁ Φαραώ, ὁ ὁποῖος ἔδιωξε τὸ Μωυσῆ. Τελικὰ, τοῦ δόθηκε ἡ Θεῖα τιμωρία. Μὴν εἶσαι, λοιπόν, περήφανος καὶ πίστεψε αὐτὸ τὸν Προφήτη τοῦ Θεοῦ. Ὁρκίζομαι στὸ Θεὸ ὅτι ὁ Μωυσῆς δὲν εἶχε προμηνύσει τὴν ἔλευση τοῦ Ἰησοῦ μὲ τὴ σαφήνεια ποῦ ὁ Ἰησοῦς προφήτευσε τὴν ἔλευση τοῦ Μωάμεθ. Σὰς προσκαλοῦμε νὰ παραδεχθεῖτε τὸν Προφήτη Μωάμεθ, ὅπως κι ἐσεῖς οἱ Χριστιανοὶ καλέσατε τοὺς Ἑβραίους νὰ παραδεχθοῦν τὸν Ἰησοῦ. Ὁ κάθε Προφήτης ἔχει τοὺς ὄπαδούς του. Οἱ ὄπαδοὶ πρέπει νὰ ὑπακούουν στὸν Προφήτη. Τώρα ποῦ στὸν καιρὸ σας ἐμφανίσθηκε ἕνας Προφήτης, καθῆκον σας εἶναι νὰ τὸν πιστεύσετε καὶ νὰ τὸν ἀκολουθήσετε. Θυμηθεῖτε ὅτι ἡ θρησκεία μας δὲν ἀπαιτεῖ νὰ ἀρνηθεῖτε καὶ νὰ μὴν ὑπακούσετε στὸν Ἰησοῦ. Ἡ θρησκεία μας ἐπιβάλλει σὲ ὄλους νὰ πιστεύσουν στὸν Ἰησοῦ.

Ἀφοῦ ὁ Μουκάουκις τὸν ἄκουσε, τοῦ ἀποκάλυψε ὅτι εἶχε ἀκούσει γιὰ τὰ διδάγματα αὐτοῦ τοῦ Προφήτη καὶ πίστευε ὅτι δὲν δίδασκε τίποτε τὸ ἐπιβλαβὲς καὶ δὲν ἀπαγόρευε ἐκεῖνα ποῦ ἦταν εὐεργετικά. Εἶχε, ἐπίσης, ζητήσει καὶ εἶχε λάβει πληροφορίες ὅτι δὲν ἦταν ἕνας μάγος, οὔτε μάντης. Εἶχε μάθει ὅτι ὀρισμένες ἀπὸ τὶς προφητείες του εἶχαν ἐκπληρωθεῖ. Μετά, ζήτησε νὰ τοῦ φέρουν ἕνα κουτὶ ἀπὸ ἐλεφαντόδοντο, ἔβαλε τὸ γράμμα μέσα στὸ κουτὶ, τὸ σφράγισε καὶ τὸ παρέδωσε σὲ μιὰ δούλη πρὸς φύλαξη. Ἐγράψε μιὰ ἐπιστολὴ σὲ ἀπάντηση τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Προφήτη. Τὸ κείμενο τῆς ἐπιστολῆς ἀποτελεῖ ἱστορικὸ ντοκουμέντο καὶ ἔχει ὡς ἑξῆς:

Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Ἀλλάχ, τοῦ Μεγαλόψυχου, τοῦ Φιλελεύσπλαχνου. Ἀπὸ τὸν Μουκάουκις, Βασιλιᾶ τῶν Κοπτῶν, στὸν Μωάμεθ, γιὸ τοῦ Ἄμπντ Ἄλλα. Εἰρήνη νὰ εἶναι μαζί σου! Κατόπιν τούτου, σὰς λέγω ὅτι διάβασα τὴν ἐπιστολὴ σας καὶ σκέφθηκα τὸ περιεχόμενό της καὶ γιὰ τὴ θρησκεία, γιὰ τὴν ὁποία μὲ καλεῖτε ν' ἀσπασθῶ. Γνωρίζω ὅτι Ἑβραῖοι Προφῆτες προεῖπαν τὴν ἔλευση ἑνὸς Προφήτη στὴν ἐποχὴ μας. Ἐγὼ πίστευα ὅτι αὐτὸς ἐπρόκειτο νὰ ἐμφανισθεῖ στὴ Συρία. Δέχθηκα τὸν ἀπεσταλμένο σας καὶ

τοῦ ἔδωσα ἓνα δῶρο χίλιων δηναρίων καὶ πέντε κιλ'άτ. Σ' ἔσᾳς στέλνω δυὸ Αἰγύπτειες κοπέλλες ὡς δῶρο. Ὁ λαός μου, οἱ Κόπτες, ἔχουν μεγάλη ἐκτίμηση γι' αὐτὰ τὰ κορίτσια. Ἡ μιὰ εἶναι ἡ Μαρία καὶ ἡ ἄλλη ἡ Σιρίν. Σᾶς στέλνω καὶ εἴκοσι ἐνδυμασίες κατασκευασμένες ἀπὸ αἰγυπτιακὸ ὕφασμα ἀριστης ποιότητας. Σᾶς στέλνω καὶ ἓνα ἡμίονο. Κλείνοντας τὴν ἐπιστολή μου, παρακαλῶ νὰ σᾶς δίνει ὁ Θεὸς εἰρήνη (Ζουρκάνι καὶ Τάμπαρι).

Ἡ ἐπιστολή αὐτὴ εἶναι ἔνδειξη ὅτι, μολοντί ὁ Μουκάουκις ἔδειξε σεβασμὸ στὴν ἐπιστολή τοῦ Προφήτη, ἐν τούτοις δὲν ἀσπάσθηκε τὸ Ἰσλάμ.

Ἐπιστολή στὸν Ἀρχηγὸ τοῦ Μπαχρέιν

Ὁ Προφήτης ἔστειλε μιὰ ἐπιστολή καὶ στὸ Μουντχίρ Ταϊμί, τὸν Ἀρχηγὸ τοῦ Μπαχρέιν. Τὴν ἐπιστολή αὐτὴ τὴν κόμισε ὁ Ἄλα ἱμπν Χαντράμι. Τὸ κείμενο ἔχει χαθεῖ. Ὅταν ἐλήφθη ἀπὸ τὸν Ἀρχηγό, ἐκεῖνος πίστευσε, καὶ ἀπάντησε στὸν Προφήτη, λέγοντας ὅτι ὁ ἴδιος καὶ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς φίλους του καὶ τοὺς ὀπαδοὺς του ἀποφάσισαν νὰ προσχωρήσουν στὸ Ἰσλάμ. Μερικοὶ εἶχαν ἀποφασίσει νὰ παραμείνουν ἐκτὸς τοῦ Ἰσλάμ. Εἶπε, ἐπίσης, ὅτι ὑπῆρχαν μεταξὺ τοῦ λαοῦ καὶ μερικοὶ Ἑβραῖοι καὶ Μαγιανοὶ καὶ ρώτησε τί θὰ ἔπρεπε νὰ κάνει μ' αὐτούς.

Ὁ Ἱερός Προφήτης ἔγραψε πάλι στὸν Ἀρχηγὸ καὶ τοῦ εἶπε τὸ ἑξῆς:

Χαίρομαι πὺ προσχωρήσατε στὸ Ἰσλάμ. Τὸ καθήκον σας εἶναι νὰ δείχνετε ὑπακοή στοὺς ἀπεσταλμένους καὶ στοὺς ἀγγελιαφόρους, τοὺς ὁποίους θὰ σᾶς στέλνω. Ἐκεῖνος πὺ ὑπακούει σ' αὐτούς, ὑπακούει σ' ἐμένα. Ὁ ἀπεσταλμένος μου πὺ σᾶς ἔφερε τὴν ἐπιστολή μου, σᾶς ἐγκωμίασε καὶ μὲ διαβεβαίωσε γιὰ τὴ γνησιότητα τῆς πίστεως σας. Προσευχῆθηκα στὸ Θεὸ γιὰ τὸ λαό σας. Προσπαθεῖστε, λοιπόν, νὰ διδάξετε τὰ ἥθη καὶ τὰ ἔθιμα τοῦ Ἰσλάμ. Προστατεύετε τίς περιουσίες τους. Μὴν ἐπιτρέπετε σὲ κανένα νὰ ἔχει περισσότερες ἀπὸ τέσσερις γυναῖκες. Οἱ ἁμαρτίες τοῦ παρελθόντος συγχωροῦνται. Θὰ ἐξακολουθή-

σετε νά κυβερνᾶτε, ἐφόσον θά εἴσθε καλὸς καὶ ἐνάρετος. Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς Ἑβραίους καὶ τοὺς Μαγιανοὺς, αὐτοὶ εἶναι ὑποχρεωμένοι ἀπλῶς νά καταβάλουν κάποιο φόρο. Μὴ ζητᾶτε τίποτε ἄλλο ἀπὸ αὐτοὺς. Ὅσο γιὰ τὸ γενικὸ πληθυσμὸ, ὅσοι δὲν ἔχουν ἀρκετὴ γῆ γιὰ νά τοὺς συντηρήσει, πρέπει νά λαμβάνουν τέσσερα ντιρέμια ὁ καθένας καὶ λίγο ὕφασμα γιὰ νά ντυθοῦν (Ζουρκάνι καὶ Χαμίς).

Ὁ Προφήτης ἔγραψε καὶ στοὺς Βασιλιᾷ τοῦ Οὐμάν, στὸν Ἀρχηγὸ τῆς Γιάμαμα, στοὺς Βασιλιᾷ τοῦ Γκασσάν, στὸν Ἀρχηγὸ τῶν Μπάνι Νάντι, μιὰ φυλὴ τῆς Ὑεμένης, στὸν Ἀρχηγὸ τῶν Χαμντάν, μιὰ ἄλλη φυλὴ τῆς Ὑεμένης, στὸν Ἀρχηγὸ τῶν Μπάνι Ἀλίμ καὶ στὸν Ἀρχηγὸ τῆς φυλῆς Χαντραμί. Οἱ περισσότεροι ἀπὸ αὐτοὺς ἔγιναν Μουσουλμᾶνοι.

Αὐτὲς οἱ ἐπιστολὲς δείχνουν πόσο ἀπόλυτη ἦταν ἡ πίστη τοῦ Προφήτη στοὺς Θεοὺς. Δείχνουν, ἐπίσης, ὅτι ἀπὸ τὴν ἀρχὴ - ἀρχὴ ὁ Προφήτης εἶχε πιστεύσει ὅτι ὁ Θεὸς τὸν εἶχε στείλει, ὄχι γιὰ ἓνα μόνο λαὸ καὶ σὲ μιὰ μόνο περιοχὴ, ἀλλὰ γιὰ ὅλους τοὺς λαοὺς τοῦ κόσμου. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι αὐτὲς οἱ ἐπιστολὲς ἔγιναν δεκτὲς ἀπὸ τοὺς παραλήπτες τους μὲ διαφορετικοὺς τρόπους. Ὅρισμένοι προσχώρησαν στοὺς Ἰσλάμ ἀμέσως. Ἄλλοι ἔδειξαν σεβασμὸ στὶς ἐπιστολὲς, ἀλλὰ δὲν προσχώρησαν. Ἄλλοι, πάλι, ἦταν εὐγενεῖς καὶ ἄλλοι φέρθηκαν περιφρονητικὰ καὶ μὲ ὑπεροψία. Εἶναι ἀλήθεια ἐπίσης — καὶ ἡ ἱστορία τὸ ἐπιβεβαιώνει — ὅτι οἱ παραλήπτες τῶν ἐπιστολῶν καὶ οἱ λαοὶ τους, βρῆκαν τύχη ἀνάλογη μὲ τὴν ὑποδοχὴ ποὺ ἔκαμαν στὴν ἐπιστολή.

Ἡ Πτώση τοῦ Χάιμπαρ

Ὅπως εἶπαμε πρὶν ἀπάνω, οἱ Ἑβραῖοι καὶ οἱ ὑπόλοιποι ἀντίπαλοι τοῦ Ἰσλάμ, ὑπέθαλπαν ἐξεγέρσεις στὶς διάφορες φυλὲς κατὰ τῶν Μουσουλμάνων. Τώρα πιά ἦταν βέβαιοι ὅτι ἡ Ἀραβία δὲν θά ἦταν ἱκανὴ ν' ἀντισταθεῖ στὴν ἐξάπλωση τῆς ἐπιρροῆς τοῦ Ἰσλάμ καὶ ὅτι οἱ διάφορες φυλὲς δὲν θά μπορούσαν νά ἐπιτεθοῦν κατὰ τῆς Μεδίνας μὲ ἐπιτυχία. Οἱ Ἑβραῖοι ἄρχισαν νά μηχανορραφοῦν, μαζὶ μὲ τοὺς Χριστιανούς ποὺ ἦταν ἐγκατεστημένοι στὰ νότια σύνορα τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας. Ταυτόχρονα, ἄρχισαν νά γράφουν κατὰ τοῦ Προφήτη σὲ ὁμοθρήσκους τους στοὺς

Ἰράκ. Ἦλπιζαν ὅτι ἡ κακεντρεχῆς προπαγάνδα, τὴν ὁποία διέσπειραν μὲ τὴν ἀλληλογραφία, θὰ ξεσήκωνε τὸν Χοσρόη τοῦ Ἰράν ἐναντίον τοῦ Ἰσλάμ. Ἡ ὀργὴ τοῦ Χοσρόη ἐναντίον τοῦ Ἰσλάμ καὶ ἡ ἐντολὴ τῆς σύλληψης τοῦ Ἱεροῦ Προφήτη, πού ἔστειλε στὸν Κυβερνήτη τῆς Ἰεμένης, ἦταν συνέπεια τῶν δολοπλοκιῶν τῶν Ἑβραίων. Τὰ σχέδια τοῦ Αὐτοκράτορα τοῦ Ἰράν ματαιώθηκαν καὶ ὁ Προφήτης ἐξακολούθησε νὰ εἶναι ἀσφαλῆς, χάρις στὴ Θεία μεσολάβηση καὶ τῇ Θείᾳ Μεγαλοψυχίᾳ. Εἶναι φανερό ὅτι, ἂν δὲν εἶχε μεσολαθῆσει ἡ Θεία πρόνοια, ἡ ὁποία εἶχε προστατεύσει τὸν Προφήτη στὰ χρόνια ὅλης τῆς σταδιοδρομίας του, τὸ Κίνημα τοῦ Ἰσλάμ θὰ εἶχε καταποντισθεῖ ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ἀπὸ τὶς ἐχθρικές ἀντιδράσεις τῶν Αὐτοκρατόρων τῆς Ρώμης καὶ τοῦ Ἰράν. Ὅταν ὁ Χοσρόης διέταξε τὴ σύλληψη τοῦ Προφήτη, συνέβη νὰ ἐκθρονισθεῖ καὶ νὰ θανατωθεῖ ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ ἴδιου τοῦ γιου του καὶ ἡ διαταγὴ ἀκυρώθηκε ἀπὸ τὸ νέο ἄρχοντα, προτοῦ ἐκτελεσθεῖ. Οἱ ἀξιωματοῦχοι τῆς Ἰεμένης εἶχαν ἐντυπωσιασθεῖ πολὺ ἀπ' αὐτὸ τὸ θαῦμα καὶ συνεπῶς ἡ Ἰεμένη, εὐκόλα ἐνώθηκε μὲ τὴν Αὐτοκρατορίαν τῶν Μουσουλμάνων. Οἱ πλεκτάνες πού οἱ Ἑβραῖοι ἐξακολουθοῦσαν νὰ ἐκκολάπτουν κατὰ τῶν Μουσουλμάνων καὶ τῆς Μεδίνας, ἔκανε τὴν ἀπομάκρυσή τους ἀπαραίτητη. Ἄν τοὺς ἐπιτρεπόταν νὰ συνεχίσουν νὰ ζοῦν στὴν περιφέρεια, ἦταν βέβαιο ὅτι οἱ μηχανορραφίες τους, σχεδὸν σίγουρα, θὰ κατέληγαν σὲ νέα αἱματοχυσία καὶ θία. Μετὰ τὴν ἐπιστροφή του ἀπὸ τὸ Χουντάμπιγια, ὁ Προφήτης περίμενε νὰ συμπληρωθοῦν πέντε μῆνες καὶ μετὰ πῆρε τὴν ἀπόφαση νὰ τοὺς διώξει ἀπὸ τὸ Χάιμπαρ. Τὸ Χάιμπαρ ἀπεῖχε λίγο μόνο ἀπὸ τὴν Μεδίνα καὶ ἀπὸ ἐκεῖ οἱ Ἑβραῖοι δὲν ἔβρισκαν καμιά δυσκολία γιὰ νὰ θέτουν τὶς σκευωρίες τους σὲ πρᾶξη. Μ' αὐτὸ τὸ σκοπὸ, ὁ Προφήτης (κάποτε τὸν Αὐγουστο τοῦ 628 μ.Χ.) θάδισε πρὸς τὸ Χάιμπαρ. Μαζί του εἶχε 1.600 ἄνδρες. Ὅπως ἔχουμε ἤδη ἀναφέρει, τὸ Χάιμπαρ ἦταν μιὰ καλὰ ὀχυρωμένη πόλη. Ἦταν περιτριγυρισμένη ἀπὸ βράχους, πάνω στοὺς ὁποίους ἦταν στημένα μικρὰ φυλάκια. Ἡ κατάληψη μιᾶς τέτοιας τοποθεσίας ἀπὸ μιὰ μικρὴ δύναμη, δὲν ἦταν εὐκόλη. Τὰ μικρὰ φυλάκια, τὰ ὁποία θρῖσκονταν γύρω ἀπὸ τὸ Χάιμπαρ, ἔπεσαν ἔπειτα ἀπὸ ἐλάχιστο ἀγῶνα. Ὅταν, ὅμως, οἱ Ἑβραῖοι συγκεντρώθηκαν μέσα στὸ κύριο φρούριο τῆς πόλης, ὅλες οἱ ἐπιθέσεις καὶ ὅλα τὰ τεχνικὰ μέσα πού χρησιμοποιήθηκαν ἐναντίον του, ἀποδείχθηκαν μάταια. Μιὰ μέρα ὁ Προφήτης

έλαβε μιὰ ἀποκάλυψη, σύμφωνα μὲ τὴν ὁποία ἡ κατάληψη τοῦ Χάιμπαρ θὰ γινόταν ἀπὸ τὸν Ἄλι. Τὸ ἐπόμενο πρωί, ὁ Προφήτης ἀνήγγειλε στοὺς ὀπαδοὺς του ὅτι: «Σήμερα θὰ παραδώσω τὴ μαύρη σημαία τοῦ Ἰσλάμ σ' ἐκείνον ποὺ εἶναι ἀγαπημένος τοῦ Θεοῦ, τοῦ Προφήτη Του καὶ ὄλων τῶν Μουσουλμάνων. Ὁ Θεὸς ἔχει ὀρίσει ὅτι ἡ νίκη μας κατὰ τοῦ Χάιμπαρ θὰ ἐπιτευχθεῖ ἀπὸ αὐτόν». Τὴν ἐπόμενη μέρα, ἔστειλε νὰ τοῦ φέρουσαν τὸν Ἄλι καὶ τοῦ παρέδωσε τὴν σημαία. Ὁ Ἄλι δὲν ἔχασε χρόνο. Πῆρε τοὺς ἄνδρες του καὶ ἐπιτέθηκε ἐναντίον τοῦ κυρίου ἀμυντικοῦ ὄχυροῦ. Παρὰ τὸ γεγονός ὅτι οἱ Ἑβραῖοι εἶχαν συγκεντρώσει ὅλες τους τὶς δυνάμεις μέσα σ' αὐτὸ τὸ ὄχυρό, ὁ Ἄλι καὶ ἡ μεραρχία του, κατόρθωσαν νὰ τὸ καταλάβουν πρὶν νυχτώσει. Ὑπογράφηκε μιὰ συνθήκη εἰρήνης. Ὅροι τῆς ἦταν ὅτι, ὅλοι οἱ Ἑβραῖοι, οἱ γυναῖκες τους καὶ τὰ παιδιά τους θὰ ἐγκατέλειπαν τὸ Χάιμπαρ καὶ θὰ ἐγκαθίσταντο σὲ ἕνα μέρος πολὺ μακριὰ ἀπὸ τὴ Μεδίνα. Ἡ περιουσία τους καὶ τὰ ὑπάρχοντά τους θὰ περνοῦσαν στὰ χέρια τῶν Μουσουλμάνων. Ὅποιος προσπαθοῦσε νὰ κρύψει τὰ περιουσιακά του στοιχεῖα ἢ τὶς ἀποθηκεύσεις, ποὺ εἶχε κάνει ἢ ἔκανε ψευδῆ δήλωση, δὲν θὰ εἶχε τὴν προστασία τῆς συνθήκης καὶ θὰ ἦταν ὑποχρεωμένος νὰ ὑποβληθεῖ στὴν τιμωρία ποὺ εἶχε ὀρισθεῖ γιὰ τὴν παράβαση ὑπόσχεσης.

Τρία ἀξιόλογα γεγονότα συνέβησαν στὸ διάστημα τῆς πολιορκίας τοῦ Χάιμπαρ. Ἐνα ἀπὸ αὐτά, ἦταν ἕνα Σημάδι ἀπὸ τὸ Θεὸ καὶ τὰ ἄλλα δυὸ βοηθοῦν στὸ νὰ εἰσδύσουμε μέσα στὸν ἠθικὸ χαρακτήρα τοῦ Προφήτη.

Μιὰ χήρα τοῦ Κινανᾶ, ἐνὸς ἀρχηγοῦ τοῦ Χάιμπαρ, παντρεύθηκε μὲ τὸν Προφήτη. Ὁ Προφήτης πρόσεξε ὅτι τὸ πρόσωπό τῆς ἔφερε τὰ σημάδια τῶν ἀποτυπωμάτων μιᾶς παλάμης. «Τί εἶναι αὐτὸ στὸ πρόσωπό σου, Σαφίγια;», τὴ ρώτησε. «Συνέβη κάπως ἔτσι», ἀπάντησε ἡ Σαφίγια. «Στὸ ὄνειρό μου εἶδα ὅτι στὴν ἀγκαλιά μου κρατοῦσα τὴ σελήνη. Ἀφηγήθηκα τὸ ὄνειρο στὸν ἄνδρα μου καὶ μόλις τοῦ τὸ εἶπα, μοῦ ἔδωσε ἕνα δυνατὸ ράπισμα στὸ πρόσωπο καὶ εἶπε, “Θέλεις νὰ παντρευθεῖς τὸ Βασιλιᾶ τῆς Ἀραβίας;”» (Χισσάμ). Ἡ σελήνη εἶναι τὸ ἐθνικὸ σύμβολο τῆς Ἀραβίας. Ἡ σελήνη στὴν ἀγκαλιά, σημαίνει σχέση οἰκειότητας μὲ τὸ Βασιλιᾶ τῆς Ἀραβίας. Μιὰ διχασμένη σελήνη ἢ μιὰ σελήνη ποὺ πέφτει, σημαίνουν ρήγματα στὸν Κόσμο τῆς Ἀραβίας ἢ τὸν ἀφανισμό του.

Τὸ ὄνειρο τῆς Σαφίγια εἶναι σύμβολο τῆς ἀλήθειας ποὺ

είναι ὁ Ἱερὸς Προφήτης. Εἶναι, ἐπίσης, μιὰ ἔνδειξη ὅτι ὁ Θεὸς ἀποκαλύπτει τὸ μέλλον στοὺς δούλους Του, μέσω ὀνείρων. Ἐκεῖνοι ποὺ πιστεύουν, μποροῦν νὰ εὐνοηθοῦν μὲ περισσότερες ἀποκαλύψεις ἀπὸ ἐκείνους ποὺ δὲν πιστεύουν. Ὅταν ἡ Σαφίγια εἶδε τὸ ὄνειρο αὐτό, ἦταν Ἑβραία. Ὁ ἄνδρας τῆς ἔτυχε νὰ σκοτωθεῖ κατὰ τὴν πολιορκία τοῦ Χάιμπαρ. Ἡ πολιορκία αὐτὴ ἦταν σὲ ἀντίποινα γιὰ τὴν παράβαση ὑπόσχεσης τῶν Ἑβραίων. Ἡ Σαφίγια εἶχε αἰχμαλωτισθεῖ καὶ ὅταν ἔγινε ἡ μοιρασιά τῶν αἰχμαλώτων εἶχε δοθεῖ σ' ἕναν Σύντροφο. Ὅταν ἀνακαλύφθηκε ὅτι ἦταν χήρα ἑνὸς ἀρχηγοῦ, σκέφθηκαν ὅτι τῆς ἄρμοζε καλύτερα νὰ ζήσει κοντὰ στὸν Προφήτη. Ὁ Ἱερὸς Προφήτης διάλεξε νὰ τῆς δώσει τὴ θέση συζύγου καὶ αὐτὴ τὸ δέχθηκε. Μὲ αὐτὸ τὸν τρόπο, τὸ ὄνειρό της ἐκπληρώθηκε.

Ἐπὶ πρῶτον καὶ ἄλλα δυὸ περιστατικά. Τὸ ἕνα ἀφορᾷ ἕνα βοσκὸ, ὁ ὁποῖος φύλαγε τὰ πρόβατα ἑνὸς Ἑβραίου ἀρχηγοῦ. Ὁ βοσκὸς αὐτὸς ἔγινε Μουσουλμάνος. Μετὰ ἀπὸ τὴ θρησκευτικὴ τελετὴ, εἶπε στὸν Προφήτη: «Τώρα πιά δὲν μπορῶ νὰ πάω πίσω στοὺς δικούς μου, Προφήτη τοῦ Θεοῦ. Τί νὰ τὰ κάνω τὰ πρόβατα καὶ τίς γίδες τοῦ πρώην κυρίου μου;». «Στρέψε τίς μοῦρες τους στὴν κατεύθυνση τοῦ Χάιμπαρ καὶ δῶσ' τους μιὰ σπρωξιὰ. Ὁ Θεὸς θὰ τὰ ὀδηγήσει πίσω στὸν κύριό τους», εἶπε ὁ Προφήτης. Ὁ βοσκὸς ἔκανε αὐτὸ ποὺ τοῦ εἶπε καὶ τὸ κοπάδι ἔφθασε στὸ φρούριο τῶν Ἑβραίων καὶ οἱ φύλακές του τὰ παρέλαβαν (Χισσάμ, τόμ. 2, σελ. 191). Τὸ περιστατικὸ αὐτὸ δείχνει πόσο σημαντικὸ θεωροῦσε ὁ Προφήτης τὸ θέμα τῶν ἀτομικῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου καὶ πόση σημασία εἶχε γιὰ ἐκείνον ἡ ἐκπλήρωση τῶν καθηκόντων. Στὸν πόλεμο, οἱ ἰδιοκτησίαι καὶ τὰ ὑπάρχοντα τῶν ἡττημένων, δίκαια ἀνήκουν στοὺς νικητές. Σήμερα, ἡμεῖς ζοῦμε σὲ μιὰ ἐποχὴ πολιτισμοῦ καὶ πνευματικῆς ἀνωτερότητας, θὰ μπορούσαμε, ὅμως, νὰ παρυσιάσουμε ἕνα παράδειγμα ποὺ νὰ ἰσοδυναμῆι μ' αὐτό; Συνέβη ποτὲ οἱ νικητὲς νὰ στείλουν πίσω στοὺς ἰδιοκτῆτες τους τὰ ἀποθέματα ποὺ εἶχε ἐγκαταλείψει ὁ ἐχθρὸς κατὰ τὴν ὑποχώρησή του; Στὴν προκειμένη περίπτωση, οἱ γίδες ἀνῆκαν σ' ἕναν ἀπὸ τοὺς στρατιῶτες τοῦ ἀντιπάλου. Ἡ ἐπιστροφή τῶν ζώων, σήμαινε τὴν ἀπόδοση στὸν ἐχθρὸ τροφῆς γιὰ ἀρκετὲς μέρες. Μὲ τὰ τρόφιμα αὐτά, ὁ ἐχθρὸς μπορούσε νὰ ὑπομείνει τὴν πολιορκία γιὰ ἕνα μεγάλο χρονικὸ διάστημα. Παρ' ὅλα αὐτά, ὁ Ἱερὸς Προφήτης ἐπέτρεψε νὰ ἐπιστραφοῦν τὰ ζῶα καὶ αὐτὸ τὸ

έκανε για να διδάξει σ' ένα νεοφώτιστο πόσο σημαντικό είναι να αποδείχεται κανείς άξιος έμπιστοσύνης.

Το τρίτο περιστατικό άφορα μιá Έβραία γυναίκα, ή οποία άποπειράθηκε να δηλητηριάσει τόν Προφήτη. Ρώτησε τούς Συντρόφους ποιό μέρος του ζώου προτιμούσε να τρώει ό Προφήτης. Τής είπαν ότι προτιμούσε τόν ώμο του άρνιου ή τής γίδας. Η γυναίκα έσφαξε μιá γίδα και έψησε τις μπριζόλες πάνω στα άναμμένα κάρβουνα. Μετά τούς έρριξε κάποιο θανατηφόρο δηλητήριο, κυρίως στα κομμάτια του ώμου, τα όποια πίστευε ότι θα προτιμούσε να φάει ό Προφήτης.

Όταν ό Προφήτης επέστρεψε στο άντίσκηνό του, μετά τις βραδυνές Προσευχές, είδε τη γυναίκα να τόν περιμένει κοντά στη σκηνή του και τη ρώτησε: «Σε τί μπορώ να σου φανώ χρήσιμος, γυναίκα;».

«Άμπουλ Κασίμ, μπορείς να δεχθείς ένα δώρο από έμένα». Ό Προφήτης είπε σ' έναν από τούς Συντρόφους να πάρει όσα είχε φέρει ή γυναίκα. Όταν κάθησε να φάει, έβάλαν μπροστά του και τό δώρο από τα ψητά κρέατα. Ό Προφήτης πήρε ένα κομματάκι και ό Σύτροφος, Μπίσρ ίμπν άλ-Μπαρά ίμπν άλ-Μαρουρ πήρε κι αυτός ένα κομματάκι. Οί άλλοι Σύτροφοι που παρακάθονταν στο τραπέζι άπλωσαν τα χέρια για να πάρουν από τό κρέας. Ό Προφήτης τούς έμπόδισε και τούς είπε ότι πίστευε ότι τα κρέατα ήταν δηλητηριασμένα. Και ό Μπίσρ είπε ότι κι εκείνος νόμιζε ότι τό κρέας ήταν δηλητηριασμένο. Είχε θελήσει να πετάξει τα κρέατα, αλλά δίστασε, γιατί δέν ήθελε να στενοχωρήσει τόν Προφήτη. «Όταν σε είδα να παίρνεις ένα κομματάκι, πήρα κι έγώ, αλλά σύντομα ευχήθηκα να μην είχες πάρει έσύ τό δικό σου». Άμέσως μετά ό Μπίσρ άρρώστησε και, σύμφωνα με άλλες πληροφορίες, πέθανε άφου ύπόφερε επί άρκετό καιρό. Ό Προφήτης έστειλε να του φέρον τή γυναίκα και τη ρώτησε αν είχε θάλει δηλητήριο στα κρέατα. Η γυναίκα τόν ρώτησε πώς τό κατάλαβε. Ό Προφήτης, ό όποιος κρατούσε ένα κομμάτι κρέας στο χέρι του, είπε: «Τό χέρι μου μου τό είπε», έννοώντας ότι τό κατάλαβε από τή γεύση. Η γυναίκα παραδέχθηκε τήν πράξη της.

«Τί σε ώθησε να τό κάνεις;», ρώτησε ό Προφήτης.

«Ό λαός μου ήταν σε πόλεμο μαζί σου και οί συγγενείς μου βρήκαν τό θάνατο στη μάχη αυτή. Άποφάσισα να σε δηλητηριάσω, γιατί σκέφθηκα ότι, αν ήσουν άπατεώνας,

θά πέθαινες κι ἐμείς θά σωζόμεσταν καί, ἂν ἦσουν Προφήτης, ὁ Θεός θά σέ προστάτευε».

“Όταν ὁ Προφήτης ἄκουσε τὴν ἐξήγηση τῆς γυναίκας, τὴ συγχώρησε, μολονότι τῆς ἄξιζε ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου (Μουσλίμ). Ὁ Προφήτης ἦταν πάντα ἔτοιμος νὰ συγχωρήσει καὶ τιμωροῦσε μόνο ὅταν αὐτὸ τὸ ἀπαιτοῦσε ἡ πιθανότητα ὅτι ὁ ἔνοχος θά μπορούσε νὰ ἐγκληματήσῃ ξανά.

Τὸ “Οραμα τοῦ Προφήτη Ἐκπληρώνεται

Στὸν ἕβδομο χρόνο μετὰ τὴν Ἐγίρα, τὸ Φεβρουάριο τοῦ 629 γιὰ τὴν ἀκρίβεια, ὁ Προφήτης ἐπρόκειτο νὰ πάει στὴ Μέκκα γιὰ νὰ κάνει τὸ γῦρο τῆς Κάαμπα. Σ’ αὐτὸ εἶχαν συμφωνήσει οἱ ἡγέτες τῆς Μέκκας. “Όταν ἦλθε ὁ καιρὸς γιὰ νὰ φύγει ὁ Προφήτης, συγκέντρωσε δυὸ χιλιάδες ὀπαδούς καὶ ξεκίνησε γιὰ τὴ Μέκκα. “Όταν ἔφθασε στὸ Μάρρ ἄλ-Ζαχράν, ποῦ ἦταν ἕνα σημεῖο κοντὰ στὴ Μέκκα, ὅπου μπορούσε νὰ ξεκουρασθεῖ ὁ ταξιδιώτης, ζήτησε ἀπὸ τοὺς ὀπαδούς του ν’ ἀπαλλαγοῦν ἀπὸ τὶς πανοπλίαι τους, τὶς ὁποῖες συγκέντρωσαν σ’ ἕνα μέρος. Μὲ ἀπόλυτη προσήλωσι στὸν Θεὸν τῆς Συνθήκης, ποῦ εἶχαν ὑπογράψει στὸ Χουντάμπιγια, ὁ Προφήτης καὶ οἱ ὀπαδοί του μπῆκαν στὸν Ἱερὸ Τόπο, φέροντας τὰ καλυμμένα σπαθιά τους μόνο. Ἡ ἐπιστροφή στὴ Μέκκα, μετὰ ἀπὸ ἑπτὰ χρόνια ἐξορίας, δὲν ἦταν ἀπλὸ πρᾶγμα γιὰ δυὸ χιλιάδες ἀνθρώπους νὰ εἰσέλθουν στὴν πόλη. Θυμήθηκαν τὰ βασανιστήρια ποῦ εἶχαν ὑποστεί τὴν ἐποχὴ ποῦ ἦταν στὴ Μέκκα. Ταυτόχρονα, κατάλαβαν πόσο Μεγαλόψυχος ἦταν ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος τοὺς εἶχε ἐπιτρέψει νὰ ἐπιστρέψουν καὶ νὰ κάνουν τὸ γῦρο τῆς Κάαμπα εἰρηνικά. Ἡ ὀργὴ τους ἦταν ἐξ ἴσου μεγάλη μὲ τὴ χαρὰ τους. Οἱ κάτοικοι τῆς Μέκκας εἶχαν βγεῖ ἀπὸ τὰ σπίτια τους καὶ εἶχαν ἀνέβει στὰ ὑψώματα, γιὰ νὰ παρακολουθήσουν τοὺς Μουσουλμάνους. Οἱ Μουσουλμᾶνοι ἦταν γεμάτοι ἀπὸ ζῆλο, ἐνθουσιασμό καὶ ὑπερηφάνεια. Ἡθελαν νὰ φωνάξουν τοὺς Μεκκανοὺς ὅτι οἱ ὑποσχέσεις, τὶς ὁποῖες τοὺς εἶχε δώσει ὁ Θεός, εἶχαν ὅλες ἐπαληθευθεῖ. Ὁ ἄμπντ ἄλλα ἱμπν Ραγουάχα ἄρχισε νὰ τραγουδᾷ πολεμικὰ τραγούδια. Ὁ Προφήτης, ὅμως, τὸν διέκοψε καὶ εἶπε: «Ἐπιπέμω πολεμικὰ τραγούδια, πέστε μόνο, δὲν ὑπάρχει ἄλλος τὸν ὁποῖο λατρεύουμε, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν ἕνα Θεό. Ὁ Θεός εἶναι Ἐκεῖνος ποῦ βοήθησε τὸν Προφήτη καὶ ἀπάλλαξε

τούς πιστούς ἀπὸ τὸν ἐξευτελισμὸ μὲ τὸν ὁποῖο ζοῦσαν καὶ τοὺς ἔδωσε ἀξιοπρέπεια καὶ ἔδιωξε τὸν ἐχθρό» (Χαλμπίγια, τόμ. 3, σελ. 73).

Ἄφοῦ ἔκανε τὸ γῦρο τῆς Κάαμπα καὶ ἔτρεξε ἀπὸ τὰ ὑψώματα Σαφά καὶ Μαρουά, ὁ Προφήτης καὶ οἱ Σύντροφοί του παρέμειναν στὴ Μέκκα τρεῖς μέρες. Ὁ Ἄμπάς εἶχε μιὰ νύφη, τὴ Μαῦμουνά, ἡ ὁποία ἦταν χήρα καὶ πρότεινε στὸν Προφήτη νὰ τὴν παντρευθεῖ. Ὁ Προφήτης δέχθηκε. Τὴν τέταρτη μέρα, οἱ Μεκκανοὶ ζήτησαν νὰ ἀποχωρήσουν οἱ Μουσουλμᾶνοι. Ὁ Προφήτης διέταξε τὴν ἀναχώρηση καὶ εἶπε στοὺς ὀπαδοὺς του νὰ πᾶνε πίσω στὴ Μεδίνα. Τήρησε τοὺς ὅρους τῆς συμφωνίας μὲ τέτοια θρησκευτικὴ εὐλάβεια καὶ πρόσεξε τόσο πολὺ νὰ μὴ θιγοῦν οἱ εὐαιθησίες τῶν Μεκκανῶν, ὥστε ἄφισε τὴ νιόπαντρη σύζυγό του στὴ Μέκκα. Κανόνισε, ὥστε ἐκείνη νὰ ἔλθει νὰ τὸν συναντήσει μὲ τὸ καραβάνι ποὺ θὰ ἔφερνε τὰ προσωπικὰ ἀντικείμενα τῶν προσκυνητῶν. Ὁ Προφήτης ἀνέβηκε στὴν καμήλα του καὶ πολὺ σύντομα βρέθηκε ἔξω ἀπὸ τὰ ἱερὰ ὄρια. Σταμάτησε στὴν τοποθεσία ποὺ ὀνομάζεται Σαρίφ γιὰ νὰ διανυκτερεύσει κι ἐκεῖ ἦλθε νὰ τὸν βρεῖ ἡ Μαῦμουνά, μέσα στὴ σκηνή του.

Θὰ μπορούσαμε νὰ παραλείψουμε τὴν ἀσήμαντη αὐτὴ λεπτομέρεια ἀπὸ μιὰ τόσο σύντομη περιγραφή τῆς ζωῆς τοῦ Προφήτη, ἀλλὰ τὸ περιστατικὸ παρουσιάζει ἐνδιαφέρον γιὰ τὸν ἐξῆς λόγο. Τὸν Προφήτη τὸν ἔχουν κατακρίνει Εὐρωπαῖοι συγγραφεῖς, γιὰτὶ εἶχε πολλὰ συζύγους. Πιστεύουν ὅτι οἱ πολυάριθμοι σύζυγοι εἶναι ἐνδειξη χαλάρωσης τοῦ προσωπικοῦ ἤθους καὶ ἀγάπη τῆς ἀπόλαυσης. Αὐτὴ ἡ ἐντύπωση, ποὺ δημιουργήσαν οἱ γάμοι τοῦ Προφήτη, διαφεύδεται ἀπὸ τὴ γεμάτη αὐταπάρηση ἀγάπη ποὺ ἔτρεφαν οἱ γυναῖκες του γι' αὐτόν. Ἡ ἀφοσίωση καὶ ἡ ἀγάπη ποὺ εἶχαν γι' αὐτόν, ἀποδείχνει ὅτι ὁ ἔγγαμος βίος τοῦ Προφήτη ἦταν ἀγνός, γενναϊόδωρος καὶ πνευματικός. Ἀπὸ τὴν ἀποψη αὐτὴ ἦταν τόσο ἀξιόλογος, ὥστε δὲν ὑπάρχει ἄνδρας, ὁ ὁποῖος θὰ μπορούσε νὰ ἰσχυρισθεῖ ὅτι φέρθηκε στὴ μιὰ σύζυγό του τόσο καλὰ, ὅσο ὁ Προφήτης φέρθηκε στὸ σύνολο τῶν συζύγων του. Ἄν ὁ ἔγγαμος βίος τοῦ Προφήτη εἶχε σὰν κίνητρο τὴν ἀπόλαυση, τότε εἶναι βέβαιο ὅτι ἀποτέλεσμα θὰ ἦταν νὰ ἀδιαφοροῦν οἱ γυναῖκες του γι' αὐτόν καὶ νὰ αἰσθάνονται ἀνταγωνισμό. Τὰ γεγονότα, ὅμως, εἶναι πολὺ διαφορετικά. Ὅλες οἱ γυναῖκες τοῦ Προφήτη ἦταν ἀφοσιωμένες σ' ἐκεῖνον καὶ ἡ ἀφοσίωσή τους ὀφειλό-

ταν στη άνιδιοτέλεια και στην ύψηλοφροσύνη του. Στο άνιδιοτελές παράδειγμά του, αυτές άνταποκρίνονταν με άπειρη άφροσύωση. Αυτό άποδείχεται από πολλά περιστατικά καταγραμμένα στην ιστορία. "Ενα άπ' αυτά, άφορα την ίδια τη Μαύμουνα. Συναντήθηκε με τον Προφήτη για πρώτη φορά μέσα σε μιá σκηνή, στην έρημο. "Αν οί συζυγικές τους σχέσεις ήταν χυδαίες, άν ό Προφήτης έδειχνε προτίμηση για όρισμένες από τις συζύγους του, λόγω τών φυσικών τους θελήτρων, τότε ή Μαύμουνα δέν θα θυμόταν την πρώτη της συνάντηση με τον Προφήτη με τόση τρυφερότητα. "Αν ό γάμος της με τον Προφήτη συσχετιζόταν με δυσάρεστες ή άδιάφορες άναμνήσεις, τότε θα είχε ξεχάσει όλα. "Η Μαύμουνα έζησε πολλόν καιρό μετά τό θάνατο του Προφήτη. Πέθανε πλήρης έτών, αλλά δέν μπορούσε να ξεχάσει τί σήμαινε γι' αυτήν ό γάμος της με τον Προφήτη. Την παραμονή του θανάτου της, στα όγδόντα της, όταν οί άπολαύσεις της σάρκας έχουν ξεχασθεί, όταν μόνο πράγματα σταθερής αξίας και άρετής συγκινούν την καρδιά, ζήτησε να ταφεί σε άπόσταση μιás μέρας από τη Μέκκα, στο σημείο όπου ό Προφήτης είχε κατασκηνώσει, πηγαίνοντας προς τη Μεδίνα και εκεί όπου μετά τό γάμο τους τον είχε συναντήσει για πρώτη φορά. "Ο κόσμος γνωρίζει πολλές ιστορίες άγάπης, άληθινές και φανταστικές, καμιά όμως δέν είναι πιό συγκινητική από αυτήν.

Πολύ σύντομα, μετά την πραγματοποίηση του γύρου της Κάαμπα, δυό διάσημοι στρατηγοί του έχθρου προσχώρησαν στο 'Ισλάμ. "Αναδείχθηκαν διάσημοι στρατηγοί και για τό 'Ισλάμ. "Ο ένας ήταν ό Χάλιντ 'Ιμπν Γουαλιντ, του οποίου ή ιδιοφυία και τό θάρρος ταρακούνησαν συθέμελα τη Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία. Κάτω από την ήγεσία του, οί Μουσουλμάνοι πρόσθεσαν στην αυτοκρατορία τους χώρες, τη μιá μετά την άλλη. "Ο άλλος στρατηγός ήταν ό "Αμρ 'Ιμπν άλ-"Ας, ό όποιος κατέκτησε την Αίγυπτο.

Ή Μάχη του Μουτá

"Όταν ό Προφήτης επέστρεψε από την Κάαμπα, άρχισε ν' άκούει φήμες ότι στα σύνορα της Συρίας οί φυλές τών Χριστιανών, οί όποιες είχαν ύποκινηθεί από τους Έβραίους και τους ειδωολάτρες, έτοιμάζαν επίθεση κατά της Μεδίνας. "Εστειλε μιá ομάδα δεκαπέντε ανθρώπων για να

έξετάσουν τις φήμες. Αὐτοὶ παρατήρησαν ὅτι μιὰ στρατιὰ εἶχε συγκεντρωθεῖ στὰ σύνορα τῆς Συρίας, ἀλλὰ ἀντὶ νὰ ἐπιστρέψουν ἀμέσως μὲ τις πληροφορίες τους, καθυστέρησαν γιατί, ὁ ἐνθουσιασμός μὲ τὸν ὁποῖο μιλοῦσαν γιὰ τὸ Ἰσλάμ, τοὺς πῆρε πολὺ χρόνο καὶ ἡ συνέπεια τῆς καλῆς τους αὐτῆς πράξης ἦταν ἀντίθετη πρὸς τὰ προσδοκώμενα.

Ἄνασκοπώντας τὰ γεγονότα τώρα, μποροῦμε νὰ δοῦμε ὅτι ἐκεῖνοι ποὺ εἶχαν ὑποκινηθεῖ ἀπὸ τὸν ἐχθρό, γιὰ νὰ ἐπιτεθοῦν κατὰ τῆς πατρίδας τοῦ Προφήτη, δὲν μποροῦσαν νὰ κάνουν διαφορετικά. Ἄντὶ ν' ἀκούσουν τις περιγραφές τῶν δεκαπέντε, ἔβγαλαν τὰ τόξα τους καὶ ἔρριξαν βροχὴ ἀπὸ θέλη ἐναντίον τῆς ὁμάδας τῶν Μουσουλμάνων. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ, ὅμως, στάθηκαν ἀκλόνητοι καί, μολονότι ἡ ἀπάντηση στὶς ἐξηγήσεις τους ἦταν τὰ θέλη, δὲν τράπηκαν σὲ φυγὴ. Παρέμειναν ἐκεῖ σταθεροί, δεκαπέντε ἄνθρωποι ἐναντίον χιλιάδων, καὶ ἔπασαν μαχόμενοι.

Ὁ Προφήτης ἔκανε σχέδια γιὰ μιὰ ἐκστρατεία σὰν ἀντίποινα γιὰ τὴν ἀπρόκλητη αὐτὴ σκληρότητα τῶν Συρίων, ἀλλὰ στὸ ἐνδιάμεσο διάστημα πληροφορήθηκε ὅτι ὁ στρατός ποὺ εἶχε συγκεντρωθεῖ στὰ σύνορα, εἶχε διασκορπισθεῖ. Γι' αὐτό, ἀνέβαλε τὰ σχέδιά του.

Ὡστόσο, ἔγραψε μιὰ ἐπιστολὴ στὸν Αὐτοκράτορα τῆς Ρώμης (ἢ στὸν Ἀρχηγὸ τῆς φυλῆς Γκασσάν, ποὺ ἦταν ἐξουσιοδοτημένος νὰ κυβερνᾷ στὸ Μπούσρα ἐν ὀνόματι τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας). Μποροῦμε νὰ ὑποθέσουμε ὅτι στὸ γράμμα αὐτὸ ὁ Προφήτης ἔκανε παράπονα γιὰ τις προετοιμασίες ποὺ εἶχε ἀντιληφθεῖ στὰ σύνορα τῆς Συρίας καὶ γιὰ τὸν ἀπαίσιο καὶ ὀλότελα ἄδικο τρόπο, μὲ τὸν ὁποῖο εἶχαν δολοφονήσει τοὺς δεκαπέντε Μουσουλμάνους τοὺς ὁποίους εἶχε στείλει γιὰ νὰ τοὺς κάνουν μιὰ ἀναφορά σχετικὰ μὲ τὴν κατάσταξη στὰ σύνορα. Αὐτὴ τὴν ἐπιστολὴ τὴν πῆγε ὁ ἀλ-Χάρθ, ἕνας Σύντροφος τοῦ Προφήτη. Καθ' ὁδόν, σταμάτησε στὸ Μουτᾶ, ὅπου συναντήθηκε μὲ τὸν Σουραμπίλ, ἕναν ἀρχηγὸ τῶν Γκασσάν, ποὺ ἦταν ὁ ἀναπληρωτῆς ἀξιωματοῦχος τῆς Ρώμης. «Εἶσαι ὁ ἀγγελιαφόρος τοῦ Μωάμεθ;», ρώτησε ὁ ἀρχηγὸς τὸν ἀλ-Χάρθ. Ὅταν τοῦ εἶπε «Ναί» τὸν συνέλαβε, τὸν ἔδεσε καὶ τὸν ξυλοκόπησε μέχρι θανάτου. Δίκαια μποροῦμε νὰ συμπεράνουμε ὅτι αὐτὸς ὁ ἀρχηγὸς τῶν Γκασσάν ἦταν ὁ ἐπικεφαλῆς τῶν στρατιωτῶν ποὺ εἶχαν σκοτώσει τοὺς δεκαπέντε Μουσουλμάνους, τὸ μόνο πταῖσμα τῶν ὁποίων ἦταν ὅτι εἶχαν προσπαθήσει νὰ κάμουν ἕνα κήρυγμα. Τὸ γεγονὸς ὅτι εἶπε στὸν

ἀλ-Χάθρ: «Φέρνεις ἴσως μήνυμα ἀπὸ τὸν Μωάμεθ», ἀποδείχνει ὅτι φοβόταν μήπως τὰ παράπονα τοῦ Προφήτη, ὅτι μέλη τῆς φυλῆς, ὑπὸ τὴν προστασία τοῦ Καίσαρα εἶχαν κακοποιήσει Μουσουλμάνους, θὰ ἔφθανε στ' αὐτιά τοῦ Καίσαρα. Φοβόταν μήπως τοῦ ζητοῦσαν τὸ λόγο γι' αὐτὴ τὴν πράξη καὶ σκέφθηκε ὅτι τὸ πιὸ ἀσφαλὲς ἦταν νὰ δολοφονήσει τὸν ἀπεσταλμένο τοῦ Προφήτη. Οἱ ἐλπίδες του, ὅμως, δὲν ἐκπληρώθηκαν. Ὁ Προφήτης πληροφορήθηκε τὴ δολοφονία τοῦ ἀπεσταλμένου του καὶ γιὰ νὰ ἐκδικηθεῖ αὐτὸ τὸ φόνο καὶ τοὺς ἄλλους ποὺ εἶχαν προηγηθεῖ, μάζεψε ἓνα στρατὸ 3.000 ἀνδρῶν καὶ τὸν ἔστειλε στὴ Συρία, ὑπὸ τὴν ἡγεσία τοῦ Ζαῖντ ἱμπν Χάριθα, τοῦ ἀπελευθερωμένου σκλάβου του, ποὺ εἶχαμε ἀναφέρει στὴν ἀφήγησή μας γιὰ τὴ ζωὴ τοῦ Προφήτη στὴ Μέκκα. Ὁ Προφήτης ὄρισε τὸν Τζά'φαρ ἱμπν Ἄμπι Τάλιμπ σὰν ἀναπληρωτὴ τοῦ Ζαῖντ, στὴν περίπτωση ποὺ ὁ Ζαῖντ θὰ σκοτωνόταν, καὶ τὸν Ἄμπντ Ἄλλα ἱμπν Ραουάχα, ἂν σκοτωνόταν ὁ Τζά'φαρ. Ἄν σκοτωνόταν ὁ Ἄμπντ Ἄλλα ἱμπν Ραουάχα, οἱ Μουσουλμάνοι θὰ ἔπρεπε νὰ ἐκλέξουν τὸν ἀρχηγό τους. Ἐνας Ἑβραῖος, ποὺ παρευρέθηκε καὶ ἄκουσε τὰ λεγόμενα, ἀναφώνησε: «Ἐ, Ἄμποὺλ Κασίμ, ἂν εἶσαι ἀληθινὸς Προφήτης, αὐτοὶ οἱ τρεῖς ἀρχηγοί, τοὺς ὁποίους ἐσὺ ὄρισες, εἶναι θέβαιο ὅτι θὰ πεθάνουν, γιὰτὶ ὁ Θεὸς ἐκπληρώνει πάντα τὰ λόγια ἑνὸς Προφήτη». Ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν Ζαῖντ εἶπε: «Ἄκου ἐμένα, ἂν ὁ Μωάμεθ εἶναι ἀληθινὸς (Προφήτης), δὲν πρόκειται νὰ γυρίσεις πίσω ζωντανός». Ὁ Ζαῖντ, ποὺ ἦταν ἓνας ἀληθινὰ πιστός, τοῦ ἀπάντησε: «Εἶτε γυρίσω πίσω ζωντανός, εἶτε ὄχι, ὁ Μωάμεθ εἶναι ὁ ἀληθινὸς Προφήτης τοῦ Θεοῦ» (Χαλμπίγια, τόμ. 3, σελ. 75).

Τὸ ἐπόμενο πρωί, ὁ μουσουλμανικὸς στρατὸς ξεκίνησε γιὰ τὴ μακρινή του πορεία. Ὁ Προφήτης καὶ οἱ Σύντροφοι τοὺς συνόδευσαν σὲ ἀρκετὴ ἀπόσταση. Ποτὲ πρὶν, δὲν εἶχε γίνει μιὰ τόσο μεγάλη καὶ τόσο σπουδαία ἐκστρατεία, χωρὶς νὰ εἶναι ὁ Προφήτης ἐπικεφαλῆς. Καθὼς ὁ Προφήτης προχωροῦσε μαζί μὲ τὸ στρατό, γιὰ νὰ τὸν ἀποχαιρετήσῃ, τοὺς ἔδινε συμβουλές καὶ ὁδηγίες. Ὅταν ἔφθασαν στὸ σημεῖο ὅπου οἱ κάτοικοι τῆς Μεδίνας συνήθως ἀποχαιρετοῦσαν τοὺς φίλους καὶ τοὺς συγγενεῖς τους, ποὺ φεύγουν γιὰ τὴ Συρία, ὁ Προφήτης στάθηκε καὶ εἶπε:

Σᾶς συνιστῶ νὰ εἰσθε Θεοφοβούμενοι καὶ νὰ φέρεστε

δίκαια στους Μουσουλμάνους που είναι μαζί σας. Πηγαίνετε στη μάχη με το όνομα του Άλλάχ και πολεμείτε τον έχθρο στη Συρία, ο οποίος είναι δικός σας έχθρος και έχθρος του Άλλάχ. "Όταν θα θρυσκεσθε στη Συρία, θα συναντήσετε ανθρώπους, οι οποίοι αναφέρουν συχνά το Θεό στους ναούς τους. Δεν πρέπει να φιλονικείτε μαζί τους και να τους δημιουργείτε δυσκολίες. Στους τόπους του έχθρου δεν πρέπει να σκοτώνετε γυναίκες, ή παιδιά, ούτε τυφλούς και γέροντες. Μην κόβετε τὰ δένδρα, μην γκρεμίζετε τὰ κτίρια (Χαλμπίγια τόμ. 3).

Άφοῦ εἶπε ὅλα αὐτά, ὁ Προφήτης γύρισε πίσω καὶ ὁ μουσουλμανικὸς στρατὸς προχώρησε. Ἦταν πρώτη φορὰ πὺ ὁ μουσουλμανικὸς στρατὸς πήγαινε νὰ πολεμήσει Χριστιανούς. "Όταν οἱ Μουσουλμᾶνοι ἔφθασαν στὰ σύνορα τῆς Συρίας, ἔμαθαν ὅτι ὁ ἴδιος ὁ Καίσαρ θρυσκόταν στὸ πεδίο τῆς μάχης μὲ 100.000 δικούς του στρατιῶτες καὶ ὅτι ἐπιστράτευσε ἄλλους 100.000 ἀνάμεσα ἀπὸ τὶς χριστιανικὲς φυλὲς τῆς Ἀραβίας. Οἱ Μουσουλμᾶνοι, οἱ ὁποῖοι θὰ ἀντιμετώπιζαν ἕναν τόσο πολυἀριθμο ἔχθρο, ἤθελαν νὰ σταματήσουν καὶ νὰ στείλουν ἕνα μήνυμα στὸν Προφήτη στὴ Μεδίνα. Μπορεῖ νὰ ἤθελε νὰ ἐνισχύσει τὸν ἀριθμὸ τους ἢ νὰ τοὺς στείλει νέες ὁδηγίες. "Όταν οἱ ἀρχηγοὶ τοῦ στρατοῦ ἔκαμαν συμβούλιο, ὁ Ἄμπντ Ἄλλα ἱμπν Ραουάχα σηκώθηκε ὄρθιος, γεμάτος πάθος καὶ εἶπε: «Λαέ μου, φύγατε ἀπὸ τὰ σπίτια σας γιὰ νὰ πεθάνετε σὰν μάρτυρες τῆς ὑπαρξης τοῦ Θεοῦ καὶ τώρα πὺ ἡ ὥρα τῆς μαρτυρίας εἶναι τόσο κοντὰ, ἔχετε τρομοκρατηθεῖ. Μέχρι τώρα, δὲν πολεμούσαμε, γιὰτὶ εἴμασταν καλύτερα ἐξοπλισμένοι καὶ περισσότεροι ἀπὸ τὸν ἔχθρο. Τὸ στήριγμά μας ἦταν ἡ πίστη μας. Τί πειράζει, ἂν ὁ ἔχθρος εἶναι πολυἀριθμος καὶ καλύτερα ἐξοπλισμένος ἀπὸ ἡμᾶς; Ἐμεῖς θὰ λάθουμε τὴ μιά ἀπὸ τὶς δυὸ ἀνταμοιβές. Ἡ θὰ νικήσουμε, ἢ θὰ πεθάνουμε μάρτυρες τοῦ Θεοῦ». Οἱ στρατιῶτες ἄκουσαν τὸν Ραουάχα καὶ ἐντυπωσιάσθηκαν πολὺ. «Δίκιο ἔχει», εἶπαν ὅλοι μὲ μιά φωνὴ καὶ ὁ στρατὸς προχώρησε. "Όπως προχωροῦσαν, εἶδαν τὸ ρωμαϊκὸ στρατὸ νὰ ἔρχεται πρὸς τὴν κατεύθυνσή τους. Στὸ Μουτᾶ, οἱ Μουσουλμᾶνοι πῆραν θέσεις καὶ ἡ μάχη ἄρχισε. Πολὺ γρήγορα ὁ Ζαῖντ, ὁ διοικητὴς τῶν Μουσουλμάνων, σκοτώθηκε καὶ ὁ ξάδελφος τοῦ Προφήτη, ὁ Τζά'φαρ ἱμπν Ἄμπι Τάλιμπ, πῆρε τὴ σημαία

καὶ ἀνέλαθε τὴ διοίκηση τοῦ στρατοῦ. Ὄταν εἶδε ὅτι ὁ ἐχθρὸς γινόταν πρὸ πιεστικὸς καὶ ὅτι οἱ Μουσουλμᾶνοι, λόγω ἔλλειψης πολεμοφοδίων, δὲν θὰ μπορούσαν νὰ ὑπερσχύσουν, κατέθηκε ἀπὸ τὸ ἄλογό του καὶ τοῦ ἀφαίρεσε τὰ πόδια. Ἡ σημασία τῆς πράξης του αὐτῆς ἦταν ὅτι ἐκεῖνος τουλάχιστο δὲν ἐπρόκειτο νὰ τραπεί σὲ φυγή, θὰ προτιμοῦσε τὸ θάνατο ἀπὸ τὴ φυγή.

Ἡ ἀφαίρεση τῶν ποδιῶν ἑνὸς ἀλόγου ἦταν μιὰ ἀραβικὴ συνήθεια γιὰ νὰ ἀποφευχθεῖ ἡ ἄτακτη φυγή καὶ ὁ πανικός. Ὁ Τζά'φαρ ἔχασε τὸ δεξί του χέρι, ἀλλὰ κράτησε τὴ σημαία μὲ τὸ ἀριστερό. Ὄταν ἔχασε καὶ τὸ ἀριστερό του χέρι, κράτησε τὴ σημαία πιέζοντάς την στὸ στήθος του μὲ τὰ δυὸ ὑπολείμματα τῶν χειρῶν του. Πιστὸς στὸ λόγο του, ἔπεσε πολεμώντας. Μετὰ ὁ "Αμπνι "Αλλά ἴμπν Ραουάχα, ὅπως εἶχε ὀρίσει ὁ Προφήτης, πῆρε τὴ σημαία καὶ ἀνέλαθε τὴν ἀρχηγία τοῦ στρατοῦ. Καὶ αὐτός, ἐπίσης, ἔπεσε μαχόμενος. Ἡ ἐντολὴ τοῦ Προφήτη τώρα ἦταν νὰ συσχεθοῦν ὅλοι οἱ Μουσουλμᾶνοι καὶ νὰ ἐκλέξουν ἕναν ἀρχηγό. Δὲν εἶχαν, ὅμως, τὸν καιρὸ γιὰ ἐκλογές. Οἱ Μουσουλμᾶνοι θὰ μπορούσαν νὰ εἶχαν ἐνδώσει στὸν ἀσύγκριτα μεγαλύτερο ἀριθμὸ τοῦ ἐχθροῦ. Ὁ Χάλιντ ἴμπν Γουαλίντ, ὅμως, δέχθηκε τὴν πρόταση ἑνὸς φίλου του, πῆρε τὴ σημαία καὶ ἐξακολούθησε νὰ μάχεται ὡς τὸ σούρουπο. Τὴν ἐπόμενη μέρα, ὁ Χάλιντ θγῆκε πάλι στὸ πεδίο τῆς μάχης μαζί μὲ τὸν ἐξαρθρωμένο καὶ κατακουρασμένο στρατό του. Αὐτὴ τὴ φορά, ὅμως, χρησιμοποίησε ἕνα στρατήγημα. "Ἀλλάξε τίς θέσεις τῶν ἀνδρῶν του — ἐκεῖνοι ποὺ ἦταν στὴν πρώτη γραμμὴ ἄλλαξαν θέσεις μ' ἐκείνους ποὺ ἦταν πίσω, κι ἐκεῖνοι ποὺ ἦταν στὴ δεξιὰ πτέρυγα ἄλλαξαν μ' ἐκείνους ποὺ ἦταν ἀριστερά. Συνέταξαν, ἐπίσης, καὶ μερικὰ πολεμικὰ συνθήματα. Ὁ ἐχθρὸς πίστευσε ὅτι οἱ Μουσουλμᾶνοι εἶχαν λάθει ἐνισχύσεις στὴ διάρκεια τῆς νύχτας καὶ ὑποχώρησαν τρομοκρατημένοι. Ὁ Χάλιντ μάζεψε τὰ ἀπομεινάρια τοῦ στρατοῦ του καὶ γύρισε πίσω. Ὁ Προφήτης γνώριζε τὰ γεγονότα ἀπὸ μιὰ ἀποκάλυψη ποὺ εἶχε λάθει. Συγκέντρωσε τοὺς Μουσουλμᾶνους στὸ Τέμενος καί, ὅταν σηκώθηκε γιὰ νὰ τοὺς μιλήσει, τὰ μάτια του ἦταν ὑγρὰ ἀπὸ τὰ δάκρυα. Τοὺς εἶπε:

Θέλω νὰ σᾶς μιλήσω γιὰ τὸ στρατὸ ποὺ ἔφυγε ἀπὸ ἐδῶ γιὰ νὰ πάει στὰ σύνορα τῆς Συρίας. Στάθηκε ἐναντίον τοῦ ἐχθροῦ καὶ πολέμησε. Πρῶτα ὁ Ζαΐντ,

μετά ὁ Τζά'φαρ καὶ ὕστερα ὁ Ἄμπντ Ἄλλα ἱμπν Ραουάχα ὕψωναν τὴ σημαία. Ἔπεσαν ὄλοι, ὁ ἕνας μετὰ τὸν ἄλλο πολεμώντας γενναῖα. Προσευχηθεῖτε γιὰ ὄλους τοὺς. Μετὰ ἀπὸ αὐτοὺς τὴ σημαία τὴν πῆρε ὁ Χάλιντ ἱμπν Γουαλίντ, ὁ ὁποῖος αὐτοδιορίσθηκε. Εἶναι ἕνα σπαθὶ ἀνάμεσα στὰ σπαθιά τῶ Θεοῦ. Ἔσωσε τὸ μουσουλμανικὸ στρατὸ καὶ ἦλθε πίσω (Ζάντ ἄλ-Μά'αντ, τόμ. 1 καὶ Ζουρκάνι).

Ἡ ὄνομασία τὴν ὁποία ἔδωσε ὁ Προφήτης στὸν Χάλιντ, υἱοθετήθηκε ἀπὸ ὄλους καὶ ὁ Χάλιντ ἔγινε γνωστὸς ὡς «τὸ σπαθὶ τοῦ Θεοῦ».

Ἐπειδὴ ἦταν ἕνας πρόσφατος νεοφώτιστος, ὁ Χάλιντ δεχόταν συχνὰ τὰ πειράγματα τῶν ἄλλων Μουσουλμάνων. Κάποτε αὐτὸς καὶ ὁ Ἄμπντ ἄλ-Ραχμάν ἱμπν Ἄουφ μάλωσαν γιὰ κάτι. Ὁ Ἄμπντ ἄλ-Ραχμάν ἱμπν Ἄουφ ἔκανε παράπονα στὸν Προφήτη ἐναντίον τοῦ Χάλιντ. Ὁ Προφήτης ἐπέπληξε τὸν Χάλιντ καὶ τοῦ εἶπε: «Χάλιντ, ἐνοχλεῖς κάποιον, ὁ ὁποῖος ὑπηρετεῖ τὸ Ἰσλάμ ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Μπάντρ. Σοῦ γνωστοποιῶ ὅτι ἀκόμα καὶ ἂν μοιράσεις χρυσάφι γιὰ χάρη τοῦ Ἰσλάμ, σὲ ἴσο θάρος μὲ τὸ θάρος τοῦ Οὐχούντ, δὲν θὰ εἶσαι ἄξιος τῆς ἴδιας Θείας εὐνοίας μὲ τὸν Ἄμπντ ἄλ-Ραχμάν».

«Μὲ πειράζουν κι ἐγὼ εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ τοὺς ἀπαντήσω», εἶπε ὁ Χάλιντ.

Ὁ Προφήτης γύρισε πρὸς τοὺς ἄλλους καὶ εἶπε: «Δὲν πρέπει νὰ πειράζετε τὸν Χάλιντ. Εἶναι σπαθὶ μετὰ τῶν σπαθίων τοῦ Θεοῦ καὶ εἶναι πάντα ἔτοιμος νὰ πολεμήσει τοὺς ἄπιστους».

Αὐτὴ ἡ φράση τοῦ Προφήτη ἐκπληρώθηκε κατὰ γράμμα, λίγα μόνο χρόνια ἀργότερα.

Ὅταν ὁ Χάλιντ γύρισε πίσω μαζὶ μὲ τὸ μουσουλμανικὸ στρατὸ, ὀρισμένοι Μουσουλμάνοι εἶπαν ὅτι οἱ στρατιῶτες ποὺ ἐπέστρεψαν ἦταν ἠττοπαθεῖς καὶ ὅτι εἶχαν δεῖξει ἔλλειψη θάρρους. Κατακραυγὴ ὄλων ἦταν ὅτι ἔπρεπε νὰ εἶχαν πεθάνει μαχόμενοι. Ὁ Προφήτης ἐπέπληξε τοὺς ἐπικριτὲς καὶ εἶπε ὅτι ὁ Χάλιντ καὶ ὁ στρατὸς του δὲν ἦταν ἠττοπαθεῖς καὶ δὲν ὕστεροῦσαν σὲ θάρρος. Ἦταν στρατιῶτες, οἱ ὁποῖοι ἔμελλε νὰ ἐπανέλθουν σὲ μάχες, πολλὰς φορές. Τὰ λόγια αὐτά, δὲν ἦταν ἀπλῶς λόγια χωρὶς ἀξία. Προμήνυαν μάχες, τὶς ὁποῖες οἱ Μουσουλμάνοι θὰ ἔκαναν ἐναντίον τῆς Συρίας.

Ὁ Προφήτης Βαδίζει Ἐναντίον τῆς Μέκκας μὲ 10.000 Ὀπαδοὺς

Στὸ ὄγδοο ἔτος τῆς Ἑγίρας, τὸ μῆνα τοῦ Ραμαντάν (Δεκέμβριο, 629 μ.Χ.), ὁ Προφήτης ξεκίνησε γιὰ τὴν τελευταία ἐκείνη ἐκστρατεία, ἡ ὁποία ἐδραίωσε τὸ Ἰσλάμ στὴν Ἀραβία.

Στὸ Χουντάμπιγια εἶχε γίνει μιὰ συμφωνία μεταξύ τῶν Μουσουλμάνων καὶ τῶν ἄπιστων, ποὺ ἔλεγε ὅτι οἱ διάφορες φυλές τῶν Ἀράβων θὰ ἦταν ἐλεύθερες νὰ ἐνωθοῦν μὲ τοὺς ἄπιστους ἢ μὲ τὸν Προφήτη. Εἶχε συμφωνηθεῖ, ἐπίσης, ὅτι γιὰ δέκα χρόνια οἱ δυὸ πλευρές δὲν θὰ πολεμοῦσαν ἢ μιὰ τὴν ἄλλη, ἐκτὸς μόνο σὲ περίπτωση ποὺ ἢ μιὰ πλευρὰ θὰ παραβίαζε τὴ συμφωνία ἐπιτιθέμενη κατὰ τῆς ἄλλης. Σύμφωνα μὲ τοὺς ὄρους αὐτῆς τῆς συνθήκης, οἱ Μπάνου Μπάκαρ ἐνώθησαν μὲ τοὺς Μεκκανοὺς, ἐνῶ οἱ Κουζᾶ ἔκαναν συμμαχία μὲ τοὺς Μουσουλμάνους. Οἱ ἄπιστοι Ἀραβες δὲν σέβονταν πολὺ τὶς συμφωνίες καὶ εἰδικὰ τὶς συμφωνίες μὲ τοὺς Μουσουλμάνους. Οἱ Μπάνου Μπάκαρ καὶ οἱ Κουζᾶ εἶχαν μεταξύ τους διαφορές. Οἱ Μπάνου Μπάκαρ συμβουλευθήκαν τοὺς Μεκκανοὺς γιὰ τὴ διεύθυνση τῶν παλαιῶν τους διαφορῶν μὲ τοὺς Κουζᾶ. Τοὺς εἶπαν ὅτι ἡ συμφωνία τοῦ Χουντάμπιγια εἶχε ἤδη ὑπογραφεῖ, ὅτι οἱ Κουζᾶ αἰσθάνονταν ἀσφαλεῖς, λόγω τῆς συμφωνίας ποὺ εἶχαν κάνει μὲ τὸν Προφήτη καὶ ὅτι τώρα ἦταν ἡ κατάλληλη στιγμή γιὰ νὰ ἐπιτεθοῦν κατὰ τῶν Κουζᾶ. Οἱ Μεκκανοὶ συμφώνησαν καὶ μαζί μὲ τοὺς Μπάνου Μπάκαρ, μιὰ νύχτα ἐπιτέθηκαν κατὰ τῶν Κουζᾶ καὶ σκότωσαν τοὺς περισσότερους ἄνδρες τῆς φυλῆς. Οἱ Κουζᾶ ἔστειλαν 40 ἄνδρες, ἀνεθασμένους σὲ γοργοπόδαρες καμήλες, στὴ Μεδίνα, γιὰ νὰ ἐνημερώσουν τὸν Προφήτη σχετικά μὲ τὴν παραβίαση τῆς συνθήκης. Εἶπαν ὅτι οἱ Μουσουλμᾶνοι ἔπρεπε τώρα νὰ ἐπιτεθοῦν κατὰ τῆς Μέκκας σὲ ἀντίποινα γιὰ τὴν πράξη τους. Ἡ ἀντιπροσωπεία συναντήθηκε μὲ τὸν Προφήτη καὶ ὁ Προφήτης τοὺς εἶπε ἀπερίφραστα ὅτι θεωροῦσε τὴ συμφορὰ τους δική του συμφορὰ. Τοὺς ἔδειξε ἕνα σύννεφο στὸν οὐρανὸ καὶ εἶπε: «Ὅπως οἱ σταλαγματιές τῆς βροχῆς ποὺ βλέπετε ἐκεῖ πέρα, ἔτσι θὰ πέσουν οἱ Μουσουλμᾶνοι πάνω τους γιὰ νὰ σᾶς βοηθήσουν». Οἱ Μεκκανοὶ ἀναστατώθηκαν ὅταν ἔμαθαν ὅτι ἀντιπροσωπεία τῶν Κουζᾶ εἶχε πάει στὴ Μεδίνα. Ἔστει-

λαν άμέσως τόν "Άμπου Σουφιάν στή Μεδίνα γιά νά άναστέλλει τήν έπίθεση τών Μουσουλμάνων. 'Ο "Άμπου Σουφιάν έφθασε στή Μεδίνα καί άρχισε νά κάνει ένέργειες γιά νά τούς πείσει ότι, έπειδή έκείνος δέν ήταν παρών στο Χουντάμπιγια, οί Μουσουλμάνοι έπρεπε νά ύπογράψουν μιá νέα συνθήκη. 'Ο Προφήτης σκέφθηκε ότι θά ήταν άσκοπο νά δώσει άπάντηση στο αίτημα αυτό. 'Ο "Άμπου Σουφιάν έξαγριώθηκε, πήγε στο τέμενος καί έκανε τήν έξής άνακοίνωση:

«³Ω Λαέ, γιά λογαριασμό τών Μεκκανών, άνανεώνω τή συμφωνία ειρήνης μαζί σας» (Ζουρκάνι).

'Ο λαός τής Μεδίνας δέν κατάλαβε τó νόημα αὐτῶν πού έλεγε καί γέλασαν. 'Ο Προφήτης εἶπε στόν "Άμπου Σουφιάν: «Αὐτά πού λές εἶναι μονόπλευρα καί διαφωνοῦμε». Στο μεταξύ, ó Προφήτης εἶχε στείλει μηνύματα σέ όλες τίς φυλές. Πεισμένος ότι ήταν προετοιμασμένος καί ότι εἶχαν ξεκινήσει, ζήτησε άπό τούς Μουσουλμάνους τής Μεδίνας νά όπλισθοῦν καί αὐτοί καί νά εἶναι έτοιμοι. Τήν 1 'Ιανουαρίου, ó στρατός τών Μουσουλμάνων ξεκίνησε. Καθ' όδόν, σέ διάφορα σημεἶα, προστέθηκαν σ' αὐτόν καί άλλες μουσουλμανικές φυλές. Λίγες μόνο μέρες πορείας εἶχαν περάσει, όταν ó στρατός μπήκε στήν έρημο Φαράν. 'Ο άριθμός τους — όπως εἶχε προφητεῦσει ó Προφήτης Σολομῶν πρὶν άπό πολὺ καιρὸ — ήταν 10.000. Καθώς αὐτή ή στρατιά προχωροῦσε πρὸς τή Μέκκα, ή σιωπή γύρω άπό τή Μέκκα γινόταν όλο καί πιό δυσοίωνη γιά τούς Μεκκανούς. "Επεισαν τόν "Άμπου Σουφιάν νά θυγεί πάλι έξω άπό τήν πόλη καί νά μάθει ποιές ήταν οί προθέσεις τών Μουσουλμάνων. Δέν εἶχε διανύσει τήν άπόσταση μιáς μέρας πορείας όταν, μέσα στή νύχτα, εἶδε νά φωτίζεται όλόκληρη ή έρημος άπό φωτιές μπροστά άπό κάθε κατασκήνωση. 'Ο Προφήτης εἶχε διατάξει νά ύπάρχουν φωτιές μπροστά σέ όλα τά αντίσκηνα. "Η έντύπωση πού δημιουργοῦσαν οί φωτιές αὐτές, πού εἶχαν φουντώσει μέσα στή σιωπή τής νύχτας, ήταν τρομακτική. «Τί σημαίνει αὐτό;», ρώτησε τούς συντρόφους του ó "Άμπου Σουφιάν. «Εἶναι δυνατό νά έπεσε ένας όλόκληρος στρατός άπό τόν οὐρανό; Δέν γνωρίζω κανένα άραβικό στρατό τόσο μεγάλο». Τοῦ άνάφεραν τά όνόματα όρισμένων φυλῶν καί ó "Άμπου Σουφιάν εἶπε ότι: «Καμιά άραβική φυλή ή λαός θά μποροῦσε νά έχει ένα στρατό τόσο μεγάλο». 'Ο "Άμπου Σουφιάν καί οί φίλοι του έξακολουθοῦσαν νά κάνουν εἰκασίες,

όταν μιὰ φωνή μέσα στο σκοτάδι φώναξε: «"Άμπου Χανζάλα!» (Χανζάλα ήταν ένας γιός του "Άμπου Σουφιάν).

«'Άμπάς, έσύ είσαι;», είπε ό "Άμπου Σουφιάν.

«Ναί, ό στρατός του Προφήτη είναι κοντά. Κάνε γρήγορα, γιατί διαφορετικά σέ περιμένει ή ταπείνωση και ή ήττα», απάντησε ό 'Άμπάς.

Ό 'Άμπάς και ό "Άμπου Σουφιάν ήταν παλιοί φίλοι. Ό 'Άμπάς επέμενε ό "Άμπου Σουφιάν νά καθαλήσει τó μουλάρι του και νά πάει μαζί του στον Προφήτη. Τόν άρπαξε άπό τó χέρι και τόν άνάγκασε ν' άνέθει στο ζωο. Σε λίγο έφθασαν στην κατασκήνωση του Προφήτη. Ό 'Άμπάς άνησύχησε πώς ό Ουμάρ, που φρουρούσε τó αντίσκηνο του Προφήτη, θά όρμούσε κατά του "Άμπου Σουφιάν και θά τόν σκότωνα. Ό Προφήτης, όμως, τó είχε προβλέψει και είχε δώσει οδηγίες νά μήν πειράξουν τόν "Άμπου Σουφιάν, άν τόν έθλεπαν. Η συνάντηση, που είχε με τόν Προφήτη, έκανε μεγάλη έντύπωση στον "Άμπου Σουφιάν. Τόν έντυπώσισε, επίσης, ή πρόοδος που είχε κάνει τó 'Ισλάμ. Αυτός ήταν ό Προφήτης, τόν όποιο οί Μεκκανοί είχαν διώξει άπό τή Μέκκα με ένα μοναδικό φίλο για συντροφιά. Άπό τότε είχαν περάσει μόλις έφτά χρόνια και τώρα χτυπούσε τις πύλες τής Μέκκας μαζί με 10.000 όπαδούς. Τά πράγματα είχαν όλότελα άντιστραφεί. Ό φυγάς Προφήτης, που πριν έφτά χρόνια είχε φύγει άπό τή Μέκκα για νά γλιτώσει τή ζωή του, είχε έπιστρέψει τώρα και ή Μέκκα δέν ήταν ικανή νά του φέρει άντίσταση.

Ή Πτώση τής Μέκκας

Ό "Άμπου Σουφιάν σκεφτόταν μανιωδώς. Πόσα δέν είχαν άφάνταστα άλλάζει μέσα σέ έφτά χρόνια! Τώρα που ήταν άρχηγός των Μεκκανών, τί έπρεπε νά κάνει; "Έπρεπε ν' άντισταθει ή νά ένδώσει; Άναστατωμένος άπό τις σκέψεις αυτές, έδινε τήν έντύπωση ενός άνθρώπου αποθλακωμένου. Ό Προφήτης πρόσεξε τήν ταραχή του άρχηγού των Μεκκανών. Είπε στον 'Άμπάς νά τόν πάρει και νά του προσφέρει φιλοξενία για τή νύχτα και ύποσχέθηκε νά τόν δεχθει τó πρωί. Ό "Άμπου Σουφιάν πέρασε τή νύχτα με τόν 'Άμπάς. Τó πρωί πήγε στον Προφήτη. Ήταν ή ώρα για τις πρωινές προσευχές. Τó πήγαινε - έλα και ή δραστηριότητα που επικρατούσε τόσο ωρίς τó πρωί, ήταν

ἄγνωστη ἐμπειρία γιὰ τὸν Ἄμπου Σουφιάν. Ὁ ἴδιος δὲν γνῶριζε κανένα καὶ κανεὶς Μεκκανὸς δὲν γνῶριζε κάποιον πὺ νὰ σηκώνεται τόσο νωρὶς τὸ πρωί, ὅσο οἱ Μουσουλμᾶνοι, οἱ ὁποῖοι ζοῦσαν κάτω ἀπὸ τὴν πειθαρχία τοῦ Ἰσλάμ. Εἶδε τοὺς Μουσουλμᾶνους, οἱ ὁποῖοι εἶχαν σηκωθεί γιὰ νὰ κάνουν τὶς πρωινὲς τοὺς προσευχῆς. Μερικοὶ πηγαινοέρχονταν καὶ κουβαλοῦσαν νερὸ γιὰ καθάρισμὸ τοῦ σώματος, ἄλλοι γιὰ νὰ ἐπιβλέψουν τὴν προσέλευση τῶν πιστῶν στὴν τελετή. Ὁ Ἄμπου Σουφιάν δὲν μπορούσε νὰ καταλάβει αὐτὴ τὴ δραστηριότητα, τόσο νωρὶς τὸ πρωί. Αὐτὸ τὸν φόβισε. Ἦταν κάποιο τέχνασμα γιὰ νὰ τοῦ προκαλέσουν δέος;

«Τί κάνουν ὅλοι αὐτοί;», ρώτησε ὀλότελα σαστισμένος.

«Τίποτα, πὺ θὰ ἔπρεπε νὰ σὲ φοβίζει», τοῦ ἀπάντησε ὁ Ἄμπας. «Ἀπλῶς ἐτοιμάζονται γιὰ τὶς πρωινὲς Προσευχῆς».

Ὁ Ἄμπου Σουφιάν εἶδε χιλιάδες ἄνδρες στὴ σειρά, πίσω ἀπὸ τὸν Προφήτη, νὰ κάνουν τὶς καθιερωμένες κινήσεις καὶ Προσευχῆς, ὑπακούοντας στὶς ὁδηγίες τοῦ Προφήτη — στάση ἡμι-προσκυνήματος, πλήρους προσκυνήματος, ὄρθια κλπ. Ὁ Ἄμπας ἦταν σὲ ὑπηρεσία κι ἔτσι ἦταν ἐλεύθερος νὰ κουβεντιάζει μὲ τὸν Ἄμπου Σουφιάν.

«Τώρα τί κάνουν;», ρώτησε ὁ Ἄμπου Σουφιάν. «Ὅ,τι κάνει ὁ Προφήτης τὸ κάνουν καὶ οἱ ἄλλοι».

«Τί νομίζεις ὅτι κάνουν; Κάνουν τὶς Προσευχῆς τῶν Μουσουλμάνων. Οἱ Μουσουλμᾶνοι θὰ ἔκαναν ὅ,τιδήποτε τοὺς ζητήσει ὁ Προφήτης — θὰ μπορούσαν, γιὰ παράδειγμα, νὰ πᾶψουν νὰ τρῶνε καὶ νὰ πίνουν».

«Εἶναι ἀλήθεια», εἶπε ὁ Ἄμπου Σουφιάν. «Ἐχω δεῖ τὶς αὐλὲς τῶν μεγάλων Βασιλέων. Ἐχω δεῖ τὴν αὐλὴ τοῦ Χοσρόη καὶ τὴν αὐλὴ τοῦ Καίσαρα, δὲν εἶδα, ὅμως, ποτέ λαὸ τόσο ἀφοσιωμένο στὸν ἀρχηγό του, ὅσο εἶναι οἱ Μουσουλμᾶνοι στὸν Προφήτη τους» (Χαλμπίγια, τόμ. 2, σελ. 90).

Γεμάτος δέος καὶ συναισθήματα ἐνοχῆς, ὁ Ἄμπου Σουφιάν ρώτησε τὸν Ἄμπας, ἂν θὰ μπορούσε νὰ ζητήσει ἀπὸ τὸν Προφήτη νὰ συγχωρήσει τὸ λαὸ του — ἐννοώντας τοὺς Μεκκανοὺς.

Μόλις τελείωσαν οἱ πρωινὲς Προσευχῆς, ὁ Ἄμπας ὁδήγησε τὸν Ἄμπου Σουφιάν στὸν Προφήτη.

Ὁ Προφήτης εἶπε στὸν Ἄμπου Σουφιάν: «Δὲν ἔχεις καταλάβει ἀκόμα ὅτι δὲν ὑπάρχει ἄλλος, πὺ νὰ εἶναι ἄξιος λατρείας, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Ἀλλάχ;».

«Ὁ πατέρας μου καὶ ἡ μητέρα μου νὰ θυσιασθοῦν γιὰ χάρη σου. Ὑπῆρξες πάντα καλός, εὐγενικὸς καὶ διακριτικὸς μὲ τοὺς φίλους σου καὶ τοὺς συγγενεῖς σου. Τώρα εἶμαι βέβαιος ὅτι, ἂν ὑπῆρχε κανεὶς ἄξιος λατρείας, θὰ μᾶς εἶχε βοηθήσει ἐναντίον σου».

«Καὶ τὸ ὅτι εἶμαι ὁ Ἀγγελιαφόρος τοῦ Θεοῦ, τὸ ἔχεις παραδεχθεῖ;».

«Ὁ πατέρας μου καὶ ἡ μητέρα μου νὰ θυσιασθοῦν γιὰ χάρη σου, ἀλλὰ γι' αὐτὸ ἔχω ἀκόμα δισταγμούς».

Ἐνῶ ὁ Ἄμπου Σουφιάν δίσταζε ν' ἀναγνωρίσει τὸν Προφήτη σὰν Ἀγγελιαφόρο τοῦ Θεοῦ, δυὸ ἀπὸ τοὺς συντρόφους του, οἱ ὁποῖοι τὸν εἶχαν συνοδεύσει ἀπὸ τὴ Μέκκα, ἔγιναν Μουσουλμᾶνοι. Ἐνας ἀπὸ αὐτοὺς ἦταν ὁ Χακίμ ἴμπν Χιζάμ. Λίγο ἀργότερα, προσχώρησε καὶ ὁ Ἄμπου Σουφιάν, ἀλλὰ ἡ ψυχὴ του δὲν φαίνεται νὰ πιστεύσει, παρὰ μόνον μετὰ τὴν πτώση τῆς Μέκκας. Ὁ Χακίμ ἴμπν Χιζάμ ρώτησε τὸν Προφήτη, ἂν οἱ Μουσουλμᾶνοι θὰ ἀφάνιζαν τοὺς φίλους καὶ τοὺς συγγενεῖς τους.

«Αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι», εἶπε ὁ Προφήτης, «φέρθηκαν πολὺ θάναυσα. Ἔκαναν ἀκρότητες καὶ ἀπέδειξαν ὅτι εἶναι ἀναξιόπιστοι. Παραβίασαν τοὺς ὅρους τῆς συνθήκης πού ὑπόγραψαν στὸ Χουντάμπιγια καὶ ἐπιτέθηκαν ἐναντίον τῶν Κουζᾶ μὲ θάρβαρο τρόπο. Ἔκαναν μάχες σὲ χώρους, πού ὁ Θεὸς ἤθελε νὰ παραμείνουν ἀπαραβίαστοι».

«Εἶναι ἀλήθεια, Προφήτη τοῦ Θεοῦ, ὁ λαὸς μας ἔκανε ἀκριβῶς ὅπως τὸ λές, ἀλλὰ ἀντὶ νὰ στραφεῖς κατὰ τῆς Μέκκας θὰ ἔπρεπε νὰ ἐπιτεθεῖς ἐναντίον τῶν Χαουαζίν», πρότεινε ὁ Χακίμ.

«Καὶ οἱ Χαουαζίν ἦταν θάναυσοι καὶ θῖαιοι. Ἐλπίζω ὅτι ὁ Θεὸς θὰ μὲ ἀξιώσει νὰ πραγματοποιήσω καὶ τοὺς τρεῖς προορισμούς. Νὰ κατακτήσω τὴν Μέκκα, νὰ γίνῃ ἡ ἐδραίωση τοῦ Ἰσλάμ καὶ νὰ συντρίψω τοὺς Χαουαζίν».

Ὁ Ἄμπου Σουφιάν, ὁ ὁποῖος παρακολουθοῦσε τὴ συζήτηση, ρώτησε, «Ἄν οἱ Μεκκανοὶ δὲν πολεμήσουν, θὰ ἔχουν εἰρήνη;».

«Ναί», ἀπάντησε ὁ Προφήτης, «ὅλοι ὅσοι θὰ μείνουν μέσα στὰ σπίτια τους, θὰ ἔχουν εἰρήνη».

«Ὁ Ἄμπου Σουφιάν ἀνησυχεῖ γιὰ τὸν ἑαυτό του καὶ θέλει νὰ ξέρει, ἂν θὰ τοῦ ἐπιτραπῇ νὰ κρατήσῃ τὸ βαθμὸ τοῦ καὶ τὸ ἀξίωμα πού ἔχει στὴν κοινωνία τῶν Μεκκανῶν», παρενέβη ὁ Ἄμπας.

«Καλά», εἶπε ὁ Προφήτης. «Ὅποιος θὰ ζητήσῃ ἄσυλο

στό σπίτι του "Αμπου Σουφιάν, θά είναι άσφαλής. "Όσοι μπουν στο 'Ιερό Τέμενος, θά είναι άσφαλείς. 'Εκείνοι που θά κλείσουν τις πόρτες τους και θά μείνουν μέσα στα σπίτια τους, θά έχουν ειρήνη. 'Εκείνοι που θά μείνουν στο σπίτι του Χακίμ 'Ιμπν Χιζάμ, θά έχουν ειρήνη».

'Αφού είπε αυτά, κάλεσε τον "Αμπου Ρουγουάιχα και του παρέδωσε τη σημαία του 'Ισλάμ. 'Ο "Αμπου Ρουγουάιχα είχε κάνει συνθήκη άδελφосούνης με τον Μπιλάλ, τó μαύρο σκλάβο. Καθώς του παρέδινε τη σημαία, ó Προφήτης είπε: «'Όποιος σταθεί κάτω άπό τη σημαία, θά έχει ειρήνη». Ταυτόχρονα, διέταξε τον Μπιλάλ νά πηγαίνει μπροστά άπό τον "Αμπου Ρουγουάιχα και νά λέει σέ όλους ότι, κάτω άπό τη σημαία που έφερε ó "Αμπου Ρουγουάιχα, ύπηρχε ειρήνη.

'Ο Προφήτης Μπαίνει στη Μέκκα

'Η ρύθμιση αυτή ήταν πολύ σοφή. "Όταν γινόταν ó διωγμός των Μουσουλμάνων στη Μέκκα, ó Μπιλάλ ήταν ένας άπό τους ιδιαίτερους στόχους τους. Τόν ξουραν στους δρόμους, δεμένο άπό τά πόδια με σχοινιά. 'Η Μέκκα δέν έδωσε γαλήνη στον Μπιλάλ, παρά μόνο σωματικό πόνο, ταπείνωση και έξευτελισμό. Τί μεγάλη έπιθυμία για εκδίκηση θά πρέπει νά αισθάνθηκε ó Μπιλάλ την ήμέρα αυτή του λυτρωμού του! Νά του δοθεί ή δυνατότητα νά εκδικηθεί για τους έξευτελισμούς που είχε ύποστεί στη Μέκκα, αλλά έπρεπε αυτό νά γίνει μέσα στα έπιτρεπόμενα όρια του 'Ισλάμ. 'Ο Προφήτης δέν είπε στον Μπιλάλ νά θγάλει τó σπαθί του και νά τó άφίσει νά πέσει πάνω στους σβέρκους εκείνων που τον είχαν κατατρέξει. Κάτι τέτοιο δέν θά ήταν σύμφωνο με τους κανόνες του 'Ισλάμ. 'Αντί γι' αυτό, ó Προφήτης έδωσε τη σημαία του 'Ισλάμ στον άδελφό του Μπιλάλ και άνέθεσε στον Μπιλάλ τó καθήκον νά προσφέρει ειρήνη, κάτω άπό τη σημαία που κρατούσε ó άδελφός του, σ' εκείνους που ήταν οί πρώην θασανιστές του. 'Υπήρχε όμορφιά και συγκίνηση στην εκδίκηση αυτή. Μπορούμε νά φαντασθούμε τον Μπιλάλ νά θαδίζει μπροστά άπό τον άδελφό του και νά καλεί τους έχθρούς του νά προσέλθουν για νά βρουν ειρήνη. Τó πάθος του για την εκδίκηση δέν μπορεί νά κράτησε πολύ. Πρέπει νά έσθησε, καθώς προχωρούσε και καλούσε τους Μεκκανούς νά προ-

σέλθουν ειρηνικά και να σταθούν κάτω από τη σημαία, που κρατούσε ψηλά ο αδελφός του.

Ἐνῶ οἱ Μουσουλμάνοι θάδιζαν πρὸς τὴ Μέκκα, ὁ Προφήτης διέταξε τὸν Ἀμπάς νὰ ὀδηγήσει τὸν Ἄμπου Σουφιάν καὶ τοὺς φίλους του σ' ἓνα σημεῖο ἀπ' ὅπου θὰ μποροῦσαν νὰ παρακολουθήσουν, χωρὶς δυσκολία, τὸν μουσουλμανικὸ στρατό, τὴ συμπεριφορά του καὶ τὴν ἐμφάνισή του. Ὁ Ἀμπάς τὸν πήγε σὲ μιὰ περίοπτη θέση καὶ ὁ Ἄμπου Σουφιάν καὶ οἱ φίλοι του εἶδαν νὰ περνοῦν ἀπὸ μπροστά τους οἱ φυλές τῶν Ἀράβων, στὴ δύναμη τῶν ὁποίων εἶχαν θασιστεῖ οἱ Μεκκανοί, ὅλα ἐκεῖνα τὰ χρόνια, γιὰ τὶς σκευωρίες τους κατὰ τοῦ Ἰσλάμ. Ἐκείνη τὴ μέρα, δὲν πορεύονταν σὰν στρατιῶτες ποὺ δὲν πίστευαν, ἀλλὰ σὰν στρατιῶτες ποὺ δὲν πίστευαν. Τώρα φώναζαν τὰ συνθήματα τοῦ Ἰσλάμ καὶ ὄχι τὰ συνθήματα τῆς ἐποχῆς τῆς εἰδωλοατρείας τους. Βάδιζαν σὲ σχηματισμό, ὄχι γιὰ νὰ θάλουν τέρμα στὴ ζωὴ τοῦ Προφήτη, ἀλλὰ γιὰ νὰ θυσιάσουν τὶς δικές τους ζωὲς γιὰ νὰ σώσουν τὴ δική του. Ὅχι γιὰ νὰ χύσουν τὸ αἷμα του, ἀλλὰ γιὰ νὰ χύσουν τὸ δικό τους γιὰ χάρι του. Ἡ φιλοδοξία τους, τὴ μέρα ἐκείνη, δὲν ἦταν ν' ἀπορρίψουν τὸ Μῆνυμα τοῦ Προφήτη καὶ νὰ σώσουν τὴ φαινομενικὴ μόνο ἀλληλεγγύη ποὺ εἶχαν μεταξὺ τους. Ἡ φιλοδοξία τους ἦταν νὰ φέρουν σὲ ὅλα τὰ μέρη τῆς γῆς τὸ ἴδιο ἐκεῖνο Μῆνυμα, ποὺ εἶχαν ἀγνοήσει μέχρι τώρα. Ἦταν νὰ ἐδραιώσουν τὴν ἐνότητα καὶ τὴν ἀλληλεγγύη μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων. Πέρασαν ἀπὸ μπροστά τους φάλαγγες, ἢ μιὰ μετὰ τὴν ἄλλη. Ὅταν ἦλθε ἡ σειρά τῆς φυλῆς Ἄστζια, ὁ Ἄμπου Σουφιάν εἶδε τὴν ἀφοσίωση ποὺ εἶχαν γιὰ τὸ Ἰσλάμ καὶ τὸ ζῆλο καὶ τὴν αὐταπάρνηση ποὺ καθρεπτιζόταν στὰ πρόσωπά τους καὶ ἀντηχοῦσε στὰ τραγούδια τους καὶ στὰ συνθήματά τους.

«Ποιοὶ εἶναι;», ρώτησε ὁ Ἄμπου Σουφιάν.

«Εἶναι ἄνθρωποι τῆς φυλῆς Ἄστζια».

Ὁ Ἄμπου Σουφιάν ἔμεινε κατάπληκτος καὶ εἶπε: «Σὲ ὀλόκληρη τὴν Ἀραβία δὲν ὑπῆρχε φυλὴ ποὺ νὰ ἦταν μεγαλύτερος ἐχθρὸς τοῦ Μωάμεθ!».

«Τὸ ὀφείλουμε στὴ χάρι τοῦ Θεοῦ. Ὅταν Ἐκεῖνος ἔκρινε ὅτι ἔπρεπε, μετέβαλε τὶς καρδιὲς τῶν ἐχθρῶν τοῦ Ἰσλάμ», εἶπε ὁ Ἀμπάς.

Τελευταῖος πέρασε ὁ Προφήτης, περιστοιχιζόμενος ἀπὸ τὶς φάλαγγες τῶν Ἀνσάρ καὶ τῶν Μουχατζιρίν. Πρέπει νὰ ἦταν 2.000 καὶ φοροῦσαν τὶς πανοπλίες τους. Ὁ γεν-

ναίος Ουμάρ ήταν επικεφαλής της πορείας. Τό θέαμα ήταν τὸ πιὸ καταπληκτικὸ ἀπὸ ὅλα. Ἡ ἀφοσίωση αὐτῶν τῶν Μουσουλμάνων, ἡ ἀποφασιστικότητά τους καὶ ὁ ζήλος τους ξεχείλιζαν. «Ὅταν ὁ Ἄμπου Σουφιάν τοὺς εἶδε, ἔμεινε ἐμβρόντητος.

«Καὶ αὐτοὶ ποιοὶ εἶναι;», ρώτησε.

Εἶναι οἱ Ἄνσάρ καὶ οἱ Μουχατζιρίν γύρω ἀπὸ τὸν Προφήτη», ἀπάντησε ὁ Ἄμπας.

«Δὲν ὑπάρχει καμιὰ δύναμη στὸν κόσμο, πού θὰ μπορούσε νὰ ἀντισταθεῖ σ' αὐτὸ τὸ στρατό», εἶπε ὁ Ἄμπου Σουφιάν καὶ μετὰ, ἀπευθυνόμενος στὸν Ἄμπας εἶπε: «Ἄμπας, ὁ ἀνιψιός σου ἔχει γίνεῖ ὁ πιὸ ἰσχυρὸς βασιλιάς στὸν κόσμο».

«Ἀπέχεις πολὺ ἀκόμα ἀπὸ τὴν πραγματικότητα, Ἄμπου Σουφιάν. Δὲν εἶναι βασιλιάς, εἶναι ἕνας Προφήτης, ἕνας Ἀγγελιαφόρος τοῦ Θεοῦ», τοῦ ἀπάντησε ὁ Ἄμπας.

«Ναί, ναί, ἄς εἶναι ὅπως τὸ λές, ἕνας Προφήτης καὶ ὄχι βασιλιάς», εἶπε ὁ Ἄμπου Σουφιάν.

Καθὼς ὁ μουσουλμανικὸς στρατὸς περνοῦσε μπροστὰ ἀπὸ τὸν Ἄμπου Σουφιάν, ὁ ἀρχηγὸς τῶν Ἄνσάρ, ὁ Σάντ ἴμπν Οὐμπάντα, πρόσεξε τὸν Ἄμπου Σουφιάν καὶ χωρὶς νὰ κρατηθεῖ εἶπε ὅτι ὁ Θεὸς τῆ μέρα ἐκείνη εἶχε διακηρύξει πὼς ἡ βίαιη εἰσβολὴ στὴ Μέκκα θὰ ἦταν νόμιμη καὶ ὅτι οἱ Κουράις ἐπρόκειτο νὰ ἐξευτελισθοῦν.

Καθὼς περνοῦσε ὁ Προφήτης, ὁ Ἄμπου Σουφιάν ὕψωσε τὴ φωνή του καὶ, ἀπευθυνόμενος στὸν Προφήτη, εἶπε: «Θ' ἀφίσεις νὰ σφαγοῦν οἱ φίλοι σου καὶ οἱ συγγενεῖς σου; Ἄκουσα τὸν Σάντ, τὸν ἀρχηγὸ τῶν Ἄνσάρ, καὶ τοὺς συντρόφους του νὰ τὸ λένε. Εἶπαν ὅτι ἦταν μέρα σφαγῆς καὶ ὅτι ἡ ἱερότητα τῆς Μέκκας δὲν θὰ ἐμποδίσει νὰ γίνεῖ αἱματοχυσία καὶ ὅτι οἱ Κιουράις θὰ ἐξευτελισθοῦν. Προφήτη τοῦ Θεοῦ, εἶσαι ὁ καλύτερος, ὁ πιὸ ἐπιεικὴς καὶ ὁ πιὸ εὐσπλαχνικὸς τῶν ἀνθρώπων. Δὲν μπορεῖς νὰ συγχωρήσεις καὶ νὰ ξεχάσεις ἐκεῖνα πού ὁ λαός σου ἔπραξε ἐναντίον σου;».

Τὸ αἶτημα τοῦ Ἄμπου Σουφιάν βρῆκε ἀπήχηση στὸν Προφήτη. Οἱ Μουσουλμάνοι, τοὺς ὁποίους εἶχαν προσβάλει καὶ κατατρέξει στοὺς δρόμους τῆς Μέκκας, ἐκεῖνοι πού εἶχαν ἐκδιωχθεῖ ἀπὸ τὰ σπίτια τους, ἀρχισαν νὰ αἰσθάνονται συμπόνοια γιὰ τοὺς θασανιστές τους. «Προφήτη τοῦ Θεοῦ, οἱ ἱστορίες πού ἔχουν ἀκούσει οἱ Ἄνσάρ γιὰ τίς καταχρήσεις καὶ τὰ θασανιστήρια πού ἔκαναν οἱ Μεκκανοὶ ἐναντίον μας, μπορεῖ νὰ τοὺς ὠθήσουν νὰ πάρουν ἐκδίκηση

γι' αὐτά. Δὲν μπορούμε νὰ ξέρουμε τί θὰ ἦταν ἱκανοὶ νὰ κάνουν».

Ὁ Προφήτης κατάλαβε τί ἐννοοῦσαν καί, ἀπευθυνόμενος στὸν Ἄμπου Σουφιάν, εἶπε: «Ἐκεῖνο ποῦ εἶπε ὁ Σάντ, δὲν ἀληθεύει. Δὲν εἶναι μέρα σφαγῆς, εἶναι μέρα συγγνώμης. Ὁ Θεὸς θὰ σεβασθεῖ τοὺς Κουράις καὶ τὴν Κάαμπα».

Μετὰ ἔστειλε νὰ τοῦ φέρουν τὸν Σάντ καὶ τὸν διέταξε νὰ παραδώσει τὴ σημαία τῶν Ἄνσάρ στὸ γιό του, τὸν Κάις (Χισσάμ, τόμ. 2). Ἔτσι, ἡ διοίκηση τῶν Ἄνσάρ πέρασε ἀπὸ τὸν Σάντ στὸν Κάις. Ἦταν μιὰ σοφὴ πράξη, γιατί κατεύνασε τοὺς φόβους τῶν Μεκκανῶν καὶ ἀπάλλαξε τοὺς Ἄνσάρ ἀπὸ συναίσθηματα ἀπογοήτευσης. Ὁ Κάις, ποῦ ἦταν ἕνας εὐσεβῆς νέος, εἶχε τὴν ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη τοῦ Προφήτη. Ἐνα περιστατικό, ποῦ συνέβη τις τελευταῖες μέρες τῆς ζωῆς του, ἀποδεικνύει τὸν εὐλαθικὸ χαρακτήρα του. Ξαπλωμένος στὸ ἐπιθανάτιο κρεβάτι του, ὁ Κάις δεχόταν τοὺς φίλους του. Μερικοὶ εἶχαν ἔλθει καὶ μερικοὶ ἄλλοι ὄχι. Αὐτὸ δὲν μπορούσε νὰ τὸ καταλάβει ὁ Κάις καὶ ρώτησε γιατί ἀπουσίαζαν ὀρισμένοι ἀπὸ τοὺς φίλους του καὶ δὲν ἔρχονταν νὰ τὸν δοῦν. «Εἶσαι πολὺ γενναιοδωρός», τοῦ ἐξήγησε ἕνας φίλος του, «ἔχεις προσφέρει βοήθεια σὲ πολλοὺς φτωχοὺς, δανείζοντάς τους, καὶ πολλοὶ εἶναι ἐκεῖνοι ποῦ σοῦ χρωστοῦν. Μπορεῖ μερικοὶ νὰ ἀποφεύγουν νὰ ἔλθουν, γιατί φοβοῦνται ὅτι θὰ τοὺς ζητήσεις νὰ ἐπιστρέψουν τὰ δανεικά».

«Τότε ἡ αἰτία ποῦ οἱ φίλοι μου μὲ ἀποφεύγουν, εἶμαι ἐγώ. Σὲ παρακαλῶ, ἀνακοίνωσε ὅτι κανεὶς δὲν ὀφείλει τίποτα στὸν Κάις». Μετὰ ἀπὸ αὐτὴ τὴν ἀνακοίνωση, ὁ Κάις εἶχε τόσοσ πολλοὺς ἐπισκέπτες τις τελευταῖες μέρες τῆς ζωῆς του, ποῦ οἱ σκάλες τοῦ σπιτιοῦ του γκρεμίσθηκαν.

Ὅταν ὁ μουσουλμανικὸς στρατὸς εἶχε περάσει, ὁ Ἄμπας εἶπε στὸν Ἄμπου Σουφιάν νὰ θιασθεῖ νὰ πάει στὴ Μέκκα γιὰ ν' ἀναγγεῖλει στοὺς Μεκκανοὺς ὅτι ὁ Προφήτης εἶχε ἔλθει καὶ νὰ τοὺς ἐξηγήσει πῶς μπορούσαν νὰ βροῦν ὄλοι τὴν εἰρήνη. Ὁ Ἄμπου Σουφιάν ἔφθασε στὴ Μέκκα μὲ τὸ μήνυμα εἰρήνης γιὰ τὴν πόλη του, ἀλλὰ ἡ γυναῖκα του, ἡ Χίντ, διαβόητη γιὰ τὰ ἐχθρικά της αἰσθήματα κατὰ τῶν Μουσουλμάνων, βγήκε γιὰ νὰ τὸν προῦπαντήσῃ. Ἦταν ἀπὸ πεποίθηση ἄπιστη, ὅμως ἦταν θαρραλέα γυναῖκα. Ἐπίασε τὸν Ἄμπου Σουφιάν ἀπὸ τὰ γένηια του καὶ φώναξε τοὺς Μεκκανοὺς νὰ ἔλθουν νὰ σκοτώσουν τὸ δειλὸ σύζυγό της. Ἄντὶ νὰ ἐνθαρρύνει τοὺς συμπατριῶτες του νὰ θυ-

σιάσουν τὴ ζωὴ τους γιὰ τὴν ὑπεράσπιση καὶ τὴν τιμὴ τῆς πατρίδας τους, τοὺς συνιστοῦσε νὰ κάνουν εἰρήνη.

Ὁ ἄμμου Σουφιάν, ὅμως, ἤξερε ὅτι ἡ συμπεριφορὰ τῆς Χιντ ἦταν ἀνόητη. «Πάει ἐκείνη ἡ ἐποχὴ», τῆς εἶπε, «σοῦ συνιστῶ νὰ πᾶς στὸ σπίτι καὶ νὰ κάτσεις πίσω ἀπὸ τὴν κλειδωμένη πόρτα. Ἐγὼ τὸν εἶδα τὸ στρατὸ τῶν Μουσουλμάνων. Ἡ Ἀραβία ὀλόκληρη δὲν θὰ μπορούσε τώρα πιά νὰ τοῦ ἀντισταθεῖ».

Μετὰ ἐξήγησε τοὺς ὄρους ὑπὸ τοὺς ὁποίους ὁ Προφήτης ὑποσχόταν τὴν τήρηση εἰρήνης μὲ τοὺς Μεκκανοὺς. Ὅταν οἱ κάτοικοι τῆς Μέκκας ἄκουσαν τοὺς ὄρους, ἔσπευσαν νὰ θροῦν προστασία στοὺς χώρους ποὺ εἶχαν ὑποδειχθεῖ στὴν ἀνακοίνωση τοῦ Προφήτη. Ἡ ἀνακοίνωση αὐτὴ ἔκανε ἐξαίρεση γιὰ δέκα ἄνδρες καὶ τέσσερις γυναῖκες. Τὰ παῖσματά τους ἦταν πολὺ σοβαρά. Δὲν θεωροῦνταν ἔνοχοι γιατί δὲν πίστευαν, οὔτε γιατί εἶχαν πάρει μέρος σὲ πολέμους κατὰ τοῦ Ἰσλάμ. Ἦταν ἔνοχοι γιατί εἶχαν κάνει πράξεις ἀπάνθρωπες, ποὺ ἦταν ἀδύνατο ν' ἀγνοηθοῦν. Τελικά, στὴν πράξη, μόνο τέσσερα ἄτομα θανατώθηκαν.

Ὁ Προφήτης εἶχε διατάξει τὸν Χάλιντ ἴμπν Οὐάλιντ νὰ μὴν ἐπιτρέψει νὰ γίνουν μάχες, ἐκτὸς βέβαια ἂν δέχονταν ἐπιθέσεις καὶ τοὺς χτυποῦσαν πρῶτοι οἱ Μεκκανοί. Τὸ τμήμα τῆς πόλης, στὸ ὁποῖο εἰσέβαλε ὁ Χάλιντ, δὲν εἶχε μάθει τοὺς ὄρους εἰρήνης. Οἱ Μεκκανοὶ ποὺ εἶχαν ὀχυρωθεῖ σ' ἐκεῖνο τὸ τμήμα, προκάλεσαν τὸν Χάλιντ καὶ τὸν ὑποχρέωσαν νὰ πολεμήσει. Ἔγινε μιὰ συμπλοκή, στὴν ὁποία σκοτώθηκαν δώδεκα ὡς δεκατρεῖς ἄνδρες (Χισάμ, τόμ. 2, σελ. 217). Ὁ Χάλιντ εἶχε εὐέξαπτο χαρακτήρα. Κάποιος ποὺ πληροφορήθηκε τὰ γεγονότα, ἔτρεξε ἀμέσως στὸν Προφήτη γιὰ νὰ τοῦ ζητήσῃ νὰ σταματήσῃ τὸν Χάλιντ. Ἄν ὁ Χάλιντ δὲν σταματοῦσε, εἶπε, θὰ ἔσφαζαν ὅλους τοὺς κατοίκους τῆς Μέκκας.

Ὁ Προφήτης ἔστειλε ἀμέσως νὰ τοῦ φέρουν τὸν Χάλιντ καὶ τοῦ εἶπε: «Δὲν σοῦ εἶπα ἐγὼ νὰ μὴν πολεμήσεις;».

«Ναί, μοῦ εἶπες, Προφήτη τοῦ Θεοῦ, αὐτοὶ ὅμως μᾶς ἐπιτέθηκαν πρῶτοι καὶ ἄρχισαν νὰ μᾶς ρίχνουν τὰ θέλη τους. Στὴν ἀρχὴ δὲν ἀντέδρασα καὶ τοὺς εἶπα ὅτι δὲν θέλαμε νὰ πολεμήσουμε. Αὐτοί, ὅμως, δὲν μ' ἄκουσαν καὶ δὲν σταματοῦσαν. Ἔτσι, τοὺς ἀντεπιτέθηκα καὶ τοὺς διέλυσα».

Αὐτὸ ἦταν τὸ μόνο δυσάρεστο γεγονός ποὺ συνέβη. Συ-

νεπῶς, ἡ κατάκτηση τῆς Μέκκας ἦταν σχεδὸν ἀναίμακτη.

Ὁ Ἱερός Προφήτης εἰσῆλθε στὴ Μέκκα καὶ ρωτήθηκε ποῦ ἐπρόκειτο νὰ μείνει.

«Μοῦ ἄφισε ὁ Ἄκιλ κανένα σπίτι γιὰ νὰ μείνω;», ρώτησε ὁ Προφήτης. Ὁ Ἄκιλ ἦταν ξάδελφος τοῦ Προφήτη, γιὸς τοῦ θείου του. Στὰ χρόνια ποῦ ὁ Προφήτης ἦταν στὴ Μεδίνα, οἱ συγγενεῖς του εἶχαν πουλήσει ὅλα του τὰ ἀκίνητα. Δὲν ὑπῆρχε σπίτι, ποῦ ὁ Προφήτης μποροῦσε ν' ἀποκαλέσει δικό του. Ἔτσι, ὁ Προφήτης εἶπε: «Θὰ μείνω στὸ Κήφ Μπάνι Κινάνα». Αὐτὸ ἦταν ἕνας ἀνοιχτὸς χῶρος, ὅπου οἱ Κουράις καὶ οἱ Κινάνα εἶχαν συγκεντρωθεῖ κάποτε καὶ εἶχαν ὀρκισθεῖ ὅτι ἂν οἱ Μπάνου Χασσίμ καὶ οἱ Μπάνου Ἄμπντ ἀλ-Μουττάλιμπ δὲν τοὺς παρέδιδαν τὸν Προφήτη γιὰ νὰ τὸν κάνουν ὄχι, θὰ ἤθελαν, θὰ σταματοῦσαν τὶς δοσοληψίες μὲ τὶς δυὸ αὐτὲς φυλές. Δὲν θὰ τοὺς πουλοῦσαν τίποτα καὶ δὲν θ' ἀγόραζαν τίποτα ἀπὸ ἐκείνους. Τότε, μετὰ ἀπὸ τὴν ἀπειλὴ αὐτή, ὁ Προφήτης, ὁ θεῖος του Ἄμπου Τάλιμπ, ἢ οἰκογένειά του καὶ οἱ ὄπαδοί του, ὑποχρεώθηκαν νὰ καταφύγουν στὴν κοιλάδα τοῦ Ἄμπου Τάλιμπ καὶ ὑποβλήθηκαν σὲ ἕναν ἀπάνθρωπο ἐξοστρακισμό ἐπὶ τρία χρόνια.

Ἐκεῖνο, λοιπόν, τὸ σημεῖο, ὅπου ὁ Προφήτης ἀποφάσισε νὰ μείνει, ἦταν μεγάλης σημασίας. Οἱ Μεκκανοὶ κάποτε εἶχαν μαζευθεῖ ἐκεῖ καὶ εἶχαν ὀρκισθεῖ ὅτι, ἂν ὁ Προφήτης δὲν τοὺς παραδινόταν, δὲν θὰ ζοῦσαν εἰρηνικὰ μὲ τὴ φυλὴ του. Τώρα ὁ Προφήτης εἶχε ἔλθει στὸ ἴδιο αὐτὸ σημεῖο καὶ φαινόταν νὰ λέει στοὺς Μεκκανοὺς: «Ἐδῶ μὲ θέλατε κι ἐδῶ εἶμαι. Ὅχι, ὅμως, ὅπως μὲ θέλατε. Ἐλπίζατε ὅτι θὰ γινόμουν θῦμα σας, ἐγκαταλειμμένος στὸ ἔλεός σας. Ἐλπίζατε ὅτι ὁ λαός μου θὰ μὲ παρέδιδε σ' ἐσᾶς. Ἀντὶ γι' αὐτό, ὁ λαός μου παρέδωσε ἐσᾶς σὲ μένα». Αὐτὴ ἡ θριαμβευτικὴ μέρα ἦταν Δευτέρα. Δευτέρα ἦταν ἡ μέρα κατὰ τὴν ὁποία ὁ Προφήτης καὶ ὁ Ἄμπου Μπάκαρ εἶχαν ξεκινήσει ἀπὸ τὴ σπηλιὰ Θαούρ, γιὰ νὰ πᾶνε στὴ Μεδίνα. Ἐκείνη τὴ μέρα, ὁ Προφήτης στάθηκε στὸ ὕψωμα Θαούρ, στράφηκε πρὸς τὴ Μέκκα καὶ εἶπε: «Μέκκα! μοῦ εἶσαι ἡ πιὸ ἀγαπητὴ ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου, ὁ λαός σου, ὅμως, δὲν μὲ θέλει νὰ ζήσω ἐδῶ».

Ὅταν ὁ Προφήτης μπῆκε στὴ Μέκκα, ἀνεβασμένος πάνω στὴν καμήλα του, ὁ Ἄμπου Μπάκαρ θάδιζε πλάι του καὶ κρατοῦσε τὰ ἦνιά τῆς καμήλας. Καθὼς περπατοῦσε δίπλα του, ὁ Ἄμπου Μπάκαρ, ἀπήγγελε στίχους ἀπὸ

τῆ Σούρα Ἄλ-Φάθ, στὴν ὁποία, πρὶν ἀπὸ πολλὰ χρόνια, εἶχε προμηνυθεῖ ἡ κατάκτηση τῆς Μέκκας.

Ἡ Κάαμπα Ἀπαλλάσσεται ἀπὸ τὰ Εἶδωλα

Ὁ Προφήτης πῆγε κατ' εὐθείαν στὴν Κάαμπα καὶ ἔκανε ἑπτὰ φορές τὸ γύρο τῶν ἱερῶν τόπων, ἀνεβασμένος στὴν καμῆλα του. Μὲ τὴ ράβδο στὸ χέρι, ἔκανε τὸ γύρο τοῦ ναοῦ, πού εἶχε κτισθεῖ ἀπὸ τὸν Πατριάρχη Ἀθραάμ καὶ τὸ γιό του Ἰσμαήλ γιὰ τὴ λατρεία τοῦ Μοναδικοῦ Θεοῦ, τὸν ὁποῖο, ὅμως, τὰ παραπλανημένα παιδιά τους εἶχαν ἀφίσει νὰ φθαρεῖ καὶ νὰ μετατραπεῖ σὲ ἄσυλο εἰδώλων. Ὁ Προφήτης κομμάτιασε ἕνα - ἕνα τὰ 360 εἶδωλα πού βρισκόνταν ἐκεῖ. Ἐνῶ τὰ εἶδωλα θρυμματίζονταν, ὁ Προφήτης ἀπήγγελε τὸ στίχο, «Ἡ ἀλήθεια ἀποκαταστάθηκε καὶ τὸ ψέμα ἐκμηδενίσθηκε. Τὸ ψέμα, πράγματι, ἐκμηδενίζεται πολὺ γρήγορα». Ἡ ἀποκάλυψη αὐτοῦ τοῦ στίχου εἶχε γίνει πρὶν τὴν ἀποχώρηση τοῦ Προφήτη ἀπὸ τὴ Μέκκα καὶ ἀποτελεῖ ἕνα τμῆμα τοῦ Κεφαλαίου Μπάνι Ἰσραήλ. Σ' αὐτὸ τὸ Κεφάλαιο εἶχε προμηνυθεῖ ἡ φυγὴ τοῦ Προφήτη καὶ ἡ κατάληψη τῆς Μέκκας. Αὐτὸ τὸ Κεφάλαιο εἶναι τὸ Κεφάλαιο τῆς Μέκκας, γεγονός πού ἐπιβεβαιώνουν ἀκόμα καὶ Εὐρωπαῖοι συγγραφεῖς. Οἱ στίχοι πού περιέχουν τὴν προφητεία τῆς φυγῆς τοῦ Προφήτη ἀπὸ τὴ Μέκκα καὶ τὴ μεταγενέστερη κατάληψη τῆς Μέκκας, ἔχουν ὡς ἑξῆς:

Νὰ πεῖς: «Θεέ μου, κάνε ὥστε νὰ μῶν ὑπὸ καλὲς συνθήκες καὶ ἡ ἐμφάνισή μου νὰ εἶναι εὐμενής. Δώσε μου τὴ δύναμή Σου». Νὰ πεῖς: «Φανερώθηκε ἡ ἀλήθεια καὶ ἐξαφανίσθηκε τὸ ψεῦδος. Τὸ ψεῦδος διαλύεται γρήγορα» (17:81-82).

Ἐδῶ, ἡ κατάκτηση τῆς Μέκκας προμηνύεται μὲ τὴ διατύπωση μιᾶς προσευχῆς, ἡ ὁποία διδάχθηκε στὸν Προφήτη. Ὁ Προφήτης διδάχθηκε νὰ προσευχηθεῖ γιὰ τὴν εἰσβολὴ του στὴ Μέκκα, καθὼς καὶ γιὰ νὰ ἐξέλθει ἀπὸ αὐτὴ μὲ καλὸ οἶωνό καὶ γιὰ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ στὴν ἐξασφάλιση τοῦ τελειωτικοῦ θριάμβου τῆς Ἀλήθειας ἐπὶ τοῦ ψεύδους. Ἡ προφητεία εἶχε ἐκπληρωθεῖ κατὰ γράμμα. Ἡ ἀπαγγελία τῶν στίχων αὐτῶν ἀπὸ τὸν Ἄμπου Μπάκαρ, ἦταν εὐστοχη. Ἐνθουσίαζε τοὺς Μουσουλμάνους καὶ ὑπενθύμιζε στοὺς Μεκκανοὺς ὅτι ὁ πόλεμος πού εἶχαν κηρῦξει κατὰ

του Θεού και κατά της αλήθειας των υποσχέσεων που ο Θεός είχε δώσει στον Προφήτη Του, ήταν μάταιος.

Μετά την κατάληψη της Μέκκας, στην Κάαμπα αποκαταστάθηκε η λειτουργία, ή όποια είχε καθιερωθεί πριν από χιλιάδες χρόνια, από τον Πατριάρχη Άβραάμ. Άφιερώθηκε πάλι στη λατρεία του Ένός και Μοναδικού Θεού. Τα είδωλα ξγιναν κομμάτια. "Ένα από αυτά, ήταν ο Χουμπάλ. "Όταν ο Προφήτης τὸ θρυμμάτισε με τὴ ράβδο του και τὰ κομμάτια ἔπεφταν, ὁ Ζουμπέαρ κύτταξε τὸν "Άμπου Σουφιάν και με συγκρατημένο χαμόγελο του ὑπενθύμισε τὸ Οὐχούντ. «Θυμᾶσαι τὴ μέρα, ὅταν οἱ Μουσουλμᾶνοι στέκονταν παράμερα, αἰμόφυρτοι και κατάκοποι κι ἔσὺ τὸς πλήγωνες πιὸ θαριά, φωνάζοντας, "Δόξα στὸν Χουμπάλ, δόξα στὸν Χουμπάλ". Πιστεύεις ὅτι ὁ Χουμπάλ ἦταν ἐκεῖνος πὸς σᾶς ἔδωσε τὴ νίκη τὴ μέρα ἐκείνη; "Άν ἦταν ὁ Χουμπάλ, κύτταξε τί τέλος θρῆκε σήμερα».

Ἄ "Άμπου Σουφιάν ἔιχε ἔντυπωσιασθεῖ και παραδέχθηκε ὅτι πράγματι, ἄν ὑπῆρχε ἄλλος θεὸς ἀπὸ Ἐκεῖνον στὸν Ὅποιον πιστεύει ὁ Μωάμεθ, θὰ τὸς εἶχε γλιτώσει ἀπὸ τὸν ἐξευτελισμὸ και τὴν ἦττα πὸς εἶχαν ὑποστει τὴ μέρα ἐκείνη.

Μετά, ὁ Προφήτης πρόσταξε νὰ ἐξαλειφθοῦν οἱ εἰκόνες πὸς ἦταν ζωγραφισμένες στοὺς τοίχους τῆς Κάαμπα. Ἄφου ἔδωσε τὴν ἔντολή αὐτή, ὁ Προφήτης εἶπε δυὸ ρ α κ ἄ τ Προσευχῆς γιὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸ Θεό. Μετά ἀποσύρθηκε στὴν ἀνοιχτὴ αὐλὴ και εἶπε ἀκόμα δυὸ ρ α κ ἄ τ. Ἡ ἐκτέλεση τοῦ καθήκοντος ἐξάλειψης τῶν εἰκόνων εἶχε ἀνατεθεῖ στὸν Οὐμάρ. Ἐκεῖνος ἐξάλειψε ὅλες, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν εἰκόνα τοῦ Ἄβραάμ. "Όταν ὁ Προφήτης γύρισε γιὰ νὰ ἐλέγξει τὴν ἔργασία, θρῆκε ὅτι ἡ εἰκόνα αὐτὴ ἦταν ἄθικτη και ρώτησε τὸν Οὐμάρ γιατί τὴν εἶχε ἀφίσει. Δὲν θυμὸταν τὴ διατύπωση πὸς ἔκανε τὸ Κοράνιο, ὅτι ὁ Ἄβραάμ δὲν ἦταν οὔτε Ἑβραῖος, οὔτε Χριστιανός, ἀλλὰ ἕνας προσηλωμένος και πειθαρχικὸς Μουσουλμᾶνος; (3:68).

Ἦταν προσβολὴ στὴ μνήμη τοῦ Ἄβραάμ, τοῦ μεγάλου ὑπέρμαχου τῆς Μοναδικότητος τοῦ Θεοῦ, νὰ θρίσκεται ἡ εἰκόνα του στοὺς τοίχους τῆς Κάαμπα. Ἦταν σάν νὰ μποροῦσε ὁ Ἄβραάμ νὰ λατρεύεται ἐξ ἴσου με τὸ Θεό.

Ἦταν μιὰ ἀξέχαστη μέρα. Μιὰ μέρα γεμάτη ἀπὸ τὰ Σημάδια τοῦ Θεοῦ. Οἱ ὑποσχέσεις πὸς ὁ Θεὸς εἶχε δώσει στὸν Προφήτη, σὲ μιὰ ἐποχὴ πὸς ἡ ἐκπλήρωσή τους φαινόταν ἀδύνατη, εἶχαν ἐκπληρωθεῖ ἐπὶ τέλους. Ὁ Προφήτης

ἀποτελοῦσε ἐστία ἀφοσίωσης καὶ πίστεως. Μέσα ἀπὸ τὸ ἄτομό του, ὁ Θεὸς εἶχε ἀποκαλύψει τὸν ἑαυτό Του καὶ εἶχε δείξει τὸ πρόσωπό Του, ὅπως λένε, καὶ πάλι. Ὁ Προφήτης ἔστειλε νὰ τοῦ φέρουν νερὸ ἀπὸ τὸ Ζαμζόμ. Ἦπτε λίγο καὶ μὲ τὸ ὑπόλοιπο ἔκανε ἱεροτελεστικές πλύσεις. Οἱ Μουσουλμᾶνοι αἰσθάνονταν τόση ἀφοσίωση γιὰ τὸν Προφήτη, πὺ δὲν ἄφιναν οὔτε μιὰ σταγόνα ἀπὸ τὸ νερὸ αὐτὸ νὰ πέσει στὸ ἔδαφος. Δέχονταν τὸ νερὸ μέσα στὸ θαθοῦλωμα τῆς ἀνοιχτῆς τους παλάμης καὶ ἔβρεχαν μ' αὐτὸ τὰ σώματά τους. Τόση ἦταν ἡ εὐλάβεια πὺ αἰσθάνονταν γι' αὐτό. Οἱ εἰδωλολάτρες, πὺ στάθηκαν μάρτυρες αὐτῶν τῶν σκηνῶν ἀφοσίωσης, ἔλεγαν καὶ ξανάλεγαν ὅτι ποτὲ δὲν εἶχαν δεῖ ἕναν ἐπίγειο βασιλιᾶ, στὸν ὁποῖο ἦταν τόσο ἀφοσιωμένος ὁ λαὸς του (Χαλμπίγια τόμ. 3, σελ. 99).

Ὁ Προφήτης Συγχωρεῖ τοὺς Ἐχθροὺς του

Ὅταν ὀλοκληρώθηκαν οἱ ἱεροτελεστίες καὶ τὰ καθήκοντά του, ὁ Προφήτης γύρισε στοὺς Μεκκανοὺς καὶ εἶπε: «Εἶδατε πόσο ἀληθινὲς ἦταν οἱ ὑποσχέσεις τοῦ Θεοῦ. Πέστε μου τώρα, ποιά πρέπει νὰ εἶναι ἡ τιμωρία σας, γιὰ τὰ τρομερὰ ἐγκλήματα πὺ κάνατε ἐναντίον ἐκείνων, τῶν ὁποίων τὸ μόνο σφάλμα ἦταν ὅτι σᾶς προσκαλοῦσαν νὰ λατρεύσετε τὸν Ἕνα καὶ Μοναδικὸ Θεό».

Οἱ Μεκκανοὶ ἀπάντησαν καὶ εἶπαν: «Περιμένουμε νὰ μᾶς τιμωρήσεις, ὅπως ὁ Ἰωσήφ τιμώρησε τὰ παραπλανημένα ἀδελφία του».

Κατὰ ἀξιοσημεῖωτη σύμπτωση, οἱ Μεκκανοὶ χρησιμοποίησαν τὰ ἴδια λόγια στὴν ἐκκλησίᾳ τους γιὰ συγχώρηση, πὺ εἶχε χρησιμοποιήσει ὁ Θεὸς στὴν Σούρα Γιουσούφ, πὺ εἶχε ἀποκαλυφθεῖ δέκα χρόνια πρὶν ἀπὸ τὴν κατάκτηση τῆς Μέκκας. Σ' αὐτὸ (τὸ Κεφάλαιο) εἶχε λεχθεῖ στὸν Προφήτη, ὅτι στοὺς Μεκκανοὺς διῶκτες του θὰ φερόταν ὅπως ὁ Ἰωσήφ εἶχε φερθεῖ στὰ ἀδελφία του. Ὅταν ζήτησαν τὴν ἴδια μεταχείριση, πὺ ὁ Ἰωσήφ εἶχε κάνει στοὺς ἀδελφούς του, οἱ Μεκκανοὶ ὁμολογοῦσαν ὅτι ὁ Προφήτης ἦταν ὁμοῖος μὲ τὸν Ἰωσήφ καί, ὅπως ὁ Ἰωσήφ εἶχε θριαμβεύσει ἐπὶ τῶν ἀδελφῶν του, τὸ ἴδιο καὶ ὁ Προφήτης εἶχε ἀναδειχθεῖ θριαμβευτῆς ἐπὶ τῶν Μεκκανῶν. Ὅταν ὁ Προφήτης ἄκουσε τὸ αἶτημα τῶν Μεκκανῶν, εἶπε ἀμέσως: «Μὰ τὸ Θεό, σήμερα δὲν θὰ τιμωρηθεῖτε, οὔτε θὰ σᾶς ἀπαγγελθεῖ μομφή» (Χισσάμ).

Στὸ διάστημα πού ὁ Προφήτης ἦταν ἀνησυχολημένος μὲ τὶς ἐκδηλώσεις εὐγνωμοσύνης του πρὸς τὸ Θεὸ καὶ μὲ τὶς ὑπόλοιπες Προσευχές του στὴν Κάαμπα καί, ἐνῶ μιλοῦσε στοὺς Μεκκανοὺς καὶ τοὺς γνωστοποιοῦσε τὴν ἀπόφασή του νὰ τοὺς συγχωρήσει καὶ νὰ ξεχάσει τὰ ὅσα εἶχαν συμβεῖ, οἱ Ἄνσάρ, οἱ Μουσουλμᾶνοι τῆς Μεδίνας, ἄρχισαν νὰ κατέχονται ἀπὸ φόβους. Σὲ ὀρισμένους ἀπὸ αὐτούς, εἶχαν δημιουργηθεῖ ἀνησυχίες ἀπὸ τὴν ἱκανοποίηση πού ἔδειχναν οἱ Μουσουλμᾶνοι τῆς Μέκκας γιὰ τὴν ἐπιστροφή τους στὴν πατρίδα τους καὶ ἀπὸ τὸ πνεῦμα συμφιλίωσης πού ἐπικρατοῦσε. Μήπως θὰ ἀπομακρυνόταν ἀπὸ αὐτοὺς ὁ Προφήτης; Αὐτοὶ πού ἦταν φίλοι του στὶς δύσκολες στιγμὲς του καὶ πού εἶχαν προσφέρει στὸ Ἰσλάμ τὴν πρώτη του πατρίδα; Μήπως εἶχε πρόθεση νὰ ἐγκατασταθεῖ στὴ Μέκκα, τὴν πόλη τὴν ὁποία εἶχε ὑποχρεωθεῖ νὰ ἐγκαταλείψει, γιὰ νὰ σώσει τὴ ζωὴ του; Οἱ φόβοι τους δὲν τοὺς φαίνονταν ἀνυπόστατοι, τώρα πού ἡ Μέκκα εἶχε γίνει δική του καὶ πού ἡ φυλὴ του εἶχε προσχωρήσει στὸ Ἰσλάμ. Μπορεῖ ὁ Προφήτης νὰ ἤθελε νὰ παραμείνει ἐκεῖ. Ὁ Θεὸς ἐνημέρωσε τὸν Προφήτη γιὰ τὶς ἀνησυχίες τῶν Ἄνσάρ. Σήκωσε τὸ κεφάλι του, κύτταξε τοὺς Ἄνσάρ καὶ εἶπε: «Φαίνεται ὅτι πιστεύετε ὅτι ὁ Μωάμεθ εἶναι ἀναστατωμένος ἀπὸ τὴν ἀγάπη πού τρέφει γιὰ τὴν πόλη του καὶ ἀπὸ τὰ δεσμὰ πού τὸν δένουν μὲ τὴ φυλὴ του». «Ναί, ἔτσι εἶναι», εἶπαν οἱ Ἄνσάρ, «αὐτὰ σκεφθήκαμε».

«Γνωρίζετε ἐσεῖς ποιὸς εἶμαι;», εἶπε ὁ Προφήτης. «Εἶμαι ὁ Δουῦλος τοῦ Θεοῦ καὶ ὁ Ἀγγελιαφόρος Του. Πῶς θὰ μπορούσα νὰ σᾶς ἀπαρνηθῶ; Ἐσεῖς μοῦ παρασταθήκατε καὶ θυσιάσατε τὴ ζωὴ σας, ὅταν καμιά δύναμη τῆς γῆς δὲν προσφέρθηκε γιὰ νὰ βοηθήσει τὴ Θρησκεία τοῦ Θεοῦ. Πῶς θὰ μπορούσα ἐγὼ νὰ σᾶς ἀπαρνηθῶ καὶ νὰ ζήσω ἄλλου; Ὁχι, αὐτὸ θὰ μοῦ ἦταν ἀδύνατο. Ἐφουὰ ἀπὸ τὴ Μέκκα γιὰ χάρι τοῦ Θεοῦ καὶ δὲν μπορῶ νὰ ἐπανεέλθω σ' αὐτήν. Θὰ ζήσω καὶ θὰ πεθάνω κοντὰ σας».

Οἱ Ἄνσάρ συγκινήθηκαν ἀπὸ τὴν ἀσυνήθιστη αὐτὴ ἐκφραση στοργῆς καὶ ἀφοσίωσης. Στεναχωρήθηκαν γιατί εἶχαν δεῖξει ἔλλειψη ἐμπιστοσύνης στὸ Θεὸ καὶ στὸν Προφήτη Του, ἔκλαψαν καὶ τοῦ ζήτησαν συγγνώμη. Τοῦ εἶπαν ὅτι δὲν θὰ ἔβρισκαν γαλήνη, ἂν ὁ Προφήτης ἔφευγε ἀπὸ τὴν πόλη τους καὶ πήγαινε νὰ ζήσει ἄλλου. Ὁ Προφήτης τοὺς ἀπάντησε ὅτι οἱ ἀνησυχίες τους ἦταν εὐνόητες καὶ ὅτι μετὰ τὶς ἐξηγήσεις πού εἶχαν δώσει, ὁ Θεὸς καὶ ὁ

Προφήτης Του ήταν βέβαιοι ότι ήταν άθωοι και ειλικρινείς στην άφοσίωσή τους.

Πώς να αισθάνθηκαν οι Μεκκανοί; Δεν έκλαψαν, βέβαια, με δάκρυα άφοσίωσης, αλλά οι καρδιές τους πρέπει να ήταν γεμάτες μετάνοια και τύψεις. Δεν είχαν πετάξει εκείνοι, με τα ίδια τους τα χέρια, τον πολύτιμο λίθο που ήταν ανάμεσά τους στην ίδια τους την πόλη; Ένας επί πλέον λόγος για να μετανιώσουν ήταν ότι, ενώ ο Ίερός Προφήτης είχε επιστρέψει στη Μέκκα, θά την εγκατέλειπε πάλι για να γυρίσει πίσω στη Μεδίνα.

Ή Ίκρίμα Γίνεται Μουσουλμάνος

Όρισμένοι από εκείνους που είχαν εξαιρεθεί από τη γενική άμνηστία, συγχωρήθηκαν με τη μεσολάθηση τών Συντρόφων. Μεταξύ τους ήταν ο Ίκρίμα, γιός του Άμπου Τζάλ. Η γυναίκα του Ίκρίμα ήταν στο βάθος της ψυχής της Μουσουλμάνα και ζήτησε από τον Προφήτη να συγχωρήσει τον άνδρα της. Ο Ίερός Προφήτης τον συγχώρησε, αλλά ο Ίκρίμα προσπαθούσε να διαφύγει στην Άθησσυνία. Η γυναίκα του τον πρόλαβε και τον βρήκε έτοιμο να μπαρκάρει. Τον επέπληξε, λέγοντάς του: «Τό θάζεις στά πόδια και φεύγεις μακριά από έναν άνθρωπο που είναι εύγενικός και ήπιος, όπως ο Προφήτης;».

Ο Ίκρίμα ξεπλάγη και τή ρώτησε, αν πραγματικά πίστευε ότι ο Προφήτης θά μπορούσε να τον συγχωρήσει. Η γυναίκα του επιβεβαίωσε, ότι ο Προφήτης ήταν ικανός να συγχωρήσει ακόμα κι εκείνον και ότι ήδη τής είχε δώσει την υπόσχεσή του. Ο Ίκρίμα ακύρωσε τὰ σχέδιά του να φύγει στην Άθησσυνία και γύρισε πίσω για να πάει στον Προφήτη. «Η γυναίκα μου με πληροφορήσε ότι συγχωρήσατε ακόμα και μένα», του είπε.

«Η γυναίκα σου έχει δίκιο. Πράγματι σέ συχώρησα», είπε ο Προφήτης.

Ο Ίκρίμα κατάλαβε ότι εκείνος που συγχωρεί ακόμα και τον πιο θανάσιμο έχθρό του, δεν μπορεί να είναι ύποκριτής. Γι' αυτό, δήλωσε τήν πίστη του στο Ίσλάμ. «Είμαι μάρτυς ότι ο Θεός είναι Ένας και δεν έχει άλλον ίσον Του και είμαι μάρτυς ότι εσύ είσαι ο Δούλος Του και ο Άγγελιαφόρος Του». Άφου είπε αυτό, ο Ίκρίμα κατέβασε τὸ κεφάλι του από ντροπή. Ο Ίερός Προφήτης τὸν παρηγό-

ρησε και του ειπε: «Ίκρίμα, ὄχι μόνο σ' ἔχω συγχωρήσει, ἀλλὰ σὰν ἀπόδειξη τῆς ἐκτίμησής σου ἔχω, ἀποφάσισα νὰ σὲ καλέσω νὰ μοῦ ζητήσεις ὁ,τιδήποτε εἶμαι ἱκανὸς νὰ σοῦ δώσω».

«Δὲν ὑπάρχει τίποτα περισσότερο ἢ καλύτερο πού θὰ μπορούσα νὰ σοῦ ζητήσω, ἀπὸ τὸ νὰ προσεύχεσαι γιὰ μένα στὸ Θεὸ καὶ νὰ Τοῦ ζητήσεις νὰ μὲ συγχωρήσει γιὰ τὶς καταχρήσεις καὶ τὰ ἐγκλήματα πού διέπραξα ἐναντίον σου», εἶπε ὁ Ίκρίμα.

Ἀκούγοντας τὴν παράκληση αὐτή, ὁ Προφήτης προσευχήθηκε ἀμέσως στὸ Θεό. «Θεέ μου, συγχώρησε τὸν Ίκρίμα γιὰ τὴν ἐχθρότητα πού εἶχε γιὰ μένα. Συγχώρησέ τον γιὰ τὶς ὕβρεις πού πρόφεραν τὰ χεῖλιά του».

Μετὰ ὁ Προφήτης σηκώθηκε ὄρθιος καί, καλύπτοντας τὸν Ίκρίμα μὲ τὸν μανδύα του, εἶπε: «Ἐκεῖνος πού ἔρχεται σὲ μένα καὶ πιστεύει στὸ Θεό, εἶναι ἕνας μὲ μένα. Τὸ σπίτι μου εἶναι τόσο δικό του, ὅσο εἶναι καὶ δικό μου».

Ἡ προσχώρηση τοῦ Ίκρίμα ἦταν ἡ ἐκπλήρωση μιᾶς προφητείας, τὴν ὁποία εἶχε κάνει ὁ Ἱερός Προφήτης πρὶν ἀπὸ πολλὰ χρόνια. Ὁ Προφήτης μιλώντας στοὺς Συντρόφους του, εἶχε πεῖ: «Εἶχα ἕνα ὄραμα, στὸ ὁποῖο εἶδα ὅτι ἤμουν στὸν Παράδεισο. Ἐκεῖ εἶδα ἕνα τσαμπὶ σταφύλια. Ὅταν ρώτησα γιὰ τοῖν ἦταν τὰ σταφύλια, κάποιος μοῦ εἶπε: "Γιὰ τὸν Ἄμπου Τζάλ"». Ἀναφερόμενος στὸ ὄραμα αὐτό, μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς προσχώρησής τοῦ Ίκρίμα, ὁ Προφήτης εἶπε ὅτι δὲν εἶχε καταλάβει τότε τὴν ἔννοια αὐτοῦ τοῦ ὁράματος. Πῶς ἦταν δυνατὸ νὰ μπεῖ στὸν Παράδεισο ὁ Ἄμπου Τζάλ, ὁ ἐχθρὸς τῶν πιστῶν καὶ πῶς ἦταν δυνατὸ νὰ τοῦ δοθεῖ ἕνα τσαμπὶ ἀπὸ σταφύλια; «Τώρα, ὁμῶς», εἶπε ὁ Προφήτης, «καταλαβαίνω τὸ ὄραμά μου. Τὸ τσαμπὶ ἀπὸ σταφύλια ἦταν γιὰ τὸν Ίκρίμα. Μόνο πού, ἀντὶ τοῦ γιοῦ, μοῦ εἶχε παρουσιασθεῖ ὁ πατέρας, μιὰ ἀντικατάσταση πού εἶναι κοινὴ στὰ ὄνειρα» (Χαλμπίγια τόμ. 3, σελ. 104).

Ἐνα ἀπὸ τὰ ἄτομα πού εἶχαν ἐξαιρεθεῖ ἀπὸ τὴ γενικὴ ἀμνηστία καὶ τοῦ ὁποίου ἡ ἐκτέλεση εἶχε διαταχθεῖ, ἦταν κάποιος πού ἦταν ὑπεύθυνος γιὰ τὴν ἀπάνθρωπη δολοφονία τῆς Ζαϊνάμπ, μιᾶς κόρης τοῦ Ἱεροῦ Προφήτη. Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ἦταν ὁ Χαμπάρ. Ἐκοψε τὴ ζώνη τῆς σέλλας τῆς καμήλας τῆς Ζαϊνάμπ καὶ ἡ Ζαϊνάμπ ἔπεσε στὸ ἔδαφος καί, καθὼς ἦταν ἔγκυος, ἔκανε ἀποβολή. Λίγο ἀργότερα πέθανε. Αὐτὴ ἦταν μιὰ ἀπὸ τὶς ἀπάνθρωπες πράξεις του

καί γι' αὐτὸ τοῦ ἀξίζε νὰ πεθάνει. Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ἦλθε στὸν Προφήτη καὶ τοῦ εἶπε: «Προφήτη τοῦ Θεοῦ, ξέφυγα καὶ πῆγα στὸ Ἰράν, ἀλλὰ μοῦ ἦλθε ἡ ἰδέα ὅτι ὁ Θεὸς μᾶς ἀπάλλαξε ἀπὸ τὶς εἰδωλολατρικὲς μᾶς πεποιθήσεις καὶ μᾶς ἔσωσε ἀπὸ τὸν πνευματικὸ θάνατο. Ἀντὶ νὰ πηγαίνω σὲ ξένους καὶ νὰ ζητῶ καταφύγιο ἀπὸ αὐτούς, γιατί νὰ μὴν πάω στὸν ἴδιο τὸν Προφήτη, νὰ ὁμολογήσω τὰ σφάλματα καὶ τὶς ἁμαρτίες μου καὶ νὰ τοῦ ζητήσω νὰ μὲ συγχωρήσει;».

Ὁ Προφήτης συγκινήθηκε καὶ εἶπε: «Χαμπάρ, ἂν ὁ Θεὸς ρίζωσε μέσα σου τὴν ἀγάπη γιὰ τὸ Ἰσλάμ, πῶς μπορῶ ἐγὼ νὰ σοῦ ἀρνηθῶ συγχώρηση; Συγχωρῶ ὅλα ὅσα ἔπραξες μέχρι τώρα».

Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ περιγραφοῦν τὰ ἀποτρόπαια ἐγκλήματα ποῦ εἶχαν διαπράξει οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ἐναντίον τοῦ Ἰσλάμ καὶ ἐναντίον τῶν Μουσουλμάνων. Ἐν τούτοις, πόσο εὐκόλα τοὺς συγχώρησε ὁ Ἱερός Προφήτης! Αὐτὸ τὸ πνεῦμα συγχώρησης μετέπεισε καὶ τοὺς πιὸ σκληρόκαρδους ἐχθροὺς καὶ τοὺς ἔκανε ἀφοσιωμένους ὁπαδοὺς τοῦ Προφήτη.

Ἡ Μάχη τοῦ Χουνάιν

Ἡ εἴσοδος τοῦ Προφήτη στὴ Μέκκα ἦταν ξαφνική. Οἱ φυλὲς ποῦ ἦταν γύρω ἀπὸ τὴν περιοχὴ τῆς Μέκκας καὶ κυρίως ἐκεῖνες ποῦ θρίσκονταν στὸ νότο, δὲν ἔμαθαν τὰ γεγονότα, παρὰ ἀρκετὸ καιρὸ ἀργότερα. Ὅταν, ὅμως, τὰ ἔμαθαν, συγκέντρωσαν τὶς δυνάμεις τους καὶ ἄρχισαν νὰ ἐτοιμάζονται γιὰ νὰ πολεμήσουν τοὺς Μουσουλμάνους. Ὑπῆρχαν δυὸ φυλὲς Ἀράβων, οἱ Χαουαζίν καὶ οἱ Τακήφ, οἱ ὁποῖες ἦταν ἰδιαίτερα ὑπερήφανες γιὰ τὴ γενναιότητά τους. Συσκέφθηκαν καὶ μετὰ ἀπὸ μακροχρόνιες συζητήσεις διάλεξαν γιὰ ἀρχηγό τους τὸν Μάλικ Ἴμπν Ἀούφ. Μετὰ κάλεσαν καὶ τὶς ὑπόλοιπες φυλὲς νὰ ἐνωθοῦν μαζί τους. Μεταξὺ αὐτῶν, ἦταν καὶ οἱ Μπάνου Σάντ. Ἡ παραμάννα τοῦ Προφήτη, ἡ Χαλιμά, ἀνῆκε στὴ φυλὴ αὐτὴ καί, ὅταν ὁ Προφήτης ἦταν παιδί, εἶχε ζήσει ἀνάμεσά τους. Οἱ ἄνδρες τῆς φυλῆς μαζεύθηκαν καὶ ξεκίνησαν γιὰ τὴ Μέκκα, παίρνοντας μαζί τους καὶ τὶς οἰκογενεῖς τους καὶ τὰ ὑπάρχοντά τους. Ὅταν τοὺς ρωτοῦσαν γιατί τὸ ἔκαναν αὐτό, ἀπαντοῦσαν ὅτι τὸ ἔκαναν γιὰ νὰ ὑπενθυμίσουν στοὺς

στρατιῶτες ὅτι, ἂν ὀπισθοχωροῦσαν ἢ τὸ ἔβαζαν στὰ πόδια, θὰ ἔπαιρναν τὶς γυναῖκες καὶ τὰ παιδιά τους αἰχμαλώτους καὶ θὰ ἄρπαζαν ὅλα τὰ ὑπάρχοντά τους — τόσο ἀκλόνητη ἦταν ἡ ἀπόφασή τους νὰ πολεμήσουν καὶ νὰ ἀφανίσουν τοὺς Μουσουλμάνους. Αὐτὸ τὸ πλῆθος κατέβηκε στὴν Κοιλιάδα Ἰουτάς — ἓνας πολὺ κατάλληλος χῶρος ἀπὸ τὸν ὁποῖο μποροῦσαν νὰ διεξάγουν τὶς μάχες ἀπὸ σημεῖα ποὺ πρόσφεραν καταφύγιο καὶ ὅπου ὑπῆρχαν ἀφθονες ζωοτροφές καὶ νερὸ καὶ διευκολύνονταν οἱ κινήσεις τοῦ ἵππικοῦ. Ὅταν ὁ Προφήτης πληροφορήθηκε γιὰ τὶς μετακινήσεις αὐτές, ἔστειλε τὸν Ἄμπντ Ἄλλα ἴμπν Ἄμπι Χαντράντ γιὰ νὰ τοῦ φέροι πληροφορίες γιὰ τὴν κατάσταση. Ὁ Ἄμπντ Ἄλλα ἔκανε τὴν ἀναφορά του σχετικά μὲ τὴ συγκέντρωση τοῦ στρατοῦ στὸν τόπο ἐκεῖνο καὶ εἶπε ὅτι τὸ κλίμα ποὺ ἐπικρατοῦσε ἦταν ἢ νὰ σκοτώσουν ἢ νὰ σκοτωθοῦν. Ἡ φυλὴ αὐτὴ ἦταν φημισμένη γιὰ τοὺς ἐπιδέξιους τοξότες τῆς καὶ ἡ θέση ποὺ εἶχε ἐπιλέξει ἦταν πλεονεκτική. Ὁ Προφήτης πλησίασε τὸν Σαφουάν, ἕναν εὐκατάστατο ἔμπορο τῆς Μέκκας καὶ τοῦ ζήτησε νὰ τοῦ δανείσει πανοπλίες καὶ πολεμοφόδια. Ὁ Σαφουάν τοῦ ἀπάντησε: «Μὲ πιέζεις, γιατί πιστεύεις ὅτι θὰ τρομοκρατηθῶ ἀπὸ τὴν αὐξανόμενη δύναμή σου καὶ θὰ σοῦ δώσω ὅ,τιδήποτε μοῦ ζητήσεις;».

Ὁ Ἱερὸς Προφήτης τοῦ ἀπάντησε: «Δὲν θέλουμε ν' ἀρπάξουμε τίποτα. Τὸ μόνο ποὺ ζητᾶμε, εἶναι νὰ μᾶς δανείσεις αὐτὰ τὰ πράγματα καὶ εἴμαστε διατεθειμένοι νὰ προσφέρουμε τὶς κατάλληλες ἐγγυήσεις».

Ὁ Σαφουάν ἱκανοποιήθηκε ἀπὸ αὐτὸ καὶ δέχθηκε νὰ τοὺς δανείσει τὰ ἀπαιτούμενα. Συνολικά, τοὺς ἐφοδίασε μὲ 100 πανοπλίες καὶ ἕναν κατάλληλο ἀριθμὸ ὄπλων. Ὁ Προφήτης δανείσθηκε 3.000 λόγχες ἀπὸ τὸν ξάδελφό του, Ναουφάλ ἴμπν Χαρήθ, καὶ περίπου 30.000 ντιράμια ἀπὸ τὸν Ἄμπντ Ἄλλα ἴμπν Ράμπια (Μου'άττα, Μουσνάντ καὶ Χαλμπίγια). Ὅταν ὁ μουσουλμανικὸς στρατὸς ξεκίνησε γιὰ τὸ Χαουαζίν, οἱ Μεκκανοὶ ἐξέφρασαν τὴν ἐπιθυμίαν νὰ πολεμήσουν στὸ πλευρὸ τῶν Μουσουλμάνων. Στὸ δρόμο τοὺς πέρασαν τὸν φημισμένο ἀραβικὸ ἱερὸ τόπο, Ντάτ Ἄνουάτ. Ἐκεῖ ὑπῆρχε μιὰ πολὺ παλιὰ τζίτζιφιά, τὴν ὁποία οἱ Ἀραβες θεωροῦσαν δένδρο ἱερὸ. Ὅταν ἀγόραζαν ὄπλα, τὰ πῆγαιναν πρῶτα στὸ Ντάτ Ἄνουάτ καὶ τὰ κρεμοῦσαν κάτω ἀπὸ τὸ ἱερὸ δένδρο γιὰ νὰ τὰ εὐλογήσει. Ὅταν ὁ μουσουλμανικὸς στρατὸς περνοῦσε ἀπὸ τὸν ἱερὸ αὐτὸ τό-

πο, μερικοί από τους στρατιώτες είπαν: «Προφήτη του Θεού, θά έπρεπε κι εμείς νά έχουμε ένα Ντάτ Άνουάτ».

Ό Προφήτης δυσανασχέτησε και είπτε: «Μιλάτε όπως και οί όπαδοί του Μωυσή. Όταν ό Μωυσή πήγαινε στη Χαναάν, οί όπαδοί του είδαν στο δρόμο τους ανθρώπους που προσεύχονταν στα είδωλα και είπαν: “Ω Μωυσή, φτιάξε για μās έναν θεό όμοιο με τους δικούς τους”» (7:139).

Ό Προφήτης του Θεού σās Καλεϊ

Ό Προφήτης, υπενθύμιζε στους Μουσουλμάνους νά μην ξεχνούν ποτέ ότι ό Θεός είναι Μεγάλος και νά προσεύχονται σ’ Εκείνον για την άπαλλαγή τους από τις προλήψεις που είχαν οί παλαιότεροι. Προτού ό μουσουλμανικός στρατός φθάσει στο Χουνάιν, οί Χαουαζίν και οί σύμμαχοί τους είχαν ήδη στήσει ένέδρες, από τις όποιες σκόπευαν νά τους έπιτεθούν. Είχαν σκάψει χαρακώματα και είχαν καμουφλάρει τις θέσεις του πυροβολικού, σύμφωνα με σύγχρονες μεθόδους μάχης. Είχαν ύψώσει τείχη και πίσω από αυτά οί στρατιώτες άνέμεναν τους Μουσουλμάνους. Μόνο μιá στενή χαράδρα είχε άπομείνει άπ’ όπου μπορούσαν νά περάσουν οί Μουσουλμάνοι. Τό μεγαλύτερο τμήμα του στρατού είχε πάρει θέσεις πίσω από τις ένέδρες, ένω οί ύπόλοιποι άνδρες είχαν παραταχθεί μπροστά από τις καμήλες τους. Οί Μουσουλμάνοι νόμισαν ότι ό άριθμός του έχθρου ήταν αυτός που διέκριναν. Έτσι, προχώρησαν και τους έπιτέθηκαν. Όταν είχαν προχωρήσει άρκετά και ό έχθρός ήταν πιá θέβαιος ότι μπορούσε νά τους έπιτεθεί με έπιτυχία, οί όπλίτες που ήταν τοποθετημένοι μπροστά στις καμήλες έπιτέθηκαν κατά του κεντρικού τμήματος του μουσουλμανικού στρατού, ένω οί τοξότες, που ήταν κρυμμένοι, έξάπολυσαν μιá βροχή από βέλη προς τά δυό άκρα του στρατού. Οί Μεκκανοί, που είχαν άκολουθήσει τό στρατό για νά κάνουν έπίδειξη τής πολεμικής τους άρετής, δέν μόρεσαν ν’ άντέξουν στη διπλή αυτή έπίθεση του έχθρου και τό έβαλαν στα πόδια, τρέχοντας πίσω στη Μέκκα. Οί Μουσουλμάνοι ήταν συνηθισμένοι στις δυσχέρειες. Όταν, όμως, οί 2.000 έφιπποι στρατιώτες εισέβαλαν στις γραμμές τους, τά άλογα άναστατώθηκαν. Τά κυρίευσε πανικός και, καθώς οί πιέσεις

καὶ ἀπὸ τὶς τρεῖς πλευρὲς ὀξύνθησαν, τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν νὰ τραποῦν σὲ φυγή. Στὸ διάστημα αὐτό, μόνο ὁ Ἱερὸς Προφήτης, μαζί με δώδεκα Συντρόφους, παρέμειναν ἀτάραχοι. Αὐτὸ δὲν σημαίνει ὅτι οἱ ὑπόλοιποι Σύντροφοι ἐγκατέλειψαν τὸ πεδίο τῆς μάχης. Ἐκατὸ περίπου ἀπὸ αὐτοὺς εἶχαν παραμείνει ἐκεῖ, ἀλλὰ ἦταν κάμποσο μακριὰ ἀπὸ τὸν Προφήτη. Μόνο δώδεκα ἦταν κοντὰ του καὶ εἶχαν σταθεῖ γύρω του.

Ἐνας Σύντροφος εἶπε ὅτι ὁ ἴδιος καὶ οἱ φίλοι του εἶχαν κάνει ὅ,τι μπορούσαν γιὰ νὰ κατευθύνουν τὰ ζῶα τους πρὸς τὸ πεδίο τῆς μάχης, ἀλλὰ αὐτὰ ἦταν ἀναστατωμένα ἀπὸ τὴν πανικόβλητη φυγή τῶν ἀλόγων τῶν Μεκκανῶν. Κάθε προσπάθεια στάθηκε μάταιη. Τοὺς τραβοῦσαν τὰ ἡνία, ἀλλὰ τὰ ζῶα ἀντιστέκονταν καὶ ἀρνιοῦνταν νὰ γυρίσουν πίσω. Μερικὲς φορὲς τὰ ἀνάγκαζαν νὰ στρέψουν τὰ κεφάλια τους τόσο πολὺ, ποὺ ἔφταναν σχεδὸν τὴν οὐρὰ τους. Ὅταν, ὅμως, τὰ σπιρούνιζαν γιὰ νὰ πᾶνε πρὸς τὸ πεδίο τῆς μάχης, αὐτὰ ἀρνιοῦνταν νὰ προχωρήσουν καὶ ὀπισθοχωροῦσαν ἀκόμα πιὸ τρομαγμένα. «Οἱ καρδιές μας χτυποῦσαν ἀπὸ φόβο — φόβο γιὰ τὴν ἀσφάλεια τῆς ζωῆς τοῦ Προφήτη», εἶπε αὐτὸς ὁ Σύντροφος, «ἀλλὰ δὲν μπορούσαμε νὰ κάνουμε τίποτα». Αὐτὲς ἦταν οἱ θέσεις ποὺ εἶχαν οἱ Σύντροφοι. Ὁ ἴδιος ὁ Προφήτης στεκόταν με ἐλάχιστους ἄνδρες, ἐκτεθειμένος στὴν καταιγίδα θελῶν ποὺ ἔπεφταν ἀπὸ τρεῖς πλευρὲς. Πίσω τους ὑπῆρχε ἕνα στενὸ πέρασμα, ἀπὸ τὸ ὁποῖο μόνο λίγοι ἄνθρωποι μπορούσαν νὰ περάσουν συγχρόνως. Ἐκείνη τὴ στιγμή ἀκριβῶς, ὁ Ἄμπου Μπάκαρ κατέβηκε ἀπὸ τὸ μουλάρι του καὶ κρατώντας στὰ χέρια του τὰ ἡνία τοῦ μουλαριοῦ τοῦ Προφήτη, εἶπε: «Προφήτη τοῦ Θεοῦ, ἄφισέ μας ν' ἀποτραβηχθοῦμε γιὰ λίγο καὶ ἐπίτρεψε γιὰ λίγο νὰ ξεκουρασθεῖ ὁ μουσουλμανικὸς στρατός».

«Ἄμπου Μπάκαρ, ἄφισε τὰ ἡνία τοῦ ζῶου μου», εἶπε ὁ Προφήτης καί, καθὼς τὸ ἔλεγε, σπιρούνισε τὸ ζῶο του καὶ ξεκίνησε πρὸς τὴ χαράδρα, στὶς δυὸ πλευρὲς τῆς ὁποίας εἶχε στήσει ἐνέδρες ὁ ἐχθρὸς καὶ ἀπὸ ὅπου οἱ τοξότες κατεύθυναν τὰ βέλη τους. Καθὼς ὁ Προφήτης κέντρισε τὸ μουλάρι του, εἶπε: «Εἶμαι ἕνας Προφήτης. Δὲν ὑποκρίνομαι. Εἶμαι ὁ γιὸς τοῦ Ἄμπντ ἄλ-Μουττάλιμπ» (Μπουχάρι). Αὐτὰ τὰ λόγια, τὰ ὁποῖα ἄρθρωσε καὶ εἶπε στὸν ἑαυτό του, στὸ διάστημα μιᾶς ἄκρως ἐπικίνδυνης κατάστασης, ἔχουν τεράστια σημασία. Ἐπιβεβαιώνουν τὸ

γεγονός ότι ο Προφήτης ήταν ένας αληθινός Προφήτης και ο πραγματικός Άγγελιαφόρος του Θεού. Τονίζοντας το γεγονός αυτό, απόδειχνε ότι δεν φοβόταν το θάνατο ή την άποτυχία του σκοπού του. Το ότι, όμως, εξακολουθούσε να παραμένει ζωντανός, δεν όφειλόταν και δεν έπρεπε να νομισθεί από τους Μουσουλμάνους ότι είχε Θείες ικανότητες, γιατί δεν ήταν παρά μόνο ένας άνθρωπος, ένας γιός του "Άμπντ άλ-Μουττάλιμπ. Ο Προφήτης ήταν πολύ προσεκτικός και πάντα προσπαθούσε να κάνει ικανούς τους όπαδούς του να διακρίνουν τη διαφορά μεταξύ πίστης και πρόληψης. Άφου πρόφερε τις άξέχαστες αυτές λέξεις, ο Προφήτης φώναξε τον Άμπάς, ο οποίος είχε θροντερή φωνή, και του είπε: «Άμπάς, ύψωσε τη φωνή σου και θύμισέ στους Μουσουλμάνους τον όρκο που πήραν στο Χουντάμπιγια, κάτω από το δένδρο και εκείνα που διδάχθηκαν την εποχή του έγινε ή άποκάλυψη της Σούρα Μπάκαρα. Πές τους ότι ο Προφήτης του Θεού, τους καλεί». Ο Άμπάς ύψωσε τη δυνατή φωνή του και το μήνυμα του Προφήτη έπεσε σαν θροντή, όχι πάνω σε άδιάφορα αυτιά, αλλά σε αυτιά που ήταν όλο άνυπομονησία. Η άπήχηση ήταν κεραυνοβόλα. Οί ίδιοι οί Σύντροφοι, οί όποιοι είχαν σταθεί άνίκανοι να πείσουν τά άλογά τους να κατευθυνθούν προς τó πεδίο της μάχης, άρχισαν να αισθάνονται ότι δεν άνήκαν στον κόσμο αυτό, αλλά στον έπόμενο και ότι είχαν θρεθεί άντιμέτωποι με τó Θεό την Ημέρα της Κρίσης. Η φωνή του Άμπάς δεν είχε τόν ήχο της δικής του φωνής, αλλά ήταν σαν φωνή άγγέλου, που τούς καλούσε να άπολογηθούν για τς πράξεις τους. Δεν ύπήρχε τίποτα που θά μπορούσε να τούς έμποδίσει να κατευθυνθούν πάλι προς τó πεδίο της μάχης. Πολλοί κατέβηκαν άπό τά ζώα τους και με τó σπαθί και την άσπίδα μόνο, έτρεξαν προς τó πεδίο της μάχης, άφίνοντας τά ζώα να πάνε όπου ήθελαν. Άλλοι άφίππευσαν, άποκεφάλισαν τά ζώα τους και έτρεξαν πίσω στον Προφήτη πεζοί. Λένε ότι τή μέρα εκείνη, οί Άνσάρ έτρεξαν προς τόν Προφήτη, με τήν ίδια ταχύτητα, που ή μητέρα καμήλα ή άγγελάδα τρέχει προς τó νεογέννητο, όταν τó άκούσει να κλαίει. Πριν περάσει πολύς χρόνος, ο Προφήτης ήταν περιστοιχισμένος άπό ένα μεγάλο άριθμό Συντρόφων, οί όποιοι, ως έπί τó πλείστον, ήταν Άνσάρ. Ο έχθρός ήττήθηκε πάλι.

Η παρουσία του Άμπου Σουφιάν στο πλευρό του Προφήτη, εκείνη τή μέρα, ήταν ένα σημάδι άπό τó Θεό. Άπό

τή μιὰ πλευρά, ἦταν τὸ Σύμβολο τῆς Ἰσχύος τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη, ἦταν τὸ ἐξαγνιστικὸ παράδειγμα ποῦ ἔφερε ὁ Προφήτης. Λίγες μόνο μέρες νωρίτερα, ὁ Ἄμπου Σουφιάν ἦταν ἕνας αἰμοχαρῆς ἐχθρὸς τοῦ Προφήτη, ἀρχηγὸς ἑνὸς διψασμένου γιὰ αἷμα στρατοῦ, ποῦ ἦταν ἀποφασισμένος νὰ συντρίψει τοὺς Μουσουλμάνους. Τώρα, ὅμως, αὐτὴ τῆ μέρα, ὁ ἴδιος ὁ Ἄμπου Σουφιάν ἦταν στὸ πλευρὸ τοῦ Προφήτη, φίλος του, ὀπαδὸς του καὶ Σύντροφος. Ὅταν ὁ πανικὸς κυρίευσε τὶς καμῆλες τοῦ ἐχθροῦ, ὁ Ἄμπου Σουφιάν, ποῦ ἦταν σοφὸς καὶ ἔμπειρος στρατηγός, κατάλαβε ὅτι καὶ τὸ δικό του ἄλογο μποροῦσε νὰ τραπῆ σὲ ἄτακτη φυγή. Κατέθηκε γρήγορα ἀπὸ τὸ ἄλογό του καὶ, ἀφοῦ πῆρε τὰ ἡνία τοῦ μουλαριοῦ τοῦ Προφήτη στὰ χέρια του, προχώρησε μὲ τὰ πόδια. Περπατοῦσε δίπλα στὸν Προφήτη, μὲ τὸ σπαθὶ στὰ χέρια, ἀποφασισμένος νὰ ἐπιτεθεῖ καὶ νὰ σκοτώσει ὅποιον πλησίαζε τὸν Προφήτη. Ὁ Προφήτης πρόσεξε τὴν ἀλλαγὴ τοῦ Ἄμπου Σουφιάν μὲ ἐκπληξὴ καὶ ἱκανοποίηση. Σκέφθηκε γιὰ τὴ νέα αὐτὴ ἀπόδειξη τῆς δύναμης τοῦ Θεοῦ. Μόλις 10—15 μέρες νωρίτερα, αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος μάζευε ἕνα στρατὸ γιὰ νὰ καταφέρει ἕνα ὀριστικὸ πλῆγμα στὸ κίνημα τοῦ Ἰσλάμ. Εἶχε ὑποστεῖ, ὅμως, μιὰ ἀλλαγὴ. Ὁ πρῶν ἀρχηγὸς τοῦ ἐχθροῦ ἦταν τώρα στὸ πλευρὸ τοῦ Προφήτη, ὅπως ἕνας ἀπλὸς στρατιώτης τοῦ πεζικοῦ καὶ κρατοῦσε τὸ σπιρουνὶ τοῦ μουλαριοῦ τοῦ ἀρχηγοῦ του, ἀποφασισμένος νὰ πεθάνει γι' αὐτόν.

Ὁ Ἄμπας εἶδε τὴν ἐκπληξὴ στὸ βλέμμα τοῦ Προφήτη καὶ εἶπε: «Προφήτη τοῦ Θεοῦ, αὐτὸς εἶναι ὁ Ἄμπου Σουφιάν, ὁ γιὸς τοῦ θείου σου καὶ ἐπομένως ἀδελφός σου. Δὲν αἰσθάνεσαι ἱκανοποίηση γι' αὐτόν;».

«Ναί», εἶπε ὁ Προφήτης, «καὶ προσεύχομαι ὁ Θεὸς νὰ τοῦ συγχωρήσει ὅλα του τὰ ἁμαρτήματα». Γυρίζοντας δὲ πρὸς τὸν Ἄμπου Σουφιάν, εἶπε: «Ἀδελφέ!». Ὁ Ἄμπου Σουφιάν δὲν μπόρεσε νὰ συγκρατήσῃ τὴν ἀγάπη ποῦ ξεχειλίζε μέσα ἀπὸ τὴν καρδιά του. Ἐσκυψε καὶ φίλησε τὸ πόδι τοῦ Προφήτη ποῦ ἦταν ἀκουμπισμένο στὸ σπιρουνὶ ποῦ κρατοῦσε (Χαλμπίγια).

Μετὰ τὴν μάχη τοῦ Χουνάιν, ὁ Προφήτης ἐπέστρεψε τὰ πολεμὸδια ποῦ εἶχε δανεισθεῖ καὶ ἀποζημίωσε τοὺς δανειστὲς του πλουσιοπάροχα. Ἐκεῖνοι ποῦ τοῦ εἶχαν παραχωρήσει δάνεια συγκινήθηκαν ἀπὸ τὴν προσοχὴ καὶ τὴν ἐπιμέλεια μὲ τὴν ὁποία ὁ Προφήτης ἐπέστρεψε τὰ ἐφόδια

καὶ ἀποζημίωνε τοὺς δανειστὲς του. Πίστευσαν ὅτι ὁ Προφήτης δὲν ἦταν ἀπλῶς ἓνας κοινὸς ἄνθρωπος, ἀλλὰ κάποιος τοῦ ὁποίου τὸ ἦθος ἦταν ἀνώτερο ὄλων. Δὲν ἦταν καθόλου περίεργο ὅτι ὁ Σουφιὰν προσχώρησε ἀμέσως στὸ Ἰσλάμ.

“Ένας Θανάσιμος Ἐχθρὸς Μεταβάλλεται σ’ ἓναν Ἀφοσιωμένο Ὁπαδὸ

Ἡ μάχη τοῦ Χουνάιν πάντα θυμίζει στοὺς ἱστορικοὺς ἓνα ἄλλο περιστατικὸ, πού εἶχε ἐνδιαφέρον καὶ πού συνέβη ἐνῶ ἐξελισσόνταν ἡ μάχη. Ὁ Σάιμπα, ὁ ὁποῖος ἦταν κάτοικος τῆς Μέκκας, ὑπηρετοῦσε στὴν Κάαμπα, συμμετεῖχε στὶς μάχες, ἀπὸ τὴν πλευρὰ τοῦ ἐχθροῦ. Λέει ὅτι ἓνας μόνον ἦταν ὁ σκοπὸς πού τὸν ἀπασχολοῦσε στὸ διάστημα τῆς μάχης αὐτῆς — νὰ βρεῖ τὴν εὐκαιρία νὰ σκοτώσει τὸν Προφήτη, ὅταν θὰ γινόταν ἡ συμπλοκὴ τῶν δυὸ στρατιῶν. Ἦταν ἀποφασισμένος, ἀκόμα καὶ ἂν ὀλόκληρος ὁ κόσμος ἐνῶνταν μὲ τὸν Προφήτη (ὄχι μόνον ὀλόκληρη ἡ Ἀραβία), ἐκείνος ν’ ἀποτελοῦσε ἐξαίρεση καὶ νὰ ἐξακολουθοῦσε νὰ ἀντιστέκεται στὸ Ἰσλάμ. “Ὅταν ἡ μάχη ἀγρίεψε, ὁ Σάιμπα τράβηξε τὸ ξίφος του καὶ ἄρχισε νὰ προχωρεῖ πρὸς τὸν Προφήτη. “Ὅταν ἦλθε πολὺ κοντὰ του, ἔχασε τὸ θάρρος του. Ἄρχισε νὰ αἰσθάνεται ὅτι τὸν ἐγκατέλειπε ἡ ἀποφασιστικὴ πού εἶχε. «Ὅταν ἤμουν πιά πολὺ κοντὰ στὸν Προφήτη», εἶπε ὁ Σάιμπα, «εἶδα μιὰ φλόγα, ἡ ὁποία ἀπειλοῦσε νὰ μὲ κάψει. Τότε ἄκουσα τὴ φωνὴ τοῦ Προφήτη, ἡ ὁποία μοῦ εἶπε: “Σάιμπα, ἔλα κοντὰ μου”. Ὅταν πλησίασα, ὁ Προφήτης ἄπλωσε καὶ ἔβαλε τὸ χέρι του στὸ στήθος μου μὲ μεγάλη στοργή. Καθὼς ἔκανε τὴ χειρονομία αὐτή, εἶπε: “Θεέ, ἀπάλλαξε τὸν Σάιμπα ἀπ’ ὄλες τὶς σατανικὲς του ιδέες”». Ὁ Σάιμπα ἄλλαξε μ’ αὐτὴ τὴ μικρὴ ἔνδειξη στοργῆς. Ἡ ἐχθρότητά του καὶ τὸ μῖσος του διαλύθηκαν καὶ ἀπὸ τὴν ὥρα ἐκείνη ὁ Προφήτης τοῦ ἦταν ὁ πιὸ ἀγαπημένος ἀπὸ ὅποιονδήποτε ἄλλον στὸν κόσμον. Καθὼς ὁ Σάιμπα εἶχε ἀλλάξει ιδέες, ὁ Προφήτης τὸν κάλεσε νὰ ἔλθει νὰ πολεμήσει. «Ἐκείνη τὴ στιγμή», εἶπε ὁ Σάιμπα, «μὲ κυρίευσε μιὰ μόνον σκέψη. Νὰ πεθάνω γιὰ χάρη τοῦ Προφήτη. Ἀκόμα καὶ ὁ πατέρας μου ἂν εἶχε βρεθεῖ μπροστά μου, γιὰ νὰ ἀπειλήσει τὸν Προφήτη, δὲν θὰ δισταζα νὰ τοῦ θυθίσω τὸ σπαθί μου στὸ στήθος του» (Χαλμπίγια).

Ὁ Προφήτης προχώρησε μετά πρὸς τὸ Τάιφ, τὴν πόλη ὅπου εἶχε πετροβοληθεῖ καὶ ἀπὸ ὅπου τὸν εἶχαν διώξει. Ὁ Προφήτης πολιορκήσῃ τὴν πόλη, ἀποδέχθηκε, ὅμως, τὶς συστάσεις μερικῶν φίλων του καὶ ἔλυσε τὴν πολιορκία. Ἀργότερα ὁ λαὸς τοῦ Τάιφ προσχώρησε στὸ Ἰσλάμ οἰκειοθελῶς.

Ὁ Προφήτης Μοιράζει τὰ Λάφυρα

Μετὰ τὴν κατάληψη τῆς Μέκκας καὶ τὴ νίκη στὸ Χουναίν, ὁ Προφήτης ἀντιμετώπισε τὸ καθῆκον τῆς διανομῆς χρημάτων πού εἶχαν εἰσπραχθεῖ σὰν λύτρα καὶ τῶν λαφύρων πού εἶχαν ἐγκαταλειφθεῖ ἀπὸ τὸν ἐχθρὸ στὸ πεδίο τῆς μάχης. Ἄν εἶχε τηρηθεῖ ἡ συνήθεια, αὐτὰ τὰ χρήματα καὶ τὰ λάφυρα ἔπρεπε νὰ διανεμηθοῦν μεταξὺ τῶν Μουσουλμάνων στρατιωτῶν, οἱ ὅποιοι εἶχαν πολεμήσει στὶς μάχες. Αὐτὴ τὴ φορά, ὅμως, ἀντὶ νὰ τὰ μοιράσει στοὺς Μουσουλμάνους, ὁ Προφήτης τὰ μοίρασε στοὺς Μεκκανοὺς καὶ σ' ἐκείνους πού ἦταν ἀπὸ τὰ περίχωρα τῆς Μέκκας. Αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι δὲν εἶχαν δείξει ἀκόμα ἐνδιαφέρον γιὰ νὰ ἀσπασθοῦν τὴν Πίστη. Πολλοὶ ἦταν ἀρνητές ἀπὸ πεποίθηση. Ἐκείνοι πού εἶχαν δηλώσει πίστη, ἦταν νεοφώτιστοι. Δὲν γνώριζαν ἀκόμα τὸ βαθμὸ τῆς αὐταπάρνησης πού μπορούσε νὰ αἰσθανθεῖ κανεὶς μετὰ τὸν ἀσπασμὸ τοῦ Ἰσλάμ. Ἀντὶ, ὅμως, αὐτοὶ νὰ ἐπωφεληθοῦν ἀπὸ τὰ παραδείγματα αὐταπάρνησης καὶ αὐτοθυσίας, στὰ ὁποῖα εἶχαν παραστεῖ μάρτυρες, ἀντὶ ν' ἀνταποδώσουν τὴν καλὴ θέληση μὲ τὴν ὁποία τοὺς εἶχαν φερθεῖ οἱ Μουσουλμάνοι, ἔγιναν πιὸ ἀπαιτητικοὶ καὶ πιὸ ἀπληστοὶ. Ζητοῦσαν ὀλοένα καὶ περισσότερα. Πίεζαν τὸν Προφήτη καὶ τὸν ἔσπρωξαν σ' ἓνα σημεῖο κάτω ἀπὸ ἓνα δένδρο, τραβώντας καὶ σχίζοντας τὸ μανδύα του ἀπὸ τοὺς ὤμους του. Τελικὰ, ὁ Προφήτης ἀπευθύνθηκε στὸ πλῆθος καὶ εἶπε: «Δὲν ἔχω τίποτα ἄλλο νὰ σᾶς δώσω. Ἄν εἶχα, θὰ σᾶς τὸ ἔδινα, γιατί δὲν εἶμαι οὔτε τσιγγούνης, οὔτε κακός» (Μπουχάρι, κεφ. Φάρντ ἄλ-Χούμς).

Μετὰ πῆγε κοντὰ στὴν καμήλα του, τῆς τράθηξε μιὰ τρίχα καὶ εἶπε: «Ἀπὸ αὐτὰ τὰ χρήματα καὶ αὐτὰ τὰ ἀντικείμενα δὲν θέλω τίποτα, οὔτε μιὰ τρίχα. Πρέπει, ὅμως, νὰ κρατήσω τὸ ἓνα πέμπτο γιὰ τὸ Κράτος. Αὐτὴ εἶναι ἡ μερίδα πού ὁ ἀραβικὸς νόμος κρίνει ὅτι εἶναι δίκαιη καὶ

ορθή. Αυτό τὸ ἕνα πέμπτο δὲν θὰ δαπανηθεῖ γιὰ μένα. Θὰ δαπανηθεῖ γιὰ σᾶς καὶ γιὰ τὶς ἀνάγκες σας. Μὴν ξεχνᾶτε ὅτι ὁποῖος καταχρᾶται χρήματα τοῦ δημοσίου, θὰ ἐξευτελισθεῖ μπροστὰ στὸ Θεὸ τὴν Ἡμέρα τῆς Κρίσης».

Οἱ κακόβουλοι ἐπικριτὲς τοῦ Προφήτη ἔχουν πεῖ ὅτι λαχταροῦσε νὰ γίνεи βασιλιᾶς καὶ νὰ ἀποκτήσει δικό του βασίλειο. Φαντάζεσθε, ὅμως, ὅτι θὰ ἄφινε τὸν ἑαυτό του ν' ἀντιμετωπίσει ἕνα κακόβουλο πλῆθος, ἂν ἦταν βασιλιᾶς; Ἄν ἡ ἐπιθυμία του ἦταν νὰ γίνεи βασιλιᾶς καὶ ν' ἀποκτήσει βασίλειο, θὰ εἶχε συμπεριφερθεῖ μ' αὐτὸ τὸν τρόπο σ' ἕνα ἄθλιο πλῆθος, ὅπως οἱ Μεκκανοί; Θὰ εἶχε ἐπιτρέψει νὰ τὸν πῆσουν, ὅπως τὸ ἔκαναν; Θὰ συζητοῦσε μαζί τους καὶ θὰ τοὺς ἔδινε ἐξηγήσεις; Μόνο οἱ Προφῆτες καὶ οἱ Ἀγγελιαφόροι τοῦ Θεοῦ μποροῦν νὰ δώσουν ἕνα τέτοιο παράδειγμα. Ὅλα τὰ λάφυρα, τὰ χρήματα καὶ τὰ ἀντικείμενα ἀξίας, ποὺ μποροῦσαν νὰ μοιρασθοῦν, εἶχαν μοιρασθεῖ ἀνάμεσα στοὺς δικαιούχους καὶ τοὺς φτωχοὺς. Ἐν τούτοις, ὑπῆρχαν ἐκεῖνοι ποὺ δὲν ἦταν ἱκανοποιημένοι, ποὺ πίεζαν τὸν Προφήτη καὶ διαμαρτύρονταν κατὰ τῆς μοιρασιάς καὶ τὸν κατηγοροῦσαν ὅτι ἦταν ἄδικος.

Κάποιος Ντουλ Κουβαΐσιρα, πλησίασε τὸν Προφήτη καὶ τοῦ εἶπε: «Μωάμεθ, ἐγὼ εἶμαι μάρτυς γι' αὐτὰ ποὺ κάνεις».

«Καὶ τί εἶναι αὐτὸ ποὺ κάνω;», ρώτησε ὁ Προφήτης.

«Κάνεις ἀδικίες», εἶπε.

«Συμφορὰ σου», εἶπε ὁ Προφήτης, «Ἄν ἐγὼ μπορῶ νὰ κριθῶ ὅτι εἶμαι ἄδικος, τότε δὲν ὑπάρχει κανεὶς στὴν ἐπιφάνεια τῆς γῆς ποὺ μπορεῖ νὰ θεωρηθεῖ δίκαιος» (Μουσλίμ, Κιτάμπ ἄλ Ζακάτ).

Οἱ πιστοὶ ἐξοργίσθηκαν. Ὅταν αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ἔφυγε ἀπὸ τὴ συγκέντρωση, ὀρισμένοι εἶπαν: «Στὸν ἄνθρωπο αὐτὸ ἀξίζει ὁ θάνατος. Μᾶς ἐπιτρέπετε νὰ τὸν σκοτώσουμε;».

«Ὅχι», εἶπε ὁ Προφήτης, «ἐφ' ὅσον ὑπακούει στοὺς νόμους μας καὶ δὲν κάνει φανερὲς παραβάσεις, πῶς μποροῦμε νὰ τὸν σκοτώσουμε;».

«Ἄν κάποιος λέει καὶ κάνει ἕνα πράγμα, πιστεύει ὅμως καὶ ἐπιθυμεῖ κάτι ἄλλο, δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ θρεῖ ἀνάλογη τιμωρία;», εἶπαν οἱ πιστοί.

«Δὲν μπορῶ νὰ φερθῶ μὲ τοὺς ἀνθρώπους, σύμφωνα μ' αὐτὰ ποὺ ἔχουν στὶς καρδιές τους. Ὁ Θεὸς δὲν μοῦ ἔχει ἀναθέσει κάτι τέτοιο. Ἐγὼ μπορῶ νὰ φερθῶ μαζί τους, ἀνάλογα μὲ αὐτὰ ποὺ λένε καὶ κάνουν».

Ὁ Προφήτης συνέχισε καὶ εἶπε στοὺς πιστοὺς ὅτι κάποια μέρα αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος καὶ οἱ ἄνθρωποι τῆς φυλῆς του θὰ σήκωναν ἐπανάσταση μέσα στὸ Ἰσλάμ. Τὰ λόγια τοῦ Προφήτη ἐκπληρώθηκαν. Τὴν ἐποχὴ τοῦ Ἄλνι, τοῦ Τέταρτου Χαλίφη τοῦ Ἰσλάμ, αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος καὶ οἱ φίλοι του ἐπαναστάτησαν ἐναντίον του καὶ ἔγιναν ἡγέτες μιᾶς διεθνῶς ἀποδοκιμασμένης παράταξης τοῦ Ἰσλάμ, τοῦ Χαθαρίζ.

Ἄφοῦ τελείωσε μὲ τοὺς Χαθαρίζ, ὁ Προφήτης γύρισε πίσω στὴ Μεδίνα. Αὐτὴ ἡ μέρα ἦταν μιὰ ἀκόμα σημαντικὴ μέρα στὴ ζωὴ τῶν κατοίκων τῆς. Ἡ πρώτη ἦταν, ὅταν ὁ Προφήτης ἔφθασε στὴ Μεδίνα σὰν πρόσφυγας γιὰ νὰ διαφύγει τὴν καταδίωξη τῶν Μεκκανῶν. Αὐτὴ τὴν ἀλησμόνητη μέρα, ὁ Προφήτης ξαναέμπαινε στὴ Μεδίνα εὐτυχῆς, ἔχοντας πλήρη συνείδηση τῆς ὑπόσχεσης ποὺ εἶχε δώσει καὶ ἀποφασισμένος νὰ κάνει τὴ Μεδίνα πατρίδα του.

Οἱ Σκευωρίες τοῦ Ἄμπου Ἄμιρ

Τώρα πρέπει νὰ στραφοῦμε πρὸς τὶς δραστηριότητες κάποιου Ἄμπου Ἄμιρ Μαντάνι, ὁ ὁποῖος ἀνήκε στὴ φυλὴ τῶν Χαζράζ. Λόγω τῆς μακρόχρονης σχέσης του μετὰ τοὺς Ἐθραῖους καὶ τοὺς Χριστιανούς, εἶχε ἀποκτήσει τὴ συνήθεια τῆς σιωπηλῆς περισυλλογῆς καὶ ἐπικαλοῦνταν συχνὰ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ. Ἐπειδὴ εἶχε αὐτὲς τὶς συνήθειες, εἶχε γίνῃ γνωστὸς ὡς Ἄμπου Ἄμιρ, ὁ Ἐρημίτης. Ὡστόσο, δὲν ἦταν Χριστιανός. Ὅταν ὁ Ἱερός Προφήτης πῆγε στὴ Μεδίνα, μετὰ ἀπὸ τὴν Ἐγίρα, ὁ Ἄμπου Ἄμιρ ἔφυγε ἀπὸ τὴ Μεδίνα καὶ πῆγε στὴ Μέκκα. Ὅταν τελικὰ καὶ ἡ Μέκκα ἐνέδωσε στὴν ὀλοένα αὐξανόμενη ἐπιρροὴ τοῦ Ἰσλάμ, ἀρχισε νὰ μηχανορραφεῖ ξανά κατὰ τοῦ Ἰσλάμ. Ἀλλάξε ὄνομα καὶ ἀμφίεση καὶ ἐγκαταστάθηκε στὸ Κουμπά, ἓνα χωριὸ κοντὰ στὴ Μεδίνα. Καθὼς εἶχε λείψει πολὺν καιρὸ καὶ εἶχε ἀλλάξει καὶ τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο ντυνόταν, οἱ κάτοικοι τῆς Μεδίνας δὲν τὸν ἀναγνώρισαν. Μόνο ἐκεῖνοι οἱ Ὑποκριτές, μὲ τοὺς ὁποῖους συναντιόταν μυστικά, τὸν ἀναγνώρισαν. Οἱ Ὑποκριτές τῆς Μεδίνας ἔγιναν ἔμπιστοί του καὶ μὲ τὴ συναίνεσή τους ἔκανε σχέδια γιὰ νὰ πάει στὴ Συρία καὶ νὰ ξεσηκώσει τοὺς Χριστιανούς κυβερνήτες καὶ τοὺς Χριστιανούς Ἀραβες κατὰ τῆς Μεδίνας. Ἐνῶ ἐκεῖνος ἦταν ἀπασχολημένος μὲ τὰ καταχθόνια σχέδια τῆς

ἀποστολῆς του στοῦ Βορρά, εἶχε φροντίσει νά διαδοθεῖ ἡ δυσἀρέσκεια στή Μεδίνα. Οἱ συνάδελφοί του οἱ Ὑποκριτές, θά διέδιδαν τή φήμη ὅτι οἱ Συριακές δυνάμεις ἐπρόκειτο νά ἐπιτεθοῦν κατά τῆς Μεδίνας. Ὁ Ἄμπου Ἀμίρ εἶχε τήν ἐλπίδα ὅτι μέ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς διπλῆς αὐτῆς σκευωρίας θά δημιουργεῖτο ἐμπόλεμη κατάσταση μεταξύ τῶν Μουσουλμάνων καί τῶν Χριστιανῶν τῆς Συρίας. Ἄν τὸ σχέδιο αὐτὸ ἀποτύγχανε, τότε πίστευε ὅτι οἱ ἴδιοι οἱ Μουσουλμᾶνοι θά μπορούσαν νά προκληθοῦν γιά νά ἐπιτεθοῦν κατά τῆς Συρίας. Ὁ Ἄμπου Ἀμίρ θά εἶχε λόγους νά χαίρεται, ὅποια καί ἂν ἦταν ἡ ἔκβαση.

Ἄφου ὀλοκλήρωσε τὰ σχέδιά του, πῆγε στή Συρία. Στὸ διάστημα ποῦ ἔλειπε, οἱ Ὑποκριτές τῆς Μεδίνας — σύμφωνα μέ τὸ σχέδιο — ἄρχισαν τίς διαδόσεις ὅτι εἶχε παρατηρηθεῖ πῶς πολεμικά καραβάνια ἦταν καθ' ὁδὸν καί πῶς ἐπρόκειτο νά ἐπιτεθοῦν κατά τῆς Μεδίνας. Ὅταν τὰ καραβάνια δὲν ἐμφανίσθηκαν, πρόβαλαν κάποια δικαιολογία.

Ἡ Ἐκστρατεία στοῦ Ταμποῦκ

Οἱ φῆμες αὐτές ἦταν τόσο ἔμμονες, ὥστε ὁ Προφήτης σκέφθηκε ὅτι θά ἦταν καλύτερα νά τεθεῖ ὁ ἴδιος ἐπικεφαλῆς τοῦ μουσουλμανικοῦ στρατοῦ καί νά πάει στή Συρία. Οἱ καιροὶ ἦταν δύσκολοι καί ἡ Ἀραβία μαστιζόταν ἀπὸ λιμό. Ἡ συγκομιδὴ τοῦ προηγούμενου ἔτους ἦταν πενιχρὴ καί τὰ δημητριακὰ καί τὰ φρούτα ἐλάχιστα καί δὲν ἦταν καιρὸς ἀκόμα γιά τὴ νέα συγκομιδὴ. Ὅταν ὁ Προφήτης ξεκίνησε, ἦταν τέλος Σεπτεμβρίου ἢ ἀρχὴς Ὀκτωβρίου. Οἱ Ὑποκριτές ἤξεραν ὅτι οἱ φῆμες ἦταν δικῆς τους ἐμπνευσης. ἤξεραν, ἐπίσης, ὅτι σχέδιό τους ἦταν νά προκαλέσουν τοὺς Μουσουλμάνους νά ἐπιτεθοῦν κατά τῶν Συρίων, ἂν οἱ Σύριοι δὲν ἐπιτίθονταν οἱ ἴδιοι κατά τῶν Μουσουλμάνων. Ἔτσι ἢ ἀλλιῶς, τὸ ἀποτέλεσμα μιᾶς συμπλοκῆς μέ τὴν ἰσχυρὴ Ρωμαϊκὴ Αὐτοκρατορία θά ἦταν ἀφανισμὸς τῶν Μουσουλμάνων. Τὸ μάθημα τοῦ Μουτᾶ ἦταν ζωντανό. Στὸ Μουτᾶ, οἱ Μουσουλμᾶνοι εἶχαν ἔλθει ἀντιμέτωποι μέ ἕναν πολὺ ἰσχυρὸ στρατὸ καί μέ δυσκολία εἶχαν καταφέρει νά ὀπισθοχωρήσουν. Οἱ Ὑποκριτές ἤλπιζαν νά σκηνοθετήσουν ἕνα δεύτερο Μουτᾶ, στοῦ ὁποῖο ὁ Προφήτης θά ἔχανε τὴ ζωὴ του. Ἐνῶ οἱ Ὑποκριτές ἀσχολοῦνταν μέ τὴ διάδοση τῆς φήμης γιά ἐπιθέσεις Συρίων ἐναντίον τῶν Μου-

σουλμάνων, ἔκαναν ταυτόχρονα καὶ πολλές προσπάθειες γιὰ νὰ τοὺς τρομάξουν. Οἱ Σύριοι ἦταν ἱκανοὶ νὰ συγκεντρώσουν ἓνα πολὺ μεγάλο στρατό, στὸν ὁποῖο οἱ Μουσουλμάνοι δὲν θὰ μπορούσαν ν' ἀντισταθοῦν. Παρότρυναν τοὺς Μουσουλμάνους νὰ μὴ συμμετάσχουν σὲ συγκρούσεις μὲ τὴ Συρία. Ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος, τὸ σχέδιό τους ἦταν νὰ προκαλέσουν τοὺς Μουσουλμάνους, ὥστε νὰ ἐπιτεθοῦν κατὰ τῆς Συρίας, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο, νὰ τοὺς ἀποθαρρύνουν, ὥστε οἱ περισσότεροι ν' ἀρνηθοῦν νὰ πολεμήσουν. Ἐκεῖνο ποὺ ἤθελαν, ἦταν νὰ πολεμήσουν οἱ Μουσουλμάνοι κατὰ τῆς Συρίας καὶ νὰ ἡττηθοῦν. Μόλις, ὅμως, ὁ Προφήτης ἀνακοίνωσε ὅτι ἐπρόκειτο νὰ τεθεῖ ἐπικεφαλῆς τῆς νέας αὐτῆς ἐκστρατείας, ὁ ἐνθουσιασμός μεταξὺ τῶν Μουσουλμάνων μεγάλωσε. Ἔσπευσαν μὲ αὐτοθυσίαι γιὰ χάρι τῆς Πίστης τους. Οἱ Μουσουλμάνοι δὲν εἶχαν καλὸ ὄπλισμό γιὰ πόλεμο τέτοιου ἐπιπέδου. Τὸ θησαυροφυλάκιο ἦταν ἄδειο. Μόνο οἱ πιὸ εὐκατάστατοι Μουσουλμάνοι μπορούσαν νὰ προσφέρουν κεφάλαια γιὰ τὸν πόλεμο. Οἱ ὑπόλοιποι συναγωνίζονταν ὁ ἓνας τὸν ἄλλο σὲ πνεῦμα αὐτοθυσίας ὑπὲρ τῆς Πίστης τους. Λέγεται ὅτι, ὅταν προετοιμαζόταν ἡ ἐκστρατεία καὶ ὁ Προφήτης ἔκανε ἐκκλήση γιὰ οἰκονομικὴ ἐνίσχυση, ὁ Οὐθμάν πρόσφερε τὸ μεγαλύτερο μέρος τῆς περιουσίας του. Ἡ προσφορά του λέγεται ὅτι ἦταν στὸ ὕψος τῶν 1.000 χρυσῶν δηναρίων, τὰ ὁποῖα ἰσοδυναμοῦσαν μὲ 25.000 ρούπια. Καὶ ἄλλοι Μουσουλμάνοι πρόσφεραν ἀνάλογα μὲ τὶς δυνάμεις τους. Ἐπίσης, ἔγινε ἐφοδιασμός τῶν φτωχῶν μὲ ζῶα γιὰ νὰ καθαλλικεύσουν, σπαθιά καὶ λόγχες. Ἐνθουσιασμός ἐπικρατοῦσε παντοῦ. Ἐκεῖνο τὸν καιρὸ, στὴ Μεδίνα, ἦταν μιὰ ομάδα ἀπὸ Μουσουλμάνους, ποὺ εἶχαν μεταναστεύσει ἀπὸ τὴν Ἰερὴ Γεμένη. Ἦταν πολὺ φτωχοί. Μερικοὶ πήγαν στὸν Ἱερὸ Προφήτη καὶ τοῦ πρόσφεραν τὶς ὑπηρεσίες τους. Τοῦ εἶπαν: «Προφήτη τοῦ Θεοῦ, πάρε μας μαζί σου. Δὲν ζητᾶμε ἄλλο τίποτα, παρὰ μόνο τὰ μέσα νὰ ἔλθουμε μαζί σου.». Τὸ Κοράνιο κάνει μιὰ ἀναφορὰ στοὺς Μουσουλμάνους αὐτοὺς καὶ στὴν προσφορά τους μὲ τὰ ἀκόλουθα λόγια:

Οὔτε ἐναντίον ἐκείνων, ποὺ ὄταν σοῦ ζήτησαν ἄλογα, ἐσὺ τοὺς εἶπες: «Δὲν ἔχω ἄλογα γιὰ νὰ σᾶς δώσω», καὶ ἔφυγαν μὲ μάτια πλημμυρισμένα στὰ δάκρυα, γιὰτὶ δὲν εἶχαν τίποτα νὰ προσφέρουν (9:92).

Δηλαδή, δὲν ἔφταιγαν αὐτοί, πού δὲν ἔλαθαν μέρος στὸν πόλεμο, γιατί δὲν εἶχαν τὰ μέσα καὶ ἔκαναν ἔκκληση στὸν Προφήτη νὰ τοὺς προμηθεύσει τὰ μέσα γιὰ τὴ μεταφορὰ τους στὸ πεδίο τῆς μάχης. Ὁ Προφήτης δὲν εἶχε τὴ δυνατότητα νὰ τοὺς τὰ προσφέρει καί, ἔτσι, ἔφυγαν ἀπογοητευμένοι καὶ ἔνωσαν φτωχοί, γιατί δὲν μπορούσαν νὰ συνεισφέρουν τίποτα στὸν πόλεμο μεταξύ τῶν Μουσουλμάνων καὶ τῶν Συρίων. Ἀρχηγὸς τῆς ομάδας αὐτῆς ἦταν ὁ Ἄμπου Μούσα. Ὄταν τὸν ρώτησαν τί εἶχε ζητήσει, εἶπε: «Δὲν θέλαμε καμῆλες καὶ ἄλογα. Εἶπαμε μόνο πῶς δὲν εἶχαμε παπούτσια καὶ πῶς δὲν μπορούσαμε νὰ περπατήσουμε τὴ μεγάλη αὐτὴ ἀπόσταση ξυπόλητοι. Ἄν εἶχαμε παπούτσια, θὰ πηγαίναμε μὲ τὰ πόδια καὶ θὰ πολεμούσαμε δίπλα στ' ἀδελφία μας, τοὺς Μουσουλμάνους». Ἐπειδὴ ὁ στρατὸς αὐτὸς πήγαινε στὴ Συρία καὶ οἱ Μουσουλμάνοι δὲν εἶχαν ἀκόμα ξεχάσει ἐκεῖνα πού εἶχαν συμβεῖ στὸ Μουτᾶ, ὁ καθένας τοὺς ἀνησυχούσε γιὰ τὴν προσωπικὴ ἀσφάλεια τοῦ Ἱεροῦ Προφήτη. Καὶ οἱ γυναῖκες τῆς Μεδίνας λάθαιναν μέρος, παρακινώντας τοὺς ἄνδρες τους καὶ τοὺς γιούς τους νὰ πάνε νὰ πολεμήσουν. Ἕνας Σύντροφος, πού θρυσκόταν ἐκτὸς πόλεως, ἐπέστρεψε στὴ Μεδίνα, ὅταν ὁ Προφήτης εἶχε ἤδη φύγει μὲ τὸ στρατό του. Μπήκε μέσα στὸ σπίτι του καὶ περίμενε ὅτι ἡ γυναῖκα του θὰ τὸν χαιρετούσε μὲ τὴν ἀγάπη καὶ τὴ συγκίνηση μὲ τὴν ὁποία καλωσορίζει μιὰ γυναῖκα τὸν ἄνδρα τῆς ἔπειτα ἀπὸ μακρὰ ἀπουσία. Βρῆκε τὴ γυναῖκα του νὰ κάθεται στὴν αὐλὴ καὶ πῆγε κοντὰ τῆς γιὰ νὰ τὴν ἀγκαλιάσει καὶ νὰ τὴν φιλήσει. Ἡ γυναῖκα του, ὅμως, σήκωσε τὸ χέρι τῆς καὶ τὸν ἀπέθρησε. Ἐκπληκτὸς ὁ ἄνδρας τῆς, τὴν κύτταξε καὶ τῆς εἶπε: «Τρόπος εἶναι αὐτὸς γιὰ νὰ καλωσορίσεις κάποιον πού ἐπιστρέφει σπίτι του μετὰ ἀπὸ τόσον καιρό;».

«Ντροπὴ σου», τοῦ εἶπε ἡ γυναῖκα του. «Ὁ Προφήτης τοῦ Θεοῦ ἔφυγε σὲ ἐπικίνδυνη ἀποστολὴ κι ἐσύ θέλεις νὰ ἐρωτοτροπήσεις μὲ τὴ γυναῖκα σου; Τὸ πρῶτο σου καθήκον εἶναι νὰ πᾶς στὸ πεδίο τῆς μάχης. Γιὰ τὰ ὑπόλοιπα θὰ δοῦμε». Λέγεται ὅτι ὁ Σύντροφος ἔφυγε ἀπὸ τὸ σπίτι του ἀμέσως, σέλλωσε τὸ ἄλογό του καὶ κάλπασε γιὰ νὰ πάει νὰ βρεῖ τὸν Προφήτη. Μετὰ ἀπὸ ταξίδι τριῶν ἡμερῶν ἔφθασε τὸ μουσουλμανικὸ στρατό. Οἱ ἄπιστοι καὶ οἱ Ὑποκριτὲς πιθανῶς σκέφθηκαν ὅτι ὁ Προφήτης παρασυρμένος ἀπὸ τίς φῆμες, πού οἱ ἴδιοι εἶχαν διαδώσει, θὰ ἐξαπέλυε ἐπίθεση ἐναντίον τοῦ στρατοῦ τῶν Συρίων χωρὶς δευτέρα

σκέψη. Ξεχνούσαν ότι ο Προφήτης έπιθυμούσε να προσφέρει ένα αιώνιο παράδειγμα στις γενιές των οπαδών που θ' ακολουθούσαν. Όταν ο Προφήτης πλησίασε τη Συρία, σταμάτησε και έστειλε άνδρες σε όλες τις κατευθύνσεις για να του φέρουν πληροφορίες για την κατάσταση που επικρατούσε στην περιοχή. Οί άνδρες αυτοί επέστρεψαν και του είπαν ότι δεν είδαν συγκεντρώσεις Συρίων πουθενά. Ο Προφήτης αποφάσισε να επιστρέψει, αλλά έμεινε για λίγες μέρες, στο διάστημα των οποίων υπέγραψε συνθήκες με μερικές από τις φυλές των συνόρων. Ούτε πόλεμος έγινε, ούτε και καμιά μάχη. Το ταξίδι κράτησε περίπου δύο-μυο μήνες. Όταν οί Ύποκριτές της Μεδίνας ανάκάλυψαν ότι οί ένέργειες που έκαναν, για να ξεσπάσει πόλεμος μεταξύ Μουσουλμάνων και Συρίων, είχαν αποτύχει και ότι ο Προφήτης γύριζε πίσω, σως και άβλαθής, φοβήθηκαν ότι οί μηχανορραφίες τους είχαν αποκαλυφθεί. Φοβήθηκαν την τιμωρία που τους άπειλούσε, αλλά δεν έπαυσαν τὰ ύπουλα σχέδιά τους. Οπλισαν μιὰ ομάδα ανδρών και τους τοποθέτησαν στις δυο πλευρές ενός στενού φαραγγιού σε κάποια απόσταση από τη Μεδίνα. Το πέρασμα ήταν τόσο στενό, που ή φάλαγγα δεν μπορούσε να περάσει, παρά μόνο κατ' άνδρα. Όταν ο Προφήτης και ο στρατός του πλησίασαν τὸ σημεῖο αυτό, του έγινε ή αποκάλυψη ότι ο έχθρός είχε στήσει ένέδρα και θρισκόταν στις δυο πλευρές του περάσματος. Ο Προφήτης διέταξε τους Συντρόφους να άνιχνεύσουν. Όταν αυτοί έφθασαν στο σημεῖο εκείνο, είδαν άνδρες κρυμμένους, με σκοπό να έπιτεθούν. Τράπηκαν, όμως, σε φυγή μόλις είδαν ότι είχαν γίνει αντίληπτοί. Ο Προφήτης αποφάσισε να μην τους καταδιώξει.

Όταν ο Προφήτης έφθασε στη Μεδίνα, οί Ύποκριτές οί όποιοι δεν είχαν συμμετάσχει στην έκστρατεία, πρόσβαλαν τις κούφίες δικαιολογίες τους και ο Προφήτης τις άποδέχθηκε. Ταυτόχρονα, όμως, σκέφθηκε ότι είχε φθάσει ο καιρός για να ξεσκεπασθεί ή ύποκρισία τους. Έλαβε έντολή από τὸ Θεὸ ότι τὸ τέμενος, τὸ όποιο οί Ύποκριτές είχαν κτίσει στο Κουμπά για να κάνουν τις μυστικές συναντήσεις τους, έπρεπε να καταστραφεί. Έτσι, οί Ύποκριτές ύποχρεώθηκαν να λένε τις Προσευχές τους μαζί με άλλους Μουσουλμάνους. Δεν προτάθηκε καμιά άλλη τιμωρία.

Όταν γύρισε από τὸ Ταμπούκ, ο Προφήτης είδε ότι ο λαός του Ταήφ είχε προσχωρήσει στο Ίσλάμ. Μετά από αυτό και οί υπόλοιπες φυλές των Άράβων ζήτησαν να

τούς έπιτραπεί νά προσχωρήσουν και σέ λίγον καιρό δλόκληρη ή 'Αραβία τάχθηκε κάτω άπό τή σημαία του 'Ισλάμ.

Τό Τελευταίο Προσκύνημα

Στόν ένατο χρόνο τής 'Εγίρας, ό 'Ιερός Προφήτης πήγε στη Μέκκα γιά νά προσκυνήσει. Τή μέρα του Προσκυνήματος έλαβε μιá άποκάλυψη, ή όποία περιείχε ένα στίχο άπό τό Κοράνιο, πού είναι πολύ γνωστός και λέει:

... Αύτή τή μέρα έχω τελειοποιήσει τή θρησκεία σας γιά σάς και έχω δλοκληρώσει τήν εύνοιά Μου πρòς έσας και έχω διαλέξει γιά σάς τό 'Ισλάμ σάν θρησκεία... (5:4).

Αύτός ό στίχος, στήν ούσία, έλεγε ότι τό Μήνυμα του Θεού, τό όποίο ό 'Ιερός Προφήτης είχε φέρει και τό όποίο άνέπτυσσε δλα αυτά τά χρόνια, με τό λόγο και τήν πράξη, είχε δλοκληρωθεί. "Όλα τά μέρη του Μηνύματος αυτού είναι μιá εύλογία. Τό Μήνυμα, τό όποίο ήταν τώρα άρτιο, έξέφραζε τήν ύψηλότερη εύλογία τήν όποία μπορούσε νά λάθει ό άνθρωπος άπό τό Θεό. Τό Μήνυμα συνοψίζεται με τήν όνομασία «'Αλ - 'Ισλάμ», τό όποίο σημαίνει ύποταγή. 'Υποταγή, λοιπόν, θά ήταν ή θρησκεία των Μουσουλμάνων, ή θρησκεία τής ανθρωπότητας. 'Ο Προφήτης άπήγγειλε τό στίχο αυτό στήν Κοιλιάδα του Μουτζάλιφα, όπου είχαν συγκεντρωθεί οί προσκυνητές. Στην έπιστροφή του άπό τό Μουτζάλιφα, ό Προφήτης σταμάτησε στο Μινά. Ήταν ή 11η μέρα του μήνα Ντουλ - Χίτζα. 'Ο Προφήτης βγήκε μπροστά σέ ένα μεγάλο πλήθος Μουσουλμάνων και έξεφώνησε έναν λόγο, πού είναι γνωστός στήν ιστορία, σάν ό 'Αποχαιρετιστήριος Λόγος του Προφήτη. Στο λόγο του αυτόν έίπε:

Λάέ, δώσε μου τήν προσοχή σου. Δέν ξέρω άν θά ξανασταθώ ποτέ μπροστά σας, σ' αύτήν έδω τήν κοιλιάδα γιά νά άπευθυνθώ σέ σάς όπως σάς άπευθόνομαι τώρα. 'Ο Θεός έχει κηρύξει τή ζωή σας και τίς περιουσίες σας άτρωτες άπό τίς επιθέσεις άλλων ως τήν 'Ημέρα τής Κρίσης. 'Ο Θεός έχει όρίσει, γιά τόν καθένα, ένα μερίδιο άπό τήν κληρονομιά.

Καμιά «διαθήκη» δέν μπορεί νά γίνει τώρα αποδεκτή, ή όποία θά ήταν επίζημία για τά συμφέροντα του νόμιμου κληρονόμου. "Ένα παιδι πού γεννιέται μέσα σέ κάποιο σπίτι, θά θεωρηθεΐ παιδι του πατέρα του σπιτιού εκείνου. "Όποιος προσβάλλει τήν καταγωγή αυτού του παιδιού, θά τιμωρείται, σύμφωνα μέ τόν νόμο του 'Ισλάμ. "Όποιος αποδώσει τή γέννηση του παιδιού αυτού σέ πατρότητα άλλου ή ισχυρισθεΐ ψευδώς ότι κάποιος άλλος είναι ό κύριός του, θά φέρει τήν κατάρα του Θεού, τών άγγέλων Του και όλης τής ανθρωπότητας.

"Ανδρες, έχετε όρισμένα δικαιώματα πάνω στις γυναΐκες σας, αλλά και οί γυναΐκες σας έχουν δικαιώματα πάνω σέ σās. Δικαίωμά σας είναι νά ζούν οί γυναΐκες σας μέ τρόπο σεμνό και νά μήν φέρονται μέ τρόπο πού θά ντροπιάσει τόν άνδρα τους στα μάτια τών άλλων. "Αν οί γυναΐκες δέν ζούν κατ' αυτόν τόν τρόπο, τότε έχετε δικαίωμα νά τις τιμωρήσετε. Μπορεί νά τις τιμωρήσετε, αφού διαπιστωθεΐ τόν πταΐσμα τους από άρμόδιο πρόσωπο και τόν δικαίωμά σας για νά τις τιμωρήσετε έχει επιβεβαιωθεί. 'Αλλά ακόμα και τότε, ή τιμωρία στην περίπτωση αυτή, δέν πρέπει νά είναι άυστηρή. "Αν, όμως, οί γυναΐκες σας δέν κάνουν κάτι τέτοιο και ή συμπεριφορά τους δέν είναι τέτοια, ώστε νά φέρει ντροπή στους άνδρες τους, τότε καθήκον σας είναι νά τις τρέφετε και νά τις ντύνετε και νά τις στεγάσετε, ανάλογα μέ τόν δικόν σας επίπεδο ζωής. Μήν ξεχνάτε ότι πρέπει νά φέρεστε πάντα καλά στις γυναΐκες σας. 'Ο Θεός σās έχει αναθέσει τόν καθήκον νά τις φροντίσετε. 'Η γυναΐκα είναι τόν ασθενές φύλο και δέν μπορεί νά προστατεύσει τά δικαιώματά της. "Όταν τις παντρευθήκατε, ό Θεός σās έκανε έπιτηρητές τών δικαιωμάτων τους. Φέρατε τις γυναΐκες σας στό σπίτι σας, σύμφωνα μέ τόν νόμο του Θεού. Γι' αυτό, δέν πρέπει νά προδώσετε τήν εϋθύνη τήν όποία σās ανέθεσε ό Θεός.

"Ανδρες, υπάρχουν ακόμα στην έξουσία σας μερικοί αιχμάλωτοι πολέμου. Σās συμβουλεύω νά τους τρέφετε και νά τους ντύνετε μέ τόν ίδιο τρόπο πού τρέ-

φετε καὶ ντύνετε τοὺς ἑαυτοὺς σας. Ἄν κάνουν κά-
ποιο σφάλμα, γιὰ τὸ ὁποῖο δὲν μπορεῖτε νὰ τοὺς συγ-
χωρήσετε, δώστε τους σὲ κάποιον ἄλλον. Ἀποτε-
λοῦν καὶ αὐτοὶ μέρος τῆς δημιουργίας τοῦ Θεοῦ.
Δὲν μπορεῖ ποτὲ νὰ εἶναι δίκαιο νὰ ὑποβληθοῦν σὲ
πόνους καὶ θασανιστήρια.

Ἄνδρες, αὐτὰ ποὺ σᾶς λέω πρέπει νὰ τὰ ἀκούσετε
καὶ νὰ τὰ θυμᾶστε. Ὅλοι οἱ Μουσουλμᾶνοι εἶναι ἀδέλ-
φια. Εἶσθε ὅλοι ἴσοι. Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, ἀπὸ ὁποιο-
δήποτε ἔθνος ἢ φυλὴ κι ἂν προέρχονται, ὁποιοδήπο-
τε καὶ ἂν εἶναι τὸ θιωτικὸ τους ἐπίπεδο, εἶναι ἴσοι.

Ἐνῶ ἔλεγε αὐτὰ ὁ Προφήτης σήκωσε τὰ χέρια του ψη-
λά, ἔνωσε τὰ δάχτυλα τοῦ ἑνὸς χεριοῦ μὲ τὰ δάχτυλα τοῦ
ἄλλου καὶ εἶπε:

Ὅπως εἶναι ἴσα τὰ δάχτυλα τῶν δυὸ χεριῶν, ἔτσι
καὶ οἱ ἄνθρωποι εἶναι ἴσοι μεταξύ τους. Κανένας δὲν
ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἰσχυρισθεῖ ὅτι εἶναι ἀνώτερος
τοῦ ἄλλου. Εἶσθε ὅλοι ἀδέλφια.

Καὶ συνέχισε:

Ξέρετε τί μήνας εἶναι; Σὲ ποιά ἐδάφη θρισκόμαστε;
Ποιά μέρα χρόνου εἶναι σήμερα;

Οἱ Μουσουλμᾶνοι ἀπάντησαν ὅτι ἤξεραν ὅτι ἦταν ὁ ἱε-
ρὸς μήνας, ὁ ἱερὸς τόπος καὶ ἡ ἱερὴ μέρα τοῦ Χάτζ.

Τότε ὁ Προφήτης εἶπε:

Ὅπως εἶναι ὁ ἱερὸς αὐτὸς μήνας, ὅπως αὐτὸς ὁ τό-
πος εἶναι ἀπαραβίαστος καὶ ἡ μέρα αὐτὴ ἱερὴ, ἔτσι
ὁ Θεὸς ἔκανε τὴ ζωὴ, τὴν περιουσία καὶ τὴν τιμὴ
κάθε ἀνθρώπου, ἱερές. Ἡ ἀφαίρεση τῆς ζωῆς ἢ τῆς
περιουσίας ὁποιοδήποτε ἀνθρώπου καὶ ἡ προσβο-
λὴ τῆς τιμῆς του, εἶναι τόσο ἄδικο καὶ κατακριτέα,
ὅσο ἡ παραβίαση τῆς ἱερότητας τῆς μέρας αὐτῆς,
τοῦ μήνα αὐτοῦ καὶ τοῦ τόπου αὐτοῦ. Αὐτὰ ποὺ ὀρί-
ζω σήμερα, δὲν εἶναι μόνο γιὰ σήμερα, εἶναι γιὰ
πάντα. Πρέπει νὰ τὰ θυμᾶσθε καὶ νὰ φέρεσθε, σύμ-

φωνα με αυτά, έως ότου έλθει ή ώρα να έγκαταλείψετε τον κόσμο αυτόν και να πάτε στον επόμενο για να συναντήσετε τον Πλάστη σας.

Τελειώνοντας είπε:

Αυτά που σας είπα, να τα μεταβιβάσετε ως τα πέρατα της γης. Ίσως εκείνοι που δεν με άκουσαν θα ώφεληθούν περισσότερο από εκείνους που με άκουσαν (Σίχα Σιττά, Ταμπάρι, Χισσάμ και Καμής).

Ο λόγος του Προφήτη είναι μια σύνοψη όλων των διδαγμάτων και του πνεύματος του Ίσλάμ. Αποδεικνύει πόσο βαθιά ήταν ή άπασχόλησή του με την ευημερία του ανθρώπου και την ειρήνη του κόσμου. Αποδείχνει επίσης, πόσο έντονη ήταν ή άπασχόλησή του με τα δικαιώματα της γυναίκας και άλλων αδύνατων πλασμάτων. Ο Προφήτης ήξερε ότι το τέλος του πλησίαζε. Ο Θεός του είχε κάνει υπαινιγμούς για το θάνατό του. Ανάμεσα στα θέματα, που τον άπασχολούσαν και τον άνησυχούσαν, ήταν και το θέμα της μεταχείρισης των γυναικών από τους άνδρες τους. Φρόντισε ώστε να μη φύγει από τον κόσμο αυτόν και να πάει στον επόμενο, χωρίς να έχει έξασφαλίσει για τις γυναίκες τη θέση που δίκαια τους άνηκε. Από τη γέννησή του ο άνδρας θεωρούσε τη γυναίκα σκλάβα και δούλα του. Αυτή ήταν ή μια από τις φροντίδες του Προφήτη. Η άλλη φροντίδα του ήταν οί αίχμάλωτοι πολέμου. Ήταν σφάλμα να τους θεωρούν και να τους μεταχειρίζονται σαν σκλάβους και να τους υποβάλουν σε βασανιστήρια και καταχρήσεις όλων των μορφών. Ο Προφήτης ένιωσε ότι δεν έπρεπε να φύγει από τον κόσμο αυτό, χωρίς να έχει έξασφαλίσει τα δικαιώματα που είχαν οί αίχμάλωτοι στα μάτια του Θεού. Και ή άνισότητα που υπήρχε μεταξύ των ανθρώπων, τον βασάνιζε. Καμιά φορά ή διαφορά ήταν τόσο έντονη, ώστε δεν βαστιόταν. Ορισμένοι μπορούσαν ν' άνέβουν μέχρι τα ούράνια και άλλοι κατέβαιναν στα πιό χαμηλά επίπεδα. Οί συνθήκες που δημιουργούσαν αυτή την άνισότητα, ήταν οί συνθήκες που προκαλούσαν τους άνταγωνισμούς και τους πολέμους ανάμεσα στα έθνη και τα κράτη. Και αυτά τα προβλήματα άπασχολούσαν τις σκέψεις του Προφήτη. "Αν δεν εξέλιπε το πνεύμα της άνισότητας και οί συνθήκες, οί όποιες εν-

θαρρύνουν τὸν ἕνα λαὸ νὰ σφετερισθεῖ τὰ δικαιώματα τοῦ ἄλλου μὲ τὴ θία, νὰ ἐπιτεθεῖ ἐναντίον ἑνὸς ἄλλου λαοῦ γιὰ νὰ ἀφαιρέσει τὴ ζωὴ καὶ νὰ ἀρπάξει τὴν περιουσία του — ἂν αὐτὲς οἱ συνθήκες, οἱ ὁποῖες διαδίδονται εὐκολα σὲ καιροὺς ἠθικῆς διαφθορᾶς, δὲν ἐξαλειφθοῦν, ἢ εἰρήνη καὶ ἡ πρόοδος τοῦ κόσμου δὲν μποροῦν νὰ ἐξασφαλισθοῦν. Δίδαξε ὅτι ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἐκεῖνα ποὺ ἔχει ἀποκτήσει, εἶναι ἐξ ἴσου ἱερά, ὅπως καὶ οἱ ἱερὲς μέρες, οἱ ἱεροὶ μῆνες καὶ οἱ ἱεροὶ τόποι. Κανένας ἄνθρωπος ποτὲ δὲν εἶχε ἐπιδείξει τέτοιο ἐνδιαφέρον καὶ τόση φροντίδα γιὰ τὴν εὐζωία τῶν γυναικῶν, τὰ δικαιώματα τῶν ἀδυνάτων καὶ γιὰ τὴν εἰρήνη μεταξὺ τῶν κρατῶν, ὅσο ὁ Προφήτης τοῦ Ἰσλάμ. Κανένας ἄνθρωπος ποτὲ δὲν εἶχε κάνει τόσα, γιὰ νὰ προωθήσει τὴν ἰσότητα μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων. Κανένας δὲν πόθησε τὸ καλὸ τοῦ ἀνθρώπου τόσο ἔντονα, ὅσο ὁ Προφήτης. Δὲν εἶναι καθόλου περίεργο ὅτι στὸ Ἰσλάμ τὸ δικαίωμα τῆς γυναίκας νὰ ἔχει καὶ νὰ κληρονομήσει περιουσία, ἔχει πάντα προστατευθεῖ. Στὶς χώρες τῆς Εὐρώπης, ἡ ἰδέα νὰ παραχωρηθεῖ τὸ δικαίωμα αὐτὸ στὶς γυναῖκες, δὲν ἦλθε παρὰ 1.300 χρόνια μετὰ τὴν ἔλευση τοῦ Ἰσλάμ. Κάθε ἄνθρωπος ποὺ προσχωρεῖ στὸ Ἰσλάμ, ἀποκτᾷ ἰσότητα μὲ κάθε ἄλλον ἄνθρωπο, ὅσο χαμηλὴ καὶ ἂν εἶναι ἡ στάθμη τῆς κοινωνίας ἀπὸ τὴν ὁποία προέρχεται. Ἡ ἐλευθερία καὶ ἡ ἰσότητα, εἶναι χαρακτηριστικά, τὰ ὁποῖα πρόσφερε τὸ Ἰσλάμ στὴν πνευματικὴ ἀνάπτυξη τοῦ κόσμου. Ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖο οἱ ἄλλες θρησκείες συλλαμβάνουν τὴν ἰδέα τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς ἰσότητας, ἀπέχουν πολὺ καὶ εἶναι ὀπισθοδρομικὲς σὲ σύγκριση μὲ τὴν ἰδέα ποὺ δίδαξε καὶ ἐφάρμοσε στὴν πράξη τὸ Ἰσλάμ. Στὸ τέμενος τῶν Μουσουλμάνων, ἕνας βασιλιάς, ἕνας θρησκευτικὸς ἡγέτης ἢ ἕνας κοινὸς ἄνθρωπος, ἔχουν τὴν ἴδια θέση. Δὲν ὑπάρχει διαφορὰ μεταξὺ τους. Στους χώρους προσευχῆς ἄλλων θρησκειῶν καὶ ἄλλων ἐθνῶν ὑπάρχουν διαφορὲς ἀκόμα καὶ σήμερα, μολονότι οἱ θρησκείες ἐκεῖνες καὶ οἱ χώρες ἐκεῖνες ἰσχυρίζονται ὅτι ἔχουν κάνει πολὺ περισσότερα γιὰ τὴν ἐλευθερία καὶ τὴν ἰσότητα, ἀπὸ τὸ Ἰσλάμ.

Ὁ Προφήτης Κάνει Ὑπαινιγμούς γιὰ τὸ Θάνατό Του

Στὸ δρόμο τῆς ἐπιστροφῆς, ὁ Προφήτης μίλησε πάλι στοὺς Συντρόφους γιὰ τὸ θάνατό του ποὺ πλησίαζε. Εἶπε:

«Άνδρες, δέν είμαι παρά ένας άνθρωπος, όπως κι έσείς. Όπου νά είναι, τώρα θά κληθώ και θά φύγω. Ό Εύγενικός και Έπαγρυπνών Κύριός μου με πληροφορήσε ότι ένας Προφήτης ζεί τά μισά χρόνια του Προφήτη που προηγήθηκε.* Πιστεύω ότι σύντομα θά κληθώ και θά αποχωρήσω. Σύντροφοί μου, θά χρειασθεί νά λογοδοτήσω στο Θεό και θά χρειασθεί νά λογοδοτήσετε κι έσείς. Τί θά πείτε;».

Οί Σύντροφοί του άπάντησαν: «Θά πούμε ότι έπέδωσες τό Μήνυμα του Ίσλάμ και ότι άφιέρωσες όλη σου τη ζωή στην Πίστη. Ότι τό πάθος που είχες για την ευημερία του ανθρώπου ήταν τό τέλειο. Θά πούμε: “Άλλάχ, δώσε του τις καλύτερες ανταμοιβές”».

Μετά ό Προφήτης ρώτησε: «Είθε μάρτυρες ότι ό Θεός είναι Ένας, ότι ό Μωάμεθ είναι Έπηρετής Του και Προφήτης Του, ότι ό Παράδεισος και ή Κόλαση πράγματι υπάρχουν, ότι ό θάνατος είναι θέβαιος, ότι υπάρχει Ζωή μετά τό θάνατο, ότι ή Μέρα της Κρίσης θά έλθει και ότι κάποια μέρα όλοι οί νεκροί θά έγερθουν από τους τάφους τους, θ' αποκατασταθούν στη ζωή και θά συκληθούν;».

«Ναί», είπαν οί Σύντροφοι. «Είμαστε μάρτυρες όλων αυτών των άληθειών».

Στρεφόμενος στο Θεό, ό Προφήτης είπε: «Άς είσαι κι Έσύ Μάρτυρας για όλα αυτά — ότι τους έξήγησα τί είναι τό Ίσλάμ».

Μετά από αυτό τό Προσκύνημα, ό Προφήτης άσχολήθηκε με τη διδασκαλία και την εκπαίδευση των όπαδών του, προσπαθώντας νά έξυψώσει τό επίπεδο ήθους και νά αναμορφώσει και νά έξαγνίσει τη συμπεριφορά τους. Μιλούσε συχνά για τό θάνατό του, καθώς προετοίμαζε τους Μουσουλμάνους στην ιδέα αυτή.

Μιά μέρα, όταν σηκώθηκε για νά άπευθύνει τό λόγο στους Πιστούς, είπε: «Σήμερα έλαβα την άποκάλυψη»:

“Όταν έλθει ή βοήθεια του Άλλάχ και ή νίκη, και θά δεις μάζες νά άσπάζονται τη Θρησκεία του Άλλάχ, νά δοξάσεις και νά έκθειάσεις τον Κύριο και

*Αυτό δέν είχε τό νόημα γενικού κανόνα. Αναφερόταν μόνο στον Έερό Προφήτη. Κάποια παράδοση τοποθετεί την ηλικία του Ίησού στα 120 χρόνια. Καθώς είχε φθάσει τά 62 ή 63 χρόνια, πίστευε ότι ό θάνατός του πλησίαζε.

νά Τόν παρακαλέσεις νά σέ συγχωρήσει. Είμαι ἀλήθεια ὅτι ἀνταποδίδει συχνά μέ εὐσπλαχνία (110:2-4).

Αὐτό σημαίνει ὅτι ὁ καιρὸς πλησίαζε, πού μέ τῆ βοήθεια τοῦ Θεοῦ τὰ πλήθη θά προσχωροῦσαν στή θρησκεία τοῦ Ἰσλάμ. Τότε, τὸ καθήκον τοῦ Προφήτη — καὶ τῶν ὁπαδῶν του — θά ἦταν νά ἐξυμνήσουν τὸ Θεὸ καὶ νά προσευχηθοῦν σὲ Ἐκεῖνον, ὥστε νά ἀφαιρέσει τὰ ἐμπόδια πού ὑπάρχουν στήν ἐδραίωση τῆς Πίστης.

Ἦ Προφήτης, σ' αὐτὴν τὴν εὐκαιρία, χρησιμοποίησε μιὰ παραβολή. Ὁ Θεός, εἶπε σὲ κάποιον ἄνθρωπο: «Ἄν θέλεις, μπορεῖς νά ἐπιστρέψεις κοντά Μου ἢ μπορεῖς νά ἐργασθεῖς λίγον καιρὸ ἀκόμα γιὰ τὴν ἀναμόρφωση τοῦ κόσμου». Ὁ ἄνθρωπος ἀπάντησε ὅτι προτιμοῦσε νά ἐπιστρέψει στὸν Κύριό του.

Ἦ Ἄμπου Μπάκρ θρискόταν μέσα στοὺς ἀκροατές. Ἦ Ἄκουε τὸν τελευταῖο λόγο τοῦ Προφήτη μέ θέρμη καὶ μέ δέος — τῆ θέρμη ἑνὸς ἀφοσιωμένου πιστοῦ καὶ τὸ δέος πού νοιώθει ἕνας φίλος καὶ ὁπαδός, ὁ ὁποῖος, μέσα ἀπὸ τὸ λόγο αὐτό, ἀντιλαμβάνεται τὸ προμῆγμα τοῦ θανάτου τοῦ Προφήτη. Ὦταν ἄκουσε τὴν παραβολή, δὲν μπόρεσε νά συγκρατηθεῖ καὶ ἄρχισε νά κλαίει. Οἱ ἄλλοι Σύντροφοι, πού εἶχαν δώσει μιὰ πιὸ ἐπιτόλαιη ἐρμηνεία στήν ἀλληγορία τοῦ Προφήτη, ξαφνιάσθηκαν ὅταν τὸν εἶδαν νά ἀναλύεται σὲ δάκρυα. Τί μποροῦσε νά ἔχει ὁ Ἄμπου Μπάκρ; ρώτησαν. Ὁ Προφήτης μιλοῦσε γιὰ τοὺς ἐπερχόμενους θριάμβους τοῦ Ἰσλάμ καὶ αὐτὸς ἔκλαιγε! Ὁ Οὐμάρ ἦταν ἰδιαίτερα ἐνοχλημένος μέ τὸν Ἄμπου Μπάκρ. Ὁ Προφήτης τοὺς ἔδινε χαρμόσινα νέα, ὅμως αὐτὸς ὁ γέροντας ἔκλαιγε. Μόνο ὁ Προφήτης κατάλαβε τί εἶχε συμβεῖ. Σκέφθηκε ὅτι μόνο ὁ Ἄμπου Μπάκρ τὸν εἶχε καταλάβει. Μόνο ἐκεῖνος εἶχε ἀντιληφθεῖ ὅτι οἱ στίχοι πού ὑπόσχονταν θριάμβους, προμῆγυαν ταυτόχρονα καὶ τὸ θάνατο τοῦ Προφήτη πού πλησίαζε.

Ἦ Ἱερὸς Προφήτης συνέχισε καὶ εἶπε: «Ἦ Ἄμπου Μπάκρ μοῦ εἶναι πολὺ ἀγαπητός. Ἦ Ἄν μοῦ ἐπιτρεπόταν ν' ἀγαπήσω κάποιον ἄνθρωπο περισσότερο ἀπὸ τοὺς ἄλλους, θά εἶχα ἀγαπήσει πιὸ πολὺ τὸν Ἄμπου Μπάκρ. Αὐτὴ ἢ θαμίδα ἀγάπης, ὅμως, ἀνήκει μόνο στὸ Θεό. Φίλοι μου, ὅλες οἱ πόρτες πού ὀδηγοῦν στὸ τέμενος, πρέπει νά παραμείνουν ἀπὸ σήμερα κλειστές, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ Ἄμπου Μπάκρ».

Δέν υπήρχε άμφιβολία ότι αυτή ή όδηγία ύπαιτισσόταν μιá προφητεία, ότι μετά τον Προφήτη, ό "Άμπου Μπάκρ έπρόκειτο νά γίνει ό πρώτος Χαλίφης του 'Ισλάμ. Για νά είναι ό πρώτος τών Πιστών στις Προσευχές, θά έπρεπε νά έρχεται στο τέμενος πέντε φορές τή μέρα και, γι' αυτό, θά έπρεπε νά κρατάει τήν πόρτα του σπιτιού του άνοιχτή πρós τó τέμενος. Πολλά χρόνια άργότερα, όταν ό Ούμάρ ήταν Χαλίφης, ρώτησε μερικούς άπό τους παριστάμενους τó νόημα του στίχου, «Όταν με τή βοήθεια του Θεού θά έλθει ό θρίαμβος». Προφανώς, θυμήθηκε τήν περίσταση εκείνη, όταν ό Προφήτης δίδασκε τους Μουσουλμάνους και τους στίχους που άκολουθήσαν. Πρέπει, επίσης, νά θυμήθηκε ότι, τότε, μόνο ό "Άμπου Μπάκρ είχε καταλάβει τó νόημα τών στίχων αυτών. Ό Ούμάρ προσπαθούσε νά δει τι γνώριζαν οί Μουσουλμάνοι για τους στίχους αυτούς. Τότε που είχαν άποκαλυφθεί δέν τους είχαν καταλάβει, καταλάβαιναν τó νόημά τους τώρα; Ό "Ίμπν 'Αμπάς, ό όποιος τόν καιρό τής άποκάλυψής τους ήταν δέκα ή ένδεκα έτών και τώρα ήταν δεκαεφτά ή δεκαοχτώ, προθυμoποιήθηκε ν' άπαντήσει και είπε: «Ήγέτη τών Πιστών, αυτοί οί στίχοι περιείχαν τήν προφητεία του θανάτου του 'Ιεροϋ Προφήτη. "Όταν ένας Προφήτης έχει έκπληρώσει τά καθήκοντά του, δέν επιθυμεί νά ζήσει περισσότερο στον κόσμο αυτόν. Οί στίχοι μιλούσαν για τόν επικείμενο θρίαμβο του 'Ισλάμ. Αυτός ό θρίαμβος είχε και τή θλιβερή του πλευρά, και αυτό προμήνυε τήν άποχώρηση του Προφήτη άπό τόν κόσμο αυτό». Ό Ούμάρ συγχαρήκε τόν "Ίμπν 'Αμπάς και του είπε ότι, όταν οί στίχοι αυτοί είχαν άποκαλυφθεί, μόνο ό "Άμπου Μπάκρ είχε καταλάβει τó νόημά τους.

Οί Τελευταίες Μέρες του Προφήτη

Τελικά, ή μέρα που ό κάθε άνθρωπος είναι ύποχρεωμένος ν' άντιμετωπίσει, έφθασε. Ό Προφήτης είχε άποπερατώσει τήν έργασία του. Όλα εκείνα που ό Θεός έπρόκειτο νά του άποκαλύψει για τó καλό του ανθρώπου, είχαν άποκαλυφθεί. Τó πνεύμα του Μωάμεθ είχε έμφυσήσει στο λαό του μιá νέα ζωή. Άποτελούσε τώρα ένα νέο έθνος με νέες προοπτικές για τή ζωή, με νέους θεσμούς. Με λίγα λόγια, ήταν ένα έθνος με νέους ούρανοϋς και νέα έδάφη. Τά θεμέ-

λια για μια νέα τάξη πραγμάτων, είχαν μπει. Ή γή είχε όργωθει, είχε ποτισθεί και ό σπόρος είχε διασπαρεί για μια νέα σοδειά. Τώρα, είχε έλθει ό καιρός για να γίνει ή συγκομιδή. Δέν έπρόκειτο, όμως, να θερίσει εκείνος. Τό δικό του καθήκον ήταν να όργώσει, να σπείρει και να ποτίσει. Είχε έλθει σαν έργάτης, παρέμεινε ένας έργάτης και τώρα ήταν καιρός να φύγει σαν έργάτης. Ή ανταμοιβή του δέν ήταν τά έγκόσμια πράγματα, αλλά ή ίκανοποίηση και ή έπιδοκιμασία του Θεού του, του Πλάστη και Κυρίου του. “Όταν είχε φθάσει ό καιρός για να θερισθεί ή συγκομιδή, είχε προτιμήσει να πάει κοντά σ’ Έκείνον, αφίνοντας άλλους να θερίσουν.

‘Ο Ίερός Προφήτης άρρώσθησε. Έξακολουθούσε να πηγαίνει στο τέμενος και να ήγειται στις Προσευχές για λίγες μέρες. Σύντομα, όμως, αισθάνθηκε μεγάλη άδυναμία για να συνεχίσει. Οί Σύντροφοι, ήταν τόσο συνηθισμένοι να τόν έχουν κάθε μέρα συντροφιά, που δέν μπορούσαν να πιστεύσουν ότι θα πέθαινε. Καί, όμως, τούς είχε μιλήσει για τό θάνατό του επανειλημμένα. Μιά μέρα, μιλώντας γι’ αυτό τό ίδιο θέμα, είπτε: «“Αν ένας άνθρωπος έχει κάνει κάποιο πταίσμα, είναι καλύτερα να τό έπανορθώσει σ’ αυτό τόν κόσμο, ώστε να μην να μετανοήσει στον έπόμενο. Γι’ αυτό, σάς λέω, αν έχω κάνει κακό σε κάποιον από σάς — έστω και χωρίς να τό θέλω, — άς έλθει και άς μου ζητήσει επανόρθωση. “Αν άθελά μου έβλαψα κανένα σας, άς έλθει και άς με έκδικηθεί γι’ αυτό. Δέν θέλω να ντραπώ, όταν θα βρεθώ μπροστά στο Θεό μου, στον άλλο κόσμο». Οί Σύντροφοι συγκινήθηκαν και τά μάτια τους γέμισαν δάκρυα. Τί πόνους και πόσα θάσανα είχε ύποστει για χάρη τους! Είχε ύποφέρει από πείνα και δίψα για να φάνε και να πιουνε άλλοι. Διόρθωνε τά ίδια του τά ρούχα κι έφτιανε τά ίδια του τά παπούτσια για να έχουν καλά ρούχα οί άλλοι. Έν τούτοις, ήθελε να επανορθώσει τά ύποτιθέμενα πταίσματα, που ίσως είχε διαπράξει σε θάρος άλλων. Τόσο μεγάλος ήταν ό σεβασμός που είχε για τά δικαιώματα των άλλων.

“Όλοι οί Σύντροφοι άκουσαν τόν Προφήτη σιωπηλοί. “Ενας σηκώθηκε και είπτε: «Προφήτη του Θεού, κάποτε με πόνεσες. “Ημασταν σε παράταξη μάχης. Έσού πέρασες μπροστά από τις γραμμές μας και, καθώς περνούσες, έσπρωξες με τόν άγκώνα σου στο πλευρό μου. Τό έκανες άσυνείδητα, αλλά είπες ότι θα έπρεπε να πάρουμε έκδι-

κηση ακόμα και για κάτι που έχει γίνει άθελια. 'Εγώ θά ήθελα νά σ' έκδικηθῶ γι' αὐτό τὸ κακὸ πού μου ἔκανες». Οἱ Σύντροφοι, πού εἶχαν ἀκούσει τὴν πρόσκληση τοῦ Προφήτη σιωπηλοί, ἔγιναν ἔξω φρενῶν. Θύμωσαν γιὰ τὸ θράσος καὶ τὴ βλακεία αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος δὲν εἶχε καταλάβει τὸ νόημα τοῦ αἰτήματος τοῦ Προφήτη καὶ τὴ σοβαρότητα τῆς περιστασης. Ὁ ἄνθρωπος, ὅμως, αὐτὸς ἦταν ἀνένδοτος — ἦταν ἀποφασισμένος νά πάρει τοὺς λόγους τοῦ Προφήτη στὴν κυριολεξία τους.

«Σὲ παρακαλῶ, ἔλα νά μὲ ἐκδικηθεῖς», εἶπε ὁ Προφήτης.

Τοῦ γύρισε τὴν πλάτη καὶ τοῦ εἶπε: «Ἔλα νά μὲ χτυπήσεις, ὅπως σὲ χτύπησα ἐγώ».

«Ὅταν μὲ χτύπησες ἐσύ», τοῦ εἶπε ὁ ἄνθρωπος, «τὸ πλευρό μου ἦταν γυμνὸ, γιὰτὶ δὲν φοροῦσα πουκάμισο ἐκείνη τὴν ὥρα».

«Βγάλτε μου τὸ πουκάμισο καὶ ἀφίστε τον νά μὲ χτυπήσει στὸ πλευρὸ μὲ τὸν ἀγκῶνα του», εἶπε ὁ Προφήτης. Τοῦ ἔβγαλαν τὸ πουκάμισο, ἀλλὰ ἀντὶ νά τὸν χτυπήσει στὸ πλευρὸ του, ὁ ἄνθρωπος ἔσκυψε καὶ μὲ ὑγρά μάτια φίλησε τὸ γυμνὸ κορμὶ τοῦ Προφήτη.

«Τί κάνεις;», τὸν ρώτησε ὁ Προφήτης.

«Δὲν εἶπες ὅτι οἱ μέρες σου κοντὰ μας εἶναι μετρημένες; Πόσες, λοιπόν, εὐκαιρίες μπορούμε νά ἔχουμε γιὰ νά σ' ἀγγίξουμε καὶ νά σοῦ δείξουμε τὴν ἀγάπη μας καὶ τὴ στοργή πού τρέφουμε γιὰ σένα; Εἶναι ἀλήθεια ὅτι μὲ κτύπησες μὲ τὸν ἀγκῶνα σου. Ποιός, ὅμως, θά μπορούσε νά σκεφθεῖ νά πάρει ἐκδίκηση γι' αὐτό; Ἡ ἰδέα αὐτὴ μοῦ ἤλθε τὴ στιγμή πού μᾶς πρότεινες νά σ' ἐκδικηθοῦμε. Εἶπα στὸν ἑαυτό μου — ἄς σὲ φιλήσω, χρησιμοποιοῦντας σὰν πρόσχημα τὴν ἐκδίκηση».

Οἱ Σύντροφοι, πού μέχρι τότε ἦταν γεμάτοι ἀπὸ ὀργή, λυπήθηκαν πού δὲν εἶχαν κάνει οἱ ἴδιοι τὴ σκέψη αὐτή.

Ὁ Θάνατος τοῦ Προφήτη

Ὁ Προφήτης ἦταν ἄρρωστος καὶ ἡ κατάστασή του εἶχε ἐπιδεινωθεῖ. Ὁ θάνατος πλησίαζε ὀλοένα πιὸ πολὺ καὶ θλίψη καὶ μελαγχολία εἶχε κυριεύσει τὶς καρδιὲς ὅλων τῶν Συντρόφων. Ὁ ἥλιος ἦταν τὸ ἴδιο λαμπρὸς στὴ Μεδίνα, ὅπως καὶ πάντα, στοὺς Συντρόφους, ὅμως, φαινόταν

δλοένα και πιό χλωμός. Ἡ μέρα ξημέρωνε ὅπως πρίν, φαινόταν, ὅμως, νά φέρνει σκοτάδι και ὄχι φῶς. Τελικά, ἦλθε ἡ ὥρα, πού ἡ ψυχή τοῦ Προφήτη θά ἔφευγε ἀπό τὸ φυσικό της πλαίσιο και θ' ἀνέβαινε γιά νά συναντήσῃ τὸ Δημιουργό της. Ἡ ἀναπνοή του ἔβγαине πιό δύσκολα τώρα. Ὁ Προφήτης, πού περνοῦσε τίς τελευταίες του μέρες στοῦ δωμάτιο τῆς Ἀϊσσᾶ, τῆς εἶπε: «Σήκωσε τὸ κεφάλι μου ψηλά και ἀκούμπησέ το στοῦ πλευρό σου. Δέν μπορῶ νά ἀναπνεύσω καλά». Ἡ Ἀϊσσᾶ ἔκανε ὅπως τῆς εἶπε. Ἀνασηκώθηκε και τοῦ κράτησε τὸ κεφάλι. Ἡ ἀγωνία τοῦ θανάτου ἦταν καταφανής. Ἦταν πολὺ ἀνήσυχος και κύτταζε πότε ἀπὸ τῆ μιὰ πλευρά και πότε ἀπὸ τὴν ἄλλη. Ἔλεγε και ξανάλεγε: «Ἀλλοίμονο στοὺς Ἑβραίους και στοὺς Χριστιανούς. Ἐνθαρρύνουν τὴ λατρεία τῶν τάφων τῶν Προφητῶν τους». Αὐτὸ ἦταν, θά μπορούσαμε νά πούμε, τὸ ἀποχαιρετιστήριο μῆνυμά του πρὸς τοὺς ὄπαδούς του. Ξαπλωμένος στοῦ κρεβάτι τοῦ θανάτου του, ἔλεγε στοὺς ὄπαδούς του: «Πρέπει νά μάθετε νά μὲ θεωρεῖτε πάνω ἀπὸ ὄλους τοὺς Προφῆτες και πιό ἐπιτυχημένο ἀπὸ ὄλους τους. Προσέξτε, ὅμως, νά μὴ μετατραπεί ὁ τάφος μου σὲ ἀντικείμενο λατρείας. Ἄς εἶναι ὁ τάφος μου ἀπλῶς ἕνας τάφος. Ἄλλοι μπορεῖ νά λατρεύουν τὸν τάφο τοῦ Προφήτη τους και νά τὸν μεταβάλλουν σ' ἕνα τόπο προσκυνήματος, ὅπου κάνουν μετάνοιες και τηροῦν νηστείες, ὅπου προσφέρουν θυσίες και τίς εὐχαριστίες τους. Ἄλλοι μποροῦν νά τὰ κάνουν αὐτά, ἔσεῖς, ὅμως, ὄχι. Δέν πρέπει νά ξεχνᾶτε τὸν ἕνα και ἀντικειμενικό σας σκοπὸ — τὴ λατρεία τοῦ Ἐνός, τοῦ Μοναδικοῦ Θεοῦ».

Ἀφοῦ θύμισε στοὺς Μουσουλμάνους τὸ καθῆκον πού εἶχαν γιά νά προστατεύουν τὴν ἰδέα τοῦ Ἐνός Θεοῦ και τὴ διάκριση πού ἔπρεπε νά γίνεται μεταξύ Θεοῦ και Ἀνθρώπου, τὰ βλέφαρά του ἄρχισαν νά πέφτουν. Τὰ μάτια του ἔκλεισαν και τὸ μόνο πού εἶπε ἦταν: «Στὸ Φίλο μου, τὸν Ἀνώτατο τῶν Ἀνώτερων — στὸ Φίλο μου, τὸν Ἀνώτατο τῶν Ἀνώτερων», ἐννοώντας, προφανῶς, ὅτι πῆγαινε στοῦ Θεό. Ἀφοῦ εἶπε τὰ λόγια αὐτά, παρέδωσε τὸ πνεῦμα.

Τὸ νέο ἔφθασε στοῦ τέμενος. Ἐκεῖ ἦταν συγκεντρωμένοι πολλοὶ Σύντροφοι, οἱ ὁποῖοι εἶχαν παρατήσῃ τίς προσωπικές τους ἐργασίες. Ἦλπιζαν ν' ἀκούσουν καλά νέα, ἀλλὰ ἀντὶ αὐτοῦ ἔμαθαν γιά τὸ θάνατο τοῦ Προφήτη. Ἦταν σὰν νά ἔπεσε κεραυνός ἀπὸ ἕναν ξάστερο οὐρανό. Ὁ Ἄμπου Μπάκρ ἀπουσίαζε. Ὁ Οὐμάρ ἦταν στοῦ τέμενος,

ἀλλὰ ἡ θλίψη τὸν εἶχε ὀλότελα συντρίψει. Θύμωνε ὅταν ἄκουγε νὰ λένε ὅτι ὁ Προφήτης εἶχε πεθάνει. Ἔβγαλε τὸ σπαθί του καὶ ἀπειλοῦσε ὅτι θὰ σκότωνε ὅποιον τοῦ ἔλεγε ὅτι ὁ Προφήτης εἶχε πεθάνει. Ὁ Προφήτης εἶχε ἀκόμα πολλὰ νὰ κάνει, ἔτσι δὲν μποροῦσε νὰ πεθάνει. Ἦταν ἀλήθεια ὅτι ἡ ψυχὴ του εἶχε ἐγκαταλείψει τὸ σῶμα του, ἀλλὰ εἶχε πάει μόνο γιὰ νὰ συναντήσῃ τὸ Δημιουργό της. Ἀκριβῶς ὅπως ὁ Μωυσῆς εἶχε πάει κάποτε γιὰ λίγο διάστημα γιὰ νὰ συναντήσῃ τὸν Πλάστη καὶ εἶχε γυρίσει πίσω, ἔτσι καὶ ὁ Προφήτης ἔπρεπε νὰ ἐπιστρέψῃ γιὰ ν' ἀποτελειώσῃ αὐτὰ πού δὲν εἶχαν γίνει ἀκόμα. Ὑπῆρχαν, γιὰ παράδειγμα, οἱ Ὑποκριτές, μὲ τοὺς ὁποίους δὲν εἶχαν ἀκόμα ἀναμετρηθεῖ. Ὁ Οὐμάρ πηγαينوερχόταν μὲ τὸ σπαθί στοῦ χέρι σχεδὸν ὡς τρελλὸς καὶ καθὼς περπατοῦσε ἔλεγε: «Ὁποῖος πεῖ ὅτι ὁ Προφήτης πέθανε, θὰ πεθάνει ὁ ἴδιος στὰ χέρια τοῦ Οὐμάρ». Οἱ Σύντροφοι συνήλθαν καὶ μισοπίστευσαν αὐτὰ πού ἔλεγε ὁ Οὐμάρ. Ὁ Προφήτης δὲν μποροῦσε νὰ πεθάνει. Κάποιο λάθος πρέπει νὰ εἶχε γίνει. Στὸ μεταξύ, μερικοὶ Σύντροφοι πῆγαν καὶ θρῆκαν τὸν Ἄμπου Μπάκρ καὶ τοῦ εἶπαν τί εἶχε συμβεῖ. Ὁ Ἄμπου Μπάκρ πῆγε κατευθεῖαν στοῦ τέμενος τῆς Μεδίνας καὶ χωρὶς νὰ πεῖ λέξι σὲ κανένα, μπῆκε στοῦ δωμάτιο τῆς Ἀϊσοῦσᾶ καὶ τῆ ρώτησε: «Πέθανε ὁ Προφήτης;».

«Ναί», τοῦ ἀπάντησε ἐκείνη. Τότε πῆγε ὅπου ἔκειτο τὸ σῶμα τοῦ Προφήτη, ξεσκέπασε τὸ πρόσωπό του καὶ ἔσκυψε καὶ τὸν φίλησε στοῦ μέτωπο. Δάκρυα γεμάτα ἀγάπη καὶ λύπη κύλησαν ἀπὸ τὰ μάτια του, καθὼς εἶπε: «Ὁ Θεὸς εἶναι Μάρτυς μας. Ἐσὺ δὲν θὰ πεθάνεις δυὸ φορές».

Ἦταν μιὰ βαρυσήμαντη φράση. Ἦταν ἡ ἀπάντηση πού ἔδωσε ὁ Ἄμπου Μπάκρ σ' ἐκεῖνα πού ἔλεγε ὁ Οὐμάρ μέσα στὴν παράφρονη θλίψη του. Ὁ Προφήτης εἶχε πεθάνει μιὰ φορά. Αὐτὸς ἦταν ὁ φυσικὸς θάνατος — ὁ θάνατος πού θὰ ἔλθῃ γιὰ ὅλους. Δὲν θὰ πεθάνει γιὰ δευτέρη φορά. Ὁ θάνατος τοῦ πνεύματος δὲν θὰ ἐπερχόταν — δὲν θὰ ἔσβηναν τὰ δόγματα πού ἦταν ριζωμένα μέσα στὶς ψυχὲς τῶν ὁπαδῶν του καὶ γιὰ τὴν ἐδραίωση τῶν ὁποίων εἶχε ὑποφέρει τόσο πολύ. Ἐνα ἀπὸ τὰ δόγματα — ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ σημαντικά — πού εἶχε διδάξει, ἦταν ὅτι καὶ οἱ Προφήτες ἦταν ἄνθρωποι καὶ ὅτι αὐτοὶ ἔπρεπε νὰ πεθάνουν. Οἱ Μουσοῦλμάνοι δὲν ἐπρόκειτο νὰ τὸ ξεχάσουν αὐτὸ τόσο σύντομα μετὰ τὸ θάνατο τοῦ Προφήτη. Ἀφοῦ πρόφερε τὴ σημαντικὴ αὐτὴ φράση, πάνω ἀπὸ τὸ πτώμα τοῦ Προφήτη,

ὁ Ἄμπου Μπάκρ βγήκε ἔξω, διέσχισε τὰ πλήθη τῶν Πιστῶν καὶ πῆγε σιωπηλὸς πρὸς τὸν ἄμβωνα. Ἐκεῖ στάθηκε καὶ ὁ Οὐμάρ στάθηκε δίπλα του, μὲ τὸ σπαθὶ στὸ χέρι, ὅπως καὶ πρὶν, ἀποφασισμένος νὰ τὸν ἀποκεφαλίσει, ἀν ἔλεγε ὅτι ὁ Προφήτης εἶχε πεθάνει. Ὅταν ὁ Ἄμπου Μπάκρ ἄρχισε νὰ μιλάει, ὁ Οὐμάρ τὸν τράβηξε ἀπὸ τὸ μανίκι τῆς πουκαμίσας του, προσπαθώντας νὰ τὸν διακόψει. Ὁ Ἄμπου Μπάκρ, ὅμως, ἔλευθέρωσε τὸ μανίκι του καὶ ἀρνήθηκε νὰ σπαῖσει.

Ἀπήγγειλε ἓνα στίχο ἀπὸ τὸ Κοράνιο:

Καὶ ὁ Μωάμεθ εἶναι μόνο ἓνας ἀπλὸς Ἀγγελιαφόρος. Ἀλήθεια, ὅλοι οἱ Ἀγγελιαφόροι πέθαναν πρὶν ἀπὸ αὐτόν. Ἄν, λοιπόν, πέθαινε ἢ σκοτωνόταν, θὰ τὸν ἀπαρνίσασταν καὶ θὰ φεύγατε; (3:145).

Δηλαδή, ὁ Μωάμεθ ἦταν ἓνας ἄνθρωπος καὶ εἶχε ἓνα Μήνυμα ἀπὸ τὸ Θεό. Ὑπῆρχαν καὶ ἄλλοι ποὺ εἶχαν φέρει Μηνύματα ἀπὸ τὸ Θεό καὶ ὅλοι εἶχαν πεθάνει. Ἄν ὁ Μωάμεθ πέθαινε, θὰ ἔστρεφαν τὰ νῶτα τους σὲ ὅλα ὅσα εἶχαν διδαχθεῖ καὶ ὅσα εἶχαν μάθει; Αὐτὸς ὁ στίχος εἶχε ἀποκαλυφθεῖ τὴν ἐποχὴ τῆς μάχης τοῦ Οὐχούντ. Τότε εἶχε κυκλοφορήσει μιὰ φήμη ὅτι ὁ ἐχθρὸς εἶχε σκοτώσει τὸν Προφήτη. Πολλοὶ Μουσουλμᾶνοι ἀποκαρδιώθηκαν καὶ ἐγκατέλειψαν τὸ πεδίο τῆς μάχης. Ὁ στίχος ἐστάλη ἀπὸ τὸν οὐρανὸ γιὰ νὰ τοὺς δώσει θάρρος. Ἡ ἐπίδραση ποὺ εἶχε τότε, ἦταν ἡ ἴδια μὲ αὐτὴν τώρα. Ἀφοῦ ἀπήγγειλε τὸ στίχο, ὁ Ἄμπου Μπάκρ πρόσθεσε καὶ μερικὲς δικές του λέξεις. Εἶπε: «Ὅσοι μεταξὺ σας λατρεύουν τὸ Θεό, ἄς γνωρίζουν ὅτι ὁ Θεὸς ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ζωντανὸς καὶ θὰ ζεῖ παντοτινά. Ἐκεῖνοι, ὅμως, ποὺ λάτρευαν τὸ Μωάμεθ, ἄς μάθουν, ἀπὸ μὲνα, ὅτι ὁ Μωάμεθ πέθανε». Οἱ Σύντροφοι ξαναβρῆκαν τὴν ἰσορροπία τους, ὅταν ἄκουσαν τὰ ἔγκαιρα αὐτὰ λόγια. Καὶ ὁ Οὐμάρ συνῆλθε, ὅταν ἄκουσε τὸν Ἄμπου Μπάκρ νὰ προφέρει τὸ στίχο ποὺ ἀναφέραμε πιὸ πάνω. Ἦλθε στὰ λογικά του καὶ ἐπανέκτησε τὴ χαμένη κρίση του. Ὅταν τελείωσε τὴν ἀπαγγελία τοῦ στίχου ὁ Ἄμπου Μπάκρ, ἡ πνευματικὴ ἰσορροπία τοῦ Οὐμάρ εἶχε ἀποκατασταθεῖ τελείως. Κατάλαβε ὅτι ὁ Προφήτης ἦταν πράγματι νεκρὸς καὶ μόλις ἀπέκτησε ἐπίγνωση αὐτοῦ, τὰ πόδια του ἄρχισαν νὰ τρέμουν καὶ λύγισαν. Ἐπεσε κάτω ἀναίσθητος. Ὁ ἄνθρωπος ποὺ εἶχε ἀπειλήσει τὸν Ἄμπου

Μπάκρ με τὸ σπαθί του, ἄλλαξε μετὰ τὴν ὁμιλία τοῦ "Αμπου Μπάκρ. Οἱ Σύντροφοι ἔνωσαν ὅτι ὁ στίχος εἶχε ἀποκαλυφθεῖ γιὰ πρώτη φορά ἐκείνη τὴ μέρα, τόσο δυνατὴ καὶ τόσο νέα ἦταν ἡ ἀπήχησή του. Μέσα στὸν παροξυσμὸ τῆς θλίψης τους, εἶχαν ξεχάσει ὅτι ὁ στίχος ὑπῆρχε στὸ Κοράνιο.

Πολλοὶ ἐξέφρασαν τὴ θλίψη ποὺ κυρίευσε τοὺς Μουσουλμάνους, γιὰ τὸ θάνατο τοῦ Ἱεροῦ Προφήτη, ἀλλὰ ἡ ρωμαλέα καὶ βαθιὰ ἔκφραση ποὺ ἔδωσε σ' αὐτὸν ὁ Χασσάν, ὁ ποιητὴς τοῦ ἀρχικοῦ Ἰσλάμ, στὰ δίστιχά του παραμέ-
νει μέχρι σήμερα ἡ καλύτερη καὶ διαρκέστερη. "Ἐλεγε:

Ἐσὺ ἦσουν ἡ κόρη τοῦ ματιοῦ μου. Τώρα ποὺ πέθανες, τὰ μάτια μου εἶναι τυφλά. Δὲν μ' ἐνδιαφέρει ποιὸς θὰ πεθάνει τώρα. Κάποτε, φοβόμουν τὸ δικό σου θάνατο μόνο.

Αὐτὸ τὸ δίστιχο διατράνωνε τὸ αἶσθημα τοῦ κάθε Μουσουλμάνου. Γιὰ μῆνες στοὺς δρόμους τῆς Μεδίνας, ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παιδιὰ περιφέρονταν ἀπαγγέλλοντας αὐτὸ τὸ δίστιχο τοῦ Χασσάν ἱμπν Τάμπιτ.

Η ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ Ο ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΤΟΥ ΠΡΟΦΗΤΗ

Ἄφου περιγράψαμε περιληπτικά τὰ σημαντικότερα γεγονότα τῆς ζωῆς τοῦ Ἱεροῦ Προφήτη, τώρα θὰ προσπαθήσουμε νὰ δώσουμε μιὰ σύντομη σκιαγραφία τοῦ χαρακτήρα του. Σχετικά, ἔχουμε στή διάθεσή μας τή συλλογική μαρτυρία τοῦ λαοῦ του πρὶν ἐκεῖνος διακηρύξει ὅτι ἦταν Προφήτης. Σ' ἐκεῖνο τὸ στάδιο τῆς ζωῆς του ἦταν γνωστός στὸ λαό του ὡς «ὁ Ἐμπιστος» καὶ «ὁ Εἰλικρινῆς» (Χισσάμ). Ζοῦν σὲ ὄλους τοὺς καιροὺς μεγάλοι ἀριθμοὶ ἀνθρώπων, ἐναντίον τῶν ὁποίων δὲν ἀπαγγέλλεται καμιὰ κατηγορία γιὰ ἀνεπιτιμότητα. Ὑπάρχουν, ἐπίσης, πολλοὶ ποὺ ποτὲ δὲν ἐκτίθενται σὲ ἔντονη δοκιμασία ἢ πειρασμὸ καὶ στὶς συνηθισμένες ὑποθέσεις καὶ ἐνδιαφέροντα τῆς ζωῆς συμπεριφέρονται μὲ τιμιότητα καὶ ἀκεραιότητα, ὅμως δὲν θεωροῦνται ὅτι εἶναι ἄξιοι ὁποιασδήποτε διάκρισης γι' αὐτὸ τὸ λόγο. Εἰδικὲς διακρίσεις ἀπονέμονται μόνο, ὅταν ἡ ζωὴ ἐνὸς ἀτόμου παρουσιάζει μὲ ἓνα ἐξαιρετὸ τρόπο κάποια ὑψηλὴ ποιότητα. Κάθε στρατιώτης ποὺ πάει στὴ μάχη, θάζει τὴ ζωὴ του σὲ κίνδυνο, ὅμως οὔτε ὁ κάθε τέτοιος Βρετανὸς στρατιώτης θεωρεῖται ἄξιός τοῦ παράσημου τοῦ Σταυροῦ τῆς Βικτωρίας, οὔτε ὁ κάθε τέτοιος Γερμανὸς στρατιώτης θεωρεῖται ἄξιός τοῦ Σιδηροῦ Σταυροῦ. Ὑπάρχουν ἑκατοντάδες χιλιάδες Γάλλοι ποὺ ἀσχολοῦνται μὲ πνευματικὴ ἐργασία, ἀλλὰ δὲν ἀπονέμεται στὸν καθένα ἀπ' αὐτοὺς τὸ παράσημο τῆς Λεγεώνας τῆς Τιμῆς. Συνεπῶς, τὸ ἀπλὸ γεγονὸς ὅτι ἓνας ἄνθρωπος εἶναι ἄξιός ἐπιστοσύνης καὶ εἰλικρινῆς, δὲν ὑποδηλώνει ὅτι κατέχει ἐξέχουσα θέση, ἀπὸ τὴν ἀποψη αὐτῆ. Ὅταν, ὅμως, ἓνας ὁλόκληρος λαὸς, ἀπὸ κοινοῦ, ἀπονέμει σὲ ἓνα ἄτομο τοὺς τίτλους «ὁ Ἐμπιστος» καὶ «ὁ Εἰλικρινῆς», αὐτὸ ἀποτελεῖ ἀπόδειξη ὅτι διαθέτει ἐξαιρετὲς ἰδιότητες. Ἄν ὁ λαὸς τῆς Μέκκας εἶχε τὴ συνήθεια ν' ἀπονέμει τέτοιες διακρίσεις σὲ κάποιο ἄτομο κάθε γενιάς, ἀκόμα καὶ τότε ὁ δέκτης τῆς διάκρισης αὐτῆς θὰ θεωροῦνταν ὅτι κατέχει μιὰ ὑψηλὴ

θέση. Ὅμως, ἡ ἱστορία τῆς Μέκκας καὶ τῆς Ἀραβίας, δὲν μᾶς παρέχει καμιὰ ἔνδειξη ὅτι οἱ ὙΑραβες συνήθιζαν ν' ἀπονέμουν αὐτοὺς ἢ παρόμοιους τίτλους σὲ ἐξέχοντα ἄτομα τῆς κάθε γενιάς. Ἀντίθετα, θρῖσκουμε ὅτι διὰ μέσου τῶν αἰώνων τῆς ἀραβικῆς ἱστορίας, μόνο στὴν περίπτωση τοῦ Ἱεροῦ Προφήτη τοῦ Ἰσλάμ ὁ λαός του τοῦ ἀπένειμε τοὺς τίτλους «ὁ ὙΕμπιστος» καὶ «ὁ Εἰλικρινής». Αὐτὸ ἀποτελεῖ ἀπόδειξη τοῦ γεγονότος, ὅτι ὁ Ἱερός Προφήτης κατεῖχε αὐτὲς τὶς ιδιότητες σὲ τόσο ὑψηλὸ βαθμὸ, ὥστε ὅσο γινώριζε καὶ θυμοῦνταν ὁ λαός του κανένα ἄλλο ἄτομο δὲν μποροῦσε νὰ θεωρεῖται ἰσοτίμὸ του ἀπὸ τὶς ἀπόψεις αὐτῆς. Οἱ ὙΑραβες ἦταν πασίγνωστοι γιὰ τὴν δξύνοιά τους καὶ ὅτι ἐπέλεγαν νὰ θεωρήσουν σάν σπάνιο, θὰ πρέπει πραγματικὰ νὰ ἦταν σπάνιο καὶ μοναδικό.

Ὅταν ὁ Θεὸς κάλεσε τὸν Ἱερό Προφήτη ν' ἀναλάβει τὶς ὑποχρεώσεις καὶ τὶς εὐθύνες ἑνὸς Προφήτη, ἡ γυναῖκα του ἡ Χαντίτζα, παρέσχε μαρτυρία γιὰ τὶς ὑψηλὲς ἠθικὲς ιδιότητές του — ἕνα περιστατικό, πὺ ἀναφέρθηκε στὸ βιογραφικὸ μέρος αὐτῆς τῆς Εἰσαγωγῆς. Τώρα θὰ προχωρήσουμε γιὰ νὰ περιγράψουμε μερικὲς ἀπὸ τὶς ἀνώτερες ἠθικὲς ιδιότητές του, ὥστε νὰ μπορέσει ὁ ἀναγνώστης νὰ ἐκτιμήσει ἀκόμα κι ἐκείνες τὶς πλευρὲς τοῦ χαρακτήρα του, πὺ δὲν εἶναι γενικὰ γνωστῆς.

Ἡ Ἀγνότητα τῆς Καρδιάς τοῦ Προφήτη καὶ ἡ Σωματικὴ (Προσωπικὴ) Καθαριότητα

Ἀναφέρεται ὅτι ὁ Προφήτης χρησιμοποιοῦσε πάντα γλῶσσα καθαρὴ καὶ ὅτι (ἀντίθετα μὲ τοὺς περισσότερους συγχρόνους του), δὲν βλαστημοῦσε ποτὲ (Τιρμιντί). Αὐτὸ ποτελοῦσε ἐξάιρεση γιὰ ἕναν ὙΑραβα. Δὲν ὑπαινισσόμαστε ὅτι οἱ ὙΑραβες, τὴν ἐποχὴ τοῦ Ἱεροῦ Προφήτη, χρησιμοποιοῦσαν θρώμικη γλῶσσα, ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἡ ὁμιλία τους, σὲ μεγάλο βαθμὸ, ἦταν διάστικη ἀπὸ βλασφημίες, μιὰ συνήθεια πὺ ἐπικρατεῖ ἀνάμεσα σὰ τους ἀκόμα καὶ σήμερα. Ὡστόσο, ὁ Ἱερός Προφήτης ἔνοιωθε τέτοια εὐλάβεια γιὰ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, ὥστε δὲν τὸ πρόφερε ποτὲ χωρὶς νὰ ὑπάρχει κάποιος λόγος.

Ἦταν πολὺ λεπτολόγος, ἀκόμα καὶ σχολαστικός, στὸ θέμα τῆς σωματικῆς καθαριότητας. Βούρτσιζε τὰ δόντια του πολλὲς φορὲς τὴ μέρα καὶ αὐτὴ ἡ συνήθεια τοῦ ἄρесе τόσο πολὺ, ὥστε ἔλεγε ὅτι, ἂν δὲν φοβόταν ὅτι ὁ κανονι-

σμός αυτός θά ἦταν πολύ φορτικός, θά τὸν ἐπέβαλε στοὺς Μουσουλμάνους γιὰ νὰ θουρτσίζουν τὰ δόντια τους πρὶν ἀπὸ κάθε μιὰ ἀπὸ τὶς πέντε ἡμερήσιες Προσευχές. "Ἐπλενε συχνὰ τὰ χέρια του, πρὶν καὶ μετὰ ἀπὸ κάθε γεῦμα καὶ ὅταν ἔτρωγε κάτι μαγειρευμένο ξέπλενε πάντα τὸ στόμα του πρὶν πεῖ τὶς Προσευχές του (Μπουχάρι).

Στὴν πολιτεία τοῦ Ἰσλάμ, τὸ τέμενος εἶναι ὁ μόνος ὑποδειγμένος χῶρος γιὰ τὶς συγκεντρώσεις τῶν Μουσουλμάνων. Γι' αὐτό, ὁ Προφήτης τόνιζε ἰδιαίτερα νὰ τηροῦνται τὰ τζάμια καθαρὰ, κυρίως ὅταν ἐπρόκειτο νὰ γίνουν ἐκεῖ συγκεντρώσεις. Εἶχε δώσει ἐντολὴ νὰ καίνε θυμίαμα στὴ διάρκεια τῶν συγκεντρώσεων γιὰ τὸν καθαρὸ τῆς ἀτμόσφαιρας ("Ἄμπου Νταούντ). Εἶχε, ἐπίσης, δώσει ὁδηγίες νὰ μὴ πηγαίνει κανεὶς στὸ τέμενος, σὲ συναρθροίσεις καὶ σὲ συγκεντρώσεις, μετὰ τὴν κατανάλωση τροφῆς, ἢ ὁποία μπορούσε ν' ἀναδίνει δυσάρεστες ὀσμές (Μπουχάρι).

Ἐπέμενε οἱ δρόμοι νὰ διατηροῦνται καθαροὶ καὶ ἀπαλλαγμένοι ἀπὸ κλαδάκια, πέτρες καὶ ἀντικείμενα ἢ οὐσίες ποὺ θά μπορούσαν εἶτε νὰ δημιουργοῦν ἐμπόδια, εἶτε νὰ εἶναι ἐπικίνδunami. "Ὅταν ὁ ἴδιος ἔβρισκε σκουπίδια στὸ δρόμο του, τὰ μάζευε καὶ ἔλεγε ὅτι ὅποιος φροντίζει νὰ εἶναι οἱ δρόμοι καὶ οἱ λεωφόροι καθαροὶ καὶ νοικοκυρεμένοι, ἢ πνευματικὴ του ἀξία στὰ μάτια τοῦ Θεοῦ ἀνεβαίνει. Λέγεται, ἐπίσης, ὅτι εἶχε δώσει ἐντολὴ νὰ μὴ χρησιμοποιοῦνται δημόσιοι δρόμοι μὲ τρόπο ποὺ θά δημιουργοῦσε ἐμπόδια καὶ νὰ μὴ ρίχνονται σ' αὐτοὺς ἀκάθαρτα ἢ ἄχρηστα ἀντικείμενα καὶ νὰ μὴ ρυπαίνονται μὲ ὅποιονδήποτε ἄλλο τρόπο γιὰτὶ αὐτὸ δυσαρστοῦσε τὸ Θεό. Τὸν ἀπασχολοῦσε πολὺ ἢ καθαριότητα καὶ ἢ ἀπολύμανση τοῦ νεροῦ ποὺ προοριζόταν γιὰ τὴν προσωπικὴ χρῆση τοῦ λαοῦ. Παραδείγματος χάρη, ἀπαγόρευε νὰ ρίχνουν μέσα σὲ στάσιμα νερὰ ὅ,τιδήποτε, ποὺ θά μπορούσε νὰ τὰ μολύνει ἢ νὰ καταστήσει ἀκάθαρτα τὰ νερὰ τῆς δεξαμενῆς (Μπουχάρι καὶ Μουσλίμ, Κιτάμπ ἄλ-Μπίρρ οὔἄλ Σιλᾶ).

Ἡ Ἀπλὴ Ζωὴ τοῦ Προφήτη

Ὁ Προφήτης ἦταν ἐξαιρετικὰ ἀπλὸς στὶς συνήθειες τῆς διατροφῆς του. Ποτέ δὲν παραπονιόταν, ὅταν τὸ φαγητὸ ἦταν ἄνοστο ἢ κακομαγειρεμένο. "Ἄν τρωγόταν, τὸ ἔτρωγε, ἀπλῶς καὶ μόνο γιὰ νὰ μὴ θίξει τὸ πρόσωπο ποὺ τὸ εἶχε παρασκευάσει. "Ἄν, ὅμως, τὸ φαγητὸ ἦταν τόσο κα-

κομαγειρεμένο, ώστε να μην τρώγεται, τότε απλῶς δὲν τὸ ἔτρωγε, χωρὶς ὅμως νὰ ἐκφράσει ἀποδοκιμασία γι' αὐτό. "Ὅταν καθόταν στὸ τραπέζι γιὰ νὰ φάει, ἔδινε μεγάλη σημασία στὸ φαγητὸ πὺ ἐβαζαν μπροστά του καὶ ἔλεγε ὅτι δὲν τὸ ἐνέκρινε, ὅταν οἱ ἄνθρωποι ἔδειχναν ἀδιαφορία γιὰ τὸ φαγητό τους, σὰν νὰ ἔθεται τοὺς ἑαυτοὺς τους ὑπεράνω τροφῆς καὶ ποτοῦ. "Ὅταν τοῦ πρόσφεραν κάτι φαγώσιμο, τὸ μοιραζόταν πάντα μὲ ὄσους ἦταν παρόντες. Μιὰ φορὰ κάποιος τοῦ πρόσφερε χουρμάδες. Κύτταξε γύρω του καὶ, ἀφοῦ μέτρησε τὰ παρόντα ἄτομα, ἔκανε ἴση μοιρασιά, δίνοντας ἑπτὰ στὸν καθένα. Ὁ "Ἀμπου Χουράιρα λέει ὅτι ὁ Ἱερὸς Προφήτης δὲν ἔτρωγε ποτὲ κατὰ κόρον, ἀκόμα καὶ ὅταν ἐπρόκειτο γιὰ ψωμί ἀπὸ κριθάρι (Μπουχάρι).

Μιὰ φορὰ, ἐνῶ περνοῦσε ἀπὸ ἕνα δρόμο, πρόσεξε μερικοὺς ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι ἦταν μαζεμένοι γύρω ἀπὸ ἕνα ψητὸ κασικᾶκι καὶ ἐτοιμάζονταν ν' ἀπολαύσουν τὸ φαγητό τους. "Ὅταν εἶδαν τὸν Ἱερὸ Προφήτη, τὸν κάλεσαν νὰ ἔλθει νὰ φάει μαζί τους, ἀλλὰ ἐκεῖνος ἀρνήθηκε. Ἡ ἄρνησή του δὲν ὀφειλόταν στὸ ὅτι δὲν τοῦ ἄρεσε τὸ ψητὸ κρέας, ἀλλὰ στὸ ὅτι δὲν ἐνέκρινε νὰ τρῶνε οἱ ἄνθρωποι ἕνα πλούσιο γεῦμα στὸ ὑπαιθρο, ὅπου μποροῦσαν νὰ τοὺς δοῦν φτωχοὶ πὺ δὲν εἶχαν ἀρκετὸ φαγητό. Λέγεται ὅτι σὲ ἄλλες περιστάσεις ἔτρωγε ψητὰ κρέατα. Ἡ Ἀἰσοᾶ εἶχε πεῖ ὅτι ὁ Ἱερὸς Προφήτης, ὡς τὴ μέρα τοῦ θανάτου του, καὶ σὲ καμιὰ εὐκαιρία, δὲν ἔφαγε κατὰ κόρον ἐπὶ τρεῖς συνεχεῖς μέρες. "Ἐκρινε ὅτι κανένας δὲν ἔπρεπε νὰ πηγαίνει στὰ σπίτια ἄλλων, χωρὶς προηγουμένως νὰ τοῦ ἔχει γίνει πρόσκληση. Κάποτε, κάποιος τὸν κάλεσε σπίτι του σὲ γεῦμα καὶ τοῦ εἶπε ὅτι θὰ μποροῦσε νὰ φέρει ἄλλα τέσσερα ἄτομα μαζί του. "Ὅταν ἔφθασε στὸ σπίτι τοῦ οἰκοδεσπότη, πρόσεξε ὅτι καὶ ἕνα ἔκτο πρόσωπο εἶχε προστεθεῖ στὴν παρέα του. Ὁ οἰκοδεσπότης θγῆκε στὴν πόρτα γιὰ νὰ ὑποδεχθεῖ τὸν Προφήτη καὶ τὴν παρέα του καὶ ὁ Ἱερὸς Προφήτης τοῦ ἐπέστησε τὴν προσοχή στὸ ὅτι ἦταν ἔξι καὶ ὅτι ὁ οἰκοδεσπότης ἔπρεπε ν' ἀποφασίσει ἂν τὸ ἔκτο πρόσωπο μποροῦσε νὰ μείνει ἢ νὰ φύγει. Ὁ οἰκοδεσπότης, θέθαια, προσκάλεσε καὶ τὸ ἔκτο πρόσωπο. (Μπουχάρι, Κιτάμπ ἄλ - Ἀτίμα).

"Ὅταν ὁ Ἱερὸς Προφήτης καθόταν γιὰ νὰ φάει, πάντα ἄρχιζε, ἐπικαλούμενος τὸ ὄνομα καὶ τὴν εὐλογία τοῦ Ἀλλάχ καὶ ὅταν τελείωνε τὸν εὐχαριστοῦσε μὲ τὰ ἑξῆς λό-

για: «Υμνοῦμε τὸν Ἀλλάχ, ὁ Ὅποιος μᾶς τρέφει. Ἀπέραντη καὶ Ἀληθινὴ Δόξα σ' Ἐκείνον. Τὸν ὑμνοῦμε, χωρὶς στὴ σκέψη μας νὰ νοιώθουμε ὅτι ὁ ἔπαινός μας ἀρκεῖ καὶ πάντα μὲ τὸ συναίσθημα ὅτι δὲν τὸν ἐπαινεσαμε ἀρκετά. Ὑμνος ἀτελείωτος, στὴν κάθε θεία πράξη, ἡ ὁποία εἶναι ἄξια τῶν εὐχαριστιῶν μας καὶ πρέπει νὰ ὑμνεῖτε. Ἀλλάχ, Σὲ παρακαλοῦμε, γέμισε τὶς καρδιές μας μὲ τέτοια αἰσθήματα». Ἄλλες φορές, ἔλεγε τὰ ἑξῆς: «Δοξάζουμε τὸ Θεό, ὁ Ὅποιος ἱκανοποίησε τὴν πείνα καὶ τὴ δίψα μας. Ἄς λαχταροῦν οἱ καρδιές μας νὰ τὸν ἐξυμνοῦν καὶ νὰ μὴν εἶναι ποτὲ ἀχάριστες!». Πάντα παρότρυνε τοὺς Συντρόφους νὰ μὴν τρῶνε ἕως ὅτου χορτάσουν καὶ πάντα ἔλεγε ὅτι ἡ ποσότητα πού κατανάλωνε ἓνας ἄνθρωπος, ἦταν ἀρκετὴ γιὰ δύο. Ὅταν στὸ σπίτι του ἐτοίμαζαν κάποιο ἰδιαίτερο φαγητό, σύστηνε πάντα νὰ στείλουν μιὰ ποσότητα ἀπὸ αὐτὸ στοὺς γείτονες γιὰ δῶρο. Συχνὰ ἔστελνε φαγητὰ καὶ ἄλλα εἶδη γιὰ δῶρο στὰ γειτονικά του σπίτια (Μούσλιμ καὶ Μπουχάρι, Κ ι τ ἄ μ π ἄ λ - Ἀ ν τ ἄ μ π).

Πάντα προσπαθοῦσε νὰ μαντεύσει ἀπὸ τὰ πρόσωπα ἐκείνων πού ἦταν στὴν παρέα του, ἂν πεινοῦσαν ἢ ὄχι. Ὁ Ἄμπου Χουράιρα ἀφηγεῖται τὸ ἑξῆς περιστατικό. Μιὰ φορὰ δὲν εἶχε φάει ἐπὶ τρεῖς μέρες. Στεκόταν κοντὰ στὴν εἴσοδο τοῦ τζαμιοῦ, ὅταν ἀντιλήφθηκε τὸν Ἄμπου Μπάκρ, ὁ ὁποῖος περνοῦσε ἀπὸ μπροστά του. Τοῦ ἔκανε ἓνα ἐρώτημα σχετικὸ μὲ τὴν ἔννοια ἑνὸς στίχου πού εἶναι στὸ Κοράνιο καὶ ἀναφέρεται στὴ διατροφή τῶν φτωχῶν. Ὁ Ἄμπου Μπάκρ τοῦ ἐξήγησε τὴν ἔννοια καὶ προχώρησε. Ὅταν ὁ Ἄμπου Χουράιρα ἀφηγοῦνταν τὸ περιστατικό αὐτό, ἔλεγε μὲ ἀγανάκτηση ὅτι καὶ ὁ ἴδιος γνώριζε τὸ Κοράνιο ἐξ ἴσου καλά, ὅσο καὶ ὁ Ἄμπου Μπάκρ. Εἶχε ζητήσει τὴν ἔρμηνεια τοῦ στίχου, γιατί ἤλπιζε ὅτι ὁ Ἄμπου Μπάκρ θ' ἀντιλαμβανόταν ὅτι πεινοῦσε καὶ θὰ φρόντιζε νὰ τοῦ φέρουν κάτι νὰ φάει. Λίγο ἀργότερα, πέρασε ὁ Οὐμάρ καὶ ὁ Ἄμπου Χουράιρα τοῦ ζήτησε νὰ ἐρμηνεύσει τὸ στίχο. Καὶ ὁ Οὐμάρ τοῦ τὸν ἐξήγησε καὶ συνέχισε τὸ δρόμο του. Ὁ Ἄμπου Χουράιρα, ὅπως ὅλοι οἱ Σύντροφοι τοῦ Ἱεροῦ Προφήτη, ἀπέφευγε νὰ κάνει ἀπ' εὐθείας ἔκκληση καὶ ὅταν κατάλαβε ὅτι οἱ ἔμμεσες προσπάθειές του γιὰ νὰ τραβήξει τὴν προσοχὴ τῶν ἄλλων στὴν κατάσταση στὴν ὁποία θρῆσκόταν εἶχαν ἀποτύχει, ἄρχισε νὰ νοιώθει ὅτι θὰ λιποθυμήσει. Τότε ἄκουσε κάποιον νὰ προφέρει τὸ ὄνομά του ἀπαλὰ καὶ γλυκά. Κύτταξε στὴν κατεύθυνση ἀπ' ὅπου ἐρ-

χόταν ή φωνή και είδε τον Ίερό Προφήτη νά τον κυττάζει από τὸ παράθυρο τοῦ σπιτιοῦ του και νά τοῦ χαμογελά. Ρώτησε τὸν Ἄμπου Χουράιρα: «Πεινᾶς;». Κι ἐκεῖνος ἀπάντησε: «Εἶναι ἀλήθεια, Ἀγγελιαφόρε τοῦ Θεοῦ! Πεινᾶω». Ὁ Προφήτης τοῦ εἶπε: «Κι ἐμεῖς δὲν ἔχουμε φαῖ, ἀλλὰ κάποιος μᾶς ἔστειλε μιὰ κούπα γάλα. Πήγαινε στοῦ τζαμί και δὲς ἂν ὑπάρχουν και ἄλλοι ποὺ πεινᾶνε, σὰν κι ἐσένα». Ὁ Ἄμπου Χουράιρα συνέχισε τὴν ἀφήγησή του: «Σκέφθηκα ὅτι ἐγὼ πεινᾶω τόσο, ποὺ μιὰ κούπα γάλα δὲν θὰ φθάσει οὔτε γιὰ μένα, ὅμως ὁ Προφήτης μοῦ ζήτησε νὰ φωνάξω και τοὺς ἄλλους ποὺ πεινᾶνε σὰν και μένα, πράγμα ποὺ σημαίνει ὅτι θ' ἀπομείνει πολὺ λίγο γάλα γιὰ μένα. Ἄλλὰ ἔπρεπε νὰ ὑπακούσω στὴν ἐντολή τοῦ Προφήτη και πῆγα στοῦ τέμενος και θρήκα ἔξι ἀνθρώπους νὰ κάθονται ἐκεῖ και τοὺς ἔφερα μαζί μου στὴν πόρτα τοῦ Προφήτη. Πρόσφερε τὴν κούπα σ' ἓνα ἀπὸ τοὺς ἔξι και τοῦ εἶπε νὰ πιεῖ. Ὅταν τελείωσε και ἔβαλε κάπου τὸ φλυτζάνι, ὁ Προφήτης ἐπέμενε νὰ πιεῖ και ἄλλο και ἄλλο ἕως ὅτου νοιώσει ὅτι χόρτασε. Τὸ ἴδιο ἔκανε και μὲ τοὺς ὑπόλοιπους. Κάθε φορὰ ποὺ καλοῦσε κάποιον νὰ πιεῖ, ἐγὼ φοβόμουν ὅτι δὲν θὰ ἔμενε ἀρκετὸ γάλα γιὰ μένα. Ὅταν και οἱ ἔξι εἶχαν πιεῖ, ὁ Προφήτης μοῦ ἔδωσε τὴν κούπα και εἶδα ὅτι ὑπῆρχε ἀκόμα ἀρκετὸ γάλα. Ἐπέμενε νὰ πιῶ κι ἐγὼ ὅσο ἠθελα και μοῦ τὸ πρόσφερε και δεύτερη και τρίτη φορὰ και τελικὰ ὁ ἴδιος ἠπιε ὅτι εἶχε ἀπομείνει στὴν κούπα, εὐχαρίστησε τὸ Θεὸ κι ἔκλεισε τὴν πόρτα». (Μπουχάρι, Κι - τ ἄ μ π ἄ λ - Ρ ι κ ἄ κ). Ὁ λόγος ποὺ ὁ Ίερός Προφήτης πρόσφερε τὸ γάλα στὸν Ἄμπου Χουράιρα στοῦ τέλος, μπορεῖ νὰ ἦταν γιὰ νὰ τοῦ δείξει ὅτι ἔπρεπε νὰ μάθει νὰ ὑπομένει τίς σουβλιές τῆς πείνας, ἔχοντας πάντα ἐμπιστοσύνη στοῦ Θεοῦ, και δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ προσπαθεῖ νὰ τραβῆξει τὴν προσοχή στὴ δική του κατάσταση, ἔστω και ἔμμεσα.

Ἐτρωγε και ἔπινε μὲ τὸ δεξί του χέρι, και σταματοῦσε νὰ πάρει ἀνάσα τρεῖς φορές, ὅταν ἔπινε. Ἐνας λόγος γι' αὐτὸ μπορεῖ νὰ ἦταν ὅτι, ἂν κάποιος διψᾶει και πίνει ὄλο τὸ νερὸ μὲ μιᾶς, θὰ μπορούσε νὰ πιεῖ πολὺ και νὰ διαταράξει τὴν κανονικὴ πέψη. Ὅσο γιὰ τὸ φαῖ, ὁ κανόνας τὸν ὁποῖο ἀκολουθοῦσε, ἦταν νὰ τρώει ἀπ' ὄλα ὅσα ἦταν ἀγνά και ἐπιτρεπόνταν, ὄχι ὅμως μὲ λαιμαργία ἢ ποσότητες ποὺ θὰ μπορούσαν νὰ στερήσουν ἄλλους ἀπὸ τὸ μεριδιό τους. Ὅπως εἶπαμε, τὸ κανονικὸ φαγητό του ἦταν πάντα πολὺ ἀπλό, ὅταν ὅμως τοῦ πρόσφεραν κάτι ἰδιαίτερο, δὲν τὸ

ἀρνιόταν. Δὲν λαχταροῦσε τὸ καλὸ φαγητό, ὥστόσο ἀγαποῦσε πολὺ τὸ μέλι καὶ τοὺς χουρμάδες. Γιὰ τοὺς χουρμάδες ἔλεγε ὅτι εἶχαν κάποια ἰδιαίτερη σχέση μὲ τοὺς Μουσουλμάνους, γιατί τὰ φύλλα, ὁ φλοιός, ὁ καρπὸς καὶ τὰ κουκούτσια τους, εἴτε ἦταν ὠριμα, εἴτε ὄχι, εἶχαν κάποια χρῆση καὶ ὅτι δὲν ὑπῆρχε κανένα μέρος τοῦ δένδρου αὐτοῦ ποὺ δὲν εἶχε κάποια χρῆση. *Ἐλεγε ὅτι τὸ ἴδιο ἦταν ἀλήθεια καὶ γιὰ ἕναν πραγματικὸ Μουσουλμάνο. Κάθε πράξη του γινόταν γιὰ κάποιον εὐεργετικὸ λόγο καὶ ὅλα ὅσα ἔκανε συνέβαλαν στὴν εὐημερία τῆς ἀνθρωπότητας (Μπουχάρι καὶ Μούσλιμ).

Ὁ Ἱερός Προφήτης προτιμοῦσε τὸ ἀπλὸ ντύσιμο. Ἡ δική του ἐνδυμασία ἀποτελοῦνταν ἀπὸ ἕνα πουκάμισο καὶ ἕνα ἰζάρ* ἢ ἕνα πουκάμισο κι ἕνα πανταλόνι. Πάντα φοροῦσε τὸ ἰζάρ ἢ τὸ πανταλόνι, ἔτσι ὥστε τὸ σῶμα του νὰ εἶναι σκεπασμένο μέχρι τοὺς ἀστράγαλους. Δὲν τὸ ἔβρισκε σωστὸ νὰ φαίνονται τὰ γόνατα ἢ νὰ φαίνεται τὸ σῶμα πάνω ἀπὸ τὰ γόνατα χωρὶς νὰ ὑπάρχει κάποιος σοβαρὸς λόγος. Δὲν ἐνέκρινε τὰ ὑφάσματα γιὰ ἐνδυμασία ἢ γιὰ κουρτίνες, ποὺ ἦταν κεντημένα ἢ ζωγραφισμένα μὲ σχέδια καὶ κυρίως ὅταν εἶχαν μεγάλου μεγέθους φιγούρες, ποὺ θὰ μπορούσαν νὰ ἐρμηνευθοῦν σὰν ἀντιπροσωπεύσεις θεῶν ἢ ἄλλων ἀντικειμένων λατρείας. Μιά φορά εἶδε μιὰ κουρτίνα στὸ σπίτι του ποὺ εἶχε μεγάλα σχέδια καὶ ζήτησε νὰ ἀφαιρεθεῖ ἀμέσως. Δὲν τὸν ἐνοχλοῦσαν τὰ ὑφάσματα μὲ μικρὰ σχέδια, ποὺ δὲν μπορούσαν νὰ ἐρμηνευθοῦν διαφορετικά. Δὲν φοροῦσε ποτὲ μεταξωτὰ καὶ δὲν ἔκρινε ὅτι ἦταν σωστὸ νὰ φοροῦν μεταξωτὰ οἱ Μουσουλμάνοι ἄνδρες. Γιὰ νὰ σφραγίσει τὶς ἐπιστολές ποὺ ἔγραφε σὲ ὀρισμένους Ἄρχοντες, γιὰ νὰ τοὺς καλέσει ν' ἀσπασθοῦν τὸ Ἰσλάμ, ἔδωσε νὰ τοῦ κατασκευάσουν ἕνα σφραγιδοφόρο δαχτυλίδι, ζήτησε ὅμως νὰ χρησιμοποιηθεῖ ἀσημί καὶ ὄχι μάλαμα, γιατί εἶπε ὅτι ὁ χρυσὸς ἀπαγορευόταν γιὰ τοὺς Μουσουλμάνους ἄνδρες (Μπουχάρι καὶ Μούσλιμ). Οἱ Μουσουλμάνες ἦταν ἐλεύθερες νὰ φοροῦν μεταξωτὰ καὶ χρυσᾶ, ἀλλὰ καὶ στὴ δική τους περίπτωση ὁ Ἱερός Προφήτης σύστηνε ν' ἀποφεύγουν τὴν ὑπερβολή. Μιά φορά ζήτησε νὰ γίνουν δωρεές γιὰ νὰ βοηθηθοῦν οἱ φτωχοὶ καὶ κάποια κυρία ἔβγαλε ἕνα ἀπὸ τὰ θραχιόλια της καὶ τοῦ τὸ πρόσφερε. Ὁ Προφήτης ἀπευθύνθηκε σ' αὐτὴν καὶ εἶπε:

*Ἐνα κομμάτι ὑφασμα ποὺ τυλίγεται γύρω ἀπὸ τὴ μέση καὶ πέφτει μέχρι τὸν ἀστράγαλο.

«Δὲν ἀξίζει νὰ γλυτώσεις καὶ τὸ ἄλλο σου χέρι ἀπὸ τὴ φωτιά;». Τότε ἡ κυρία τράθηξε καὶ τὸ ἄλλο βραχιόλι ἀπὸ τὸ ἄλλο χέρι καὶ τοῦ τὸ πρόσφερε. Καμιά ἀπὸ τὶς γυναῖκες τοῦ δὲν εἶχε κοσμήματα ἀξίας καὶ οἱ ἄλλες Μουσουλμᾶνες σπᾶνία εἶχαν κοσμήματα. Σύμφωνα μὲ τὰ διδάγματα τοῦ Κορανίου, ἀποδοκίμαζε αὐστηρὰ τὴ συσώρευση κεφαλαίων ἢ χρυσοῦ, γιατί ἰσχυριζόταν ὅτι αὐτὸ ἦταν ἐπιζήμιο στὰ συμφέροντα τῶν φτωχῶν τῆς κοινότητος καὶ θὰ μπορούσε νὰ προκαλέσει τὴν ἀνατροπὴ τῆς οἰκονομίας τους, καὶ αὐτὸ ἦταν ἀμάρτημα.

Μιά φορά ὁ Οὐμάρ συμβούλευσε τὸν Ἱερὸ Προφήτη νὰ παραγγεῖλει ἕναν πολυτελεῆ μανδύα, τὸν ὁποῖο θὰ μπορούσε νὰ φοράει σὲ τελετές, ὅταν θὰ δεχόταν τοὺς ἀπεσταλμένους τῶν ἰσχυρῶν ἡγετῶν. Ὁ Προφήτης δὲν συμφώνησε καὶ εἶπε: «Αὐτὸ θὰ δυσαρροστοῦσε τὸ Θεό. Θὰ δεχθῶ ὄλους ντυμένους μὲ τὰ ρούχα ποὺ φορῶ συνήθως». Μιά φορά τοῦ χάρισαν μερικὲς μεταξωτὲς ἐνδυμασίες καὶ ἔστειλε μιά ἀπὸ αὐτὲς στὸν Οὐμάρ. «Πῶς μπορῶ νὰ τὴ φορέσω, ἀφοῦ ἐσὺ ὁ ἴδιος ἀποδοκιμάζεις τὰ μεταξωτὰ ρούχα;», εἶπε ὁ Οὐμάρ. Ὁ Ἱερὸς Προφήτης παρατήρησε: «Δὲν σημαίνει ὅτι ὅλα τὰ δῶρα εἶναι γιὰ τὴν ἀτομικὴ μας χρῆση». Ἐννοοῦσε ὅτι, ἀφοῦ ἡ ἐνδυμασία ἦταν ἀπὸ μεταξωτὸ ὕφασμα, θὰ μπορούσε ὁ Οὐμάρ νὰ τὴ χαρίσει στὴ γυναῖκα του, ἢ στὴν κόρη του, ἢ νὰ τὴ χρησιμοποιήσει κάπως ἀλλοιῶς (Μπουχάρι, Κιτὰμπ ἄλ - Λιμπάς).

Τὸ κρεβάτι τοῦ Προφήτη ἦταν, ἐπίσης, πολὺ ἀπλό. Δὲν χρησιμοποιοῦσε ποτὲ σκελετὸ κρεβατιοῦ ἢ ντιθάνι καὶ κοιμόταν πάντα στὸ πάτωμα καὶ τὸ στρώμα του ἦταν ἕνα κομμάτι δέρμα ἢ ὕφασμα ἀπὸ τρίχες καμήλας. Ἡ Ἀϊσσά ἀναφέρει: «Τὸ στρώμα μας ἦταν τόσο μικρὸ, ὥστε ὅταν ὁ Ἱερὸς Προφήτης σηκωνόταν τὴ νύχτα γιὰ νὰ πεῖ τὶς Προσευχές του, τραβιόμουν στὴ μιά ἄκρη τοῦ στρώματος καὶ ἄπλωνα τὰ πόδια μου ὅταν ἦταν ὄρθιος καὶ τὰ μάζευα ὅταν ἔπεφτε σὲ στάση προσκύνησης (Μουสลίμ, Τιρμιντι καὶ Μπουχάρι Κιτὰμπ ἄλ - Ἀτ - ἱμα).

Τὸ ἴδιο ἀπλὴ ἦταν καὶ ἡ κατοικία του. Τὸ σπίτι του ἀποτελοῦνταν ἀπὸ ἕνα δωμάτιο καὶ μιά μικρὴ αὐλή. Ἐνα σχοινὶ ἦταν δεμένο ἀπὸ τὴ μιά πλευρὰ στὴν ἄλλη τοῦ δωματίου ὅπου κρεμόταν μιά κουρτίνα γιὰ νὰ χωρίζεται τὸ δωμάτιο στὰ δύο, ὅταν ἔρχονταν ἐπισκέπτες καὶ ἡ γυναῖκα τοῦ ἔμενε ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρὰ τῆς κουρτίνας. Ἡ ζωὴ του ἦταν τόσο ἀπλὴ, ποὺ ἡ Ἀϊσσά εἶπε ὅτι, ὅταν ζοῦσε ὁ Προ-

φήτης, τρεφόντουσαν με χουρμάδες και νερό και ότι τη μέρα του θανάτου του δεν υπήρχε τίποτα μέσα στο σπίτι, εκτός από μερικούς χουρμάδες (Μπουχάρι).

Ἡ Σχέση του με τὸ Θεὸ

Τὴν κάθε πλευρὰ τῆς ζωῆς τοῦ Ἱεροῦ Προφήτη τὴ ρύθμιζε καὶ τὴν ἐπηρέαζε ἡ ἀγάπη καὶ ἡ ἀφοσίωση ποὺ ἔνοιωθε γιὰ τὸ Θεό. Παρὰ τὶς βαριές εὐθύνες ποὺ εἶχε ἐπωμισθεῖ, περνοῦσε τὸ μεγαλύτερο μέρος τῆς μέρας καὶ τῆς νύχτας του, λατρεύοντας καὶ ἐξυμνώντας τὸ Θεό. Σηκωνόταν ἀπὸ τὰ μεσάνυχτα καὶ προσηλωνόταν στὴ λατρεία τοῦ Θεοῦ ἕως ὅτου ἔλθει ἡ ὥρα γιὰ νὰ πάει στὸ τέμενος γιὰ τὶς πρωινές Προσευχές. Συχνά, τὰ πόδια του πρήζονταν ἀπὸ τὴν ὀλονύχτια ὀρθοστάσια στὴν Προσευχή καὶ ἐκεῖνοι ποὺ τὰ ἔβλεπαν ἀνησυχοῦσαν πολὺ. Μιὰ φορὰ ἡ Ἀϊσσά τοῦ εἶπε: «Ὁ Θεὸς σ' ἔχει εὐνοήσει με τὴν ἀγάπη Του καὶ τὴν Εὐλογία Του, γιατί λοιπὸν ἔχεις βαλθεῖ νὰ τυραννᾷς τὸν ἑαυτὸ σου τόσο πολὺ;». Κι ἐκεῖνος ἀπάντησε: «Ἐφόσον ὁ Θεός, μέσα ἀπὸ τὴ μεγαλοψυχία Του καὶ τὴν εὐσπλαχνία Του με τιμᾷ με τὴν ἀγάπη Του καὶ τὴν εὐλογία Του, δὲν εἶναι καθῆκον μου νὰ Τοῦ ἀνταποδίδω τὶς εὐχαριστίες μου; Ἡ εὐγνωμοσύνη ὀφείλει νὰ εἶναι ἀνάλογη με τὴν εὐνοια ποὺ ἀπονέμεται». (Μπουχάρι Κι τ ἄ μ π ἄ λ - Κ ο υ σ ο ὕ φ).

Δὲν ἀνελάμβανε ποτὲ κάτι χωρὶς νὰ ἔχει λάθει Θεία ἐντολὴ ἢ συγκατάθεση. Στὸ βιογραφικὸ κεφάλαιο ἀναφέρομε ἤδη ὅτι, μολοντί ὁ λαὸς τῆς Μέκκας τὸν ὑπέβαλε σὲ διωγμούς, δὲν ἐγκατέλειψε τὴν πόλη, παρὰ μόνο ἀφοῦ ἔλαθε τὴ Θεία Ἐντολή. Ὅταν οἱ πιέσεις τοῦ διωγμοῦ ἦταν πολὺ ἀβάσταχτες καὶ ἔδωσε ἄδεια στοὺς Συντρόφους του νὰ πάνε στὴν Ἀθῆσυνία, μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς ἐξέφρασαν τὴν ἐπιθυμία νὰ τοὺς συνοδεύσει. Ἀρνήθηκε, ὅμως, νὰ τὸ κάνει μετὰ τὸ αἰτιολογικὸ ὅτι δὲν τοῦ εἶχε δοθεῖ Θεία συγκατάθεση στὸ θέμα αὐτό. Ἔτσι, σὲ μιὰ περίοδο γεμάτη ἀπὸ δυσκολίες καὶ διωγμούς, ὅταν οἱ ἄνθρωποι συνήθως εὐχονται νὰ ἔχουν τοὺς φίλους καὶ τοὺς συγγενεῖς τοὺς κοντά, ὑπέδειξε στοὺς Συντρόφους του νὰ φύγουν καὶ νὰ πάνε νὰ ζητήσουν ἄσυλο στὴν Ἀθῆσυνία, ἐνῶ ὁ ἴδιος παρέμεινε στὴ Μέκα, γιατί ὁ Θεὸς δὲν τοῦ εἶχε δώσει ἀκόμα ἐντολὴ νὰ φύγει.

Ὅταν ἀκούε νὰ ἀπαγγέλλεται ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ γέ-

μιζε από συγκίνηση και τὰ δάκρυα ἔτρεχαν ἀπὸ τὰ μάτια του, κυρίως ὅταν ἄκουγε τοὺς στίχους ποὺ ὑπογράμμιζαν τὶς δικές του εὐθύνες. Ὁ Ἄμπντούλα ἴμπν Μασούντ διηγείται τὴν περίπτωση κατὰ τὴν ὁποία ὁ Ἱερὸς Προφήτης τοῦ ζήτησε νὰ τοῦ ἀπαγγεῖλει μερικοὺς στίχους ἀπὸ τὸ Κοράνιο, κι ἐκεῖνος τοῦ εἶπε: «Ἀγγελιαφόρε τοῦ Θεοῦ! Τὸ Κοράνιο ἀποκαλύφθηκε σὲ σένα (δηλ. ἐσύ τὰ γνωρίζεις καλύτερα ἀπὸ τὸν κάθε ἕνα), πῶς λοιπόν, νὰ σοῦ τὸ ἀπαγγεῖλω ἐγώ;». Καὶ ὁ Ἱερὸς Προφήτης τοῦ εἶπε: «Μοῦ ἀρέσει ν' ἀκούω νὰ τὸ ἀπαγγέλουν ἄλλοι». Τότε Ἄμπντούλα ἴμπν Μασούντ ἀπήγγειλε τὴ Σούρα Ἄλ - Νισά. Ὅταν ἔφθασε στὸ στίχο ποὺ λέει: «Καὶ πῶς θὰ τοὺς φανεῖ ὅταν Ἱεμεῖς θὰ φέρομε ἕναν μάρτυρα ἀπὸ κάθε λαὸ καὶ θὰ εἶσαι ἐσὺ μάρτυρας ἐναντίον ὅλων;» (4:42), ὁ Ἱερὸς Προφήτης φώναξε: «Ἄρκει, ἄρκει», καὶ ὁ Ἄμπντούλα ἴμπν Μασούντ σήκωσε τὸ βλέμμα του καὶ εἶδε δάκρυα νὰ κυλοῦν ἀπὸ τὰ μάτια τοῦ Ἱεροῦ Προφήτη (Μπουχάρι, Κι - τ ἄ μ π Φ α ν τ ᾶ ἡ λ ἄ λ - Κ ο υ ρ ᾶ ν).

Θεωροῦσε τὴ συμμετοχὴ του στὶς ὁμαδικὲς Προσευχές τόσο ἐπείγουσα, ὥστε ἀκόμα καὶ ὅταν ἦταν βαριά ἄρρωστος καὶ τοῦ εἶχε συσταθεῖ νὰ λέει τὶς Προσευχές του στὸ δωμάτιό του, ξαπλωμένος στὸ κρεβάτι του, σηκωνόταν καὶ πήγαινε στὸ τέμενος γιὰ νὰ πρωτοστατήσῃ στὶς Προσευχές. Κάποτε, ὅταν τοῦ ἦταν ἀδύνατο νὰ πάει στὸ τέμενος, ζήτησε ἀπὸ τὸν Ἄμπου Μπάκρ νὰ πρωτοστατήσῃ στὶς Προσευχές ἀντὶ αὐτοῦ. Σύντομα, ὅμως, ἐνίωσε καλύτερα καὶ ζήτησε νὰ τὸν μεταφέρουν στὸ τέμενος. Ἀκούμπησε τὸ θάρος του πάνω στοὺς ὤμους δυὸ ἀνδρῶν, ἀλλὰ εἶχε τέτοια ἀδυναμία ὥστε, κατὰ τὴν Αἴσοᾶ, τὰ πόδια του σέρνονταν στὸ ἔδαφος ἀπὸ πίσω του (Μπουχάρι).

Εἶναι συνήθεια νὰ ἐκφράζει κανεὶς τὴν ἱκανοποίησή του ἢ νὰ τραβᾷ τὴν προσοχὴ σὲ κάτι, χτυπώντας τὰ χέρια καὶ οἱ Ἄραβες εἶχαν ἐπίσης αὐτὴ τὴ συνήθεια. Ὁ Ἱερὸς Προφήτης, ὅμως, ἀγαποῦσε τόσο νὰ ἀναφέρει τὸ Θεό, ποὺ ἀντικατέστησε τὴ συνήθεια αὐτὴ μὲ τὴν κλήση τοῦ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ. Μιὰ φορά, ὅταν εἶχε καταπιασθεῖ μὲ κάτι ἐπείγον καὶ ἦλθε ἡ ὥρα τῆς ἐπόμενης λειτουργίας, εἶπε στὸν Ἄμπου Μπάκρ νὰ πρωτοστατήσῃ ἐκεῖνος στὶς Προσευχές. Ἡ δουλειὰ ποὺ εἶχε, ὅμως, τελείωσε γρήγορα καὶ ἔσπευσε ἀμέσως στὸ τέμενος. Ἐκείνη τὴν ὥρα ὁ Ἄμπου Μπάκρ ἤδη πρωτοστατοῦσε στὶς Προσευχές, ὅταν ὅμως τὸ ποιμνιο ἀντιλήφθηκε τὸν Ἱερὸ Προφήτη, ἄρχισε νὰ χει-

ροκροτεί από τη χαρά του, γιατί είχε ξλθει, αλλά και για να έπιστήσουν την προσοχή του "Αμπου Μπάκρ στο γεγονός ότι είχε άφιχθεί ο Προφήτης. Ο "Αμπου Μπάκρ μόλις τόν αντίληφθηκε, έκανε λίγα βήματα πίσω για να του παραχωρήσει τη θέση του. "Όταν οί Προσευχές τελείωσαν, ο Προφήτης γύρισε και είπε στον "Αμπου Μάκρ: «Γιατί σταμάτησες, άφου σου είχα πει να πρωτοστατήσεις στις Προσευχές;». «³Ω Άγγελιαφόρε του Άλλάχ, πώς μπορεί ένας γιός του "Αμπου Κουαφά να πρωτοστατήσει στις Προσευχές, όταν παρών είναι ο Άγγελιαφόρος του Άλλάχ;», είπε ο "Αμπου Μπάκρ και ο Προφήτης στράφηκε προς τό ποίμνιο και είπε: «Γιατί χειροκροτήσατε; Δέν είναι σωστό ένω προσεύχεσθε στο Θεό, να χτυπάτε τά χέρια σας. "Αν συμβεί και χρειασθεί ποτέ να έπιστήσετε την προσοχή κάποιου σε κάτι στη διάρκεια της Προσευχής, καλύτερα θά ήταν ν' αναφέρετε τό όνομα του Θεού, με δυνατή φωνή, άντι να χειροκροτείτε. Αυτό άρκει για να τραβηχθεί ή προσοχή όποιουδήποτε σε ό,τιδήποτε (Μπουχάρι).

Ο Προφήτης δέν ένέκρινε, όταν ή Προσευχή γινόταν σαν ποιη ή άγγαρεία. Κάποτε γύρισε στο σπίτι του και είδε ότι ένα σχοινί ήταν δεμένο ανάμεσα σε δυο κολώνες και ρώτησε σε τί χρησίμευε αυτό. Του είπαν ότι ή γυναίκα του ή Ζαϊνάμπ τό χρησιμοποιούσε για να στηρίζεται όταν κουραζόταν στη διάρκεια της Προσευχής. "Έδωσε έντολή ν' άφαιρέσουν τό σχοινί και είπε ότι οί Προσευχές έπρεπε να συνεχίζονται μόνο όσο ο άνθρωπος ένιωθε άνετα κι ευχάριστα και ότι όταν αισθανόταν κουρασμένος έπρεπε να κάθεται. Οί Προσευχές δέν είναι θάρος και άν συνεχίζονται, όταν τό σώμα έχει κουρασθεί, δέν μπορούν να πετύχουν εκείνο πού επιδιώκεται (Μπουχάρι, Κι τ ά μ π ά λ - Κ ο υ σ ο ύ φ).

Αισθανόταν άποτροπιασμό για όλες τις συνήθειες, οί όποιες έφεραν έστω και την πιο άμυδρή όμοιότητα με την ειδωλολατρεία. "Όταν πλησίαζε τό τέλος του και ψυχωραγούσε, γύριζε από τη μιá πλευρά του στην άλλη και φώναζε: «Τήν κατάρα του Θεού να έχουν οί Έβραίοι και οί Χριστιανοί, πού μετέτρεψαν τους τάφους τών Προφητών τους σε τόπους λατρείας (Μπουχάρι). Έννοούσε εκείνους τους Έβραίους και τους Χριστιανούς, πού γονάτιζαν μπροστά στους τάφους τών Προφητών και τών άγίων τους και απέυθυναν τις προσευχές τους σ' αυτούς, και έννοούσε ότι, άν οί Μουσουλμάνοι υίοθετούσαν τις ίδιες αυτές συνή-

θεις, δὲν θὰ ἦταν ἀντάξιοι τῶν προσευχῶν του καὶ ὅτι αὐτὸ θὰ τοὺς ἀπομάκρυνε ἀπὸ ἐκεῖνον.

Τὸν ὑπέρτατο ζῆλο μὲ τὸν ὁποῖο ὑποστήριζε τὴν τιμὴ τοῦ Θεοῦ, τὸν ἔχουμε ἤδη ἀναφέρει στὸ βιογραφικὸ κεφάλαιο. Ὁ λαὸς τῆς Μέκκας προσπάθησε νὰ τὸν πείσει νὰ ἐγκαταλείψει τὴν ἀντίθεσή του στὴν εἰδωλοατρεία καὶ πρόσφερε πειρασμοὺς πολλῶν μορφῶν. (Ταμπάρι). Ὁ θεὸς του, Ἄμπου Τάλμπ, προσπάθησε κι ἐκεῖνος νὰ τὸν μεταπείσει καὶ τοῦ μίλησε σχετικὰ μὲ τὶς ἀνησυχίες πού εἶχε γιατί, ἂν ἐπέμενε νὰ ἐπικρίνει τὴν εἰδωλοατρεία, θὰ ἦταν ὑποχρεωμένος νὰ διαλέξει μεταξὺ τῆς προστασίας πού τοῦ παρῆχε καὶ τοῦ ἔντονου ἀνταγωνισμοῦ πού τοῦ πρόβαλε ὁ λαὸς του. Ἡ μόνη ἀπάντηση πού ὁ Προφήτης ἔδωσε στὸ θεῖο του ἦταν: «Ἄν αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι τοποθετήσουν τὸν ἥλιο στὸ δεξί μου χέρι καὶ τὴ σελήνη στὸ ἀριστερό, ἐγὼ δὲν θὰ παύσω νὰ διακηρύσσω καὶ νὰ ὑποστηρίξω τὴν Ἐνότητα τοῦ Θεοῦ». (Ζουρκάνι). Ἐπίσης, στὸ διάστημα τῆς μάχης τοῦ Οὐχούντ, ὅταν ἓνας μικρὸς ἀριθμὸς τραυματιῶν Μουσουλμάνων συσπειρώθηκε γύρω του, στοὺς πρόποδες ἑνὸς λόφου καὶ οἱ ἐχθροὶ τοὺς πανηγύριζαν μὲ κραυγὲς θριάμβου γιατί εἶχαν σπάσει τὶς γραμμὲς τῶν Μουσουλμάνων καὶ ὁ ἀρχηγὸς τοὺς ὁ Ἄμπου Σουφιάν φώναζε: «Δόξα στὸ Χουμπάλ (ἓνα ἀπὸ τὰ εἰδῶλα πού λάτρευαν οἱ Μεκκανοί), δόξα στὸ Χουμπάλ» καὶ ἐνῶ ὁ Ἱερὸς Προφήτης γνώριζε ὅτι ἐκεῖνος καὶ ἡ μικρὴ ὁμάδα τῶν Μουσουλμάνων θὰ ἦταν πιὸ ἀσφαλεῖς ἂν διατηροῦσαν τὴ σιωπὴ τους, δὲν ἄντεξε καὶ πρόσταξε στοὺς Συντρόφους τοὺς νὰ φωνάξουν σὲ ἀπάντηση: «Στὸν Ἄλλάχ μόνο ἀνήκει ἡ νίκη καὶ ἡ δόξα! Στὸν Ἄλλάχ μόνο ἀνήκει ἡ νίκη καὶ ἡ δόξα!» (Μπουχάρι).

Οἱ ὄπαδοὶ τῶν διαφόρων θρησκειῶν πρὶν ἀπὸ τὴν ἔλευση τοῦ Ἰσλάμ, εἶχαν τὴν ἐσφαλμένη ἀντίληψη ὅτι τὰ οὐράνια καὶ ἐγκόσμια φαινόμενα συνέβαιναν σὰν ἔνδειξη χαρᾶς ἢ θλίψης στὴ ζωὴ ἑνὸς Προφήτη, κάποιου ἀγίου ἢ ἄλλων σημαντικῶν προσωπικοτήτων καὶ ὅτι ἐκεῖνοι ἦταν ἱκανοὶ νὰ ρυθμίσουν τὶς κινήσεις τῶν οὐρανίων σωμάτων. Λέγεται, γιὰ παράδειγμα, ὅτι ὀρισμένοι μποροῦσαν ν' ἀκινητοποιήσουν τὸν ἥλιο ἢ νὰ σταματήσουν τὴν πορεία τῆς σελήνης ἢ νὰ ἐμποδίσουν τὴ ροὴ τῶν ὕδατων. Τὸ Ἰσλάμ δίδαξε, ὅτι αὐτὲς οἱ θεωρίες ἦταν χωρὶς θάσεις καὶ ὅτι ἡ ἀναφορὰ πού γίνεται στὰ φαινόμενα αὐτά, σὲ θρησκευτικὲς Γραφές, ἔχουν ἔννοια ἀπλῶς μεταφορικὴ καὶ ὅτι ἡ

έρμηνεία πού τούς δόθηκε βοήθησε, ώστε να δημιουργηθούν προλήψεις, αντί της σωστής τους σημασίας. Ωστόσο, μερικοί Μουσουλμάνοι απέδιδαν τὰ φαινόμενα αὐτὰ σὲ γεγονότα στὴ ζωὴ τῶν μεγάλων Προφητῶν. Πρὸς τὸ τέλος τῆς ζωῆς τοῦ Ἱεροῦ Προφήτη ὁ γιός του, Ἰμπραχίμ, ὁ ὁποῖος ἦταν 2½ ἐτῶν, πέθανε. Τὴν ἴδια ἐκείνη μέρα ἔγινε μιὰ ἔκλειψη τοῦ ἡλίου. Μερικοί Μουσουλμάνοι ἀπὸ τὴ Μεδίνα κυκλοφόρησαν τὴν ἰδέα ὅτι ὁ ἡλιος σκοτείνιασε σὲ ἔνδειξη συμπόνοιας τοῦ Θεοῦ γιὰ τὸ θάνατο τοῦ γιοῦ τοῦ Προφήτη. Ὅταν αὐτὸ τὸ ἀνέφεραν στὸν Προφήτη, ἐκεῖνος ἔδειξε τὴ δυσαρέσκεία του καὶ τὴν ἔντονη ἀποδοκιμασία του γιὰ τὴ διάδοση αὐτῆ. Ἐξήγησε ὅτι ὁ ἡλιος καὶ ἡ σελήνη καὶ τὰ ὑπόλοιπα οὐράνια σώματα ἦταν κάτω ἀπὸ τὸν ἔλεγχο τοῦ Θεοῦ κανονισμοῦ καὶ ὅτι οἱ κινήσεις τους καὶ τὰ φαινόμενα, πού ἦταν συνέπεια αὐτῶν, δὲν εἶχαν καμιά σχέση μὲ τὴ ζωὴ ἢ τὸ θάνατο ὁποιουδήποτε ἀνθρώπου (Μπουχάρι).

Ἡ Ἀραβία εἶναι μιὰ χώρα ὅπου ὑπάρχει πολὺ ξηρασία καὶ ἡ βροχόπτωση εἶναι πάντα εὐπρόσδεκτη καὶ ἀναμένεται μὲ δέος. Οἱ Ἀραβες πίστευαν ὅτι οἱ κινήσεις τῶν ἀστρων ρύθμιζαν τὴν πτώση τῆς βροχῆς. Ὁ Προφήτης ἄμωνε πολὺ, ὅταν κάποιος ἀνέφερε αὐτῇ τὴ γνώμη καὶ ἐπέπληττε τὸ λαὸ του καὶ τοὺς ἔλεγε νὰ μὴ ἀποδίδουν τίς εὐνοιες, πού τοὺς χάριζε ἡ Θεία Πρόνοια, σὲ ἄλλες πηγές. Τοὺς ἐξηγοῦσε ὅτι τὴ βροχὴ καὶ τὰ ἄλλα φυσικὰ φαινόμενα τὰ ἔλεγε ὁ Θεῖος Νόμος καὶ ὅτι δὲν τὰ ρύθμιζε κάποια χαρὰ ἢ θλίψη κάποιου Θεοῦ ἢ κάποιας ἄλλης δύναμης (Μούσλιμ, Κι τὰ μ π ἄ λ - Ἰ μ ἄ ν).

Εἶχε ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη στὸ Θεὸ καὶ καμιά δυσμενῆς κατάσταση δὲν ἦταν ἱκανὴ νὰ τὴν κλονίσει. Μιὰ φορὰ, κάποιος ἐχθρὸς του τὸν βρῆκε νὰ κοιμᾶται ἀπροστάτευτος καὶ στάθηκε πάνω στὸ κεφάλι του μὲ τὸ σπαθὶ του ὑψωμένο καὶ ἀπειλῆσε ὅτι θὰ τὸν σκοτώσει. Πρὶν, ὅμως, κάνει τὴν πράξη, τὸν ρώτησε: «Ποιὸς θὰ σὲ γλιτώσει τώρα ἀπὸ τὴ δύσκολη θέση πού βρίσκεσαι;». Ὁ Ἱερός Προφήτης, ἡσυχος, τοῦ ἀπάντησε: «Ὁ Ἀλλάχ». Πρόφερε τὴ λέξη αὐτὴ μὲ τόση πεποίθηση, πού ἀκόμα καὶ ἡ καρδιά τοῦ ἄπιστου ἐχθροῦ του ἀναγκάστηκε ν' ἀναγνωρίσει τὴν ὑψηλοφροσύνη τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐμπιστοσύνης πού εἶχε στὸ Θεό. Τὸ ξίφος ἔπεσε ἀπὸ τὸ χέρι του καὶ αὐτός, πού μόλις ἕνα λεπτό πρὶν ἦταν ἀποφασισμένος νὰ τοῦ κάνει κακό, στάθηκε μπροστὰ του σὰν ἕνας ἐγκληματίας πού ἔχει κατα-

δικασθεῖ καὶ περιμένει νὰ τοῦ ἐπιθληθεῖ ποιηὴ (Μούσλιμ, Κι τ ἄ μ π ἄ λ - Φαν τ ἄ ι λ καὶ Μπουχάρι, Κι τ ἄ μ π ἄ λ - Τ ζ ι χ ἄ ν τ).

Στὴν ἄλλη πλευρὰ τῆς πλάστιγγας ὑπῆρχε ἡ ἀπόλυτη ταπεινοφροσύνη, μὲ τὴν ὁποία ἀντιμετώπιζε τὰ Θεῖα. Ὁ Ἄμπου Χουράιρα ἀφηγεῖται: «Μιὰ μέρα ἄκουσα τὸν Ἱερό Προφήτη νὰ λέει ὅτι κανένας ἄνθρωπος δὲν θὰ πετύχαινε τὴ λύτρωσή του μὲ τὶς δικές του καλές πράξεις. Τότε τοῦ εἶπα: “Ἀγγελιαφόρε τοῦ Ἀλλάχ! Εἶναι βέβαιο ὅτι ἐσὺ θὰ πᾶς στὸν Παράδεισο μὲ τὶς δικές σου τὶς καλές πράξεις”, κι ἐκεῖνος ἀπάντησε: “Ὁχι, οὔτε ἐγὼ μπορῶ νὰ πᾶω στὸν Παράδεισο, γιὰ τὶς πράξεις μου. Μόνο ἂν ὁ Θεὸς θελήσει νὰ μὲ περιβάλει μὲ τὴ Μεγαλοψυχία καὶ τὴν Εὐσπλαχνία Του, μπορῶ νὰ πᾶω στὸν Παράδεισο”» (Μπουχάρι, Κι τ ἄ μ π ἄ λ - Ρ ι κ ἄ κ).

Παρότρυνε πάντα τοὺς ἀνθρώπους νὰ διαλέγουν καὶ ν' ἀκολουθοῦν τὸ σωστὸ δρόμο, νὰ εἶναι ἐργατικοὶ καὶ νὰ ἐπιδιώκουν τρόπους γιὰ νὰ βρεθοῦν πιὸ κοντὰ στὸ Θεό. Δίδασκε ὅτι κανένας δὲν ἔπρεπε νὰ ἐπιθυμεῖ νὰ πεθάνει, γιατί, ἂν ἦταν ἐνάρετος μὲν, θὰ κατάφερνε νὰ γίνεи καλύτερος, ζώντας περισσότερο χρόνο. Ἄν δὲ ἦταν κακὸς καὶ εἶχε περισσότερο χρόνο, θὰ μπορούσε νὰ μετανιώσει γιὰ τὶς κακές του πράξεις καὶ νὰ πάρει τὸν καλὸ δρόμο. Ἡ ἀγάπη του καὶ ἡ ἀφοσίωση πού εἶχε γιὰ τὸ Θεὸ ἐκδηλωνόταν μὲ πολλοὺς τρόπους. Γιὰ παράδειγμα, ὅποτε ἀρχιζαν νὰ πέφτουν οἱ πρώτες σταγόνες βροχῆς, μετὰ ἀπὸ μακρὰ περίοδο ξηρασίας, ἔβγαζε τὴ γλῶσσα του γιὰ νὰ νιώσει τὶς σταγόνες τῆς βροχῆς καὶ ἔλεγε: «Νὰ ἡ τελευταία εὐνοια τοῦ Κυρίου μου». Ἦταν συνεχῶς ἀπασχολημένος μὲ τὶς Προσευχές καὶ παρακαλοῦσε γιὰ τὴ συγχώρηση καὶ τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ, κυρίως ὅταν βρισκόταν μεταξὺ ἄλλων, ὥστε αὐτοὶ πού ἦταν μαζί του, ἢ εἶχαν κάποια σχέση μ' ἐκεῖνον καὶ ἦταν Μουσουλμᾶνοι, νὰ διαφύγουν τὴν ὀργὴ τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ εἶναι ἀντάξιοι τῆς Θεῖας συγχώρησης. Ἡ ἐπίγνωση ὅτι ὁ Θεὸς ἦταν πάντα παρών, δὲν τὸν ἐγκατέλειπε ποτέ. Ὅταν ἔπεφτε νὰ κοιμηθεῖ, ἔλεγε: «Ἀλλάχ, ἄσε με νὰ πεθάνω (ν' ἀποκοιμηθῶ) μὲ τὸ ὄνομά Σου στὰ χεῖλή μου καὶ νὰ σηκωθῶ (ξυπνήσω) μὲ τ' ὄνομά Σου στὰ χεῖλή μου». Ὅταν ξυπνοῦσε, ἔλεγε: «Ὅλες οἱ δόξες ἀνήκουν στὸν Ἀλλάχ, ὁ Ὅποῖος μὲ ἐπανέφερε στὴ ζωὴ μετὰ τὸ θάνατο (ὑπνο) καὶ μιὰ μέρα ὅλοι θὰ πᾶμε κοντὰ Του» (Μπουχάρι).

Πάντα λαχταροῦσε νὰ βρεθεῖ κοντὰ στὸ Θεὸ καὶ μιὰ ἀπὸ τὶς πιὸ συχνῆς προσευχῆς του ἦταν: «Ἄλλάχ! Γέμισε τὴν καρδιά μου μὲ τὸ φῶς Σου, τὰ μάτια μου μὲ τὸ φῶς Σου καὶ τ' αὐτιά μου μὲ τὸ φῶς Σου καὶ τοποθέτησε τὸ φῶς Σου στὴ δεξιά μου καὶ στὴν ἀριστερά μου, πάνω μου καὶ κάτω μου, ἔμπρός μου καὶ πίσω μου καί, Ὡ Ἄλλάχ, μετὰτρεψε ὅλη μου τὴν ὑπαρξὴ σὲ φῶς» (Μπουχάρι).

Ὁ Ἴμπν Ἀμπάς ἀφηγεῖται: «Λίγο πρὶν ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ Ἱεροῦ Προφήτη, ὁ Μουσαίλιμα (ὁ ψευδὴς Προφήτης), πῆγε στὴ Μεδίνα καὶ ἀνήγγειλε ὅτι, ἂν ὁ Μωάμεθ τὸν διόριζε διάδοχό του, θὰ ἦταν πρόθυμος νὰ τὸν παραδεχθεῖ. Ὁ Μουσαίλιμα συνοδευόταν ἀπὸ μιὰ πολὺ μεγάλη ἀκολουθία καὶ ἡ φυλὴ του ἦταν μιὰ ἀπὸ τὶς μεγαλύτερες τῆς Ἀραβίας. Ὄταν ὁ Ἱερός Προφήτης πληροφορήθηκε τὴν ἀφιξή του, πῆγε νὰ τὸν συναντήσῃ, συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν Ταμπίτ Ἴμπν Κέις Ἴμπν Σάμς. Στὸ χέρι του κρατοῦσε ἕνα ξερὸ κλαδὶ φοινικιάς. Ὄταν ἔφθασε στὸν καταυλισμὸ τοῦ Μουσαίλιμα, πῆγε καὶ στάθηκε μπροστά του. Στὸ μεταξὺ, μερικοὶ ἀκόμα ἀπὸ τοὺς Συντρόφους του, ἦλθαν καὶ στάθηκαν δίπλα του. Ἀπευθυνόμενος στὸ Μουσαίλιμα, εἶπε: «Μοῦ διαθίβασαν ὅτι ἔχεις πεῖ πῶς, ἂν σὲ διορίσω διάδοχό μου, θὰ εἶσαι πρόθυμος νὰ μ' ἀκολουθήσεις, ἐγὼ ὅμως δὲν δέχομαι νὰ σοῦ παραχωρήσω οὔτε αὐτὸ τὸ ξερὸ κλωνάρι φοινικιάς, ἀντίθετα πρὸς τὶς ἐντολὲς τοῦ Θεοῦ. Τὸ ριζικό σου θὰ εἶναι ἐκεῖνο ποὺ ἔχει ἀποφασίσει ὁ Θεός. Ἄν μοῦ γυρίσεις τὴν πλάτη, ὁ Θεός θὰ σ' ἀγνοήσῃ. Συναισθάνομαι πολὺ καθαρὰ ὅτι ὁ Θεός θὰ σοῦ δώσει ἐκεῖνο ποὺ μοῦ ἀποκάλυψε». Κατόπιν πρόσθεσε: “Ἐγὼ τώρα θ' ἀποτραβηχθῶ. Ἄν ἔχεις νὰ πεῖς τίποτα ἄλλο, μπορεῖς νὰ τὸ πεῖς στὸν Ταμπίτ Ἴμπν Κέις Ἴμπν Σάμς, ὁ ὁποῖος θὰ εἶναι ἀντιπρόσωπός μου”. Μετὰ γύρισε πίσω. Ἦταν, ἐπίσης, μαζί του καὶ ὁ Ἄμπου Χουράιρα. Κάποιος ρώτησε τὸν Προφήτη, τί ἐννοοῦσε ὅταν εἶπε ὅτι ὁ Θεός θὰ ἔδινε στὸ Μουσαίλιμα αὐτὰ ποὺ τοῦ εἶχε ἀποκαλύψει καὶ ὁ Ἱερός Προφήτης ἀπάντησε: “Εἶδα σὲ ἕνα ὄνειρο ὅτι στοὺς καρπούς τῶν χειρῶν μου φοροῦσα δυὸ θραχιόλια, ποὺ δὲν ἦταν τῆς ἀρεσκείας μου. Ἐνῶ ὄνειρευόμουν ἀκόμα, ὁ Θεός μὲ πρόσταξε νὰ φυσηῶ πάνω στὰ θραχιόλια. Ὄταν τὰ φύσηξα, καὶ τὰ δυὸ ἐξαφανίσθηκαν. Ἡ ἐρμηνεία ποὺ ἔδωσα στὸ ὄνειρο αὐτὸ εἶναι ὅτι, μετὰ ἀπὸ ἐμένα θὰ ἐμφανισθοῦν δυὸ ψευδεῖς διακδικητὲς (Προφήτες)”» (Μπουχάρι, Κι τ ἄ μ π ἄ λ - Μ α γ α γ ἰ). Αὐτὸ τὸ περιστα-

τικό συνέβη πρὸς τὸ τέλος τῆς ζωῆς τοῦ Ἱεροῦ Προφήτη. Ἡ τελευταία καὶ ἡ πιὸ μεγάλη φυλὴ τῶν Ἀράβων, ἡ ὁποία μέχρι τώρα δὲν τὸν εἶχε παραδεχθεῖ, ἦταν ἔτοιμη νὰ ὑποταχθεῖ καὶ ὁ μόνος ὄρος ποὺ πρόβαλε ἦταν νὰ διορίσει ὁ Ἱερός Προφήτης τὸν ἀρχηγό της ὡς διάδοχό του. Ἄν ὁ Προφήτης εἶχε ἔστω καὶ στὸ ἐλάχιστο προσωπικά κίνητρα, τίποτα δὲν θὰ τὸν ἐμπόδιζε νὰ ἐξασφαλίσαι τὴν ἐνότητα τῆς Ἀραβίας μὲ τὴν ὑπόσχεση τῆς διαδοχῆς του στὸν ἀρχηγό τῆς μεγαλύτερης φυλῆς τῶν Ἀράβων. Ὁ Ἱερός Προφήτης δὲν εἶχε γιὰ καμιά δυναστική φιλοδοξία δὲν θὰ μπορούσε νὰ σταθεῖ ἐμπόδιο σὲ μιὰ τέτοια ρύθμιση, ἀλλὰ ποτὲ δὲν θεώρησε ὅτι ἀκόμα καὶ τὸ πιὸ μικρὸ πράγμα τοῦ ἀνήκε καὶ ὅτι ἦταν στὴν ἀπόλυτη διάθεσή του. Γι' αὐτὸ δὲν μπορούσε νὰ χειρισθεῖ τὴν ἡγεσία τῶν Μουσουλμάνων σὰν νὰ ἦταν δικό του δῶρο. Τὴ θεωροῦσε σὰν ἱερὸ καὶ Θεῖο θεσμὸ καὶ πίστευε ὅτι ὁ Θεὸς θὰ τὴν ἀπένειμε σὲ ὅποιονδήποτε θὰ ἔκρινε ὅτι εἶναι ὁ κατάλληλος ἄνθρωπος. Γι' αὐτὸ, ἀπέκρουσε τὴν πρόταση τοῦ Μουσαίλιμα μὲ περιφρόνηση καὶ τοῦ εἶπε ὅτι ὄχι μόνον δὲν ἦταν ἔτοιμος νὰ τοῦ προσφέρει τὴν ἡγεσία τῶν Μουσουλμάνων, ἀλλὰ ὅτι δὲν θὰ τοῦ ἔδινε οὔτε ἓνα ξερὸ κλαδί φοινικιάς.

Ὅταν ἀναφερόταν ἢ μιλοῦσε γιὰ τὸ Θεό, οἱ θεατές του ἔβλεπαν ὅτι ὀλόκληρη ἡ ὑπαρξή του φαινόταν νὰ συναρπάζεται ἀπὸ τὸ πάθος τῆς ἀγάπης καὶ τὴν προσήλωσή του στὸ Θεό.

Πάντα ἐπέμενε ἡ λατρεία τοῦ Θεοῦ νὰ γίνεται μὲ ἀπλότητα. Τὸ τέμενος ποὺ ἔκτισε στὴ Μεδίνα καὶ στὸ ὁποῖο πάντα πρωτοστατοῦσε στὶς Προσευχές, εἶχε ἓνα πάτωμα ἀπὸ χῶμα ποὺ ποτὲ δὲν εἶχε γνωρίσει σκεπάσματα ἢ ψάθα καὶ μιὰ στέγη κατασκευασμένη ἀπὸ ξερά κλαδιά καὶ φύλλα φοινικιάς καὶ ποὺ ἔσταζε κάθε φορὰ ποὺ ἔβρεχε. Ὅταν συνέβαινε αὐτό, ὁ Ἱερός Προφήτης καὶ τὰ μέλη τοῦ ἐκκλησιάσματος, μούσκειαν ἀπὸ βροχὴ καὶ λάσπη, ἐκεῖνος ὅμως συνέχιζε νὰ λέει τίς Προσευχές ὡς τὸ τέλος καὶ ποτὲ δὲν καθυστέρησε τὴ λειτουργία ἢ μετέβη σὲ πιὸ στεγανὸ χῶρο (Μπουχάρι, Κι τ ἄ μ π ἄ λ - Σ α ο ὕ μ).

Πρόσεχε πολὺ καὶ τοὺς Συντρόφους του. Ὁ Ἄμπντ Ἄλλα ἴμπν Οὐμάρ ἦταν ἓνας ἐξαιρετικὰ θρησκός καὶ ἀγνὸς ἄνθρωπος. Σχετικὰ μ' αὐτόν, ὁ Ἱερός Προφήτης κάποτε εἶπε: «Ὁ Ἄμπντ Ἄλλα ἴμπν Οὐμάρ θὰ ἦταν ἀκόμα καλύτερος ἄνθρωπος, ἂν ἔλεγε τὴν Ταχατζούντ Προσευ-

χή* του πὸ τακτικά». Ὅταν τοῦ μεταβίβασαν αὐτὸ ποῦ εἶχε πεί ὁ Προφήτης, ὁ ἴμπν Οὐμάρ δὲν παρέλειψε ποτὲ πιά νὰ πεί αὐτὴ τὴν Προσευχή. Ἔχει ἀναφερθεῖ ὅτι ὅταν κάποτε ὁ Ἱερὸς Προφήτης θρῑσκόταν στὸ σπίτι τῆς κόρης του, Φατιμά, ρώτησε ἐκείνη καὶ τὸν ἄνδρα τῆς Ἄλι ἂν ἔλεγαν τακτικά τὴν Προσευχὴ Ταχατζούντ. Ὁ Ἄλι ἀπάντησε: «Προφήτη τοῦ Ἄλλάχ, προσπαθοῦμε νὰ σηκωθοῦμε γιὰ νὰ ποῦμε τὴν Προσευχὴ Ταχατζούντ, ἀλλὰ καμιά φορά, ὅταν ὁ Θεὸς τὸ θέλει δὲν μπορούμε νὰ ζυπνήσουμε ἔγκαιρα καὶ παραλείπουμε νὰ τὴν ποῦμε». Γύρισε στὸ σπίτι του καὶ στὸ δρόμο ἐπανελάμβανε ἕνα στίχο ἀπὸ τὸ Κοράνιο, ποῦ λέει ὅτι συχνὰ ὁ ἄνθρωπος δὲν θέλει νὰ παραδεχθεῖ τὸ σφάλμα του καὶ προσπαθεῖ νὰ τὸ συγκαλύψει μὲ δικαιολογίες (Μπουχάρι, Κι τ ἄ μ π ἄ λ - Κο υ - σ ο ὄ φ). Ὁ Προφήτης ἐννοοῦσε ὅτι ὁ Ἄλι δὲν ἔπρεπε ν' ἀποδίδει τὴν παράλειψη νὰ πεί τὴν Προσευχὴ στὸ ὅτι ὁ Θεὸς δὲν ἤθελε νὰ ζυπνήσουν καὶ δὲν τοὺς ἦταν δυνατὸ νὰ σηκωθοῦν ἔγκαιρα γιὰ νὰ τὴν ποῦν, ἀλλὰ ὄφειλε νὰ παραδεχθεῖ τὴν ἀδυναμία του στὸ θέμα αὐτό.

Ἐποδοκιμασία τῶν Ἐπιβαλλόμενων Ἐπιτιμίων

Ὁ Ἱερὸς Προφήτης ἀποδοκίμαζε ἔντονα τὴν τυπικότητα στὰ θέματα λατρείας καὶ κατέκρινε τὴν ἐπιβολὴ ὀποιασδήποτε τιμωρίας στὸν ἑαυτὸ ὑπὸ τύπον προσευχῆς. Δίδασκε ὅτι τὴν ἀληθινὴ λατρεία τὴν ἀποτελοῦσε ἡ εὐεργετικὴ χρῆση τῶν ἱκανοτήτων μὲ τὶς ὁποῖες ὁ Θεὸς εἶχε προικίσει τὸν ἄνθρωπο. Ἐφόσον ὁ Θεὸς ἔδωσε στὸν ἄνθρωπο μάτια γιὰ νὰ βλέπει, θὰ ἦταν ἀναίδεια καὶ ὄχι ἔνδειξη λατρείας, ἂν τὰ κρατοῦσε κλειστὰ ἢ τὰ ἀφαιροῦσε. Ἡ σωστὴ χρῆσι τῆς λειτουργίας τῆς ὄρασης δὲν μπορεῖ νὰ θεωρηθεῖ ἁμαρτία, ἢ κακὴ χρῆσι τῆς, ὅμως, θὰ ἦταν ἁμάρτημα. Ἄν ὁ ἄνθρωπος στερήσει τὸν ἑαυτὸ του ἀπὸ τὴν ἱκανότητά του ν' ἀκούει, αὐτὸ θὰ ἦταν ἀχαριστία, ἐν τούτοις νὰ χρησιμοποιοῦσι τὴν ἱκανότητά του αὐτὴ, γιὰ ν' ἀκούει συκοφαντίες καὶ κουτσομπολιά, τότε αὐτὸ θὰ ἦταν ἁμάρτημα. Ἡ ἐγκράτεια στὴ διατροφή (ἐξαιρουμένων τῶν περιπτώσεων, στὶς ὁποῖες αὐτὴ ὑποδεικνύεται ἢ ἐπιβάλλεται γιὰ διάφορους λόγους), μπορεῖ νὰ χαρακτηρηθῆ αὐτοκτονία καὶ ν' ἀποτελέσει ἕνα ἁμάρτημα, ποῦ

*Εἶναι μιὰ Προσευχὴ ποῦ λέγεται ἀργὰ τὴ νύχτα καὶ δὲν εἶναι μιὰ ἀπὸ τὶς πέντε ἡμερήσιες Προσευχές.

δέν συγχωρείται. Ἄμαρτία, ὅμως, θά ἦταν καί ἡ πλήρης ἐνασχόληση μὲ τὴ διατροφή καὶ τὸ ποτὸ ἢ ἡ κατανάλωση τροφίμων καὶ ποτῶν, ποὺ ἀπαγορεύονται καὶ δὲν εἶναι ἐπιθυμητά. Αὐτὸς ἦταν ἕνας χρυσὸς κανόνας τῆς διδασκαλίας, στὸν ὁποῖο ἐπέμενε ἐμφατικά ὁ Ἱερὸς Προφήτης τοῦ Ἰσλάμ καὶ τὸν ὁποῖο κανένας ἄλλος Προφήτης δὲν εἶχε ἐφαρμόσει στὸ παρελθόν.

Ἡ σωστὴ χρῆση τῶν φυσικῶν λειτουργιῶν εἶναι μιὰ ὑψηλὴ ἠθικὴ ἀρετὴ. Ἡ ματαίωση ἢ ἡ γελοιοποίηση αὐτῶν τῶν ἀρετῶν, εἶναι παραλογισμὸς. Ἡ κακὴ χρῆση τους εἶναι κακοήθεια καὶ ἄμαρτία. Ἡ σωστὴ χρῆση τους εἶναι ἀρετὴ. Αὐτὰ στὴν οὐσία ἦταν τὰ ἠθικὰ διδάγματα, τὰ ὁποῖα ἐπανελάμβανε ὁ Ἱερὸς Προφήτης τοῦ Ἰσλάμ. Καὶ αὐτὰ συνόψιζαν τὴν εἰκόνα, ποὺ ἔδινε ἡ δικὴ του ζωὴ καὶ οἱ δικές του πράξεις. Ἡ Ἀἴσῶ ἔλεγε: «Ὅταν ὁ Ἱερὸς Προφήτης ἦταν ὑποχρεωμένος νὰ διαλέξει ἕναν ἀπὸ δυὸ τρόπους ἐκτέλεσης μιᾶς πράξης, διάλεγε πάντα τὴν πιὸ εὐκόλη ἐφόσον, θέβαια, αὐτὴ ἦταν ἄψογη. Ὅταν δὲν ὑπῆρχε κανένα ἴχνος ἀνηθικότητας, ὁ Ἱερὸς Προφήτης ἐφάρμοζε αὐτὰ ποὺ δίδασκε περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλον» (Μούσλιμ, Κι τὰ μ π ἄ λ - Φ α ν τ α - ἰ λ). Αὐτὴ εἶναι πραγματικὰ ἡ πιὸ τέλεια καὶ ἀξιοθαύμαστη συμπεριφορὰ γιὰ ἕναν ἄνθρωπο. Πολλοί, οἰκειοθελῶς, προκαλοῦν πόνο καὶ στερήσεις στὸν ἑαυτό τους, ὄχι γιὰτὶ θέλουν νὰ κερδίσουν τὴν εὐνοια τοῦ Θεοῦ, γιὰτὶ ὁ Θεὸς δὲν προσφέρει τὴν εὐνοιά Του σὲ ὅποιον προκαλεῖ ἄσκοπα πόνο καὶ στερήσεις στὸν ἑαυτό του, ἀλλὰ μὲ σκοπὸ ν' ἀποπλανήσουν τοὺς συναθρώπους τους. Αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι κατέχουν ἐλάχιστες ἔμφυτες ἀρετὲς καὶ προσπαθοῦν νὰ καλύψουν τὰ ἐλαττώματά τους καὶ νὰ φανοῦν ἄξιοι στὰ μάτια ἄλλων, προσποιούμενοι ὅτι εἶναι ἐνάρετοι. Πρόθεση τοῦ Ἱεροῦ Προφήτη τοῦ Ἰσλάμ ἦταν νὰ γίνεῖ πραγματικὰ ἐνάρετος καὶ ν' ἀποδειχθεῖ ἀντάξιος τῆς εὐνοίας τοῦ Θεοῦ. Γι' αὐτό, ἦταν τελείως χωρὶς προσποίηση καὶ ἀπάτη. Ἄν ὁ κόσμος τὸν θεωροῦσε ἐνάρετο ἢ ἔκρινε ὅτι εἶναι κακός, αὐτὸ τοῦ ἦταν τελείως ἀδιάφορο. Τὸ μόνο ποὺ τὸν ἐνδιέφερε ἦταν πῶς ὁ ἴδιος ἔβλεπε τὸν ἑαυτό του καὶ πῶς θά τὸν ἔκρινε ὁ Θεός. Ἄν στίς μαρτυρίες τῆς συνειδήσεώς του καὶ στὴν ἐπιδοκιμασία τοῦ Θεοῦ προστίθονταν καὶ ἡ ἀναγνώριση τῶν ἀνθρώπων, γι' αὐτὸ ἦταν εὐγνώμων. Ἄν, ὅμως, οἱ ἄνθρωποι τὸν ἔβλεπαν μὲ προκατάληψη, αὐτὸ τοῦ προκαλοῦσε λύπη γιὰ λογαριασμὸ τους, ἀλλὰ ἡ γνώμη τους δὲν εἶχε καμιὰ ἀξία γι' αὐτόν.

Ἡ Συμπεριφορά του Ἀπέναντι στις Συζύγους του

Μέ τις γυναίκες του ἦταν ἐξαιρετικά καλὸς καὶ δίκαιος. Ὅταν συνέβαινε μιὰ ἀπὸ αὐτὲς νὰ μὴν τοῦ φερθεῖ μὲ τὸ σεβασμὸ πού τοῦ ὀφείλε, χαμογελοῦσε ἀπλῶς καὶ τὸ ξεπερνοῦσε. Μιὰ μέρα εἶπε στὴν Ἀϊσσά: «Ἀϊσσά, πάντα ξέρω ὅταν εἶσαι θυμωμένη μαζί μου». Ἡ Ἀϊσσά τὸν ρώτησε: «Πῶς συμβαίνει αὐτό;». Ἐκεῖνος εἶπε: «Ἐχω προσέξει ὅτι ὅταν εἶσαι εὐχαριστημένη μαζί μου καὶ συζητᾶμε καὶ πρέπει ν' ἀναφέρεις τὸ Θεό, ἀναφέρεσαι σ' Ἐκεῖνον ὡς τὸν Κύριο τοῦ Μωάμεθ. Ὅταν, ὅμως, εἶσαι θυμωμένη μαζί μου, ἀναφέρεσαι σ' Ἐκεῖνον ὡς τὸν Κύριο τοῦ Ἰμπραχίμ (Ἀβραάμ)». Ἡ Ἀϊσσά γέλασε καὶ τοῦ εἶπε ὅτι εἶχε δίκιο (Μπουχάρι), Κι τ ἄ μ π ἄ λ - Ν ι κ ἄ). Ἡ Καντίτζα ἦταν ἡ πρώτη του γυναῖκα καὶ εἶχε κάνει πολλὰς θυσίες γιὰ τὸν ἀγῶνα του. Ἦταν πιὸ ἠλικιωμένη ἀπὸ τὸν Προφήτη καὶ μετὰ τὸ θάνατό της ἐκεῖνος παντρεύθηκε μὲ πιὸ νέες γυναῖκες, ἀλλὰ δὲν ἐπέτρεψε ποτὲ νὰ σῆσει ἢ μνήμη τῆς Καντίτζα. Ὅταν οἱ φιλενάδες τῆς Καντίτζα τὸν ἐπισκέπτονταν, σηκωνόταν πάντα θυρῖος γιὰ νὰ τὴς ὑποδεχθεῖ (Μούσλιμ). Ὅταν ἔβλεπε τυχαῖα κάποιο ἀντικείμενο, πού ἀνήκε στὴ Καντίτζα, ἢ εἶχε κάποια σχέση μ' ἐκείνη, συγκινοῦνταν. Ἀνάμεσα στοὺς αἰχμαλώτους, πού εἶχαν πάρει οἱ Μουσουλμᾶνοι στὴ μάχη τοῦ Μπάντρ ἦταν καὶ ἕνας γαμπρὸς τοῦ Προφήτη. Δὲν εἶχε τίποτα νὰ προσφέρει σὰν λύτρα. Ἡ γυναῖκα του, Ζαϊνάμπ (κόρη τοῦ Προφήτη), ἔστειλε στὴ Μεδίνα ἕνα περιδέραιο, πού ἦταν τῆς μητέρας της (Καντίτζα) καὶ τὸ πρόσφερε σὰν λύτρα γιὰ τὸν ἄνδρα της. Ὅταν ὁ Προφήτης εἶδε τὸ περιδέραιο, τὸ ἀναγνώρισε καὶ συγκινήθηκε πολὺ. Εἶπε στοὺς Συντρόφους του: «Ἐγὼ δὲν μπορῶ νὰ σᾶς ὑποδείξω τί νὰ κάνετε, ξέρω ὅμως ὅτι ἡ Ζαϊνάμπ ἀγαπᾷ πολὺ αὐτὸ τὸ περιδέραιο, πού εἶναι τὸ τελευταῖο ἐνθύμιο τῆς πεθαμένης μητέρας της καί, ἂν βέβαια τὸ ἐγκρίνετε, ἐγὼ θὰ πρότεινα νὰ μὴν τὸ στερηθεῖ καὶ νὰ τῆς τὸ ἐπιστρέψετε». Τοῦ εἶπαν ὅτι τίποτα δὲν θὰ τοὺς εὐχαριστοῦσε περισσότερο καὶ ἀποδέχθηκαν τὴν πρότασή του (Χαλμπίγια, τόμ. 2). Συχνὰ ἔπλεκε τὸ ἐγκώμιο τῆς Καντίτζα στὶς ἄλλες γυναῖκες του καὶ ὑπογράμμιζε τὶς ἀρετὲς της καὶ τὶς θυσίες πού εἶχε κάνει γιὰ τὸν ἀγῶνα τοῦ Ἰσλάμ. Μιὰ φορὰ ἡ Ἀϊσσά φάνηκε νὰ ἐνοχλεῖται καὶ εἶπε: «Ἀγγελιαφόρε τοῦ Θεοῦ, γιατί μιλάς συνέχεια γιὰ τὴ γριά γυναῖ-

κα; Ὁ Θεὸς σοῦ ἔδωσε πιὸ νέες καὶ πιὸ ὁμορφες γυναίκες». Ὁ Ἱερὸς Προφήτης ταραχθήκε πολὺ, ὅταν ἄκουσε τὰ λόγια αὐτά, καὶ εἶπε: «Ὁχι, Ἀϊσσᾶ, ἐσὺ δὲν μπορεῖς ποτὲ νὰ ξέρεῖς πόσο καλὴ ὑπῆρξε ἡ Καντίτζα μαζί μου» (Μπουχάρι).

Ὑψηλές Ἠθικές Ἀρετές

Ἦταν πάντα πολὺ ὑπομονετικὸς στὶς δυσμένειες τῆς τύχης. Οἱ ἀναποδιές δὲν τὸν ἀποθάρρυναν ποτὲ καὶ οὔτε ἐπέτρεπε ποτὲ νὰ τὸν ὑποτάξουν οἱ προσωπικοὶ του πόθοι. Ἔχουμε ἤδη ἀναφέρει ὅτι ὁ πατέρας του πέθανε πρὶν γεννηθεῖ καὶ ὅτι ἡ μητέρα του πέθανε ὅταν ἦταν ἀκόμα μικρὸ παιδί. Μέχρι τὰ ὀχτώ του χρόνια, ἦταν ὑπὸ τὴν κηδεμονία τοῦ παπποῦ του καὶ μετὰ τὸ θάνατό του τὸν φρόντιζε ὁ θεῖος του, Ἄμπου Τάλιμπ. Ἐπειδὴ τὸν ἀγαποῦσε καὶ ἐπειδὴ ὁ πατέρας του τὸν εἶχε ὀρμηνέψει ἰδιαίτερος, ὁ Ἄμπου Τάλιμπ φρόντιζε τὸν ἀνιψιὸ του μὲ καλωσύνη καὶ ἐπιείκεια. Ἡ γυναίκα του, ὅμως, δὲν συμμεριζόταν τὰ αἰσθήματα ποὺ εἶχε γι' αὐτόν. Συχνὰ ἔδινε κάτι στὰ δικά της παιδιὰ καὶ ἐξαιροῦσε τὸ μικρὸ τους ξάδελφο. Ὅταν μετὰ ἀπὸ μιὰ τέτοια περίπτωση ὁ Ἄμπου Τάλιμπ γύριζε σπίτι του, ἔβρισκε τὸ μικρὸ ἀνιψιὸ του νὰ κάθεται μόνος του, μιὰ τέλεια εἰκόνα ἀξιοπρέπειας καὶ χωρὶς νὰ καθρεφτίζεται στὴν ὄψη του κανένα ἴχνος παράπνου ἢ κακοκεφαλιάς. Ὁ θεῖος γεμάτος στοργὴ γι' αὐτόν καὶ ἔχοντας ἐπίγνωση τῆς εὐθύνης του, ἔσφιγγε στὸ στήθος του τὸν ἀνιψιὸ του καὶ φώναζε στὴ γυναίκα του: «Φρόντιζε κι αὐτὸ τὸ παιδί μου. Φρόντιζε κι αὐτὸ τὸ παιδί μου». Αὐτὰ τὰ ἐπεισόδια δὲν ἦταν σπάνια καὶ ὅσοι τύχαινε νὰ παρευρεθοῦν, συμφωνοῦσαν ὁμόφωνα ὅτι ὁ νεαρὸς Μάμεθ δὲν ἔδινε ποτὲ καμιὰ ἔνδειξη ὅτι αὐτὰ τὰ γεγονότα ἐπιδροῦσαν πάνω του ἢ ὅτι ζήλευε, κατὰ κάποιον τρόπο, τὰ ξαδέλφια του. Ἀργότερα στὴ ζωὴ του, ὅταν ἦταν σὲ θέση νὰ τὸ κάνει, ἀνέλαβε τὴ φροντίδα καὶ τὴν ἀνατροφή δυὸ ἀπὸ τοὺς γιουὺς τοῦ θείου του, τὸν Ἀλί καὶ Τζαφάρ, καὶ ἔφερε σὲ πέρας τὴν ὑποχρέωσή του αὐτὴ μὲ τὸν καλύτερο δυνατὸ τρόπο.

Στὸ διάστημα τῆς ζωῆς του, ὁ Ἱερὸς Προφήτης ἀντιμετώπισε σειρὰ ἀπὸ πικρὲς ἐμπειρίες. Γεννήθηκε ὀρφανός, ἡ μητέρα του πέθανε ὅταν ἦταν ἀκόμα μικρὸ παιδί, ἔχασε τὸν παπποῦ του ὅταν ἦταν ὀχτώ ἐτῶν. Ἀφοῦ παν-

τρεύθηκε, είδε να πεθαίνουν τὰ παιδιά του, τὸ ἓνα μετὰ τὸ ἄλλο, καὶ στὴ συνέχεια πέθανε καὶ ἡ ἀγαπημένη καὶ ἀφοσιωμένη γυναίκα του ἡ Καντίτζα. Μερικὲς ἀπὸ τὶς γυναῖκες ποὺ παντρεύθηκε μετὰ τὸ θάνατο τῆς Καντίτζα, πέθαναν, ἐνῶ ζοῦσε ἀκόμα, καὶ στὰ τελευταῖα χρόνια τῆς ζωῆς του ἔχασε τὸ γιό του, τὸν Ἴμπραχίμ. Ἀντιμετώπισε αὐτοὺς τοὺς θανάτους καὶ αὐτὲς τὶς συμφορὲς μὲ αἰσιοδοξία καὶ τίποτα δὲν ἐπηρέασε, ἔστω καὶ ἐλάχιστα, τὴν ἀποφασιστικότητά του καὶ τὴν εὐγένεια τοῦ χαρακτήρα του. Ποτὲ δὲν μιλοῦσε δημόσια γιὰ τὶς προσωπικὲς του συμφορὲς, πάντα δεχόταν ὄλους μὲ καλωσύνη στὸ πρόσωπο καὶ ἡ συμπεριφορά του μὲ ὄλους ἦταν πάντα καλοπροαίρετη. Μιὰ φορὰ εἶδε μιὰ γυναίκα, ποὺ θρηνοῦσε τὸ θάνατο τοῦ παιδιοῦ της στὸν τάφο του. Τῆς συνέστησε νὰ κάνει ὑπομονὴ καὶ νὰ παραδεχθεῖ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ποὺ εἶναι ὕψιστο. Ἡ γυναίκα δὲν ἤξερε ὅτι αὐτὸς ποὺ τῆς μιλοῦσε ἦταν ὁ Ἱερὸς Προφήτης καὶ τοῦ εἶπε: «Ἄν εἶχες ποτὲ χάσει ἓνα παιδί, ὅπως ἐγώ, θὰ καταλάβαινες πόσο εἶναι δύσκολο νὰ εἶσαι ὑπομονετικὸς ὅταν ἔχεις ὑποστῆ ἓνα τέτοιο πλήγμα». Ὁ Προφήτης παρατήρησε: «Ἐχω δεῖ νὰ πεθαίνουν ὄχι ἓνα, ἀλλὰ ἑπτὰ παιδιά μου», καὶ συνέχισε τὸ δρόμο του. Δὲν μιλοῦσε ποτὲ γιὰ τὶς στενοχώριες καὶ γιὰ τὶς συμφορὲς του, παρὰ μόνο μὲ ἕμμεσο τρόπο, δὲν ἐνέμενε ποτὲ σ' αὐτὲς καὶ δὲν ἐπέτρεπε μὲ κανένα τρόπο νὰ παρέμβουν στὶς ἀδιάρκοτες ὑπηρεσίες πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα καὶ στὴν αἰσιόδοξη συμμετοχὴ του στὰ βάρη της.

Ὁ Αὐτοέλεγχός του

Εἶχε πάντα τέλειο αὐτοέλεγχο. Ἀκόμα καὶ ὅταν ἦταν Ἠγεμόνας, ἄκουε πάντα μὲ ὑπομονὴ αὐτὰ ποὺ εἶχαν νὰ τοῦ ποῦν οἱ ἄλλοι καί, ἂν κάποιος τοῦ φερόταν μὲ ἀναίδεια, τὸ ὑπέμενε καὶ δὲν προσπαθοῦσε ποτὲ νὰ τοῦ κάνει ἀντίποινα. Στὴν Ἀνατολή, ἓνας τρόπος μὲ τὸν ὁποῖο δεῖχνει κανεὶς τὸ σεβασμὸ του σ' ἐκεῖνον μὲ τὸν ὁποῖο συζητᾷ, εἶναι νὰ μὴν τοῦ ἀπευθύνει τὸ λόγο κάνοντας χρῆση τοῦ μικροῦ του ὀνόματος. Οἱ Μουσουλμᾶνοι ἀποκαλοῦσαν τὸν Ἱερὸ Προφήτη «Ἀγγελιαφόρο τοῦ Θεοῦ» καὶ ὅσοι δὲν ἦσαν Μουσουλμᾶνοι τὸν ἀποκαλοῦσαν «Ἀμποὺλ Κασίμ» (δηλαδὴ πατέρα τοῦ Κασίμ, ποὺ ἦταν τὸ ὄνομα ἑνὸς ἀπὸ τοὺς γιούς του). Μιὰ φορὰ, ἓνας Ἐβραῖος τὸν

πλησίασε στη Μεδίνα και έπιασε μαζί του κουθέντα. Στην πορεία της συζήτησης, έπανελημμένα τόν άποκαλούσε «Μωάμεθ». Ο Προφήτης δέν έδωσε σημασία και συνέχισε με ύπομνη την ύπόθεση του θέματος που συζητούσαν. Οί Σύντροφοί του, όμως, ένοχλήθηκαν από τόν άγενή τρόπο με τόν όποίο τόν άποκαλούσε ό συνομιλητής του και ένας από αυτούς δέν μπόρεσε νά κρατηθεί και επέπληξε τόν Έβραίο, λέγοντάς του νά μην άποκαλεί τόν Προφήτη με τό μικρό του όνομα, αλλά νά τόν λέει Άμπούλ Κασίμ. Τότε ό Έβραίος του είπε ότι θά τόν άποκαλούσε μόνο με τό όνομα που του είχαν δώσει οί γονείς του. Ο Προφήτης χαμογέλασε και είπε στους Συντρόφους του: «Έχει δικιο. Όταν γεννήθηκα, με όνόμασαν Μωάμεθ και δέν υπάρχει λόγος νά ένοχλείσθε που με άποκαλεί με τό όνομα αυτό».

Πολλές φορές οί άνθρωποι τόν σταματούσαν στο δρόμο και έπιαναν συζήτηση μαζί του, λέγοντάς του τί άνάγκες είχαν και υποβάλλοντας τά αίτήματά τους σ' εκείνον. Στεκόταν και τους άφινε νά μιλουίν, πάντα με ύπομνη και δέν συνέχιζε τό δρόμο του, παρά μόνο άφου είχαν τελειώσει. Καμιά φορά, άφου του έδιναν τό χέρι τους έξαικολουθούσαν νά κρατουίν τό δικό του και μολονότι αυτό τόν ένοχλούσε και έπί πλέον τόν χασομερούσε, δέν τραβούσε ποτέ τό χέρι του πρώτος. Οί άνθρωποι αισθάνονταν έλεύθεροι νά τόν πλησιάζουν και νά του θέτουν τά προβλήματά τους, νά του μιλουίν για τίς δυσκολίες που άντιμετώπιζαν και νά ζητουίν τη βοήθειά του. Όταν του ήταν δυνατό νά βοηθήσει, δέν άρνιόνταν ποτέ. Καμιά φορά τόν ταλαιπωρούσαν με παράλογα και πιεστικά αίτήματά τους, παρ' όλα αυτά, όμως, προσπαθούσε νά τά διευθετήσει όσο καλύτερα μπορούσε. Κάποιες φορές μετά τη διευθέτηση κάποιου αίτήματος, μάλωνε τό πρόσωπο που είχε κάνει τό αίτημα, λέγοντάς του ότι πρέπει νά έχει μεγαλύτερη έμπιστοσύνη στο Θεό και ν' άποφεύγει νά ζητάει τη βοήθεια των άλλων. Σε μιá τέτοια περίπτωση, ένας άφοσιωμένος Μουσουλμάνος, του ζητούσε συνεχώς χρήματα και κάθε φορά ό Προφήτης του έδινε, ώσπου μιá φορά του είπε: «Είμαι καλύτερα νά έχει ό άνθρωπος έμπιστοσύνη στο Θεό και ν' άποφεύγει νά ζητάει». Ο άνθρωπος αυτός ήταν έντιμος, αλλά από σεβασμό στις ευαισθησίες του Προφήτη, δέν προσφέρθηκε νά επιστρέψει τά χρήματα που είχε λάβει, δήλωσε όμως ότι στο μέλλον,

σέ καμιά περίπτωση δὲν θὰ ζητοῦσε τίποτα ἀπὸ κανένα. Χρόνια ἀργότερα, ἔπαιρνε μέρος σὲ κάποια μάχη καθάλα στα ἄλογό του καί, ἐνῶ ὁ θόρυβος, ἡ σύγχυση καί ἡ σύγκρουση τῶν ὄπλων εἶχαν φθάσει στὸ κατακόρυφο καί ἦταν περικυκλωμένος ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς του, τοῦ ἔπεσε τὸ μαστίγιο ἀπὸ τὸ χέρι. "Ενας Μουσουλμάνος πεζὸς στρατιώτης, βλέποντας τὴ δύσκολη θέση του, ἔσκυψε νὰ τοῦ τὸ σηκώσει, ἀλλὰ ὁ ἔφιππος τὸν παρακαλοῦσε νὰ μὴν τὸ κάνει. Πήδησε ἀπὸ τὸ ἄλογό του καί σήκωσε τὸ μαστίγιο ὁ ἴδιος, ἐξηγώντας στὸ στρατιώτη ὅτι πολὺν καιρὸ πρὶν εἶχε ὑποσχεθεῖ στὸν Ἱερὸ Προφήτη πὼς δὲν θὰ ζητοῦσε ποτὲ τίποτα ἀπὸ κανένα καί πὼς, ἂν ἔπέτρεπε στὸ στρατιώτη νὰ σηκώσει τὸ μαστίγιο, αὐτὸ θὰ φαινόταν ὅτι εἶχε κάνει μιὰ ἔμμεση παράκληση καί ἔτσι θὰ ἦταν ἔνοχος παραβίασης τῆς ὑπόσχεσής του στὸν Ἱερὸ Προφήτη.

Δικαιοσύνη καὶ ἴση Μεταχείριση

Σὲ μεγάλο βαθμὸ, οἱ Ἄραβες ἦταν δοσμένοι στὴν εὐνοικρατία καί ἐφάρμοζαν διαφορετικὰ σταθμὰ σὲ διαφορετικούς ἀνθρώπους. Ἀκόμα καί στὰ σημερινὰ λεγόμενα πολιτισμένα κράτη, παρατηρεῖ κανεὶς κάποιο δισταγμὸ ὅταν πρόκειται νὰ καταστήσουν ὑπόλογους γιὰ τὶς πράξεις τους ἐπιφανῆ πρόσωπα ἢ πρόσωπα ποὺ κατέχουν ὑψηλὲς θέσεις ἢ ὑψηλὰ ἀξιώματα, ἂν καί ἐφαρμόζεται αὐστηρὰ ὁ νόμος ἐναντίον τοῦ ἀπλοῦ πολίτη. Ὡστόσο, ὁ Ἱερὸς Προφήτης, ἦταν μοναδικὸς στὴν ἐφαρμογὴ ἐνιαίων κανόνων δικαιοσύνης καί ἴσης μεταχείρισης. Μιὰ φορὰ θὰ δίκαιζε τὴν ὑπόθεση μιᾶς νεαρῆς γυναίκας, ἢ ὁποῖα προερχόταν ἀπὸ μιὰ πολὺ ἀξιοσέβαστη οἰκογένεια καί εἶχε συλληφθεῖ γιὰ διάπραξη κλοπῆς. Αὐτὸ προκάλεσε ἀναστάτωση, γιατί ἂν ἐπιβαλλόταν στὴ νεαρὴ γυναίκα ἡ συνήθης ποινὴ, μιὰ ἀπὸ τὶς καλύτερες οἰκογένειες θὰ ταπεινώνονταν καί θὰ ἐξευτελιζόταν. Πολλοὶ ἦταν πρόθυμοι νὰ μεσολαβήσουν στὸν Ἱερὸ Προφήτη, γιὰ λογαριασμὸ τῆς κατηγορούμενης, ἀλλὰ φοβοῦνταν νὰ τὸ πράξουν. Τελικὰ, ὁ Οὐσάμα πείσθηκε ν' ἀναλάβει τὴν ἀποστολὴ αὐτῆ. Πῆγε στὸν Ἱερὸ Προφήτη, ἀλλὰ τὴ στιγμή ποὺ ὁ τελευταῖος κατάλαβε περὶ τίνος ἐπρόκειτο, θύμωσε πολὺ καί εἶπε: «Καλύτερα νὰ σταματήσεις ἀμέσως. Κράτη εἶχαν ἓνα κακὸ τέλος, γιατί ἔδειξαν εὐνοια σὲ ὑψηλὰ

ιστάμενα πρόσωπα, ἐνῶ φέρονταν σκληρὰ σὲ ἀπλοὺς ἀνθρώπους. Τὸ Ἰσλάμ δὲν τὸ ἐπιτρέπει αὐτὸ καὶ ἐγὼ σίγουρα δὲν θὰ τὸ πράξω. Εἰλικρινά, ἂν ἡ δική μου κόρη, ἡ Φατιμά, εἶχε διαπράξει ἕνα τέτοιο ἀδίκημα, δὲν θὰ δίσταζα νὰ τῆς ἐπιβάλω τὴν ἀρμόζουσα τιμωρία». (Μπουχάρι, Κι τὰ μ π ἄ λ - Χ ο υ ν τ ο ὔ ν τ).

Ἔχουμε ἤδη ἀναφέρει ὅτι, ὅταν ὁ Ἄμπάς, ὁ θεῖος τοῦ Προφήτη, πιάσθηκε αἰχμάλωτος στὴ Μάχη τοῦ Μπάντρ, τὸν ἔδεσαν, ὅπως καὶ τοὺς ἄλλους αἰχμαλώτους, μὲ ἕνα σχοινὶ γιὰ νὰ μὴ μπορέσει νὰ δραπετεύσει. Τὸ σχοινὶ ἦταν τόσο σφιχτὰ δεμένο, ὥστε βογγοῦσε ὅλη τὴ νύχτα ἀπὸ τοὺς πόνους. Ὁ Προφήτης ἄκουε τὰ βογγητά του καὶ δὲν μποροῦσε νὰ κοιμηθεῖ. Οἱ Σύντροφοί του ποὺ τὸ κατάλαβαν, χαλάρωσαν τὰ δεσμὰ τοῦ Ἄμπάς. Ὅταν τὸ ἔμαθε ὁ Προφήτης, ἔδωσε ἐντολὴ νὰ κάνουν τὸ ἴδιο σὲ ὅλους τοὺς αἰχμαλώτους καὶ εἶπε ὅτι δὲν ὑπῆρχε λόγος νὰ φανοῦν ἐπιεικεῖς πρὸς τὸ συγγενὴ του. Ἐπέμενε στὸ ὅτι ἔπρεπε νὰ χαλαρωθοῦν τὰ δεσμὰ ὅλων τῶν αἰχμαλώτων, διαφορετικὰ νὰ ξανασφίξουν τὰ δεσμὰ τοῦ Ἄμπάς, ὅπως ἦταν καὶ τῶν ἄλλων. Καθὼς οἱ Σύντροφοὶ τοῦ Προφήτη δὲν τὸν ἤθελαν νὰ ὑποφέρει ἐξ αἰτίας τοῦ θεῖου του, χαλάρωσαν τὰ δεσμὰ καὶ τῶν ἄλλων αἰχμαλώτων καὶ ἀνέλαβαν τὴν ἐπιτήρησή τους πιὸ προσεχτικά. (Ζουρκάνι, τόμ. 3, σελ. 279).

Ἄκόμα καὶ στὶς κρίσιμες στιγμὲς τοῦ πολέμου τηροῦσε τοὺς παραδεγμένους κανόνες καὶ συμβάσεις. Σὲ μιὰ περίπτωση, ἔστειλε μιὰ ομάδα Συντρόφων γιὰ ἀνίχνευση. Αὐτοὶ συνάντησαν μερικοὺς ἄνδρες τοῦ ἐχθροῦ τὴν τελευταία μέρα τοῦ Ἱεροῦ Μῆνα Ραζάμπ. Σκέφθηκαν ὅτι δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ τοὺς ἀφίσουν νὰ διαφύγουν καὶ νὰ πᾶνε πίσω στὴ Μέκκα μὲ τὴν πληροφορία ὅτι μιὰ ομάδα ἀνίχνευσης βρισκόταν πολὺ κοντά. Τοὺς ἐπιτέθηκαν καὶ κατὰ τὴ συμπλοκὴ σκότωσαν ἕναν ἀπ' αὐτούς. Ὅταν ἡ ομάδα ἐπέστρεφε στὴ Μεδίνα, οἱ Μεκκανοὶ ἄρχισαν νὰ διαμαρτύρονται λέγοντας ὅτι οἱ Μουσουλμᾶνοι εἶχαν σκοτώσει ἕναν ἀπὸ τοὺς ἄνδρες τοὺς τὸν Ἱερὸ Μῆνα. Οἱ Μεκκανοὶ συχνὰ ἦταν ἔνοχοι παραβίασης τῆς ἀγιότητας τῶν Ἱερῶν Ἡμερῶν ἔναντι τῶν Μουσουλμάνων ὅποτε τοὺς θόλεψε καὶ θὰ ἦταν κατάλληλη ἀπάντηση στὴ διαμαρτυρία τους, ἂν τοὺς ἔλεγαν ὅτι ὅπως ἐκεῖνοι δὲν εἶχαν τηρήσει τοὺς κανόνες τῶν Ἱερῶν Ἡμερῶν, δὲν μποροῦσαν νὰ ἔχουν τὴν ἀπαίτηση νὰ τοὺς τηρήσουν οἱ Μουσουλμᾶνοι. Ὁ Ἱερὸς

Προφήτης, όμως, δέν τούς άπάντησε έτσι. Έπέπληξε άύστηρά τά μέλη τής ομάδας και άρνήθηκε νά δεχθεί τά λάφυρα. Σύμφωνα με όρισμένες πληροφορίες, πλήρωσε άποζημίωση για τόν φονευθέντα. Η άποκάλυψή του 2:218 ξεκαθάρισε όλη αύτή τή θέση (Ταμπάρι και Χαλμπίγια).

Συνήθως οί άνθρωποι προσέχουν νά μη θίξουν τις εύαισθησίες τών φίλων τους και τών συγγενών τους. Ό Έιερός Προφήτης ήταν πολύ προσεκτικός στο θέμα αυτό, άκόμα και στην περίπτωση ανθρώπων που ήταν έχθροί του. Μιά φορά, κάποιος Έβραίος πήγε στον Προφήτη και του έκανε παράπονα ότι ό "Άμπου Μπάκρ τόν είχε θίξει, λέγοντάς του ότι ό Θεός είχε άνεβάσει τó Μωάμεθ πιό ψηλά άπό τó Μωυσή. Ό Προφήτης κάλεσε τόν "Άμπου Μπάκρ και τόν ρώτησε τί άκριβώς είχε συμβεί. Ό "Άμπου Μπάκρ του είπε ότι τήν άρχή τήν είχε κάνει ό Έβραίος, λέγοντάς του ότι έπαιρνε όρκο στο Μωυσή, τόν όποιο ό Θεός είχε άνεβάσει πιό ψηλά άπ' όλους τούς άνθρώπους και έκείνος (ό "Άμπου Μπάκρ), του άπάντησε ότι ό ίδιος όρκιζόταν στο όνομα του Μωάμεθ, τόν όποιο ό Θεός είχε άνεβάσει πιό ψηλά άπό τó Μωυσή. Ό Προφήτης είπε: «Δέν έπρεπε νά τó πεις αυτό, άφου τά αισθήματα άλλων ανθρώπων πρέπει νά είναι σεβαστά. Κανείς δέν πρέπει ν' άνεβάσει έμένα πάνω άπό τó Μωυσή» (Μπουχάρι, Κι-τάμπ άλ-Ταουχίντ). Αυτό δέν σήμαινε ότι ό Έιερός Προφήτης δέν είχε πράγματι ύψηλότερη θέση άπό τó Μωυσή, αλλά ότι μια έπιθεβαίωση, όπως αύτή, όταν έγινε σ' έναν Έβραίο, ήταν πολύ πιθανό νά θίξει τά αισθήματά του και αυτό θα έπρεπε νά είχε άποφευχθεί.

Μέριμνα για τούς Φτωχούς

Τόν Έιερό Προφήτη άπασχολούσε πάντα ή θελίωση τής κατάστασης τών άπόρων τής κοινότητας και ή άνώψωση του κοινωνικού έπιπέδου τους. Μιά φορά, ένω καθόταν με τούς Συντρόφους του, κάποιος πλούσιος άνθρωπος πέρασε άπό μπροστά τους. Ό Προφήτης ρώτησε έναν άπό τούς Συντρόφους ποιά γνώμη είχε γι' αυτόν κι εκείνος του είπε: «Είναι πλούσιος και έχει πολύ καλές σχέσεις. Αν ζητούσε τó χέρι κάποιας κοπέλλας σε γάμο, ή πρότασή του θα γινόταν εύχάριστα δεκτή και, αν μεσολαβούσε ύπερ κάποιου, ή μεσολάβησή του θα είχε βαρύτητα». Λίγο άργότερα πέρασε κάποιος άλλος άνθρω-

πος, πού φαινόταν νά είναι φτωχός και άσήμαντος. Ὁ Προφήτης ρώτησε τόν ἴδιο Σύντροφο, ποιά ἦταν ἡ γνώμη του γι' αὐτόν. Αὐτός ἀπάντησε: «᾽Ω Προφήτη τοῦ Ἰσλάχ, αὐτός εἶναι ἕνας φτωχός ἄνθρωπος. Ἄν ζητοῦσε τὸ χέρι κάποιας κοπέλλας σέ γάμο, ἢ πρότασή του δέν θά γινόταν δεκτή; και ἂν προσπαθοῦσε νά μεσολαθῆσει ὑπὲρ κάποιου, ἢ μεσολάθησή του θ' ἀπορριπτόταν, και ἂν προσπαθοῦσε νά πιάσει κουθέντα μὲ κάποιον, ἐκεῖνος δέν θά τοῦ ἔδινε καμιὰ σημασία». Ἀφοῦ τὰ ἄκουσε ὄλα αὐτὰ ὁ Προφήτης, εἶπε: «Ἡ ἀξία τοῦ φτωχοῦ αὐτοῦ ἀνθρώπου εἶναι πολὺ μεγαλύτερη ἀπὸ τὴν ἀξία μιᾶς ποσότητας χρυσοῦ, ἀρκετῆς νά γεμίσει ὁλόκληρο τὸν κόσμο» (Μπουχάρι, Κι τ ἄ μ π ἄ λ - Ρ ι κ ἄ κ).

Μιά φτωχή Μουσουλμάννα γυναῖκα καθάριζε τὸ τζαμί τοῦ Ἱεροῦ Προφήτη στὴ Μεδίνα. Ὄταν πέρασαν πολλές μέρες και ὁ Προφήτης δέν τὴν εἶχε δεῖ, ζήτησε νά μάθει ποῦ ἦταν. Τοῦ εἶπαν ὅτι εἶχε πεθάνει. «Γιατί δέν μοῦ εἶπε κανεὶς ὅτι πέθανε;», ρώτησε. «Θά ἤθελα νά εἶχα πάλι μέρος στίς Προσευχές τῆς κηδείας της». Καὶ πρόσθεσε: «Μήπως σκεφθήκατε ὅτι δέν ἀξίζε τὸν κόπο, ἐπειδὴ ἦταν φτωχή; Αὐτὸ δέν ἦταν σωστό. Ὄδηγεῖστε με στὸν τάφο της». Καὶ πῆγε στὸν τάφο της και προσευχήθηκε γι' αὐτήν (Μπουχάρι, Κι τ ἄ μ π ἄ λ - Σ α λ ἄ τ). Συνήθιζε νά λέει ὅτι ὑπῆρχαν ἄνθρωποι μὲ ἀνακατωμένα μαλλιά, πού τὰ σώματά τους ἦταν καλυμμένα μὲ σκόνη και πού δέν ἦταν εὐπρόσδεκτοι ἀπὸ τοὺς εὐπορους, τοὺς ὁποίους, ὁμως, ὁ Θεὸς ἐκτιμοῦσε τόσο πολὺ, ὥστε ὄταν, μὲ τὴν πίστη τους στὸ Θεό, ἔπαιρναν ὄρκο στὸ ὄνομά Του, ὅτι κάποια ὑπόθεση θά ἔπαιρνε συγκεκριμένη τροπή, Ἐκεῖνος θά τοὺς ἔδινε τὴν ὑποστήριξή Του. (Μούσλιμ, Κι τ ἄ μ π ἄ λ - Μ π ἦ ρ ρ ο ὕ ἄ λ - Σ ι λ ἄ). Μιά φορά, ὀρισμένοι ἀπὸ τοὺς Σύντροφοὺς τοῦ Ἱεροῦ Προφήτη, πού ἦταν ἀπελευθερωμένοι σκλάβοι, κάθονταν ὄλοι μαζί. Ἀπὸ κοντὰ τους πέρασε ὁ Ἄμπου Σουφιάν (ὁ ὁποῖος ἦταν ἕνας ἀπὸ τοὺς ἀρχηγούς τῶν Κιουράις και εἶχε πολεμήσει κατὰ τῶν Μουσουλμάνων ὡς τὴν ἐποχὴ πού καταλήφθηκε ἡ Μέκκα, και προσχώρησε στὸ Ἰσλάμ μόνο ἀφοῦ ἔγινε αὐτό). Αὐτοὶ οἱ Σύντροφοὶ ἀπευθύνθηκαν στὸν Ἄμπου Σουφιάν και τοῦ ὑπενθύμισαν τὴ νίκη, πού ὁ Θεὸς εἶχε δώσει στὸ Ἰσλάμ. Ὁ Ἄμπου Μπάκρ πού τοὺς ἄκουσε, δέν ἐνέκρινε τὰ σχόλια πού ἔκαναν σ' ἕναν ἀπὸ τοὺς ἀρχηγούς τῶν Κιουράις και τοὺς μάλωσε. Μετὰ πῆγε στὸν Ἱερό Προφήτη και τοῦ

διηγήθηκε αυτό που είχε συμβεί. Ὁ Προφήτης τοῦ εἶπε: «²Ω Ἄμπου Μπάκρ, πολὺ φοβάμαι ὅτι ἔθιξες αὐτοὺς τοὺς δούλους τοῦ Θεοῦ. Ἄν αὐτὸ συνέβη, τότε θὰ ἔχεις προσβάλλει καὶ τὸ Θεό». Ὁ Ἄμπου Μπάκρ πῆγε ἀμέσως πίσω στοὺς Συντρόφους καὶ τοὺς ρώτησε: «Ἀδέλφια μου, πιστεύετε ὅτι σᾶς ἔθιξα μὲ αὐτὰ πού σᾶς εἶπα;». «Δὲν μᾶς ἔθιξες μ' αὐτὰ πού μᾶς εἶπες, Ὁ Θεὸς ἄς σὲ συγχωρήσει», τοῦ ἀπάντησαν. (Μουσλίμ, Κι τ ἄ μ π ἄ λ - Φ α ν - τ α - ἰ λ).

Ἐνῶ ὁ Προφήτης ἐπέμενε ὅτι ἔπρεπε νὰ ὑπάρχει σεβασμὸς γιὰ τοὺς φτωχοὺς καὶ ὅτι τὰ αἰσθηματὰ τους δὲν ἔπρεπε νὰ θίγονται, προσπαθοῦσε ταυτόχρονα ν' ἀνταποκριθεῖ στὶς ἀνάγκες πού εἶχαν, ἐπιδίωκε νὰ τοὺς ἐμπνεύσει συναισθήματα αὐτοσεβασμοῦ καὶ τοὺς δίδασκε νὰ μὴ ζητιανεύουν. Ἐλεγε ὅτι σ' ἓνα φτωχὸ δὲν ἄρμοζε νὰ ζητάει καὶ ὅτι ἔπρεπε νὰ προσπαθεῖ νὰ ἱκανοποιεῖται μὲ ἓνα ἢ δυὸ χουρμάδες καὶ μὲ μιὰ ἢ δυὸ μπουκιές φαγητοῦ καὶ ν' ἀποφεύγει τὴ ζητιανιά, ὅσο καὶ ἂν αὐτὸ τὸν ἔκανε νὰ ὑποφέρει (Μπουχάρι, Κι τ ἄ μ π ἄ λ - Κ ο υ σ ο ὄ φ). Ἐξ ἄλλου, ἔλεγε ὅτι καμιὰ γιορτὴ δὲν θὰ εἶχε τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ, ἂν μεταξὺ τῶν προσκεκλημένων δὲν ἦταν καὶ μερικοὶ φτωχοί. Ἡ Ἀϊσσᾶ διηγεῖται ὅτι κάποτε τὴν ἐπισκέφθηκε μιὰ φτωγὴ γυναῖκα μαζί μὲ τὶς δυὸ μικρὲς κόρες της. Ἡ Ἀϊσσᾶ δὲν εἶχε νὰ τῆς δώσει τίποτα ἄλλο ἀπὸ ἓνα χουρμά, τὸν ὁποῖο καὶ τῆς ἔδωσε. Ἡ γυναῖκα τὸν μοίρασε στὰ δυὸ παιδιὰ της καὶ μετὰ ἔφυγε. Ὅταν ὁ Προφήτης γύρισε στὸ σπίτι του, ἡ Ἀϊσσᾶ τοῦ διηγήθηκε τὸ περιστατικὸ κι ἐκεῖνος εἶπε: «Ἄν ἓνας φτωχὸς ἔχει κόρες καὶ τὶς φροντίζει, ὁ Θεὸς θὰ τὸν ἀπαλλάξει ἀπὸ τὰ θασανιστήρια τῆς Κόλασης». Καὶ πρόσθεσε: «Ὁ Θεὸς θ' ἀνταμείψει τὴ γυναῖκα αὐτὴ, δίνοντάς της τὸν Παράδεισο γιὰ τὴ στοργὴ πού ἔχει γιὰ τὶς κόρες της». (Μούσλιμ). Μιὰ φορά, τοῦ εἶπαν ὅτι ἓνας ἀπὸ τοὺς Συντρόφους του, ὁ Σά'ντ, πού ἦταν εὐπόρος, καυχιόταν στοὺς ἄλλους ὅτι ἦταν τολμηρός. Ὅταν ὁ Προφήτης τὸ ἄκουσε, εἶπε: «Ἄς μὴ φαντασθεῖ κανεὶς ὅτι ἡ περιουσία του, ἡ κοινωνικὴ του θέση ἢ ἡ δύναμη πού ἔχει, ὀφείλονται ἀπλῶς καὶ μόνο στὸ μόχθο του καὶ στὴν τόλμη του. Ὁχι, αὐτὸ δὲν εἶναι ἔτσι. Ἡ δύναμη, ἡ κοινωνικὴ θέση καὶ ἡ περιουσία κερδίζονται γιὰτὶ ὑπάρχουν φτωχοί». Μιὰ ἀπὸ τὶς προσευχὲς πού ἔλεγε ἦταν: «Θεέ μου, κράτησέ με ταπεινὸ στὴ ζωὴ καὶ ταπεινὸ στὸ θάνατο καὶ ἀξιώσέ με ν' ἀναστηθῶ τὴν Ἡμέρα τῆς

Κρίσης, μαζί με τούς ταπεινούς» (Τιρμιντί, Ἄ μ π ο υ ἄ μ π, ἄλ - Ζ ο ύ ν τ).

Μιά φορά, ὅταν ὁ καιρὸς ἦταν ζεστός, περνοῦσε ἀπὸ ἓνα δρόμο καὶ πρόσεξε ἓναν πολὺ φτωχὸ Μουσουλμᾶνο νὰ μεταφέρει πολὺ βαριά φορτία ἀπὸ ἓνα μέρος σὲ ἄλλο. Ἦταν πολὺ ἄσχημος καὶ ὁ ἰδρώτας καὶ ἡ σκὴνὴ ποὺ εἶχαν κολλήσει πάνω του τὸν ἔκαναν ἀκόμα πιὸ ἄσχημο. Εἶχε ἓνα πολὺ λυπημένο ὄψος. Ὁ Προφήτης τὸν πλησίασε κρυφὰ ἀπὸ πίσω του καί, ὅπως κάνουν τὰ παιδιὰ καμιά φορά ὅταν παίζουν, ἄπλωσε τὰ χέρια του καὶ κάλυψε τὰ μάτια τοῦ ἐργάτη καὶ περίμενε νὰ μαντέψει ποιὸς ἦταν. Ὁ ἄνθρωπος ἔφερε τὰ χέρια του πίσω καί, ψιλαφώντας τὸ σῶμα τοῦ Προφήτη, κατάλαβε ὅτι ἦταν ὁ ἴδιος ὁ Προφήτης. Προφανῶς, ἤξερε ὅτι κανένας ἄλλος δὲν θὰ μπορούσε νὰ δείξει τέτοια στοργικὴ φιλία γιὰ ἓναν ἄνθρωπο ποὺ ἦταν στὴ δική του κατάσταση. Εὐχαριστημένος καὶ ἐγκαρδιωμένος, ἀγκάλιασε τὸν Προφήτη καὶ τὸν ἔσφιξε πάνω του τρίβοντας τὸ καταϊδρωμένο καὶ κατασκονισμένο σῶμα του πάνω στὰ ροῦχα τοῦ Προφήτη, θέλοντας ἴσως νὰ θεβαιωθεῖ μέχρι ποῦ θὰ τοῦ ἐπέτρεπε ὁ Προφήτης νὰ προχωρήσει. Ὁ Προφήτης συνέχισε νὰ χαμογελᾷ καὶ δὲν τοῦ εἶπε νὰ σταματήσει. Ὅταν ὁ ἄνθρωπος φαινόταν πολὺ εὐχαριστημένος, ὁ Προφήτης εἶπε: «Ἔχω ἓναν σκλάβο, ποιὸς θέλει νὰ τὸν ἀγοράσει;». Ὁ ἄνθρωπος σκέφθηκε ὅτι πιθανῶς δὲν ὑπῆρχε στὸν κόσμον κανένας ἄλλος, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Προφήτη, ὁ ὁποῖος πίστευε ὅτι εἶχε κάποια ἀξία καὶ τοῦ εἶπε μ' ἓναν πολὺ λυπημένο ἀναστεναγμὸ: «Ἀγγελιαφόρε τοῦ Ἀλλάχ, κανένας στὸν κόσμον δὲν θὰ ἔδινε χρήματα γιὰ νὰ μ' ἀγοράσει». Ὁ Προφήτης τοῦ ἀπάντησε: «Ὁχι! Ὁχι! Δὲν πρέπει νὰ τὸ λές αὐτό. Στὰ μάτια τοῦ Θεοῦ ἔχεις πολὺ μεγάλη ἀξία». (Σ ἄ ρ χ ἄ λ - Σ ο ύ ν ν α).

Ἡ εὐημερία τῶν φτωχῶν τὸν ἀπασχολοῦσε πολὺ καὶ φρόντιζε, ὥστε καὶ ἄλλοι ν' ἀσχολοῦνται μ' αὐτήν. Ὁ Ἄμπου Μούσα Ἀσσάρι ἀφηγεῖται ὅτι, ὅταν ἓνας φτωχὸς πλησίαζε τὸν Ἱερὸ Προφήτη καὶ τοῦ ζητοῦσε κάτι, ἔλεγε σὲ ὅσους ἦταν γύρω του: «Κι ἐσεῖς θὰ ἔπρεπε νὰ τὸν βοηθήσετε γιὰ νὰ γίνετε ἄξιοι συνεισφέροντας στὴν προώθησι μιᾶς καλῆς πράξης» (Μπουχάρι καὶ Μούσλιμ). Σκοπὸς του ἦταν, ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος νὰ ἐμπνεύσει στοὺς Συντρόφους τὸ αἶσθημα προθυμίας νὰ βοηθήσουν τοὺς φτωχοὺς, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο, νὰ χαράξει στὴ σκέψη τῶν ἀπόρων ὅτι οἱ πιὸ εὐποροὶ ἀδελφοὶ τους αἰσθάνονταν στοργὴ καὶ συμπάθεια γι' αὐτούς.

Ἡ Ἐξασφάλιση τῶν Συμφερόντων τῶν Φτωχῶν

Ὅταν τὸ μεγαλύτερο μέρος τῆς Ἀραβίας προσχώρησε στὸ Ἰσλάμ, ὁ Ἱερὸς Προφήτης ἄρχισε νὰ λαβαίνει μεγάλες ποσότητες ἀπὸ διάφορα εἶδη καὶ χρήματα, τὰ ὁποῖα μοίραζε ἀμέσως στοὺς φτωχοὺς. Μιὰ φορά, ἡ κόρη του, ἡ Φατιμά, πῆγε νὰ τὸν δεῖ καὶ τοῦ ἔδειξε τὰ χέρια της, πού ἦταν ροζιασμένα ἀπὸ τὸ ἄλεσμα τοῦ κριθαριοῦ μὲ τὴν πέτρα καὶ τοῦ ζήτησε νὰ τῆς δώσει μιὰ σκλάβθα γιὰ νὰ ἐλαφρύνει τὰ βάρη τῆς δουλειᾶς της. Ὁ Προφήτης τῆς εἶπε: «Θὰ σοῦ πῶ κάτι, τὸ ὁποῖο εἶναι πιὸ πολὺτιμο ἀπὸ μιὰ σκλάβθα. Ὅταν τὴ νύχτα πέφτεις νὰ κοιμηθεῖς, νὰ ἐξυμνεῖς τὸ Θεὸ τριάντα τρεῖς φορές, νὰ λές ὅτι εἶναι Τέλεια ἄλλες τριάντα τρεῖς φορές καὶ νὰ ἐπαναλαμβάνεις ὅτι εἶναι Ὑπέροχος τριάντα τέσσερις φορές. Αὐτὸ θὰ σὲ βοηθήσει πολὺ περισσότερο ἀπὸ μιὰ σκλάβθα» (Μπουχάρι).

Μιὰ φορά, καθὼς μοίραζε χρήματα, ἓνα κέρμα ἔπεσε ἀπὸ τὰ χέρια του, κύλησε κι ἐξαφανίσθηκε. Ὅταν τελείωσε ἡ μοιρασιά, πῆγε στὸ τέμενος καὶ πρωτοστάτησε στὶς Προσευχές. Συνήθως, μετὰ τὶς Προσευχές ἔμενε γιὰ λίγο, ἀπορροφημένος ἀπὸ τὶς σκέψεις τοῦ Θεοῦ καὶ μετὰ, ἄφινε τοὺς ἀνθρώπους νὰ τὸν πλησιάσουν γιὰ νὰ τοῦ θέσουν ἐρωτήματα ἢ νὰ τοῦ δώσουν τὰ αἰτήματά τους. Αὐτὴ τὴν φορά, μόλις τελείωσαν οἱ Προσευχές, σηκώθηκε καὶ πῆγε βιαστικά στὸ σπίτι του. Ἐψαξε γιὰ τὸ χαμένο κέρμα καὶ ὅταν τὸ βρῆκε πῆγε πίσω στὸ τέμενος καὶ τὸ ἔδωσε σ' ἓναν φτωχό, λέγοντάς του ὅτι τὸ κέρμα εἶχε πέσει ἀπὸ τὰ χέρια του, ὅταν ἔκανε τὴ διανομὴ τῶν χρημάτων καὶ τὸ εἶχε ξεχάσει. Ξαφνικά, ὅμως, τὸ θυμήθηκε ὅταν ἔλεγε τὶς Προσευχές καὶ στενοχωρήθηκε, γιὰτὶ σκέφθηκε ὅτι ἂν πεθάνει πρὶν βρεῖ τὸ κέρμα καὶ τὸ δώσει σὲ κάποιον φτωχό, ὁ Θεὸς θὰ τὸν θεωροῦσε ὑπεύθυνο γι' αὐτό· αὐτὸς ἦταν ὁ λόγος πού εἶχε φύγει ἀπὸ τὸ τέμενος τόσο βιαστικά, γιὰ νὰ πάει νὰ βρεῖ τὸ κέρμα (Μπουχάρι, Κι τὰ μ π ἀλ - Κ ο υ σ ο ὄ φ).

Ἡ ἐπιθυμία του γιὰ νὰ ἐξασφαλισθοῦν τὰ συμφέροντα τῶν φτωχῶν ἦταν τόσο ἔντονη, ὥστε ἔφθασε στὸ σημεῖο νὰ ζητήσει νὰ μὴ δοθεῖ ποτὲ καμιὰ βοήθεια στοὺς ἀπογόνους του, γιὰτὶ φοβόταν ὅτι οἱ Μουσουλμᾶνοι, λόγῳ τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἀφοσίωσης πού ἔτρεφαν γι' αὐτόν, μὲ τὸν καιρὸ θὰ ἔκαναν τοὺς ἀπογόνους του τὰ κύρια ἀντικείμενα

τῆς γενναιοδωρίας τους καὶ μ' αὐτὸ τὸν τρόπο θὰ στεροῦσαν τοὺς φτωχοὺς καὶ τοὺς ἀπόρους ἀπὸ τὸ ὀφειλόμενο μερίδιό τους. Μιά φορά, κάποιος τοῦ ἔφερε χουρμάδες καὶ τοὺς πρόσφερε γιὰ νὰ μοιραστοῦν στοὺς φτωχοὺς. Ὁ ἐγγονός του, Ἰμάμ Χάσαν, ποὺ ἦταν τότε 2½ ἐτῶν, ἔτυχε νὰ κάθεται δίπλα στὸν Προφήτη. Πῆρε ἕνα χουρμά καὶ τὸν ἔβαλε στὸ στόμα του. Ὁ Προφήτης ἀμέσως ἔχωσε τὸ δάχτυλό του στὸ στόμα τοῦ παιδιοῦ καὶ ἀνέσυρε τὸν χουρμά, λέγοντάς του: «Αὐτὸ δὲν μᾶς ἀνήκει. Αὐτὸ ἀνήκει σ' ἐκεῖνα τὰ πλάσματα τοῦ Θεοῦ ποὺ εἶναι φτωχά». (Μπουχάρι, Κι τ ἄ μ π ἄ λ - Χ ο υ σ ο ὄ φ).

Ἡ Μεταχείριση τῶν Σκλάβων

Πάντα παρότρυνε ἐκείνους ποὺ εἶχαν στὴν κατοχὴ τους σκλάβους, νὰ τοὺς φέρονται μὲ καλωσύνη. Εἶχε ἐπιβάλει τὸν κανόνα, ἂν κάποιος ἔδερνε ἢ βασάνιζε τὸν σκλάβο του, νὰ εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ τὸν ἀφίσει ἐλεύθερο, ὡς μοναδικὸ τρόπο γιὰ νὰ ἐπανορθώσει τὸ πταίσμα του. (Μούσλιμ Κι τ ἄ μ π ἄ λ - Ἰ μά μ). Ἐφεύρισκε τρόπους καὶ ἐνθάρρυνε τὴν ἀπελευθέρωση τῶν σκλάβων σὲ κάθε περίπτωση. Ἔλεγε: «Ἄν κάποιος ἀπελευθέρωνε ἕνα σκλάβο, ὁ Θεὸς θὰ τὸν ἀντάμειβε, λυτρώνοντας κάθε μέλος τοῦ σώματός του ἀπὸ τὰ θασανιστήρια τῆς Κόλασης». Ἐπίσης, εἶχε ὀρίσει ὅτι ἀπὸ ἕνα σκλάβο θὰ ἀπαιτοῦνταν νὰ ἐκτελεῖ τὰ καθήκοντα ποὺ θὰ μπορούσε νὰ ἐκτελέσει εὐκόλα καὶ ὅτι, ὅταν ἀρχιζε νὰ δουλεύει, τὸ ἀφεντικό του ὀφείλε νὰ τὸν βοηθᾷ γιὰ νὰ μὴ νοιώθει ταπεινωμένος καὶ μειωμένος. Ὅταν ἕνα ἀφεντικό πήγαινε ταξίδι καὶ συνοδευόταν ἀπὸ ἕνα σκλάβο του, εἶχε καθῆκον νὰ μοιράζεται τὴ χρῆση τοῦ ἀλόγου του μὲ τὸ σκλάβο του, εἴτε ἵππεύοντάς το μαζί μὲ τὸν σκλάβο του, ἢ ἵππεύοντάς το ὁ καθένας μὲ τὴ σειρά του. Ὁ Ἄμπου Χουράιρα, ποὺ ὅταν ἔγινε Μουσουλμᾶνος, συνήθιζε νὰ περνᾷ τὸ μεγαλύτερο μέρος τῆς μέρας του μαζί μὲ τὸν Προφήτη καὶ ὁ ὁποῖος εἶχε ἀκούσει πολλές φορές τὶς ἐντολές του σχετικὰ μὲ τὴ μεταχείριση τῶν σκλάβων, ἔχει πεῖ: «Μάρτυς μου ὁ Θεός, στὸ ἔλεος τοῦ Ὁποίου βρίσκεται ἡ ἴδια ἡ ζωὴ μου, ἂν δὲν εἶχα τὶς εὐκαιρίες νὰ παίρνω μέρος στὸν ἱερὸ πόλεμο καὶ νὰ ἐκτελῶ τὸ Προσκύνημα καὶ ἂν δὲν εἶχα τὴν εὐκαιρία νὰ βοηθῶ τὴ γριά μάνα μου, θὰ ἤθελα νὰ πέθαινα σκλάβος, γιὰτὶ ὁ Ἱερὸς Προφήτης πάντα ἐπέ-

μενε ότι οί σκλάβοι έπρεπε να έχουν καλή και στοργική μεταχείριση». (Μούσλιμ).

Ό Μάρουρ Ίμπν Σουθάντ αφηγείται: «Είδα τον Άμπου Ντάρρ Γκιφάρι (ένα Σύντροφο του Ίεροϋ Προφήτη) ντυμένο με τὰ ίδια ακριβώς ρούχα, όπως και ο σκλάβος του. Τον ρώτησα ποιός ήταν ο λόγος γι' αυτό και αυτός μου είπε: “Όταν ζούσε ακόμα ο Προφήτης, χλεύασα έναν άνθρωπο γιατί ή μητέρα του ήταν κάποτε σκλάβο”. Ό Ίερός Προφήτης μ' επέπληξε και μου είπε: “Φαίνεται ότι διατηρείς ακόμα ιδέες της προ-Ίσλαμικής εποχής. Τί είναι οί σκλάβοι; Είναι αδέρφια σου και ή πηγή της δύναμής σου. Ό Θεός με τη σοφία Του χορηγεί σε σένα προσωρινή δικαιοδοσία πάνω τους. Έκείνος που έχει μιὰ τέτοια δικαιοδοσία πάνω στον αδελφό του, πρέπει να τον τρέφει με την ίδια τροφή που αυτός ο ίδιος τρώει” να τον ντύνει με τὰ ίδια ρούχα που φοράει ο ίδιος, και να μην του αναθέτει δουλειά πέρα από τις δυνατότητες του και πρέπει ο ίδιος να τον βοηθάει σε ό,τιδήποτε του ζητήθηκε να κάνει”. Σε μιὰ άλλη ευκαιρία, ο Προφήτης είπε: “Όταν ο ύπηρετής σου μαγειρεύει τὸ φαγητό σου και τὸ τοποθετεί μπροστά σου, θὰ πρέπει να τον καλέσεις να καθήσει μαζί σου ή τουλάχιστο να φάει ένα μέρος απ' αυτό μπροστά σου, γιατί έχει αποκτήσει ένα δικαίωμα σ' αυτό με τη δουλειά του”» (Μούσλιμ).

Ή Μεταχείριση τῶν Γυναικῶν

Έπιθυμία του Ίεροϋ Προφήτη ήταν να βελτιωθούν οί συνθήκες τῶν γυναικῶν στην κοινωνία και να τους εξασφαλισθεί μιὰ θέση αξιοπρέπειας και σωστή και δίκαιη μεταχείριση. Τὸ Ίσλάμ ήταν ή πρώτη θρησκεία που χορήγησε στις γυναίκες τὸ δικαίωμα της κληρονομιάς. Σύμφωνα με τὸ Κοράνιο, οί κόρες, όπως και οί γιοί, κληρονομούν την περιουσία που αφήνουν οί γονεὶς τους. Με τον ίδιο τρόπο, μιὰ μητέρα κληρονομεί την περιουσία του γιου ή της κόρης της και μιὰ σύζυγος κληρονομεί την περιουσία του συζύγου της. Ένω ένας αδελφός κληρονομεί την περιουσία του πεθαμένου αδελφού του, μιὰ αδελφή είναι και αυτή κληρονόμος της ίδιας περιουσίας. Καμιὰ θρησκεία, πριν από τὸ Ίσλάμ, δέν είχε καθορίσει με τέτοια σαφήνεια και τόσο συγκεκριμένα τὸ κληρονομικὸ δικαίωμα μιᾶς γυναίκας και τὸ δικαίωμά της στην ιδιοκτησία.

Στὸ Ἰσλάμ, μιὰ γυναίκα εἶναι ἀπόλυτη ἰδιοκτήτρια τῆς περιουσίας της καὶ ὁ ἄνδρας της δὲν ἔχει κανένα δικαίωμα πάνω σ' αὐτὴν ἀπλῶς καὶ μόνο λόγῳ τῆς συγγενείας τους. Μιὰ γυναίκα ἔχει πλήρη ἐλευθερία νὰ διαχειρίζεται τὴν περιουσία της ὅπως αὐτὴ θέλει.

Ὁ Ἱερὸς Προφήτης ἔδινε μεγάλη σημασία στὴν καλὴ μεταχείριση τῶν γυναικῶν καὶ ἐκεῖνοι ποὺ ἦταν στὸ περιβάλλον του καὶ δὲν εἶχαν συνηθίσει νὰ θεωροῦν τὶς γυναῖκες συνεργάτριες καὶ συνεταίρους τους, δοκίμαζαν μεγάλη δυσκολία στὸ νὰ προσαρμοσθοῦν στὰ πρότυπα ποὺ ὁ Ἱερὸς Προφήτης εἶχε συστήσει καὶ ἤθελε νὰ ἐφαρμόζονται καὶ νὰ διατηροῦνται. Ὁ Οὐμάρ ἀφηγεῖται: «Κατὰ καιροῦς, ἡ γυναίκα μου προσπαθοῦσε νὰ ἐπέμβει στὶς ὑποθέσεις μου μὲ συμβουλές κι ἐγὼ τὴ μάλωνα καὶ τῆς ἔλεγα, ὅτι οἱ Ἄραβες δὲν ἐπιτρέπουν στὶς γυναῖκες τους νὰ ἐπεμβαίνουν στὶς ὑποθέσεις τους. Αὐτὴ ἀπαντοῦσε: “Αὐτὰ εἶναι πιά περασμένα. Ὁ Ἱερὸς Προφήτης ἐπιτρέπει στὶς γυναῖκες του νὰ τὸν συμβουλεύουν καὶ δὲν τὶς σταματᾷ. Γιατί δὲν ἀκολουθεῖς κι ἐσὺ τὸ παράδειγμά του;”. Ἡ ἀπάντησή μου συνήθως ἦταν: “Ὅσον ἀφορᾷ τὴν Αἴισᾶ, ὁ Προφήτης τὴν ἀγαποῦσε ἰδιαίτερα, ὅσον ὅμως γιὰ τὴν κόρη σου (Χάφσα), ἂν ποτὲ τολμήσει νὰ τὸν συμβουλευεῖ, κάποιον μέρα θὰ ὑποστεῖ τὶς συνέπειες τῆς ἀπερισκεψίας της”. Ἐτσι ἦλθαν τὰ πράγματα, ποὺ σὲ μιὰ κατοπινὴ περίπτωση ὁ Προφήτης ἐνοχλήθηκε γιὰ κάτι καὶ ἀποφάσισε νὰ περάσει ἕνα διάστημα μακριὰ ἀπὸ τὶς γυναῖκες του. Ὅταν τὸ ἔμαθα εἶπα στὴ γυναίκα μου: “Αὐτὸ ποὺ φοβόμουν συνέβη”. Μετὰ πῆγα στὸ σπίτι τῆς κόρης μου Χάφσα καὶ τὴ θρῆκα νὰ κλαίει. Τὴ ρώτησα τί εἶχε συμβεῖ καὶ ἂν ὁ Προφήτης τὴν εἶχε χωρίσει κι ἐκεῖνη μοῦ εἶπε: “Δὲν ξέρω τίποτα γιὰ διαζύγιο, ὅμως ὁ Προφήτης ἀποφάσισε ν' ἀπομακρυνθεῖ ἀπὸ κοντά μας γιὰ λίγον καιρό”. Τῆς εἶπα: “Δὲν σοῦ ἔλεγα ἐγὼ νὰ μὴν αὐθαδιάζεις μαζί του, ὅπως ἡ Αἴισᾶ, γιατί ὁ Προφήτης τῆς ἔχει ἰδιαίτερη ἀγάπη, ἀλλὰ φαίνεται ὅτι κατάφερες νὰ ρίξεις πάνω σου ὅ,τι φοβόμουν”. Κατόπιν, πῆγα στὸν Ἱερὸ Προφήτη, τὸν ὁποῖο θρῆκα ξαπλωμένο πάνω σ' ἕνα σκληρὸ στρώμα. Δὲν φοροῦσε πουκάμισο καὶ τὸ σῶμα του ἔφερε τ' ἀποτυπώματα τοῦ στρώματος. Κάθησα κοντά του καὶ τοῦ εἶπα: “Ἄγγελιαφόρε τοῦ Θεοῦ, ὁ Καῖσαρας καὶ ὁ Χοσρόης δὲν εἶναι ἄξιοι καμιάς ἀπὸ τὶς εὐνοίες τοῦ Θεοῦ, ὅμως ζοῦν μέσα στὶς ἀνέσεις κι ἐσὺ, ποὺ εἶσαι ὁ Ἄγγελιαφόρος Του, περνᾷς

τις μέρες σου μέσα σὲ δυσφορία». Ὁ Προφήτης ἀπάντησε: «Αὐτὸ δὲν εἶναι ἀλήθεια. Οἱ Ἀγγελιαφόροι τοῦ Θεοῦ δὲν πρέπει νὰ περνοῦν τὸν καιρὸ τους μέσα στὶς ἀνέσεις. Τέτοιος τρόπος ζωῆς ταιριάζει μόνο στοὺς ἐπίγειους μονάρχες». Ἀφηγήθηκα τότε στὸν Προφήτη ὅλα ἐκεῖνα ποὺ εἶχαν γίνει ἀνάμεσα σὲ μένα, στὴ γυναῖκα μου καὶ τὴν κόρη μου. «Ὅταν τὰ ἄκουσε, γέλασε καὶ εἶπε: «Δὲν εἶναι ἀλήθεια ὅτι χάρισα ἀπὸ τὶς γυναῖκες μου. Ἀπλῶς σκέφθηκα ὅτι ἦταν πιὸ φρόνιμο ν' ἀπομακρυνθῶ γιὰ λίγο ἀπὸ κοντὰ τους»» (Μπουχάρι, Κι τ ἄ μ π, ἄ λ - Νι κ ἄ).

Σεβόταν τόσο πολὺ τὰ αἰσθήματα τῶν γυναικῶν, ὥστε μιὰ φορά, ἐνῶ πρωτοστατοῦσε στὶς Προσευχές καὶ ἄκουσε τὸ κλάμα ἐνὸς παιδιοῦ, τελείωσε τὴ λειτουργία γρήγορα. Ἀργότερα, ἐξήγησε ὅτι, ὅταν ἄκουσε ἕνα παιδί νὰ κλαίει, φαντάσθηκε ὅτι ἡ μητέρα θ' ἀνησύχησε ἀπὸ τὸ κλάμα του καὶ γι' αὐτὸ τερμάτισε τὴ λειτουργία γρήγορα, ὥστε ἡ μητέρα του νὰ πάει στὸ παιδί καὶ νὰ τὸ φροντίσει.

Ὅταν στὰ ταξίδια περιλαμβάνονταν καὶ γυναῖκες, ἐδινε ὁδηγίες ὥστε τὸ καραβάνι νὰ μετακινεῖται ἀργὰ καὶ σταδιακὰ. Μιὰ φορά, ὅταν οἱ ἄνδρες ἦταν βιαστικοὶ καὶ ἤθελαν νὰ προχωρήσουν γρήγορα, τοὺς εἶπε: «Προσοχὴ στὰ γυαλιά! Προσοχὴ στὰ γυαλιά!». Μ' αὐτό, ἐννοοῦσε ὅτι στὴν ὁμάδα ὑπῆρχαν καὶ γυναῖκες καὶ ἂν τὰ ἄλογα καὶ οἱ καμήλες κινοῦνταν μὲ ρυθμὸ καλπασμοῦ, τὶς γυναῖκες θὰ τὶς ταλαιπωροῦσαν τὰ τραντάγματα τῶν ζώων (Μπουχάρι, Κι τ ἄ μ π ἄ λ - Ἀ ν τ ἄ μ π). Μιὰ φορά, στὴ διάρκεια μιᾶς μάχης, ἔγινε κάποια ἀναστάτωση στὶς τάξεις τῶν ἐφίππων καὶ δὲν μπορούσαν νὰ καθησυχάσουν τὰ ζῶα καὶ νὰ τὰ κάνουν νὰ ὑπακούσουν. Ὁ Ἱερός Προφήτης ἔπεσε ἀπὸ τὸ ἄλλογό του καὶ μερικὲς γυναῖκες ἐπίσης ἔπεσαν ἀπὸ τὰ δικά τους. «Ἐνας ἀπὸ τοὺς Συντρόφους του, ποὺ ἦταν ἀνεθασμένος σὲ μιὰ καμήλα καὶ βρισκόταν ἀμέσως πίσω ἀπὸ τὸν Προφήτη, πήδηξε κάτω κι ἔτρεξε σ' ἐκεῖνον, φωνάζοντας: «Ἀγγελιαφόρε τοῦ Ἀλλάχ, εἶθε νὰ γίνω ἐγὼ θυσία, ἀντὶ γιὰ σένα». Τὸ πόδι τοῦ Προφήτη ἦταν ἀκόμα στὸν ἀναβολέα τοῦ ἀλόγου. Τὸ ἀπελευθέρωσε βιαστικὰ καὶ εἶπε στὸ Σύντροφό του: «Μὴν ἀσχολεῖσαι μὲ μένα, πήγαινε νὰ βοηθήσεις τὶς γυναῖκες». Λίγο πρὶν πεθάνει, σὲ ἕναν ἀπὸ τοὺς λόγους, ποὺ ἀπηύθυνε πρὸς τοὺς Μουσουλμάνους, ὑπογράμμισε ἔντονα τὴν ἐντολὴ ὅτι θὰ πρέπει πάντα νὰ συμπεριφέρονται στὶς γυναῖκες μὲ κα-

λωσύνη και σεβασμό. Πολύ συχνά έλεγε ότι, αν ένας άνδρας είχε κόρες και φρόντιζε να μορφωθούν καλά και κόπιαζε για την άνατροφή τους, ο Θεός θα τον λύτρωνε από τα θασσανιστήρια της Κόλασης (Τιρμιντί).

Ήταν κοινή πρακτική στους Άραβες να δέρνουν τις γυναίκες για κάθε μικρό λάθος. Ο Ίερὸς Προφήτης διδασκε ότι οί γυναίκες, όπως και οί άνδρες, ήταν πλάσματα του Θεού και όχι σκλάβες των ανδρῶν και δὲν θα έπρεπε να τις δέρνουν. Όταν τὸ έμαθαν οί γυναίκες, άρχισαν να προκαλούν τούς άνδρες σὲ όλα τὰ ζητήματα, με αποτέλεσμα να ταρασσεται συνεχῶς ἡ οικογενειακή γαλήνη σὲ πολλά σπίτια. Ο Ουμάρ παραπονέθηκε γι' αυτό στὸν Ίερὸ Προφήτη και τοῦ εἶπε ότι, αν κατά καιρούς οί γυναίκες δὲν έτρωγαν λίγο ξύλο, ἡ κατάσταση θα επιδεινωνόνταν και θα επικρατούσε ἡ άταξία. Έπειδὴ ἡ λεπτομερής Ισλαμική διδασκαλία, σχετικὰ με τὴ μεταχείριση τῆς γυναίκας, δὲν εἶχε ακόμα άποκαλυφθεῖ, ο Προφήτης εἶπε ότι, αν ἡ γυναίκα ήταν ένοχη και ἡ παράθεσή της σοβαρή, τότε θα μπορούσε να ξυλοκοπηθεῖ. Αυτό, στή συνέχεια, οδήγησε τούς άνδρες, σὲ πολλές περιπτώσεις, να επανέλθουν στις παλιές άραβικές συνήθειες. Τώρα, ήταν ἡ σειρά των γυναικῶν να διαμαρτυρηθοῦν και εξέθεσαν τὰ παράπονά τους στις γυναίκες του Προφήτη. Τότε, ο Προφήτης επέπληξε τούς άνδρες και τούς εἶπε ότι εκείνοι που θα φέρονται στις γυναίκες με κακία, δὲν θα κέρδιζαν ποτὲ τὴν εὖνοια του Θεού. "Υστερα από αυτό, τὰ δικαιώματα των γυναικῶν καθορίστηκαν, και για πρώτη φορά οί γυναίκες θεωρήθηκαν ελεύθεροι άνθρωποι ("Αμπου Νταούντ Κι τ ἄ λ - Νικ ἄ).

Ο Μουαβίγια ἄλ - Κουσάρι άφηγεῖται: «Ρώτησα τὸν Ίερὸ Προφήτη ποιά ήταν τὰ δικαιώματα που εἶχε ἡ γυναίκα μου πάνω στο άτομό μου», κι εκείνος άπάντησε: «Δώσε της τὴν τροφή που σου παρέχει ο Θεός, ντύσε την μ' αυτά που σου δίνει ο Θεός και μὴν τὴν δέρνεις, μὴν τὴν προσβάλλεις και μὴν τὴ διώχνεις από τὸ σπίτι σου». "Έδινε τόση προσοχή στα αίσθήματα των γυναικῶν, ὡστε παρότρυνε τούς άνδρες, που πήγαιναν σὲ ταξίδια, να τελειώσουν τις δουλειές τους γρήγορα και να γυρίζουν στο σπίτι τους ὅσο τὸ δυνατὸ πιὸ σύντομα για να μὴν υφίστανται οί γυναίκες και τὰ παιδιά τους μακρύτερο χωρισμὸ από ὅσο ήταν άπαραίτητο. Όταν επέστρεφε από ταξίδι, φρόντιζε να γυρίζει σπίτι του στή διάρκεια τῆς μέρας. Όταν έβλεπε ότι πέφτει ἡ νύχτα πριν από τὸ τέλος του ταξιδιου του, κατασκηνωνε

έξω από τη Μεδίνα ως το επόμενο πρωί. Και στους συντρόφους του έλεγε να μη γυρίζουν από ταξίδι στα σπίτια τους ξαφνικά και χωρίς προειδοποίηση. (Μπουχάρι και Μούσλιμ). Στην καθοδήγησή του αυτή, έπαιρνε υπόψη το γεγονός ότι οι σχέσεις μεταξύ των φύλων προσδιορίζονται κυρίως από τα συναισθήματα. Στην απουσία του συζύγου της, μια γυναίκα μπορούσε ν' άμελήσει τη φροντίδα του σώματός της ή της ένδυμασίας της και, άν ό σύζυγος γύριζε άπροσδόκητα, ή λεπτότητα των αίσθημάτων της συζύγου ή του συζύγου θά μπορούσαν να διαταραχθούν. Δίνοντας την οδηγία ότι, μετά από ένα ταξίδι, ένας άνδρας θά πρέπει να προσπαθει να φθάνει στο σπίτι του στη διάρκεια της μέρας, αφού έχει προειδοποιήσει έγκαιρα τα μέλη της οικογένειάς του, έκανε σίγουρο ότι τα μέλη της οικογένειάς του θά ήταν έτοιμα να δεχθούν το μέλος που έπέστρεφε με τον κατάλληλο τρόπο.

Ή Στάση πρὸς τοὺς Νεκροὺς

“Έδωσε έντολή ό κάθε άνθρωπος να κάνει τη διαθήκη του για τη διευθέτηση των υποθέσεών του μετά το θάνατό του, έτσι ώστε αυτοί που είχαν σχέσεις μαζί του (οί συγγενείς του), να ιδυσανασχετήσουν όσο το δυνατό λιγώτερο.

Ή απαιτούσε να μη λέει κανείς κανένα κακό για ένα πρόσωπο που ήταν νεκρό και να υπογραμμίζονται τα προτερήματά του, γιατί κανένα όφελος δέν έπρόκειτο να προκύψει για κανέναν από την άναφορά των αδυναμιών και των έλαττωμάτων του ένω, άν υπογραμμίζονταν οί άρετές του, τότε οί άνθρωποι θά ήταν διατεθειμένοι να προσεύχονται γι' αυτόν. (Μπουχάρι). Ήπέμενε τα χρέη ένός νεκρού να πληρώνονται πριν από την κηδεία του. Πολύ συχνά πλήρωνε ό ίδιος τα χρέη ένός νεκρού, όταν όμως δέν ήταν ίκανός να το κάνει, προέτρεπε τους κληρονόμους και τους συγγενείς του νεκρού ή άλλα πρόσωπα να τακτοποιήσουν τις όφειλές του και δέν έλεγε τις νεκρώσιμες προσευχές παρά μόνο αφού είχαν πληρωθεί τα χρέη του.

Ή Συμπεριφορά Ήπέναντι στους Γείτονες

Στους γείτονές του, συμπεριφερόταν πάντα με έξαιρετική καλωσύνη και σεβασμό. “Έλεγε ότι ό άγγελος Γαβριήλ είχε μιλήσει για το σεβασμό του πρὸς τοὺς γείτονες τόσο

συχνά, ώστε καμιά φορά σκεφτόταν ότι ένας γείτονας θα έπρεπε ίσως να συγκαταλέγεται μεταξύ τῶν προδιαγραφόμενων κληρονόμων. Ὁ Ἄμπου Ντάρρ λέει ότι ὁ Προφήτης τοῦ εἶπε: «Ἄμπου Ντάρρ, ὅταν στήν κατσαρόλα βράζει ζουμί γιὰ τὴν οἰκογένειά σου, πρόσθεσε λίγο νερὸ γιὰ νὰ τὸ μοιραστεῖς μὲ τοὺς γείτονές σου». Αὐτὸ δὲν σηματοδοτοῦν καὶ ἄλλα, ὅπως ὅμως οἱ Ἄραβες ἦταν, στήν πλειοψηφία τους, λαὸς ἀποδημητικὸς καὶ τὸ ζουμί ἦταν τὸ φαγητὸ τῆς προτίμησής τους, ὁ Ἱερὸς Προφήτης τὸ ἀνέφερε γιὰτὶ ἦταν χαρακτηριστικὸ καὶ μ' αὐτὸ δίδαξε ὅτι κανεὶς δὲν ἔπρεπε νὰ σκεφθεῖ τόσο τὴ νοστιμιὰ τοῦ φαγητοῦ, ὅσο τὴν ὑποχρέωση νὰ τὸ μοιρασθεῖ μὲ τοὺς γείτονές του.

Ὁ Ἄμπου Χουράιρα εἶπε: «Μιὰ φορά ὁ Ἱερὸς Προφήτης φώναξε: "Μάρτυς μου ὁ Θεός, αὐτὸς δὲν εἶναι πιστός". Οἱ σύντροφοὶ τὸν ρώτησαν: "Ποιὸς δὲν εἶναι πιστός, Ἄγγελιαφόρε τοῦ Θεοῦ;". Κι ἐκεῖνος ἀπάντησε: "Ἐκεῖνος τοῦ ὁποῖου ὁ γείτονας κινδυνεύει ἀπὸ τὶς προσβολές του καὶ τὴν κακομεταχείρισή του"».

Μιὰ φορά, ὅταν ἀπευθυνόταν στὶς γυναῖκες, εἶπε: «Ἄν κανεὶς δὲν βρεῖ παρὰ μόνον ἓνα πόδι γίδας γιὰ νὰ τὸ μαγειρέψει, ἐκεῖνος ἢ ἐκεῖνη ὀφείλει νὰ τὸ μοιρασθεῖ μὲ τὸ γείτονα ἢ τὴν γειτόνισσά του». Ζητοῦσε ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους νὰ μὴ φέρουν ἀντίρρηση, ὅταν οἱ γείτονές τους ἐμπήγαν καρφιά ἢ χρησιμοποιοῦσαν τοὺς τοίχους τους γιὰ κάτι ἄλλο, ἐφ' ὅσον δὲν πείραζε κανέναν. Ὁ Ἄμπου Χουράιρα ἀφηγεῖται: «Ὁ Προφήτης εἶπε: "Ἐκεῖνος ποὺ πιστεύει στὸ Θεὸ καὶ στήν Ἡμέρα τῆς Κρίσεως δὲν πρέπει νὰ δημιουργεῖ δυσκολίες γιὰ τοὺς γείτονές του, ἐκεῖνος ποὺ πιστεύει στὸ Θεὸ καὶ τὴν Ἡμέρα τῆς Κρίσεως δὲν πρέπει νὰ προξενεῖ δυσκολίες γιὰ τοὺς φιλοξενούμενούς του κι ἐκεῖνος ποὺ πιστεύει στὸ Θεὸ καὶ στήν Ἡμέρα τῆς Κρίσεως πρέπει νὰ λέει μόνον καλὰ λόγια ἢ νὰ μένει σιωπηλός"». (Μούσλιμ).

Ἡ Συμπεριφορὰ πρὸς τοὺς Συγγενεῖς

Οἱ περισσότεροὶ ἄνθρωποι κάνουν τὸ σφάλμα καὶ ἀμελοῦν τοὺς γονεῖς τους ὅταν παντρεύονται καὶ κάνουν δικὸν τοὺς σπίτι. Γι' αὐτὸ, ὁ Ἱερὸς Προφήτης τόνισε πόσο ἀξιέπαινο εἶναι νὰ εἶναι κανεὶς περιποιητικὸς πρὸς τοὺς γονεῖς του καὶ νὰ τοὺς συμπεριφέρεται μὲ καλωσύνη καὶ σεβα-

σμό. Ὁ Ἄμπου Χουράϊρα ἀφηγεῖται: «Κάποιος ἄνθρωπος ἦλθε στὸν Ἱερό Προφήτη καὶ τὸν ρώτησε, ποιὸς πίστευε ἐκεῖνος, ὅτι ἦταν ἄξιος τῆς καλῆς του συμπεριφορᾶς. Ὁ Προφήτης τοῦ εἶπε: “Ἡ μητέρα σου”. “Καὶ μετὰ ἀπὸ ἐκείνην;”, ρώτησε πάλι ὁ ἄνθρωπος. Ὁ Προφήτης ἐπανελάβε: “Πάλι ἡ μητέρα σου”. Ὁ ἄνθρωπος ρώτησε γιὰ τρίτη φορά: “Καὶ μετὰ τῆ μητέρα μου;”, καὶ ὁ Προφήτης πάλι ἀπάντησε: “Καὶ πάλι ἡ μητέρα σου”, καὶ ὅταν ὁ ἄνθρωπος ρώτησε γιὰ τέταρτη φορά, τοῦ εἶπε: “Μετὰ τῆ μητέρα σου, ὁ πατέρας σου καὶ μετὰ ἀπὸ ἐκείνον οἱ πιὸ κοντινοὶ σου συγγενεῖς καὶ μετὰ ἀπὸ ἐκείνους οἱ πιὸ μακρυνοὶ σου συγγενεῖς”. Οἱ γονεῖς, ἡ γιαγιά καὶ ὁ παππούς τοῦ Προφήτη πέθαναν, ὅταν ἦταν ἀκόμα παιδί. Οἱ γονεῖς μερικῶν ἀπὸ τὶς γυναικες του ζοῦσαν ἀκόμα καὶ ἡ συμπεριφορά του πρὸς αὐτοὺς ἦταν πάντα γεμάτη ἀπὸ καλωσύνη καὶ σεβασμό. Μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς παράδοσης τῆς Μέκκας, ὅταν ὁ Ἱερός Προφήτης μπήκε στὴν πόλη νικητής, ὁ Ἄμπου Μπάκρ τοῦ ἔφερε τὸν πατέρα του γιὰ νὰ τὸν γνωρίσει καὶ ἐκεῖνος τοῦ εἶπε: «Γιατί ταλαιπώρησες τὸν πατέρα σου καὶ τὸν ἔφερες σὲ μένα; Ἐγὼ θὰ πῆγαινα εὐχαρίστως σ’ ἐκείνον» (Χαλμπίγια, 3ος τόμος, σελ. 99). Ἐνα ἀπὸ τὰ ρητὰ πού ἔλεγε ἦταν: «Ἄτυχος εἶναι ἐκεῖνος τοῦ ὁποίου οἱ γονεῖς ζοῦν μέχρι τὰ βαθιὰ γηρατειὰ καὶ δὲν καταφέρνει νὰ κερδίσει μιὰ θέση στὸν Παράδεισο». Ἐνοοῦσε ὅτι ἡ περιποίηση γιὰ τοὺς γονεῖς, κυρίως ὅταν φθάνουν σὲ μεγάλη ἡλικία, ἐλκύει τὴν ἐπιείκεια καὶ τὴν εὐνοια τοῦ Θεοῦ, γι’ αὐτὸ ὅταν σ’ ἓναν ἄνθρωπο προσφέρεται ἡ εὐκαιρία νὰ περιποιηθεῖ τοὺς γέρους γονεῖς του καὶ ἐπωφελεῖται πλήρως τῆς εὐκαιρίας αὐτῆς, τότε εἶναι βέβαιο ὅτι θὰ ἐπιβεβαιωθεῖ ἡ ἀρετὴ του καὶ θὰ εἶναι ὁ δέκτης τῆς μεγαλοψυχίας τοῦ Θεοῦ.

Μιὰ φορά, ἓνας ἄνθρωπος παραπονέθηκε στὸν Ἱερό Προφήτη ὅτι ὅσο πιὸ καλὸς ἦταν πρὸς τοὺς συγγενεῖς του, τόσο πιὸ ἐχθρική γινόταν ἡ στάση τους ἀπέναντί του καὶ ὅσο πιὸ καλὴ συμπεριφορά τοὺς ἔδειχνε, τόσο περισσότερο τὸν κατέτρεχαν καὶ μὲ ὅσο μεγαλύτερη στοργὴ τοὺς περιέβαλε, τόσο περισσότερο τὸν ἀπέκρουαν. Ὁ Προφήτης τοῦ εἶπε: “Ἄν αὐτὰ πού λές εἶναι ἀλήθεια, εἶσαι πολὺ τυχερός γιατί θὰ ἔχεις πάντα τὴ συμπαράσταση τοῦ Θεοῦ». (Μούσλιμ, Κιτάμπ ἄλ - Μπίρρ γουάλ Σιλά). Σὲ μιὰ τέτοια περίπτωση, ὅταν ὁ Ἱερός Προφήτης παρότρυνε ἀνθρώπους νὰ κάνουν ἐλεημοσύνες καὶ νὰ εἶναι φιλόανθρωποι, ἓνας ἀπὸ

τούς Συντρόφους του, ὁ Ἄμπου Τάλχα Ἀνσάρι, πήγε σ' ἐκεῖνον καὶ τοῦ πρόσφερε ἕναν δενδρόκηπο γιὰ τοὺς φιλανθρωπικούς σκοπούς. Ὁ Προφήτης ἐνθουσιάσθηκε καὶ ἀναφώνησε: «Τί ἐξαιρετὴ φιλανθρωπία! Τί ἐξαιρετὴ φιλανθρωπία! Τί ἐξαιρετὴ φιλανθρωπία!». Καὶ πρόσθεσε: «Ἄφου πρόσφερες τὸν δενδρόκηπο αὐτὸν γιὰ τοὺς φτωχοὺς, θέλω τώρα νὰ τὸν μοιράσεις μεταξὺ τῶν φτωχῶν συγγενικῶν σου προσώπων». (Μπουχάρι, Κιτάμπ ἄλ - Ταφίρ). Μιὰ φορά, τὸν πλησίασε ἕνας ἄνθρωπος καὶ τοῦ εἶπε: «Ἀγγελιαφόρε τοῦ Θεοῦ, εἶμαι πρόθυμος νὰ κάνω μιὰ συμφωνία Χιτζρατ καὶ εἶμαι ἔτοιμος νὰ κάνω μιὰ συμφωνία νὰ λάθω μέρος σὲ ἱερὸ πόλεμο γιὰτὶ ἀδημονῶ νὰ κερδίσω τὴν εὐνοια τοῦ Θεοῦ». Ὁ Ἱερὸς Προφήτης ρώτησε ἂν οἱ γονεῖς του ζοῦσαν, καὶ ὁ ἄνθρωπος τοῦ εἶπε ὅτι ζοῦσαν καὶ οἱ δύο. Μετὰ τὸν ρώτησε: «Ἀδημονεῖς πραγματικὰ νὰ κερδίσεις τὴν εὐνοια τοῦ Θεοῦ;». Καὶ ὅταν ὁ ἄνθρωπος τοῦ ἀποκρίθηκε καταφατικὰ, ὁ Προφήτης τοῦ εἶπε: «Τότε πήγαινε πίσω στοὺς γονεῖς σου καὶ περιποιήσου τους, περιποιήσου τους καλὰ». Τόνιζε ὅτι, ἡ συμπεριφορὰ πρὸς τοὺς συγγενεῖς, πού δὲν ἦταν Μουσουλμάνοι, πρέπει νὰ εἶναι ἐξ ἴσου εὐγενική, ὅσο καὶ ἡ συμπεριφορὰ πρὸς τοὺς συγγενεῖς πού ἦταν Μουσουλμάνοι. Μιὰ ἀπὸ τίς γυναῖκες τοῦ Ἄμπου Μπάκρ, ἡ ὁποία δὲν ἦταν Μουσουλμάννα, ἐπισκέφθηκε τὴν κόρη της Ἄσιμα καὶ ἡ τελευταία ρώτησε τὸν Ἱερὸ Προφήτη, ἂν ἔπρεπε νὰ τὴν περιποιηθεῖ καὶ νὰ τῆς κάνει δῶρα. Στὴν ἐρώτηση αὐτὴ ὁ Ἱερὸς Προφήτης ἀπάντησε: «Καὶ θέβαια, εἶναι μητέρα σου». (Μπουχάρι, Κιτάμπ ἄλ - Ἀντάμπ).

Δὲν ἦταν καλὸς μόνο μὲ τοὺς κοντινοὺς συγγενεῖς του, ἀλλὰ καὶ μὲ τοὺς μακρυνοὺς καὶ μὲ ὄλους ὅσοι εἶχαν σχέση μ' αὐτοὺς. Ὅταν ἔσφαζε ἕνα ζῶο, ἔστελνε ἕνα μέρος ἀπὸ τὸ κρέας στὶς φιλενάδες τῆς Καντίτζα (τῆς πεθαμένης γυναίκας του) καὶ ἔλεγε στὶς γυναῖκες του νὰ μὴ τίς ἀμελοῦν ποτέ. Πολλὰ χρόνια μετὰ τὸ θάνατο τῆς Καντίτζα, ἐνῶ καθόταν μαζί μὲ μερικοὺς ἀπὸ τοὺς Συντρόφους του, ἦλθε νὰ τὸν δεῖ ἡ ἀδελφὴ τῆς Καντίτζα, Χάλα, καὶ τοῦ ζήτησε τὴν ἀδεια γιὰ νὰ περάσει μέσα. Ὁ Προφήτης ἀκουσε τὴ φωνὴ της καὶ τοῦ φάνηκε πολὺ ὁμοια μὲ τὴν φωνὴ τῆς Καντίτζα καὶ ἀμέσως εἶπε: «Κύριε! Αὐτὴ εἶναι ἡ Χάλα, ἡ ἀδελφὴ τῆς Καντίτζα». Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι, ὅταν κανεῖς ἀγαπᾶ πραγματικὰ, νοιώθει συμπάθεια καὶ σεβασμὸ καὶ γιὰ ὄλους ὅσοι ἔχουν κάποια σχέση μὲ τὸ πρόσωπο πού ἀγαπᾶ καὶ σέβεται.

Ὁ Ἄνάς ἱμπν Μάλικ λέει ὅτι κάποτε σ' ἓνα ταξίδι θρέθηκε παρέα μὲ τὸν Τζαρίρ ἱμπν Ἀμπντάλλα καὶ πρόσεξε ὅτι ἐκεῖνος τὸν φρόντιζε, ὅπως ἓνας ὑπηρετῆς φροντίζει τὸν κύριό του. Ἐπειδὴ ὁ Τζαρίρ ἱμπν Ἀμπντάλλα ἦταν μεγαλύτερος ἀπὸ τὸν Ἄνάς, αὐτὸ τὸν στενοχωροῦσε πολὺ καὶ διαμαρτυρήθηκε, λέγοντάς του ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ κουράζεται γι' αὐτόν. Ὁ Τζαρίρ τοῦ ἀπάντησε: «Θυμᾶμαι ὅτι ἔβλεπα τὴν ἀγάπη καὶ τὴν ἀφοσίωση, μὲ τὴν ὁποία οἱ Ἄν-σάρι ὑπηρετοῦσαν τὸν Ἱερὸ Προφήτη καὶ ἐπειδὴ αὐτὸ μὲ εἶχε συγκινήσει πολὺ, εἶχα ἀποφασίσει ὅτι, ἂν ποτὲ συνέβαινε νὰ θρεθῶ παρέα μὲ ἓναν Ἀνσάρι, θὰ τὸν ὑπηρετοῦσα ὅπως ἓνας δοῦλος του. Ἔτσι, ἀπλῶς ἐκπληρώνω τὴν ἀπόφασή μου καὶ δὲν πρέπει ἐσὺ νὰ προσπαθεῖς νὰ μὲ ἀποτρέψεις (Μούσλιμ). Αὐτὸ τὸ περιστατικὸ ἐπιβεβαιώνει ὅτι ὅταν ἓνας ἄνθρωπος ἀγαπᾷ κάποιον ἀληθινά, ἡ ἀγάπη του ἐπεκτείνεται καὶ σ' ἐκείνους ποὺ εἰλικρινὰ ὑπηρετοῦν τὸ ἀντικείμενο τῆς ἀφοσίωσής του. Μὲ τὸν ἴδιο τρόπο, ἐκεῖνοι ποὺ τιμοῦν τοὺς γονεῖς τους, αἰσθάνονται σεβασμὸ καὶ ἀφοσίωση καὶ πρὸς ἐκείνους ποὺ ἔχουν σχέση μὲ τοὺς γονεῖς τους μὲ δεσμὸ ἀγάπης ἢ συγγένειας. Κάποτε ὁ Ἱερὸς Προφήτης ὑπέδειξε μὲ ἔμφαση ὅτι ἡ ἀνώτερη ἀρετὴ γιὰ ἓνα ἄνθρωπο εἶναι νὰ δείχνει ἐκτίμηση γιὰ τοὺς φίλους τοῦ πατέρα του. Ἀνάμεσα σ' ἐκείνους, στοὺς ὁποίους εἶχε ἀπευθυνθεῖ, ἦταν ὁ Ἄμπντ Ἀλλά ἱμπν Οὐμάρ. Πολλὰ χρόνια ἀργότερα, ὅταν πῆγαινε νὰ προσκυνήσει, ἀντάμωσε ἓναν Βεδουῖνο καὶ τοῦ ἔδωσε τὸ ἄλογό του καὶ τοῦ χάρισε τὸ τουρμπάνι του. Ἐνας ἀπὸ τοὺς συντρόφους του παρατήρησε ὅτι εἶχε δείξει μεγάλη γενναιοδωρία στὸν Βεδουῖνο καὶ ὅτι ἐκεῖνος θὰ ἦταν ἱκανοποιημένος καὶ μὲ πολὺ λιγώτερα ἰδῶρα. Ὁ Ἄμπντ Ἀλλά ἱμπν Οὐμάρ τοῦ εἶπε: «Ὁ πατέρας αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἦταν φίλος τοῦ πατέρα μου κι ἐγὼ ἄκουσα τὸν Ἱερὸ Προφήτη νὰ λέει ὅτι ἡ ἀνώτερη ἀρετὴ ἑνὸς ἀνθρώπου εἶναι νὰ τιμᾷ τοὺς φίλους τοῦ πατέρα του».

Οἱ Καλὲς Συναναστροφές

Ὁ Προφήτης προτιμοῦσε νὰ συναναστρέφεται μὲ ἀνθρώπους ἐνάρετους καί, ὅταν ἀντιλαμβανόταν ὅτι ἓνας ἀπὸ τοὺς Συντρόφους του εἶχε κάποιο ἀδύνατο σημεῖο, τοῦ ὑποδείκνυε τὸ σφάλμα του μὲ εὐγένεια καὶ κατ' ἰδίαν. Ὁ Ἄμπου Μούσα Ἀσσάρι ἔχει πεῖ: «Ὁ Ἱερὸς Προφήτης ἔχει

περιγράψει τὸ ὄφελος ποὺ μπορεῖ κανεὶς ν' ἀντλήσει, ὅταν συναναστρέφεται μὲ καλοὺς φίλους καὶ ἔχει ἐνάρετους συντρόφους καὶ τὸ κακὸ ποὺ μποροῦν νὰ τοῦ κάνουν οἱ κακοὶ καὶ διεφθαρμένοι σύντροφοι μὲ τὰ ἐξῆς λόγια: “Ὁ ἄνθρωπος ποὺ συναναστρέφεται μὲ ἐνάρετους ἀνθρώπους εἶναι ὅπως ἐκεῖνος ποὺ φέρει ἐπάνω του μόσχο. Ἄν πάρει ἀπὸ αὐτό, τὸν ὠφελεῖ, ἂν τὸ πουλήσει εἰσπράττει κέρδος καὶ ἂν ἀπλῶς τὸ κρατήσει, ἀπολαμβάνει τὸ ἄρωμά του. Ὁ ἄνθρωπος ποὺ συναναστρέφεται μὲ διεφθαρμένους ἀνθρώπους εἶναι ὅπως ἐκεῖνος ποὺ φυσάει σὲ μιὰ θερμάστρα ποὺ καίει κάρβουνα. Τὸ μόνο ποὺ μπορεῖ νὰ τοῦ συμβεῖ εἶναι νὰ πάρουν τὰ ρούχα του φωτιά ἀπὸ μιὰ σπίθα ποὺ θὰ ἔλθει κατ' ἐπάνω του ἢ νὰ πειραχθεῖ ἢ νοημοσύνη του ἀπὸ τὰ ἀέρια ποὺ ἀναδίδονται ἀπὸ τὰ κάρβουνα”». “Ἐλεγε ὅτι ὁ χαρακτήρας τοῦ ἀνθρώπου παίρνει τὴ χροιά ποὺ ἔχουν οἱ ἄνθρωποι, τοὺς ὁποίους συναναστρέφεται καὶ γι' αὐτὸ κανεὶς πρέπει νὰ δίνει μεγάλη προσοχὴ καὶ νὰ περνᾷ τὸν καιρὸ του στὴ συντροφιά καλῶν ἀνθρώπων (Μπουχάρι καὶ Μούσλιμ).

Ἡ Διαφύλαξη τῆς Πίστης τῶν Ἀνθρώπων

Ὁ Ἱερός Προφήτης πρόσεχε πολὺ νὰ μὴ δημιουργοῦνται παρεξηγήσεις. Μιὰ φορά, ἡ γυναῖκα του Σαφίγια πῆγε στὸ τέμενος γιὰ νὰ τὸν δεῖ. “Ὅταν ἦλθε ἡ στιγμή νὰ γυρίσει στὸ σπίτι, εἶχε πιά νυχτώσει καὶ ὁ Προφήτης ἀποφάσισε νὰ τὴ συνοδεύσει. Καθ' ὁδὸν εἶδε δυὸ ἄνδρες καὶ θέλοντας ν' ἀποφύγει τὰ σχόλια, σχετικὰ γιὰ τὸ ποιὰ συνόδευε, τοὺς σταμάτησε καὶ, σηκώνοντας τὸ θέλος ἀπὸ τὸ πρόσωπο τῆς συζύγου του, τοὺς εἶπε: «Βλέπετε, εἶναι ἡ γυναῖκα μου ἡ Σαφίγια». Ἐκεῖνοι διαμαρτυρήθηκαν, λέγοντας: «Ἄγγελιάφορε τοῦ Θεοῦ, γιατί φαντάστηκες ὅτι θὰ μᾶς ἦταν δυνατό νὰ σχηματίσουμε ἐσφαλμένη γνώμη γιὰ σένα;». Καὶ ὁ Προφήτης ἀπάντησε: «Συχνά, ὁ Σατανᾶς (δηλ. οἱ κακόβουλες σκέψεις) μπαίνει μέσα στὸ αἷμα τῶν ἀνθρώπων. Φοβόμουν μήπως ἐπηρεαζόταν ἡ πίστη σας» (Μπουχάρι, Ἄμπουάμπ ἄλ - Ἰτικάφ).

Ἡ Παράβλεψη τῶν Ἐλαττωμάτων τῶν Ἄλλων

Ποτὲ δὲν ἀναφερόταν δημόσια στὰ ἐλαττώματα καὶ τίς ἀδυναμίες ἄλλων καὶ προέτρεπε τοὺς ἀνθρώπους νὰ μὴν

έκδηλώνουν τὰ δικά τους ἐλαττώματα. Ἔλεγε: «Ἄν κάποιος συγκαλύψει τὰ ἐλαττώματα ἑνὸς ἄλλου, ὁ Θεὸς θὰ συγκαλύψει τὰ δικά του τὴν Ἡμέρα τῆς Κρίσεως». Ἔλεγε ἔτισης: «Καθένας ἀπὸ τοὺς ὀπαδοὺς μου εἶναι ἰκανὸς ν' ἀποφύγει τὶς συνέπειες τῶν ἐλαττωμάτων του (δηλ. μὲ τὴν ἀληθινὴ μετάνοια καὶ μὲ τὴ βελτίωση), ἐκτὸς ἀπὸ ἐκείνους ποὺ συνεχῶς ἐκδηλώνουν τὰ ἐλαττώματά τους». Καὶ τὸ ἐξηγοῦσε αὐτό, λέγοντας: «Ἕνας ἄνθρωπος ἁμαρτάνει κατὰ τὴ διάρκεια μιᾶς νύχτας καὶ ὁ Θεὸς τὸν συγκαλύπτει. Τὸ πρῶτὸ συναντᾷ τοὺς φίλους του καὶ τοὺς καυχίεται: "Χθὲς βράδου ἔκανα ἐτοῦτο, ἔκανα ἐκεῖνο", καὶ ἔτσι ὁ ἴδιος ξεσκεπάζει ἐκεῖνο ποὺ ὁ Θεὸς εἶχε συγκαλύψει». (Μπουχάρι καὶ Μούσλιμ).

Μερικοί, ἀνόητα πιστεύουν ὅτι ἡ ἐξομολόγηση μιᾶς ἁμαρτίας βοηθᾷ πρὸς τὴ μεταμέλεια. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι τὸ μόνο ποὺ πετυχαίνει εἶναι ὁ ξιπασμὸς. Ἡ ἁμαρτία εἶναι ἓνα κακὸ κι αὐτὸς ποὺ κατολισθαίνει σ' αὐτὴν καὶ γίνεται λεία τῆς ντροπῆς καὶ τῆς τύψης, ἔχει τὴ δυνατότητα νὰ ἐπανέλθει στὸ δρόμο τῆς ἀγνότητος καὶ τῆς ἠθικῆς, μέσω τῆς μεταμέλειας. Ἡ περίπτωσή του εἶναι σὰν αὐτὴ ἑνὸς ἀνθρώπου ποὺ παραπλανήθηκε ἀπὸ τὸ κακόν, ἀλλὰ τὸν ἀκολουθεῖ ἡ ἠθικότητα καὶ, μόλις παρουσιάζεται ἡ εὐκαιρία, τὸ κακὸ συντρίβεται καὶ τὸν ἁμαρτωλὸ τὸν διεκδικεῖ ξανά ἡ ἠθικότητα. Ἐκεῖνοι, ὅμως, οἱ ὁποῖοι ἐκδηλώνουν τὶς ἁμαρτίες τους καὶ ὑπερηφανεύονται γι' αὐτές, χάνουν ὅλη τὴν αἴσθηση τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ καὶ καταλήγουν νὰ εἶναι ἀνίκανοι γιὰ μεταμέλεια. Μιὰ φορὰ, κάποιος πῆγε στὸν Προφήτη καὶ τοῦ εἶπε: «Εἶμαι ἔνοχος μοιχείας» (ἡ μοιχεία ὅταν ὑπάρχουν ἀποδείξεις, σύμφωνα μὲ τὸ Νόμο τοῦ Ἰσλάμ, εἶναι τιμωρητέο πταίσμα). Ἄφου ὁ Ἱερὸς Προφήτης ἄκουσε τὴν ἐξομολόγηση τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ, ἔστρεψε τὴν προσοχή του ἀπὸ αὐτὸν καὶ ἀσχολήθηκε μὲ κάτι ἄλλο. Αὐτὸ ποὺ ἤθελε νὰ δείξει, ἦταν ὅτι ἡ κατάλληλη θεραπεία σ' αὐτὴ τὴν περίπτωσι ἦταν ἡ μεταμέλεια καὶ ὄχι ἡ δημόσια ἐξομολόγηση. Ὁ ἄνθρωπος, ὅμως, δὲν τὸ κατάλαβε αὐτὸ καί, φανταζόμενος ὅτι ὁ Προφήτης δὲν τὸν εἶχε ἀκούσει, πῆγε καὶ στάθηκε μπροστὰ καί, ἀπευθυνόμενος σ' αὐτόν, ἐπανέλαβε τὴν ἐξομολόγησή του. Ὁ Προφήτης πάλι τοῦ γύρισε τὴ πλάτη καὶ ὁ ἄνθρωπος πάλι πῆγε μπροστὰ του καὶ ξανά ἐπανέλαβε τὴν ἐξομολόγησή του. Ὅταν τὸ εἶχε κάνει καὶ γιὰ τέταρτη φορὰ, ὁ Προφήτης εἶπε: «Εἶχα ἐλπῖσει ὅτι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς δὲν θὰ διακίηρυσσε τὴν

ἀμαρτία του, περιμένοντας να δώσει ο Θεός κάποιο σημάδι για το ποιό ήταν το θέλημά Του σχετικά μ' αυτόν. Ἄφου ὅμως ὁμολόγησε τέσσερις φορές, εἶμαι ὑποχρεωμένος να κάνω κάτι» (Τιρμιντί). Καί μετὰ πρόσθεσε: «Αὐτός ὁ ἄνθρωπος ὁμολόγησε, ἢ γυναῖκα, ὅμως, μὲ τὴν ὁποία ἔχει σχέση, ἢ ὁμολογία του αὐτὴ δὲν τὸν κατάγγειλε. Πρέπει νὰ ἐρωτηθεῖ καὶ ἡ γυναῖκα καὶ ἂν ἀρνηθεῖ ὅτι εἶναι ἔνοχη, δὲν πρέπει νὰ πειραχθεῖ καὶ μόνο ὁ ἄνδρας πρέπει νὰ ὑποστῆ τὴν τιμωρία πού ἀντιστοιχεῖ στὴν ὁμολογία του. Ἄν, ὅμως, ὁμολογήσει κι ἐκεῖνη, τότε πρέπει νὰ τιμωρηθεῖ καὶ αὐτή». Ὁ Ἱερός Προφήτης ἀκολουθοῦσε τοὺς Νόμους τοῦ Τορά στὰ θέματα γιὰ τὰ ὁποῖα τὸ Κοράνιο εἶχε τηρήσει σιωπὴ καὶ καθὼς τὸ Τορά ὀρίζει ὅτι ἕνας ἄνθρωπος πού εἶναι ἔνοχος μοιχείας πρέπει νὰ θανατωθεῖ μὲ λιθοβολισμό, ἀτήγγειλε τὴ σχετικὴ καταδίκη γιὰ τὸν ἄνθρωπο αὐτό. Ὅταν ἡ ποιητὴ ἐπρόκειτο νὰ ἐκτελεσθεῖ, ὁ ἄνδρας αὐτός προσπάθησε νὰ διαφύγει, τὸν κυνήγησε, ὅμως, ὁ κόσμος καὶ ἐξετέλεσαν τὴν ποινὴ. Ὅταν τὸ ἔμαθε ὁ Προφήτης, ἔδειξε τὴν ἀποδοκιμασίαν του. Εἶπε ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶχε καταδικασθεῖ σύμφωνα μὲ τὴ δικὴ του ὁμολογία. Ἡ προσπάθειά του νὰ διαφύγει ἦταν στὴν πραγματικότητα μιὰ ἀνάκληση τῆς ὁμολογίας του καὶ μετὰ ἀπ' αὐτό, δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ ὑποστῆ τὴν τιμωρία πού τοῦ εἶχε ἐπιβληθεῖ ἀποκλειστικὰ καὶ μόνο γιὰτὶ εἶχε ὁμολογήσει.

Ὁ Προφήτης διατύπωσε ὅτι ὁ Νόμος ἐνδιαφέρεται μόνο μὲ τὶς πράξεις πού εἶναι φανερές. Κατὰ τὴ διάρκεια ἐνὸς πολέμου, μιὰ ομάδα ἀπὸ Μουσουλμάνους ἀντιλήφθηκε ἕναν ἄνθρωπο πού δὲν ἦταν Μουσουλμάνος καὶ ὁ ὁποῖος παραμόνευε σὲ ἀπόμερα μέρη καὶ ὅταν ἔβλεπε ἕναν μεμονωμένο Μουσουλμάνο τοῦ ἐπιτίθετο καὶ τὸν σκότωνε. Ὁ Οὐσάμα ἴμπν Ζαῖντ τὸν καταδίωξε, τὸν ἔφθασε καί, ἀφού τὸν συνέλαβε, τράβηξε τὸ ξίφος του γιὰ νὰ τὸν σκοτώσει. Ὅταν ἄνθρωπος κατάλαβε ὅτι θρῆσκόταν πρὸ ἀδιεξόδου, ἐπανέλαβε τὸ πρῶτο μέρος τῆς Μουσουλμανικῆς ὁμολογίας πίστη: «Κανένας ἄλλος ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Ἄλλάχ δὲν εἶναι ἄξιος λατρείας», δείχνοντας ἔτσι, ὅτι ἀποδεχόταν τὸ Ἰσλάμ. Ὁ Οὐσάμα ἀγνόησε τὰ λόγια του καὶ τὸν σκότωσε. Ὅταν καὶ αὐτὸ τὸ περιστατικὸ, μεταξὺ ἄλλων, ἀναφέρθηκε στὸν Ἱερὸ Προφήτη, ἐκεῖνος ζήτησε νὰ τοῦ φέρουν τὸν Οὐσάμα καὶ τὸν ἀνέκρινε. Ὅταν βεβαιώθηκε γιὰ ὅ,τι εἶχε συμβεῖ, ὁ Ἱερός Προφήτης εἶπε: «Πῶς θὰ ἀντιμετωπίσεις τὴν Ἡμέρα τῆς Κρίσεως, ὅταν αὐτὸς θὰ ἀπο-

λογηθεῖ καὶ θὰ πεῖ ὅτι πίστεψε καὶ ὅταν αὐτὸ θὰ εἶναι ὑπὲρ αὐτοῦ;». Ὁ Οὐσάμα ἀπάντησε: «Ἄγγελιαφόρε τοῦ Ἄλλάχ, ἐκεῖνος σκότωνα Μουσουλμάνους καὶ ὅταν δήλωσε ὅτι ἤθελε νὰ γίνει Μουσουλμάνος ἦταν ἀπλῶς ἓνα τέχνασμα γιὰ ν' ἀποφύγει τὴ δίκαιη τιμωρία του». Ὁ Προφήτης, ὅμως, εἶπε πάλι: «Οὐσάμα, τί θὰ κάνεις ὅταν ἡ ὁμολογία τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ ὅτι πίστεψε θὰ εἶναι μαρτυρία ἐναντίον σου τὴν Ἡμέρα τῆς Κρίσεως;» — ἐννοώντας ὅτι ὁ Θεὸς θὰ τὸν καθιστοῦσε ὑπόλογο γιὰ τὸ θάνατο τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ γιατί, μολονότι ἦταν ἔνοχος καὶ εἶχε σκοτώσει πολλοὺς Μουσουλμάνους, ἡ ὁμολογία πίστεως ἦταν ἔνδειξη ὅτι εἶχε μετανοήσει γιὰ τὶς πράξεις του. Ὁ Οὐσάμα διαμαρτυρήθηκε καὶ εἶπε ὅτι ἡ μετάνοια τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ ὀφειλόταν στὸ φόβο του ὅτι θὰ πεθάνει καὶ δὲν ἦταν ἔνδειξη μετάνοιας. Τότε ὁ Προφήτης τοῦ εἶπε: «Μπόρεσες νὰ κυττάξεις μέσα στὴν καρδιά του γιὰ νὰ δεῖς ἂν ἔλεγε ἀλήθεια ἢ ὄχι;». Κι ἐξακολούθησε νὰ ἐπαναλαμβάνει: «Τί ἀπάντηση θὰ δώσεις τὴν Ἡμέρα τῆς Κρίσεως, ὅταν ἡ ὁμολογία του ὅτι πίστεψε θὰ τεθεῖ σὰν τεκμήριο ἐναντίον σου;». Καὶ ὁ Οὐσάμα εἶπε: «Ὅταν ἄκουσα τὸν Προφήτη νὰ ἐπαναλαμβάνει τὴ φράση αὐτὴ, εὐχήθηκα νὰ εἶχα προσχωρήσει στὸ Ἰσλάμ ἐκείνη τὴ στιγμή καὶ νὰ μὴν ἦμουν ἔνοχος γιὰ ὅσα εἶχαν καταγγελθεῖ ἐναντίον μου». (Μούσλιμ, Κιτάμπ ἄλ - Ἰμάν).

Ὁ Ἱερὸς Προφήτης ἦταν πάντα πρόθυμος νὰ συγχωρήσει τοὺς ἀνθρώπους γιὰ τὰ ἐλαττώματα καὶ τὶς ἀμαρτίες τους. Ἐνας ἀπὸ αὐτοὺς ποὺ ἦταν ἀναμιγμένοι στὴν ὑπόθεση συκοφάντησης τῆς γυναίκας του, Ἀἴσσᾶ, ἦταν κάποιος τὸν ὁποῖο συντηροῦσε ἡ γενναιοδωρία τοῦ Ἄμπου Μπάκρ (πατέρας τῆς Ἀἴσσᾶ). Ὅταν ἐξακριβώθηκε καθαρὰ ὅτι οἱ ἰσχυρισμοὶ κατὰ τῆς Ἀἴσσᾶ ἦταν ψευδεῖς, ὁ Ἄμπου Μπάκρ ἔπαψε νὰ τὸν συντηρεῖ. Αὐτὸ ἦταν ἔνδειξη τῆς ἀξέπαινης διαλλακτικότητας καὶ μετριοπάθειας τοῦ Ἄμπου Μπάκρ. Ἐνας μέσος ἀνθρώπος θὰ εἶχε φερθεῖ διαφορετικὰ καὶ θὰ εἶχε καταφερθεῖ ἐναντίον κάποιου, ὁ ὁποῖος συντηροῦνταν ἀπὸ τὸν ἴδιο καὶ εἶχε ἀποδειχθεῖ ἔνοχος γιὰ τὴ δυσφήμιση τῆς κόρης του. Ὅταν ὁ Προφήτης ἔμαθε ὅτι ὁ Ἄμπου Μπάκρ ἀρνοῦνταν νὰ συντηρήσει τὸν ἀνθρώπο αὐτὸ, τοῦ μίλησε καὶ τοῦ τόνισε ὅτι, μολονότι ὁ ἀνθρώπος αὐτὸς ἦταν ἔνοχος, ἐν τούτοις δὲν ταίριαζε σ' ἓναν ἀνθρώπο, ὅπως Ἄμπου Μπάκρ, νὰ τοῦ στερήσει τὰ μέσα συντήρησης, λόγῳ αὐτῆς τῆς ἀδικίας του. Ἔτσι, ὁ Ἄμπου

Μπαϊκρ ανέλαβε και πάλι τη συντήρηση του ανθρώπου αυτού. (Μπουχάρι, Κιτάμπ άλ - Ταφσίρ).

Ἡ Ὑπομονὴ στὴν Ἀντιξοότητα

Ἡ Ἱερὸς Προφήτης συνήθιζε νὰ λέει: «Γιὰ ἕναν Μουσουλμᾶνο ἡ ζωὴ εἶναι γεμάτη ἀπολαύσεις καὶ κανένας ἄλλος ἐκτὸς ἀπὸ ἕναν ἀληθινὸ πιστὸ δὲν μπορεῖ νὰ βρεθεῖ στὴ θέση αὐτὴ γιατί, ἂν ἔχει ἐπιτυχίες εὐγνωμονεῖ τὸ Θεὸ καὶ γίνεται ὁ δέκτης ἀκόμα μεγαλύτερης εὐνοίας Του. Ἀπὸ τὴν ἄλλη, ἂν τὸν θροῦν οἱ λύπες καὶ οἱ δοκιμασίες, τὶς δέχεται καρτερικὰ καί, ἔτσι, ἀποδείχεται πάλι ὅτι εἶναι ἀντάξιος τῆς εὐνοίας τοῦ Θεοῦ». "Ὅταν εἶχε πλησιάσει τὸ τέλος τοῦ Ἱεροῦ Προφήτη καὶ ἡ κατάστασή του ἦταν πολὺ σοβαρὴ, τοῦ ἔφυγε ἕνας ἀναστεναγμὸς. Ἡ κόρη του, Φατιμά, εἶπε ὅτι δὲν ἄντεχε νὰ τὸν βλέπει σ' αὐτὴ τὴν κατάσταση κι ἐκεῖνος τῆς εἶπε: «Κάνε ὑπομονή! Ὁ πατέρας σου δὲν θὰ ὑποφέρει πιά, ἔπειτα ἀπὸ αὐτὴ τὴ μέρα, ἐννοώντας ὅτι ὅλα του τὰ θάσσανα περιορίζονταν σ' αὐτὸ τὸν κόσμο καὶ ἀπὸ τὴ στιγμή πού θὰ ἀπαλλασσόταν ἀπὸ τὴ ζωὴ του καὶ θὰ θρισκόταν μπροστὰ στὸν Πλάστη του δὲν θὰ ἔνοιωθε πιά πόνους. Σὲ καιροὺς ἀσθένειας ἐπιδημικῆς μορφῆς δὲν ἐνέκρινε οἱ ἄνθρωποι νὰ μεταφέρονται ἀπὸ μιὰ προσβληθεῖσα περιοχὴ σὲ μιὰ ἄλλη, γιατί αὐτὸ συντελοῦσε στὴν ἐξάπλωση τῆς λοιμώδους νόσου. "Ἐλεγε ὅτι, ἂν ἕνας ἄνθρωπος, σὲ καιρὸ ἐπιδημίας, ἔμεινε στὴν πόλη του καὶ ἀπόφυγε νὰ μεταφέρει τὴ μόλυνση σὲ μὴ προσβλημένες περιοχὲς καὶ πέθαινε ἀπὸ τὴν ἐπιδημία, θὰ θεωροῦνταν ἕνας μάρτυς (Μπουχάρι, Κιτάμπ άλ - Τίμπ).

Ἄμοιβαία Συνεργασία

Δίδασκε ὅτι ἕνα ἀπὸ τὰ καλύτερα χαρακτηριστικὰ τοῦ Ἰσλάμ ἦταν ὅτι ἕνας ἄνθρωπος δὲν πρέπει νὰ ἐπεμβαίνει σὲ θέματα πού δὲν τὸν ἀφοροῦν καὶ ὅτι οἱ ἄνθρωποι δὲν ἔπρεπε νὰ ἐπικρίνουν τοὺς ἄλλους καὶ ν' ἀνακατεύονται σὲ ζητήματα πού δὲν εἶχαν καμιὰ σχέση μ' αὐτοὺς. Αὐτὴ εἶναι μιὰ ἀρχὴ πού, ἂν τὴν υἰοθετοῦσαν καὶ τὴν ἐφάρμοζαν ὅλοι γενικά, θὰ ἐξασφαλιζόταν εἰρήνη καὶ τάξη στὸν κόσμο. "Ἐνα μεγάλο μέρος τῶν προβλημάτων πού ἀντιμετωπίζου-

με, ὀφείλεται στήν τάση πού ἔχουν οἱ περισσότεροι ἄνθρωποι νά ἐπεμβαίνουν καί μετὰ νά μὴν προσφέρουν τή βοήθειά τους, ὅταν αὐτὴ θά μπορούσε νά χρησιμεύσει γιὰ ν' ἀνακουφισθοῦν ὅσοι ὑποφέρουν.

Ὁ Ἱερός Προφήτης ἔδινε μεγάλη σημασία στήν ἀμοιβαία συνεργασία. Τὸ εἶχε κάνει κανόνα ὅτι, ἂν κάποιος πρόσωπο ἦταν ὑποχρεωμένο νά πληρώσει ἕνα ὀρισμένο ποσό σὰν ποινὴ καί δὲν ἦταν σὲ θέση νά καταβάλει ὀλόκληρο τὸ ποσό, οἱ γείτονές του, οἱ συμπολίτες του ἢ τὰ ἄλλα μέλη τῆς φυλῆς του ἔπρεπε νά συμπληρώσουν τὸ ποσό μὲ τίς συνεισφορές τους. Ὅρισμένοι ἄνθρωποι πήγαιναν νά κατοικήσουν κοντὰ στὸν Προφήτη καί ἀφιέρωναν τὸν καιρὸ τους ὑπηρετώντας τὸ Ἰσλάμ μὲ πολλοὺς καί διάφορους τρόπους. Ὁ Προφήτης πάντα συνιστοῦσε στοὺς συγγενεῖς τους ν' ἀναλάβουν τὴν εὐθύνη νά τοὺς παρέχουν τὰ ἐλάχιστα πού τοὺς χρειάζονταν. Ὁ Ἄνὰς ἔχει ἀναφέρει ὅτι τὸν καιρὸ πού ζοῦσε ὁ Ἱερός Προφήτης, δυὸ ἀδελφοὶ προσχώρησαν στὸ Ἰσλάμ καί ὁ ἕνας ἀπὸ αὐτοὺς ἔμεινε κοντὰ στὸν Ἱερὸ Προφήτη, ἐνῶ ὁ ἄλλος συνέχισε ν' ἀσχολεῖται μὲ τίς κανονικὲς ὑποθέσεις του. Ὁ τελευταῖος, παραπονέθηκε ἀργότερα στὸν Ἱερὸ Προφήτη καί τοῦ εἶπε ὅτι ὁ ἀδελφός του περνοῦσε τὸν καιρὸ του τεμπελιάζοντας καί ὁ Ἱερός Προφήτης τοῦ ἀπάντησε: «Ὁ Θεὸς σοῦ χορηγεῖ ἀρκετά, λόγω τοῦ ἀδελφοῦ σου, γι' αὐτὸ πρέπει νά τὸν συντηρεῖς, ὥστε ἐκεῖνος νά εἶναι ἐλεύθερος νά ὑπηρετεῖ τὴ Θρησκεία» (Τιρμιντί).

Στὴ διάρκεια κάποιου ταξιδιοῦ, ὅταν ἡ συνοδεία τοῦ Προφήτη ἔφθασε στήν τοποθεσία ὅπου ἐπρόκειτο νά κατασκηνώσουν, οἱ Σύντροφοὶ του ἀπασχολήθηκαν ἀμέσως μὲ τίς διαφορὲς δουλειές γιὰ νά στήσουν τὰ ἀντίσκηνα γιὰ τὴ διανυκτέρευση. Ὁ Ἱερός Προφήτης τοὺς εἶπε: «Δὲν κάνατε κατανομὴ ἐργασίας καί σ' ἐμένα, γι' αὐτὸ θά πάω νά μαζέψω ξύλα γιὰ τὴ φωτιά». Οἱ Σύντροφοὶ του διαμαρτυρήθηκαν καί τοῦ εἶπαν: «Ἀγγελιαφόρε τοῦ Ἀλλάχ, γιατί κάνεις ἐσὺ τέτοιες δουλειές, ὅταν ἐμεῖς εἴμαστε ἐδῶ καί μπορούμε νά κάνουμε ἐκεῖνα πού πρέπει;». Κι ἐκεῖνος ἀπάντησε: «Καθῆκον μου εἶναι νά κάνω κι ἐγὼ τὸ μερίδιό πού μοῦ πέφτει ἀπὸ τὴ δουλειά, πού πρέπει νά γίνει» καί πήγε στὸ δάσος καί μάζεψε τὰ ξύλα γιὰ τὴ φωτιά γιὰ τὸ μαγεῖρεμα τοῦ φαγητοῦ (Ζουρκάνι, τόμ. 4, σελ. 306).

Ἡ Είλικρίνεια

“Ὅπως ἔχουμε πεί, ὁ Ἱερὸς Προφήτης εἶχε θέσει πολὺ αὐστηροὺς κανόνες εἰλικρίνειας γιὰ τὸν ἑαυτό του καὶ ἦταν γνωστὸς στὸ λαό του ὡς «Ὁ Ἐμπιστος» καὶ «Ὁ Εἰλικρινής». Ἐπιθυμοῦσε πολὺ καὶ οἱ Μουσουλμάνοι νὰ τηροῦν τοὺς ἴδιους αὐτοὺς κανόνες, πού ἤξεραν ὅτι τηρεῖ ὁ ἴδιος. Πίστευε ὅτι ἡ εἰλικρίνεια ἦταν ἡ θάση κάθε ἀρετῆς, τῆς καλωσύνης καὶ τῆς σωστῆς συμπεριφορᾶς. Δίδασκε ὅτι ἕνας ἀληθινὰ εἰλικρινής ἄνθρωπος εἶναι ἕνας ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος εἶναι τόσο ἀπόλυτα εἰλικρινής, ὥστε καὶ ὁ Θεὸς παραδέχεται τὴν εἰλικρίνειά του.

Μιά φορά, μπροστὰ στὸν Ἱερὸ Προφήτη, ἔφεραν ἕναν αἰχμάλωτο, ὁ ὁποῖος εἶχε σκοτώσει πολλοὺς Μουσουλμάνους. Ὁ Οὐμάρ, ὁ ὁποῖος ἦταν ἐπίσης παρών, πίστευε ὅτι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἔπρεπε νὰ καταδικασθεῖ σὲ θάνατο καὶ κύτταζε συνεχῶς στὴν κατεύθυνση τοῦ Προφήτη, θέβαιος ὅτι, ὅπου νᾶναι, ὁ Προφήτης θὰ ἔδειχνε ὅτι ὁ ἄνθρωπος θὰ ἔπρεπε νὰ θανατωθεῖ. Ὄταν ὁ Ἱερὸς Προφήτης ἄφισε τὸν ἄνθρωπο ἐλεύθερο, ὁ Οὐμάρ ἐξέφρασε τὴν ἀποψη ὅτι ἔπρεπε νὰ εἶχε καταδικασθεῖ σὲ θάνατο, γιατί αὐτὴ ἦταν ἡ μόνη κατάλληλη ποινὴ. Ὁ Προφήτης τοῦ ἀποκρίθηκε: «Ἄν εἶναι ἔτσι, τότε γιατί δὲν τὸν σκότωσες ἐσύ;». Καὶ ὁ Οὐμάρ εἶπε: «Ἀγγελιαφόρε τοῦ Ἀλλάχ, ἂν μοῦ εἶχες δώσει κάποια ἔνδειξη ἔστω καὶ μ’ ἕνα κλείσιμο τοῦ ματιοῦ σου, θὰ τὸ εἶχα κάνει». Σ’ αὐτὸ ὁ Προφήτης ἀπάντησε: «Ἡ συμπεριφορὰ ἐνὸς Προφήτη δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι διφορούμενη. Πῶς θὰ μπορούσα νὰ χρησιμοποιήσω τὰ μάτια μου γιὰ νὰ δώσω σημάδι ὅτι τοῦ ἐπιβάλλω τὴν ποινὴ τοῦ θανάτου, ἐνῶ ἡ γλῶσσα μου τοῦ μιλοῦσε φιλικά;». (Χισσάμ, τόμ. 2, σελ. 217).

Κάποτε ἕνας ἄνθρωπος πλησίασε τὸν Ἱερὸ Προφήτη καὶ τοῦ εἶπε: «Ἀγγελιαφόρε τοῦ Ἀλλάχ, ἔχω τρία κακὰ πού μὲ ταλαιπωροῦν: λέω ψέματα, πίνω δυνατὰ ποτὰ καὶ συνουσιάζομαι (ἐκτὸς γάμου). Προσπάθησα νὰ ἀπαλλαγῶ ἀπὸ αὐτὰ μὲ κάθε δυνατὸ τρόπο, χωρὶς ὅμως νὰ τὸ καταφέρω. Μπορεῖς νὰ μοῦ πεῖς τι νὰ κάμω;». Ὁ Προφήτης τοῦ εἶπε: «Ἄν μοῦ δώσεις τὴ σταθερὴ σου ὑπόσχεση ὅτι θ’ ἀπαλλαγεῖς ἀπὸ ἕνα ἀπ’ αὐτὰ, σοῦ ἐγγυῶμαι ὅτι θὰ ἀπαλλαγεῖς καὶ ἀπὸ τὰ ἄλλα δύο». Ὁ ἄνθρωπος τὸ ὑποσχέθηκε καὶ ρώτησε τὸν Προφήτη ποιὸ ἀπὸ τὰ τρία θὰ ἔπρεπε

νά ἀποβάλλει. Ὁ Προφήτης τοῦ εἶπε: «Ἀπαλλάξου ἀπὸ τῆ ψευδολογία». Μετὰ ἀπὸ ἐλάχιστο χρόνο, ὁ ἄνθρωπος πῆγε πάλι στὸν Ἱερὸ Προφήτη καὶ τοῦ εἶπε ὅτι, ἀφ' ὅτου εἶχε ὑπακούσει στὴ συμβουλή του, εἶχε ἀπελευθερωθεῖ καὶ ἀπὸ τὰ τρία θίτσια πού τὸν ταλαιπωροῦσαν. Ὁ Προφήτης τοῦ ζήτησε νὰ τοῦ πεῖ μὲ λεπτομέρειες ποιὲς προσπάθειες εἶχε καταβάλλει καὶ ὁ ἄνθρωπος τοῦ εἶπε: «Μιά μέρα ἤθελα νὰ πῶ καὶ ἤμουν ἔτοιμος νὰ τὸ κάνω, ὅταν ὅμως θυμῆθηκα τὴν ὑπόσχεση πού σου εἶχα δώσει καὶ κατάλαβα ὅτι, ἂν οἱ φίλοι μου μὲ ρωτοῦσαν ἂν ἤπια, θὰ ἔπρεπε νὰ τὸ παραδεχθῶ, ἀφοῦ δὲν μποροῦσα πιά νὰ πῶ ψέματα. Αὐτὸ δὲ θὰ συντελοῦσε ν' ἀποκτήσω κακὴ φήμη μεταξὺ τῶν φίλων μου καὶ ἐκείνοι στὸ μέλλον θὰ μὲ ἀπόφευγαν. Αὐτὲς οἱ σκέψεις μ' ἔπεισαν νὰ τ' ἀναβάλω καὶ νὰ πῶ κάποια ἄλλη φορὰ καί, ἔτσι, κατάφερα ν' ἀντισταθῶ προσωρινὰ στὸν πειρασμό. Μὲ τὸν ἴδιο τρόπο, ὅταν αἰσθάνθηκα ὅτι ἤθελα νὰ συνουσιασθῶ, εἶπα στὸν ἑαυτό μου ὅτι, ἂν δὲν ἀντιστεκόμουν στὸ θίτσιο αὐτό, θὰ ἤμουν ἐκτεθειμένος στοὺς φίλους μου καὶ θὰ ἔχανα τὴν ἐκτίμησή τους, καθὼς θὰ ἤμουν ὑποχρεωμένος ἢ νὰ τοὺς πῶ ψέματα, ἂν μὲ ρωτοῦσαν, καὶ μ' αὐτὸ τὸν τρόπο θὰ ἀναιροῦσα τὴν ὑπόσχεση πού σου εἶχα δώσει ἢ θὰ ἤμουν ὑποχρεωμένος νὰ ὁμολογήσω τὴν ἁμαρτία μου. Ἔτσι, συνέχισα νὰ παλεύω ἀνάμεσα στὴν ἀπόφασή μου νὰ κρατήσω τὴν ὑπόσχεσή μου σὲ σένα καὶ τὴν ἐπιθυμία μου ν' ἀπολαύσω τὰ ποτὰ καὶ τὴ συνουσία. Μὲ τὸ πέρασμα τοῦ καιροῦ ἄρχισα νὰ χάνω τὴ διάθεση πού εἶχα γιὰ τὰ θίτσια αὐτὰ καὶ ἡ ἀπόφασή μου νὰ μὴ πῶ ψέματα μὲ ἔσωσε καὶ ἀπὸ τὰ ἄλλα δυό».

Ἡ Ἀδιακρισία

Ὁ Ἱερὸς Προφήτης συμβούλευε τοὺς ἀνθρώπους νὰ μὴ εἶναι ἀδιάκριτοι καὶ νὰ τρέφουν καλὰ αἰσθήματα πρὸς ἀλλήλους. Ὁ Ἄμπου Χουράιρα λέει: «Ὁ Ἱερὸς Προφήτης εἶπε: “Μὴ σκέφτεσθε κακὸ γιὰ τοὺς ἄλλους, γιατί αὐτὸ εἶναι μεγάλο πταῖσμα καὶ μὴν εἰσθε ἀδιάκριτοι. Μὴ χρησιμοποιεῖτε ὕβριστικά καὶ περιφρονητικά ὀνόματα γιὰ τοὺς ἄλλους, μὴ ζηλεύετε ὁ ἓνας τὸν ἄλλον καὶ μὴν αἰσθάνεσθε φθόνο γιὰ τοὺς ἄλλους. Ὁ καθένας ἀπὸ σᾶς πρέπει νὰ θεωρήσει τὸν ἑαυτό του ἕναν ὑπηρέτη τοῦ Θεοῦ καὶ ὀφείλει νὰ φέρεται στοὺς ἄλλους σὰν ἐκείνοι νὰ ἦταν ἀδελφία

του, ὅπως τὸ ἔχει ὀρίσει ὁ Θεός». Καὶ ἐπίσης: «Νὰ θυμᾶστε ὅτι κάθε Μουσουλμᾶνος εἶναι ἀδελφὸς κάθε ἄλλου Μουσουλμᾶνου»».

Κανέννας Μουσουλμᾶνος δὲν πρέπει νὰ καταπατεῖ τὰ δικαιώματα ἑνὸς ἄλλου Μουσουλμᾶνου ἢ νὰ τὸν ἐγκαταλείπει, ὅταν τὸν θρῖσκουν συμφορὲς ἢ νὰ τὸν περιφρονεῖ, γιατί εἶναι φτωχός, αἰμόφυρτος ἢ γιὰ ὁποιοδήποτε ἄλλο λόγο. Ἡ καρδιά εἶναι ἐκείνη ἀπὸ τὴν ὁποία πηγάζει ἡ ἀγνότητα ἑνὸς ἀνθρώπου καί, ἂν ἐκεῖνος περιφρονῆσει τὸν ἀδελφὸ του, αὐτὸ θὰ θεβηλώσει τὴν καρδιά του. Κάθε Μουσουλμᾶνος ὀφείλει νὰ θεωρήσει ὅτι ἡ ζωὴ ἑνὸς ἄλλου Μουσουλμᾶνου, ἡ τιμὴ του καὶ ἡ περιουσία του εἶναι ὄσια καὶ ἀπαραθίαστα. Ὁ Θεός δὲν ἐνδιαφέρεται γιὰ τὸ κορμί σας, γιὰ τὸ πρόσωπό σας καὶ γιὰ τὶς φανερές σας πράξεις. Ἐνδιαφέρεται γιὰ τὸ ἐσωτερικὸ τῆς ψυχῆς σας (Μούσλιμ, Κι-τάμπ ἄλ - Μπίρρ οὐἄλ Σιλᾶ).

Οἱ Εἰλικρινεῖς καὶ Εὐθεῖες Συναλλαγές

Τὸν ἀπασχολοῦσε πολὺ τὸ θέμα τῆς κακοπιστίας τῶν συναλλαγῶν μεταξύ Μουσουλμᾶνων κι ἐπιθυμοῦσε πολὺ νὰ τοὺς ἀποτρέψει ἀπὸ τὶς πράξεις αὐτές. "Ὅταν μιὰ φορὰ περνοῦσε ἀπὸ τὴν ἀγορὰ, πρόσεξε μιὰ στοίβα ἀπὸ καλαμπόκι πρὸς πώληση. Ἐχωσε τὸ χέρι του μέσα στὴ στοίβα καὶ πρόσεξε ὅτι, ἐνῶ τὰ καλαμπόκια πού ἦταν ἀπὸ ἔξω ἦταν στεγνὰ ἀπὸ κάτω, τὰ καλαμπόκια ἦταν νωπά. Ρώτησε τὸν ἰκᾶτοχο τοῦ ἰκαλαμποκιοῦ γιὰ τὴ διαφορὰ αὐτὴ καὶ ἐκεῖνος τοῦ ἐξήγησε ὅτι μιὰ ξαφνικὴ βροχόπτωση εἶχε μουσκέψει τὰ καλαμπόκια. Ὁ Προφήτης τοῦ εἶπε ὅτι τότε ἔπρεπε νὰ θᾶλει τὰ νωπὰ καλαμπόκια ἀπὸ ἐπάνω ὥστε νὰ μπουροῦν οἱ ἀγοραστὲς νὰ θλέπουν τί ἀγοράζουν, καὶ πρόσθεσε: «Ἐκεῖνος πού εἶναι κακόπιστος δὲν μπορεῖ ποτὲ νὰ γίνεῖ χρήσιμος ἀνθρώπος στὴν κοινωνία». (Μούσλιμ). Ἄπαιτοῦσε, οἱ ἐπιχειρήσεις καὶ οἱ ἐμπορικὲς συναλλαγές νὰ γίνονται σ' ἕνα ἐπίπεδο ἀπαλλαγμένο ἀπὸ τὶς ὑποψίες καὶ τὶς ἀπάτες. Ἐνθάρρυνε τοὺς καταναλωτὲς νὰ ἐξετάζουν πάντα τὸ ἐμπόρευμα καὶ τὸ ἀντικείμενο πού ἤθελαν ν' ἀγοράσουν καὶ ἀπαγόρευε καινούργιες διαπραγματεύσεις γιὰ κάποια συναλλαγὴ, ἂν οἱ διαπραγματεύσεις εἶχαν ἤδη ἀρχίσει μὲ ἄλλο πρόσωπο. Ἄπαγόρευε, ἐπίσης, τὴ συσσώρευση προϊόντων σὲ ἀναμονὴ ἀνόδου τῆς ἀξίας τους

στην αγορά και απαιτούσε να προμηθεύεται ή αγορά τακτικά με όλα τα αγαθά.

Ἡ Ἀπαισιοδοξία

Ὁ Προφήτης ἦταν ἐχθρὸς τῆς ἀπαισιοδοξίας. Ἔλεγε ὅτι ἐκεῖνος ποὺ διέσπειρε ἀπαισιοδοξία ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους, ἔφερε τὴν εὐθύνη τῆς παρακμῆς του, γιατί οἱ ἀπαισιόδοξοι σκέψεις ἔχουν τὴν ιδιότητα νὰ ἀποθαρρύνουν τὸν ἄνθρωπο καὶ τὸν ἐμποδίζουν νὰ προοδεύσει (Μούσλιμ, Μέρος II, τόμ. 2). Ἀπὸ τὴ μιὰ τοὺς δίδασκε νὰ μὴ φέρονται μὲ ἀλαζονεία καὶ νὰ μὴ παινεύονται, καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη τοὺς συμβούλευε νὰ μὴν ἀπαισιοδοξοῦν. Τοὺς ἔλεγε ὅτι πρέπει νὰ θρῖσκουν τὸ μέσο ὄρο ἀνάμεσα στὰ δυὸ αὐτὰ ἄκρα. Οἱ Μουσουλμᾶνοι ἔπρεπε νὰ ἐργάζονται ἐντακτικὰ καὶ νὰ ἔχουν τὴν πεποίθηση ὅτι ὁ Θεὸς θὰ θρεῖ τὸν καλύτερο τρόπο γιὰ νὰ εὐλογήσει τὶς προσπάθειες ποὺ καταβάλλουν. Ὅλοι πρέπει νὰ προσπαθοῦν νὰ ἀναπτυχθεῖ ἡ κοινωνικὴ πρόνοια καὶ νὰ ἐπιδιώκουν τὴν πρόοδο. Ὅλοι, ὅμως, θὰ ἔπρεπε νὰ ἀποβάλουν τὰ αἰσθήματα ἀλαζονείας καὶ τὴν διάθεσή τους νὰ παινεύονται.

Ἡ Κακομεταχείριση τῶν Ζώων

Ὁ Προφήτης προειδοποιοῦσε τοὺς ἀνθρώπους νὰ μὴν εἶναι θάναυσοι στὰ ζῶα καὶ δίδασκε νὰ φέρονται μὲ καλωσύνη σ' αὐτά. Συνήθιζε νὰ διηγεῖται τὴν ἱστορία μιᾶς Ἐβραίας, ἡ ὁποία τιμωρήθηκε γιατί ἄφισε τὴ γάτα τῆς νὰ πεθάνει ἀπὸ τὴν πείνα. Ἔλεγε, ἐπίσης, τὴν ἱστορία τῆς γυναίκας, ἡ ὁποία εἶχε θρεῖ ἕναν σκύλο ποὺ θασσανιζόταν ἀπὸ τὴ δίψα, ἐνῶ στεκόταν κοντὰ σ' ἕνα βαθὺ πηγάδι. Ἔβγαλε τὸ παπούτσι τῆς, τὸ κατέβασε μέσα στὸ πηγάδι καὶ ἀνέβασε νερὸ μέσα σ' αὐτὸ καὶ ἔδωσε στὸ σκυλί νὰ πιεῖ. Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς καλῆς αὐτῆς πράξης τῆς ἦταν νὰ τῆς συγχωρήσει ὁ Θεὸς ὄλες τὶς ἁμαρτίες τῆς.

Ὁ Ἄμπντ Ἄλλα ἴμπν Μασ'οὺντ διηγεῖται: «Ὅταν κάποτε εἶχαμε πάει ταξίδι μαζί μὲ τὸν Ἱερό Προφήτη, θρήκαμε δυὸ μικρὰ περιστέρια μέσα στὴ φωλιά τους καὶ τὰ πήραμε. Ἦταν νεογέννητα. Ὅταν ἡ μητέρα τους γύρισε στὴ φωλιά καὶ δὲν θρῆκε τὰ μικρὰ τῆς, ἄρχισε νὰ πετάει

γύρω - γύρω τρελλά. "Όταν ό Προφήτης είδε την περισσότερα είπε: "“Αν ένας από σās έχει πάρει τὰ μικρά της, πρέπει νὰ τ' ἀπελευθερώσετε ἀμέσως γιὰ νὰ τὴν καθουχάσετε”» ("Άμπου Νταούντ). "Ό "Άμπντ "Άλλα ἱμπν Μασ'ούντ ἀφηγείται ὅτι μιὰ φορὰ είδαν μιὰ μυρμηγκοφωλιά. "Έβαλαν ἕνα καλαμάκι ἐπάνω ἀπ' αὐτὴν καὶ τὸ ἀναψαν. "Ό "Ιερὸς Προφήτης τοὺς μάλωσε ἀμέσως. Μιὰ φορὰ, ὁ "Ιερὸς Προφήτης είδε νὰ σημαδεύουν ἕναν γάιδαρο μ' ἕνα καυτό σίδερο στὴ μούρη. Ζήτησε νὰ πληροφορηθεῖ γιὰτί τὸ ἔκαναν αὐτὸ καὶ τοῦ είπαν ὅτι οἱ Ρωμαῖοι χρησιμοποιοῦσαν τὴ μέθοδο αὐτὴ γιὰ ν' ἀναγνωρίζουν τὰ ζῶα τους. "Ό "Ιερὸς Προφήτης είπε ὅτι, ἐπειδὴ τὸ πρόσωπο είχε μεγάλη εὐαισθησία στὸν πόνο, δὲν ἔπρεπε νὰ σημαδεύουν τὰ ζῶα στὴ μούρη τους καὶ, ἀφοῦ ἦταν ἀπαραίτητο νὰ τὸ σημαδέψουν, θὰ ἔπρεπε νὰ τὸ σημαδέψουν ἐπάνω στὸ γοφὸ. ("Άμπου Νταούντ καὶ Τιρμίντι). "Έκτοτε, οἱ "Άραβες πάντα σημαδεύουν τὰ ζῶα τους στὸ γοφὸ, καὶ οἱ Εὐρωπαῖοι ἔχουν ἀντιγράψει αὐτὴ τὴν τακτικὴ τῶν Μουσουλμάνων.

Ἡ Ἐνοχὴ σὲ Θρησκευτικὰ Θέματα

"Ό "Ιερὸς Προφήτης δὲν ἀπαιτοῦσε μόνο ὅτι πρέπει νὰ ὑπάρχει ἄνοχὴ στὰ ζητήματα θρησκείας, ἀλλὰ οἱ ἀπαιτήσεις του στὸ θέμα αὐτὸ ἦταν ὑψηλοῦ ἐπιπέδου. Κάποτε, στὴ Μεδίνα, τὸν ἐπισκέφθηκε ἡ ἐπιτροπὴ μιᾶς χριστιανικῆς φυλῆς ἀπὸ τὸ Ναζράν, μὲ σκοπὸ νὰ γίνεῖ μιὰ ἀνταλλαγὴ ἀπόψεων στὰ θέματα θρησκείας. Στὴν ἐπιτροπὴ ὑπῆρχαν καὶ ἱεράρχες. Ἡ συζήτηση ἔγινε στὸ τέμενος καὶ κράτησε πολλὲς ὥρες. Κάποτε, ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἀντιπροσωπείας ζήτησε ἄδεια ν' ἀπομακρυνθεῖ ἀπὸ τὸ τέμενος γιὰ λίγο γιὰ νὰ θρεῖ κατάλληλο χῶρο καὶ νὰ χοροστατήσει στὴν ἱερὴ λειτουργία. "Ό "Ιερὸς Προφήτης τοὺς είπε ὅτι δὲν ὑπῆρχε λόγος νὰ φύγουν ἀπὸ τὸ τέμενος, τὸ ὁποῖο ἦταν ἕνας χῶρος ἀφιερωμένος στὴ λατρεία τοῦ Θεοῦ καὶ ὅτι μπορούσαν νὰ κάνουν τὴ λειτουργία τους ἐκεῖ (Ζουρκάνι).

Ἄνδρεία

Ἄρκετὲς περιπτώσεις, τοῦ θάρρους καὶ τῆς ἀνδρείας τοῦ "Ιεροῦ Προφήτη, ἔχουν ἤδη ἀναφερθεῖ στὸ βιογραφικὸ

κεφάλαιο. Ἐδῶ ἀρκεῖ ν' ἀναφέρουμε ἕνα. Κάποτε κυκλοφοροῦσαν πολλές φήμες ὅτι οἱ Ρωμαῖοι ἐτοίμαζαν μιὰ τεράστια στρατιά νὰ εἰσβάλουν στὴ Μεδίνα. Ἐκείνο τὸν καιρὸ, τὴ νύχτα οἱ Μουσουλμᾶνοι ἐφάρμοσαν τὸ «τίς εἶ»;». Μιὰ νύχτα ἀκούσθηκε κάποιος θόρυβος πὺ προερχόταν ἀπὸ τὴν κατεύθυνση τῆς ἐρήμου. Οἱ Μουσουλμᾶνοι βγήκαν ἀπὸ τὰ σπίτια τους καὶ μερικοὶ πῆγαν στὸ τέμενος καὶ περίμεναν νὰ ἐμφανισθεῖ ὁ Ἰερὸς Προφήτης γιὰ νὰ τοὺς δώσει ὁδηγίες πῶς ν' ἀντιμετωπίσουν τὴν ἐνδεχόμενη κατάσταση. Σὲ λίγο, εἶδαν νὰ φθάνει ὁ Ἰερὸς Προφήτης καθάλα στὸ ἄλλογὸ του ἀπὸ τὴν κατεύθυνση τῆς ἐρήμου, ἀπ' ὅπου εἶχε ἀκουσθεῖ ὁ θόρυβος. Τότε κατάλαβαν ὅτι, ὅταν πρωτακούσθηκε ὁ θόρυβος, ὁ Ἰερὸς Προφήτης ἀνέβηκε στὸ ἄλλογὸ του καὶ πῆγε πρὸς τὴν κατεύθυνση τοῦ θορύβου, γιὰ νὰ ἐξακριβώσει ἂν ὑπῆρχε κάποιος κίνδυνος καὶ ἂν ἔπρεπε νὰ θορυβηθοῦν καὶ δὲν περίμενε νὰ μαζευθοῦν ἀρκετοὶ γιὰ νὰ πάνε μαζί του. Ὅταν γύρισε, διαβεβαίωσε τοὺς Συντρόφους του ὅτι δὲν ὑπῆρχε λόγος γιὰ νὰ θορυβηθοῦν καὶ ὅτι μποροῦσαν ὅλοι νὰ γυρίσουν στὰ σπίτια τους καὶ νὰ κοιμηθοῦν (Μπουχάρι, κεφ. Σούτζατ φιλ Χάρντ).

Σέβασμὸς Ἀπέναντι στοὺς Ἀμόρφωτους

Εἶχε ἰδιαίτερο σεβασμὸ γιὰ ἐκείνους πὺ ἀπὸ ἔλλειψη μόρφωσης δὲν γνώριζαν πῶς νὰ συμπεριφερθοῦν. Μιὰ φορά, ἕνας θαμώνας τῆς ἐρήμου, ὁ ὁποῖος εἶχε γίνει Μουσουλμᾶνος πρόσφατα καὶ καθόταν στὸ τέμενος μαζί μὲ τὸν Ἰερὸ Προφήτη, μιὰ στιγμή σηκώθηκε, ἀπομακρύνθηκε σὲ λίγο καὶ ἔκατσε σὲ μιὰ γωνιὰ τοῦ τζαμιοῦ γιὰ νὰ οὐρήσει. Μερικοὶ ἀπὸ τοὺς Συντρόφους τοῦ Προφήτη σηκώθηκαν γιὰ νὰ τὸν ἐμποδίσουν, ἀλλὰ ὁ Προφήτης τοὺς συγκράτησε καὶ τοὺς παρατήρησε ὅτι ἂν τὸν ἐμπόδιζαν θὰ μποροῦσαν νὰ τοῦ προκαλέσουν δυσφορία καὶ νὰ τοῦ κάνουν κακό. Τοὺς συμβούλευσε νὰ μὴν τὸν ἐνοχλήσουν καὶ ἀπλῶς νὰ καθαρίσουν τὸ χῶρο ἀργότερα.

Ἡ Τήρηση τῶν Συμφωνιῶν

Ὁ Ἰερὸς Προφήτης ἦταν ἰδιαίτερα προσεκτικὸς στὸ θέμα τῆς τήρησης συμφωνιῶν. Μιὰ φορά, ἕνας ἀπεσταλ-

μένος πήγε στον Προφήτη με μια ειδική αποστολή. “Όταν ξμεινε μαζί του κάμποσες μέρες, πείσθηκε ότι τὸ Ἰσλάμ ἦταν ἡ ἀλήθεια καὶ ἐξέφρασε τὴν πρόθεση νὰ προσχωρήσει σ’ αὐτό. Ὁ Προφήτης τοῦ εἶπε ὅτι αὐτὸ δὲν θὰ ἦταν σωστό, γιατί θρισκόταν ἐκεῖ σὰν ἀντιπρόσωπος καὶ ἦταν ὑποχρεωμένος νὰ ἐπιστρέψει στὴν ἔδρα τῆς κυβέρνησης του, χωρὶς ν’ ἀναλαμβάνει προηγουμένως τὶς ὑποχρεώσεις μιᾶς νέας θρησκείας. Ἐν, μετὰ τὴν ἐπιστροφή του στὴν πατρίδα του, ἐξακολουθοῦσε νὰ αἰσθάνεται ὅτι τὸ Ἰσλάμ ἦταν ἡ ἀλήθεια, θὰ μπορούσε νὰ γυρίσει πίσω σὰν ἕνας ἐλεύθερος πιά ἀνθρωπος καὶ νὰ δηλώσει τὴν προσχώρησή του σ’ αὐτὸ (Ἄμπου Νταούντ, κεφ. Οὐαφά μπὶλ Ἀχντ).

Ὁ Σεβασμὸς πρὸς τοὺς Ὑπηρετοῦντες τὴν Ἀνθρωπότητα

Σεβόταν ἰδιαίτερα ἐκείνους ποὺ ἀφιέρωναν τὸ χρόνο τους καὶ τὴν περιουσία τους στὴν ὑπηρεσία τῆς ἀνθρωπότητας. Μιὰ φυλὴ Ἀράβων, οἱ Μπάνου Τάι, ἄρχισαν ἐχθροπραξίες κατὰ τοῦ Προφήτη καὶ στὴ μάχη ποὺ ἀκολούθησε, ὁ στρατὸς τους ἠττήθηκε καὶ μερικοὶ πιάσθηκαν αἰχμάλωτοι. Ἀνάμεσά τους ἦταν καὶ ἡ κόρη τοῦ Χάτιμ Τάι, ἡ γενναιοδωρία τοῦ ὁποῖου ἦταν παροικιῶδης στοὺς κύκλους τῶν Ἀράβων. Ὅταν ἡ κόρη τοῦ Χάτιμ Τάι γνωστοποίησε στὸν Προφήτη ποιὸς ἦταν ὁ πατέρας τῆς, ὁ Ἱερός Προφήτης τῆς φέρθηκε μὲ μεγάλο σεβασμὸ καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς μεσολάβησής τῆς ἦταν νὰ μετριασθοῦν οἱ ποινές ποὺ εἶχαν ἐπιβληθεῖ στὸ λαὸ τῆς ἐξ αἰτίας τῆς ἐπιδρομῆς τους. (Χαλμπίγια, τόμ. 3, σελ. 227). Ὁ χαρακτήρας τοῦ Ἱεροῦ Προφήτη εἶναι τόσο πολὺπλευρος, ποὺ δὲν μᾶς εἶναι δυνατὸ ν’ ἀσχοληθοῦμε μὲ ὅλες τὶς ποικίλες πλευρές του μέσα στις λίγες αὐτὲς σελίδες. Καθὼς, ὅμως, αὐτὸ δὲν εἶναι ἕνα βιβλίο ποὺ ἀσχολεῖται εἰδικὰ μὲ τὸ χαρακτήρα του, ὀφείλομε ν’ ἀρκεσθοῦμε σὲ ὅσα ἔχουν ἤδη διατυπωθεῖ, ἀναγνωρίζοντας τὶς περιορισμένες δυνατότητες αὐτοῦ τοῦ Σύντομου Σκίτσου τῆς ζωῆς του.

Η ΣΥΝΤΑΞΗ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΚΟΡΑΝΙΟΥ

Στὸ πρῶτο κεφάλαιο τῆς εἰσαγωγῆς αὐτῆς ἀποδείξαμε ὅτι κανένα ἀπὸ τὰ κείμενα τῶν Ἱερῶν Γραφῶν, γιὰ τὶς ὁποῖες ὑπάρχει ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι ἀποκαλύφθηκαν πρὶν ἀπὸ τὸ Κοράνιο, δὲν ἔχει μείνει ἄθικτο. Παρεμβάσεις ἔχουν γίνῃναι σὲ ὅλα καὶ εἶναι ἀδύνατο νὰ θασισθεῖ σ' αὐτὰ ἕνας ἐρευνητῆς, ὁ ὁποῖος εἶναι σοβαρὸς, καὶ νὰ τὰ χρησιμοποῖῃ σὰν ὁδηγὸ σωστῆς διαλογῆς. Ἀντίθετα, τὸ κείμενο τοῦ Κορανίου ἔχει διατηρηθεῖ ἀκέραιο καὶ ἡ κάθε λέξη του εἶναι τόσο γνήσια, ὅσο καὶ ὅταν ἀποκαλύφθηκε στὸν Ἱερὸ Προφῆτη πρὶν ἀπὸ 1.400 περίπου χρόνια.

Οἱ ἀποκαλύψεις τοῦ Κορανίου ἄρχισαν νὰ γίνονται στὴν ἀρχή, ὅταν ὁ Ἱερὸς Προφῆτης ἀνέλαβε τὴν ἀποστολή του. Τὴν πρώτη ἀποκάλυψη, πού ἀποτελοῦνταν ἀπὸ μερικοὺς μόνο στίχους, τὴν ἔλαβε ἐνῶ ἦταν στὴ Σπηλιὰ Χιρά. Μετὰ ἀπὸ αὐτὴν, οἱ ἀποκαλύψεις γίνονταν συνεχῶς μέχρι τὸ θάνατό του. Τὸ σύνολο τῆς χρονικῆς περιόδου, στὴν ὁποία ἀποκαλύφθηκε τὸ Κοράνιο καθ' ὅλοκληρία, ἦταν εἴκοσι τρία χρόνια. Μὲ θάση τῆ μαρτυρία τῶν συνομηλικῶν του, ξέρουμε ὅτι στὴν ἀρχὴ οἱ ἀποκαλύψεις γίνονταν σπασμωδικὰ καὶ ἦταν σύντομες, ὅπως ὅμως περνοῦσε ὁ καιρὸς, γίνονταν καὶ πιὸ ἐκτεταμένες καὶ πιὸ συχνές, ἕως ὅτου πρὸς τὸ τέλος τῆς ζωῆς του γίνονταν μὲ ἀκατάπαυτη σχεδὸν συχνότητα. Ἕνας ἀπὸ τοὺς λόγους πού ἔγινε αὐτό, ἦταν γιὰ τὰ διδάγματα, πού περιέχονταν σ' αὐτὲς τὶς ἀποκαλύψεις, ἦταν πολὺ πρωτότυπα καὶ ὁ κόσμος δυσκολευόταν νὰ ἐννοήσῃ τὴ σημασία τους πλήρως. Γι' αὐτὸ τὸ λόγο, στὴν ἀρχὴ τὸ Κοράνιο ἀποκαλύφθηκε σὲ μικρὰ τεμάχια. Ὅταν ὅμως οἱ ἄνθρωποι ἐνόησαν τοὺς θασικoὺς κανόνες τοῦ Ἰσλάμ, ἀπόχτησαν μεγαλύτερη καὶ πιὸ εὐκολὴ κατανόηση γιὰ τὰ διδάγματα καὶ τὰ θέματα, τὰ ὁποῖα ἀπασχολοῦσαν τὸ Κοράνιο καὶ οἱ ἀποκαλύψεις ἄρχισαν νὰ γίνονται ἐκτενέστερες καὶ σὲ πιὸ συχνὸ ρυθμὸ. Ὁ ἀντικειμενικὸς σκοπὸς ἦταν νὰ μποροῦν νὰ ἐννοοῦν πλήρως ὅλα τὰ δι-

δάγματα του Κορανίου όλοι οι Μουσουλμάνοι. "Άλλος λόγος ήταν, ότι αρχικά οι Μουσουλμάνοι ήταν πολύ λίγοι και, καθώς ο Θεός ήθελε να διατηρηθεί άκέραιο το κείμενο και να μη γεννηθεί καμιά άμφιβολία για τη γνησιότητα του Κορανίου, στην αρχή αποκάλυπτε μικρά μόνο αποσπάσματα και αυτά τα άκολουθούσε περίοδος σιωπής, ή όποια καμιά φορά κρατούσε ολόκληρους μήνες πριν άποκαλυφθεί ένα άλλο σύνολο στίχων. Αυτόσ ό τρόπος επέτρεπε στους Μουσουλμάνους ν' άποστηθίζουν ολόκληρες άποκαλύψεις και αυτό καθιστούσε τó θέμα της σωστής διαφύλαξης της γνησιότητας του κειμένου πέραν από κάθε άμφιβολία. "Όταν οι Μουσουλμάνοι άρχισαν να πληθαίνουν και ή διασφάλιση και διαφύλαξη του κειμένου του Κορανίου έγινε πιό εύκολη, οι άποκαλύψεις άρχισαν να έρχονται με πιό γρήγορο ρυθμό. Στο τέλος της ζωής του 'Ιερού Προφήτου, οι Μουσουλμάνοι ήταν πάνω από έκατό χιλιάδες και ή άποστήθιση του Κορανίου είχε γίνει πολύ εύκολη. 'Εκείνη την εποχή, αύξήθηκε ακόμα περισσότερο ο ρυθμός, με τόν όποιο γίνονταν οι άποκαλύψεις. Με τη βοήθεια αυτού του θείου προγράμματος, τó κείμενο του Κορανίου διαφυλάχθηκε άκέραιο και δέν άμφισθητείται.

Την εποχή του Χαλιφάτου του Ουθμάν, έφτά αντίγραφα του Κορανίου έστάλησαν σε διάφορα σημεία του μουσουλμανικού κόσμου. Αυτά ήταν τά πρότυπα κείμενα, τά όποια χρησίμευσαν για να γίνουν περισσότερα αντίγραφα, έκτοτε έκατοντάδες χιλιάδες άνθρωποι, σε κάθε γενιά, μαθαίνουν τó κείμενο στην ολότητά του, άπ' έξω. Και οι πιό άσπονδοι έχθροί του 'Ισλάμ παραδέχονται ότι τó κείμενο του Κορανίου δέν έχει άλλιωθει από την εποχή του Ουθμάν. 'Εκείνοι που προσπαθούν να διασπείρουν άμφιβολίες, για τη γνησιότητα του κειμένου του Κορανίου, τοποθετούν τις επικρίσεις τους στην περίοδο που μεσολάβησε από τó θάνατο του 'Ιερού Προφήτη μέχρι την εποχή του Χαλιφάτου του Ουθμάν.

"Όποτε ο Προφήτης λάβαινε ένα τμήμα της άποκάλυψης, τó άποστήθιζε και όπως συνήθιζε ν' άπαγγέλει συνεχώς τó Κοράνιο από την αρχή μέχρι τó τέλος, τó ήταν πάντα χαραγμένο στη σκέψη του. 'Επιπρόσθετα, για τη διασφάλιση και τη διαφύλαξη του κειμένου του Κορανίου είχαν υίοθετηθεί και οι έξής τρόποι.

Τρόποι για να Διαφυλαχθεῖ τὸ Κείμενο τοῦ Κορανίου

1) Μόλις ὁ Ἱερός Προφήτης δεχόταν μιὰ ἀποκάλυψη, καταγραφόταν ὅπως τὴν ὑπαγόρευε. Ξέρουμε, ὅτι ὁ Ἱερός Προφήτης εἶχε προσλάβει ἄρκετὰ ἄτομα γιὰ νὰ ἐκτελοῦν αὐτὰ τὰ καθήκοντα. Ἀπὸ αὐτούς, στὰ καταστατικά, ἀναφέρονται τὰ ἀκόλουθα δεκαπέντε ὀνόματα (Φάτ ἄλ - Μπάρι, τόμ. 9, σελ. 19):

1. Ζαῖντ ἱμπν Ταμπίτ.
2. Οὐμπάγι ἱμπν Κάμπ.
3. "Ἀμπντ "Ἄλλα ἱμπν Σάντ ἱμπν "Ἀμπι Σάρχ.
4. Ζουμπάιρ ἱμπν ἄλ 'Αουουάμ.
5. Χάλιντ ἱμπν Σαῖντ ἱμπν ἄλ - "Ἄς.
6. "Ἀμπαν ἱμπν Σαῖντ ἱμπν ἄλ - "Ἄς.
7. Χανζάλα ἱμπν ἄλ - Ράμπι ἄλ - 'Ἀσάντι.
8. Μου'αϊκίμπ ἱμπν "Ἀμπι Φάτιμα.
9. "Ἀμπντ "Ἄλλα ἱμπν 'Ἀρκάμ ἄλ - Ζουρί.
10. Σουραμπίλ ἱμπν Χασανά.
11. "Ἀμπντ "Ἄλλα ἱμπν Ραγουάχα.
12. "Ἀμπου Μπάκρ.
13. Οὐμάρ.
14. Οὐθμάν.
15. 'Ἀλί.

Κάθε φορὰ πού ὁ Προφήτης δεχόταν μιὰ ἀποκάλυψη, καλοῦσε ἓνα ἀπὸ αὐτὰ τὰ ἄτομα καὶ τοῦ ὑπαγόρευε τὸ κείμενο τῆς ἀποκάλυψης πού εἶχε λάβει.

2) Ὅπως εἶναι γνωστό, οἱ πέντε ὀμαδικές Προσευχές εἶναι ὑποχρεωτικές γιὰ ὄλους τοὺς Μουσουλμάνους καὶ στὴ διάρκεια τῆς Προσευχῆς ἀπαγγέλλεται ἓνα τμῆμα τοῦ Κορανίου. Ἐνδεχομένως, κάθε Μουσουλμάνος ἔχει μάθει ἓνα μέρος ἀπὸ τὸ Κοράνιο ἀπ' ἔξω. "Ἄν οἱ ἑκατὸ στοὺς χίλιους ἀπὸ τοὺς ἄνω τῶν ἑκατὸ χιλιάδων Συντρόφων τοῦ Προφήτη ἤξεραν τὸ Κοράνιο ἀπ' ἔξω, ὀλόκληρο τὸ Κοράνιο πρέπει νὰ εἶχε ἀποτυπωθεῖ στὴ μνήμη καὶ νὰ διαφυλάχθηκε γιὰ ἑκατοντάδες χιλιάδες φορές.

3) Ὅλοι οἱ Νόμοι, τὰ δόγματα, ἡ Φιλοσοφία, οἱ ἠθικὲς προσταγές καὶ τὰ ἄλλα διδάγματα τοῦ Ἰσλάμ, ἐμπεριέχονται στὸ Κοράνιο. Ἡ ἀνοικοδόμησις καὶ ἡ φροντίδα ἑνὸς ἔθνους ἔχουν τὴν ἀνάγκη τῆς βοήθειας πού παρέχουν

δλα αυτά. Ὁ Ἱερὸς Προφήτης μάθαινε τοὺς Μουσουλμάνους πῶς νὰ ἐκτελοῦν τὰ πολὺπλευρα καθήκοντά τους καὶ τὶς ἀποστολές τους γιὰ νὰ ἀνοικοδομηθεῖ καὶ νὰ καθοδηγηθεῖ μιὰ πολιτισμένη καὶ καλλιεργημένη κοινωνία. Γιὰ παράδειγμα, ὑπῆρχε ἡ ἀνάγκη γιὰ δικαστές, γιὰ νομομαθεῖς, γιὰ ἐρμηνευτές δογμάτων καὶ γιὰ ἀνθρώπους πού μπορούσαν νὰ ἐξηγήσουν τὶς δικαστικὲς καὶ ἠθικὲς ἐντολὲς τοῦ Ἰσλάμ. Αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι δὲν μπορούσαν νὰ φέρουν σὲ πέρας τὴν ἀποστολή τους, ἂν δὲν μάθαιναν καὶ δὲν θυμοῦνταν τὸ Κοράνιο ἀπ' ἔξω. Ὅλοι, λοιπόν, ἦταν ὑποχρεωμένοι νὰ τὸ μαθαίνουν καὶ νὰ τὸ ἀποστηθίζουν.

4) Ὁ Ἱερὸς Προφήτης ὑπογράμμιζε πάντα πόσο ἀξιέπαινος ἦταν ὁ ἄνθρωπος πού μάθαινε ν' ἀποστηθίζει τὸ Κοράνιο καὶ σ' αὐτὸ ἦταν τόσο ἀνένδοτος, ὥστε λέγεται ὅτι κάποτε εἶχε πεῖ πῶς, ἂν ἓνας ἄνθρωπος μάθει τὸ Κοράνιο ἀπ' ἔξω, αὐτὸ θὰ τὸν ἀπαλλάξει ἀπὸ τὰ βασανιστήρια τῆς Κόλασης. Ὁ Θεὸς εἶχε εὐνοήσει τὸν Ἱερὸ Προφήτη μὲ Συντρόφους, πού ἦταν πάντα πρόθυμοι νὰ φανοῦν ἀντάξιοι σὲ ὅλες τὶς περιστάσεις καί, ὅταν ἐκεῖνος ἔκανε αὐτὴ τὴν ἀνακοίνωση, ἓνας μεγάλος ἀριθμὸς τοῦ πληθυσμοῦ βάλθηκε νὰ μάθει τὸ Κοράνιο ἀπ' ἔξω καὶ νὰ τὸ θυμᾶται. Σ' αὐτοὺς συμπεριλαμβάνονταν καὶ αὐτοὶ πού δὲν εἶχαν καλὴ προφορὰ καὶ ἦταν ἀμόρφωτοι. Ὁ Ἰμάμ Ἀχμαντ Χανμπάλ διηγήθηκε ὅτι ὁ Ἀμπντ Ἀλλά ἱμπν Οὐμάρ εἶχε πεῖ ὅτι κάποιος πῆγε στὸν Προφήτη καὶ τοῦ εἶπε: «Ἀγγελιαφόρε τοῦ Ἀλλάχ, ἔχω μάθει τὸ Κοράνιο ἀπ' ἔξω, ἀλλὰ τὸ μυαλό μου δὲν μπορεῖ νὰ συλλάβει τὴν πλήρη σημασία του». Αὐτὸ ἀποδεικνύει ὅτι ὄχι μόνο οἱ μορφωμένοι, ἀλλὰ καὶ οἱ ἀπλοὶ ἄνθρωποι μάθαιναν καὶ ἀποστήθιζαν τὸ Κοράνιο. Μιὰ ἄλλη παράδοση, τὴν ὁποία ἀναφέρει ὁ Ἰμάμ Ἀχμαντ Χανμπάλ καὶ ἡ ὁποία ἐπίσης ὀφείλεται στὴν ἴδια πηγὴ, λέει ὅτι ἓνας ἄνθρωπος πῆγε τὸ γιό του στὸν Ἱερὸ Προφήτη καὶ τοῦ εἶπε: «Ἀγγελιαφόρε τοῦ Ἀλλάχ, αὐτὸς ὁ γιός μου δὲν κάνει ἄλλο ἀπὸ τὸ ν' ἀπαγγέλει τὸ Κοράνιο ὅλη τὴν ἡμέρα καὶ νὰ κοιμᾶται ὅλη τὴ νύχτα». Καὶ ὁ Ἱερὸς Προφήτης τοῦ εἶπε: «Τότε, τί εἶναι ἐκεῖνο πού σὲ στενοχωρεῖ; Ὁ γιός σου περνάει τὶς ἡμέρες του μὲ τὴ σκέψη τοῦ Θεοῦ καὶ τὴ νύχτα, ἀντὶ νὰ παρανομεῖ, τὴν περνάει κοιμούμενος ἥσυχα». Καὶ αὐτὸ εἶναι ἀπόδειξη ὅτι ἀκόμα καὶ οἱ ἀπλοὶ ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι ζοῦσαν σὲ ἀπόσταση ἀπὸ τὸν Προφήτη, εἶχαν ἀρχίσει νὰ μαθαίνουν τὸ Κοράνιο ἀπ' ἔξω.

Οί Διδάσκοντες τὸ Κοράνιο

5) “Όταν ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνθρώπων ποὺ ἤθελαν ν’ ἀποστηθίζουν τὸ Κοράνιο αὐξήθηκε, ὁ Ἱερὸς Προφήτης διόρισε τέσσερις πρωτεύοντες δασκάλους τοῦ Κορανίου, οἱ ὁποῖοι τὸ εἶχαν ἀποστηθίσει ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψή του καὶ κατόπιν ἔμαθαν σὲ ἄλλους νὰ θυμούνται τὸ Κοράνιο ἀπ’ ἔξω. Αὐτοὶ οἱ τέσσερις μὲ τὴ σειρά τους ἐκπαίδευσαν ἕναν ἀριθμὸ ἄλλων, οἱ ὁποῖοι ἀπόχτησαν τὴν ἰκανότητα νὰ διδάσκουν τὸ Κοράνιο. Οἱ τέσσερις αὐτοὶ ἦταν:

1. Ἄμπντ Ἄλλα ἱμπν Μασ’ούντ.
2. Σαλίμ Μάουλα Ἄμπι Χουντάιφα.
3. Μά’αντ ἱμπν Τζαμπάλ.
4. Οὐμπάγι ἱμπν Κάμπ.

Οἱ δυὸ πρῶτοι ἦταν Μεκκανοί, ποὺ εἶχαν μεταναστεύσει στὴ Μεδίνα καὶ οἱ δυὸ τελευταῖοι ἦταν Ἀνσάρι. Ὁ Ἄμπντ Ἄλλα ἱμπν Μασ’ούντ ἦταν ἕνας ἐργάτης, ὁ Σαλίμ ἕνας ἀπελευθερωμένος σκλάβος καὶ ὁ Μά’αντ καὶ ὁ Οὐμπάγι ἦταν δυὸ ἀρχηγοὶ ἀπὸ τὴ Μεδίνα. Ὁ Ἱερὸς Προφήτης διόριζε ἀνθρώπους, ποὺ ἀνήκαν σὲ διαφορετικὲς τάξεις τῆς κοινωνίας γιὰ νὰ μὴ διστάζει κανεὶς νὰ τοὺς πλησιάζει καὶ νὰ μαθαίνει ἀπὸ αὐτούς. Ὁ Ἱερὸς Προφήτης ἔλεγε: «Ὅσοι θέλουν νὰ μάθουν τὸ Κοράνιο, πρέπει νὰ τὸ διδαχθοῦν ἀπὸ τοὺς Ἄμπντ Ἄλλα ἱμπν Μασ’ούντ, τὸν Σαλίμ Μάουλα Ἄμπι Χουντάιφα, τὸν Μά’αντ ἱμπν Τζαμπάλ καὶ τὸν Οὐμπάγι ἱμπν Κάμπ (Μούσλιμ). Οἱ τέσσερις αὐτοὶ ἄνθρωποι εἶχαν μάθει ὀλόκληρο τὸ Κοράνιο κάτω ἀπὸ τὴν ἐποπτεία τοῦ Ἱεροῦ Προφήτη. Πολλοὶ ἄλλοι ἀπὸ τοὺς Συντρόφους του εἶχαν μάθει ἀποσπάσματα τοῦ Κορανίου ἀπὸ τὸν ἴδιο. Λέγεται ὅτι μιὰ φορὰ, ὅταν ὁ Ἄμπντ Ἄλλα ἱμπν Μασ’ούντ ἀπήγγελε τὸ Κοράνιο, ὁ Οὐμάρ τόνισε ὅτι μιὰ ὀρισμένη λέξη ἔπρεπε νὰ προφερθεῖ μ’ ἕναν ἰδιαίτερο τρόπο. Ὁ Ἄμπντ Ἄλλα ἱμπν Μασ’ούντ διαμαρτυρήθηκε ὅτι εἶχε διδαχθεῖ ἀπὸ τὸν Προφήτη νὰ προφέρει τὴ λέξη μὲ τὸν τρόπο ποὺ αὐτὸς εἶχε προφέρει. Ὁ Οὐμάρ τὸν πῆγε στὸν Προφήτη καὶ παραπονέθηκε ὅτι δὲν ἀπήγγελε τὸ Κοράνιο σωστά. Ὁ Προφήτης τοῦ ζήτησε νὰ τοῦ ἀπαγγεῖλει τὸ ἀπόσπασμα γιὰ τὸ ὁποῖο εἶχαν διαφωνήσει καὶ ὅταν τὸ ἄκουσε, εἶπε ὅτι ἦταν σωστό. Ὁ Οὐμάρ τότε τοῦ ὑπενθύμισε

ὅτι σ' ἐκεῖνον εἶχε διδάξει νὰ τὸ προφέρει μὲ διαφορετικὴ προφορά καὶ ὁ Προφήτης ζήτησε καὶ ἀπὸ ἐκεῖνον ν' ἀπαγγεῖλει τὸ στίχο καὶ ὅταν τὸν ἀπήγγειλε τοῦ εἶπε ὅτι κι ἐκεῖνος τὸν εἶχε πεί σωστά.

Αὐτὸ δείχνει ὅτι, ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς τέσσερις, τοὺς ὁποίους εἶχε διδάξει ὁ Προφήτης, ὑπῆρχαν καὶ ἄλλοι πού μάθαιναν ἀποσπάσματα τοῦ Κορανίου ἀπὸ τὸν Προφήτη. Ἡ διατύπωση τοῦ Οὐμάρ, ὅτι εἶχε διδαχθεῖ νὰ προφέρει μιὰ ὀρισμένη λέξη μ' ἕναν ὀρισμένο τρόπο, εἶναι ἀπόδειξη ὅτι κι ἐκεῖνος μάθαινε ἀποσπάσματα ἀπὸ τὸ Κοράνιο ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν Ἱερὸ Προφήτη.

Ἡ διαφορὰ πού εἶχαν ὁ Οὐμάρ καὶ ὁ Ἄμπντ Ἄλλα ἱμπν Μασ'οὺντ δὲν ἀναφέρονταν σὲ ὁποιαδήποτε παραλλαγὴ στὸ κείμενο τοῦ Κορανίου. Ἀπλῶς εἶχε σχέση μὲ τὸν τονισμό φωνήεντος. Τὰ φωνήεντα εἶναι μιὰ ἰδιομορφία τῆς ἀραβικῆς γλώσσας καὶ στὴν περίπτωσι ὀρισμένων ρημάτων μιὰ ἀλλαγὴ τόνου ἐπὶ τοῦ φωνήεντος ἐπιτρέπεται καὶ δὲν ἀλλάζει τὴν ἔννοια. Γιὰ παράδειγμα, σὲ ὀρισμένες περιπτώσεις ἐπιτρέπεται νὰ διαβάζονται τὸ «α» καὶ τὸ «ι» σὲ γενικὴ χρῆσι ἢ γιὰτὶ ὑπάρχει μιὰ φυλετικὴ ἢ οἰκογενειακὴ συνήθεια. Ἡ ἔννοια, ὅμως, καὶ στίς δυὸ περιπτώσεις παραμένει ἢ ἴδια. Ὁ Ἱερὸς Προφήτης, σεβόμενος τίς συνήθειες αὐτές, ἔδωσε μέσω τοῦ Θεοῦ Νόμου, τὴν ἄδεια νὰ υἱοθετηθοῦν διάφοροι τρόποι προφορᾶς, ἀφοῦ αὐτὸ δὲν ἐπηρέαζε τὴν ἔννοια ἢ τὴ σημασίαν τῆς λέξης. Καθὼς οἱ ἄνθρωποι πού δὲν γνωρίζουν τὴν ἀραβικὴ δὲν εἶναι ἐξοικειωμένοι μ' αὐτὴ τὴν ἰδιομορφίαν τῆς ἀραβικῆς γλώσσας, εἶναι ἐνδεχόμενο νὰ πέσουν στὸ λάθος ὅτι τέτοιες ἐναλλακτικὲς προφορᾶς ἰσοδυναμοῦσαν μὲ παραλλαγές στὸ κείμενο καὶ ὅτι ὁ Ἱερὸς Προφήτης δίδασκε ὀρισμένους στίχους τοῦ Κορανίου μὲ ἕναν τρόπο στὸ ἕνα ἄτομο καὶ μ' ἕναν ἄλλο τρόπο στὸ ἄλλο. Στὴν πραγματικότητι, αὐτὸ δὲν συνέβη ποτέ. Οἱ παραλλαγές, οἱ ὁποῖες ἔχουν γίνε θέμα συζητήσεων, δὲν ἦταν παραλλαγές, οὔτε τοῦ κειμένου ἑνὸς στίχου, οὔτε ἀκόμα μιᾶς λέξης. Ἦταν ὅλες περιπτώσεις διαφορᾶς στὸν τονισμό τοῦ φωνήεντος, πράγμα πού σὲ καμιὰ περίπτωσι δὲν ἀλλάζε τὴν ἔννοια ἢ τὴ σημασίαν μιᾶς λέξης. Ἡ μόνη διαφορὰ ἦταν ὅτι ὀρισμένες φυλές καὶ ὀρισμένες οἰκογένειες εἶχαν τὴ συνήθειαν νὰ προφέρουν καὶ νὰ κλίνουν τὰ ρήματα μὲ ἕναν ἰδιαίτερον τρόπο καὶ εἶχαν τὴν ἄδεια νὰ τὸ κάνουν.

Οί Ἀπαγγέλλοντες τὸ Κοράνιο

Ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς τέσσερις κυριώτερους δασκάλους τοῦ Κορανίου, τοὺς ὁποίους εἶχε ἐκπαιδεύσει ὁ ἴδιος ὁ Ἱερὸς Προφήτης, ὑπῆρχαν μερικοὶ ἄλλοι πασίγνωστοι, πού εἶχαν μάθει καὶ ἀπήγγειλαν ὀλόκληρο τὸ Κοράνιο ἀπὸ μνήμης. Ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς ἦταν οἱ:

- 1) Ὁ Ζαΐντ ἱμπν Τάμπιντ, ὁ ὁποῖος ἦταν καὶ ἓνας ἀπὸ τοὺς καταγραφεῖς τῆς ἀποκάλυψης.
- 2) Ὁ Ἄμπου Ζαΐντ Καϊζ ἱμπν ἄλ - Σακάν, ἓνας Ἀνσάρι, ὁ ὁποῖος ἀνήκε στους Μπάνου Νάζζαρ, μιὰ φυλὴ ἀπὸ τὴν ὁποία καταγόταν ἡ μητέρα τοῦ Προφήτη (Φάτ ἄλ - Μπάρι, τόμ. 9, σελ. 49).
- 3) Ὁ Ἄμπου ἄλ - Νταρτὰ Ἀνσάρι (Μπουχάρι).
- 4) Ὁ Ἄμπου Μπάκρ, σχετικὰ μὲ τὸν ὁποῖον λέγεται ὅτι ἀπὸ τὴν ἀρχὴ συνήθιζε νὰ μαθαίνει καὶ ν' ἀποστηθίζει τὸ Κοράνιο.
- 5) Ὁ Ἀλί ὄχι μόνο ἤξερε ν' ἀπαγγέλει τὸ Κοράνιο ἀπ' ἔξω, ἀλλὰ λίγον καιρὸ μετὰ τὸ θάνατο τοῦ Ἱεροῦ Προφήτη ἀνέλαθε τὴν ταξινόμησή του μὲ τὴ σειρὰ μὲ τὴν ὁποία ἀποκαλύφθηκε.
- 6) Ὁ Νασά'ι ἀφηγεῖται ὅτι καὶ ὁ Ἄμπντ Ἄλλα ἱμπν Οὐμάρ εἶχε μάθει τὸ Κοράνιο ἀπ' ἔξω καὶ ὅτι μποροῦσε νὰ τὸ ἀπαγγέλει ὀλόκληρο μέσα σὲ μιὰ νύχτα. Ὄταν ὁ Ἱερὸς Προφήτης πληροφόρηθηκε τὴν ἰκανότητά του αὐτῆ, τοῦ εἶπε νὰ ὀλοκληρώσει τὴν ἀπαγγελία του σὲ διάστημα ἑνὸς μηνός, ὄχι μέσα σὲ μιὰ νύχτα, γιατί αὐτὸ θὰ μποροῦσε νὰ τὸν κουράσει.
- 7) Ὁ Ἄμπου Οὐμπάιντ λέει ὅτι μεταξὺ τῶν Μουχατζιρίν, τὰ ἀκόλουθα ἄτομα εἶχαν μάθει νὰ ἀπαγγέλουν τὸ Κοράνιο ἀπὸ μνήμης:

Ἄμπου Μπάκρ, Οὐμάρ, Οὐθμάν, Ἀλί, Τάλα, Σάντ, ἱμπν Μασ'ούντ, Χουντάιφα, Σαλίμ, Ἄμπου Χουράιρα, Ἄμπντ Ἄλλα ἱμπν Σάιμπ, Ἄμπντ Ἄλλα ἱμπν Οὐμάρ καὶ Ἄμπντ Ἄλλα ἱμπν Ἄμπας.

Καὶ μεταξὺ τῶν γυναικῶν: Ἡ Ἀϊσσά, ἡ Χάφσα καὶ ἡ Οὐμμ Σάλμα.

Οί πὸ πολλοὶ ἀπὸ αὐτοὺς εἶχαν μάθει τὸ Κοράνιο ἀπ' ἔξω, ὅταν ἀκόμα ζοῦσε ὁ Προφήτης καὶ ὀρισμένοι τὸ ἔμαθαν μετὰ τὸ θάνατό του. Ὁ ἴμν "Ἄμπι Νταούντ, στὸ βιβλίο του «Ἄλ - Σάρια», λέει ὅτι καὶ ὁ Ταμίμ ἴμν "Ἄους ἄλ - Ντάρι καὶ ὁ Ἄικμα ἴμν Ἄμῖρ ἀπὸ τοὺς Μουχατζιρίν εἶχαν μάθει τὸ Κοράνιο ἀπ' ἔξω. Ἄλλοι ἱστοριογράφοι συμπεριλαμβάνουν καὶ τοὺς Ἄμρ ἴμν ἄλ - Ἄς καὶ Ἄμπου Μούσα Ἄσσάρι στὸν κατάλογο αὐτό.

Ἄπὸ τοὺς Ἄνοάρι, ἐκεῖνοι ποὺ εἶχαν ἀποστηθίσει τὸ Κοράνιο ἦταν οἱ:

Οὐμπάντα ἴμν Σαμίτ, Μου'άντ, Μουτζαμμὰ ἴμν Χαρίθ Φουντάλα ἴμν Οὐμπαίντ, Μασλαμὰ ἴμν Μουχαλλάντ, Ἄμπου Ναρντά, Ἄμπου Ζαίντ, Ζαίντ ἴμν Ταμπίτ, Οὐμπάγι ἴμν Κάμπ, Σάντ ἴμν Οὐμπάντα καὶ Οὐμμ Οὐαρακά.

Ἡ Ἀποστήθιση τοῦ Κορανίου

Εἶναι γεγονός πασίγνωστο, ὅτι ἕνας ἀριθμὸς ἀπὸ τοὺς Συντρόφους τοῦ Προφήτη εἶχαν μάθει τὸ Κοράνιο καὶ τὸ ἀπήγγειλαν ἀπὸ μνήμης. Ὅπως ἀναφέραμε στὸ βιογραφικὸ κεφάλαιο, σχετικὰ μὲ τὸ περιστατικὸ τοῦ Μπῆρ Μάουνα στὸ τέταρτο ἔτος τῆς Ἐγίρας, ὁ Ἱερὸς Προφήτης ἔστειλε ἑβδομήντα Συντρόφους γιὰ νὰ κάνουν διδασκαλία σὲ ὀρισμένες φυλές καὶ ὅτι ὁ καθένας ἀπὸ αὐτοὺς γνώριζε τὸ Κοράνιο ἀπ' ἔξω.

Ἐκεῖνοι ποὺ τὸ εἶχαν ἀποστηθίσει περνοῦσαν τὸ μεγαλύτερο μέρος τῆς ἡμέρας τοὺς ἀπαγγέλλοντας τὸ Κοράνιο στοὺς ἄλλους σὲ ὁποιαδήποτε ὥρα τῆς ἡμέρας ἢ τῆς νύχτας. Ὁ Χαφιζ Ἄμπου Γιάλα λέει ὅτι κάποτε ὁ Ἱερὸς Προφήτης ἔμαθε ὅτι ὁ Ἄμπου Μούσα δίδασκε τὴν ἀπαγγελία τοῦ Κορανίου στὸ σπίτι του. Ὁ Προφήτης ζήτησε νὰ τὸν ὀδηγήσουν σ' ἕνα σημεῖο τοῦ σπιτιοῦ του, ἀπὸ ὅπου θὰ μπορούσε ν' ἀκούει τὸν Ἄμπου Μούσα, χωρὶς νὰ τὸν ἀντιληφθοῦν ἐκεῖνοι ποὺ ἦταν συγκεντρωμένοι ἐκεῖ. Τὸν ὀδήγησαν σ' ἕνα σημεῖο τῆς κατοικίας, ἀπὸ ὅπου ἄκουσε τὴν ἀπαγγελία του, ἢ ὅποια τοῦ ἄρεσε καὶ πολὺ τὸν εὐχαρίστησε, καὶ παρατήρησε: «Ἀπαγγέλλει τὸ Κοράνιο μὲ τὸν ἴδιο ὁμορφο τρόπο, μὲ τὸν ὁποῖο ἀπήγγειλε ὁ Προφήτης Δαυὶδ» (Μούσλιμ Κιτάμπ ἄλ - Σαλάτ). Αὐτὸ δείχνει, ὅτι ὁ Ἱερὸς Προφήτης φρόντιζε ἐντατικὰ γιὰ τὴν ἐπίβλεψη τοῦ τρόπου μὲ τὸν ὁποῖο γινόταν ἡ ἀπαγγελία τοῦ Κορανίου

και από τους άλλους, εκτός από τους τέσσερις, τους οποίους είχε όρισει σαν κυριώτερους δασκάλους του Κορανίου και έδινε μεγάλη προσοχή να μη γίνονται λάθη κατά την άπαγγελία.

‘Ο ‘Ιμάμ ‘Αχμαντ Χαντμπάλ είπε ότι είχε άκούσει τον Τζαμπιρ ‘ιμπν ‘Αμπντ ‘Αλλα να λέει ότι μιá φορά, ó ‘Ιερός Προφήτης πήγε στο τέμενος και εκεί είδε άνθρωπος ν’ άπαγγέλουν το Κοράνιο και είπε: «‘Απαγγείλατε το Κοράνιο και άπαγγείλατέ το καλά και προσπαθείστε να κερδίσετε την εϋνοια του Θεού πριν έλθει ó καιρός, όταν οί άνθρωποι θ’ άπαγγέλουν το Κοράνιο σωστά, αλλά θα το κάνουν για να κερδίζουν το ψωμί τους και όχι για να έξαγνίζουν την ψυχή τους» (Μουσνάντ, τόμ. 3). ‘Ο Τζαμπιρ ‘ιμπν ‘Αμπντ ‘Αλλα λέει ότι το πλήθος που άπήγγειλε το Κοράνιο, στην περίπτωση αυτή, συμπεριλάμβανε όχι μόνο Μουχατζιριν και ‘Ανσάρι, αλλά και νομάδες της έρημου και άλλοδαπούς.

‘Ενώ ζούσε ó Προφήτης, υπήρχαν χιλιάδες άνθρωποι, ίκανοί στην άπαγγελία του Κορανίου. ‘Αμέσως μετά το θάνατο του ‘Ιερού Προφήτη, όταν ó Μουσαΐλιμα κήρυξε πόλεμο και θάδισε κατά της Μεδίνας έπικεφαλής έκατό χιλιάδων πολεμιστών, ó ‘Αμπου Μπάκρ έστειλε τον Χάλιντ ‘ιμπν Γουαλιντ με 13.000 άνδρες για να του άντισταθούν. Καθώς, όμως, αυτή ή στρατιά συμπεριλάμβανε πολλούς στρατιώτες, που μόλις είχαν προσχωρήσει στο ‘Ισλάμ και δέν είχαν έμποτισθεί άκόμα με το πνεύμα και τις παραδόσεις του, υποχώρησαν σε πολλά σημεία του μετώπου. Στην κρίσιμη αυτή ώρα, μερικοί από τους Συντρόφους του Προφήτη που γνώριζαν το Κοράνιο άπ’ έξω, πρότειναν οί στρατιώτες που ήξεραν το Κοράνιο άπ’ έξω να σχηματίσουν μιá ξεχωριστή ομάδα και να έπιτεθούν κατά των ανδρών του Μουσαΐλιμα. Σκέφθηκαν ότι, καθώς οί άνθρωποι αυτοί γνώριζαν καλά την πραγματική αξία του ‘Ισλάμ και την ανάγκη να το προστατεύσουν με την ίδια τους τη ζωή, ó ζήλος τους και ή άφοσίωσή τους θα επικρατούσαν και θα βοηθούσαν να νικήσουν τον πολύ μεγαλύτερο αριθμό του έχθρου. ‘Ο Χάλιντ ‘ιμπν Γουαλιντ δέχθηκε την πρόταση και σχημάτισε μιá ειδική ομάδα, ή οποία άποτελούνταν από στρατιώτες, που γνώριζαν το Κοράνιο άπ’ έξω. Αυτοί οί 3.000 άνθρωποι έπιτέθηκαν κατά του στρατού του Μουσαΐλιμα με τέτοιο ζήλο και τέτοια όρμή, που τους άνάγκασαν να υποχωρήσουν και τελικά τους πολióρησαν και

τούς συνέτριψαν. Σ' εκείνη τή μάχη οί 3.000 άνδρες έπέλεξαν σάν γνωμικό τους τό: «[?]Ω έσείς πού γνωρίζετε τή Σούρα άλ - Μπάκαρα άπ' έξω (ή Σούρα άλ - Μπάκαρα μνημονεύθηκε, γιατί είναι τό έκτενέστερο Κεφάλαιο του Κορανίου). Από τους 3.000 πού άποτελέσαν αυτή τήν ειδική στρατιωτική δύναμη, οί πεντακόσιοι σκοτώθηκαν στή μάχη. Ό σέρ Ούίλιαμ Μουίρ λέει: «Σκοτώθηκαν τόσοι πολλοί «Άναγνώστες» (έκείνοι πού ήξεραν τό Κοράνιο άπ' έξω), ώστε ό Όμάρ για πρώτη φορά συνέλαβε τήν ιδέα νά κάνει μιá συλλογή άπό τά Ίερά Κείμενα, γιατί φοβήθηκε ότι κάτι τέτοιο θά μπορούσε νά γίνει αίτία νά έξαφανισθούν όλόκληρα άποσπάσματα άπό τό Κοράνιο» (Τό Χαλιφάτο).

Έτσι, βλέπουμε ότι τήν έποχή του Ίεροϋ Προφήτη, τό Κοράνιο καταγραφόταν, άποστηθιζόταν και άπαγγέλονταν άκατάπαυτα και χιλιάδες άνθρωποι τό γνώριζαν όλο άπ' έξω, μολοντί δέν είχε ακόμα άποτελέσει μιá συλλογή σ' ένα βιβλίο.

Ή Συγκέντρωση του Κορανίου σ' ένα Τόμο

Όταν έγινε γνωστό ότι 500 άπό εκείνους πού γνώριζαν τό Κοράνιο άπ' έξω είχαν σκοτωθεί στόν πόλεμο έναντίον τών δυνάμεων του Μουσαΐλιμα, ό Ούμάρ συνέστησε στόν Άμπου Μπάκρ (ό όποίος τότε ήταν ό Χαλίφης) ότι, αν στίς μάχες χάνονταν τόσοι πολλοί άνθρωποι, πού γνώριζαν τό Κοράνιο άπ' έξω, ή διαφύλαξη τής γνησιότητας του κειμένου θά κινδύνευε νά χαθεί και ήταν καιρός νά γίνει ή συγκέντρωση του Κορανίου σέ έναν τόμο. Στήν άρχή ό Άμπου Μπάκρ δίστασε, αλλά τελικά άποδέχθηκε τήν πρόταση και άνέθεσε στόν Ζαΐντ ΐμπν Ταμπίτ, πού ήταν ένας άπό εκείνους πού κατέγραφαν τό Κοράνιο σύμφωνα με τίς ύπαγορεύσεις του Ίεροϋ Προφήτη, νά συγκεντρώσει όλα τά κείμενα του Κορανίου για ν' άποτελέσουν ένα τόμο και διόρισε μερικούς άπό τους έξέχοντες Συντρόφους του Ίεροϋ Προφήτη, για νά τόν βοηθήσουν στήν έργασία του αυτή. Ό Άμπου Μπάκρ διέταξε νά γίνει ή συγκέντρωση του Κορανίου άπό τά καταχωρημένα άποσπάσματα και νά επιβεβαιωθεί ή γνησιότητα τών κειμένων άπό δυό άτομα, τά όποια γνώριζαν τό Κοράνιο άπ' έξω στήν όλότητά του. Ή έργασία αυτή

όλοκληρώθηκε σύντομα και τὸ πλήρες γραπτὸ κείμενο τοῦ Κορανίου συγκεντρώθηκε σὲ ἓναν τόμο, πού ἡ ἀκρίβειά του ἐπικυρώθηκε ἀπὸ ἀνθρώπους πού τὸ γνώριζαν ἀπ' ἔξω. Μὲ θάση αὐτὰ τὰ γεγονότα, εἶναι δυνατό νὰ ὑπάρχει καὶ τὸ ἐλάχιστο ἔδαφος γιὰ ὑπαινιγμούς ὅτι στὸ κείμενο τοῦ Κορανίου εἶχαν διεισδύσει παραλλαγές στὸ διάστημα ἀνάμεσα στὸ θάνατο τοῦ Ἱεροῦ Προφήτη καὶ τὴν περισυλλογὴ τοῦ Κορανίου, σὲ ἓναν τόμο ὑπὸ τὶς ὁδηγίες τοῦ Ἄμπου Μπάκρ καὶ τὴν ἐπίβλεψη τοῦ Ζαΐντ ἴμπν Ταμπίτ; Εἶναι δυνατό νὰ ὑπάρχει λογικὴ στοὺς ὑπαινιγμούς ὅτι μποροῦσε νὰ εἶχε ἀνακύψει ὁποιαδήποτε δυσκολία στὴ σύνταξη τοῦ Κορανίου, σὲ Βιβλίον ἑνὸς τόμου, ὅταν συνεχῶς ἀπαγγέλονταν κάθε μέρα ἀπὸ μεγάλους ἀριθμούς ἀνθρώπων, τὸ πλήρες κείμενο τοῦ ὁποίου ἀπαγγέλονταν ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ὡς τὸ τέλος στὴ διάρκεια τοῦ μῆνα τοῦ Ραμαντάν ἀπὸ ἀνθρώπους πού τὸ ἤξεραν ἀπὸ μνήμης στοὺς Μουσουλμάνους πού συγκεντρώνονταν γιὰ νὰ προσευχηθοῦν ὁμαδικὰ καὶ πού ἀνάμεσά τους ὑπῆρχαν πολλοί, οἱ ὁποῖοι τὸ γνώριζαν ὅλο ἀπ' ἔξω; Ἐξ ἄλλου, καὶ ἡ καταγραφή τῶν ἀποκαλύψεων εἶχε γίνει ὅπως τὶς εἶχε ὑπαγορεύσει ὁ Ἱερός Προφήτης καθὼς τὶς δεχόταν κατὰ καιροὺς. Εἰδικότερα ὅταν ἡ ἐργασία τῆς σύνταξης του εἶχε ἀνατεθεῖ σ' ἓναν ἄνθρωπο, πού ἦταν ἓνας ἀπὸ τοὺς καταγραφεῖς τοῦ Κορανίου καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος τὸ γνώριζε ὁλόκληρο ἀπ' ἔξω; Ἄν τὸ Βιβλίον περιεῖχε ἔστω καὶ μιὰ μόνο παραλλαγὴ στὸ κείμενο καὶ ἦταν διαφορετικὸ ἀπὸ ἐκεῖνο πού εἶχε ὑπαγορεύσει ὁ Ἱερός Προφήτης καὶ πού πολλοὶ ἄνθρωποι τὸ εἶχαν ἀποστηθίσει κάτω ἀπὸ τὴν ἐπίβλεψή του, ἡ παραλλαγὴ θὰ εἶχε γίνει ἀμέσως ἀντιληπτὴ καὶ θὰ εἶχε διορθωθεῖ. Ἡ γνησιότητα καὶ ἡ ἀκρίβεια, λοιπόν, τοῦ κειμένου τοῦ Κορανίου ἔχουν ἐπικυρωθεῖ μὲ τὰ πιὸ ἀξιόπιστα καὶ ἀδιάψευστα τεκμήρια. Κανένα κείμενο στὸν κόσμον δὲν εἶναι τόσο ἀξιόπιστο, ὅσο τὸ Κοράνιο.

Τὰ Τυποποιημένα Ἀντίγραφα τοῦ Κορανίου

Στὴν ἐποχὴ τοῦ Οὐθμάν ἄρχισαν νὰ γίνονται παράπονα ὅτι διάφορες φυλές πρόφεραν ὀρισμένες ἀπὸ τὶς λέξεις τοῦ Κορανίου μὲ τὸ δικό τους ἰδιόρρυθμο τρόπο καὶ ὅτι σὰν ἀποτέλεσμα αὐτοῦ ἦταν οἱ μὴ Μουσουλμάνοι, πού ἄκουαν τὶς λέξεις αὐτὲς νὰ προφέρονται διαφορετικὰ, κα-

τέληγαν στο έσφαλμένο συμπέρασμα ότι στο κείμενο του Κορανίου υπήρχαν παραλλαγές. "Έχει ήδη εξηγηθεί ότι οι παραλλαγές ήταν άποτέλεσμα φυλετικής ή οικογενειακής πρακτικής και δεν είχε απολύτως τίποτε να κάνει με όποιαδήποτε παραλλαγή στο κείμενο, ούτε και είχε καμιά επίδραση στο νόημα όποιασδήποτε λέξης. Όστόσο, ο Ουθμάν έκρινε ότι θα ήταν φρόνιμο ν' απαγορευθούν όλες οι παραλλαγές, ακόμα και αυτές της διαφορᾶς προφορᾶς τῶν φωνηέντων. Παρήγγειλε, λοιπόν, να έτοιμασθούν αντίγραφα του κειμένου, του όποιου είχε γίνει η συλλογή την έποχή του "Αμπου Μπάκρ και τᾶ έστειλε στά διάφορα σημεία επικράτειας του 'Ισλάμ και διέταξε να μην επιτραπεί καμιά παραλλαγή του πρωτότυπου κειμένου του Κορανίου, ακόμα και στην περίπτωση παραλλαγής, λόγω διαφορᾶς στην προφορά φωνηέντων. Την έποχή του 'Ιερού Προφήτη, η κοινωνική ζωή τῶν 'Αράβων βασιζόταν στις φυλετικές τους διαφορές. Κάθε φυλή ζούσε ξεχωριστά και άνεξάρτητα από την άλλη. Οί γλωσσικές διαφορές και η προφορά τους ήταν θέματα συνήθειας. "Όταν, όμως, οί "Αραβες προσχώρησαν στο 'Ισλάμ και ένώθηκαν και άποτέλεσαν μιᾶ κοινωνία, η άραβική γλώσσα έγινε άμέσως ο φορέας του πολιτισμού τους. Η έγγραμματοσύνη διαδόθηκε πολύ σύντομα μεταξύ τῶν 'Αράβων και ο καθένας τους υιοθέτησε με εύκολία τή σωστή γραμματική απόδοση όλων τῶν λέξεων της άραβικής γλώσσας. Η γλώσσα της Μέκκας έγινε τὸ πρότυπο γι' αυτό τὸ σκοπὸ και, έτσι, ως την έποχή του Ουθμάν, δέν υπήρχε καμιά δικαιολογία για να υπάρχουν διαφορές στην προφορά τῶν φωνηέντων, πράγμα πὸν είχε άποτελέσει τή συνήθεια τῶν διαφόρων φυλῶν κατά την άπαγγελία του Κορανίου, κυρίως δὲ όταν αυτές οί διαφορές ήταν ικανές να δημιουργήσουν έσφαλμένες έντυπώσεις στις σκέψεις εκείνων πὸν δέν ήταν "Αραβες. Η πολὺ συνετὴ και επίκαιρη ένέργεια του Ουθμάν, έγινε η βάση της κατηγορίας μὴ Μουσουλμάνων συγγραφέων, ότι αὐτὸς είχε κάνει άλλαγές στο Κοράνιο, η ότι τᾶ αντίτυπα πὸν εξέδωσε ήταν κατά κάποιον τρόπο διαφορετικά από τὸ πρωτότυπο κείμενο η τὸ κείμενο, τὸ όποιο είχε άποκαλυφθεῖ στον 'Ιερό Προφήτη. Αὐτοί οί συγγραφείς φαντάζονται ότι έχουν βρεῖ ένα άποτελεσματικό τρόπο για να καταφερθούν έναντίον της ακρίβειας του κειμένου του Κορανίου. Έκείνοι, όμως, πὸν γνωρίζουν την άραβική γλώσσα και την ιστορία της συλλογής του Κορανίου, άπλως χαμογε-

λοῦν γιὰ τὶς ἀνεπαρκεῖς γνώσεις καὶ τὴν ἔλλειψη νοημοσύνης ποῦ φαίνονται νὰ ἔχουν.

Δὲν ὑπάρχει, λοιπόν, ἀμφιβολία ὅτι τὸ κείμενο τοῦ Κορανίου, τὸ ὁποῖο ἐξέδωσε ὁ Οὐθμάν, εἶναι τὸ ἀκριβὲς ἀντίτυπο ἐκείνου ποῦ εἶχε ἀποκαλυφθεῖ στὸν Ἱερό Προφήτη καὶ ὑπάρχει ἀκόμα λιγώτερη ἀμφιβολία γιὰ τὸ ὅτι τὸ κείμενο τοῦ Κορανίου ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ἀπόλυτα γνήσιο καὶ ἀναλλοίωτο ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ποῦ ὁ Οὐθμάν ἔστειλε τὰ ἀντίτυπα τοῦ πρότυπου κειμένου στὰ διάφορα σημεῖα τῆς μουσουλμανικῆς ἐπικράτειας. Τὰ ἀντίτυπα αὐτά, αὐξήθηκαν τόσο πλατιά καὶ τόσο γρήγορα, ὥστε πολὺ σύντομα σχεδὸν κάθε ἐγγράμματος Μουσουλμᾶνος εἶχε στὴν κατοχή του ἓνα ἀντίτυπο τοῦ Κορανίου. "Ἐχει ἀναφερθεῖ ὅτι μερικὰ χρόνια ἀργότερα στὶς μάχες μεταξὺ τοῦ Ἄλι καὶ τοῦ Μουαγουίγια, οἱ στρατιῶτες τοῦ τελευταίου ἔδωσαν ἀντίτυπα τοῦ Κορανίου στὴν ἄκρη τῆς λόγχης τους καὶ διακήρυξαν ὅτι τὸ Κοράνιο θὰ ἀποφάσιζε ποῖα ἀπὸ τὶς ἀντίπαλες πλευρὲς θὰ νικοῦσε. (Τὸ Χαλιφάτο). Αὐτὸ δείχνει ὅτι ὡς ἐκείνη τὴν ἐποχὴ, ἦταν συνηθισμένο κάθε Μουσουλμᾶνος νὰ εἶναι κάτοχος ἑνὸς ἀντίτυπου τοῦ Κορανίου.

Ἡ Πρακτικὴ τῆς Ἀποστήθισης τοῦ Κορανίου Συνεχίζεται

Ἡ ἀπαγγελία, ἡ ἀντιγραφή, καὶ ἡ ἔκδοση τοῦ Κορανίου θεωροῦνταν πάντα σὰν πράξεις μεγάλης πνευματικῆς σημασίας στὸ Ἰσλάμ. Ἡ ἱστορία ἀναφέρει ὅτι σημαντικοὶ Μουσουλμᾶνοι, κληρικοὶ καὶ Μουσουλμᾶνοι μονάρχες, περνοῦσαν τὸν καιρὸ τους ἀντιγράφοντας τὸ κείμενο τοῦ Κορανίου. Ἀκόμα καὶ σὲ μιὰ μὴ ἀραβικὴ χώρα, ὅπως ἡ Ἰνδία, αἰῶνες μετὰ ἀπὸ τὴν περίοδο τοῦ Ἱεροῦ Προφήτη, ὅταν Μουσουλμᾶνοι ἀπὸ πολλὰς ἀπόψεις εἶχαν υἱοθετήσει Ἰνδουιστικὰ ἔθιμα καὶ πρακτικὲς, ὁ μέγας Μούγκαλ Αὐτοκράτορας Ἀουράνγκζεμπ συνήθιζε νὰ περναῖε τὸν καιρὸ του ἀντιγράφοντας τὸ κείμενο τοῦ Κορανίου. Λέγεται ὅτι εἶχε γράψει ἰδιοχείρως ἑπτὰ πλήρη ἀντίγραφα.

Ἡ συνήθεια ἀποστήθισης τοῦ Κορανίου δὲν περιορίζεται στὴν ἐποχὴ ποῦ ζοῦσε ὁ Ἱερός Προφήτης ἢ στὴν ἐποχὴ τῶν πρώτων Χαλίφηδων. Ἀκόμα καὶ ἀργότερα, τὰ ἰδιόχειρα ἀντίγραφα τοῦ Κορανίου ἦταν ἀφθονα καὶ ἦταν πολὺ εὐκόλο νὰ τὰ προμηθευθεῖ κανεὶς. Σὲ ὅλες τὶς ἐποχές, ἕνας μέγας ἀριθμὸς Μουσουλμάνων μάθαιναν ν' ἀποστηθί-

ζουν τὸ Κοράνιο. Ὑπάρχει ἕνας συντηρητικὸς ὑπολογισμὸς ποὺ λέει ὅτι ἕκατὸ ὡς διακόσιες χιλιάδες Μουσουλμάνοι ἔχουν μάθει τὸ Κοράνιο ἀπ' ἔξω στὸ διάστημα τῆς ἱστορίας τοῦ Μουσουλμανισμοῦ καὶ καμιά φορὰ ὁ ἀριθμὸς αὐτὸς ὑπερβαίνει καὶ αὐτοὺς τοὺς ὑπολογισμοὺς. Οἱ Εὐρωπαῖοι συγγραφεῖς ποὺ δὲν γνωρίζουν τὰ συναισθήματα τῶν Μουσουλμάνων καὶ τὸ μέτρο ἀγάπης καὶ ἀφοσίωσης, μὲ τὰ ὁποῖα τοὺς ἐμπνέει τὸ Κοράνιο, ἀδυνατοῦν νὰ πιστεύσουν ὅτι οἱ Μουσουλμάνοι μπόρεσαν νὰ προστατεύσουν τὴ γνησιότητα καὶ τὴν ἀκρίβεια τοῦ Κορανίου μὲ τὸν τρόπο αὐτό. Ἐπειδὴ ἡ ἱστορία, δὲν ἀναφέρει ἔστω καὶ τὴν περίπτωση ἑνὸς ἀτόμου ποὺ ἔμαθε ν' ἀποστηθίζει τὴν Ἱερά Γραφή, τοὺς φαίνεται ἀπίστευτο ὅτι μεγάλος ἀριθμὸς ἀνθρώπων, σὲ κάθε γενιά, ἔχει μάθει καὶ ἀποστηθίζει τὸ Κοράνιο στὴν ὁλότητά του. Ἐν τούτοις, δὲν πρέπει νὰ ξεχνοῦμε πῶς τὸ ἰδιαίτερο χαρακτηριστικὸ τοῦ Κορανίου εἶναι τὸ ὅτι εἶναι γραμμένον σὲ γλώσσα πολὺ ρυθμικὴ καὶ ὅτι αὐτὸ ὑποβοηθᾷ τὴν ἀποστήθισή του. Ὁ μεγαλύτερος γιὸς τοῦ συγγραφέα Μίρτζα Νάσιρ Ἄχμαντ*, ὁ ὁποῖος εἶναι διπλωματοῦχος τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Πουντζάμπ καὶ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ὁξφόρδης, εἶχε μάθει τὸ Κοράνιο ἀπ' ἔξω ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψη τοῦ πατέρα του, πρὶν ἀρχίσει τὶς μὴ θρησκευτικὲς του μελέτες. Σ' ἕνα μικρὸ τόπο, ὅπως τὸ Καντιάν, δυὸ γιατροὶ καὶ πολλοὶ ἀπόφοιτοι, ἔχουν μάθει τὸ Κοράνιο ἀπ' ἔξω. Ἐνας ἀπὸ τοὺς δυὸ γιατροὺς, ἔμαθε νὰ τὸ ἀποστηθίζει στὸ διάστημα τεσσάρων ἢ πέντε μηνῶν. Ὁ πατέρας τοῦ σὲρ Μουχάμμαντ Ζαφρούλλα Κάν, ὁ κατὰ καιροὺς δικαστὴς τοῦ Ὁμοσπονδιακοῦ Δικαστηρίου τῆς Ἰνδίας, ἀπομνημόνευσε τὸ Κοράνιο μέσα σὲ λίγους μόνο μῆνες καὶ ἐνῶ ἦταν ἡλικίας 50 ἐτῶν. Ὁ Χαφίζ Γκουλάμ Μουχάμμαντ, ὁ ὁποῖος ἦταν κάποτε ὁ Ἱεραπόστολος τοῦ Κινήματός μας στὴν Μαυριτανία, ἀποστήθισε τὸ Κοράνιο σὲ διάστημα τριῶν μηνῶν. Ὅταν ὁ συγγραφέας τοῦ παρόντος κειμένου εἶχε μεταθεῖ στὴ Μέκκα γιὰ νὰ προσκυνήσει, ἔκανε τὴ γνωριμία τοῦ ἐγγονοῦ τοῦ Μουσι Μουχάμμαντ Τζαμάλ ἄλ - Ντίν Κάν (εἶχε ὑπηρετήσει ὡς ὑπουργὸς στὴ Μποπάλ ἐπὶ πολλὰ ἔτη), ὁ ὁποῖος τοῦ εἶπε ὅτι εἶχε μάθει τὸ Κοράνιο ἀπ' ἔξω μέσα σὲ ἕνα μῆνα. Αὐτὲς οἱ περιπτώσεις δείχνουν ὅτι ἡ γλώσσα τοῦ Κορανίου προσφέρεται γιὰ εὐκολὴ ἀποστήθιση. Ἀνθρώποι πολὺ μεγάλης ἡλικίας ἔχουν

*Ὁ τρίτος διάδοχος τοῦ Ἄχμαντ, τοῦ Ὑπεσημένου Μεσσία. Ἡ εἰσαγωγή γράφηκε τὸ 1947.

ἀφηγηθεῖ στὸν συγγραφέα ὅτι ὁ Μίρζα Γκούλ Μουχάμμαντ, ὁ προπάππος τοῦ Ἰδρυτῆ τοῦ Κινήματος Ἀχμαντίγια, ὁ ὁποῖος ἔζησε στὴν ἐποχὴ τοῦ Αὐτοκράτορος Ἀλαμγκίρ II τῶν Μούγκαλ, εἶχε στὴν αὐλή του πεντακόσια ἄτομα, τὰ ὁποῖα ἤξεραν ὅλο τὸ Κοράνιο ἀπ' ἑξῶ. Ὁ Μίρζα Γκούλ Μουχάμμαντ ἦταν ἕνας ἡγέτης ποῦ διοικοῦσε μιὰ περιοχὴ διακοσίων πενήντα μόνο τετραγωνικῶν μιλίων. Σὲ ὀρισμένα μέρη τῆς Ἰνδίας, μιᾶς χώρας στὴν ὁποία ἡ ἀραβικὴ γλῶσσα δὲν εἶναι πλατιὰ κατανοητὴ, ἡ πλειοψηφία τῶν Μουσουλμάνων ἔχει, διαμέσου τῶν αἰῶνων, ἀποστηθίσει καὶ μάθει τὸ Κοράνιο ἀπ' ἑξῶ.

Μιὰ ἀπὸ τίς ἐπινοήσεις ποῦ υἰοθέτησαν οἱ Μουσουλμάνοι, γιὰ νὰ διατηρήσουν τὴ γησιότητα τοῦ κειμένου τοῦ Κορανίου καὶ ἡ ὁποία χρησιμοποιεῖται ἐδῶ καὶ αἰῶνες, εἶναι τὰ παιδιὰ τὰ ὁποῖα γεννιοῦνται ἀόματα ἢ χάνουν τὴν ὄρασή τους, ἐνῶ εἶναι ἀκόμα θρέφη, νὰ ἐνθαρρύνονται νὰ μαθαίνουν τὸ Κοράνιο ἀπ' ἑξῶ. Αὐτὸ ἔχει καθιερωθεῖ ἐπειδὴ πιστεύεται ὅτι, καθὼς ἕνας τυφλὸς δὲν εἶναι ἱκανὸς ν' ἀπασχοληθεῖ μὲ μιὰ συνηθισμένη ἐργασία, μπορεῖ νὰ μετατρέψει τὴν ἀναπηρία του σὲ προτέρημα, διασώζοντας καὶ γινόμενος προστάτης τοῦ κειμένου τοῦ Κορανίου. Αὐτὸ εἶναι ἕνα τόσο κοινὸ φαινόμενο, ὥστε στὴν Ἰνδία ἕνας τυφλὸς Μουσουλμάνος παίρνει χωρὶς διάκριση τὸν τιμητικὸ τίτλο τοῦ Χαφίζ (δηλαδῆ, τοῦ προστάτη), ποῦ σημαίνει ἄτομο τὸ ὁποῖο ἔχει γίνεи προστάτης τοῦ κειμένου τοῦ Κορανίου μέσω τῆς ἀποστήθισης.

Κατὰ τὸ μῆνα τῶν ἑορτῶν τοῦ Ραμαντάν ὁλόκληρο τὸ Κοράνιο ἀπαγγέλλεται μεγαλόφωνα στὴ διάρκεια τῶν ὁμαδικῶν Προσευχῶν μέσα σὲ ὅλα τὰ κύρια τεμένη σὲ ὁλόκληρο τὸν κόσμο. Ὁ Ἰμάμης ἀπαγγέλλει τὸ Κοράνιο καὶ ἕνας ἄλλος Χαφίζ στέκεται ἀκριβῶς πίσω του καὶ προσέχει τὴν ἀκρίβεια τῆς ἀπαγγελίας του, κάνοντάς του τὸν ὑποβολέα ὅταν αὐτὸ χρειάζεται. Μ' αὐτὸ τὸν τρόπο, τὸ Κοράνιο ἀπαγγέλλεται στὴν ὁλότητά του στὴ διάρκεια τοῦ μῆνα τῶν ἑορτῶν τοῦ Ραμαντάν, μέσα σὲ ἑκατοντάδες χιλιάδες τζαμιά ἀνά τὸν κόσμο.

Αὐτὲς εἶναι οἱ διάφορες ἐπινοήσεις καὶ τὰ προνοητικὰ μέτρα, ποῦ ἔχουν υἰοθετήσῃ οἱ Μουσουλμάνοι, γιὰ τὴν προστασία τῆς γησιότητος καὶ τῆς ἀκρίβειας τοῦ κειμένου τοῦ Κορανίου, μὲ ἀποτέλεσμα ἀκόμα καὶ οἱ πιὸ ἄσπονδοι ἐχθροὶ τοῦ Ἰσλάμ νὰ ὑποχρεῶνται νὰ παραδεχθοῦν ὅτι τὸ κείμενο τοῦ Κορανίου ἔχει διαφυλαχθεῖ ἀκέραιο ἀπὸ τὴν ἐπο-

χή του Ἱεροῦ Προφήτη. Γι' αὐτό, σήμερα μπορούμε νὰ παραδεχθοῦμε μὲ ἀπόλυτη βεβαιότητα ὅτι τὸ Κοράνιο ὑπάρχει ἀκριβῶς ὅπως ἦταν ὅταν ὁ Ἱερὸς Προφήτης τὸ παρέδωσε στὸν κόσμο. Πιὸ κάτω ἀναφέρουμε τὶς δηλώσεις τὶς ὁποῖες ἔκαναν ὀρισμένοι συγγραφεῖς τῆς Δύσης σχετικά μὲ τὸ θέμα αὐτό.

Ὁ σέρ Οὐίλλιαμ Μουῖρ στὴν ἐργασία του «Ἡ Ζωὴ τοῦ Μωάμεθ» (σελ. XXVIII) συνοψίζει τὸ συμπέρασμά του πᾶνω σ' αὐτὸ τὸ θέμα, μὲ τὸν ἀκόλουθο τρόπο: «Ἐκεῖνο πού ἔχουμε, μολοντί καὶ πιθανὰ διορθωμένο ἀπὸ τὸν ἴδιο, ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι τοῦ ἴδιου...». «Μποροῦμε νὰ ποῦμε μὲ τὴ μεγαλύτερη βεβαιότητα ὅτι κάθε στίχος τοῦ Κορανίου εἶναι γνήσιος καὶ ἡ ἀναλλοίωτη ἔκφραση τοῦ ἴδιου τοῦ Μωάμεθ» (σελ. XXVIII). «Ἐπὶ τὴν ἀνάγκη καὶ ἡ βεβαιότητα, ἐσωτερικὴ καὶ ἐξωτερικὴ, ὅτι ἔχουμε στὴν κατοχὴ μας τὸ κείμενο τὸ ὁποῖο παρουσίασε καὶ χρησιμοποίησε ὁ ἴδιος ὁ Μωάμεθ» (σελ. XXVII). Καὶ πάλι: «... καὶ τελειώνουμε μὲ μιὰ στενὴ προσέγγιση στὴ γνώμη τὴν ὁποία ἐξέφρασε ὁ φὸν Χάμμερ καὶ ἰσχυρίζομαστε ὅτι τὸ Κοράνιο εἶναι ὁ λόγος τοῦ Μωάμεθ μὲ τὴν ἴδια βεβαιότητα, πού οἱ Μωαμεθανοὶ ἰσχυρίζονται ὅτι εἶναι ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ» (σελ. XXVIII).

Ὁ Νολντέκε λέει: «Μπορεῖ νὰ ὑπῆρξαν ἐλάχιστα λάθη πού ἔκαναν οἱ γραφεῖς στὸ Κοράνιο τοῦ Οὐθμάν, δὲν περιέχει ὅμως ἄλλο ἀπὸ γνήσια στοιχεῖα, μολοντί κατὰ καιροὺς ἢ σειρὰ πού ἀκολουθοῦν εἶναι περιέργη. Οἱ προσπάθειες Εὐρωπαϊῶν μελετητῶν γιὰ ν' ἀποδείξουν τὴν ὑπαρξὴ μεταγενέστερων παρεμβολῶν στὸ Κοράνιο, ἔχουν ἀποτύχει» (Ἐγκυκλοπαίδεια Μπριτάνικα, 9ῆ ἔκδοση, ὑπὸ τὴ λέξη «Κοράνιο»).

Ἡ Ταξινόμηση τῶν Κεφαλαίων καὶ τῶν Στίχων

Κατὰ καιροὺς ἔχει ὑποστηριχθεῖ ὅτι ἡ ταξινόμηση τῶν κεφαλαίων τοῦ Κορανίου εἶναι ἔργο τοῦ Οὐθμάν. Αὐτὸ δὲν εἶναι ἀκριβές. Εἶναι γνωστὸ ὅτι ὁ Ἱερὸς Προφήτης συνήθιζε ν' ἀπαγγέλλει ὀλόκληρο τὸ Κοράνιο κατὰ τὴ διάρκεια τῶν ἑορτῶν τοῦ Ραμαντάν καὶ τὸ ἴδιο ἔκαναν ὀρισμένοι Σύντροφοί του. Οἱ Παραδόσεις, ἐπίσης, ἀναφέρουν ὅτι ὁ Ἱερὸς Προφήτης συνήθιζε ν' ἀπαγγέλλει ὀλόκληρο τὸ Κοράνιο στὸν ἄγγελο Γαβριὴλ στὴ διάρκεια τοῦ μηνὸς Ραμαντάν (Μπουχάρι). Ἐνας μὴ Μουσουλμᾶνος μπορεῖ νὰ

μὴν εἶναι διατεθειμένους νὰ παραδεχθῆι αὐτὸ τὸν ἰσχυρισμὸ, δὲν ὑπάρχει, ὅμως, καμιὰ ἀμφιβολία ὅτι ὁ Ἱερὸς Προφήτης συνήθιζε ν' ἀπαγγέλει τὸ Κοράνιο καὶ πρέπει νὰ τὸ εἶχε κάνει ἀκολουθώντας κάποια τάξη.

Μετὰ τὸ θάνατο τοῦ Ἱεροῦ Προφήτη, ὁ Ἄλι δὲν πῆγε νὰ δεῖ τὸν Ἄμπου Μπάκρ (ὁ ὁποῖος εἶχε ἐκλεγεί Χαλίφης) γιὰ ἀρκετὸν καιρὸ. Ὁ Ἄμπου Μπάκρ τὸν κάλεσε καὶ τὸν ρώτησε ἂν ἦταν δυσαρεστημένος, λόγῳ τῆς ἐκλογῆς του ὡς Χαλίφης. Ὁ Ἄλι τοῦ ἀπάντησε ὅτι δὲν ὑπῆρχε τέτοιο θέμα καὶ ὅτι ἦταν πολὺ ἀπασχολημένος μὲ τὴν ἀντιγραφή τοῦ Κορανίου, σύμφωνα μὲ τὴ σειρά μὲ τὴν ὁποία αὐτὸ εἶχε ἀποκαλυφθεῖ. Εἶχε ἀποφασίσει νὰ ἐκπληρώσει αὐτὸ τὸ καθῆκον μετὰ τὸ θάνατο τοῦ Προφήτη. Καὶ αὐτὸ ἐπίσης δείχνει ὅτι στὴν ἐποχὴ τοῦ Ἱεροῦ Προφήτη τὸ Κοράνιο συνηθιζόταν ν' ἀπαγγέλλεται μὲ μιὰ ὀρισμένη τάξη καὶ ὅτι αὐτὴ ἡ τάξη ἦταν διαφορετικὴ ἀπὸ τὴν τάξη μὲ τὴν ὁποία αὐτὸ εἶχε ἀποκαλυφθεῖ. Νὰ γιατί ὁ Ἄλι ἀποφάσισε νὰ τὸ ἀντιγράψει μὲ τὴν τάξη μὲ τὴν ὁποία εἶχε ἀποκαλυφθεῖ, ὥστε γιὰ ἱστορικοὺς σκοποὺς θὰ ἔπρεπε νὰ διατηρηθεῖ καὶ αὐτὴ ἡ διάταξη. Ὑπάρχουν παραδόσεις, οἱ ὁποῖες λένε ὅτι κάθε φορὰ πού γινόταν ἀποκάλυψη ἑνὸς ἢ μιᾶς σειρᾶς στίχων στὸν Ἱερὸ Προφήτη, ἐκεῖνος καλοῦσε ἕναν ἀπὸ τοὺς γραφεῖς καὶ τοῦ ὑπαγόρευε τὸν ἢ τοὺς στίχους καὶ ταυτόχρονα τοῦ ὑποδείκνυε σὲ ποιο Κεφάλαιο καὶ σὲ ποιο σημεῖο ἀκριβῶς ἀνήκε ὁ καθένας ἀπὸ αὐτούς. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι καὶ ὁ Ἱερὸς Προφήτης κατατοπιζόταν ὡς πρὸς τὸ πού ἀνήκε ὁ κάθε στίχος πού τοῦ εἶχε ἀποκαλυφθεῖ.

Ὡστόσο, τὸ πιὸ ἰσχυρὸ ἀποδεικτικὸ στοιχεῖο, πού στηρίζει τὴ διάταξη πού υἰοθετήθηκε στὴ σύνταξη τοῦ Κορανίου εἶναι τὸ ἴδιο τὸ περιεχόμενό του. Ἡ μελέτη τοῦ Κορανίου ἀποκαλύπτει ὅτι τὸ θέμα κάθε Κεφαλαίου ἔχει σχέση μὲ τὸ θέμα τοῦ προηγούμενου Κεφαλαίου καὶ ἐκεῖνου πού τὸ ἀκολουθεῖ. Ἄν ἡ σημερινὴ διάταξη υἰοθετήθηκε ἀπὸ τὸν Οὐθμάν, ἀπλῶς λόγῳ τῆς ἔκτασης τοῦ κάθε Κεφαλαίου, τότε πῶς συμβαίνει ἡ διάταξη νὰ φανερώνει μιὰ συνοχὴ στὰ θέματα καὶ τὸ περιεχόμενο; Γιὰ παράδειγμα, ἡ Σούρα ἄλ - Φάτιχα ἀποκαλύφθηκε στὴ Μέκκα καὶ εἶναι τὸ Εἰσαγωγικὸ Κεφάλαιο τοῦ Κορανίου. Ἡ Σούρα ἄλ - Μπάκαρα ἀποκαλύφθηκε στὴ Μεδίνα καὶ ἔρχεται ἀμέσως μετὰ τὴ Σούρα ἄλ - Φάτιχα καὶ παραλείποντας ἀρκετὰ Κεφάλαια τὰ ὁποῖα εἶχαν ἀποκαλυφθεῖ στὸ ἐνδιάμεσο διάστημα. Δυτικοὶ συγγραφεῖς ἰσχυρίζονται ὅτι ἡ Σούρα ἄλ - Μπάκαρα

είχε τοποθετηθεί και χρησίμευσε σάν Πρώτο Κεφάλαιο του Κορανίου γιατί ήταν τὸ ἐκτενέστερο. Κατ' ἀρχήν, ξεχνοῦν ὅτι τὸ πρῶτο Κεφάλαιο τοῦ Κορανίου δὲν εἶναι ἡ Σούρα ἄλ - Μπάκαρα, ἀλλὰ ἡ Σούρα ἄλ - Φάτιχα, ἡ ὁποία εἶναι μιὰ πολὺ σύντομη Σούρα μὲ ἑπτὰ μόνο στίχους. Παραπέρα, ὅταν διαθάζουμε τὴ Σούρα ἄλ - Φάτιχα βλέπουμε ὅτι τελειώνει μὲ τὴν ἐξῆς προσευχή: «Ὁδήγησέ μας στὸ σωστὸ δρόμο», καὶ ἡ Σούρα ἄλ - Μπάκαρα πού ἔρχεται ἀμέσως μετὰ ἀρχίζει μὲ τὸ στίχο: «Αὐτὸ εἶναι ἓνα τέλειο Βιβλίον· σ' αὐτὸ δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία· εἶναι ἡ καθοδήγηση γιὰ τοὺς ἐνάρετους». Ἄν ἡ Σούρα ἄλ - Μπάκαρα ἐπιλέχθηκε γιὰ νὰ ἀκολουθήσει τὴ Σούρα ἄλ - Φάτιχα, ἀπλῶς καὶ μόνο γιατί εἶναι τὸ ἐκτενέστερο Κεφάλαιο τοῦ Κορανίου, πῶς τότε συμβαίνει ὁ πρῶτος στίχος τοῦ Κεφαλαίου αὐτοῦ νὰ εἶναι ἡ ἀπάντηση στὸν τελευταῖο στίχο τοῦ προηγούμενου Κεφαλαίου, τῆς Σούρα ἄλ - Φάτιχα; Ἡ Σούρα ἄλ - Φάτιχα κλείνει μὲ μιὰ προσευχή γιὰ τὴν καθοδήγηση καὶ ἡ Σούρα ἄλ - Μπάκαρα ἀρχίζει μ' ἓναν στίχο πού ἀναφέρεται στὴν καθοδήγηση γιὰ τὴν ὁποία εἶχε γίνει ἰκεσία στὸ τέλος τοῦ προηγούμενου Κεφαλαίου. Ἐδῶ δὲν πρόκειται γιὰ ἀπλὴ σύμπτωση. Αὐτὴ ἡ συνοχὴ θεμάτων, συναντᾶται σὲ ὅλο τὸ Κοράνιο, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι καμιά φορὰ ἓνα Κεφάλαιο, τὸ ὁποῖο ἀποκαλύφθηκε στὴ Μέκκα, ἀκολουθεῖ ἓνα ἄλλο πού ἀποκαλύφθηκε στὴ Μεδίνα ἢ ἀντίθετα. Αὐτὸ εἶναι ἀπόδειξη ὅτι ἡ διάταξη τῶν Κεφαλαίων καὶ τῶν στίχων τοῦ Κορανίου ἔγινε μὲ Θεῖα καθοδήγηση.

Ἐγείρεται, λοιπόν, τὸ ἐρώτημα γιατί ἡ ρύθμιση, πού υἰοθετήθηκε στὴ σύνταξη τοῦ Κορανίου, ἦταν διαφορετικὴ ἀπὸ τὴν τάξη μὲ τὴν ὁποία ἀποκαλύφθηκαν οἱ στίχοι; Ἡ ἀπάντηση εἶναι ὅτι, ὅταν γινόταν ἡ ἀποκάλυψη τοῦ Κορανίου τὰ διδάγματα καὶ τὰ δόγματα πού περιέχονταν σ' αὐτὸ ἦταν τελείως καινοφανῆ καὶ ἄγνωστα στοὺς Ἄραβες. Ἔπρεπε οἱ σκέψεις τους νὰ ἐξοικειωθοῦν καὶ νὰ ἐμποτισθοῦν μὲ τὸ πνευματικὸ ἐπίπεδο τῶν διδασμάτων καὶ τῶν δογμάτων τοῦ Ἰσλάμ γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ συλλάβουν τὰ λεπτεπίλεπτα σημεῖα αὐτῆς τῆς διδασκαλίας καὶ τῶν δογμάτων. Ἔτσι, οἱ πρῶτες ἀποκαλύψεις εἶχαν γίνει μὲ τὴ μορφή συνοπτικῶν Κεφαλαίων, τὰ ὁποία περιείχαν βασικὰ διδάγματα, ὅπως ἡ Ἐνότητα τοῦ Θεοῦ, ἡ καλωσύνη καὶ ἡ φροντίδα γιὰ τοὺς φτωχοὺς, ἡ ἀνάγκη πού ὑπάρχει καὶ τὸ ὄφελος πού ἀντλεῖται ἀπὸ τὴ λατρεία τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ἀνάμνησίν Του, καθὼς καὶ οἱ προφητεῖες, πού ἔδειχναν τί

εΐδους έναντίωση θά είχε ν' αντιμετώπισει ὁ Ἱερὸς Προφήτης, ἢ μεταχείριση ποὺ θά εἶχαν οἱ Μουσουλμᾶνοι, πῶς θά προόδευε τὸ Ἰσλάμ καὶ ποιὸ θά ἦταν τὸ τέλος τῶν ἐχθρῶν του καὶ τῶν ἀντιπάλων του. Καθὼς αὐξανόταν ὁ ἀριθμὸς τῶν Μουσουλμάνων καὶ τὸ Ἰσλάμ ἄρχισε νὰ ἐπεκτείνεται, τὸ ἴδιο ἄρχισαν ν' αὐξάνονται καὶ οἱ ἀποκαλύψεις τοῦ Ἰσλαμικοῦ Νόμου καὶ τῆς διδασκαλίας του. Ἡ σειρὰ μὲ τὴν ὁποία ἀποκαλύφθηκε τὸ Κοράνιο ἦταν, λοιπόν, ἢ σειρὰ ποὺ ἄρμοζε καλύτερα στὶς ἀνάγκες τῆς ἐποχῆς, κατὰ τὴν ὁποία αὐτὸ ἀποκαλύπτονταν. Ὅταν, ὅμως, ἡ ἀποκάλυψη εἶχε ὀλοκληρωθεῖ καὶ ἑκατοντάδες χιλιάδες ἄνθρωποι τὴν εἶχαν ἀποδεχθεῖ καὶ ὅταν ἀκόμα καὶ οἱ μὴ Μουσουλμᾶνοι χρειάσθηκε ν' ἀποκτήσουν ἐπίγνωση τοῦ ἱστορικοῦ του, ἔγινε ἀναγκαῖο νὰ παρουσιασθοῦν τὰ διδάγματα καὶ τὰ δόγματά του στοὺς Μουσουλμάνους καὶ στοὺς μὴ Μουσουλμάνους, ἀπὸ μιὰ νέα σκοπιά. Γιὰ νὰ ἱκανοποιηθεῖ αὐτὴ ἢ ἀνάγκη, ὁ Ἱερὸς Προφήτης συνέχισε νὰ δίνει ὁδηγίες ὑπὸ τῆ Θεῖα καθοδήγηση σχετικὰ μὲ τὴ μόνιμη ρύθμιση τοῦ Κορανίου γιὰ τὴ μελλοντικὴ χρῆση του. Τὸ ὅτι ἡ ἀποκάλυψη τοῦ Κορανίου ἔγινε μὲ τὴ σειρὰ καὶ σύμφωνα μὲ τὶς ἀνάγκες τῆς περιόδου, κατὰ τὴν ὁποία ἀποκαλύφθηκε καὶ τὸ ὅτι ρυθμίσθηκε γιὰ μόνιμη πλέον χρῆση καὶ σύμφωνα μὲ τὶς ἀνάγκες, ποὺ εἶχαν οἱ Μουσουλμᾶνοι στὶς ἐπόμενες περιόδους εἶναι, πράγματι, ἐξαισίσι θαῦμα. Μόνο μὲ τὴ Θεῖα καθοδήγηση μπορούσε ν' ἀποκαλυφθεῖ ἕνα βιβλίον τμηματικὰ σὲ μιὰ περίοδο 23 ἐτῶν μὲ μιὰ τάξη ποὺ ἀνταποκρινόταν μὲ τὸν καλύτερο τρόπο στὶς ἀπαιτήσεις ἐκείνης τῆς περιόδου καὶ ταυτόχρονα νὰ διαμορφωθεῖ μὲ τρόπο, ὥστε ν' ἀνταποκρίνεται μὲ τὸν καλύτερο τρόπο στὶς ἀπαιτήσεις τῶν μελλοντικῶν ἐποχῶν.

Ἡ σχέση ἢ ὁποία ὑπάρχει ἀνάμεσα στὸ θέμα τοῦ ἑνὸς Κεφαλαίου μὲ τὸ θέμα τοῦ ἐπόμενου Κεφαλαίου ἔχει ἐξηγηθεῖ στὸ εἰσαγωγικὸ σημείωμα ποὺ βρίσκεται στὴν ἀρχὴ τοῦ κάθε Κεφαλαίου.

ΜΕΡΙΚΕΣ ΠΡΟΦΗΤΕΙΕΣ ΤΟΥ ΚΟΡΑΝΙΟΥ

Στὸ πρῶτο τμήμα αὐτῆς τῆς Εἰσαγωγῆς ἔχουμε ἀναφέρει ὅτι οἱ Γραφές, ἡ ἀποκάλυψη τῶν ὁποίων εἶχε γίνει πρὶν ἀπὸ τὸ Κοράνιο, περιεῖχαν προφητεῖες γιὰ τὸ Κοράνιο. Δυτικοὶ συγγραφεῖς ἰσχυρίζονται ὅτι τὸ Κοράνιο δὲν περιέχει προφητεῖες. Αὐτὸ δὲν εἶναι σωστό. Ἡ πρώτη ἀποκάλυψη ποὺ ἔλαθε ὁ Ἱερὸς Προφήτης στὴ Σπηλιὰ τοῦ Χηρά, περιέχει τὴν προφητεία ὅτι μέσω τοῦ Κορανίου ὁ ἄνθρωπος θὰ καταξιωθεῖ ν' ἀποκτήσει γνώσεις, τὶς ὁποῖες μέχρι τότε ἀγνοοῦσε. Ἐπανελημμένα βρῖσκουμε πολλαπλές περιπτώσεις παρερμηνείας, τὶς ὁποῖες ὑπέδειξε τὸ Κοράνιο καὶ οἱ ὁποῖες εἶχαν διεισδύσει σὲ παλαιότερες Γραφές καὶ τὸ Κοράνιο ἐπιβεβαιώθηκε μεταγενέστερα ἀπὸ τὰ γεγονότα. Γιὰ παράδειγμα, στὸ Κοράνιο περιέχεται ἡ ἀποκάλυψη ὅτι ὅταν ὁ Φαραὼ πνίγηκε, ἡ σορὸς του διασώθηκε καὶ διαφυλάχθηκε γιὰ νὰ χρησιμεύσει σὰν ἕνα Σημάδι γιὰ τὶς γενιές τοῦ μέλλοντος. Στὸ Κοράνιο ὁ Θεὸς λέει:

Καὶ πήραμε τὰ παιδιά τοῦ Ἰσραὴλ καὶ τὰ περάσαμε μέσα ἀπὸ τὴ θάλασσα· καὶ ὁ Φαραὼ καὶ οἱ στρατιῆς του τοὺς κυνήγησαν καὶ ἦταν ἄδικοι καὶ βίαιοι καί, ὅταν ἦλθε ἡ ὥρα νὰ πνιγεῖ, εἶπε: «Πιστεύω ὅτι δὲν ὑπάρχει ἄλλος Θεὸς ἀπὸ Ἐκεῖνον στὸν Ὅποιο πιστεύουν τὰ παιδιά τοῦ Ἰσραὴλ. Καὶ εἶμαι ἀπὸ ἐκείνους ποὺ ὑποτάσσονται σ' Αὐτόν». Πῶς; Τώρα; Ἐσὺ ἦσουν ἀνυπάκουος πρὶν λίγο καὶ ἦσουν ἀπὸ ἐκείνους ποὺ δημιουργοῦν ἀταξία. Αὐτὴ τὴν ἡμέρα θὰ σώσουμε μόνο τὸ κορμί σου, γιὰ νὰ χρησιμεύσεις σὰν Σημάδι γιὰ ἐκείνους ποὺ θὰ σὲ διαδεχθοῦν. Καὶ εἶναι βέβαιον ὅτι οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους δὲν δίνουν προσοχὴ στὰ Σημάδια Μας (10:91-93).

Δηλαδή: Ὁ Θεὸς ὁδήγησε τοὺς Ἰσραηλίτες σὲ ἀσφα-

λές μέρος στην απέναντι όχθη της θάλασσας και ο Φαραώ και οι στρατιώτες του τους άκολουθήσαν με έχθρικές και παράνομες προθέσεις και οι τελευταίοι συνέχισαν την καταδίωξη, ώσπου άρχισαν να πνίγονται. Έκείνη τή στιγμή, ο Φαραώ είπε: «Τώρα πιστεύω ότι δεν υπάρχει άλλος Θεός, εκτός από το Θεό στον Όποιο πιστεύουν οι Ίσραηλίτες και υποτάσσομαι σ' Εκείνον». Και τότε, ο Θεός πρόσταξε: «Έσύ δηλώνεις την πίστη σου τώρα, ενώ πριν έδειχνες άνυπακοή και παρανομοῦσες; Ός άντάλλαγμα για τή δήλωση πίστης, πού έκανες στην ύστατη στιγμή, Έμεις θα σώσουμε μόνο το σώμα σου από τον άφανισμό, έτσι ώστε να χρησιμεύσει σαν Σημάδι για τις μέλλουσες γενιές, μολοντί ή άλήθεια είναι ότι ή πλειοψηφία των ανθρώπων δίνουν έλάχιστη σημασία στα Σημάδια Μας». Αυτό το περιστατικό δεν άναφέρεται στη Βίβλο και ούτε σε κανένα άλλο βιβλίο τής έβραϊκής Ιστορίας ή σε άλλο άυθεντικό άρχείο τής έποχής εκείνης. Το Κοράνιο τó είχε άναφέρει πριν από 14 αιώνες. Περίπου 13 αιώνες μετά από τó γεγονός αυτό, ή σορός εκείνου του συγκεκριμένου Φαραώ άνακαλύφθηκε και άναγνωρίσθηκε και τó γεγονός ότι, άφου πνίγηκε, τó πτώμα του περισυλλέχθηκε και θαλασμάθηκε για να διασωθεί, έξακριβώθηκε χωρίς να υπάρξει καμιά διαμάχη. Παρά τó γεγονός ότι ήταν θαλασσωμένο, θα μπορούσε να είχε καταστραφεί κατά τó διάστημα των άναταραχών από τις όποιες πέρασε ή χώρα τής Αιγύπτου μετά την έποχή του Μωυσή. Γλίτωσε, όμως, από την καταστροφή και διασώθηκε σαν Σημάδι και μάθημα για την άνθρωπότητα και για να έπιβεβαιώσει την άλήθεια πού είναι τó Κοράνιο.

Και πάλι μιá από τις πρώτες άποκαλύψεις περιέχει τó στίχο: «Τή νύχτα όταν σκοτεινιάζει» (92:2), τó όποιο σημαίνει ότι ο Θεός καλεί τή νύχτα να είναι μάρτυς και να υπογραμμίσει τó γεγονός ότι τó Ίσλαμ έπρόκειτο να υποβληθεί σε μιá σειρά από σκληρές δοκιμασίες και διωγμούς. Αύτ ή προφητεία έγινε σε μιá έποχή, πού και ο ίδιος ο Έρós Προφήτης δεν ήξερε ότι ο λαός του θα τού πρόβαλε σοβαρή άντίσταση στην Άποστολή του. Άμέσως μετά τή λήψη τής πρώτης άποκάλυψης, ή Καντίτζα πήρε τόν Έρós Προφήτη και τόν πήγε στον ξάδελφό της τόν Ουάρακα ίμπν Ναουφάλ. Άφου ο Έρós Προφήτης τού έξιτόρησε την πρόσφατη έμπειρία του, ο Ουάρακα τού είπε: «Ο άγγελος ο όποίος έφερε την άποκάλυψη στο Μωυσή, έπισκέφθηκε κι

έσένα. Φοβοῦμαι, ὅμως, ὅτι ὁ λαός σου θὰ σὲ ταλαιπωρήσει καὶ θὰ σὲ ἐκδιώξει ἀπὸ τὴ Μέκκα». Αὐτὸ ξάφνιασε τὸν Προφήτη καὶ τὸν ρώτησε μὲ περιέργεια: «Ἄληθινὰ ὁ λαός μου θὰ μὲ ἐκδιώξει;» (Μπουχάρι). Ἦξερε ὅτι ὁ λαός του τὸν ἀγαποῦσε πολὺ καὶ δὲν μποροῦσε νὰ διανοηθεῖ ὅτι θὰ τοῦ ἐναντιωνόταν. Ἐκείνη τὴ στιγμή ὁ Θεὸς τοῦ εἶχε πεί ὅτι τὸ Ἰσλάμ καὶ οἱ Μουσουλμᾶνοι θὰ περνοῦσαν μιὰ πολὺ σκοτεινὴ νύχτα, γεμάτη ἀντιστάσεις καὶ διωγμούς. Ἐκείνη ἢ νύχτα ἔμελλε ν' ἀρχίσει γρήγορα καὶ κράτησε δέκα ὀλόκληρα χρόνια.

Τὸ ὅτι ἡ περίοδος τῶν διωγμῶν καὶ τῶν δοκιμασιῶν θὰ κρατοῦσε περισσότερο ἀπὸ δέκα χρόνια, εἶχε ἐπίσης προμνηθεῖ σὲ ἓνα ἄλλο σημεῖο τοῦ Κορανίου. Στους πρώτους στίχους τῆς Σούρα ἀλ - Φάτζρ, ὁ Θεὸς καλεῖ μάρτυρες τὶς δέκα νύχτες, οἱ ὁποῖες θὰ ἔρχονταν πρὶν ἀπὸ τὴ χαραυγὴ. Ὁ σὲρ Οὐίλλιαμ Μουῖρ καὶ ἄλλοι συγγραφεῖς τῆς Δύσης, συμφωνοῦν ὅτι ἡ Σούρα αὕτη ἀποκαλύφθηκε στὸ τέλος τοῦ τρίτου ἔτους τῆς Ἱερωσύνης τοῦ Προφήτη. Μέχρι τότε ἡ ἐναντίωση τοῦ λαοῦ τῆς Μέκκας, δὲν εἶχε πάρει σοβαρὴ μορφή. Ἐκείνη τὴν ἐποχὴ τὸ Κοράνιο προμήνυσε ὅτι οἱ Μουσουλμᾶνοι θὰ περνοῦσαν δέκα σκοτεινὲς νύχτες καταδίωξης. Ἐκείνοι πού εἶναι ἐξοικειωμένοι μὲ τὴ φρασεολογία τῶν Ἱερῶν Γραφῶν, ξέρουν ὅτι μιὰ μέρα ἢ μιὰ νύχτα συχνὰ ἀντιστοιχοῦν καὶ σημαίνουν ἓνα χρόνο. Ἡ Βίβλος περιέχει πολλὰ τέτοια παραδείγματα, μόνο πὺ χρησιμοποιεῖ τὴ λέξη «ἡμέρα» γιὰ νὰ περιγράψει ἓνα χρόνο, ἐνῶ τὸ Κοράνιο, ὅταν ἀναφέρεται σὲ περιόδους συμφορᾶς, χρησιμοποιεῖ τὴ λέξη «νύχτα», γιὰτὶ μιὰ περίοδος συμφορᾶς εἶναι περίοδος σκότους, ἢ ὁποῖα περιγράφεται καλύτερα μὲ τὴ λέξη «νύχτα». Αὐτὸς ὁ στίχος ἦταν τὸ προμήνυμα σκληρῶν δοκιμασιῶν καὶ διωγμῶν, οἱ ὁποῖες θὰ διαρκούσαν μιὰ περίοδο δέκα ἐτῶν. Ἡ περίοδος αὕτη ἀρχισε σχεδὸν ἀμέσως μετὰ τὴν ἀποκάλυψη τοῦ στίχου αὐτοῦ καὶ κράτησε δέκα χρόνια. Ἐνας αὐστηρὸς κριτὴς θὰ μπορούσε νὰ πεί ὅτι τὴν ἐποχὴ πὺ ἀποκαλύφθηκε ὁ στίχος αὐτὸς ὁ Ἱερὸς Προφήτης ἔπρεπε νὰ εἶχε προβλέψει ὅτι οἱ Μεκκανοὶ σύντομα θὰ μετέβαλαν τὴν ἐναντίωσή τους σὲ καταδίωξη ὑπῆρχαν, ὅμως, τρόποι, ἐκτὸς ἀπὸ τὴ Θεία ἀποκάλυψη, πὺ θὰ μπορούσαν νὰ ἐπιβεβαιώσουν ὅτι ἡ περίοδος τοῦ διωγμοῦ θὰ διαρκούσε δέκα χρόνια καὶ ὄχι πέντε ἢ ὀκτώ, δώδεκα ἢ δεκατρία; Ἡ ἀποκάλυψη διευκρινίζει ὅτι θὰ ἦταν δέκα χρόνια καὶ ὁ Ἱερὸς Προφήτης μπόρεσε

νά μείνει στη Μέκκα δέκα μόνο χρόνια μετά τη λήψη της αποκάλυψης και καθ' ὄλο εκείνο τὸ διάστημα βασανίσθηκε και καταδιώχθηκε. Μετά ἀπὸ δέκα χρόνια, ὑποχρεώθηκε νὰ φύγει ἀπὸ τὴ Μέκκα, ἢ ὅποια δὲν εἶχε νὰ προσφέρει σ' ἐκεῖνον και στοὺς ὄπαδούς του τίποτε ἄλλο ἀπὸ διωγμούς και ἔφθασε στη Μεδίνα, ὄπου ὁ Θεὸς φρόντισε γιὰ τὴ ραγδαία ἄνοδο τοῦ Ἰσλάμ και τῶν Μουσουλμάνων. Ἔτσι, ἡ ἀναχώρησή του ἀπὸ τὴ Μέκκα ἀποτέλεσε τὴ χαραυγὴ τοῦ Ἰσλάμ, τὸ ὄποιο ξαπλώθηκε και προόδευσε. Μποροῦμε νὰ ποῦμε ὅτι ἡ περίοδος τῶν δέκα ἐτῶν ἦταν μιὰ σοφὴ εἰκασία τοῦ Ἰεροῦ Προφήτη, ἦταν ὄμως εἰκασία τὸ γεγονός, ὅτι δέκα χρόνια μετά τὴ λήψη τῆς ἀποκάλυψης ἕνας μεγάλος ἀριθμὸς ἀπὸ τοὺς κατοίκους τῆς Μεδίνας προσχώρησαν στὸ Ἰσλάμ και ὅτι ἐκεῖνος ἐπρόκειτο νὰ μεταναστεύσει σ' ἐκεῖνη τὴν πόλη; Ἦταν δικὴ του ἐπιλογὴ νὰ προσηλυτισθοῦν στὸ Ἰσλάμ οἱ κάτοικοι τῆς Μεδίνας και δικὴ του ἐπιλογὴ νὰ ὄλοκληρώσει αἰσίως τὸ ταξίδι του ἀπὸ τὴ Μέκκα στη Μεδίνα;

Ἄλλὰ ἡ ἀποκάλυψη δὲν τελειώνει ἐκεῖ. Συνεχίζει και λέει: «Και στη νύχτα ποὺ τελειώνει» (89:5). Σ' αὐτὸ τὸ στίχο, ὁ Θεὸς καλεῖ μάρτυρα μιὰ ἄλλη νύχτα, στὸ διάστημα τῆς ὄποίας τὸ σκοτάδι θὰ ὑποχωρήσει, ὑπονοώντας ὅτι μετά τὴ χαραυγὴ, ἢ ὄποια θὰ ἔλθει μετά ἀπὸ τὸ τέλος τῶν δέκα ἐτῶν δίωξης, τὸ σκοτάδι δὲν ἐπρόκειτο νὰ ἐξαφανισθεῖ ἐντελῶς και ὅτι τὴ χαραυγὴ θὰ τὴν ἀκολουθοῦσε μιὰ ἄλλη νύχτα και ὅτι μετά ἀπὸ αὐτὴ δὲν θὰ ὑπῆρχε και μιὰ ἄλλη περίοδος σκότους. Και αὐτὸ ἀκριβῶς συνέβη. Τὴ Μετανάστευση ἀπὸ τὴ Μέκκα ἀκολούθησε ἄλλος ἕνας χρόνος ἀνησυχῶν και ἀπελπισίας, ὄταν οἱ Μουσουλμάνοι τῆς Μεδίνας ζοῦσαν ὑπὸ τὸ ζυγὸ τοῦ φόβου τῆς εἰσβολῆς τῶν Μεκκανῶν. Ἡ Μάχη τοῦ Μπάντρ ἔγινε ἕνα χρόνο μετά τὴ Μετανάστευση τοῦ Προφήτη στη Μεδίνα και ἡ μάχη αὐτὴ, ὄπως εἶχε προμνηυθεῖ στη Βίβλο, και ὄπως ἦδη τὸ ἀναφέραμε σὲ προηγούμενο ἀπόσπασμα αὐτῆς τῆς Εἰσαγωγῆς, ὑπερίσχυσε και κατέρριψε τὸ γόητρο τοῦ Κεντάρ και ἔθεσε τέρμα σὲ μιὰ σειρὰ διωγμῶν, στοὺς ὄποίους εἶχαν ὑποβάλει οἱ Μεκκανοὶ τοὺς Μουσουλμάνους. Οἱ Μουσουλμάνοι ὑποχρεώθηκαν νὰ πολεμήσουν ἀργότερα και σὲ ἄλλες πὺ σημαντικὲς μάχες. Ἡ μάχη τοῦ Μπάντρ, ὄμως, τοὺς καθιέρωσε σὰν ἕνα λαὸ ἀνεξάρτητο και κυρίαρχο και παρέσυρε τοὺς ἡγέτες τῶν Κιουράις, οἱ ὄποιοι ἦταν οἱ πρῶ-

τεύοντες διώκτες τῶν Μουσουλμάνων, σὲ μιὰ κόλαση καταστροφῆς καὶ ἀφανισμοῦ.

Καὶ πάλι, ἐνῶ ὁ Προφήτης θρισκόταν ἀκόμα στὴ Μέκκα, ἔλαθε τὴν ἐξῆς ἀποκάλυψη:

Εἶναι βέβαιο ὅτι Ἐκεῖνος ποὺ σὲ δέσμευε μὲ τὴν διδασκαλία τοῦ Κορανίου, θὰ σὲ ἐπαναφέρει ἐκεῖ ποὺ ὀφείλεις νὰ γυρίσεις (28:86).

Ὁ στίχος λέει ὅτι ὁ Θεός, ὁ Ὅποιος ἀποκάλυψε τὸ Κοράνιο στὸν Προφήτη καὶ τοῦ ἀνέθεσε τὸ καθήκον τῆς ὑπακοῆς σ' αὐτό, ἐγγυᾶται ὅτι θὰ ξαναγυρίσει στὴ Μέκκα. Ὁ στίχος αὐτὸς δὲν ἀποκαλύπτει μόνο ὅτι ὁ Ἱερός Προφήτης θὰ ἀναγκαζόταν νὰ μεταναστεύσει ἀπὸ τὴ Μέκκα, ἀλλὰ περιεῖχε καὶ τὴν προφητεία ὅτι, μετὰ τὴν Ἀποχώρησή του ἀπὸ τὴ Μέκκα, θὰ γύριζε πάλι σὰν νικητῆς. Ὅποιος εἶχε ζήσει τὴν κατάσταση ἔτσι, ὅπως αὐτὴ εἶχε διαμορφωθεί γιὰ τὸν Ἱερὸ Προφήτη, δὲν θὰ μπορούσε νὰ μαντέψει, τὴν ἐποχὴ ποὺ ἀποκαλύφθηκε ὁ στίχος αὐτός, ὅτι ἐκεῖνος ποὺ εἶχε ἀναγκασθεῖ νὰ ἐγκαταλείψει τὴ Μέκκα, θὰ ἐπέστρεφε ἐκεῖ θριαμβευτῆς. Ὑπάρχει στὸ Κοράνιο καὶ ἄλλη μιὰ προφητεία, ἡ ὁποία προμηνύει τὸ ἴδιο αὐτὸ γεγονός καὶ ἡ ὁποία ἀποκαλύφθηκε καὶ αὐτὴ, ἐνῶ ὁ Προφήτης ἦταν ἀκόμα στὴ Μέκκα:

Νὰ πεῖς: «Θεέ μου κάνε ὥστε νὰ μῶ ὑπὸ καλὲς συνθήκες καὶ ἡ ἐμφάνισή μου νὰ εἶναι εὐμενῆς. Δῶσε μου τὴ δύναμή Σου» (17:81).

Μὲ τὸ στίχο αὐτό, ὁ Θεός ἔδινε ἐντολὴ στὸν Προφήτη νὰ τὸν παρακαλέσει νὰ εἶναι ἐπιτυχημένη ἡ εἴσοδος του (στὴν πόλη, στὴν ὁποία Ἐκεῖνος τὸν ἔστελνε) καὶ μετὰ νὰ εἶναι ἐπιτυχῆς ἡ ἐπίθεσή του καὶ νὰ εἶναι Σύμμαχος του σ' αὐτὴ τὴν ἐπίθεση. Αὐτὸς ὁ στίχος προμηνύει ὅτι ὁ Προφήτης θὰ μετέβαινε ἀπὸ τὴ Μέκκα στὴ Μεδίνα καὶ ὅτι θὰ εἰσέβαλε στὴ Μέκκα ἀπὸ τὴ Μεδίνα καὶ ὅτι τελικὰ ἡ Μέκκα θὰ ὑπέκυπτε σ' αὐτόν.

Ξανά, ἐνῶ ὁ Προφήτης θρισκόταν ἀκόμα στὴ Μέκκα, ἔλαθε μιὰ ἀποκάλυψη, ὅτι ἡ ὥρα τοῦ θριάμβου τοῦ Ἰσλάμ πλησίαζε καὶ ὅτι ἡ σελήνη θὰ κατακομματιαζόταν (54:2). Ἡ σελήνη ἦταν τὸ σύμβολο τῆς δυνάμεις τῆς Ἀραβίας καὶ τὸ σπάσιμο τῆς σελήνης σήμαινε ὅτι ἡ δύναμη τῶν Ἀράβων

ἐπρόκειτο νὰ θρυμματισθεῖ. Αὐτὸς ὁ στίχος ἀποκαλύφθηκε τὸν καιρὸ πού οἱ Μουσουλμᾶνοι εἶχαν ἀναγκασθεῖ νὰ μεταναστεύσουν πρὸς διάφορες κατευθύνσεις καὶ ὁ Ἱερὸς Προφήτης διωκόταν στὴ Μέκκα καὶ τοῦ εἶχε ἀπαγορευθεῖ νὰ κάνει ἀκόμα καὶ τὶς Προσευχές του μέσα στὴ Κάαμπα. Μιὰ φορά, ὅταν προσπάθησε νὰ κάνει τὶς Προσευχές του ἐκεῖ, τὸν ἔσυραν προσβλητικὰ ἀπὸ τὸ χῶρο μὲ τὴ βία. Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, πού ὀλόκληρη ἡ Μέκκα ἦταν ξεσηκωμένη ἐναντίον του, ὁ Ἱερὸς Προφήτης εἶπε στοὺς Μεκκανοὺς ὅτι ὁ Θεὸς εἶχε θεσπίσει ὅτι τὸ κῦρος τους θὰ ἔπαιρνε τέλος καὶ ὅτι ἡ νίκη τοῦ Ἰσλάμ πλησίαζε. Μέσα σὲ λίγα χρόνια, ἡ προφητεία ἐκπληρώθηκε μὲ τὸν πιὸ σαφὴ τρόπο. Στὴ Μάχη τοῦ Μπάντρ τὸ περιφημο κῦρος καὶ ἡ δόξα τοῦ Κεντάρ συντρίφθηκε καὶ ἡ σημαία τοῦ Ἰσλάμ ὑψώθηκε γιὰ πάντα. Ἡ σελήνη πράγματι εἶχε γίνει κομμάτι. Ἐκείνη ἡ μέρα, ἦταν ἡ Μέρα Κρίσεως γιὰ τοὺς Ἄραβες. Ἐκείνη τὴ μέρα, ἕνας καινούργιος οὐρανὸς καὶ μιὰ καινούργια γῆ γεννήθηκαν.

Ἐνῶ τὸ Ἰσλάμ καὶ οἱ Μουσουλμᾶνοι ἐξακολουθοῦσαν νὰ εἶναι στόχοι διωγμῶν στὴ Μέκκα, ἔφθασε ἡ πληροφορία ὅτι οἱ Πέρσες εἶχαν νικήσει στὸν πόλεμο ἐναντίον τῶν Ρωμαίων. Αὐτὸ ἀποτέλεσε αἰτία γιὰ μεγάλους πανηγυρισμοὺς ἀπὸ τοὺς Μεκκανοὺς, γιατί οἱ Πέρσες ἦταν εἰδωλόλατρες καὶ οἱ Ρωμαῖοι χριστιανοί. Οἱ Μεκκανοὶ θεώρησαν τὴ νίκη τῆς Περσίας ἕναν καλὸ οἰωνό, ὁ ὁποῖος προμήνυε τὴ δική τους τελειωτικὴ νίκη κατὰ τῶν Μουσουλμάνων. Μ' αὐτὴ τὴν εὐκαιρία, ὁ Ἱερὸς Προφήτης εἶχε λάθει τὴν ἀποκάλυψη ὅτι οἱ Ρωμαῖοι θὰ ἔχαναν τὸν πόλεμο, σὲ μιὰ χώρα γειτονικὴ, ἀλλὰ θὰ νικοῦσαν πάλι μέσα σὲ ἐννέα χρόνια (30:3-5). Ἡ λέξη πού χρησιμοποιήθηκε στὸ στίχο δηλ. «μπίντ» ἔννοεῖ ἕναν ἀριθμὸ ἀπὸ τὰ τρία ὡς τὸ ἐννέα. Ὅταν ἡ ἀποκάλυψη γνωστοποιήθηκε στοὺς Μεκκανοὺς, ἐκεῖνοι γέλασαν καὶ χλεύασαν τοὺς Μουσουλμάνους. Ὅρισμένοι ἀπὸ αὐτοὺς στοιχημάτισαν ἑκατὸ καμῆλες μὲ τὸν Ἄμπου Μπάκρ ὅτι ἡ προφητεία δὲν ἐπρόκειτο νὰ ἐκπληρωθεῖ. Τὰ γεγονότα ἔδειχναν ὅτι οἱ πιθανότητες νὰ νικήσουν τοὺς Πέρσες οἱ Ρωμαῖοι, ἦταν ἐλάχιστες, γιατί τὴν ἦττα πού ὑπέστησαν στὴ Συρία τὴν ἀκολούθησαν καὶ ἄλλες νίκες τῶν Περσῶν καὶ ὁ ρωμαϊκὸς στρατὸς ἀναγκάστηκε νὰ ὑποχωρήσει σταδιακὰ στὶς ἀκτὲς τοῦ Μαρμαρᾶ. Ἡ Κωνσταντινούπολη ἀποκόπηκε ἀπὸ τὶς κτήσεις τῆς Ἀνατολῆς καὶ ἡ Ρωμαϊκὴ Αὐτοκρατορία ὑποβιβάσθη-

κε σ' ένα μικρό μόνο κρατίδιο. Ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ, ὅμως, ἔμελε νὰ ἐκπληρωθεῖ καὶ ἐκπληρώθηκε. Οἱ Ρωμαῖοι, μολοντί λιγώτεροι καὶ ὄχι τόσο καλὰ ὀπλισμένοι, ὅσο οἱ Πέρσες, τοὺς νίκησαν ὀλοκληρωτικὰ καὶ τοὺς ἔτρεψαν σὲ φυγή. Ἀποσύρθηκαν στὸ ἐσωτερικὸ τῆς Περσίας καὶ οἱ Ρωμαῖοι ἐπανέκτησαν τὶς ἀσιατικὲς καὶ ἀφρικανικὲς τοὺς κτήσεις.

Τὸ Κοράνιο περιέχει διάφορες προφητείες, οἱ ὁποῖες ἀναφέρονται σὲ μελλοντικὲς ἐποχὲς καὶ ὀρισμένες ἀπὸ αὐτὲς ἔχουν ἤδη ἐκπληρωθεῖ. Γιὰ παράδειγμα, σὲ κάποιον σημεῖο λέει:

Ἔκανε τὰ δυὸ σώματα νεροῦ νὰ ρέουν. Κάποια μέρα θὰ συναντηθοῦν. Τώρα, ἀνάμεσά τοὺς ὑπάρχει ἓνα φράγμα. Τὸ ἓνα ὅμως δὲν διεισδύει μέσα στὸ ἄλλο...

Αὐτὰ παράγουν μαργαριτάρια καὶ κοράλια...

Δικὰ Του εἶναι τὰ ὑπερήφανα καράθια ποὺ ὑψώνονται ἐπάνω ἀπὸ τὰ κύματα σὰν θουνά. (55:20, 21, 23, 25).

Αὐτοὶ οἱ στίχοι ἐννοοῦν ὅτι οἱ δυὸ ὠκεανοί, ἀπὸ τοὺς ὁποῖους θγαίνουν μαργαριτάρια καὶ κοράλια καὶ οἱ ὁποῖοι εἶναι χωρισμένοι, θὰ ἐνωθοῦν καὶ ὅτι πανίσχυρα καράθια θὰ διασχίσουν τὰ νερά τοὺς. Αὐτὴ ἡ προφητεία ἐκπληρώθηκε μὲ τὴν κατασκευὴ τῶν δυὸ διωρύγων τοῦ Σουέζ καὶ τοῦ Παναμᾶ. Οἱ ὠκεανοί, ποὺ ἐνώθηκαν μὲ τὴν κατασκευὴ αὐτῶν τῶν καναλιῶν, φημίζονται γιὰ τὴν ἀλιεῖα μαργαριταριῶν ποὺ ἀναφέρονται στὴν ἄνοδο καὶ στὴν πρόοδο τῶν χριστιανικῶν λαῶν, στὴ ναυτιλιακὴ τους ἰσχύ καὶ ἡγεμονία πάντως στὸ μεγαλύτερο μέρος τῆς γῆς καὶ στοὺς μεταξὺ τους πολέμους. Ἡ ὕστατη νίκη καὶ ὁ θρίαμβος τοῦ Ἰσλάμ ἔχουν ἐπίσης προηγηθεῖ. Τὸ μεγαλύτερο μέρος τῶν προφητειῶν ποὺ ἀφοροῦν τὴν ἄνοδο καὶ τὴν πτώση χριστιανικῶν λαῶν, ἔχουν ἐκπληρωθεῖ. Ἡ μεθεπόμενη φάση, εἶναι ἡ ἐκπλήρωση τῆς προφητείας ποὺ ἀναφέρεται στὴ νίκη καὶ τὸ θρίαμβο τοῦ Ἰσλάμ. Ὁ Εὐρωπαῖος χριστιανὸς ἢ ἄθεος ποὺ θὰ καλοῦνταν νὰ κρίνει τοὺς Μουσουλμάνους ἀπὸ τὶς συνθήκες ποὺ ἐπικρατοῦν μεταξὺ τοὺς, πρὸς τὸ παρόν, θὰ γελοῦσε στὴ σκέψη αὐτῆ. Ὁ Θεός, ὅμως, ὁ Ὅποῖος ἀποκάλυψε τὶς προφητείες αὐτὲς καὶ ὁ Ὅποῖος ἐκπλήρωσε ἐκεῖνες ποὺ ἀφοροῦν τὰ χριστιανικὰ ἔθνη, εἶναι βέβαιον ὅτι θὰ ἐκπληρώσει καὶ τὶς προφητείες ποὺ ἀφο-

ροῦν τὸ θρίαμβο τοῦ Ἰσλάμ. Οἱ μέρες τῆς νίκης τοῦ Ἰσλάμ πλησιάζουν. Οἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου τοῦ Ἰσλάμ ἀρχίζουν νὰ διαπερνοῦν τὰ θαριὰ παραπετάσματα τοῦ σκότους. Οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ κατεβαίνουν ἀπὸ τὸν Οὐρανό. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ὁ κόσμος εἶναι ὑπὸ τὸν ἔλεγχο τῶν δυνάμεων τοῦ Σατανᾶ. Ἡ μέρα, ὅμως, πὺ ἡ δύναμη τοῦ Θεοῦ θὰ θριαμβεύσει καὶ θὰ νικήσει τὶς δυνάμεις τοῦ Σατανᾶ, δὲν ἀπέχει. Τότε ἡ ἐνότητα τοῦ Θεοῦ θὰ θεμελιωθεῖ σταθερὰ καὶ ἡ ἀνθρωπότητα θὰ ἀνακαλύψει καὶ θὰ παραδεχθεῖ ὅτι μόνον τὸ Κοράνιο εἶναι ἱκανὸ νὰ φέρει εἰρήνη μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου, ν' ἀποκαταστήσει τὴ δικαιοσύνη καὶ τὴν ὁμαλὴ συμβίωση μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων καὶ νὰ ἐδραιώσῃ τὸ Βασίλειο τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς.

ΤΑ ΓΝΩΡΙΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΔΙΔΑΓΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΚΟΡΑΝΙΟΥ

Τὸ ἰδιαίτερο χαρακτηριστικὸ τὸ ὁποῖο διακρίνει τὸ Κοράνιο ἀπὸ τὶς ἄλλες Γραφές, εἶναι ὅτι χειρίζεται σωστὰ τὰ προβλήματα ποὺ προβάλλουν μέσα στὰ πλαίσια τῆς θρησκείας καὶ δίνοντας ἔμφαση στὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο λειτουργεῖ ἡ θρησκεία, ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴ στὸν πραγματικό της χῶρο καὶ στὰ εὐεργετήματα, τὰ ὁποῖα μποροῦν νὰ ἀποκομισθοῦν ἀπὸ αὐτὴν. Ὁ ἀναγνώστης τῆς Παλαιᾶς καὶ τῆς Καινῆς Διαθήκης ἢ τῶν Βέδων, ἢ τῶν Ζέντ - Ἀθέστων, μένει μὲ τὴν ἐντύπωση ὅτι κάποιος ποὺ ἐμφανίζεται σὲ κάποια ἐνδιάμεση φάση καὶ στὸ μέσον κάποιου μακρόχρονου καὶ παρατεταμένου φαινομένου τῆς φύσης, ἔχει θαλαθεῖ νὰ περιγράψει τὶς φάσεις στὶς ὁποῖες ὑπῆρξε μάρτυρας. Αὐτὸ δὲν εἶναι ἡ περίπτωση μὲ τὸ Κοράνιο, τὸ ὁποῖο ἀναπτύσσει τὴ φιλοσοφία τῆς δημιουργίας καὶ ὄλων τῶν θεμάτων ποὺ ἔχουν σχέση μὲ αὐτὴν. Ἐξηγεῖ γιατί ὁ Θεὸς ἔπλασε τὸ σῦμπαν καὶ τὸν ἀντικειμενικὸ σκοπὸ γιὰ τὸν ὁποῖον ἔπλασε τὸν ἄνθρωπο καὶ τὰ μέσα ποὺ πρέπει νὰ υἱοθετηθοῦν γιὰ νὰ πετύχει ὁ ἀντικειμενικὸς αὐτὸς σκοπός. Ρίχνει φῶς πάνω στὸ χαρακτήρα τῆς Θεῆς Φύσης καὶ στὶς ιδιότητές της καὶ στὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο αὐτὲς ἐκδηλώνονται. Σχετικὰ μὲ τὸν ἀντικειμενικὸ σκοπὸ, γιὰ τὸν ὁποῖο πλάστηκε ὁ ἄνθρωπος, ἀναπτύσσει τοὺς νόμους πάνω στοὺς ὁποῖους βασίζεται ἡ τροχιά τοῦ σύμπαντος. Πονίζει ὅτι γιὰ τὴ φυσικὴ ἀνάπτυξη καὶ τὴν ἐξέλιξη τοῦ ἀνθρώπου, ὁ Θεὸς κινητοποίησε τοὺς νόμους τῆς φύσης, οἱ ὁποῖοι ρυθμίζουν τὴ φυσικὴ καὶ πνευματικὴ κατάσταση τοῦ ἀνθρώπου καὶ ὅτι ὑπάρχει μιὰ ομάδα ἀγγέλων, στοὺς ὁποῖους ἔχει ἀνατεθεῖ ἡ ἐφαρμογὴ αὐτῶν τῶν νόμων. Γιὰ τὴν ἀνάπτυξη καὶ τὴ διαφώτιση τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς, ὁ Θεὸς ἀποκάλυψε τὸ Νόμο Σάρι'ατ (δηλ. τὸν Ἱερὸ Νόμο) μέσω τῶν Προφητῶν Του. Σὲ ὀρισμένες περιπτώσεις ἡ ἀποκάλυψη, τὴν ὁποῖα ἐμπεριέχει ὁ Ἱερὸς Νόμος, εἶναι περιο-

ρισμένου χαρακτήρα. Ὑπάρχει, ὅμως, καὶ ἡ ἀποκάλυψη, ἡ ὁποία περιέχει τὸν ὀλοκληρωμένο καὶ τέλειο κώδικα τοῦ Ἱεροῦ Νόμου. Σὲ ἄλλες περιπτώσεις, σκοπὸς τῆς ἀποκάλυψης ἦταν νὰ ἀποκαταστήσει στὸν Ἱερό Νόμο τὴν πρωταρχικὴ του γνησιότητα, μετὰ τὶς παρερμηνεῖες ποὺ τοῦ εἶχαν δοθεῖ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους. Μὲ ἄλλα λόγια, ὁ Θεὸς στέλνει στοὺς ἀνθρώπους Προφῆτες γιὰ διαφορετικούς λόγους. Ὅρισμένοι Προφῆτες κομίζουν Νόμους καὶ μέσω αὐτῶν ἀποκαλύπτεται ἕνας καινούργιος Νόμος. Ὁ ἀντικειμενικὸς σκοπὸς ἄλλων περιορίζεται στὴ μετατροπὴ ἐνὸς Νόμου, ὁ ὁποῖος ἔχει ἤδη ἀποκαλυφθεῖ, ἐνῶ σὲ ἄλλους ἔχει ἀνατεθεῖ τὸ καθῆκον τῆς ἐξάλειψης τῶν παρερμηνειῶν τοῦ Νόμου. Τὸ Κοράνιο ἐξηγεῖ, ἐπίσης, τὴν ἀνάγκη ποὺ ὑπάρχει καὶ τὰ εὐεργετήματα ποὺ μποροῦν νὰ ἀπορρῦσονται ἀπὸ τὸ Νόμο Σάρι'ατ καὶ τὴ λειτουργία του σὲ σχέση μετὰ τὴν ἐξέλιξη τοῦ ἀνθρώπου.

Πίστη σὲ Ἕνα Ζωντανὸ Θεὸ

Τὸ Κοράνιο κάνει τὴ διάκριση μετὰξὺ τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἰδιοτήτων Του, ἡ ἀναγνώριση τῶν ὁποίων μᾶς καθιστᾶ ἱκανοὺς νὰ κρίνουμε τὰ σφάλματα ἐκείνων ποὺ ἔχουν πεῖ: «Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος, καὶ ὁ Λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεόν, καὶ ὁ Θεὸς ἦν ὁ Λόγος» (Κατὰ Ἰωάννην Α':1). Τὸ Κοράνιο διδάσκει ὅτι τὸ γνῶρισμα δὲν μπορεῖ νὰ ἀντικαταστήσει τὸ ὄν καὶ ὅτι τὰ δυὸ εἶναι τελείως ξεχωρὰ.

Τὸ Κοράνιο ἐξηγεῖ μέχρι ποιοῦ σημείου ὁ ἀνθρώπος εἶναι ἐλεύθερος νὰ προσδιορίσει τὴν κατεύθυνση πρὸς τὴν ὁποία θέλει νὰ τὸν ὀδηγήσουν οἱ πράξεις του καὶ σὲ ποῖο σημεῖο θὰ ἀναγκασθεῖ νὰ ὑποστῆ τὸν ἔλεγχο. Διδάσκει ὅτι ὁ ἀνθρώπος ἔχει ἀφεθεῖ μετὰ ἀρκετὴ ἐκλογή γιὰ νὰ εἶναι ὑπεύθυνος γιὰ τὶς πράξεις του ἀπέναντι στοῦ Θεοῦ καὶ νὰ τοῦ δώσουν τὴ δυνατότητα νὰ ἀκολουθήσει μιὰ σταθερὴ πορεία πρὸς τὴ βελτίωσή του. Ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρὰ, ἡ σφαῖρα τῶν δραστηριοτήτων του εἶναι προκαθορισμένη καὶ δὲν τοῦ εἶναι δυνατὸ νὰ ὑπερβῆ τὰ ὅρια. Παρ' ὅλες τὶς προσπάθειές του, ὁ ἀνθρώπος δὲν εἶναι δυνατὸ νὰ παραμερίσει τοὺς περιορισμοὺς ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐξαρτᾶται ἡ ἀνθρώπινη ζωὴ. Δὲν τοῦ εἶναι δυνατὸ νὰ βυθισθεῖ μέσα σὲ μιὰ κατάσταση στατικῆς σταθεροποίησης, οὕτε νὰ ἀνέλθει καὶ νὰ θρεθεῖ σὲ μιὰ κατάσταση αὐλῆς ὑπαρ-

ξης. Μέσα στη δική του σφαίρα δράσης, όμως, έχει μεγάλα προνόμια και δυνάμεις και μπορεί να πετύχει μια σταθερή θελτίωση και πρόοδο.

Το Κοράνιο εξηγεί την ανάγκη που υπάρχει για πίστη στο Θεό και έφιστά την προσοχή στα τεκμήρια που επιβεβαιώνουν την ύπαρξή Του. Υπογραμμίζει το γεγονός ότι ο Θεός πάντα έστελνε το Λόγο Του, μέσω αποκαλύψεων, σε έποχές που κυριαρχούσε σκότος και ότι αποδείχνει τη δύναμή Του με ιδιαίτερα Σημάδια και μ' αυτόν τον τρόπο δίνει αναμφισβήτητες αποδείξεις της ύπαρξής Του. Οί Προφήτες και οί ένάρετοι όπαδοί τους είναι απαραίτητοι για να γεννηθεί στις σκέψεις των ανθρώπων μια τέλεια πίστη για το Θεό. "Αν ο Θεός έπαυε να εκδηλώνει τὰ γνωρίσματά Του, μέσω των Προφητών και των όπαδών τους, ή ανθρωπότητα θα ζούσε μέσα στην άμφιβολία και στην άθεβαιότητα και ή σταθερή πίστη στο Θεό θα εξαφανιζόταν. Γι' αυτό, είναι ουσιώδες, έφόσον υπάρχουν άνθρωποι, να εξακολουθούν να γίνονται Θεϊκές αποκαλύψεις σε μερικούς από αυτούς. Η πίστη στην ύπαρξη του Θεού μπορεί να διατηρηθεί μόνο με τον τρόπο αυτό. Άπο την αρχή της δημιουργίας του σύμπαντος, ο Θεός μίλησε στους ανθρώπους μέσω των Προφητών Του, τον Ίησού μέχρι τον Ίερό Προφήτη του Ίσλάμ, άκριβώς όπως φανερώνει και τὰ γνωρίσματα της δημιουργίας Του με την όραση και την άκοή. Με τον ίδιο αυτό τρόπο θα εξακολουθήσει να μιλάει στους διαλεχτούς Του μέχρι το τέλος του κόσμου και με τον τρόπο αυτό θα φανερώνει την ύπαρξή Του. Ό νους επαναστατεί, όταν γίνεται ο ίσχυρισμός ότι ο Θεός χρησιμοποίησε το γνώρισμα του λόγου Του ως την έποχή του Ίησού και μετά σιώπησε ή ότι μίλησε στους ανθρώπους ως την έποχή του Ίερού Προφήτη και ότι μετά σιώπησε και κράτησε για πάντα σιγή. Άκριβώς, όπως θεωρούμε βλαστήμια τον ίσχυρισμό ότι ο Θεός είχε την ιδιότητα να βλέπει μέχρι την έποχή του Ίησού ή την έποχή του Ίερού Προφήτη, αλλά μετά έπαψε να βλέπει ή ότι ήταν ικανός να δημιουργεί μέχρι την έποχή του Ίησού ή του Ίερού Προφήτη, αλλά μετά έχασε την ιδιότητά Του να δημιουργεί ή ότι ήταν Παντοδύναμος μέχρι την έποχή του Ίησού ή του Ίερού Προφήτη, αλλά μετά έπαψε να έχει οποιαδήποτε δύναμη και άπορρίπτουμε τον ίσχυρισμό ότι ο Θεός μιλούσε ως μια όρισμένη έποχή και ότι μετά έπαψε να μιλάει. "Όλες οί ιδιότητες Του είναι τέλειες και αιώνιες. Αυ-

τή είναι μιὰ ἀλήθεια αὐτονόητη. Ἐν τούτοις, οἱ Χριστιανοί, οἱ Ἑβραῖοι καὶ οἱ Ζωροάστρες καὶ ἕνα πολὺ μεγάλο πλῆθος ἀπὸ αὐτοὺς ποὺ αὐτονομάζονται Μουσουλμάνοι, ἔχουν πιστεύσει ὅτι οἱ ἀποκαλύψεις τερματίσθηκαν τὴν ἐποχὴ τοῦ Ζωροάστρου ἢ τῶν Προφητῶν τοῦ Ἰσραὴλ ἢ τοῦ Ἰησοῦ ἢ τοῦ Ἱεροῦ Προφήτη. Τὸ Κοράνιο ἀπορρίπτει ριζικὰ τὴν ἀντίληψη αὐτή. Τὸ Κοράνιο διδάσκει πίστη σὲ ἕνα Ζωντανὸ Θεὸ καὶ παρουσιάζει ὡς μαρτυρία τοῦ γεγονότος, ὅτι Ἐκεῖνος θὰ ἐξακολουθεῖ νὰ ἀπευθύνεται καὶ νὰ μιλάει στοὺς ἐκλεκτοὺς καὶ ἐνάρετους ὑπηρέτες Του, ἀκριβῶς ὅπως μιλούσε πάντα. Τὴν ἀλήθεια τοῦ δόγματος αὐτοῦ, τὴν ὁποία διδάσκει τὸ Κοράνιο, τὴν ἔχει ἐπικυρώσει στὴν ἐποχὴ μας καὶ ἡ παρουσία τοῦ Ὑπεσχημένου Μεσσία, τοῦ Ἰδρυτῆ τοῦ Κινήματος Ἀχμαντίγια. Γιὰ μιὰ ἀκόμα φορὰ, ἡ ἀποκάλυψη ποὺ ἔγινε σ' αὐτὸν καὶ στοὺς γνήσιους ὀπαδοὺς του, εἶναι μιὰ πρόκληση πρὸς αὐτοὺς ποὺ ἰσχυρίζονται, ἂν ὄχι μὲ λόγια, ὅμως μὲ δόγματα ποὺ διδάσκουν, ὅτι ὁ Θεὸς ἔχει πάψει νὰ ἔχει τὴν ιδιότητα νὰ μιλάει.

Τὸ Κοράνιο διδάσκει ὅτι οἱ Θεῖες ἀποκαλύψεις δὲν περιορίσθηκαν σὲ μιὰ μόνο ομάδα ἀνθρώπων καὶ ὅτι ὁ Θεὸς διάλεξε τοὺς Προφήτες Του ἀνάμεσα σὲ ὄλους τοὺς λαοὺς. Ἐξηγεῖ γιατί ὑπῆρχε ἡ ἀνάγκη νὰ σταλοῦν Προφήτες, ὁ ἕνας μετὰ τὸν ἄλλο, γιατί ὁ τελειοποιημένος Νόμος δὲν ἀποκαλύφθηκε στὰ πρῶτα στάδια τῆς ἱστορίας τοῦ ἀνθρώπου. Ἀσχολεῖται πολὺ ἐκτεταμένα μὲ τὸ θέμα τῆς Ἐνότητας τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ ὑποστηρίζει, προσφέροντας πολὺ πειστικὰ τεκμήρια. Ἀποδείχνει ὅτι ἕνα πλῆθος θεῶν θὰ ἦταν μιὰ προσβολὴ καὶ κατὰ τῆς λογικῆς καὶ κατὰ τῆς ἀλήθειας. Ἐξηγεῖ μὲ ποῖον τρόπο τὸ δόγμα τῆς Ἐνότητας τοῦ Θεοῦ βοηθᾷ τὸν ἄνθρωπο στὴν πνευματικὴ του ἀνάπτυξη.

Τὸ Κοράνιο ρίχνει ἄφθονο φῶς στὸ θέμα τῶν Προφητῶν. Ἡ λέξη «προφήτης» ἢ οἱ ἀντίστοιχες αὐτῆς λέξεις ἔχουν χρησιμοποιηθεῖ ἐλεύθερα μέσα στὶς θρησκευτικὲς Γραφές, ἀλλὰ οὔτε μιὰ ἀπὸ αὐτὲς δὲν ἐξηγεῖ τὴν ἔννοια, ἢ ὁποία ἀποτελεῖ τὴ θάση τῆς λέξης. Ποιοὶ μποροῦν νὰ λέγονται Προφῆτες καὶ ποιοὶ ὄχι καὶ ποιοὶ εἶναι οἱ διάφοροι χαρακτηῖρες τῶν Προφητῶν. Μόνο τὸ Κοράνιο καθορίζει τὴν ἔννοια τῆς λέξης Προφήτης καὶ κάνει διάκριση μεταξὺ τῶν διαφορῶν. Ἐξηγεῖ τὴ διαφορὰ ποὺ ὑπάρχει μεταξὺ ἐκείνου ποὺ εἶναι Προφήτης κι ἐκείνου ποὺ δὲν εἶναι καὶ περιγράφει τὰ καθήκοντα ἑνὸς Προφήτη καὶ τὴ

σχέση του με τὸ Θεό. Ἐξηγεῖ, ἐπίσης, γιατί ἔχουν ὀρισθεῖ Προφήτες καὶ ποιὰ πρέπει νὰ εἶναι ἡ σχέση μεταξύ αὐτῶν καὶ τῶν ὀπαδῶν τους καὶ μεταξύ αὐτῶν κι ἐκείνων πού δὲν πιστεύουν σ' αὐτούς. Προσδιορίζει τὰ δικαιώματα πού ἔχει ἕνας Προφήτης καὶ ἐξηγεῖ ἂν ἕνας Προφήτης εἶναι ἕνα ἐμπόδιο μεταξύ τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ἀνθρώπου ἢ ἂν εἶναι ἀπλῶς ἕνας βοηθός καὶ ἕνας καθοδηγητής.

Τὸ Κοράνιο ἀσχολεῖται λεπτομερῶς μὲ τὸ θέμα τῶν ἀγγέλων, τὴν ἀποστολή τους καὶ τὸ σκοπὸ γιὰ τὸν ὁποῖο δημιουργήθηκαν.

Ἐξηγεῖ, ἐπίσης, τί εἶναι ὁ Σατανᾶς καὶ μὲ ποιὸ τρόπο ἡ ὑπαρξη ἐνὸς τέτοιου πλάσματος βοηθάει τὸν ἀνθρώπο. Ποιὰ εἶναι ἡ σχέση μεταξύ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ Σατανᾶ; Πῶς μπορεῖ ὁ ἀνθρώπος νὰ προστατεύσει τὸν ἑαυτό του ἀπὸ τὶς παροτρύνσεις τοῦ Σατανᾶ; Ἐχει ὁ Σατανᾶς τὴ δύναμη ν' ἀναγκάσει τὸν ἀνθρώπο νὰ ἀκολουθήσει ἕναν ὀρισμένο τρόπο δράσης; Κάνει τὴν ὑπόδειξη ὅτι οἱ ἄγγελοι προτρέπουν τὸν ἀνθρώπο πάντα πρὸς τὸ καλὸ, ἐνῶ ὁ Σατανᾶς τὸν παροτρύνει νὰ κάνει τὸ κακὸ καὶ ὅτι ὁ ἀνθρώπος ἔχει ἴσα δικαιώματα ἐπιλογῆς μεταξύ τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ. Αὐτὲς οἱ δυὸ ὑπάρξεις πλάσθηκαν ἔτσι, ὥστε νὰ βοηθηθεῖ ὁ ἀνθρώπος νὰ φθάσει στὴν τελειότητα καὶ νὰ ἐμπλουτίσει τὸν κόσμο μὲ τὴν ἀντικειμενικότητα. Ἄν οἱ παροτρύνσεις τῶν ἀγγέλων καὶ τοῦ Σατανᾶ ἀπουσίαζαν ἀπὸ τὴ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου, ἐκεῖνος δὲν θὰ εἶχε δικαίωμα οὔτε ἀνταμοιβῆς, οὔτε τιμωρίας. Ἡ ἀντίσταση πού προβάλλει στοὺς πειρασμούς τοῦ Σατανᾶ, τὸν καθιστᾷ ἄξιο ἀνταμοιβῆς καὶ ἀνοίγει τὸ δρόμο πρὸς τὴν πρόοδο· ὅταν ἀπορρίπτει τὴν ἠθικὴ ἐπιρροὴ τῶν ἀγγέλων, αὐτὸ τὸν καθιστᾷ ἄξιο τιμωρίας.

Τὸ Κοράνιο ἀναπτύσσει τὴ φιλοσοφία τῆς προσευχῆς καὶ κάνει ὑπόδειξη τοῦ τρόπου μὲ τὸν ὁποῖο πρέπει νὰ προσεύχεται κανεὶς. Ποιὲς εἶναι οἱ συνθήκες ὑπὸ τὶς ὁποῖες οἱ προσευχῆς μποροῦν νὰ γίνουν ἀποδεκτὲς καὶ ποιὲς προσευχῆς δὲν γίνονται ἀποδεκτὲς καὶ ποιὰ εἶναι ἡ σφαῖρα ἐντὸς τῆς ὁποίας μπορεῖ νὰ ἐνεργήσῃ ἡ προσευχή.

Ἀναλύει τὸ καλὸ καὶ τὸ κακὸ καὶ δίνει τὸν ὀρισμὸ καὶ τῶν δυὸ. Ἐξηγεῖ ποιὸ εἶναι τὸ σημεῖο, στὸ ὁποῖο προσεγγίζουν τὰ ὄριά τους. Κάνει τὸν προσδιορισμὸ τῆς ἀπόλυτης καλωσύνης καὶ τῆς ἀπόλυτης κακίας καὶ τῆς σχετικῆς καλωσύνης καὶ σχετικῆς κακίας. Κάνει ὑπόδειξη τῶν μέσων, μὲ τὰ ὁποῖα μπορεῖ κανεὶς νὰ ἀποκτήσῃ ἀνώτερα

ήθικά χαρίσματα και καλωσύνη και πώς μπορεί να αποφύγει τη διαφθορά. Ρίχνει φως πάνω στις έστιες του καλού και του κακού και μαθαίνει στον άνθρωπο πώς να ξεαλειώσει τις έστιες του κακού.

Χειρίζεται το θέμα της μετάνοιας και έξηγεί το νόημα της άληθινής μετάνοιας. Άπαριθμεί τα πλεονεκτήματα, τα όποια άποκομίζονται από τη μετάνοια, έξηγεί τί άπαιτείται για να έπιτευχθεί μια άληθινή μετάνοια και τότε αυτή γίνεται άποδεκτή. Έξηγεί, έπίσης, τις άρχές πάνω στις όποίες στηρίζονται οι έπιβραβεύσεις και οι τιμωρίες και ποιοι συντελεστές ύπολογίζονται για την κατακύρωσή τους. Έξηγεί ποιά είναι ή σχέση μεταξύ της παράθρασης και της τιμωρίας και πώς αυτές πρέπει να προσαρμοσθούν ή μια προς την άλλη.

Κορανική Άντίληψη της Λύτρωσης (της Ψυχής)

Το Κοράνιο έξηγεί τί είναι σωτηρία και πώς αυτή μπορεί να έπιτευχθεί. Διδάσκει ότι υπάρχουν τριών ειδών σωτηρίες: 1. Τέλεια. 2. Άτελής. 3. Άναβλημένη. Η έπίτευξη της τέλει σωτηρίας γίνεται σ' αυτή τη ζωή. Ο άνθρωπος, ό όποιος έπιτυγχάνει άτελή σωτηρία σ' αυτή τη ζωή, τελειοποιεί τον τρόπο έπίτευξής της μετά το θάνατο. Η άναβλημένη σωτηρία έπιτυγχάνεται μετά από μια περίοδο βασανιστηρίων στην Κόλαση. Τα διδάγματα του Χριστιανισμού και του Ίσλάμ έχουν ένα κοινό σημείο στο θέμα αυτής της σωτηρίας, αλλά διαφέρουν σε σχέση προς τη βασική άρχή. Ο Χριστιανισμός διδάσκει ότι και αυτή ή σωτηρία έπιτυγχάνεται, μόνο από όσους πιστεύουν σταθερά στα δόγματα του Χριστιανισμού, αλλά δεν μπόρεσαν να πετύχουν την τέλεια σωτηρία τους σ' αυτή τη ζωή. Αυτό είναι οί άνθρωποι, οί όποιοι, άφοϋ ύποφέρουν για όρισμένο χρονικό διάστημα τα βασανιστήρια της Κόλασης, θα πετύχουν τέλεια σωτηρία. Το Ίσλάμ από την άλλη πλευρά, διδάσκει ότι κάθε άνθρωπος έχει πλασθεί με το σκοπό ότι εκείνος ή εκείνη, τελικά θα πετύχει την τέλεια σωτηρία του/της. Ο πιο άσπονδος άπιστος και ό πιο άμαρτωλός άνθρωπος, άφοϋ έπιβληθεί σε μια όρισμένη άναμορφωτική άγωγή, μια από τις όποίες είναι τα βασανιστήρια της Κόλασης, θα λυτρωθεί τελικά και θα εισέλθει στον Παράδεισο. Σε σχέση μ' αυτό, το Κοράνιο ύπογραμμίζει το δόγμα

ἀναμέτρησης καὶ ἰσοστάθμισης τῶν πράξεων. Διδάσκει ὅτι ἡ ὑπεροχὴ τῶν καλῶν πράξεων στὴ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου, εἶναι ἔνδειξη τῆς εἰλικρινοῦς προσπάθειας ποὺ καταβάλλει γιὰ νὰ θρῆ τὴ σωτηρία του καὶ ὅτι ὁ ἀνθρώπος πού πεθαίνει, ἐνῶ προσπαθεῖ νὰ πετύχει κάτι, εἶναι ὅπως ὁ στρατιώτης, ὁ ὁποῖος σκοτώνεται πρὶν ἐπιτευχθεῖ ἡ νίκη. Ὁ θάνατος εἶναι ὑπὸ τὸν ἀπόλυτο ἔλεγχο τοῦ Θεοῦ. Ὁ στρατιώτης, ὁ ὁποῖος θρῆκεται στὸ πεδίο τῆς μάχης, δὲν ἔχει τὴν ἱκανότητα νὰ τὸν ἀναβάλλει μέχρι τὴν ἐπίτευξη τῆς νίκης. Παρόμοια καὶ ἕνας ἀνθρώπος, ὁ ὁποῖος καταβάλλει μιὰ εἰλικρινῆ προσπάθεια γιὰ νὰ πετύχει τὴ σωτηρία του, δὲν ἔχει τὴν ἱκανότητα νὰ ἀναβάλλει τὸ θάνατό του. Ἄν αὐτὸς ὁ ἀνθρώπος πεθάνει, ἐνῶ καταβάλλει προσπάθειες, τότε εἶναι ἀντάξιος τῆς χάρις καὶ τῆς εὐσπλαχνίας τοῦ Θεοῦ καὶ ὄχι τῆς ὀργῆς καὶ τῆς τιμωρίας Του. Καμιὰ χώρα δὲν ἔχει κατακρίνει τοὺς πολεμιστὲς της, γιατί σκοτώθηκαν πρὶν ἐπιτευχθεῖ ἡ νίκη. Κάθε στρατιώτης ποὺ προσπαθεῖ εἰλικρινὰ νὰ νικήσει, ἀξίζει νὰ τιμηθεῖ. Τὸ ἴδιο ἰσχύει καὶ γιὰ κάποιον, ὁ ὁποῖος πασχίζει νὰ ὑπερνικήσει τὸ Σατανᾶ καί, παρ' ὅλα τὰ σκαμπανεβάσματα, ἐξακολουθεῖ νὰ διατηρεῖ μιὰ σταθερὴ στάση καὶ τοῦ προβάλλει θαρραλέα ἀντίσταση ὡς τὸ τέλος, γιὰ νὰ θεμελιωθεῖ ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Κατὰ τὸ Κοράνιο, εἶναι βέβαιο ὅτι ἕνας τέτοιος ἀνθρώπος εἶναι ἀντάξιος σωτηρίας. Ἡ ἀδυναμία του δὲν εἶναι στίγμα, ἀλλὰ στολίδι γιατί δὲν ἀνέβαλε τὴν συμπαράταξή του στὶς γραμμὲς ἐκείνων ποὺ πολεμοῦν στὸ πλευρὸ τοῦ Θεοῦ καὶ δὲν δίστασε νὰ αὐτοθυσιασθεῖ στὸν ἀγῶνα.

Τὸ Κοράνιο περιγράφει τὰ διάφορα στάδια τῆς πνευματικῆς ἐξέλιξης καὶ ἐξηγεῖ πόσα εἶναι στὴ λεπτομέρειά τους. Ἐξηγεῖ, γιὰ παράδειγμα, τὴ φύση καὶ τοὺς βαθμοὺς γνησιότητας, φιλανθρωπίας, εἰλικρινείας, ἐλέους, καλῆς συμπεριφορᾶς κλπ. Μ' αὐτὸ τὸν τρόπο καθιστᾶ τὸν ἀνθρώπο ἰκανὸ νὰ κάνει σχέδια, σύμφωνα μὲ τὴν ἠθικὴ καὶ πνευματικὴ του ἐξέλιξη. Ἔτσι, τοποθετώντας τὸν ἄμεσο ἀντικειμενικὸ σκοπὸ μέσα στὶς δυνατότητες τοῦ ἀνθρώπου, τὸν ἐνθαρρύνει νὰ πορευθεῖ στὸ μονοπάτι ποὺ ὀδηγεῖ στὴν πρόοδο καί, θάζοντας μπροστὰ του μιὰ σειρὰ ἀπὸ ὄλο καὶ πιὸ ὑψηλοὺς ἀντικειμενικοὺς σκοποὺς, τὸν παροτρύνει νὰ καταβάλλει μεγαλύτερη προσπάθεια στὸ κάθε στάδιο ποὺ ἀντιμετωπίζει. Ἔτσι, ὀδηγεῖ τὸν ἀνθρώπο μπροστὰ πρὸς τὴν πρόοδο, βῆμα πρὸς βῆμα, ἀπὸ τὸ ἕνα στάδιο στὸ ἄλλο.

Τὸ Κοράνιο ρίχνει φῶς καὶ στὴν πνευματικὴ ἀνάπτυξη

του ανθρώπου. Δίνει εξηγήσεις για το πώς εξελίσσεται αυτή και διδάσκει ότι, όταν η Θεία φρόνηση κρίνει τις πράξεις του ανθρώπου, λαμβάνει υπόψη της και την πνευματική του εξέλιξη. Εκείνος, ο οποίος είχε την καλή τύχη να ανατραφεί σε ένα καλό περιβάλλον και για τον όποιον η επίτευξη ήθικης αρετής ήταν εύκολη, θα κριθεί με άλλα κριτήρια από εκείνα που θα χρησιμοποιηθούν στην περίπτωση ατόμου, του οποίου η πνευματική ανάπτυξη ήταν χαμηλότερη σε σύγκριση με τον προηγούμενο που αναφέραμε και του οποίου το περιβάλλον δεν ήταν τόσο ευνοϊκό. Έπειδή ήταν υποχρεωμένος να παλέψει κάτω από δυσχερείς συνθήκες, θα του επιτραπούν ορισμένα ελαφρυντικά.

Το Κοράνιο εξηγεί τί είναι πίστη. Πώς μπορεί να επιτευχθεί και πώς μπορεί να αναγνωρισθεί. Έξηγεί την ανάγκη που υπάρχει για το Νόμο Σάρι'ατ και τη φιλοσοφία του. Διδάσκει ότι ο Νόμος του Θεού στηρίζεται στη σοφία και ότι αυτός επιδιώκει να βοηθήσει τον άνθρωπο να αναπτυχθεί. Οι έντολες του Θεού δεν έχουν επινοηθεί για να γίνουν ένα θάρος ή μια τιμωρία για τους υπηρέτες Του, αλλά η καθεμιά από αυτές επιδιώκει να συμπαρασταθεί και να στηρίξει τον άνθρωπο καθώς προοδεύει και να τον βοηθήσει να θελιώσει το κοινωνικό του περιβάλλον. Το Κοράνιο δεν υποστηρίζει το δόγμα της αναγκαστικής επιβολής των εντολών και των τιμωριών. Διδάσκει ότι ο Θεός δεν καταδικάζει κανέναν χωρίς προηγούμενα να λάβει υπόψη Του πλήρως τις συνθήκες, οι οποίες θα μπορούσαν να του επιτρέψουν συγχώρηση ή να δικαιολογήσουν τη συμπεριφορά του. Διδάσκει, επίσης, ότι κανένας άνθρωπος δεν μπορεί να καταδικασθεί άν, από πριν, δεν του έχει δοθεί πλήρης προειδοποίηση.

Τὰ Θαύματα

Χριστιανοί συγγραφείς έχουν υποστηρίξει ότι, εκτός από την αξίωση ότι είναι άπαράμιλλο, ως προς τη γλώσσα του και τη φιλοσοφία του, το Κοράνιο δεν διεκδικεί την επίτευξη θαυμάτων. Πρέπει να διευκρινίσουμε τη στάση που κρατάει το Κοράνιο, ως προς τα θαύματα.

Το Κοράνιο προβάλλει δυο βασικά δόγματα. Πρώτο, ότι υπάρχουν ορισμένοι Θείοι κανόνες, οι οποίοι δεν δέονται παραλλαγές. Το Κοράνιο, για παράδειγμα, διδά-

σκει ότι ένας νεκρός δεν επιστρέφει ποτέ ζωντανός σ' αυτή τη γη και ότι κανένας άλλος, εκτός από το Θεό, δεν κατέχει τη δύναμη της δημιουργίας. Ο κόσμος μπορεί να προσφέρει χειροτέχνες, τεχνικούς και εφευρέτες, ή ιδιότητα της δημιουργίας, όμως, ανήκει αποκλειστικά και μόνο στο έργο του Θεού. Σχετικά με το πρώτο από τα δυο αυτά θέματα, ο Θεός λέει στο Κοράνιο:

Και καθώς τον πλησιάζει ο θάνατος (ο άσεβής) παρακαλεί και λέει: «Κύριέ μου, στείλε με πίσω, για να κάνω καλά έργα στη ζωή που θα αφήσω πίσω μου». Αυτό δεν θα γίνει ποτέ, αυτά είναι μόνο λόγια που προφέρουν και πίσω τους μένει το φράγμα, το οποίο θα παραμείνει ως την ημέρα που θα αναστηθούν (23:100, 101).

Και πάλι λέει:

Είναι άπαραθίαστος ο νόμος για τις πολιτείες που καταστρέψαμε και αυτές δεν θα επανέλθουν. Και αυτό θα ισχύει και όταν οί Γώγ και Μαγώγ θα άφεθούν έλεύθεροι και θα σπεύσουν τρέχοντας από τα βουνά (21:96, 97).

Οί στίχοι σημαίνουν ότι ο Θεός έχει όρισει ότι οί άνθρωποι, οί όποιοι πέθαναν δεν θα επιστρέψουν έως ότου άφεθούν έλεύθεροι οί Γώγ και Μαγώγ και έξαπλωθούν πάνω στη γη, από την κορυφή κάθε βουνού και από την επιφάνεια κάθε κύματος. Αυτό άποδειχνει καθαρά ότι οί πεθαμένοι δεν μπορούν να επιστρέψουν στη γη. Η άναφορά στους Γώγ και Μαγώγ, που γίνεται στον τελευταίο στίχο, δεν σημαίνει ότι τότε θα έπιτραπεί στους πεθαμένους να επιστρέψουν στη γη. Καθώς ή έλευθέρωση τών Γώγ και Μαγώγ είναι ένα από τα σημάδια ότι θα πλησιάζει το τέλος του κόσμου, ο στίχος λέει ότι ο κανόνας θα έξακολουθει να ισχύει έως ότου έλθει το τέλος του κόσμου. Όρισμένοι μελετητές της γραμματικής έχουν έρμηνύσει αυτό το μέρος του στίχου και λένε ότι σημαίνει πώς, μετά την άνασταση τών Γώγ και Μαγώγ θα γίνουν άπόπειρες για την άναθίωση τών νεκρών, αλλά ότι αυτές οί άπόπειρες θα άποτύχουν και αυτό έννοει ότι ή έπιστήμη θα κάνει προσπάθειες για να λύσει το άίνιγμα του θανάτου. Με λίγα

λόγια, τὸ Κοράνιο διδάσκει ὅτι δὲν θὰ ἐπιτραπῆ σ' ἕναν νεκρὸ νὰ ἐπιστρέψει στὴ γῆ.

Διδάσκει ἐπίσης ὅτι κανένας ἄλλος, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ Θεό, δὲν εἶναι ἱκανὸς νὰ δημιουργήσει καὶ λέει:

Καὶ ἐκεῖνοι τοὺς ὁποίους ἐπικαλοῦνται, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Ἀλλάχ, δὲν δημιουργοῦν τίποτα, ἀλλὰ εἶναι οἱ ἴδιοι δημιουργήματα. Εἶναι νεκρὰ καὶ χωρὶς ζωὴ καὶ δὲν γνωρίζουν πότε θὰ ἀναστηθοῦν (16:21-22).

Τὸ Κοράνιο διδάσκει, ἐπίσης, ὅτι ἐφόσον ἡ σοφία εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ χαρίσματα τοῦ Θεοῦ, τίποτα δὲν μπορεῖ ν' ἀποδοθεῖ σὲ Ἐκεῖνον, ἂν αὐτὸ εἶναι ἀντίθετο πρὸς τὴ σοφία. Ὁ Θεὸς ἀναφέρεται ὡς Σοφός, σὲ πολλὰ σημεία τοῦ Κορανίου. Σ' ἕνα σημεῖο λέει:

Τί συμβαίνει μ' ἐσᾶς καὶ δὲν ἀναμένετε σοφία καὶ σοβαρότητα ἀπὸ τὸν Ἀλλάχ; (71:14).

Στὸ στίχο αὐτὸν ὁ Θεὸς ἐπιπλήττει τοὺς ἄπιστους, λέγοντάς τους ὅτι, ἐνῶ ἰσχυρίζονται ὅτι ὅλες οἱ πράξεις στηρίζονται στὴ σοφία, δὲν προϋποθέτουν τὸ ἴδιο καὶ γιὰ τὸ Θεὸ καὶ Τοῦ ἀποδίδουν πράξεις πού δὲν εἶναι σοφές.

Γι' αὐτὸ τὸ λόγο, εἶναι ἐπόμενο, ὅταν παραβιάζεται ὁ ἕνας ἀπὸ τοὺς τρεῖς νόμους, πού ἀναφέρθηκαν σὰν παραδείγματα καί, ὅταν γίνεται ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι κάτι τέτοιο συνέβη κάποτε, τὸ Κοράνιο νὰ τὸ ἀπορρίψει, ἔστω καὶ ἂν αὐτὰ τὰ περιστατικὰ περιγράφονται σὰν μυστήρια ἢ μαγεία. Τὸ Κοράνιο δὲν παραδέχεται ὅτι εἶναι δυνατὸ νὰ γίνουν τέτοια γεγονότα καὶ δὲν ἀναγνωρίζει ὅτι οἱ Προφῆτες ἔκαναν θαύματα καὶ οὔτε ἰσχυρίζεται ὅτι ὁ Ἱερός Προφήτης ἔκαμε θαύματα. Δὲν εἶναι δυνατὸ ἕνας λογικὸς ἄνθρωπος νὰ κάνει κάποιο νόμο ἢ νὰ ὀρίσει κάποιον κανόνα καὶ μετὰ ὁ ἴδιος νὰ τὸν παραβιάσει. Πῶς εἶναι δυνατὸ νὰ σκεφθοῦμε ὅτι ὁ Θεός, ὁ Ὅποῖος εἶναι ἡ Τέλεια Σοφία, θὰ μποροῦσε νὰ συμπεριφερθεῖ μ' ἕναν τέτοιο τρόπο; Ἐκεῖνος πού ἀποδίδει αὐτὰ τὰ πράγματα σὲ ἐνάρετους Προφῆτες τοῦ Θεοῦ, δὲν τοὺς δείχνει τὸ σεβασμὸ καὶ τὴν ἐκτίμηση πού τοὺς ὀφείλονται, ἀλλὰ ἀντίθετα εἶναι ἔνοχος μιᾶς ἐπίθεσης ἐναντίον τῆς νοημοσύνης καὶ

της άκεραϊότητάς τους. Καθήκον, λοιπόν, κάθε σωστά σκεπτόμενου ανθρώπου, είναι νά άπορρίψει αυτού του είδους τούς ισχυρισμούς, γιατί Ισοδυναμούν όχι με ξπαινο, αλλά με τή δυσφήμιση τών άτόμων για τά όποία γίνονται.

Τό Κοράνιο, άπό τήν άλλη πλευρά, όχι μόνο δέν τό διαψεύδει, αλλά Ισχυρίζεται σαφέστατα ότι ό Θεός χρησιμοποιεί τούς Προφήτες Του ως φορείς για όρισμένες άποκαλύψεις, οί όποίες καθόλου δέν είναι αντίθετες πρós τούς βασικούς νόμους Του. Αύτή είναι μιá αλήθεια, ή όποία δέν μπορεί ν' άμφισβητηθεϊ και αυτό είναι τό είδος θαύματος, τό όποιο τό Κοράνιο Ισχυρίζεται ότι έκαμε ό Ίερός Προφήτης. Δέν είναι θαύμα τό ότι ό Θεός παρέχει στον άνθρωπο τή βεβαιότητα γνώσης πραγμάτων τά όποία είναι κρυφά και θρίσκονται μέσα στα σπλάχνα του μέλλοντος; Δέν είναι θαύμα ότι ό Θεός έστειλε με έπιτυχία και νίκη έναν άνθρωπο αδύνατο και ταπεινό, ό όποίος δέν διέθετε κανένα εϋδιάκριτο μέσο κατά τών πολλών και Ισχυρών αντιπάλων του; Τό Κοράνιο δέν Ισχυρίζεται μόνο ότι αυτό τό ίδιο είναι μοναδικό στο είδος του, αλλά και ότι ό Θεός επέτρεψε στον Ίερό Προφήτη νά άποκτήσει τή γνώση γεγονότων που ήταν κρυφά και ότι Έκείνος επανειλημμένα κατέστησε σαφές ότι ή δύναμή Του και ή δόξα Του τόν προστατεύουν. Πώς, τότε, είναι δυνατό νά λεχθει ότι τό Κοράνιο δέν καταλογίζει θαύματα, τά όποία έπραξε ό Ίερός Προφήτης; Στην πραγματικότητα αυτό τό Ισχυρίζεται επανειλημμένα. Δέν έπρόκειτο περι θαύματος όταν ό Ίερός Προφήτης προειδοποιήθηκε ότι έπρόκειτο ν' αντιμετώπισει σοβαρή έναντίωση και νά εκδιωχθει άπό τούς Μεκκανούς, όταν εκείνος ό ίδιος δέν είχε άκόμα αντίληφθει ότι θά ήταν αντικείμενο μιās τέτοιας αντίδρασης και διωγμού; Δέν ήταν θαύμα τό ότι προειδοποιήθηκε ότι θά μεταναστεύσει άπό τή Μέκκα και ότι και ή χρονολογία τής Μετανάστευσής του του άποκαλύφθηκε έκ τών προτέρων; Δέν ήταν θαύμα τό ότι πολλά χρόνια, πριν άπό τή Μάχη του Μπάντρ, πληροφορήθηκε ότι μιá τέτοια μάχη έπρόκειτο νά γίνει και ότι οί Μουσουλμάνοι θά νικούσαν και ότι οί έχθροί τους θά συντριβόνταν και ή χρονολογία τής μάχης είχε όρισθει; Δέν ήταν θαύμα ότι, πολλά χρόνια πριν συμβει αυτό, ό Ίερός Προφήτης όχι μόνο πληροφορήθηκε ότι θά ήταν άναγκασμένος νά μεταναστεύσει άπό τή Μέκκα, αλλά και θά επανερχόταν στη Μέκκα νικητής; Δέν ήταν θαύμα τό ότι μετά τή συντριβή τών Ρω-

μαίων από τους Πέρσες στη Συρία, ο Ίερός Προφήτης πληροφορήθηκε ότι μέσα σε έννέα χρόνια οί Ρωμαίοι θα νικούσαν τους Πέρσες; Δέν ήταν θαύμα τὸ ὅτι στὸν Ίερό Προφήτη ἐλέχθη ὅτι τὸ Ἰσλάμ θὰ ἐπεκτεινόταν κατὰ μῆκος ὅλης τῆς Ἀραβίας καὶ ὅτι κατόπιν θὰ ὑπερίσχυε ἐπὶ ὅλων τῶν ἄλλων θρησκευμάτων; Ὅταν ὅλα αὐτὰ τὰ γεγονότα συνέβησαν στὴν ἐποχὴ πὺ εἶχε καθορισθεῖ, γιὰ νὰ συμβοῦν, τότε, ποιά ἀμφιβολία μπορεῖ νὰ ὑπάρχει ὅτι τὸ καθένα ἀπὸ αὐτὰ τὰ γεγονότα ἀποτελοῦσε καὶ ἓνα θαῦμα; Αὐτὰ καὶ ἄλλα παρόμοια ἀναφέρονται στὸ Κοράνιο. Πῶς, τότε, μπορεῖ νὰ λεχθεῖ ὅτι τὸ Κοράνιο δέν ἰσχυρίζεται ὅτι ὁ Ίερός Προφήτης ἔκανε θαύματα; Ἐκεῖνοι πὺ κάνουν τέτοιες δηλώσεις, εἶναι παραπλανημένοι, λόγω τῆς περιορισμένης γνώσης τους γιὰ τὴν ἀραβικὴ γλῶσσα καὶ τῶν ἰδιωμάτων τῆς καὶ λόγω ἀγνοίας τοῦ ὕφους, στὸ ὁποῖο εἶναι γραμμένο τὸ Κοράνιο. Ἐκεῖ πὺ τὸ Κοράνιο, γιὰ παράδειγμα, λέει: «Καὶ τίποτα δέν μπορεῖ νὰ Μᾶς ἐμποδίσει ἀπὸ τὸ νὰ στέλνουμε Σημάδια, τὰ ὁποῖα οἱ λαοὶ πὺ προηγῆθηκαν ἀπέρριψαν» (17:60), δέν σημαίνει, ὅπως φαίνεται ὅτι ἐνόησαν χριστιανοὶ συγγραφεῖς, ὅτι ὁ Θεὸς ἀρνιέται νὰ στείλει ἄλλα Σημάδια. Ὁ στίχος λέει ὅτι οἱ ἄνθρωποι, πρὸς ὄφελος τῶν ὁποίων εἶχαν σταλεῖ τὰ Σημάδια στὶς παλαιότερες ἐποχές, δέν τὰ εἶχαν ἀποδεχθεῖ καὶ αὐτὸς θὰ μποροῦσε νὰ εἶναι ὁ λόγος γιὰ τὸν ὁποῖο δέν στέλλονταν περισσότερα Σημάδια, ὁ Θεός, ὅμως, δέν θὰ ἔπαυε νὰ ἀποκαλύπτει τὰ Σημάδια Του γιὰ τὸ λόγο αὐτό. Οἱ ἄνθρωποι ἀπέρριψαν τὰ Σημάδια πὺ τοὺς ὑπέδειξαν οἱ παλαιότεροι Προφῆτες, παρ' ὅλα αὐτὰ καὶ ἄλλοι Προφῆτες ἔφεραν ἀργότερα Σημάδια. Ἐνδεχομένως, δέν ὑπῆρχε λόγος γιὰ νὰ μὴν ἀποκαλυφθοῦν Σημάδια, τὰ ὁποῖα ἐπιβεβαίωναν τὸν Ίερό Προφήτη τοῦ Ἰσλάμ.

Ὅταν σὲ ἀπάντηση στὶς ἀπαιτήσεις πὺ εἶχαν οἱ ἄπιστοι, τὸ Ίερό Κοράνιο καθοδηγεῖ τὸν Ίερό Προφήτη νὰ πεί ὅτι δέν εἶναι παρὰ μόνο ἓνας ἄνθρωπος, ὅπως ὅλοι οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι, αὐτὸ δέν σημαίνει ὅτι ὁ Θεός δέν τοῦ εἶχε ἀποκαλύψει Σημάδια. Ἐκεῖνο πὺ ἐννοοῦνταν ἦταν ὅτι ὁ Θεός τοῦ εἶχε ἀποκαλύψει Σημάδια, ἀλλὰ ὁ Ίερός Προφήτης δέν μποροῦσε νὰ τὰ ἀποκαλύψει, ὅπως καὶ ὅταν τὸ ἠθέλε. Αὐτὴ εἶναι μιὰ οὐσιαστικὴ ἀλήθεια καὶ ἡ δήλωση πὺ κάνει τὸ Κοράνιο ἐπιβεβαιώνει τὴν ἐκτίμηση πὺ ἔχουμε κάνει γι' αὐτό. Ποιὸς ἀπὸ τοὺς δυὸ εἶναι ὁπαδὸς τῆς Ἀλήθειας καὶ ποιὸς σφάλει — ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἐπιβε-

βαιώνει ότι ο Θεός έχει παραιτηθεί από τα χαρίσματα και το κύρος που είχε και τα παρεχώρησε σε όρισμένα από τα πλάσματά Του, ή εκείνος ο οποίος διακηρύσσει ότι δεν είναι παρά ένας από τα πλάσματα του Θεού και ότι ο Θεός αποκαλύπτει τα Σημάδια Του μέσω των αγαπημένων Του δούλων;

Έκτος από τις προφητείες, το Κοράνιο αναφέρει, επίσης, και άλλα θαύματα όπως, για παράδειγμα, το έξιης θαύμα. Με την ευκαιρία της Μετανάστευσής του, ο Ίερός Προφήτης, ακολουθούμενος από τον Άμπου Μπάκρ εγκατέλειψε τη Μέκκα και κατέφυγε στη σπηλιά Θώρ, τρία μίλια έξω από τη Μέκκα. "Όταν οι Μεκκανοί αντιλήφθηκαν ότι ο Ίερός Προφήτης είχε διαφύγει μέσα από τα χέρια τους, Ξψαξαν και βρήκαν τον καλύτερο ίχνηλάτη και τον έβαλαν στο στόμιο της Σπηλιάς. Το Κοράνιο αναφέρει το γεγονός ότι όταν ο Άμπου Μπάκρ αντιλήφθηκε ότι οι άνοιχτες είχαν φθάσει στο στόμιο της Σπηλιάς, φοβήθηκε ότι, αν τον έβρισκαν εκεί, θα έκαναν κακό στον Ίερο Προφήτη. Εκείνος, όμως, του είπε: «Μην ανησυχείς, γιατί ο Άλλάχ είναι κοντά μας» (9:40), εννοώντας ότι οι έχθροί τους δεν θα τους συνελάμβαναν. Δεν ήταν εκείνο, που συνέβη τότε, ένα απaráμιλλο θαύμα; Δυο άνθρωποι, οι οποίοι δεν έχουν καμιά απόλύτως ελπίδα βοήθειας, τρέπονται σε φυγή για να γλιτώσουν από τη συντονισμένη προσπάθεια εκδίκεσης των έχθρων τους και βρίσκουν καταφύγιο σε μια σπηλιά. "Όταν οι έχθροί τους ανακαλύπτουν ότι το έσκασαν μέσα στο σκοτάδι της νύχτας, αισθάνονται όργη και αγανάκτηση. Πιστεύουν ότι η απόδρασή τους όχι μόνο θα τους στερήσει τη λεία τους, αλλά και ότι αυτό θα είναι στίγμα, το οποίο θα έχει δυσμενείς και εξευτελιστικές συνέπειες γι' αυτούς. Αναγγέλλουν ότι θα δώσουν μια άμοιθη από 100 καμήλες σε όποιον συλλάβει και τους φέρει ζωντανό ή νεκρό το δραπέτη. Προσλαμβάνουν τον καλύτερο ίχνηλάτη, ο οποίος τους οδηγεί στο στόμιο της Σπηλιάς, μέσα στην οποία είναι κρυμμένοι οι δυο δραπετές και αυτός δηλώνει με πεποίθηση ότι το άνοιγμα αυτό δεν οδηγεί πουθενά. Οι διώκτες φλέγονται από τη δίψα για εκδίκεση και είναι αποφασισμένοι να μην επιτρέψουν να τους φύγουν οι δραπετές. Μετά από μια καταδίωξη, η οποία κάλυψε τρία μίλια, φθάνουν στο θήραμά τους και δεν έχουν παρά να ρίξουν μια ματιά μέσα στη Σπηλιά, που βρίσκεται στα πόδια τους, για να ανακαλύψουν το καταφύγιο

αυτῶν πού καταδιώκουν. Ὁ Θεός, ὅμως, ὀρίζει τὸ μυαλό τους καὶ τὰ μάτια τους καὶ κανέναν δὲν ἐξερευνᾷ τὴ Σηηλιά καὶ γυρίζουν πίσω ἄπρακτοι καὶ γεμάτοι ἀπογοήτευση. Ἔγινε στὸν κόσμον ἕνα πιὸ σημαντικό θαῦμα ἀπὸ αὐτό;

Καὶ πάλι, ἀναφερόμενο στὴ Μάχη τοῦ Μπάντρ, τὸ Κοράνιο λέει ὅτι ὁ Ἱερὸς Προφήτης πέταξε μιὰ χούφτα πετραδάκια πρὸς τὴν κατεύθυνση τοῦ ἐχθροῦ καὶ ὅτι αὐτὸ δημιούργησε σύγχυση στὶς γραμμὲς τους (Ἄνφάλ). Στὶς Παραδόσεις, τὸ περιστατικὸ αὐτὸ ἔχει περιγραφεῖ μὲ περισσότερες λεπτομέρειες. Φαίνεται ὅτι, ὅταν ἡ μάχη θρῖσκόταν στὸ ἀποκορύφωμά της καὶ ὁ ἐχθρὸς πίεζε σκληρὰ τοὺς Μουσουλμάνους, ὁ Ἱερὸς Προφήτης πῆρε μιὰ χούφτα πετραδάκια καὶ τὰ πέταξε πρὸς τὴν κατεύθυνση τοῦ ἐχθροῦ λέγοντας: «Ἄς παραμορφωθοῦν τὰ πρόσωπά τους» (Ταμπάρι καὶ Ζουρκάνι). Ταυτόχρονα, ὁ Θεὸς ἔκαμε ἕνα ἄγριο ἄνεμο νὰ φυσήξει ἀπὸ τὴν κατεύθυνση τῶν Μουσουλμάνων πρὸς τὴν κατεύθυνση τῶν Μεκκανῶν καὶ ἀνασήκωσε τὴν ἄμμο καὶ τὴν πέταξε στὰ πρόσωπα καὶ στὰ μάτια τῶν τελευταίων. Ἀποτέλεσμα ἦταν νὰ μὴ μποροῦν νὰ βλέπουν καθαρὰ οἱ Μεκκανοὶ καὶ νὰ τοὺς εἶναι ἀδύνατο νὰ κατευθύνουν τὰ θέλη τους σωστά. Ἐπίσης, ἡ δύναμη μὲ τὴν ὁποία φυσοῦσε ὁ ἄνεμος, δὲν ἄφινε τὰ θέλη νὰ φθάνουν στὸν προορισμό τους. Ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρά, οἱ Μουσουλμάνοι εἶχαν καθαρὴ θέα τῶν ἀνήμεπων Μεκκανῶν καὶ τὰ θέλη τους κατευθύνονταν ἐναντίον τους μὲ μεγάλη ἀκρίβεια. Αὐτὸ ἔφερε στὴ μικρὴ ρακένδυτη καὶ λειψὰ ὄπλισμένη ὁμάδα τῶν Μουσουλμάνων μιὰ ὀλοκληρωτικὴ νίκη ἐναντι τῶν Μεκκανῶν, πού ἦταν πολὺ περισσότεροι, καλύτερα καταρτισμένοι καὶ ὄπλισμένοι. Δὲν ἦταν κι αὐτὸ θαῦμα καὶ ὅταν αὐτὸ ἀναφέρεται στὸ Κοράνιο δὲν ἐννοεῖται ὅτι πρόκειται περὶ θαύματος;

Τὸ Κοράνιο, καθαρὰ ἀποδίδει τὴν ἐκπλήρωση θαυμάτων στὸν Ἱερὸ Προφήτη καὶ ἀναφέρεται σὲ ὀρισμένα ἀπὸ αὐτά. Δὲν τοῦ καταλογίζει, βέβαια, ἀνοησίες ὅπως τὴν ἐπιναφορὰ στὴ φυσικὴ ζωὴ ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι εἶχαν ἤδη πεθάνει ἢ τὸ σταμάτημα τοῦ ἡλίου ἢ τῆς σελήνης στὴν τροχιά τους καὶ τὴ διακοπὴ τῆς ροῆς τῶν νερῶν τῶν ποταμῶν ἢ τὴ μετατόπιση θουνῶν. Ἡ ἀφήγηση παρόμοιων γεγονότων εἶναι παραμύθια, τὰ ὁποῖα εἶναι κατάλληλα γιὰ νὰ διασκεδάζουν μικρὰ παιδιά μέσα στὶς κούνιες τους. Τὸ Κοράνιο δὲν καταλογίζει γεγονότα τοῦ εἴδους αὐτοῦ, οὔτε στὸν Ἱερὸ Προφήτη, οὔτε σὲ κανέναν ἄλλο Προφήτη. Ἀπὸ

την ἄλλη, ὅμως, τὸ Κοράνιο ἐξηγεῖ ἀποσπάσματα, τὰ ὁποῖα θρῖσκονται σὲ ἄλλες Γραφές καὶ τῶν ὁποίων ἢ κατὰ γράμμα ἐρμηνεῖα ἔχει ὀδηγήσει τοὺς ἀνθρώπους νὰ πιστεύουν ὅτι περιστατικά, ὅπως ἐκεῖνα ποὺ ἀναφέραμε παραπάνω, ἔχουν πράγματι συμβεῖ. Τὸ Κοράνιο ὑποδείχνει ὅτι οἱ ἐκφράσεις αὐτὲς χρησιμοποιήθηκαν στὴ μεταφορική τους ἔννοια καὶ ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐρμηνευθοῦν στὴν κυριολεξία τους.

Ἡ Λατρεία τοῦ Θεοῦ

Τὸ Κοράνιο ἀσχολεῖται λεπτομερῶς μὲ τὸ θέμα τῆς λατρείας τοῦ Θεοῦ. Μοιράζει τὴ λατρεία σὲ τέσσερις κατηγορίες:

1. Λατρεία, ἀντικειμενικὸς σκοπὸς τῆς ὁποίας εἶναι ἡ θεμελίωση τῆς σχέσης τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὸ Θεὸ καὶ ἡ ἐνδυνάμωση τῆς ἀγάπης του γιὰ Ἐκεῖνον.

2. Λατρεία, σκοπὸς τῆς ὁποίας εἶναι ἡ βελτίωση τῆς φυσικῆς κατάστασης τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἡ παρότρυνσή του γιὰ νὰ κάνει θυσίες γιὰ χάρη τοῦ Θεοῦ.

3. Λατρεία, ἡ ὁποία προδιαγράφεται μὲ τὸ σκοπὸ νὰ ἐνθαρρυνθεῖ ἡ προαγωγή τῆς ὁμόνοιας καὶ ἐνότητας μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων καὶ γιὰ νὰ δημιουργηθεῖ προσάρτηση στὸ Κέντρο.

4. Λατρεία, ἀντικειμενικὸς σκοπὸς τῆς ὁποίας εἶναι ἡ ἐπίτευξη δίκαιης οικονομικῆς ἀναπροσαρμογῆς μέσα στὴν κοινότητα .

Τὸ Κοράνιο προτείνει λατρεῖες διαφόρων εἰδῶν κάτω ἀπὸ τὴν καθεμιὰ ἀπὸ αὐτὲς τὶς κατηγορίες. Διδάσκει ὅτι λατρεία δὲν σημαίνει ἀπλῶς πῶς ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ συγκεντρώνει τὶς σκέψεις του μόνο καὶ νὰ ἀποδίδει τιμὲς στὸ Θεό, ἀλλὰ ὅτι πρέπει ν' ἀσχολεῖται καὶ μὲ τοὺς συνανθρώπους του. Ἐπὶ πλέον, ὑπογραμμίζει ὅτι ἡ λατρεία δὲν εἶναι θέμα προσωπικό, ἀλλὰ καὶ συλλογικό. Τὸ καθῆκον λατρείας τοῦ ἀνθρώπου δὲν σταματᾷ μὲ τὴ παρουσίασή του μπροστὰ στὸ Θεό, ἀφείλει ἐπίσης νὰ προετοιμάσει καὶ τὰ ἀδελφία του νὰ ἐμφανισθοῦν μπροστὰ στὸ Θεό. Γι' αὐτὸ τὸ λόγο, ὅλοι οἱ κανονισμοὶ τοῦ Κορανίου, οἱ ὁποῖοι ἔχουν σχέση μὲ τὴ λατρεία τοῦ Θεοῦ, ἔχουν συλλογικό, καθῶς καὶ προσωπικό χαρακτήρα.

Γιὰ τὴν πρώτη κατηγορία, τὸ Κοράνιο ἔχει προτείνει

τις πέντε ημερήσιες Προσευχές. Οί Ίσλαμικές Προσευχές διαφέρουν πολύ από εκείνες που είναι προδιαγραμμένες για τις άλλες θρησκείες. Οί Προσευχές απαρτίζονται από προσωπικά και συλλογικά τμήματα και γίνονται χωρίς επίδειξη και τελετουργία. Τò Κοράνιο έχει καταστήσει περιττά τὰ κτίρια που έχουν καθιερωθεί στη λατρεία, όπως είναι οί εκκλησίες, οί ναοί και κάθε μορφής τήρηση τῶν τύπων, ὅσον ἀφορᾷ τὸ θέμα λατρείας τοῦ Θεοῦ. Διδάσκει ὅτι ὅλα τὰ μέρη τῆς γῆς εἶναι κατάλληλα και μπορούν νὰ χρησιμοποιηθοῦν για νὰ λατρευθεῖ ὁ Θεός. Αὐτὸ εἶχε κατὰ νοῦ ὁ Ἱερός Προφήτης, ὅταν εἶπε: «Ὀλόκληρη ἡ γῆ εἶναι ἓνα τέμενος, τὸ ὁποῖο ἔχει διαμορφωθεῖ για μένα» (Μπουχάρι). Αὐτὸ τὸ ἀπόφθεγμα ἔχει μιὰ πολύπλευρη σημασία και μιὰ ἀπὸ αὐτὲς εἶναι ὅτι ἓνας Μουσουλμάνος μπορεί νὰ κάνει τῆς Προσευχῆς του ὅπουδήποτε και ἂν θρῖσκειται τὴν ὥρα τῆς Προσευχῆς. Δὲν εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ πάει σὲ ἐκκλησία ἢ σὲ ναὸ και οἱ προσευχῆς του δὲν ἔχουν σχέση μὲ τὴν ἐκτέλεση τῶν ἱερατικῶν καθηκόντων κάποιου ἱερέα ἢ ἀτόμου που ἔχει χειροτονηθεῖ. Τὸ Ἱσλάμ δὲν παραδέχεται τὸν κλῆρο. Κρίνει ὅτι κάθε καλὸς ἄνθρωπος εἶναι βοηθὸς τοῦ Θεοῦ και ἀναγνωρίζει ὅτι ἓνας τέτοιος ἄνθρωπος μπορεί νὰ ἡγηθεῖ στῆς Προσευχῆς.

Τὰ Τεμένη τοῦ Ἱσλάμ

Οἱ Μουσουλμάνοι χρησιμοποιοῦν τὰ τεμένη για νὰ κάνουν τῆς ὁμαδικῆς Προσευχῆς τους. Αὐτὸ δὲν ὀφείλεται στὸ συναίσθημα ὅτι οἱ χώροι ἢ τὰ κτίρια, που εἶναι τὰ τεμένη, κατέχουν κάποια ἱερὴ ἰδιαιτερότητα και εἶναι κατάλληλα για τὴ λατρεία τοῦ Θεοῦ. Ἐνα τέμενος κατασκευάζεται για νὰ προσφέρει στοὺς Μουσουλμάνους τῆς περιοχῆς ἓνα ἄριστο για νὰ συγκεντρωθοῦν και νὰ ποῦν τῆς ὁμαδικῆς Προσευχῆς τους. Τὰ τεμένη διευκολύνουν τὴν ἐκτέλεση τῶν ὁμαδικῶν Προσευχῶν και χρησιμεύουν και για ἄλλους θρησκευτικούς και κοινωνικούς σκοπούς. Δὲν χρειάζεται νὰ γίνει καμιά εἰδικὴ τελετὴ για νὰ καθιερωθεῖ αὐτὸ στη λατρεία τοῦ Θεοῦ, ὅπως συμβαίνει μὲ τοὺς ναοὺς και τῆς ἐκκλησίας. Τὸ κτίριο, που χρησιμεύει για ὁμαδικῆς Προσευχῆς Μουσουλμάνων, εἶναι τέμενος. Δὲν ἐπιβάλλεται κανένα ἀρχιτεκτονικὸ σχέδιο για τὴν κατασκευὴ ἑνὸς τεμένου και αὐτὸ δὲν διαιρεῖται σὲ κυρίως ναὸ και πτέρυ-

γες και δέν συμπεριλαμβάνει τίποτα πού νά μοιάζει μέ θωμό (ιερό). Στά τεμένη δέν υπάρχουν πίνακες και εικόνες, ούτε αγάλματα αγίων. Οί Μουσουλμάνοι συγκεντρώνονται για τίς Θείες Προσευχές μέ τόν πιό άπλό τρόπο και οί Ίσλαμικές θρησκευτικές λειτουργίες είναι άπαλλαγμένες άπό καλλιτεχνικούς και συναισθηματικούς περισπασμούς. Δέν περιλαμβάνουν μουσική και άσματα, ούτε χορούς και ιερατικά άμφια, τó άναμμα κεριών και δέν γίνεται καμιά προσπάθεια για νά δημιουργηθεί μιá συγκινητική άτμόσφαιρα μέ τή χρήση όργάνου και θυμιατού. Ό φωτισμός στο τέμενος δέν ελαττώνεται μέ τεχνητά μέσα για νά επικρατήσει μιá άτμόσφαιρα δέους και καμιά εικόνα αγίου δέν άποσπά τήν προσοχή τών πιστών άπό τó Θεό. Οί πιστοί συγκεντρώνονται στο τέμενος στην καθορισμένη ώρα και στέκονται σε σειρές για νά δείξουν ότι, άφού τελείωσαν τήν προσωπική τους προσευχή στα σπίτια τους ή μέσα στο τέμενος, είναι τώρα έτοιμοι νά προσφέρουν Προσευχές στο Θεό σαν κοινότητα. Ύμνουν και εύχαριστούν τó Θεό και προσεύχονται για τήν προσωπική, πνευματική, ήθική και σωματική τους πρόοδο και για εκείνη τών φίλων και συγγενών τους και για όλόκληρη τήν άνθρωπότητα. Αυτό τó κάνουν, μέσα σε μιá πολύ ήρεμη άτμόσφαιρα, χωρίς νά τους ένοχλούν οί νότες τής μουσικής. Κατά τή διάρκεια τής Προσευχής, δέν έπιτρέπεται οί πιστοί νά κυττάζουν δεξιά και άριστερά ή νά μιλούν μεταξύ τους. Πλούσιοι και φτωχοί στέκονται ό ένας δίπλα στον άλλον. "Ενας άρχοντας μπορεί νά τύχει νά σταθεί δίπλα σε κάποιον πού του γυαλίζει τά παπούτσια. "Ενας δικαστής μπορεί νά έχει δίπλα του έναν άνθρωπο, ό όποιος έχει κατηγορηθεί και τόν όποιον όφείλει νά δικάσει και ένας στρατηγός μπορεί νά στέκεται δίπλα σ' έναν φαντάρο. Κανένας πιστός δέν μπορεί νά έμποδίσει έναν άλλον πιστό νά σταθεί δίπλα του και κανένας δέν έχει τó δικαίωμα νά έκτοπίσει κάποιον άλλον. "Ολοι στέκονται ταπεινοί και συνεσταλμένοι μπροστά στο Θεό και ύποκλίνονται σε ένδειξη πλήρους ύποταγής και έπανέρχονται στην όρθια στάση, σύμφωνα μέ τίς ύποδείξεις του Ίμάμη. Κατά τή διάρκεια όρισμένων Προσευχών, ό Ίμάμης άπαγγέλλει δυνατά μερικούς στίχους άπό τó Κοράνιο για νά έντυπωθεί ή έννοιά τους στο μυαλό τών πιστών όλης τής κοινότητας. Σε όρισμένα σημεία τής Τελετουργίας ό κάθε πιστός προσφέρει τίς καθιερω-

μένες προσευχές ή προσευχές τις οποίες έχει συντάξει ο ίδιος.

Συμπληρωματικά, οί Μουσουλμάνοι προσφέρουν Προσευχές και διαλογίζονται σιωπηλά και συλλογίζονται το Θεό και τὰ χαρίσματα Ἐκείνου, ὅποτε μπορούν νὰ θροῦν κάποια εὐκαιρία νὰ τὸ κάνουν, τὴ μέρα ἢ τὴ νύχτα. Τὰ τεμένη δὲν χρησιμεύουν μόνο γιὰ τὶς ὁμαδικές και προσωπικές προσευχές, ἀλλὰ και γιὰ θρησκευτικές και πνευματικές ἐπιδιώξεις κάθε εἶδους. Χρησιμεύουν σάν σχολεῖα ἢ γιὰ νὰ τελεσθοῦν γάμοι, σάν δικαστήρια ἢ χώροι συγκεντρώσεων, ὅπου πραγματοποιοῦνται τὰ σχέδια γιὰ τὴν κοινωνική και οἰκονομική ἀνάπτυξη τῆς κοινότητος.

Ἡ Νηστεία στὸ Ἰσλάμ

Ἡ δευτέρα κατηγορία λατρείας, τῆς ὁποίας σκοπὸς εἶναι ἡ σωματική ὑγεία τῶν πιστῶν, εἶναι ἡ νηστεία. Ἡ νηστεία στὸ Ἰσλάμ διαφέρει ἀπὸ τὶς προδιαγραμμένες νηστείες τῶν ἄλλων θρησκειῶν. Ἕνας Ἰνδουιστῆς μπορεῖ νὰ τρώει ὀρισμένες τροφές ἐνῶ νηστεύει. Ἡ Σαρακοσιανὴ νηστεία τῶν Χριστιανῶν ἀποτελεῖται ἀπὸ τὴν ἀποχή ἀπὸ ὀρισμένες τροφές, ὅπως γιὰ παράδειγμα, τὸ κρέας ἢ τὸ ψωμί μὲ μαγιά. Οἱ Μουσουλμάνοι, ὥστόσο, ὅταν νηστεύουν, δὲν μποροῦν νὰ φᾶνε τίποτα ἀπὸ τὴν ἀνατολή τοῦ ἡλίου ὡς μετὰ τὴ δύση του. Ἕνα τμῆμα τῆς ὑποχρέωσης ποὺ συνδέεται μὲ τὴν Ἰσλαμικὴ Νηστεία εἶναι, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἀποχή ἀπὸ τὶς τροφές και τὰ ποτά, στὸ διάστημα τῆς νηστείας ἕνας Μουσουλμάνος ὀφείλει νὰ καταβάλει ἰδιαίτερη προσπάθεια κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ μῆνα τῆς Νηστείας γιὰ νὰ ἀξιωθεῖ νὰ ἀνέβει σὲ ὑψηλότερο ἐπίπεδο ἠθικῆς ἀρετῆς και ἀγνότητος. Ἕνα μάθημα, τὸ ὁποῖο μᾶς διδάσκει ἡ Νηστεία, εἶναι ὅτι ὁ ἄνθρωπος ποὺ ἀποφεύγει τὰ πράγματα, τὰ ὁποῖα τοῦ ἐπιτρέπονται, δὲν πρέπει μὲ κανένα τρόπο και σὲ καμιά περίπτωση νὰ ἐπιτρέψει στὸν ἑαυτὸ του ἐκεῖνα ποὺ τοῦ ἀπαγορεύονται. Ἡ διάρκεια τῆς Νηστείας, δηλαδή ἀπὸ τὴν ἀνατολή ὡς τὴ δύση τοῦ ἡλίου, εἶναι ἡ ἴδια σὲ ὅλες τὶς χώρες, ὅπου κατὰ τὸ 24ωρο ὑπάρχει ἡ διαδοχὴ μέρας και νύχτας. Στὰ ἄκρα τῆς γῆς, ὅπου αὐτὸ δὲν συμβαίνει, ἡ περίοδος τῆς Νηστείας καθορίζεται ἀπὸ τὴ διάρκεια ποὺ ἔχει μιὰ μέρα.

Και αὐτὸ τὸ εἶδος λατρείας εἶναι προσωπικὸ και σὺλ-

λογικό. Οί Μουσουλμάνοι ὀφείλουν νὰ τηρήσουν προσωπική νηστεία σὲ διάφορες μέρες στὴ διάρκεια τοῦ χρόνου, τὸ μῆνα τοῦ Ραμαντάν, ὅμως, ὅλοι οἱ Μουσουλμάνοι, ὅπουδήποτε καὶ ἂν θρῖσκονται, εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ νηστεύσουν.

Τὸ Προσκύνημα

Ὁ τρίτος τρόπος λατρείας, ἡ ὁποία ἀσκεῖται στὸ Ἰσλάμ, εἶναι τὸ Προσκύνημα στὴ Μέκκα. Ἀντικειμενικὸς σκοπὸς τοῦ Προσκυνήματος εἶναι τὸ ξύπνημα στὴ συνείδηση Μουσουλμάνων τοῦ συναισθήματος ὅτι συνδέονται μὲ ἓνα Κέντρο. Οἱ Μουσουλμάνοι, οἱ ὁποῖοι μποροῦν νὰ ὑποστοῦν τὴ δαπάνη τοῦ ταξιδιοῦ, συγκεντρώνονται στὴ Μέκκα, μιὰ καθορισμένη ἐποχή. Αὐτὸ τοὺς δίνει τὴν εὐκαιρία νὰ προσέλθουν ἀπὸ διάφορα σημεῖα τῆς γῆς καὶ νὰ συναντηθοῦν ἐκεῖ, γιὰ νὰ ἐνισχυθοῦν οἱ ἀνάμεσά τους σχέσεις καὶ νὰ ἀνταλλάξουν ἀπόψεις σχετικά μὲ τὰ ἔθνικα καὶ διεθνή θέματα. Τὸ Προσκύνημα γίνεται κατὰ τὴ διάρκεια τῶν καθορισμένων ἡμερῶν μόνο, Οὐμρα ὅμως μπορεῖ νὰ γίνῃ σὲ ὁποιαδήποτε ἐποχή. Ὅποτε μπορεῖ νὰ ταξιδεύσει ἓνας Μουσουλμάνος, μπορεῖ νὰ προσέλθῃ στὴ Μέκκα καὶ νὰ ἐκπληρώσῃ Οὐμρα. Αὐτὸς ὁ τρόπος λατρείας μαθαίνει στοὺς Μουσουλμάνους ὅτι, γιὰ νὰ διατηρηθεῖ καὶ νὰ ἐνισχυθεῖ τὸ Κέντρο, ὀφείλουν νὰ εἶναι ἔτοιμοι νὰ κάνουν προσωπικὲς καὶ κοινοτικὲς θυσίες.

Ὁ τέταρτος τρόπος λατρείας εἶναι μὲ τὴν ἐλεημοσύνη καὶ τὴ φιλανθρωπία. Καὶ αὐτὴ ἡ λατρεία γίνεται μὲ ἀτομικὸ καὶ κοινοτικὸ τρόπο καὶ εἶναι προκαθορισμένη ἢ ἐθελοντική. Παράδειγμα, μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς Ἰντ - ἄλ - Φιτρ (ἐορτασμός γιὰ τὸν τερματισμὸ τῆς Νηστείας) ἐπιβάλλεται σὲ κάθε Μουσουλμάνο, ἄνδρα ἢ γυναῖκα, ἐνήλικο ἢ ἔφηβο, πρὶν συμμετάσχουν στὴν ὑπόλοιπη τελετουργία τῆς μέρας, νὰ προσφέρουν τρεῖς λίθρες σιτᾶρι ἢ καλαμπόκι ἢ νὰ καταβάλλουν τὸ ἀντίτιμο σὲ χρήματα ὡς συμμετοχὴ τους γιὰ νὰ βοηθηθοῦν οἱ φτωχοί. Ἀκόμα καὶ ὁ πρὸ φτωχὸς δὲν ἀπαλλάσσεται ἀπὸ αὐτὴ τὴν ὑποχρέωση. Ἐκεῖνος ποὺ ἔχει τὴ δύναμότητα, πρέπει νὰ δώσει ἀπὸ τὴν ἴδια τὴν περιουσία του κι ἐκεῖνος ποὺ δὲν ἔχει, ὀφείλει νὰ προσφέρει ἀπὸ τὴ φιλανθρωπικὴ βοήθεια ποὺ ἔλαβε τὴ μέρα ἐκείνη.

Ζακάτ

“Άλλη μιὰ οικονομική προσφορά που επιβάλλεται στους Μουσουλμάνους, είναι τὸ Ζακάτ, τὸ ὁποῖο εισπράττεται ἀπὸ κάθε ἄνθρωπο που ἔχει ἔστω καὶ ἐλάχιστα χρήματα, ἐμπορεύματα ἢ ζωντανά. Ἡ ἐπιβάρυνση συμμετοχῆς διαφέρει. Γιὰ παράδειγμα, γιὰ τὰ ἀγροτικά προϊόντα, ἡ ἐπιβάρυνση εἶναι 10% καὶ ἐπὶ τοῦ ἐμπορικοῦ κεφαλαίου καὶ ἐπὶ τοῦ κέρδους ἀπὸ αὐτὸ εἶναι 2,5%. Ἀπὸ πρώτη ὄψη αὐτὸ φαίνεται ἀδίκο καὶ ἄνισο. Ἡ ἐπιβάρυνση ἐπὶ τοῦ ἐμπορικοῦ κεφαλαίου καὶ τοῦ κέρδους του, ὅμως, δὲν εἶναι τόσο ἐλαφριά, ὅσο φαίνεται. Ἐνῶ ἡ ἐπιβάρυνση ἐπὶ τῶν ἀγροτικῶν προϊόντων εισπράττεται μόνο ἀπὸ τὰ προϊόντα, ἡ ἐπιβάρυνση ἐπὶ τῶν ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων εισπράττεται καὶ ἀπὸ τὸ κεφάλαιο καὶ ἀπὸ τὰ κέρδη. Σκοπὸς αὐτοῦ δὲν εἶναι μόνο ἡ ἀνακούφιση τῶν φτωχῶν καὶ ἡ προαγωγή πρόνοιας γιὰ τοὺς λιγώτερο οικονομικά ἀνετοὺς τομεῖς τῆς κοινῆς, ἀλλὰ καὶ ἡ παρεμπόδιση συσσώρευσης χρημάτων καὶ ἀγαθῶν, ἐξασφαλίζοντας μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ τὴ θέση τους σὲ κυκλοφορία, συνέπεια τῆς ὁποίας εἶναι μιὰ ὑγιέστερη οικονομικὴ ἀναπροσαρμογή.

Τὸ Κοράνιο ἐξηγεῖ λεπτομερῶς τοὺς κανόνες πάνω στους ὁποίους θὰ ἔπρεπε νὰ στηρίζονται οἱ συναλλαγές τῶν ἀνθρώπων. Ὑπογραμμίζει τὴν ἀνάγκη συνεργασίας, πού ὑπάρχει καὶ καθορίζει τὰ πλαίσια τῶν προσωπικῶν καὶ κοινοτικῶν δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων. Ἐξηγεῖ τις βάσεις τῆς διακυβέρνησης καὶ τις ὑποχρεώσεις καὶ σχέσεις πού θὰ ἔπρεπε νὰ ὑπάρχουν ἀνάμεσα στὴν κυβέρνηση καὶ τὸ λαό. Ρυθμίζει τὴ σχέση ἀνάμεσα στὸν ἀφέντη καὶ τὸν ὑπῆρέτη καὶ ἐπιβάλλει κανονισμούς, οἱ ὁποῖοι πρέπει νὰ ρυθμίζουν τις διεθνεῖς σχέσεις.

Τὸ Κοράνιο ρητὰ ὀρίζει ὅτι δὲν πρέπει νὰ συγκεντρώνεται ὁ πλοῦτος σὲ λίγα χέρια καὶ τάσσεται ὑπὲρ τῆς συνεχοῦς κυκλοφορίας του. Γιὰ νὰ ἐπιτευχθεῖ αὐτὸ, ἀπαγορεύει τὰ χρηματικά δάνεια μὲ ἐπιτόκια, μέσω τῶν ὁποίων λίγοι ἔξυπνοι ἄνθρωποι μποροῦν νὰ μονοπωλοῦν τὸ μεγαλύτερο μέρος τῶν ἀγαθῶν μιᾶς κοινότητος καὶ κάνει προβλέψεις γιὰ τὴν ὑποχρεωτικὴ κατανομὴ τῆς κληρονομιάς. Δὲν ἐπιτρέπει σὲ κανένα νὰ ἀφίσει ὅλη του τὴν περιουσία σὲ ἕναν μόνο ἀπὸ τοὺς κληρονόμους του, ἢ νὰ αὐξήσει τὸ μερίδιό του ἐνὸς σὲ θάρος τῶν ἄλλων. Ἐπιδιώκει νὰ

πετύχει δίκαιη προσαρμογή στη διανομή της περιουσίας διὰ μέσου του Ζακάτ, τῆς ἐλεημοσύνης ἢ τῆς φιλανθρωπίας. Ἡ πρώτη ἐπιβάρυνση, ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν ἐσόδων καὶ πόρων μιᾶς κυθέρησης, εἶναι ἡ ὑποχρεωτικὴ παροχὴ πρόνοιας καὶ ἡ λήψη μέτρων γιὰ τὴν πρόοδο τῶν φτωχῶν μελῶν μιᾶς κοινότητος. Μ' αὐτὰ τὰ μέτρα, ἐξασφαλίζεται ἡ οἰκονομικὴ εὐημερία ὄλων.

Τὸ Κοράνιο ἐπιμένει ὅτι ὑπάρχει ἀνάγκη παιδείας καὶ πνευματικῆς ἀνάπτυξης. Ὑποδείχνει ὅτι ὁ στοχασμὸς καὶ ἡ περισυλλογὴ εἶναι θρησκευτικὲς ὑποχρεώσεις. Ἀποτρέπει τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὸ νὰ ἔρχονται σὲ διαμάχες καὶ νὰ κάνουν πολέμους μεταξύ τους καὶ ἀπαγορεύει τὴν ἐπιθετικότητα. Ἐπιβάλλει λεπτομερεῖς κανόνες γιὰ τὴ ρύθμιση τῶν σχέσεων μεταξύ ὁπαδῶν ἄλλων θρησκευμάτων. Ἀπαγορεύει στοὺς Μουσουλμάνους νὰ ποῦν κάτι ταπεινωτικὸ γιὰ τοὺς Ἴδρυτὲς ἢ Ἀρχηγοὺς ἄλλων θρησκειῶν. Σχετικὰ μὲ τὶς θρησκευτικὲς διενέξεις, ὑποδείχνει πόσο εἶναι παράλογες οἱ ἐπικρίσεις, οἱ ὁποῖες ἐκτοξεύονται ἐναντίον μιᾶς ἀντίπαλης θρησκείας, γιὰ τὴν ὁποία τὰ πιστεύω καὶ τὰ δόγματα τῆς ἄλλης εἶναι ἐξ ἴσου κατακριτέα. Διδάσκει ὅτι οἱ κυριώτερες θρησκείες θασίζονται σὲ ἀποκαλύψεις καὶ ὅτι ἡ παρακμὴ τους ὀφείλεται στὴ μεταγενέστερη φθορὰ πού ὑπέστησαν στὰ χέρια τῶν ἀνθρώπων. Γι' αὐτὸν τὸ λόγο, ἀπαγορεύει τὴ μομφὴ τοῦ συνόλου κατὰ τῶν ἄλλων θρησκειῶν.

Τὸ Κοράνιο ἐξασφαλίζει πλήρως τὰ δικαιώματα τῶν γυναικῶν. Εἶναι ἡ πρώτη Γραφή, ἡ ὁποία ἔχει καθορίσει μὲ σαφεῖς λέξεις ὅτι οἱ ἄνδρες ἔχουν καθήκοντα καὶ ὑποχρεώσεις ἀπέναντι στὶς γυναῖκες, ὅπως καὶ οἱ γυναῖκες ἔχουν καθήκοντα καὶ ὑποχρεώσεις ἀπέναντι στοὺς ἄνδρες. Ἐπεξηγεῖ τὰ δικαιώματα καὶ τὰ καθήκοντα τῶν γονέων, τῶν ἀδελφῶν, τῶν συζύγων, τῶν υἱῶν καὶ θυγατέρων, τῶν γειτόνων, τῶν φτωχῶν, τῶν ὄρφανῶν, τῶν χηρῶν, τῶν φίλων καὶ τῶν ξένων, τῶν συμπατριωτῶν καὶ τῶν ἀλλοδαπῶν πού ζοῦν στὴ χώρα ἢ ἀπλῶς τὴν ἐπισκέπτονται.

Ἄ Ἰσλαμικὸς Τύπος Διακυβέρνησης

Τὸ Κοράνιο ἔδωσε ἐντελῶς νέα ἔννοια στὸν τομέα διακυβέρνησης. Εἶναι τὸ πρῶτο Βιβλίον πού ὑποστηρίζει τὸν κανόνα, σύμφωνα μὲ τὸν ὁποῖο κανένας δὲν ἔχει δικαίωμα

νά κυβερνᾶ ἄλλους διὰ τοῦ κληροδοτημένου δικαιώματος διαδοχῆς. Διδάσκει ὅτι ἡ διακυβέρνηση εἶναι θέμα ἐμπιστοσύνης, πού πρέπει νά ἀναλάβουν ἐκεῖνοι τοὺς ὁποίους ἐκλέγει ὁ λαός. Τίς δημοκρατικές ἀρχές, τίς ὁποῖες μὲ τόση ὑπερηφάνεια διακηρύσσουν οἱ Εὐρωπαῖοι καὶ τίς ὁποῖες ἔχουν καταχρασθεῖ τόσο πολὺ σήμερα, εἶχε πρωτοκαθιερώσει τὸ Κοράνιο. Τὸ Κοράνιο ἐπιβάλλει ὀργάνωση, πειθαρχία καὶ ὑπακοή ἀπὸ τὴ μιὰ πλευρὰ καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη, ἀπαιτεῖ οἱ ὑπηρετοῦντες τὸ δημόσιο νά ἐκτελοῦν τὰ καθήκοντά τους μὲ ἐντιμότητα καὶ ἀκεραιότητα. Εἶναι ἡ πρώτη Γραφή ἢ ὁποῖα ἔθεσε περιορισμούς στὴ δύναμη πού ἐξασκοῦν ἐκεῖνοι, πού εἶναι στὴν ἐξουσία καὶ τοὺς ὑποχρέωσε νά πειθαρχηθοῦν. Τὸ Κοράνιο δὲν ἐπιτρέπει σὲ κανένα ἄνθρωπο νά ἀσκήσει ἀπόλυτη ἐξουσία πάνω στὴν κοινωνία καὶ δὲν παραδέχεται ὅτι τὰ εὐεργετήματα πού μιὰ κυβέρνηση ἢ μιὰ διαχείριση προσφέρει στοὺς πολίτες, εἶναι μιὰ χάρη τὴν ὁποῖα χορηγεῖ ὁ κυβερνήτης στοὺς διακυβερνώμενους. Τὸ Κοράνιο ὑπογραμμίζει ὅτι ἡ ἐξουσία ἀνήκει στὸ λαὸ καὶ ὅτι ὁ Θεὸς τὴν ἔχει ἐμπιστευθεῖ σ' ἐκείνους πού κυβερνοῦν (4:59). Ἡ ἄσκηση ἐξουσίας, στίς κατάλληλες εὐκαιρίες καὶ μὲ τρόπο ὀρθό, δὲν εἶναι χάρη ἢ ὁποῖα παραχωρεῖται στὸ λαό, ἀλλὰ ἡ διεκπεραίωση τοῦ θεσμοῦ, ὁ ὁποῖος ἔχει ἀνατεθεῖ σ' ἐκείνους πού ἀποτελοῦν τὴν ἀρχή. Γι' αὐτό, τὸ Κοράνιο τονίζει ὅτι κατὰ τὴν ἐκπλήρωση τοῦ ἐκλογικοῦ τους δικαιώματος, οἱ ἐκλογεῖς δὲν πρέπει νά ἐπηρεάζονται ἀπὸ κομματικούς ἢ προσωπικούς παράγοντες, ἀλλὰ ὅτι τὸ μοναδικὸ κριτήριό πρέπει νά εἶναι ἡ καταλληλότητα τοῦ ὑψηφίου γιὰ νά ἐκτελέσει τὰ καθήκοντα πού θὰ τοῦ ἀναθέσουν. Μόνο τότε τὸ ἄτομο, τὸ ὁποῖο ἐκλέγεται, θὰ μπορέσει νά ἐκπληρώσει τὰ καθήκοντα ἐκεῖνα μὲ τὸν πιὸ εὐεργετικὸ (γιὰ τὴν κοινότητα) τρόπο. Ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος γιὰ λόγους κομματικῶν ἢ προσωπικῶν συμφερόντων βοηθάει ν' ἀνέβει στὴν ἐξουσία ἕνας ἄνθρωπος ἀκατάλληλος, πρέπει νά μοιρασθεῖ μαζί του τὴν εὐθύνη γιὰ τὴν κακὴ διακυβέρνηση. Δὲν τοῦ εἶναι δυνατὸ νά δικαιολογηθεῖ ὅτι ἡ ἀδικοπραξία δὲν εἶναι δικό του σφάλμα, γιατί ἐκεῖνος ἔπαιξε συντελεστικὸ ρόλο, στὸ νά βρεθεῖ τὸ ἄτομο αὐτὸ σὲ μιὰ θέση ἀπὸ τὴν ὁποῖα θὰ μπορέσει νά βλάψει τὰ συμφέροντα τοῦ συνόλου.

Τὸ Κοράνιο τονίζει, ὅτι οἱ Κυβερνήσεις καὶ οἱ δημόσιες ἀρχές ὀφείλουν νά τηροῦν τοὺς ἴδιους ἠθικούς κανόνες, οἱ ὁποῖοι ἐπιβάλλονται στοὺς ὑπόλοιπους ἄνθρώπους. Δὲν ἄ-

σπάζεται την αντίληψη, ότι στην περίπτωση τῶν Κυβερνήσεων ἢ τήρηση σκληρῶν ἠθικῶν ἀρχῶν δὲν ἐπιβάλλεται. Διδάσκει ὅτι ἡ εἰλικρίνεια εἶναι τόσο πολυτίμη καὶ ἀπαραίτητη γιὰ τοὺς πολιτικούς ἀνδρες, ὅσο εἶναι καὶ γιὰ τοὺς ἰδιῶτες καὶ ὅτι ἡ παραθίασή τους εἶναι ἐξίσου ἀνήθικη καὶ κατακριτέα γιὰ μιὰ κυβέρνηση, ὅσο καὶ γιὰ ἕναν πολίτη. Προδιαγράφει τὴ δίκαιη μεταχείριση καὶ σωστὴ συναλλαγὴ, ἀπὸ μέρους μιᾶς Κυβέρνησης, ὄχι μόνο γιὰ τὸν ἴδιο τὸ λαό της, ἀλλὰ καὶ γιὰ ἄτομα γειτονικῶν Κυβερνήσεων.

Τὸ Κοράνιο ἐπαγρυπνᾷ πάνω στοὺς πιστοὺς. Παροτρύνει τοὺς Μουσουλμάνους νὰ εἶναι ἐργατικοὶ καὶ καταδικάζει τὴ δειλία, τὴν τρομοκρατία καὶ τὸ φανατισμό. Ἐνθαρρύνει τὴ χρῆση τῆς λογικῆς καὶ σκέψης. Ἀπαγορεύει τὴν αὐτοκτονία καὶ πράξεις καὶ συμπεριφορὰ, ἀποτέλεσμα τῶν ὁποίων θὰ ἦταν ἡ αὐτοκαταστροφή. Ὑποχρεώνει τὶς Κυβερνήσεις νὰ διαφυλάσσουν τὰ σύνορά τους. Ἀπαγορεύει τὴ μαχητικότητα, ἀλλὰ ἐπιβάλλει σκληρὴ ἀντίσταση σ' αὐτήν. Στὸν πόλεμο, ἀπαγορεύει τὶς νυχτερινὲς αἰφνιδιαστικὲς ἐπιδρομές. Ἐπιμένει στὴ σωστὴ τήρηση συμφωνιῶν καὶ ἐντέλλεται ὅτι καμιὰ εὐκαιρία δὲν πρέπει νὰ ἀγνοηθεῖ γιὰ τὴν εἰρήνευση.

Τὸ Κοράνιο γιὰ τὴ Δουλεία

Τὸ Κοράνιο δὲν ἐπιτρέπει τὴν ὑποδούλωση τῶν συμπατριωτῶν ἢ τῶν ξένων. Ἐπιτρέπει, ὥστόσο, τὴ σύλληψη αἰχμαλώτων πολέμου, ἀλλὰ ὑποδείχνει ὅτι κάθε αἰχμάλωτος θὰ ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐπανακτήσει τὴν ἐλευθερία του μὲ τὴν πληρωμὴ λύτρων (47:5). Κανένας ἄνθρωπος δὲν μπορεῖ νὰ ἐξακολουθεῖ νὰ κρατᾷ κάποιον δούλο του, ὅταν ἐκεῖνος ἔχει ἐξαγοράσει τὴν ἐλευθερία του. "Ἄν κάποιος ὁ ὁποῖος αἰχμαλωτίσθηκε κατὰ τὴ διάρκεια ἑνὸς πολέμου εἶναι ἀνίκανος νὰ πληρώσει λύτρα, μπορεῖ νὰ ἐξασφαλίσει τὴν ἐλευθερία του μὲ τὴν ἐργασία του σὲ ἀντάλλαγμα. "Ἄν δὲν εἶναι ἰκανὸς νὰ ἐργασθεῖ, τὸ Κοράνιο παροτρύνει τοὺς Μουσουλμάνους νὰ τὸν βοηθήσουν νὰ βρεῖ κάποιον τρόπο γιὰ νὰ ἐπανακτήσει τὴν ἐλευθερία του (24:34). Μπορεῖ νὰ τύχει ἕνας αἰχμάλωτος νὰ θέλει νὰ παραμείνει κοντὰ στὸ Μουσουλμᾶνο κύριό του, ἀντὶ νὰ ἐπιστρέψει κοντὰ στοὺς ἀλλόθρησκους οἰκείους του, οἱ ὁποῖοι

ζούν σε χώρα όπου δεν κυβερνούν Μουσουλμάνοι. Γι' αυτή την περίπτωση το Κοράνιο υποδείχνει ότι θα έπρεπε ή συμπεριφορὰ πρὸς τὸν ἄνθρωπο αὐτὸν νὰ εἶναι καλὴ καὶ δίκαιη. Ὁ Ἱερός Προφήτης ἔχει πεῖ ὅτι στὴν προκειμένη περίπτωση ἕνας ἀφέντης ἔχει τὴν ὑποχρέωση νὰ θρῆψει τὸν αἰχμάλωτό του μὲ τὶς ἴδιες τροφές πὺ καταναλῶνει ὁ ἴδιος καὶ πρέπει νὰ τὸν ντύνει μὲ τὴν ἴδια ποιότητα ρούχων, πὺ φοράει καὶ ὁ ἴδιος. Πρέπει νὰ τὸν προμηθεύει μὲ τὸ ἴδιο μέσο μεταφορᾶς πὺ χρησιμοποιεῖ ὁ ἴδιος ἢ ὀφείλει νὰ τοῦ παραχωρεῖ τὸ δικό του (Μπουχάρι).

Τὸ Κοράνιο, ἐπισημαίνει ὅτι πρέπει νὰ ὑπάρχει ἰσότητα μεταξύ τῶν ἀνθρώπων. Εἶναι δὲ τὸ πρῶτο Βιβλίον πὺ διδάσκει ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἀνήκουν σὲ μιὰ κοινότητα. Ἀναγνωρίζει τὴν κατανομή τους σὲ κράτη, σὲ ἔθνη καὶ σὲ φυλές, ἀλλὰ ἐξηγεῖ ὅτι αὐτὸ ἔγινε γιὰ νὰ ἀναγνωρίζεται ἡ ταυτότητα τῶν λαῶν, ἀλλὰ ὅσον ἀφορᾷ τὰ δικαιώματά τους, αὐτὰ εἶναι ἴσα μεταξύ ὄλων τῶν ἀνθρώπων. Ἀποδοκιμάζει ρητὰ ὄλες τὶς διακρίσεις, πὺ βασίζονται σὲ φυλετικές καὶ οἰκονομικές διαφορές ἢ σὲ ἄλλες φαντασιώσεις ἀνωτερότητας. Προειδοποιεῖ τοὺς ἀνθρώπους ὅτι, ἐκεῖνοι πὺ σφετερίζονται ὅτι εἶναι ἀνώτεροι, θὰ ταπεινωθοῦν καὶ ἐκεῖνοι τοὺς ὀπίσθους περιφρονοῦν θὰ θρεθοῦν, κάποια μέρα, σὲ ἀνώτερη ἀπὸ αὐτοὺς θέση. Ἄν αὐτὸ τὸ ὑπέροχο δόγμα, τὸ ὁποῖο διδάσκει τὸ Κοράνιο τὸ ἀσπαζόταν ὄλος ὁ κόσμος, τὰ κυριώτερα ἐμπόδια πὺ δυσκολεύουν τὴν ἐδραίωση τῆς παγκόσμιας εἰρήνης θὰ μπορούσαν νὰ ξεπεραστοῦν.

Τὸ Κοράνιο ἀπαγορεύει ὄλα ὄσα ἔχουν τὴν τάση νὰ παρασύρουν τοὺς ἀνθρώπους στὴν ἀφροσύνη καὶ τὴν ἐπιπολαιότητα. Ἀπαγορεύει, γιὰ παράδειγμα, τὰ τυχερὰ παιχνίδια καὶ τὴ χρήση οἰνοπνευματωδῶν. Ἀποδοκιμάζει τὴν ἐπιπόλαιη καὶ ἐλαφρόμυαλη συμπεριφορὰ. Ἀπαγορεύει στοὺς ἄνδρες νὰ κάνουν χρήση στολιδιῶν καὶ μεταξωτῶν ἐνδυμάτων, τὰ ἐπιτρέπει ὄμως στὶς γυναῖκες μέσα στὰ μετρημένα ὄρια.

Ἡ Ἀνθρώπινη Ψυχὴ

Τὸ Κοράνιο εἶναι ἡ μόνη Γραφή, ἡ ὁποία ἀσχολεῖται ἐκτεταμένα μὲ τὸ θέμα τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς καὶ τῆς δημιουργίας της. Οἱ ἄλλες Γραφές ἀγνοοῦν τὸ θέμα τελείως

ή τὸ ἀναφέρουν μόνο θεωρητικά. Τὸ Κοράνιο λέει: «Θὰ σὲ ρωτήσουν σχετικά μὲ τὴν ψυχὴ. Νὰ πεῖς: “Ὁ Κύριός μου ὀρίζει τὴν ψυχὴ. Γι’ αὐτὴν σὰς ἔχουν δοθεῖ ἐλάχιστες μόνο γνώσεις”» (17:86). Αὐτὸς ὁ στίχος διαφεύδει τὴ θεωρία ὅτι οἱ ἀνθρώπινες ψυχὲς εἶναι αὐτοτελεῖς καὶ αἰώνιες καὶ ὅτι ἐξακολουθοῦν νὰ ὑπάρχουν, ὅπως λένε, σὲ κάποιον ἄλλον κόσμον σὲ ἀναμονὴ καὶ ἐπανέρχονται στὴ γῆ, κατὰ καιροῦς, γιὰ νὰ εἰσέλθουν σὲ ἄλλα ἀνθρώπινα σώματα. Κάνει τὴν ὑπόδειξη ὅτι ἡ ἀνθρώπινη ψυχὴ, ὅπως ὅλα τὰ ἄλλα ποὺ ἔχουν δημιουργηθεῖ, ἔχει πλασθεῖ ἀπὸ τὸ Θεὸ καὶ ἀναπτύσσεται μὲ τὴ Θεία καθοδήγηση. Κάνει, ἐπίσης, τὴν ὑπόδειξη ὅτι ἡ ψυχὴ δὲν γεννιέται ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴ γέννηση τοῦ σώματος. Ἡ σειρά ἐξελίξεων τῶν ὁποίων ἀποτελέσματα εἶναι ἡ γέννηση τοῦ σώματος, εἶναι ὑπεύθυνες καὶ γιὰ τὴ γέννηση τῆς ψυχῆς καὶ συντελοῦν στὴν πρόοδο καὶ τὴν ἐξύψωσή της. Τὸ Κοράνιο ἀσχολεῖται μὲ τὸ θέμα αὐτὸ λεπτομερῶς, σὲ ἓνα ἄλλο σημεῖο καὶ λέει:

Ἀληθῶς, πλάσαμε τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ ἓνα κομμάτι πηλοῦ. Μετὰ τὸν τοποθετήσαμε σὰν σταγόνα σπέρματος σὲ χῶρο ἀσφαλῆ. Μετὰ μετατρέψαμε τὸ σπέρμα σὲ ἓνα θρόμβο αἵματος καὶ κάναμε ἀπὸ αὐτὸ μιὰ ἄμορφη μάζα (ἓνα ἔμβρυο). Ἐπειτα δημιουργήσαμε κόκκαλα ἀπὸ τὴν ἄμορφη μάζα, τὰ ὁποῖα καλύψαμε μὲ σάρκα καὶ ἔπειτα σχηματίσαμε ἓνα ἄλλο πλάσμα. Ἄς εἶναι εὐλογημένος ὁ Ἀλλάχ, ὁ Ἄριστος τῶν δημιουργῶν. (23:13-15).

Ὁ στίχος αὐτὸς ἐξηγεῖ ὅτι ἓνας ἄνθρωπος γεννιέται σὰν συνέπεια τῆς τροφῆς, τὴν ὁποία παίρνουν ἓνας ἄνδρας καὶ μιὰ γυναῖκα γιὰ νὰ συντηρήσουν καὶ νὰ ἐνισχύσουν τὶς δυνάμεις τους. Οἱ τροφὲς αὐτὲς παράγουν μέσα στὸ ἀνθρώπινο σῶμα οὐσίες μὲ τὶς ὁποῖες γίνεται ἡ τεκνοποίηση. Ὅταν ἡ οὐσία αὐτή, ἓνα μέρος τῆς ὁποίας εἶναι προικισμένη μὲ τὴν ἰκανότητα νὰ τεκνοποιήσει, εἰσέρχεται στὴ μήτρα, προσκολλᾶται σ’ αὐτὴν καὶ ἀρχίζει νὰ ἀντλεῖ θρεπτικές οὐσίες. Σὲ λίγες μέρες ἀρχίζει νὰ μεγαλώνει καὶ νὰ παίρνει τὴ μορφή μιᾶς ἐλαστικῆς μάζας, μέσα στὴν ὁποία ἀναπτύσσονται τὰ ὀστᾶ καὶ ἀργότερα, ὅταν τὰ ὀστᾶ ἔχουν καλυφθεῖ μὲ σάρκα, ὀλοκληρώνονται οἱ φάσεις τῆς τεκνοποίησης. Ταυτόχρονα, μὲ τὴν ἐξέλιξη αὐτή, γίνεται καὶ ἓνα εἶδος ἀπόσταξης, συνέπεια τῆς ὁποίας εἶναι νὰ

ἀποκτήσει ἡ μᾶζα αὐτὴ ὀρισμένα ἐνεργὰ χαρακτηριστικά, τὰ ὁποῖα τελικὰ θὰ ὀδηγήσουν στὴ γέννηση ἑνὸς νοήμονος ἀνθρώπου. Ὁ στίχος δείχνει καθαρά ὅτι ἡ ψυχὴ δὲν εἰσέρχεται στὸ σῶμα ἀπὸ ἔξω, ἀλλὰ εἶναι ἡ ἀπόσταξη τῆς οὐσίας, ἡ ὁποία ἀναπτύσσεται μέσα στὰ σπλάγχνα τῆς μητέρας. Εἶναι, ἀναμφισβήτητα, διαφορετικὴ ἀπὸ τὴν οὐσία ἀπὸ τὴν ὁποία ἔχει ἐκρεύσει καὶ ἔχει τὴν ιδιότητα νὰ δώσει στὴν οὐσία αὐτὴ ζωντανὰ χαρακτηριστικά καὶ νὰ τὴν μετατρέψει σ' ἓνα ἀνθρώπινο ὄν, προικισμένο μὲ νοημοσύνη καὶ ἐξυπνάδα καὶ τὴν ἰκανότητα ν' ἀναπτυχθεῖ. Γιὰ μιὰ σύντομη περιγραφή αὐτοῦ μπορούμε νὰ κάνουμε μιὰ πρόχειρη σύγκριση δίνοντας προσοχὴ σὲ ὀρισμένες χημικὲς ἀντιδράσεις, ὅπου ὀρισμένες οὐσίες συνενώνονται καὶ ἀποτελοῦν μιὰ καινούργια οὐσία, ἡ ὁποία κατέχει τὶς καθαρὰ δικές της ιδιότητες. Γιὰ παράδειγμα, ἡ ἀπόσταξη τοῦ οἴνο-πνεύματος γίνεται ἀπὸ τὰ παντζάρια, τὸ σιτάρι, τὸ καλαμπόκι καὶ τὴ μελάσσα. Οἱ ιδιότητές του εἶναι διαφορετικὲς ἀπὸ ἐκεῖνες ποὺ ἔχουν τὰ προϊόντα ἀπὸ τὰ ὁποῖα παρασκευάζεται καὶ μολονότι τὰ φυσικὰ προϊόντα σαπίζουν, τὸ οἴνόπνευμα ἔχει τὴν ιδιότητα συντηρητικοῦ. Μολονότι τὸ φυσικὸ προϊόν δὲν ἔχει καμιὰ ἐπίδραση πάνω στὴ διανοητικὴ ἰκανότητα τοῦ ἀνθρώπου, ἐν τούτοις τὸ οἴνόπνευμα εἶναι πολὺ μεθυστικό.

Μὲ λίγα λόγια, τὸ Κοράνιο δίνει μιὰ ἐντελῶς καινούργια ἔννοια στὴ γέννηση τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς. Μιὰ ἔννοια, ἡ ὁποία δὲν ὑπάρχει σὲ καμιὰ προηγούμενη Γραφή. Ὅπως ἔχουμε ἤδη καταθέσει, μερικὲς ἀπὸ ἐκεῖνες τὶς Γραφές σιωποῦν τελειῶς πάνω σ' αὐτὸ τὸ θέμα. Περιορίζονται στὴν ἐνασχόλησή τους μὲ τὸν ἄνθρωπο, ὅπως αὐτὸς εἶναι καὶ δὲν νοιώθουν τὴν ἀνάγκη νὰ σχολιάσουν τὸ θέμα τῆς δημιουργίας του καὶ τῆς δημιουργίας τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς. Ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι προτίθενται νὰ ἀσχοληθοῦν μὲ τὸ θέμα αὐτό, προβάλλουν μιὰ ἀπὸ τὶς δυὸ θεωρίες.

Ἡ μιὰ ἀπὸ αὐτὲς εἶναι ὅτι τὶς ἀνθρώπινες ψυχὲς δὲν τὶς δημιουργεῖ ὁ Θεός, ἀλλὰ εἶναι αἰώνιες καὶ αὐτοτελεῖς, ὅπως ὁ Ἰδιος ὁ Θεός. Ὅτι ὁ Θεός κάνει τὶς αἰώνιες αὐτὲς ψυχὲς νὰ εἰσχωρήσουν στὰ ἀνθρώπινα σώματα σὲ κάποια καθορισμένη στιγμή.

Ἡ δευτέρη θεωρία εἶναι ὅτι οἱ ψυχὲς δημιουργοῦνται καὶ δὲν εἶναι αὐτοτελεῖς καὶ ὅτι ὁ Θεός ἔπλασε τὸν ἀπαιτούμενο ἀριθμὸ ψυχῶν ὅταν ἔπλασε τὸ σύμπαν. Ὅτι οἱ ψυχὲς αὐτὲς ἀποτελοῦν ἓνα ἀπόθεμα καὶ ὅτι ὁ Θεός κατὰ

καιρούς παίρνει ψυχές από αυτό το απόθεμα και τις τοποθετεί στα ανθρώπινα σώματα.

Το Κοράνιο είναι το πρώτο και μοναδικό Βιβλίο το οποίο προσφέρει τη σωστή άποψη στο θέμα αυτό. Διδάσκει ότι η γέννηση της ψυχής είναι το τελευταίο στάδιο από το οποίο διέρχεται το ανθρώπινο σώμα καθώς δημιουργείται. Δεν εισέρχεται στο σώμα από έξω, αλλά γεννιέται σαν συνέπεια των αλλαγών στις οποίες υποβάλλεται καθώς αναπτύσσεται. Ναι, είναι κάτι ξεχωριστό από το σώμα. Δεν είναι μόνο η κινητήρια δύναμη του ανθρώπινου σώματος, αλλά ένα σαφές και ξεμονο απόσταγμα της ουσίας του σώματος, ακριβώς όπως το οινόπνευμα και το ξύδι, τα οποία, ενώ κατασκευάζονται από το καλαμπόκι ή άλλους καρπούς, είναι, ωστόσο, διαφορετικά από αυτά. Η αποκάλυψη αυτής της αλήθειας στο Κοράνιο ήταν επαναστατική για τη στάση που τηρούσε ο άνθρωπος ως προς τη σχέση που υπάρχει μεταξύ σώματος και ψυχής. Εκείνοι που πιστεύουν, ότι οι άνθρωποι ψυχές είναι αυτοτελείς και αιώνιες ή ότι δημιουργήθηκαν όλες μαζί, όταν δημιουργήθηκε το σύμπαν και ότι στέλνονται στη γη κατά καιρούς και κατ' απαίτηση, απορρίπτουν τη γνώμη ότι οι φυσικές καταστάσεις και φυσικές εξελίξεις έχουν κάποια επίδραση στην ανάπτυξη της ψυχής. Από την άλλη, το Κοράνιο, όταν αποκάλυψε την αλήθεια και την πραγματικότητα, τόνισε ότι η κατάσταση και η εξέλιξη ενός ανθρώπου έχουν πολύ στενή σχέση με την πνευματική του κατάσταση και τη σωματική του ανάπτυξη. Είναι αλήθεια ότι, σύμφωνα με τη διδασκαλία του Κορανίου, κάθε ανθρώπινο σώμα οφείλει, σε κάποιο όρισμένο σημείο της ανάπτυξής του να αποκτήσει ψυχή. Η διδασκαλία, όμως, αυτή δίνει μεγάλη προσοχή στον κανόνα ότι, όταν ή φροντίδα που δίνεται στην ανάπτυξη του ανθρώπινου σώματος είναι υγιής, ή προσωπικότητα που θα προσβάλει θα είναι πιο δυναμική και πιο ζωνρή από την προσωπικότητα, της οποίας η φροντίδα θα παραμεληθεί. Επιστώντας την προσοχή στο γεγονός αυτό, το Κοράνιο άνοιξε καινούργιους δρόμους για τη διανοητική και πνευματική ανάπτυξη του ανθρώπου.

Όρισμένοι άνθρωποι ισχυρίζονται ότι η ψυχή δεν κατέχει δικές της ικανότητες και, γι' αυτό, δεν μπορεί να επηρεασθεί από τις αλλαγές από τις οποίες διέρχεται το σώμα. Αυτό δεν είναι σωστό. Ο ισχυρισμός ότι η ψυχή δεν έχει ικανότητες, είναι άνοησία. "Αν δεν έχει ικανότητες,

δέν μπορεί νά είναι ανεξάρτητη. Είναι θέβαιο ότι κατέχει ικανότητες, αλλά αυτές μπορούν νά έκδηλωθοῦν μόνο διά μέσου τοῦ σώματος. Ὑπάρχουν περιπτώσεις, ἀκόμα καί στοῦ ὕλικό σύμπαν, ὅπου ἀντιλαμβανόμαστε ὅτι ὀρισμένα πράγματα φανερώνονται μόνο διά μέσου μιᾶς πιό τραχειᾶς ὕλης. Γιά παράδειγμα, σέ κάθε σχεδόν λεπτό, ἐρχόμαστε ἀντιμέτωποι μέ τὸ φαινόμενο τοῦ ἠλεκτρισμοῦ, ὁ ὁποῖος μεταδίδεται μόνο διά μέσου ἄλλης ὕλης. Μέ τὸν ἴδιο τρόπο, οἱ ικανότητες τῆς ψυχῆς ἐκφράζονται μέ πολλοὺς τρόπους διά μέσου τοῦ σώματος.

Τὸ Κοράνιο ἀσχολεῖται μέ ὄλα αὐτὰ τὰ θέματα καί πολλά ἄλλα παρόμοια, γιά εὐλογους λόγους, ὅμως, δέν μπορούμε νά τὰ ἀναφέρουμε ὄλα σ' αὐτὴ τὴν Εἰσαγωγή. Τὸ Κοράνιο ἀσχολεῖται μέ ὄλα τὰ θέματα, τὰ ὁποῖα εἶναι ἀπαραίτητα γιά τὴ σωματική, ἠθική καί πνευματική πρόοδο τοῦ ἀνθρώπου καί οἱ ἰσχυρισμοὶ του στάθηκαν δικαιωμένοι σέ ὄλες τὶς περιόδους. Ἐπίσης, καί στὸν 20ὸ αἰῶνα, ὅταν ἡ ἐπιστήμη καί οἱ γνώσεις, ὑποτίθεται, ὅτι βρῖσκονται σέ ὕψηλὰ ἐπίπεδα προόδου, βλέπουμε ὅτι τὸ Κοράνιο ἀνταποκρίνεται σέ ὄλες τὶς πραγματικές ἀνάγκες καί ὅτι δέν ὑπάρχει περίπτωση σωματικῆς, ἠθικῆς, διανοητικῆς ἢ πνευματικῆς ἀγνότητος καί προόδου τοῦ ἀνθρώπου, μέ τὶς ὁποῖες δέν ἔχει ἀσχοληθεῖ. Ἐδῶ, αὐτὰ τὰ θέματα μπορούν νά ἀναφερθοῦν μόνο σύντομα. Οἱ λεπτομέρειες μπορούν νά συγκεντρωθοῦν ἀπὸ τὴ Μετάφραση καί τὰ Ἐπεξηγηματικά Σημειώματα, πού εἶναι προσαρτημένα στοὺς συναφεῖς στίχους. Βλέπε, ἐπίσης, «Ἡ Ἐκτενέστερη Ἐκδοση Σχολίων στὴν Ἄγγλική» καί Σχόλια γιά τὸ Κοράνιο στὴ γλῶσσα Οὐρντου.

Τὸ Σχέδιο τοῦ Κορανίου γιά "Ἐνα Πνευματικό Κόσμο

Ἀφοῦ συνοψίσαμε, μέ λίγα λόγια, τὰ ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τῆς διδασκαλίας τοῦ Κορανίου, τώρα θά δώσουμε προσοχή στα σχέδια γιά τὸν πνευματικό κόσμο, ὁ ὁποῖος περιγράφεται στοῦ Κοράνιο. Οἱ παρατηρήσεις πού κάναμε γιά τὸν ὕλικό κόσμο, ἀποδείχνουν ὅτι αὐτὸς λειτουργεῖ μέσα σ' ἕνα σύστημα, στοῦ ὁποῖο πολλοὶ πλανῆτες περιστρέφονται γύρω ἀπὸ τὸν ἥλιο καί ὁ ἥλιος μέ ὄλους τοὺς δορυφόρους του κινεῖται πρὸς ἕναν προορισμό, γιά τὸν ὁποῖο οἱ σύγχρονοι μαθηματικοὶ λένε ὅτι εἶναι τὸ κέντρο μέ τὸ

όποιο έχουν σχέση πολλά ήλιακά συστήματα. "Ασχετα από τὸ ἄν οἱ εἰκασίεις αὐτὲς βασίζονται στὴν πραγματικότητα ἢ ὄχι, δὲν ἀμφισβητεῖται ὅτι ὁλόκληρος ὁ ὕλικός κόσμος λειτουργεῖ σύμφωνα μ' ἓνα σύστημα. "Ἄν ὄχι, θὰ εἶχε καταλήξει σὲ χάος πρὸ πολλοῦ. Αὐτὸ τὸ σύστημα κυβερνᾶται μὲ ἓναν κώδικα κανόνων, οἱ ὁποῖοι ρυθμίζουν τὶς διαφορετικὲς μορφὲς τῆς ὕλης, προορισμὸς τῆς ὁποίας εἶναι νὰ γεμίσει τὸ σύμπαν μὲ μιὰ ἀπέραντη ποικιλία οὐσιῶν καὶ πραγμάτων. Ἡ πρόοδος καὶ ἡ ἀνάπτυξη τοῦ ὕλικου κόσμου ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὴν χρῆση καὶ τὴν ἐκμετάλλευση αὐτοῦ τοῦ ὕλικου πλούτου καὶ τῶν ἀντικειμένων. Τὸ Κοράνιο διδάσκει ὅτι καὶ ὁ πνευματικὸς κόσμος λειτουργεῖ σύμφωνα μ' ἓνα σύστημα, τὸ ὁποῖο περιστρέφεται γύρω ἀπὸ ἓνα Κέντρο, τὸ ὁποῖο ἐλέγχει τὸ σύμπαν. Τίποτα στὸν κόσμο δὲν εἶναι ἔξω ἀπὸ τὴν ἀκτίνα ἐλέγχου ἢ εἶναι ἀνεξάρτητο ἀπὸ τὸ Κέντρο αὐτό. Τὸ Κέντρο αὐτὸ εἶναι ἓνα "Οὐ Αὐθύπαρκο καὶ Αἰώνιο. Ἡ ἐκπλήρωση τῶν σχεδίων Του δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τίποτα καὶ ἀπὸ κανέναν ἄλλον. Δὲν ἔχει γεννηθεῖ καὶ δὲν γεννάει, οὔτε ἔχει βοηθὸ ἢ συνέταιρο, ὁ ὁποῖος συμμερίζεται τὴ δύναμή Του ἢ τὸ ἔργο Του. Αὐτὸ ἔχει διατυπωθεῖ μὲ μεγάλη σαφήνεια στὴ Σούρα 'ΙΚλάς (Κεφ. 112). Σ' αὐτὸ τὸ Κεφάλαιο, ὁ Θεὸς καθοδηγεῖ τὸν Προφήτη καὶ τοῦ λέει νὰ διακηρύξει ὅτι ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι ὁ Μοναδικὸς μὲ ὅλη Του τὴ δύναμη καὶ τὰ χαρίσματά Του. Καμιὰ φορά, ἀντιλαμβάνεται κανεὶς μιὰ ὁμοιότητα μεταξὺ τῶν χαρισμάτων, πού ἔχει κάποιο ἀντικείμενο ἢ κάποιος ἄνθρωπος καὶ τῶν χαρισμάτων τοῦ Θεοῦ. Ἡ ὁμοιότητα αὐτή, ὅμως, εἶναι ἀπλῶς φαινομενικὴ καὶ ἐπιφανειακὴ. Λέμε, γιὰ παράδειγμα, ὅτι ὁ Θεὸς ὑπάρχει καὶ μποροῦμε νὰ πούμε ὅτι καὶ οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ ζῶα, καθὼς καὶ ἄλλα πράγματα, ὑπάρχουν. Ἡ λέξη πού χρησιμοποιοῦμε γιὰ νὰ δώσουμε ἔκφραση στὴν ἰδέα τοῦ ὑπάρχειν εἶναι καὶ στὶς δυὸ περιπτώσεις ἡ ἴδια, δὲν σημαίνει, ὅμως, τὸ ἴδιο γεγονός. "Όταν λέμε ὅτι ὁ Θεὸς ὑπάρχει, ἐννοοῦμε ὅτι Ἐκεῖνος εἶναι Αὐθύπαρκτος καὶ Τέλειος καθ' ἑαυτὸν καὶ ὅτι ἡ ὑπαρξή Του δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ κανένα ἄλλο ὄν ἢ πρᾶγμα. "Όταν, ὅμως, λέμε ὅτι ὁ ἄνθρωπος ὑπάρχει ἢ ὅτι ἓνα ζῶο ἢ κάποιο ἄλλο πρᾶγμα ὑπάρχει, τὸ μόνο πού ἐννοοῦμε εἶναι ὅτι ὅσο συνεχίζονται τὰ αἵτια καὶ οἱ συνθήκες, οἱ ἀμοιβαῖες ἐπιδράσεις τῶν ὁποίων καταλήγουν στὴ δημιουργία ἑνὸς ἀνθρώπου, ἑνὸς ζώου ἢ ἑνὸς πράγματος, αὐτὰ θὰ ἐξακολουθοῦν νὰ ὑπάρχουν. "Ο-

ταν, όμως, αυτά τα αίτια και οι συνθήκες εξαφανισθούν ή υποστούν άλλες ύλικές επιδράσεις, ο άνθρωπος, το ζώο και το πράγμα θα παύσουν να υπάρχουν ή θα επηρεασθούν ουσιαστικά. Για παράδειγμα, ένας άνθρωπος θεωρείται ζωντανός, όσο μεταξύ της ψυχής του και του σώματός του υπάρχει μια σχέση. Αυτή, όμως, ή σχέση, είναι παροδική και μπορεί να τερματισθεί και, όταν τερματισθεί, το ανθρώπινο σώμα θα ξεακολουθεί να υπάρχει, δεν θα είναι, όμως, ζωντανό. Το ανθρώπινο σώμα αποτελείται από πληθώρα ατόμων, τα οποία παίρνουν ένα ιδιαίτερο σχήμα και εισέρχονται σε ορισμένους συνδυασμούς υπό ορισμένες συνθήκες. Όταν οι συνδυασμοί αυτοί διαλύονται, παύουν να υπάρχουν και παύει να υπάρχει και το σώμα, σαν σώμα. Όταν ένα πτώμα ένταφιάζεται μέσα στο έδαφος, αρχίζει μια χημική αντίδραση, ή οποία το αποσυνθέτει. Τα άτομα τα οποία αποτελούσαν το σώμα ξεακολουθούν να υπάρχουν, αλλά τα αίτια και οι καταστάσεις, οι οποίες συνέβαλαν στο συνδυασμό, ο οποίος ήταν το σχήμα του σώματος, άλλαξαν και το σώμα ξπαυσε να υπάρχει. Το ίδιο συμβαίνει, όταν το σώμα αποσυντίθεται διαμέσου της ενέργειας του νερού, φωτιάς ή ηλεκτρισμού. Τα άτομα της ύλης, τα οποία αποτελούσαν το σώμα, ξεακολουθούν να υπάρχουν, παίρνουν, όμως, καινούργια σχήματα και το σώμα αδυνατεί να διατηρήσει το σχήμα του ή τη σύνθεσή του. Αυτοί οι παράγοντες δεν αφορούν το Θεό. Καμιά εξωτερική επίδραση ή συνθήκη δεν συνέβαλε στο να υπάρχει ή συμβάλει στο να υφίσταται. Εκείνος υπάρχει, γιατί είναι Τέλειος και έξω από τους περιορισμούς του χρόνου. Λένε ότι ο ανθρώπινος νους δεν μπορεί να κατανοήσει ότι ο Θεός μπορεί να υπάρχει χωρίς περιορισμούς χρόνου, όταν όλα τα πράγματα είναι υποκείμενα στους περιορισμούς αυτών. Η αλήθεια είναι ότι η έννοια της Ύπαρξης του Θεού είναι διαφορετική από την έννοια υπό την οποία υπάρχουν οι άνθρωποι ή άλλες ύλες και ουσίες και η ομοιότητα μεταξύ των δυό, στο θέμα της ύπαρξης, είναι μόνο φαινομενική και επιφανειακή. Ο Θεός είναι Μοναδικός και δεν έχει κοινά χαρίσματα με κανένα άλλο όν ή πράγμα.

Σ' ένα άλλο σημείο, το Κοράνιο λέει ότι ο Θεός είναι ο Πλάστης των ουρανών και της γης. Έπλασε τον άνθρωπο και τα ζώα και όλα τα άλλα πράγματα κατά ζεύγη και με τον τρόπο αυτό εξασφάλισε τη διαιώνιση του ύλικού κόσμου (42:12). Αυτό σημαίνει ότι οι άνθρωποι, τα ζώα,

τὰ φυτὰ καὶ ὄλα τὰ στέρεα πράγματα δημιουργήθηκαν κατὰ ζεύγη καὶ μπορούμε νὰ τὰ ὀνομάσουμε ἀρσενικά καὶ θηλυκὰ ἢ θετικά καὶ ἀρνητικά ἢ νὰ τοὺς δοθεῖ ὀποιοδήποτε ἄλλο ὄνομα καὶ ὅτι ὀλόκληρος ὁ κόσμος κινεῖται πρὸς τὰ ἔμπρός, θασιζόμενος στὸ γεγονός ὅτι ὄλα ἔχουν πλασθεῖ κατὰ ζεύγη. Καὶ πάλι τὸ Κοράνιο λέει: «Καὶ γιὰ κάθε πρᾶγμα ἐπλάσαμε ἀπὸ ἓνα ζευγάρι, γιὰ νὰ σκεφθεῖτε» (51:50). Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ὁ ἄνθρωπος, δίνοντας προσοχὴ στὰ πάντα καὶ παρατηρώντας ὅτι ὄλα ἔχουν πλασθεῖ κατὰ ζεύγη, θὰ συμπεράνει ὅτι κανένα ἀπὸ αὐτὰ ποὺ πλάσθηκαν, δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ὁ Θεὸς γιὰτὶ τὸ καθένα ἀπὸ αὐτὰ, αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ, δὲν εἶναι τέλειο καὶ μπορεῖ νὰ συνεχίσει νὰ ὑπάρχει καὶ νὰ ἐκπληρώσει τὴ λειτουργία του σωστὰ μόνο μὲ τὴ βοήθεια τοῦ συντρόφου του.

Μὲ λίγα λόγια, τὸ Κοράνιο διδάσκει ὅτι Κέντρο τοῦ σύμπαντος εἶναι ἓνα "Ὀν Μοναδικὸ καὶ ὅτι κανένα ἄλλο ὄν ἢ πρᾶγμα ἔχει ὀμοιότητα μὲ Ἐκεῖνον. Ἡ ὑπαρξὴ καὶ ἡ λειτουργία καὶ ἡ συνέχιση τοῦ σύμπαντος ἐξαρτῶνται ἀπὸ κάτι ἄλλο. Τὸ "Ὀν, ὄμως, τὸ Ὅποιο εἶναι τὸ Κέντρο τοῦ σύμπαντος, δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ κανένα ἄλλο ὄν ἢ πρᾶγμα, οὔτε γιὰ τὴν ὑπαρξὴ Του οὔτε γιὰ τὴν ἐκπλήρωση τῶν χαρισμάτων Του. Τὸ Κοράνιο διδάσκει ὅτι ὁ Ὑπάρχων οὔτε γεννήθηκε, οὔτε γεννᾶ. Σ' αὐτὸ ἡ διδασκαλία τοῦ Κορανίου διακρίνεται ἀπὸ τὴ διδασκαλία τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ ὀρισμένων ἄλλων Ἀρειανῶν θρησκευμάτων, τὰ ὀποῖα ἀποδίδουν στὸ Θεὸ τὴν τεκνοποίηση ἑνὸς παιδιοῦ. Τὸ Κοράνιο διδάσκει ὅτι μόνο ἐκεῖνα τὰ ὄντα, τὰ ὀποῖα εἶναι ἐξαρτώμενα καὶ κινδυνεύουν νὰ χαθοῦν, ἔχουν ἀνάγκη παιδιοῦ. Ἐφ' ὄσον ὁ Θεός, οὔτε εἶναι ἐξαρτώμενος, οὔτε κινδυνεύει νὰ παύσει νὰ ὑπάρχει, δὲν ἔχει τὴν ἀνάγκη παιδιοῦ. Ἀφοῦ εἶναι Αὐτοῦπάρχων, δὲν ἔχει πατέρα. "Ἐτσι, εἶναι Μοναδικός, γιὰτὶ οὔτε γεννιέται, οὔτε γεννᾶ καὶ εἶναι Μοναδικός γιὰτὶ δὲν ὑπάρχει κανένα ἄλλο ὄν, τὸ ὀποῖο ἔχει στὴν κατοχὴ του παρόμοια ἰσχὺ καὶ τὰ ἴδια χαρίσματα μὲ Ἐκεῖνον. Δηλαδή, ὁ Θεός οὔτε δημιουργήθηκε, οὔτε γεννᾶ καὶ δὲν ἔχει ἄλλον ὄμοιόν Του. Τὸ τελευταῖο αὐτὸ δίδαγμα τοῦ Κορανίου, διαφεύδει τὸ δόγμα τῆς πολυθεσίας θεῶν, τῆς ὀποίας τὴ διδασκαλία κάνουν θρησκείες, ὄπως ὁ Ζωροαστρισμός.

Ἡ Σούρα Ἰκλᾶς, στοὺς ἐλάχιστους λακωνικοὺς στίχους τῆς, διακηρύσσει ὅτι τὸ Κέντρο τοῦ σύμπαντος εἶναι ὁ Θεός, ὁ Ὅποῖος εἶναι ἡ Μοναδικὴ Ὑπαρξὴ. Εἶναι ἡ μόνη Πηγὴ

τοῦ σύμπαντος καὶ ἡ ἐκδήλωση τῶν γνωρισμάτων Του δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ κανένα ἄλλο ὄν ἢ πρῶγμα. Δὲν γεννήθηκε, οὔτε γεννᾶ. Ἄλλη παράλληλη δύναμη, ἡ ὁποία συμμερίζεται τὴν ἰσχύ καὶ τὰ χαρίσματα Ἐκείνου δὲν ὑπάρχει, οὔτε ὑπάρχει ἄλλο ὄν, τὸ ὁποῖο κατέχει μιὰ ἐφάμιλλη θέση μ' Ἐκείνον ἢ μιὰ ἀντίπαλη θέση μὲ Ἐκείνον. Αὐτὴ ἡ σύντομη Σούρα μὲ λίγα ἀπλᾶ λόγια ἀναιρεῖ τὰ σφάλματα καὶ τὰ δόγματα ὄλων τῶν ἄλλων θρησκειῶν, τὰ ὁποῖα ἀναφέρονται στὴ Θεία Ὑπαρξη καὶ ἀνακηρύσσουν τὴν τέλεια Ἐνότητα τοῦ Θεοῦ.

Θεὸς Ὁλων τῶν Ἀνθρώπων

Οἱ ὄπαδοι ὀρισμένων θρησκειῶν πιστεύουν ὅτι ὁ Θεὸς ἔχει μιὰ ἰδιαίτερη σχέση μαζί τους καὶ ὅτι οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι ἐξαιροῦνται ἀπὸ αὐτῆ. Πιστεύουν ὅτι, ἐνῶ ὁ Θεὸς εἶναι Δημιουργὸς τοῦ σύμπαντος, εἶναι, ἐν τούτοις, μὲ μιὰ ἰδιαίτερη ἔννοια, Θεὸς ἐνὸς συγκεκριμένου λαοῦ, ὅπως π.χ. οἱ Ἰσραηλίτες, οἱ Ἰνδουιστὲς καὶ οἱ Ζωροάστρες. Τὸ Κοράνιο ἀπορρίπτει τὸ δόγμα αὐτὸ καὶ διδάσκει ὅτι ὄχι μόνο ὁ Θεὸς εἶναι Μοναδικὸς στὴν Ὑπαρξη Του, ἀλλὰ ὅτι εἶναι ἡ Πηγὴ ὀλόκληρου τοῦ κόσμου. Ἡ λέξη «Ἀχάντ», ἡ ὁποία ὑπάρχει στὸν πρῶτο στίχο τῆς Σούρα (κεφάλαιο) Ἰκλᾶς, σημαίνει μοναδικὸς καί, ἐπίσης, ἐνότητα, δηλαδή, τὴν πηγὴ, ἡ ὁποία δὲν ἔχει σχέση μὲ ἀριθμούς, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν ὁποία προέρχονται ὄλοι οἱ ἀριθμοί. Ὁ στίχος αὐτὸς ὑποδείχνει, ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι ὁ Καθοδηγητὴς ὀλόκληρης τῆς ἀνθρωπότητας καὶ δὲν ἔχει κανένα ἰδιαίτερο δεσμὸ μὲ κανένα συγκεκριμένο λαό. Ἐκείνους ποὺ κάνουν προσπάθεια γιὰ νὰ Τὸν πλησιάσουν, τοὺς καθοδηγεῖ στοὺς δρόμους ποὺ ὀδηγοῦν σ' Αὐτόν. Ἀραβες, Ἐβραῖοι, Πέρσες, Ἰνδοί, Κινέζοι, Ἕλληνες καὶ Ἀφρικανοὶ εἶναι ὄλοι ἴσοι στὰ μάτια Του, γιατί Ἐκείνος εἶναι ἡ πηγὴ τῆς προέλευσης καὶ δημιουργίας ὄλων. Ἐκείνος μόνο εἶναι ἡ Ἐνότητα, ἡ ὁποία εἶναι Πηγὴ τῆς πολλαπλότητας τοῦ σύμπαντος. Διακηρύσσοντας ὅτι δὲν γεννιέται, τὸ Κοράνιο ἀντικρούει τὸ δόγμα, τὸ ὁποῖο βρῖσκεται στὸν πυρῆνα τοῦ Χριστιανισμοῦ, καθὼς καὶ ἀρκετῶν ἀπὸ τῆς Ἰνδουιστικῆς θρησκείας, γιατί ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος γεννιέται δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι Θεός, ἀφοῦ ἡ δημιουργία του θὰ ἐξαρτῶταν ἀπὸ κάποιον ἄλλον. Κάνοντας τὴν ὑπόδειξη ὅτι Ἐκείνος δὲν ἔχει ἀντίζηλο, τὸ Κοράνιο

διαφεύδει τὸ δόγμα, τὸ ὁποῖο μιὰ μερίδα θρησκευτῶν ἐντυπώνει στὴ σκέψη τῶν ὁπαδῶν τους, δηλ. ὅτι τὸ φῶς καὶ τὸ σκοτάδι, εἶναι ξέχωρες καὶ ἀντίθετες δυνάμεις μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ στὴν οὐσία, ἀνορθώνουν στὴ σκέψη τους δυὸ ἀντίστοιχους θεούς.

Θεός – Τὸ Ἀπόλυτο Αἴτιο τῆς Δημιουργίας

Τὸ Κοράνιο διδάσκει, ἐπίσης, ὅτι ὁ Θεός εἶναι τὸ Ἀπόλυτο αἴτιο τῆς δημιουργίας τοῦ σύμπαντος. Δηλαδή, ὅτι ὅλη ἡ πλάση προήλθε ἀπὸ Ἐκεῖνον καὶ ἐπανέρχεται σὲ Ἐκεῖνον. Λέει: «Εἶναι ὁ Πρῶτος καὶ ὁ Τελευταῖος» (57:4). Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ὅλα ὅσα ὑπάρχουν στὸ σύμπαν, ὀφείλουν τὴν ὑπαρξή τους στὸ Θεὸ καὶ ὅτι ἡ ἐξαφάνισή τους ὀφείλεται καὶ προκαλεῖται ἀπὸ τὸ Θεῖο νόμο. Ἄν ὁ Θεός δὲν ἤθελε νὰ δώσει ζωὴ στὸ σύμπαν, ἐκεῖνο δὲν θὰ μπορούσε νὰ ὑπάρχει καί, ἂν ὁ Θεός δὲν εἶχε διακηρύξει νόμους γιὰ τὴν καταστροφή του, δὲν θὰ ἦταν δυνατό νὰ καταστραφεῖ. Ὅλη ἡ πλάση καὶ ἡ καταστροφή της ἐλέγχονται, λοιπόν, ἀπὸ τοὺς Θεῖους νόμους καὶ αὐτὸ ἀποδεικνύεται μὲ τὸ γεγονός ὅτι τὸ σύστημα τοῦ σύμπαντος ἔχει ἰδρυθεῖ ἀπὸ ἓνα Εὐφυές Ὄν. Τὸ Κοράνιο λέει:

Ὁ Δημιουργὸς τῶν οὐρανῶν καὶ τῆς γῆς. Πῶς εἶναι δυνατό νὰ ἔχει γιό, ἀφοῦ δὲν ἔχει σύζυγο καὶ ἀφοῦ Ἐκεῖνος ἔπλασε τὰ πάντα καὶ γνωρίζει τὰ πάντα; Αὐτὸς εἶναι ὁ Ἀλλάχ, ὁ Κύριός σας. Δὲν ὑπάρχει ἄλλος Θεός ἀπὸ Ἐκεῖνον, τὸ Δημιουργὸ ὄλων τῶν πραγμάτων. (6:102, 103).

Αὐτοὶ οἱ στίχοι ἐπισημαίνουν ὅτι, καθὼς ὁ Θεός εἶναι ἡ Πηγὴ ὅλης τῆς πλάσης, δὲν ἔχει τὴν ἀνάγκη ἑνὸς γιου. Ἐνας γιὸς γεννιέται εἴτε τυχαῖα, εἴτε γιὰ νὰ ἐκπληρωθεῖ κάποια συγκεκριμένη ἀνάγκη. Ἡ συνουσία ἑνὸς ἀνδρα καὶ μιᾶς γυναίκας, ἀκόμα καὶ ὅταν ὁ ἀντικειμενικὸς σκοπὸς δὲν εἶναι ἡ τεκνοποίηση, μπορεῖ νὰ καταλήξει στὴ γέννηση ἑνὸς παιδιοῦ. Αὐτὴ ἡ πιθανότητα, στὴν περίπτωση τοῦ Θεοῦ, ἀναιρεῖται στὸν παραπάνω στίχο λόγω τοῦ γεγονότος ὅτι Ἐκεῖνος δὲν ἔχει ταίρι. Μερικοί, ὥστόσο, λένε ὅτι ὁ Θεός θὰ μπορούσε νὰ δημιουργήσει μιὰ ὑπαρξή καὶ νὰ δώσει στὴν ὑπαρξή αὐτὴ τὴ θέση γιου. Ἐνας γιός, ὅμως, εἶναι ἐ-

πιθύμητος για να βοηθήσει έναν πατέρα να διεκπεραιώνει τα καθήκοντά του και για τη διαιώνιση του όνοματός του. Το Κοράνιο υποδεικνύει ότι ο Θεός, ο Όποιος είναι ο Δημιουργός και ο Ρυθμιστής όλων των πραγμάτων, δεν έχει ανάγκη βοήθειας και, όπως είναι Αιώνιος, το όνομά Του θα διαρκέσει αιώνια. Γι' αυτό, η δημιουργία και η εγκατάσταση ενός γιου, δεν εξυπηρετούν κανένα σκοπό. Καμιά φορά ο άνθρωπος φροντίζει για το μέλλον εν όψει άγνωστων άπροόπτων. Το Κοράνιο, όμως, επισημαίνει ότι, αφού ο Θεός έχει πλήρη γνώση όλων των πραγμάτων, δεν έχει την ανάγκη να κάνει προβλέψεις για τις άπροσπετες περιστάσεις. Γνωρίζει το παρελθόν και το μέλλον και δεν έχει ανάγκη να λάβει μέτρα για το μέλλον Του. Και το Κοράνιο συνεχίζει, επιστώντας την προσοχή στο γεγονός ότι ο Θεός, όχι μόνο έπλασε τον άνθρωπο, αλλά ότι και τον ανατρέφει και τον προάγει από ένα επίπεδο αδυναμίας και κατωτερότητας, σε επίπεδο σθένους και ανωτερότητας. Δεν υπάρχει θεός δίπλα Του. "Έχει δημιουργήσει το σύμπαν. "Όλη η ανθρωπότητα, είτε Πέρσες είναι αυτοί, είτε Άραβες, Έβραίοι, ή Ίνδουιστές, είναι Ίσοι στα μάτια Του. Τους έπλασε όλους και τους προμήθευσε τα μέσα για να προοδεύσουν όλοι. Γι' αυτό, καθήκον όλων είναι να λατρεύουν μόνο Έκείνον, γιατί μόνο Έκείνος έλέγχει το σύμπαν και ο άνθρωπος θα αποφύγει τον άφανισμό και την καταστροφή, μόνο αν φροντίσει τη σχέση του με Έκείνον και ποτέ δεν θα βρει την ειρήνη μακριά από Έκείνον.

Το Κοράνιο διδάσκει ότι ο Θεός γνωρίζει τα πάντα, όσα βρίσκονται στο σύμπαν. Τίποτα δεν είναι έξω από την άκτινα της γνώσης Του. Λέει: «... Οί γνώσεις Του έπεκτείνονται πέραν των ούρανών και της γής» (2:256). Και πάλι λέει:

Και δεν άσχολεισθε με τίποτα και δεν άπαγγέλλετε άποσπάσματα του Κορανίου και δεν εργάζεσθε, όταν Έμεις δεν είμαστε μάρτυρες την ώρα που έσεεις άφασιώνεσθε σ' αυτό. Δεν υπάρχει τίποτα στον ούρανό και στη γή, που να είναι κρυφό από τον Κύριο, έστω και αν αυτό ζυγίζει όσο ένα άτομο. Και δεν υπάρχει τίποτα, που να είναι πιο μικρό ή πιο μεγάλο από αυτό που να μην αναφέρεται στο εύκρινές Βιβλίο (10: 62).

Αυτοί οι στίχοι αποδείχνουν ότι η κατάσταση στην οποία βρίσκεται ο νους ενός ανθρώπου και εκείνα τα όποια εκφράζει με τους λόγους του στόματός του και εκείνα που πράττει με τη χρήση των μελών του σώματός του, είναι όλα φανερά στο Θεό. Αντικείμενα μικροσκοπικά, όπως ένα άτομο ή και μικρότερα, δεν διαφεύγουν την προσοχή Του. Αντιλαμβάνεται το πιο μικροσκοπικό, καθώς και το πιο μεγάλο πράγμα και όχι μόνο τα πάντα Του είναι γνωστά, αλλά και ό,τι πράττεται ή συμβαίνει διαφυλάσσεται με τέτοιο τρόπο, ώστε να παράγει το δέον αποτέλεσμα όταν θα έλθει ο καιρός του. Ο στίχος λέει ότι όλα καταγράφονται μέσα σ' ένα ανοιχτό Βιβλίο. Αυτό σημαίνει ότι, ενώ οι συνηθισμένες καταγραφές δεν γίνονται αντιληπτές από τους ανθρώπους και αφού καταχωρηθούν εξαφανίζονται ακόμα και από τα μάτια εκείνων που είναι υπεύθυνοι γι' αυτές, η Θεία καταγραφή όλων όσων συμβαίνουν, είναι εκείνη που οδηγεί στα αποτελέσματά, τα όποια αποφασίζονται σύμφωνα με το Θείο νόμο και τη Θεία Βούληση. Το Κοράνιο λέει ότι έφ' όσον ο Θεός δεν μπορεί να γίνεται αντιληπτός με τις αισθήσεις, «Τα βλέμματα δεν μπορούν να Τόν φθάσουν» (6:104), δηλαδή, η φύση του Θεού είναι διαφορετική από όλα τα υλικά αντικείμενα και γι' αυτό δεν είναι δυνατό να Τόν αντιληφθούμε με τις αισθήσεις μας.

Το Κοράνιο διδάσκει ότι ο Θεός έχει πλήρη ικανότητα για να εκτελέσει όλα Του τα σχέδια. Λέει: «... ο Άλλάχ έχει τη δύναμη να κάνει ό,τι θέλει» (2:110). Πρέπει να σημειωθεί ότι ο στίχος δεν λέει απλώς ότι ο Θεός έχει τη δύναμη να κάνει τα πάντα. Μια τέτοια φρασεολογία θα έδινε την ευκαιρία, σε πολλούς άφελεις, να θέσουν άνοητες ερωτήσεις. Για παράδειγμα, έχει τεθεί το ερώτημα αν ο Θεός έχει τη δύναμη να Αυτοκαταστραφεί και αν έχει τη δυνατότητα να δημιουργήσει έναν άλλο Θεό, όπως ο Ίδιος. Είναι εύνοητο ότι το να κάνει ο Θεός κάτι τέτοιο θα ήταν άνοητο και ανεπιθύμητο και ότι η Μεγαλειότητα και η Τελειότητα, που Τόν χαρακτηρίζουν, δεν συμβιβάζονται με την ένασχόλησή Του με πράξεις άνοητες και ανεπιθύμητες. Γι' αυτό το λόγο, το Κοράνιο έχει αποφύγει να διατυπώσει ότι ο Θεός έχει τη δύναμη να τα κάνει όλα και έχει απλώς πεί ότι ο Θεός έχει τη δύναμη να πραγματοποιήσει όλα, όσα θα αποφάσιζε να πράξει. Ο Θεός, ο Όποιος είναι Τέλειος, αποφασίζει και κάνει μόνο εκείνα που είναι τέλεια και θα ήταν το ακρον άωτον της άνοη-

σίας να αποδοθεί στο Θεό ή επιθυμία Αυτοκαταστροφής ή δημιουργίας ενός άλλου Θεού, όπως ο "Ίδιος.

Τὰ Κυριώτερα Θεϊά Γνωρίσματα

Τὸ Ἐναρκτήριο Κεφάλαιο τοῦ Κορανίου (Σούρα ἄλ - Φάτιχα) περιγράφει πῶς δροῦν τὰ γνωρίσματα τοῦ Θεοῦ. Ἐξηγεῖ ὅτι τὰ Θεϊκὰ γνωρίσματα, ἡ λειτουργία τῶν ὁποίων ἐπηρεάζει τὸν ἄνθρωπο μὲ κάθε τρόπο, ξεκινοῦν ἀπὸ τέσσερα κύρια γνωρίσματα.

Ἀπὸ αὐτὰ, τὸ πρῶτο εἶναι τὸ Ράμπ ἄλ - Ἄλαμιν (رب العالمين) πὺ σημαίνει ὅτι ὁ Θεὸς δημιουργεῖ τὰ πάντα καὶ μετὰ τὰ ὑποθάλλει γιὰ νὰ ἀναπτυχθοῦν καὶ νὰ γίνουν τέλεια.

Δεύτερο, Ἐκεῖνος εἶναι ὁ Ραχμάν (الرحمن). Αὐτὸ σημαίνει ὅτι χωρὶς νὰ καταβάλουν καμιά προσπάθεια τὰ δημιουργήματά Του, τοὺς παρέχει ὄλα τὰ μέσα γιὰ νὰ ἀναπτυχθοῦν καὶ νὰ προσδεύσουν.

Τρίτο, Ἐκεῖνος εἶναι ὁ Ραχίμ (الرحيم). Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ὅταν ἐκεῖνα ἀπὸ τὰ δημιουργήματά Του, τὰ ὁποῖα εἶναι προικισμένα μὲ θέληση καὶ διάνοια, ἐπιλέγουν οἰκιοθελῶς νὰ ἀγαθοεργήσουν καὶ νὰ ἀντισταθοῦν στὴν ἀκολασία, ὁ Θεὸς τὰ ἀνταμείβει μὲ τὴν ἀνώτερη ἐπιθράβευση καὶ ἡ ἐπιθράβευση αὐτὴ συνεχίζεται αἰώνια.

Τέταρτο, Ἐκεῖνος εἶναι ὁ Μάλικ Γιαοὺμ ἄλ - Ντίν مالك يوم الدين. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ἡ ὕστατη κρίση, σχετικὰ μὲ ὄλα, ἐξαρτᾶται ἀπὸ Ἐκεῖνον. Τὰ πάντα ἀρχίζουν μὲ Ἐκεῖνον καὶ τὸ τέλος τῶν πάντων εἶναι στὸ χέρι Του. Ὁ ἄνθρωπος καὶ ἄλλα δημιουργήματα, μποροῦν νὰ προκαλέσουν προσωρινές καὶ ἐφήμερες ἀλλαγές στὸν κόσμο. Ὁ ἄνθρωπος, γιὰ παράδειγμα, δὲν ἔχει τὴν ἰκανότητα νὰ δημιουργήσει τὴν ὕλη ἢ τὴν ψυχὴ. Εἶναι, ἐπίσης, ἀνίκανος νὰ τὶς καταστρέψει, μολονότι μπορεῖ νὰ ἐπηρεάσει προσωρινὰ τὴν ὕλη καὶ νὰ τῆς δώσει διάφορα σχήματα. Ἀφοῦ τὸ γνῶρισμα τῆς δημιουργίας ἀνήκει μόνο στὸ Θεό, σὲ Ἐκεῖνον ἀνήκει καὶ τὸ γνῶρισμα τοῦ ἀφανισμοῦ. Τίποτα, σὲ τελικὴ ἀνάληψη, δὲν μπορεῖ νὰ καταστραφεῖ, ἂν ὁ Θεὸς δὲν θεσπίσει τὸν ἀφανισμό του. Αὐτὴ εἶναι μιὰ εὐνόητη ἀλήθεια καὶ τὸ Κοράνιο τὴν ἐκφράζει, λέγοντας ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι ὁ Κύριος τοῦ πότε θὰ ἔλθει ὁ καιρὸς τῆς κρίσης. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ἡ τελικὴ ἀπόφαση, σχετικὰ μὲ ὄλα ἐκεῖνα πὺ ἔχουν τεθεῖ

σὲ κίνηση εἶναι στὸ χέρι Του καὶ αὐτὲς τὶς ἀποφάσεις τὶς παίρνει ὑπὸ τὴν ιδιότητά Του ὡς Κύριος τοῦ σύμπαντος καὶ ὄχι ὡς ἀπλὸς δικαστῆς, ὁ ὁποῖος κρίνει τὰ δικαιώματα τῶν ἀνθρώπων, πού παρουσιάζονται μπροστά του. Ἔνας δικαστῆς εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ κρίνει ἀμερόληπτα μιὰ ὑπόθεση, γιὰ τὴν ὁποία οἱ δυὸ πλευρὲς διαφωνοῦν, ἀφοῦ ἐξετάσει τὰ δικαιώματα καὶ τὶς ὑποχρεώσεις τῆς κάθε πλευρᾶς. Ὁ Θεὸς δὲν ἔχει τέτοια ὑποχρέωση γιατί, ὅταν Ἐκεῖνος κρίνει, κανένας ἀνθρώπος δὲν ἀδικεῖται καὶ δὲν θγαίνει χαμένος. Ἐν τούτοις, εἶναι ἐλεύθερος νὰ συγχωρήσει ἐκεῖνα πού Ἐκεῖνος θέλει νὰ συγχωρήσει καὶ τὰ ὁποῖα Τοῦ ἀνήκουν. Δὲν ἐπιμένει νὰ πάρει τὴν παροϊμιώδη λίθρα σάρκας. Ὅπως ἕνας ἄρχοντας μπορεῖ νὰ δείξει εὐσπλαχνία στοὺς δούλους του καὶ νὰ τοὺς φερθεῖ μὲ καλωσύνη καὶ νὰ τοὺς κάνει δῶρα καὶ χάρες, ἔτσι καὶ ὁ Θεὸς μπορεῖ νὰ συγχωρήσει τὶς ἁμαρτίες τῶν δημιουργημάτων Του καὶ νὰ παραβλέψει τὰ σφάλματά τους καὶ νὰ τοὺς ἐλεήσει μὲ τὴν εὐνοιά Του. Ἡ παράλειψη τῶν Χριστιανῶν νὰ κατανοήσουν αὐτὸ τὸ χάρισμα τοῦ Θεοῦ τοὺς ἔχει ὀδηγήσει στὸ νὰ υἱοθετήσουν ἕνα δόγμα τόσο ἀπαράδεκτο, ὅσο ἡ Ἐξιλέωση Σύμφωνα μὲ τὸ Χριστιανικὸ δόγμα, ὁ Θεός, ὅπως ἕνας θνητὸς δικαστῆς, δὲν ἔχει τὴν ἰκανότητα νὰ συγχωρήσει τὰ σφάλματα τῶν ἀνθρώπων. Ὅταν οἱ Χριστιανοὶ καταλήγουν στὸ λανθασμένο αὐτὸ συμπέρασμα, παραβλέπουν τὸ γεγονός ὅτι ὁ δικαστῆς πού καλεῖται νὰ κρίνει ἀνάμεσα σὲ δυὸ πλευρὲς δὲν ἔχει ὁ ἴδιος δικαιώματα πάνω στὰ θέματα, γιὰ τὰ ὁποῖα ὑπάρχει διαφωνία. Ἐν τούτοις, ἡ σχέση πού ὑπάρχει μεταξὺ τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν δημιουργημάτων Του, εἶναι πολὺ διαφορετικὴ ἀπὸ ἐκείνη πού ὑπάρχει μεταξὺ τοῦ δικαστῆ καὶ τῶν πλευρῶν πού διαφωνοῦν. Ὁ Θεὸς εἶναι καὶ ὁ Ἐνάγων καὶ ἡ Ἀρχὴ πού ἐπιδικάζει. Ὁ δικαστῆς, δὲν εἶναι ὁ ἴδιος ἐνάγων. Ἀπλῶς καλεῖται νὰ ἀποφασίσαι ποιά εἶναι τὰ δικαιώματα τῶν δυὸ πλευρῶν, πού ἔχουν παρουσιασθεῖ μπροστά του. Μὲ ἄλλα λόγια, ὁ δικαστῆς εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ καταλήξει σὲ μιὰ ἀπόφαση ὑπὲρ ἐνὸς ἐκ τῶν δυὸ ἀτόμων, τὸ ἕνα ἀπὸ τὰ ὁποῖα φέρει τὴν κατηγορία κατὰ τοῦ ἄλλου. Αὐτὰ τὰ ἄτομα μπορεῖ νὰ εἶναι ἰδιῶτες ἢ ὁ ἕνας μπορεῖ νὰ ἀντιπροσωπεύει τὸ Κράτος καὶ ὁ ἄλλος νὰ εἶναι ἕνα ἀνεξάρτητο ἄτομο. Ὁ Θεὸς ἀποφασίζει γιὰ τὶς διαφορὲς μεταξὺ τοῦ Ἐαυτοῦ Του καὶ αὐτῶν πού ἔπλασε. Ἔτσι, ἔχει διπλὴ ιδιότητα. Εἶναι καὶ Ἐνάγων καὶ Δικαστῆς. Σὰν Ἐνάγων, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ συγ-

χωρήσει ὅλη ἢ ὅποιο τμήμα τῆς κατηγορίας Του θέλει νὰ παραβλέπει. Αὐτὴ ἢ παράβλεψη εἶναι χάρις καὶ ὄχι ἀδίκημα, γιατί αὐτὴ ἔχει σχέση μὲ τὴν κατηγορία πού ἔκανε ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς καὶ δὲν στερεῖ κανέναν ἀπὸ τὰ δικαιώματά του. Αὐτὸ εἶναι σὲ πλήρη ἀρμονία μὲ τὴ λογική.

Ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρά, τὸ δόγμα τῆς Ἐξιλέωσης εἶναι ἐντελῶς ἀντίθετο πρὸς τὴ λογική. Ἄν ἡ πίστις στὴ σταύρωση τοῦ Ἰησοῦ εἶναι ἀπαραίτητη γιὰ τὴν ἄφεση τῶν ἀμαρτιῶν, τότε πῶς μπορεί νὰ θρῆκαν λύτρωση οἱ Προφῆτες πού παρουσιάσθηκαν πρὶν ἀπὸ τὸν Ἰησοῦ καὶ οἱ ὁπαδοὶ τους; Δὲν ἔπρεπε ἡ σταύρωση νὰ εἶχε γίνεи στὴν ἀρχὴ τῆς δημιουργίας τοῦ σύμπαντος, ἔτσι ὥστε ὅλη ἡ ἀνθρωπότητα νὰ εἶχε λυτρωθεῖ; Συμπληρωματικά, πῶς εἶναι δυνατό νὰ δοθεῖ ἄφεση ἀμαρτιῶν διὰ μέσου τῆς πίστεως στὴ σταύρωση ἑνὸς ἀνθρώπου καὶ ὄχι διὰ μέσου τῆς μετάνοιας, ἡ ὁποία εἶναι καὶ ὁ φυσικὸς τρόπος ἐξαγνισμού τῆς ψυχῆς; Ἡ πίστις σὲ ἕνα γεγονός, πού εἶναι ἔξω ἀπὸ τὸν ἑαυτό μας, δὲν εἶναι ὁ φυσικὸς τρόπος γιὰ νὰ ἐξαγνισθεῖ ἡ καρδιά, ἐνῶ ἡ μετάνοια καὶ ἡ μεταμέλεια, οἱ ὁποῖες ἐπιβάλλουν ἕνα εἶδος νέκρωσης τῶν ἐπιθυμιῶν καὶ τῶν πόθων τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὸν ἐμπνέουν μὲ μιὰ νέα ἀποφασιστικότητα γιὰ νὰ κάνει μιὰ ζῶνὴ ἐνάρετη, εἶναι ἕνας φυσικὸς καὶ θεόβιος τρόπος γιὰ τὴν κάθαρση τῆς ψυχῆς. Τὸ ὅτι οἱ Χριστιανοὶ πρέπει νὰ πιστεύουν ὅτι ἡ ψυχὴ ἑνὸς ἀμαρτωλοῦ ἐξαγνίζεται ὅταν πιστεύει στὴ σταύρωση τοῦ Ἰησοῦ καὶ ὅτι ὁ Θεός, κατὰ συνέπεια, συγχωρεῖ τὶς ἀμαρτίες του, προξενεῖ κατάπληξη. Ἄρνούνται νὰ παραδεχθοῦν τὴν ἀλήθεια, δηλ. ὅτι, ὅταν ἕνας ἀμαρτωλὸς νοιώθει τύψεις καὶ παραδέχεται τὸ σφάλμα του μπροστὰ στὸ Θεὸ καὶ Τοῦ ζητάει συγχώρηση, ὁ Θεὸς τοῦ συγχωρεῖ τὶς ἀμαρτίες καὶ τὰ σφάλματά του.

Παρατηροῦμε ὅτι στὴν καθημερινή τους συμπεριφορὰ οἱ Χριστιανοὶ τηροῦν αὐτὴν τὴν ἀρχή. Ὅταν κάποιος σφάλει καὶ μετὰ νοιώθει τύψεις καὶ παραδέχεται τὸ σφάλμα του καὶ ὑπόσχεται νὰ κάνει ἐπανορθώσεις, τὸν συγχωροῦν. Στὰ σχολεῖα, γιὰ παράδειγμα, ἀκολουθεῖται αὐτὴ ἡ μέθοδος. Ὅταν ὁ δάσκαλος ἀνακαλύπτει ὅτι κάποιος μαθητῆς ἔσφαλε ἢ ὅτι ἀμέλησε τὰ μαθήματά του ἢ ἄλλα του καθήκοντα καὶ μετὰ πείθεται ὅτι τὸ παιδί νοιώθει μεταμέλεια καὶ θέλει νὰ ἐπανορθώσει τὸ σφάλμα του, τὸ συγχωρεῖ. Ἄν, ὅμως, παραδεχθοῦμε τὸ δόγμα τῆς Ἐξιλέωσης, τὸ μόνο πού θὰ ἔπρεπε νὰ κάνει στὴν περίπτωσι αὐτὴ ὁ

μαθητής είναι να πει ότι, ναι μὲν ἔσφαλε, ἀλλὰ πιστεύει στὴ σταύρωση τοῦ Ἰησοῦ καὶ γι' αὐτὸ τὸ σφάλμα του θὰ ἔπρεπε νὰ συγχωρηθεῖ. Αὐτό, ὅμως, δὲν εἶναι ἐκεῖνο ποὺ συμβαίνει. Ὁ δάσκαλος ἐπιμένει ὅτι ὁ μαθητής πρέπει νὰ ἀποδείξει ὅτι νοιώθει τύψεις γιὰ τὸ σφάλμα του καὶ ὅτι θὰ τὸ ἐπανορθώσει στὸ μέλλον. Ὁ δάσκαλος δὲν σπεύδει νὰ τὸν συγχωρήσει, ἀπλῶς γιατί πιστεύει στὴ Σταύρωση.

Μπορεῖ νὰ λένε ὅτι ἡ πίστη στὴ Σταύρωση ἰσοδυναμεῖ μὲ ἀγνή καρδιά. Αὐτό, ὅμως, τὸ διαφεύδει ἢ συμπεριφορὰ τῶν Χριστιανῶν σὲ ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου. Ἡ κακεντρέχεια καὶ ἡ διαφθορὰ ποὺ ἐπικρατοῦν στὶς χριστιανικὲς χώρες δὲν παραβάλλονται μὲ κανένα ἄλλο μέρος τοῦ κόσμου.

Ποιό, λοιπόν, εἶναι ἐκεῖνο ποὺ κέρδισαν οἱ Χριστιανοὶ μὲ τὴν Ἐξιλέωση; Ἄν ἰσχυρίζονται ὅτι θὰ θροῦν τὴ λύτρωση μέσω τῆς πίστεως τους στὸ δόγμα, αὐτὸ δὲν θὰ τὸ κατορθώσουν, γιατί ἤδη ἀποδείξαμε ὅτι ἡ λύτρωση μπορεῖ νὰ ἐπιτευχθεῖ μόνο μὲ τὴν εἰλικρινῆ μετάνοια καὶ ὅτι οἱ Προφῆτες ποὺ ἔκαμαν τὴν ἐμφάνισή τους πρὶν ἀπὸ τὸν Ἰησοῦ καὶ οἱ ὄπαδοί τους θρῆκαν τὸ λυτρωμὸ τους μὲ τὸν τρόπο αὐτό. Ἄν οἱ Χριστιανοὶ ἰσχυρίζονται ὅτι ἡ Ἐξιλέωση φέρνει ἀγνότητα στὴν καρδιά, αὐτὸ δὲν τὸ πέτυχαν, μολοντὶ πιστεύουν στὴν Ἐξιλέωση. Δὲν ἐννοοῦμε, θέβαια, ὅτι κανένας Χριστιανὸς δὲν εἶναι ἀγνὸς στὴν ψυχῇ, ἀλλὰ δηλώνουμε ὅτι ἡ ἀγνότητα τῆς ψυχῆς τῶν Χριστιανῶν δὲν ὀφείλεται στὴν Ἐξιλέωση. Ὅταν ἡ ψυχὴ ἑνὸς Χριστιανοῦ ἐξαγνίζεται, ἐξαγνίζεται ὅπως οἱ ψυχὲς ὄλων τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, μέσω τῆς μετάνοιας, τῆς μεταμέλειας ἢ τῆς λατρείας γιὰ τὸ Θεό, δηλ. τὶς προσευχὲς, τὴ νηστεία, ὅπως ἔχει πεῖ ὁ ἴδιος ὁ Ἰησοῦς: «Τοῦτο τὸ γένος δὲν δύναται νὰ ἐξέλθῃ δι' οὐδενὸς ἄλλου τρόπου εἰμὴ διὰ τῆς προσευχῆς καὶ νηστείας» (Κατὰ Μάρκον Θ':29).

Ἄλλα Γνωρίσματα τοῦ Θεοῦ

Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ δώσουμε λεπτομερεῖς ἀναλύσεις γιὰ τὰ διάφορα γνωρίσματα τοῦ Θεοῦ ποὺ ἀναφέρονται στὸ Κοράνιο, εἴτε εἰδικὰ εἴτε κατὰ συμπερασμό, ποὺ προέρχονται ἀπὸ τὰ τέσσερα κύρια γνωρίσματα, τῶν ὁποίων τὴν περιγραφή κάναμε πιὸ πάνω. Κάνουμε, ὅμως, μιὰ σύντομη μόνο ἀναφορὰ τους ἐδῶ.

1. Ἄλ-Μάλικ	δηλ.	Ὁ Ἄρχων
2. Ἄλ-Κουντούς	δηλ.	Ὁ Ἅγιος
3. Ἄλ-Σαλάμ	δηλ.	Ἡ Πηγὴ τῆς Εἰρήνης
4. Ἄλ-Μουμίν	δηλ.	Ὁ Ἀπονέμων Ἀσφάλεια
5. Ἄλ-Μουχαϊμίν	δηλ.	Ὁ Προστάτης
6. Ἄλ-Ἀζίζ	δηλ.	Ὁ Πανίσχυρος
7. Ἄλ-Τζαμπάρ	δηλ.	Ὁ Ὑπερνικῶν
8. Ἄλ-Μουτακαμπίρ	δηλ.	Ὁ Ὑψιστος
9. Ἄλ-Χάλικ	δηλ.	Ὁ Πλάστης
10. Ἄλ-Μπάρι	δηλ.	Ὁ Δημιουργός
11. Ἄλ-Μουσάθθιρ	δηλ.	Ὁ Διαμορφωτῆς
12. Ἄλ-Γκαφφάρ	δηλ.	Ὁ Πλέον Ἐπιεικῆς
13. Ἄλ-Καχάρ	δηλ.	Ὁ Ὑπέρτατος
14. Ἄλ-Γουαχάμπ	δηλ.	Ὁ Χορηγός
15. Ἄλ-Ραζάκ	δηλ.	Ὁ Μέγας Συντηρητῆς
16. Ἄλ-Φάτταχ	δηλ.	Ὁ Ἀνοίγων (τίς πόρτες τῆς ἐπιτυχίας γιὰ τὴν ἀνθρωπότητα). Ὁ Δικαστῆς.
17. Ἄλ-Ἄλιμ	δηλ.	Ὁ Παντογνώστης
18. Ἄλ-Καμπίντ	δηλ.	Ὁ Ἐλεγκτῆς, Ἐκεῖνος, ποὺ κρατᾷ τὰ πάντα ὑπὸ ἐλεγχου.
19. Ἄλ-Μπάσιτ	δηλ.	Ὁ Μεγεθύνων, Ἐκεῖνος ποὺ διευρύνει τὰ μέσα διαβίωσης.
20. Ἄλ-Χαφίντ	δηλ.	Ὁ Ὑποβιθάζων, Ἐκεῖνος ποὺ ὑποβιθάζει τοὺς ὑπερήφανους.
21. Ἄλ-Ράφι	δηλ.	Ὁ Ἀναβιθάζων
22. Ἄλ-Μουῖζ	δηλ.	Ὁ Χορηγός τιμῆς
23. Ἄλ-Μουντχίλ	δηλ.	Ὁ Ταπεινώνων, Ἐκεῖνος ποὺ ταπεινώνει τοὺς ὑπεροπτικούς.
24. Ἄλ-Σάμι	δηλ.	Ὁ Ἀκούων τὰ Πάντα
25. Ἄλ-Μπασίρ	δηλ.	Ὁ Βλέπων τὰ Πάντα
26. Ἄλ-Χάκαμ	δηλ.	Ὁ Σοφὸς Δικαστῆς
27. Ἄλ-Ἄνταλ	δηλ.	Ὁ Δίκαιος
28. Ἄλ-Λατίφ	δηλ.	Ὁ Ἄπειρος. Ὁ Πρῶτος
29. Ἄλ-Χαμπίρ	δηλ.	Ὁ Ἐνήμερος Ὁλων
30. Ἄλ-Χαλίμ	δηλ.	Ὁ Ὑπομονετικὸς
31. Ἄλ-Ἀζίμ	δηλ.	Ὁ Μέγας
32. Ἄλ-Γκαφουρ	δηλ.	Ὁ Πλέον Ἐπιεικῆς

33.	Ἄλ-Σακούρ	δηλ.	Ὁ Πλέον Εὐγνώμων
34.	Ἄλ-Ἄλι	δηλ.	Ὁ Ὑψηλός
35.	Ἄλ-Καμπίρ	δηλ.	Ὁ Ἀσυγκρίτως Μέγας
36.	Ἄλ-Χάφιζ	δηλ.	Ὁ Φύλακας
37.	Ἄλ-Μουκίτ	δηλ.	Ὁ Διαφυλάπτων, Ἐκεῖνος ποῦ διατηρεῖ τίς ἰκανότη- τες ὄλων τῶν δημιουργη- μάτων. Ὁ Ἴσχυρός.
38.	Ἄλ-Χασίμπ	δηλ.	Ὁ Ὑπολογιστής
39.	Ἄλ-Τζαλίλ	δηλ.	Ὁ Κύριος τῆς Μεγαλοπρέ- πειας
40.	Ἄλ-Καρίμ	δηλ.	Ὁ Εὐγενής
41.	Ἄλ-Ρακίμπ	δηλ.	Ὁ Ἄγρυπνος
42.	Ἄλ-Μουτζίμπ	δηλ.	Ὁ Ἀπαντῶν στίς προσευ- χές
43.	Ἄλ-Γουάσι	δηλ.	Ὁ Γενναϊόδωρος, ὁ Ἐμπε- ριέχων τὰ Πάντα.
44.	Ἄλ-Χακίμ	δηλ.	Ὁ Σοφός
45.	Ἄλ-Γουαντούντ	δηλ.	Ὁ Ἀγαπῶν
46.	Ἄλ-Μάτζιντ	δηλ.	Ὁ Κύριος τῆς τιμῆς
47.	Ἄλ-Μπά'ηθ	δηλ.	Ὁ Ἐγείρων (τοῦς νεκροῦς)
48.	Ἄλ-Σάχιντ	δηλ.	Ὁ Μάρτυς, ὁ Παρατηρητής
49.	Ἄλ-Χάκ	δηλ.	Ὁ Ἀληθής
50.	Ἄλ-Γουακίλ	δηλ.	Ὁ Διευθέτης τῶν Ὑποθέ- σεων, ὁ Φύλακας.
51.	Ἄλ-Καγουῖ	δηλ.	Ὁ Ἴσχυρός
52.	Ἄλ-Ματίν	δηλ.	Ὁ Δυνατός
53.	Ἄλ-Γουαλίγ	δηλ.	Ὁ Φίλος
54.	Ἄλ-Χάμιντ	δηλ.	Ὁ Ἀξιέπαινος
55.	Ἄλ-Μούχσι	δηλ.	Ὁ Καταγράφων
56.	Ἄλ-Μούμπντι	δηλ.	Ὁ Συγγραφεὺς (τῆς ζωῆς) Ὁ Πρωταρχικός.
57.	Ἄλ-Μούιντ	δηλ.	Ὁ Ἐπαναλαμβάνων (τῆς ζωῆς)
58.	Ἄλ-Μούχι	δηλ.	Ὁ Δότης Ζωῆς
59.	Ἄλ-Μουμίτ	δηλ.	Ὁ Ἐλέγχων τίς αἰτίες τοῦ θανάτου, Ὁ Καταστροφεὺς
60.	Ἄλ-Χάι	δηλ.	Ὁ Ζωντανός
61.	Ἄλ-Καγιούμ	δηλ.	Ὁ Αὐτοὑπάρχων καὶ ὁ Αὐ- τοσυντηρούμενος
62.	Ἄλ-Γουάτζιντ	δηλ.	Ὁ Ἀνακαλύπτων, ὁ Εὐρέ- της.

63.	Ἄλ-Ματζίντ	δηλ.	ἽΟ Δοξασμένος
64.	Ἄλ-Καντίρ	δηλ.	ἽΟ Κατέχων ἰσχύ καὶ ἐξουσία
65.	Ἄλ-Μουκταντίρ	δηλ.	ἽΟ Παντοδύναμος
66.	Ἄλ-Μουκαντίμ	δηλ.	ἽΟ Προμηθευτῆς (τῶν μέσων προόδου)
67.	Ἄλ-Μου᾽ακχίρ	δηλ.	ἽΟ Ὑποβιθάζων, ὁ Ἄναβάλλων.
68.	Ἄλ-᾽Αγουαλ	δηλ.	ἽΟ Πρῶτος
69.	Ἄλ-᾽Ακχίρ	δηλ.	ἽΟ Τελευταῖος
70.	Ἄλ-Ζάχίρ	δηλ.	ἽΟ ᾽Εκδηλος. ἽΕκείνος, τὴν ὑπαρξὴ τοῦ ἽΟποίου τονίζει κάθε δημιουργήμα.
71.	Ἄλ-Μπάτιν	δηλ.	ἽΟ Κρυφός, ἽΕκείνος διὰ μέσου τοῦ ἽΟποίου ἀποκαλύπτεται ἢ κρυφὴ ἀλήθεια ὄλων.
72.	Ἄλ-Γουάλι	δηλ.	ἽΟ Κυβερνήτης
73.	Ἄλ-Μουτα᾽άλι	δηλ.	ἽΟ Ἀνώτατος, ἽΕκείνος ποὺ κατέχει τὰ ὑπέροχα γνωρίσματα.
74.	Ἄλ-Μπάρρ	δηλ.	ἽΟ Εὐεργετικὸς
75.	Ἄλ-Ταγουάμπ	δηλ.	ἽΕκείνος ποὺ ἀνταποκρίνεται μὲ συμπόνια. ἽΕκείνος ποὺ ἀποδέχεται τὴ μετάνοια.
76.	Ἄλ-Μουν᾽ίμ	δηλ.	ἽΟ Ἀπονέμων χάρες
77.	Ἄλ-Μουντακίμ	δηλ.	ἽΟ Ἀπονέμων τὴν κατάλληλη τιμωρία, ὁ ἽΕκδικητής.
78.	Ἄλ-᾽Αφουού	δηλ.	ἽΟ ἽΕξαλείφων ἁμαρτίες
79.	Ἄλ-Ρά᾽ουφ	δηλ.	ἽΟ Οἰκτίρμων
80.	Μάλικ ἄλ-Μούλκ	δηλ.	ἽΟ ᾽Αρχων τῆς ἽΕξουσίας
81.	Ἄλ-Μούκσιτ	δηλ.	ἽΟ Δίκαιος
82.	Ἄλ-Τζάμι	δηλ.	ἽΟ Συγκεντρωτῆς, ὁ Συναρμολογῶν
83.	Ἄλ-Γκάνιη	δηλ.	ἽΟ Αὐτάρκης
84.	Ἄλ-Μούγκνι	δηλ.	ἽΟ Προμηθεύων τὰ μέσα ἐπάρκειας, ὁ ἽΕμπλουτίζων.
85.	Ἄλ-Μάνι	δηλ.	ἽΟ Συγκρατῶν, ὁ ἽΑπαγορευτής.
86.	Ἄλ-Ντάρρ	δηλ.	ἽΟ ἽΕπιβάλλων τὴν τιμωρία

87.	Ἄλ-Νάφι	δηλ.	Ὁ Εὐεργέτης
88.	Ἄλ-Νούρ	δηλ.	Τὸ Φῶς
89.	Ἄλ-Χάντι	δηλ.	Ὁ Καθοδηγητής
90.	Ἄλ-Μπάντι	δηλ.	Ὁ Πρωτουργός
91.	Ἄλ-Μπάκι	δηλ.	Ὁ Ἐπιζών
92.	Ἄλ-Γουαρίθ	δηλ.	Ὁ Κληρονόμος
93.	Ἄλ-Ρασίντ	δηλ.	Ὁ Ὁδηγὼν στὸ σωστὸ δρόμο
94.	Ἄλ-Σαμπούρ	δηλ.	Ὁ Ὑπομονετικός
95.	Ντούλ Ἄρς	δηλ.	Ὁ Κύριος τοῦ Θρόνου
96.	Ντούλ Γουακάρ	δηλ.	Ὁ Κατέχων σοβαρότητα καὶ βαρύτητα. Ἐκεῖνος ποὺ κάνει τὰ πάντα με λογική καὶ γιὰ νὰ ἐκπληρώσει κάποιον προορισμό.
97.	Ἄλ-Μουτακάλιμ	δηλ.	Ὁ Ὁμιλητής, Ἐκεῖνος ποὺ μιλάει στοὺς δούλους Του.
98.	Ἄλ-Σάφι	δηλ.	Ὁ Θεραπευτής
99.	Ἄλ-Κάφι	δηλ.	Ὁ Ἐπαρκής
100.	Ἄλ-Ἄχαντ	δηλ.	Ὁ Μοναδικός, ὁ Κύριος τῆς Ἐνότητος.
101.	Ἄλ-Γουάχιντ	δηλ.	Ὁ Ἕνας
102.	Ἄλ-Σάμαντ	δηλ.	Ἐκεῖνος τὸν Ὅποιο ὄλοι ἱκετεύουν, ὁ Ἀνεξάρτητος, ὁ Αἰώνιος.
103.	Ντούλ Τζαλάλ γουάλ Ἰκράμ	δηλ.	Ὁ Κύριος τοῦ Μεγαλείου καὶ τῆς Μεγαλοδωρίας

Τρεῖς Κατηγορίες τῶν Γνωρισμάτων τοῦ Θεοῦ

Αὐτὰ τὰ γνωρίσματα ἢ ἀναφέρονται εὐθέως μέσα στὸ Κοράνιο ἢ συμπεραίνονται ἀπὸ στίχους του. Ἡ ἐξέταση τῶν γνωρισμάτων αὐτῶν βοηθάει στὸ σχηματισμὸ ὀπτικῆς εἰκόνας τοῦ προγράμματος τοῦ Πνευματικοῦ κόσμου, τὸν ὁποῖο προτείνει τὸ Κοράνιο καὶ μπορεῖ νὰ διαιρεθεῖ σὲ τρεῖς κατηγορίες:

Πρῶτο, ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἀνήκουν στὸ Θεὸ καὶ δὲν ἔχουν καμιὰ σχέση μετὰ τὰ Δημιουργήματά Του. Γιὰ παράδειγμα, Ἄλ-Χάι — Ὁ Ζωντανός, Ἄλ-Καντίρ — Ὁ Κατέχων ἰσχύ καὶ ἐξουσία, Ἄλ-Ματζίντ — Ὁ Δοξασμένος.

Δεύτερο, εκείνα που σχετίζονται με τη δημιουργία του σύμπαντος και υπογραμμίζουν τη σχέση που υπάρχει μεταξύ του Θεού και των δημιουργημάτων Του και τη στάση Του προς αυτά, π.χ. 'Αλ-Χάλικ — 'Ο Δημιουργός, 'Αλ-Μάλικ — 'Ο "Αρχων κλπ.

Τρίτο, εκείνα που ενεργοποιούνται, σάν αποτέλεσμα των καλών ή κακών πράξεων των πλασμάτων του Θεού, που έχουν θέληση, για παράδειγμα, 'Αλ-Ραχίμ — ανταμείβει με γενναιοδωρία και κατ' επανάληψη τόν άνθρωπο για τις καλές του πράξεις. Μάλικ Γιαούμ αλ-Ντιν — 'Ο "Αρχων της Ημέρας της Κρίσεως, 'Αλ-'Αφουού — παραθλέπει τὰ σφάλματα, 'Αλ-Ρα'ούφ — είναι Εύσπλαχνικός κλπ.

Μερικά από αυτά τὰ γνωρίσματα δίνουν την έντύπωση ότι είναι επαναληπτικά, αν όμως τὸ σκεφθεῖ κανείς, βλέπει ότι μεταξύ τους υπάρχουν μικρές διαφορές. 'Αρκετά από αυτά, όπως Χάλικου Κούλι Σα'ίν, 'Αλ-Μπάντι, 'Αλ-Φατίρ, 'Αλ-Χάλικ, 'Αλ-Μπάρι, 'Αλ-Μου'ίντ, 'Αλ-Μουσαγούρ, 'Αλ-Ράμπ, για παράδειγμα, έχουν σχέση με τη δημιουργία. 'Από πρώτη όψη, δίνουν την έντύπωση ότι αλληλοεπικαλύπτονται, στην πραγματικότητα έχουν διαφορετικές σημασίες.

Χάλικου Κούλι Σα'ίν, σημαίνει ότι ὁ Θεός έπλασε τὰ πάντα και σημαίνει, επίσης, ότι 'Εκείνος έπλασε την ύλη και τις ψυχές. 'Ορισμένοι άνθρωποι πιστεύουν ότι ὁ Θεός διαμορφώνει, αλλά δέν δημιουργεί. Για παράδειγμα, δέν τόν θεωρούν ότι είναι Πλάστης τῆς ύλης και τῶν ψυχῶν. Πιστεύουν ότι ἡ ύλη και οἱ ψυχές είναι αὐτοῦπαρκες και αιώνιες, όπως είναι και ὁ Θεός ὁ "Ιδιος. "Αν στο Κοράνιο ὁ Θεός είχε ἀναφερθεῖ ἀπλῶς σάν Δημιουργός, αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι θά μπορούσαν νά ἰσχυρισθοῦν ότι κι ἐκείνοι πιστεύουν ότι ὁ Θεός είναι Πλάστης, με τήν ἔννοια ότι ἐνώνει τήν ψυχή με τὸ σῶμα καί, ἔτσι, διαμορφώνει και κατὰ κάποιον τρόπο δημιουργεί τόν ἄνθρωπο. Αὐτή ἡ ἔρμηνεία θά δημιουργοῦσε ἀμφιβολίες για τήν πραγματική ἔννοια, που δίνει τὸ Κοράνιο στο θέμα αὐτό. Περιγράφοντας τὸ Θεὸ Πλάστη ὅλων τῶν πραγμάτων, τὸ Κοράνιο ἔχει διευρύνει τὴ σφαῖρα δραστηριότητας τοῦ γνωρίσματος τῆς δημιουργίας και συμπεριέλαβε και τὴ δημιουργία τῆς ύλης και τῶν ψυχῶν.

Μπάντι, σημαίνει ότι ὁ Θεός προγραμματίσε και σχεδίασε τὸ σύστημα τοῦ σύμπαντος και ἔτσι τὸ σύστημα αὐτό

δὲν δημιουργήθηκε τυχαία, οὔτε ἀντιγράφηκε ἀπὸ κάποιο ἄλλο.

Φατίρ, σημαίνει Ἐκεῖνος ὁ Ὅποιος ἀποσύρει κἀτι θρυμματίζοντας τὸ κέλυφος. Τὸ γνῶρισμα **Φατίρ** δείχνει ὅτι ὁ Θεὸς ἔπλασε τὴν ὕλη μὲ τις ἐνυπάρχουσες ἰκανότητες ἀνάπτυξης καὶ ὅτι, στὴν κατάλληλη ἐποχὴ, σπάει τὸ κέλυφος ἢ τὸ περίβλημα, τὸ ὁποῖο καλύπτει τὴν ἐνεργητικότητα αὐτῶν τῶν ἰκανοτήτων καὶ τις θέτει σὲ λειτουργία. “Ενας σπόρος, γιὰ παράδειγμα, ἔχει τὴν ἰκανότητα νὰ ἀναπτυχθεῖ καὶ νὰ γίνεи φυτὸ ἢ δένδρο, αὐτὴ ὅμως ἡ ἰκανότητα ἐνεργοποιεῖται σὲ μιὰ ὀρισμένη ἐποχὴ καὶ ὑπὸ ὀρισμένες συνθηκес. “Ὅταν παρουσιασθοῦν οἱ συνθηκес αὐτὲς καὶ ἔλθει ἡ ἐποχὴ, ὁ σπόρος ἀρχίζει νὰ μεγαλώνει μὲ τὴν ἰκανότητα πού ἔχει γιὰ νὰ ἀναπτυχθεῖ. Αὐτὸ τὸ γνῶρισμα ἐπισημαίνει τὸ γεγονός ὅτι ὁ Θεὸς ἔπλασε τὸ σύμπαν, σύμφωνα μὲ μιὰ σειρά νόμων καὶ ὅτι ὅλα τὰ τμήματα τοῦ σύμπαντος ἐξακολουθοῦν νὰ ἀναπτύσσονται σύμφωνα μὲ τοὺς νόμους ἐκεῖνους. Ὅρισμένα τμήματα τοῦ σύμπαντος περνοῦν συνεχῶς μέσα ἀπὸ διάφορα προπαρασκευαστικὰ στάδια καὶ οἱ ἐνυπάρχουσες ἰκανότητές τους διακινούνται σὲ ὀρισμένες ἐποχὲς καί, κατὰ συνέπεια, ἀνακαλύπτουμε νέες μορφὲς ζωῆς.

Τὸ γνῶρισμα **Χάλκ** (δημιουργία), σημαίνει ἐπίσης προγραμματισμό. Γι’ αὐτὸ καὶ **Χάλικ** (Δημιουργός), σημαίνει ὅτι ὁ Θεὸς ἔχει διοργανώσει τὰ πάντα μὲ μιὰ σειρά καὶ ὅτι ὁ κόσμος ρυθμίζεται μὲ ἓνα σύστημα.

Μπάρι, σημαίνει ὅτι ὁ Θεὸς ἀρχίζει διάφορες ἐκδηλώσεις, οἱ ὁποῖες δημιουργοῦν κἀτι καὶ μετὰ καθορίζει κανόνες, στοὺς ὁποίους ὑπακούει τὸ πρᾶγμα πού δημιουργήθηκε καὶ ἐπαναλαμβάνοντάς τους πολλαπλασιάζει τὸ γένος του. Αὐτὸ ἐνισχύεται ἀπὸ τὸ γνῶρισμα **Μου’ιντ**, τὸ ὁποῖο σημαίνει ἐπανάληψη.

Μουσαγούιρ, σημαίνει ὅτι ὁ Θεὸς, σὲ κάθε δημιουργιά Του, ἔδωσε ἓνα σχῆμα, τὸ ὁποῖο εἶναι κατάλληλο γιὰ τὴ λειτουργία του. Αὐτὸ δείχνει ὅτι ἡ τελειότητα τῆς δημιουργίας δὲν ἔγκειται μόνο στὸ γεγονός ὅτι τὸ πρᾶγμα τὸ ὁποῖο δημιουργήθηκε προοικίσθηκε μὲ τὴν ἀρμόζουσα ἰκανότητα, ἀλλὰ ὅτι αὐτὸ ἐπιτεύχθηκε καὶ μὲ τὴν ἀπονομή, σ’ αὐτό, τοῦ κατάλληλου σχήματος.

Ράμπ, σημαίνει ὅτι ὁ Θεὸς, ἀφοῦ δημιουργήσει, συνεχί-

ζει να φροντίζει τις ικανότητες τῶν δημιουργημάτων Του καὶ σιγά - σιγά καὶ μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ τὰ ὁδηγεῖ στὴν τελειότητα.

Ἔτσι, ὅλα αὐτὰ τὰ γνωρίσματα, ἔχουν σχέση μετὰ τις διαφορὲς ἀπόψεις τῆς δημιουργίας. Μὲ τὸν ἴδιο τρόπο, ἀρκετὰ ἄλλα γνωρίσματα τὰ ὁποῖα, ἀπὸ πρώτη ὄψη, φαίνονται νὰ εἶναι ἀντίστοιχα ἢ ἐπαναλαμβανόμενα, στὴν πραγματικότητα προσπαθοῦν νὰ τονίσουν τις πολὺ μικρὲς διαφορὲς ποὺ ὑπάρχουν. Ὅταν ὁ νοῦς συλλάβει, τελικὰ, τὴν ἔννοια ποὺ ἔχει καθένα ἀπὸ τὰ γνωρίσματα, τότε πιά μπορούμε νὰ ἐκτιμήσουμε τὴν ὁμορφιά καὶ τὸ μεγαλεῖο τοῦ πνευματικοῦ κόσμου, τὸν ὁποῖο περιγράφει τὸ Κοράνιο.

Ἡ Καινὴ Διαθήκη κάνει ἐλάχιστη ἀναφορὰ στὰ γνωρίσματα τοῦ Θεοῦ. Οὔτε τὸ Τορά, οὔτε καμιά ἄλλη Γραφὴ κάνει τὴν περιγραφή ὄλων αὐτῶν τῶν γνωρισμάτων Του. Ἄν, ὅμως, μελετήσουμε ὅλες τις ἑβραϊκὲς Γραφὲς μαζί, τότε βλέπουμε ὅτι σὲ διάφορα σημεῖα ἀναφέρονται ἀρκετὰ ἀπὸ τὰ γνωρίσματα ποὺ παρουσιάσαμε παραπάνω, ὄχι ὅμως ὅλα. Οἱ Μουσουλμᾶνοι πιστεύουν ὅτι ὁ Θεὸς ἔχει 99 γνωρίσματα. Αὐτὴ ἡ γνώμη ἔχει σχέση μετὰ ὀρισμένες ἑβραϊκὲς παραδόσεις, οἱ ὁποῖες βασίζονται στὰ γνωρίσματα τοῦ Θεοῦ, ποὺ ἀναφέρονται σὲ τις ἑβραϊκὲς Γραφὲς. Τὸ Κοράνιο ἀναφέρεται σὲ πολὺ περισσότερα ἀπὸ τὰ 103 γνωρίσματα, τὰ ὁποῖα ἤδη ἀναφέραμε παραπάνω, ἐμεῖς ὅμως δὲν τὰ διατυπώσαμε ὅλα. Στὴν πραγματικότητα, πολλὰ ἀπὸ τὰ γνωρίσματα τοῦ Θεοῦ, ἢ λειτουργία τῶν ὁποίων εἶναι ἄσχετη πρὸς τὸν ἄνθρωπο, δὲν ἀναφέρονται στὸ Κοράνιο καί, γιὰ τὸ λόγο αὐτό, δὲν θὰ ἦταν σωστὸ νὰ δώσουμε ἕνα συγκεκριμένο ἀριθμὸ στὰ γνωρίσματα τοῦ Θεοῦ. Στὰ φιλολογικὰ ἔργα τοῦ Ἰσλάμ, ὅταν γίνεται ἀναφορὰ σὲ κάποιον ἀριθμὸ γνωρισμάτων, εἶναι γιὰ νὰ προβληθεῖ κάποια ἀντιπαράθεση σὲ ἰσχυρισμοὺς τῶν Ἑβραίων καὶ ὄχι γιὰ νὰ λεχθεῖ ἡ ἀλήθεια.

Τὰ Βέδας ἀναφέρονται σὲ πολὺ ἐλάχιστα ἀπὸ τὰ γνωρίσματα τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ μετὰ τὰ Ζέντ-Ἀβέστα. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι, καθὼς τὸ Κοράνιο εἶναι τὸ τέλειο Βιβλίον καὶ περιέχει πλήρη καθοδήγηση γιὰ ὅλα τὰ στάδια τῆς πνευματικῆς ἀνάπτυξης, προβάλλει ὅλα τὰ γνωρίσματα τοῦ Θεοῦ — ἐκεῖνα ποὺ ἀναφέρονται σὲ παλαιότερες Γραφὲς καὶ ἐκεῖνα ποὺ δὲν ἀναφέρονται — τὰ ὁποῖα ὁ ἄνθρωπος πρέπει ἀπαραίτητα νὰ γνωρίζει.

Τὰ Θεϊκὰ Γνωρίσματα δὲν εἶναι Ἀντιφατικὰ

Λέγεται καμιά φορά, ὅτι μερικά ἀπὸ αὐτὰ (τὰ Θεϊκὰ) γνωρίσματα δὲν συμβιβάζονται μὲ ἄλλα γνωρίσματα. Γιὰ παράδειγμα, ὁ Θεὸς ναὶ μὲν εἶναι Εὐσπλαχνικός, ἐν τούτοις τιμωρεῖ. Εἶναι ἀπαλλαγμένος ἀπὸ ὅλες τὶς ἀνάγκες, ἐν τούτοις δημιουργεῖ καὶ φροντίζει γιὰ τὴν καθοδήγηση τῆς ἀνθρωπότητος, πρᾶγμα ποὺ εἶναι ἀπόδειξη τῆς ἐπιθυμίας Του νὰ πραγματοποιηθῆ ἡ δημιουργία τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν ἄλλων πλασμάτων. Αὐτοῦ τοῦ εἴδους κριτικὴ ἔχει σὰν ἀφετηρία τὴ γνώμη ἀνθρώπων, ποὺ δὲν ἀσχολοῦνται μὲ θαθεῖς στοχασμούς. Δὲν ἀντιλαμβάνονται ὅτι τὸ μεγαλύτερο μέρος τοῦ πραγματικοῦ κάλλους τοῦ σύμπαντος, ὀφείλεται στὴν ποικιλομορφία του καὶ ἐκεῖνο ποὺ θεωροῦν διαφορὰ ἢ ἀντίφαση, εἶναι ἀπόδειξη τῆς γενναιοδωρίας, μὲ τὴν ὁποία διαμορφώθηκε αὐτό. Μέσα στὸ σύμπαν τὸ κάθε πρᾶγμα κινεῖται μέσα στὰ προκαθορισμένα πλαίσιά του καὶ μπορεῖ νὰ θεωρηθῆ σὰν ἕνας κρίκος μιᾶς ἀτέλειωτης ἀλυσίδας.

Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ὁ Θεὸς τιμωρεῖ, αὐτὸ ὅμως γίνεται σύμφωνα μὲ τοὺς νόμους Του, οἱ ὁποῖοι ρυθμίζουν τιμωρίες καὶ ποινές. Ὅταν ἡ ἐφαρμογὴ τῶν νόμων ἀπαιτεῖ τὴν ἐπιβολὴ ποινῆς, ὁ Θεὸς ἀποφασίζει ποιὰ θὰ εἶναι ἡ τιμωρία καὶ σὲ ἀντιπαράθεση τῶν νόμων αὐτῶν ὁ Θεὸς ἔχει κάνει καὶ νόμους, στοὺς ὁποίους θρῖσκουν ἔκφραση τὰ γνωρίσματά Του, ποὺ εἶναι ἡ Εὐσπλαχνία καὶ ἡ Συγχώρηση. Ὅταν ὁ νόμος ἐπιτρέπει τὴν ἐφαρμογὴ τοῦ γνωρίσματος τῆς Εὐσπλαχνίας ἢ τῆς Συγχώρησης, τότε ἀσκεῖ τὸ γνώρισμά Του αὐτό. Ἔτσι, τὸ γνώρισμα τῆς τιμωρίας ἀσκεῖται σύμφωνα μὲ τοὺς νόμους Του, στὴν περίπτωσι τοῦ ἑνός, καὶ τὸ γνώρισμα τῆς συγγνώμης ἢ τῆς εὐσπλαχνίας στὴν περίπτωσι κάποιου ἄλλου. Ὁ ἀνθρώπος γεννιέται ἐκδηλώνοντας τὸ γνώρισμα τοῦ Θεοῦ, ποὺ εἶναι ἡ δημιουργία, καὶ τὴν ἴδια στιγμὴ ἕνας ἄλλος ἀνθρώπος πεθαίνει ἐκδηλώνοντας τὸ γνώρισμα τοῦ Θεοῦ, ποὺ εἶναι ὁ ἀφανισμός. Τὸ ἐρώτημα ποὺ τίθεται πρὸ συχνὰ εἶναι, γιατί ὁ Θεὸς προκαλεῖ τὸ θάνατο ἀνθρώπων, ἀφοῦ τὸ Κοράνιο τὸν περιγράφει ὡς Ράμπ ἄλ-Ἀλαμίν, τὸ ὁποῖο σημαίνει ὅτι ὁ Θεὸς δημιουργεῖ καὶ ἀνατρέφει καὶ ὀδηγεῖ στὴν τελειότητα. Αὐτὸ τὸ ἐρώτημα εἶναι ἀπόδειξη ὅτι ἐκεῖνος ποὺ ρωτᾷ δὲν εἶναι ἱκανὸς νὰ σκεφθῆ. Τὸ Κοράνιο δὲν περιγράφει τὸ Θεὸ ὡς Ράμπ αὐτοῦ τοῦ κόσμου μόνο, ἀλλὰ ὡς Ράμπ ὄλων τῶν κόσμων. Θάνα-

τος σημαίνει μετάβαση από τον ένα κόσμο στον άλλον. “Όταν ένας άνθρωπος μετατοπίζεται με τον τρόπο αυτό, το γνώρισμα Ραμπουμπίγια (δημιουργία και ανατροφή) εκδηλώνεται στην περίπτωση του ανθρώπου εκείνου, στον κόσμο στον οποίο μεταβαίνει. “Όποιο πράγμα υπάρχει σε όποιονδήποτε κόσμο, ανατρέφεται από το γνώρισμα Ραμπουμπίγια. “Αν όμως υποθέσουμε ότι ένα πράγμα δεν υπάρχει πιά, τότε δεν υπάρχει πιά σε κανένα κόσμο και το θέμα εκδήλωσης του Ράμπ άλ-’Αλαμίν (Δημιουργός, Συντηρητής και Ανατρέφων όλων των κόσμων), στην περίπτωση του πράγματος εκείνου, δεν τίθεται πιά.

Το Κοράνιο διδάσκει ότι για τη ρύθμιση και την προσαρμογή των γνωρισμάτων που αφορούν την ανθρωπότητα, ο Θεός έχει θέσει σε κίνηση δυο νόμους. Ο πρώτος από αυτούς είναι «... ή εύπλαχνία Μου περιβάλλει τὰ πάντα» (7:157). Το δεύτερο διατυπώνεται με τον έξης στίχο: «Τί συμβαίνει με έσας και δεν περιμένετε σοφία και σοβαρότητα από τον Άλλάχ;» (71:14). Αυτός ο τελευταίος στίχος σημαίνει πώς, έτι και αν κάνει ο Θεός, βασίζεται στη σοφία. “Ένα από τὰ γνωρίσματα του Θεού, το οποίο αναφέρει το Κοράνιο, είναι ο Σοφός, το οποίο σημαίνει το ίδιο πράγμα.

Αυτοί οι δυο νόμοι, δείχνουν ότι κάθε εκδήλωση γνωρίσματος του Θεού γίνεται για να έπιτευχθεί ένας συγκεκριμένος σκοπός. Δείχνουν, επίσης, ότι όποτε υπάρχει μια διαμάχη μεταξύ των νόμων που απαιτούν την τιμωρία και των νόμων που απαιτούν την άπονομή της συγγνώμης, αυτό το τελευταίο γνώρισμα υπερισχύει και ή τιμωρία θρίσκειται σε υποδεέστερη θέση. Η παρατήρηση της λειτουργίας των δυο αυτών νόμων γεμίζει τις καρδιές των Μουσουλμάνων με αγάπη για το Θεό και αυτή ή αγάπη πλημμυρίζει όλο τους το είναι. “Ένας Μουσουλμάνος δεν έχει ανάγκη να χάσει το νοϋ του και να άποδεχθεί το δόγμα της Έξιλέωσης και να πιστεύσει στην σταύρωση ενός ανθρώπου, ο οποίος έπωμίσθηκε το θάρος όλων των άμαρτιών, για να νοιώσει αγάπη για το Θεό και να άφοσιωθεί σε Έκενον. Του άρκει ή διδασκαλία του Κορανίου, ότι κάθε εκδήλωση των γνωρισμάτων του Θεού οδηγείται από τη σοφία και έχει ένα συγκεκριμένο σκοπό και αίτιο και ότι, άφοϋ δεν είναι παρά ένας άνθρωπος και αν κατά καιρούς άποδειχθεί αδύνατος και κάνει σφάλματα και μετά κυριευθεί από τύψεις και μετανιώσει και άποφασίσει ότι

στο μέλλον θά ἀποφεύγει κάθε εἶδους ἀμαρτίες, θά τὸν καλύψει ἡ ἀγάπη καὶ ἡ συγγνώμη τοῦ Θεοῦ. Ἡ γνώση αὐτὴ τοῦ λιώνει τὴν καρδιά καὶ μεταβάλλεται σὲ μιὰ ἀγάπη γεμάτη ἔκσταση γιὰ τὸ Θεό. Ἕνας Μουσουλμᾶνος γνωρίζει ὅτι, παρ' ὅλο πὺ ὁ Θεὸς εἶναι ὁ Δημιουργὸς καὶ ὁ Κυρίαρχος τοῦ κόσμου, συγχωρεῖ τὶς παραβάσεις τῶν δούλων Του, παραθλέπει τὰ σφάλματά τους καὶ φροντίζει γιὰ τὴν πρόδότη τους. Ὅταν ἐπιβάλλει μιὰ ποινή, σκοπὸς Του δὲν εἶναι νὰ τοὺς πονέσει ἢ νὰ τοὺς ταπεινώσει, ἀλλὰ νὰ βοηθήσει τοὺς παραπλανημένους δούλους Του νὰ ἀναμορφωθοῦν καὶ νὰ μποῦν στὸ δρόμο πὺ ὁδηγεῖ στὴν πρόδο. Ἕνας Μουσουλμᾶνος γνωρίζει ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι πάντα κλύθυμος νὰ ἀποδεχθεῖ τὴν εἰλικρινῆ μετάνοια καὶ ὅτι καλύπτει τὰ σφάλματα τῶν δούλων Του καὶ ὅτι οἱ τύψεις καὶ ἡ μετάνοια ἐξαλείφουν τὶς ἀμαρτίες τους. Βλέπει ὅτι ὁ Θεός, ὁ Ὅποιος εἶναι ὁ Μεγαλοπρεπὴς Ἄρχων, ἀκούει τὶς Προσευχὲς τῶν δούλων Του καὶ ὅτι ἡ προθυμία Του νὰ εἶναι πάντα κοντά τους, εἶναι συχνὰ μεγαλύτερη ἀπὸ τὴν προθυμία πὺ δείχνουν οἱ δούλοι Του γιὰ νὰ Τὸν πλησιάσουν. Γνωρίζοντας ὅλα αὐτά, ἡ καρδιά του πλημμυρίζει ἀπὸ ἀγάπη γιὰ τὸ Θεὸ καὶ στρέφεται σὲ Ἐκεῖνον μέσα σὲ παροξυσμοὺς ἀγάπης καὶ ἀφοσίωσης, πὺ εἶναι βαθύτερη ἀπὸ ἐκείνη πὺ νοιώθει ἕνα παιδί γιὰ τὴ μητέρα του. Καὶ ὁ Θεὸς σκύθει πάνω σὲ ἕναν τέτοιο δούλο μὲ μιὰν ἀγάπη, μιὰ τρυφερότητα, πὺ συχνὰ εἶναι πιὸ μεγάλη ἀπὸ ἐκείνη πὺ νοιώθει μιὰ μάνα, ἡ ὁποία τρέχει στὸ πλευρὸ τοῦ δύστυχου παιδιοῦ της γιὰ νὰ τὸ παρηγορήσει.

Ὁ Ἄνθρωπος — Κέντρο τοῦ Σύμπαντος

Τὸ Κοράνιο μᾶς διδάσκει ὅτι ὁ Θεὸς ἤθελε νὰ πλάσει ἕναν κόσμο, ὁ ὁποῖος θά ἦταν ἡ ἔκφραση τοῦ Μεγαλείου Του καὶ τῆς Λαμπρότητάς Του καὶ αὐτὸς ἦταν ὁ λόγος πὺ ἔπλασε τὸ σύμπαν. Λέει ὅτι ὁ Θεὸς ἔπλασε τὸν οὐρανὸ καὶ τὴ γῆ σὲ διάστημα ἕξι περιόδων. Πρὶν συμβεῖ αὐτό, ὁ Θεὸς κυβερνοῦσε τὰ ὕδατα. Ὁ λόγος γιὰ τὸν ὁποῖο ὁ Θεὸς ἔπλασε τὸν οὐρανὸ καὶ τὴ γῆ ἀπὸ τὰ ὕδατα, ἦταν γιὰ νὰ δημιουργηθεῖ ἕνα ὄν προικισμένο μὲ τὴ θέληση (ικανότητα) νὰ διαλέξει μεταξὺ καλοῦ καὶ κακοῦ. Αὐτὰ τὰ ὄντα θά περνοῦσαν ἀπὸ διάφορες δοκιμασίες καὶ θά προσπαθοῦσαν νὰ συναγωνισθοῦν τὸ ἕνα μὲ τὸ ἄλλο σὲ καλὲς πράξεις γιὰ

νά αποδείξουν ποιό άπ' αυτά είχε καταφέρει νά γίνει τέλειο (11:8). 'Ο στίχος αυτός δείχνει ότι, προτού ή ύλη αποκτήσει την παρούσα της μορφή, υπήρχε σέ μορφή ύδατος ή, μέ άλλα λόγια, ή δημιουργία του ύλικού κόσμου άρχισε μέ ένα καθαρό άτομο ύδρογόνου και ότι ό κόσμος σιγά - σιγά δημιουργήθηκε άπό αυτό. Σχετικά μέ την εποχή, πριν άπό την ύπαρξη της ύλης, τó Κοράνιο λέει τó έξής:

Δέν ξέρουν οί άπιστοι ότι οί ούρανοι και ή γή αποτελοῦσαν μιá συγκεντρωμένη μάζα, την όποία χωρίσαμε; Και άπό τó νερό δημιουργήσαμε κάθε τι πού είναι ζωντανό; Μήπως και τότε δέν θά πιστεύσουν; (21:31).

'Ο στίχος σημαίνει ότι ό ούρανός και ή γή, στην άρχή, ήταν μιá άμορφη μάζα και ότι ό Θεός τά χώρισε και έπλασε τó ήλιακό σύστημα και ότι άπό την άρχή χρησιμοποιήσε τó νερό για νά δώσει ζωή. 'Ο στίχος δείχνει ότι ό πνευματικός κόσμος έπρόκειτο νά έξελιχθεί, όπως έξελίχθηκε ό ύλικός κόσμος. 'Ο Θεός, σύμφωνα μέ τούς νόμους τούς όποιους ό "Ίδιος έφτιαξε, διέσπασε τή μάζα ύλης, της όποίας τά τεμάχια διασκορπίστηκαν και άποτέλεσαν τά κομμάτια του ήλιακού συστήματος. Μέ τόν ίδιο τρόπο, ό Θεός προκαλεί έξεγέρσεις και στόν πνευματικό κόσμο. "Όταν ή πνευματική κατάσταση, στην όποία βρίσκεται ή ανθρώπινη, δείχνει σημάδια διαφθοράς και ή άτμόσφαιρα γίνεται σκοτεινή και άφόρητη, ό Θεός στέλνει ένα φώς, τó όποίο δημιουργεί μιá διαταραχή μέσα στο σκοτάδι και, άπό τή φαινομενικά νεκρή αυτή μάζα, αναδύεται ένα συνεχώς κινούμενο πνευματικό ήλιακό σύστημα, τó όποίο άρχίζει νά έπεκτείνεται, ξεκινώντας άπό τó έπίκεντρο του για νά περιβάλλει τελικά όλόκληρες χώρες ή και όλη τή γή, άνάλογα μέ την κινητήρια δύναμη πού βρίσκεται πίσω άπό αυτό. 'Ο ύλικός κόσμος δημιουργείται άπό τó νερό και ό πνευματικός κόσμος ζωντανεύει μέ τά ούράνια ύδατα, τά όποία είναι οί άποκαλύψεις.

Σύμφωνα μέ τó Κοράνιο, τó σύμπαν πέρασε άπό τó ένα στάδιο στο άλλο, έως ότου ή γή πήρε να σχήμα και άνέπτυξε συνθήκες, οί όποιες μπορούσαν νά συντηρήσουν την ανθρώπινη ζωή. Τó Κοράνιο διδάσκει ότι στο δικό μας ήλιακό σύστημα, τουλάχιστο, ή δημιουργία του ανθρώπου ήταν ό αντικειμενικός σκοπός. "Όταν ό κόσμος έφθασε σέ εκείνο

τὸ στάδιο, ὁ Θεὸς ἔπλασε τὸν ἄνθρωπο γιὰ νὰ ζήσει μέσα στὸν ὕλικό κόσμο, ἔτσι ὥστε νὰ ἐκδηλώνει τὰ Θεῖα γνωρίσματα καὶ νὰ χρησιμεύει σὰν καθρέφτης, ὁ ὁποῖος ἀντικαθρεφτίζει τὴν ὡραία εἰκόνα τοῦ Θεοῦ καὶ γιὰ νὰ ἀποτελεῖ τὰ θεμέλια ἐνὸς πνευματικοῦ κόσμου. Ἡ δημιουργία τοῦ Θεοῦ συμπεριλαμβάνει ἑκατομμύρια εἰδῶν. Τὸ Κοράνιο λέει: «...Κανένας, ἐκτὸς ἀπὸ Ἐκεῖνον, δὲν γνωρίζει τὶς στρατιές τοῦ Κυρίου σου» (74:32). Ὁ ἄνθρωπος, ἐν τούτοις, κατέχει θέση ἀξιοπρέπειας καὶ τιμῆς, ἀνάμεσα στὰ πλάσματα τοῦ Θεοῦ, γιατί χρησιμεύει σὰν καθρέφτης τῶν γνωρισμάτων τοῦ Θεοῦ. Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος, γιὰ τὸν ὁποῖο οἱ Μουσουλμᾶνοι μυστικιστὲς λένε ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι μιὰ μικρογραφία τοῦ κόσμου, ἐννοώντας ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἔχει τὰ γνωρίσματα ὅλης τῆς πλάσης καὶ μπορεῖ νὰ θεωρηθεῖ ὅτι ἐκπροσωπεῖ τὸ σύμπαν. Ἀκριβῶς, ὅπως ἓνας τοπογραφικός χάρτης, μολονότι σὲ μικρὴ κλίμακα, δείχνει ὅλα τὰ χαρακτηριστικά τῆς χώρας, τὴν ὁποία ἐκπροσωπεῖ, ἔτσι καὶ τὸ ἀνθρώπινο σῶμα ἀντιπροσωπεύονται ὅλα τὰ χαρακτηριστικά τοῦ σύμπαντος. Γι' αὐτό, ὁ ἄνθρωπος εἶναι ὁ ἄξονας ἢ θρίσκειται στὸ κέντρο τῆς πλάσης. Τὸ Κοράνιο λέει ὅτι ὁ Θεὸς ἔπλασε τὸ σύμπαν γιὰ νὰ ἐξυπηρετηθεῖ ὁ ἄνθρωπος καὶ οἱ παρατηρήσεις μας ἐπιβεβαιώνουν ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι κυρίαρχος ὅλης τῆς πλάσης καὶ ὅτι ὁ ἴδιος δὲν κυβερνᾶται ἀπὸ αὐτήν. Δὲν ὑπάρχει ἀμφισβολία ὅτι ἐπηρεάζεται ἀπὸ τὶς ἀλλαγές τοῦ κλίματος, ἀπὸ τὸ φῶς ποὺ ἐκπέμπουν οἱ πλανῆτες καὶ τὰ ἄστρα, ἀπὸ τὶς θροντές καὶ τὶς ἀστραπές, ἀπὸ τὶς θύελλες καὶ τὶς καταιγίδες, ἀπὸ τὶς ἐπιδημίες καὶ τοὺς λοιμούς, ἀλλὰ αὐτὰ τὰ φαινόμενα δὲν τὸν ὀρίζουν. Ἐκεῖνοι ποὺ ὀρίζουν, συχνὰ ἐπηρεάζονται ἀπὸ ἐκεῖνους τοὺς ὁποῖους ὀρίζουν, παρ' ὅλα αὐτὰ, ὅμως, δὲν εἶναι δύσκολο νὰ ἐξακριβωθεῖ ποῖος εἶναι ἐκεῖνος ποὺ ὀρίζει καὶ ποῖος ὁ ὀριζόμενος. Ἔτσι, μολονότι ὁ ἄνθρωπος ἐπηρεάζεται ἀπὸ τὰ ἄλλα στοιχεῖα τῆς πλάσης, ἐν τούτοις τὰ ὀρίζει. Ἐλέγχει τὰ ποτάμια, τοὺς ὠκεανούς, τὰ βουνὰ, τὸν ἄνεμο, τὶς θροντές καὶ τὴ βροχή, τὴ χλόη καὶ τὰ θότανα καὶ θρίσκειται σαφῶς στὸ ἐπίκεντρο τῆς πλάσης ἢ τουλάχιστο τὸ ἐπίκεντρο ἐκείνου τοῦ τμήματος τῆς πλάσης, τὸ ὁποῖο ἔχει σχέση μὲ τὸ δικό μας κόσμο. Ἡ πλάση τοῦ Θεοῦ εἶναι ἀπέραντη καὶ μπορεῖ νὰ ὑπάρχουν κόσμοι, γιὰ τοὺς ὁποῖους δὲν γνωρίζουμε τίποτα. Γι' αὐτό, δὲν μπορούμε νὰ κάνουμε εἰκασίες γι' αὐτούς.

Τὸ Ἀποκορύφωμα τῆς Πορείας τῆς Ἐξελικτικῆς Θεωρίας

Τὸ Κοράνιο, ἀντίθετα πρὸς τὶς ἀναφορὲς ποὺ γίνονται στὴν Παλαιὰ καὶ Καινὴ Διαθήκη, διδάσκει ὅτι ὁ ἄνθρωπος πλάσθηκε κατὰ στάδια. Ἔχουμε ἤδη ἀναφερθεῖ σ' αὐτὸ πῶς πάνω καὶ μνημονεύσαμε αὐθεντικὲς Κορανικὲς πηγές γιὰ τὶς δηλώσεις ποὺ κάναμε. Ὑπάρχει καὶ ἕνας ἄλλος στίχος στὸ Κοράνιο, ὁ ὁποῖος δείχνει ὅτι ἡ δημιουργία τοῦ ἀνθρώπου ἦταν τὸ ἀποκορύφωμα μιᾶς σταδιακῆς διαδικασίας καὶ ὅτι δὲν εἶναι ἀλήθεια, ὅταν λέμε ὅτι ὁ Θεὸς ἔπλασε τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ πηλὸ καὶ τοῦ ἐμφύσησε τὸ πνεῦμα Του. Τὸ Κοράνιο λέει: «Σὰς ἔπλασε καὶ σὰς ἔδωσε διαφορετικὲς μορφές κάτω ἀπὸ διαφορετικὲς περιστάσεις» (71:15). Δηλαδή, ὁ Θεὸς ἔπλασε τὸν ἄνθρωπο, κάνοντάς τον νὰ περάσει ἀπὸ διάφορα στάδια καὶ καταστάσεις. Γι' αὐτὸ, σύμφωνα μὲ τὸ Κοράνιο, ὁ ἄνθρωπος δὲν δημιουργήθηκε ξαφνικὰ μὲ μιὰ κίνηση τοῦ χεριοῦ, ἀλλὰ ἦταν ἀποτέλεσμα μιᾶς σταδιακῆς διαδικασίας. Μὲ τὸν ἴδιο τρόπο καὶ ἡ πνευματικὴ ἀνάπτυξη τοῦ ἀνθρώπου ἐξελίχθηκε σταδιακὰ. Τὸ Κοράνιο ἀποδεικνύει ὅτι ἄνθρωποι ὑπῆρχαν καὶ πρὶν ἀπὸ τὸν Ἀδὰμ, ἀλλὰ ὅτι αὐτοὶ δὲν μπορούσαν νὰ φέρουν τὴν εὐθύνη τοῦ ἐξ ἀποκαλύψεως Νόμου. Ζοῦσαν σὲ σπηλιές καὶ σὲ καταφύγια μέσα στὰ βουνά. Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος γιὰ τὸν ὁποῖο τὸ Κοράνιο τοὺς ἀποκαλεῖ Τζίν, λέξη ἡ ὁποία στὴν κυριολεξία τῆς σημαίνει, ἐκεῖνοι ποὺ ζοῦν στὴν ἀφάνεια. Ὅρισμένοι χρησιμοποιοῦν τὴ λέξη αὐτὴ γιὰ τὴν περιγραφή τῶν ὄντων τῶν παραμυθιῶν καὶ τῶν μύθων, τὸ Κοράνιο ὁμῶς δὲν ὑποστηρίζει τὴν ἑρμηνεία αὐτὴ. Συγκεκριμένα, δηλώνει ὅτι, ὅταν ὁ Ἀδὰμ καὶ οἱ δικοί του ἔφυγαν ἀπὸ τὸν κῆπο (ὁ ὁποῖος, σύμφωνα μὲ τὸ Κοράνιο, ἦταν ἕνα μέρος τῆς γῆς καὶ δὲν πρέπει νὰ συγχέεται μὲ τὸν Παράδεισο), ὁ Θεὸς τοὺς εἰδοποίησε σχετικὰ μὲ τὸν Ἰ μ π λ ῖ ς, ὁ ὁποῖος ἦταν ἕνας ἀπὸ τὰ Τζίν καὶ τοὺς εἶπε νὰ φυλάγονται ἀπὸ αὐτὸν καὶ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους του, γιατί στὸ ἐξῆς θὰ ἦταν ὑποχρεωμένοι νὰ ζοῦν ἀνάμεσά τους στὴ γῆ, πάνω στὴν ὁποία θὰ περνοῦσαν τὸν ὑπόλοιπο χρόνο τῆς ζωῆς τους καὶ πάνω στὴν ὁποία θὰ πέθαιναν (7:26-28). Καὶ πάλι, ἀπευθυνόμενος στὸν Ἀδὰμ καὶ τοὺς ἀνθρώπους του καὶ στὸν Ἰ μ π λ ῖ ς καὶ στοὺς δικούς του, ὁ Θεὸς τοὺς ὑπενθύμιζε νὰ ἀκολουθοῦν τοὺς Προφήτες Του, ὅταν αὐτοὶ θὰ ἐμφα-

νίζονται κατά καιρούς ανάμεσά τους (2:39). “Όλα αυτά δείχνουν ότι στην εποχή του Ἀδάμ τὰ Τζίνν και ὁ ἀρχηγός τους Ἴμπλίς, ἀνήκαν σέ γενιά ἀνθρώπων. Τὰ Τζίνν τῶν παραμυθιῶν δὲν ζοῦν ἀνάμεσα στους ἀνθρώπους και δὲν ἔχουν καμιά σχέση μ’ αὐτούς. Τὸ Κοράνιο δὲν ὑποστηρίζει καθόλου τὴν ἰδέα τῶν Τζίνν τῶν παραμυθιῶν. Ἐκείνους πού τὸ Κοράνιο ὀνομάζει Τζίνν, σχετικά μὲ τις ἀναφορὲς στὸν Ἀδάμ, ἦταν ἀνθρώπινα ὄντα πού ζοῦσαν πάνω στὴ γῆ, τῶν ὁποίων, ὅμως, οἱ διανοητικὲς ικανότητες δὲν εἶχαν ἀκόμα ἀναπτυχθεῖ πλήρως. “Όταν ὁ ἄνθρωπος ἔφθασε σὲ σημεῖο πού ἡ διανοητικὴ του ικανότητα εἶχε ἀναπτυχθεῖ πλήρως, ὁ Θεὸς ἔστειλε τὴν ἀποκάλυψή Του σὲ ἐκεῖνον πού ἦταν ὁ τελειότερος ἄνθρωπος τῆς γενιᾶς, δηλαδή τὸν Ἀδάμ. Ἡ ἀποκάλυψη αὐτὴ περιοριζόταν σὲ λίγους κοινωνικοὺς κανόνες πού εἶχαν σχέση μὲ τὴ διαμόρφωση τῆς κοινωνίας και μὲ τὸν ἀνεφοδιασμό τῆς διατροφῆς τῆς και τῶν ἄλλων παραγόντων πού ἦταν ἀπαραίτητα γιὰ τὴ συντήρησή του. Ἐκεῖνοι, τῶν ὁποίων ἡ κοινωνικὴ συνείδηση δὲν εἶχε ἀναπτυχθεῖ ἀκόμα, ἀρνήθηκαν νὰ ὑποταχθοῦν στὸν Ἀδάμ. Ὁ Θεὸς τοὺς τιμώρησε και ἐπέτρεψε στὸν Ἀδάμ νὰ θριαμβεύσει. Ὁ Θεὸς θέσπισε, ὅτι στὸ μέλλον οἱ Προφῆτες θὰ ἐξακολουθοῦσαν νὰ ἐμφανίζονται και, ἐκεῖνοι πού θὰ πίστευαν σ’ αὐτούς, θὰ ταυτίζονταν μὲ τὸν Ἀδάμ και τὸ λαό του και ἐκεῖνοι πού θὰ ἀντιτάσσονταν σ’ αὐτούς θὰ ταυτίζονταν μὲ τὰ Τζίνν, τὰ ὁποῖα εἶχαν ἐναντιωθεῖ και στὸν Ἀδάμ. Κάθε Προφήτης πού ἐμφανίζεται, ἔρχεται γιὰ νὰ βοηθήσει και νὰ προαγάγει τὴ διανοητικὴ και πνευματικὴ ἐξέλιξη τοῦ ἀνθρώπου. Ἐκεῖνοι πού ἀντιστέκονται στὰ ἐπόμενα στάδια ἀνάπτυξης και ἀρνοῦνται νὰ συμμορφωθοῦν μὲ τοὺς περιορισμοὺς και τοὺς κανόνες, τοὺς ὁποίους ὁ Θεὸς ἐπιβάλλει, μέσω τῶν Προφητῶν Του, γιὰ νὰ προωθηθεῖ ἡ πορεία τῆς ἐξέλιξης, ἀπορρίπτουν τοὺς Προφῆτες.

Κοντολογίς, τὸ Κοράνιο διδάσκει ὅτι ἡ δημιουργία και ἡ ἀνάπτυξη τοῦ ἀνθρώπου εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα μιᾶς διαδικασίας ἀνάπτυξης και παρόμοια ἡ διανοητικὴ του ἀνάπτυξη ἦταν και αὐτὴ ἀποτέλεσμα μιᾶς σειρᾶς ἐνεργειῶν πού ὀδήγησαν στὴν ἐξέλιξή του. Ὁ Ἀδάμ δὲν ἦταν ὁ πρῶτος ἄνθρωπος, ἀλλὰ ἦταν ὁ πρῶτος ἄνθρωπος τοῦ ὁποίου ἡ διάνοια ἦταν ικανὴ νὰ ἀποδεχθεῖ και νὰ σηκώσει τὸ βάρος τῆς εὐθύνης τῆς ἀποκάλυψης. Τὸ Κοράνιο πουθενὰ δὲν ἀναφέρει ὅτι ὁ Θεὸς εἶχε τὴν ἐπιθυμία νὰ πλάσει τὸν ἄνθρωπο και γι’ αὐτὸ ἔπλασε τὸν Ἀδάμ. Τὸ Κοράνιο σαφῶς

λέει ότι ο Θεός αποφάσισε να διορίσει έναν «'Αντιπρόσωπο επί της γῆς» και διόρισε τον 'Αδάμ. Αυτό δείχνει ότι τον καιρό που ο 'Αδάμ διορίστηκε ως 'Αντιπρόσωπος του Θεού πάνω στη γῆ, ὕπῆρχαν ἄνθρωποι, οἱ ὅποιοι κατοικοῦσαν στὴ γῆ, ἀλλὰ κανένας ἀπὸ αὐτοὺς δὲν εἶχε δεχθεῖ τὴ Θεία ἀποκάλυψη, γιατί οἱ διανοητικὲς τους ἰκανότητες δὲν ἦταν πλήρως ἀνεπτυγμένες. Ὅταν ἡ διανοητικὴ ἀνάπτυξη τοῦ ἀνθρώπου ἔφθασε σὲ σημεῖο πού μποροῦσε νὰ διαμορφώσει μιὰ κοινωνία καὶ νὰ ζήσει σύμφωνα μὲ ἓνα ὀργανωμένο σύστημα, ὁ Θεὸς ἔστειλε τὴν ἀποκάλυψή Του στὸν 'Αδάμ, ὁ ὅποιος ἦταν ὁ πιὸ διανοητικὰ ἀνεπτυγμένος ἄνθρωπος τῆς ἐποχῆς του καί, ἔτσι, ὁ 'Αδάμ ἔγινε ὁ πρῶτος Προφήτης. Δὲν ἦταν ὁ πρῶτος ἄνθρωπος, ἀλλὰ ὁ πρῶτος Προφήτης καὶ ἡ ἀποκάλυψη τὴν ὁποία ἔλαβε συμπεριλάμβανε λόγους σαφεῖς καὶ κοινωνικοὺς κανόνες καὶ μιὰ ἀπλὴ ἐπεξήγηση ὀρισμένων Θεῶν γνωρισμάτων.

Σὲ ἄλλο σημεῖο τὸ Κοράνιο λέει: «Σὰς δημιουργήσαμε καὶ σὰς δώσαμε σχῆμα καὶ μετὰ εἶπαμε στοὺς ἀγγέλους: Ὑποταχθεῖτε στὸν 'Αδάμ» (7:12). Ὁ στίχος ἐννοεῖ ὅτι, ὁ Θεὸς ἔπλασε τὸν ἄνθρωπο καὶ μετὰ τοῦ ἔδωσε διανοητικὴ ἰκανότητα καὶ μετὰ διέταξε τοὺς ἀγγέλους νὰ ὑποκλιθοῦν μπροστὰ στὸν 'Αδάμ. Καὶ αὐτός, ἐπίσης, ὁ στίχος δείχνει καθαρά ὅτι ὕπῆρχαν ἄνθρωποι καὶ πρὶν ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ 'Αδάμ. Ἡ ἀνάπτυξη τῆς διανοητικῆς ἰκανότητος τῶν ἀνθρώπων, ἀποδείχνει ὅτι πρὶν ἀπὸ τὴν ἐμφάνιση τοῦ 'Αδάμ, οἱ ἄνθρωποι εἶχαν διέλθει ἀπὸ διάφορα στάδια ἐξέλιξης. Ὁ στίχος δείχνει ὅτι, μετὰ τὴ δημιουργία του, οἱ διανοητικὲς ἰκανότητες τοῦ ἀνθρώπου πέρασαν ἀπὸ στάδια σὲ στάδια καὶ πῆραν διάφορες μορφές καὶ ὅτι μετὰ, γιὰ νὰ ξεχωρίζει ἀπὸ τὰ ἄλλα ζῶα τῆς πλάσης, τὰ ὁποῖα ἦταν γύρω του καὶ ἐφ' ὅσον ἡ διάνοιά του εἶχε ἀναπτυχθεῖ μέχρι κάποιου σημείου, πλάσθηκε ὁ 'Αδάμ καὶ ὁ Θεὸς τοῦ ἔστειλε τὴν ἀποκάλυψη.

Ὁ Σκοπὸς Δημιουργίας τοῦ Ἀνθρώπου

Τὸ Κοράνιο διδάσκει ὅτι ὁ ἄνθρωπος πλάσθηκε γιὰ νὰ χρησιμεύσει ὡς ἐκδήλωση τῶν γνωρισμάτων τοῦ Θεοῦ καὶ γιὰ νὰ ἐφαρμόσει τὰ γνωρίσματα αὐτὰ στὴ ζωὴ του. Λέει: «Δημιούργησα τὰ Τζίνν καὶ τοὺς ἀνθρώπους γιὰ νὰ Μὲ λατρεύουν καὶ νὰ ἀποδεχθοῦν καὶ νὰ φέρον

τὰ ἀποτυπώματα τῶν γνωρισμάτων Μου» (51:57). Ὅπως ἤδη ἐξηγήσαμε, ἡ λέξη Τζινν δὲν σημαίνει ἓνα εἶδος ἀόρατου ὄντος, ἀλλὰ ὀρισμένες κατηγορίες ἀνθρώπων.

Σὲ ἄλλο σημεῖο, τὸ Κοράνιο λέει: «Σὰς ἔκανε ἐπιτηρητὲς τῆς γῆς καὶ ὁποῖος εἶναι ἀπιστος θὰ ὑποστεί τις συνέπειες τῆς ἀπιστίας του» (35:40). Αὐτὸ σημαίνει ὅτι, ὅταν ἓνας ἄνθρωπος παραιτεῖται οἰκειοθελῶς ἀπὸ τῆ θέσης ποῦ ὁ Θεὸς τοῦ ἀνέθεσε, δὲν θλάπτει τὸ Θεό, ἀλλὰ ἀπλῶς στερεῖται μιᾶς τιμητικῆς θέσης καὶ θὰ ὑποστεί τις συνέπειες αὐτῆς τῆς πράξης του. Αὐτοὶ οἱ στίχοι δείχνουν ὅτι ὁ ἄνθρωπος πλάσθηκε γιὰ νὰ ἐκφράσει μὲ τὴ ζωὴ του τὰ γνωρίσματα τοῦ Θεοῦ καὶ ὅτι ὁ ἴδιος εἶναι ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Θεοῦ πάνω στὴ γῆ. Εἶναι, λοιπόν, τότε τὸ κεντρικὸ σημεῖο τοῦ ὑλικοῦ κόσμου. Ἀφοῦ οἱ Προφῆτες προάγονται γιὰ τὴν ἀναμόρφωση τῶν ἀνθρώπων καὶ γιὰ νὰ τοὺς ὑπενθυμίζουν τὸ σκοπὸ τῆς ζωῆς τους καὶ γιὰ νὰ τοὺς καθοδηγοῦν σωστά, πρὸς ἐπίτευξη αὐτοῦ τοῦ σκοποῦ, γίνονται μέσα στὴ δική τους σφαῖρα ἐπίκεντρα τῆς ἀνθρωπότητος. Μὲ ἄλλα λόγια, ὁ ἄνθρωπος εἶναι ὁ ἥλιος γύρω ἀπὸ τὸν ὁποῖο περιστρέφεται τὸ ὑλικὸ σύμπαν καὶ κάθε ἕνας Προφήτης εἶναι ἓνας ἥλιος γύρω ἀπὸ τὸν ὁποῖο περιστρέφονται οἱ ἄνθρωποι, γιὰ τὴν καθοδήγηση τῶν ὁποίων ἔχει σταλεῖ ὁ Προφήτης.

Ὁ Νόμος τῆς Φύσης καὶ ὁ Νόμος Σαρί'ατ

Τὸ Κοράνιο ἀποδείχνει ὅτι ὁ Θεὸς ἔχει θέσει σὲ ἐφαρμογὴ δυὸ εἰδῶν νόμους, μὲ σκοπὸ νὰ ὑπενθυμίζει στὸν ἄνθρωπο τὰ καθήκοντά του καὶ γιὰ νὰ τὸν βοηθήσει στὴν πορεία του πρὸς τὴν πρόοδο. Ἐνας ἀπὸ αὐτοὺς εἶναι ὁ νόμος τῆς φύσης, ὁ ὁποῖος ἔχει σχέση μὲ τὴν ὑλικὴ πρόοδο τοῦ ἀνθρώπου. Καθὼς ὁ νόμος αὐτὸς δὲν ἔχει ἄμεση σχέση μὲ τὴν πνευματικὴ πρόοδο τοῦ ἀνθρώπου, μιὰ παράθασή του ζημιώνει τὸν ἄνθρωπο ὑλικά, ἀλλὰ δὲν προκαλεῖ τὴν δυσαρέσκεια ἢ τὴν ὀργὴ τοῦ Θεοῦ. Ὁλόκληρος ὁ ὑλικὸς κόσμος περιβάλλεται ἀπὸ τὴν ἀρμόζουσα κινητήρια δύναμη αὐτοῦ τοῦ νόμου καὶ ἐξωθεῖται ἀπὸ αὐτήν. Καμιὰ ἀπ' εὐθείας ἀποκάλυψη δὲν ἔκανε ὁ Θεὸς σχετικὰ μὲ τις λεπτομέρειες αὐτοῦ τοῦ νόμου.

Δεύτερος εἶναι ὁ Νόμος Σαρί'ατ, ὁ ὁποῖος ρυθμίζει τὴν

πνευματική πρόοδο του ανθρώπου. Μιά παράβαση του νόμου αυτού προκαλεί τη Θεία δυσαρέσκεια, γιατί μόνο με την ύποταγή στο νόμο αυτό μπορεί ο άνθρωπος να πετύχει την εκπλήρωση του προορισμού για τον οποίο πλάσθηκε και η παράβαση του νόμου αυτού άναστέλλει την πρόοδό του και την επίτευξη του σκοπού. "Όλες οι παραβάσεις του Νόμου Σαρί'ατ, όμως, δεν στερούν τον άνθρωπο από τις δυνατότητες επίτευξης του σκοπού του. Το Κοράνιο διδάσκει ότι ο Νόμος Σαρί'ατ, συλλογικά βοηθάει τον άνθρωπο να αποκτήσει πνευματική άκεραιότητα και έξάρτηση. Άκριβώς, όπως κάθε παράβαση του νόμου της φύσης δεν έχει σαν αποτέλεσμα την ολοκληρωτική καταστροφή του ανθρώπου, ή κάποια άπροσεξία στη διαίτά του δεν καταλήγει σε άρρώστια, έτσι και όλες οι παραβάσεις του Νόμου Σαρί'ατ δεν προκαλούν την όργη του Θεού και δεν τον στερούν από όλες τις πιθανότητες που έχει για να πετύχει το σκοπό του. Ο αντικειμενικός σκοπός του Νόμου Σαρί'ατ είναι να βοηθήσει τον άνθρωπο, να πετύχει πνευματική άκεραιότητα. Έκεί που ένα ευρύ σύστημα διαμορφώνεται, για να προκαλέσει ένα συγκεκριμένο αποτέλεσμα, κάποια άποτυχία της λειτουργίας του συστήματος αυτού μπορεί να επανορθωθεί και να αντισταθμισθεί με την άπιτυχία του σε έναν άλλο τομέα και, έτσι, το άπιθυμητό αποτέλεσμα είναι δυνατό να άπιτευχθεί. Το ανθρώπινο σώμα, για παράδειγμα, είναι ένας πολύπλοκος όργανισμός και ή ζωή του και ή υγεία του εξαρτώνται από πολλούς παράγοντες, όπως ή τροφή, το νερό, ο άέρας κλπ. Συμβαίνει, κατά καιρούς, ένας ή περισσότεροι από αυτούς τους παράγοντες να μολύνονται, αυτό όμως δεν έχει άπαραίτητα σαν αποτέλεσμα την έξασθένηση του οργανισμού. Η φθορά που προξενεί ή άνώμαλη λειτουργία ενός παράγοντα μπορεί να αντισταθμισθεί με την υγιή λειτουργία άλλων παραγόντων. Το ίδιο συμβαίνει και με το Νόμο Σαρί'ατ. Περιέχει κανόνες, οι όποιοι στο σύνολό τους έχουν σχέση με την πνευματική έξύψωση του ανθρώπου. Έκτός από την άποκήρυξη της Βασιλείας του Θεού και από τη μη άναγνώριση της Ισχύος τών Προφητών Του, οποιαδήποτε άλλη παράβαση που μπορεί να κάνει ένας άνθρωπος, κατά λάθος, διορθώνεται. Άν ή παράβαση είναι σοβαρή, μπορεί να επανορθωθεί μόνο με ειλικρινή μετάνοια και προσευχή.

Το Κοράνιο έπισημαίνει ότι, εκτός από τους δυο αυτούς νόμους υπάρχουν δυο άλλοι, οι όποιοι βρίσκονται συνεχώς

σέ λειτουργία και είναι ο κοινωνικός νόμος και ο ηθικός νόμος. Αυτοί, όμως, στην πραγματικότητα είναι η επέκταση των όριων του νόμου της φύσης και του Νόμου Σαρί'ατ. Ο ηθικός νόμος είναι η επέκταση του Νόμου Σαρί'ατ και ο κοινωνικός νόμος είναι η επέκταση του νόμου της φύσης και αυτοί δρούν και επιδροούν πολύ ο ένας πάνω στον άλλο. Πολλοί κανόνες του κοινωνικού νόμου βασίζονται στην ηθικότητα και πολλοί κανόνες του ηθικού νόμου βασίζονται στην κοινωνιολογία. Καθώς ο άνθρωπος όφειλει να ζήσει σαν μέλος μιας κοινωνίας, του χρειάζονται και οι δυο ομάδες των νόμων αυτών. Καθώς ο κοινωνικός νόμος είναι, κατά κάποιον τρόπο, επέκταση του νόμου της φύσης, στον άνθρωπο ο ηθικός νόμος έχει σχέση με τον Νόμο Σαρί'ατ, οι βασικές αρχές του εϋθύνονται από εκείνον, μολονότι μερικές από τις λεπτομέρειές του εξαρτώνται από την επιλογή που κάνει ο άνθρωπος. Ολόκληρο το σύστημα του σύμπαντος λειτουργεί με βάση τους νόμους αυτούς. Ο νόμος της φύσης και ο Νόμος Σαρί'ατ έχουν ορισθεί από το Θεό και ο άνθρωπος δεν έχει συντελέσει στη διαμόρφωσή τους. Ο κοινωνικός νόμος και ο ηθικός νόμος, όμως, είναι ένας συνδυασμός, που αποτελείται από Θεϊκές έντολες και από κανονισμούς εμπνευσμένους από τον άνθρωπο και με τον τρόπο αυτό, συνδυάζοντας την ανθρώπινη συμμετοχή και τα σχέδια του Θεού, επιτυγχάνεται η καλύτερη καθοδήγηση για τη λειτουργία του σύμπαντος. "Όσο τα δυο αυτά ρεύματα ακολουθούν παράλληλες γραμμές, ο κόσμος ακολουθεί μια ειρηνική πορεία και ο άνθρωπος μπορεί να εγκαταστήσει ένα καλοπροαίρετο σύστημα πάνω στη γη, το οποίο λειτουργεί αρμονικά με τη Βασιλεία του Θεού. "Όταν, όμως, τα δυο αυτά συστήματα αρχίζουν να ρέουν προς αντίθετες κατευθύνσεις ή, με άλλα λόγια, όταν η ανθρώπινη λογική παρεκτρέπεται από την κατεύθυνση, ή όποια είναι παράλληλη με τη Θεία καθοδήγηση, και ως εκ τούτου, στερείται της εύλογίας του Θεού, ο κόσμος γίνεται το θύμα της διαμάχης και της διχόνοιας. Δεν κυβερνᾶται ούτε από το Θεό, ούτε από τους ανθρώπους, αλλά υποτάσσεται στις επιρροές που εξασκούν οι σατανικές δυνάμεις, γιατί ο άνθρωπος μπορεί να ισχυρισθεί ότι είναι ανθρώπινο όν, μόνο όταν ακολουθεί την καθοδήγηση του Θεού. "Όταν παύει να το κάνει, υποβιβάζεται στο επίπεδο που βρίσκονται τα κτήνη.

Γιὰ νὰ μπορέσει ὁ ἄνθρωπος νὰ βρεθεῖ κοντὰ στὸ Θεό,

ἐπρεπε νά τοῦ ἐπιτραπεῖ νά διαλέξει μόνος τὸ δρόμο του. Τὸ Κοράνιο διδάσκει ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἔχει μὲν ἐλευθερίες σὲ ἕναν τομέα, ὑποτάσσεται, ὅμως, σὲ πιέσεις σὲ ἕναν ἄλλον. Εἶναι ἐλεύθερος ὡς πρὸς τὸν Νόμο Σαρί'ατ, δὲν ἔχει, ὅμως, ἐπιλογές ὡς πρὸς τὴ λειτουργία τοῦ νόμου τῆς φύσης. Εἶναι ὑποχρεωμένος νά ὑποταχθεῖ στίς πιέσεις τοῦ τελευταίου αὐτοῦ τομέα, γιατί ἡ πνευματική του πρόοδος δὲν ἔχει ἄμεση σχέση μὲ τὴ λειτουργία τοῦ νόμου τῆς φύσης. Στὸν τομέα τοῦ Νόμου Σαρί'ατ, τοῦ ἔχει ἐπιτραπεῖ ἐλεύθερη ἐπιλογή δράσης καὶ μπορεῖ νά ἀποδειχθεῖ τὸ ἀντικείμενο Θείας εὐνοίας καὶ μεγαλοδωρίας, μόνο ὅταν πράττει σύμφωνα μὲ τὸ Νόμο Σαρί'ατ καὶ δὲν μπορεῖ νά κριθεῖ ἄξιος, ἂν δὲν ἔχει ἐλεύθερη ἐπιλογή τρόπου συμπεριφορᾶς. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖο ἕνας ἄνθρωπος εἶναι ὑποχρεωμένος νά κάνει, δὲν εἶναι δυνατὸν νά τὸν καταστήσει ἄξιο ἐπιβράβευσης.

Τὸ Κοράνιο, ἀναγνωρίζει ὅτι ἡ πνευματική εὐεξία καὶ πρόοδος τοῦ ἀνθρώπου ἐπηρεάζονται ἀπὸ τὸ ὕλικὸ περιβάλλον του καὶ ὅτι οἱ πράξεις του περιορίζονται ἀπὸ τὶς ἐπιδράσεις πού δέχεται. Διδάσκει, ὅμως, ἐπίσης ὅτι ὁ Θεὸς ἐκτιμᾷ τὶς πράξεις τοῦ ἀνθρώπου λαμβάνοντας ὑπόψη Του τὶς συνθήκες καὶ τὸ περιβάλλον του. Ἄν, γιὰ παράδειγμα, ἕνας ἑκατομμυριοῦχος ξοδεύει ἕνα μικρὸ μέρος τῆς περιουσίας του γιὰ φιλανθρωπικοὺς σκοποὺς καὶ ἂν ἕνας φτωχός, ὁ ὁποῖος δὲν ἔχει στὴν κατοχὴ του ἄλλο ἀπὸ τὸ ἀντίστοιχο ποσὸ καὶ τὸ ξοδεύσει ὅλο γιὰ τὸ καλὸ τῶν συνανθρώπων του, στὰ μάτια τοῦ Θεοῦ δὲν δικαιούνται νά λάθουν καὶ οἱ δυὸ τὴν ἴδια ἐπιβράβευση. Ὁ ἑκατομμυριοῦχος ἔδωσε τὸ ἕνα χιλιοστὸ τῆς περιουσίας του γιὰ νά κερδίσει τὴν εὐνοία τοῦ Θεοῦ καὶ ὁ φτωχὸς ἔδωσε ὅλα ὅσα εἶχε γιὰ τὸν ἴδιο λόγο. Ἡ ἐπιβράβευση τοῦ καθενὸς θὰ εἶναι ἀνάλογη μὲ τὴν αὐτοθυσία του. Ὁ Θεὸς δὲν βλέπει τὸ μέγεθος τῶν πράξεων τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ τὶς ἐκτιμᾷ ἀνάλογα μὲ τὶς περιστάσεις τους. Δὲν παραβλέπει τὰ ἐμπόδια, τὰ ὁποῖα περιορίζουν τὴ σφαῖρα τῶν δραστηριοτήτων του, οὔτε τὴν εὐχέρεια πού διευκολύνει τὶς πράξεις του.

Ἡ Ἐξέλιξη τοῦ Πνευματικοῦ Κόσμου Ὁλοκληρώνεται μὲ τὸν Ἱερὸ Προφήτη

Μαθαίνουμε ἀπὸ τὸ Ἱερὸ Κοράνιο ὅτι, ὅπως ἡ ἐξέλιξη

του υλικού κόσμου έγινε με θαυμαίω ρυθμό, ένας παρόμοιος ρυθμός είχε προδιαγραφεί και για την εξέλιξη του πνευματικού κόσμου. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο ολόκληρος ο κώδικας νόμων δέν αποκαλύφθηκε στην αρχή του κόσμου. Οί αποκαλύψεις έγιναν σύμφωνα με το επίπεδο ανάπτυξης που είχε επιτευχθεί από τους ανθρώπους. Τελικά, ο άνθρωπος έφθασε σε ένα σημείο που μπορούσε να έπωμισθεί τις ευθύνες του τέλειου Νόμου Σαρί'ατ. Τότε, ο Θεός με τη σοφία που Τόν διακρίνει, έστειλε τον πιό τέλειο άνθρωπο στο άτομο του 'Ιεροϋ Προφήτη του 'Ισλάμ και του αποκάλυψε την πιό τέλεια Γραφή. 'Ο τέλειος εκείνος νόμος είναι το 'Ισλάμ και η τέλεια Γραφή είναι το Κοράνιο. Η εξέλιξη του πνευματικού κόσμου ολοκληρώθηκε με το πρόσωπο του 'Ιεροϋ Προφήτη. "Όπως ο άνθρωπος είναι το κέντρο του υλικού κόσμου και οί αντίστοιχοι Προφήτες ήταν στο κέντρο των κρατών και των εποχών στις όποιες έστάλησαν, ο 'Ιερός Προφήτης του 'Ισλάμ είναι το κεντρικό σημείο όλης τής ανθρωπότητας. Το σχέδιο του σύμπαντος, λοιπόν, το όποιο προβάλλει το Κοράνιο, είναι ότι το πρώτο κεντρικό σημείο του σύμπαντος είναι ο άνθρωπος. Στις διάφορες σφαίρες, η ανθρωπότητα περιστρέφεται γύρω από τους αντίστοιχους Προφήτες της. Οί Προφήτες περιστρέφονται γύρω από τον 'Ιερό Προφήτη του 'Ισλάμ κι εκείνος με τη σειρά του περιστρέφεται και οδηγεί όλο τον κόσμο προς το Θεό και, έτσι, ο πνευματικός κόσμος οδηγείται προς την τελειότητα.

Το Κοράνιο — 'Η Τέλεια Γραφή

"Έχουμε ήδη πεί ότι ο Θεός, μέσω των Προφητών Του, προέβλεψε για την πρόοδο και την τελειοποίηση του ανθρώπου με το Νόμο Σαρί'ατ, τον ήθικό νόμο και τον κοινωνικό νόμο. Καθώς το Κοράνιο είναι η πιό πλήρης Γραφή, ασχολείται και με τους τρεις αυτούς νόμους. Προβάλλει το Νόμο Σαρί'ατ και τον ήθικό νόμο με πληρότητα και διατυπώνει τους βασικούς κανόνες του κοινωνικού νόμου, αφήνοντας τον άνθρωπο να διαμορφώσει τον υπόλοιπο τομέα του νόμου αυτού, ο ίδιος. Στόν τομέα του ήθικού νόμου, το Κοράνιο έπισημαίνει το βασικό νόμο, ότι η όρθη χρήση των φυσικών ίκανοτήτων είναι εκείνο που αποτελεί ανώτερο ήθικό χάρισμα. Η καταστολή ή η αποχαύνωση των

φυσικῶν ἱκανοτήτων καὶ πόθων, εἶναι πταίσμα ἐξ ἴσου σοβαρό, ὅσο καὶ ἡ ἀπόλυτη ὑποταγὴ σ' αὐτά. Ἐκεῖνος ποῦ προσπαθεῖ νὰ ἀποσιωπήσει τὶς φυσικὲς τοῦ ἱκανότητες ἢ καταστέλλει τελείως τοὺς φυσικοὺς τοῦ πόθους, περιφρονεῖ τοὺς νόμους τῆς φύσης. Ἐκεῖνος, τοῦ ὁποίου ὁ νοῦς καὶ ἡ ἐνεργητικότητα εἶναι πλήρως στραμμένες πρὸς τὴν ἐκπλήρωση τῶν φυσικῶν τοῦ πόθων, ἀψηφᾷ τὸ Νόμο Σαρί'ατ καὶ ὀδηγεῖται πρὸς τὴν πνευματικὴ του καταστροφή. Καὶ οἱ δυὸ αὐτὲς πορεῖες εἶναι μοιραῖες γιὰ τὴν ἐξέλιξη τοῦ ἀνθρώπου. Οὔτε ὁ νόμος τῆς φύσης, οὔτε ὁ Νόμος Σαρί'ατ μποροῦν νὰ περιφρονηθοῦν χωρὶς συνέπεια τιμωρίας. Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος γιὰ τὸν ὁποῖο τὸ Κοράνιο διδάσκει ὅτι, ὅπως ὅλα δημιουργήθηκαν γιὰ νὰ ἐξυπηρετήσουν καὶ νὰ ὠφελήσουν τὸν ἄνθρωπο, ἐκεῖνος εἶναι ἐλεύθερος νὰ κάνει χρῆση ὅλων τῶν ἱκανοτήτων, τοῦ ἀπαγορεύεται, ὅμως, νὰ κάνει χρήσεις, οἱ ὁποῖες βλάπτουν. Σύμφωνα μὲ τὸν κανόνα αὐτόν, ἡ ἀγαμία στὸ Ἰσλάμ δὲν θεωρεῖται ἀρετὴ, ἀλλὰ φαυλότητα. Μὲ τὸν ἴδιο τρόπο, ἡ ἀποχή ἀπὸ τὶς ὑγιεινὲς τροφὲς καὶ τὰ ποτὰ καὶ ἡ μὴ χρῆση ἐνδυμάτων, δὲν εἶναι ἀρετὴ, ἀλλὰ φαυλότητα, γιὰτὶ οἱ στερήσεις τοῦ εἶδους αὐτοῦ θεωροῦνται σὰν περιφρόνηση πρὸς τοὺς φυσικοὺς νόμους καὶ ἀχαριστία πρὸς τὴ γενναιοδωρία τοῦ Θεοῦ. Ἐν τούτοις, καὶ ἡ ἀποκλειστικὴ ἐνασχόληση μὲ τὰ πράγματα αὐτά καὶ ἡ ἐπιδίωξη αὐτῶν μετὰ μανίας, εἶναι ἐξ ἴσου μεγάλο ἠθικὸ ἐλάττωμα, γιὰτὶ μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ ὁ ἄνθρωπος ἀμελεῖ τὴν προσπάθεια βελτίωσης τοῦ ἑαυτοῦ του, πρᾶγμα ποῦ εἶναι ὁ πραγματικὸς σκοπὸς τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου. "Ὅπως εἶναι ἁμαρτία, νὰ ἐργάζεται ἓνας ἄνθρωπος ἀκατάπαυστα καὶ χωρὶς νὰ τρέφεται — γιὰτὶ μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ θὰ προκαλέσει τὸ θάνατό του καὶ δὲν θὰ ὀλοκληρώσει τὸ ἔργο του — ἔτσι καὶ ἡ ἀποκλειστικὴ ἐνασχόληση μὲ τὴν ἐπιδίωξη τῆς ἐκπλήρωσης τῶν φυσικῶν τοῦ ἐπιθυμιῶν καὶ ἡ ἀποφυγὴ χρησιμῶν δραστηριοτήτων, εἶναι ἐπίσης ἁμαρτία. "Ἐνας τέτοιος ἄνθρωπος περνάει τὴ ζωὴ του, ἐπιδιδῶντας νὰ θρεῖ τὰ μέσα καὶ ἀγνοεῖ τὸ σκοπὸ. Κανένας σκοπὸς δὲν μπορεῖ νὰ ἐπιτευχθεῖ, χωρὶς τὸν ἐφοδιασμὸ τῶν μέσων καὶ τὰ σωστὰ μέσα δὲν μποροῦν νὰ δημιουργηθοῦν, ἂν δὲν κρατᾶμε ὑπ' ὄψη τὸν ἀληθινὸ σκοπὸ.

Ἄρχες γιὰ Ἐδραίωση Κοινωνικῆς Τάξης

Γιὰ νὰ ἐδραιωθεῖ τάξη στὸν κοινωνικὸ τομέα καὶ γιὰ νὰ τοῦ δοθεῖ μιὰ εὐεργετικὴ κατεύθυνση, τὸ Κοράνιο ἔχει ἐπιβάλλει τὶς ἑξῆς ἀρχές:

1. Ἡ ἀπόλυτη ἰδιοκτησία ἀνήκει ἀποκλειστικὰ καὶ μόνον στὸ Θεὸ καὶ ὅλα Τοῦ ἀνήκουν.

2. Ἔχει ὑποκαταστήσει τὰ πάντα στὸν ἔλεγχο τοῦ ἀνθρώπου γιὰ τὴ συλλογικὴ εὐεργεσία ὁλόκληρης τῆς ἀνθρωπότητας.

3. Καθὼς ὁ σκοπὸς τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἡ πνευματικὴ ἀκεραιότητα, πρέπει νὰ τοῦ ἐπιτραπεῖ μιὰ συγκεκριμένη ἐλευθερία ἐπιλογῆς γιὰ τὶς δραστηριότητές του καὶ πρέπει νὰ τοῦ παραχωρηθεῖ ἓνα πεδίο δράσης.

4. Καθὼς τὰ (ὕλικα) πράγματα, πάνω στὰ ὁποῖα βασίζεται ἡ πρόοδος τῶν ἀνθρώπων, εἶναι κοινὴ κληρονομιά ὅλης τῆς ἀνθρωπότητας, οἱ καρποὶ τοῦ ἀνθρώπινου μόχθου πρέπει νὰ κατανέμονται μὲ τρόπο, ὥστε ἡ κατανομὴ νὰ εἶναι δίκαιη καὶ γιὰ τὸν ἄνθρωπο καὶ γιὰ τὴν κοινωνία.

5. Γιὰ νὰ γίνῃ σωστὰ ἡ ρύθμιση τοῦ κοινωνικοῦ συστήματος, πρέπει κάποιος, ὁ ὁποῖος ἔχει διοικητικὲς ἱκανότητες καὶ ἐκλέγεται ἀπὸ τὰ μέλη τῆς κοινότητας ἔπειτα ἀπὸ σύσκεψή τους, νὰ ἀναλάβῃ τὴ διακυβέρνησή τους.

6. Λαμβάνοντας ὑπόψη τὴ δυνατότητα διαφοροποίησης τῶν πολιτικῶν συστημάτων τῶν διαφόρων κοινοτήτων, τὸ Κοράνιο διδάσκει ὅτι:

α) Στὴν περίπτωση προστριβῆς μεταξὺ δυὸ ἢ περισσοτέρων κρατῶν, τὰ ὑπόλοιπα κράτη πρέπει νὰ ἐνωθοῦν γιὰ νὰ διευθετήσουν τὴ διένεξη.

β) Ἄν ἡ διαφορά μεταξὺ τῶν ἐχθρικῶν παρατάξεων δὲν μπορεῖ νὰ διευθετηθεῖ μὲ φιλικὸ τρόπο, τότε οἱ ἄλλες Κυβερνήσεις πρέπει νὰ πάρουν μιὰ δίκαιη ἀπόφαση γιὰ τὴ διευθέτηση τοῦ θέματος.

γ) Ἄν μιὰ ἀπὸ τὶς παρατάξεις ἀρνηθεῖ νὰ ἀποδεχθεῖ τὴν ἀπόφαση, ἢ ἀφοῦ τὴν ἀποδεχθεῖ, ἀρνηθεῖ νὰ τὴν ἐφαρμόσει, τότε τὰ ὑπόλοιπα κράτη πρέπει νὰ ἐνωθοῦν καὶ νὰ τὴν πείσουν νὰ τὴν ἀποδεχθεῖ, πρὸς ὄφελος τῆς διεθνούς εἰρήνης. Ἄν ἐκεῖνοι ἐξακολουθοῦν νὰ ἀρνοῦνται νὰ πεισθοῦν, τότε πρέπει νὰ ὑποχρεώσουν τὴν Κυβέρνηση νὰ ἀποδεχθεῖ τὴν ἀπόφασή τους μὲ τὴ βία.

δ) Τελικά, όταν η ανένδοτη Κυβέρνηση υποταχθεί, οι άλλες Κυβερνήσεις πρέπει να αποφύγουν να προχωρήσουν πέρα από τα όρια της έπιβολής της απόφασης και δεν πρέπει να επιδιώξουν όφελη για λογαριασμό τους, γιατί αυτό θα δημιουργούσε συνθήκες για νέες προστριβές.

“Όλα αυτό γράφθηκαν στο Κοράνιο πριν από δεκατρείς και μισό αιώνες. ‘Ο ‘Οργανισμός των ‘Ηνωμένων ‘Εθνών έχει υιοθετήσει μερικές από αυτές τις αρχές, αλλά κινδυνεύει να αποτύχει, γιατί παραμέλησε άλλους. ‘Η Κοινωνία των ‘Εθνών απέτυχε γιατί παρέλειψε να εφαρμόσει την Κορανική αρχή, σύμφωνα με την οποία μια χώρα που δείχνει αδιαλλαξία, υποχρεώνεται να ενδώσει με τη θία στις διεθνείς διαιτητικές αποφάσεις. ‘Ο ‘Οργανισμός των ‘Ηνωμένων ‘Εθνών, δεν φαίνεται να έπιθυμεί να έπιθεβιασθεί, ώστε οι Δυνάμεις που έπιβάλλουν τους διακανονισμούς να μην έπιδιώκουν να έξασφαλίσουν στους έαυτούς τους όφελη σε βάρος των ήττηθέντων και δεν περιορίζει τις ένεργειές τους στην έπιβολή της διευθέτησης της διαμάχης, ή όποια δημιούργησε τις προστριβές. Γι’ αυτό, ένδεχεται, ό ‘Οργανισμός των ‘Ηνωμένων ‘Εθνών να έχει την ίδια μοίρα, που είχε και ή Κοινωνία των ‘Εθνών, γιατί ή ειρήνη μπορεί να αποκατασταθεί και να έξασφαλισθεί μόνο με τους κανόνες που έπιβάλλει τό Κοράνιο.

Ζωή μετά τό Θάνατο

Τό Κοράνιο διδάσκει ότι μετά τό θάνατο, ή ψυχή εισέρχεται σε έναν άλλο κόσμο και αποκτά νέο σώμα. Τό σώμα εκείνο είναι διαφορετικό από τό φυσικό σώμα, τό όποιο είχε προσαρμοσθεί στις συνθήκες αυτής της ζωής. Είναι ένα καινούργιο είδος πνευματικού σώματος, τό όποιο διαθέτει ιδιαίτερες ίκανότητες, με τις όποιες μπορεί να κατανοήσει τά υπέροχα γνωρίσματα του Θεού. Στις ψυχές, που είναι τέλειες, θα έπιτραπεί να εισέλθουν άμέσως στην κατάσταση που όνομάζεται Παράδεισος. ‘Εκείνοι, των όποιων ή εξέλιξη στο διάστημα της ζωής τους έδω δεν ήταν πλήρης, θα άντιμετωπίσουν την κατάσταση που όνομάζεται Κόλαση, κατάσταση κατά την όποια θεραπεύονται τά πνευματικά δεινά. “Όταν όλοκληρωθεί ή θεραπεία της ψυχής, τότε αυτή θα έπιτύχει τόν Παράδεισο. ‘Η κατάσταση της Κόλασης θα καταργηθεί, όταν κάποτε όλες οι ψυχές έπιτύ-

χουν τὸν Παράδεισο. Ὅπως ὄλα προέρχονται ἀπὸ τὸ Θεό, τελικὰ ὄλα θὰ ἐπανεέλθουν σὲ Ἐκεῖνον. Οἱ χαρὲς τους, οἱ διασκεδάσεις τους καὶ οἱ ἀνέσεις τους θὰ εἶναι πνευματικές. Τροφή τους θὰ εἶναι ἡ σκέψη καὶ ἡ ἀγάπη γιὰ τὸ Θεὸ καὶ τὸ ὄραμα τοῦ Θεοῦ θὰ εἶναι ἡ καλύτερη ἀνταμοιβή τους. Τὸ Κοράνιο ἐφιστᾷ τὴν προσοχή σ' αὐτὸ καὶ λέει ὅτι τὰ ἄκρα τοῦ κόσμου αὐτοῦ εἶναι στὰ χέρια τοῦ Θεοῦ (79:45). Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ὁ Θεὸς ἔπλασε τὸν κόσμο καὶ ὅτι Ἐκεῖνος θὰ σημάνει τὸ τέλος του. Ἐκεῖνα ποὺ προῆλθαν ἀπὸ τὸ Θεό, θὰ ἐπανεέλθουν σὲ Ἐκεῖνον, ὅπως εἶπε ὁ Ἰησοῦς: «Καὶ οὐδεὶς ἀνέβη εἰς τὸν οὐρανὸν εἰμὴ ὁ καταβάς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ . . .» (Κατὰ Ἰωάννην Γ':13).

ΑΧΜΑΝΤ, Ο ΥΠΕΣΧΗΜΕΝΟΣ ΜΕΣΣΙΑΣ

Τὸ Κοράνιο ἀναπτύσσει τὴν ἀρχὴ ὅτι, καθὼς ὁ πλήρης κώδικας τῶν πνευματικῶν νόμων ἔχει ἤδη ἀποκαλυφθεῖ μέσω τοῦ Ἱεροῦ Προφήτη τοῦ Ἰσλάμ, κανένας ἄλλος Προφήτης δὲν θὰ ἐμφανισθεῖ μετὰ ἀπὸ ἐκείνον, ὁ ὁποῖος θὰ φέρει Νόμους. Τὸ Κοράνιο, εἶναι ἡ τελευταία ἀποκαλυπτική Γραφή καὶ δὲν πρόκειται νὰ ἀντικατασταθεῖ οὔτε ὀλοκληρωτικά, οὔτε μερικὰ μὲ καμιά ἄλλη μεταγενέστερη ἀποκάλυψη. Ὁ πνευματικὸς κόσμος θὰ ἐξακολουθήσει νὰ εἶναι ὑπὸ τὴν κυριαρχία τοῦ Κορανίου καὶ τοῦ Ἱεροῦ Προφήτη ὡς τὸ τέλος τῶν ἡμερῶν. Ὁ ἄνθρωπος, ὅμως, μπορεῖ νὰ ξεχάσει, μπορεῖ νὰ σφάλει καὶ νὰ ἐπαναστατήσει. Γιὰ νὰ διαιωνισθεῖ ἡ ἐπικράτεια τοῦ Κορανίου, ἔπρεπε νὰ προσφερθεῖ ἓνα μέσο θεραπείας γιὰ ὅλα τὰ δεινὰ. Ἐπρεπε νὰ ληφθοῦν μέτρα, ὥστε ἐκεῖνοι ποὺ ξεχνοῦν, νὰ ξαναθυμηθοῦν, ἐκεῖνοι ποὺ παραστρατοῦν, νὰ ἐπανέλθουν στὸν ἴσιο δρόμο καὶ οἱ ἐπαναστάτες νὰ ὑποταχθοῦν. Ἀπὸ τὸ Κοράνιο μαθαίνουμε ὅτι, ὅπως γίνεται καὶ στὸν κόσμο τῆς ὕλης, ὅπου ἡ σελήνη παίρνει τὸ φῶς τῆς ἀπὸ τὸν ἥλιο καὶ φωτίζει τὴ γῆ, ὅταν ὁ ἥλιος δὲν πέφτει ἀπ' εὐθείας πάνω τῆς, ἔτσι καὶ ἄνθρωποι, ποὺ θὰ λαθαίνουν τὰ πνευματικά τους φῶτα ἀπὸ τὸν Ἱερό Προφήτη, θὰ ἐμφανίζονται γιὰ νὰ συνεχίσουν νὰ φωτίζουν τὸν πνευματικὸ κόσμο. Αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι, ἀνάλογα μὲ τὸ μέγεθος τῆς ἀνάγκης στὴν ὁποία πρέπει νὰ ἀνταποκριθοῦν, θὰ ἐμφανίζονται σὰν Ἀναμορφωτές. Στὴν περίπτωσι, ὅμως, ποὺ στὸν πνευματικὸ κόσμο θὰ ἐπικρατεῖ μεγάλη σύγχυσι καὶ διχόνοια, αὐτοὶ θὰ ὀρίζονται σὰν ὑποδεέστεροι τοῦ Προφήτη καὶ θὰ τοῦ ὀφείλουν ἀπόλυτη ὑποταγή. Τὸ Κοράνιο, σὲ διάφορα σημεία, ἐπισημαίνει τὸ γεγονός τῆς ἐμφάνισις ἐνὸς τέτοιου Προφήτη, ὁ ὁποῖος θὰ εἶναι ὁ πνευματικὸς ἐκπρόσωπος τοῦ Ἱεροῦ Προφήτη, ἡ ἔλευσι τοῦ ὁποίου θὰ θεωρηθεῖ σὰν ἔλευσι τοῦ ἴδιου τοῦ Προφήτη. Στις Παραδόσεις, αὐτὸς ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ Ἱεροῦ Προφήτη, ὀνομάζεται Μεσσίας καὶ τὸ Κοράνιο σὲ ἓνα σημεῖο τὸν ἀποκαλεῖ μὲ αὐτὸ τὸ ὄνομα (43:58).

“Ενα άλλο όνομα, με το οποίο αναφέρεται αυτός ο Προφήτης στις Παραδόσεις, είναι Μάχντι. Και τα δυο αυτά ονόματα μπορούν να δοθούν στο ίδιο άτομο, μολοντί αναφέρονται σε διαφορετικές ιδιότητες. Και τα Ευαγγέλια, επίσης, αναφέρουν τη δεύτερη έλευση του Ίεροϋ Προφήτη και επιμένουν ότι είναι η δεύτερη παρουσία του Ίησου. Τα σημάδια, τα οποία αναφέρονται σε παλαιότερες Γραφές, καθώς και στο Κοράνιο, και που έπρεπε να επισημαίνουν τον αιώνα στον οποίο θα έκανε την εμφάνισή του ο Προφήτης αυτός, έχουν ήδη εκπληρωθεί στον αιώνα μας. Απόδειξη είναι η τέλεια αλήθεια που είναι το Κοράνιο, και, σύμφωνα με τις προφητείες που συμπεριλαμβάνει στον αιώνα αυτό, έκανε την εμφάνισή του ένας άνθρωπος, ο οποίος εστάλη από το Θεό και ο οποίος έχει αξιώσει ότι είναι εκπρόσωπος του Ίεροϋ Προφήτη, κατά την έλευση του οποίου οι προφητείες, που είχαν γίνει στο Κοράνιο και σε άλλες Γραφές, είχαν εκπληρωθεί. Διευκρίνισε ότι ο Θεός τον είχε επιλέξει για να επανακαταστήσει την επικράτεια του Ίσλάμ και να ρίξει φως στα αληθινά διδάγματα του Κορανίου. Αυτός ήταν ο μακαρής Χάντρατ Μίρζα Γκουλάμ Άχμαντ, ο Ίδρυτής του Κινήματος Άχμαντίγια. Πριν από 60 περίπου χρόνια, ο Θεός του αποκάλυψε ότι του έδινε την εντολή να υπηρετήσει το Ίσλάμ και τον Ίερο Προφήτη και να εργασθεί για τη διάδοση του ονόματος του Κυρίου στον κόσμο. Του είπε ότι ο Θεός του είχε αναθέσει το αξίωμα του Προφήτη, υπό τον όρο ότι θα συνέχιζε σαν τέλειος δπαδός του Ίεροϋ Προφήτη και του Κορανίου και ότι η αποκάλυψη, με την οποία είχε καταξιωθεί, θα ήταν ύποπτη στην Κοράνιο και δεν θα έδινε νέους Νόμους. Μια από τις αποκαλύψεις που έλαθε, ήταν: «Όλες οι εύλογες προέρχονται από τον Μωάμεθ και εύλογημένος είναι εκείνος ο οποίος δίδαξε», δηλαδή ο Ίερός Προφήτης, «και εύλογημένος εκείνος που δέχθηκε τη διδασκαλία», δηλαδή ο Άχμαντ, ο οποίος έλαθε την προφητεια αυτή (Χακικάτ άλ-Γουάχι). Έλαθε πάλι μια αποκάλυψη, η οποία έλεγε: «Ένας Προειδοποιητής έκανε την εμφάνισή του στον κόσμο, αλλά ο κόσμος δεν τον δέχθηκε. Ο Θεός, όμως, θα τον αποδεχθεί και θα επικυρώσει το γνήσιο της προσωπικότητάς του με σοβαρές εξεγέρσεις» (Μπαραχίν Άχμαντίγια). Σύμφωνα με την ορολογία του Κορανίου, ένας προειδοποιητής, είναι ένας Προφήτης και σε μια έκδοχή της αποκάλυψης, την οποία έλαθε ο Ίδρυτής του Κινήματος

Ἄχμαντίγια, ἡ λέξη «Προφήτης» χρησιμοποιήθηκε ἀντὶ τῆς λέξης «Προειδοποιητής» (Ἐκ Γκαλάτι Κὰ Ἰζάλα). Ἡ ἀποστολή του ἦταν νὰ φέρει τὸν ἄνθρωπο ἀντιμέτωπο μὲ τὸ Δημιουργό του σ' αὐτὴ τὴν ἐποχή, ἡ ὁποία θρῖσκεται στὸ σκοτάδι καὶ μὲ νέα Σημάδια καὶ νέες ἀποκαλύψεις νὰ σπείρει τὸ σπόρο τῆς πνευματικῆς ἀνάπτυξης τοῦ κόσμου αὐτοῦ, στὸν ὁποῖο ἐπικρατεῖ ὁ ὕλισμός. Στὴν ἀρχή, ὅταν ἀνήγγειλε τὶς ἐπιδιώξεις του, ἦταν μόνος καὶ δὲν εἶχε συντρόφους (ὄπαδούς). Ἔκανε τὴν ἐμφάνισή του σὲ ἓνα μικρὸ χωριὸ τῶν 1.400 μὲ 1.500 περίπου κατοίκων, στὸ ὁποῖο δὲν ὑπῆρχαν σύγχρονα μέσα ἐπικοινωνίας, ὅπως ἓνα ταχυδρομεῖο, ἓνα τηλεγραφεῖο ἢ ἓνας σιδηροδρομικὸς σταθμὸς. Διακήρυξε ὅτι ὁ Θεὸς θὰ ἀπόδειχνε τὸ γνήσιο τῆς προσωπικότητάς του μὲ Σημάδια καὶ ὅτι τὸ ὄνομά του θὰ γινόταν γνωστὸ στὰ πέρατα τῆς γῆς. Ἐκτὸς ἀπὸ τὴ διακήρυξη, ὅτι τὸ Κίνημα τὸ ὁποῖο ἴδρυσε θὰ θεμελιωνόταν, θὰ ἀναπτυσσόταν καὶ θὰ ἐπεκτεινόταν καὶ οἱ ὄπαδοί του θὰ ἔρχονταν πρὸ κοντὰ στὸ Θεό, ἀνακοίνωσε, ἐπίσης, ὅτι μέσα σὲ ἑννέα χρόνια ἀπὸ τὴν ἡμερομηνία τῆς διακήρυξίς του αὐτῆς, θὰ ἀποκτοῦσε ἓνα γιό, διὰ μέσου τοῦ ὁποίου θὰ ἐκπληρώνονταν πολλὲς ἀπὸ τὶς προφητεῖες του καὶ τὸ ὄνομά του θὰ γινόταν γνωστὸ στὰ πέρατα τῆς γῆς. Οἱ ἐπιτυχίες του θὰ διαδέχονταν ἢ μιὰ τὴν ἄλλη καὶ θὰ εἶχε τὴν εὐλογία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ὅταν ὁ Ἄχμαντ κοινοποίησε τὶς δηλώσεις του καὶ τὶς ἀποκαλύψεις, τὶς ὁποῖες εἶχε λάθει, συνάντησε πολὺ σοβαρὴ ἀντίσταση ἀπὸ ὄλες τὶς πλευρὲς καὶ ἀπὸ ὄλες τὶς κοινωνίες. Οἱ Ἰνδουῖστές, οἱ Μουσουλμᾶνοι, οἱ Σικ καὶ οἱ Χριστιανοί, ἐνώθηκαν σὲ μιὰ κοινὴ ἀντίσταση καὶ ἀποφάσισαν νὰ μηχανοραφήσουν γιὰ νὰ τὸν ἀφανίσουν. Ἡ ἴδια αὐτὴ ἡ ἀντίσταση ἦταν ἔνδειξη ὅτι ὁ Ἰδρυτὴς τοῦ Κινήματος Ἄχμαντίγια εἶχε Θεϊκὴ ἐμπνευση, γιὰτὶ μόνον οἱ Προφῆτες, οἱ ὁποῖοι εἶναι ἀληθινοί, συναντοῦν μιὰ ἀντίσταση διεθνοῦς φύσης. Παρὰ τὸ γεγονός ὅτι, ἦταν μόνος καὶ ὅτι τοῦ ἐναντιώθηκαν ὄλες οἱ κοινότητες, ὁ Θεὸς δυνάμωσε καὶ ἔδωσε κύρος σ' αὐτὰ πὺ ἔλεγε καὶ οἱ ἄνθρωποι ἀνὰ ἓνας ἢ δυὸ ἄρχισαν νὰ πιστεύουν σ' ἐκεῖνον. Σιγὰ-σιγὰ, οἱ ὄπαδοί του ἀπλώθηκαν ὡς τὸ Πουντζάμπ καὶ μετὰ καὶ στὶς ἄλλες ἐπαρχίες τῆς Ἰνδίας καὶ ὡς τὶς χῶρες τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Ο ΥΠΕΣΧΗΜΕΝΟΣ ΓΙΟΣ ΤΟΥ ΜΕΣΣΙΑ

“Όταν τὸ 1908 πέθανε ὁ Ἰδρυτὴς τοῦ Κινήματος Ἀχμαντίγια, οἱ ἀντίπαλοί του δήλωσαν ὅτι τὸ Κίνημα θὰ ἔσθηνε καὶ αὐτὸ ἀπὸ φυσικὸ θάνατο. Ἡ Κοινότητα Ἀχμαντίγια, ὅμως, ἐνώθηκε καί, σύμφωνα μὲ τὶς ἀρχές τοῦ Ἰσλάμ, ἐξέλεξε τὸ μακαρίτη Μαουλάθι Νούρ’ οὐντ-Ντίν ὡς πρῶτο Χαλίφη. Στὴ διάρκεια τοῦ πρῶτου Χαλιφάτου, μερικὰ ἀπὸ τὰ μέλη τῆς κοινότητας, πού εἶχαν ἐπηρεασθεῖ ἀπὸ τὴν ἰδεολογία τῆς Δύσης, ἀρχισαν νὰ κατηγοροῦν τὸ θεσμὸ τοῦ Χαλιφάτου. Οἱ ἀπόψεις τους ἔτυχε νὰ ὑποστηρίζονται ἀπὸ μιὰ ὀρισμένη μερίδα τῆς Κοινότητας μὲ ἀποτέλεσμα, μετὰ τὸ θάνατο τοῦ Μαουλάθι Νούρ’ οὐντ-Ντίν τὸ 1914, ἡ μερίδα αὐτὴ νὰ κάνει μιὰ συντονισμένη προσπάθεια γιὰ νὰ καταργηθεῖ ὀλοκληρωτικὰ ὁ θεσμὸς τοῦ Χαλιφάτου. Ἐγώ, ὁ γιὸς τοῦ Ἀχμαντ, τοῦ Ὑπεσχημένου Μεσσία καὶ Ἰδρυτῆ τοῦ Κινήματος Ἀχμαντίγια, ἤμουν τότε εἰκοσιπέντε μόνο χρονῶν καὶ ἤμουν τελείως χωρὶς πόρους. Ἡ ἐκτελεστικὴ ἐπιτροπὴ τῆς Κοινότητας ἦταν ὑπὸ τὴν ἐξουσία τῆς μερίδας, πού εἶχε ἐπαναστατήσῃ κατὰ τοῦ θεσμοῦ τοῦ Χαλιφάτου. Ἡ πλειονότητα τῶν μελῶν τῆς Κοινότητας, ἡ ὁποία εἶχε παρευρεθεῖ στὸ Καντιάν καὶ τὴν ὁποία, ἐκεῖνοι πού εἶχαν ἐπαναστατήσῃ κατὰ τοῦ Χαλιφάτου, εἶχαν περιγράψει σὰν σπεῖρα, ἦταν ἀποφασισμένοι νὰ διατηρήσουν τὸ θεσμὸ σύμφωνα μὲ τοὺς κανόνες πού ὑπαγόρευε τὸ Κοράνιο καὶ ἐπέμειναν νὰ ἀναλάβω ἐγὼ τὴν εὐθύνη τῶν καθηκόντων τοῦ Χαλίφη. Αὐτὲς εἶναι οἱ συνθήκες, κάτω ἀπὸ τὶς ὁποῖες ἐγὼ συμφώνησα νὰ προσηλωθῶ στὴν Κοινότητα, σὰν δεῦτερος Χαλίφης καὶ μὲ αὐτὴ τὴν ιδιότητα ἄρχισα νὰ ὑπηρετῶ τὴν Κοινότητα, τὸ Ἰσλάμ καὶ τὴν ἀνθρωπότητα. Καθὼς ἡ πλειοψηφία ἐκεῖνων, πού θεωροῦνταν σὰν ἡγετικά στελέχη τῆς Κοινότητας εἶχαν ἀντιταχθεῖ στὸ θεσμὸ τοῦ Χαλιφάτου, ἡ Κοινότητα περνοῦσε μιὰ κρίση. Οἱ ἀπ’ ἔξω ἀρχισαν νὰ κάνουν εἰκασίες καὶ νὰ λένε ὅτι ἡ διάλυση καὶ ἀποσύνθεση τῆς Κοινότητας ἦταν θέμα ἡμερῶν. Τότε

ἀκριβῶς, ὁ Θεὸς μου ἀποκάλυψε ὅτι θὰ μοῦ συμπαρασκευόταν καὶ ὅτι θὰ μὲ ἀξίωνε μὲ τὴ νίκη, προκαλώντας προστριβές στις τάξεις τῶν ἰσχυρῶν ἀντιπάλων μου, οἱ ὁποῖες θὰ κατέληγαν στὸ διαχωρισμὸ τους. Τότε ἔγινε τὸ θαῦμα. Ἡ πλειοψηφία ἐκείνων, πού θεωροῦνταν ὡς ἡ μορφωμένη καὶ ἔμπειρη μερίδα τῆς Κοινότητος, τὴν ἐγκατέλειψαν στὴν πιδὸ κρίσιμη ὥρα. Ἐκείνοι πού ἦταν ἄνθρωποι μὲ χαρακτηρισμὸ τῆς Κοινότητος, ἀποκλείσθηκαν ἀπὸ αὐτὴν. Ἐκεῖνοι πού εἶχαν ἐπαναστατήσῃ ἐναντίον τοῦ Χαλιφάτου, ἄρχισαν νὰ διακηρύσσουν ὅτι, ἀφοῦ ἡ διαχείριση τῶν ζητημάτων τῆς Κοινότητος εἶχε ἀνατεθεῖ σὲ ἕναν ἄπειρο νέο, ἡ κατάρρευση τοῦ Κινήματος θὰ ἦταν σύντομη. Οἱ ἀποφάσεις, ὅμως, Ἐκείνου, ὁ Ὅποιος εἶχε ἀποκαλύψει τὸ Κοράνιο καὶ ὁ Ὅποιος εἶναι ὁ Δημιουργὸς τοῦ πνευματικοῦ κόσμου, ὁ Ὅποιος προχωρεῖ σύμφωνα μὲ τοὺς νόμους, τοὺς ὁποῖους Ἐκεῖνος ἀποκάλυψε στὸν Ἄχμαντ, τὸν Ὑπεσχημένο Μεσσία καὶ Μάχντι, ὅτι μέσα σὲ ἕννεα χρόνια ἀπὸ τὸ 1884 θὰ εὐλογοῦνταν μὲ τὴ γέννηση ἑνὸς γιου, ὁ ὁποῖος, μὲ τὴν εὐνοια καὶ τὴ μεγαλοψυχία τοῦ Θεοῦ, θὰ γίνονταν γνωστὸς ὡς τὰ πέρατα τῆς γῆς καὶ ὁ ὁποῖος, μὲ τὴν ἐξάπλωσιν τοῦ Ἰσλάμ, θὰ γινόταν ὄργανο, πού θ' ἀπελευθέρωνε τοὺς σκλαβωμένους καὶ θὰ ἀνάσταινε τοὺς πνευματικὰ νεκρούς, ἐκπληρώθηκαν καὶ ὁ Λόγος Του καταξιώθηκε. Κάθε μέρα πού χάραζε, ἔφερνε μαζί της καινούργια αἷτια, τὰ ὁποῖα συντελοῦσαν στὴν ἐπιτυχία μου καὶ κάθε μέρα πού τελείωνε ἄφινε πίσω της τὰ στοιχεῖα πού ἐπέσπευδαν τὴν ἀποτυχία τῶν ἀντιπάλων μου. Μὲ τὸν τρόπο αὐτό, ὁ Θεὸς μὲ ἔκανε τὸ ὄργανο τῆς διάδοσης τοῦ Κινήματος Ἄχμαντίγια σὲ ὅλα τὰ μέρη τῆς γῆς. Στὸ κάθε θῆμα μου μὲ ἔχει εὐλογῆσει μὲ τὴν καθοδήγησή Του καὶ πολλές φορές μὲ ἔχει τιμῆσει μὲ τὶς ἀποκαλύψεις Του. Κάποτε ἦλθε ἡ μέρα πού μοῦ ἀποκάλυψε ὅτι εἶμαι ὁ Ὑπεσχημένος Γιός, ἡ εἶδηση τῆς ἔλευσης τοῦ ὁποῖου εἶχε ἀνακοινωθεῖ ἀπὸ τὸν Ὑπεσχημένο Μεσσία τὸ 1884, πέντε χρόνια πρὶν ἀπὸ τὴν γέννησή μου. Ἀπὸ τὴ μέρα ἐκείνη, ἡ ἔνταση τῆς ὑποστήριξης καὶ συμπαράστασης τοῦ Θεοῦ, ἄρχισε νὰ αὐξάνεται μὲ ὄλοένα πιδὸ ταχὺ ρυθμὸ καὶ σήμερα, οἱ ἱεραπόστολοι τοῦ Κινήματος Ἄχμαντίγια, μάχονται γιὰ τὸ Ἰσλάμ σὲ ὅλες τὶς ἠπείρους. Τὸ Κοράνιο, τὸ ὁποῖο στὰ χέρια τῶν Μουσουλμάνων ἦταν σὰν ἕνα κλειστὸ βιβλίον, ἀνοίχθηκε γιὰ μᾶς καὶ πάλι ἀπὸ τὸ Θεὸ μὲ τὴν εὐλογία τοῦ Ἱεροῦ Προφήτη καὶ

μέσω του Ὑπεσχημένου Μεσσία. Νέες πηγές γνώσης ἀνοίγονται γιὰ μᾶς μέσω αὐτοῦ. Κάθε φορά πού ἕνα διδαγμα ἢ ἕνα δόγμα, τὸ ὁποῖο ἐμπεριέχεται στὸ Κοράνιο, γίνεται στόχος ἐπικρίσης, βασισμένης σὲ μιὰ ἐπιστημονικὴ ἐξέλιξη, ὁ Θεὸς μου ἀποκαλύπτει τὴν ἀληθινὴ ἀπάντηση, ἢ ὁποῖα ἐμπεριέχεται στὸ Κοράνιο. Ἐμεῖς ἔχουμε ἐπιλεγεῖ σὰν ὄργανα, πού θὰ ἀνυψώσουν τὴ σημαία τῆς κυριαρχίας τοῦ Κορανίου. Σὲ σύγκριση μὲ τὰ μέσα πού διαθέτει ὁ κόσμος, τὰ δικά μας εἶναι ἀξιοθρήνητα. Ἐν τούτοις, εἴμαστε πεισμένοι ὅτι, παρὰ τὶς σοβαρὲς ἀντιδράσεις, τὸ Κοράνιο θὰ ἐπικρατήσῃ σταθερὰ. Ὁ ἥλιος μπορεῖ νὰ βγεῖ ἀπὸ τὴν τροχιά του, τὰ ἄστρα μπορεῖ νὰ ἐγκαταλείψουν τὶς προκαθορισμένες θέσεις τους, ἢ γῆ μπορεῖ νὰ σταματήσει νὰ περιστρέφεται, τίποτα, ὅμως, καὶ κανεὶς, δὲν μπορεῖ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν πύλα τῆς νίκης τοῦ Ἰσλάμ καὶ τοῦ Ἱεροῦ Προφήτη. Τὸ Κοράνιο θὰ ἐπιβληθεῖ κυρίαρχο καὶ πάλι. Οἱ ἄνθρωποι θὰ ἀπαρνηθοῦν τὴ λατρεία γιὰ ἄλλους ἀνθρώπους καὶ θεούς, τοὺς ὁποίους ἔπλασαν μὲ τὰ ἴδια τους τὰ χέρια καὶ θὰ ὑποκλιθοῦν μὲ λατρεία μπροστὰ στὸν Ἕνα Θεό. Παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ κοινωνία τῶν ἀνθρώπων φαίνεται νὰ κλίνει πρὸς τὶς ἀντίθετες κατευθύνσεις, ἀπὸ τὴν διδασκαλία τοῦ Κορανίου, ἡ Βασιλεία τοῦ Ἰσλάμ θὰ ἐγκαθιδρυθεῖ πάλι καὶ θὰ εἶναι τόσο σταθερὴ, ὥστε οἱ ἄνθρωποι δὲν θὰ μπόρουν νὰ κλονίσουν τὰ θεμέλιά της. Ὁ Θεὸς ἔσπειρε ἕνα σπόρο καλωσύνης στὸν ἐρημότοπο, πού εἶναι ὁ κόσμος καὶ τὸν ὁποῖο ἔχει ἐρημώσει ὁ Σατανᾶς. Ἐγὼ διακηρῦσσω ὅτι ὁ σπόρος αὐτὸς θὰ γονιμοποιηθεῖ καὶ θὰ ἀναπτυχθεῖ καὶ θὰ γίνῃ δένδρο πού θὰ ἀπλωθεῖ καὶ θὰ καρποφορήσῃ. Οἱ ψυχές, πού θέλουν νὰ ἀνυψωθοῦν καὶ ἐμπνέονται ἀπὸ τὴν ἐπιθυμία νὰ γίνουν ἕνα μὲ τὸ Θεό, θὰ ἐγερθοῦν κάποτε καὶ θὰ ἀποκοποῦν ἀπὸ τὰ ὄνειρα τῆς ὕλικῆς εὐημερίας καὶ θὰ ἐμπνευσθοῦν μὲ ἕνα πάθος γιὰ νὰ ἀνέβουν στὰ κλαδιά τοῦ δένδρου αὐτοῦ. Τότε, ὅλες οἱ ἀναστατώσεις θὰ τερματισθοῦν καὶ ὁ ἀγῶνας θὰ πάψῃ. Ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ θὰ ἐπανεγκατασταθεῖ πάνω στὴ γῆ καὶ ἡ ἀγάπη γιὰ τὸ Θεὸ θὰ γίνῃ καὶ πάλι ὁ πιὸ πολῦτιμος θησαυρὸς τοῦ ἀνθρώπου. Αὐτὴ ἡ ἐπανάσταση θὰ φέρῃ μιὰ ἐποχὴ εἰρήνης καὶ τάξης. Ὅλες οἱ προσπάθειες γιὰ νὰ ἀποκατασταθεῖ ἡ εἰρήνη στὸν κόσμο καὶ γιὰ νὰ ἐκλείψῃ ἡ ἀναστάτωση, ἢ ὁποῖα ἔρχεται σὲ σύγκρουση μὲ τοὺς κανόνες αὐτοῦ, εἶναι μάταιες.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ ΣΕ ΑΛΛΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ

Τὸ Κοράνιο, προέτρεψε τὸν Ἱερό Προφήτη νὰ συνεχίσει τὸν ἀγῶνα του καὶ αὐτὸ τὸ ἔκανε μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Κορανίου, τὸ ὁποῖο ἦταν τὸ πιὸ ἀποτελεσματικὸ ὄπλο του, γιὰ νὰ ἐπιτευχθεῖ ὁ σκοπὸς αὐτὸς (25:53). Ὁ λόγος τῆς Μετάφρασης καὶ τῶν Σχολίων στὰ Ἑλληνικά, εἶναι ἡ παραπέρα συνέχιση τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ. Ἐκτὸς ἀπὸ αὐτὴ τὴν Ἑλληνικὴ μετάφραση ἔχουν γίνεи καὶ μεταφράσεις στὴν Ἀγγλική, στὰ Ρωσικά, Γαλλικά, Ἰταλικά, Πορτογαλικά καὶ Ἰσπανικά, Γερμανικά, Ὀλλανδικὰ καὶ Σουαχίλη. Ἐλπίζουμε ὅτι θὰ ἐξακολουθήσουμε νὰ μεταφράζουμε, γιὰ νὰ συμπεριληφθοῦν ὅλες οἱ κυριώτερες γλώσσες.

Ἰτραποστολὲς τοῦ Κινήματος Ἀχμαντίγια, ἔχουν ἐγκατασταθεῖ σὲ διάφορα μέρη τῆς γῆς, μὲ σκοπὸ τὴ διάδοση τοῦ Ἰσλάμ καὶ τὴν ἐνημέρωση τοῦ κοινοῦ μὲ τὰ διδάγματα τοῦ Κορανίου. Τὸ Κέντρο τῶν Ἰεραποστολῶν εἶναι στὴν Ἀγγλία καὶ ὑπάρχουν καὶ ἄλλες Ἰεραποστολὲς πού δροῦν στὴ Γαλλία, στὴν Ἰσπανία, στὴν Ἰταλία καὶ στὴν Ἑλβετία. Στὴν Ἀμερικανικὴ Ἠπειρο ὑπάρχουν Ἰεραποστολὲς στὶς ΗΠΑ καὶ στὴν Ἀργεντινὴ καὶ γίνονται σχέδια γιὰ νὰ ἐγκατασταθοῦν Ἰεραποστολὲς στὸν Καναδᾶ καὶ στὴ Βραζιλία. Ἰεραποστολὲς ἔχουν, ἐπίσης, ἰδρυθεῖ σὲ χῶρες τῆς Δυτικῆς Ἀφρικῆς καὶ δέκα Ἰεραποστολὲς δροῦν σὲ διάφορα σημεῖα τῆς Ἀνατολικῆς Ἀφρικῆς. Ἰεραποστολικὲς δραστηριότητες γίνονται καὶ στὴν Αἴγυπτο, στὸ Σουδάν καὶ στὴν Ἀθῆσυνία. Ἰεραποστολὲς ὑπάρχουν στὴν Παλαιστίνη, στὴ Συρία, στὸ Ἰράν, στὴ Μέση Ἀνατολή, στὴ Μαλαισία, Ἰάβα, Σουμάτρα καὶ στὸ Μπόρνεο τῆς Νοτιο-Ἀνατολικῆς Ἀσίας. Πιστεύουμε ὅτι αὐτὲς οἱ Μεταφράσεις καὶ Ἰεραποστολὲς θὰ ἐγκαινιάσουν μιὰ ἐπιτυχημένη ἐκστρατεία γιὰ νὰ θριαμβεύσει τὸ Ἰσλάμ, γιατί οἱ προσπάθειές μας γίνονται ὄχι μόνο γιὰ νὰ ἀποπερατωθοῦν ἐκεῖνα πού ὁ Θεὸς ἔχει θεσπίσει, ἀλλὰ καὶ γιατί ἔχουμε ἀναλάβει νὰ ὑπακούσουμε στὶς ἐντολὲς τοῦ Θεοῦ.

Ἐκτὸς ἀπὸ αὐτό, τὸ φιλολογικὸ δῶρο ποὺ προσφέρουμε, καλοῦμε ἐκείνους ποὺ ἀγαποῦν τὴν ἀλήθεια, σὲ ὅποια θρησκεία καὶ ἂν ἀνήκουν αὐτοί, νὰ δώσουν προσοχὴ στὸ χρυσὸ κανόνα, σύμφωνα μὲ τὸν ὁποῖο ἕνα δένδρο ἀναγνωρίζεται ἀπὸ τοὺς καρποὺς ποὺ δίνει. Τὸ Κοράνιο καρποφορεῖ σὲ ὄλες τὶς ἐποχὲς κι ἐκείνοι ποὺ εἶναι προσηλωμένοι σ' αὐτό, γίνονται δέκτες Θεϊκῶν ἀποκαλύψεων καὶ ὁ Θεὸς δρᾷ μέσω αὐτῶν. Γιατί, λοιπόν, ὅταν ψάχνουμε γιὰ τὴν Ἀλήθεια, νὰ μὴ ζητήσουμε τὴ βοήθεια τῆς λογικῆς, τοῦ στοχασμοῦ καὶ τῆς γνώμης ποὺ σχηματίζουμε, ὅταν βλέπουμε τοὺς καρποὺς ποὺ δίνουν οἱ ἄλλες Γραφές; Ἄν οἱ Χριστιανοί, στὴν προσπάθειά τους νὰ θροῦν τὴν ἀλήθεια, μπορούσαν νὰ πείσουν τὸν Πάπα ἢ τὶς ἄλλες ὑψηλὲς προσωπικότητες τῆς Ἐκκλησίας νὰ συγκρίνουν τὶς ἀποκαλύψεις, ποὺ ἔλαβαν μὲ τὶς ἀποκαλύψεις ποὺ ἔλαβα ἐγώ, θὰ διαπίστωναν ποιὲς εἶναι οἱ ἀληθινὲς ἐκφράσεις τῆς ἰσχύος καὶ τῆς ἀναγνώρισης τοῦ Θεοῦ καὶ αὐτὸ θὰ βοηθοῦσε τὸν κόσμον μὲ τρόπο οὐσιαστικό. Ὁ Πάπας καὶ οἱ ἄλλες προσωπικότητες τῆς Ἐκκλησίας, τῶν ὁποίων οἱ προγενέστεροι, περιφρονώντας τὰ διδάγματα περὶ εἰρήνης τοῦ Ἰησοῦ, ὑποδαύλιζαν μὲ ζῆλο τὴ Χριστιανοσύνη γιὰ νὰ κάνει σταυροφορίες ἐναντίον Μουσουλμανικῶν Κρατῶν, θὰ ἔπρεπε νὰ ἐπωφεληθοῦν μὲ προθυμία ἀπὸ αὐτὴ τὴν εὐκαιρία, γιὰ νὰ συμμετάσχουν σ' αὐτὴ τὴν πνευματικὴ σταυροφορία. Ἄν εἶχαν τὴ θέληση νὰ δεχθοῦν ἢ ἂν οἱ ὁπαδοί τους μπορούσαν νὰ τοὺς πείσουν νὰ δεχθοῦν τὴν πρόσκληση αὐτή, θὰ μπορούσε νὰ ἀποδειχθεῖ ὅτι αὐτὸς εἶναι ἕνας ἀποτελεσματικὸς τρόπος γιὰ τὴν ἐξυγίανση τῶν πνευματικῶν δεινῶν, ἀπὸ τὰ ὁποῖα πάσχει ἡ ἀνθρωπότητα ἐδῶ καὶ πολὺν καιρὸ. Ἡ μεγαλοδυναμία καὶ ἡ ἰσχὺς τοῦ Θεοῦ θὰ φανερωνόταν, τότε, μὲ ἀπαράμιλλο τρόπο καὶ θὰ ἐνίσχυε τὴ θεμελίωση τῆς πίστεως στὸν ἀνθρωπο καὶ θὰ τὸν καθοδηγοῦσε στὴν πνευματικὴ του ἀνάπτυξη.

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΕΙΣ

Τελειώνοντας, θά ήθελα νά εὐχαριστήσω τὸν Maulawi Sher Ali, B. A. γιὰ τὶς ἀνεκτίμητες ὑπηρεσίες πού μοῦ παρείχε καὶ πού, παρὰ τὴν ἀσθενική καὶ σοβαρὴ κατάσταση τῆς ὑγείας του, ἀφιέρωσε ἕνα πολὺ μεγάλο μέρος τοῦ χρόνου του γιὰ τὴ μετάφραση τοῦ κειμένου στὴν Ἀγγλικὴ γλῶσσα. Θέλω νά τὸν εὐχαριστήσω, ἐπίσης, μαζί μὲ τοὺς Μίρζα Μπασίρ Ἀχμαντ, Μ. Α., Μάλικ Γκουλάμ Φαρίντ, Μ. Α., καὶ τὸ μακαρίτη Ἀμποῦλ Χασίμ Χάν, Μ. Α., γιὰ τὸ μόχθο καὶ τὴν προσήλωση πού ἐπέδειξαν, γιὰ νά ἀποσπάσουν ἀπὸ τὶς ὀμιλίες καὶ ἐκεῖνα πού ἔγραψα, τὸ ὕλικό πάνω στοῦ ὁποῖο θασιζονται οἱ Ἐπεξηγηματικὲς Σημειώσεις, καθὼς καὶ γιὰ τὴ σύνταξη τῶν Σημειώσεων αὐτῶν. Δὲν εἶχα ἀκόμα τὴν εὐκαιρία νά διαβάσω τὶς Σημειώσεις αὐτές, ἔχω ὅμως μεγάλη ἐκτίμηση στὴν πείρα καὶ στὴν ἀφοσίωση πού χαρακτηρίζει τοὺς κυρίους αὐτοὺς καὶ εἶμαι σίγουρος ὅτι ἐρμήνευσαν σωστά ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα, μὲ τὴν εὐνοία τοῦ Θεοῦ, κατόρθωσα νά συγκεντρώσω, στὴν περίπτωσή αὐτή, ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τὸ Κοράνιο ἢ ἀπὸ τὰ διδάγματα τοῦ Ὑπεσχημένου Μεσσία. Θά ήθελα, ἐπίσης, νά ἐπωφεληθῶ τῆς εὐκαιρίας αὐτῆς, γιὰ νά εὐχαριστήσω τὸν Κάντι Μουχάμμαντ Ἀσλαμ, Μ. Α., καθηγητὴ στοῦ Κρατικὸ Πανεπιστήμιο τῆς Λαχώρ, καὶ τὸ σὲρ Μουχάμμαντ Ζαφρούλα Χάν, οἱ ὁποῖοι μετέφρασαν τὴν εἰσαγωγὴ αὐτὴ ἀπὸ τὴ γλῶσσα Οὐρντου στὰ Ἀγγλικά. Προσεύχομαι ὁ Θεὸς νά μυρώσει ὄλους αὐτοὺς καὶ τοὺς ἀπογόνους τους μὲ τὸ ἄρωμα τῆς εὐλογίας Του καὶ νά τοὺς φυλάει καὶ νά τοὺς βοηθήσει σ' αὐτὴ τὴ ζωὴ καὶ στὴν ἐπόμενη, Ἀμήν.

Ἐπιθυμῶ, ἐπίσης, νά δηλώσω ὅτι, καθὼς ὑπῆρξα μαθητὴς τοῦ μακαρίτη Χάντρατ Μαουλάθι Νουρ'οὐντ Ντίν Χαλιφατοῦλ-Μασί τοῦ Α', πολλὰ ἀπὸ ὅσα ἔμαθα ἀπὸ ἐκεῖνον, ἀντικαθρεφτίζονται στὶς Ἐπεξηγηματικὲς Σημειώσεις.*

* Ἀναφέρεται στὶς Ἐπεξηγηματικὲς Σημειώσεις τῶν δεκαεπτὰ μόνον πρώτων Κεφαλαίων τοῦ Ἱεροῦ Κορανίου, οἱ ὁποῖες ἐτοιμάζονται γιὰ τὴ «Μεγαλύτερη Ἐκδοσὴ Σχολίων».

”Έτσι, οί Σημειώσεις αυτές είναι, πράγματι, βασισμένες στην έρμηνεία που δώσαμε στο Κοράνιο, ό ‘Υπεσχημένος Μεσσίας, ό Πρώτος Χαλίφης και έγώ. Καθώς ό Θεός είχε μύρωσει τόν ‘Υπεσχημένο Μεσσία με τόν Πνεύμα Του και τόν είχε τιμήσει, άπονέμοντας σ’ αυτόν γνώσεις, οί όποιες ήταν άπαραίτητες για τήν ανάπτυξη αυτής τής γενιάς κι εκείνων που θά τήν διαδεχθούν, έλπίζω ότι τά Σχόλια αυτά θά βοηθήσουν για νά θεραπευθούν πολλά από τά δεινά, από τά όποια εκείνοι πάσχουν. Με τή χρήση τους, οί τυφλοί θά μπορέσουν νά δούν, οί κουφοί θά μπορέσουν νά ακούσουν, οί βουβοί θά μιλήσουν, οί χωλοί θά περπατήσουν και οί άγγελιοι του Θεού θά τά εύλογήσουν με τρόπο, ώστε ό σκοπός για τόν όποιο δημοσιεύονται, νά εκπληρωθεί με έπιτυχία. “Ορισε, Κύριε, ώστε αυτό νά είναι έτσι!

ΜΙΡΖΑ ΜΠΑΣΙΡ-ΟΥΝΤ-ΝΤΗΝ ΜΑΧΜΟΥΝΤ ΑΧΜΑΝΤ
(Χαλιφατούλ-Μασίχ ΙΙ)

ΚΑΝΤΙΑΝ

28 Φεβρουαρίου, 1947

6 Ράβι άλ-Θάνι, 1366

28 Ταμπλίκ, 1326

‘Η έλληνική μετάφραση τής Εισαγωγής στή Μελέτη του ‘Ιερού Κορανίου στοιχειοθετήθηκε στο τυπογραφείο ATHENS PRINTING COMPANY τής Νέας Υόρκης, Η.Π.Α., τόν καλοκαίρι του 1991.
